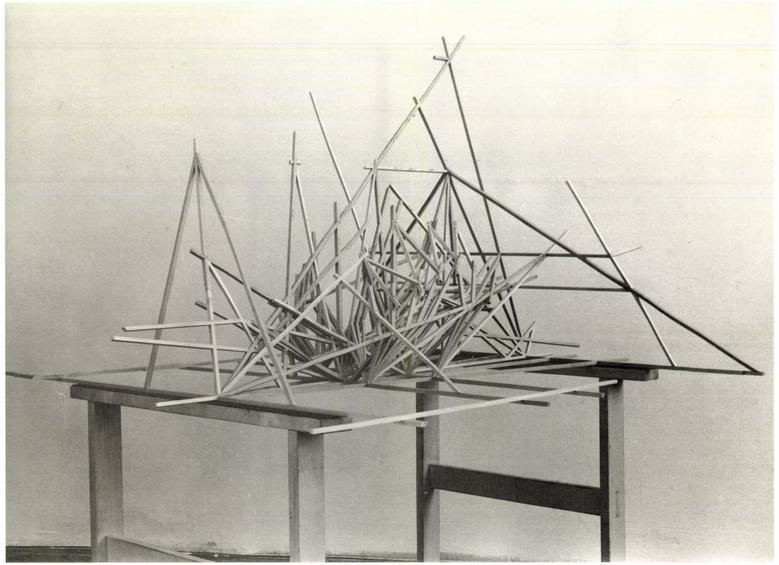

Liegender Corpus, 1988 (Vorstufe)

IN CASA STEINHEIM/WESTF.

BIOGRAPHIE:

1938 am 8. Oktober in Szolnok, Ungarn, geboren

1950-1954 Besuch der privaten Zeichenkurse von Károly Harmos in Komárno

1954 Übersiedlung nach Budapest

1954-1956 Besuch des Fachgymnasiums für bildende und angewandte Künste in Budapest

1956 Emigration nach Wien

1956-1960 Studium an der Wiener Akademie der bildenden Künste bei den Professoren Andersen und Dobrowsky

seit 1958 Studienreisen nach Frankreich, England, Italien und in die BRD

1960-1961 Studienabschluß und Diplom an der Akademie für angewandte Kunst in Wien

1963-1969 Versuch, eine auf zwei Brennpunkten basierende Bildgeometrie als künstlerische Vorgangsweise zu entwickeln

1964 Ausstellung geometrischer Zeichnungen u. Malerei in Hamburg

1969-1978 Arbeit als Designer

1970-1972 Realisierung geometrischer Raumkonzepte in Metallskulpturen und -objekten

1971 Teilnahme am XXIIIème salon des jeunes sculpteurs, Paris

seit 1971 Wiederholte Aufenthalte in Ungarn. Intensive Befassung mit projektiver Geometrie und Realisierung früherer architektonischer Konzepte durch projektive Erweiterung und Verräumlichung von Grundrissen mittelalterlicher Gebäude

1972 Übergang vom Metallobjekt zur Konstruktion aus Holz Gruppenausstellung in der „Sculptures Gallery", Paris. Gemeinsam mit Alpár Bujdosó Arbeit am Aufsatz „A semmi konstrukciója" („Die Konstruktion des Nichts")

1976 Ausstellungsbeteiligung „Serial Works" im Istvan Király Múzeum, Székesfehérvár und im Móra Ferenc Muzeum in Szeged, Ungarn

1977 Gruppenausstellung „Geometrica 77" in Tulln. Beginn der Arbeit mit Photogrammen nach Holzkonstruktionen

1978 Ausstellungsbeteiligung „K 45" im Künstlerhaus, Wien

1981 Gruppenausstellung „Linie" in der Pécsi Galerie in Pécs

1982 Gruppenausstellung „Exakte Tendenzen" in der Modern Art Galerie in Wien. Ausstellungsbeteiligung „Hommage à la terre natale", Kunsthalle Budapest

1983 Ausstellungsbeteiligung „Raumkonzepte", Schloß Buchberg am Kamp

1984 Ausstellungsbeteiligung „1984 – Orwell und die Gegenwart" (mit Tibor Gáyor), Museum des 20. Jahrhunderts, Wien

1985 Beteiligung am Wettbewerb für die künstlerische Ausgestaltung des österreichischen Konferenzzentrums in Wien; einer der Gewinner. Kassák-Preis der Magyar Mühely, Paris

seit 1985 Einbeziehung der menschlichen Figur in die bis dahin erarbeitete geometrische Konzeption

1986-1987 Realisierung von „Kathedrale" (Für Paul Cézanne) im Austria Center, Wien

1987 Studienaufenthalt in New York

1988 Einzelausstellung Museum Moderner Kunst/Palais Liechtenstein, Wien

1988/1989 Einzelausstellung Kunsthalle Budapest

1989 Galerie Bayenthalgürtel, Köln, Holzkonstruktionen und Zeichnungen

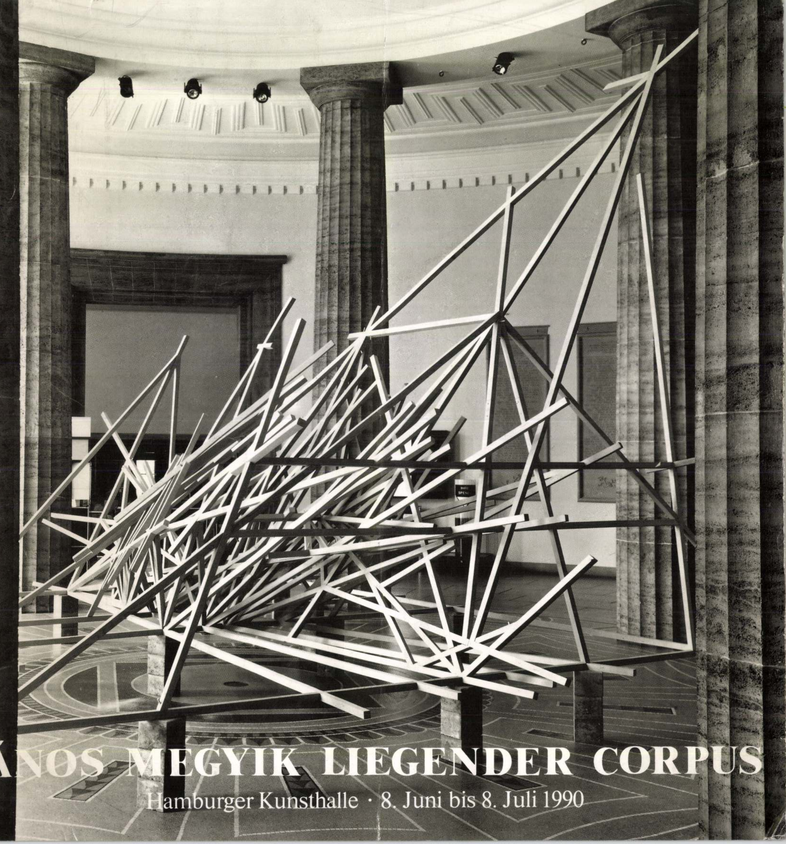

JÁNOS MEGYIK LIEGENDER CORPUS

Hamburger Kunsthalle · 8. Juni bis 8. Juli 1990

Photogramm, 1985

Quelle vanité, que la peinture qui attire l'admiration par la ressemblance des choses dont on n'admire point les originaux.
Pascal

Nicht immer weist der erste Blick in die richtige Richtung. Wenn der Betrachter seine Hilflosigkeit merkt, reagiert er verstört. Beharrlich berufen sich unsere Wahrnehmungsgewohnheiten auf die Regel, wonach der Künstler für ein bestimmtes Bezugssystem ein anderes, künstliches setzt, welches jedoch seinen Ursprung, seinen „Bezugsrahmen", gleich einer Referenz in sich trägt. So ist auch die künstlerische Deformation offensichtlich dem verpflichtet, was sie deformiert.
Megyik scheint sich dieser Verknüpfung zu entziehen. Wir sehen ein divergierendes

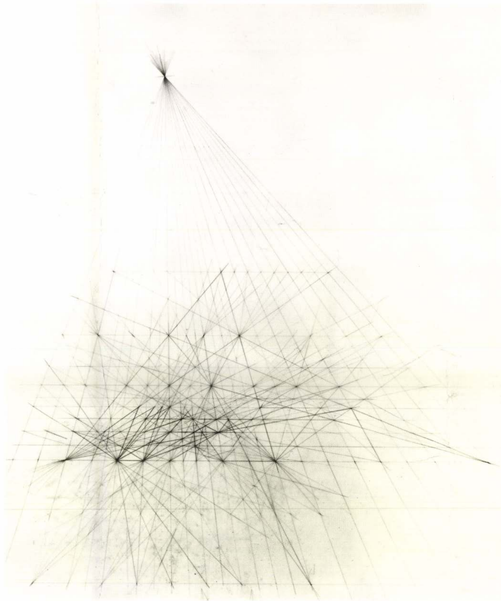

Werkzeichnung zum Liegenden Corpus, 1988

Holzgestänge, aus dem einige nach oben weisende Dominanten herausführen. Auf welchem Grund diese Konstellation steht, wird verschwiegen. Die Frage danach wird nicht zuletzt vom Titel – „Corpus" – ausgelöst. Wo ist der sakrale Bezug? Eine Werkzeichnung deckt ihn auf: Eine zwitterhafte Gestalt, ein Androgyn also, bietet ihre Anatomie in einem Zustand, der sich zwischen dem Liegen und dem Schweben nicht eindeutig festlegen läßt. Sofort stellt sich die Erinnerung an Leonardos homo ad quadratum ein, diesen herrischen Versuch, die menschliche Gestalt in einem idealtypischen

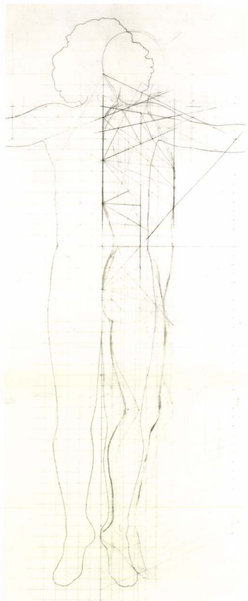

Werkzeichnung zum Corpus, 1985

Grundriß aus Kreis und Quadrat unterzubringen. Tatsächlich wurde dieses Schema für die Grundrisse von Kirchenräumen herangezogen: der Sakralraum als idealer Leib Christi.
Megyik geht anders vor. Er dreht seinen „Corpus" auf die Seite. Aus der geplätteten

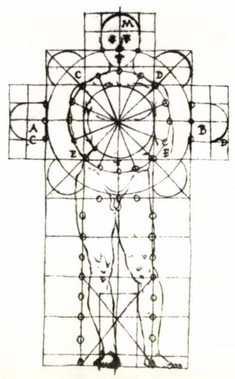

Francesco di Giorgio (1439 - 1502)
Kirchengrundriß nach menschlicher Proportion

Silhouette wird ein Körperumriß mit Hebungen und Senkungen. In diese „Landschaft" trägt Megyik ein Raster ein, aus dem ein System von Projektionslinien hervorwächst, das an einem bestimmten Punkt im Raum konvergiert – projektive Geometrie. Dieser Punkt ist nicht willkürlich angenommen, er bezieht sich auf die Proportionen unserer Rotunde, wie eine Zeichnung zeigt. Willkürlich ist hingegen die lineare Instrumentation: Der Künstler entscheidet, welche Projektionslinien seinem Gebilde wesentlich sind. Er greift sie aus einem großen Feld linearer Möglichkeiten heraus.
Der in Hamburg gezeigte „Corpus" weist formale Analogien zu Friedrichs „Schiff im Eismeer" auf – sie sind Megyik bewußt, und vermutlich hat das Geschiebe der Eisschollen als Erinnerungsbild bei seiner Arbeit mitgewirkt. Diese Analogie gibt den ver-

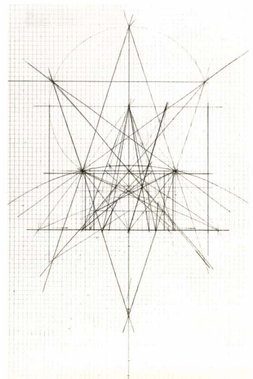

Geometrische Analyse von Kuppel und Rotunde der Hamburger Kunsthalle, 1989

schiedenen religiösen Deutungen des Gemäldes einen christologischen Aspekt: Das im Eismeer erstarrte Schiff ist die Metapher einer gescheiterten Heilsgewißheit, die im „Corpus" gleichsam ihre Wiedererweckung in Gestalt eines durchsichtigen Raumkörpers erfährt, der freilich auf jeglichen anthropomorphen Verweis verzichtet.
Aus den Grundrissen der Renaissance konnte man noch den schönen Idealleib ablesen – dieser „Corpus" entsagt der Leiblichkeit, wie er auch jeglichem Kult abgewandt ist. Dennoch ist Dieter Rontes Hinweis auf Pascal, den religiösen Mathematiker, wichtig, denn in dieser radikalen Gestalt hat Megyiks konstruktives Denken seinen Bezugspunkt und seine projektive Geometrie ihre spirituelle Gewißheit.

Werner Hofmann

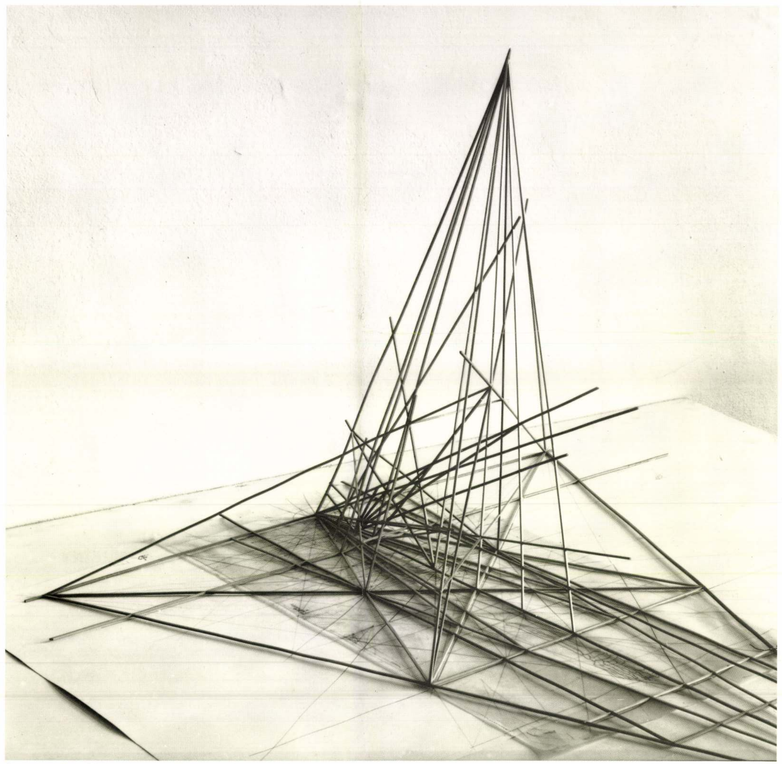

Raummodell zur Werkzeichnung des Liegenden Corpus, 1988

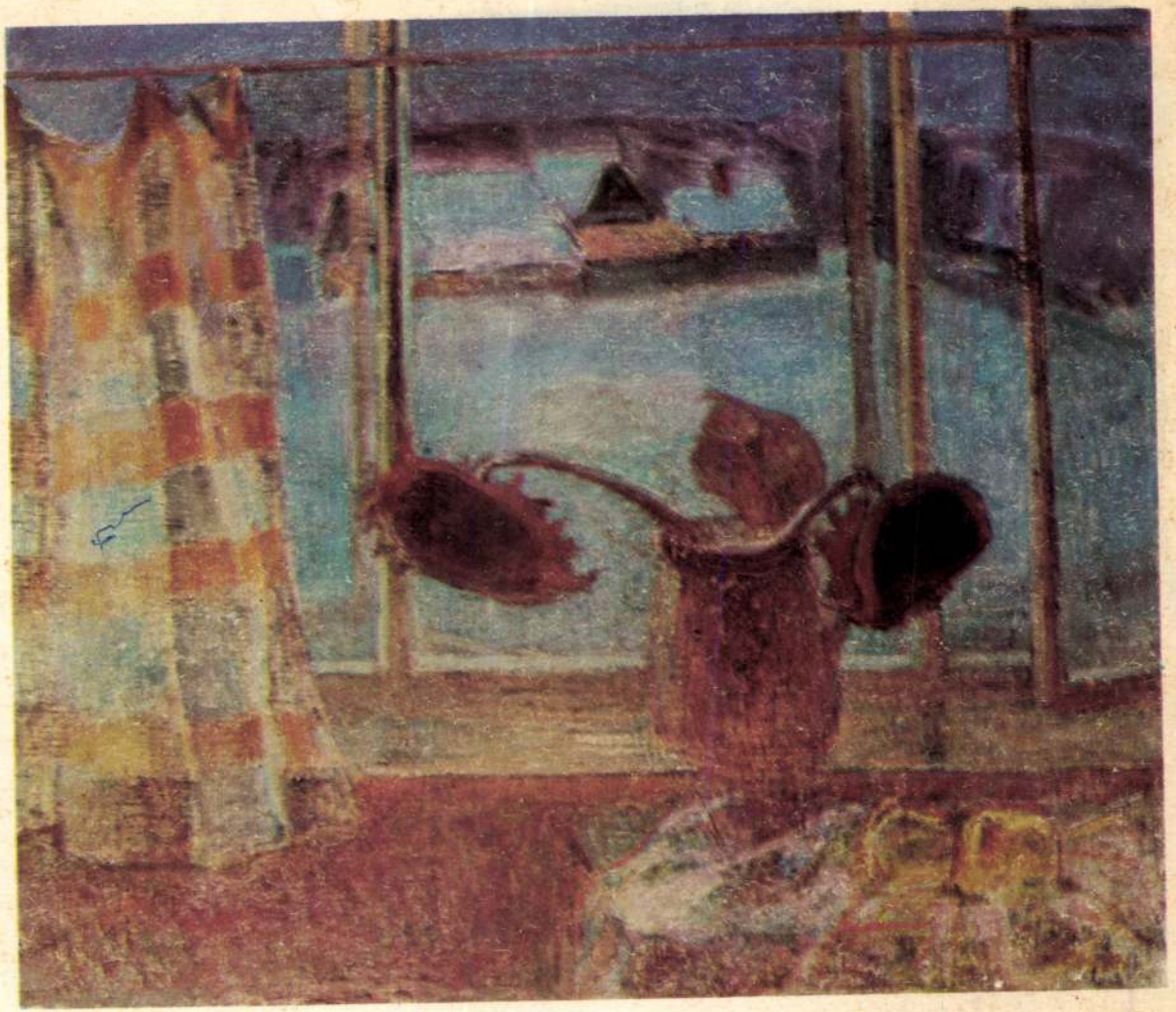

Meggyes László kiállítása

A kiállítás anyagát válogatta:

Baranyó Sándor festőművész, Szolnok
Egri Mária művészettörténész, Szolnok
Félegyházi László festőművész, Debrecen
Kiss Erzsébet, az MTVB műv. osztály csoportvezetője
Selmeczi László megyei múzeumigazgató, Szolnok

Fotó: **Tóth István,** Cegléd és **Kozma Károly,** Szolnok

A katalógust szerkesztette: **Kaposvári Gyula**

A címlapon: Meggyes László: Ablak télen c. festménye

F. k.: Dr. Selmeczi László megyei múzeumigazgató
80.5., 1880 Szolnoki Nyomda Vállalat
F. v.: Gombkötő Béla

Meggyes László festőművész kiállítása

Szolnoki Galéria, 1980

Meggyes László művészeti elismerései:

1972: A Szolnok Megyei Tanács „Munkaábrázolás" művészeti pályázata: II. díj

1974: A békéscsabai Alföldi Tárlaton a Békés Megyei Tanács Nívó-díját kapta

1975: A Szolnok Megyei Tanács Művészeti Díját nyerte el

1976: A békéscsabai Alföldi Tárlaton újra megkapta a Békés Megyei Tanács Nívó-díját

1978: Az Egri Akvarell Biennálén a Szakszervezetek Heves Megyei Tanácsa ösztöndíját nyerte el.

Kaposvári Gyula:

Meggyes László művészetéről

A nemrégiben háromnegyedévszázados jubileumát ünneplő Szolnoki Művésztelep legújabb nemzedékének jelentős művészegyénisége Meggyes László festőművész, aki most gyűjteményes kiállítással jelentkezik a Szolnoki Galériában. Művészetét hozzánk közelállónak érezzük: az emberformálta táj teremtő szépsége, a Tisza és a Zagyva folyó vizének örökké változó, mindig jelenlevő festői világa tükröződik képeiről. Sajátos intim színvilág, ahogyan a művész szeme felfedezi, látja és láttatni is tudja a természeti táj és az urbanizált környezet rejtett szépségeit.

A Duna menti Szigetszentmiklóson 1928-ban született Meggyes László gyermekkori élményeire a vízparti táj és a Csepel-szigeti munkáskörnyezet volt meghatározó jelentőségű. A látvány, a természeti és társadalmi valóság korán felébresztette művészi érdeklődését, s 1950-ben a Képzőművészeti Főiskolára került, ahol mesterei Domanovszky, Hincz és Szőnyi voltak.

1956 nyarán a tehetséges művészek egész sora lépett ki a főiskola kapuján. Felkészültségükről a Képzőművészeti Főiskola évvégi kiállításán adtak számot. A Szabad Művészetből idézzük: „Meggyes László ‚Sakkozó'-i és kedvesen friss ‚Borjúoltás'-a a jó megfigyelésről, életismeretről, egyszerű, közvetlen hangú képalkotás igényéről tanúskodnak."[1]

Meggyes Lászlót Szolnok megyében akkor ismertük meg, amikor 1956. július 1-én művésztársaival a túrkevei múzeum kiállításán bemutatkozott. A JÁSZKUNSÁG folyóiratban ismertettük a tárlatot: „... A kiállításon igen szép anyag került a túrkevei dolgozók elé. A megfestés módja ugyan emlékeztet Domanovszky művészi stílusára, de egyes képeken már egyéni meglátások, egyéni ízek is érződnek... Meggyes László tájképét kell megemlítenünk: ügyes kompozícióik és színeik az alföldi táj szépségeit idézik. Szénrajzaik, az aratókról, kubikusokról készített vázlataik mutatják az utat, amelyen művészetüknek haladnia kell."[2]

1957-ben a Szolnoki Művésztelepen kap műtermes lakást, feleségével, Fazekas Magdolna festőművésszel együtt. Új környezetében is a vízparti élet, a kétkezi emberek világa, az ipari város lüktető élete megannyi festői témát kínál az alkotásra. Meggyes László a felfedező izgalmával szemléli a Tabán, a Zagyva vizének festői szépségeit. Rajzok, vázlatok, képek sora születik palettáján, amelyek egyre gyakrabban jelennek meg helyi, országos vagy nemzetközi kiállításokon.

Az 1960-as Téli Tárlaton szereplő festményeiről írhattuk: „A fiatal Meggyes László azok közé tartozik, akik a legnagyobb egyéni fejlődést mutatják. A múlt évi Téli Tárlaton még kissé fáradt, fakószürke színben dolgozott, s most a ‚Gabonarostálás' című festményét méltán sorolhatjuk a kiállítás legjobb képei közé. A sárga és piros színek harmóniájára felépí-

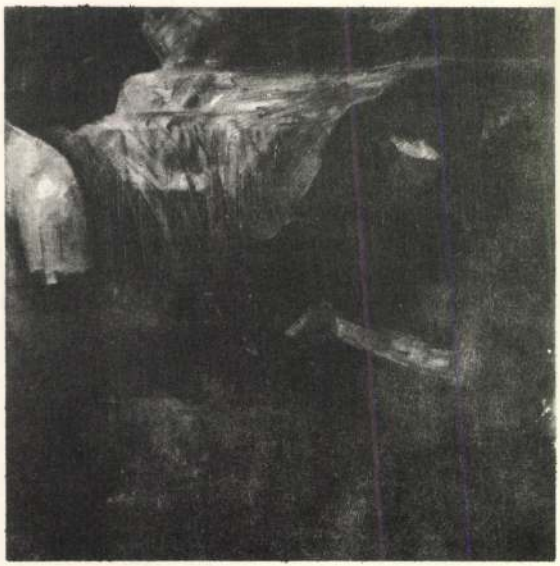

Vízöntő

tett kompozíció színeihez jól alkalmazkodik a zöldes-kék ég. ‚Tiszapart' című képe egyszerű eszközökkel megoldott lírai alkotás."[3]

1962-ben Budapesten a Szolnoki Művésztelep kamarakiállításáról írta a Népszabadság: **„Meggyes László** világításban, hangulatban, képi felépítésben oly összetetten finom **Halásza** . . . közel hozza a hagyományos megoldást és a friss látásmódot, megújult technikát összeolvasztó festői kifejezés."[4]

1966-ban a Magyar Nemzeti Galériában került sor a Szolnoki Művésztelep reprezentatív kiállítására, amelyen Meggyes László harmincegy alkotása, valóságos kamarakiállítás szerepelt. A katalógus előszavában fogalmazta meg Pogány Ö. Gábor: „Meggyes Lászlóról megállapítható, hogy szervesen, következetesen építi fel életművét. Kitűnő festői képességek birtokában, a mesterségbeli ismeretek felhasználásával alkotja festményeit, melyek lényegremutatóan, mégis szélesre vett színskálán mozogva adják elő Szolnokot és a szolnokiakat, örökítik meg a közrendű és rendkívüli tényeket, eseteket személyeket, állnak össze artisztikus krónikává. Újabban mintha mély lélegzettel, tág tüdővel festené tájképeit, melyek a tárgyak és lények decrescendo arányaival a messzi perspektívák, éteri látomások szédületébe ringatják a tárlatlátogatókat."[5]

Ugyanerről a kiállításról írt kritikájában állapítja meg Bényi László a MŰVÉSZET hasábjain: „Meggyes László . . . eredményesen közeledik festői célkitűzései felé. Előszeretettel festi a jellegzetes Zagyvaparti motívumokat napsütések vagy alkonyatok fényittas hangulatában . . . ‚Délutáni napsütése' bátor monumentális felfogásával, ‚Vihar után'-ja szenvedélyes előadásmódjával kelti fel a figyelmet. Legelmélyültebb munkáinak egyike, a ‚Tavasz' pedig arra vall, hogy jó ösztönnel visszakanyarodik korábbi képeinek, a ‚Halvásár'-nak és a ‚Szérű'-nek helyes irányt mutató festői színvilágához."[6]

A Fiatal Képzőművészek Stúdiójának jubileumán 1966-ban bemutatott alkotásokról a MŰVÉSZET-ben találunk kritikát: „Meggyes László szép, tömör, mély ‚Délutáni napsütés' festményéből vígasztaló, eleven, világossárga foltok villannak elő."[7]

A terjedelemszabta korlátok miatt csak egyes kiállítások sajtóvisszhangjára és kritikájára fordíthatunk figyelmet, hiszen a katalógusunkban publikálásra kerülnek

Meggyes László kiállításai és a tárlatokon szereplő képei dr. Egri Mária összeállításában.

1969-ben a MŰVÉSZET két művészettörténész cikkét is közli a Közép-magyarországi Területi Szervezet tárlatáról. „Meggyes László már a Galériabeli kiállításon örömet szerzett egyre telítettebb képeivel; itt most Lackó című fiúportréja és a Tél című tájképe a legvonzóbb." (Oelmacher Anna).[8]

„Meggyes László utóbbi munkásságában két tendencia érvényesül. Az egyik egy lazább ecsetkezelésű, impresszionisztikusabb felfogás, a másik, amely a jelen tárlat bizonysága szerint erősebbnek bizonyul; egy összefogottabb felületekből, bizonyos konstruktív elemekre épülő kompozíciós mód. Míg az ‚Alkonyat' című munkájánál a két módszert megpróbálja összehozni, a ‚Lackó' és a ‚Naplemente' képeinél utóbbi jegyek teljes egységben uralkodnak. Igen vonzó, ahogy utóbbi munkájánál a nap színváltozatait konstruktív síkok egymásra épülésével modellálja." (Egri Mária)[9]

Vihar után

A debreceni Nyári Tárlat eredményeit összegezi a MŰVÉSZET '76 kötetben Kovács Gyula: „. . . valóságos a viszony, tényleges a teremtő genetikai kapcsolat az alkotó és a mű között. Debrecenben láthattuk **Meggyes László** ‚Boglya napsütésben' és ‚Öreg ház' című, úgynevezett impresszionista eszközökkel készített olajfestményeit. Az esetek többségében ma talán korszerűtlennek, túlhaladottnak ítéljük ezt a festésmódot. De Meggyes László képei is bizonyítják: ha a festő képes a természet közegébe helyezni érzéseit, ha örömet érez a színeknek a levegő és a napfény okozta változásaiban, s ebben mint Meggyes Lászlót, a régi kétkezi élet szépségei iránti tisztelet is biztatja, s ezeknek kifejezésére festi képét, s nem a módszer tudásának bizonyításáért – ma is érvényes képi értékeket tud teremteni művében."[10]

A Szolnoki Művésztelep 75 éves jubileuma alkalmából 1977-ben cikksorozatban mutatta be a Néplap a művésztelep alkotóit. Meggyes László munkásságát Ecsery Elemér méltatta: „Meggyes László lelki alkatának alapvető jellemzője a bölcs nyugodtság és kiegyensúlyozottság, valamint a befelé élő gazdag érzelemvilág. Mi sem természetesebb, mint hogy piktúrája hangulatában, szín- és formakultúrájában is ezek a meghatározó tényezők tükröződnek. Képeit szenzibilis lelkület finom lírája hatja át, s a pasztelles hatású színek is ehhez igazodnak. A festékkel ökonómikusan bánik: mind a kolorit tekintetében, mind pedig a mennyiséget illetően. Mértéktartóan visszafogott színkészlete ugyanakkor hatásos, és a többnyire lazúros hatású faktúra sem teszi erőtlenné a biztos kézzel komponált képsíkot. Szinte valamennyi olajképének artisztikuma úgy hat, mint egy zenei dallam és ritmus."[11]

A Népszavában Pogány Ö. Gábor értékelte a 75 éves Szolnoki Művésztelep jubileumi kiállítását: **„Meggyes László . . .** érzékenyen, őszinte megértéssel szól a dolgozó emberekről, a természetet szeretők meghitt hangulatairól."[12]

A Szolnoki Művésztelep életét feldolgozó monográfiában Egri Mária rajzolja meg Meggyes László helyét a telep kollektívájában, a képzőművészeti életben: „a főiskolai évek műtermi gyakorlatai után egyszerre árasztotta el a szabad természet. Az első években még az évszakok változását is szokni kellett, a hirtelen rászakadt natúrából még ki kellett válnia a festőileg fontos motívumoknak. ‚Ma már minden pillanatban újjal tudnék foglalkozni, új képet tudnék elindítani. Annyira gazdag itt a környék . . .' – nyilatkozta egy ízben önmagáról. Soha meg nem unva, be nem telítődve a fények, a színek, hangulatok megfestésével, önmagával sohasem elégedetten halad mindig egy lépéssel tovább festői célja felé. Ezt a vidéket akarja megörökíteni, mindent, amit lát maga körül . . . mindent olyan festői eszközökkel, amelyek érzelmi töltést adnak a képnek, hangulatokat, emlékeket sűrítenek, őrizve magukban mindazt a harmóniát, derűs szépséget, amit a művész megragadni képes volt.

Meggyes Lászlót ez a szándék kötelezte el, művészi módon, művészi eszközökkel

Csendélet

láttatni valóságunk egy részét. ‚Úgy érzem, hogy igazán egy-egy dologban elmélyedni: egy élet szükséges. Ha az éppen Szolnok közvetlen tája legyen, vagy az egész Alföld, akkor is. De mindenképpen a mélységet kell keresnie az embernek . . .' – mondja, s teszi is. Szigorúan, önmagához következetesen. Ars poeticaja szerény, egyenes jelleméből fakad. Nem szükséges nagy dolgokat csinálni, legyen bár kicsi, amit elkövet az ember, de igaz legyen."[13]

1978-ban az Egerben rendezett VI. Akvarellbiennálén szerepel. Bereczky Lóránd a Népszabadságban írja: **„Iványi Ödön** és **Meggyes László** . . . mindketten feltétel nélkül fogadják, ill. közvetítik a ‚Szőnyi-féle' líra – világlátásról valló tényező – finomságát, s leíró jellegű, természetelvű ábrázolásmódjuk olykor motívumhoz ragadó."[14]

1979-ben a Hatvani Galéria rendezett kiállítást Meggyes László festményeiből és grafikáiból. „A ma ötvenéves szolnoki mester realista piktúránk rokonszenves, egyéni hangú képviselője, aki képességei és eredményei okán erkölcsiekben is, anyagiakban is többet érdemelne annál, mint ami eddig kijutott neki –, írta a Népszava kritikájában Tasnádi Attila.

Tárgyat, témát, inspirációt a látványból merít, a körülötte levő természeti és társadalmi valóságból; előszeretettel foglalkozik a Tisza-vidék népéletével, az alföldi táj atmoszferikus jelenségeivel; érdekli a pszichológiai értékeket felszínre hozó portréábrázolás, vonzódik az emberi együttélésből fakadó érzelmi helyzetek vizuális megjelenítéséhez.

Legújabb képein **(Ablak télen, Kora tavasz, Vízpart, Ablaknál, Őszi alkony)** az optikai világ átfogóbb megragadására tesz kísérletet: élményeit nemcsak tematikusan, hanem hangulatilag is rögzíteni igyekszik. Mivel a hangulat elsődleges forrása a szín, döntően a kolorit felől közelíti meg motívumait, igen változatos skáláját munkálva ki eközben a színharmóniáknak és színritmusoknak . . . Meggyes László mozgalmas-érzékeny festészete rangos teljesítmény mai piktúránk egészében; ez a festő méltó rá, hogy a hazai hagyományok legjobb folytatói között emlegessük."[15]

* * *

Ilyen előzmények után nyílik meg Meggyes László gyűjteményes kiállítása a Szolnoki Galériában, amelyen 77 festmény, 6 pasztell, 53 akvarell és 21 rajz kerül bemutatásra. A másfélszázat meghaladó alkotás láttán a tárlatlátogató közönség is bizonyára egyetért a katalógus előszó első mondatában megfogalmazott értékeléssel: „a Szolnoki Művésztelep legújabb nemzedékének jelentős művészegyénisége Meggyes László festőművész."

Az idézett kritikákban sokszor esett szó a művekről és a művészről, hogyan telítődik Meggyes László művészete a természeti világ és a társadalmi környezet impulzusaival. Szólaljon most meg maga a művész, s szavakba öntve valljon az őt környező világról, amely művészetét inspirálja: „A Tiszához sokféleképpen kötődhet az ember élete, vizében a nap és az éj minden órájában újabb és újabb arcát tükrözi a táj."[16]

A Szolnoki Művésztelep 75. évi jubileuma belső önvizsgálatra is késztette az alkotó művészeket. Ez fogalmazódott meg Meggyes Lászlóban egy rádióinterjú kapcsán: „Rám a táj mindig erősen hatott, és a tájban az ember. Nagyon szeretem éppen Szolnokban a két folyót. Ez nagyon iz-

galmas témákat tud nyújtani a maga halászati világával, a hálókkal, csónakokkal és természetesen együtt velük az emberekkel. Szinte újra és újra fel tudják kelteni az érdeklődést. Nem tud úgy alakulni egy pillanatra sem a helyzet, hogy ha már egyszer megfestettem egy csónakot vízzel vagy hálóval, akkor az már egy festménnyel befejezett téma, mert egy más időben, más megvilágítással újabb izgalmakat tud nyújtani. Tehát egy végtelen témavilág maga a víz, a partja az ott élő, ott dolgozó emberekkel együtt. Úgy érzem, ha valamivel elégedett vagyok, akkor az, hogy tudom, hogy én itt tudok dolgozni."[17]

Humánus, emberközpontú, realista alapon nyugvó költészet Meggyes László művészete, amellyel az egyszerű emberi élet apró szépségeit nyújtja korunk emberének.

JEGYZETEK

1 Szabad Művészet, 1956 augusztus 365. p.
2 Kaposvári Gyula: Öt fiatal képzőművész Túrkevén. JÁSZKUNSÁG, 1956 aug. 175. p.
3 Kaposvári Gyula: A Téli Tárlat képei, szobrai közt. Szolnok megyei Néplap, 1960. dec. 24. 5. p.
4 Murányi–Kovács Endre: A Szolnoki Művésztelep kamarakiállításán. Népszabadság, 1962. szept. 28. 9. p.
5 Pogány O. Gábor: A Szolnoki Művésztelep kiállítása. MNG-katalógus. Bp. 1966. 12. p.
6 Bényi László: A Szolnoki Művésztelep kiállítása az MNG-ben. MŰVÉSZET, 1967. 1. szám 35. p.
7 Vidos Zoltán: A Fiatal Képzőművészek Stúdiójának jubileumi kiállításán. MŰVÉSZET, 1969. okt. 21. p.
8 Oelmacher Anna: Közép-magyarországi képzőművészek tárlata. MŰVÉSZET, 1969. nov. 43. p.
9 Egri Mária: A Közép-magyarországi Területi Szervezet tárlata, MŰVÉSZET, 1969. nov. 44. p.
10 Kovács Gyula: Nyári tárlatok. MŰVÉSZET '76. Corvina, 1976. 237. p.
11 Ecsery Elemér: Befelé élő gazdag érzelemvilág. – Meggyes László festőművész. Különnyomat a Szolnok megyei Néplap 1977. évfolyamából. 25. p.
12 Pogány O. Gábor: Hetvenöt éves a Szolnoki Művésztelep. Népszava, 1977. dec. 24. 8. p.
13 Egri Mária: A SZOLNOKI MŰVÉSZTELEP. 1977. 101. p.
14 Bereczky Lóránd: A VI. Akvarellbiennálé Egerben. Népszabadság, 1978. szept. 10. 11. p.
15 Tasnádi Attila: Kiállítási kalauz: Meggyes László képei. Népszava, 1979. május 25. 6. p.
16 A MAFILM 8. sz. Stúdió filmje, Bp. 1967.
17 A Magyar Rádió műsorában elhangzott műsor. 1977.

Téli Zagyva-part

Lackó

Fiam

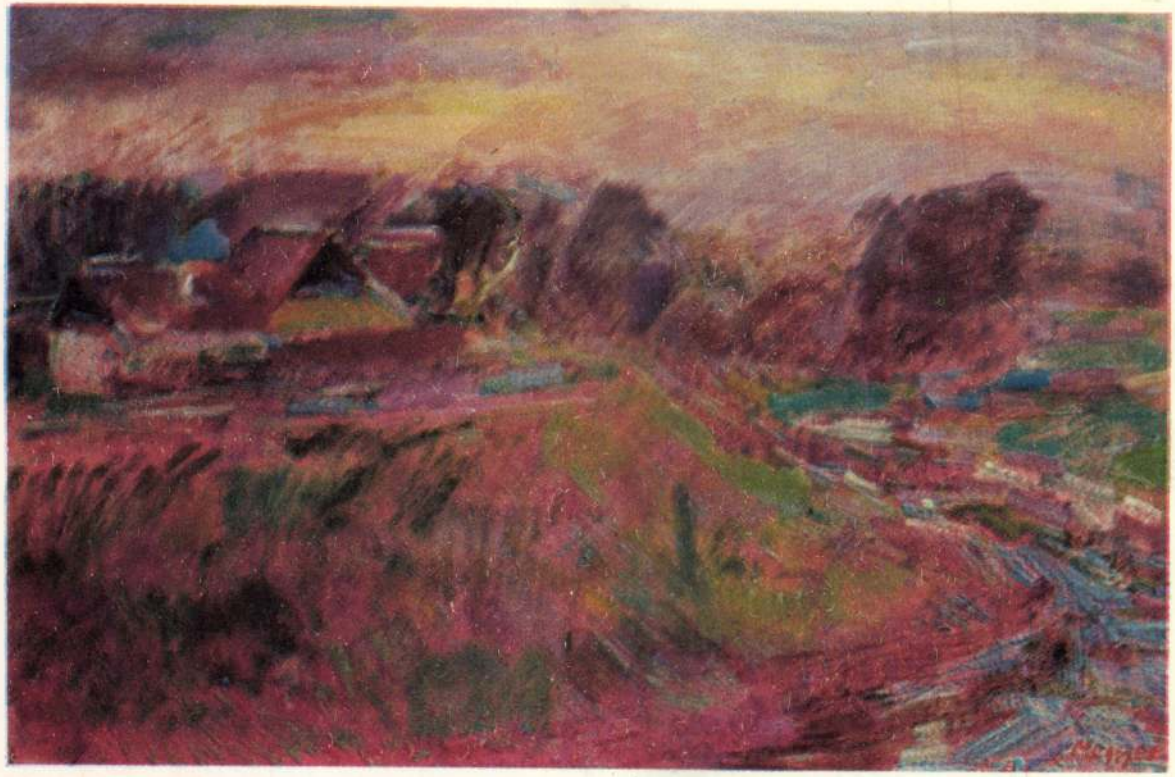

Őszi alkony

Alvó

Alkony

Virágzó fa

Ablaknál

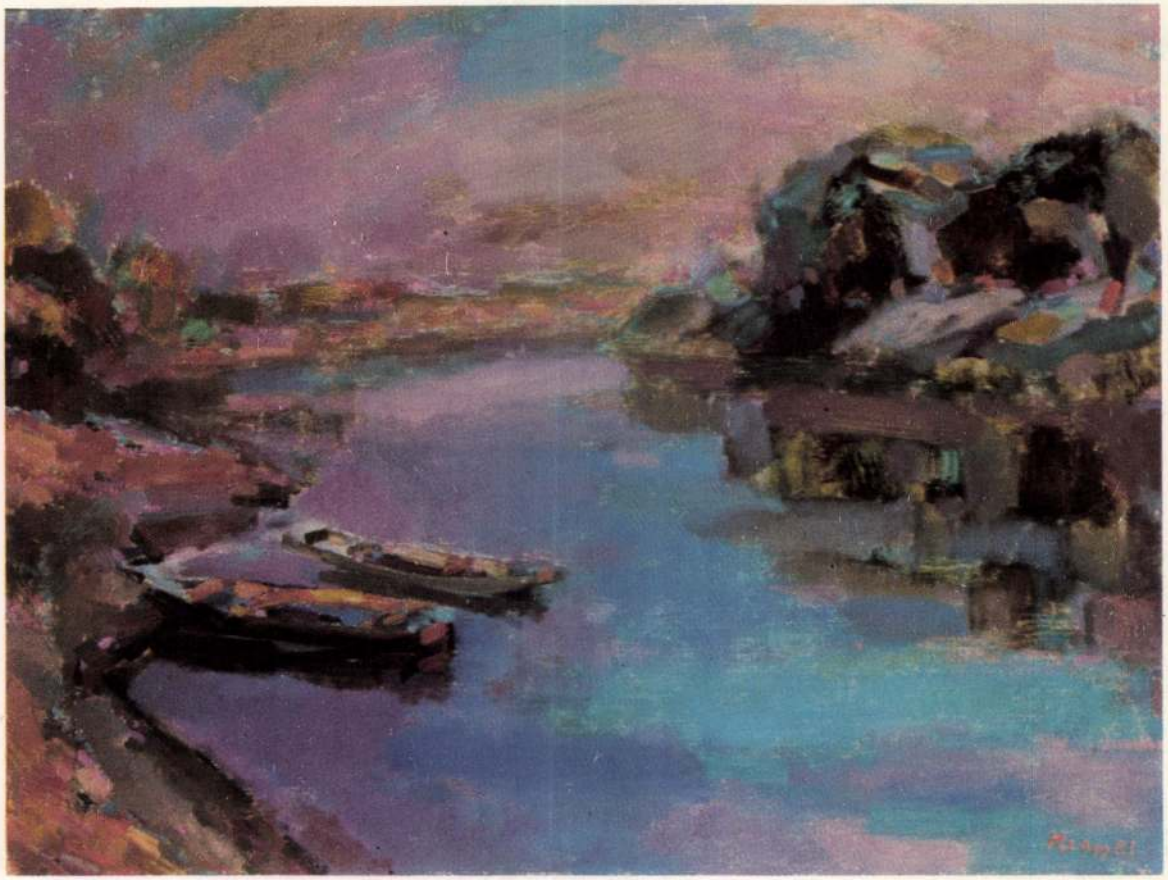

Tisza csónakokkal

Gondolkodó

Pihenő

Ablak télen

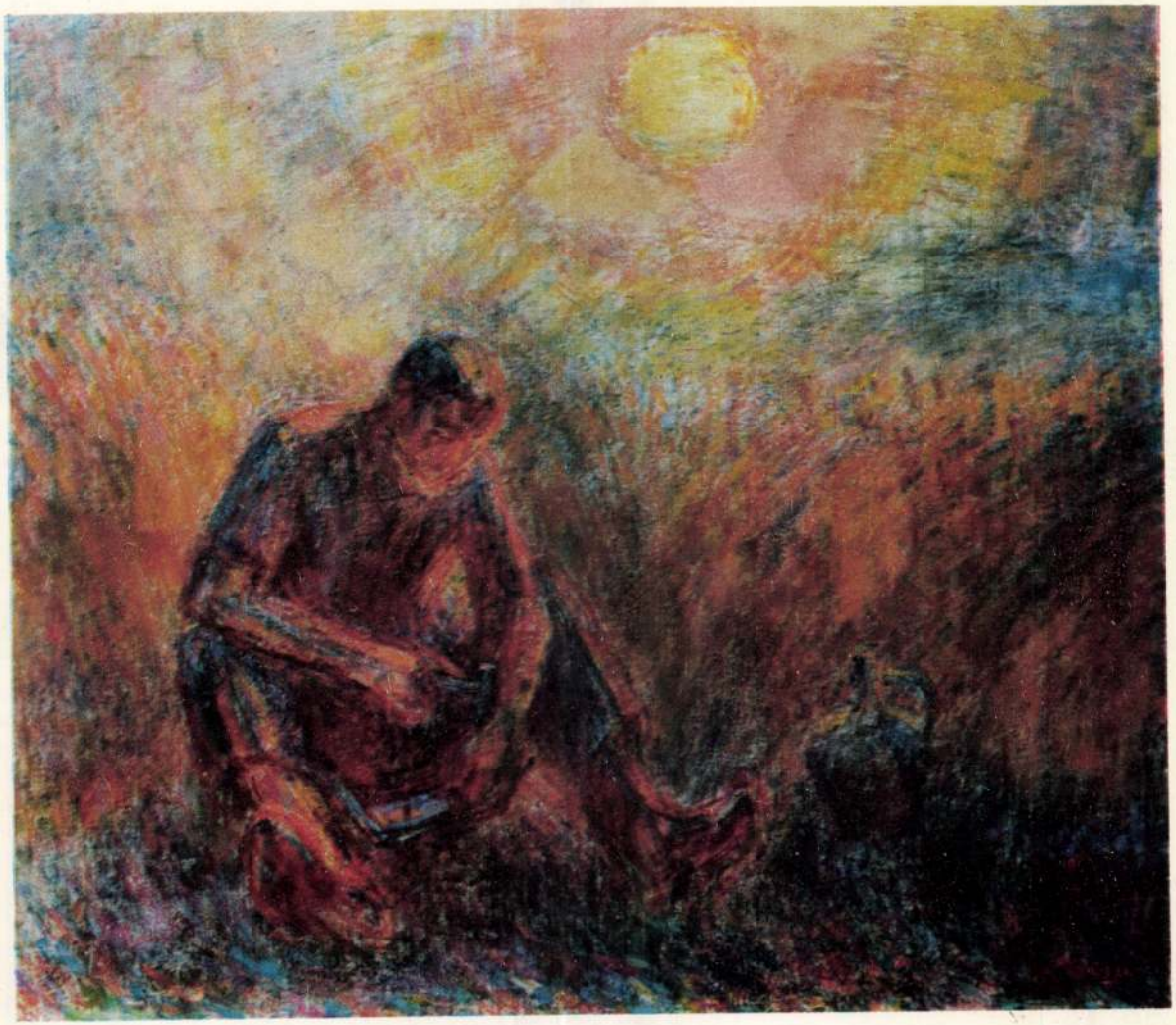

Nyár

Festmények

Halvásár	1958	olaj, vászon	68x84	cm
Ködös Tiszapart	1958	olaj, vászon	50x60	cm
Vízöntő	1959	olaj, vászon	90x75	cm
Alvó	1959	olaj, vászon	40x50	cm
Anya	1960	olaj, vászon	60x50	cm
Gondolkodó	1964	olaj, dekli	81x55	cm
Betonkeverők	1961	olaj, vászon	50x40	cm
Anya gyermekkel	1961	olaj, dekli	90x60	cm
Lackó	1969	olaj, vászon	70x50	cm
Kendős fej	1966	olaj, dekli	31x26	cm
Ablaknál	1968	olaj, vászon	80x70	cm
Kubikusok	1969	olaj, farostlemez	40x55	cm
Rőzsehordó munkások	1971	olaj, farostlemez	60x90	cm
Ablak télen	1971	olaj, vászon	55x65	cm
Alkony	1966	olaj, farostlemez	34x45	cm
Parasztudvar	1972	olaj, farostlemez	50x60	cm
Vártemplom fákkal	1974	olaj, vászon	60x75	cm
Öreg házak	1970	olaj, vászon	45x60	cm
Tanya	1973	olaj, farostlemez	40x45	cm
Téli táj	1975	olaj, vászon	50x70	cm
Halas csendélet	1966	olaj, dekli	34x45	cm
Kubikusok	1974	olaj, farostlemez	60x75	cm
Csendélet	1968	olaj, farostlemez	40x65	cm
Őszi vízpart	1974	olaj, farostlemez	60x70	cm
Virágzó fák	1975	olaj, vászon	60x75	cm
Tél	1975	olaj, vászon	60x70	cm
Ősz	1975	olaj, vászon	60x80	cm
Öreg ház előtt	1976	olaj, vászon	50x65	cm
Fiam	1976	olaj, vászon	50x40	cm
Téli Zagyvapart	1977	olaj, vászon	60x75	cm
Tiszaparti rakodás	1974	olaj, farostlemez	60x80	cm
Koratavasz	1974	olaj, vászon	60x80	cm
Arató	1793	olaj, farostlemez	56x51	cm
Alkonyat	1977	olaj, vászon	60x90	cm
Fák boglyával	1975	olaj, vászon	50x70	cm
Őszi alkony	1976	olaj, farostlemez	55x86	cm
Tabán	1962	olaj, farostlemez	40x50	cm
Vízparti házak	1976	olaj, farostlemez	55x85	cm
Alkonyat	1977	olaj, farostlemez	51x85	cm
Tél	1976	olaj, farostlemez	51x75	cm
Táj boglyával	1977	olaj, vászon	50x70	cm

Tavasz	1978	olaj, farostlemez	56x80,5 cm
Vízparton	1975	olaj, farostlemez	56x80 cm
Alkonyati fények	1978	olaj, vászon	50x75 cm
Ablak lámpával	1979	olaj, farostlemez	60x80 cm
Őszi erdő	1979	olaj, farostlemez	60x80 cm
Petuniák	1974	olaj, vászon	50x70 cm
Napfényes mező	1979	olaj ,farostlemez	50x70 cm
Őszi táj	1979	olaj, vászon	60x80 cm
Csónakban	1979	olaj, vászon	50x70 cm
Ősz a Tiszán	1979	olaj, dekli	60x80 cm
Virágzó fa	1979	olaj, dekli	50x70 cm
Halász	1974	olaj, vászon	58x100 cm
Tisza csónakokkal	1979	olaj, farostlemez	60x80 cm
Csendélet hegedűvel	1979	olaj, farostlemez	60x80 cm
Nyári pirkadat	1980	olaj, farostlemez	70x100 cm
Nyár	1977	olaj, vászon	70x80 cm
Halászcsónak	1970	olaj, dekli	28x40 cm
F. M. portréja	1980	olaj, vászon	90x60 cm
Táj felhőkkel	1978	olaj, farostlemez	85x65 cm
Őszi napsütés	1979	olaj, dekli	26,5x31 cm
Borús táj	1979	olaj, farostlemez	50x70 cm
Zagyvakanyar	1969	olaj, vászon	60x90 cm
Téli alkonyat	1980	olaj, farostlemez	60x80 cm
Lapátolók	1975	olaj, farostlemez	75x90 cm
Eső után	1968	olaj, farostlemez	60x80 cm
Fák alkonyatkor	1968	olaj, farostlemez	46x80 cm
Kertben	1979	olaj, vászon	65x80 cm
Vízpart tavasszal	1979	olaj, farostlemez	60x75 cm
Havas táj	1979	olaj, farostlemez	60x80 cm
Falu széle	1969	olaj, farostlemez	55x50 cm
Almás csendélet	1959	olaj, vászon	40x50 cm
Zagyva szürkületkor	1970	olaj, vászon	60x80 cm
Falu vége	1970	olaj, vászon	60x80 cm
Bútorgyári munkások	1962	olaj, vászon Tisza Bútorgyár tulajdona	110x90 cm
Műtermi csendélet		olaj, vászon MTVB tulajdona	60x80 cm
Öreg ház		olaj, vászon K. J. tulajdona	60x80 cm

Pasztellek

Tabán	pasztell, papír	22x30 cm
Házak között	pasztell, papír	28x42 cm
Vízpart	pasztell, papír	27x38 cm
Csendélet almákkal	pasztell, papír	28x38 cm
Tiszai csónakok	pasztell, papír	29x43 cm
Házak	pasztell, papír	22x28 cm

Akvarellek

Lovak	akvarell, papír	20,5x31 cm
Tanya boglyákkal	akvarell, papír	24x36 cm
Napsütésben	akvarell, papír	26x37 cm
Házak alkonyatkor	gouache, papír	27,5x38 cm
Fák	akvarell, papír	30x42 cm
Fa házzal	gouache, papír	25x35 cm
Lovaskocsi	gouache, papír	22,5x28,5 cm
Vízpart napsütésben	akvarell, papír	31x38 cm
Ősz a Zagyván	akvarell, papír	25x40 cm
Uszály a Tiszán	akvarell, papír	26x35 cm
Tabán áradáskor	akvarell, papír	27x40 cm
Pihenő	akvarell, papír	30x22 cm
Csendélet	gouache, papír	22x30 cm
Gesztenyefák ősszel	gouache, papír	30x33,5 cm
Vízpart este	akvarell, papír	26x36 cm
Tisza télen	akvarell, papír	23x30 cm
Halak késsel	akvarell, papír	26x27 cm
Kendős fej	akvarell, papír	25x20 cm
Téli alkony	akvarell, papír	27x33 cm
Csónakok	gouache, papír	23x30 cm
Tabán alkonyatkor	akvarell, papír	24x40 cm
Tabán	akvarell, papír	28x32 cm
Fák este	gouache, papír	27x38 cm
Alkonyati fények	gouache, papír	29x34 cm
Önarckép	akvarell, kréta, papír	39x26 cm
Vízpart csónakkal	akvarell, papír	28x35 cm
Horgász	akvarell, papír	22x36 cm
Lapátolók	akvarell, papír	37x28 cm
Csendélet szegfűvel	akvarell, papír	34x25 cm
Napraforgók	akvarell, papír	33x24 cm
Gyümölcsök	akvarell, papír	23x30 cm
Őszi táj	akvarell, papír	26x34 cm

Zagyva-híd	akvarell, papír	24x32 cm
Tabán napsütésben	gouache, papír	27x38 cm
Tisza ősszel	akvarell, papír	23x30 cm
Havas kert	akvarell, papír	25x30 cm
Fák télen	akvarell, papír	30x42 cm
Halas csendélet	gouache, papír	22x31 cm
Zagyva hálóval	akvarell, papír	28x42 cm
Anya	gouache, papír	24,5x12,5 cm
Vízpart hajóval	gouache, papír	26,5x40 cm
Öregasszony	akvarell, papír	25x19,5 cm
Építkezés	gouache, papír	27,5x43 cm
Ősz a Tiszán	akvarell papír	32x46 cm
Búzatábla	akvarell, papír	29x40 cm
Gesztenyefák	akvarell, papír	26x36 cm
Zagyvakanyar	akvarell, papír	27x36 cm
Tanulmány	akvarell, papír	32x22,5 cm
Gátmenti tanya	akvarell, papír	26x36 cm
Zagyvapart	akvarell, papír	27x39 cm
Őszibarack csendélet	akvarell, papír	23,5x35 cm
Nap fákkal	akvarell, papír	26x36 cm
Magda	akvarell, papír	41x26 cm

Rajzok

Pihenő	ceruza, papír	25x18 cm
Gondolkodó	toll, papír	25x19 cm
Akt	toll, papír	25x16 cm
Csendélet	toll, papír	17,5x15 cm
Vízpart fákkal	toll, papír	14x24 cm
Női fej	toll, papír	15x13 cm
Könyöklő	toll, papír	26,5x15 cm
Ülő öregasszony	ceruza, papír	27x18 cm
Anya	toll, papír	25x17 cm
Önarckép	filctoll, papír	18x15 cm
Lacika	kréta, papír	28x12 cm
Olvasó	filctoll, papír	21x15 cm

Dr. Egri Mária:

Meggyes László kiállításon szereplő munkái 1950-1980 között

1950
ORSZÁGOS IFJÚSÁGI KIÁLLÍTÁS
Nemzeti Szalon, Budapest
Sakkozó úttörők — olaj

1955
VÁSÁRHELYI ŐSZI TÁRLAT
Tornyai Múzeum, Hódmezővásárhely
Virágok — gouache
Fiúfej — olaj
Ülő férfi — kréta rajz

1956
VÁSÁRHELYI ŐSZI TÁRLAT
Tornyai Múzeum, Hódmezővásárhely
Udvar — gouache — 18,5x25 cm
Szénaboglya — gouache — 28x19 cm

ÖT FIATAL MŰVÉSZ KIÁLLÍTÁSA
Túrkeve
(Katalógus nélkül)

1957
TAVASZI TÁRLAT
Műcsarnok, Budapest
Napsütés — gouache — 29x19 cm

1958
TISZÁNTÚLI KÉPZŐMŰVÉSZEK II. VÁNDORKIÁLLÍTÁSA
Békéscsaba – Debrecen – Nyíregyháza – Szeged – Szentes – Szolnok
Halvásár — olaj — 68x84 cm
Fehér ház — gouache — 40x50 cm

1959
MEZŐGAZDASÁG A KÉPZŐMŰVÉSZETBEN
Mezőgazdasági Múzeum – Nemzeti Galéria, Budapest
Pihenő aratók — olaj — 97x75 cm

A SZOLNOK MEGYEI KÉPZŐMŰVÉSZEK ÉS NÉPMŰVÉSZEK TAVASZI TÁRLATA
Damjanich Múzeum, Szolnok
(A kiállított művek adatai méret nélkül szerepelnek)
Kőművesek — olaj
Portré — olaj
Reprodukálva a katalógusban
Csendélet — olaj
Női fej — krétarajz

1960
SZOLNOK MEGYEI KÉPZŐMŰVÉSZEK ÉS NÉPMŰVÉSZEK TAVASZI TÁRLATA
Damjanich Múzeum, Szolnok
Kubikos — olaj — 100x80 cm
Vízöntő — olaj — 90x75 cm
Reprodukálva a katalógusban
Lóetetés — olaj — 70x80 cm
Alvó nő — olaj — 40x50 cm
Tanya — akvarell — 27x36 cm
Ház fával — akvarell — 27x36 cm

A SZOLNOK MEGYEI KÉPZŐMŰVÉSZEK TÉLI TÁRLATA – Damjanich Múzeum, Szolnok
Mezőn — olaj — 80x100 cm
Reprodukálva a katalógusban
Gabonarostálás — olaj — 75x90 cm
Tiszapart — olaj — 70x85 cm
Csónakok a Zagyván — olaj — 60x80 cm
Anya — olaj — 60x50 cm
Pulykák — akvarell — 20x30 cm
Gyerekfej — gouache — 16x14 cm
Kisbaba — ceruzarajz — 15x17 cm

1961
FIATAL KÉPZŐMŰVÉSZEK STÚDIÓJA III. KIÁLLÍTÁS
Ernst Múzeum, Budapest
Mezőn — olaj — 80x100 cm

SZOLNOKI MŰVÉSZTELEP KIÁLLÍTÁSA
Műcsarnok, Budapest
Halárus — olaj — 68x85 cm
Gabonarostálás — olaj — 70x100 cm
Reprodukálva a katalógusban
Kubikus — olaj — 70x100 cm
Alvó nő — olaj — 40x50 cm
Tiszapart — olaj — 50x60 cm
Pihenő aratók — olaj — 70x90 cm
Hajóállomás — tempera — 20x28 cm
Utcarészlet — gouache — 35x29 cm

Lovak	gouache	36x29 cm
Tanulmányfej	ceruzarajz	23x17 cm
Lovak	ceruzarajz	20x29 cm

A SZOLNOK MEGYEI KÉPZŐMŰVÉSZEK ÉS NÉPMŰVÉSZEK TÉLI TÁRLATA
Damjanich Múzeum, Szolnok

Kertben	olaj	70x80 cm
Alcsi felé	olaj	60x80 cm
	Reprodukálva a katalógusban	
Szérün	olaj	60x80 cm
Építkezés	gouache	36x29 cm
Boglyák	pasztell	32x43 cm
Tiszán	akvarell	27x38 cm
Halász a Tiszán	akvarell	27x40 cm
Pihenő	akvarell	22x29 cm

1962

A SZOLNOKI MŰVÉSZTELEP 60 ÉVES JUBILEUMI KIÁLLÍTÁS – Művésztelep, Szolnok

(A katalógus műtárgyjegyzék nélkül, csak reprodukciókkal készült)

Zagyva télen	olaj	50x60 cm

KAMARATÁRLATOK A JUBILEUMI KIÁLLÍTÁS ANYAGÁBÓL

Budapest (Újságíró Szövetség Székháza), Esztergom, Szeged
(A kiállításokhoz külön katalógus nem készült)

A SZOLNOK MEGYEI KÉPZŐMŰVÉSZEK MUNKACSOPORT NYÁRI TÁRLATA

Damjanich Múzeum, Szolnok
(A kiállított művek méret és reprodukciók nélkül szerepelnek)

Portré	akvarell
Anya gyerekkel	akvarell
Alvó gyerek	akvarell
Csendélet	akvarell
Akt	akvarell
Halász	akvarell
Merengő	ceruzarajz
Anya	akvarell

A MAGYAR KÉPZŐMŰVÉSZEK SZÖVETSÉGE SZOLNOK MEGYEI MUNKACSOPORTJA ÉS A SZOLNOKI MÚZEUM TÉLI TÁRLATA

Damjanich Múzeum, Szolnok
(A kiállított művek adatai méret nélkül szerepelnek)

Zagyva télen	olaj
Szabadság-tér	olaj
Zagyvapart	akvarell
Halász	olaj
	Reprodukálva a katalógusban
Halász	gouache

ÉPÍTJÜK, VÉDJÜK SZÉP HAZÁNKAT
Ernst Múzeum, Budapest

Hídépítők	olaj	60x80 cm

1963

II. MISKOLCI ORSZÁGOS GRAFIKAI BIENNÁLÉ
Miskolc

Halász a Zagyván	rézkarc	23,2x20,8 cm

A SZOLNOK MEGYEI KÉPZŐMŰVÉSZETI MUNKACSOPORT NYÁRI TÁRLATA
Damjanich Múzeum, Szolnok

(A kiállított művek méret és reprodukciók nélkül szerepelnek)

Tél	olaj
Naplemente	olaj

A SZOLNOK MEGYEI KÉPZŐMŰVÉSZEK TÉLI TÁRLATA

Damjanich Múzeum, Szolnok

Alkonyat	olaj	80x100 cm
Sárga nap	olaj	70x90 cm
Tabán este	olaj	80x100 cm
Tisza ősszel	olaj	60x80 cm
Anya	olaj	60x50 cm
Anya	rézkarc	

1964

A SZOLNOK MEGYEI KÉPZŐMŰVÉSZEK TÉLI TÁRLATA – Damjanich Múzeum, Szolnok

Hídépítők	olaj	60x80 cm
Műterem csendélet	olaj	60x80 cm
Szolnoki Tiszapart	olaj	60x100 cm
Nő hegedűvel	olaj	90x65 cm
	Reprodukálva a katalógusban	
Zagyva ősszel	olaj	65x90 cm

1965

KELETMAGYARORSZÁGI KÉPZŐMŰVÉSZEK TAVASZI TÁRLATA I.
Damjanich Múzeum, Szolnok

Őszi délután	olaj	70x100 cm
	Reprodukció a katalógusban	
Csendélet hallal	olaj	50x60 cm
Tél	tempera	90x60 cm

A SZOLNOK MEGYEI KÉPZŐMŰVÉSZEK TÉLI TÁRLATA – Damjanich Múzeum, Szolnok

Tulipánok	olaj	50x65 cm
Könyöklő	olaj	60x80 cm
Vihar után	olaj	65x90 cm
Délutáni napsütés	olaj	70x80 cm

EGYÉNI KIÁLLÍTÁS AZ ÉRTELEMIG ÉS TOVÁBB...' SOROZAT KERETÉBEN
Ságvári Endre Megyei Művelődési Ház, Szolnok

Halvásár	olaj	68x85 cm
Vízöntő	olaj	75x90 cm
Szérűn	olaj	60x80 cm
Alvó	olaj	40x50 cm
Portré	olaj	100x80 cm
Gabonarostálás	olaj	75x90 cm
Alkony	olaj	75x90 cm
Gondolkodó	olaj	82x55 cm
Megáradt Zagyva	olaj	60x90 cm
Csendélet	olaj	60x80 cm
Nyár	olaj	60x90 cm
Öregasszony	olaj	60x80 cm
Csendélet almákkal	olaj	35x61 cm
Betonkeverők	olaj	40x50 cm
Műterem csendélet	olaj	60x80 cm
Nő hegedűvel	olaj	60x80 cm
Őszi délután	olaj	70x100 cm
Baromfiudvar	akvarell	25x35 cm
Lapátolók	akvarell	20x33 cm
Utca Tivoliban	akvarell	25x31 cm
Napsütés	akvarell	29x32 cm
Kertben	akvarell	18x23 cm
Csónakok a Tiszán	akvarell	37x26 cm
Tisza este	akvarell	26x36 cm
Szolnoki Tiszapart	akvarell	26x32 cm
Halas csendélet	akvarell	22,5x30 cm
	Reprodukció a katalógusban	
Téli nap	akvarell	23,5x35 cm
	Reprodukció a katalógusban	
Tisza	akvarell	27x34 cm
Halász	akvarell	37x21 cm
Anya	akvarell	23x13 cm
Tabán áradáskor	gouache	35x27 cm
Akt	tollrajz	22x42 cm
Ülő akt	tollrajz	13x24 cm
Gondolkodó	ceruzarajz	16x19 cm
Merengő	tollrajz	16x19 cm
Önarckép	tollrajz	16x19 cm
Halászcsónak	tollrajz	18x27 cm
Róma	tollrajz	15x10 cm
Merengő	ceruzarajz	20x22 cm
Női fej	rézkarc	9,5x8 cm
Halász a Zagyván	rézkarc	20,5x23 cm
Zagyva télen	rézkarc	16,5x16,7 cm

A kiállítás a sorozat keretében 1965–66-ban bemutatásra került:

Jászapáti, Kunszentmárton, Tiszaföldvár, Karcag

1966

A KÖZÉPMAGYARORSZÁGI KÉPZŐMŰVÉSZEK KIÁLLÍTÁSA
Damjanich Múzeum, Szolnok – Katona József Múzeum, Kecskemét

Öregasszony	olaj	80x60 cm
Téli est	olaj	40x60 cm
	Reprodukálva a katalógusban	
Csendélet almákkal	olaj	60x35 cm
Pihenő	tollrajz	15x18 cm
Tabán áradáskor	gouache	34x22 cm
Halas csendélet	gouache	30x22 cm

A SZOLNOK MEGYEI KÉPZŐMŰVÉSZEK TÉLI TÁRLATA – Damjanich Múzeum, Szolnok

Csendélet hallal	olaj	50x70 cm
Tabán télen	olaj	60x80 cm
Őszutó	olaj	60x90 cm
Felhős táj	olaj	40x50 cm

A SZOLNOKI MŰVÉSZTELEP KIÁLLÍTÁSA
Magyar Nemzeti Galéria, Budapest

Halvásár	olaj	65x80 cm
Gabonarostálás	olaj	75x90 cm
Pihenő aratók	olaj	75x90 cm
Vízöntő	olaj	75x90 cm
Szérű	olaj	60x80 cm
Zagyva télen	olaj	50x60 cm
Gondolkodó	olaj	81x55 cm

Portré	olaj	100x80 cm
Alkony	olaj	60x80 cm
Délutáni napsütés	olaj	70x100 cm
Műtermi csendélet	olaj	60x80 cm
Nő hegedűvel	olaj	60x80 cm
Szolnoki Tisza	olaj	65x99 cm
	Reprodukálva a katalógusban	
Tabán este	olaj	70x100 cm
Tisza ősszel	olaj	60x80 cm
Kaszakalapáló	olaj	60x60 cm
Megáradt Zagyva	olaj	60x90 cm
Öregasszony	olaj	80x60 cm
Téli este	olaj	40x60 cm
Tulipánok	olaj	50x60 cm
Vihar után	olaj	65x90 cm
Tabán télen	olaj	60x80 cm
Tavasz	olaj	70x80 cm
Zagyvapart	akvarell	22x34 cm
Parasztudvar	akvarell	27x36 cm
Anya	akvarell	24,5x12,5 cm
Halász	gouache	24,7x37 cm
Lovaskocsi	akvarell	20,5x32 cm
Téli nap	gouache	23,5x32 cm
Zagyva télen	rézkarc	17x16,5 cm
Halász a Zagyván	rézkarc	23x20,5 cm

SZEGEDI NYÁRI TÁRLAT
Szeged

Lóitatás	olaj	40x61 cm

1967

KÖZÉPMAGYARORSZÁGI KÉPZŐMŰVÉSZEK TAVASZI TÁRLATA
Damjanich Múzeum, Szolnok – Türr István Múzeum Baja

Műterem csendélet	olaj	50x70 cm
Halas csendélet	olaj	33x46 cm
Vörös kapu	olaj	40x50 cm
Tél	olaj	70x90 cm

Reprodukálva a műtárgylistában nem szereplő Ősz c. kép.

A SZOLNOKI KÉPZŐMŰVÉSZEK TALLINNBAN
(Katalógus nélkül)

A SZOLNOK MEGYEI KÉPZŐMŰVÉSZEK TÉLI TÁRLATA

Damjanich Múzeum, Szolnok

Halász varsával	olaj	70x80 cm
Csendélet	olaj	50x60 cm
Tisza	olaj	65x90 cm
Csendélet barackkal	olaj	65x80 cm
Anya	olaj	60x50 cm

KORTÁRS KÉPZŐMŰVÉSZETI KIÁLLÍTÁS
Huber Galéria, Zürich
(Katalógus nélkül)

1968
SZOLNOKI MŰVÉSZEK BEMUTATKOZÁSA
(katalógus nélkül)
TIT Kossuth Klub, Budapest

SZOLNOKI MŰVÉSZTELEP KIÁLLÍTÁSA SZÓFIÁBAN
(katalógus nélkül)

KÖZÉPMAGYARORSZÁGI KÉPZŐMŰVÉSZEK TAVASZI TÁRLATA – Damjanich Múzeum, Szolnok

Csendélet	olaj	40x65 cm
	Reprodukálva a katalógusban	
Zagyvahíd télen	olaj	50x65 cm
Fák	olaj	60x90 cm
Ház előtt	olaj	45x55 cm

SZOLNOK MEGYEI KÉPZŐMŰVÉSZEK TÉLI TÁRLATA – Damjanich Múzeum, Szolnok

Alkony	olaj	50x70 cm
Cseresznyés csendélet	olaj	35x50 cm
Anya gyerekkel	olaj	90x60 cm
Fák	olaj	50x60 cm
Műtermi csendélet	olaj	60x80 cm
Csendélet	gouache	25x30 cm
Gondolkodó	gouache	20x25 cm

1969
KÖZÉPMAGYARORSZÁGI KÉPZŐMŰVÉSZEK TAVASZI TÁRLATA
Damjanich Múzeum, Szolnok

Alkonyat	olaj	60x80 cm
Csendélet hegedűvel	olaj	66x91 cm
Lackó	olaj	50x70 cm
	Reprodukálva a katalógusban	
Naplemente	olaj	35x60 cm
Tél	olaj	55x80 cm
Nap és fák	akvarell	27x27,5 cm

A KÖZÉPMAGYARORSZÁGI TERÜLETI SZERVEZET SZOLNOK MEGYEI TÉLI TÁRLATA
Damjanich Múzeum, Szolnok

Boglyák	olaj	51x81 cm
Csendélet hegedűvel	olaj	60x80 cm
	Reprodukálva a katalógusban	

Tavasz	olaj	50x65 cm
Alkony	olaj	45x35 cm
Zagyvakanyar	akvarell	25x31 cm
Ősz a Tiszán	akvarell	25x30,5 cm
Kendős fej	akvarell	25x20 cm

VX.22

1970

A MAGYAR KÉPZŐMŰVÉSZEK KÖZÉPMAGYARORSZÁGI TERÜLETI SZERVEZETE TAVASZI TÁRLATA
Kecskemét–Szolnok

Béke	olaj	90x75 cm
Zagyvagát építése	olaj	65x90 cm
Ablaknál	olaj	80x70 cm
Téli alkonyat	olaj	60x90 cm
	Reprodukálva a katalógusban	
Csendélet hegedűvel	olaj	60x80 cm
Tabán	olaj	50x70 cm
Zagyva este	olaj	

II. DEBRECENI ORSZÁGOS NYÁRI TÁRLAT
Debrecen

Halas csendélet	olaj	50x60 cm

16. MONTREUIL-I SZALON
Montreuil
(A katalógus méret és reprodukciók nélkül készült)

Alkonyat	olaj
Őszi napsütés	olaj

XIII. ALFÖLDI TÁRLAT
Békéscsaba

Virágzó fa	olaj	40x50 cm
Kubikusok	olaj	40x55 cm
Kendős fej	olaj	31x26 cm
	Reprodukálva a katalógusban	

A KÖZÉPMAGYARORSZÁGI TERÜLETI SZERVEZET SZOLNOK MEGYEI TÉLI TÁRLATA
Damjanich Múzeum, Szolnok

Rőzsehordó munkások	olaj	60x90 cm
Ablak télen	olaj	55x65 cm
	Reprodukálva a katalógusban	
Vízpart	olaj	34x55 cm
Tabán alkonyatkor	olaj	60x90 cm
Virágzó fa	olaj	40x50 cm
Halászháló	akvarell	24x36 cm

1971
XIV. ALFÖLDI TÁRLAT
Békéscsaba

Szérűn	olaj	50x65 cm
Vízpart	olaj	35x55 cm

A MAGYAR KÉPZŐMŰVÉSZEK SZÖVETSÉGE KÖZÉPMAGYARORSZÁGI TERÜLETI SZERVEZETE TAVASZI TÁRLATA
Damjanich Múzeum, Szolnok – Kecskemét

Fák alkonyatban	olaj	
Kendős fej	olaj	31x26 cm
Felhős táj	olaj	60x90 cm
	Reprodukálva a katalógusban	
Tabán	olaj	50x60 cm

SZOLNOK MEGYEI TÉLI TÁRLAT
Damjanich Múzeum, Szolnok

Szérűn	olaj	50x65 cm
Koratavasz	olaj	60x75 cm
Zagyvakanyar ősszel	olaj	60x90 cm
Laci	olaj	70x50 cm
Őszi napsütés	olaj	40x55 cm
Faültető úttörők	olaj	70x80 cm
		Díjazott

1972

A MAGYAR KÉPZŐMŰVÉSZEK SZÖVETSÉGE KÖZÉPMAGYARORSZÁGI TERÜLETI SZERVEZETE VIII. TERÜLETI TÁRLATA
Türr István Múzeum, Baja – Szolnoki Galéria, Szolnok

Halász a Zagyván	olaj	50x70 cm
	Reprodukálva a katalógusban	
Fák tavasszal	olaj	55x80 cm
Vízparti fák	olaj	60x75 cm

III. ORSZÁGOS AKVARELL BIENNALÉ
Eger

Házak	gouache	23x31 cm
Zagyvapart	gouache	27x39 cm

A SZOLNOKI MŰVÉSZTELEP A FELSZABADULÁSTÓL NAPJAINKIG
Szolnoki Galéria, Szolnok

Téli est	olaj	40x60 cm
	Reprodukálva a katalógusban	
Halász varsával	olaj	70x80 cm
Szolnoki Tiszapart	olaj	65x99 cm
Szérű	olaj	60x80 cm

Naplemente	olaj	35x60 cm
Vihar után	olaj	70x90 cm
Csendélet hegedűvel	olaj	65x90 cm
Délutáni napsütés	olaj	70x100 cm
Tabán (Szolnoki Tisza)	olaj	70x100 cm
Alkonyat	olaj	75x90 cm
Felhős táj	olaj	45x55 cm
Lackó	olaj	70x50 cm
Ablaknál	olaj	80x70 cm
Felhős táj	olaj	60x90 ccm

III. DEBRECENI ORSZÁGOS NYÁRI TÁRLAT
Debrecen

Házak	olaj	40x45 cm

XV. ALFÖLDI TÁRLAT
Békéscsaba

Ablak	olaj	55x65 cm
	Reprodukálva a katalógusban	
Alkony	olaj	34x45 cm

A KÖZÉPMAGYARORSZÁGI TERÜLETI SZERVEZET
SZOLNOK MEGYEI TÉLI TÁRLATA
Szolnoki Galéria, Szolnok

Kubikusok	olaj	40x55 cm
Rőzsehordó munkások	olaj	60x90 cm
	Reprodukálva a katalógusban	
		II. díj
Zagyvagát építése	olaj	60x90 cm
Parasztudvar	olaj	50x60 cm
Őszi Zagyvapart	olaj	50x70 cm
	Reprodukálva a katalógusban	
Házak boglyával	olaj	50x70 cm
Kopasz fák	olaj	60x80 cm

1973
XVI. ALFÖLDI TÁRLAT
Békéscsaba

Alföldi házak	olaj	60x70 cm
Fák tavasszal	olaj	60x50 cm
Szénagyűjtő	olaj	40x54 cm

A SZOLNOKI MŰVÉSZTELEP KIÁLLÍTÁSA
Ybl Miklós Építőipari Műszaki Főiskola, Budapest (Zugló)

A MAGYAR KÉPZŐMŰVÉSZEK SZÖVETSÉGE
KÖZÉPMAGYARORSZÁGI TERÜLETI SZERVEZETE
1973. ÉVI NYÁRI TÁRLATA

Szénahordás	olaj	65x80 cm
	Reprodukálva a katalógusban	
Vártemplom fákkal	olaj	60x75 cm
Öreg házak	olaj	45x60 cm
Tanya	olaj	40x45 cm

XX. VÁSÁRHELYI ŐSZI TÁRLAT
Hódmezővásárhely

Tanya	olaj	40x45 cm

SZOLNOK MEGYEI TÉLI TÁRLAT 1973
Damjanich Múzeum, Szolnok

Tavasz	olaj	60x75 cm
Őszi napsütés	olaj	61x75 cm
Arató	olaj	56x51 cm
Műteremablak	olaj	60,5x71 cm
	Reprodukálva a katalógusban	
Házak	olaj	34x39 cm

1974

SZOLNOKI MŰVÉSZET
Művészház, Tallinn (Észt SzSzK)

Ablak télen	olaj	55x65 cm
Szérű	olaj	60x80 cm
Naplemente	olaj	35x60 cm
Csendélet hegedűvel	olaj	66x90 cm
Ablaknál	olaj	80x70 cm
Őszi délután	olaj	70x100 cm
Szénahordás	olaj	65x80 cm
Felhős táj	olaj	60x90 cm
Tavasz	olaj	60x75 cm
Alkony	olaj	34x45 cm
Halász a Zagyván	olaj	50x70 cm
	Reprodukálva a katalógusban	

SZOLNOKI MŰVÉSZET
Szentendrei Galéria (katalógus nélkül)

A MAGYAR KÉPZŐMŰVÉSZEK SZÖVETSÉGE
KÖZÉPMAGYARORSZÁGI TERÜLETI SZERVEZETE
1974. ÉVI NYÁRI TÁRLATA

Türr István Múzeum Baja – Damjanich Múzeum, Szolnok

Zagyvakanyar	olaj	60x75 cm
Tabán télen	olaj	50x70 cm
	Reprodukálva a katalógusban	
Halász	olaj	40x50 cm
Facsoport házakkal	olaj	60x80 cm

IV. ORSZÁGOS AKVARELL BIENNÁLÉ
Eger

Zagyva hálóval	akvarell	28x44 cm
Fák napsütésben	akvarell	29x40 cm
Tanya boglyákkal	akvarell	29,5x40 cm

IV. DEBRECENI ORSZÁGOS NYÁRI TÁRLAT
Debrecen

Téli táj	olaj	50x70 cm
Nyári napfényben	olaj	50x60 cm

XVIII. ALFÖLDI TÁRLAT
Békéscsaba

Halas csendélet	olaj	35x45 cm
Öreg házak	olaj	45x60 cm
Parasztudvar	olaj	50x60 cm
		Nívó-díj

FAZEKAS MAGDA–MEGGYES LÁSZLÓ KIÁLLÍTÁSA
Szolnok megyei Rendőrfőkapitányság, Szolnok
(Katalógus nélkül)

VELENCEI NYÁR '74
SZOLNOKI MŰVÉSZEK A VELENCEI TÓNÁL

A MAGYAR KÉPZŐMŰVÉSZEK
KÖZÉPMAGYARORSZÁGI TERÜLETI SZERVEZETE
SZOLNOK MEGYEI TÉLI TÁRLATA 1974
Damjanich Múzeum, Szolnok

Téli táj	olaj	50x70 cm
Csónak a Tiszán	olaj	65x80 cm
Őszi napsütés	olaj	45x55 cm
Kubikusok	olaj	60x75 cm
	Reprodukálva a katalógusban	
Házak	akvarell	23x32 cm
Alföldi házak	akvarell	40x55 cm

A SZOLNOKI MŰVÉSZTELEP KIÁLLÍTÁSA
Városi Tanács díszterme, Szolnok
(Katalógus nélkül)

KÉPZŐMŰVÉSZETI VILÁGHÉT I.
SZOLNOKI KÉPZŐMŰVÉSZEK
Volán 7. sz. Vállalat, Szolnok
(Katalógus nélkül)

A MAGYAR KÉPZŐMŰVÉSZEK SZÖVETSÉGE
KÖZÉPMAGYARORSZÁGI TERÜLETI SZERVEZETE
NYÁRI TÁRLATA 1975
Kiállító-csarnok, Mezőtúr – Katona József Múzeum, Kecskemét

Tél	olaj	50x70 cm
	Reprodukálva a katalógusban	
Őszi vízpart	olaj	60x75 cm
Kopasz fák	olaj	60x75 cm
Vízpart napsütésben	olaj	50x70 cm
Eső után	akvarell	27x36,5 cm
Zagyva hálóval	akvarell	28x43 cm
Fák ősszel	akvarell	25x35 cm

XVIII. ALFÖLDI TÁRLAT
Békéscsaba

Téli táj	olaj	50x70 cm
Csendélet	olaj	40x65 cm

I. SZOLNOKI FESTÉSZETI TRIENNÁLÉ 1975
Szolnoki Galéria, Szolnok

Parasztudvar	olaj	50x60 cm
	Reprodukálva a katalógusban	
Szénagyűjtő	olaj	66x80 cm
Lapátolók	olaj	75x90 cm

A MAGYAR KÉPZŐMŰVÉSZEK
KÖZÉPMAGYARORSZÁGI TERÜLETI SZERVEZETE
SZOLNOK MEGYEI TÉLI TÁRLATA 1975
Damjanich Múzeum, Szolnok

Boglya napsütésben	olaj	50x70 cm
Alkony	olaj	60x90 cm
Virágzó fák	olaj	60x75 cm
Öreg házak	olaj	45x60 cm
	Reprodukálva a katalógusban	
Vízpart	olaj	60x75 cm

1976

XIX. ALFÖLDI TÁRLAT
Békéscsaba

Tavasz	olaj	60x75 cm

A MAGYAR KÉPZŐMŰVÉSZEK SZÖVETSÉGE
KÖZÉPMAGYARORSZÁGI TERÜLETI SZERVEZETE
NYÁRI TÁRLATA 1976
Damjanich Múzeum, Szolnok

Tiszán	olaj	65x70 cm
Tél	olaj	60x70 cm
Kaszáló	olaj	60x75 cm

Ősz	olaj	60x80 cm

V. ORSZÁGOS NYÁRI TÁRLAT
Debrecen

Boglya napsütésben	olaj	50x70 cm
Öreg ház előtt	olaj	50x65 cm

TERVEK, RAJZOK, VÁZLATOK
II. Képzőművészeti Világhét
Damjanich Múzeum, Szolnok – Karcag
(A katalógusban műtárgylista nincs)

Alvó	ceruzarajz	
	Reprodukálva a katalógusban	
Kertben	olaj	
	Reprodukálva a katalógusban	

A SZOLNOKI MŰVÉSZTELEP KIÁLLÍTÁSA
Városi Művelődési Központ, Ajka
Damjanich Múzeum

Téli est	olaj	40x50 cm
Alvó	ceruza	22x19 cm
	Reprodukálva a katalógusban	
Öreg házak	olaj	45x60 cm
Tisza csónakkal	akvarell	28x36 cm

A MAGYAR KÉPZŐMŰVÉSZEK SZÖVETSÉGE
KÖZÉPMAGYARORSZÁGI TERÜLETI SZERVEZETE
SZOLNOK MEGYEI TÉLI TÁRLATA 1976
Damjanich Múzeum, Szolnok

Tél	olaj	60x70 cm
Ház napsütésben	olaj	60x75 cm
Tisza ősszel	olaj	60x75 cm
Fiam	olaj	50x40 cm
	Reprodukálva a katalógusban	
Téli alkony	akvarell	27x35 cm

MAGYAR TÁJAK II.
Hatvani Galéria

Téli táj	olaj	50x70 cm
Őszi vízpart	olaj	60x75 cm
Tanya	olaj	40x45 cm

1977
A SZOLNOKI MŰVÉSZTELEP KIÁLLÍTÁSA 1902–1977
Szolnoki Galéria, Szolnok – Magyar Nemzeti Galéria Budapest

Vízöntő	olaj	90x75 cm
	Színes reprodukció a katalógusban	
Ablak télen	olaj	55x65 cm
	Reprodukálva a katalógusban	
Vízpart	olaj	60x75 cm

KÉPZŐMŰVÉSZETI VILÁGHÉT SZOLNOK MEGYÉBEN
Művelődési Központ, Karcag

Téli Zagyvapart	olaj	
	Reprodukálva a katalógusban	
Tabán áradáskor	akvarell	
	Reprodukálva a katalógusban	
Ablak télen	olaj	

Reprodukálva a Képzőművészeti Világhét központi tájékoztatójában

XX. ALFÖLDI TÁRLAT
Békéscsaba

Tél	olaj	60x70 cm
Vízpart napsütésben	olaj	50x70 cm

MAGYAR TÁJAK II.
Magyar Nemzeti Galéria, Budapest
(Az 1976-os Hatvani Galériában rendezett kiállítás anyaga)

ARCOK ÉS SORSOK

Hatvani Galéria

Fiam	olaj	50x40 cm
Kendős fej	akvarell	25x20 cm

SZOLNOKI MŰVÉSZTELEP
Szófia (Bulgária), Kjusztendil

Téli este	olaj	40x60 cm
	Reprodukálva a katalógusban	
Öreg házak	olaj	45x60 cm
Vízöntő	olaj	90x75 cm

A MAGYAR KÉPZŐMŰVÉSZEK SZÖVETSÉGE
KÖZÉPMAGYARORSZÁGI TERÜLETI SZERVEZETE
NYÁRI TÁRLATA 1977

Vízpart	olaj	55x85 cm
Tiszaparti rakodás	olaj	60x80 cm
Téli Zagyvapart	olaj	65x75 cm
Szérű	olaj	50,5x75 cm
Házak napsütésben	olaj	55x65 cm

1978
FESTÉSZET '77
Műcsarnok, Budapest

Koratavasz olaj 60x80 cm
Reprodukálva a katalógusban

II. SZOLNOKI FESTÉSZETI TRIENNÁLÉ 1978
Szolnoki Galéria, Szolnok

Építkezés olaj 60x75 cm
Reprodukálva a katalógusban
Szénagyűjtők olajpasztell 65x80 cm
Nyári hajnal olajpasztell 70x80 cm

MAGYAR TÁJAK III.
Hatvani Galéria, Hatvan
Vízpart olaj 50x70 cm
Őszi alkony olaj 55x86 cm

A SZOLNOKI MŰVÉSZTELEP
Drezda (NDK) (Katalógus nélkül)

Ablak télen olaj 55x65 cm
Vízöntő olaj 90x75 cm
Vízpart olaj 60x75 cm

A SZOLNOKI MŰVÉSZTELEP KIÁLLÍTÁSA
Ganz-MÁVAG Művelődési Központ, Budapest
(A katalógus műtárgylista nélkül készült)

A MAGYAR KÉPZŐMŰVÉSZEK SZÖVETSÉGE
KÖZÉPMAGYARORSZÁGI TERÜLETI SZERVEZETÉNEK
1978. ÉVI TERÜLETI NYÁRI TÁRLATA
Művelődési Központ, Kecskemét – Damjanich Múzeum, Szolnok
Alkonyat olaj 60x90 cm
Reprodukálva a katalógusban
Pihenő olaj 80x60 cm
Tanya télen olaj 60x75 cm
Vízpart olaj 50x70 cm

VI. DEBRECENI ORSZÁGOS NYÁRI TÁRLAT
Debrecen
Fák boglyával olaj 50x70 cm

KÉPZŐMŰVÉSZETI VILÁGHÉT
SZOLNOK MEGYÉBEN
„UTCÁK, TEREK KULTÚRÁJA"
(A katalógusban műtárgylista nincs)

Vízpart olaj

Reprodukálva a katalógusban

VI. ORSZÁGOS AKVARELL BIENNÁLÉ
Eger

Fák télen akvarell 30x42 cm
Reprodukálva a katalógusban
Tél akvarell 26,5x44 cm
Fák akvarell 30x42 cm

A kiállított művekkel elnyerte a Szakszervezetek Heves Megyei Tanácsa Ösztöndíját

A MAGYAR KÉPZŐMŰVÉSZEK SZÖVETSÉGE
KÖZÉPMAGYARORSZÁGI TERÜLETI SZERVEZETÉNEK
SZOLNOK MEGYEI TÉLI TÁRLATA 1978
Damjanich Múzeum, Szolnok

Vízparti házak olaj 55x85 cm
Alkonyat olaj 51x85 cm
Műteremablak olaj 50x70 cm
Reprodukálva a katalógusban

1979

MAGYAR TÁJAK III.
Magyar Nemzeti Galéria, Budapest

(A Hatvani Galéria 1978-as kiállításának anyaga)
XXI. ALFÖLDI TÁRLAT
Békéscsaba

Kert boglyával olaj 50x75 cm
Vízpart télen olaj 50x70 cm

A MAGYAR KÉPZŐMŰVÉSZEK SZÖVETSÉGE
KÖZÉPMAGYARORSZÁGI TERÜLETI SZERVEZETÉNEK
1979. ÉVI TERÜLETI NYÁRI TÁRLATA
Szolnoki Galéria, Szolnok – Kalocsa

Tavasz olaj 56x80,5 cm
Öreg ház előtt olaj 50x65 cm
Reprodukálva a katalógusban
Vízpart alkonyatkor olaj 50x70 cm
Tanyaudvar olaj 60x75 cm

MEGGYES LÁSZLÓ FESTŐMŰVÉSZ KIÁLLÍTÁSA
Hatvani Galéria
(A katalógus előszavát Ecsery Elemér írta)

Vízöntő olaj 90x75 cm
Zagyva-kanyar olaj 60x90 cm
Ablak télen olaj 55x65 cm
Reprodukálva a katalógusban
Alkonyat olaj 51x85 cm
Csendélet olaj 40x65 cm
Téli Zagyva-part olaj 65x80 cm
Ősz olaj 50x80 cm

Kubikusok	olaj	40x55 cm
Tél	olaj	51x75 cm
Rőzsehordók	olaj	60x90 cm
Tanya télen	olaj	60x75 cm
Fiam	olaj	50x40 cm
	Reprodukálva a katalógusban	
Kendős fej	olaj	31x26 cm
Parasztudvar	olaj	50x60 cm
Kora tavasz	olaj	60x80 cm
Vízpart	olaj	60x75 cm
Ablaknál	olaj	80x70 cm
	Reprodukálva a katalógusban	
Őszi alkony	olaj	55x86 cm
Vízpart	olaj	50x70 cm
Tél	akvarell	26x44 cm
Fák télen	akvarell	30x42 cm
Zagyva hálóval	akvarell	43x28 cm
Kendős fej	akvarell	25x20 cm
Halas csendélet	gouache	30x40 cm
Gondolkodó	gouache	20x25 cm
Anya	akvarell	24x12 cm
Téli alkony	akvarell	27x33 cm
Pihenő	ceruza	25x18 cm
Gondolkodó	toll	25x19 cm
	Reprodukálva a katalógusban	
Akt	toll	25x16 cm

KÉPZŐMŰVÉSZETI VILÁGHÉT SZOLNOK MEGYÉBEN
„GYERMEK A MŰVÉSZETBEN"
(A katalógusban műtárgylista nincs)

Lackó	olaj	70x50 cm
	Reprodukálva a katalógusban	

A MAGYAR KÉPZŐMŰVÉSZEK SZÖVETSÉGE
KÖZÉPMAGYARORSZÁGI TERÜLETI SZERVEZETE
SZOLNOK MEGYEI TÉLI TÁRLATA 1979
Damjanich Múzeum, Szolnok

Tél	olaj	51x75 cm
	Reprodukálva a katalógusban	
Táj boglyával	olaj	50x70 cm
Csónakázó	olaj	55x80 cm
Tisza	olaj	60x90 cm

A SZOLNOKI MŰVÉSZTELEP KIÁLLÍTÁSA
HÓDMEZŐVÁSÁRHELYEN
Tornyai János Múzeum, Hódmezővásárhely

Ablak télen*	olaj	45x56 cm
Koratavasz	olaj	60x80 cm
Vízöntő*	olaj	90x75 cm
Parasztudvar*	olaj	50x60 cm
Tél	olaj	51x75 cm
Zagyvakanyar ősszel	oaj	60x90 cm

A kiállítás csökkentett anyaggal Tiszafüreden a Kiss Pál Múzeumban is bemutatásra került. A *-gal jelölt képek szerepeltek.

ARCOK ÉS SORSOK II.
Hatvani Galéria, Hatvan

Női portré	olaj	50x40 cm

1980

A MAGYAR KÉPZŐMŰVÉSZEK SZÖVETSÉGE
KÖZÉPMAGYARORSZÁGI TERÜLETI SZERVEZETE
SZOLNOK MEGYEI TÉLI TÁRLATA 1980

Damjanich Múzeum, Szolnok

Virágzó fa	olaj	50x70 cm
	Reprodukálva a katalógusban	
Alkonyati fények	olaj	50x75 cm
Vízparton	olaj	60x80 cm
Őszi táj	olaj	60x80 cm

10.—

1964 MÁRC. – Megyeri Barna

ROZGONYI IVÁN

BESZÉLGETÉSE MEGYERI BARNÁVAL

Nem interjú, hanem vita döntetlenre: nemcsekély egyetértés korlátai közt ellenvélemények. További korlátok: a tárgyak szűk köre (csak lemezplasztikák, vázlatfüzetek, mind nyilvánosságra nem szánt műhelygyakorlat, melyből ide mégis illusztráció kívánkozik), valamint az az óra az időben, amikor a hangszalag elkapta a töredéket. Pozitívum: még leginkább az a reménység, hogy megemlíthetünk gondolatokat, melyek a mai művészetben osztanak vagy szoroznak.

R.: A modern művészet kétségtelenül alkalmas arra, hogy a művészi tevékenység alapjait újra leássa. Elvében ilyenformán tanulmányi anyag is, de eléggé újkeletű dolog ahhoz, hogy ne mindenütt tanítsák iskolában mesterek. Különben sem adható át egyelőre, ami föl sincs egészen tárva. A művész, aki maga kénytelen az anyagot felfedezni és fokról-fokra meghódítani, a szó legjobb értelmében autodidakta, akármilyen fokán áll a képzettségnek. Megvetheti a kész szépséghez húzó romantikát, de geometriája első rezdüléseit lázas vigyorral, itt-ott a bűnözők elképesztő merészségével kutatja. Te is a magad tanítványa lettél.

M.: A szobrászatot én is romantikus elképzelésekkel kezdtem. Árnyékból és fényből valami megfoghatatlan, szagokkal és ízekkel töltött elképzelésekkel. A sötétből figurák nőnek ki, benyúlnak a látótérbe, mozognak és éreznek — ez volt nekem a szobrászat, s amikor bekerültem a Főiskolára, éreztem az anyag szagát, azt a rothadó szagot, láttam, hogy a földből ki lehet valamit növeszteni.

Ahogyan jobban belenéztem a művészettörténetbe, úgy találtam, hogy a mi korunk, a romantika és a klasszicizmus kora, csak nagyon vékony kis rétegecskéje az egész művészetnek. A művészettörténészek igyekeztek úgy beállítani a dolgot, mintha egyenes vonalú fejlődés vezetne az egyiptomiaktól a tökéletességig, hozzánk, akik már mindent ki tudunk fejezni, mert hiszen az életet vissza tudjuk adni. Aztán egyszeriben unalmassá vált a feilődésnek ez a képe, amikor fölfedeztem az addig előlünk eléggé elzárt művészeti korok termékeit. Fölfedeztem a Húsvét szigeti fejeket. Éreztem, hogy ezekben a furcsa fejekben valami erő van. Ez nem az a rodini plasztika, nem az a bütykös és szép, bőrös és cuppogtató dolog, hanem valami, ami megállítja az embert. Valami bálványszerű, valami csoda, ami mögött nemcsak a forma, hanem egy egész kultusz van, egy egész emberi vagy valami más fölfogás is. A könyvtárban sokmindent végignézegettem. Ez az egész naturális plasztika és szobrászat! — hát bizony ezzel nem sokra lehet menni.

R.: Egy bizonyos állásponton végül megmakacsoltad magad.

M.: Egyszerűen rájöttem arra, hogy a szobrászat a formák művészete. Nem a teátrálitásért, nem a romantikus kifejezésért van. Elsősorban a művészek formafelismeréséért. Az a legelső.

Egyébként nagyon sok mindennek az együtthatása inspirálja a mai művészt. Nem csak a művészet. A fiatalembert — és szerintem itt van az egésznek az alapja — érdekli a repülés, érdekli a technika, a forgó kerekek, a mozdony, a mozgó formák és az erők áttételének a lehetősége. Végeredményben a térben és formában lezajló történések. Ez az újkor mágiája.

Engem az érdekel, hogy mágikusnak tűnik, ha a kerekek átviszik az erőt, egyik a másikra, és a különböző energiák hatnak, egyik a másikra. Persze egy-egy formának a fölismerése lehet mágikus is, ugyanakkor lehet geometriai is. A geometria csak azt mondja, hogy egy bizonyos pontot a térben így és így helyezhetek el, ilyen és ilyen felületek ilyen és ilyen éleket alkotnak. A további formakutatás — úgy érzem, a szobrásznak bizonyos fokig formakutatást kell folytatnia — az, ami izgatja az embert. Egy jól megmintázott fej is lehet művészi produkció, de inkább a Leonardo szelleme vonz, azé, akit minden érdekel. Az élet szerkezete, a formák térben való mozgása, az ezekben való jártasság az, ami felé ő törekedett.

R.: Amikor te, szemben a teátrális beállításokkal és a naturális

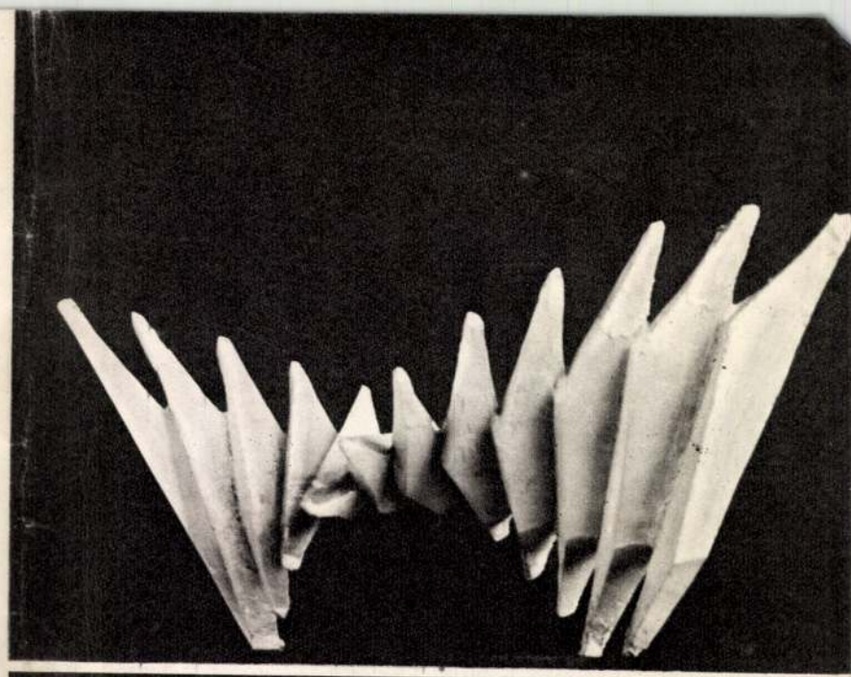

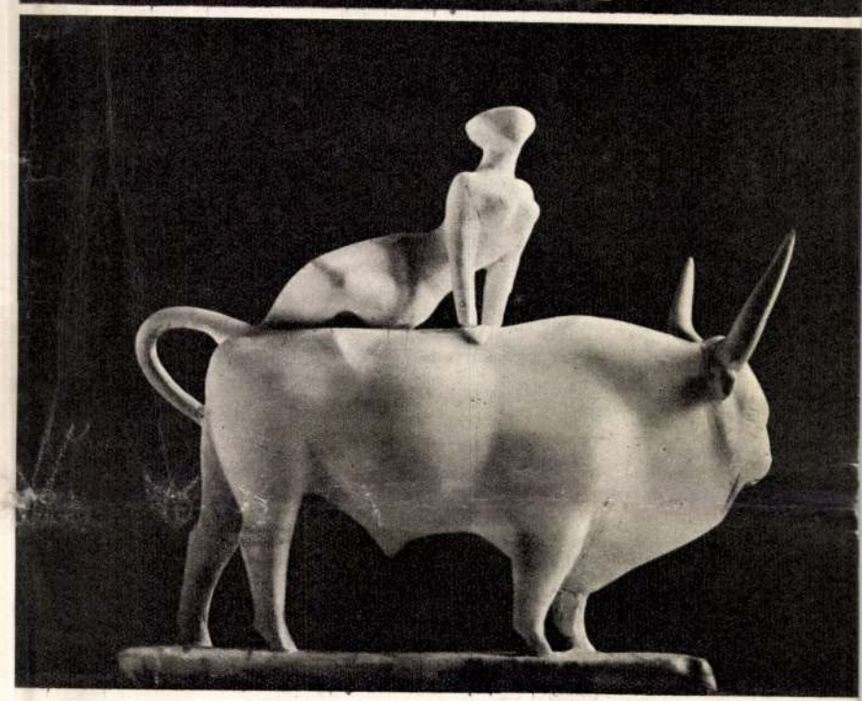

megjelenítéssel, a plasztika lényegét a formákban láttad meg, akkor tudatában voltál — erre vall, amit mondtál — annak, hogy a folyamat, ami elkezdődött benned: egy reduktív folyamat.

M.: Igen. Az élet jelenségei annyira bonyolultan jelentkeznek, hogy aki el akar jutni ahhoz, hogy ezeket reprodukálhassa, kénytelen elölről elkezdeni a dolgot.

R.: De a „redukció" nemcsak azt jelenti. Azt is — és ez lényeges a mai munkásságoddal kapcsolatban — hogy a „formakutatásnak" egy bizonyos aszkézisében élsz azóta egyfolytában.

M.: Igen, igyekszem csak olyan formát létrehozni, amelynek indokolt a szerepe.

R.: A plasztika területéről tehát kizártál olyan megfogalmazásokat, amelyek nem folynak szervesen a formák kapcsolásából, mivel te a formák kapcsolásának a logikájával dolgozol.

M.: Igen.

R.: És addig mész el, ameddig ez elvisz. Egyfelől. De nem kétséges az sem, hogy ugyanakkor valami más tényező is hajt. Kell hogy hajtson, mert ez önmagában nem elég ahhoz, hogy a munkád energiáit kellőképpen polarizálja. S ezzel a másik tényezővel kellett hogy találkozzál, amikor azokat a Húsvét szigeti dolgokat nézted. A munkáidban, amiket barátilag bálványnak szoktam csúfolni, nagyon is megvolt ez a másik fajta ihletés.

Szűkítsük most erre a két tényezőre a problémát: egyrészt a formai valamire, másrészt arra az inspirációra, amit te mágikusnak neveztél.

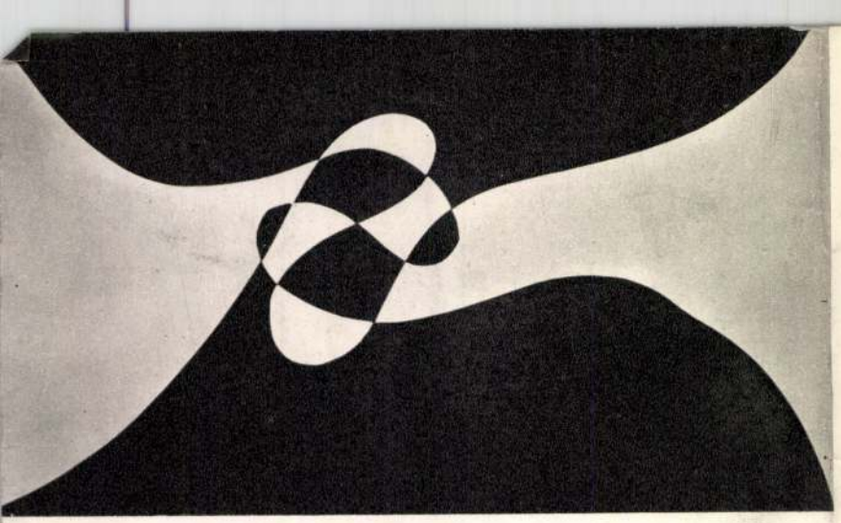

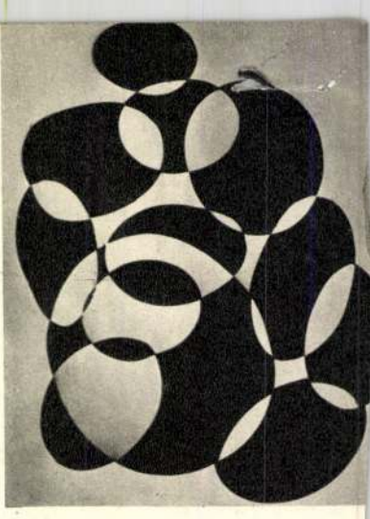

M.: Az biztos, hogy tudatosságra törekszem, de kétségtelen, hogy a tudatossághoz sokszor meglehetősen romantikus úton jut el az ember. A véletlennek nagy szerepe van a tudatos fölismerésben. Azt kutatod, hogy a mágikus és a formai elemek közül hol jut szerepéhez ma a mágia? Énnekem az a véleményem, hogy csak meghatározott formák, illetve tudatosan meghatározott formák képesek hatni.

R.: Te tudatosan gyártod a formák variációit. Vannak azonban bizonyos választásaid közöttük, amelyek nem éppen geometriai eredetűek, mint maguk a formavariációk. Sem nem olyan geometriaiak, sem nem olyan anyagi természetűek: nem a papírból, nem a lemezből fakadnak, hanem a választásod mögött rejlő alapgesztusokból. A számodra látható sötétségbe talán leginkább két lámpa világít bele. Az egyik kétségtelenül a formának valami öntevékeny geometriája. A másik pedig egy nyilván egyre érettebb választani tudás.

A problémát számodra nyilván nem a formák variációi adják föl. Vállaltad, hogy a formákat variálni és kutatni fogod. Ezt beidegezted mint napi penzumot (ismerem a füzeteidet, amiket a kávéházban üldögélve szünet nélkül telerajzolsz, a körtől a spirálig mindenféléve1) — ez magában nem probléma. A probléma nyilvánvalóan onnan fakad, hogy a választani-tudásodat érik időnként megrázkódtatások vagy új felismerések. A variációk szándékosan elemi szinten mozgó gondolatsorától, ha te geométer volnál, elrugaszkodtál volna már régen.

M.: Más dolog egy geometriai stúdiummal foglalkozni, megint más dolog „térben" rajzolni és térben létrehozni dolgokat. Végeredményben engem az izgat, hogy mi az a feladat: formát térbe építeni. Ha a papírt, az acélt és az alumínium lemezt, a sík felületeket valamilyen formában összehajtod, összegörbíted, testekké képezhetőek. A lemez-elvem egy kérdés: hogyan tud egy vagy két valamilyen felület térben létrehozni egy formát. Szóval a legelementárisabb dolgok, amik engem érdekelnek.

R.: Persze, szükségképpen az elementárisak.

M.: Bizonyos feladatként kapott munkákat is meg kell oldanom plasztikai formában. Ezekben is a szuggesztíve legjobban érthető formák egységére törekszem, és ugyanakkor arra, hogy — mondjuk úgy — az életet adják vissza. De még mindig a felület szabályos formáján keresztül. És a görögök is ugyanezt csinálták.

Nehogy azt hidd, hogy ha összehajtogatok egy lemezt, az az életen kívüli valami. Felfogásom szerint az ember életéhez hozzátartozik a holt tárgy is.

R.: Mondjuk úgy, hogy a te kutatásaid elvileg kitágítják a művészet számára hasznosítható életszférát, illetve arra épülnek, hogy ezt a szférát ki kell tágítani. Számodra az élet, mikor formai kísérletezéseid célja: mindaz, amihez az ember hozzá tud nyúlni. Az életet nem az élőlény individuális zártságában látod, hanem az életre ható és az élet hatása alatt álló dolgokban is.

M.: Egy repülőgép is éppúgy az élethez tartozik. Az élet egy eszköze a gép is.

R.: Csakhogy mitől van, hogy a plasztika elevensége, a plasztika élete a te számodra mégsem minden elképzelhető formára terjed ki? A választás problémáját is érintettük; anélkül egy kocsonya volna minden geometria. Nem tudom elképzelni egy produktív emberről, hogy a forma lehetőségeit szőröstől-bőröstől a végtelenségig magáénak tekintse.

M.: Minden művésznek — legalábbis így látom azoknál, akiket művésznek tartok — van valami, hogy úgy fejezzem ki magam: rögeszméje.

R.: És a tiéd mi? Most már nagy szükség van rá, hogy ezt kibökd.

M.: A mániám: a felületből teret létrehozni, ebből formát létrehozni.

R.: Barna, ez még nem egy produktív rögeszme. Mi az, amivel szűkíted? Az életnek egy tágabb megfogalmazása — egyfelől — alapja a formai kísérleteidnek. Formai kísérleteid — másfelől — szintén elvezetnek téged egy végtelen variációs lehetőséghez. Ezt korlátozod egyrészt azzal, hogy az elemi formákkal foglalkozol. Ezen belül is korlátozod bizonyos választásokra.

M.: Nem tudom, mennyire különválasztható a művészet és az ember teljessége. A gyerek mindennel foglalkozik, és azt hiszem, a felnőtt sem tudja magát elkülöníteni valamilyen ágban. Minden irányban kiterjed a figyelme. A művész igyekszik teljes emberré válni, én csak azt tudom mondani. Hogy egy művésznek a törekvése micsoda, azt pontosan meghatározni nagyon nehéz. Az biztos, hogy valamit az ismeretlenből akar ismertté tenni.

R.: Nézd, a hasábot nekem már a középiskolában megmutatták. Nem mondhatod nekem azt, hogy ez a dolog a maga teljes volumenében rád szorul. Te nyilván valami speciális szándékkal nyúlsz hozzá. Jól tudom, hogy részben a kispolgárokkal szemben, részben az előtted járt művészi törekvésekkel szemben a te törekvésedet csak tágításként lehet megfogalmazni, viszont magához a tárgyához képest és tevékenységed közben mégicsak szűkítésnek kell mondanom. Valamilyen értelemben mindig a variáció-sornak egy konkrét pontjához kötődsz, lefekszel a kezedben levő objektum előtt, s ez az, ami végsőfokon döntően megkülönböztet téged attól a geometria-tanártól, aki nem konkrét dolgokat akar átadni, hanem magának a geometriai absztrahálásnak az elvét. Mert te a geometriai absztrahálással nem érsz semmit. Azzal nem fogtad meg a teret. Ahhoz elég volna, ha papíron kikalkulálnád a tételeit, anélkül, hogy bármit lerajzolnál. Ezzel szemben, mint egy elemista, csak tapogatod azt a hasábot, mert abban van számodra a gyönyörűség, annak van számodra még mindig titka.

M.: Más formák is léteznek, mint ezek a szabályosak. Engem érdekel a szabálytalan testek létrehozása. Szabályos dolgok voltaképpen nincsenek. S különben is, az ember nemcsak szobrász,

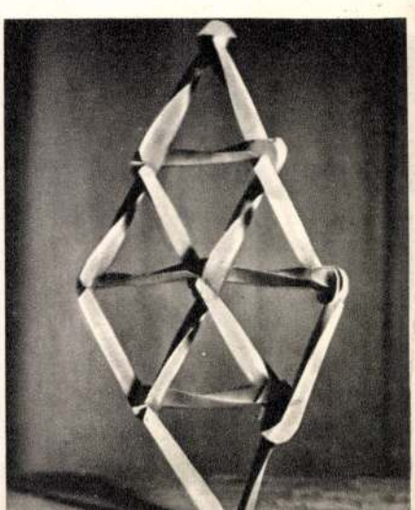

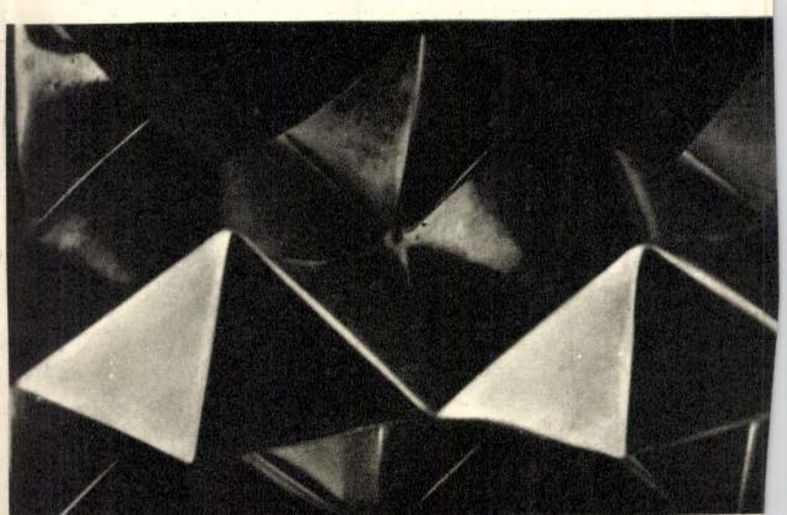

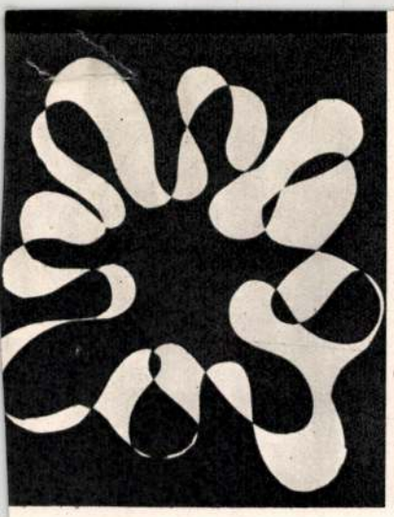
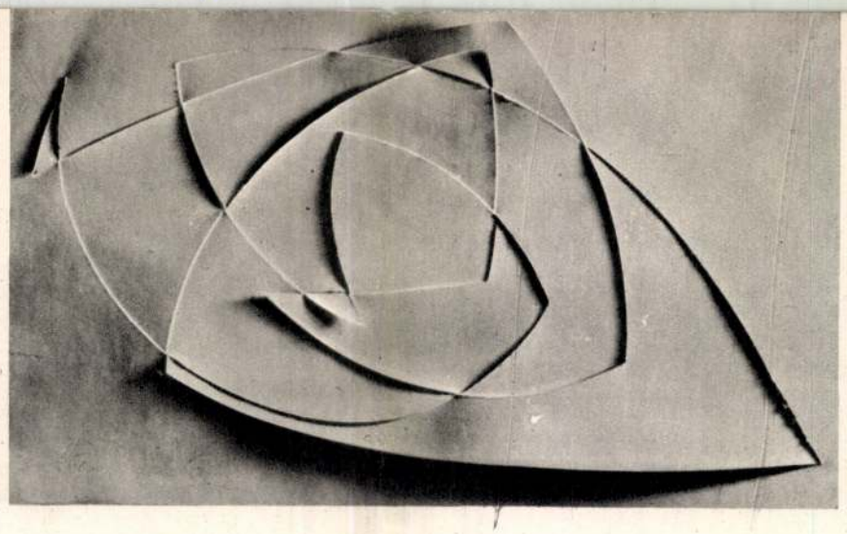
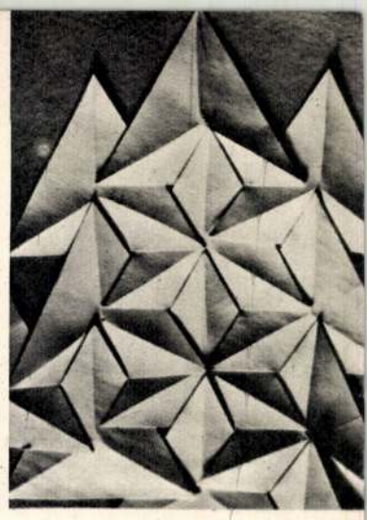

sokféle lény rejtőzik benne, és én azt hiszem, a szobrászt már csak ezért is minden térbeli forma kell hogy érdekelje.

A mitológiában is megalkották az istent, szakállasan, óriási nagynak, persze kitűnő plasztikai ismeretekkel, és emberformájúvá sikerült. A mai istenek megalkotására is ugyanúgy hajtja az embert annak a formának a keresése, ami őt megszabadítja a nehézségektől.

Ez a mai korban az űrhajózás és a legfejlettebb technika kérdéseivel függ össze. Nem lebecsülendő azoknak a mérnököknek és konstruktőröknek a munkája, akik kicsiszolják azt a formát, amely képes a teret átdöfni és sebesen száguldani benne. Az élő formák is föltétlenül dinamikusak. Tekintve, hogy az ember speciális formát visel, az egész képzőművészet nagyon megtorpanna, ha történelmi és egyéb jelenetek ábrázolására korlátozódna. Föltétlenül abban az irányban kellene kutatnia és ott kellene megragadnia a kérdést, hogy mi módon válhatna az emberek formavilága gazdagabbá, létük könnyebbé és alkalmasabbá a közegek legyőzésére. Körülbelül így tudom felfogni a feladatunkat.

Valamilyen térbeli formát kell a jövőben felismernie az emberiségnek ahhoz, hogy az élete gördülékenyebb legyen és kissé könnyebb. Úgy tűnik, hogy ez nem is a szobrász feladata, hanem a konstruktőrre vagy nem tudom kire tartozik. De én azt hiszem, hogy a szobrász — formász, s aki a formával foglalkozik, föltétlenül az fogja megoldani ezeket a kérdéseket. Funkcionális kérdések, az egymástól különbözőnek vélt funkciók problémái sok esetben egybeesnek vagy szorosan összefüggenek. Sok minden függ bizonyos játékoknak a megoldásától, — persze nem keresztrejtvényekre gondolok, hanem térbeli játékokra, a térbeli alakulások lehetőségeire. Az életet alkotó sejteket eléggé bonyolult molekulacsoportok állandó fölépülése tartja egyensúlyban. Az élet megfejtése sokkal komplikáltabb, mint amilyennek eddig tűnt. Az a fejlődés, amit a XX. század ezen a vonalon elért, föltétlen át fog terjedni a művészetekre is.

Lehet, hogy a művészek szerepe merőben megváltozik és egész másszerű működésük lesz a jövő társadalmában. Én úgy tekintem magam mint egy részecskét ebben a folyamatban, amelybe beleugrottam, anélkül, hogy ennek valamilyen konkrét értelmét is láttam volna. De maga az ismeret és a kíváncsiság arra kényszerített, hogy járjak végére ennek: mi a forma, mi a síkfelület, mi a formák viszonya?

R.: Talán túlságosan megfogalmazod a teljességet, mikor lényegében azt mondod, hogy a megismerhető plasztikai értékek, a rendezhető és rendszerezhető plasztikai értékek minél teljesebb megismerése az Új Messiás. Szinte messianisztikus szerepet adtál előbbi szavaidban azoknak a „formászati" törekvéseidnek, amelyek majd egyszer megkönnyítik az emberiség életét. Utópisztikus távlatokat nyitottál meg ezelőtt a folyamat előtt. Ilyen értelemben a teljesség igényéről beszéltél.

A teljességet a formára való redukcióval — szóval bizonyos érthető, kutatható, megismerhető: még az alkotás előtt és az alkotáson kívül megismerhető rendszerben — akarod elérni. S az a teljesség, aminek mindkét fontos csücskét, kezdetét és végét ennyire a kezében tartja a művész, talán mintha nem volna mégsem a teljesség. Teljesség, de nem eléggé nyitott: egy zárt rendszernek a teljessége.

Ilyen értelemben: te ugyan — mint mondod — biztosítékok *nélkül* dolgozol, de olyan mértékben biztosítékok*ért*, hogy felmerül a kérdés: ez vajon nem csak a mi történelmi szituációnkban tekinthető-e a teljesség-igény kifejezésének? Kifejezése annak azáltal, hogy egy bizonyos síkon kétségtelenül teljesebb, mint amire válasz.

Hiszen konstruktív folyamat egy modern művész életében az, hogy a maga penzumát végigrágja és közben sok nyitott kérdéssel találkozik. Viszont maga a rendszer, amibe ez a kutatás eleve belehelyezkedik, ideális értelmében mégiscsak zárt szisztéma. Nincs meg benne az a fajta nyitottság, aminek a művészetben a teljességet tulajdonképpen mindig éreztük. Az a nyitottság, ami kizárólag egy-egy alkotáson belül nyithatott ki egy-egy világot, s kizárólag az alkotás mágiájával. Te magának a rendszernek tulajdonítasz egy bizonyos mágikus értelmet, a rendszertől várod azt is, hogy kvázi egy utópiában megváltsa az emberiséget, de az alkotásnak a jelentőségét ezen belül — bár erről eddig még nem beszéltél — kétségbevonod: ez következik abból, amit mondtál. Úgy gondolom, hogy a rendszer-alkotás voltaképpen nem az alkotás gesztusával történik, hanem a megismerés logikájával.

M.: Igen.

R.: Hajlasz arra, hogy a rendszer zártságát, vagyis mindössze egy zárt rendszerben megjárható út relatív nyitottságát vállald, szemben az alkotásban rejlő teljesen bizonytalan nyitottságokkal.

Ilyen értelemben mondtam, hogy te voltaképpen bár a bizonytalanban és biztosíték nélkül, de biztosítékokért dolgozol. Az az érzésem, hogy a modern művészetre jellemző redukciónak a te esetedben ez az arculata van, ti., hogy redukálod a dolgot a biztosíthatóra.

Magam azt hiszem, hogy a redukálásnak sem ez, sem más módja nem alkalmas arra, hogy a teljesség élményével valóban megajándékozza az embert. Ha már utópisztikus perspektívákról beszélünk és az embernek valamifajta művészet általi megváltásáról, akkor én azt hiszem, hogy leginkább valamiféle teljesség-élmény az, ami neki hiányzik és amit nem kaphat meg máshonnan egy teljesen tudományos korszakban, mint a művészettől. Te viszont a művészeten belül voltaképpen a tudományos korszak magatartását képviseled.

M.: Igen.

R.: A tudomány ma felszabadítja az embert azzal, hogy eszközöket ad neki. De nem veszed tudomásul, hogy a tudomány szelleme — értsd: szellemi tartalma a logikai fegyelmezettségen fölül — csupán a kutatásban leginkább bevált módszer szelleme. Vannak olyan életmetódusok — akár művészek, akár polgárok, akár tudósok életmetódusai (gondolj Einstein vallomásaira) —, amelyek ettől teljesen függetlenek. Másrészt a mai ember tudománytól rögzített

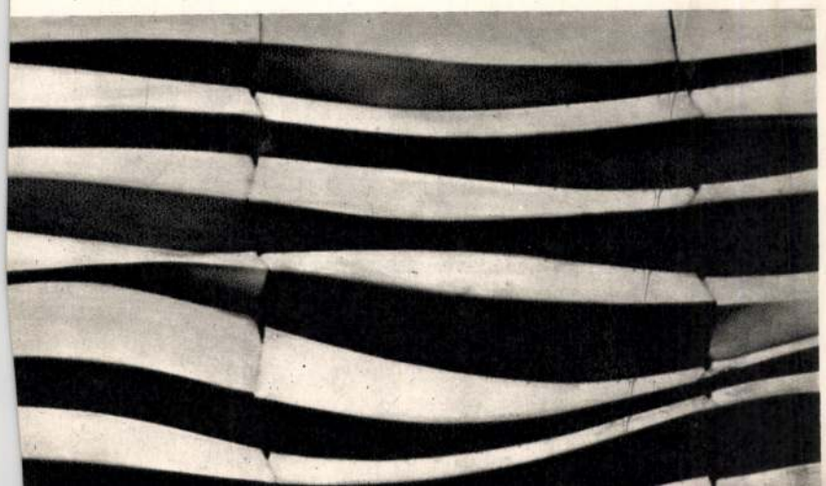

életmetódusairól is lehetne beszélni. Hány és hány ember gabalyodik bele legbensőbb lelki problémáiba, anélkül hogy más képe volna önmagáról, mint ami a tudomány népszerűsítése folyamán, a tudománytörténetileg relatív érvényű módszerek áldásaként hozzá eljutott. A tudománynak elég, hogy előreviszi a tudományos módszer, de a tudományon kívül élő embernek nem elég, hogy így új eszközökhöz jut, amelyekkel nem tud hidat verni önmagához. Az áthidalást tulajdonképpen a művészetnek kellene megadnia. Te azonban a tudományos metódust előbbre helyezed . . .

Rendszerben dolgozol. Módszered — abszolút következetesség. A megismerés elért láncszemeihez kapcsolod az újabb láncszemeket, így mész előre, a módszer összes biztosítékai — remélt és távoli biztosítékai felé. Nem adod meg a pillanaton belül is megjárható utat az ember számára, ezt a tudománytalan valamit, a teljesség érzését.

M.: A közönség ma talán inkább *érti* a formákat, de érezni még nem érzi annyira. Szerintem a jövő feladata, hogy a formákat ne csak értsük, hanem érezzük is.

Azt hiszem, akkor vagyok becsületes és akkor járok el helyesen, ha arra a kérdésre, amit önmagamnak föltettem, valamilyen feleletet tudok adni, kiismerem magam a felületekkel zárt, térbeli formák között. Ezek a formák érzéseket keltenek. Sok esetben olyanokat, amilyeneket eddig még nem ismertem.

R.: Ez volna hát a dolognak az a bizonyos emberi háttere, ahol a tudományosságból kilép, miközben egy új érzés az ismeretlent humanizálja?

M.: Pontosan ez. Mert a szép is azáltal válik emberivé, hogy az ember használja.

R.: Mi változott? Ezen a ponton úgy fogalmazódik meg a dolog, hogy az a bizonyos jelenetező szobrászat, aminek hátat fordítottál, a humánum lehetőségét csak az *ismert*ben látta, te viszont csak a *megismerés*ben látod; — ami gyakorlatilag azt jelenti, hogy az emberi szférát, legalábbis a művészeten belül, az ismeretlenre redukálod. Az ismeret felé haladva arra redukálódsz, ami a maga ismeretlenségében mindahhoz képest, ami az ember életét kiteszi, egészen partiális, részleges.

M.: Nyilvánvaló: ami formákat létrehozok, az a formáknak egy nagyon kis családja. De ezekben arra törekszem, hogy megvalósítsuk lehetőségét megismerjem és a létrehozataluk örömét élvezzem.

R.: Ez számodra a teljesség megelégedését adja?

M.: Minden ismeretlennek a meghódítása bizonyos fokig, egy bizonyos ideig teljességet jelent. Hogy mi a teljesség: ezt nem tudjuk, mert a teljesség ismeretét senki nem tudja elérni.

R.: A teljesség a művészetben is egyenlő volna a teljes ismerettel? Biztos vagy te ebben?

M.: Föltétlenül az kell hogy legyen.

R.: Volt már mű, a másé, ami a teljesség érzését adta neked?

M.: A teljesség érzése együtt jár a rádöbbenéssel, hogy a teljesség csak bizonyos időben, bizonyos helyen és bizonyos térben érvényes.

R.: De akkor is: a teljességet sugárzó mű nem veszi-e magát körül egy bizonyos aurával? — amiben az ismereten kívül van még valami? S az ismeretet is, amit a nagy mű ad, nem az auráján keresztül vagy hajlandó befogadni? Ha Leonardo műveinek nem volna aurája, törődnél te azzal, amit az mint ismeretet nyújt?

M.: Csakhogy föltétlenül formai jegyek váltják ki az érzést, mégha nem is tudjuk, pontosan melyek idézik elő.

R.: Elegendő ok volna ez arra, hogy formát formával direkt módon kapcsolj, anélkül hogy még valami megformálatlan és megformálhatatlan is bekapcsolódhatnék a formarendszerbe? — valami egyéb, mint a csupa kikutatott és kikutatható forma? Mindenesetre te a megismerhető elemek szerkesztésével hozod létre a struktúrát. Szerkesztésednek nem elve, hogy a forma a formálhatatlanra, a kézbevehetetlenre tendáljon.

M.: Ez misztika, mágiája a dolgok dolgok-mögötti lényének. Azt keresed, mi az a légkör vagy „aura", ahogy kifejezted, ami bizonyos műveket körülvesz. Keresed azt a hátteret, amely előtt mintegy játszik a forma.

R.: Keresem a formának azt a funkcióját, amit nem földel le egy másik forma. Magyarán szólva: a krokodil állkapcsában a felső fogsor és az alsó fogsor nemcsak azért van, hogy egymásba illeszkedjék, hanem azért is, hogy valamit közben széttépjen. Ez éppen az egymásba illeszkedésük funkciója. Az „aura" szót fordítottam le „funkcióra". Azt hitted, hogy miszticizmus van a dologban. Annyira misztikus a dolog, amennyire misztikus az, hogy a krokodil zabál. Nem jobban. A formák funkcionálásának a misztikáját pedig elvárom a művészettől, mert pontosan ez teszi a műben az életet. Semmi más. Ha a forma formához ízül és mást nem csinál, többet ér a krokodil. Az érdekel, a formának megvan-e az a funkciója, hogy valami rajta kívülire irányuljon, a másikkal való összefüggésében. És minden kocsonyás tartalom rászorul, hogy a forma fogaskerekei közé kerüljön: hogy a formák, amik fogják, jelezzék a maguk funkciói által a dolgok rendjét, — ami semmiféle más megfogalmazásban nem tölti be az embert.

M.: Végsőfokon mindent érzékelni csak a művészeten keresztül képes az emberiség. Amikor egy tudós leírja a világot, akkor abból egy száraz valami jön ki. A világ valóságához a művészet segíti hozzá az embert.

R.: De meg kell értened, hogy eközben nem áll közös plattformon a tudománnyal. A művészet, függetlenül a megismerés pillanatnyi állásától, mindig produkálhat olyan dolgot, ami az embert a dolgok összefüggésében helyére állítja.

M.: Ezt a szerepet kellene vállalnia a mai kor művészetének is.

R.: De a miénk nem vállalja.

M.: Miért nem?

R.: Nem vállalja, mert te sem vállalod, amikor tisztára a megismerhetőre redukálod a tevékenységedet és amikor az alkotás kockázatain kívül akarod rendezni művészi törekvéseidet, azok formai mozzanatait.

M.: Nem értem, hogy én miért azon kívül, az alkotáson kívül rendezném. Vannak dolgok, amiket meg kell oldani a mai lehetőségekhez képest. Ezeket a feladatokat csak úgy oldhatom meg, ahogyan a feladat fel van adva. Azonkívül azonban lehet nekem még más feladatom is.

R.: Amikor a saját dolgaiddal foglalkozol, megbízás nélkül, akkor nem hozol létre hasonló értelemben vett alkotásokat, hanem lényegében szériákkal foglalkozol, amiket egészükben tekintesz egy műnek.

M.: Munkálkodásnak.

R.: Itt van a te kérdéseid súlypontja, ezen a területen, és itt te az alkotás kockázatai nélkül dolgozol.

M.: Nem értem: alkotás kockázatai? Nem veszít vagy nyer a művész az alkotás által. Mit kockáztat egy művész? Nekiáll és dolgozik, azután esetleg eldobja az egészet. Ez mindenkivel előfordulhat, akár tudós, akármi.

R.: Azt kockáztatja, hogy az alkotásban és az alkotás folytán egyszerre minden másképp van, mint ahogy ő azt az alkotáson kívül gondolta. Az a jó mű, amiben ez megtörténik, tekintettel arra, hogy az életünket átható tudományos eredetű konvenciók fogyatékosságait kell korrigálnia. S azok korrekciója mégiscsak olyasmi, amit kockázatosnak kell nevezni, emberi és pszichológiai értelemben. A művész az az ember, aki erre a válságra van berendezve.

M.: A te értelmezésed azon alapszik, hogy van az, amit úgy nevezel, hogy: mű. Nincsen *egy* mű. Munkásság van! Abban vannak jobb és kevésbé jó munkák. Nem lehet *egy* műre föltenni mindent.

R.: És gondolod, hogy a munkásság, mint egy mappa, mindig körül fogja zárni az egyes munkákat és biztosítja azok egységét? Ha bárhol a világban elénk hullik a munkásságod egy darabja, nem az alkotás mércéjével fogjuk mérni?

M.: Nekem az „alkotás" megfogalmazás egy kissé romantikus.

R.: És a „munkásság" lép a helyébe?

M.: Még azt sem mondhatnám. Mert érzésem szerint egy művész az ilyen meghatározásokat óvakodik megfogalmazni.

R.: Azért félsz ezektől a megfogalmazásoktól, azért cseréled ki az alkotás koncepcióját egy közelebbről meghatározatlan koncepcióval, mert a számodra áttekinthetetlen modern természettudományos szemlélet művészi alkalmazásában élsz. És ez a te problematikád.

M.: Valami ilyesmi . . . Ahogyan a méh csinálja magának a lépet, vagy ahogy a folyó kigörgeti magának a köveket, valahogy olyan természetesen kellene létrehozni mindenkinek a maga munkásságát. Én igyekszem felismerni az erők mozgását és a formálások sokszerűségét magában a világban, hogy magam is létre tudjam hozni a legkevesebb energiával a legváltozatosabb formációkat. Valahogy ennek a kulcsát keresem. És ahhoz föltétlenül föl kell ismerjem azokat a lehetőségeket, amelyek a természetben megvalósulnak, amikor szinte varázsszerűen, a meleg hatására, meggömbölyödik egy forma, amikor varázsszerűen megkerekedik egy kavics, ha gurigálja a víz, amikor varázsszerűen alakul a felhő és minden.

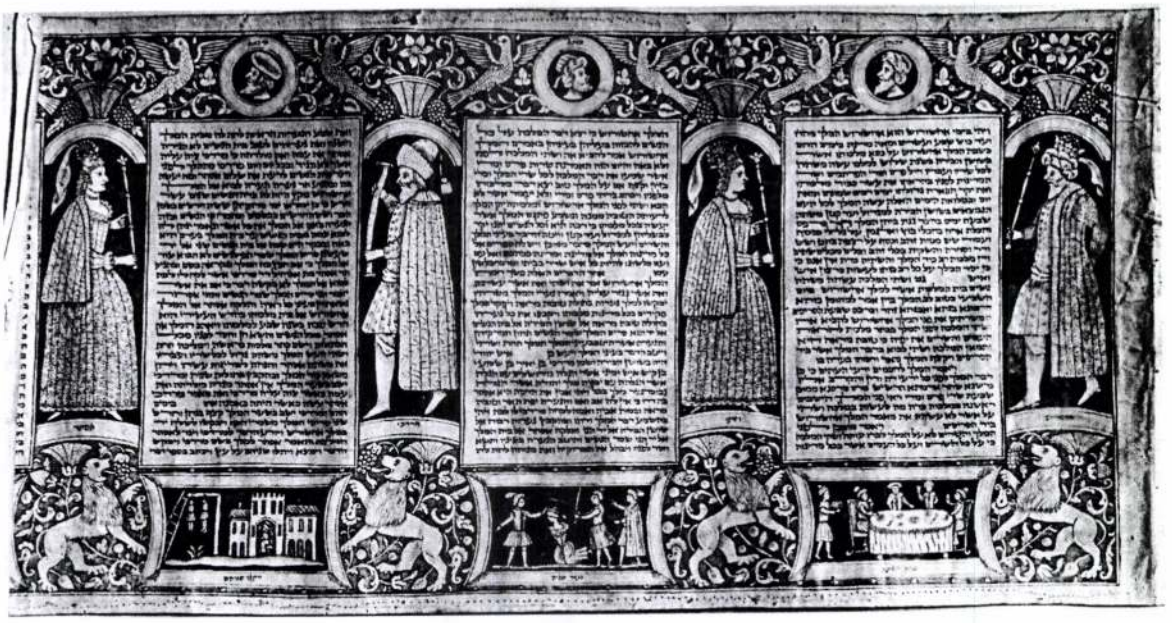

Megillah (esther scroll) from Italy, mid-18th century (Paris, Musée de Cluny, Inv. Cl. 12296e)

(e.g. parchment rolled on wood, *c.* 1860s–1870s; Jerusalem, Wolfson Mus.). In Morocco architectural decoration was common: in the coastal town of Mogador (now Essaouira), where Sephardi immigrants settled early on, examples show a typical Moorish arcade framing the columns of the text. Pairs of loving birds are found at times in the Megillat of Tétouan (Morocco).

In the 1920s the art of the illuminated Megillah was revived by the artists of the Bezalel Academy of Arts and Design in Jerusalem. A typical example, in a silver case, illuminated in 1927 by the Bezalel artist Ze'ev Raban (1890–1970), is preserved at the B'nai B'rith Klutznick Museum, Washington, DC.

For further discussion of Jewish illuminated manuscripts *see* JEWISH ART, §V, 1.

BIBLIOGRAPHY

RDK

R. Wischnitzer: 'The Esther Story in Art', *The Purim Anthology*, ed. P. Goodman (Philadelphia, 1949), pp. 222–49, 519–21

M. Metzger: 'The John Rylands Megillah and Some Other Illustrated Megilloth of the XVth to XVIIth Centuries', *Bull. John Rylands Lib.*, xlv (1962–3), pp. 148–84

——: 'A Study of Some Unknown Hand-painted Megilloth of the Seventeenth and Eighteenth Centuries', *Bull. John Rylands Lib.*, xlvi (1963–4), pp. 84–126

——: 'The Earliest Engraved Italian Megilloth', *Bull. John Rylands Lib.*, xlviii (1965–6), pp. 381–432

——: 'La megillàh illustrata della comunità israelitica di Padova', *Rass. Mens. Israel*, xxxii (1966), pp. 88–98

The Stieglitz Collection: Masterpieces of Jewish Art (exh. cat. by C. Benjamin, Jerusalem, Israel Mus., 1987)

S. Sabar: 'Sephardi Elements in North African Hebrew Manuscript Decoration', *Jew. A.*, xviii (1992), pp. 168–91

GABRIELLE SED-RAJNA, with SHALOM SABAR

Megilp [magilp]. Oil painting medium composed of mastic resin dissolved in turpentine and linseed oil to give a gelatinous consistency. It was used in the 18th and 19th centuries to produce an enamel-like finish, but it becomes brittle and yellow with age and is vulnerable to some cleaning solvents.

RUPERT FEATHERSTONE

Megisba, Qasr el-. *See under* BAHARIYA OASIS.

Meglio, Jacopo del. *See* COPPI, GIACOMO.

Megyeri, Barna (*b* Oradea, Romania, 12 July 1920; *d* Budapest, 14 March 1966). Hungarian sculptor. He moved from Transylvania to Hungary when he was 17 and studied at the College of Fine Arts, Budapest (1937–42), under Zsigmond Kisfaludi Strobl, although he considered Ferenc Medgyessy, in whose studio he also worked for a while, to have been his real tutor. Megyeri began his career considering Easter Island heads, Etruscan, Hindu and Inca art as ideal models. As an artist he was of a searching, contemplative disposition. In April 1944 he exhibited a number of works (e.g. *Grenade Thrower*, *Woman with a Balalaika*, etc.) along with other young artists at the National Salon in Budapest. His own style was consolidated only in the latter part of his life. *Spartacus* (erected 1958; Budapest, Kerepesi Ave.) portrays the naked warrior falling to his knees with his body and limbs moving in opposite directions; it is a varied and exciting play on forms that creates a strong sense of space.

Megyeri received many public commissions, for which he usually fashioned smooth-surfaced, slender and elegant statues. His large public sculptures are characterized by their formal variation and professional execution (e.g. the *Rape of Europa*, 1966; Debrecen U. Agrar. Sci.), and he often collaborated successfully with architects. From the late 1940s he experimented with systems art, and his paper and metal sheet foldings, drawings and constructions, prepared using various techniques, can be related to later trends in Pop art. The foyer of the Hotel Metropol in Budapest is decorated with his folded metal sheets, and

the ceiling sculptures of the National Theatre, Budapest, were created to his designs.

BIBLIOGRAPHY

I. Rozgonyi: 'Beszélgetés Megyeri Barnával' [Conversation with Barna Megyeri], *Művészet* (March 1964), pp. 31–4
J. Frank: 'Megyeri Barna (1920–1966)', *Élet & Irodalom* (19 March 1966)
C. Sík: 'Ellentétek szorításában: Megyeri Barna szobrairól' [In the grip of contradictions: on Barna Megyeri's sculptures], *Tükör* (2 Nov 1971)

S. KONTHA

Mehmed II. *See* OTTOMAN, §II(1).

Mehmed Ağa [Sedefkâr: 'mother-of-pearl worker'] (*b* Kalkandelen, western Macedonia or Ilbasan, Albania, *c.* 1550; *d* Istanbul, 1622). Ottoman architect and worker in mother-of-pearl. He followed the typical career path of architects at the Ottoman court: recruited as a janissary (*c.* 1562), from 1569 to 1588 he studied architecture in the imperial palace under Sinan (*see* SINAN (ii)) and mother-of-pearl inlay under Usta Muhammed. He was appointed superintendent of the water supply, the second ranking official in the corps of imperial architects, in 1597 or 1598, and finally replaced AHMED DALGIÇ as chief court architect on 11 October 1606. Mehmed Ağa travelled extensively: appointed court gate-keeper in 1589–90, he went to Egypt on official business and returned via Syria and Anatolia, visiting the holy shrines along his route, and as inspector of fortresses and garrisons he was sent to the Balkans, Hungary and the Crimea. From 1593 to 1597 he also worked in the provincial administration of Diyarbakır, Damascus and Hawran.

According to his biographer Ca'fer Efendi in the *Risāle-i Mi'māriyye* (1614–15), Mehmed Ağa was the architect of numerous mosques, madrasas, baths, palaces, pavilions, bridges and fountains. His attested works in Istanbul include the complex of Ahmed I (1609–16; *see* ISTANBUL, §III, 11), the Mimar Ağa Mosque, the Istavroz Mosque (destr.) and the fountain of Ahmed I at Tophane (destr.). He is also said to have built 40 fountains in Ilbasan, Albania. He supervised repairs to the Ka'ba and the great mosques in Mecca and Medina and carried out restorations on the Ibrahim Pasha and Topkapı palaces in Istanbul. He was probably also responsible for the completion of Sinan's complex for Murad III in Manisa (1586) and the tomb of Mehmed III in Istanbul. His work is largely derivative; size and splendour do not compensate for the lack of inspiration. Works in mother-of-pearl attributed to him include an ornamental wooden ceiling (1587–92) in the mosque of Murad III at Manisa, which is signed 'Mehmed Halife, one of the decorators of the imperial court', the 'Arife Tahtı (1607–8), a throne for Ahmed I in the treasury of Topkapı Palace (*see* THRONE, §III) and a Koran box dated 1616 formerly in the tomb of Ahmed I. The doors and shutters for the mosque of Ahmed I in Istanbul, if not Mehmed Ağa's own work, were surely created under his supervision.

BIBLIOGRAPHY

Ca'fer Efendi (*d* 1623): *Risāle-i Mi'māriyye: An Early Seventeenth-century Ottoman Treatise on Architecture*, ed. and trans. H. Crane (Leiden, 1987)
L. A. Mayer: *Islamic Architects and their Works* (Geneva, 1956)
G. Goodwin: *A History of Ottoman Architecture* (Baltimore and London, 1971), pp. 342–50
Z. Nayır: *Osmanlı mimarlığında Sultan Ahmet külliyesi ve Sonrası, 1609–1690* [The Sultan Ahmed complex and its successors in Ottoman architecture, 1609–1690] (Istanbul, 1975), pp. 35–153

HOWARD CRANE

Mehmed Çelebi, Kara. *See* KARA MEMI.

Mehmed Esad Yesari. *See* ESAD YESARI.

Mehmed-i Siyah. *See* KARA MEMI.

Mehmed of Bosnia [Mehmed-i Bosna] (*fl* Istanbul, 1588–1605). Ottoman Turkish goldsmith. As one of the craftsmen attached to the Ottoman court, he produced a number of elaborate pieces that are either signed by him or can be attributed to him on stylistic grounds. The latter group includes the crown presented by Sultan Ahmed I to his vassal Stephen Bocskay of Transylvania in 1605 (Vienna, Ksthist. Mus.).

See also ISLAMIC ART, §IV, 4(i).

BIBLIOGRAPHY

E. Atıl: *The Age of Sultan Süleyman the Magnificent* (Washington and New York, 1987), pp. 61, 63

□

Mehmed Pasha. *See* SOKOLLU MEHMED PASHA.

Mehmed Rasim [Eğrikapılı Hoca Mehmed] (*b* 1687; *d* 1755). Ottoman calligrapher. He studied with his father, Yusuf Efendi, and with the court calligrapher Sayyid Abdallah of Yediküle (*d* 1731). Achieving some reputation at an early age, Mehmed Rasim became a major court calligrapher in the Tulip period during the reign of Ahmed III (*reg* 1703–30; *see* OTTOMAN, §II(5)). In addition to copying over 60 manuscripts of the Koran (e.g. Istanbul, Topkapı Pal Mus.), he was skilled at marbling (*see* ISLAMIC ART, §III, 5) and was also responsible for the lovely inscriptions on the fountain of Saliha Sultan at Azap Kapı in Istanbul.

BIBLIOGRAPHY

Ş. Rado: *Türk hattatları* [Turkish calligraphers] (Istanbul, n.d.), pp. 155–6
A. Schimmel: *Calligraphy and Islamic Culture* (New York, 1984)

WALTER B. DENNY

Mehmed Şefik [Şefik Bey; Muḥammad Shafīq] (*b* Istanbul, 1819; *d* Istanbul, 1880). Ottoman calligrapher. He first studied calligraphy with Ali Vasfi and then with MUSTAFA İZZET. In 1845 he was appointed teacher of calligraphy to the Muzika-i Hümayun, the imperial brass band. Together with the calligrapher Abdülfettah (1814–96), he was sent by Sultan Abdülmecid (*reg* 1839–61) to Bursa to repair the inscriptions in the Ulu Cami (congregational mosque), which had been severely damaged in the earthquake of 1855. His inscriptions there are reckoned among his finest works. During the three years he spent on this project he also wrote inscriptions in other mosques. His work includes beautiful compositions in *thuluth*, *jalī*, *naskh* and *dīvānī* scripts.

BIBLIOGRAPHY

K. Baykal: *Bursa'da Ulu Câmi* [The Ulu Cami of Bursa] (Istanbul, 1950)
A. S. Ünver: *Hattat Şefik Bey (1819–1880): Hayatı ve eserleri* [The calligrapher Şefik Bey (1819–1880): his life and works] (Istanbul, 1956)
Ş.Rado: *Türk hattatları* [Turkish calligraphers] (Istanbul, n.d.), pp. 220–21

□

folyóirat új kötetének bemutatója. – Az Aduprint Kiadó és Nyomda Kft. sajtótájékoztatója. 16.00–17.00 Kass János: 50 év képben és írásban című albumának bemutatása, dedikálás. Művészeti naptár – tervek az 1900–2000 évre. A Medicina Art Galéria sajtóbemutatója.

Április 25., szombat

Bartók Terem: 10.00–12.30 Emlékülés az 1848-as forradalom tiszteletére. Elnök: Csorba László történész. A Szilágyi Erzsébet Gimnázium tanulóinak irodalmi műsora. Urbán Aladár egyetemi tanár. A Batthyány-kormány és az 1848-as átalakulás. Gyarmati György történész: Március hatalma – a hatalom márciusa. Hermann Róbert (Hadtörténeti Intézet): Új eredmények 1848 hadtörténetének kutatásában. Dicső napok és hétköznapok – 1848, Életképek – 1848. A Neumann-ház Digitális forrásgyűjtemény című CD-ROM-sorozatát bemutatja Tószegi Zsuzsanna, a Neumann Kht. igazgatója. Közreműködik Sudár Annamária előadóművész. Katona Tamás: A fiatalok márciusa. Könyvbemutató jubileumra megjelent könyvekből. 13.00–15.30 A tankönyvkiadás és -terjesztés aktuális kérdései. Rendező: Művelődési és Közoktatási Minisztérium, Tankönyves Vállalkozók Testülete. 16.00–18.00 Kétnyelvű irodalmi est. Moderátor: Földényi F. László. Vendégek: Tankred Dorst, Michael Krüger, Martin Walser, Friedrich Christian Delius, Hang-Henning Paetzke, Erica Pendretti, Ilma Rakusa, Robert Schindel, valamint Balla Zsófia, Esterházy Péter, Kertész Imre és Nádas Péter.

Gesztenyéskert: 13.00 A Honvédemlékmű megkoszorúzása.

Pálma-terem: 10.00–12.00 Felsőoktatási tankönyvkiadás és támogatása. Rendező: Művelődési és Közoktatási Minisztérium felsőoktatási pályá-

Pogány Gábor: Kortárs gyermek- és ifjúsági könyvillusztráció. Tarbay Ede: A gyermekek képi világának alakítása a könyvillusztrációk tükrében. Kucska Zsuzsa: A mai gyermek- és ifjúsági irodalom és az olvasás a könyvtáros szemével. Beszélgetés írókkal: Csukás István, Janikovszky Éva, Lázár Ervin, Rigó Béla, Tarbay Ede, Varga Domonkos. 14.00–15.00 Peter Weidhaas memoárja magyar kiadásának bemutatója. 15.00–16.00 A Év Könyvesboltja-díj és a Budai-díj átadása. 16.00–18.00 Születésnapi irodalmi szalon. Házigazda: Tarján Tamás. Meghívottak a kerek születésnapjukat ünneplő magyar írók.

Pálma-terem: 10.00–13.00 Magyarország 1999. évi frankfurti díszvendég státusa. 14.00–16.00 Határon túli magyar kiadók és kereskedők konferenciája. Társrendezők: Határon Túli Magyarok Hivatala, MKM határon túli magyarok főosztálya, Magyarok Világszövetsége, Magyar Könyvkiadók és Könyvterjesztők Egyesülése. Előadók: Bordás Győző (Fórum Kiadó), Káli Király István (Romániai Magyar Könyves Céh). Moderátor: Kőszeghy Péter (Balassai Kiadó).

Pátria színpad: 10.00–3.00 „Gondolatok a könyvtárban" – a könyvtáros értelmiségi szerepe az információs társadalomban. Kerekasztal-beszélgetés. 12.00–13.00 Lopásgátló rendszerek. A Sensormatic cég bemutatója. 13.00–13.30 Hangos szótárak CD-ROM-on. A Scriptum Kiadó bemutatója. 13.30–14.00 A Kossuth Könyvkiadó Rt. CD-ROM-bemutatója.

Galéria: 10.00–13.00 és 15.00–18.00 Babaház. Kreatív gyermekmegőrző.

Janus Pannonius-terem: 11.00–12.00 A Kornétás Kiadó könyvei. Kék Duna-könyv.

Corvina-terem: 15.00–16.00 Egyed Gstatner felolvasóestje, az Osztrák Kulturális Intézet Budapest programja. 16.00–17.00 Az ötéves Pánsíp című kárpátaljai irodalmi lap bemutatkozása.

MEGYERI Barna

Napi Magyarország 1998. IV. 24

Mahler-emlékhely Morvaországban

A dél-morvaországi Kalistéban a napokban megkezdődött annak a lakóháznak helyreállítása, amelyben *Gustav Mahler*, a nagy osztrák zeneszerző (1860–1911) született. A házat, amelyben évtizedeken át kocsma üzemelt, zenei központtá alakítják át. Helyet kap benne egy ösztöndíjasok elhelyezésére szolgáló otthon és egy Mahler-emlékhely is.

A helyreállítást a Musica noster amor elnevezésű alapítvány felügyeli, s azt tervezi, hogy Kalistéban jövő júliusban a zeneszerző 2. szimfóniájának előadásával megnyílik a Mahler 2000 elnevezésű szabadtéri zenei fesztivál. A Mahler-szülőház helyreállításának gondolatát támogatja *Vaclav Havel* elnök is, az Amerikában élő *Milos Forman* cseh származású híres filmrendező pedig pénzbeli adománnyal járult hozzá a felújítás költségeihez.

Gustav Mahler a bécsi konzervatóriumban végezte tanulmányait. 1888–1891-ben a budapesti Operaház igazgatója volt, majd a hamburgi Városi Színház, a bécsi Hofoper, s végül a New York-i Metropolitan és a New York-i Filharmonikus Zenekar vezető karnagyaként tevékenykedett. Mint zeneszerző a késői romantika kimagasló képviselője volt.

A Mahler család gyökerei cseh területen egészen a XVIII. századig vezethetők vissza. *Rychetsky* cseh zenetörténész kutatásai szerint egy 1793-ból származó anyakönyvi kimutatás bizonyítja, hogy a család alapítója, *Abraham Mahler* zsinagógai énekes volt. A zeneszerző ősei a közép-csehországi Pravo-nin zsidó temetőjében nyugszanak. MTI

Szentendrei bábok és babák

Könnyed balerina áll virágtenger tetején, vöröshajú hölgy álmodik tűzliliomok között. Faág mellett szerzetes, kisfiúcska és buborékfújó legény. Manók ölelnek farönköt, széles karimájú kalapos mereng folyami köveken. Érzések, vágyak, hangulatok, de elsősorban lelkek. Ők *Remsey Ágnes* babái. Pirk Jánosné Remsey Ágnes harmincegy éves volt, amikor babákat kezdett készíteni. A második világháború kényszere adott tűt és cérnát a kezébe, hogy az elkészült babákat élelemre tudja cserélni. Nagymamája példáját követte, aki egykor babakészítésből tartotta el gyermekeit, de Ági néni babái később önálló életre keltek. Különösen az 1970-es évektől születtek senki máséhoz nem hasonlítható babái. „Mert mi a baba. Egy csepp titok. Nem tárgy, nem élőlény. Kézzel fogható varázslat." – vallja. S ezek a babák most Szentendrén a Barcsay Jenő Általános Iskolában (Kálvária út 18.) *B. Horváth Jenő* rendezésében bábok mellett láthatók, melyeket *Remsey Sipos Ilma, Remsey Iván* és *András* készített. Hiszen a Remsey családban nemcsak az természetes, hogy mindenki rajzol és fest, hanem kicsit az is, hogy mindenki fúrt, faragott, amikor az egykori családi bábszínházba bábokat készítettek. Az első bábok szelíden állnak most *Pirk Veronika* fotói, melyeken kőparton vagy almafán édesanyja babái kelnek éltere. A kiállítás látogatóit Remsey Jenő A szegény babacsináló asszony című festménye fogadja (a képet a babakészítő nagymama és a fiúi szeretet ihlette), valamiféle örök családi értékőrzést szimbolizálva. Mert jöjjön bármi, a tündérek, manók, bábok, babák mindig élnek. Most Szentendrén, május negyedikéig várnak minket.

PÉHL GABRIELLA

Megyeri Barna emlékére

Megyeri Barna – a mindössze negyvenhat éves korában, 1966-ban elhunyt – Munkácsy-díjas szobrászművész munkáiból nyílt kiállítás tegnap, a Magyar Képzőművészeti Főiskola Barcsay termében. Az érdeklődők szobrokat, rajzokat, nonfiguratív térplasztikákat, valamint egyéb lemez- és papírmunkákat tekinthetnek meg a művész hagyatékából a patinás tanintézményben, amely egykoron alma matere volt a szobrásznak.

A kiállítás május 14-éig látogatható a VI. kerületi Andrássy úti intézményben. MTI

Kórusfesztivál

Négy hazai román és öt romániai ortodox énekkar 400 énekese részvételével április 25-én tartják Gyulán a Szent Miklós templomban az egyházi énekkarok találkozóját. A görögkeleti egyházi kórusok fesztiválján a hazai énekkarok közül a kórösszegapáti, a kétegyházi, a battonyai kar és a gyulai Pro Musica Vegyeskórus lép föl. A szomszédból az aradi Emil Montia Vegyeskar, a lippai női kar, a temesvári román görögkeleti teológia vegyeskara, a nagyváradi ortodox teológiai férfikar, valamint a Curtea de Argesból érkező vegyeskar mutatkozik be. MTI

Netanjahu tartja pozícióját. Az egyre fokozódó washingtoni nyomás hatására – melyet a *Clinton* kormányzat gyakorol az izraeli politikai vezetésére a békemegállapodás mielőbbi szentesítése érdekében – a miniszterelnök késznek mutatkozik arra, hogy újabb területek kerüljenek palesztin ellenőrzés alá.

Az ötvenedik évfordulóra készülő izraeli vezető interjút adott a Newsweek munkatársának, *Lally Weymouthnak*.

Weymouth: Azt hallottam, hogy ön és az amerikai közel-keleti megbízott nagykövet, *Dennis Ross* egy új javaslatról tárgyaltak, mely alapján lehetőség nyílna a palesztinok számára, hogy építkezéseket folytassanak a jelenleg izraeli ellenőrzés alatt álló Jordán-folyó völgyében.

Netanjahu: számos lehetőségről tárgyaltunk, melyek célja egyértelműen a jelenlegi szakadékok áthidalásához vezetne, de végleges megállapodásra semmiben nem jutottunk.

Két meghatározó jellegű dolog van, mely megítélésem szerint a békekötéshez elengedhetetlen:

1. A palesztinoknak fel kell venniük a harcot a terrorizmus ellen.

2. Végleg el kell vetniük azon politikai célkitűzésüket, melynek célja Izrael állam teljes megsemmisítése.

Amerikának pedig tisztában kellene lennie azzal, hogy Izrael belügye saját országa biztonságának megteremtése és annak eldöntése, hogy mely területekről áll szándékában kivonulni. Izrael állam létét semmilyen formában nem fenyegethetik.

W: A megállapodás megengedné e a palesztinoknak, hogy gondoskodhassanak saját védelmükről is?

N: Magától értetődő, hogy saját rendjük fenntartására törvényeket kell alkossanak, de ahhoz nem járulhatunk hozzá, hogy akár nagy létszámú hadsereget tartsanak fenn, akár pedig nagy mennyiségben importáljanak fegyvereket, melyekkel veszélyeztethetnék Izrael védelmi rendszerét.

W: Akkor tehát nem lesz palesztin államiság?

N: Az államiság kifejezés bennem mindig ellenérzéseket kelt, ameddig a mögötte meghúzódó fogalom korlátlan hatalommal egyenlő, olyan hatalommal, mely Izrael létét fenyegetheti.

W: Az Ön szélsőjobboldali támogatói nagyon ellenzik, hogy több földet juttat a palesztinek kezeihez.

N: Nagyon egyértelműen elmagyaráztam *Arafat* úrnak és a palesztin hatóságoknak, hogy ha ők tartják a szavukat, mi is tartani fogjuk.

W: Szóval akkor figyelmen kívül akarja hagyni a szélsőjobboldal feltételeit és ezek nélkül is vállalja, hogy betartja a szavát?

N: Igen. A megállapodás betartása az én felelősségem, nem a koalícióé.

Ha meggyőződöm arról, hogy a palesztinok kézzelfogható formában is vállalják, amiben megállapodunk, vagyis letartóztatnak le terroristákat, ha erre külön jelzést kapnak az izraeli szervektől?

N: Igen. Csak akkor avatkoznak közbe, ha konkrét adatokat szolgáltatunk részükre: mondjuk, hogy X terrorista Z város Y utcájában éppen egy Izrael ellenni akciót készül végrehajtani, akkor az illetőt elkapják. De ők maguk, saját indíttatásból, módszeresen nem üldözik a terroristákat. Rajtuk áll, hogy döntenek a jövőben: Izraelt választják vagy a terroristákat.

W: Mi lesz akkor, ha Arafat teljesen egyoldalúan állammá terelnök úr kapcsolata Clinton elnökkel eléggé feszült.

N: Igen, vannak valóban nehéz pillanatok. Az elmúlt évek során több amerikai és izraeli elnök látta különböző megvilágításban Izrael állam biztonságának kérdését. Elég ha csak *Eisenhower-Ben Gurion*, Henry Ford-, Yitzhak Rabin, vagy Ronald Reagan Menachem, Begin elnökök eltérő nézeteire utalok

W: Nagy a véleménykülönbség ön és Clinton elnök között?

N: Nézze, az előbb említett párosokhoz képest, a mi eltérő véleményünk egyes ügyekben nem jelentős.

W: Az USA egészen más aspektusból ítéli meg Izrael fenyegetettségét?

N: Izrael biztonságának ügye természetesen másképpen fest a Potomac partjairól, vagy a Jordán-folyó mellől szemlélve.

W: Igaz-e az az állítás, hogy a palesztinok csak akkor tartóztatnak le terroristákat, ha erre külön jelzést kapnak az izraeli szervektől?

N: Igen. Csak akkor avatkoznak közbe, ha konkrét adatokat szolgáltatunk részükre: mondjuk, hogy X terrorista Z város Y utcájában éppen egy Izrael ellenni akciót készül végrehajtani, akkor az illetőt elkapják. De ők maguk, saját indíttatásból, módszeresen nem üldözik a terroristákat. Rajtuk áll, hogy döntenek a jövőben: Izraelt választják vagy a terroristákat.

W: Mi lesz akkor, ha Arafat teljesen egyoldalúan állammá

W: Van-e remény egy Szíriával kötendő végeleges megállapodásra?

N: Igen. Ha Szíria hajlandóságot mutat a tárgyalások újbóli folytatására, feltétlenül haladást fogunk elérni. Mindenesetre az a célunk, hogy 20 év után véglegesen kivonuljunk Libanonból, ha erre megfelelő biztonsági garanciákat kapunk.

W: Befejezésül szólna egy pár szót az ötvenedik évforduló előestéjén?

N: Meg vagyok győződve arról, hogy Izrael állam létrejötte a húszadik század egyik leglátványosabb eredménye. Kevés nép szenvedett annyit, mint mi, amikor több mint fél évszázaddal ezelőtt a teljes fizikai megsemmisülés szélén álltunk. Mégis rövid idő alatt kivívtuk függetlenségünket atyáink földjén, újjáélesztettük nyelvünket, városainkat és megteremtettük a világ egyik legjobban működő gazdaságát.

Hosszas munka előzte meg, míg szomszédainkkal sikerült békét kötnünk, először Egyiptommal és Jordániával. Remélem, hamarosan ugyanezt mondhatom el Palesztináról, Szíriáról és Libanonról is.

Biztos vagyok abban, hogy a jövő évezredben a zsidó nép nagy része saját hazájában élheti életét.

Magam nem vagyok vallásos, de mégis úgy érzem, hogy így valósul meg a többezer éves hosszú vándorlásokban, üldöztetésekben megfáradt atyáink régi álma.

---

tek véget és kergették vissza a dzsungelbe a diktátort és a Kmer Rouge „elit" csapatait, iszonyú pusztítást és koponya-hegyeket hagyva maguk után.

Pol Potnak tulajdonképpen haja szála sem görbült meg az utóbbi húsz év alatt. Senki nem bántotta csendes magányában; a helyi sok java részét, megszüntette a pénzt, mint fizetőeszközt, bezáratott minden piacot és iskolát, valamennyi buddhista kolostort. Ezek után előírta a kambodzsai polgárok számára kötelező egyenruhát, mely tulajdonképpen egy fekete egyenpizsamára emlékeztetett.

Budapest, 1998. 04. 22.

A Big Mac valutaárfolyamok

A dollár már nem is annyira „olcsó" a többi valutához képest. A jen mélyrepülésével és az angol font emelkedésével az elemzők ismét kénytelenek valutaárfolyam előrejelzéseiket korrigálni. Csupán azért, hogy segítsünk nekik abban, hogy a témába önök is jól beleharapjanak, az Economist is felfrissítette Big Mac-indexét, mely közérthetővé és egyben „könnyebben emészthetővé" teszi a különféle valuta-árfolyamokat.

A Big Mac-index alapja tulajdonképpen az úgynevezett PPP (purchasing-power parity), azaz a vásárlóerő-paritás elvén alapul.

Magyarországon egy hamburger átlagosan 259 Ft-ért talál vevőre. Ha ezt az összeget viszonyítjuk, azaz elosztjuk a hamburger amerikai árával, vagyis $ 2.56-al, akkor megkapjuk a magyar viszonyokra érvényes PPP-indexet, ez példánkban 101. A dollár váltási árfolyama (1998 április) 213 Ft –, így nemzeti valutáink kis híján 52%-kal aluljegyzett az amerikai zöldhasúval szemben.

Érdekes még megnézni, hogy a hamburger legolcsóbban Malaysiában kerül a fogyasztók asztalára, $ 1.16-ért, míg kétségtelenül a svájci hamburgerfalók nyúlnak legmélyebbre zsebükbe, hisz nem kevesebb, mint $ 3,87, összeget kell éhségük elűzéséért lepengetniük. Egyértelmű, hogy a rúpia, és a mi esetünkben a forint, erősen leértékeltek a dollárhoz viszonyítva, míg a svájci frank majd' 51%-kal felértékelt, hasonlóképpen az angol font (+19%), a svéd korona (+17%) és a dán korona (+32%) Ez utóbbi három ország úgy döntött, hogy jövőre nem vezeti be az eurót.

A pontosság kedvéért azért nem árt megjegyezni, hogy a dollár vásárlóerejének meghatározására a Big Mac-index alapján nem tökéletes, mivel a kereskedelemben óhatatlanul előforduló különféle adók, eltérést okozhatnak a PPP alakulásában. Azt viszont határozottan kijelenthetjük, hogy mindezen változásokat figyelembe véve a Big Mac-index sokkal jobban közelíti meg a valóságot, mint sok más kifinomult módszer.

AZ OLDALT SZERKESZTETTE: B. GY.

Megyeri Barna megpróbálta egyeztetni a kettőt. 46 évesen halt meg. Emlékkiállítása 1971-ben egyszerre volt groteszk és szívszorító. Olyan volt, mint egy generáció segélykiáltása. „Mintha fényévnyi távolságban keringene nála egymástól minden, ami a kétféle felfogás hatására született, s igen áttételesen mutat csak kölcsönhatást. Ennélfogva alig találkozik: szép, de mégiscsak köznapi feladatnak marad az egyik, s éji álomnak, varázsos izgalomnak a másik. Hány műterem zárt világának vívódásai és titkai tárulnak fel e tipikus tudathasadásban, ki merné megmondani? S azt is, hogy milyen nagy árat kell fizetni (fizetnünk) érte?" – írta egy kritikus az emlékkiállításról.[30]

1920-ban született. 17 évesen került a főiskolára, ahonnan rövidesen kizárták, ami a tehetséges művészekkel oly gyakran előfordult. Háború, később hadifogság következett. 1942-ben a haditudósító osztály tagjaként sokat utazott Oroszországban. Ekkor készült munkái az archaikus művészet hatását mutatják. Ezeket a „bálványok"-at állította ki 1944 áprilisában a Nemzeti Szalonban. 1947-ben jött haza. Első munkái papírzacskóból hajtogatott, áttört maszkok, amelyekben a térbeli áthatások szellemes játékát valósítja meg. Jó barátságba került Jánosy István és Rába György költőkkel, Gyarmathy Tihamérral, Kállai Ernővel. A Nemzeti Szalonban 1948 januárjában Kállai Ernő által rendezett: „1948. A magyar képzőművészet újabb irányai" című kiállításon mutatta be *Lengő* című plasztikáját – amely az első mobil volt a magyar szobrászatban.[31] A *Lengő* organikus forma volt, de vele egyidejűleg készített geometrikus *Függő konstrukció*kat is. Az 50-es években a legtipikusabb szocreál szobrászatot csinálta (*Prometheusz*, 1954–57, Kazincbarcika; *Kígyós nő*, 1954, Miskolc) hajlított és kalapált alumínium lemezből, vagy domborított bronzlemezből. Bár kisplasztikái ekkor is szépek, és semmi közük sincs a szocreál álpátoszához, a 40-es évek kísérleteihez csak kb. 1958 táján tért vissza. Legkorábbi a *Madarak* c. fél-figuratív térkompozíció (1958), mely mint „díszítés", a Mezőgazdasági Kiállítás számára állami megbízásra is kivitelezhető volt. 58-tól folyamatosan készítette papír- és fémhajtogatásait, forma-kísérleteit papírból. 1960. okt. 1. – 1961. aug. 31. között az Iparművészeti Főiskola belsőépítészeti tanszékének adjunktusa volt. „Tér és forma" címen adott elő egy speciális, maga-alkotta tantárgyat. 1962-ben négy hónapot töltött Párizsban, nagy hatással volt rá régi barátja, a francia absztrakt művészet elismert szobrásza, Sjöholm Ádám. Több külföldi pályázaton vett részt absztrakt szobrászati tervekkel. Legjelentősebb a Szmetana György építésszel közösen készített pályázat (San Francisco, városközpont), amelyben egy vízmedencéhez tartozó üvegplasztikát tervezett (1963–64). Megvalósult köztéri szobrai figuratívak. Egyik utolsó munkája a Hevesi Sándor-téri színház mennyezet-plasztikája (1965), mely egy rendkívül szellemesen kialakított absztrakt dombormű. Az állami megbízások rendszere non-figuratív művet csak díszítésként vagy „funkcionális plasztika"-ként fogadott el. Ennek ideológiáját magyar változatban Pátzay Pál fogalmazta meg: „A nem ábrázoló, az absztrakt idomszövevény mint díszítőelem a maga helyén van a szöveten, a tapétán, a vázán és más használati tárgyon való alkalmazásban, de ha berámázza magát, és az önálló mű, a teljes humánumot megjelenítő képfestészet rangját követeli, ez a felfuvalkodott öntévesztés már a zavarodottság, a bomlás félreismerhetetlen jele" – írta hírhedt cikkében[32], és ezzel meghatározta a 60-as évek művészetpolitikájának állásfoglalását a non-figuratív művészettel szemben. (Hasonló konzervatív nézeteket persze más teoretikusok is vallottak, – így pl. a nagytekintélyű Hans Sedlmayr –, csakhogy ez Nyugat-Európában nem vált egy ország művészetét megbénító kizárólagos, uralkodó elvvé!) Megyeri Barna akár a magyar non-figuratív szobrászat iskolateremtő mestere is lehetett volna. Az a körülmény azonban, hogy minden elvont plasztikai formának játszótéri mászókává, mennyezet-dekorációvá vagy hangvető fallá kellett válnia, – ez a megalázó méltánytalanság – lehetetlenné tette, hogy művészi programja túllépjen a kedvtelés körén.

Mi maradt meg ebből a sziporkázóan okos emberből és életművéből a művészet számára? A 40-es évekből a groteszk expresszív kisplasztikák és fejek, az 1958–66 közti periódusból pedig héhány *Lemezplasztika* (részben a tanítványok kivitelezésében), számtalan papír, karton hajtogatás és kivágás, mint különféle térformák, térbeli struktúrák modelljei, textilből varrt térformák, valamint rajzok, naplótöredékek és feljegyzések a művészetről. Ezekből egy olyan szobrász képe rajzolódik ki, akit nem a látvány leképzése, hanem a tér és forma egymásbahatása foglalkoztat. „Nemcsak a szobor van a térben, méginkább van a szoborban a tér" – idézte őt egy művésztársa[33], és ez elmondhatatlanul különbözött attól, amit a magyar szobrászok vallottak. Megyeri olyan volt, mintha egy idegen bolygóról érkezett volna.

Nagymúltú mérnök dinasztia (Gerster, Kauser-családok) leszármazottjaként a matematika és a szerkesztés nem volt idegen számára a művészi alkotástól sem. A jelenségeket filozofikusan közelítette meg, az elvontság a lételeme volt, a természeti formákban is azt kereste. Az igazi szellemi kaland azonban a matematika volt a számára, a kiszámítható téri hatások és megszerkeszthető formák, struktúrák világa, a ráció öröme és esztétikai megtestesülése. Ha nyugat-európai kortársait vesszük sorra – a figuratívak közül: Avramidis (1922), Baskin (1922), Ipousteguy (1920), Koenig (1924), az absztraktok közül: A. Caro (1921), Chillida (1924), P. Consagra (1920), Kricke (1922), Meier-Denninghof (1922), Paolozzi (1924), Turnbull (1922) – megállapíthatjuk, hogy Megyeri Barna plasztikai gondolatai, azok a feladatok, amelyeket önmagának adott, igen rangos helyet biztosítanak számára a felsorolt művészek között. A tárgyakban megvalósult életművek pedig még csak össze sem vethetők.

A magyar szobrászati hagyomány zsákutcái

Medgyessy Ferenc kiállítását 1956-ban mutatta be a Műcsarnok Makrisz Agamemnon rendezésében. Maga a művész ekkor már súlyos beteg volt, 1958. július 20-án meg is halt. Tevékenyen tehát nem vett részt a hatvanas évek művészetében, a kiállítások mégis tele voltak „Medgyessy-szobrok"-kal – persze epigonoktól.

Medgyessyt a fiatalok körében a legnagyobb tisztelet övezte, olyanoktól is, akik sosem követték művészetét (Megyeri, Vigh), és nagyságát, művészettörténeti jelentőségét a szakirodalom sem vonta kétségbe soha. Még Körner Éva is – aki elsőként fogalmazott meg bizonyos fenntartásokat Medgyessy 30-as évekbeli műveivel kapcsolatban, – így írt róla: ...„ő legjellegzetesebb, speciálisan magyar művészünk. A francia intellektuális klasszicizmusból érzékletes, valamiféle debreceni klasszicizmust alakított, mely ugyan minden periódusban némiképp színeződött – ..., lényegében egységes volt. Az érzéki élményréteg, mely művészetét táplálta, érintetlen maradt a történelmi sorsfordulóktól, forradalmaktól, diktatúráktól, fasizmustól, háborúktól, nemzeti tragédiáktól. Ebben a földhöz kötöttségében van ereje és gyengesége. Legjobb művei alapján a népies képzőművészet egyetlen nagy alakjának tekinthetjük."[34]

Medgyessy szobraiban egy statikus, időtlen népeszmény testesül meg, érzéki-szenuális és egyben áhítatos tisztasággal, amely vonzó volt és artisztikus az anyag és forma természetes szépségében. Az 50–60-as évek fordulóján érthetően vált példaképpé ez a nemesen érzéki, eszményi klasszicitás a Pátzay-féle vértelen klasszicizmussal szemben. Követői azonban már csak a szobrait nézték meg és nem magát az életet. Ebből a másodlagosságból már csak fáradt utánzás lett: durván faragott kövek, üres, elnagyolt formák. A tapintható valóság élménye hiányzik ezekből a művekből. A hatvanas évek elején azonban még láthattunk néhány olyan kisméretű szobrot, amelyek méltóak voltak Medgyessy szellemehez. Minde-

48. A „Madarak" Megyeri Barna műtermében, 1958.

49. Megyeri Barna műtermének részlete, 1960 k.

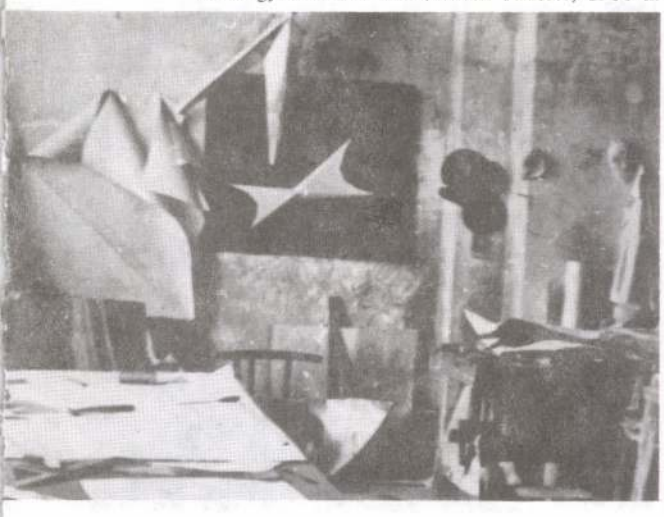

50. Megyeri Barna: Vízmedence szoborral (San Francisco, tervpályázat), 1963–64.

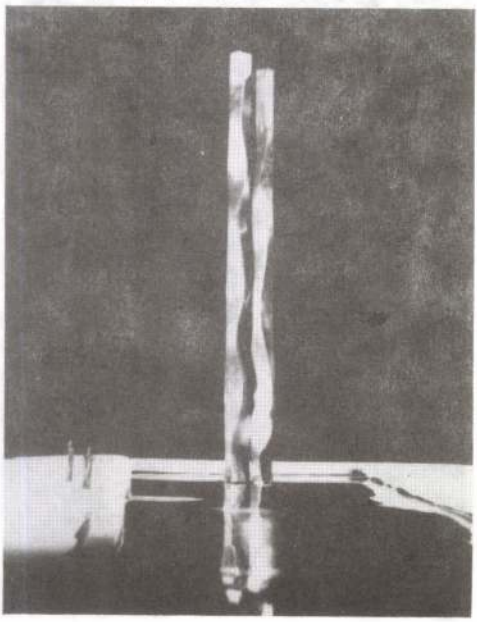

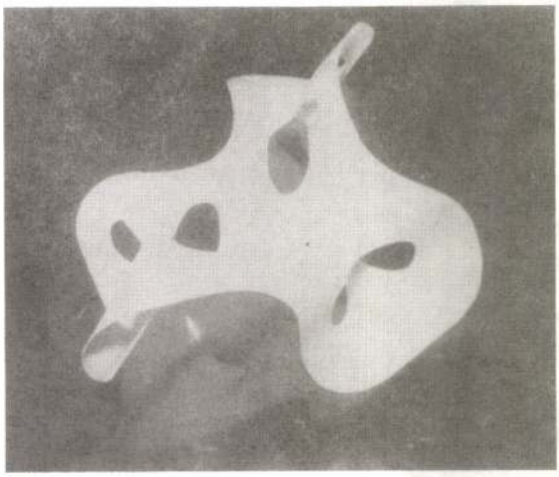

51. Megyeri Barna: Áttört forma, 1947. (megsemmisült)

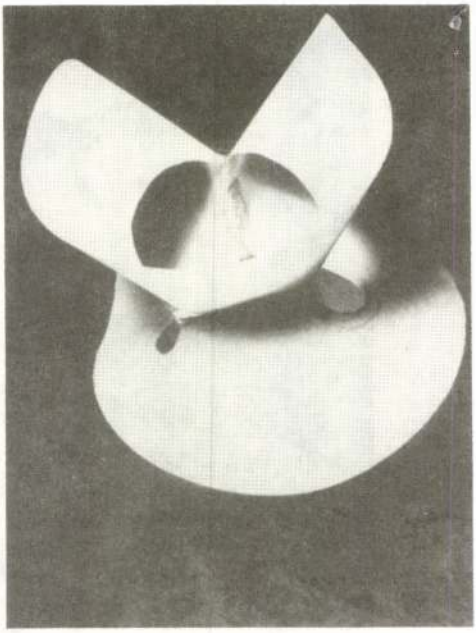

52. Megyeri Barna: Forma, 1960.

53. Megyeri Barna: (varrott) Forma, 1961.

54. Megyeri Barna: Forma (gyűrű), 1962.

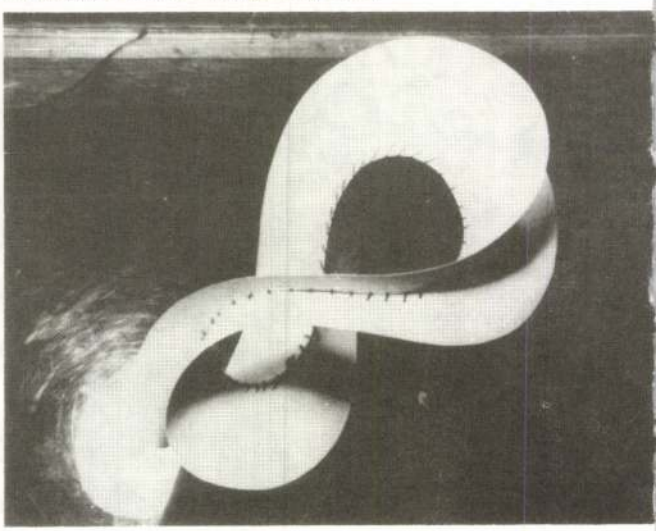

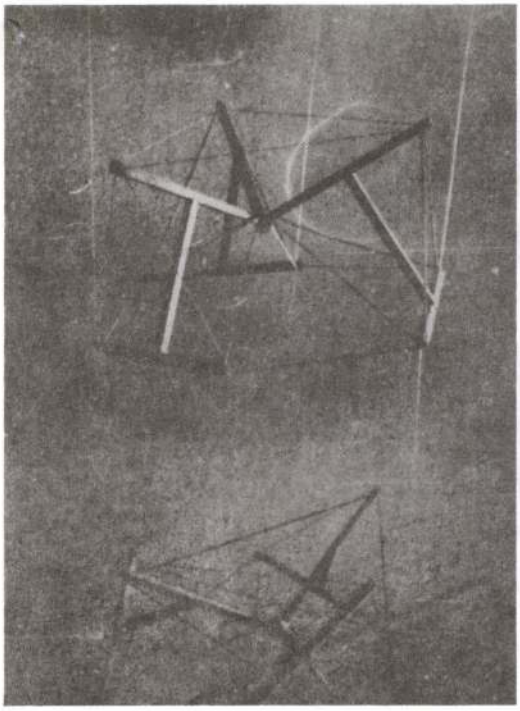

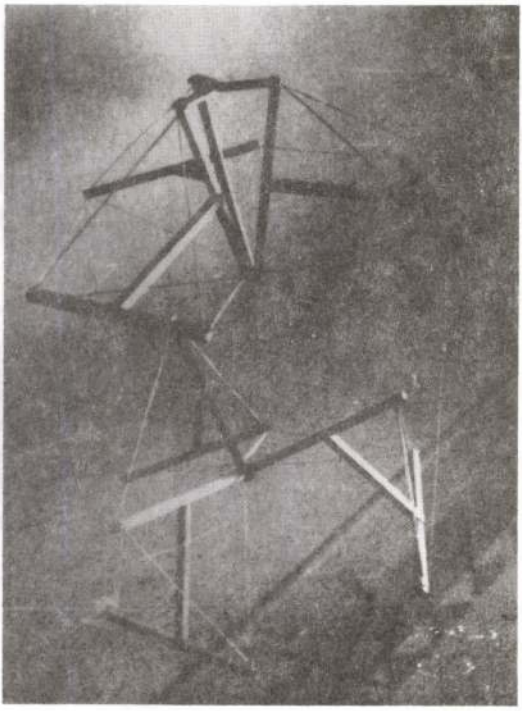

55–56. Megyeri Barna: Függő konstrukció I–II., 1948. (mindkettő megsemmisült)

57. Jakovits József: Függő madár, 1953.

58. Csutoros Sándor: Függő forma I–III., 1966. (kiállítás: Poznan, 1970)

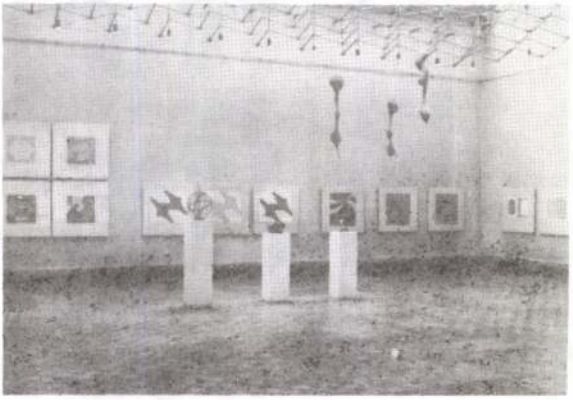

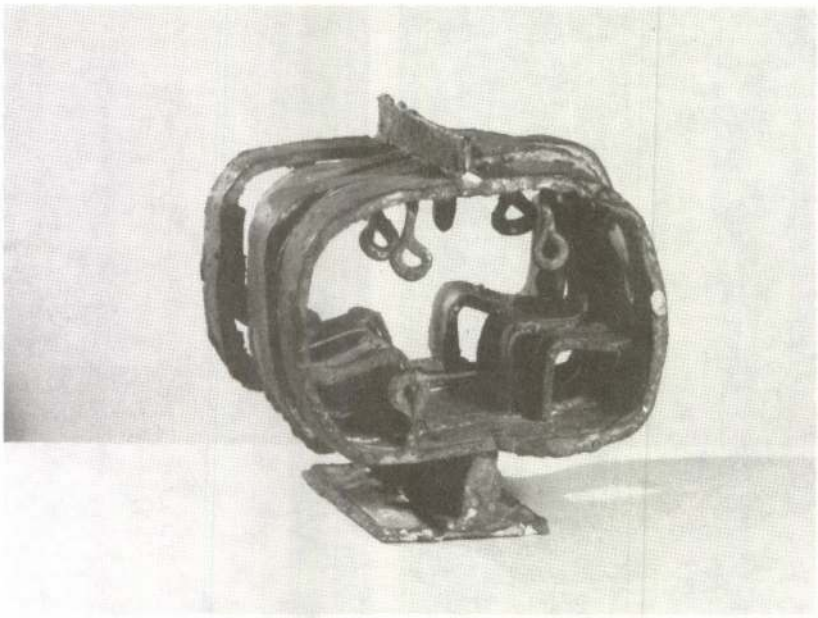

59. Vilt Tibor: Villamos, 1969.

60–61. Vilt Tibor: Változatok I–V. közül a II. és III. számú. 1973.

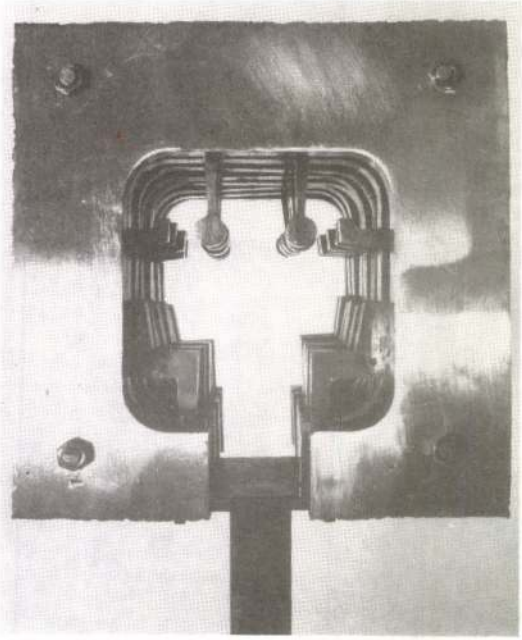

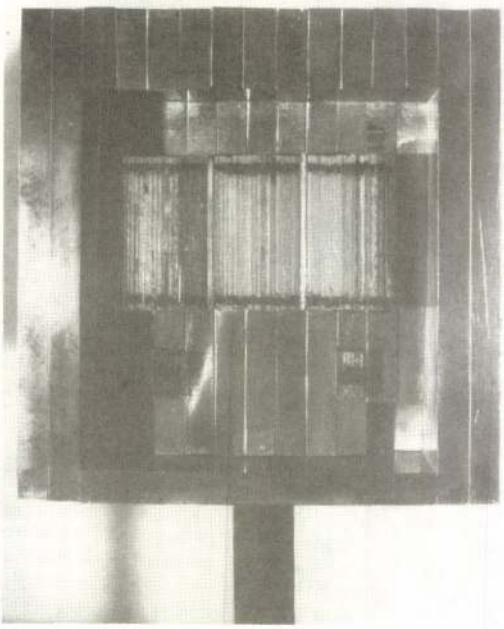

MEGYERI Barna

MEGYERI BARNA (1920—1966)

Ú. M. 1992. 11.

Bodonyi Emőke

Talán nem túlzok, ha azt állítom, hogy egy kevésbé ismert — vagy ha jobban tetszik —, egy elfeledett név tűnt fel *A hatvanas évek* című kiállításon a *Magyar Nemzeti Galéria*ban. Elfeledett a többi kiállító művészéhez képest, és kevésbé ismert, mint *Borsos Miklósé* vagy *Vilt Tiboré*. A két példát még *Kampis Antal* 1966-os könyve említi, aki szerint Borsos Miklós, *Megyeri Barna* és Vilt Tibor a legújabb plasztikai törekvések képviselőiként tarthatók számon.[1] Bár Kampisnak a három művész megítélésében tökéletesen igaza volt, Megyeri neve azonban lassan elfelejtődött, míg a két másik szobrász életművének elismerése megtörtént. (Érdekes párhuzam, hogy már *Kállai Ernő* is együttesen elemzi Borsos és Vilt műveit.)[2]

Egyszerűbb volna udvarias gesztussal felidézni Megyeri Barna szobrászművész munkásságának fejlődését és fontosabb életrajzi adatait (nagyváradi gyermekkor, frontszolgálat, főiskolai tanulmányok, *Medgyessy Ferenc* barátsága, budapesti letelepedés), munkáit méltatni, felhívni a figyelmet a kutatások újabb fehér foltjára, szóval egy nem rendhagyó írást készíteni. Ám egyre jobban megismerve a szobrász alkotásait, élet- és munkakörülményeit, szembesülve fájdalmasan korai halálával és annak következményeivel, a munkáival foglalkozó írásokkal, érdekesebbnek tűnik az a gondolatsor, amit Megyeri életművének torzó-volta indított el, mint az oeuvre leírása. Torzó, mert ami egyedivé avatta őt, az nem nyert végleges művészi megformálást, és sajnálatos az a tény is, hogy művészettörténeti értékelése sok esetben a művészeti szemléletek alakulása következtében módosult, nem pedig magának az életműnek az analízisére törekedett.

Megyeri Barna 1966-ban, negyvenhat évesen halt meg. Rengeteg műtermi vázlatot és kísérletező jellegű alkotást hagyott hátra (fém- és papírhajlításokat, papírfűzéseket, varrott papírkompozíciót, függesztett plasztikát, kalapált lemezdomborításokat — mindezek közül van, ami csak fotón, esetleg vázlat formájában maradt fenn). Készített emellett kisplasztikát — minden elképzelhető anyagból (terrakotta, ólom, gipsz, kő, réz, bronz). Nevéhez fűződnek köztéri alkotások — a legnevezetesebb a *Spartacus* alumíniumszobor Budapesten, a Kerepesi úti lakótelepen, a bronzból készült *Európa elrablása* a debreceni Agrártudományi Egyetem előtt. A Nemzeti Színház nézőterének mennyezete az ő tervei alapján valósult meg, több pályázaton is részt vett.

Megyeri újrafelfedezése elsősorban absztrakt formakísérleteinek és a műtermi vázlatoknak szól. A barátok és pályatársak közül sokan ismerték ezeket, és nagyra becsülték Megyeri Barna alkotó fantáziáját. Első lengő plasztikáját Kállai Ernő állította ki az *1948 — A magyar Képzőművészet újabb irányai* című kiállításon, majd az 1948-as *Európai Iskola Fiatalok* című tárlatán is ilyen jellegű művek szerepeltek. Ezek azonban egészen az első posztumusz kiállításig (Magyar Nemzeti Galéria, 1971) nem kaptak széles nyilvánosságot — itt kerültek először bemutatásra a figurális művek mellett a nonfiguratív alkotások. Egészen bizonyos, hogy amikor Megyeri az Iparművészeti Főiskolán tanított 1960—61-ben, tanítványai is megismerték kísérleteit, hiszen a későbbiekben többnyire az ő közreműködésükkel sikerült egy-két darabot rekonstruálni. Megyeri több műve megsemmisült vagy eltűnt. Az ostrom ideje alatt műterme elpusztult, halála után pedig az újabb műterem is gazdát cserélt, és a költözködés sok alkotását elpusztította.

A hatvanas évek című kiállításon, majd egy évvel később 1992-ben az *Óbudai Társaskör Galéria*ban újra az absztrakt művek kerültek bemutatásra. Az utóbbi, *Nagy Ildikó* kezdeményezte tárlat különösen jelentős, hiszen először szentelt teljes kiállítást Megyeri nonfiguratív munkáinak. Az alumíniumplasztikák mellett láthatóak voltak felfüggesztett szobrai, varrott papírkompozíciói és hajtogatásai, valamint a Nemzeti Színház nézőtere mennyezetének terve.

Joggal merül fel a kérdés, vajon milyen összetevői lehettek annak, hogy Megyeri Barna munkásságának elismerésével mind a mai napig késésben vagyunk.

Az a kettősség, hogy Megyeri különböző pályázatokon vett részt, és megbízásokat teljesített, és közben műtermében gyűltek a formakísérletek, kiindulópontja számos művészettörténeti vagy éppen pályatársi megjegyzésnek. Sokan nem értettek egyet Megyeri hivatalos munkásságával, pontosabban azzal a művészi magatartással, hogy nem zárkózott el a különböző megrendelésektől. Különösen értelmezhetetlenné válhatott mindez az Európai Iskola tagjai számára, akik szinte kivétel nélkül vállalták 1948 után a belső emigrációt, és akik maguk közé fogadták a fiatal művészt. *Gyarmathy Tihamér* például így vélekedett Megyeri munkásságáról: „Sajnos nem lett teljes alkotásainak hagyatéka, mert sok időt szánt a megélhetésre, és a megrendelő igénye nem mindig egyezett a nagy elképzelésekkel... a néhány papírplasztika [az], ami tulajdonképpen döntően viseli jó szellemi állapotának múlhatatlan és bizonyító jelét."[3]

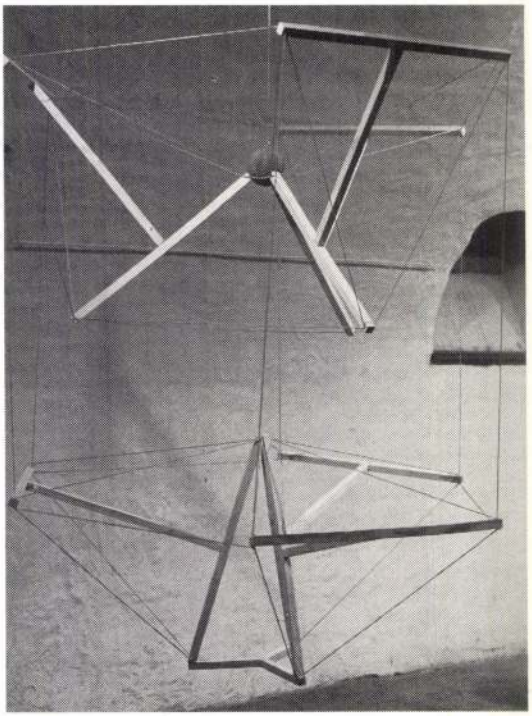

Megyeri Barna: Függő konstrukció, 1940-es évek
(rekonstrukció), fa, zsineg, 160×100×80 cm

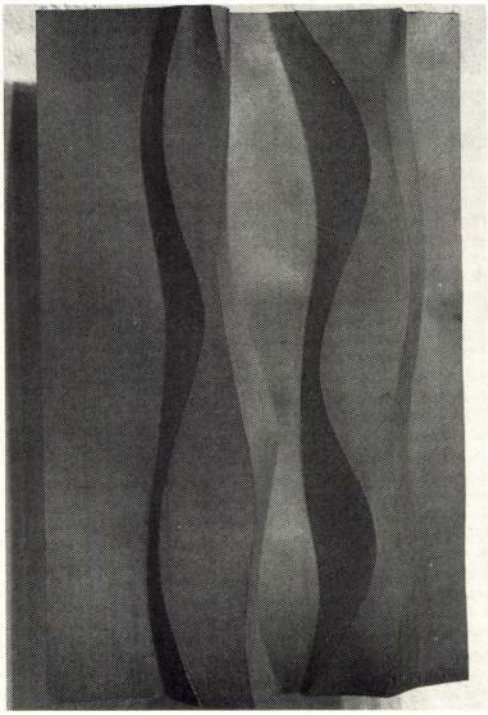

Megyeri Barna: Kartonkompozíció, 1960-as évek,
100×60 cm

A pályakezdés éveiben történt találkozás az Európai Iskolával, illetve annak fiatalabb nemzedékével, Megyeri művészi útkeresését, irányultságát jelzi. 1948 után a szellemi közösség látszatra megszakadt, pedig csak a műterem falain belül rekedt. Elgondolkodtató tény, hogy a megvalósult művek eltérő szemlélete mellett töretlenül folyt tovább a kísérletezések sora, melyek folyamatosságát az előbbiek nem tudták befolyásolni. Hogy menynyire fontos volt a műtermi, szellemi előkészület, bizonyítják a kész művek gyakran két-három változatban is megmaradt izgalmas, különböző plasztikai problémákat boncolgató kisplasztikai vázlatai. A kész művek viszont már higgadtabb, inkább klasszikus értékeket hordozó és nyugalmat árasztó köztéri szobrok.

A szakadatlanul folyó formakísérletek műtermi elszigeteltségéből Megyeri többször is megpróbált kitörni: ezeket használta fel különböző pályázatokon (*Repülőtéri pályázat,* 1960, *Atomfizikai Kutató,* 1961, *San Franciscói pályázati terv* 1964—65). A Nemzeti Színház nézőteréhez készült mennyezeti terv és kivitelezés is ezeken alapult. Az alappróbléma: hogyan lehet a sík megmozgatásával téri formákat létrehozni? Maga a terv mára már elsárgult kartonlap, amelyet ha összenyomunk, szabályos téri formákká alakul át az előre bekarcolt jelölések mentén. Talán érthető, hogy a legtöbb ilyen jellegű pályázat a hatvanas években született, néhány az ötvenes évek végén, és nem autonóm plasztikai alkotásokként jelentkeztek, hanem épületplasztikai, többnyire homlokzati díszítőelemként. Az egyik ilyen elfogadott, sőt megvalósított terv volt a *csepeli tranzitraktá homlokzatának* kialakítása 1960-ból. Megyeri Barna munkásságából a legizgalmasabb fejezet a legvégére maradt. Vajon értelmezhetők-e formakompozíciói autonóm plasztikai alkotásként? Megyeri anyagválasztása szokatlan és a lehető legegyszerűbb: papír- és kartonlap, alumínium- vagy rézlemez, spárgával összekötött fapálcikák, összeillesztett falemezek. A megmunkálás még egyszerűbb: hajtogatás, fűzés vagy éppen kalapálás, néha bonyolultabb térrácsok összeszerkesztése. Az eredmény mindig ugyanaz: sík elemekből létrehozott téri alakzat.

Megyeri első *maszkja* talán 1941-ből származik,[4] a következő 1950-ből. A rézlapot formára hajtogatta és spárgán lelógatta. 1949-ből való a fotóról emlékezetessé vált *Galamb* című — szintén felfüggesztett — papírhajtogatása. A későbbiekben művei egyre elvontabbá váltak, ám — kevés kivétellel — megőrizték az organikus formai kiindulást. A térbeli játékok sejtszerű növekedésre vagy éppen állapotra emlékeztetnek: egy alapmotívum vagy alapelem egy egész rendszert alkotva sokszorozódik, de van, ahol az alapmotívum önállóan bontakozik ki a térben.

A tér szokatlanul intenzív plasztikai igényű megfogalmazására kerül sor Megyeri műveiben. A szándék egyértelműen szobrászi, és ez autonóm plasztikai alkotásokká avatja a műveket.

Érdemes idézni Nagy Ildikó összefoglaló tanulmányából Megyeri Barnára vonatkozó sorait. A szerző elsőként elemzi művészettörténeti összefüggésben az életművet: „A szobrászat természettudományos — nevezetesen matematikai — megalapozására az új magyar szobrászat ta-

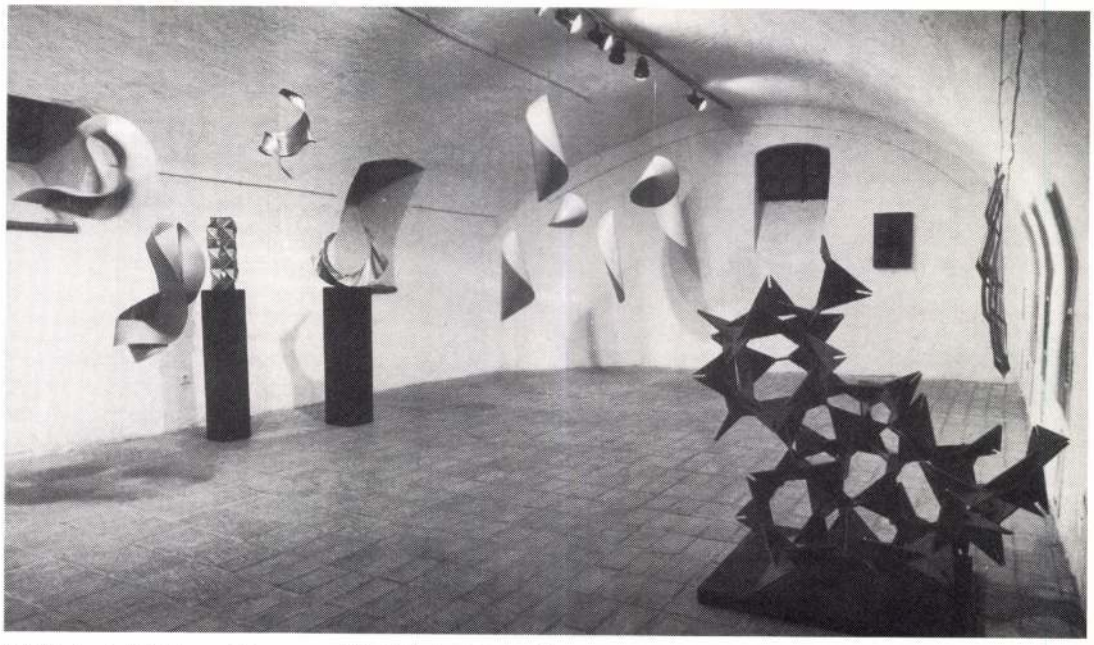

Kiállítási enteriőr Megyeri Barna munkáival (Fotók Tahin Gyula)

lán legnagyobb tehetsége, Megyeri Barna tehetett volna kísérletet. »Nemcsak a szobor van a térben, még inkább a szoborban a tér« — fogalmazta meg a hazai művészetben először a modern szobrászati térfelfogást. Mindezt azonban csak a barátok által lejegyzett mondatokból, hajtogatott papírokból, kis vázlatokból tudjuk. A kész művek beilleszkednek a kor tisztes átlagába."[5]

Sajátos vonás ez: egy életmű, amely nem tudott meggyőzően kibontakozni. A kérdés azonban adott: tényleg csak a megvalósult, kész művek képesek-e közölni adekvát módon a művészi gondolkodást és a művészi szándékot, és a másik oldalról: hol kezdődik a mű megvalósítása, mitől válik befejezetté? Véleményem szerint minden műtermi vázlatot, tervet, különböző változatokat és a megvalósult alkotásokat egy sajátos művészi kommunikációs rendszer részeként kell kezelni és értelmezni. Főleg abban a korszakban, amikor a megvalósításnak inkább csak technikai akadályai vannak (ennek oka lehet akár politikai, vallási stb.), a művészi szándékra utaló részleteket, árulkodó elemeket is vizsgálat tárgyává kell tenni.

Megyeri esetében fájdalmasabbnak tűnhetett az a művészi magatartás, ami — mások szerint — a megélhetésért alakult át. A kész műveket és azoknak előzményeit vizsgálva azonban megállapítható, hogy ezek a szobrász számára elsősorban megoldandó plasztikai problémákat jelentettek.

Generációs keresztmetszetbe illesztve valóban igaz, hogy Megyeri nemzedékéből jóval kevesebben tudtak bekapcsolódni a magyar művészeti életbe, mint az előtte vagy az utána jövő generációk tagjai.[6] Bár a művészettörténeti értékelést, sőt a pályatársak Megyeri Barnára vonatkozó ítéleteit is befolyásolta az életmű másik oldala, nevezetesen a köztéri alkotások és megbízások, rendszerint szó esett azonban Megyeri különös tárgyairól is. Sajnálatos, hogy sokan elfelejtették: Megyeri egészen haláláig foglalkozott absztrakt kompozícióival. Visszaemlékezésekből tudjuk, hogy még a kávéházi papírszalvéta is művészi anyaggá vált számára. Korai halála akadályozta meg abban, hogy a vázlatokban, tervekben, sőt a pályázatok alkalmával is felhasznált formakísérletei nem valósulhattak meg véglegesebb formában. Míg a pályatársak közül többeknek a szabadabb művészeti közegben idővel sikerült kibontakozni és modern felfogású alkotásokkal bizonyítani törekvéseik időszerűségét, addig Megyeri nevét mindeddig kizárólag megvalósult, többnyire köztéri műveivel jegyezték, elvont formakísérletei a műteremben maradtak.

JEGYZETEK:

1. Kampis Antal: Kunst in Ungarn. Bp. 1966.
2. Kállai Ernő: Két szobrász. 1947. in: Művészet veszélyes csillagzat alatt. Budapest, 1981.
3. Megyeri Barna emlékkiállítása. MNG. 1971. Kiállítási katalógus. Szerk. Kisdéginé Kirimi Irén. Oldalszám nélkül.
4. ld. kiállítási katalógus műtárgyjegyzékét
5. Nagy Ildikó: Avantgárd és nemzeti hagyományok a magyar szobrászatban. Ars Hungarica. 1988/1. 39. o.
6. György Péter—Pataki Gábor: Az Európai Iskola. Bp. 1990. 105—106. o.

TÚL A PERMANENS LÁZADÁSON ÉS A RACIONÁLIS LOGIKÁN

A CAVS és a Kepes Vizuális Központ • Csáji Attila

Ősi kínai kőjátékokra emlékeztető hangszerek lógnak a két sínpár között az M.I.T. megállójában, Cambridge-ben. Megmozgatva a falra szerelt karokat, hangokat lehet kicsalni belőlük, s a diákok viháncolva töltik be e hangokkal és zörejekkel a várakozás idejét, s van, aki ámult elmélyedéssel csal ki ritmikus muzsikát a fémcsövekből. A különös térformát, amely egyben játékos hangszer, a *Center for Advanced Visual Studies* (CAVS) munkatársai készítették. A hangszobrászat mint sajátos intermediális műfaj — sok más mellett — itt született. Ezt az intézetet, mely a tudomány és technika, valamint a művészet találkozására épül, *Kepes György* alapította mint a *Massachusetts Institute of Technology* egyik, a témában világelső intézetét. Az Egyesült Államok egyik leghíresebb egyeteme, a csúcstechnológiák motorja az M.I.T. A szürkeagy koncentrációjára jellemző, hogy folyosóján nem ritkán öt-hat Nobel-díjas is összefuthat. A filozófia vagy irodalmi fakultástól a műszaki tudományokon vagy a holográfián át a zenéig együtt található itt minden — valódi universitas. Így nem meglepő, ha képzőművészettel is foglalkozik. Ugyanez vonatkozik a város másik világhírű egyetemére, a Harwardra.

Kepes és Cambridge immár elválaszthatatlanul összefonódott. Kepes, intézetének megalapításával egyedülálló szituációt teremtett. Folytatódik általa a chicagói *New Baubaus* fényosztálya, de kiterebélyesülve, új koncepciókkal átlényegülve s nem utolsósorban egy nagy egyetem háttérlehetőségeivel gazdagodva. A „Center" olyan felismerésekre épül, amelyek számos paradoxont hordoztak magukban. Az egyik ilyen paradoxon, hogy

Lángok kertje, M. Dueszo, W. Walton és P. Earles közreműködésével

Új Magyarország

s ma

ı ENSZ-zászlót tűztek ki a budai
)91 őszén a Vérmezőn?
lottunk a Hősök terén Nagy Im-
kor: *„A szovjet csapatok azonnal*
ıgyarországot!" De emlékük marad-
egykori szónokok s pártaktivistáik
ıdik Osztapenkó kapitány szobrát,
szívükhöz nőtt, oly kedves emlék,
éve, amikor még nem voltak fiatal
csak fiatalok, mennyit stoppoltak
ə szobor tövében. Szív megszakad,
...

ezetünk tiszta! Zajlott a vita az
zatok hatásköri törvényéről, mi-
egy kerületi önkormányzat, s
városi testület. S ekkor egy
ırosvédő/szoborvédő képviselő
ı parlament úgy határozott –
:sak rugalmas a kormánykoalí-
nűvészeti alkotás elhelyzéséről,
a fővárosi önkormányzat közgyű-
honatya így indokolta javasla-
k furcsa lenne, ha két kerületet
út egyik oldalán az egyik ön-
Nagy Imre szobrot állíttatna
t másik oldalán vele szemben
nos szobor kerülne elhelyezés-
ı lehet a kerületi önkormányza-
zt a kérdést, – így a szoborzsűri
ára aspiráló város-, honatya. Ez
ı képviselő olvasta (Dokument
ári kánikulában költői kérdé-
ıyi: Budapesten csak egy MDF
rmányzat van, a többi SZDSZ-
szoborvédő szerint egy szem
i vezetés állíthatna Kádár Já-
'agy két szomszédos SZDSZ-es
ıt viccelné meg a főváros lakó-
ent!

ıatunk-e ezek után *Pongrátz*
ember 1-jén lejáró ultimátu-
nert szeptember messze van.
agyarok Világszövetsége au-
lezvényének nyitónapjára ki-
Budapestet, hadd lássák a 15
ırság képviselői, hogy a fővá-
embere" vezeti két éve, aki
napot 1990 őszén.

Horváth Béla
országgyűlési képviselő

A XXII. kerületi szoborparkba kerülő, bontásra váró szobrok jegyzéke

I. kerület:
1. Vérmező, Varga Imre: Kun Béla-emlékmű
2. Dísz tér, Felszabadulási emlékkő

II. kerület:
1. Budakeszi út 5., Baksa Soós Gy.: Ságvári E.-mellszobor
2. Pasaréti út 195. Tanácsköztársasági emlékmű
3. Hűvösvölgyi út–Tárogató utca, Mészáros Mihály: A budai önkéntes ezred emlékműve
4. Hűvösvölgy, Kiss István. Munkásmozgalmi emlékmű

IV. kerület:
1. Rezi Károly sétány, Farkas Aladár: Rezi Károly-emlékmű

V. kerület:
1. Fővám tér, Valentin Sztarcsev: Dimitrov (Szófia város ajándéka)
2. Néphadsereg tér, Makrisz Agamemnon: A spanyol polgárháborúban részt vett nemzetközi brigádok emlékműve
3. Jászai Mari tér, Segesdi Gy.: Marx–Engels

VI. kerület:
1. Eötvös utca 3., Gyurcsek F.: A magyar kommunista ifjúsági mozgalom ötven éve

VIII. kerület:
1. Köztársaság tér, Kalló Viktor: Mártíremlékmű
2. Köztársaság tér, Kalló Viktor: A néphatalom hőseinek emlékhelye
3. Nagyvárad tér, Nagy I. J.: Asztalos János-domborm. et.

IX. kerület:
Hámán Kató, Kreuz Róbert, Turner Kálmán, KMP-nyomda, KMP ferencvárosi szervezet (szöveges emléktáblák)

X. kerület:
1. Kőbánya-Óhegy, Konyorcsik J.: Malinovszkij marsall
2. Kőbánya-Óhegy, Búza Barna: Szovjet–magyar barátság emlékműve

XI. kerület:
1. Budaörsi út, Kerényi Jenő: Osztapenkó kapitány
2. Etele, volt Szakasits Á. út, Marton L.: Szakasits-szobor

XII. kerület:
1. Széchenyi-hegy, Rege park, László P.: Felszabadulási emlékmű

XIII. kerület:
1. Béke tér, Kalló Viktor: Felszabadulási emlékmű

XIV. kerület:
1. Dózsa György út, Kiss István: Tanácsköztársasági emlékmű
2. Thököly út 141., Kiss István. Felszabadulási emlékmű

XVII. kerület:
1. Rákosliget, Kasztel András utca, Megyeri Barna: Felszabadulási emlékmű

XVIII. kerület
1. Vöröshadsereg útja, Mikus S.: Steinmetz kapitány

MEGYERI Barna

1021

Kepjeri · Barna

BESZÉLŐ KÉPEK

ÚJ LAKÓTELEPEINK ÉKESSÉGEI

BESZÉLŐ KÉPEK

Kiss Kovács Gyula: Női figura

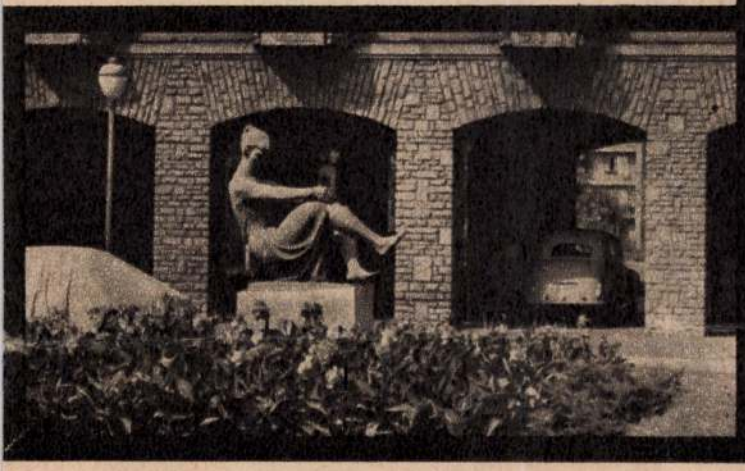

Sok szó esik napjainkban arról, vajon az előre gyártott elemekből vagy típustervek alapján épült lakótelepeink elég barátságosak-e, otthonosak-e? Kielégítik-e lakóik szépérzékét, a változatosság iránti vágyait?

Régebbi lakótelepeink (Dunaújváros, Komló) megépülése óta határozott *fejlődést* tapasztalunk. Minden lakótelep a terep adottságaitól és egyéb tényezőktől függően új meg új megoldást hozott, noha épületeik nagy többsége típusépület. Ahogyan anyagi eszközeink és technikai adottságaink fejlődtek, úgy lettek egyre változatosabbak, szebbek és célszerűbbek az épületek, és úgy javult az elhelyezésük is. Azokon a túlzásokon pedig, amelyek az ötvenes évek elejének stíluskísérleteit kísérték, sokat enyhített az azóta kialakult üde növényzet.

A lakótelepeinken felállított szobrok és egyéb *képzőművészeti alkotások* nagy segítségünkre vannak abban, hogy esztétikailag gazdagabbá és harmonikusabbá hangoljuk környezetünket. Az egy-egy ház előtt kerek formákból felépített szobor feloldja az épület szigorú, rácsszerkezetű rendjét. Egy-egy rideg, néhol kaszárnyaszerű belső udvart hangulatos, zárt terecskévé varázsolhat egy szépen elhelyezett kutacska vagy plasztikával díszített vízmedence.

Lakótelepeinknek művészeti alkotásokkal való díszítésére már kezdetben is történtek kísérletek. Az építészek és a képzőművészek együttműködése, ha lassan is, de egyre zavartalanabbá vált. Az eredményesebb együttműködést elősegítette az az állami intézkedés is, amely előírta, hogy az építkezésekre fordított összegeknek egy bizonyos hányada képzőművészeti alkotásokra fordítható.

Egy képzeletbeli sétán most végigkalauzoljuk olvasóinkat *Budapest* néhány lakótelepén, és bemutatjuk az ott elhelyezett képzőművészeti alkotásokat.

Ezek az alkotások nem valódi vagy vélt hősöket, nagybetűkkel írt eszméket

ben szólva: mit tud, mire képes a vénás rendszer, mennyire tudja fokozni a nyomást?

Erre az EVNy-ra vonatkozó vizsgálatok adnak választ.

Mire jó a szkafander?

A vénás nyomás mérésére vonatkozó kísérletek viszonylag egyszerűek: a vénába egy csövet kötnek be, amelynek függőleges nyitott szárába vizet öntenek. A vénában levő nyomás ilymódon közvetlenül leolvasható a vízoszlop magasságán. (A vízoszlop nyomása megfelel a már említett kb. 10 hg mm-es nyomásnak.) Mi történik, ha fokozódik a szövetnyomás? Magától értetődik, hogy ilyenkor fokozódik a vénás nyomás is. Kísérletekkel meghatározták azt is, hogy a nyomásfokozódásból mennyi a szövetnyomás, és mennyi az EVNy. Ily módon meg lehetett mérni azt, hogy milyen erőkifejtésre képes a vénafal izomzata. Kiderült, hogy ez az erőkifejtés nem nagy. Maga a vénás rendszer tehát *nem tud nagy segítséget adni a vérkeringésnek.* (Az űrhajóst azért bújtatják szkafanderbe, túlnyomásos ruhába, hogy mesterséges külső nyomással tartsák fenn a vérkeringést, ezzel biztosítják, hogy a vére a vénás rendszerben ne álljon meg.)

Mi történik, ha a vénák izomzata gyenge és az EVNy alig vehető számba? Ez esetben a vénás nyomás egyik összetevője gyakorlatilag megszűnik és a vénás nyomás értéke lényegében a szövetnyomástól függ. Ez viszont már nem elegendő ahhoz, hogy például az alsó végtagból a teljes vérmennyiséget felnyomja a test felsőbb részébe. Álló helyzetben ilyenkor a vér egy része a vénákban marad, a vénák pedig kitágulnak, hogy a pangó vért be tudják fogadni. Ez a helyzet alakul ki a *visszértágulás*kor. Elsősorban a bőr alatti vénák tágulnak ki, mert rájuk kisebb szövetnyomás hat, mint a mélyben, az izmok között vonuló vénákra.

*

A vénás keringés mechanizmusának ismerete nagy segítséget jelent az érbetegségekkel foglalkozó orvosoknak, akik ebből nemcsak a gyógyításra, hanem a megelőzésre vonatkozóan is sok következtetést vonhatnak le. Erről egy másik cikkünkben számolunk majd be.

Dr. Székely Sándor
az orvostudományok kandidátusa

nyelv és élet

SZERKESZTI: DR. GRÉTSY LÁSZLÓ

ÖRÖKIFJÚ NŐI NEVEINK

Névadásunk színskálája egyre szélesedik. Örvendetes ez a gazdagodás, ha nem lépi át névrendszerünk típuskörét, ha a név ízléses és jó hangzású. A gazdagodás minden nyelvben jöhet kívülről, más népek névkincséből, de jöhet belülről is, a régi névanyag vagy az élő köznevek kincsestárából. Most ez utóbbiról ejtsünk néhány szót, ezen belül is a női nevekről!

Régi szép női név például a *Bíbor, Csobánka, Emese, Emőke, Fehérke, Jávorka* vagy *Lelle.* A növényvilág ősi szeretetét mutatja a *Boglárka*, a *Cseperke*, a *Gyopár* és a *Virág* (ezt a *Flóra* névvel csak később kapcsolták össze). Felújításra érdemesnek látszik még az avar népnévből származó *Avarka*, az ismeretlen eredetű *Cserne*, a vitás keletkezésű *Déva*, a *Szelőke*, amely vagy a *szel* igével vagy a *szőlő* főnévvel függ össze, a *szem* szóból eredő *Szemőke* és a növénynévből lett *Hanga*. A történelmi névhangulat fölidézésének igénye nagy költőinket is névalkotásra ihlette. Dugonics az *Etelka*, Arany János a *Gyöngyvér* névvel ajándékozott meg bennünket. Vörösmartynak köszönhetjük a *Csilla, Dalma, Enikő, Hajna, Ilma* és *Tünde* nevet. Később a szülők is egyre gyakrabban követték és követik mindmáig névteremtő példájukat. Így keletkezett a Gyöngyvér becealakjából önállósult *Gyöngyi*, a Jókaira emlékeztető kedves *Kincső*, a derűs *Sugárka* és a sejtelmes *Imola* (a hasonló növénynévből). Végül hadd javasoljunk mi is női keresztnévként néhány szép, ilyen szerepben részben már élő nevet a növényvilágból: *Borsika, Cinnia, Dália, Fodorka, Füzike, Montika, Verbéna.* Női neveink virágoskertje így lesz egyre pompázóbb szemünknek-szívünknek igaz gyönyörűségére.

Dr. Ladó János

Csontos László:
Ülő nő

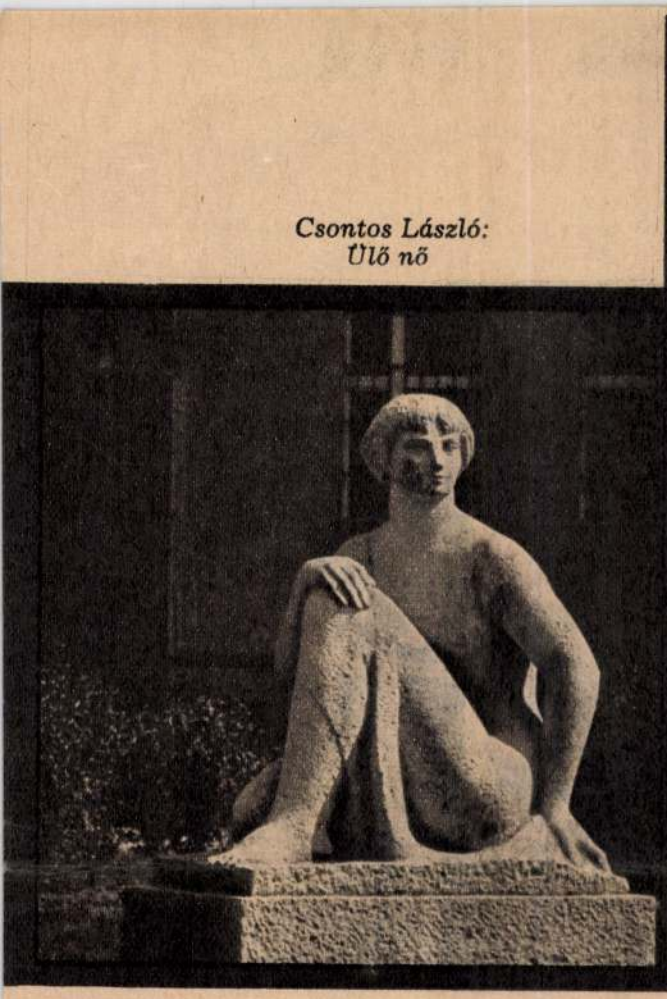

Útunk a valamivel fiatalabb *lágymányosi lakótelepre* vezet. Az építész és a városrendező a *belső udvarokkal* fellazított — tehát több levegőt, napfényt ajándékozó — lakótelepet hagyományos, zárt utcasorral kapcsolta a lakótelepet lezáró Schönherz Zoltán úthoz, és így jó érzékkel ötvözte a régi meg az újabb beépítési formákat. A lakótelep épületei közt kialakuló belső udvarokban kedves játszóhelyeket, sportpályákat építettek a gyermekeknek és árnyas pihenőhelyeket a felnőttek számára.

Ezen a lakótelepen a képzőművészeti alkotások harmonikusan illeszkednek a környezetbe, s egy-egy utcarésznek, terecskének vagy udvarnak megadják az alaphangulatát, mint például *Kovács* Ferenc *Táncoló lánykák* című szobra, a Baranya út és a Bölcső utca sarkán levő kis háromszögletű terecskén. Kedves, természetes mozdulataikban visszacseng a szobor körül és az udvarokban játszó kislányok önfeledt mozgása. A kompozíció minden oldalról formai élményt nyújt, s a figurák *forgó* mozgásukkal szinte *sodorják* a járókelőket a jobb oldali utcába.

A következő keresztutcából két udvar nyílik: az egyikben a gyermekek számára kosárlabdapálya épült, szemben vele *Tar* István *kőszobra* áll. A fölemelt karú férfi erősen izmos, zömök, de arányos teste, magabiztos tekintete, széles terpeszállása a *dolgozó embert* jeleníti meg.

Mikus Sándor *Nő gyerekkel* című szoborkompozíciója a bölcsőde kertjét díszíti. A kecses, gömbölyű formák és a harmonikus testarányok a mester alkotásaira jellemző stílusjegyeket mutatják.

A lakótelep egyik legszebb alkotása *Csontos* László *Ülő nő* című kőszobra. Zárt kompozíció. A kő anyagának törvényszerűségét figyelembe véve komponálta meg a művész. A nagy, eléggé sivár udvar egyik sarkára került a szobor, arccal a bejárat felé fordulva: szinte

Megyeri Barna:
Pajzsos férfi

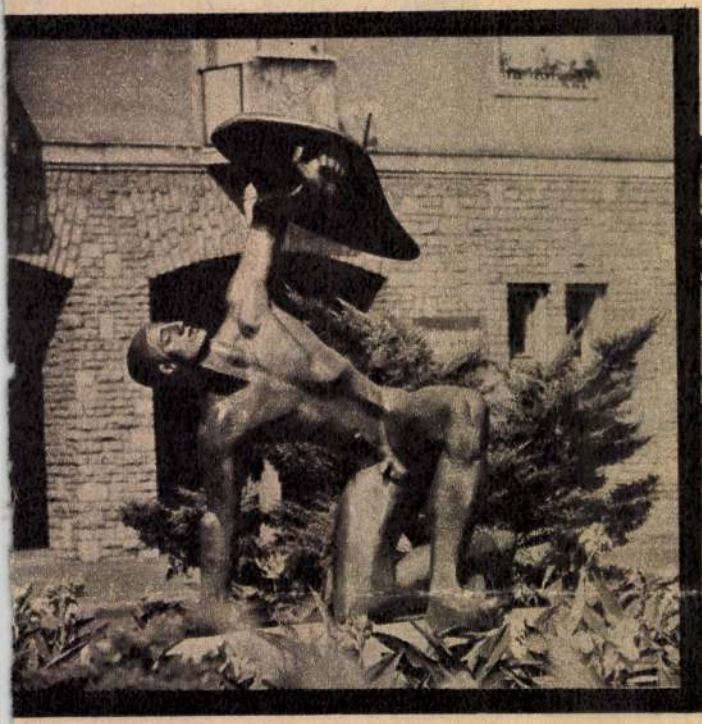

Kovács Ferenc:
Táncoló lánykák

örökítenek meg vagy jelképeznek, hanem pusztán *élményt* kívánnak nyújtani, örömteli életérzést kelteni. Legtöbbjük a kis parkok meghitt szobrainak mintájára készültek, és témájuk a kortárs, a mindennapi ember vagy a gyermek.

*

Induljunk el az egyik legkorábbi lakótelepünkön, az 1956 nyarán elkészült *Kerepesi úton*. Annak idején a kis erkélyek mellvédjeit kődomborművekkel díszítették. Tizenkét év alatt ezek a domborművek meglazultak, s ma olyannyira nem „szerves részei" az épületnek, hogy le is estek, vagy el kellett távolítani őket. Így ma az erkélyek odvas fogakként meredeznek felénk. Egyedül a kapuk fölé helyezett domborművek maradtak épek. Azok a körplasztikák azonban, amelyeket az árkádok elé helyeztek, bizonyos fokig ma is meghatározzák a lakótelep hangulatát.

Ahogy a város felől érkezünk, *Kiss Kovács* Gyula kecses, *női figurája* fogad elsőnek. A szobor sziluetthatásra épült, finom, lírai hangvételű dekoratív mű. A lakótelepre érkezőnek talán ez az első kedves élménye.

A következő árkádsor előtt *Megyeri* Barna nemrég elhunyt szobrászművészünk *Pajzsos férfi* című szobra áll: erőt sugárzó, dinamikus hatású szobor. Szerkezeti felépítése egészében és minden részletében az elszánt védekezés erejét és szellemét sugározza.

A harmadik árkádsor előtt *Somogyi* Árpád *Kancsós nője* ül. A zárt kőkompozíció az előbbi szobornak merő ellentéte: a nyugalom, a jólét, a békesség szimbóluma.

E három szobor az épülettömb zárt, tömör, egyhangú ritmusát feloldja, könnyedebbé, változatosabbá varázsolja.

*

MEGYERI Barna

Közelítések biztonságos korlátok közt

(MEGYERI BARNA SZOBRÁSZMŰVÉSZ, 1963.)

Rodgonyi

– A modern művészek – Nyugaton mindenképpen, de akik itt akadnak, azok is – valamilyen értelemben autodidakták. Tanulták ugyan a mesterségüket, mégis ami őket érdekli, eléggé új keletű dolog ahhoz, semhogy taníthatnák iskolában mesterek. Alkalmas azonban arra, hogy a művészi tevékenység alapjait újra formálja. Alapvetésről van szó ilyen értelemben, olyasmiről, ami – mondhatnám – elvében tanulmányi anyag, de egyszerűen nem adható át egyelőre, mert még föl sincs egészen tárva. A művész tehát, aki kénytelen az anyagot felfedezni és fokról fokra meghódítani, a szó legjobb értelmében vett autodidakta, akármilyen fokán áll különben a képzettségnek.

Az az érzésem, hogy ha egy nagyobb, egy szigorúbb rend megteremtéséért folyik is ez a kutatása a modern művészeknek, végső fokon óriási kaland. Szigorúsága ellenére talán több játékosság, több kockázat, több felelősség és felelőtlenség rejlik benne, mint amit általában az ilyen alapvető ismerkedés valamely formanyelvvel különben elbír. A reneszánsz művész úgy ismerkedett az úgynevezett szépséggel, mint ma a suszterinas: pontosan meg volt adva, hogy az milyen hegyes háromszögekből áll össze. A „szépséget" úgy vágták a fejéhez, mint valami száraz mesterségbeli tudnivalót. Ugyanezeket a hegyes háromszögeket most pedig lázas vigyorral és a bűnözésnek valami furcsa mellékízével kutatja egy olyan művész, aki az előtte járt művészetben leginkább a romantikát veti meg – ez volnál te.

– Igen.

– Furcsán összetett helyzet az, amelyikben a szigorúságot – ez lényegében egy újabb szigorúság – ilyen partizán módra kell összecigánykodni.

Az első kérdésem az lenne, hogy ennek az új tanítványságnak, amelyben a magad tanítványa lettél, voltaképpen mi volt az elindítója, a belső élménye? Amikor felismerted, hogy ilyen úton kell járni, akkor nagyjából hogy viszonyultál ezekhez a dolgokhoz? – amiket én itt nem valami precízen vetettem föl, nehogy megkösselek.

– Elmondanám ennek a történetét. Annak idején, amikor én elkezdtem tanulni a mesterséget, persze bekerültem egy kisebb műhelybe és persze nekem is voltak romantikus elképzeléseim. Arról, hogy a szobrászat valami egészen misztikus dolog, ahol a sötétben különböző figurák kinőnek, benyúlnak, mozognak, éreznek: árnyékból és fényből valami megfoghatatlan, szagokkal és ízekkel megtöltött elképzelés. Úgy is kezdtem, mikor a főiskolára bekerültem, hogy éreztem az agyagnak a szagát – s még

ideológiámban, illetve az érzetben, az ideológiai érzetben ne lenne valami fejlődés: rengeteg ráébredés, megváltozás, fokozódás, mélyülés éri az embert állandóan, de épp ennek a két dolognak a kölcsönhatása által, azáltal, hogy az ember eltalálja a formával az ideológiát.

— *Ezt a fejlődést egyre nagyobb felszabadultság érzése kísérheti.*

— Az egész folyamat a felszabadulás folyamata. Azért van, hogy az ember minél jobban levetkőzzék, minél pucérabban vesse magát oda az élménynek, amely megragadja és lecsendesíti. Akkor magától lekezd dolgozni az egész. Ennek szükséges előzménye a felkészülés, a főiskola regularitása is. Végül létrejön egy kontaktus a világ és a művész, vagyis az ember között. Ezért kell ez az egész processzus, amelyben az ember rengetegszer elveszti saját magát, szinte annyira, hogy már nincs tovább.

Most már valameddig eljutottam. Most már nem a figurákat sokasítom, ehelyett a képeket állítom egymás mellé, s bár ezek ugyanolyan formajegyekkel dolgoznak, mégsem elég ahhoz egy kép, hogy egy dologra formázzon. Még igen messze vagyok ettől, még mindig multiplikálom a dolgokat, mint legutóbb két nagyobb képcsoportban: a *Pompeji képek*ben és az *Este képei*ben. Meg-megmutatkozik egy dologban, hogy ebből valami kép lesz, a kép nyilván szül egy másik ötletet, egy variációt erre. Egyébként nemcsak én vagyok így. Klee is mindig variációcsoportokat hozott létre. Nem sikerül egy képben megvalósítani, amit szeretnék. Nem tudom, az-e a fejlődés útja, hogy végül is ez egy képben legyen meg.

— *A szérián belül is érezni az egyes darabok élményhátterét. Mindegyiknek egy másik pillanat az őse, mindegyik külön gyökérrel nyúl le a maga élményvilágába.*

— Ez jó lenne. De kétségtelen, annak, hogy az ember a munka folyamatosságát megvalósítsa, egyetlen módja az, hogy ha variációkat hoz létre egy témára, amelyek azonban mind — az egyes darabok — önmagukban lenyúlnak valameddig.

előtte is –, azt a rothadó szagot. Láttam hogy ebből a földből lehet valamit kinöveszteni, valamit alakítani. És aztán a fények, árnyékok és hatások... Megmozdul az emberben valami belső érzés, amikor ezeket létrehozza és ezeket szemléli. Ahogyan jobban belenéztem a könyvekbe és magába a művészettörténetbe, azt láttam, hogy ez a mai kor, amelyik a romantika és a klasszicizmus kora, csak nagyon vékony kis rétegecskéje az egész művészetnek. Persze igyekeztek – Reinach és a többi művészettörténészek – úgy beállítani a dolgot, hogy a művészet elkezdődött az egyiptomiaknál, fejlődött, fejlődött, majd elérkezett egy tökéletes korig.

– *Egyenes vonalú fejlődés...*

– Igen, egyenes vonalú fejlődés: most már mindent ki tudunk fejezni, mert hiszen az életet vissza tudjuk adni. Az egész dolog unalmassá vált, amikor fölfedeztem azoknak a művészeti koroknak a termékeit, amiket eléggé elzártak mielőlünk a főiskolán.

– *Mikor jártál te a főiskolára?*

– A háború előtt. 1937-ben kezdtem.

– *És ki tanított?*

– Strobl – persze elég erős ellenszenvet váltott ki. Annak idején mindenkit lerajzoltam ecsettel, aki körülöttem volt, mindenkiben kerestem, mi által vált a kifejezés kifejezővé? Összekerültem a Karai Gyulával. Nagyon jó barátom lett. Ő mutatott nekem először Húsvét-szigeteki fejeket. Furcsa dolog volt, mindenesetre éreztem, hogy valami erő van benne. Ez nem az a rodini plasztika – amelyikben ott van valami bütykös és szép, bőrös és cuppogtató valami –, hanem valami, ami megállítja az embert, valami bálványszerű, valami csoda, ami mögött lehet, hogy nemcsak a forma van, hanem van egy egész kultusz, ami mögött van egy egész emberi vagy valamilyen más fölfogás is. A könyvtárban sok mindent végignézegettem, és azt találtam, hogy azzal az egész naturális plasztikával és szobrászattal bizony nem sokra lehet menni. No most hogyan találtam meg – úgy emlékszem, azt kérdezted – azt a valamit, amit ma keresek?

– *Voltak olyan elemi plasztikai élményeid talán, amelyek teljesen újszerűen hatottak rád? Létezett azokban a negyvenes években egy fiatal művész számára – aki olyan érzékeny volt, mint te – az a lehetőség, hogy bizonyos értelemben felfedezze magának a plasztikát?*

– Igen. Ki is rúgtak ezért a főiskoláról.

– *Mért, mire jöttél rá?*

– Egyszerűen rájöttem arra, hogy a szobrászat – a formáknak a művészete. Nem pedig a teatralitásé. Nem a romantikus kifejezésért van. Elsősorban a művészeknek a formafelismeréséért. Az a legelső.

Emlékszem, hogy Váradon az ócskapiacon egy Picasso-könyvet vettem meg. Hazavittem az apámnak, és az öreg azt mondta, hogy ez egy marha. – Egyébként nagyon sok mindennek az együtthatása inspirálja a mai művészt. Nemcsak a művészet. Egy fiatalembert – és szerintem itt van az egésznek az alapja – érdekel a repülés, érdekel a technika, a forgó kerekek, a mozdony, a mozgó formák és az erők áttételének a lehetősége. Mindezek végeredményben térben és formában zajlanak le. Ez az újkor mágiája. Engem az érdekel, hogy mágikusnak tűnik az, ha a kerekek átviszik az erőt, egyik a másikra, és a különböző energiák hatnak, egyik a másikra. Persze egy-

egy formának a fölismerése lehet mágikus is, ugyanakkor lehet geometriai is. A geometria csak azt mondja, hogy egy bizonyos pontot a térben így és így helyezhetek el. Ilyen és ilyen felületek ilyen és ilyen éleket alkotnak. Az ember tölti meg ezeket a dolgokat valamilyen szabállyal, valamilyen értelemmel. A további formakutatás – úgy érzem, hogy a szobrásznak bizonyos fokig formakutatást kell folytatnia – az, ami izgatja az embert. Egy jól megmintázott fej is lehet művészi produkció, de inkább a Leonardo szelleme vonz, azé, akit minden érdekel. Az élet szerkezete, a formák térben való mozgása, az ezekben való jártasság az, ami felé törekedett.

– Amikor te, szemben a teátrális beállításokkal és a naturális megjelenítéssel, a plasztika lényegét a formákban láttad meg, akkor tudatában voltál annak, hogy a folyamat, ami elkezdődik benned, egy reduktív folyamat?

– Igen. Az élet jelenségei annyira bonyolultan jelentkeznek, hogy aki el akar jutni ahhoz, hogy ezeket reprodukálhassa, kénytelen elölről elkezdeni a dolgot.

– De a „redukció" nemcsak azt jelenti, hogy elölről kezdted, hanem azt is – és ez lényeges a mai munkásságoddal kapcsolatban is –, hogy a redukciónak egy bizonyos aszkézisében élsz azóta egyfolytában.

– Igen. Igyekszem csak olyan formát létrehozni, amelynek indokolt a szerepe.

– A plasztika területéről tehát kizártál olyan megfogalmazásokat, amelyek nem folynak szervesen a formák kapcsolásából, mivel a formák kapcsolásának a logikájával dolgozol. De nem kétséges az sem, hogy ugyanakkor valami más is hajt: kell hogy hajtson, mert ez önmagában nem elég ahhoz, hogy a munkád energiáit kellőképpen polarizálja. Ezzel a másik tényezővel találkozhattál akkor, amikor azokat a Húsvét-szigeteki dolgokat nézted. A munkáidban, amiket barátilag bálványnak szoktam csúfolni, nagyon is megvolt ez a másik fajta ihletés. Bár beszéltél arról, hogy a modern művészre sok minden hat, én azt ajánlom, vonatkoztassuk erre a két tényezőre a problémát: egyrészt a formai valamire, másrészt arra az inspirációra, amit te mágikusnak neveztél.

– Az biztos, hogy tudatosságra törekszem, de kétségtelen, hogy a tudatossághoz sokszor meglehetősen romantikusan jut el az ember. A véletlennek nagy szerepe van a tudatos fölismerésben. Azt kutatod, hogy a mágikus és a formai elemek közül hol jut szerephez ma a mágia? Énnekem az a véleményem, hogy csak meghatározott formák, illetve tudatosan meghatározott formák képesek hatni.

– Te tudatosan gyártod a formák variációit. Vannak azonban bizonyos választásaid közöttük, amelyek nem éppen geometriai eredetűek, mint maguk a formavariációk. A problémát számodra nyilván nem a formák variációi adják föl. Vállaltad, hogy a formákat variálni és kutatni fogod. Ezt beidegezted mint napi penzumot (ismerem a füzeteidet, amiket a kávéházban üldögélve szünet nélkül telerajzolsz, a körtől a spirálig mindenfélével) – ez magában nem probléma.

– Más dolog egy geometriai stúdiummal foglalkozni, megint más dolog „térben" rajzolni és térben létrehozni dolgokat. Végeredményben engem az izgat, hogy mi az a feladat: formát térbe építeni. A papírt, az acélt és az alumínium lemezt sík felületben gyártják. Ha ezeket a sík felületeket valamilyen formában összehajtod, összegörbíted, testekké képezhetőek. A lemezelvem egy kérdés: hogyan tud egy vagy két valamilyen felület térben létrehozni egy formát. Szóval a legelementárisabb dolgok, amik engem érdekelnek.

Bizonyos feladatként kapott munkákat is meg kell oldanom plasztikai formában. Ezekben is a szuggesztíve legjobban érthető formák egységére törekszem, és ugyanakkor arra, hogy – mondjuk úgy – az életet adják vissza. De még mindig a felület szabályos formáján keresztül. És a görögök is ugyanezt csinálták.

– S mikor az elemi formákkal kísérletezel?

– Azok is az életet adják vissza. Nehogy azt hidd, hogy ha összehajtogatok egy lemezt, az az életen kívüli valami. Felfogásom szerint az ember életéhez hozzátartozik a holt tárgy is.

– Tehát az életet nem az élőlény individuális zártságában látod, hanem az életre ható és az élet hatása alatt álló dolgokban is.

– Igen, egy repülőgép is éppúgy az élethez tartozik. Az élet egy eszköze a gép is.

– Akkor mitől van, hogy a plasztika elevensége, a plasztika élete a te számodra mégsem minden elképzelhető formára terjed ki? A választás problémáját is érintettük; anélkül te egy kocsonya volnál minden geometriáddal együtt. Nem tudom elképzelni egy produktív emberről, hogy a forma lehetőségeit szőröstül-bőröstül a végtelenségig magáénak tekintse.

– Minden művésznek – legalábbis így látom azoknál, akiket művészeknek tartok – van valamilyen rögeszméje.

– És a tiéd mi? Most már kibökhetnéd.

– A mániám felületből teret létrehozni, ebből formát létrehozni.

– Ez még mindig tágra nyílik a variációk végtelen sokaságára, még nem igazán rögeszme, még nem egy produktív rögeszme. Mi az, amivel leszűkíted?

– Nem tudom, hogy mennyire különválasztható a művészet és az ember teljessége. A gyerek mindennel foglalkozik, és azt hiszem, aki felnőtt, az sem tudja magát elkülöníteni valamilyen ágban. Minden irányban kiterjedt a figyelme. Persze mindenki specializálódik. Művész ugyan nagyon sokféle van, de föltétlenül van egy elképzelése, hogyha már szobrász vagy mondjuk festő. A művész igyekszik teljes emberré válni, én csak azt tudom mondani. Hogy egy művésznek a törekvése micsoda, azt pontosan meghatározni nagyon nehéz. Az biztos, hogy valamit az ismeretlenből akar ismertté tenni.

– Nézd, a hasábot nekem már a középiskolában megmutatták. Azokkal a testekkel, amikkel neked dolgod van, a jelen pillanatban 50 ezer iskolában foglalkozik megszámlálhatatlan sok gyerek. Megismerik a törvényszerűségeiket. Te ezt újrakezdted. Nem mondhatod nekem azt, hogy ez a dolog a maga teljes volumenében rád szorul. Tehát te nyilván valami speciális szándékkal nyúlsz hozzá. Én jól tudom, hogy részben a kispolgárokkal szemben, részben az előtted járt művészi törekvésekkel szemben a te törekvésedet valóban csak tágításként lehet megfogalmazni, viszont magához a tárgyához képest és tevékenységed közben mégis csak szűkítésnek kell mondanom. Te a teret akarod megfogni a formával, de amikor X hónap X napján egy bizonyos formával foglalkozol, még ha gondolsz is közben a többinek a variációs lehetőségeire, úgy ahogy azok a kezedben lévő formával összefüggnek, azért mégis valamilyen értelemben kötődsz egy konkrét pontjához a variációsornak. Ezek a kötődések a kezedben lévő objektumhoz, ezek azok, amik végső fokon döntően megkülönböztetnek téged attól a geometriatanártól, aki nem ezeket a konkrét dolgokat akarja átadni, hanem magának a geometriai absztrahálásnak az elvét. Mert te a geometriai absztra-

hálással nem érsz semmit, különben elég volna, ha papíron kikalkulálnád a tételeit. S a gyakorlatoddal már rég meg tudnád csinálni a dolgot pusztán matematikailag, anélkül, hogy bármit lerajzolnál. Ezzel szemben, mint egy tapogatózásra szoruló elemista, csak tapogatod azt a hasábot, mert abban van számodra a gyönyörűség, annak van számodra még mindig titka. Mi az az érzés, amivel te ott valamit fogni vélsz, és amivel bizonyára fogsz is valamit.

– Egyszerű dolog egy hasábnak mondjuk a kiterített formája. Mert azt a középiskolában is tanulják, hogy hogyan lehet egy hasábot, egy kúpot, egy egész egyszerű elemi formát létrehozni. De nemcsak ebből állnak a lehetőségek, még más, egészen más formák is léteznek, mint ezek a szabályosak. Engem érdekel a szabálytalan testek létrehozása. Szabályos dolgok voltaképpen nincsenek.

– *Az érdekel, mi történik egy futball-labdával, mikor belelépek?*

– Az embert az is érdekli.

– *A gyereket a tönkretétel ingerével érdekli, téged pedig az újraalkotás ingerével.*

– A kísérletekben mindig majmokat és az állatok tömegét teszik tönkre, hogy egy újabb dologra rájöjjenek. Én is tönkreteszem a papírt meg a lemezt, összevágom, csakhogy azután összevarrom és csinálok abból a sok felületből, amit pár forintért lehet kapni az üzletben, valamilyen testet és formát. Ezeknek a megértése és formációja érdekel. Persze ez úgy tűnik, hogy végeredményben nem a szobrászathoz tartozó dolog. Az emberben nemcsak a szobrász van, sokféle lény rejtőzik benne, és én azt hiszem, a szobrászt már csak ezért is minden térbeli forma kell hogy érdekelje. A mitológiában is megalkották az istent, szakállasan, óriási nagynak, akár elefántcsontból, akár agyagból, persze kitűnő plasztikai ismeretekkel, és ember formájúvá sikerült, arányossá és a legideálisabbá, az izmoknak és a tömegeknek a helyes elosztásával. Viszont a mai istenek megalkotására is ugyanúgy hajtja az embert annak a formának a keresése, ami őt megszabadítja a nehézségektől. Ez a mai korban az űrhajózás és a legfejlettebb technika kérdéseivel függ össze. Ahhoz, hogy a szuperszónikus repülőgépek legyőzzék a teret, legyőzzék a sebességeket, valamilyen formát kell fölvenniük. Mondjuk: ez is egy formakísérlet. És szerintem egyáltalán nem lebecsülendő azoknak a mérnököknek és a konstruktőröknek a munkája, akik kicsiszolják azt a formát, amely képes a teret átdöfni és sebesen száguldani benne. Nézzük az állatvilágot, a tengereknek az élőlényeit és a madarakat is: az élő formák föltétlenül dinamikusak. Tekintve, hogy az ember speciális formát visel, az egész képzőművészet nagyon megtorpanna, ha történelmi és egyéb jelenetek ábrázolására korlátozódna. Föltétlenül abban az irányban kellene kutatnia és ott kellene megragadnia a kérdést, hogy mi módon válhatna az emberek formavilága gazdagabbá, létük könnyebbé és alkalmasabbá a közegek legyőzésére. Körülbelül így tudom felfogni a feladatunkat. Természetesen azok a formák, amiket létrehozok, lehetnek egészen naiv kísérletek arra, hogy egyszer az emberiség megtalálja azokat az építőköveket, amelyek az új házak téglái lesznek. Ma még betonelemekkel építünk, az építményeink szabályos sík felületekkel határolt lapokból, téglákból vagy kődarabokból állnak. De lehet, hogy meg fogjuk találni azokat a görbe formákat és görbe elemeket, vagy valamilyen nyújtását, zsugorítását, olyan szerkezeti lehetőségét az anyagnak, amellyel sokkal könnyebben tudunk magunknak megfelelőbb életet teremteni.

Persze nem azt akarom mondani, hogy mint a méheknek a sejtben, hatszögekkel

kell építkeznünk, de föltétlenül valamilyen térbeli formát kell a jövőben felismernie az emberiségnek ahhoz, hogy az élete gördülékenyebb legyen és kissé könnyebb. Úgy tűnik, hogy ez nem is a szobrász feladata, hanem a konstruktőrre vagy nem tudom, kire tartozik. De én azt hiszem, hogy rossz ez a megfogalmazás: szobrász. Mindenki azt képzeli, hogy a szobrász agyagokat ütöget, követ farag, de én azt hiszem, hogy a szobrász – formász, s aki a formával foglalkozik, föltétlenül az fogja megoldani ezeket a kérdéseket. Funkcionális kérdések, az egymástól különbözőnek vélt funkciók problémái sok esetben egybeesnek vagy szorosan összefüggenek. Sok minden függ bizonyos játékoknak a megoldásától; persze nem keresztrejtvényre gondolok, hanem térbeli játékokra, a térbeli alakulások lehetőségeire. Ma már abban a korban élünk, amikor kiderült, hogy az életet alkotó sejteket eléggé bonyolult molekulacsoportok állandó fölépülése tartja egyensúlyban. Az élet megfejtése sokkal komplikáltabb, mint amilyennek eddig tűnt. Ma már dimenziókat is képes áthidalni az emberiség, és az a fejlődés, amit a XX. század ezen a vonalon elért, föltétlen át fog terjedni a művészetekre is. Lehet, hogy akkor azokat már nem művészetnek tekintik, vagy lehet, hogy a művészek szerepe merőben megváltozik és egész másszerű működésük lesz a jövő társadalmában. De egy biztos: hogy a színekben és formákban való újraalakítás lehetőségének a megértése és a vele való kísérletezés föltétlenül a jövő kor eredménye lesz.

Persze eltávolodtunk a témától, mert én úgy tekintem magam, mint egy kis részecskét abban a folyamatban, amelyben valaminek tovább kell alakulnia. Hogy pontosan mit csinálok, azt majd mások fogják megmondani, amikor már sokan fognak foglalkozni ezekkel a dolgokkal. Én beleugrottam ezekbe a dolgokba anélkül, hogy ennek valamilyen konkrét értelmét láttam volna. De maga az ismeret és a kíváncsiság arra kényszerített, hogy járjak a végére ennek: mi a forma, mi a síkfelület, mi a formák viszonya?

– A nézőnek az az érzése, hogy amit csinálsz, az a maga redukált mivoltában nem igényli eléggé a teljességet, mert a teljességet túlságosan megfogalmazza, más szóval leszűkíti. Túlságosan megfogalmazod a teljességet akkor, mikor azt mondod, hogy a megismerhető plasztikai értékek, a rendezhető és rendszerezhető plasztikai értékek minél teljesebb megismerése lényegében az új Messiás. Majdnem messianisztikus szerepet adtál előbb szavaidban azoknak a „formászati" törekvéseidnek, amik majd egyszer megkönnyítik az emberiség életét. Utópisztikus távlatokat nyitottál meg ezelőtt a folyamat előtt, a teljesség igényéről beszéltél. De a teljességet a formára való redukcióval, még az alkotás előtt és az alkotáson kívül megismerhető rendszerben akarod elérni. Az a teljesség azonban, amelynek mindkét fontos csücskét, az elejét és a végét is ennyire a kezében tartja a művész, talán mintha nem volna mégsem a teljesség. Teljesség, de nem eléggé nyitott: egy zárt rendszernek a teljessége.

Te ugyan – mint mondod – biztosítékok nélkül *dolgozol, de olyan mértékben biztosítékokért, hogy felmerül a kérdés: ez vajon nem csak a mi jelen történelmi szituációnkban tekinthető-e a teljességigény kifejezésének? – Kifejezése annak azáltal, hogy egy bizonyos síkon kétségkívül teljesebb, mint amire válasz. Amíg a modern művész a maga penzumát végigrágja, sok nyitott kérdéssel találkozik, maga a rendszer azonban, amibe ez a kutatás eleve belehelyezkedik, mégiscsak zárt szisztéma. Nincs benne az a fajta nyitottság, aminek a művészetben a teljességet tulajdonképpen mindig éreztük. Mert a teljesség körülbelül olyasmi volt a nagy művészetben, amit*

kizárólag egy-egy alkotáson belül lehet nyújtani, tehát mindig másképpen kell megérinteni kizárólag az alkotás mágiájával. Te magának a rendszernek tulajdonítasz egy bizonyos mágikus értelmet, a rendszertől várod azt is, hogy kvázi egy utópiában megváltsa az emberiséget, de az alkotásnak a jelentőségét ezen belül – bár erről eddig még nem beszéltél – alighanem kétségbe vonod: ez következik abból, amit mondtál. Úgy gondolom, hogy a rendszeralkotás voltaképpen nem az alkotás gesztusával történik, hanem a megismerés logikájával.

Te aki belekóstoltál lényegében mind a kettőbe: a rendszeralkotás logikájába is, meg az alkotás nyitottságába is, végül is bizonyos értelemben hajlasz arra, hogy a rendszer zártságát, vagyis mindössze egy zárt rendszeren belül megjárható út relatív nyitottságát vállald, szemben az alkotásban rejlő teljesen bizonytalan nyitottságokkal. Ilyen értelemben mondom én azt, hogy te voltaképpen bár a bizonytalanban és biztosítékok nélkül, *de biztosítékokért dolgozol. A modern művészetre jellemző redukciónak a te esetedben ez az arculata van: redukálod a dolgot a biztosíthatóra.*

Az az érzésem, hogy a néző természete nem változik alapjában. A modern és a már elavult művészeti törekvések egyaránt nem tudták alapjában megtörni a nézőt. A néző változatlanul közönyös, tompa, érdeklődés nélküli, ha közepes alkotással találkozik, és változatlanul kinyitható, ha tényleg azzal a fajta teljességgel találkozik, ami az ő életét is kitágítja. Azt hiszem, hogy a redukálásnak sem ez, sem más módjai nem alkalmasak arra, hogy a teljesség élményével valóban megajándékozzák az embert. Ha már utópisztikus perspektívákról beszélünk és az embernek valamifajta művészet általi megváltásáról, akkor én azt hiszem, hogy végsőfokon leginkább valamiféle teljességélmény az, ami neki hiányzik, és amit nem kaphat meg máshonnan, mint a művészettől. Te viszont a művészeten belül voltaképpen a tudományos korszak magatartását képviseled.

A te alapvető problematikád abban áll, hogy az ember szellemi elnyomatásának a korszakában, amikor a tudomány már felszabadítja az embert, eszközöket ad neki, nem veszed tudomásul, hogy a tudomány szelleme még mindig csupán egy módszer szelleme, míg viszont maga az ember változatlanul a módszereken felül áll az igényeivel. A tudományos gondolkodás szellemi tartalma, a módszer szellemi tartalma ma sem eléggé életképes, ha összevetjük olyanfajta életmetódusokkal, amiket nem rögzített a tudomány. A mai ember tudománytól rögzített életmetódusai fogyatékosak. Hány és hány ember oldja meg legbensőbb lelki problémáit tisztára relatív: tudománytörténetileg relatív érvényű módszerekkel, ahogy azok a népszerűsítés folyamán eljutottak hozzá – ami kétségbeejtő dolog, mert így nincs és nem lehet önmagáról képe. A tudományt előreviszi a tudományos módszer, *de a tudományon kívül élő embert tönkreteszi. Az áthidalást tulajdonképpen a művészetnek kellene egy halálosan kockázatos és gyönyörű bukfenccel megadni. Te azonban a tudományos metódust előbbre helyezed... Egy rendszerben dolgozol és a módszered abszolút következetesség: a megismerés elért láncszemeihez kapcsolod az újabb láncszemeket és így mész előre a magad bizonytalanában, lényegében a módszer összes biztosítékaival is felszerelve. Nem adod meg tehát a pillanaton belül is megjárható utat az ember számára, a teljesség érzésével, ami őt is arra késztetné, hogy veled együtt csinálja végig a metodikádat.*

– Ahogy én értettem most a kérdésedet, te azt vitattad – mondjuk zenére át-

értelmezve –, hogy egy muzsikusnak mi adja meg a skálát, amivel dolgozik: maga vagy a hagyomány? – Mert valakinek a skálát meg kellett adnia. A szobrászatnak kétségtelenül szintén voltak és az építészetnek is vannak skálái, amivel dolgozik. A közönség ma talán inkább *érti* a formákat, de érezni még nem érzi annyira. Szerintem az a jövő feladata, hogy a formákat ne csak értsük, hanem érezzük is.

A mai kor művésze vállalkozik egy bizonyos terület tisztázására, van neki egy kérdése a dolgokkal szemben, és igyekszik felelni arra a kérdésre. A művészettörténet folyamán is, azt hiszem, minden esetben, legalábbis a jó művészek mindig valamilyen kérdésre valamilyen feleletet adtak. Esetleg kis területű, kis koncepciójú kérdésre, esetleg nagyobb koncepciójú kérdésre; bár a koncepciók nagyságát és kicsiségét nagyon nehéz megállapítani. Föltétlenül hiszem, hogy akkor vagyok becsületes és akkor járok el helyesen, ha arra a kérdésre, amit önmagamnak föltettem: a formák térbeliségének, a felületekkel zárt formák lehetőségének a kérdéseire valamilyen feleletet tudok adni, kiismerem magam ezek között a formák között. Ezek a formák érzéseket keltenek, de nem olyan egyszerű azt mondani, hogy én éreztem valamit és erre létrehoztam egy formát. A dolog nem ilyen egyszerű. Inkább azt mondhatom, hogy létrehozok egy formát és utána a forma bennem kelt egy érzést. Természetesen sok esetben olyan érzéseket kelt, amilyen érzéseket eddig még nem ismertem. Szerintem a legizgalmasabb dolog is, mikor az ember olyan új érzéseket kap, amiket eddig nem hozott létre semmi sem.

– És ez volna hát a dolognak az a bizonyos emberi háttere, ahol a tudományosságból kilép?

– Pontosan ez. Mert a szép is azáltal válik emberivé, hogy az ember használja.

– Az a bizonyos jelenetező szobrászat, amelyiknek hátat fordítottál, a humanizálás lehetőségét csak az ismertben *látta. Te csak a* megismerésben *látod; – ami gyakorlatilag azt jelenti, hogy az ismeretlenre redukálod az emberi szférát, legalább is a művészeten belül. Arra, ami a maga ismeretlenségében mindahhoz képest, ami az ember életét kiteszi, egészen parciális, részleges.*

– Nem én határozom meg, hogy mennyire parciális ez a dolog. Nyilvánvaló: ami formákat létrehozok, az a formáknak egy nagyon kis családja. De mondjuk ezekben a formákban arra törekszem, hogy megvalósításuk lehetőségét megismerjem és a létrehozataluk örömét élvezzem.

– Ez számodra a teljesség megelégedését adja?

– Föltétlenül megelégedést ad.

– A teljességét?

– Minden ismeretlennek a meghódítása bizonyos fokig, egy bizonyos ideig teljességet jelent. Hogy mi a teljesség: ezt nem tudjuk, mert a teljesség ismeretét senki nem tudja elérni.

– Honnan veszed, hogy a teljesség egyenlő volna a művészetben a teljes ismerettel? Biztos vagy te ebben?

– Föltétlenül az kell hogy legyen.

– Volt már olyan mű, másnak a műve, ami a teljesség érzését adta neked?

– A teljesség érzése együtt jár a leredukálás tudatával. Rádöbben az ember, hogy a teljesség csak egy bizonyos időben egy bizonyos helyen és bizonyos térben érvényes.

– De az egy bizonyos időben, egy bizonyos helyen talált és teljességet sugárzó mű nem veszi-e magát körül egy bizonyos aurával? – amiben az ismereten kívül van még valami?

Azt az ismeretet, amit a nagy mű ad, azt voltaképpen nem az aurájával adja? Nem azon keresztül vagy hajlandó befogadni? Ha Leonardo műveinek nem volna aurája, törődnél te azzal, amit az mint ismeret nyújt?

– Csakhogy egy óriási fölfedezésre jutottam már annak idején, fiatal koromban: hogy érzés létrehozás nélkül nem létezik. Tehát föltétlenül formai jegyek váltják ki az érzést, még ha nem tudjuk is, pontosan melyek idézik elő.

– A formát formával kapcsolod, de direkt módon – és nem egy olyan utaláson keresztül, indirekt módon, ahol még valami megformálatlan is bekapcsolódik abba a formarendszerbe. Más szóval: a struktúrába, amellyel a szobrot létrehozod, nem veszel be más tényezőt, mint csupa kikutatott, kikutatható formát. Csak az érinthető és ismerhető elemek szerkesztésével hozod létre a struktúrát, és a szerkesztésednek nem elve, hogy a kézbe vehetetlent is bevedd a struktúrába; a forma tehát lényegében nem a formálhatatlanra tendál.

– Ez egy misztika, ez egy mágiája a dolgok dolgok mögötti lényének. Azt keresed, mi az a légkör vagy „aura", ahogy kifejezted, ami bizonyos műveket körülvesz. Mondjuk ott van Michelangelónak az *Utolsó ítélet*e: az a mű a maga korának bizonyos fölfogását jeleníti meg úgy, hogy a szemlélőben nemcsak a figurák nagyszerűsége és nemcsak a figurák lefelé örvénylése okozza a gyönyörűséget, hanem az alkotás ugyanakkor abból a bizonyos igazságból is kiindul, hogy a bűnösök megbűnhődnek, az igazak pedig megüdvözülnek. Tehát a dolognak van egy háttere; – nekem az az érzésem, te keresed azt a hátteret, amely előtt mintegy játszik a forma.

– Keresem a formának azt a funkcióját, amit nem földel le egy másik forma. Magyarán szólva: az én szememben a krokodil állkapcsában a felső fogsor és az alsó fogsor nemcsak azért van, hogy egymásba illeszkedjék, hanem azért is, hogy valamit közben széttépjen. Ez éppen az egymásba illeszkedésük funkciója. Én most az „aura" szót fordítom le „funkcióra". Amikor az aura szót az előbb használtam, azt hitted, hogy miszticizmus van a dologban. Annyira misztikus a dolog, amennyire misztikus az, hogy a krokodil zabál. Nem jobban.

– Minden misztika annyira misztikus, mint ez a dolog.

– A funkció misztikáját elvárom a művészettől is, mert pontosan ez teszi a műben az életet. Semmi más.

– Igen.

– Csak ennyit. Ha a forma formához ízül és mást nem csinál, akkor többet ér a krokodil azzal, hogy zabál. A formalizmussal szemben szokás fölhozni a tartalom hiányának a vádját. De nem ez érdekel engem. Hanem az, hogy a formának megvan-e az a funkciója, hogy valami rajta kívülire irányuljon, a másikkal való összefüggésében. Visszatérve az Utolsó ítéletre*: ott formák vannak, olyan formák, melyek az egymáshoz való viszonyukban képesek olyan dolgokat is harapni, mint az üdvözülés, az elkárhozás stb., s ezeket is olyan rangra emelni, ezeket az ideákat, hogy amit így, pusztán elmondva önmagukban nem tartalmaznak, azt is kiadják: tehát lényegében megformálják az elkárhozás és üdvözülés szisztémáját is olyanná, hogy a világ beleférjen. Mert eredetileg, a puszta szó alakjában nem fért beléjük. A Michelangelo verziójában beléjük*

fér. Ennyi a forma „plussza" a dologban. Ezért szorul rá arra minden kocsonyás tartalom, hogy a forma fogaskerekei közé kerüljön: hogy a forma révén kiadja a teljességet, hogy a formák, amik fogják, azok jelezzék a maguk funkciói által a dolgok rendjét – ami semmiféle más megfogalmazásban nem mutatkozik meg.

– Igen, de nekem az az érzésem, éppen a mai művészet és a mai tudomány fejlődését szemlélve, hogy egy reflektort valamire ráirányítunk és mégsem csak ott van valami, ahova a reflektor világít, hanem amellett is van valami. A teljesség és az, hogy bizonyos korok gondolkodása ilyen vagy olyan, az tisztára a történelmi szükségszerűség függvénye, a társadalmi és egyéb tényezők összműködésének az eredménye. A modern művészet – próbálom a megfogalmazást keresni – miközben bizonyos mágiákból, bizonyos hitekből, bizonyos elképzelésekből indul ki, ugyanúgy újabb babonákat és elképzeléseket is létrehoz. Tehát maguk az újabb kori művek nem is akarják, hogy mondjuk egy rangba soroljuk őket Michelangelóval vagy a klasszikus görögökkel, hanem inkább, azt hiszem, új utat keresnek. Annyiban jók, amennyiben a mai ember gondolkodásának a teljességéhez idomulnak hozzá.

– Teljességről nem beszélhetünk így, mert a mai ember számára teljesség nincs. Az ugyan nem teljesség, hogy ma már kozmikus méretekre terjesztjük ki a gondolkodást, hiszen ugyanakkor a kozmoszt is töredéknek fogalmazzuk át – ami tudományosan persze lehet helytálló.

– Ez inkább társadalmi probléma. Ma emberek milliói képesek azzal a gondolattal foglalkozni, hogyan lehet elszakadni ettől a földgolyótól. Rettenetes mennyiségű munkát, anyagot beleáldoznak ebbe a dologba. És teljesen mellékes, hogy annak az egyednek, aki jár-kel, hazamegy vagy dolgozik, a teljességről van-e valami fogalma. De ma, amikor mindenki kezébe veheti az újságot és szinte órák alatt megtudja, mi történt a világ bármely pontján, nem lehet azt mondani, hogy a mai embernek nincs tudata a jelenkor eseményeiről.

– Arról van. De a teljességről annál kevesebb.

– Na, de a művész ki számára dolgozzon? – annak az embernek a számára, aki nem érzi a teljességet és nem is tudja elképzelni, annak a számára nem tud dolgozni. Alapjában véve a saját maga számára dolgozik, mert elsősorban az az elképzelés hajtja, hogy mindenki pont olyan, mint ő.

– Ez nagyon helyes. Hiszen saját magát is a lehetőségeiben érti meg; – mért ne értse meg az embereket abban a lehetőségükben, hogy olyanok lehetnek, mint ő?

– Nem tudja, mert ha leredukálja érzéseit arra, hogy a tömeg számára dolgozzék, ha úgy képzeli, hogy ő megválthatja az emberiséget és megértethet velük valamit, olyasmit, amit ő ugyan megért, de hát másoknak ezt úgy kell tudomására hozni, akkor lényegében leereszkedik, és így teljesen fals az egész dolog.

– Fals, de viszont fals a megfogalmazásod is, mert nem arról van szó, hogy te érted azt a bizonyos dolgot, amit értesz; – csak az eszközödet érted, amivel dolgozol. Azért mondom: hogy amíg te a tudományos álláspontra helyezkedel és szakismeretekre törekszel a művészeten belül, az addig helyes, amíg a dolgot úgy fogod fel, hogy ez a művészetednek csak a skáláját érinti. De ha művészeted legfőbb céljának tekinted a skálarendszer kiismerését, akkor lényegében abba a szakbarbárságba esel, mint fizikusaink vagy egyéb élen járó tudósaink világszerte, akik tényleg tágítják a világképünket, de ugyanakkor a tudományos metodikájukig züllesztik le a szellemi kapacitá-

sunkat. Óriás teljesítmény ez egy egyedtől, de egyszerűen nem áll az emberiség számára szükséges szinten: a legkiválóbb tudományos felismerés mögött álló, tudományosan szükséges szellemi organizáció a tudós fejében – az emberiség szellemi szükségletéhez képest egyenlő a zérussal. Az emberiségnek a tudomány produktumaira szüksége van, de a tudományos gondolkodásra mint metodikára a tudományon kívül – nincs. Az egy relatív érvényű dolog, ami a tudományos megismerésben nyeri az értelmét: azon át az emberiség hasznára válik, de a maga tudományos fenntartásaival és örökös részlegességével a tudományon kívül nem elégíti ki az emberiségnek azt a szükségletét, hogy a világ minden pillanatában a maga koncához jusson; – s mi egyéb lenne az, mint a teljességgel való kapcsolat? Erről a tudomány eleve lemond, azért, hogy tudomány lehessen. Ha erről nem mondana le, akkor misztika volna és aranycsinálás. Helyes, hogy erről lemond, de éppen ezért nem is léphet fel azzal az igénnyel, hogy egy magát jól érző, buta kis parasztlány kerek világával vetekedjen.

Annak a kereksége egy magasan fölötte álló valami, mert azzal élni lehet. Ezzel meg nem. A tudományos metódusból világképet teremteni, az kb annyi, mint a homunkuluszt majdnem létrehozni. Homunkuluszt nem akarunk következetesen létrehozni, ugyanakkor a tudományos gondolkodást, annak teljesen célhoz kötött metodikáját átfogó szellemi rendszerünkként vagyunk hajlandók elfogadni. Ez baromi tévedés, amit a művészetnek kellene korrigálnia.

– Végsőfokon, mindent érzékelni csak a művészeten keresztül képes az emberiség. Amikor egy tudós leírja a világot, akkor abból egy száraz valami jön ki. A világ valóságához a művészet segíti hozzá az embert.

– De meg kell értened, hogy eközben nem áll közös plattformon a tudománnyal.

– Hát persze, hogy nem, mert a tudomány úgyis mindig megmarad száraznak. A művészet – gondolj csak a Verne Gyula elképzeléseire – sokszor adott bizonyos lendítést a tudománynak.

– Ez más eset: a képzeletnek egy előreszökellése a fejlődés mindenképpen kijelölt útján. Kooperálás azzal a tendenciával, amely már benne rejlett a civilizáció menetében. De én arra gondolok, hogy a művészet, függetlenül a megismerés pillanatnyi állásától, mindig produkálhat olyan dolgot, ami az embert bizonyos értelemben a dolgok összefüggésének a polgárává teszi.

– Ezt a szerepet kellene vállalnia a mai kor művészetének is.

– De a miénk nem vállalja.

– Miért nem?

– Nem vállalja, mert te sem vállalod, amikor tisztára a megismerhetőre redukálod a tevékenységedet és amikor az alkotás kockázatain kívül akarod rendezni művészi törekvéseidet, azoknak formai mozzanatait.

– Nem értem, hogy én miért azon kívül, az alkotáson kívül rendezném. Persze itt el kell különíteni a jelenben...

– Te megbízásos munkákat is teljesítesz...

– Pontosan ez az! Vannak dolgok, amiket meg kell oldani a mai lehetőségekhez képest. Ezeket a feladatokat csak úgy oldhatom meg, ahogyan a feladat fel van adva. Azonkívül azonban lehet nekem még más feladatom is.

– Szóval a saját törekvéseiddel problematikus viszonyban álló alkotásokat is kénytelen vagy létrehozni. Viszont amikor a saját dolgaiddal foglalkozol, megbízás

nélkül, akkor nem hozol létre hasonló értelemben vett alkotásokat, hanem lényegében szériákkal foglalkozol, amiket egészükben tekintesz egy műnek.

– Munkálkodásnak.

– *Itt van a te kérdéseid súlypontja, ezen a területen, és itt te az alkotás kockázatai nélkül dolgozol.*

– Nem értem: alkotás kockázatai? Nem veszít vagy nyer a művész az alkotás által. Mit kockáztat egy művész? Nekiáll és dolgozik, azután esetleg eldobja az egészet. Ez mindenkivel előfordulhat, akár tudós, akármi.

– *Azt kockáztatja, hogy az alkotásban és az alkotás folytán egyszerre minden másképpen van, mint ahogy ő azt az alkotáson kívül gondolta.*

– Hogy megcáfolja a saját kísérleteinek az igazát?

– *Az a jó mű, amiben ez megtörténik, tekintettel arra, hogy az életünket átható tudományos eredetű konvenciók fogyatékosságait kell korrigálnia. S azok korrekciója mégiscsak olyasmi, amit kockázatosnak kell nevezni, emberi és pszichológiai értelemben. A művész az az ember, aki erre a válságra van berendezve.*

– A te értelmezésed azon alapszik, hogy van az, amit úgy nevezel, hogy: mű. Nincsen *egy* mű. Munkásság van! Abban vannak jobb munkák és kevésbé jó munkák. Nem lehet *egy* műre föltenni mindent.

– *És gondolod, hogy a munkásság, mint egy mappa, mindig körül fogja zárni az egyes műveket és biztosítja azok egységét?*

– Nem.

– *Ha bárhol a világban elénk hullik a munkásságodnak egy darabja, nem az alkotás mércéjével fogjuk mérni?*

– Nekem az „alkotás" megfogalmazás egy kissé romantikus.

– *És a munkásság lép a helyébe?*

– Még azt sem mondhatnám. Mert érzésem szerint, egy művész az ilyen meghatározásokat óvakodik megfogalmazni.

– *Azért félsz ezektől a megfogalmazásoktól, azért cseréled ki az alkotás koncepcióját egy közelebbről meghatározhatatlan koncepcióval, mert a számodra áttekinthetetlen modern természettudományos szemlélet művészi alkalmazásában élsz.*

– Igen, ez az én problematikám. Ahogyan a méh csinálja magának a kast, vagy ahogy a folyó kigörgeti magának a köveket, valahogy olyan természetesen kellene létrehozni mindenkinek a maga munkásságát. Igyekszem elérni a teljességet, hogy felismerjem az erők mozgását és a formálások sokszerűségét magában a világban és magam is létre tudjam hozni a legkevesebb energiával a legmaximálisabb formációkat. Valahogy ennek a kulcsát keresem. És ahhoz föltétlenül föl kell ismernem azokat a lehetőségeket, amelyek a természetben megvalósulnak, amikor szinte varázsszerűen, a meleg hatására, meggömbölyödik egy forma, amikor varázsszerűen megkerekedik egy kavics, ha gurigálja a víz, amikor varázsszerűen alakulnak a felhők és minden.

„Művészet a háborúban"

Német-magyar kiállítás a Nemzeti Szalonban

A most folyó apokaliptikus világküzdelem benyomásai és élményei alól nem vonhatja ki magát a művészet sem. A német propagandaszázadokban ott találjuk a képzőművészet jeleseit is, akik friss vázlatokban örökítik meg benyomásaikat, vetik papírra a küzdelmek, a modern háború szenvedélyes harcainak jeleneteit, de éppen úgy markáns katonaprofilokat, genre jeleneteket a pihenő óráiból, azután tájképeket városokról, hegyekről, amelyeken a német hadsereg keresztülhaladt. A propagandaszázadok művészei azonban a totális hadviselés kérlelhetetlen vastörvényei szerint nem élhetnek zavartalanul az alkotásnak, mert ha a harc menete úgy kívánja, maguknak is fegyvert kell ragodniok. Igy már eddig három hősi halottja van a frontot járt német képzőművészetnek: *Kretschmann* Ernst, *Hess* Richard és *Erdmann* Erhard, akiknek áldozatos kötelességtudása előtt tisztelegve kell megállnunk.

Természetesen a háború zaklatott élettempója, a harci zaj és az állandó lelki feszültség, amelyben ezek a művek élnek, nem adja meg a lehetőséget a képalkotás magasabb törvényszerűségei szerint való kidolgozottságra, a szín- és formaproblémák átgondolására, de helyette kapunk friss és megdöbbentően élethű benyomásokat, vázlatokat, amelyekről árad az élet dinamikája és lendülete és a közvetlen élmény forrósága. Igy, ilyen lelkiállapotban a vázlatszerűségen van a hangsúly és a kidolgozás naturalista hűségén, amivel nem is marad adósunk a kiállítás anyaga, hiszen a német és a magyar frontot járt művészek mindannyia kitűnő rajztudással rendelkező, fölényes virtuóz, aki drámai erővel és lendülettel tudja megragadni a változó pillanatok történéseit és a küzdelmek emberfeletti erőfeszítéseit. A szó legjobb értelmében vett képriportok ezek, dokumentumai a mai történelmi időknek.

A Nemzeti Szalon termeit megtöltő anyag nagyrésze a német művészeté, a jobboldali szárny egyik termében azonban ott találjuk a magyar festők műveit is. A német művészek munkáiból emeljük ki *Ahrens* Arthur, *Bischof* Eduard, *Baitz* Wilhelm, *Busch* Wilhelm, *Kreschmann* Ernst és az ugyancsak hősi halált halt *Erdmann* Erhard, továbbá *Kessler* Adolf, *Lipus* Rudolf, *Schmitz* Julius és *Willrich* Wolfgang lendületes és erőteljes festményeit, illetve rajzait, továbbá *Brecker* Arno Hitler-portréját. A magyar anyagban pedig *Markos* Lajos, *Ballagó* Imre, *Benyovszky* István képeit és *Megyeri* Barnabás „Gránátdobó" című erőteljesen megmintázott szoborművét.

A kiállítást a Német-Magyar Társaság rendezte nagy odaadással és ízléssel. A védnökséget vitéz *Kállay* Miklós miniszterelnök, vitéz *Nagy* Vilmos honvédelmi miniszter, *Jagow* német birodalmi követ és *Fütterer* vezérőrnagy, német birodalmi katonai és légügyi attasé vállalta. A kiállítás ünnepi külsőségek között szerdán délben nyilt meg.

T. D.

— **Kolozsvárott hirdetnek ítéletet a szabadkőműves-perben.** Január 26-án, kedden Kolozsvárra érkezett a budapesti törvényszék ötös tanácsa, hogy helyszíni tárgyaláson hozzon ítéletet a Palatinus József-féle szabadkőművesperben. Palatinus József egyik budapesti lapban szabadkőművességgel vádolt meg több ismert kolozsvári tényezőt. A cikk miatt sajtórágalmazási per indul. A szerdai és csütörtöki tárgyaláson elsősorban a 19 főmagánvádlót hallgatják ki, majd a megidézett tanukat.

Minden falmaradványért, minden romért kemény harc folyik az ostromlott Sztalingrádban

BERLIN, január 27.

Sztalingrádban — mint a Német Távirati Iroda értesül — a hetek óta tartó nélkülözések, a friss ellenséges csapatok elleni szakadatlan küzdelem, a bolsevisták fölénye repülőgépekben, nehézfegyverekben és a nyilt terepen való védelem nélküli kitartás, hóviharban és metsző hidegben január 25-én sem tudta megtörni a német katonák és szövetséges bajtársaik ellenállási akaratát. Az ellenállás vasakarata adott erőt a kimerült tiszteknek és katonáknak, hogy lövegeiket kilométereken át maguk vontassák a nagy hóval borított szteppén. A legnagyobbfokú kötelességtudás tölti el őket, amikor tábornok és gránátos vállvetve harcol a közelharcban a szuronnyal. Mi sem jellemzi jobban a köztük uralkodó igazi bajtársiasságot, mint az, hogy elesigázott gránátosok alig szabadulnak ki a küzdelemből, parancs nélkül nyomban ismét támadnak, amikor arról van szó, hogy a közvetlenül az ellenséges vonal mögött leszállásra kényszerült repülőgép személyzetét kiszabadítsák. Mindez az ellenséges repülőgépek bombáinak szünet nélküli robbanásai közepette történik. A szovjetgépek éjjel-nappal csaknem akadálytalanul keringenek a krátermező fölött, mert a légelhárító lövegeknek az ellenséges páncélosokat kell megsemmisíteniök. Ezt a feladatukat azonban úgy teljesítik, hogy egyetlen, minden oldalról megtámadott löveg tüzérei pusztító tüzelésükkel 28 támadó páncélosból 15-öt széjjellőttek. Amint ez a páncélos előretörés összeomlott, hamarosan újabb és még súlyosabb támadások következtek, amelyekben a bolsevista harckocsik maguk előtt kényszerítették előre lövészeiket a támadásra. A tűzhenger ismét belehatolt a gyenge fedezékekbe és az ellenséges túlerő lassan tért nyert. Az ellenállás azonban most sem tudta megtörni. A város nyugati szélén a romok között a német katonák ismét szembeszálltak a bolsevistákkal. Minden falmaradvány, minden rom vár lett, amelyért kemény harc folyik. A német és szövetséges hősök vezetőik körül sorakoztak és halálmegvetéssel helytálltak. Leomlott minden különbség a rendfokozatok és fegyvernemek között és nem maradt más, mint a legvégső ellenállásra elszánt vasakarat. (MTI)

Merénylet Nogues ellen?

TANGER, jan. 27. (Stefani.) Néhány nap óta híresztelik, hogy Nogues tábornok ellen francia pártütők részéről másodszor is merényletet kíséreltek meg, amely azonban nem sikerült. (MT.)

Ravasz László a keresztyén vallások egységre törekvéséről

A *Magyar Értesítő* jelenti: *Ravasz* László dr. református püspök a keresztyénség egységéről kedden este a Kálvin-téri Református Férfitársaságban előadást tartott.

— Ma nem szellemi áramlatok fenyegetik a keresztyénséget, — mondotta többek közt *Ravasz* püspök — de a *vallássá alakított istentelenség*, a bolsevizmus kelt fel *az egyetemes keresztyénséggel szemben* ... S mikor a keresztyénséget történelmének legnagyobb veszélye fenyegeti, *belül* legkevésbé van felfegyverezve, mert nem minden *névleges* keresztyén — *hitvalló* keresztyén is egyúttal. *Csak együtt* tudná megvalósítani egy olyan belső koncentrációját, amely egységet hozna benne létre; ezt viszont csak *erőteljesebb hitélettel lehet elérni.*

— **Kétségtelen, hogy a keresztyénség lelke mélyén felébredt egy *nagyon komoly egységtörekvés* s minden keresztyén embernek ezt támogatni, fejleszteni *kötelessége*. De e szükségérzet felébredésével távolról sem állott még helyre a keresztyén egyházak között nemhogy az egység, de még a kívánatos *béke* sem.**

A magyar református egyház *már évekkel ezelőtt* kiadta a rendelkezést teológiai akadémiáinak, hogy az ellentétes teológiai eredményeket *a békés, jóakaratú megértés* módszerével tanítsák. Egymás jó oldalait megismerni! Másik fontos dolog volna: *gyakorolni a kooperációt* addig, míg elvi okok meg nem akadályozzák. Az a két lelkész mérhetetlen hosszú utat együtt tehet meg a népszaporodás, földreform, átvándorlás, iparosodás, népműveltség fejlesztése s még sok más égető magyar kérdés megoldásában, — a közös célért. A közösen vállalt munka olyan *szolidaritást* teremt, aminek megvan az eredménye.

Harmadik dolog: olyan *lelkületet* ébreszteni és tartani fenn, amely az egységet mérhetetlen nagy dolognak tartja, ezért imádkozik és ezért dolgozik. Természetesen: ez csak a lelkület átalakításával mehet, nem volna helyes licitálva kínálni a megoldásokat. Nehéz időkre kell felkészülni. A holnap egyháza bizonyosan több sorsközösséget érez majd ...

Nagylétszámú és modernül felszerelt hadseregel szervezett a nankingi nemzeti kormány

Tokió, január 27.
(Német Távirati Iroda)

A Weekly Gazette legutóbbi számában — ez a tájékoztató hivatal közlönye — a japán hadsereg sajtóosztálya adatokat közöl a nankingi kormány rendelkezésére álló katonai erőkről. A kimutatás szerint a nankingi nemzeti kormány rövid fennállása alatt már nagy korszerű hadsereget és több mint 16 hadihajóból, 336 ágyúnaszádból és hat mérőhajóból álló flottát épített fel. Hadserege több mint 42 hadosztályból, négy önálló dandárból és 13 hadtestből áll. Észak-Kínában áll ezenkívül 12 hadtest és nyolc önálló hadtest, amelyek mind korszerű fegyverekkel vannak felszerelve. Ezek a csapatok támogatják a japánokat guerilla-bandák elleni büntetőakcióikban, valamint a közrend és nyugalom fentartásában.

A hadsereg megteremtése nyomban megkezdődött, amint a nemzeti kormány visszatért Nankingba. Amikor a nemzeti kormány helyzete külpolitikai tekintetben már megszilárdult, egyre több csunkingi tábornok és katona csatlakozott a nemzeti kormányhoz, részben Vangcsingvej elnök fáradozásainak következményeként. A Nankinghoz csatlakozott csunkingi kötelékek 20 hadosztályból, hat önálló dandárból és három önálló hadtestből állanak. Létszámuk több mint kétszázezer ember.

A sajtóosztály kimutatása kiemeli, hogy e csapatokból egyedül Észak-Kínában 50.000 ember áll. Ezenkívü 130.000 emberből állnak azok a guerilla-kötelékek, amelyek parancsnokukkal, Li Csang Kiang tábornokkal együtt a nemzeti kormány mellé álltak. Sunliangcsang tábornok, aki az elmult nyáron tisztjeivel és katonáival megadta magát, most a nankingi második hadtest parancsnoka. (MTI)

Hogyan telepedtek le Budapesten a Szerbiából és Horvátországból beszivárgott zsidók?

Dr. Vajda Sándor ügyvéd és Hacker Vilmos fakereskedő intézték a „honosítási" ügyeket

A főkapitányság intellektuális osztályán okirathamisítás címén letartóztatták dr. Vajda Sándor, kikeresztelkedett zsidó ügyvédet, akinek a Jókai-téren van az irodája és Hacker Vilmos 38 éves fakereskedőt, akik Szerbiából és Horvátországból beszivárgott zsidóknak szereztek hamis iratokat, hogy zavartalanul tartózkodhassanak Budapesten. A külföldieket ellenőrző detektívek több beszivárgott zsidót fogtak el, akiknél hamis okmányokat találtak.

Ujabban Szerbiából és Horvátországból szivárogtak be tömegesen zsidók.

Többek közt Breuer Ferenc, Szerbiából beszivárgott zsidó kereskedőnél is hamis illetőségi bizonyítványt találtak. Vallatóra fogták, mire elmondotta, hogy a csáktornyai illetőségi bizonyítványt Winkler Vilmos és Quittner Lipót ugyancsak beszivárgott zsidók útján szerezte. Ezeket is előállították a rendőrségre, ahol Quittner bevallotta, hogy Ujvidéken hitsorsosaitól hallotta, hogy

Budapesten, a Kárpát-utca 17. számú házban jópénzért bármilyen hamis iratot lehet szerezni.

Hacker Udo volt tisztviselő címét adták meg. Hackerék régi ismerősei a rendőrségnek, az apa és a fia már több okmányhamisítási ügyben szerepeltek. *Hacker* Udo jelenleg is letartóztatásban van, őt hiába keresték a beszivárgott elemek. Csak fiát, Hacker Vilmos fakereskedőt találták az elegánsan berendezett lakásban. A fiatal Hacker *vállalkozott arra, hogy Breuer részére 500 pengőért kiállít egy csáktornyai illetőségi bizonyítványt.*

A szomszédos fatelepről áthozott egy írógépet, azzal állította ki a hamis iratot. A házkutatás során detektívek

a padláson egy bádogfazékban elrejtve 375 darab üres keresztlevél-blankettát, más ürlapokat és hamis bélyegzőket találtak,

különböző községek és városok elöljáróságainak a címeivel. A rendőrség lefoglalta a hamis okmánygyár kellékeit és a fiatal *Hacker* is apja mellé került a Markó-utcai fogházba.

Dr. *Vajda* Sándor, kikeresztelkedett zsidó ügyvéd nem állott összeköttetésben Hackerékkel, ő külön utakon járt. Neki is Szerbiából és Horvátországból beszivárgott zsidók voltak az ügyfelei. Az ügyvéd mint magyar állampolgárokat jelentette be a beszivárgott külföldi zsidókat.

Elment helyettük az őrszobákra és a hamis adatok alapján kiállított bejelentőlapokat személyesen bélyegeztette le.

Attól tartott ugyanis, ha ügyfelei személyesen mennek el, a rendőrök rájönnek arra, hogy *magyarul nem is tudnak és lelepleznék a csalást.* A beszivárgott zsidóknak a kerületi népmozgalmi hivatalnál polgári személyi lapokat is szerzett, sőt élelmiszerjegyeket is az Élelmiszerjegyközpontban. A rendőrség Vajdát is letartóztatta.

Amerikában lezuhant egy nagy katonai szállítórepülőgép

Amszterdam, jan. 27.
(Német Távirati Iroda)

Kedden reggel Bluff Springs (Florida) közelében súlyos repülőszerencsétlenség történt. Egy nagy katonai szállítórepülőgép tíz utassal, köztük egy tábornokkal, lezuhant. A gép valamennyi utasa életét vesztette. (MTI)

Egy képes levelezőlap vajmi kevés! Egész Bécs üdvözletét hozza Önnek a gazdag tartalmú és pompás Wiener Illustrierte

Minden szerdán megkapható ujságárusánál 36 fillérért. Előfizetési megrendeléseket elfogad: „Ibusz" Budapest, V. Akadémia-u. 10.

Mutatványszámot készséggel küld a kiadóhivatal: Wien I.

Postkarte

Esti Ujság

tiszteli olvasóinak

Budapest

Az Esti Ujság színháza

Vaszary Gábor új darabját próbálják az Uj Magyar Színházban

Vaszary Gábor vidám regényeit és darabjait ismeri és szereti a közönség. A népszerű szerzőnek színpadi művei közül talán legnagyobb sikert *„Az ördög nem alszik"* című darabja aratta, amely az Izabella-téri színházban közel kétszázszor ment néhány évvel ezelőtt. Ezidén ismét az Uj Magyar Színházban kerül színre a szerző új darabja, amelyet most fejezett be. A színház igazgatósága eredeti műsortervét megváltoztatva, azonnal műsorra tűzte a pompás vígjátékot.

Néhány nap óta már folynak is a próbák. Az újdonságot *Juhász* József rendezésében élénk tempóban készítik elő. Parádés szereposztásban kerül színre a *Vaszary*-darab, *Dayka* Margit játssza a főszerepet, a férfi főszereplő pedig *Hajmássy* Miklós. A darab többi vezető szerepét *Vaszary* Piroska, *Pethes* Ferenc, *Fónay* Márta és *Nagyajtay* György játsszák. A darab egy furcsa férfiről szól, aki kiábrándult a szerelemből, fergetegesen csalódott és éppen ezért sürgősen meg akar nősülni. Hazugságmentes házasságot akar kötni s ezt a szándékát sürgősen közli Szilveszter-este az egyik leánnyal. Csak másféléves házaskorukban derül ki, hogy az asszonynak szüksége van az udvarlásra, amely ebben az expressz-

tempóban elmaradt. Most kezd udvaroltatni magának s ezzel olyan bonyodalomsorozatot, fejtetőre állított helyzeteket teremt, hogy még az olyan ügyes színpadi varázsló, mint *Vaszary* Gábor is, alig tud végül rendet teremteni a sok félremagyarázott helyzetben.

Az Uj Magyar Színház február elejére tervezi a premiert.

A sztepptáncolás világbajnoknője Budapesten

Berlinből tegnap Budapestre érkezett az ismertnevű német táncosnő és filmsztár, Evelin *Künecke*, aki a háború előtt Amerikában megnyerte a sztepptáncolás világbajnokságát. A fiatal táncosnő Eduard *Künecke*, a neves berlini zeneszerző egyetlen leánya. Vele együtt érkezett Budapestre Michael *Jary* is, aki Németországban a legkeresettebb filmzeneszerzők egyike. Evelin *Künecke* egy hónapig marad Budapesten és február 1-től a Royal Revűszínházban lép fel.

Bemutató előtt:

BAJTÁRSAK

Osztatlan érdeklődés előzi meg a néhány nap mulva két filmszínházban is bemutatásra kerülő *„Bajtársak"* című magyar háborús fildrámát. *Somogyváry* Gyula irta az időszerű történetet, amelyet *Pacséry* Ágost rendezése vitt a felvevőgép elé. *Simor* Erzsi játssza a női főszerepet a katonafilmben, a két férfi vezetőszereplő pedig *Timár* József és *Szilassy* László. Sok eredeti háborús felvétel került beiktatásra a megindító és a katonaerényeket megrázó erővel elénkhozó filmujdonságban.

Jövő hétre halasztották a Phaedra és a Tolakodók ifjúsági előadásait

A Magyar Művelődés Házában ma, szerdán és csütörtökön kellett volna a Nemzeti Színház együttesének az ifjúsági előadások keretében előadni Racine: *„Phaedra"* című színművét és Molière vígjátékát, a *„Tolakodók"*-at. A három előadást azonban az egyik szereplő, *Rápolthy* Anna betegsége miatt elhalasztották és a jövő héten, hétfőn, szerdán és csütörtökön tartják meg kétórai kezdettel. A január 26-i jegyek február 1-re, a 27-iek 3-ára, a 28-iak pedig 4-ére lesznek érvényesek. Itt említjük meg, hogy *Rápolthy* Anna szerepét a Nemzeti Kamaraszínházban színrekerülő *„Boleróban"* *Várady* Gyöngyi vette át.

— A PÉCSI SZINHÁZ A „HONVÉDCSALÁDOKÉRT". A pécsi Nemzeti Színház igazgatója a január 25-ével kezdődő hét bruttó bevételének tíz százalékát ajánlotta fel a Főméltóságú Asszony „Honvédcsaládokért" akciója javára.

(*) CSECSE-BECSE A KOMÉDIÁBAN. Hétfőn, február 1-én mutatja be a Komédia Orfeum vidám farsangi műsorát, amelynek címe: *„Csecse-becse"*. *Feleky* Kamill, *Barna* Anci, *Hlatky* Edit, *Misoga* László, *Szell* Zoltán és az újonnan szerződtetett táncoskomikus, *Gál* Sándor játsszák a vezetőszerepeket a revűben, amelynek színpadi képeit elsőrangú artistaszámok is tarkítják.

Csütörtöktől a Rádius mellett az Urániában is:

Hegyek lánya

Tormay Cecile *„Emberek a kövek között"* című világsikert aratott regényének filmváltozatát, a *„Hegyek lánya"*-t két héttel ezelőtt nagy sikerrel mutatta be a Radius-filmszínház. A különös életű lány lángoló szerelmének és tragikus végének meséjét éppen olyan művészien és finom eszközökkel hozza a közönség elé a filmváltozat, mint amilyen lebilincselő és érdekfeszítően izgalmas a történet a regény lapjain. A rendező, *Farkas* Zoltán, a regény minden szépségét a filmszerűség legnemesebb eszközeivel mentette át és éppenúgy érezzük a filmen is, mint a regényben a természet erőinek elkerülhetetlen hatalmát, amelyek végzetesen befolyásolják az emberi sorsokat. Erdély megejtően festői tájai adnak keretet a drámai történetnek, amelynek női főszerepében *Fényes* Alice gazdag színészi tehetségének legjobb értékeit csillogtatja meg. Mellette *Hosszú* Zoltán, *Nagy* István, *Ladomerszky* Margit és *Greguss* Zoltán játszanak vezetőszerepet a filmben, amelynek hangulatos kísérőmuzsikáját *Dolecskó* Béla szerezte. A Délibáb produkcióját a bemutató óta minden előadáson zsúfolt házak előtt játsszák és a közönség állandóan fokozódó érdeklődésére való tekintettel csütörtöktől kezdve az Uránia is műsorára tűzi.

Csak változtatásokkal engedélyezik Danielle Darrieux filmjét

A legbájosabb francia filmsztár, Danielle Darrieux egyik utolsó filmje a „Szívdobogás", csak bizonyos változtatásokkal kerülhet a magyar közönség elé. A francia filmet ugyanis néhány nappal ezelőtt mutatták be a cenzurabizottságnak, amely a film egyes részeit kifogásolta és a film bemutatásának engedélyezését ahhoz a feltételhez kötötte, hogy a kifogásolt részek megfelelő módosításon menjenek keresztül.

(*) VARSÁNYI LÁSZLÓ, a fiatal tehetséges pianista, aki a berlini zeneművészeti főiskolán folytatja jelenleg tanulmányait, hétfőn koncertet adott a Humbold-Klubban. A magyar zongorista a német és külföldi ujságírók klubjában rendezett hangversenyen bravuros játékával forró sikert aratott.

MA ÖRÖK BARATAINK, KEDVELT MŰVÉSZEINK

(R. H. VIII.) Zeneakadémia 7 óra. **NÉMETH MARIA, PALLÓ IMRE** dr. operaáriákat és dalokat énekelnek. **LASZLÓFFY M., LENGYEL G.** Beethoven: Tavaszi szonátáját játsszák.

SENYEI VERA ÉS VARKONYI ZOLTÁN

Ady-, Babits-, Petőfi-, Tóth A.-, Vörösmarty-verseket szavalnak.

STEFANIAI — LASZLÓFFY

Mozart—Liszt-, Kreisler—Stefániai stb. 2 zong. műveket játszanak.

KERPELY JENŐ

Chopin-, Granados-, Goens-műveket gordonkázik.

Összekötő szöveget mond és konferál:

DR. LEGENYEI JÓZSEF

Zongorán kísér: Földes László (Harmonia-rendezés).

Ma délután temetik Gabányi Lászlót

A Nemzeti Színház érdemes tagját, a szombaton elhúnyt *Gabányi* Lászlót, ma kísérik utolsó útjára az új rákoskeresztúri temetőben. A gyászszertartást 3 órakor tartják meg. A Nemzeti Színház saját halottjának tekinti az elhúnyt művészt, akinek földi maradványait a főváros által adományozott díszsírhelyen helyezik örök nyugalomra. A Nemzeti Színház, a Színművészeti Kamara és a színész-szervezetek képviselői mellett a színész- és művésztársadalom számos tagja is résztvesz a temetésen.

Megjelent Közellátási jogszabályok gyüjteménye

felöleli a közellátás egész területét, az élelmiszer- és takarmányellátást. Az összefogaló mű kiváló szakférfiak szerkesztésében jelenik meg. Az első kötet a közellátásügyi igazgatás szervezetére, valamint az ipari anyagellátásra, a második kötet az ármegállapításra és árellenőrzésekre vonatkozik s felöleli a büntető rendelkezéseket.

Az ezeroldalas mű olyan formában jelenik meg, hogy az egyes lapok kiemelhetők, illetőleg új lapok beilleszthetők.

A két kötet együttes bolti ára **66 P.**

Megrendelhető: **KÖZELLÁTÁSI JOGSZABÁLYOK GYÜJTEMÉNYE** kiadóhivatalában **Budapest, VI., Rózsa-utca 111.** Telefon: **111-245** és **111-244 Pfeifer Ferdinánd** könyvesboltjában, **IV., Kossuth Lajos-utca 5,** telefon **18-57-30** és minden könyvkereskedésben.

Barabás Pál új filmje: CSALÓDÁS

Sok nagysikerű film írója, *Barabás* Pál néhány nap mulva új, érdekes témájú filmmel lép a közönség elé. *„Csalódás"* az újdonság címe és arról szól, hogy egy vidékről Pestre került leány hogyan keveredik bele minden erőfeszítése ellenére is az alvilági élet sötét útvesztőibe. *Karády* Katalin játssza ezt a szerepet, aki számára *De Fries* Károly írt új slágereket. A *Bán* Frigyes rendezésében készült *„Csalódás"* főszereplői: *Hajmássy* Miklós, *Vizváry* Mariska, *Sennyey* Vera, *Kertész* Dezső és *Mihályi* Ernő.

Naplemente Somlayval Pécsett

A pécsi Nemzeti Színház most ünnepelte a német drámaíró, Gerhardt *Hauptmann* jubileumát. Ebből az alkalomból a nagy német drámaíró *„Naplemente"* című színműve került színre *Somlay* Arturral Clausen tanácsos szerepében. A vendégszereplő *Somlay* Artur nagy ünneplésben részesítette a pécsi közönség, de a tapsból kijutott *Pogány* Margitnak, *Ross* Józsefnek és *Badóczy* Istvánnak is, akik mellette a vezetőszerepeket alakították.

HERBERT KARAJAN ma érkezik Budapestre

A kiváló német dirigens, Herbert *Karajan*, aki egyetlen budapesti szereplésével egycsapásra meghódította a főváros zenekedvelő közönségét, ma délután ismét Budapestre érkezik. *Karajan* háromszor szerepel fővárosunkban. Vasárnap a *„Fidelio"*-t vezényli az Operaházban, ahol az előadást kedden, február 2-án megismétlik. Pénteken, február 5-én ugyancsak az Operaházban pedig a filharmónikusok zenekarát vezényli. A hangversenyen, amelyet a rádió is közvetít, *Brahms*, *Liszt* és *Wagner* művei nem szerepelnek.

A NÉMA TANU

A közeljövőben kerül a közönség elé a MIF legújabb olasz filmje, a *„Néma tanu"*. A filmtörténet egy gyilkosság vádja elől menekülő férfi élete útjának keserves állomásait mondja el menekülésének pillanatától a visszaérés drámai monumentumáig, amikor is kiderül egy közel húszperces izgalmas, feszült és idegeket őrlő jelenetben, hogy mi volt a gyilkosság háttere és tulajdonképpen ki is a gyilkos? A történet hőse Amadeo Nazzari, az olasz filmgyártás legkitűnőbb bonvivánja. A dráma az idei szezón egyik legérdekesebb alkotása.

SZINHÁZ ÉS MOZIMŰSOR

JEGYRENDELŐ TELEFONSZÁMOK

STADIUM: 14-00-00 KULTÚR: 18-99-99 STADIUM—CORVIN 145-6?6

DÍJMENTES HÁZHOZ SZÁLLÍTÁS

OPERAHÁZ:
Szerda (6): Farsangi lakodalom.
Csütörtök (6): Veronai szerelmesek. (B. 11.)
Péntek (6): Álarcosbál. (F. 11.)
Szombat (6): Sevillai borbély. Pozsonyi majális. (D. 11.)
Vasárnap d. e. (11): Tosca;
este (6): Fidelio (Rk. bérlet A. 3.)

NEMZETI SZINHÁZ (½2, 6):
Szerda: Hatalom. (IV.)
Csütörtök: Hatalom. (V.)
Péntek: Hatalom. (VI.)
Szombat: Hatalom. (VII.)
Vasárnap d. u.: A sasfiók;
este: Sellő

NEMZETI KAMARA (3, ½7):
Minden este, vasár- és ünnepnap d. u.: Bolero

VIGSZINHÁZ (3, ½7):
Szerda: Az utód.
Csütörtök: Az utód.
Péntek: A Manderley-ház asszonya.
Szombat: A Manderley-ház asszonya. (Szombat esti bérlet.)
Vasárnap d. u. Az utód:
este: A Manderley-ház asszonya.

MAGYAR MŰVELŐDÉS HÁZA:
Szerda (½7): Kassai polgárok. (B.)
Csütörtök (½7): Kassai polgárok. (C.)
Péntek (½7): Kassai polgárok. (D.)
Szombat (½7): Kassai polgárok. (E.)
Vasárnap d. e. (10-kor): Kassai polgárok. (F.);
este (6): Vidám est. (Trió rendezés.)

UJ MAGYAR SZINHAZ (3, ½7):
Minden este, szombat, vasár- és ünnepnap d. u.: Páris

PESTI SZINHAZ (3, ½7):
Minden este, szombat vasár- és ünnepnap d. u.: Méreg.

MADÁCH SZINHAZ (3, ½7):
Minden este, vasár- és ünnepnap d. u.: A képzelt beteg

VIDÁM SZINHAZ (3, ½7):
Minden este, vasár- és ünnepnap d. u.: Patyolat kisasszony.

ROYAL REVÜSZINHÁZ (¼4, ½7):
Csütörtök, szombat, vasár- és ünnepnap d. u. és minden este: Utazás a Holdba.

KAMARA VARIETÉ (3, ½7):
Csütörtök, szombat, vasárnap d. e. 11 és minden este: Legyünk őszinték.

FÖVÁROSI OPERETTSZINHAZ (3, 6):
Minden este, vasár- és ünnepnap d. u.: Mária főhadnagy.

ANDRÁSSY SZINHAZ
Minden este és vasárnap d. u.: Egy nap a világ.

KOMÉDIA ORFEUM (¼4, ½7):
Minden este, szerda, szombat, vasár és ünnepnap d. u.: Szerencsemalac

NEMZETI BABSZINHAZ (¼4, ½7):
Minden d. u.: Rókacsinálta király
Minden hétfő, péntek este: Az ember nincsen fából; kedden: Toldi; szerda, csütörtök szombat és vasárnap este: Az ügyvéd és férje.

ERZSÉBETVÁROSI SZINHAZ:
Hétköznap (¾5 ⅛8, vasár- és ünnepnap (¾3, 5, ⅛8-kor):
Artatlan vagyok.

JÓZSEFVÁROSI SZINHAZ:
Hétköznap (¾5 ⅛8, vasár- és ünnepnap (¾3, 5, ⅛8-kor):
Ördöglovas.

KISFALUDY SZINHAZ:
Hétköznap (¾5 ⅛8, vasár- és ünnepnap (¾3, 5, ⅛8-kor):
Dorozsmai szélmalom.

MAGYAR MŰSZINKOR (¼4, ½6, ⅛8):
Csak vasárnap: Ki bábája vagyok én.

BEMUTATÓ MOZIK:

ATRIUM (T.: 154-024.) ¼4, ½6, ⅛8 V., U.: ½2-kor is. Emberek a havason.

BELVÁROSI HIRADÓ FILMSZINHAZ IV., Petőfi Sándor-utca 6. Tel.: 181-244.) Szeretfalva—dédai vasút. Rajzos hiradó az afrikai francia birtokokról. — Donald, a rendőr. Magyar Ufa- és Luce-híradók. Folytatólagos egyórás előadások 10—21 óráig.

CORVIN FILMSZINHÁZ Tel.: 138-988, 339-584.) 3, 5 ⅛8, V és U.: 1-kor is. Pofon az éjszakában. Híradók.

DÉLI (DRUSI) FILMSZINHÁZ (Tel.: 125-952, 121-343.) ½2 ¼4, ½6, ⅛8-kor Katyi.

FORUM FILMSZINHÁZ IV., Kossuth Lajos-u. 18. Tel.: 189-707, 189-548.) ¼4, ½6 ⅛8-kor, V., U.: 11 órakor is. Láthatatlan bilincs. Híradók.

HIRADÓ FILMSZINHÁZ VII., Erzsébet-körút 13. szám. Telefon 222-499) Szeretfalva—dédai vasút. Rajzos hiradó az afrikai francia birtokokról. — Donald, a rendőr. Magyar- Ufa- és Luce-híradók. Folytatólagos egyórás előadások 9—21 óráig.

KAMARA FILMSZINHÁZ (T.: 423-901.) 11, ½2, ¼4, ⅛8, ½8 órakor (Első 8 mérsékelt). Férfihűség. 5-ik hétre prolongálva.

KASZINÓ FILMSZINHÁZ (T.: 185-329, 383-102.) ¼4, ½6, ⅛8. Sz. ½2-kor is. V., és U. d. e. 11-kor is Katyi.

KORZÓ (IV., Váci-u. 9. Tel.: 182—818.) ¼4, ½6, ⅛8. V., U. d. e. 11 órakor is. Bengázi.

NEMZETI APOLLÓ (ROYAL APOLLÓ) Erzsébet-körút 45. Telefon: 222—002.) 3, 5, 7. Sz. 1, 3, 5, 7. V., U.: 11-kor, d. u. 1, 3, 5, 7 órakor. Emberek a havason. Híradó.

OMNIA (T.: 130-125.) ¼4, ½8 ⅛8. Sz. ½2-kor is V. U.: 11 és ½2-kor is. Vörös vihar. Híradók.

PESTI (PALACE) T.: 221-222.) 11, ½2, ¼4, ½6, ⅛8-kor (Az első két előadás olcsó, a harmadik mérsékelt helyárakkal). Négylovas hintó. Híradó.

RÁDIUS FILMSZINHÁZ (Tel.: 122-008, 120-564.) ¼4, ½6, ⅛8-kor Sz ½2 V., U.: 11-kor is. A hegyek lánya. 2-ik hétre prolongálva. Híradó.

SCALA (Tel.: 11-44-11.) ¼4, ½6, ⅛8. Sz., V., U.: ½2-kor is. Egy szív megáll. 4-ik hétre prolongálva.

SZITTYA (CITY) FILMSZINHÁZ (T.: 111-140). ¼4, ½6 ⅛8 Sz., V., U.: ½2 órakor is Emberek a havason. Híradó.

TÁNCIA FILMSZ. (T.: 140-[illegible] ½3, ¾5 7 órakor Rembrandt. 2ik hétre prolongálva. Híradó. Csak felnőtteknek.

MÁSODHETES MOZIK:

ADRIA (ADMIRÁL) (T.: 353-707.) ¼4, ½6, ⅛8-kor. V., U.: 11 és ½2-kor is. Tavaszi szonáta. Híradó.

BAROSS (BODOGRÁF) FILMSZINHÁZ. 3, 5, 7. V.: 11, 1, 3 ½5, 5, ½7, 7. A nagy árnyék.

BARLANG (BROADWAY) FILMSZINHÁZ (VII., Károly-körút 3. Telefon: 422-722) ½2, ¼4 ½6, ⅛8-kor. Bécsi vér. Prolongálva. Híradó.

CSABA-SAVOY (Tel.: 14-00-40.) ¼4 ½6 ⅛8-kor. V. ½2-kor is. A király bolondja. Híradó.

DUNA (LLOYD) MOZGÓ (T.: 111-994.) ¼4, ½6, ⅛8-kor, V., U.: ½2-kor is. Sziriusz. Híradó.

ERZSÉBET (VESTA) (Tel.: 222-401.) 11, ½2, ¼4, ½6, ⅛8. Csata. Híradó. 2-ik hétre prolongálva.

HOMÉROS MOZGÓ (Telefon: 496-178.) ¼4, ½6, ⅛8 V., U.: ½2 órakor is. Tavaszi szonáta. Híradók.

PALOTA MOZGÓ (15-66-05.) ¼4, ½6, ⅛8. Sz., V., U.: ½2-kor is. Boldogság komédiája. Híradó.

MESEVÁR Elit mozgószínház ¼4, ½6, ⅛8. V., U.: ½2-kor is. Lidércfény. Híradó.

PATRIA FILMSZINHÁZ 10—1-ig folytatólagos. ¼4, ½6, ⅛8 órakor. Üzenet a Volgapartról.

PETŐFI (ODEON) FILMSZINHÁZ (T.: 128-478.) ¼4, ½6 ⅛8. V., U.: ½2-kor is. A 103 nem tért vissza. Híradó.

SZIVARVÁNY vOH REX (T.: 228-020.) ¼4, ½6, ⅛8 kor V., U.: ½2 órakor is. Gúnyvacsora.

SZÉKELY (OLYMPIA) MOZGÓ (Tel.: 226-425.) 11 ½2 ¼4 ½6 ⅛8 órakor. Nagy árnyék Híradó.

TINÓDI (TIVOLI) FILMSZINHÁZ (T.: 225-602.) ½2, ¼4, ½6 ⅛8 V.: 11-kor is. Tosca.

TOLDI (RIALTÓ) FILMSZINHÁZ (T.: 124-433.) 10, ¾12, ½2 ¼4 ½6 ⅛8 V.: 11, 1, 3, 5, ⅛8 órakor. Tavaszi szonáta

TURÁN (Tel.: 120-003.) 11 ½2 ¼4 ½6 ⅛8-kor. Zoro és Huru. A két örömapa. Híradó.

UGOCSA (ASTRA) (Tel.: 15-44-22.) ½2, ¼4, ½6, ⅛8. A 103 nem tért vissza. Híradó.

Megyeri Barnabás
nobrán

Színházi Magazin 1944. 17. 4.
(A Nemzeti Kalon národik csoport-
kiállítása.)

Megyeri Barnabás: Nő
(Májay, Hauner és Lerner felvételek)

MEGYERI BARNABÁS

— Erdélyi származású vagyok és így a megszállás alatt nem lehetett alkalmam, hogy gyermekkorom óta egyetlen szenvedélyemnek, a képzőművészetnek hódolhassak, ezért *tizenhétéves koromban átszöktem a határon* és beiratkoztam a főiskolára. 1942-ben mint a haditudósító osztály tagja, bejártam Oroszországot és élményekkel gyarapodva tértem vissza. Sajátos felfogású, sokak szerint érthetetlen, szuggesztiv formaképzésem az ott szerzett mély benyomásaim eredményei.

Művészi ideálját az etruriai, hindu és inka művészet produktumaiban látjuk.

— Természetesen *ez csak formai szempontból jellemzi munkámat, tartalmilag a magyar népfelfogásra törekszem.* A Fővárosi Képtár is hasonló alkotású műveimet vásárolta meg.

:ete lakk, aranylakk diszitéssel. Louis XVI. —
mit Goldlackdekor. Louis XVI.

l, aranyozott bronzverettel, tetején üveglap.
t Marqueterie und vergoldete Bronzebeschläge.

nyozott fa, szines selyemhimzésü kárpitozással.
geschnitzt, vergoldet, mit Seide tapeziert. Louis

gyümölcsfüzérrel. XIX. sz. — Grosser Rahmen,

ıtuszleveles diszités közt angyalok és Madonna.
ch geschnitzt. Venedig, barock.

éttel. XIX. sz. — Zweiteiliger Paravent, Nuss,

rsony lappal. XIX. sz. — Viereckiger Tisch,

Magyar, Louis XVI. — Konsoltisch, grün und

X. sz. — Runder Tisch, Nussholz, mit Delphin-

— Dreifacher Teetisch, Nussholz. XIX. Jh.

tunk az ajto ele: regen latott
néném topogott ott.

Így a dokumentumokból összeáll Czóbel 1965-ös, imponáló kiállítási naptára is: A tavasszal Genfben volt gyűjteményes kiállítása, júliusban a Besançoni Múzeumban, s ugyancsak a nyáron Chicagóban szerepelt [Picasso és Chirico mellett], most októberben meg a duisburgi Lehmbruck Múzeum rendezett egy kiállítást, ahol a modern német művészet nagy hagyománya, Wilhelm Lehmbruck [1881–1919] szobrai mellett kortársainak, barátainak a műveit is bemutatják – Czóbelt öt korai festménye képviseli. Decemberben pedig Koppenhágában lesz nagyobb, önálló Czóbel-kiállítás. Hozzáteszem a magyarországi tárlatait: A X. nemzeti kiállításon, a Műcsarnokban hat képpel, a szentendrei festőművészek őszi tárlatán három olajfestménnyel és Székesfehérvárott a Nyolcak kiállításán három, a század elején festett művével szerepel egyszerre Czóbel Béla.

Egy kemény fedelű könyvet tettem a jegyzetpapírom alá, gépiesen megnézem a címét. „A közúti közlekedés rendje.")

– Ez az egyetlen könyv, amit kívülről tudok – mondja a művész.

(Czóbel nagyon büszke gépkocsivezetői tudományára, pedig nem is régi sofőr. Csak néhány éve cserélte fel a biciklit egy kis Renault-ra. És különösen büszke, hogy meghosszabbították a jogosítványát, holott 83 éves. A vizsgálók bizonyára csodálkoztak, hogy a „bácsi" szeme milyen éles. A szemészeti táblák alapján is milyen tévedhetetlen a „tárgylátása", „színérzése" . . .)

(1965)

Frank János: Góra bírt műtermel
Bp. Magvető 1975

MEGYERI BARNA

(Munkásságát sokan ismerik a közterekről, tárlatokról. 1964-ben volt kiállítása – Bakky Sándorral együtt – a Csók Galériában. 1965-ben Munkácsy-díjat kapott Európa elrablása című szoborkompozíciójáért. Alábbi rövid beszélgetésünk apropója a szobrász legújabb terve: az épülő Hevesi téri Nemzeti Színház mennyezetének plasztikája.)

– Milyen is ez a mennyezet-terv?

(A művész kezembe ad egy közönséges barna deklit, melyet zsilettel néhol átvágott, és a megfelelő helyeken – a könyvkötők ezt biegelésnek nevezik – szépen élbe hajtott.)

– Meg kell nyomni kétoldalt!

(Megnyomom. A kemény papír domború lett: kész a mennyezetplasztika modellje. Hullámzó, lépcsőzetes felület, lényegében hasábok sorozata. Egy-egy hasábnak romboid a lapja, kemény, szigorú élekben találkoznak, ez teszi szárazabbá a hullámzás gomolygását, mert a hasábok egymásba hatolnak, látszólag szeszélyesen, mégis megvan az idomok rendszerének a logikája.)

– Mik ezek a lyukak itt oldalt?

(Megyerit nem lehet megfogni.)

– Szellőzésre és – két felvonás között – a világításra szolgálnak.

(De nem is lehetne a hasáboknak oldalsó éle, mert a modell még egyszerűbb, mint azok a testek, amilyeneket a gyerekek csinálnak a mértanórákra. A művész logikája töretlen, s mivel a térformákat vissza akarja vezetni a síkra, úgy készült föl, hogy a modell alaplépéseként egy darab kemény papiros sík lapjából vágta ki a tervét. Nincs csalás. Ez a művészeti indítású logika teljesen egybe-

szőlős zacskón. A művész gondolatának is kell szerepet adni. Aztán megpróbáltam ugyanezt fémlemezből is, hiszen a két anyag – a papír és a vékony fém – természete rokon. Ez a mániám.

– Csak „mánia" maradt?

– Dehogy. Készítettem szélkakasokat, például a Brüsszeli Világkiállítás magyar pavilonjára vagy a gödöllői víztoronyra. Lemezhajtogatásaim vannak a Metropol-szálló halljában, és megnyertem a salgótarjáni szálloda egy úgynevezett térelzáró elemének a pályázatát. Csavart szivar alakú oszlopokból készült volna a rács, krómacélból. Itt a gipszmodell fényképe.

(Szép, elegáns.)

– Aztán semmi sem lett belőle, más kapta a megbízást. Nem mondom, hogy jólesett.

– Min dolgozol most?

– Az egri Pedagógiai Főiskola elé készítettem két nagy, fekvő figurát. Kőből. A teljes méretű gipsz már készen van. Most meg Vujicsics Sztoján portréját mintázom. Mindig érdekes a szakállas modell.

(1965)

vág a funkcióval. És ezért szép is. Már az elgondolás olyan, hogy az erővonalak rendszerének következetességét el sem lehet kerülni.)

– Ezek mellett elsősorban azért kellett a plafon felületét így megbontanom, hogy szétszórja a hangot. Nekem, a szobrásznak – nagy kedvvel csináltam –, az akusztika, a hangvetés feladatait is meg kellett oldanom.

– Miből készül majd ez a plasztika?

– Előregyártott gipszlapokból. Az egész munka voltaképpen egy stukkó álmennyezet.

– Akkor ez architektúra?

– Az építészet is, akár a szobrászat, térbeli művészet. Egy térbelső, egy színház nézőtere voltaképpen negatív szobor.

– Ez aforisztikusan hangzik. De így van.

– Mert nem érzek kettősséget. Mindenfajta plasztikámban a legjobban érthető formák egységére törekszem.

– Igaz. Egységes humanista tartalom van az emberi alak megmintázásában és – például – egy színházterem kialakításában; ahová elvégre ugyancsak emberek járnak. Ez a nemzeti színházbeli felületi plasztika az első ilyen nagy munkád?

– Méreteiben igen. Vagy háromszáz négyzetméter. De már régóta foglalkozom ilyesmivel – mint magamban nevezem –, lemezplasztikával, papírhajtogatással.

– Mióta?

– 1947 óta. Akkor jöttem vissza a hadifogságból. A műtermem elpusztult. Vettem egy stanicli szőlőt. Megettem. Aztán nézegettem a zacskó gyűrődéseit, és elkezdtem a papírt hajtogatni. Azóta foglalkozom ezzel a „műfajjal". Én nem papíron rajzolok, hanem papírból hajtogatok. És kialakítottam ezt a „harmonika"-rendszert, hogy ne az esetlegességek működése uralkodjék – mint a

MEGYERI Barna

Nagy Zoltán: A formakutató szolnán.
= Új Mo. 11. évf. 65. sz. 1992. nász. 17 11. p

Bp. Óbudai Társaskör, 1992

2. Buda keletről. Fametszet H. Schedel krónikájában. 1493.

Mély fájdalommal tudatjuk, hogy

Megyeri Barnabás

szobrászművész,
Munkácsy-díjas, a Képzőművészek Szövetsége Választmányának tagja

életének 46. évében hosszas szenvedés után elhunyt.

A magyar szobrászművészet jeles alakjának eltávozásával képzőművészetünket nagy veszteség érte. Tiszta embersége, eredményes művészi munkássága példaként szolgál. Emlékét kegyelettel megőrizzük.

Temetése 1966. március 18-án, pénteken du. 14 órakor lesz a **Farkasréti temetőben.**

Budapest, 1966. március 15.

Magyar Képzőművészek
Szövetsége

Magyar Népköztársaság
Képzőművészeti Alapja

FNYV 13.
OFFSET

Megyeri Barnabás
szobrászművész

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

Megyeri Barna

FEJÉR MEGYEI HÍRLAP

1963 FEB 19

Ky.

1021

Szerda, 1963. február 13.

Képzőművészeti alkotásokkal szépül a Székesfehérvári Könnyűfémmű parkja

A Székesfehérvári Könnyűfémmű új öntödéjének és présművének nagy csarnokai elé, a parkosított területre modern képzőművészeti alkotás kerül. A Képzőművészeti Alap megbízta *Somogyi József*, *Megyeri Barna*, *Kiss István* és *Nyíró Gyula* szobrászművészeket, hogy készítsenek pályaművet. A négy szobrászművész rövidesen elkészül pályázati munkájával és a legjobb pályamű kerül majd kivitelezésre. A szobrot a jövő év tavaszán állítják fel.

k!...

hérvár határában érkezett
meg egy újszülött.
Nagy felelősség nyugszik a
elefonügyeletesen is, mond-

Jó reggelt!

Kedves Olvasónk!

1963. február tizenharmadika, Ella napja. A Nap 6 óra 55 perckor kel, 17 óra 4 perckor nyugszik. A Hold 22 óra 5 perckor kel, 8 óra 53 perckor nyugszik.

Tizennyolc évvel ezelőtt szabadította fel a Szovjet Hadsereg hazánk fővárosát.

Wagner, német zeneszerző halálának 80. évfordulójára emlékezünk.

Meggyes László Jászkun Krónika '98.VIII.10.

STÍLUS- ÉS SZÍNKAVALKÁD

Kortárs festők a Szolnoki Galériában

Tegnap délelőtt *Várhegyi Attila* a Nemzeti Kulturális Örökség Minisztériuma politikai államtitkára szépszámú érdeklődő jelenlétében nyitotta meg a kortárs festők kiállítását. A nagyszabású tárlat anyagát a Damjanich János Múzeum anyagából válogatta *Zsolnay László*, a kiállítás rendezője.

TISZAI LAJOS

A közel hatvan képből álló, különböző stílusirányzatot képviselő reprezentatív tárlat igen szerencsés válogatás, az elmúlt bő három évtized festészeti irányzatairól, az alkotók művészi törekvéseiről ad élményt nyújtó áttekintést. Majdhogy regényes a tárlat genezistörténete, jól érzékelhető, hogy messzi horizontokról származik a képek javarésze. Egy országos, az Ernst Műzeumban bemutatott monstre gyűjteményből került az alkotások döntő többsége Szolnokra, így igen nagy és színes a paletta. Harminckét, egymástól sokszor merőben eltérő művészi felfogású és ecsettechnikájú festőtől láthat egy, két vagy több alkotást a néző, *Anna Margittól Vilhelm Károlyig*. A másság izgalma tölti be a kiállítócsarnokot, hiszen a képek csaknem mindegyike eltérő művészi üzenetet sugall. Izgalmas stílus- és színkavalkád ez a tárlat, a válogatás és a rendezés érdeme, hogy ennek ellenére igen harmonikus az összhatás.

A kiállító művészek között a Szolnoki Művésztelep négy tagja szerepel. *Baranyó Sándortól*, a Tisza-parti művészkolónia doyenjétől — más festményei között — a Napfényes táj című képet csodálhattuk meg; *Berényi Ferenc* az Európát megjárt Kubikos című munkájával van jelen a tárlaton; *Meggyes László* Téli estéje a tárlat egyik gyöngyszeme, ahogy *Fazekas Magdolna* Derengés című alkotását is a látottak közül az egyik legértékesebbnek érezzük.

Lehetetlen felsorolni a Galériát betöltő kiállítás minden egyes képét, bár többségük hosszabb méltatást is érdemelne. A szűkebb pátriánkhoz is kötődő *Sváby Lajos* három remekével szerepel, amelyek közül a Figura az ablak előtt című kompozíciója különösen megragadó. *Bujdosó Ernő* Költő (Ady) című képe színekké vált gazdag fantázia; *Szentgyörgyi József* Csillagnézője filozófiai mélységeket is hordoz; *Sugár Gyula* Múzsák című alkotása pedig nemes adalék a szebbik nem sokszínű diadalához.

A látott, jól sikerült portrék közül Meggyes László: FM-portréja és *Szabó Zoltán* önarcképe vonzza különösen a szemet.

A megnyitót követően egy-egy alkotást sokáig csodált a közönség. Képünk bal oldalán Várhegyi Attila államtitkár FOTÓ: BARTALOS

***Várhegyi Attila* megnyitó beszédében örömének adott kifejezést, hogy a nagyszabású, országos rangú tárlatot a szolnoki múzeum anyagából láthatja a közönség. Hangoztatta reményét, hogy a Damjanich János Múzeum lehetőségei közül a most megnyíló kiállítás nagyon is reménykeltő kezdet, amelyet számos más, a város, a megye és az ország kulturális életében jelentős esemény követ. Elmondotta az államtitkár, hogy minisztériuma a nevéhez méltóan támogatja az értékek megbecsülését. Hangsúlyozta, hogy az „örökség" nem csupán a múlt értékeire vonatkozik, hiszen a kortárs művészek alkotásainak legjava is a nemzet örökségét gazdagítja az idők múlásával.**

Megyeri Barna

Az avantgarde törekvések és a természetelmű plasztika közötti átmenetet képniseli /Spartacus 1960/.

Nánek Lajos: Arsenal magyar minimál, Lomi 1968 135.P.

Megyeri Barna
Nobrás

M.D.K

Méltatás

Dr. Szülcsörnő: A felszabadulás utáni ...
Hajdú-Bihar Napló, 1969 szept. 28.

Megyeri Barna
Mohács

M.D.K

Európa elrablása" című
"mohra az ATF udvarára
került.

Dr. Szűcs Ernő: A felszabadulás utáni . .
Hajdú-Bihar Napló-, 1969 szept. 28.

MDK

Megyeri Barna

Nagy.művészeti műhely... Kis Ujs. 1949.febr.6.

MDK

Megyeri Barna

Munkás fej

Budai Képzőmüv. Csop. kiáll. MMM. 19o9. febr.

MDK

Megyery Barna

Gogolák L: 5.M.Képzm.kiáll. kisplaszt. müvei.
SzM. 1955.

172 l.

Megyeri Barnabás

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

Szocialista Művészetért

1966 APR

1021

IN MEMORIAM

NÁDASI FERENC

Kossuth-díjas érdemes művész, az Állami Operaház ny. balettigazgatója, a Balett Intézet ny. tanára, a Magyar Táncművészek Szövetségének díszelnöke február 20-án hosszas betegség után 73 éves korában elhunyt. Nádasi Ferenc a magyar balett-művészet egyik kiemelkedő egyénisége volt. Több évtizeden át kiváló művészi, majd pedagógiai munkásságával történeti jelentőségű szerepet játszott az Operaház balettegyüttese magas előadóművészi színvonalának megteremtésében és a Balett Intézet táncművészképző rendszerének kialakításában. Február 26-án nagy részvét mellett a Farkasréti temetőben helyezték örök nyugalomra.

MEGYERI BARNABÁS

szobrászművész, Munkácsy-díjas, a Magyar Képzőművészek Szövetségének választmányi tagja 46 éves korában, hosszas szenvedés után elhunyt.

KERTÉSZ LAJOS

az Ódry Árpád Művészotthon lakója, aki 40 évig volt a Magyar Rádió főügyelője elhunyt.

BOGNÁR SÁRA,

özv. Hajnal Imréné zeneiskolai igazgató elhunyt. Február 24-én temették a Rákoskeresztúri temetőben.

SÓVÁRI JÁNOS

szobrászművész 70 éves korában meghalt. Március 12-én búcsúztatták az Újköztemetőben.

HÉNEL GUSZTÁV

festőművész 85 éves korában Pápán elhunyt.

MÓRITZ SÁNDOR

festőművész 41 éves korában agyműtét következtében elhunyt. Szőnyi István egykori tanítványa közszeretetnek örvendő tagja volt a magyar képzőművészeti közéletnek.

NAGY GYULA

festőművész, Egry József-díjas, március 19-én 44 éves korában Várpalotán elhunyt. A munkás—művész kapcsolatok ápolásában jelentős érdemeket szerzett festőművészt a Magyar Képzőművészek Szövetsége saját halottjaként temettette el Várpalotán.

Emléküket kegyelettel megőrizzük!

tese már eddig
dályokba ütk
szénben szegé
Színészeinknek
úgy kellett fü
rat varázsolni
hogy közben a
fagyott a lehe
a bensőséges
mával nem igen
kényelmetlenség vagy a di-
dergés. Pedig előfordul, hogy
a rossz körülmények miatt a

lat tagjainak ügyes-bajos do
gaikban. Ide már sok minde
beletartozik, a lakásszerzést
kezdve a munkásvédelemig.

Mark Twain — Király Dezső „Tom úrfi kalandjai" a Déryné Színház előadásában; Sándor Böske, Szatmári István és Ács Rózsi

Megyeri Barna

Megyeri Barna: Nyugalom – Calme – Покой

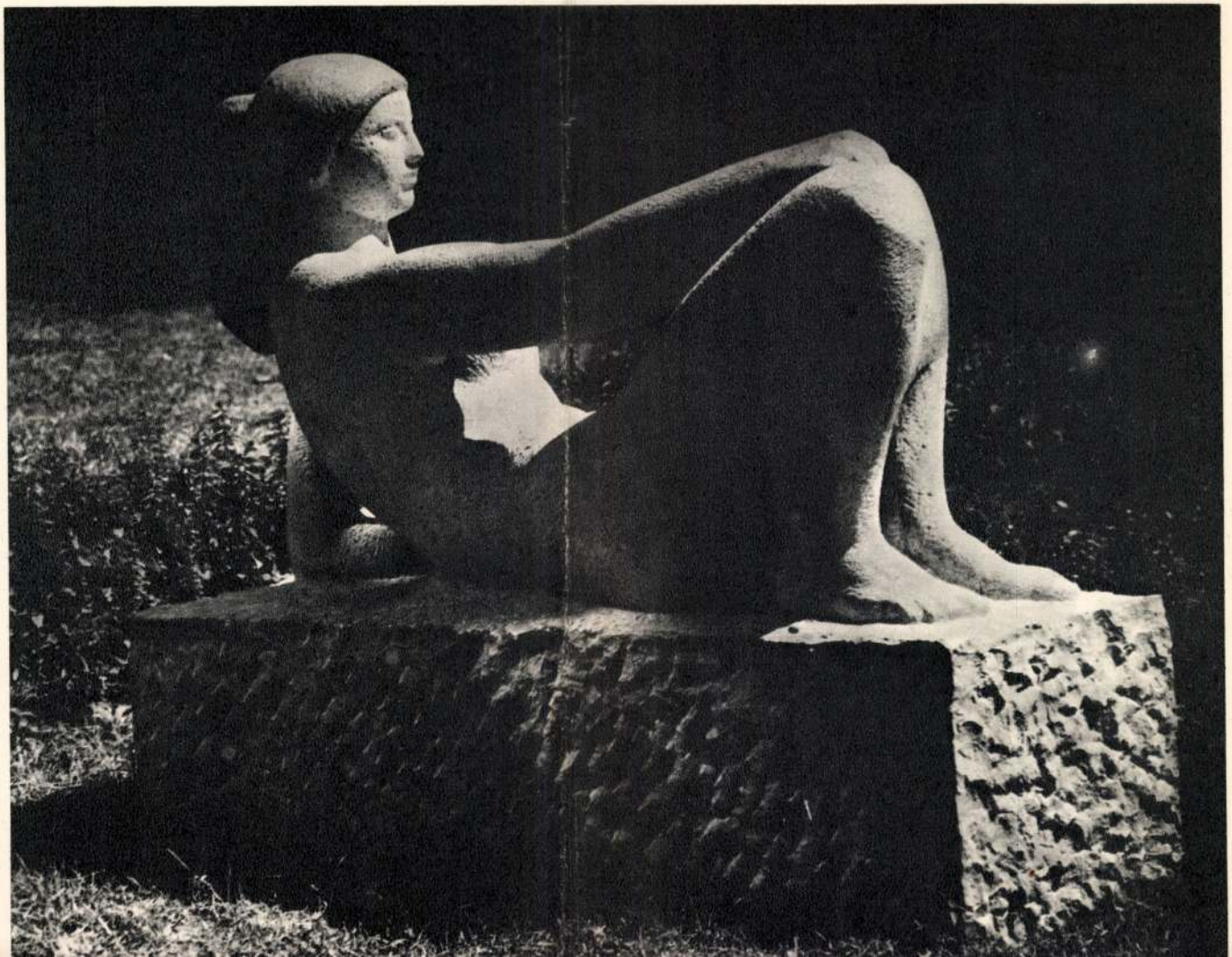

Művészet
1963
Szeptember

Vedres Márk: A Béke kútja – Fontaine de la paix – Фонтан «Мир»

BUDAPEST LEGSZEBB ÚJ DÍSZKÚTJA

Érdemes a Rákos-patak mentén a Béke úttól a Váci útig húzódó Thälmann utcai lakótelepre kimenni, mert itt, közel a Váci úthoz, a 8 emeletes, befejeződő háztömb előtt áll Budapest legújabb díszkútja, a nemrég elhúnyt Vedres Márk mester remeke. A patriarkai kor megéréséig kellett várnia, hogy ezzel a tökéletes alkotással megkoronázza művészetét. A kísérletezéstől mentes, tiszta szobrászi stílusnak és nagy művészettörténeti kultúrának, biztos ízlésnek ötvözete a munka. A szobrász mestersége, a connaisseur kvalitásérzéke forrott össze benne. A klasszicizmus régebbi előzményeiből, a kifejezés későbbi, formai kísérleteiből klasszikussá ért meg művészete, a természet-szemlélet igazsága bronz-plasztikává nemesedett. Minden egyes alakból az élet közvetlensége szól hozzánk a szépség örök érvényű nyelvén és korunk szellemét fejezi ki hitvallásszerű őszinteséggel. Mindaz, ami előtte kisplasztikáiban finoman, öncélúan jelentkezett, most monumentálissá, kifejezővé nőtt bronzaiban, nagyvonalúan tüntet a forma és a tartalom egységében.

A *Béke kútjának* nevezik az alkotást, de alakjai nem allegóriák, hanem a békés társadalomban virágzó különböző foglalkozásokat ábrázolják. Halászlegény áll a középen, jobbjában egyvégű szigonyt, baljában halat tart, jobb lábával kissé lép előre. Ő képviseli a testi munkást, körülötte, a kút káváján a négy ülő alak a tudományt, a zenét, a labdarúgást, a ping-pongot jelképezi. A halászfiú arca nemes elvonatkozással tekint a külvilágra, mintha érezné, hogy kései unokája Giovani da Bologna és annyi más mester Neptunusának, de teste nem hajlik bonyolult kontraposztokba, csak kissé támaszkodik bal lábára, vállvonalai majdnem vízszintesek. Nem keresi a formák és vonalak minden nézetben való ritmusát, hanem őszinte természetességgel tárja elénk meztelen mellét, mint a klaszszikus istenségek, hogy az ifjúság önbizalmát, bátor kiállását zengje.

A káván ülő két nő és ifjú alakja közül talán a labdarúgóé a legsikerültebb, a legszobrászibb ; méretben is kissé fölülmúlja társait, mozdulatai nagyobb teret foglalnak el. Sportja, valóban, testi erőt, magabiztos szilárdságot kíván, így nem csodálkozunk, hogy az alak nem bronzburkot, hanem belülről kifelé mintázott fölépítést érezteti. Arca, testtartása, előretolt és magasabbra helyezett jobb lába nyugalmat fejez ki, mégis az élet mint energia feszül benne. Vedres nagyvonalúan látja a szép, harmonikus testet ; semmi fölösleges részlet. Stílusa a közvetlen természetszemlélet és a mértani tömegek legplasztikusabb kiegyenlítése.

A tudományt képviselő ifjú könyvével finomabb, spirituálisabb lény. Többi, három társával frontálisan, egyszerűen ül, mintha azt fejezné ki, hogy nem célja a tudományos jelenségeknek nagyképű komplikálása, mégis minden idegszála, agytekervénye rezonál az élet jelenségeire. A két nő közül a pingpongütőt tartó ennek a sportnak nevezett ügyeskedésnek, játéknak fürgeségét, éberségét jelképezi. Mégsem hadonászó, hanem a gyorsaságot nyugalomba sűrítő alak. A zenét a hegedűt tartó fiatal lány reprezentálja. Hangszerének lágyan hajló, szinte melodikus vonalai formailag támasztják alá a rugalmas test fölépítésének természetes harmóniáját, ritmikáját.

Vedres Márk díszkútjában jelentkező humánum a forma és a tartalom klasszikussá érett egységét bizonyítja.

Ybl Ervin

Megyeri Barna

a Munkácsy díj II. fokozatának hi-
tüntettje 1965-ben.

Tehete Márton: Prominent Hungarians
Home and Abroad, München, 1966.
3341 3311

Iktatószám:
Ügyintéző:
Tárgy:

M.D.U

MEGYERI Barna Arabrán

Pintér éjelén tedvelt szolvásai

kört emeliti

uffy Péter: Budapest Épitési
tervezőmérnök- két kőfaragó

Ugyar Szemet 1962. február 18. 8.1.

Megyeri Barna

Vakrálány c. szabra (eml.) és Nyugalom c. kisplantikája (eml.) nekrepel a „Dolgozó emberek között" c. kiállításon

Kovács Gyula: Dolgozó emberek között

Kortárs 1968 VI - 992 old.

Megyeri Borna
szobrász

„Pajzsos férti" Rerpt.
A Keresi úti lakótelepen áll.

T. Réka Margit: Új lakótelepeink, élés
Élet és Tud. XXIII. 1968. XI. 29. 48. sz. 2277

Megyeri Tamás

4, A nyugalom, 1955. br. 24 cm

5, Európa elvetlése, 1963. br. 40 cm

Magyar Művészet 1945–1969.

Műcsarnok, 1969 sept.-okt.

MDK

Magyari Barna
grafikái

„Európa elrablása" c. műve
szerepel a tárlaton.

Bojár János: Magyar művészet 1945 - 1969
Magyar Hírlap, 1969. szept. 21.

Magesi Barna

szerepelt a XI. M. Képzőmv-i Kiállitáson

Képzőmv. Almanach Bp. 1969. 31. o. Frank:
Jegyzetek

Iktatószám:
Ügyintéző:
Tárgy:

MDK

Megyeri Barnabás

Ülő leány, br.

Anya és gyermek, br.

IX. Magyar Képzőm. Kiáll. Mücs. 1962. 28.1.

MDK

Megyeri Barna

Fekvő nő, kő

IX. Magyar Képzőm. Kiáll. kat. pótlás. Mücs. 1962.

Mezyeri Barna

Frank János: Mezyeri Barna. (1920-1965.) - Élet és Irodalom, 1966. 10. sz. 12. o. 8. l.

Az 1966. évi magyar művészettörténeti irodalom bibliográfiája. /Művtört.Ért. 1969. 3.sz. 243-284.l./ 253. l.

Megyri Barna
szobrász

MDK

Részt vett a tárlaton

Horváth György: Egy elszalasztott lehetőség
Magyar Nemzet 1969 okt.21.

Iktatószám:
Ügyintéző:
Tárgy:

Magyari Barna

nobrászművén (1920-1966) nekrológja. – Művészet 1966. 7. évf. 6. n. 12. l. – Négnabadság, 1966. márc. 15. – Szocialista Művészetért, 1966. ápr. – Major Ottó, Tükör, 1966. márc 29.

Az 1966. évi magyar művészettörténeti irodalom bibliográfiája /Művtört. Ért. 1969. 3. sz. 243-284. l./

283. l.

Megyeri Barna, szobrász (1920-1966) M.D.K.

1937-1942 körök végezte el a Képzőművészeti Főiskolát, mint Medgyessy Ferenc növendéke. Minden nagyobb tárai kiállításon részt vett a 1964-ben önálló kiállítást rendezett a Csók galériában. Szamos mű-ve áll közterekben. A ő művészete képviselte a magyar szobrászatot az 1966-ban Párizsban rendezett nemzetközi kiállításon. Hirtelen halt meg, pályafutásának csúcspontján. A londoni kiállításon 3 bronz plasztikája szerepelt.

Twentieth Century Hungarian Art. Paintings, sculpture and graphic works. Intr.: István Genthon.

The Arts Council of Great Britain at the Royal Institute Galleries, Piccadilly, 1967.

4. és 26.

Megyeri Borna

(1920) Kakas, 1955, Vörösréz domborítás, 150 cm

Csepeli Tranzit tárház emblémája 1960, aluminium 740 x 660 cm

A felszabadult Budapest művészete.

Budapest, 1960. 221.

Kiállítás-katalógus.

MDK

Megyeri Barna

Kiállitási kritika

Magyar ifjuság 1968 máj.3.

M.D.K.

Megyeri Barna szobrász

Harcos c.

müvét megvásárolta a Müvelödési Minisztérium 1967.

Müvelödési Minisztérium vásárlásai 1967. 11.1.

Megyeri Barnabás

a kiállitás biráló bizottságának tagja volt.

Tavaszi tárlat. A Műcsarnok kiállitása 1957. Kat. szerk.: Kisdiginé Kirimi Irén. Bp. 1957. 19 l.

6.l.

Megyeri Barna

kiállított szobrai:

Korsós lány, homok, 35 cm.

Férfifej, vörösrézdomborítás, 30 cm.

Tavaszi tárlat. A Műcsarnok kiállítása 1957. Kat. szerk.: Kisdiginé Kirimi Irén. Bp. 1957. 19 l.

19. l.

Megyeri Barna

XI. Országos Képzőművészeti kiállitáson néhány müve szerepelt, noha már nem élt a művész az 1966 kiállitás óta eltelt időszakban halt meg.

Vigilia 1968. jun. 421.l.

Megyeri Barna

385. Erdélyi Honor, pác. p. 198 x 150 mm. J. j. l.: Megyeri.

— . —

Szíj Rezső, (jüjteme) em (katalógus) Olaj Temp. arv. gouache. Bp 1966. 40. l.

Medgyessy Ferenc

385.

Nagyeri Barna

Európa elrablása és Spartacus c. rézkarcait Munkácsy-díj II. fokozatát kapta 1965-ben

Kiosztották az ez évi művészeti díjakat.
Északmagyarország 1965. ápr. 2. 4.l.

M.D.K.

Megyeri Dezma
szobrász

A kiállítás első termében mulékeznek
meg nikány művével az elhunyt
művészről.

Csap Erzsébet: Kisplasztikák a XI. Képzőművészeti...
Művészet, 1968. május – 16 lap.

MDK

Megyeri Barna

Kakas, vör.réz domb.

Csepeli Tranzit tárház emblémája, alum.

Felszabadult Bp művészete N.Szal. 196o

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRLAP
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 81
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

HAJDU-BIHARI NAPLÓ
Debrecen

1971 JAN 15

DEBRECENI SZOBROK ÉS EMLÉKTÁBLÁK

1021

Megyeri Barna: EURÓPA ELRABLÁSA

FIGURÁLIS BRONZSZOBOR AZ ATE ÚJ TANULMÁNYI ÉPÜLETE ELŐTT

Az Agrártudományi Egyetem *Mikolás Tibor* által tervezett új tanügyi épülete előtt málfélszeres életnagyságú bronzszobor áll, az 1966-ban fiatalon elhunyt *Megyeri Barna* utolsó monumentális köztéri szobra. Modelljéért 1965-ben Munkácsy-díjat kapott.

Az „Európa elrablása" vagy „Bika női akttal" kompozíció ellentétes tömeg- és mozgáshatásokra épül. A művész az állat robosztussága és az emberalak könnyedsége között kontrasztot teremt, de a nyugalmat hangsúlyozza. A hatalmas bikán kecsesen ülő nőalak a mitológia derűs hangulatát idézi, kifejezése egyszerre ősi és modern. Ellentétes dinamika érződik a két alak viszonylatában: a hatalmas bika szelíden domborodó hátán kifelé fordított testtel, melle elé húzott karokkal, hátra hajló lábakkal ül Európa, a főnézetben teste folytatásának tűnik a bika farka. Játékos, sellő hatású, folyamisten szépségű teste gazdag sziluettet vet a mögötte levő épületre. A művész ezzel mestere, Medgyessy Ferenc tanítását alkalmazza: „A bronz annál jobb, minél lyukasabb. Tartalma körvonalában van..." „Másik fontos a bronzszobornál nem a valósági, hanem optikai egyensúly, karok és más egyéb nem húzzák félre a szobrot."

A szoborkompozíció nőalakja. Európa, Megyeri előzőleg elkészített „Nyugalom" című alkotásának „nővére", bár a fej formálásával Kerényi-hatást is mutat. A bika Medgyessy „Hortobágyi biká"-jának elementáris voltát idézi.

A másfélszeres életnagyságú szobor a téralkotás reprezentatív példája. Tömegével, erőteljes hatásával megosztja a ritkás, természetes park és betonsétány területét, összekapcsolja a régi és az új szárnyakat. Az új kétemeletes tanügyi épület világos színű, kőporos dörzsölésű falára távolról rárajzolódik a szobor sötét sziluettje, de nem erős a kontraszt, mert az épületben különben uralkodó horizontális ritmust erősíti nyugodt-játékos formájával.

Sz. Kürti Katalin

-os hússertés eladó. u. 16. Kishegyesi ilik.

kb. 200 kg-os hí- is. Széchenyi u.

-os sertés eladó. . 72.

t, vetési varjút, élve 20 forintjával Kossuth Egyetem, Tanszék.

hússertés 130—160 adó. Bellegelő 731. i út végén Ber-

HÁZASSÁG

s, 170 cm magas gismerkedne házas- ából hozzáálló asz- egy gyermek nem Lakás van. „Le- inte" jeligére a ki-

ág céljából várom es, özvegy asszony aját házam van, incs. „Őszinteség- m" jeligére a ki- rem.

, magános, özvegy szony, korban hoz- rjet keres. Saját Leveleket „Bol- nném" jeligére a kérem.

AKÍTJA

Felvesz

géplak
lanysz
munká
férfi
munká

Hungária Műanyag-feldolgozó Vállalat

Jelentkezés a munkaügyi osztályon, Kishegyesi út.

szerelőt,

segédmunkásokat, kisnyomású kazánhoz fűtőt, betanított hegesztőket, autóelektromosokat, autószerelőket, Diesel emelővillás targoncavezetőt, mezőgazdasági gépszerelőket alkalmaz az AFIT XIII. sz. Autójavító Vállalat 3-as számú üzemegysége. Debrecen, Balmazújvárosi út 14.

Hirdessen a NAPLÓBAN!

Fájdalommal megtört szívvel tudatjuk, hogy szeretett férjem, drága jó édesapánk, egyetlen gyermekem, nagyapánk és jó rokonunk,

GOMBOS SÁNDOR

rövid szenvedés után, f. hó 12-én, 59 éves korában, 33 évi boldog házasság után elhunyt. Drága halottunkat f. hó 18-án, hétfőn délelőtt 11 órakor fogjuk örök nyugalomra helyezni, a Köztemető I. o. ravatalozójából, a ref. egyház szertartása szerint.

Bánatos felesége
és a gyászoló család

Lakás: Apfai u. 64.

SA: HÁZ — LAKÁS — INGATLAN — ALBÉRLET — JÁRMŰ — KULTÚR- ÉS ÜZLETI HIRDETÉSEK HÉTKÖZNAP SZAVANKÉNT 3,— FT, TÍZ SZÓ- FT, TÍZ SZÓIG 56,— FT. EGYÉB HIRDETÉSEK HÉTKÖZNAP SZAVAN- AP SZAVANKÉNT 2,80 FT, TÍZ SZÓIG 28,— FT. AZ ELSŐ SZÓ VAS- ÉS MIATT KÉT SZÓNAK SZÁMÍT.

M.D.K.

Mecseri Barna, Dobrás

nevét említi a könyv "Szépművészet" c. fejezetének szerzője /Németh Lajos/, mint aki munkáiban egyesíteni igyekszik a klasszicizmust a modernista kitalálásokkal.

Hongrie 66, Bp. 1966. Szerk.: Cárdos, Miklós
Ed.: Pannónia, 200. old.

MEGYERI BARNA, szobrasz

Medgyessy Ferenc 1957-ben tanitvanyaval, Megyeri Barnaval közösen készitették el a Debrecenben felallitott: "ARANY JANOS" mellszobrot. 18.old

Sz. KURTI KATALIN: Medgyessy Ferenc és Debrecen 14.old

A Miskolci Herman Ottó Múzeum Közleményei, 1971.
9. szám, Miskolc, 1971.

MAGYAR HIRDETŐ SAJTÓFIGYELŐ

BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51

Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

1971 DEC 20

ESTI HÍRLAP

Megyeri Barna szobrászművész

1021

□ MEGYERI BARNA szobrászművész alkotásaiból kiállítás nyílt Hódmezővásárhelyen.

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HIRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

Megyeri Barna
Munkácsy-díjas festőművész

DOLGOZÓK LAPJA
(Komárom)

DEC 1

MEGYERI BARNA EMLÉKKIÁLLÍTÁS

1921

Az öt évvel ezelőtt elhunyt Megyeri Barna, Munkácsy-díjas festőművész alkotásaiból emlékkiállítás nyílt vasárnap a hódmezővásárhelyi Tornyai János Múzeumban.

TAKARÉKOS INDÍTÓ

tott csapattal az NDK-beli dá

Megyeri
nobrán

M.D.K

Méltatás.

D Fehér Zsuzsa: Hús év után
Művészet, 1965. április - 3 lap

M.D.K.

Megyeri Gusztáv építész

p. II. Aranyhegy és környéke r ndezési tervpályá-
aton dijazva.

Társtervező: Gerő Balázs, Máté András, Biczó L.

Magyar Építőművészet 1967/6.

Megyeri Barna nobrán

Munkácsy díj II. fokozatát kapta

Nagyvaros, 1965 ápr. 2, 2 old.

Megyeri Barna, szobrász MDK

A Munkácsy M.-díj II. fokozatát kapta.

–: Kiosztották az idei művészeti díjakat 4. l.

NÉPSZABADSÁG, Bp. 1965. ápr. 2.

MDK.

Megyeri Barna

1965-ben a Munkácsy dij II. fokozatát kapta.

Élet és Irodalom 1965. ápr.3. lap -

Magyari Barnabás

l

Szabad művészet

1948. 226. l.

szerü, egyházi ruhás férfit ábrázol
rajzzal vésték be a fehérmárvány al
téséről semmit sem tudunk. Gerevich
esztergomi emlékekhez hasonló. Bár
technika szempontjából közelál az
később látni fogjuk ezek az emlékek
merev technikai szabály szerint kés
gokhoz igazodtak. Különösen az ancon
érezzük a pecsi darabhoz közelállón

17. Bréhier, L.: La sculpture et les ar
14-17.1.

18. Mathes: Id.m. 37.1., Forster Gy: Id

19. Széless kézirat 7.Ternio 1.§., Math

2o. Egy fénykép tanusága szerint korább
diszéből./V.ö.:Dercsényi D.: Középk
vészet, 1937. 324.1./ Gerevich T. m
nont készitette, stilusát is maradi
sodik felére datálja. /Id.m.180.1./
niatura festészet kezdetei. Az Árpá
franciás stilusa az u.n. Csatári bi
bibliában azonban ilyen iniciálé, v

MDK

Megyeri Barnabás

Leányakt, br.

VIII. M. Képzőművész. Kiáll. Műcs. 1960. ápr.

Megyeri Barna szobrász

M.D.K.

A kiállitás zsürijének tagja

Szabó Éva: 205 kép, 143 grafika, 196 szobor
Beszélgetés a X. Orsz. Képzőművészeti Kiállitás
előkészületeiről
Szocialista Művészetért 1965. szept.

Meglepi Barna szobrász

M.D.K

Magyar Barna
festmény

A kiállításon plasztikai műveit
állította ki.

D. Fehér Erzsébet: A X. Magyar Képzőművészeti Kiállítás
műveiről, 1965. november - 28 lap

Megyeri Barna szobrász M.D.K.

az Egri Pedagógiai Főiskola kollégiumához mint ázott kétfigurás kompozíciót

Napló
Magyar Nemzet 1965. julius 21. 4.1.

Megyeri Barna szobrász M.D.K.

A X. Magyar Képzőművészeti Kiállitás zsüri-
rájének tagja

Az ünnepélyes megnyitás
Magya "emzet 1965. szeptember 19. 11. l.

MDK.

Megyeri Barna

Kiállitási kritika

Müvészet 1965 nov. lap 32.

Megyeri Barna
Nobrán

M.D.K.

A X. kiállitáson van az
„Európa elrablása", és
a harisnyahúrója.

Tibély Gábor: A X. kiállitás nobrai
Művészet, 1966. február – 18 kap

MDK

Megyeri Barna

Ady, br.

Képzőművészetünk a felszabadulás után. MNG
1960.
38 l.

MEGYERI BARNA, szobrász

A Művészeti Alap vásárlásából esetenként saját kiválasztással a múzeum birtokába kerülnek Festmények, szobrok,és grafikák.-Igy az 1970-es évben Megyeri Barna kisplasztikája került a Modern Magyar Képtár gyüjteményébe. 289.old

ROMVÁRY FERENC: A Modern Magyar Képtar.rörténete
Uj szerzemények,-III. 287.old

A JANUS PANNONIUS Múzeum Evkönyve,-XVII-XVIII.
1972-73.-Pécs, 1975.

Megyery Barna.

Az Ernst Múzeumban rendezett arcképkiállításon portréja szerepelt.

Magyar Nemzet, 1952. Júl. 2.

MDK.

Megyeri Barna

Diszitőelem-terveiről hiradás

Magyar Nemzet 1965 szept.26.

Megyeri Barnabás ~~[illegible]~~ szobrász

Kiállítása a Csók galériá-
ban.

Havas Lujza: Három kiállítás

Népszava, 1964, márc. 29, Foldal

Megyeri Barna

Női alak. (A Művelődés).

Szobor, reprodukció.

Selenkor, 1965 2. szám, 157. l.

Megyeri Barna

Művelődést ábrázoló női szobor-alak az Iwata-i Erőmű kultúrházának parkjában.

emlékre.

Jelenkor, 1965 2. szám, 156 l.

M/ Megyeri Barna MDK

Szerepelt a kiállitáson.

"Leányakt"

Heitler László: Modern magyar grafikai és kisplasztikai kiállitás Pápán.
NAPLO/Veszprém/ 1962. jun. 11. 14.

Megyeri Barna MDK

A képzőművészeti Alap megbizta, hogy készitsén pályaműveket.

--: Képzőművészeti alkotásokkal szépül a Székesfehérvári Könnyűfémmü parkja.

Fejér Megyei Hirlap. 1963. feb. 13.

MEK

Megyéri Barna

szerepelt a tárlaton.

Cserhát József: A legszínvonalasabb kiállitás Veszprém megyében. A Balatoni Nyári Tárlat. Napló 1964 jun. 18.

MDK.

Megyeri Barna

1965-ben a Munkácsy dij II.fokozatát kapta

Néspzabadság 1965 ápr 2. 4 lap

MDK.

Megyeri Barna

1965-ben a Munkácsy dij II.fokozatát kapta

Esti Hirlap 1965.április 1. lap -

MDK.

Megyeri Barna

1965-ben a Munkácsy dij II.fokozatát kapta

Magyar Nemzet 1965 ápr.2.lap -

MDK.

Megyeri Barna

1965-ben a Munkácsy dij II.fokozatát kapta

Népszava 1965 ápr.2.lap -

Megyery Barna, nobrász MDK

Szerepel a Csók Galériában a Kisplasztikai Kiállításon.

Cs. M.: Kerényi, Pátzay, Mikus 2.

ESTI HIRLAP, Bp. 1964. febr. 1.

Meggeri Barna
Nobrán

14.D.K.

Még Főiskolás évei alatt került
barátságba Jánossy Ferenc al.
1955-ben közös kiállításon szere-
pelnek az Eötvös Klubban.

Babó Miklós: Jánossy Ferenc
Művészet, 1965. junius - 19 lap

M.D.4

Megyeri Barna
szobrász

1965 ápr. 4-én a Munkácsy
Mihály díj kitüntetését nyerte
el.

—: Kitüntetések
Művészet, 1965. május – 48 lap.

MDK.

Megyeri Barna

1965-ben a Munkácsy dij II.fokozatát kapta

Keletmagyarország 1965. ápr.2. lap -

Mezgeri Barnabás, szobrászművész
1955-ben, Budapesten Jánossy Ferenc Mezgeri
Barnabással, Bod László-val közösen
rendezték meg kiállításukat.

Tóth Elemér: Jánossy Ferenc tárlata Salgótarján-
ban
Nógrád, 1948. szept. 30.

Megjeri Barna, szobrász

Medgyessy Ferenc 1957-ben Arany János szobrát Megjeri Barnával közösen alkotta meg. (emlitve)

Sz. Kürti Katalin Medgyessy Ferenc és Debrecen, Hajdu-Bihari Napló, 1977. ápr. 24.

MDK.

Megyeri Barnabás

Szobor reprodukció

Hungarian Rewiew 1965 5.

Megyeri Barnabás
szobrász

l. Tavaszi Szalon
XIII.

~~431~~ 1999.

Meggyeri Barnabás szobrász

Szabad Művészet. 1950 IV. 10. 369-375

Pogány Ö. Gábor: Az I. Magyar Képzőművészeti Riállítás szobrászeti anyaga

Megyeri Barna szobrász.

Szab.Nép.1950.199.sz.aug.27. 11.l.

Megyeri Barna szobrász.

Szab.Nép.1950.166.sz.jul.20. 8.l.

Megyeri Barna szobrász.

Szab.Nép.1950. 165.sz.jul.19.6.l.

Magyari Barna

szobrász

17. D.K.

1965-ben a Munkácsy

Mihály díjat kapta.

— : 1965 Állami és Kossuth díjasai

Élet és Kodalom, 1965. ápr. 3 - 2 lap

Megyeri Barnabás.

szobrászművész

Az új Kossuth-szobor pályázatra beküldött pályaművét.

Magyar Nemzet, 1957. Okt. 14.

Megyeri Barna.

A Tavaszi Tárlaton domborművével szerepelt.

Kis Ujság, Budapest, 1952. Jún. 1.

Megyeri Barnabás.

A földalatti gyorsvasút állomásépületek csarnokába tatai kőből faragott dombormű tervezésére kapott meghívást.

Magyar Nemzet, 1951. Aug. 9.

Nagyon Tisztelt.

A feldalatti gyorsvonat állomásépi-
lette vasvekába tatai lőbél fara-
gott dombormű tesvérésére hapott
megbírát.

Magyar Nemzet, 1951. Aug. 7

Megyeri Barna.

Portré-szabra szerepelt az Ernst-múzeum arckép-kiállításon. (említve)

Kis Újság, 1952. Júl. 12

Meggyes Barna

„Európa elrablása" 1965. Bronz

33 x 38 cm

100. kép.

Kritikák és képek Corvina Bp.1976.

Megyeri Barna

Megyeri Barna Munkácsy-díjas szobrászművész emlékkiállítását a debreceni Déri Múzeumban nyitották meg vasárnap. A tárlaton a művésznek több mint ötven alkotását tekinthetik meg a látogatók.

*

Magyar Hirlap 1978-191 -6

KANALFEJ,
MSH monogrammal.
Német munka, XVII. század.

Hogy mit termelhet a mezőgazdálkodással foglalkozó lakosság, a talajtól, a tengerszint feletti magasságtól, az éghajlattól és az időjárástól, végül a tervszerűségtől függ. Csak nagy általánosságban foglaljuk össze a termelési adatokat:

A *búza* mennyiségi termelésének aránya a legnagyobb a Tisza mellékén Tokajtól a Dunáig, K-re Aradig, és a Tiszántúlon. Ehhez csatlakozik Baja környéke és Baranya. A legnagyobb az arány Arad és Hódmezővásárhely táján. A többi tájon a búza fokozatosan elveszti elsőrendűségét és a Felvidékek medencéiben, Liptóban, Árvában nem terem meg. A Kárpát-medence búzatermése évi átlagban 45 millió q.

A második főtermény a *kukorica*. Ebből aránylag a legtöbbet termelnek az Alföld D-i felében, Bácskában és a Temesközben. É-felé az arány fogy, és csak Erdély közepén emelkedik ismét. A Dunántúl csak a Mezőföld kukorica-aránya haladja meg a búzáét. A medence kukoricatermelése átlagban évi 48 millió q.

A *rozs* termelésének főterületei a Dunántúl, az *árpáé* a Kis-Alföld, a *zabé* és a *burgonyáé* az ÉNy-i-Felvidék. A legtöbb *dohány* a Mátra—Bükkalján, *cukorrépa* a Kis-Alföldön, *takarmányrépa* a Dunántúl, *bab* a Drávántúl, *borsó*, *lencse* az ÉNy-i-Fel-

MEGYERI BARNABÁS
(1920–1966)

Emlékkiállítása a Magyar Nemzeti Galériában (1971)

Amikor nyolcvan-százéves mesterek posztumusz kiállításáról kell beszámolnunk, nem érezzük azt a keserűséget, mint jelen esetben is, ha az alkotóerő csúcsán, a férfikor delén elpusztult művész œuvre-jéről emlékezünk. Megyeri Barna negyvenhat éves korában meghalt, holott valójában alig két évtizednyi alkotó tevékenysége során sok oldalról és zseniálisan megközelítette a tér és forma, vagyis a plasztikai feladatok miértjét és mikéntjét. Csodagyerek volt, 14 éves korában már mintázott, de, mint életében mindvégig, szinte az összes szelídíthető anyagot kipróbálta. Szerencsésen választott, mikor kőfaragó inasnak állt, mert azonnal, kezdetnek a talán legnehezebb anyag legyőzésével gyürkőzött. És lehet, hogy éppen a sírkövek ájtatos angyalkái segítették ahhoz, hogy megutáljon minden szirupos bájt, s hogy kiforrott művész korára természetelvű vagy elvont alkotásaiba, figurális vagy nonfiguratív szobraiba, reliefjeibe a néha érzelmes, ha kellett, heroikus vonásokhoz egy csipet groteszk is párosult. Nem mintha nem lett volna számára százszor szent a szobrászat, de bámulatos alakító képességű keze filozofikus-intellektuális szellemnek engedelmeskedett. Mindezzel együtt a *homo ludens* tiszta típusa volt.

Tanulmányait 1937-ben kezdte a főiskolán, s mire elvégezte, háború volt. Bizonyára ez a magyarázata, hogy az első évtizedből, bár sok finom korai munkáját látjuk, egyetlen egy sincs nemes anyagban. Az első bronzok 1947-ből származnak, s az eginai mosolyú *Bori* fej (1948) egy világot magába ötvözött művész érett — de milyen fiatal! —, sajátos formáival tűnik fel. Bori azonban száz alakban és anyagban bukkan fel, mert a Múzsa maga. Pompás kisplasztikáit látva azt hinné az ember, hogy ez a műfaja, amilyen gazdag változatot ebben is létrehozott. A tündéri ellenpontokra komponált *Fésülködő* (1947) édestestvére a vele egykorú, nagyon nyugodt, simább felületű, de szintén ritmikusan áttört (negatív formák) *Korsós nő*nek. A koncepció azonossága bizonyít az egykéz szülöttei mellett. Kisplasztikáinak lényegi tulajdonsága, hogy éppen összefoglaltságuk által nem csupán alkalmasak a nagy méretre, hanem szinte kívánják azt. Erre vall különösen a kis *Ady*-figura, ami nyilván emlékműnek, nagy méretre szánt szobor.

A kiállítás katalógusa, úgy látszik, œuvre-katalógus; ezt bizonyítja az itt nem szereplő művek számát messze meghaladó műtárgysor, a már felállított

Oelmacher Anna
A szocialista tejszőművészet nyomában
Bp. Korsuth 1975

nagyméretű szobrok, mint a kazincbarcikai *Prométheusz*, ez a kalapált bronzból készült, nagy gesztusú munkásalak, vagy a belső tér díszítését szolgáló kivitelezett lemezdomborításai, de itt vannak tervei, fotói legalább. A hatodfélszáz rajznak egy tizede talán, ha itt van, de nem biztos, hogy a legszerencsésebb válogatásban.

Szobrászi nyelve egyre tisztult, és 1962—63-ban elkészült *Spartacus*a, ami felállításra került nagy méretben: védekező mozdulatú, tagjainak szép ritmusával kitűnő férfiakt. Elbűvölőek a későbbi, kisméretű bronzai e témában, ahol a szabadabb mintázás nem csupán felületi izgalmat, de valóságos feszült hangokat eredményezett. Vannak itt olyan klasszikus csiszoltságú kis aktok — az előbbiek ellenében —, hogy sokkal inkább Vedres Márk alakjaira emlékeztetnek, semmint a maga választotta bálvány, Medgyessy Ferenc munkáira. Szép szobrai, kisplasztikái — az *Ülő lányka* (1960), az *Orfeusz* (1962) vagy a sokszor és joggal dicsért *Nyugalom* (1962—1963) — mellett a térnek többféle és másféle kitágítása izgatta úgyszólván mestersége kezdeteitől fogva. Már 1948-ban a Kállai Ernő rendezte, nemzeti szalonbeli csoportkiállításon feltűnt *Lengő* című kompozíciója, ami az itthoni, frissebb keletű „mobiloknak" az őse lehetne. Papírt, fémet, műanyagokat hajtogat, fűz, domborít, és elér különös dekoratív hatásokat. Csillag és legyező, csiga és csavart szarv-forma, gyűrögetett papírok ritmikus hullámai játékosan újító kedvét, az elvonthoz való vonzódását és a belső-külső térnek mindenkor, mindenütt díszítő szándékát tanúsítják. Legfeljebb azt nem vallhatjuk, hogy egy alumínium legyező hősi emlékművet vagy pihenő asszonyt képviselhet, pótolhat. Ezt szerencsére a művész maga sem gondolta, s tudta, mi mire való. Igazán szép portréi, megejtő aktjai és főleg a minden szempontból kiváló *Európa elrablása* bizonyítja, mennyire szerette és értette az élő világ formáit; kakast több változatban, szarvast, darvakat és halakat, igéző értelmezésével levegőnek és víznek: vagyis a természet minden eleven jelensége, közepén az emberrel, művészetének alapvető mondanivalója. Kiváló, kutató kedvű művész volt, korának gyermeke, megverve az aktív kíváncsiságnak annak az áldásával, amiből az új dolgok születnek.

Igazán szépen rajzolt, de bizony a katalógusban reprodukált rajzok nem mind támogatják ezt az állítást. A katalógushoz egyébként is szó fér. Megyeri Barnabás nagyon jó művész volt, kiállítását, életművét nem emeli a katalógus, amelyben „sok a szöveg".

(Magyar Nemzet, 1971. IX. 15)

MEGYERI Barna

1956-ban egy épitész ismerősöm, látogatása során beszélt arról, hyogy barátja Megyeri Barna, lemezből formákat domborit, és ezeket hegesztéssel dekorativ női alakká állitja össze.

Szakolczay Lajos: A szenvedő szobrász. Szervátiusz Tibor mütermében. = Tiszatáj, 1983/8. 94.p.

Megyeri Barna, szobrán

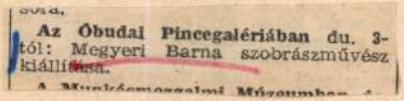

Az Óbudai Pincegalériában du. 3-
tól: Megyeri Barna szobrászművész
kiállítása.

9.

– A hétvégi kult. programból

Magyarország, Bp. 1977. dec. 2

M.D.

Megyeri Barna
szobrász

A Magyar Szinház nézőtér mennyezetét terverte. – 1965-ben Munkácsy díjat kapott a „Spartakusz" és az „Európa elrablása" kisplasztikai művéért.

Frank János: Megyeri Barnánál
Élet és Irodalom, 1965. nov. 27 – 8 lap.

Megyeri Barna
szobrász

M.D.K.

Az egre Pedagógiai Főiskola elé
köből hét nagy fekvő figurát készített.
Vujicsics Sztoján portréját mintázza.
Debrecenben helyezik el az „Europa
elrablása" szobrat.

Frank János: Megyeri Barnánál
Élet és Irodalom, 1965. nov. 27-8 lap.

M.D.F.

Megyeri Barna
szobrász

1964-ben a Csók Galériában
tartott tárlatot. 1965-ben a
Műcsarnokban rendezett kiál-
lításon részt vett.

Frank János: Megyeri Barnánál
Élet és Irodalom, 1965. nov. 27-8 lap

M.D.K

Megyeri Barna
szobrász

A salgótarjáni szálloda egy tivel-
záró elemének pályázatát nyerte
meg, csak nem kivitelezte, mert
a megbízást más kapta.

Frank Jakos: Megyeri Barnánál
Élet és Irodalom, 1965. nov. 27 - 8 lap

Megyeri Barna
szobrász

M.D.K

A brüsszeli világkiállítás magyar pavilonjána, a gödöllői virtorony-ra készített szélkakasokat. Lemez-hajtogatásai vannak a Metropol szálló halljában.

Frank János: Megyeri Barnanál
Élet és Irodalom, 1965. nov. 27-8 lap

/1021

Ellentétek szorításában

MEGYERI BARNA SZOBRAIRÓL

Mi történik a regényhőssel két fejezet között? Az egymást követő jelenetek között eltelt időben történtekről legtöbbször nem tudunk meg semmit, de elvárjuk, hogy az író mindent tudjon hőséről, még a lényegtelent is. Az olvasónak éreznie kell: hősének minden pillanatáról el tudna számolni, hiszen a két fejezet közti megíratlan időben is árnyékként követte. Írói fantáziára van szüksége a kiállításrendezőnek is, különösen, ha lezárult életművet mutat be, azaz, nemcsak műveket, hanem életet is. Kisdéginé, Kirimi Irén dr., írói fantáziával rendezte meg Megyeri Barna emlékkiállítását a Magyar Nemzeti Galériában: megismertetett bennünket a halál s nem a művészet logikája által befejezett munkásságával, és láthatóvá tette a művek hátterében zajló emberi-művészi drámát, bemutatta, mi történt hősével a két szobor mintázása közti időszakban.

A Lumumba utcai lakótelepen felállított Nyugalom című szobrával aratta Megyeri Barna egyik legemlékezetesebb sikerét. A könyökére támaszkodó, felhúzott térdekkel fekvő nőalak a Louvre-ban látható esőisten-ábrázolásra emlékeztet, mely életre szóló hatást tett a fiatal Henry Moore-ra. A mexikói szobor is hátán fekvő figurát ábrázol, feje derékszöget zár be a testtel, térdét felhúzza, kezét a tányérszerűvé faragott hason tartja; ide helyezték az emberáldozatot bemutató azték papok a még lüktető szívet. Félelmes az ellentét a szobor hierarchikus merevsége, földöntúli nyugalma és funkciója között; Henry Moore Chacmoolihlette korai szobrain természetesebb a tartás, élettelibb a ritmus, a későbbi kompozíciókon a formák mozgása inkább emlékeztet a távoli hegy-völgyek hullámzására, mint az ihlető példára. A női test és a természeti látvány metaforikus összehasonlítása a szobrászat eddig ismeretlen problémakörét tárta fel Moore előtt, amit talán az emberi és az elvont elem, a figurális és az absztrakt forma azonosításaként jellemezhetnénk.

De akkor is, ha egészen elválasztja egymástól a test idomaira alig-alig utaló formákat, s csak az ismétlődő ritmussal fogja össze őket, még legelvontabb szobrain is felismerhető az utalás, az emlékeztetés a Chacmoolra. Moore szimbólumai is mitológikus jelképek. Nála a gondolkodásmód, Megyeri Barnánál a forma emlékeztet a mexikói példára. Megyeri nőfigurájában nincs semmi mitológikus, nincs semmi elvont, a nyugalom az ő értelmezésében egyszerűen a pihenés testhelyzete, nem a változás és alakulás szünetének pillanata. Plasztikailag szépen megoldott szobor, a modell pontos és érzékeny másolata, de a cím legköznapibb értelmében csupán. Mert Megyeri Barna, ez a szüntelenül égő, lobogó és kereső ember csak a fizikai nyugalmat ismerte, a lélek néma békéjét nem. A szobrászat számára tér- és formaproblémát, mondhatni, megoldandó matematikai feladványt jelentett, nem valami történelmi-emberi rejtély megoldását. Spartacus című szobrán hiába keresnénk a történelem véres költészetét, mely Moore Sebesült harcosát jellemzi, Megyerit a témában csak a lerogyott test, a még védekező karok vízszintesének és függőlegesének drámai ellentéte érdekelte. Európája sem a föníciai királylány, az Európát elrabló bika sem az állati testbe bújt Zeusz, hanem az alföldi guiyán uralkodó mozdulatlan állatkirály, Medgyessy szemével nézve.

„... az egész képzőművészet nagyon megtorpanna, ha történelmi és egyéb jelenetek ábrázolására korlátozódna" – írta naplójában, s e félmondatot érthetjük azokra a szobrairo is, amelyeknek művészi rangját köszönhette, amelyek megőrzik majd a nevét, s ha külön fejezetet nem is, de tisztes helyet biztosítanak neki a majd megírandó magyar művészettörténetben.

Az ellentmondás érthetetlen lenne, ha a kiállítás rendezője nem mutatná be Megyeri Barnának a szoborfejezetek között csinált játékait is, azokat a mánia szülte – mind ez ideig – „műtermi hulladékokat", melyek bizony idegenül és értetlenül bámulják alkotójuknak a megélhetés kényszerében, s a művészeti életben való jelenlét érdekében csinált szobrait. (Hogy ezek között remekek vannak? – ezt senki sem tagadja.)

EURÓPA ELRABLÁSA (1963)

HARISNYAHÚZÓ (1964)

Mikor háborúból, hadifogságból hazatért, elpusztult műterem várta s a feladat, hogy mindent elölről kezdjen. „Vettem egy stanicli szőlőt. Megettem. Aztán nézegettem a zacskó gyűrődéseit ... s elkezdtem hajtogatni a papírt ... Később megpróbáltam fémlemezből is. Ez a mániám" – írta naplójában. A hajtogatások és domborítások egyszerű elemek – négyzetek, téglalapok, rombuszok – kombinációi, a hagyományos anyagok hiányában még szabadabban munkálkodó zseniális plasztikai érzékének, a matematika és geometria törvényszerűségeivel játszó formaalkotási elveinek termékei. Világviszonylatban is első kísérletek az úgynevezett permutációs művészet lehetőségeinek kidolgozására. Jogosan panaszolta egyik barátja: „... a manapság aktuális op artra is Megyeri Barna jött rá, egy évtizeddel korábban, mint Nyugat-Európa". Bármennyire igaz, a szabadalom bejelentésével elkésett, a lihegő nemzetközi versenyfutásban lemaradt, ezek a munkái nagyrészt papírvázlatok, műtermi ötletek maradtak. Az ötvenes években nem volt mód műtermen kívül mutogatni őket. Amikor aztán már lehetett, késő volt – a kiállítás nézője ennek az emberi-művészi drámának szorongató tudatában lép ki az utcára.

Bár nagy tehetség volt, műve mégis torzó maradt, mert – ahogy Gyarmathy Tihamér szeretetteljes, barátí emlékezésében olvashatjuk – „a megrendelő igénye nem mindig egyezett a nagy elképzelésekkel ...

PARTIZÁN (1948)

FOTÓ: LANGER KLÁRA

SPARTACUS (1963)

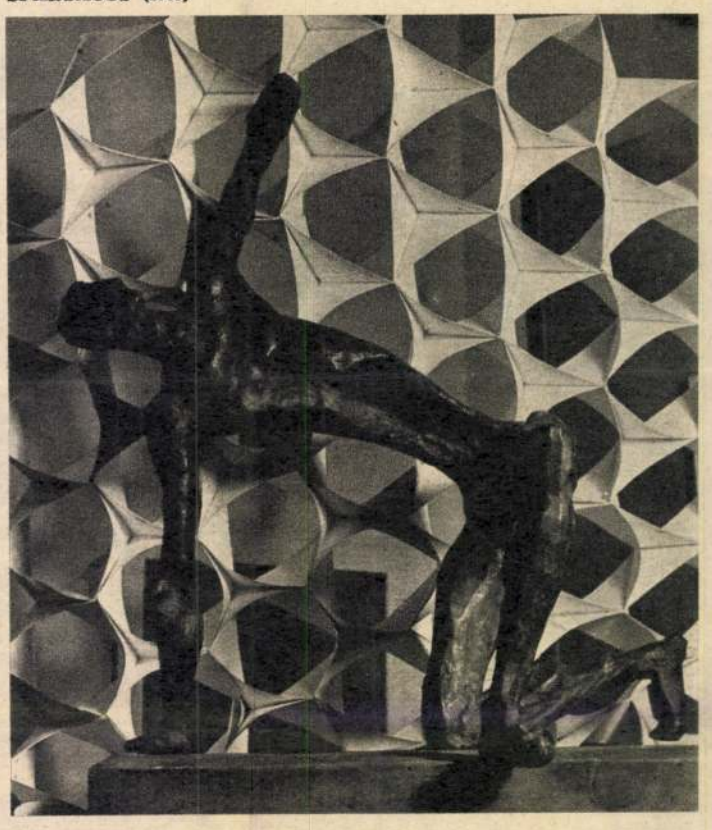

Remélem, hogy a sok köztéri plasztika között helyet kap a kiállításon az a néhány papírplasztika, mely tulajdonképpen döntően viseli jó szellemi állapotának múlhatatlan és bizonyító jelét".

„Én nem vagyok művész, én formákkal dolgozó ember vagyok" – jellemezte magát Megyeri Barna, büszke szerénytelenséggel. Művésznél több: nyugtalanító akart lenni. Kiállítása tanúsága szerint azonban gyakran pórázt vetett kutató, vívódó, vívódásra késztető szellemére, s gyakran csinált szobrokat, melyek elegánsak, mesterségbelileg tökéletesek, de csak esztétikai jóérzést keltenek, nem nyugtalanítanak.

Hogy necsak a művész, de a formákkal dolgozó ember emlékét is megőrizhessük, érdemes lenne vázlatait, papírplasztikáit fémben, nagy méretben kivitelezni, s elhelyezni köztéren, épületen.

SIK CSABA

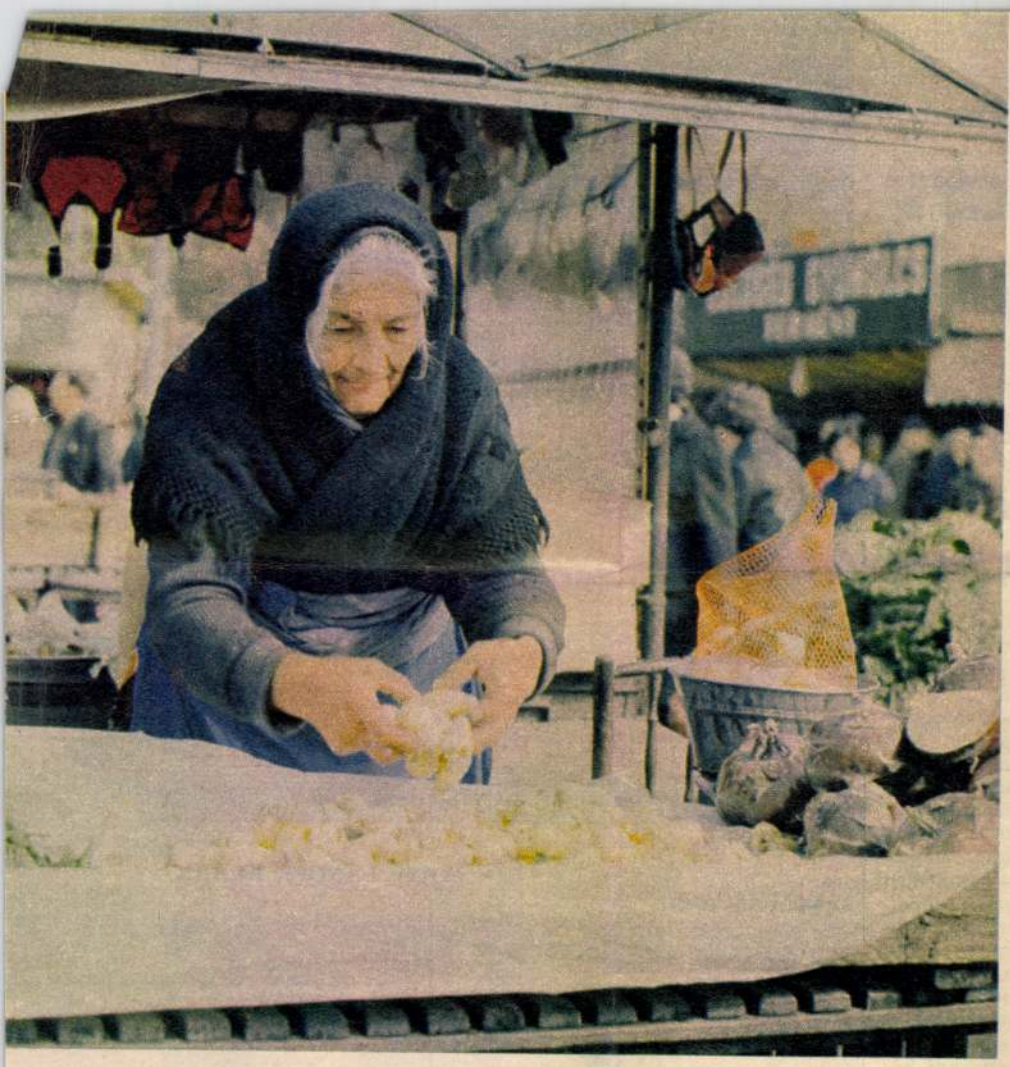

P… …LY

SAJTÓFIGYELŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726
TÜKÖR
Magyari Bana
1971 NOV 6

— Adjon egy … an: helyettes egy férfi az … minden árust gáló ablak más… Fejes nénit is. egy vevő. Az elárusító … a mai „felho- savanyúságot csap egy-egy dar… zsírpapírba, s kinyújtja nekik, méretlen.

— Ezek nem is fizettek — jegyzem meg.

— Így szokás — mondja álmosan a kiszolgáló. — Ők az első kuncsaftok korán reggel. Szállítómunkások, akik egész éjszaka dolgoznak. Hideg van, isznak, és ilyenkorra már ég a pokol; jólesik nekik a savanyúság.

Nyolc óra lehet. A Lehel piacon, a Garain ilyenkor már hangosan folyik a vásár, az alku és a veszekedés is. Az óbudai, Kolozsi téri piac pedig még fel sem ébredt. Nemcsak a vásárlói, még a kofák sem kelnek korán.

A lacipecsenyesütő előtt elegáns, csokornyakkendős férfi áll.

— Kérjen valamit, no. Amit akar… Van pénzem — mondja, vagy inkább dadogja, s zsebéből jó csomó összegyűjtött papírpénzt húz elő.

Valamelyik éjjeli bár pincére lehet. Egész éjszaka talpalt azokért a gyűrött huszasokért ötvenesekért, s most néhány kedves szóval, vagy még az sem kellene, elvehetném tőle.

Kollégája — a Hungáriából ismerem — színjózanul, utcai szürke ruhában, szintén itt reggelizik. Sokszor hallottam már, hogy az éttermek, kávéházak szakácsai, pincérei általában „házon kívül" esznek, de hogy ez ennyire igaz legyen…

A kofasoron öreg nénike rakta ki a portékáját.

— Én már fél ötkor itt voltam — kezdi a beszélgetést nagy szívesen, amikor megállunk előtte. Keserves lehet egyedül itt dideregni, s most örül, hogy az árufelíróval szót válthat. — Nem a vevők miatt siettem, hanem a többi kofa miatt. Féltem, hogy elfoglalják a helyemet.

— Honnan tetszett jönni?

— Ürömhegyről. Minden áldott nap oda járok ki a telekre. Itt lakom a piac mellett, de szegény urammal úgy terveztük, hogy ott veszünk egy kis telket, házat is építünk rá, virágot, zöldséget termelünk, és így piacozással pótoljuk majd a nyugdíjunkat. De házat sohasem tudtunk rá építeni, hiszen az uram világéletében beteg volt; érszűkület, szívbaj, cukorbaj… — sorolja hosszan özvegy Fejes Istvánné egész élete szomorúságát. Most egy vödör krizantém mellett kuporog a hideg szélben és lila bimbókat szed csokorba.

— Egy csokor: hét bimbó. Három forintért adom. Ha megérte volna, hogy kinyíljon, két forintot kaptam volna egy szálért. De féltem, hogy jön a fagy, inkább bimbóban leszedtem.

… két mázsa árut hoztak. … —15 a napi felhozatal. Szombaton 20 mázsa is van. Beállt a hideg, a piacon megkezdődött az apály.

„Hitelesített mérlegek kölcsönzése itt"

Ide, a piac kis irodájába, ahol mérlegeket is kölcsönöznek, összefagyva érkeznek az ügyfelek, jólesik egy kis meleg. A statisztikus írja, ki mit hozott.

— 2 kiló szőlő, 4 kiló mandula, 10 csomó petrezselyemzöldje — diktálja egy idősebb férfi.

— Honnan hozta?

— Gugger-hegyről. Ott van egy kis kertem.

— Érdemes annyi áruval ide utazni?

— Miért? A manduláért kapok 60 forintot, szőlőért 30-at, a petrezselyemlevélért 8-at. Ez majdnem 100 forint. Tudja, milyen sok az egy nyugdíjasnak?

25 kiló szőlőt, 15 kiló szilvát diktál be egy tápiószecsői asszony. Ez már lendít valamit a statisztikán.

— Hogyan bírta idáig cipelni ezt a rengeteg gyümölcsöt?

— A fiam segített most, mert szabadságon van. De azt mondta, hogy az életben soha többé nem jön velem, ne is kérjem. Ő pincér, tetszik tudni, nem szokott az ilyen erős munkához.

— Minket a Lidink fia hozott autóval — mondja dicsekedve egy fóti asszony, mintha itt mindenki ismerné a Lidink fiát. Úgy látom, ismerik is.

— Fóthoz közelebb esik az újpesti, vagy a Lehel téri piac. Miért ide jönnek, Óbudára? — kockáztatom meg a kérdést.

— Próbáltam én már a Lehel térit is, és úgy tessék elhinni, hogy piac közben összekapkodtam az árumat és átjöttem ide. Itt jobb népek laknak.

Én inkább azt hiszem, hogy a munkáskerületek piacai a legolcsóbbak Budapesten, s itt Óbudán mindent drágábban lehet adni. Az áru is szebb, mint a Lehel téren.

Olyan ez a piac, mint maga Óbuda. Parányi bódéi rozogák, s a köztük levő zegzugokban van elbújtatva a kis piac minden szemete, szegénysége. Egy kis nyomóskút, leszakadt fenekű kukavödrök (szerencse, hogy a fedelük jó, s így most megfordítva

25. Füredi kikötő	olajtempera
26. Őszi sétány	olajtempera
27. Utcarészlet II.	olajtempera
28. „Tihany" Szálló II.	olajtempera
29. Csopaki táj	olajtempera
30. Vízpart	olajtempera
31. Parkolóhely	olajtempera
32. Szüret	olajtempera
33. Villa	olajtempera
34. Tihanyi móló	olajtempera
35. Reggel	olajtempera
36. Strand II.	olajtempera
37. Fények a Balatonon	olajtempera
38. Villa II.	olajtempera
39. Kikötő II.	olajtempera

40. Hajóállomás	olajtempera
41. Csendélet	olajtempera
42. Vonat	olajtempera
43. Kerekedi öböl	olajtempera
44. Tamáshegy	olajtempera
45. Felkel a nap	olajtempera
46. Szoba-belső	olajtempera
47. Nyaralóban	olajtempera
48. Csopaki látkép	olajtempera
49. Napfelkelte	olajtempera

Megyeri Barnabás kiállított művei:

1. Spartacus	(bronz)
2. Varró leány	(bronz)
3. Ülő leány	(bronz)
4. Anya gyermekkel	(bronz)
5. Harisnyahúzó	(bronz)
6. Álló leány akt	(bronz)
7. Nyújtózkodó	(bronz)
8. Európa elrablása	(bronz)
9. Korsós nő	(bronz)
10. Ady	(bronz)
11. Tekeres Sándor portréja	(bronz)
12. Torzó	(bronz)
13. Bori-fej	(bronz)
14. Kuporgó	(bronz)
15. Kislány labdával	(bronz)
16. Bölcsődefal	(bronz)
17. Karai Gyula portré	(bronz)
18. Laci	(terrakotta)
19. Harcos	(terrakotta)
20. Koldus	(bronz)
21. Fekvő nő (vázlat)	(bronz)
22. Orfeus	(ólom)
23. Bakky Sándor portréja	(terrakotta)
24. Könyöklő lány	(terrakotta)

F. k.: Dr. Balázs Istvánné

64.0419 Ságvári Nyomda

MEGYERI BARNABÁS

CSÓK ISTVÁN GALÉRIA

BUDAPEST V. VÁCI UTCA 25

1964. március 13—29-ig

Bakky Sándor
festőművész
és
Megyeri Barnabás
szobrászművész

kiállítása

Két embert, két kortársat, művészt ismernek meg e tárlat látogatói. Az egyik a Balaton színeire s tündéri hangulataira figyel, a másik pedig kutatja, hogy e világ tágas tereinek erői miként tömörödnek az élet formáiba. Egyikük festő, a másikuk szobrász. Pontosan úgy, mint ahogyan az egyik ember földműves, a másik kohász, tanár, atomfizikus, vagy más egyéb. A tennivágyás szüntelen indulatai fűznek össze minket, de annyira más-más területen dolgozunk, hogy alig értjük egymás szavát. Egyikünk emezt kutatja, munkálja hozzáértéssel, a másik amazt, s amit az egyik ért, az a másiknak idegen világ. Pedig végül is mindannyian egymás felé vágyó emberek vagyunk. Egymás felé vágyódásunk, egymásra találásunk egyik nemes közege a művészet. Mert például a Balaton fényei egyaránt magukba fogadnak s egyaránt szépek, bármi is legyen hivatásunk; vagy az emberi test, avagy a téri formák ereje mindannyiunkat lenyűgöz, bármi is legyen egyébként tennivalónk.

Ekként kell néznünk ezt a kiállítást is. Egy festő és egy szobrász vall itt a világunkról, életünkről a szín és a forma szavak előtti eszközeivel. Hatalmas erő a művészet: nemcsak a másmás gonddal élő embereket hozza össze, hanem azokat is, akik egyébként csak szótárral értenék egymás nyelvét, vagy úgy sem.

Bakky Sándort, a tágas égboltozat színeváltozása ragadja meg. Legtöbb képének ez az alapozása s ebbe írja bele játékos könnyedséggel a vízpart házait, a fürdőzőket, a csillanó víztükrön ringó csónakok színeit, vagy a Füred-környéki ódon házak színeit. Levegő és fény hat át mindent nála s ecsetvonásai mint rebbenő madarak népesítik be a vásznat. Hajnalok és alkonyatok színváltozatait költi át palettája színeivel. Gyöngéden figyeli a látvány rideg leltárából életrekelő káprázatot. Általában kerüli a sötétet, a riasztót s meleg okkeres-sárgás, lilás, szürkés felületei, opálos vízei és egei csendes harmóniát s játékos ritmust sugallnak. Nem töprengő, nem vívódó világ, amibe bevezet, hanem a szordinós, csendes örömé és a rohanó világban egy pillanatra való boldog megállásé, amikor önkénytelenül felkiált az ember: milyen gyönyörű az alkony fényeinek vörhenyes simogatása! vagy: milyen káprázón tiszta a hatalmas víztükör csillanó felülete! Ez a világ Bakky Sándor világa. Mások is jártak benne már őelőtte s érezhető, hogy az egykori Szőnyi tanítvány később Egry Józsefet is megcsodálta; dehát lehet-e már a Balatont nézni nélküle?

Megyeri Barna kis szobraiban a hatalmas terek arasznyi testekbe tömörödnek. Kutató, töprengő, feszültséggel telített művészember. Szobrai ugyan emberi testeket ábrázolnak, de felületei éppen úgy rokonai egy esőcseppnek, vagy mértani forgásfelületnek, mint a természet más alakulatainak, a csontok csodás építményének, vagy a térbeágazó fák törvényeinek. E kis remekek túlmutatnak a látvány puszta örömén. Van bennük valami hasonlatosság — bár más értelemben — a hindu szobrászatnak azzal az alkotásmódjával, hogy az emberi testbe tömöríti a szent állatok és növények vonalait s formáit. Megyeri Barna e mikrokozmoszai nemcsak tapintható dolgokat sűrítenek, hanem az emberi testben mutatják meg a tér viselkedését: a szobrász szilárd érzését arról, hogy a tér hatalmas nyomása alatt formálódott testek magukon viselik alakító erőiket s ezt kell megmutatni bennük. Nem az élettani ember pontos formái, hanem a természeti erők e tömörödése indul mosolyra, vagy kezd gondolkozni szobraiban. E szobrok némelyike a kisplasztika műfajának maradandó értéke, méltó egykori mesteréhez Medgyessy Ferenchez.

Két embert, két kortársat, művészt ismernek meg e kiállítás látogatói. Az egyik a Balaton színeire s tündéri hangulataira figyel, a másik pedig azt kutatja, hogy e világ tágas tereinek erői miként tömörödnek az élet formáiba. — Nézzék együttérző szeretettel Bakky Sándor és Megyeri Barnabás műveit.

(László Gyula)

Bakky Sándor. Született 1920-ban, Jászberényben. A Képzőművészeti Főiskolán Szőnyi István és Elekffy Jenő tanítványa volt. 1948 óta az év nagy részében Balatonfüreden dolgozik. Művei több Nemzeti Kiállításon szerepeltek.

Megyeri Barnabás. 1920-ban született Nagyváradon. 1937—1942 közt végezte a Képzőművészeti Főiskolát. Művei több kiállításon szerepeltek külföldön s itthon, több, köztéren álló szobra van.

Bakky Sándor festőművész művei:

1.	Csopaki táj	olajtempera
2.	Terasz	olajtempera
3.	Füredi öböl	olajtempera
4.	Alkony	olajtempera
5.	Zöld pince	olajtempera
6.	Présház I.	olajtempera
7.	Arács	olajtempera
8.	Füredi strand alkonyatkor	olajtempera
9.	Kikötő I.	olajtempera
10.	„Tihany" Szálló	olajtempera
11.	Nyaraló	olajtempera
12.	Vitorlás telep	olajtempera
13.	Füredi est	olajtempera
14.	Nyaraló II.	olajtempera
15.	Balatonfüred	olajtempera
16.	Strand I.	olajtempera
17.	Motelstrand I.	olajtempera
18.	Hajnal a kikötőben	olajtempera
19.	Utcarészlet I.	olajtempera
20.	Motelstrand II.	olajtempera
21.	Nyár	olajtempera
22.	Belső tó	olajtempera
23.	Csónakok	olajtempera
24.	Almádi táj	olajtempera

Nagy Ildikó

Hatvanas évek

Kiállítás a Magyar Nemzeti Galériában, március 14.- június 30.

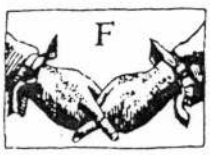

ennen ragyog a „hatvanas évek" csillaga. Nosztalgiakoncertek és nosztalgiakiállítások, maxi-kabát és hippi-ing, még mindig hódítanak az egykori sztárok és hervadhatatlan a rockzene. A videoklipek a hatvanas évek filmjeinek jellegzetes beállításait utánozzák, és számos képzőművész pályája mintha visszakanyarodnék a negyedszázados kezdetekhez.

De hát mi is történt a hatavanas években? A válasz zavaros és ellentmondó, a személyes történelem kevésbé csillogó, az emlékezés inkább szorongó, mint nosztalgikus. Nagyon más történt Nyugaton mint Keleten, és nagyon más történt a felszínen, mint a mélyben. A valóság elfedte az igazságot, jobban, mint bármikor. Ez volt az alapélménye mindenkinek, aki a korszakot gondolkodó fejjel élte át. Az ún. „kádári konszolidáció" felszíne alatt a szándék és tettek sokasága élt, amelyek egyáltalán nem akarták a rendszert „konszolidálni", azaz megerősíteni. Igaz, hogy megdönteni sem, hiszen erre semmi esélyük sem volt, egyszerűen csak szabadok, a rendszertől függetlenek akartak lenni. Esélyük erre sem volt sok, de az is igaz, hogy már nem lehetett teljesen a föld alá szorítani őket.

Ennek a szabaság-kísérletnek a művészet volt az egyik terepe. A Nemzeti Galéria kiállítása ezt a „szabad művészet"-et mutatja be (kénytelen vagyok idéző jelbe tenni a szavakat, hiszen Szabad Művészet éppen a Rákosi-korszak folyóirata volt!) vagyis az évtized művészetének azt a vonulatát, mely akkor főleg a peremkerületekben, kis klubokban, magánlakásokon kapott helyet, de amely - mint a kiállítás mutatja - ma a múzeumok büszkesége. A bemutatott anyag nyolcvan százaléka a Nemzeti Galéria tulajdona, bár hozzátartozik az igazsághoz, hogy az utóbbi években vásárolta meg. Jelen van az „idősebb" generáció - Kassák Lajostól (1887-1967) Vajda Júliáig (1913-1982) -, amely az ötvenes évekbeli teljes letagadtatás után a hatvanas években juthatott egyáltalán szóhoz és kiállításhoz, zömmel a fent jelzett helyeken. Művészetük a szürrealizmus és a lírai absztrakció hagyományát jelenti a késői Kassák poszt-konstruktivista képeivel kiegészítve. A „fiatalok" - vegyük most egy kalap alá mindazokat, akik 1932 (Deim Pál) és 1944 (Szentjóby Tamás) között születtek, és akik a kiállítás nagy részét adják - elsősorban etikai példát kaptak az elődöktől. Ők rendezték a hatvanas évek végének legendás kiállításait - IPARTERV, SZÜRENON, Balatonboglári Kápolnatárlat, Műegyetem R-kiállítás - ahol az évtized aktuális áramlatai: az absztrakt expresszionizmus, az op-art, a pop-art, a hard edge és colourfield festészet, a kezdődő koncept-art és szeriális művészet jelentkezett. A meglehetősen heterogén törekvéseket a közös fellépés fogta egybe, és ha ez a közösség a hetvenes évek elején felbomlott is, kiállításaik az új magyar művészet áttörését bizonyították.

És van egy közbülső nemzedék is, melyet megtizedelt a háború és az emigráció, elbizonytalanított és megnyomorított az ötvenes évek terrorja, amely sem közösen fellépni, sem művészeti irányzatot, bármilyen önálló arculatot létrehozni nem tudott. Mint nemzedék, elveszett, még akkor is, ha nagy és teljes éltművek vannak benne (pl. Ország Lili). Köztük vannak a korszak nagy botránykövei (Csernus Tibor, Kondor Béla), individuális lázadói (Frey Krisztián, Erdély Miklós), a tökéletesen viszahúzódók (pl. Maróti János) és a hivatalos követelések és belső szándékok között őrlődők (Megyeri Barna, Vigh Tamás). A nagy hatású Csernus az évtized közepén emigrált, Frey az IPARTERVesekhez csatlakozott, és 1970-ben ő is emigrált, Erdély Miklós viszont itthon maradt, és a következő évtizedek művészetének egyik legfőbb szellemi mozgatója lett.

Sok minden történt hát ebben az évtizedben, melyet a kiállítás épphogy jelezni tud. Vannak mindenki által ismert, sokszor reprodukált főművek (Vilt, Schaár, Jovánovics), vannak régen látott és boldogan üdvözölt egykori nagy élmények (Lakner, Molnár), vannak meglepetések (a korai Hencze, Attalai, Tót kiforrott expresszionizmusa) és vannak igazi felfedezések - elsősorban Hortobágyi Endre -, de a kiállítást látogató közönségnek nyilván még mások is.

Heterogén évtized volt a „hatvanas évek", melynek az elején Bernáth Aurél tanítványai, a végén pedig Frank Stella követői csináltak művészi forradalmat Magyarországon. A kiállítás katalógusa a képzőművészeten túli területekre is kitekint, megpróbálja felvázolni azt a szellemi körképet, amelybe a művészet illeszkedik. Teljességet ne várjunk, sem a kiállítástól, sem a katalógustól. Jó műveket, okos tanulmányokat, érdekes interjúkat viszont várhatunk, és kapunk is.

□ ***Számunk képanyagát a kiállításon szereplő művekből válogattuk.***

MEGYERI Barna

Шерзеу Вагна szobrász

Szabad Művészet. 1950. 3-4 sz.
Cimlap

Megyeri Barna szobrász

Szabad Művészet, 1949

III. évf. 9-10. sz. 416-419 o.

Sebestyén György: kiállítás. beszámoló a Budai Művészek XV. képzőművészeti csoportkiállítása.

Festészet.

" Munkásfej " Megyeri Barna festőtől.

Uj Világ. 1949. 6.sz.febr.11. 7.l.

A Krampacsolo. Megyeri Barnabás
" szobrászművész

Magyar Penzet 1950.
aug. 4. 5. old.

„A szocialista realizmus a legnagyobb
felkészültséget kivánja a művésztől".
S. E.

Körplasztika.

Kisplasztikai kiállítás.

Meggeri Barnabás: szobor

Szabad nép 1948 VI. évf. 4 sz. jan. 6. -60

„Olvasó parasztot." Megjelt Barnabás szobrászművész.

Magyar Penzet 1950.
aug. 4. 5. old.

„A szocialista realizmus a legnagyobb felkészültséget kivánja a művésztől."
S. E.

Szobor „Pihenő fonó nő"

Nagyeni Barna

Szabad Művészet, 1949

III. évf. 9-10 sz. 416-419o.

Sebestyén Gyön. kiállítási beszámoló.
a Budai Művészek XV. képzőművészeti
csoportkiállításáról.

Művészetszociológia.
Megjeri Barnabás szobrászművész nyilatkozata.

Magyar Nemzet 1950.
aug. 4. 5. old.

„A szocialista realizmus a legnagyobb felkészültséget kívánja a művésztől." S. E.

„Siófoki mártírok emlékműve"
" Megyeri Barnabás szobrászművész

Magyar Penzet 1950.
aug. 4. 5. old.

„A szocialista realizmus a legnagyobb felkészültséget kiránja a művésztől."
S. E.

Megyeri Barnabás szobrász

Magyar Csillag, 1943 III. évf.

22. sz 630 l. Farkas Zoltán: A képzőművészek új Társaságának kiállítása.

Magyari Barnabás szobrászművész

Művelt Nép 1955. VIII. 14. 4.

HL: Új módszer a szobrászatban

Megyeri Barna szobrász.

Béke és Szabadság. 1954. 34. sz. aug. 25. 15. l

Megyei Darna nobrinnüv. növ.

Megyei Nemzet.

1947. VI. 3. ; III. évf. 123. a.

3. old.

(: Kis. :)

Megjeri Barnabás szobrászművész

Magyar Nemzet 1950.
aug. 4. 5. old.

„A szocialista realizmus a legnagyobb felkészültséget kívánja a művésztől."

S. E.

Meggeri Barnabás Szobrászművész

Magyar Nemzet 1950
Juli 20. 3. old.

Kihirdették az Osztyapenko kapitány-emlékmű pályázatát

Meggeri Barnabás szobrász

Kisplasztikai Kiállítás

Szabad Vép 1948 VI. évf. 4 sz. jan. 6.-6.

Megyery Barnabás

Született Nagyváradon 1902-ben. Szobrász Tanulmányai: a bpesti Képzőművészeti Főiskolán (Medgyessy F. 1937-42) Számos műve a budapesti köztereken szerepel: „Spartacus" 1957, „Nyugalom" 1960.

Fehete Márton: Prominent Hungarians Home and Abroad, München, 1966. 334 l 199 l.

MEGYERI BARNA

Frank János: Györa bírt műtanul
1975 Magető Bp.

Szántó Piroska: Stradfordi ház

Megyeri Barna: Európa elrablása

MEGYERI BARNA, szobrász

Elsősorban társművészként tartották számon. Az építészek gyakran kérték fel terek, épületek diszitésére. Frnak János irja: "Sima, elegáns---cizellált figurái már kisplasztikai életükben rejtették a szobrász örök célját, a monumentalitást." 5. jegyz. 466. old.

SZ. KURTI KATALIN: Monumentális képzőművészeti alkotások a Debreceni Agrártudományi Főiskolan 453. old

A Debreceni Déri Muz. Évkönyve, 1971. Debrecen, 1972

MEGYERI BARNA, szobrász

A művészt elsősorban társművészként tartották számon, akit az épitészek gyakran kértek fel terek, épületek diszitésére. 1966-ban utolsó műve, "Europa elrablása" a debreceni Agrártud. Főiskolát diszíti. Modelljéért 1965-ben Munkácsy-díjat kapott 466.old.

SZ. KURTI KATALIN: Monumentális képzőművészeti alkotások a Debreceni Agrártudományi Főiskolán 453.old

A Debreceni Déri Múz. Évkönyve, 1971. Debrecen, 1972

MEGYERI BARNA, szobrász

"Europa elrablása", megyerinek előzőleg ekkészitett "Nyugalom"c.alkotásának "nővére", bár a fej formálásával Kerényi-hatást mutat.A bika Medgyessy"Hortobágyi bika"-jának elementáris voltát idézi. 466.lld.

SZAKÜRTI KATALIN: Monumentális képzőművészeti alkotások a Debreceni Agrártudományi Főiskolán 453.old

A Debreceni Déri Muz.Évkönyve, 1971. Debrecen, 1972

MEGYERI BARNA, szobrász

A művészt elsősorban társművészként tartották számon akit az épitészek gyakran kér tek fel terek, épületek diszitésére. Igy müve: 1955-ben, "Növényültetők" a Mezőgazdasági Muzeum előtt. 466.old.

SZAKURTI KATALIN: Monumentális képzőművészeti alkotások a Debreceni Agrártudományi Főiskolán 455.old

A Debreceni Déri Muz. Évkönyve, 1971. Debrecen, 1972

MEGYERI BARNA, szobrász

1966-ban, 46 éves korában halt meg. Bár sok kisplasztikája és un. papirszobor kisérlete ismert-elsősorban társművészként tartották számon, akit az épitészek gyakran kértek fel terek, épületek diszitésére. 466.old.

SZAKÁLY KATALIN: Monumentális képzőművészeti alkotások a Debreceni Agrártudományi Főiskolán 466.old

A Debreceni Déri Múz. Évkönyve, 1971. Debrecen, 1972

MEGYERI BARNA, szobrász

A művészt elsősorban társművészként tartották számon, akit az épitészek gyakran kértek fel terek, épületek diszitésére. Igy müve: 1957-ben a "Spartacus", a Kerepesi utm lakótalapen. 466.old.

SZAKURTI KATALIN: Monumentális képzőművészeti alkotások a Debreceni Agrártudományi Főiskolán 453.old

A Debreceni Déri Muz. Évkönyve, 1971. Debrecen, 1972

MEGYERI BARNA, szobrász

A művészt elsősorban társművészként tartották számon, akit az épitészek gyakran kértek fel terek, épületek diszitésére..Igy müve:a "NYugalom" 1964-ben az Amerikai uton. 466.old.

SZAKÜRTI KATALIN: Monumentális képzőművészeti alkotások a Debreceni Agrártudományi Főiskolán 453.old

A Debreceni Déri Muz.Évkönyve, 1971. Debrecen, 1972

Megyeri Barna
festőn

Talán „Európa elrablása" volt
a jele a természeti tanulmányo-
zásnak, amelyből a tér és termé-
szet tanulmányozása körében for-
málódott ki benne.

László Gyula: A valóság műfordítói. . .
Művészet, 1971. november - 38.oldal

Megyeri Barna

nobrán

„Európa elrablása" ötvözetet
látjuk élete végén készült kis
bronzaiban is.

László Gyula: A valóság műfordítói. . .

Művészet, 1971. november - 38.oldal

Megyeri Bama
szobrász

Mesterének Medgyessy Ferencnek temetése-
hot sírbeszédet mondott, amibe az ly-
hot művészetéről beszelt.

László Gyula: A valóság müforditói. . .
Müvészet, 1971. november - 38.oldal

Meggyeri Barna
szobrán

A formák örök mozgását és alakulását
keresté szántalan rajzában és szobrai-
nak javarészében, elvont szerkezetében,
lemezkivágásaiban.

László Gyula: A valóság müforditói. . .
Müvészet, 1971. november - 38.oldal

Megyeri Bama
nobán

Matematikai formát vetette rá a természetre Ilyen ötvözet a „Partizán"-ja meg a „Spartacus".

László Gyula: A valóság müforditói. . .
Müvészet, 1971. november - 38.oldal

Megyeri Barna
szobrász

Nagyszabásu felielet díszítő feladatra a Nemzeti Szinhár mennyezetének izgalmas megoldása. Művében a terniszeti formákat mindjobban felváltják a tér liépek.

László Gyula: A valóság müforditói. . .
Müvészet, 1971. november - 38.oldal

Megyeri Barna
szobán

Megyeri Barna és Szobotka Imre
emlékkiállítását a Magyar Nemzeti
Galériában dr László Gyula nyitotta
meg.

Berecz Miklós: Tragikus lázadók. . .
Müvészet, 1971. november - 40. oldal

Megyeri Barna
szobrász

Megyeri Barna emlékkiállításán
László Gyula előszavában elmondta,
hogy ~~[illegible]~~ Megyeri Barna a természet
ábrázolástól jutott el a világ szerkezeti
felbontásához.

Berecz Miklós: Tragikus lázadól. . .
Müvészet, 1971.november - 40.oldal

Megyeri Barna
festmény

Megyeri Barna és Szobotka Imre művészetének közös vonása, hogy mindkettőn lázadók voltak. Szembe fordultak a polgári életformákkal.

Bereczk Miklós: Tragikus lázadók. . .
Művészet, 1971.november - 40.oldal

Megyeri Barna
szobrász

A lázadás a művészetében fejeződik
ki. Itt elsősorban a Prometeuszra, Spar-
takuszra, Európa elrablására, a Parti-
zanra és a Szovjet hatonára kell gondol-
ni.

Berecz Miklós: Tragikus lázadók...
Művészet, 1971.november - 40.oldal

Megyeri Barna
szobász

Megyeri Barna nevéhez fűződik az Építész-pinceben készült „lengő", a Metropol lemerhosítása és a Vem-zeti Szinkar mennyezetét ő tervezte

Berecz Miklós: Tragikus lázadók...
Müvészet, 1971.november - 40.oldal

Megyeri Barna
szobrász

Megyeri Barna 1939 és 1942 között tanult a Főiskolán. A háboru alatt fogságba került, ahol szenbányán volt.

Berecz Miklós: Tragikus lázadók...
Müvészet, 1971.november - 40.oldal

MEGYERI BARNA, szobrász

Az ő "Europa elrablása", Hincz Gyula gobelinje, Vigh Tamás "Magvető"-je és Eigel István mozaikja az igazi művészet legmagasabb rendü katartikus hatásával ajándékozza meg a nézőt, az emberi erő tudatára ébreszt. 472.old.

SZ. KÜRTI KATALIN: Monumentális képzőművészeti alkotások a Debreceni Agrártudományi Főiskolán 465.old

A Debreceni Déri Mun. Évkönyve, 1971. Debrecen, 1972

MEGYERI BARNA, szobrász

"Europa elrablása" c. másfélszeres életnagyságu szobor a térálkotás reprezentativ példája.-8.kép.Megyeri Barna Europa elrablása./bronzszobor/. Fekete repr. 467.old

SZ.KURTI KATALIN: Monumentalis képzőművészeti alkota- a Debreceni Agrártudományi Főiskolán 485.old

A Debreceni Déri Múz. Évkönyve, 1971. Debrecen 1972

MEGYERI BARNA, szobrász

A Főiskola szabadban elhelyezett "Europa elrablása" v. Bika női akttal" kompozició ellentétes tömeg-és mozgáshatásokra épul. Az állat robusztussága éa az emberi alak könnyedsége között kontrasztot tremt, de a nyugalmat hangsulyozza. A hatalmas bikán kecsesen ülő nőalak a mitológia derüs hangulatát idézi, kifejezése ősi és modern is. Ellentétes dinamika érződik a két alak viszonyában.

466.old.

SZ. KURTI KATALIN: Monumentalis képzőművészeti alkotasok a Debreceni Agrártudományi Főiskolán 458.old

A Debreceni Déri Muz. Evkonyve, 1971, Debrecen, 197?

MEGYERI BARNA, szobrász

Az "Europa elrablásá"-n a hatalmas bika szelíden domborodó hátán kifelé fordított testtel, melle elé huzott karokkal, hátrahajló lábakkal ül Europa. Játékos, selló hatásu, folyamisten szépségü teste gazdag sziluettet ve vet a mögötte lévő épületre. Mestere, Medgyessy Ferenc tanitását alkalmazta. 466.old.

SZ. KÜRTI KATALIN: Monumentális képzőművészeti alkotások A Debreceni Agrártudományi Főiskolán 453.old

A Debreceni Déri Muu. Évkönyve, 1971. Debrecen 1972

MEGYERI BARNA, szobrász

A debreceni Főiskolán elhelyezett "Europa Elrablása" c. szobránál, mestere Medgyessy Ferenc tanitását alkalmazt "A bronz annál jobb, minnél lyukasabb. Tartalma körvonal laiban van... Másik fontos a bronzszobornál nem a valós gi, hanem optikai egyensuly, karok, és más egyéb ne fél[illegible] a szobrot". 466.old.

SZ. KURTI KATALIN: Monumentális képzőművészeti alkotások A Debreceni Agrártudományi Főiskolán 453.old

A Debreceni Déri Muu. Évkönyve, 1971. Debrecen 1972

Megyeri Barna

Bemutatott művei: „Spartacus", bronz, 50 cm; „Portré", vörösrézplasztika, 28 cm; „A nyugalom", bronz, 24 cm; „Lovas nő", bronz, 35 cm.

Zala Tibor: XI. magyar képzőművészeti kiállítás, Budapest, 1968.

431

Megyeri Barna
szobrász

Megyeri Barna a természettől
indult el és rövid élete végetá-
ján a tér és forma ábrázolás é-
hoz jutott.

László Gyula: A valóság müforditói. . .
Müvészet, 1971.november - 38. oldal

Megyeri Barna
Nobsán

Megyeri Barna Nobsán és Szobotka
Imre festő emlékkiállítása nyílott
meg a Nemzeti Galériában.

László Gyula: A valóság müforditói. . .
Müvészet, 1971.november - 38. oldal

Megjeri Barna

Medgyessy Ferenc tanítványa volt. Arany János szobrát, melyet Debrecenben állítottak fel, közösen készítette el mesterével, illetve a postré felrakását készítette, 1957-ben. Monumentális köztéri szobrokat alkatott. Debrecenben áll „Európa ~~ell~~ elrablása" c. szobra. (említve). A művész fiatalon halt meg.

Sz. Küsti Katalin: Arany János postré.

Hajdu-Bihari Napló, Debrecen, 1972. jan. 22.

Megyeri Barna

Kőfaragó inasként kezdte pályafutását, majd főiskolás lett. Ez év aug.-szept.-ben a Magyar Nemzeti Galéria emlékkiállítást rendezett életművéből. Egy kis részlege került most a vásárhelyi Tornyai Múzeumba kiállításra. „Európa elbrablása" – „Ady" – „Fiatal lányakt" – „Padon ülő" – „Spartacus" (emlétve)

Szabó Endre: Képzőművészeti krónika.

Csongrád Megyei Hírlap, 1971. dec. 17.

Meggyesi Barna

szobrai szerepelnek a moszkvai Puskin
Muzeumban rendezett magyar szoborkiállitáson

Magyar Nemzet 1973 február 15
4.old.

Megyeri Barna

A moszkvai Puskin Muzeumban február 15.-én nyitják meg a "Magyar szobrászat 1957-1972" cimü kiállitást, ahol szerepelnek a müvész alkotásai, -közli a "Tájékozódás" c. rovat, "Magyar szobrok Moszkvában" cimmel.

Élet és Irodalom, Bp. 1973. febr. lo.
XVII. évf. 6. sz. 6. lap.

Meggyesi Barna

neve emlitve,annak a müvészgeneráció-
nak tagja,amely a 3o-as évek második felé-
ben kezdte el és a 4o-es évek elején fejezte
be tanulmányait

Napjaink 1968 julius
8.old.

Megyeri Barna, szobrász

Emlékkiállítása nyílik meg
aug. 28-án.

— : Két emlékkiállítás a Nemzeti
Galériában

9.

Népszabadság, Bp. 1971. aug. 25.

Magyari Barna

emlékkiállítása augusztus

28-án nyílik meg a Nemzeti

Galériában

Magyar Nemzet 1971 augusztus 25
4. old.

Megyeri Barna szobrász

zöla szóló megemlékezés

a 18. oldalon. „Egy szobrász halálára"

Tűtér 1966 március 29.

Megyeri Barna

Poszthumusz művei erősítették a kiállítást.

Frank János: Jegyzetek a XI. M. Képzőműv. Kiállításról; Képzőműv. Almanach 1; Cosmina 1909, 31.1.

Megyeri Barna dedikációja

Művének bemutatója 28-án nyílik
a Nemzeti Galériában

Pestmegyei Kiadó 1971 augusztus 28
G. old.

Megyeri Barna

1

Tanulmányrajza az Europa elrablásához a 4. oldalon

Magyar Nemzet 1971 szeptember 15

Magyari Barna

2

45 éves korában halt meg.

Emlékkiállítása nyílt a Nemzeti

Galériában

Magyar Nemzet 1971 szeptember 15

4. old.

3

Megyeri Barna

14. éves Zorában már

mintázott.

Magyar Nemzet 1971 szeptember 15

4. old

Meggeri Barna

1937-ben kezdte tanulmá-
nyait a főiskolán.

Meggeri Nemzet 1971 szeptember 15
Viola

Meyeri Barna

5

„Bori fej" (1948)

„Fésülködő" (1947) c. linóci

emlőre

Magyar Nemzet 1971 szeptember 15

H. old.

Megyeri Barna

6

„Korsós nő"

„Ady" c. szobrai emlitve

Magyar Nemzet 1971 szeptember 15

4. old.

Meyeri Barna

7

„Prometheus"

„Spartacus" (1962-63) c. szobrai
emlékére

Magyar Nemzet 1971 szeptember 15
Gold.

Meggeri Barna 8

„Ülő lány Za" (1960)

„Orfeusz" (1962)

„Nyugalom" (1961-63)

c. szobrai emlékre

Magyar Nemzet 1971 september 15

4. old.

Megyeri Barnabás

wód

Vargha Balázs

Uj magyar nobrázat.

Bp. 1948. 14. l.

Tenti siófoki nobra a meggyilkolt kommunista hősök emlékére.

110.083-1914. szám.
III.

A Műemlékek Országos Bizottságának, f. évi 482. sz. a. kelt fölterjesztésére, tudomása és további megfelelő eljárás végett megküldöm.

Budapest, 1914. szeptember hó 2.

A miniszter rendeletéből:

Dr. Majovszky Pál
miniszteri tanácsos.

MEGYERI BARNA, szobrász

Mélységes barátság és tisztelet kötötte Medgyessy Ferenchez. Évekig műtermében dolgozott, haláltusájában rajzokat készitett mesteréről. Ő mondta sirjánál: "Köszönjük azt, hogy megmutattad, mi a szobor, mi a forma. Köszönjük azt a lelkesedést és életerőt aminél melegedtünk. Köszönjük a meg nem alkuvást, a formai tisztaságot." 466. old.

SZ. KURTI KATALIN: Monumentális képzőművészeti alkotások A Debreceni Agrártudományi Főiskolán 463. old

A Debreceni Déri Mun. Évkönyve, 1971. Debrecen 1972

MEGYERI BARNA, szobrász

Mig az ő bikája, az "Europa elrablásá"nál elementáris erejével hat, Kiss István lovai könnyedségükkel kapnak meg. Annak ellentétes tömeg- és dinamikai felfogás az eszköze, a "Lovak"-nak a harmonikus összehangoltság.
470.old.

SZ. KURTI KATALIN: Monumentális képzőművészeti alkotások a Debreceni Agrártudományi Főiskolán 465.old

A Debreceni Déri Mus. Évkönyve, 1971, Debrecen 1972

Megyeri Barna, kobrák

Emlék kiállítását tárlat vezetésen ismertetik. (Nemzeti Galéria. Szept. 5.)

— : □ A Nemzeti Galériában ... 2.

ESTI HIRLAP, Bp. 1971. szept. 3.

Megyei Borsod, szobrok

Emlékkiállítása nyílik meg dec. 12-én

Hódmezővásárhelyen.

— : Kulturális hírek

7.

Népszabadság, Bp. 1971. dec. 14.

Megyeri Barna, szobrász

Negyvenhat éves korában halt meg; öt évvel ezelőtt. Medgyessy tanítványa volt. Korán befejeződött élet-műve azonban jelentős.

Megemlített művei: Spartacus; Nyugalom; Európa elrablása; Kosfej; Bori fej...)

P. Szűcs Julianna: Szobotka Imre és Megyeri Barna emlékkiállítása a Nemzeti Galériában 7.

Népszabadság, Bp. 1971. szept. 3.

Meggyeri Barna, kobrász

Emlékkiállítása a Nemzeti Galériában

tekinthető meg.

— : A hét végi kulturális programból 9

Népszabadság, Bp. 1971. szept. 18.

MEGYERI BARNA, szobrász

Az "Europa elrablása" c. szobra, a másfélszeres életnagyságu szobor a téralkotás reprezentativ példája. Tömegével, erőteljes hatásával megosztja a ritkás, természtes park és betonysétány treületét, összekapcsolja a régi és az uj szárnyakat. 466.old.

SZ. KURTI KATALIN: monumentális képzőművészeti alkotások a Debreceni Agrártudományi Főiskolan 453.old

A Debreceni Déri Muz. Évkönyve, 1971, Debrecen 1972

IN MEMORIAM

MEGYERI BARNA
(1920—1966)

Többször beszámoltunk ezeken a hasábokon szobrairól, kiállításáról, művészi elveiről. Sokáig reméltük és vártuk a hírt, hogy nem olyan súlyos a betegsége, meggyógyulhat. Most rá emlékezünk.

Nagyváradon született, a Képzőművészeti Főiskolát Budapesten végezte Kisfaludy Stróbl Zsigmond tanítványaként 1937—42 között. Már főiskolás korában kiállított. Pályáját mint sok fiatalét a háború megszakította, a frontra került. Hazatérte után állandó résztvevője a képzőművészeti kiállításoknak, utolsó önálló tárlata 1965-ben az Ernst Múzeumban volt. Mestereként Medgyessy Ferencet tisztelte, az ő műtermében dolgozott sokáig, művészetének hatását zárt kompozíciójú erőteljes kőfiguráiba mentette át (Nyugalom 1960). Nevét felidézve mégis inkább pompás kisplasztikái jutnak eszünkbe, hiszen nemrég a X. Magyar Képzőművészeti Kiállításon is ezekkel találkozhattunk. Az Európa elrablása vagy a Harisnyahúzó játékos remekül komponált figurája, vérbeli plasztikai ötlete, formai szépsége jól jellemezte alkotóját. Sok köztéri szobrot, épületplasztikát készített, Spartacusának izgalmas alakja a Kerepesi úti lakótelepen áll. Érdekes, szuggesztív, vitára állandóan kész egyéniségét minden alkotása visszatükrözi.

MÓRITZ SÁNDOR
(1924—1966)

Februári számunkban még a Fényes Adolf teremben rendezett kiállításáról írtunk, beszámolva új képeiről s várva folytatásukat. Művészetét számon tartottuk, hiszen fiatalon kibontakozó tehetsége most érett meg igazán. Élményeit, mondanivalóját őszinte, mélyről jövő lírával, ragyogó színekkel örökítette meg.

Celldömölkön született szegény vasutascsaládból. Rajztudását felhasználva segített eltartani testvéreit. Pápán érettségizett 1943-ban, majd szülővárosa és a pápai kollégium ösztöndíjának segítségével beiratkozott a Képzőművészeti Főiskolára. Ezt megelőzően a miskolci művésztelepen dolgozott. A Főiskolán Szőnyi István tanítványa lett, majd Elekfy Jenő tanársegédje. Mestereinek művészetét, ihlető hatását a magyar tájakról Nagymarosról, Zsennyéről, Tihanyról, Sárospatakról készített képei tükrözik. A Főiskola befejezése óta kiállító művész, első önálló tárlata 1953-ban volt. 1954-ben Munkácsy-díjat kapott, 1955-ben — az elsők között — Derkovits ösztöndíjat. Korai műveinek tematikáját főként a gyári munkásság életéből merítette, megörökítve a mindennapi küzdelmet az anyaggal és géppel. Igazi témáját a természetben találta meg, meleg színekkel festette a nagymarosi utcákat és az annyira szeretett zsennyei telepet.

1958-ban súlyosan megbetegedett, Olivecrona operálta meg, most, amikor ismét reménykedtünk felgyógyulásában, fájdalommal értesültünk haláláról.

1. *Határterület* [redacted] elemeit, a plasztikus
különböző fajtáit, [redacted]
és festett épületd[redacted] rajtokat, tex-
tileket, kézimunk[redacted] dezek
iparművészeti vo[redacted]
rendelkeznek, ezé[redacted]
vészeti tárgy plas[redacted]
művészi alkotásna[redacted]

Mondottuk, ho[redacted]
szült művészi használati tárgy. Ez dönti el, hogy az iparművészet területére sorolható-e a tárgy. Ha valamely múzeumi gyakorlati szempont indokolja is, hogy egy csoportban őrizzék, ezt a gyakorlati szempontot nem tekinthetjük az elvi osztályozás döntő szempontjának.

2. Másik, szintén igen nagy kiterjedésű határterülete van az iparművészetnek *a népművészet* irányában. Erre a határterületre sorolom: falun dolgozó szakképzett iparosok munkáit, a mai népművészet tudatos alkotásait, üzemben készült népművészeti jellegű munkákat stb., továbbá iparosok művészi próbálkozásait, különböző amatőröknek a népművészet hatása alatti munkáit, azt az egész területet, amelyet a népművészet kutatói sem tartanak szorosan véve a magukénak.

Népművészet és iparművészet között néha valóban nagyon nehéz a határt megvonni, akkor is, ha tudjuk, hogy az iparművészeti tárgy a kulturális centrumok jellegzetességeit, a népművészeti tárgy pedig az elszigetelt, provinciális területekéit viseli. A nehézség egyik forrása, hogy „nép" és „népművészet" meghatározások idővel változnak. Változik a parasztság meghatározása, sőt ettől függetlenül nagyot változott, főleg az utóbbi évtizedekben, a parasztság élete s a meghatározásokat még nehezebbé teszi az a körülmény, hogy mindez területenként és koronként nem egységes. A népművészet páratlan teremtőereje sok esetben termékenyítette meg az iparművészetet, sőt egyes időszakokban ennek fő forrásává vált.

A művészi használati tárgy szempontjából azonban nem döntő jelentőségű, hogy a tárgyat ki készítette, ki számára, milyen körülmények között. Fogalmába belefér az a tárgy, amit egy magányos, tanulatlan pásztor alkotott, tájegység kultúrhagyományaként, ugyanúgy az a tárgy is, ami üzemben készült Európa kultúrhagyományaként. Az iparművészeti tárgy meghatározása szempontjából közömbös a készítő és a felhasználó személye, ugyanúgy a készítés módszere — lényeges csak az, hogy használati tárgyról van-e szó és ez a használati tárgy rendelkezik-e a művésziesség feltételével.

Ennek a határterületnek felállításával ezért a „népművészet" mindenkori aktuális, nálunk elfogadott meghatározásához alkalmazkodunk s ez eszerint változik. Jelenleg igen széles ez a határterület is, belefér sok olyan részterület, amely a népművészet egyes, de nem minden kritériumával rendelkezik.

3. A legszélesebb határterület *az ipar* oldaláról mutatkozik. Ide sorolom az ipari úton készült, mindennapi használatra szánt — nem a művészet igényével létrehozott, de pozitív esztétikai vonásokat hordozó ízléses tárgyakat: edényeket, szöveteket, eszközöket stb.

MTI SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRLAP
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-776

SZOCIALISTA MŰVÉSZETÉRT
Megyeri Barna szobrász
1971 OKT

KIÁLLÍTÁSI KALENDÁRIUM

1971

— **BUDAPEST** a két lapzárta közti időszakban a következő kiállításokat rendezték meg: — **Megyeri Barna** szobrász emlékkiállítása a Magyar Nemzeti Galériában — **Kilenc IV. ker. képzőművész** az Újpesti Galériában — **Szobotka Imre** festő emlékkiállítása a Magyar Nemzeti Galériában — **Pál Ferenc** kerámikus a Fényes Adolf teremben — **Pogány Géza** festő a Csók galériában — **Konfár Gyula** festő a Derkovits teremben — **Patkó Károly** festő emlékkiállítása a Magyar Nemzeti Galériában — **Ágh Ajkelin Lajos** festő a Ferencvárosi Pincetárlaton — **„Ember és természet"** nemzetközi fotókiállítás az Ernst múzeumban — **A vadászati világkiállítás képzőművészeti kiállítása** a Műcsarnokban — **„Ló és lovas ábrázolása a magyar művészetben"** a Mezőgazdasági múzeumban — **Bulgáriában járt képzőművészek** a Bolgár Kulturális Központban — **Liberski, Benon** festő (Lengyelország) a Lengyel Kultúrában — **„Művész az iparban"** (**P. Ocsag Ágnes, Sipos Erzsébet, dr. Soós Imréné, Sz. Katona Györgyi**) tervezők az Országos Piackutató Intézet termében — **Raszler Károly** grafikus a KKI kiállító termében — **Kun István** festő a Fényes Adolf teremben.

— **VIDÉKEN** a következő kiállításokat rendezték: — **Lesenyei Mária** szobrász Győr műcsarnokában — **Katowiczei képzőművészek** a Miskolci Galériában — **Dél-alföldi tárlat** Békéscsabán a Munkácsy múzeumban — **Karda Béla** festő Pécsett a kisgalériában (hírlapolvasó) — **Menyhárt József** festő Debrecenben a Déri múzeumban — **Soós István** grafikus Kaposvárt a Rippl-Rónai múzeumban — **ifj. Kátai Mihály** festő tűzzománcai Egerben a Rudnay teremben — **Zsignár István** festő Miskolcon a Képcsarnok Szőnyi termében — **Szinte Gábor** festő Szegeden a Képcsarnok termében — **Tóvári Tóth István** festő Szombathelyen a művelődési és sportpalotában — **Renner Kálmán** (Sopron) érmei Egerben a megyei könyvtárban — **Gúti Ferenc** festő Hatvanban a Vörösmarty művelődési házban — **Mai bolgár grafika** Kazincbarcikán az Egressy műv. központban — **ifj. Éber Sándor** grafikus Szekszárdon a Szarvas csárdában — **Dunaújvárosi képzőművészek** Sopronban a Festőteremben — **Czinke Ferenc** grafikus és **Lóránt János** festő Balassagyarmaton a Palóc múzeumban — **Nagybányai művésztelep** Hódmezővásárhelyen a Tornyai múzeumban — **III. országos kisplasztikai biennále** Pécsett a Tudomány és technika házában — **Gáspár Antal** grafikus Szegeden a sajtóház művészklubjában — **17 debreceni képzőművész** a BMG debreceni gyárában — **Muraközy János** festő emlékkiállítása Nyíregyházán a Jósa András múzeumban — **Borgers, Angela** (Belgium) festő Vácott a Vak Bottyán múzeumban — **Kiss István** szobrász Hódmezővásárhelyen a Medgyessy teremben — **Bálint Endre** festő Pécsett a Modern Magyar Képtárban — **Iványi Katalin** festő Szentendrén a művelődési házban — **Lenkey Zoltán** grafikus a Miskolci Galériában.

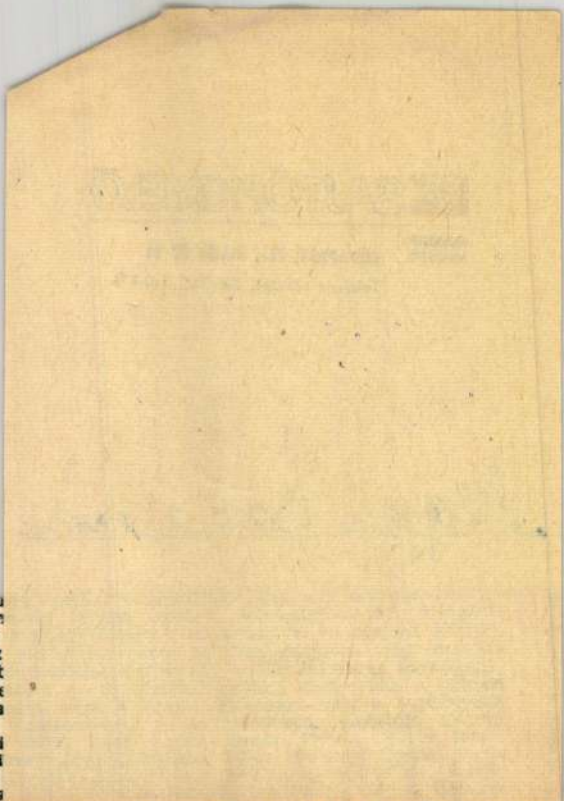

Sietek leirni, sona en
irással) nem tartalm
Joachim Reichow és
Nyolcszáz filmszínész
származású művész t
Kik szerepelnek
utáni nemzedékből
nyomot hagyták az
Agárdi Gábor, Barsi
Bessenyei Ferenc, Bi
Elma, Darvas Iván,
János, Gordon Zsuzs
Kálmán, Makláry Zoltán, Medgyesi Maria, Meszaros Agi, Molnar Tibor,
Nagy Anna, Páger Antal, Pap Éva, Pécsi Ildikó, Pécsi Sándor, Psota
Irén, Ruttkai Éva, Sinkovits Imre, Somlay Artúr, Sütő Irén, Szabó Ernő,
Szabó Gyula, Szirtes Ádám, Tolnay Klári, Tordai Teri, Törőcsik Mari,
Váradi Hédi, Várkonyi Zoltán, Vass Éva, Venczel Vera, Zenthe Ferenc
nevét.

A Japántól az USA-ig, Svédországtól Afrikáig működő művészek biográfiáját a kitűnő szerzők évek fonalára fűzve nyújtják át. Tartalmazza a születés helyét (esetleg a halálozás) idejét, sőt napját (a mi filmlexikonunk csak az évekig jutott el!), pályájukat, iskolai végzettségüket, a filmcímeket az eredeti nyelven (magyarul milyen kevés hibával!), majd az NDK-ban használt címét. Az adatgyűjtést fél esztendővel (!) a megjelenés előtt, tavaly zárták le. S a könyv olcsó, 13 DM-ért kapható.

A filmvilág német nyelvű baedekere kitűnő munka, és aligha lehet a hangyaszorgalmú szerkesztőket másképp dicsérni, mint azzal, hogy a rendelkezésükre álló tengersok adatból mintegy ötvenezret válogattak össze. (**Szűts István**)

ERDEI FERENC: Néprajzi ínyesmesterségek (Minerva) — Pusztai emberektől, bajai, makói, Duna menti halászoktól tanulta Erdei Ferenc hosszú évtizedeken át, miként lehet a legjobb nyársonsültet, birkapörköltet, halpaprikást, rostélyost készíteni. Jó kedvvel és nagy szeretettel írott könyv a „Néprajzi ínyesmesterségek", amely a **Város és vidéke** emlékezetes szociográfiai nagy munkája után immár posztumusz műve Erdei Ferencnek. Nemcsak ételek, ízek rejtelmeit írja le, hanem ősi népi főzőeszközöket ismertet. S az írásból mégsem múzeumi leltárkönyv kerekedik, hanem meggyőz az írás, hogy századok gyakorlata után ebben a praktikus világban is jó segítő társként ismerjük fel az ősi sütő-főző edényeket.

A könyvecske műfaját nehéz megmondani. Néprajztudós szakkönyve? Az. De a mindennapok szakácskönyve is lehet. Mintahogy a sütő-főző edények könyve is. Mégis leginkább az ember vallomása, aki jött a makói hagymás-parasztok-ősök fiaként, aki az új világ egyik legjobb ismerője, politikusa, tudósa lett. S aki mégse feledte múltját, ősei emlékezetét, tudását. Hozza magával a modern életbe. Bizonyítván, hogy a korszerűség éppen nem a múlt tagadása, hanem a múlt vállalása, a folytonosság tudása. Kívánjuk, hogy e szép könyvecske, **Györffy Anna** értő rajzaival, kedvet [illegible] nyesmester-

Megyeri Barna 1

Az 1966-ban 46 éves korában meghalt szobrászművész életművének kiállítását rendezte meg a Magyar Nemzeti Galéria. Kapott Munkácsy-díjat, néhány hivatalos megbízást s ha a sors irgalmasabb hozzá, azóta az állami megbízások révén bizonyára kiteljesedett volna korzó volta //

Szij Rezső: Rekviem a Nemzeti Galeriában

Alföld 1972/3 95 old.

Megyeri Barna

ellenére is értékes művészete. A Nagy szalontáról indúló Megyeri Barna azok közé tartozott, akik nem utánozták nagy mesterüket Medgyessy Ferencet, hanem tanúltak tőle. Hogy Megyeri is mennyire egyidejű kora művészetével, ezt nemcsak a „hagyományos" szellemben mintázott szobrai

Szij Rezső: Rekviem a Nemzeti Galeriaban

Alföld 1972/3 96 old.

Megyeri Barna.
bizonyítják, hanem az absztrakt-
nonfigurativ-dekorativ stílusban
készített tervei is, amiket kiserözene-
ként állítottak ki, mintegy bizonyí-
tékául annak, hogy a puszta ötlet
még nem műalkotás. Ebben ugyanis
maradandónak kell lennie az ötlet-
nek is. mert fontos tartalmat kell
Szy Rezső: Rekvíem a Nemzeti Galériában

Alföld 1972/2 96 old.

4

Megyeri Barna.

Megtestesítenie s az anyagnak is amihordozója a formai és tematikai gondolatnak. Megyerinek a Csók Galériában nyílt kiállítása szintén korán elhatálozott Bakky Sandorral együtt 1964-ben. Megyeri Barna életműve láthatóan csonka, de egybefogják az alkotóra jellemző

Szy Rezső: Rekvirem a Nemzeti Galériában

Alföld 1972/3 96old.

Megyeri Barna

Stilüsjegyek, amiknek erejét nem csökkenti a kortársakkal való rokonságuk. A Megyeri katalogus kiállítása is méltó volt a Galéria legjobb hagyományaihoz.

Szy Rezső: Rekviem a Nemzeti Galériában

Alföld 1972/3 96 97 old.

Megyeri Barna
szobrász

„Fürfej" (Rajz)
(repro)

László Gyula: A valóság műfordítói . . .
Műhészet, 1971. november – 38 lap.

Megyeri Barna
szobrász

M.D.K.

„Ady" (vegyes)

Vaniós Ferenc: Ady a magyar építés tetről
Művészet, 1969. junius – 8 lap.

MŰVÉSZETTÖRTÉNETI DOKUMENTÁCIÓS
KÖZPONT
Budapest, XIV. Dózsa György ut 41.

1021
1941. IV. 3. Petőfi
21.44/6/ RJ
Láttuk, hallottuk

Megyeri Barna szobrászművész

A másik emlékkiállitás, Megyeri Barna szobrászművész, sajnos igen rövidre szabott idejü munkásságát mutatja be. A művész 1942-ben fejezte be főiskolai tanulmányait, a háboru miatt, szinte csak a felszabadulást követő években foghatott hozzá élete megalapozásához. Érdeklődése és hajlama, eleve az architektonikus feladatokhoz vonzotta. S bár rövid munkássága során, kevés ilyen megbizása volt, tervei, kisérleti modelljei tanusága szerint, mindig az épitészettel kapcsolatos elképzelései foglalkoztatták. Szenvedélye volt a térplasztika,

az épitészeti környezet dekorativ alakitása. Emellett, természetesen a klasszikus értelemben vett szobrászat is izgatta, érdekelte. Kisplasztikáiban, vagy nagyméretü, köztérre szánt alkotásaiban igen érdekesen és artisztikusan érvényesitette dekorativ kisérleteiben szerzett tapasztalatait.Megyeri Barna emlékkiállitása éppen azért, mert pontosan és érzékenyen tükrözi a müvész világát,kissé meghökkentően hat a tájékozatlan látogatóra. A kisplasztikai anyag és a portrék mellett kiállitott müvek, munkák, kisérletek, modellek, makettek látványa nem mindennapi és szokatlan is. Akik ismerték és szerették, a müvésznek és embernek egyaránt kiváló Megyeri Barnát, persze másképpen látják a kiállitásnak ezt a részét. Arra emlékeztet, hogy a tul korán, váratlan hirtelenséggel eltávozott szobrász mennyi szándéka, terve, igérete maradt beváltatlanul.Nagy kárára a müvészetnek. A mindig tevékeny, mindig tervező, gondolkodó müvészember emlékét tükrözik a különösnek tünő kis müalkotás tervek.

Meggyes László
1958 AUG 24.
610

A tiszántúli képzőművészek II. vándorkiállításáról

A Debrecen Városi Tanács művelődési osztálya és a magyar képzőművészek debreceni csoportja rendezésében a Déri Múzeumban vasárnap megnyílt a tiszántúli képzőművészek II. vándorkiállítása.

A tárlat a szocialista művészet más és más problémakörét színes változatosságban mutatja be. Míg az első vándorkiállítás inkább a hagyományok és az új feladatok összefüggéseinek kapcsolatait kutatta, addig *e második bemutatkozásnál szabadabb felfogással, a természet és a társadalom tematikájának elfogulatlanabb, több kezdeményező erővel megformált törekvéseivel találkozunk.* Előző beszámolónkban utaltunk arra is, hogy e vándorkiállítás *nagyobb, szélesebb horizontú áttekintést enged* a szocialista realizmus bonyolult, felfogásban, kifejezési formában sokrétű értelmezésébe, bizonyítva, hogy *a szocialista realizmus nem stílus, hanem szellemi irányzat.*

E vándorkiállítás — melynek gondolatát Békéscsaba indította el — jelentős alkalom az erők összemérésére, az eddig megtett út bizonyítására. Vállalkozó kedvvel, önálló kísérletezéssel, a megfelelőbb nyilatkozási formák keresésével találkozunk, de akadnak jellegtelen, keveset mondó képek is, melyeknél még szín- vagy formakeresés sem menti a szürkeséget. Van, aki egy-két színen belül modulál, s az árnyalatok sokféleségével alakít, vannak kik széles színfoltokkal vagy vonallal körülabroncsolt formákkal festenek. Néhány képnél a hideg színek vagy merev vonalak lefokozzák még a keresetlen ábrázolást is. *Az igen erős szobrászi anyagban az alkotók többsége monumentalitásra törekszik s zárt kompozíciókba sűríti látomásait.* Bár sok festői szépséggel találkozunk, a művész néhol a színek l'art pour l'art játékosságáig feszíti a kifejezést, rajzi fogyatékosságokat takargatva velük. *Egy tömbön, egységen belül is jelentkező egyéni hang,* hol a [illegible] módjában, hol han[illegible] élet eleven[illegible] dületű áb[illegible] elő[illegible]

re mutató törekvések mellett azonban jellegtelen sablonábrázolásokkal, formai vagy színezéstechnikai sematizmussal is találkozunk. Mégis a képek és kisplasztikák megtekintése után

kedvező szintézis

alakul ki bennünk a Tiszántúl képzőművészeti törekvéseiről, szándékáról, félreérthetően bizonyítva, hogy ez a művészet innen nőtt ki Szeged, Szentes, Szolnok, Békéscsaba, Hódmezővásárhely s Debrecen talajából, a hagyományokból merítő gyökerekkel, indítékokkal.

A munkamotívumok erőszakolása hiányzik, *a munkaábrázolás a környezetbe ágyazva természetesnek hat,* elmélyedt helyismeret, a körülöttük élő emberek jellemének biztos jelzése érzik, s ennek következménye a mondanivaló kellő sűrítése. Dicséretre méltó, hogy a portrék egyike-másika már a pszichológiai jellemzés magaslatáig emelkedik, *a benső történések képzőművészeti tolmácsolásáig.* E benső lélekrajz több kisplasztikai műnél is jelentkezik.

A kiállítók vonzó módon beszélnek a máról, de hiányzik az aprólékosság, a széles történéseket átfogó mesélő kedv. Szinte valamennyien oldott, széles festőiséggel dolgoznak.

A kritika nyilván nem törekedhet teljességre, csak az alapvető jegyeket emelheti ki, sajátosabb jelenségeket kíván összegezni, egyes alkotások kapcsán.

A hódmezővásárhelyiek

közül szóljunk Németh Józsefről. *Delelés* c. vásznán atmoszférikus fényhatások érvényesülnek. Hock Ferenc *Téli tája* a jéghordás munkáját oldja fel széles ecsetkezelésű látomássá. Keleti Jenő *Háztetők* c. művével, Kajári Gyula szénrajzaival a vásárhelyi képzőművészet magas színvonalát bizonyítja.

Nagy számmal képviseltetik magukat

a szolnokiak

is. Így Bótos Sándor *Parasztleányánál* a színeket körülfonja, széles foltokkal alakít, míg a *Piac* vásznán a kisvárosi parasztélet elevenedik meg sommásan. Viszonylag lefokozott színskáláját egy piros vagy sárga tüze izzítja. Gácsi Mihály nagy *Téli tája,* Chiovini Ferenc *Szánkó* és *Őszi vásár* c. műve nagyvonalú hangulati tükrei a kisváros mindennapi életének, míg a *Delelésnél* a barna színek virtuóz kezelését csodálhatjuk. Baranyi Sándor *Tabányi házak* c. munkájánál is felismerhető a Tiszántúl alaphangja, a mély vörösbarnák, a kék és zöld színek merész tömörsége. Alkotó erejéhez mégis közelebb esik a reggeli fényben tükröző tiszai táj, vörös csónakkal, merész perspektívával. — Milyen halk színekkel fogalmaz a tárlat egyik legnagyobb tehetsége, Meggyes László! Szinte belerajzolja ecsetjével a halakat ábrázoló vonalakat képébe, az egésznek nemesen elvont, de a valóságot meg nem tagadó jelleget adva.

Atmoszférikus fényhatásokat, levegőtől átmásított, tompított lila színeket figyelhetünk meg

a szegedi

Dorogi Imrénél. A szintén szegedi csoporthoz tartozó Jánoska Tivadarnál derült fényben úszó *Dunakanyart,* Fontos Sándornál a kék színekre alapított életképet értékelhetünk. *(Búcsú a kiskapuban.)* Rendkívül jól megalapozott festői kulturáltságot igazol Vinkler László *Dunai tája,* változatos, mélytűzű színekkel. Szívesen láttunk volna több képet is tőle.

A békéscsabai

Ezüst György a barna színek néhány árnyalatára korlátozza látomásait, míg Lipták Pál csendéleteinél a vibráló kékek és zöldek szinte már absztrakt hatását figyelhetjük meg. Feloldó merészsége már formabontás felé hajlik, mégis kellő mértéktartásával realitást ébreszt. Boldizsár Iván nagyméretű vásznát, a *Vásárnap délelőttöt,* Csáki Maronyák József merész lendületű *Halászatát* már „budapestinek" jelzi a kép felírata, de a vásznak hangulata a tiszántúli alkotók szellemi légkörének vonzásából való.

A szentesiek

csoportjához tartozó Tokacsli Lajost a tiszaparti óriásfák, az árteret elöntő Tisza rozsdásbarna fái érdeklik, körének letagadhatatlan jegyeivel.

Hosszú szünet után újra találkozunk tárlatainkon a ruhátlan emberi test ábrázolásával. Így Izsáki I.-nál (Budapest) s Mészáros Lajosnál, aki *Olvasó nőjében* is biztos portretizáló készségről tanúskodik. — A tárlat legszebb képei közül való Major Jenő két vászna. *Rendkívül emelkedett, finom modellállású, halkszavú, érett színkultúrája* még a folyosón elhelyezett kisméretű *Nyári délután* c. képénél is első pillanatra megragadó s alkotójának biztos esztétikai ízlését igazolja.

(A kiállítás kép- és kisplasztikai anyagának értékelését következő számunkban folytatjuk.)

Dr. Tóth Ervin

Telefon: 188-29
HAJDÚ-BIHARMEGYEI
NAPLÓ

200 személyes trolibusz

A moszkvai villamos-trolibusz főigazgatóság központi tervező irodájának kollektívája eredeti, csuklóskötéssel összekapcsolt kétszakaszos trolibusz tervét dolgozta ki.

Függetlenül a termeskocsi hosszától, az új trolibusz az utcai kanyarokban kevesebb helyet foglal majd el, mint a mostani kocsik. A vezető munkáját megkönnyíti a kormányra szerelt légnyomásos erősítő.

Az utasok könnyen átmehetnek az egyik szakaszból a másikba

Y

badulás után

tru Gheorghiu-

mint 1000 színjátszó együttest, énekkart, népi tánccsoportot, művészegyüttest alakított.

Iasiban hatalmas kultúrpalotát rendeztek be, ebben nyították meg a Képzőművészeti Múzeumot, az Etnográfiai Múzeumot, a Népművészeti Iskolát, a Műszaki Múzeumot, a Történeti Múzeumot, valamint több más múzeumot és kultúrintézményt. A Román Népköztársaság Akadémiája fiókintézetet nyított a városban több kutatóintézettel.

Ha az ember ma Iasi tartományban utazik, mindenütt új házakat lát. Iasiban, Birladban és más városokban az elmúlt években hatalmas lakóépületek keletkeztek, de ezeken kívül az elmúlt 3 évben az állam 25 000 000 lej összegű kölcsönnel támogatta a dolgozók egyéni lakásépítkezési akcióját és ugyanakkor megfelelő építkezési anyagot is biztosított. Az elmúlt két évben a falvakban tízezrével épültek az új há-

FALUSI TANÁCSADÓ

MELYIK SERTESFAJTA TENYÉSZTESEVEL FOGLALKOZZUNK

Az utóbbi időben sokan fordultak tenyésztési problémáikkal állattenyésztő szakemberekhez és aziránt érdeklődtek, melyik sertésfajtát érdemes tenyészteni. Ezekre a kérdésekre szeretnénk most választ adni:

Az elmúlt 10 év alatt a sertéstenyésztés jelentős változásokon ment keresztül hazánkban. Ezt a változást a sertéshús, és zsír fogyasztása is befolyásolta. Növekedett a fogyasztók érdeklődése a jó minőségű hús iránt, de viszonylag csökkent a zsír- és szalonnafogyasztás az utóbbi években. A magasabb igényeket a fehér hússertéssel lehet legjobban kielégíteni. Ahol a tenyésztési viszonyok, valamint az adottságok, fehérjében bőséges takarmányok rendelkezésre állnak, érdemes a nagyobb igényű fehér hús sertés tenyésztésével foglalkozni. Gondosan ügyeljünk azonban arra, hogy megfelelő tenyésztési, igényes tartási követelményeknek eleget tudjunk tenni és fehérjében gazdag takarmányokat biztosítsunk.

A megye egész területén, de különösen a Hortobágyon és perem községeiben, ahol jó legeltetési körülmények vannak,

centrált fehérje takarmányokkal is ki lehet elégíteni. Helyes tenyészkiválasztással könnyen elérhetjük, hogy a nagyobb testű, hosszabb törzsű egyedek kerülnek tenyésztésre, így a fajta értékes tulajdonságai nem csökkennek. A szaporaságot és nagyobb fejlődési erőt növelhetjük keresztezéssel is. Fontos, hogy a szülőpárokat gondosan válasszuk meg, jó minőségű apaállatokat használjunk és az utódokat jobb takarmányozásban részesítsük.

Kerüljük a nem fajtiszta zug kanokkal való fedeztetést, mert a káros következményeket csak az utódok fejlődése folyamán vesszük észre.

MIT JÖVEDELMEZETT A BAROMFITENYESZTÉS?

A nádudvari Vörös Csillag Termelőszövetkezet március elején 1150 db naposcsibét vásárolt. A csibéket háromhónapos korukig nevelték és ekkor kiválogatták a továbbtenyésztésre alkalmas egyedeket, majd a tenyésztésre nem alkalmasakat értékesítették. A vásárolt 1150 db naposcsibéből háromhónapos korig elhullott 76 db, ami 6,5 százaléka az állománynak, így a felnevelési eredmény kielégítőnek mondható.

A csibék vételára, takarmá-

szövetkezet, így a tiszta nyereség minden csibe után 12 forint. Három hónap alatt tehát 6216 forinttal növelte baromfitenyésztésből jövedelmét a példamutatóan gazdálkodó szocialista nagyüzem.

ERDEMES LUCERNAMAGOT TERMELNI

A hajdúnánási Táncsics Termelőszövetkezet szerződést kötött a MEZŐMAG Vállalattal lucernamag termesztésére. A szerződés értelmében 24 mázsa 91 kg lucernamagot adott be a vállalatnak, amiért 97 991 forintot és 5 mázsa fémzárolt lucernamagot kapott. A földesi Petőfi Termelőszövetkezet szerződés alapján 27 mázsa 95 kiló lucernamagot adott át és 102 599 forintot kapott a vetőmagért.

NAGYÜZEMI FELÁRAT KAPNAK A SZERZŐDÉSES TERMÉNYEKÉRT A SZÖVETKEZETEK, TÁRSULÁSOK

A földművelésügyi miniszter augusztus 5-én megjelent rendelete szerint a szerződéses vetőmagvak és egyéb termények átvételi árán felül nagyüzemi felárat kell kifizetni az átadott összes mennyiség után az egyöntetű, jó minőségű, nagy tételben átadott szerződéses termények [illegible] lami

MEGYERI BARNA
(1920–1966)
kiállítása

Megnyitja: 1992. február 18-án 18 órakor
Nagy Ildikó
művészettörténész

Megtekinthető: 1992. március 22-ig,
hétköznap 14–18,
szombat-vasárnap 10–18 óráig,
hétfőn zárva

ÓBUDAI TÁRSASKÖR GALÉRIA
Budapest III., Kiskorona u. 7.

Megyeri Barna (1920–1966)

1937-42 között végezte el a Képzőművészeti Főiskolát. Igazi mesterének Medgyessy Ferenc vallotta. Részt vett a Szinyei Társaság, a KUT és a Nemzeti Szalon, majd 1947-ben az Európai Iskola kiállításán.
Az ostrom alatt műterme elpusztult.
1960-61-ben az Iparművészeti Főiskola tanára volt.
1965-ben Munkácsy-díjat kapott.
1971-es Magyar Nemzeti Galéria-beli emlékkiállítását további posztumusz tárlatok (Hódmezővásárhely, Debrecen, Óbuda) követték. 1991-ben művei szerepeltek az MNG *A hatvanas évek* c. kiállításán.

A művész a negyvenes évek végétől pályázatokon vett részt, közéri feladatokon dolgozott. Emellett azonban szakadatlanul folytatta elvont „formakísérleteit" (függesztett plasztikák, karton- és fémhajlítások, varrott papír-kompozíciók), melyek zöme ma már minden további nélkül szobornak tekinthető. Jelen kiállítás életművének ezt a vonulatát, *absztrakt munkáit* mutatja be.

A kiállítást rendezte: Aknai Gábor
A kiadvány archív felvételek [illegible] val készült
F.k.: dr. Megyeri [illegible]
TISZSZÖ Kft.

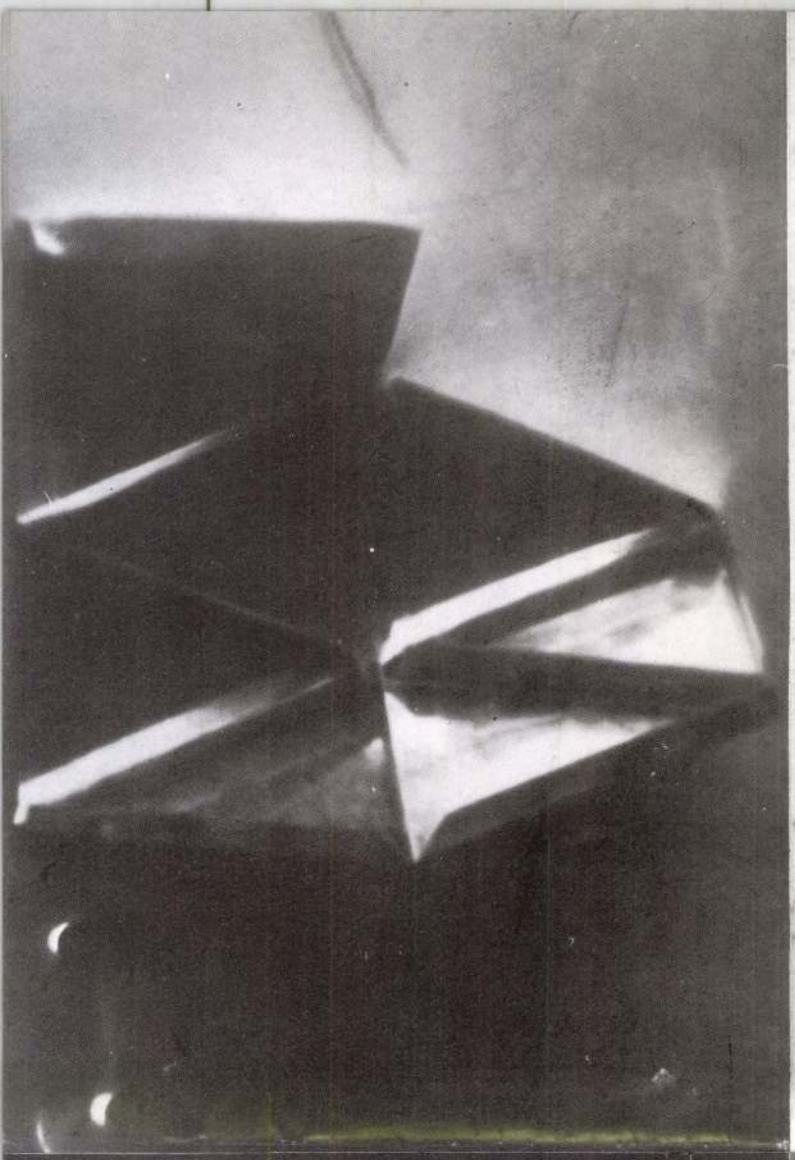

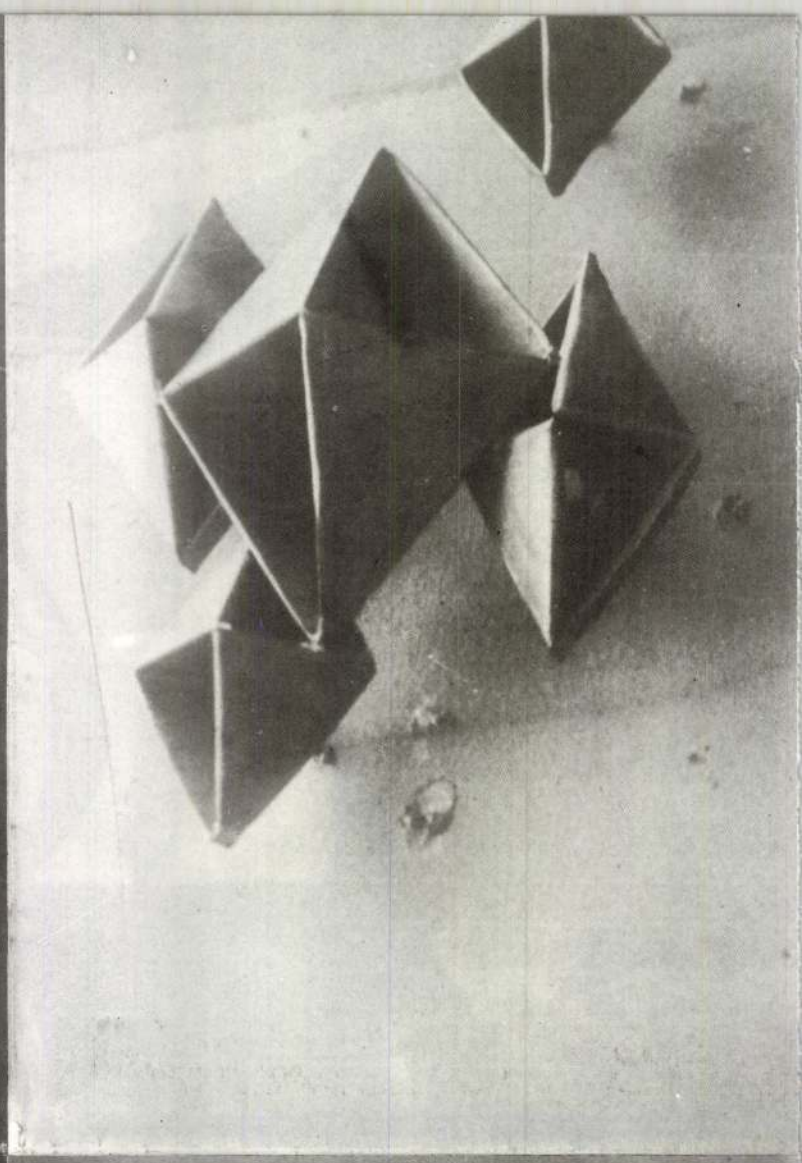

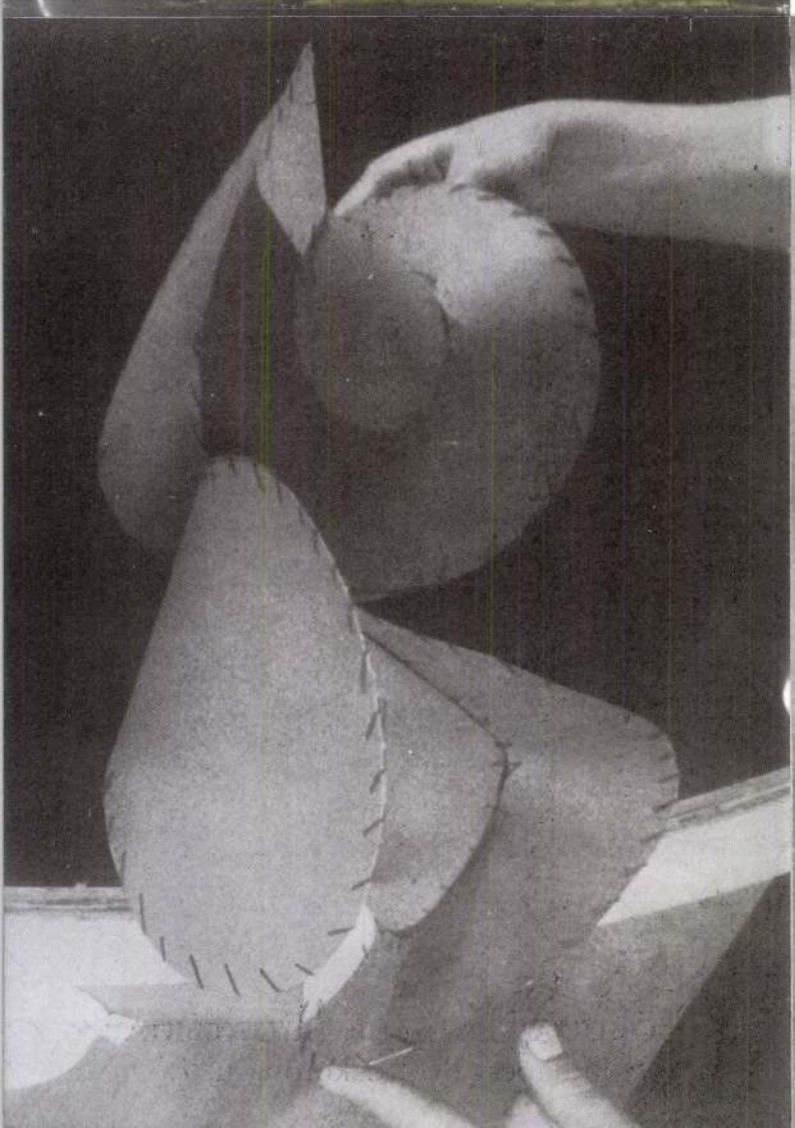

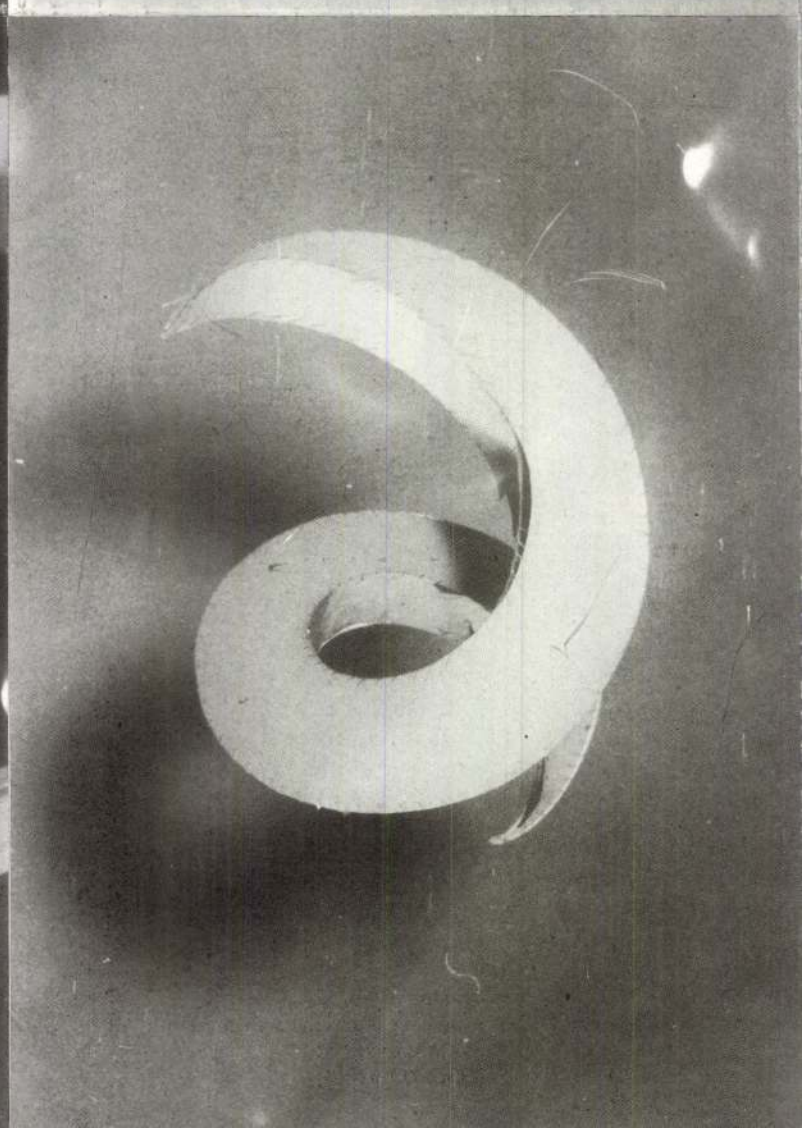

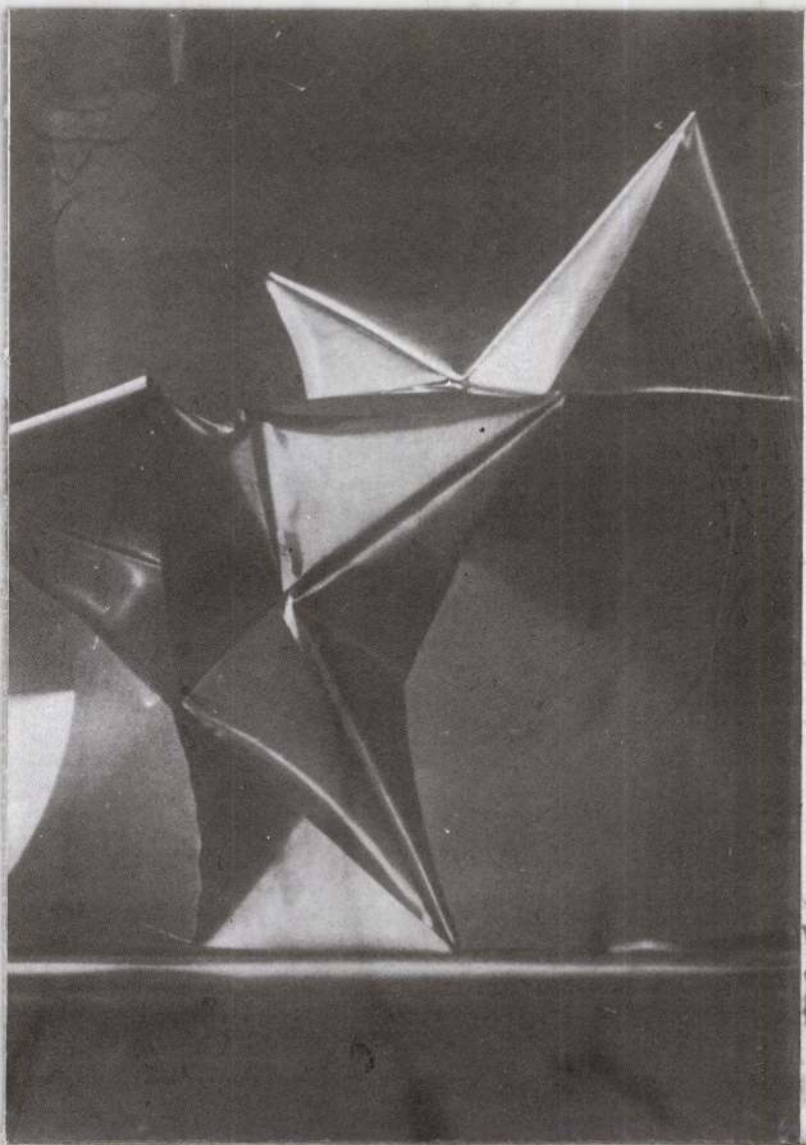

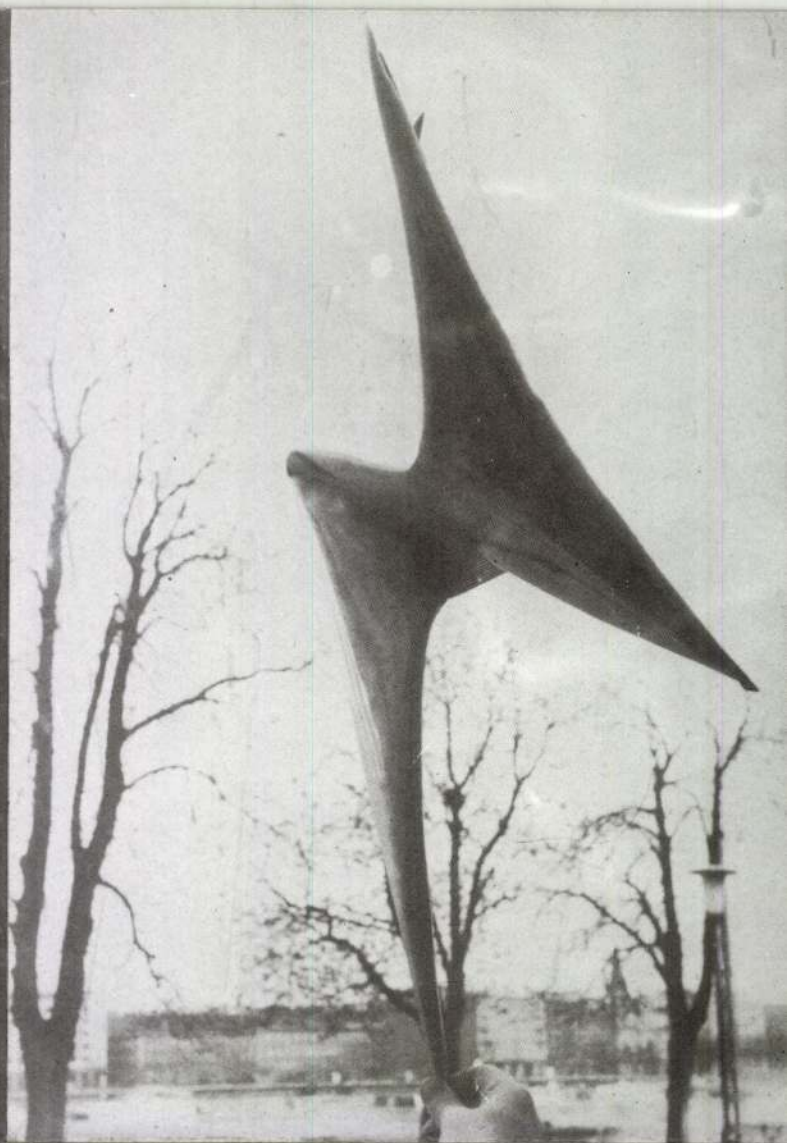

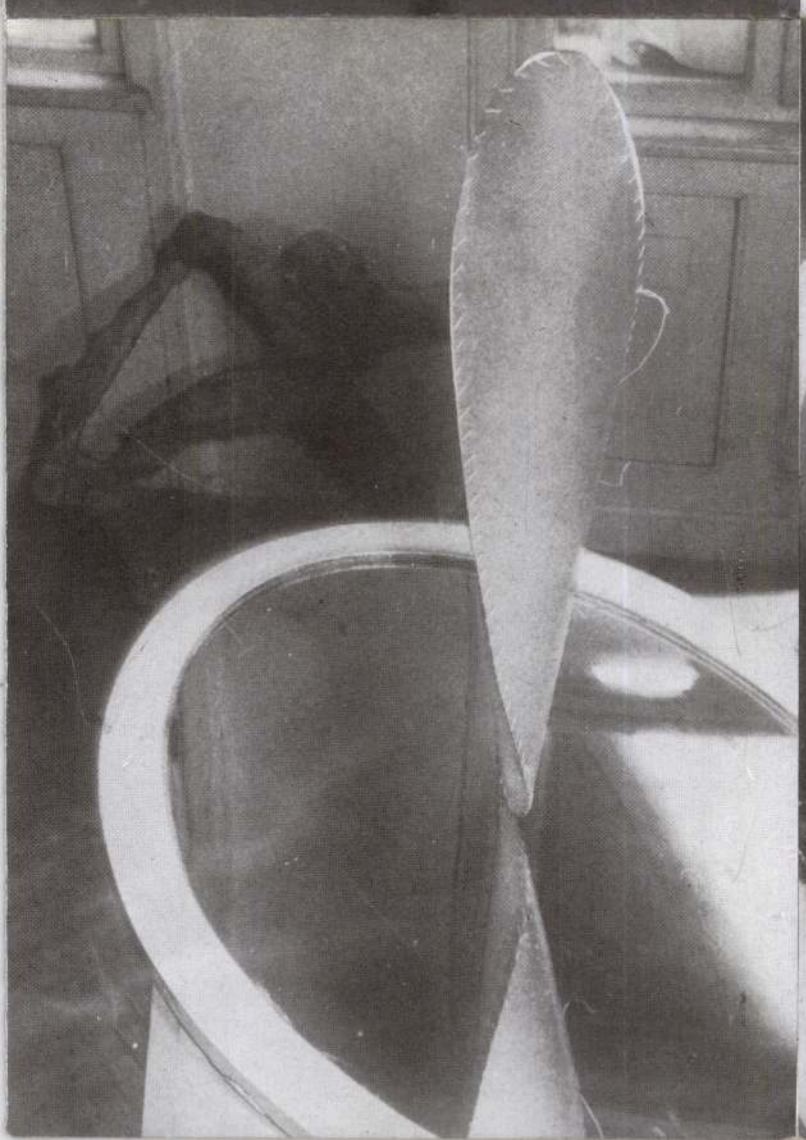

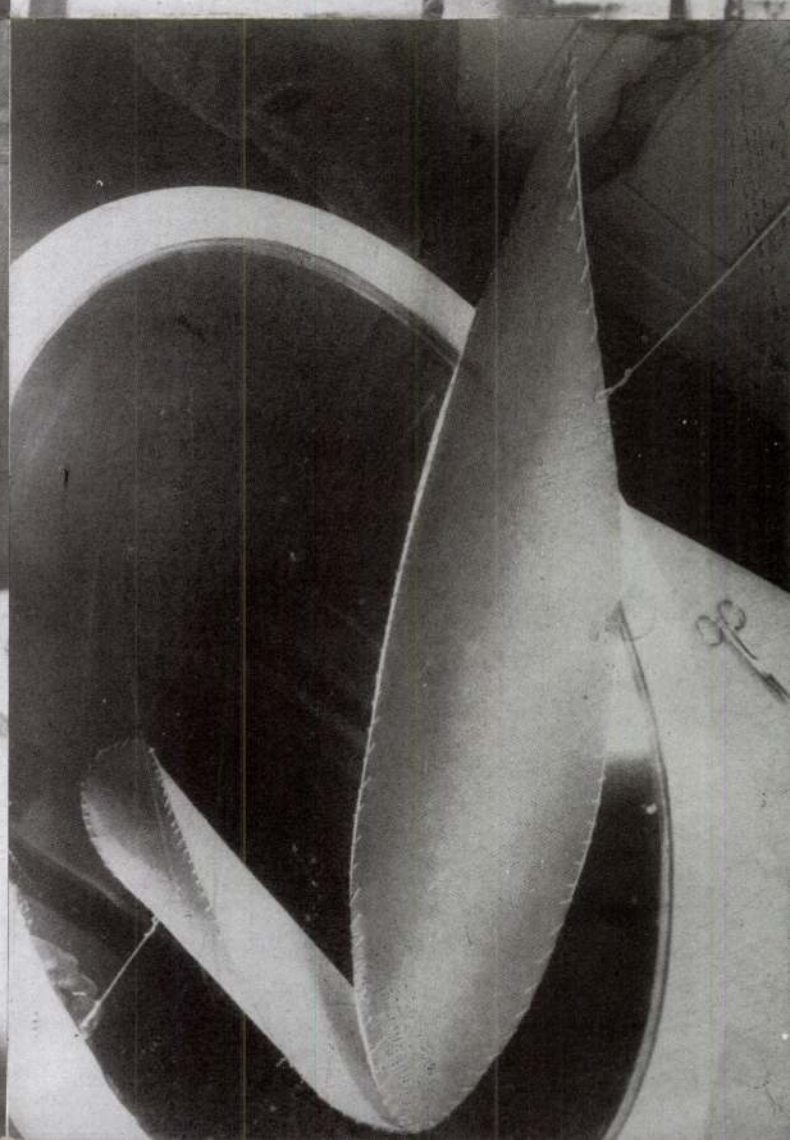

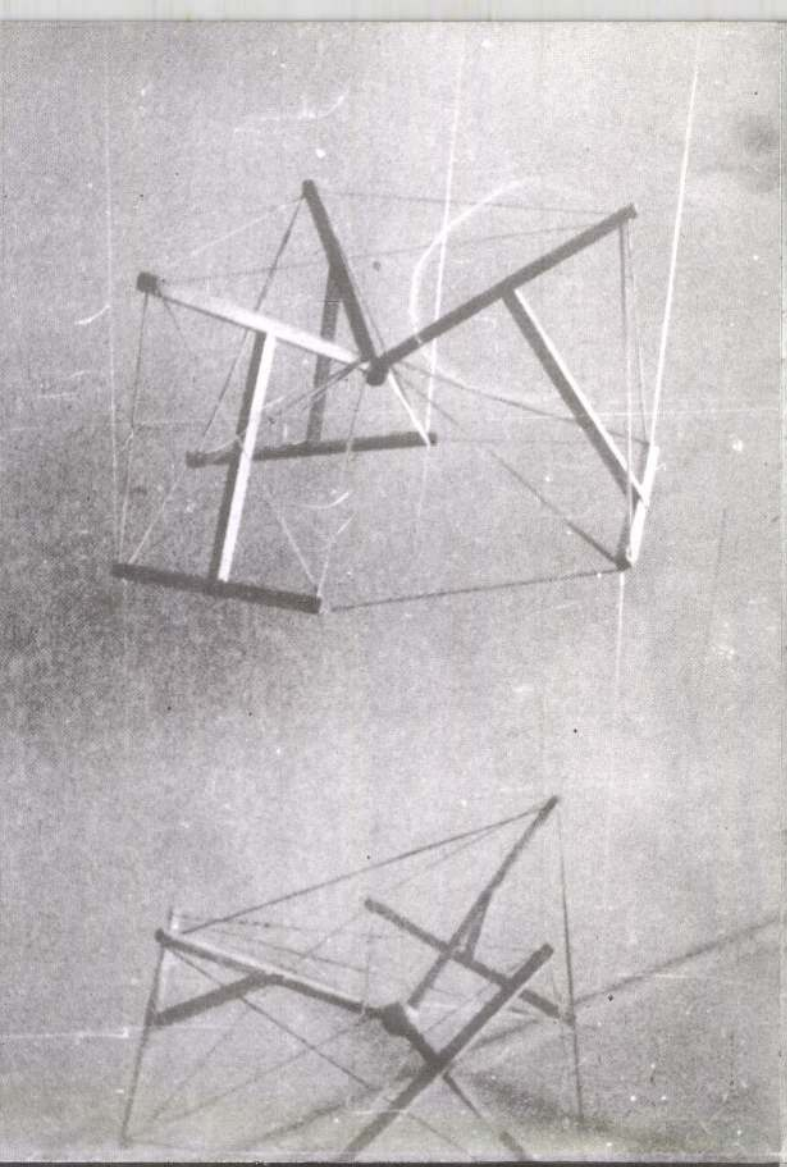

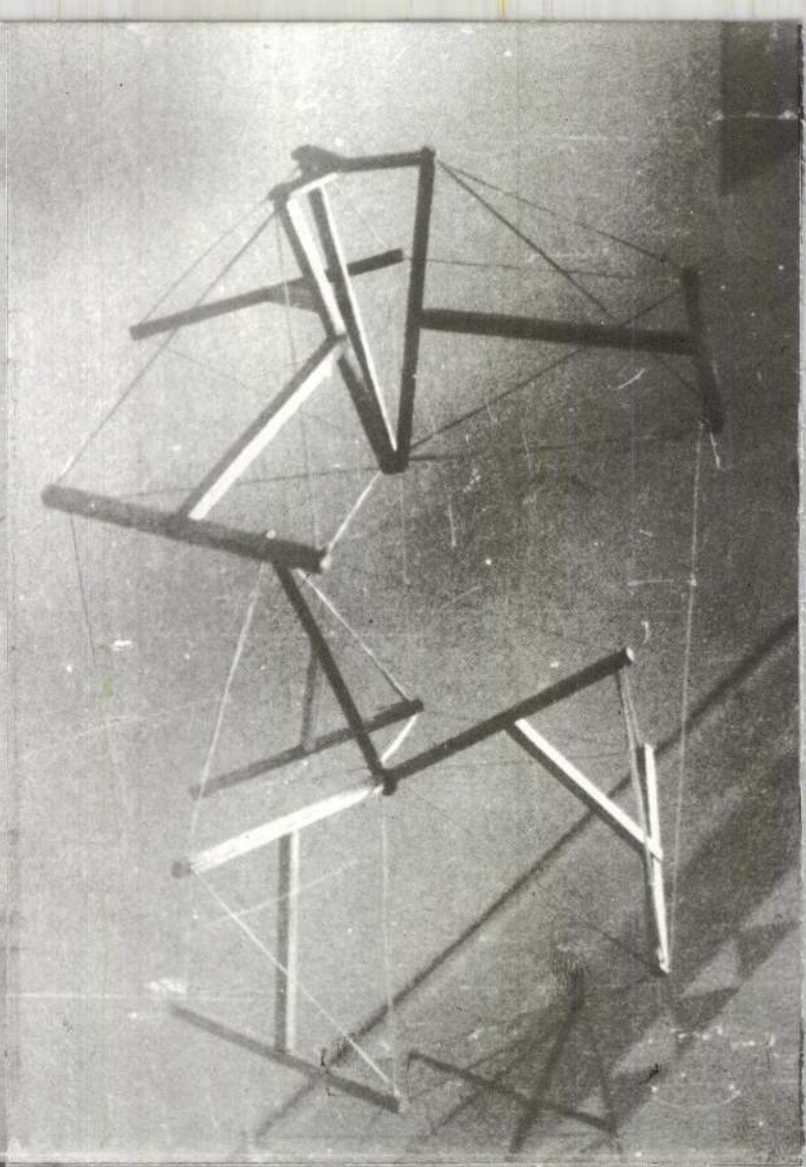

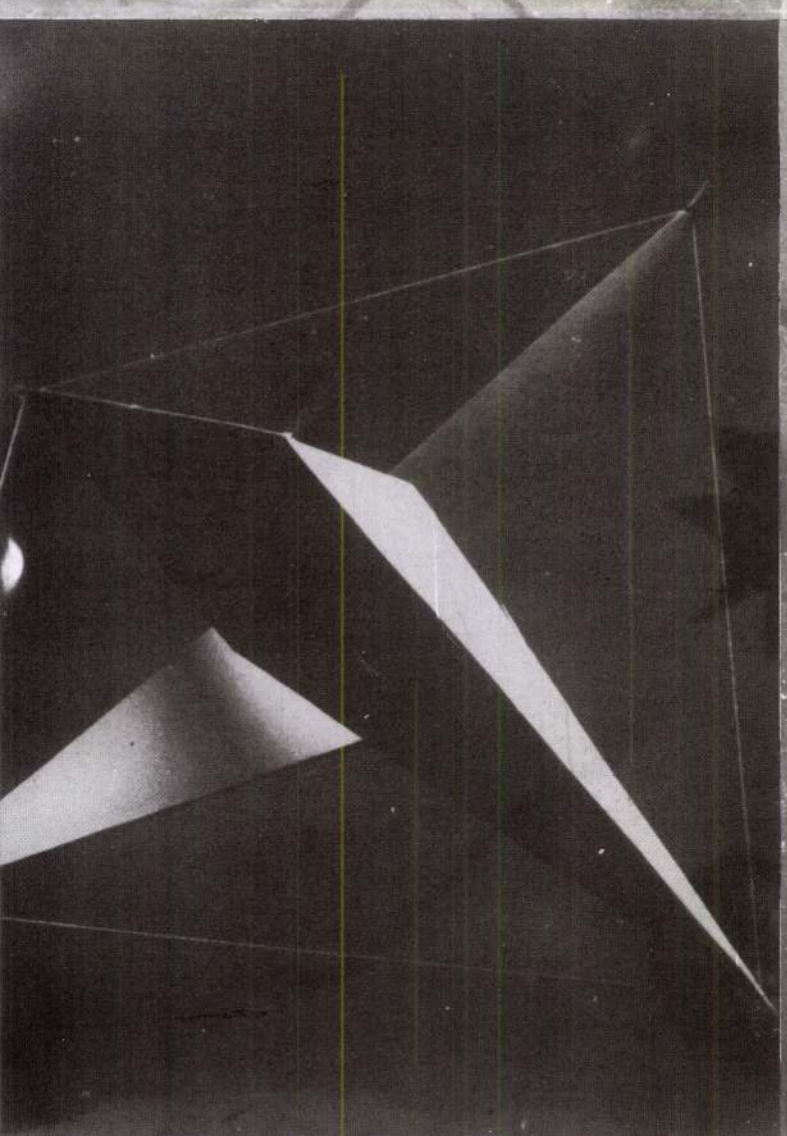

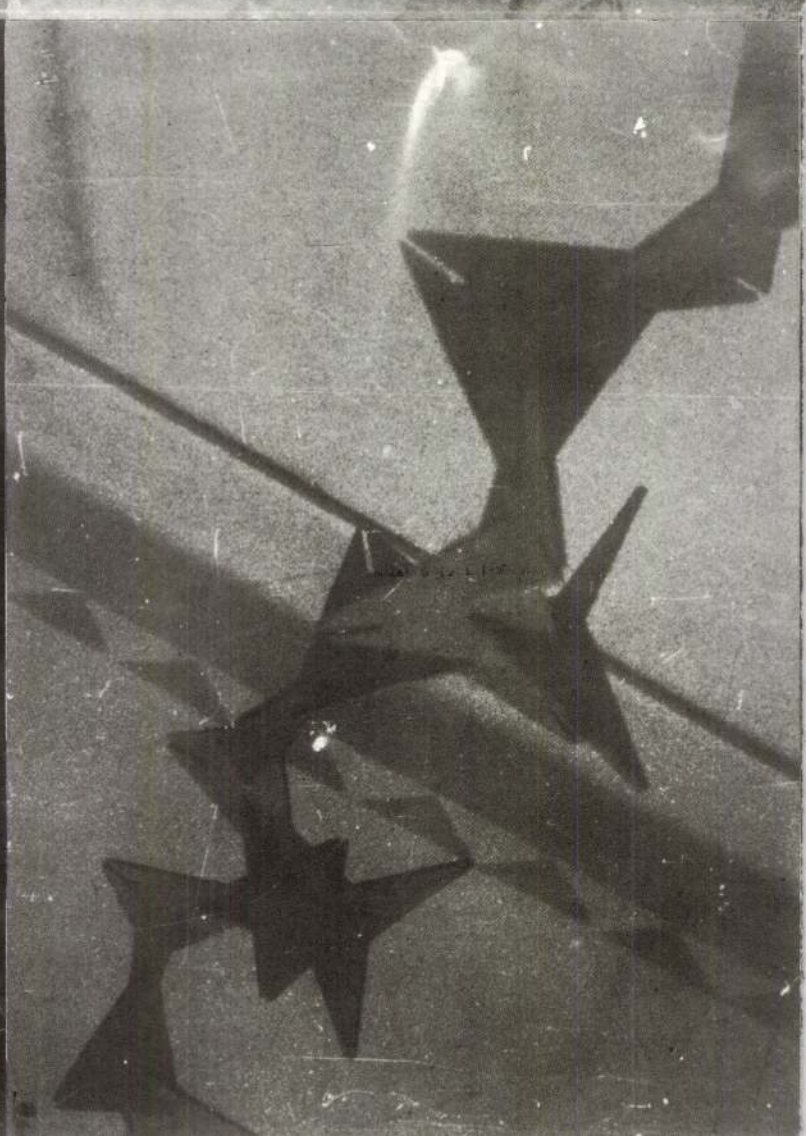

Megyeri Barna

1998. IV. 25.

Művészszoba

Durkó Péter Párizsra tekint

Durkó Péter a legfiatalabb zeneszerző-nemzedék egyik ígérete.

– Nem megkerülhető a kérdés: édesapád, Durkó Zsolt, az újabb kori magyar zeneszerzés kiemelkedő személyisége menynyiben befolyásolta zeneszerzői fejlődésedet, neveltetésedet?

– Nagyobb lélegzetű darabjaimat megmutattam neki, megjegyzéseiből pedig megpróbáltam okulni. De kezdettől fogva önálló zenei világ megteremtésére törekedtem.

– Hamvasabb kamaszkorodban sem követted őt? Voltak-e konfliktusaitok, amennyiben te más zenei világot képzeltél el magadnak?

– Kezdetben még követtem stílárisan, de hamar igyekeztem zeneileg elszakadni tőle. Talán a *Hegedűverseny* partitúrájában vagy a *Hangzásképek* című zongoradarabban már sikerült is ez, miként a tavaszi fesztiválon édesapám emlékére rendezett hangversenyen bemutatott, *Visszhangok Apollinaire költeményeire* című, énekszólóra és kamaraegyüttesre írt kompozíciómban is. Ezek egyéni hangja nem tudatos szembefordulás, de már elválik az ő zenei világától.

– Ez a mű már a párizsi Conservatoire-on folytatott tanulmányaid gyümölcse. Miért Párizst választottad posztgraduális képzésed helyszínéül, s milyen levegőt szívsz ott magadba?

– Franciaország zenei és egyáltalán művészi, kulturális légköre kedvező környezet egy zeneszerző számára. Az egykori párizsi világkiállítás szelleme még ma is él, ha egy évszázad termésével gazdagodva, más formában is. Így nemcsak Jacques *Charpentier* órái szolgálnak okulásomra, hanem a koncertek tömege is: naponta 1520 hangversenyt rendeznek telt házzal, s a társművészeteket még nem is említettük. A távoli kultúrák iránti fogékonyság sem lankadt a franciákban.

– Érzel-e különbséget a francia felfogás és a mindkettőnk hazai zenei neveltetését is átható németes gondolkodás között?

– A franciákat a változatos színgazdagság jellemzi a németek más erényeivel szemben. Az európai művészetben a franciák vezetnek.

– Hogyan zajlanak az óráitok Charpentier osztályában?

– Nemcsak francia növendékei vannak, hanem a világ minden tájáról jöttek össze tanítványai: Dél-Amerikából, Görögországból és sok más helyről. A Charpentier-nél töltött heti egy egész nap egyik felében XX. századi zenét hallgatunk: *Boulezt*, *Messiaent*, impresszionistákat, a másik felében egymás darabjaival ismerkedünk, hogy egymás erényeiből és hibáiból tanulhassunk.

– Bizonyára sokat mesélt neked édesapád az ő hajdan Goffredo Petrassinál, a római Santa Cecilia Akadémián folytatott ösztöndíjas tanulmányairól. Érzel-e hasonlóságot az ő és a te külföldi képzésed tapasztalatai között?

– Zeneileg és történelmileg is különböző a helyzetünk. Hajdan a zenei élet sem volt mentes a politika tolakodóan disszonáns felhangjaitól, ma viszont egy külföldi tanulmányút inkább a liszti *vándorévek* szellemét idézi. Az kétségkívül közös, hogy jóllehet ma már itthon is alaposan tanulmányozhattuk a kortárs irányzatokat azokban jobban el lehet mélyedni külföldi tanulás során.

– Első párizsi éved derekán járva mik a további terveid?

– Most egy vonósnégyest készülök befejezni, majd a Nemzetközi Kodály Társaság rendelésére egy angol vagy latin nyelvű gyermekkart kell írnom. Tervezek egy darabot fúvósegyüttesre, ez az apparátus kísérletezésre ad alkalmat. A következő tanévre is Párizsban szeretnék maradni.

– Jellemző-e, hogy a Conservatoire-on külföldi növendéktársaid közül kikkel találtál legjobban közös hangot?

– Ez stílusok és művek kérdése. Ma főként egy francia és egy dél-amerikai kollégám munkája áll közel hozzám.

Hollós Máté

Emlékkiállítás a Képzőművészeti Főiskolán

Megyeri Barna nonfiguratív alkotásai

Szobrok, rajzok, nonfiguratív térplaszikák, lemez- és papírmunkák idézik *Megyeri* Barna munkásságát a Képzőművészeti Főiskolán e héten megnyílt kiállításon. Az 1920-ban Nagyváradon született, s fiatalon, 46 éves korában, 1966-ban elhunyt szobrászművész Magyarországra átszökve ezen a főiskolán tanult, *Kisfaludi Strobl* Zsigmond osztályában. Később az Iparművészeti Főiskola belsőépítészeti tanszékén maga alkotta tantárgyat tanított *Tér és forma* címmel. Szakadatlanul folytatta elvont „formakísérleteit" – *függesztett plasztikák, karton- és fémhajlítások, varrott papírkompozíciók* –, melyek zöme ma már minden további nélkül szobornak tekinthető. A kiállítás *május 14-ig*, hétfőtől péntekig 10–18 óra, szombaton 10–13 óra között látogatható.

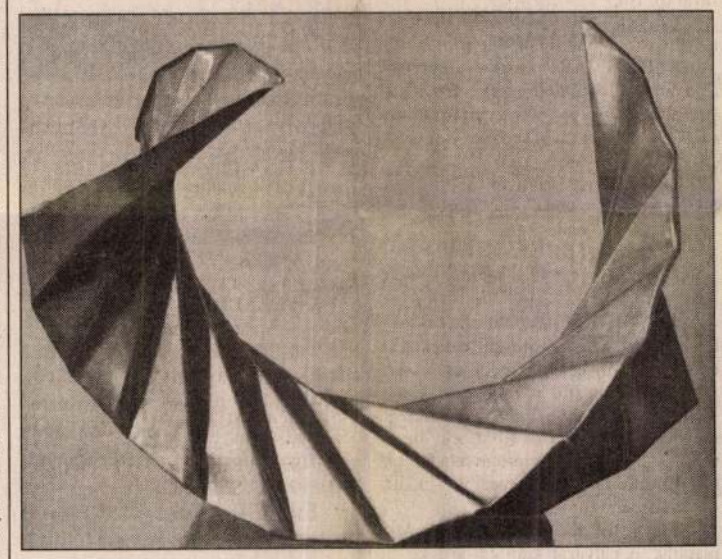

Lemezhajlítás

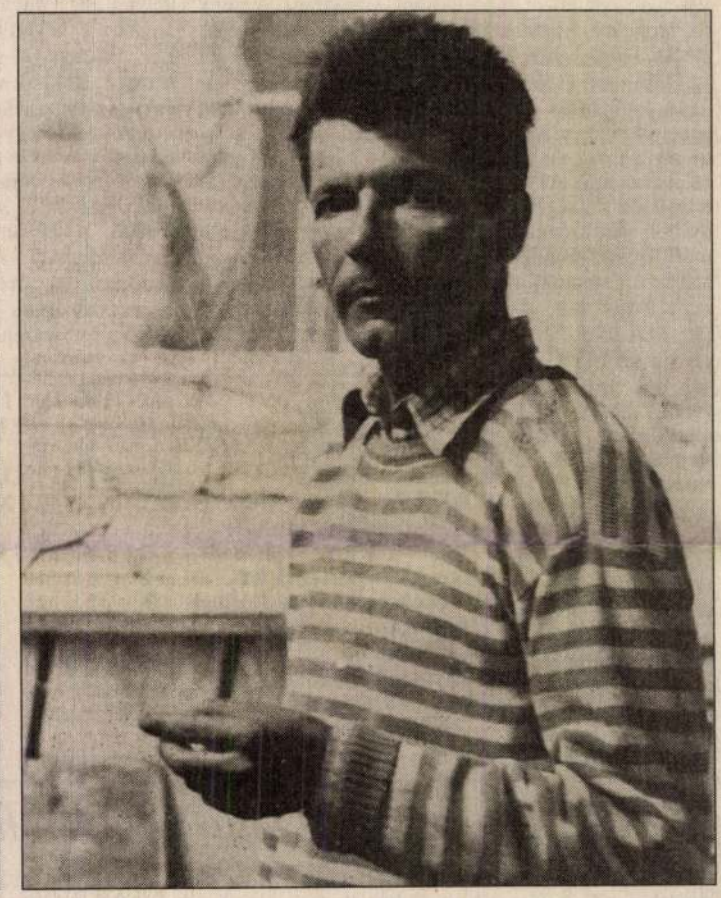

A művész

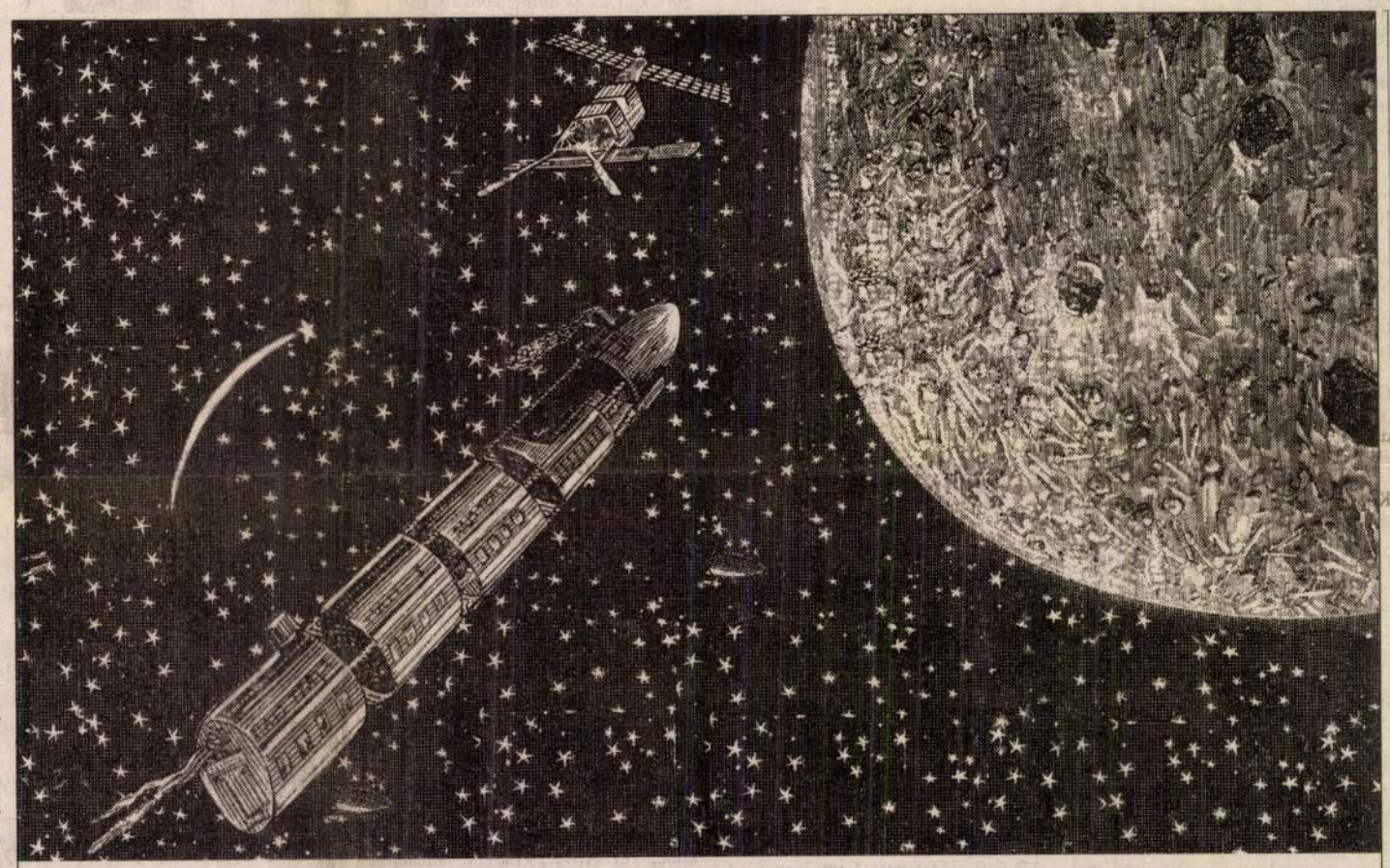

A MAGYAR NEMZET TOTÓZÓJA

18. heti totótanácsadó május 2–3-ra

A totó jövő heti műsora úgy alakult, hogy négy fixre játszható találkozót is ki tudtunk választani. A négy fix mérkőzés közül kettő magyar, kettő pedig olasz meccs. Ferencváros–Zalaegerszeg: a Fradi győzelmét az Üllői úton a 36 ponttal a 10. helyen álló ZTE ellen a papírforma és emberi számítás szerint biztosra vehetjük, még akkor is, ha figyelembe vesszük, hogy tavaly a Fradi az egerszegi pályán 2-1-re kikapott a zalai csapattól. Az őszi fordulóban a Ferencváros 4-2-re győzött Zalaegerszegen. Stadler FC–MTK: amennyiben van százszázalékosan biztos meccs, erre a mérkőzésre mondhatjuk. A biztos kiesőnek látszó akasztói csapatnak még hazai pályán sincs esélye a győzelemre. Sem a tavalyi bajnokság során, sem az idei őszi fordulóban nem sikerült nyertes mérkőzést vívnia az MTK-val. Vicenza–Juventus: ezen a mérkőzésen a Bajnokok Ligájának finalistája találkozik a KEK négyes döntőjéből a múlt héten kiesett Vicenzával. A Vicenza az olasz bajnokságban nem szerepel olyan sikeresen, mint a KEK-ben, az A osztályban 31 ponttal – feleannyival, mint amennyivel a Juve rendelkezik – a 11. helyen áll, a Juventus váltakozva az Interrel, hol az 1., hol a 2. helyet foglalja el. A Juve olyan nagyágyúkat vonultat fel csatársorában, mint Del Piero és Inzaghi, akiknek vitathatatlan érdeme a csapat hazai és nemzetközi sikeres szereplése. Lecce–Lazio: ezen a találkozón egy kupadöntős együttes méri össze eejét egy A ligás kiesőjelölttel. A Lecce az idei bajnokság során mindössze ötször hagyta el győztesen a focipályát, és 17-szer vesztesen, a Laziónál majdnem fordított a helyzet – 16-szor győzött és ötször vesztett. Különben az UEFA Kupában igen érdekesen alakultak az eredmények: a Lazio az Internazionaléval játszik kupadöntőt Párizsban. Nagy fintora volna a fociszerencsének, ha most a Lazio a Leccével szemben alulmaradna.

1. Debrecen–Győr	1X	1X	1X	1X	1X	1X
2. Ferencváros–Zalaegerszeg	1	1	1	1	1	1
3. Stadler FC–MTK	2	2	2	2	2	2
4. Haladás–Diósgyőr	1X2	1X2	1X2	1X2	1X2	1X2
5. Duisburg–Bayern München	X2	X2	X2	X2	X2	X2
6. Karlsruhe–VfB Stuttgart	X	X	2	2	2	2
7. 1860 München–Schalke 04	1	1	X	X	2	2
8. Leverkusen–Herha BSC	X	X	1	1	1	1
9. Mönchengladbach–Rostock	X	2	2	X	X	2
10. Vicenza–Juventus	2	2	2	2	2	2
11. Lecce–Lazio	2	2	2	2	2	2
12. Parma–Sampdoria	X	1	1	X	1	X
13. Napoli–Udinese + 1 mérkőzés	2	X	2	X	2	X
14. Roma–Milan	1	1	1	1	1	1

Jövő heti játékunk két háromesélyes és hét kétesélyes tipp megjátszásából áll, hat darab 300 forintos kombinációs szelvényen összesen 1800 forintért. A találati valószínűség 11-es találatra 54, 12-esre 40 és 13-asra hat százalék.

Ajánlatunk a lottó jövő heti húzásaira

Az ötös lottó múlt heti sorsolásán két megjátszott számunkat – a 72-est és a 89-est – kihúzták, és így két darab kettes találatunk lett, amelyek egyenként 483 forintot érnek. A jövő szombati, 18 heti sorsolásra a két kihúzott szám helyett a 20-ast és a 63-ast variáljuk eddigi számaink közé. Mindkét szám tavaly egy-egy alkalommal augusztusban került utoljára a nyerő listára. Az 1966 óta nyeretlen 68-ast fix számnak játsszuk.

2, 20, 27, 37, 38, 58, 63, 68, 77, 86 és 87.

1.	2	20	27	68	87	
2.	2	20	58	63	68	
3.	2	27	63	68	77	
4.	2	37	58	68	87	
5.	2	38	58	68	86	
6.	2	68	77	86	87	
7.	20	27	37	38	68	
8.	20	27	58	68	77	
9.	20	37	68	77	86	
10.	20	58	63	68	87	
11.	27	37	63	68	86	
12.	27	58	68	86	87	
13.	37	38	68	77	87	
14.	38	58	63	68	77	

A variáció öt kihúzott szám esetén, ha a fix szám is a kihúzottak között van, legalább egy darab négyes találatot hoz.

A hatos lottó jövő heti sorsolására egy szám, a 31-es kivételével, amelyet a múlt szombaton kihúztak, ugyanazokat a számokat játszuk meg, mint erre a hétre.

A kihúzott szám helyett a 26-ost variáljuk a többi szám közé. Az új választott számunk januárban volt utoljára nyerőszám.

2, 11, 13, 18, 24, 26, 30, 36 és 45.

1.	2	11	13	18	24	26
2.	2	11	13	30	36	45
3.	2	13	18	30	36	45
4.	11	18	24	30	36	45
5.	11	18	26	30	36	45
6.	11	24	26	30	36	45
7.	13	24	26	30	36	45
8.	18	24	26	30	36	45

Ha a sorsoláson a fent megjátszott számok közül hatot kihúznak, a variációban legalább egy darab ötös találat lesz. **(gálfalvi)**

Tolerancia

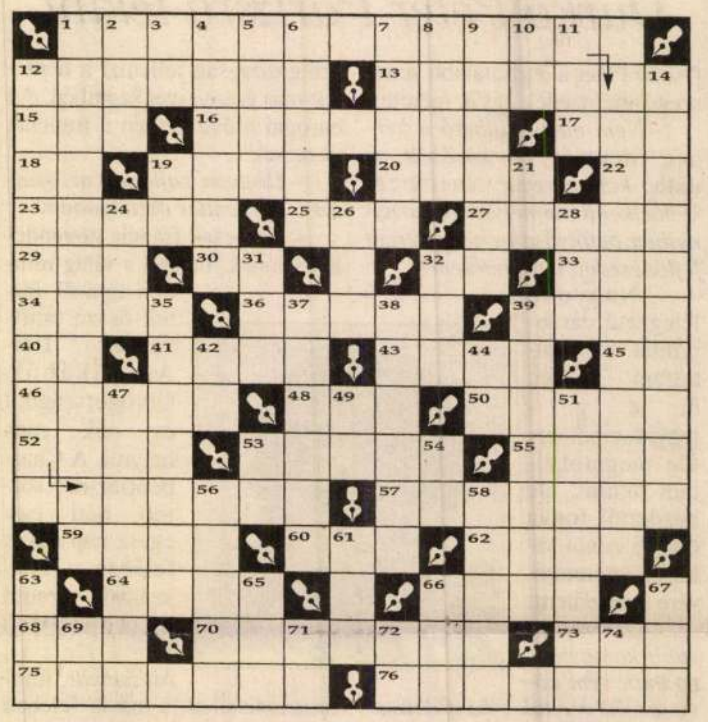

Vízszintesek: 1. A tolerancia mindig elfogulatlan kell hogy legyen. (Zárt betűk: Ő, E.) 12. Fogadalomtétel helye. 13. Polcról leemelni. 15. Párosan égetik (!) 16. Időnként levelező. 17. Finn és svéd autójel. 18. Bent gyere (!) 19. Lejjebbről. 20. Somogyi község lakója. 22. Annyi mint. 23. Mi … (hogy hívják?) 25. Kocsma része. 27. Olasz város. 29. Költői napszak. 30. Zárthelyi dolgozat röv. 32. Pénzünk röv. 33. Erősen csíp. 34. Régi férfinevünk. 36. Jósika M. regénye. 39. Építési törmelék. 40. Az újvidéki autók jele. 41. Gertrúd királyné öccse. 43. Önérzetében sért. 45. Régi évszámok előtt áll. 46. Románfrancia költő (Tristan) 48. A harmadik hatvány. 50. Próba. 52. Afrikai eleségnövény. 53. Hátrafelé közlekedik. 55. Mintás szövet. 57. Betegség terjesztője lehet. 59. Rövid női név. 60. Valamitől kezdődően. 62. Szolga. 64. Maga … meg a sírját. 66. Arab állam. 68. Ütőlap. 70. A talpához csúsztató. 73. Kis Olivér. 75. Hús jelzője lehet. 76. Udvariasan búcsúzik tőled.

Függőlegesek: 1. Görög drámákban rendszeresen hallható! 2. Szlovák és kambodzsai autójel. 3. Varróeszköz. 4. Etilcsoportot visz a molekulába. 5. Császári kutyanév. 6. Elektromos jármű. 7. D.-amerikai füves puszta. 8. Összetételben: változás. 9. Szomjoltó hely. 10. Tiltás. 11. Kromoszómák fontos összetevője. **12. A vízsz. 1. sz. sor folytatása.** (Zárt betű: Á.) 14. Bemutatás. 19. Azov határa. (!) 21. Korjelző rövidítés. 24. Latin én. 26. Ez viszont út latinul. 28. Imrécske. 31. Fél tucat. 32. Összetételben: kedvelő. 35. Egymás után mondás. 37. Udvaroló. 38. Tekekellék. 39. Ritka női név. 42. Tantál. 44. Keresztül. 47. Ízesítő. 49. Régi hosszmérték. 51. Sportpálya jelzője lehet. 53. Tallium. 54. Kettőzve: városunk. 56. Félrevezet. 58. Seprű alapanyaga. 61. Hajó vége. 63. Első vasútvonalunk végállomása! 65. … mars (takarodj). 66. Icus. 67. Angol főrend megszólítása. 69. Azonos betűk. 71. Gödröt mélyít. 72. Motívum. 74. Folyadék. **LéL**

A megfejtéseket a következő címre kérjük: **Magyar Nemzet szerkesztősége. Szombati Magazin. Játék. 1554 Budapest, Pf.: 59.**

Határidő: május 2.

Az április 11-ei keresztrejtvény helyes megfejtése: „Légy realista – akard a lehetetlent."

Féléves előfizetést nyertek a Magyar Nemzetre:

Budapestről: Rab László 1077, Vancsik Zoltán 1237.

Vidékről: Matusih Mária, Mosonmagyaróvár és dr. Salamon Miklós, Eger.

MŰKINCSEK – ÁRVERÉSEK – GALÉRIÁK

Mennyiért kelt el?

A BÁV Rt. 32. művészeti aukcióján április 16-án

	kikiáltási ár	*leütési ár*
Emőd Aurél: Asztaltársaság (olaj, vászon 80x90)	150 000	500 000
Vastagh Géza: Gémek (olaj, vászon 80x120)	150 000	300 000
Balthazar Wigand: Pesti látkép (vegy. tech., papír 16x23)	30 000	320 000
Függelék 2,8 g ezüst	1 000	13 000
Gallé váza (színes, rétegelt üveg 74,5 cm magas)	900 000	1 600 000
Zsolnay kaspó (16 cm magas, 24 cm átm.)	350 000	750 000
Gorka Géza hamutartó (sellőfigura, kerámia, 12,5 cm átm.)	10 000	90 000
Fedeles kupa (341 g. ezüst, Pest, 1846)	50 000	320 000
Psumin tartó (filigrán, ezüst)	40 000	180 000
Obusson (XVIII. sz.-i francia gyapjú falikárpit 220x110)	350 000	900 000

A Font Antikvárium 2. árverésén április 17-én

	kikiáltási ár	*leütési ár*

HATVANNÉGY MEZŐS VILÁGEGYETEM

Előkelő mezőny Monacóban

Több tucat hangszerből álló szimfonikus zenekar vezényléséhez, az egyes instrumentumok szólamainak és összhangzásuknak pontos fejben tartásához hasonlította egy német irodalmár azt a szellemi teljesítményt, Vaszilij *Ivancsuk* győzött, a vakpartikban Vlagyimir *Kramnyik* diadalmaskodott.

Az összesített végeredmény: 1-2. Shirov, Kramnyik 15, 3. Ivancsuk 14,5, 4. Anand 12,5-6. Karpov, Topalov 11,5-

Bfd1 Vc7 15. Bd2 Hc5 16. Vd1 Vb8 17. Hab1 He5 18. f3 Bfd8 19. Kh1 Fa8 20. Vg1 Kh8 21. b3 g5 22. Fd4 Hcd7 23. Ha4 Bc6 24. Ha3 Bdc8 25. Hc2 b5 26. Hb2 b4 27. Bcd1 Bg8 28. Hd3 a5 29. Fb2 Bcc8 30. Hd4

Megyeri Barnabás

festő

Gránátdobó c. képe

Háditudósító kiállítás
a Pesti Vigadóban
1943. máj. 2-12. ig.

1081. *Asa.*

Derékig, kissé balrafordu
szőke haja vállaira omlik, b
Jobb kezét, melyre balját tette
töse piros, zöld bélésű köpe
részén ezt olvassuk: »*Asa a*

Fresco, vásznan, méretei (
Vétetett 1893 november 21-én
1894 január 5-iki 58693 sz. leira
tatott 1894 deczember 31-én. –
1895 június 29-iki 3304 szvsz.

MDK

Magyeri Barnabás

Krampácsoló, szobormü

Tamás Ernő: Az I. Magy. Képzőmüv. Kiáll. kisebb szobrai és kisplasztikai müvei. Kis Ujság, 1950. szept. 13. 4 l.

MDK

Megyeri Barnabás

Aida, terrakotta
Balajkás nő, "
Női fej. "

KUT kiáll. N.Szal. 1943. okt. 31.

Megyesi Barnabás
Női arckép, terrakotta

XVI. Tavaszi Szalon. Nemzeti Szalon, 1941. julius,
9 1.

MEGYERI Bancu

Péter J: Klubkiállítások (Gótvöskil)

Művelt Nép 1955 u ért, nov 20, 47 sz. 2 l.

Megyeri Barna

nobrán

l.

Szabad Művészet

1949. 419. l.

könyv értelmében a 40 drb

lékek Országos Bizottságán

Megyeri Barna

Nobrass

Pogány Ö. G. = a III-
képzőmův. Kiáll-
plasztikai anyaga.

Szabad Művészet

1953. 25. l.

27. l.

Meggeri Barnabás szobrán M.D.K.

Korsós nő. Bronz hüv. tul.

Szabadság harcos emlék. Gipsz. Ugtul.

Szár magyar művén. Kiállítás kat.

Bp. 1948 11

MDK

Megyery Barna

Ferrari Violetta, gipsz

Zalaváry L. épitész, "

Arckép kiáll. Ernst Muz. 1952. aug. 11 l.

MDK

Megyeri Barnabás

Gránátdobó

Haditudósitó kiáll. a Pesti Vigadóban. 1943. máj. 4 l.

MDK

Megyeri Barnabás, szobrász.

Korsós nö.	Bronz.
Szabadságharcos emlék.	Gipsz.

Száz magyar müvész. Föv. Képtár kiállitásai.XL.
Budapest.1948.okt. Kat.11.l.

Megyeri Barnabás, MDK.

„A Tiszapalkonyai Erőmű s' a czepeli Transit áruház homlokzatára kerülő képzőművészeti alkotásokat — másokéi mellett — Megyeri Barnabás pályamunkái közül választják ki."

–: Ngolcvannégy képzőművész készít új alkotásokat nagy ipari városoknak, vidéki iskoláknak

Népszabadság, Bp. 1959. júl. 3. 8. l

Megyeri Barna szobrász
~~Németh: Kiállítás a Műcsarnokban~~ Lajos: Tavaszi tér Cat
Szabad Nép, 1952, május 25. 8. l.

Relief.

129033/907. szám.

A Műemlékek Orsz. Bizottságának, m. évi 681 számu föl-terjesztésére, tudomása és további megfelelő eljárás végett kiadom.

Budapest, 1908 február hó 13-án

A miniszter meghagyásából:

K. Lippich

miniszteri tanácsos.

Megyeri Barna
szobrász

M.D.K.

„Varrónő"-je.

Dutka Mária: A VII. Magyar Képzőmű vészeti Kiállítás szobrairól
Magyar Nemzet, 1959. apr. 4.

12 l.

M.T.M

MDK

Megyeri Barnabás szobrász

Üttörő-állomás kerámia-díszítése

Uj képzőműv. alkotásokkal.... Nagy. Nemz. 1953. aug. 11.

Eger (Heves)

Hibay Károly-utca 13. Ház, egy
puval. Copfstílű, 1780 körül.

/Eger V és MV. Ep. 1951, 7 l/

MDK

Megyeri Barna

részvételi dijban részesült

Kossuth- és Hunyadi-szobor . . . pályamivek.
Szabad Nép, 1951. nov. 1. 6 l.

Megyeri Barna

M.D.K

kobrán

emlitve

Kampis, hagy. mür. Bp. 1960 550

MDK

Megyeri Barna

Ferrari Violetta, gipsz

Arckép kiáll. Ernst Muz. 1952. aug. 11 l.

MDK

Megyeri Barna

Zalaváry L. épitész, gipsz

Arckép kiáll. Ernst Muz. 1952. aug. 11 l.

Megyesi Barna
szobrász

M.D.K.

„Varronő" c. műve

Artner Tivadar: Tavaszi tárlat
Nők Lapja, 1959. ápr. 23 – 17 szám

Ministère des Travaux Publics

Service [illegible]

Ingénieur [illegible]

Ingénieur [illegible]

Ingénieur

Megyeri Barna, szobrász

A Csók-galériában, a grafikai és kisplasztikai kiállításon szerepel Varróleány c. alkotásával.

P.T.: Jegyzetek kiállításokról

9.l

Népszabadság. Bp. 1960. júl. 22. [Vidéki]

MDK

Megyeri Barnabás

Lengő

Magy. Képzőműv. ujabb irányai. M.Szal. 1948.
jan.

15 l.

Megyeri Barnabás

Keszonos, gipsz

III.M.Képzőművészeti Kiállitás 1952. dec.
1953. március katalogusa, 19 lap

MDK

Megyeri Barnabás, sz. 192o.
szobrász

Európai Isk. XXX. kiáll. 1948. jan.

MDK

Megyeri Barnabás

Krampácsoló

Pogány Ö.G: 1. Magy. Képzőműv. kiáll.
Szabad Nép, 1950. aug. 27. 11 l.

Megyeri Barna MDK

Három vörösrézlemez dombormüve a legjobb megoldásnak látszik a tatabányai /?/ lakóházakra készitett dombormüveknél.

20-21ő.o.

Rozványi Márta: Uj szobrok, uj épületek.

Müterem 1958 I.évf. 12. sz. 16-21.o.

MDK.

Megyeri Barna

1965-ben a Munkácsy dij II.fokozatát kapta

Szocialista Müvészetért 1965 május lap -

.

Megyeri Barnabás,

Szobrász.

Kiállítás 1948. címmel a Nemzeti Szalonban.

Emlétve.

Népszünetés, 1965. 6. sz. 34. old.

Megyeri Barnabás, szobrász

(2)

A Varróleány c. bronzszobor.

Repr.

G. M.: A „Varróleány" kalandjai 2.

ESTI HIRLAP, Bp. 1964. ápr. 17.

704

Megyeri Barnabás, szobrász

MDK

1

Varró leány c. kis (25 cm.) bronzszobrát háromszor lopták el. 1958-ban külföldi kiállításon volt s ott tűnt el. Másodpéldányát 1963-ban a Műcsarnok kiállításán, a harmadpéldányt most a Csók Galériában rendezés közben emelték el.

G. M.: A „Varró leány" kalandjai 2. bp. 1964. ápr. 17.

ESTI HIRLAP

Megyeri Barnabás, szobrász MDH

Bakky Sándor festőművészel közösen állította ki műveit a Csók István Galériában. Művészete hifinomult, igényes. Európa elvablása c. kompozíciója pompás. A Harcos című megérdemelné, hogy köztérre kerüljön.

Cs. M.: A Csók Galéria új tárlata 2

ESTI HIRLAP, Bp. 1964. márc. 14.

Mezyeri Barna

l.

Szabad Művészet

1950. 10. 415. l.

Megyeri Barna
Kossuth ~~Terv~~ szobor terve
Németh ~~Kiállitás a Mücsarnokban~~ Lajos: Tavaszi tárlat
Szabad Nép, 1952, május 25. 8 l.

KASSAI MÚZEUM.

225.
907.

Méltóságos

Br. Forster Gyula Urnak, a Lipót-
lovagja, a műemlékek országos bizottsá-
nak Elnöke. – Bálvány u. /

Budapest

VI. Szépművészeti
múzeum,
Állatkertiszét

Hoból
kulturügyben
portomentes

MEGYERI BARNABÁS

Nő pálmággal, Nappal, Ujjóval
fém lemez (repr.)

ML: Uj módszer a szobrászatban

Művelt Nép 1955 II. évf 33 s. aug. 14. 4. l.

MEGYERI Barna

FRANK János: Más az íze. = ÉS XXXVI.évf.12.sz. 1992. március 2o. 12.p.

Bp.,Óbudai Társaskör Galéria, 1992

MEGYERI Barna

LOSONCI Miklós: Múlt és jövő körvonalai. =
Vasárnapi Hirek, VIII.évf. 9.sz. 1992. március 1.
9.p.

Bp.,Óbudai Társaskör Galéria, Megyeri Barna kiáll.,1992
Bp.,Józsefváros Galéria, Gavrilovits Sándor kiáll.,1992

évfolyam 47. szám 1990. december 1.

MEGYERI Barna

KIÁLLÍTÁS

„Készítsetek egy tárgyat, valamit, ami nem hasonlít semmire sem"

Megyeri Barna-emlékkiállítás

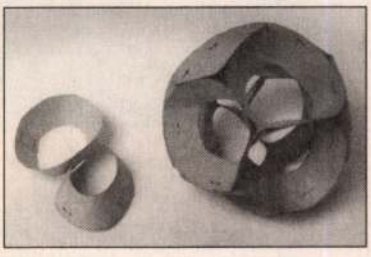

A címben foglaltakat hagyta örökül a művész tanítványainak, mert gondolatainak szabadsága szerinte kitépte alkotásait az egzakt formák veteményeskertjéből. Az 1966-ban fiatalon elhunyt Megyeri Barna szobraiból, rajzaiból és egyéb papírmunkáiból rendezett kiállítás pedig éppen ezt a szolidan sziporkázó szabad szárnyalást tárja fel. A kiállított nonfiguratív térplasztikák, lemez- és papírhagyatékok, bár az avantgárd szobrászat térittasságához állnak legközelebb, valójában sehova sem sorolhatók. „Végeredményben engem izgat, hogy mi az a feladat: formát térbe építeni. A papírt, az acélt és az alumíniumlemezt sík felületben gyártják. Ha ezeket összehajtod, összegörbíted, testekké képezhetőek (...), hogyan tud egy vagy két valamilyen felület létrehozni egy formát" – mondta egy 1963-as interjújában. Kezei alatt a sík játszótérré nemesül, alkotó leleménye pedig Möbius-origami. Élete kádba pottyantott papírtitanikok biztos úszása. Ráadásul a magyar képzőművészet plasztikai sebészeként egy olyan korban alkotott, amelyben a művészetet is cigarettacsikként kezelték.

Horváth Sebestyén

Képzőművészeti Főiskola Barcsay terme, VI., Andrássy út 69–71., megtekinthető május 14-ig

✪✪✪✪

KONCERT

Ki fogok

Snétberger-lemezbemutató

Nem egy hálás szerep: Nyugaton élő dzsesszgitárosaink közül ma Snétberger Ferenc kénytelen betölteni azt az űrt, amit Szabó Gábor, majd Zoller Attila maga után hagyott. Ismertsége, nyilvánvaló technikai felkészültsége, a szvingben, a latin dzsesszben és a (magyarországi) népzenékben való jártassága erre alkalmassá teszi, még ha – mondom én – szerzőként maradt is bizonyítanivaló. Remélhetőleg az ízlésével sincs baj.

Ráharapott Lovász Irén hangjára is, ugye. Az úgy volt, hogy felkérést kapott új lemezének hangszerelésére. Rögvest összeállt hozzá egy zenekar, turnéztak is kicsit – aztán szoroztak-osztottak az ügynökségek, és innentől annyi lett. Ha jól tudom, az effélé műveletekben Snétberger sem volt kimondottan kóser, de ez bizalmas információ. Végül is – új Lovász-album helyett – egyetlen olyan dal született, amely most rákerült Snétberger új anyagára, úgymint Lovász Irén *special guest*. Ez a *Páva* egy nagyon szép dal, alighanem messze a legszebb közös, a kivétel. A többi, amit egy tavalyi koncertfelvételről, illetve most a Zeneakadémián hallottam, meg sem közelíti. (Azokban közel sem feledkezett egymásba a népdal és a dzsessz.) Ha durvulnék, azt mondanám: *ez* az egy dal volt bennük, úgy istenigazán. Szóval lehet, hogy jobban jártunk *matematikailag.*

Erről szólt számomra a lemezbemutató koncert is. Snétberger triója (Egri János – bőgő, Balázs Elemér – dob) mintha a tuti középtávú érzelmekre célzott volna, a „beígért", valamirevaló megszállottságot csak a címadó *Obsession* – abban is leginkább a dobszóló– hozta; illetve a túlvégről ott volt Lovász Irén gyöngédsége, azon viszont a kíséret nem talált fogást.

Más bajom nem volt, csak a Zeneakadémia. Az egész tetejében még az a penetráns nyugi. Egyszer ki fogok borulni a kulturáltságtól, az lesz a vége.

F. D. J.

Zeneakadémia, április 23.

✪✪✪

340 Kultura 1998 V. 30

Gary Lucas: Busy Being Born. Beefheart kedvenc gitárosa John Zorn – radikális zsidó zenékre szakosodott – kiadójánál publikálta albumát. De semmi durvulás. Ez egy gyermekek számára készített lemez, *legyenek akárhány évesek* – miként a borító jelzi, hozzátéve: s *még csak zsidónak sem muszáj lenniük.* Részemről rendben: köztes állapotú vagyok.

Jobbára akusztikus darabokat hallunk szólóban, vagy alkalmasint Greg Cohen, John Zorn, Jonathane Kane és Misako Kano társaságában. Lucas gyerekkori emlékeit, illetve azt, ami/ahogy ma van – zsidó népzenét, a Popeye, a Fiddler on the Roof vagy az Exodus dallamát, s persze (Lucas) külön bejáratú szárnycsattogásait is. Akik ismerik a korábbi dolgait, felfedhetnek önismétléseket, üresjáratokat, mégsem rendülnek meg. Azok tudják, ez szinte lényegtelen. Lucasnak úgymond engedélyezve van, hogy tizenöt-húsz percről szóljanak a lemezei, annyi a légszomjhoz és a hátborzongáshoz, szóval a függőséghez épp elég. A Busy Being Born is ilyen. Vagy ilyenebb egy kicsit.

(*Tzadik*) * * * *

Khaled: Hafla. Khaled jelképes figurája a nyolcvanas évek rai-robbanásának. '88-ban az ő dalaival lepte el az utakat a „zavargó" ifjúság; mondhatni, az a pasas, akinek a sorsán és a művészetén egyaránt mérhető az algír társadalomban és zenében végbemenő változás. A rai rebellis ifjúsági popzenévé vált ezekben az években, a kávéházakból áttelepedett a csarnokokba, beszippantott egy kis reggae-t, funkyt, rumbát, és a tradicionális hangzásból nagyjából annyit őrzött meg, amennyi átjött a szintetizátorokon. Ezzel az áradással persze rengeteg gagyi is a felszínre került, gyakorlatilag elkerülhetetlenné vált a hígulás; Khaled azonban eleve a spanyol, a francia és az arab muzsikák közös befolyásával cseperedett fel Oránban, és jól ismerte a klasszikus és folkzene előadásmódjait ahhoz, hogy ne lépje át kontroll nélkül a határt.

A *Hafla* koncertlemez, s mint ilyen, afféle *best of.* Rajta azok a slágerek – így a *Didi*, a *Chebba* vagy a *N'ssi, N'ssi* –, amelyekkel befutott, és persze az utolsó soralbum, a *Sahra* erősségei. Etno-popról van szó, ne kelljen mondanom; most bulizni kéretik, később majd megvilágosodunk.

(*Barclay/PolyGram*) * * * *

Marton László Távolodó

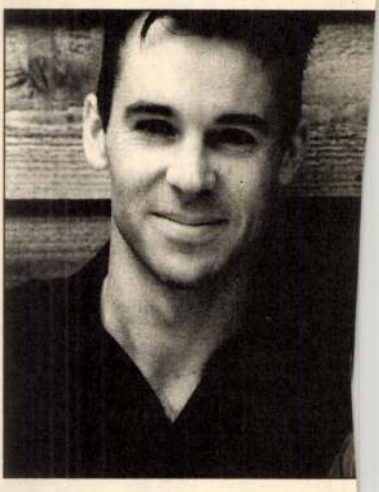

Ég,

Lisa Gerrard & Pie

Isteni szép, nem is nagyon kéne nem valami fölpörgetőset akar éppen heti a kormányt a pirosban, az veg hinni a márkanévben, nem lesz csal rard. A Dead Can Dance feminin fele elő szabadidejében, töretlen az ív, cs a földitől az égi felé, ahogy Brendan vett részt a zene teremtésének folyam

A Dead Can Dance maszkulin fele angolszász folk felé, de nincs az eml egész, ahogy van. Lenyűgöző termés helyén van, mert csak ott lehet, de n vagy rockszámnál, ahol másodpercek meg is kapod, nem, itt meglepetések szervesen kapcsolódik az előtte, mög hogy a váratlan is magától értetődik. adott ebbe az egységbe – eltekintve –, nyilván nem véletlenül kapta a le egyenrangú fél látomásai leltek egymá ban, Ausztráliának azon a bozótos vi biztos azért, hogy a magyarok azt hig

Ha Pieter Bourke nevére nem ugrik tíz évvel ezelőtti zenekarának híre ép mint mostani etno-ambient-elektro duo tudom leírni, mert a *Duality* sajtóany 1995-ös lemezén (*The Mirror Pool*), minek következtében bekerült a Dead *Spiritchaser* turnéjának zenekarába, bá

A *Duality* tehát kettejük közös műv találkozása az abszolútummal való újr mas lehet földhözragadtabb lelkek el hogy bedugaszolt fülein keresztül fejét elkezdi azt hinni, hogy érti is, amit ez A *Duality* magasztos, mint egy teátráli ta, akár a gyerekek éneke, áhítatos, mi ne elő, és rajta van a természeti népek gol strófától eltekintve egy nem létez (Lisa Gerrard próbálkozott Krisztus ny nem sikerült teljes biztonsággal rátaláln példabeszédek ilyetén közvetítésének a val vonja be. Lisa azt mondja, az öccse *The Mirror Pool*lal szemben a *Duality* És mondom, isteni szép, ráadásul még ri

4AD/HMK
* * * * *

MEGYERI Barna

BODONYI Emőke: Megyeri Barna (1920-1966) = Új Művészet, 3,1992,11. 43 - 45. ill.

sem hanyagolnát 7 el.

hory Kristóf erdélyi
56] A hír némi kése-
elországba; Vilnában
yes gyászistentiszte-
ı király is be akart
eleten hosszan húzó-
ott 1583 Virágvasár-
i maradványait örök
rott, a volt domon-
tt régi gótikus temp-
s a temetési szertar-
zatban is ránk ma-

ly nem sokkal utóbb
zsuita templomban;
Erdélyben, hanem
nűködő németalföld
nűhelyében rendelti
elejére fejeződhetett
ból Gyulafehérvárra
3 első felében szállí-
yi udvar számadás-
Opatowiecben volt
kon átszállították a
asnádon voltak.[73]
tak a mesterek is,
a helyszínen.[74]
danckai tanácsnak,
a.[75] A következő
5 díszes vasrácsozat
öldön híres Dancká-

MEGYERI Barna

KOVÁCS Péter: Fejezetek a magyar szobrászat közelmultjából. = Életünk, XXVIII. évf. 1990

1011-1012, 1105

Megyeri Barnabás

Korsós nő, bronz
Szabadságharcos emlék, gipsz

Főv.Képtár XL. kiáll. 1948. okt. 11 l.

Megyery Barna
Munkásfej, terrakotta

Főv. Képtár XXXV. kiáll. 1948. ápr. 18 l.

MDK

Megyeri Barnabás

Sźiver fej, terak.

Európai Isk. XIX. kiáll. 1948. jan.

MDK.

Megyeri Barna (szobrász)

Medgyessy tanítványa. Ő működött közre az Arany-mellszobor megformálásában. (Futólag említve a Várbazárban lévő műtermében látható alumínium és műanyag kompozíciói, vázlatai.)

Bögel József: Utolsó emlékek Medgyessy Ferencről.

Alföld, Debrecen, 1958. nov.-dec. 117. l.

M. D. K

MEGYERI Barna

Bp. Metropol Szálló eszpresszó falán alakos rézveretek (tüzet élesztő nő vadászat, napsugár, galambok)

Magyar Nemzet 1960. (XVI.) 227. sz. 5. l.
t. l.: modern rézső művészeti alkotások az újjáalakított Metropol Szállóban

Megyeri Barna, [ ] MDK

A Metropol Szálló eszpresszójának falain a vendéglátás fejlődését ábrázolják vörösréztől készült figurái.

–: Ma nyílik meg a Metropol Szálló étterme, söröző-je és eszpresszója

Népszabadság, Bp. 1960. aug. 19. 7. l

M.D.

Megyeri Barna
szobrász

Fiatal nőt ábrázoló szobra
Ynotán van az ürem bejá-
ratánál elhelyezve. —
Műcdődés (repro) c. műve.

Koutha Sándor: Képzőművészeti alkotások Ynotán.
Művészet, 1960. október - 14 lap.

Megyeri Barna, festö
szül. 192o.

132 sz. Tus.

Stockholmi grafikai kiáll. 1948. April.
Nemzeti Museum/Stockholm/. Katal. 22.1.

M.D.K.

MEGYERI Barnabás Szobrász

Krampácsoló

1952

Művért. Pogány Ö. Gábor: az Első Magyar Képzőművészeti Kiállitás

126. e

126.

MDK

Megyeri Barnabás

Csavarodó

Magy. Képzőmüv. ujabb irányai. N.Szal. 1948.jan.

13 l.

Megyeri Barna M.D.K.

nobrab

1965-ben Munkácsy díjjal tüntettél ki „Európa elrablása" c. művéért. A negyvenhat éves sokoldalu kiváló művész 1966 márciusában meghalt.

Frank János: Megyeri Barna

Élet és Irodalom, 1966. március 19 - 8 lap.

MDK

Megyeri Barna

Spartacus, br.

Portré, v.réz plasztika

A nyugalom, br.

Korsós nő, "

11. M. Képzőm. kiáll. Mücs. 1968.

Magyar i Barna
szobrász

/1920 - 1966/

Magyar művtört. 10. 41.
Képzőműv. Kiad. 1971.

Megyeri Barnabás MDK

Ülő léány, bronz

Anya és gyerek, bronz

Mücsarnok 1962. IX. Magy. Képzőm. Kiáll.

Megyeri Balmatás szobrási.

Munkány díjon:
III. 14-én halt meg, 46 éves
korában

Nézmava 1966 márc. 15

Megyeri Barnabás MDK

Leányakt, bronz

Műcsarnok 1960. VIII. Megy. Képzőm. Kiáll.

Megyeri Barna

„Munkásnő" c. Kőnobra 1953-
ban Ténult. Mérete 230 cm.
Könyvelhető lányalak.
Az inotai erőmű bejáratánál
látható.

Szij Rezső, Műemlékek a műalkotások Várpalotán, Bp. 1965.

114 l.

Magyari Barna

Európa elvablása c. kisplantikája

szerepel a X. Magy. Kép. Mű.

tiszt. 1500 (emlitve)

Kostárs 1965 XII. m. 2004 old.

M.D.K.

Megyeri Barna,szobrász

Középületekben,előcsarnokokban,iskolákban,kórházakban
kertekben értékes szobraival találkozunk. 550.o.

Kampis Antal: A képzőművészetek

A Kultúra Világa.III.köt.A képzőművészetek,a zene,
a színház és a film.Minerva.1960.Bpest

Megyeri Barna MDK

Kislány labdával, bronz

Mücsarnok 1954.V. Magy. Képzőm. Kiáll.

Megyeri Barna

MDK

Kislány labdával, 1954. bronz

Mécsarnok 1955 Képzőművészetünk tíz éve

MDK

Megyeri Barnabás szobrász

Haditudósitó müvészek a N.Szal.ban.

Esti Kis Ujság, 1943. febr. 2.

MD K

Megyeri Barnabás,
szobrász

Korsós lány. Bronz.
Férfifej. Vörösréz-domboritás.

Mücsarnok. -Tavaszi Tárlat. 1957. Kat. 19.1.

MDK

Megyeri Barnabás, szobrász

Krampácsoló c. szobor. Modernesség nélküli valóságábrázolás.

Végvári Lajos: Első Magyar Képzőművészeti Kiállitás. Szobrászat. -M.N. 1950 szept. 10. 7.1.

MDK

Megyeri Barnabás

Ülő nő, br.

Képzőművészetünk a felszab. óta. Szfv. Képtára

30. kiáll. 1947. okt. 7 l.

MDK

Megyeri Barna, szobrász

Kislány labdával. Bronz.

Műcs.-V.M.Képzm.Kiáll. 1954.dec.-1955.jan. Kat.30.l.

Megyeri Barna

Szobrász. MDK

Tagja volt a Városépítő Tervező Iroda 14 tagú kollektivájának, amelynek pályamunkát - Genf kantonjának tervpályázatán a "Nemzetek Tere" problémáinak megoldására - a beérkezett 123 pálya terv közül az első tíz közé rangsorolták.

Repr.

Műszaki Élet. 1957. jun. 27.

Megyeri Barnabás, szobrász MDK

Gyermekes anya c. kisszobra hangulatos.

Pogány Ö. Gábor: A IX. Magyar Képzőművészeti Kiállítás szobrászati anyaga 8.1

NÉPSZABADSÁG

Bp. 1962. máj. 29.

Megyeri Barnabás
szobrász

M.D.K

Gyermekes anya c. kompozícióját
állította ki.

Láncz Sándor: Szobrok a IV. képzőművészeti kiállításon
Élet és Irodalom, 1962. június 9 - 11 lap

Megyeri Barna
nobrász

MDK.

Ülő lány c munkájával
vesz részt a kiállításon.

Csap Erzsébet: A Tk. kiállítás nobrászati anyagáról
Művészet, 1962. május – 14 l.

M. D. K.

Megyeri Barna szobrászmüvész

"Spartacus" szobor (MTI Foto - Pálfai Gábor felv.)

Népszava, 1959.május 9. 3 l.

M.D.V.

Megyeri Barna
szobrász

Ady "szobra a Nemzeti
"galéria tulajdona

Bertalan Vilmos: A Magyar Nemzeti Galéria új szerzeménye
Művészet, 1962. augusztus – 44 lap

Meggeri Barna

szobrász

M.D.K.

Fekvő figurája a szabadban
van elhelyezve.

D. Fehér Ilmzsa: A Műcsarnok szabadtéri szoborkiállítása
Művészet, 1962. julius — 14 lap.

Megyeri Barna, festmény

Kisplasztikai alkotásokat állít ki.

G. M.: Országos képzőművészeti kiállítás Miskolcon 2. l.

ESTI HIRLAP, Bp. 1960. dec. 10.

Megyeri Barna, szobrász

M Dk

„A felszabadult Budapest művészete" c. kiállításon bemutatják rézdomborítását, mely a csepeli szabadkikötő tárházának lesz díszé.

-: Dózsa-emlékmű, Ifjúság kútja, freskók, mozaikterek 2. l.

ESTI HIRLAP Bp. 1960. nov. 19.

Megyeri Barna, [szobrász] MDH

A Metropol szállót díszíti több alakos lemezdomborítása.

–: Csaknem száz műalkotást helyeztek el az idén a fővárosban 2.l.

ESTI HIRLAP, Bp. 1960. dec. 31.

Megyeri Barna MDK
Szerepelt a kiállitáson.

Lehócz Mária: A IX. Magyar Képzőművészeti Kiállitásról.

JELENKOR 1962. 4. 541-543.l.

Megyeri Barna

Korsós lány, bronz

Férfifej, vörösrézdomboritás

Műcsarnok 1957 Tavaszi tárlat

Megyeri Barna
szobrász

M.D.

A gödöllői viztorony szilhakas-szobordíszei a fiatalon elhunyt művész alkotása.

Frank János: Jánossy Györgyúel
Élet és Irodalom, 1967. jun. 17 - 8 lap

Meggyes Barna

Szabadon kiállított

Németh Lajos: Gondolatok a X. Magyar. Képzőm-i Kiállításról

Kritika 1965 11sz. 48.l.

Magyar Barna

Sudetem kiállított

Nemzeti Lapos: Gyűrűsfelhő a X.
Magyar. Kiszámi-i kiállításból

Kritika 1965 Nr. 43.2.

Meggyeri Barna
rézkán

M.D.K.

Európa elvadulása (repro)
(IX. képzőművészeti kiállítás
anyagából)

Élet és Irodalom, 1965. okt. 2. – 1 kép.

Megyeri Barnabás szobrász N.É.V.

temetése márc. 18-án a Farkasréti temetőben

Napló

Magyar Nemzet 1966 március 18. 4.l.

MDK.

Megyeri Barna

Európa elrablása

Mávaut 1965 szept.3o.

Megyeri Barnalás, szobrász MDh

Temetése márc. 18-án, a Farkasréti temetőben.

—: Hír 8.

NÉPSZABADSÁG bp. 1966. márc. 18.

Megyeri Dezső, szobrász

MDK

A Debreceni Agrártud. főiskola
új épülete elé kerül egyik
műve.

— : Új képzőművészeti alkotások
Debrecenben

6

NÉPSZABADSÁG Bp. 1966. márc. 8.

M.D.K.

Megeri Barna, szobrász (1920 –)

Vili Tiborral és Borsos Miklóssal együtt a legújabb szobrászati hívei közé tartozik. („Spartacus" emlékmű)

Antal Kampis: Kunst in Ungarn,
Bp. 1966. Corvina

370. old.

M.D.K.

Meeteri Barna, szobrász

„Női fej"
„Europa elrablása"

A Szentendrei Parkmuzeumban lévő gipszmásolatok felsorolása közben emlitik:

Monumentális művészet Pest megyében.
Szerk.: Ladányi István. Bev. Végvári Lajos.

Bp. 1966. 80 l. illusztr. 75. old.

M.D.K.

Megeri Barna, szobrász

nevét említi

Fehér, Zsuzsa: Malerei und Plastik

Kulturelles Leben in Ungarn. /Red. Zoltán Halász/

Bp. 1966 363 l. 26 t. 288. old.

Megyeri Barna

nevét említi

Halász Zoltán: La vie culturelle en Hongrie, Budapest, 1966.

276 l.

Megyeri Barna

MDK

Varrólány, bronz

Ady, bronz

Műcsarnok 1959 VII. Magy. Képzőm. Kiáll.

MDK

Megyeri Barna

A nyugalom, br.

Korsós nő, br.

Varró.lány, br.

Dolgozó emberek között. képzőm. kiáll.

Ernst Mus. 1968. jan.

Megyeri Barna

ülő nő. (repr.)

Artner Tivadar: Évezredek művészete. Bp. 1965.
Gondolat k., 605 l., ill.

574.l.

Megperi Barna

Korsós lány, bronz, 35 cm
Férfifej, vörösréz, domb., 30 cm

Budapest kiücsarnok kiállítása, 1957.
kat. szerk. Kirdéginé Kirimi Irén.

19/8.

Szegedi Barna

A nyugalom c. bronza szerepel az Ernst Múzeumban a Dolgozó emberek körében c. kiállításon.

Orlovszky Anna: Dolgozó emberek körében
Dolgozó Nemzet 1968. jan. 30. 4.o.

Vegyes Barna

résztvett a XI.Magyar Képzőművészti Kiállitáson

Horváth György:A XI; Magyar Képzőművészeti Kiállitás
Magyar Nemzet 1968. ápr. 21.11.o.

MÜVÉSZETTÖRTÉNETI DOKUMENTÁCIÓS
KÖZPONT
Budapest, XIV. Dózsa György ut 41.

Meggyi Barna
szobrász

M.D.K

Évfolyamtársa és barátja
volt Bencrédi Sándornak.

Sólymár István: Bencrédi Sándor...
Művészet, 1969. február - 39 lap

Megyeri Barna

Nagyváradon született 1920-ban, a Bpesti Képzőművészeti Főiskolán négy évig K. Stróbl Zsigmond tanítványa volt. Siófokon „Partizán" műve áll. (1949)

Gádor E.: Budapest szobrai, Budapest, 1955. 42 l.

Megyeri Borna

„Szovjet hősi" emlékmű, XVII. ker (Rákosliget) Sztálin út, 1948-ban állitották fel; 1,60 m magas dombormű-ves mészkőlap szöveges cement táblával.

Gádor E.: Budapest szobrai, Budapest, 1955. 42 l.

MDK

Megyesi Barna, szobrász

Az Egri Pedagógiai Főiskola hertjébe kerül posztumusz szüve, melyet most faragnak köbe.

— : Új szobrok 7

Népszabadság, bp. 1968. aug. 3

MD.4

Megyeri Barna
Szobán

Néhány műve szerepel
a tárlaton.

Láncz Sándor: Előhanga XI.-hez
Művészet, 1968. április – 40 kep.

M.D.K.

Megyeri Barna, szobrász

Medgyessy szűrebb baráti
köréhez tartozott s mint a fiata-
labb nemzedékhez tartozó, maste-
rét tisztelte benne. Ő tartotta a te-
metési búcsubeszédet, melyet szerző
teljes egészében közöl. Ő készítette el a,
a művész halotti maszkját halála utan
két órával.

László Gyula: Medgyessy Ferenc /1881-1958/

Bp. 1968. Corvina, 28.+34. old.

MDK

Megyeri Barna

Kiállitási kritika

Magyar Nemzet 1968 ápr.21.

Megyeri Barnabás

Debrecen, Építőgépész Technikum. /Pintér Béla építész, Megyeri Barnabás szobrász, Mattioni Eszter, Z.Gács György festő/. - Magyar Építőipar, 1967. 16.é évf. 1.sz. 10-11. l.

Az 1967.évi magyar művészettörténeti irodalom bibliográfiája /Művtört.Ért. 1970. 1.sz. 68-107. l./

73. l.

Meggeri Barna

Európa elrablása regr.

Magyar Művészet 1945-1969
Műcsarnok, 1969 sep-okt.

Megyeni Barna szobrászművész.

"Spartacus" szobor
Kerepesi út
említés

→ bsd Kerényi Jenő

(Művészet 1985
júl. / 17. o.
"Budapest szobortelt")

Megyeri · Barna Károly

Emlékkiállítása nyílik a

Nemzeti galériában

Nők Lapja 1974 VIII. 25

Megyeri Barna

MK

szerepelt a kiállitáson.

Szelesi Zoltán: Szegedi Országos Képzőművészeti Kiállitás.

Tiszatáj. 1964. szept.

Merjesi Pasua nobtász

Szövegben említve: nobos a Debreceni Agrártudományi Egyetem

námása

1966. márc. 8. Népszabadság

MDK.

Megyeri Barna

Kiállitási kritika

Kisalföld 1966 febr.18.

Megyeri barna, szobrász MDK

A Munkácsy M. – díj II. f.-t kapta.

–: Kiosztották a művészeti díjakat 2

ESTI HIRLAP, bp. 1965. ápr. 1.

MDK

Megyeri Barna, Bp.

Kislány labdával, br.

6. Miskolci orsz. képzőm. kiáll. Herman O.Muz. 1966.

M. D. K.

MESYERI Barnabás szobrász

szül. 1920 –

1180. Munkástej Ltsz.:

1181. „Tilő nő" Ltsz.:

A M. N. Galéria állagjegyzére T/b. V.

Bu. 1959. 59. l.

M. D. K.

MEGYERI Barnabás szobrász

1113. Tanulólány

marosán Lónlóvál

Lta. ~~7550.~~

56. 453.-N.

A M. N. Galéria állagyegyzére T/b. r.

Bn. 1959. 38. l.

M.D.K

Megyeri Barna
ötvös

Az eszpressó lemezdomborítását
ő végezte

Művészeti életünk.
Művészet, 1961. március - 42 l.

Megyeri Barna (szobrász)

Az ő segítségével mintázta Medgyessy Ferenc az 1957-ben leleplezett, [redacted] a debreceni Nagyerdőben felállított Arany-mellszobrot.

[redacted] Bögel József: Medgyessy és Debrecen.

Alföld, Debrecen 1961. 3. sz. 195.1.

MDK

Megyeri Barna szobrászmüvész

a Várbazárban több rézdomboritással készülő reliefet készit.

mélt.

Esti Hirlap 261 sz. 1957. nov. 7 2 old.

MDK.

Magyari Barna
szobrász

Ady szobra

Artner Tivadar: Fiatal szobrászok a Műcsarnokban.
Magyar Ifjúság, 1959. ápr. 11.

MDK

Megyeri Barnabás

"Krampácsoló"

Pogány Ö. Gábor: Az Első Magyar Képzőművészeti Kiállitás. I.

Szabad Nép. 1950. VIII. 27. 11. l.

M.D.K.

Megyeri Barna

Szobrászmüvész. "Spartacus" c.müvén dolgozik

felv.

Népszava 1959. 3.old. 107.szám.

Magyar Barna
Mokran

Szabad Művészet
1957 384.L

Tétel-szám
Cím

Méret			Pénz			
			Egységár		Összeg	
m^1	m^2	m^3	frt	kr.	frt	kr.

Megyeri Barna, szobrász MDK

Hét kisplasztikával vesz részt
a Párisban jún. 15-én nyíló
III. Rodin nemzetközi szobarkiállításon.

—: Magyar művészek Külföldi Kiállításai
9.

NÉPSZABADSÁG, bp. 1966. jún. 10.

Megyery Barna

A városházi Megyery-teremben rendezett tárlaton szerepel.

Csongrádmegyei Élőlap 1966. jún. 26.

MDK.

Megyeri Barna

Fővárosi vásárlás a müvésztől

Esti Hirlap 1960.XII.31.

MDK

Megyeri Barna, Szobrász.

Relief gipsz

Kossuth "

Mücs.-Tav. tárl. a Mücs.-ban. Hősök tere

1952 máj. 10 - jun. 4. Jegyz. 15. l.

MDK

Megyery Barna, sobrán
egy értéres művét állitotta ki.

Ernst Mur. - Arckép kiáll. - M.N. 1952 jnl. 2. - 5. l.
Dutka M.

Megyeri Barna

Sz.: Nagyvárad 1920. MDK

szobrász

A Képzőm. Főiskolán négy évig Kisfaludi Stróbl tanitványa.

"Partizán emlékmü" Siófok 1949.

"Szovjet Hősi Emlékmü" Rákosliget 1948.

42.o.

Gádor Endre: Budapest szobrai. Bp. 1955.

Megyeri Barna

Hebrain

Szabad Művészet

1951. 11. 508. l.

A m.kir. vall.és közokt. min
alatt a keb. számv. VII.és a
nek másolata.

Költségvetési év: 1928/29. K
támogatása." Müemlékek Orsz.
t.c. oltalma alatt álló müem
lér.

Utasitom, hog
/:Budapest, I.Horthy Miklós-
mez vételára fejében /:l.777

Megyery Barna

Zebrán

Szabad Művészet

1952. 1. 2. l.

M. Kir. vallás- és kö

ktatásügyi miniszternek jelen kelet
zámv. VII. és csekkosztályhoz intézett

számvevőséget, hogy L.á.c.z.a.y.
r épitész . . . . . .
, V. Országház/ . . . . . :/
y és vissza . . . . történt hivatalos
ilt utiköltségeiről és napidijairól
m által érvényesitett utiszámlája
a r m i n c k e t t ő . . . . . P
számu kiadási csekkszámla terhére
29. évi . julius . . . . hó . . 19 . . -én.
Dr. Tihamér Lajos s.k. miniszteri

Megyery Barna

Szabad Művészet

1952. 7. sz. 303. l.

133/eln. szám.

7 mell.

Mult évi novembe
felterjesztésével kapcsol
Forster Gyula helyettes e
épitész, Stehló Ottó müép
épitészek és dr.Éber Lász
nél bizottsági beltag rés
lével az összes hazai vas
vényes 136-142 számu I.os
ket.

A bérletjegyekér
sa iránt egyidejüleg inté

Megyeri Barna szobrász M.D.K.

Munkácsy-dijjal kitüntetve II. fokoz at

Európa elrablása és Spartacus c. munkájáért

Kiosztották a müvészeti dijakat

Magyar Nemzet 1965. április 2. 4.l.

Megyeri Barna szobrász M.D.K.

Munkácsy-díjjal kitüntetve

Kiosztották a művészeti díjakat

Pest megyei Hirlap 1965. április 2. 2. l.

Megyeri Barna

MDK

"Európe elrablása" c. alkotása a Debreceni Mezőgazdasági Akadémia bejárata elé kerül.

G.J.: Milyen megbízásokon dolgoznak képzőművészeink?
Magyar Nemzet 1964 jul. 5.

Megyeri Barna

szobrászművész

Szerepelt a tárlaton.

Kovács Gyula: Balatoni nyári tárlat.

NÉPSZAVA 1964 jun 28.

Megyeri Barna

Európa elkablása a szobra a debreceni Agrártudományi Egyetemen van (eml)

Sz. Kürti Katalin: Debreceni szobrok és emlektáblák

Hajdu Bihari Napló 1971 I. 16

Kegyeri Barna, szobrász

– munkái reprodukálva a Sculptura Hungarica c. kötetben

D. I.: Képzőművészet
Vigília, 1971. ápr. 279. l.

MEGYERI BARNA

Meghívó

A MAGYAR NEMZETI GALÉRIA TISZTELETTEL

MEGHÍVJA ÖNT

MEGYERI BARNA

SZOBRÁSZMŰVÉSZ

EMLÉKKIÁLLÍTÁSÁNAK MEGNYITÁSÁRA

1971. AUGUSZTUS 28-ÁN, SZOMBATON 12 ÓRAKOR

MEGNYITÓ BESZÉDET

Dr. LÁSZLÓ GYULA
EGYETEMI TANÁR
MOND

71-8 – fnyv 14 – 2746 – Fv.: Patyi Árpád

MDK

Megyeri Barnabás, szobrász

Leányfej. Terrakotta.

Alkotás Művészház [illegible], kiáll. Őszi tárlat. 1947. szept.
Kat.

M.D.

Megyeri Barna

szobrász

A képzőművészeti Főiskolát Budapesten végezte. A frontról haraszülve, állandó résztvevője a kiállításoknak. Utolsó tárlata 1965-ben az Ernst Museumba volt.

— In memoriam — Megyeri Barna

Művészet, 1966 junius — 12 kep

M.D.K.

Megyeri Barna
szobrai

1960-ban készült érdekes hőfigurája.
A X. Magyar Képzőművészeti Kiállítá-
son kisplasztikait állította ki. —
1966 tavaszán a 46 éves művész
meghalt
— In memoriam — Megyeri Barna

Művészet, 1966. június — 12 lap

Megyeri Barna szobrász

Szöveghen említett mű: Európa elsatlása
Kasimyakúzó

Tibély cjátol: A X. Kiállítás szobrai

1966 feb. Művészet

M.D.K

Megyeri Banna
szobrász

Sok közteri szobrot, épület plasztikát
csinált. Művei között érdemes helyet
foglal el az „Europa elrabolása", a
„Harisnyahúzó", a „Spartacus" a
Kerepesi úti lakótelepen áll.

—: In memoriam: – Megyeri Banna
Művészet, 1966. május – 12 lap

MEGYERI Barna, grafikus

ill

ill. = Cy írás 29. 1989. 8. borító, melléklet.

XXn, 45n. / Mertenz

kijáratokra. Benne csak oly
van meg az anyag és szellem
előállitott egyszerü acélko
lése vagy lebirása azért, h
me szabadon érvényesülhesse
mára nem probléma. A neve i
készit, a nyersanyaggal val
noformai értelmében.

Nem azért, hogy alkotá
végezzenek. A konstruktiv m
zativ és vele egyként kultu
egész területén hordozza vé

MEGYERI Barna

György Patakfalvi 1990 33, 106, 153, + ill.

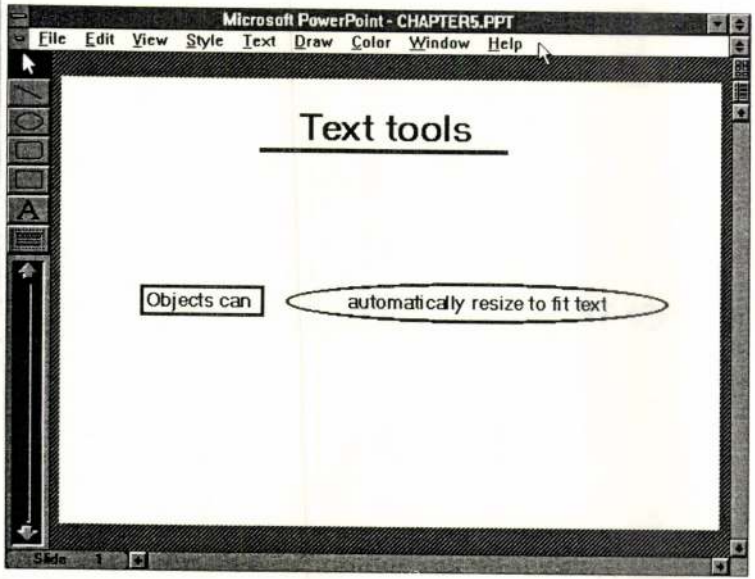
Microsoft PowerPoint - CHAPTER5.PPT
File Edit View Style Text Draw Color Window Help
Text tools
Objects can
automatically resize to fit text
Slide 1

eket ókori (?) bölcsünk élevi élés után nem csoda, hogy meglehetősen cinikus, s hogy a is annyira frivol. Habár látrülőben van a szmötyiben — lett és a szétáradást tovább tó szemét, illetve szennyvíz mit jelent —, feje, agya még vízből. Szokratész szellemi n reinkarnációjában, megttal uralja a történéseket. életeiben is megrögzött (és szerencsés) moralista volt. némi filoszkodásra is csábításra egy-egy név vagy uta- a erre nem is, hát gondol- az újragondolásba annak hatunk, hogy ez a könyv de nem is mélység-álruhás *dalmi, 181 old., 170 Ft.)*

ie: Bor és kenyér

one kalandos történet kelélektanilag hitelesen forforradalmár alakját, Pietében, anélkül, hogy lakkó magasságba emelné vagy . Végre egy őszinte regény communista mozgalomról. zonban csak az egyik szánáré: Pietro Spina bujdoalucska rejtekén, kétségeia parasztok élete láttán. A relem irányába is elindál és az író ideológiai monitt, előre megfontolt üzeszó, helytálló a kifejezés san fonódnak össze, mivel konfliktusból ágaznak el: írásait elemezve derít fényt az író pályaívére. A gyermetegség az adatok tálalásának módjában mutatkozik meg: az életrajzi módszer és a műközpontú elemzés összekapcsolása, noha könnyebben emészthetővé teszi a tanulmányt, más tekintetben levon értékéből. Az elvont következtetések és a biografikus adatok — az absztrakt és a konkrét — néha naiv szimbiózist alkotnak; az elsősorban pszichológiai szempontú műelemzés és a szerző abbéli igyekezete, hogy a kor irodalmi életéről minél teljesebb képet adjon, néha túl kacskaringóssá teszi Bertha Zoltán gondolatmenetét, a lényeg szinte elvész a részletekben; ugyanígy, az elemzés elméleti megalapozásának igénye is időnként túlnő saját fontosságán és egyes utalások erőszakoltnak hatnak. Például a jungi-eysencki személyiségtipológiára való hivatkozás (ráadásul nem is a forrásra, hanem egy Újvidéken megjelent összefoglaló műre), mintha csak azért szerepelne a könyvben, hogy szaporítsa a felhasznált elméleti munkák jegyzékét, de a *Zokogó majom* és a *Száz év magány* között vont párhuzam is felszínes, a kimutatott összefüggések nem indokolják az összehasonlítás szükségességét.

Mindezt feledtetni tudja Bertha Zoltánnak az a jó képessége, hogy hagyja érvényesülni Bálint Tibort. Így, még ha nem is a nagy megvilágosodások könyve ez — noha van benne néhány helytálló, jó problémaérzékre valló megfigyelés —, arra alkalmas, hogy felkeltse az olvasó érdeklődését Bálint Tibor iránt. *(Akadémiai, 175 old., 50 Ft.)*

MEGRENDELŐLAP

Megrendelem az Élet és Irodalom című lapot ..... példányban az alábbi címre:

Címe (város, község, kerület): .....

(utca, tér, ltp.): .....

(irányítószám): .....

Az előfizetés díja

negyedévre: 300 Ft

fél évre: 600 Ft

egy évre: 1200 Ft.

Az előfizetési díjat a fenti címen nyugtával jelentkező kézbesítőnek fizetem.

.....
aláírás

A megrendelőlapot borítékban, bérmentesítés nélkül, az alábbi címre kérjük feladni:

Vidékre:
Postahivatal, helyben

Budapestre:
Budapest, Postaigazgatóság, hírlaposztály
Bp. Pf.: 4. 1360.

NYELVTANFOLYAM ÉS NYELVVIZSGA EGY HELYEN

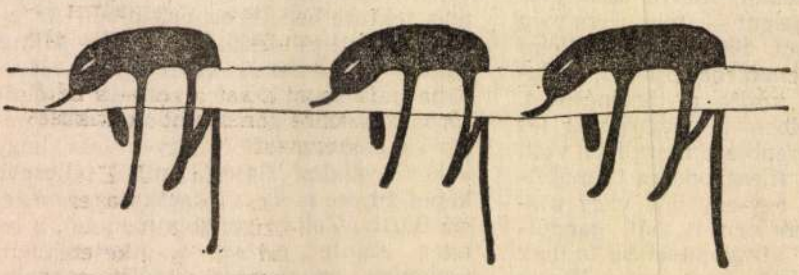

Györgydeák György: Öblítés nélkül

FRANK JÁNOS: **Képzőművészet**

Más az íze

A lapszerkesztés íratlan törvénye szerint nem lehet egyvalakiről egymás után két ízben publikálni. 1965 végén közölte az ÉS a *Megyeri Barnával (1920—1966)* készített interjúmat, a következő év márciusában már a nekrológot, sajnos. Megyerit figurális szobrászként tisztelték, az *Óbudai Társaskör Galéria*, hála *Nagy Ildikónak* és *Andrási Gábornak*, a művész geometrikus absztrakt térformáit, ezt a lappangó műtárgyanyagot tette közszemlére, alkotója halálának negyedszázados fordulóján. Megyeri azt vallotta: „... *nem érzek kettősséget. Mindenfajta plasztikámban a legjobban érthető formák egységére törekszem.*" Azt is elmondta, hogy lemezhajtogatással, papírplasztikával a hadifogság után, 1947-ben kezdett dolgozni; ő mániának nevezte ezt, én *action gratuite*-nek, hiszen az óbudai tárlat előtt sohasem kapott méltó teret ez a törekvése.

Keménypapír térplasztikái: mint valami szabálytalan formájú gyümölcsök, vagy növények termései (citrom, lopótök, zsidócseresznye) függenek. A karton körgyűrűi szeszélyesen mozgalmasak, fali magas-domborműveit is papundekliből vágta ki sniccerrel, aztán (egyszer a jelenlétemben is) megnyomta őket, és a síklap egyszeriben három dimenziós lett. Piramisba foglalható áttört építménye szubtilis, mint a kártyavár. Csúcsaikon hornyolt, egyenlő szárú háromszögekből lehet (akár posztumusz is) felépíteni, variálni. (Húsz évre rá csinált valaki hasonlót, felröppenő realista békegalambok csapatából; éppen most szállították el a szoborelfekvőbe.)

Főműve — nekem legjobban tetszett — a fém-térplasztikák hármasa. Olyan önhordó formáció, mintha két nyeletlen fejsze a fokánál összenőtt volna, olyan mint *Palotás* úr csokornyakkendője; azt hiszem, egyenletes szürkére oxidálódott horganylemez az anyaguk. A két nagyplasztika-masni kosárlabdázó nagyságú, az egyik vízszintes, a másik függőleges, a harmadik, a tömzsi, csak méternyi széles.

Ahogy nézem ezeket a szabálytalan, mozgékony alakzatokat, egyre jobban látom, semmi érzésvonal bennük, valamennyit geometriai alapformákból szerkesztette a művész. Henger, kúp vagy csonka kúp palástja, sík és térgörbe váltakozik egy darabon, sőt egyetlen domborulaton belül is, számtalan fordulattal. A síkok szögekben találkoznak, az éleket (mintha borda volna bennük) a papírok ragasztása vagy a forrasztás adja. Jobban kellett volna tanulnom mértant a gimnáziumban, hogy pontosabb elemzést írjak. Vagy többről van itt szó? Hiszen akkor minden matematika- vagy geometriatanár, minden mérnök képes lenne ilyen testeket produkálni. Akkor minden számtantudó Megyeri Barna vagy *Max Bill* volna. (Nézd csak: monogram-mágiába tévedtem.)

Hátrafordulva a kijárattól, szokásom szerint, vizsgáztattam magam (művészettörténészül — *bestimmolásból):* egy külföldi múzeumban vagyok, és ki ez a második világháború utáni nagyság, akit műveletlenségem, vagy a vasfüggöny miatt nem ismertem eddig. Egyetlen név sem jutott az eszembe. Csak a Megyeri Barnáé. Mert ezeknek a szigorúan, mégis már-már játékosan geometrikus szobroknak más az idiómája, más az íze. *(Megtekinthető: március 22-ig.)*

Megyeri Barna, Munkácsy-díjas szobrászművész (1920–1966).
Sz. Kürti Katalin: A debreceni Déri Múzeum képtára.

6 **6** Megyeri Barna: Európa elrablása, bronz, 32 cm, 1963 (fotó F. Molnár Erzsébet)

Művészet, 1987. január 40–old.

MEGYERI Barna

Uj Irás 1989.8.

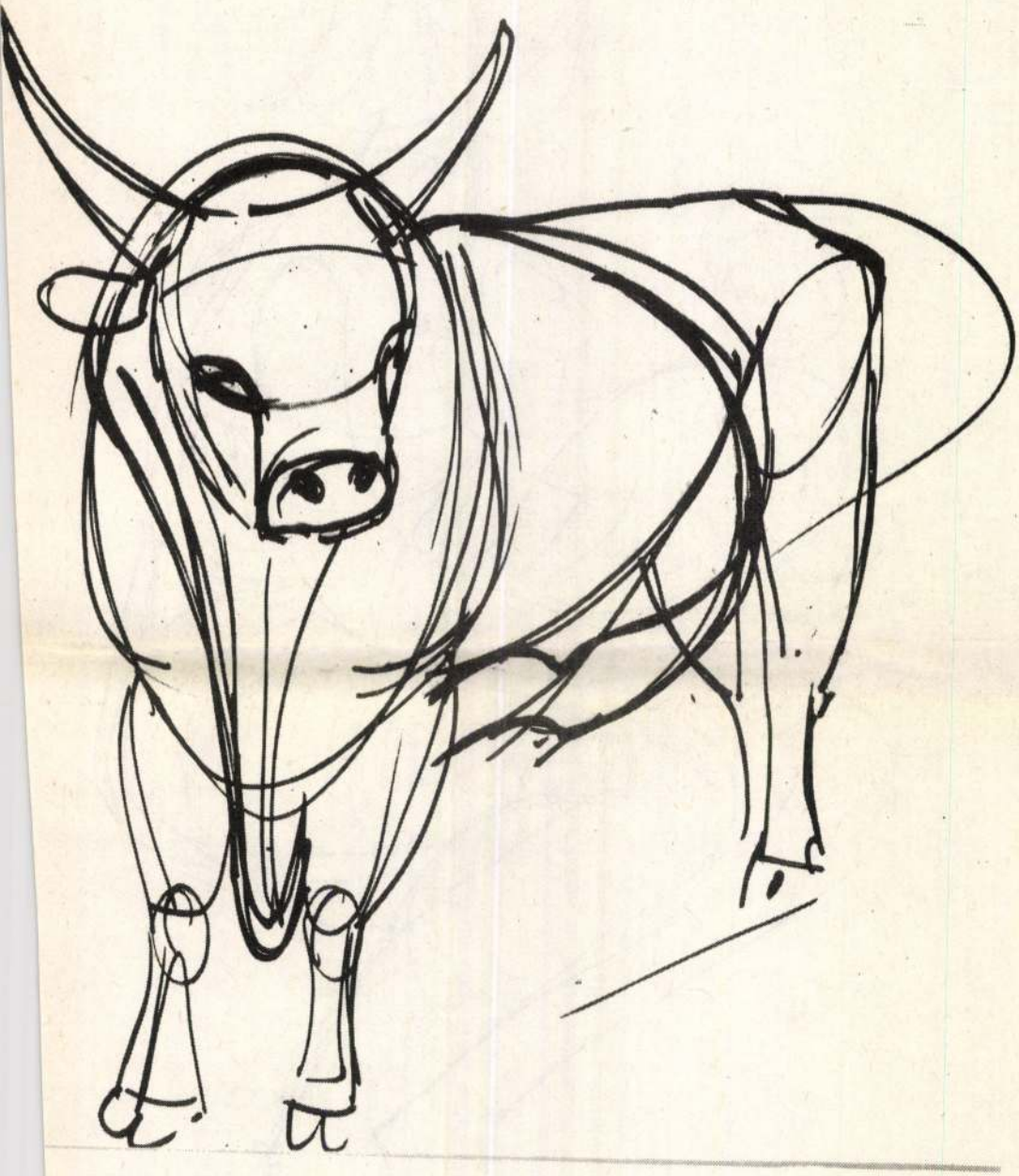

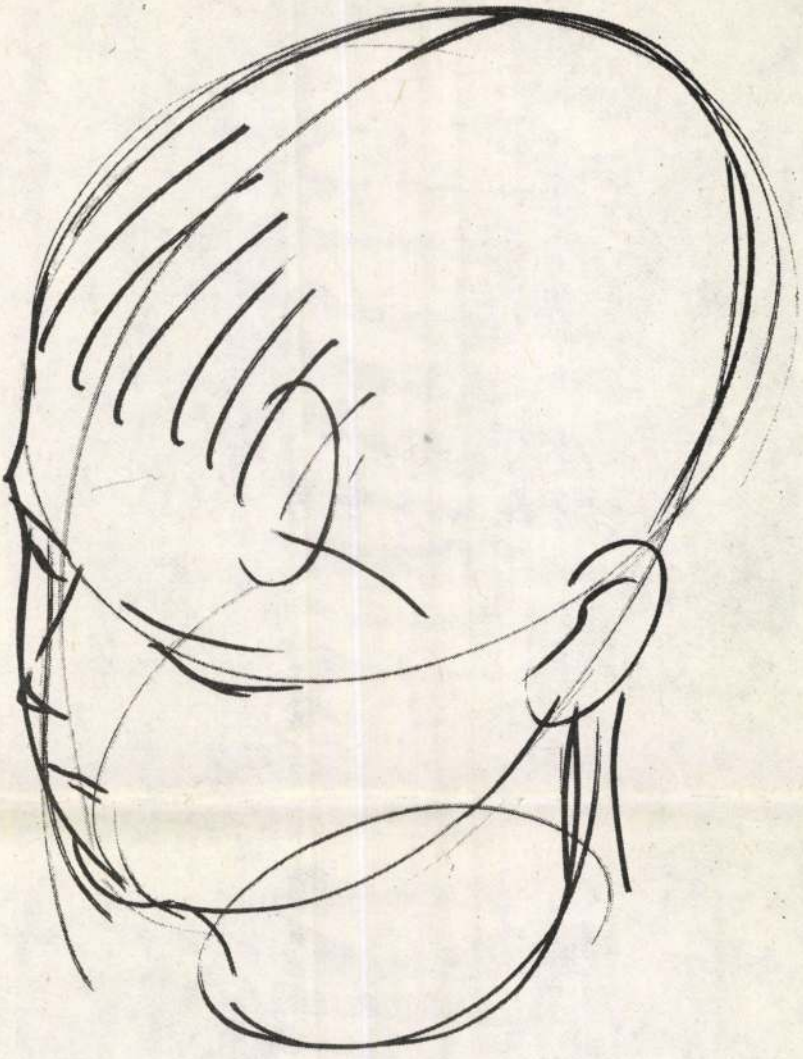

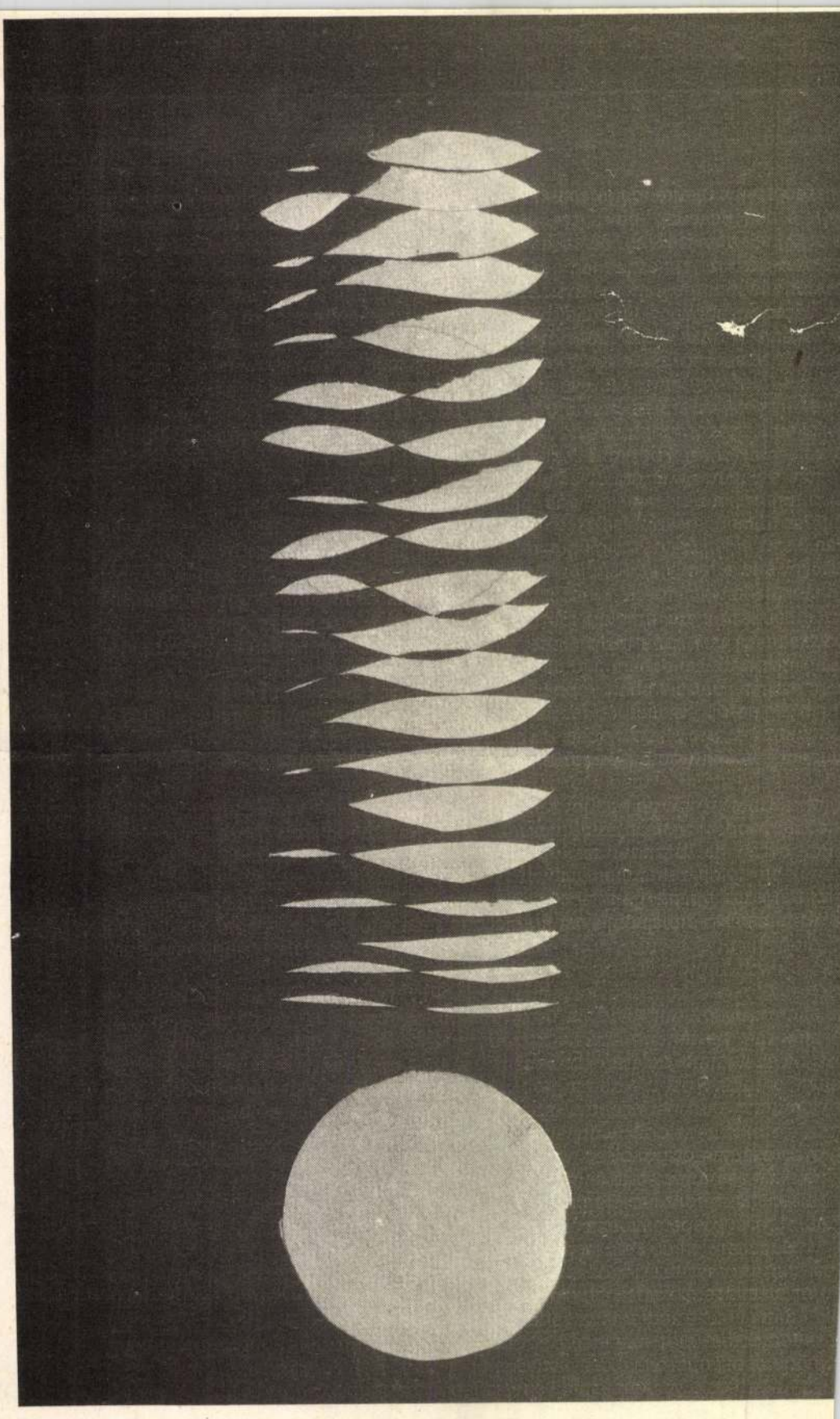

új írás

IRODALMI, MŰVÉSZETI
ÉS KRITIKAI FOLYÓIRAT

XXIX. ÉVFOLYAM
1989. AUGUSZTUS

8

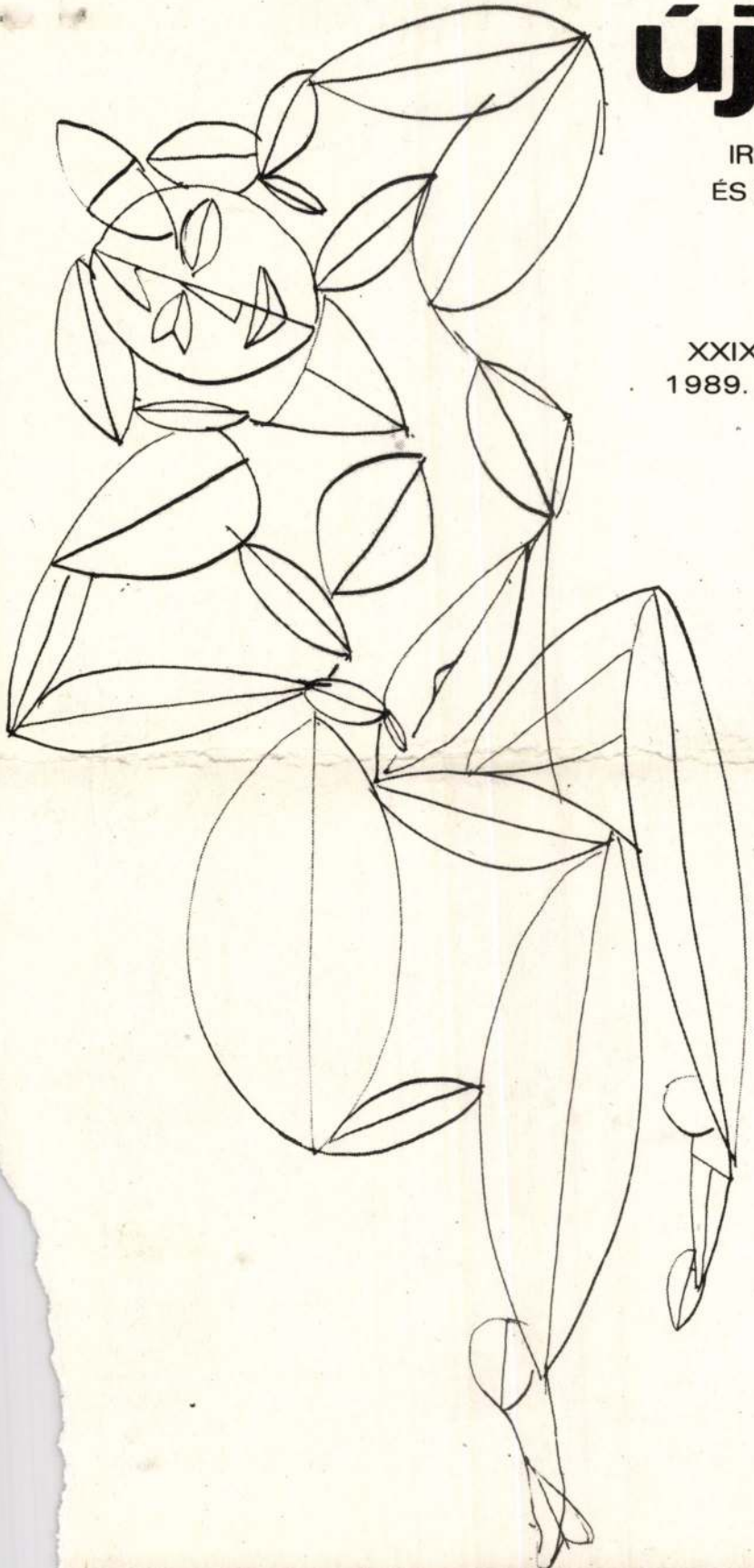

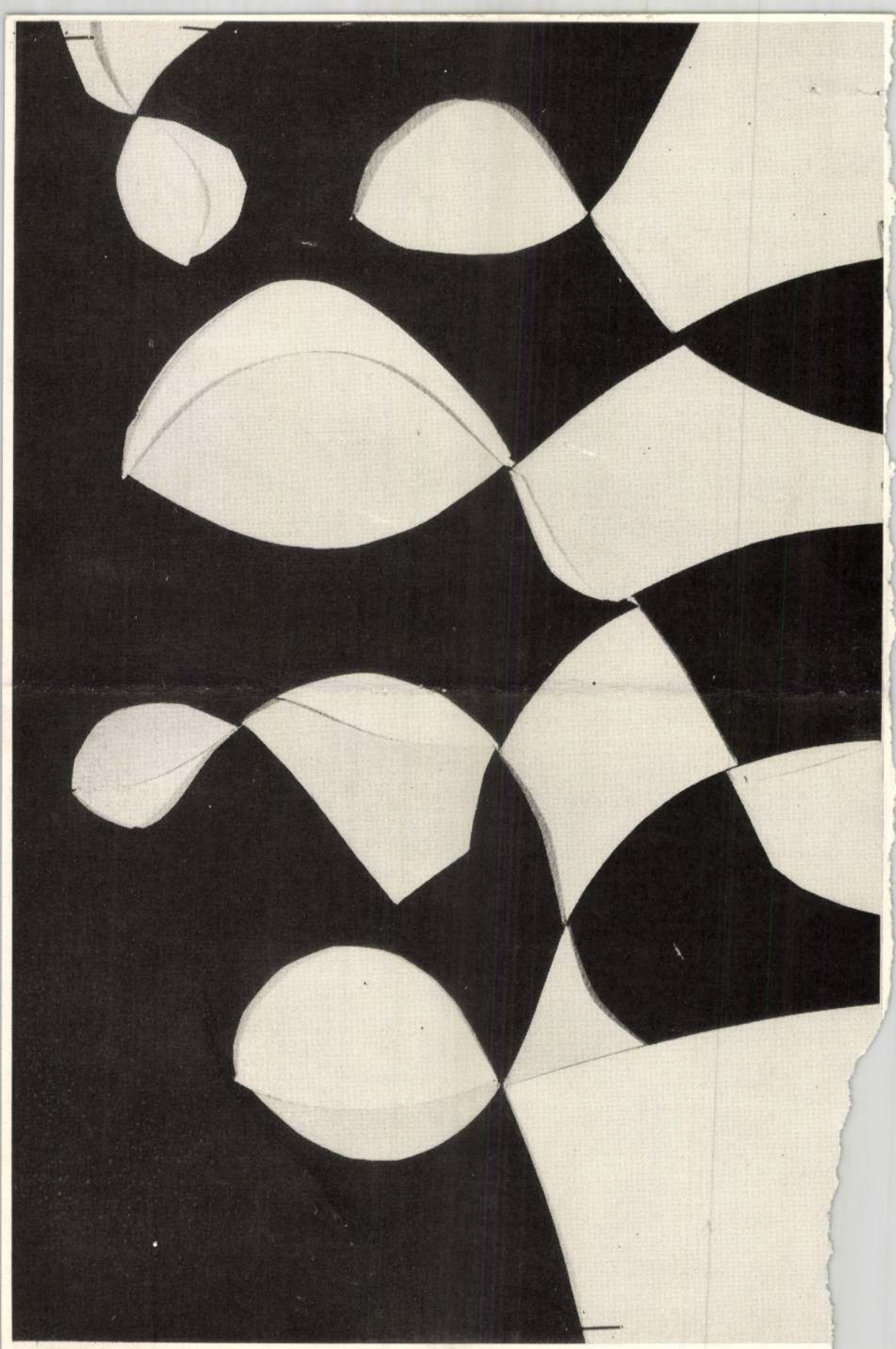

új írás

Ára: 17 Ft

MEGYERI Barna

159

Oltványi 1991

Kálmán: Holics. In. Siklóssy
e, Holics, Tata, Stomfa. Bp.
.: Az Országos Magyar Ipar -
az iparművészet rövid törté -
iss, Á.: A Bubics Zsigmond -
. p. 75. - Kiss, Á.: A
rszágon. Bp. 1966. p. 22.
Bubics Zsigmond gyüjtemé -
Bp. 1969. p. lo. - Weiss, G.
urt / M - Berlin - Wien 197o.

nyeinek leiró lajstroma. Bp.
26.

M. D. U

HEGYERI Barnabás szobrász

kül. 1920

1180. „Munkásfej" Ssz.: 56.483 – N

1181. „Tilo nő" Ssz.: 56.484 – N.

A M. N. Galéria állagjegyzére T./G. vész

Bk. 1959. 59. e.

Megyeri Barna nobrán

Szerepelt a balatoni nyári tárlatón

Négyszava, 1964, jun. 28, 7 old.

Megyeri Barnabás

Támaszkodó kisplasztika reprodukció.

Népművelés, 1964. 3. szám, 48. l.

Meggeri Barna
rokonai

M.D.K.

1960-ban készült a „Nyugalom",
amelyik az Amerikai úti lakóte-
lepen van elhelyezve. Több hazai
és külföldi kiállításon vett részt.

V. Perlées Éva: Bakky Sándor és Meggeri Barna kiállítása
Művészet, 1964. augusztus - 44 lap.

Megyeri Barna
szobrász

M.D.K.

1938 sól kiállító-művész. A Merő-
gardasági Museum előtt 1955 ben
állították fel a „Növényültetők"-et.
A Kerepesi úti lakótelepre 1957-ben
került a „Spartacus"-a

N. Penzés Éva: Bakky Sándor és Megyeri Barna kiállítása
Művészet, 1964. augusztus — 44 lap.

Megyeri Dorina
szobrász

M.D.K.

Ülő nő (repro)

A borító hátlapján
Művészet, 1964. augusztus

MECSYERI BARNA

Meghívó

A MAGYAR NEMZETI GALÉRIA TISZTELETTEL

MEGHÍVJA ÖNT

MEGYERI BARNA

SZOBRÁSZMŰVÉSZ

EMLÉKKIÁLLÍTÁSÁNAK MEGNYITÁSÁRA

1971. AUGUSZTUS 28-ÁN, SZOMBATON 12 ÓRAKOR

MEGNYITÓ BESZÉDET

Dr. LÁSZLÓ GYULA
EGYETEMI TANÁR
MOND

71-8 – fnyv 14 – 2746 – Fv.: Patyi Árpád

Megyery Barna MUA

Szerepelt a "Mai magyar kisplasztika" c. tárlaton.

Cs.M. :Kerényi,Pátzay , Mikus. Kisplasztika-bemutató a Csók Galériában.
ESTI HIRLAP 1964 fenr. 1.

MEGYERI BARNA

Szobrászművész. Aug. 28-án a Nemzeti Galériában emlékkiállítása nyílt, Szobotka Imre műveivel együtt.

Egy festő, egy szobrász

KAPCSOLÓ, 1971 szept. 11.

Megyeri Barna
szobrász

1964 március 13 - 29 ig a Csók Galériában tartott kiállítást Bakky Sándor festőművésszel közösen. A kiállításon 24 bronz, illetve terrakotta munkájával jelentkezett.

V. Perényes Éva: Bakky Sándor és Megyeri Barna kiállítása
Művészet, 1964. augusztus - 44 lap.

Megyeri Barna, Munkácsy díjas szobrászművész (1920-1926).

A mai adás témája a közteri szobrok Nagykanizsán; Nagy Katalin beszélget Bojár Ivánnal: „a térnek és a plasztikának a kapcsolatával vissza kell nyúlnom a műtermekbe. Ott zárt térben születik meg a szobor makettje és általában itt történik az elszürizés, hát volt alkalmam végigviszni, mikor szegény Megyeri Barnának egy nagyszerű vázlata minden szürizés alkalmával hogyan lett egyre üresebbé."

(említve).

Láttuk, hallottuk.

1983. VII. 13. Petőfi 10.45 (Bereckiné).

Megyeri Barna, szobrász

- Spartacus c. kisplasztikája a XI. Magyar Képzőművészeti Kiállításon

Újvári Béla: A XI. M. Képzőm. Kiállítás
Magyar Ifjúság, 1968. V. 3. 15. l.

1

Megyeri Borna

Született Nagyváradon 1920.-meg-
halt Budapesten 1966-ban. Tanul-
mányai: a bp.-i Képzőművészeti Fő-
iskolán.

Sculptura Hungarica a mai magyar
szobrászat, Budapest (é. n.)

1181.

Megyeri Dorna

Tárlatai: Budapest 1944, 1964, Párizs, 1966. Munkácsy díjas 1964.

Sculptura Hungarica a mai magyar szobrászat, Budapest (c. a.)

1181.

Megyeri Barna

Szobra van a Debreceni Agrár-
tudomány Egyetemen

Sz. Kürti Katalin: Debreceni
szobrok és emlék táblák

Hajdu Bihari Napló 1971 I. 14

Megyeri Borna

Közölt reprodukció:

53. p. „Europa elrablása" (bronz, 400 cm) Debrecen, Agrártudományi Egyetem,

54.) „Spartacus" (Aluminium, 170 cm) Budapest Kerepesi úti lakótelep.

Spulptura Hungarica a mai magyar szobrászat, Budapest 1191. Ér és lapszám nélkül.

Megyeri Barna
szobrász

M.D.K.

Szutegelője szerepel a fehérvári
"tárlaton + repro

K. Kovalovszky Márta: Szobrok
Művészet, 1964. május - 32 lap.

Megyeri Barnabás szobrász M.D.K.

Kiállitás müveiből a Csók István Galériában.

Hirek.

Pest megyei Hirlap 1964. március 13. 5.l.

Megyeri Barna szobrász M.D.K.

Dekorativ épületplasztikák

Kampis Antal: A képzőművészetek története 768.1

A Kultura Világa Kp. 1963.

Megyeri Barna
szobrász

M.D.K.

A Csók galériában rendezett kiállítást. Bemutatta a „Spartacus"-t, az „Europa elrablása"-című szobrait is a többi között

Frank János: Bakhy Sándor és Megyeri Barna
Élet és Irodalom, 1964. március 21 – 9 lap.

Megyeri B arna szobrász M.D.K.

Európa elrablása c. alkotása a Debreceni Mezőgazdasági Akadémia bej rata elé tervezte

G.J.: Milyen megbizáso on dolgoznak képzőművésze-
Magyar Nemzet 1964. julius 8. 18 [illegible]

Megyeri Barna szobrász M.D.K.

"Európa elrablása" c. szobra a debreceni Agrártudományi Egyetem,
"Tanuló lányok " c szobra az egri Pedagógiai Főiskola elé kerül

Napló

Magyar Nemzet 1964. május 6. 4.1.

Megyeri Barna

szobraival szerepel a „Megyar Művészet 1945-1969" kiállításon"

Megyar Nemzet 1969 október 12
12. old

MEGYERI Barna

PÓTÓ János: Emlékmü, politika, közgondolkodás.
Bp. : MTA Törttud.Int., 1990 71 - 87.p. és ill.

Részvétele a Sztálin szoborpályázaton, s annak
részletes - forrásfeltáró - története

MAURICE
GR

MEGYERI Barna

függetlett szolnai

BÁN András: Az avantgárd előretürtése : Beszélgetés Beke Lászlóval. = Magyar Nemzet, LIV.évf. 3o.sz.1991 febr. 4. 7.p.

Az MNG 60-as évek kiállitásáról

Budapest, 198... év .....hó

Ph.

Érvényes 19.....tól ....

Felkérjük, hogy a fenti kutatás
példányát az MTA MKCS Könyvtára
küldeni sziveskedjék.

Meggyeri Barna

Alkotásával szerepel a
Nemzetközi Zatonai Képzőművészeti
Szállításon.

Meggyes Nemzet
1969 febr. 23.

Reggeli Barna

1, Bori portré, 1955. bv. 28 cm
2, Spartacus, 1958. bv. 28 cm
3, Harisnyakötő, 1960. bv. 19 cm

Magyar Művészet 1945–1969.
Műcsarnok, 1969 sept.-okt.

Medgyesi Barna, zoltán

L: Medgyessy Ferenc

Kádár Zoltán: Sz. Kiss Katalin · Medgyessy Ferenc 89-90
és Debrecen

Alföld, Debrecen, 1981. szeptember

XXXII/9.

Megyeri-Marosán

MDK

Diáklány, fa

Ernst Múz. M.Plasztikai és Graf.kiáll. 1954. szept.

16. l.

Megyeri Barna

Kovács Gyula: Igény és igényesség

Művészet, 1983. április

Meggeri Barna

Sinkovits Péter: Hitelesség történelmi háttérrel
Beszélgetés Kervatiusz Tibórral

Művészet, 1983. július

Megyeri Barna.

Kovács Gyula: Játék és félelem
Nyirő Gyula szobrászata

Művészet, 1983. október

Megyeri Barna, szobrász

L. Segesdi György

Tandi Lajos: Segesdi Györgynél 92-97.

Tiszatáj, Szeged, 1979. márc. XXXIII/3

Megyeri Barna

Megyeri Barna Medgyessy
Ferenc tanítványainak
választotta magát.

Tarczy Péter: Megyeri Barna emlékkiállítása
Ujtükör, 1978. szeptember 14 – 4. lap.

Megyeri Barna szobrászművész

A debrecem Déri Muzeum bemutat ja az elhunyt művész torzó életművét. Emlitve Nyugalom, Spartacus, Europa elrablása.
(cikk: "Holényi Tibor grafikus művész" cimszó alatt)

"Megyeri Barna emlékkiallitása"
Tarczy Péter cikke
Uj Tükör, 1978. IX. 17

Megyeri Barna

Megyeri Barna emlékkiállítása Debrecenben, a Déri Múzeumban megnyílt. Szobrok, domborművek, lemezdomborítások, papírfűzisek rajzok, várlatok szerepelnek a tárlaton.

Tarczy Péter: Megyeri Barna emlékkiállítása.

Új Tükör, 1978. szeptember 17 – 4 lap.

Megyeri Barna

Körterehet díszíti Megyeri Barna „Nyugalom", „Spartacus", „Európa elrablása" ciminü kompozicióí.

Tarczy Péter: Megyeri Barna emlékkiállítása
Új Tükör, 1978. szeptember 17 – 4. lap.

Megyeri Barna, robbán

L. Maróti [illegible]
János

Németh Lajos: Maróti János szobrairól 705-707.

Jelenkor, Pécs, 1980. júl.-aug. XXIII/7-8

Megyeri Barna

Igényes formatervehet hozott létre a művész. A budapesti Nemzeti Szinház mennyezet plasztikáját Megyeri Barna hívnitette.

Tarczy Péter: Megyeri Barna emlékkiállítása.
Új Tükör, 1978. szeptember 17 – 4 lap.

MEGYERI BARNA

Buza Barna és Megyeri Barna elkészitette a kórházban közvetlen elhunyta után Medgyessy Ferenc halotii maszkját. ld.

HEGYI- FÜSTÖS István: Mosolygó halotti maszk. = Kurir, 1990.nov.1. 12.p.

kötött előadásokat.

Ezért válaszoljanak

alábbi kérdésekre:

1. A könyvtárban hár

   lyamra?

2. Elhozhatják - e s

3. Jelezzék azt is,

   föltétlenül halla

Fénykép

Magyar Foto: BT 3409/1 Hegedűsné

Megyeri Barna: Ady

Pályamű az „Ady-szoborpályázat"-ra

1953. IV. 9.

Meg. van

Magyari Barnabás

A ivatai Erőmű előtt

szobra van

Fej. Rekső ~~Jelenko~~ : Kejrőmüvészi
Újjáket Dunaújvárosban
Jelenko, 1964, 12 n.

1161

Megyeri Barna

és Váradi Sándor müvészeket bizták meg a másfél méteres, uj, Ady - szoborterv elkészitésével.
/A biráló bizottság a pályamüvek közül a két müvész tervét választotta./

Irodalmi Ujság, Bp. 1953. május 21.
11. sz. 8. l-p.

Megyeri Barnabás

elt művészben jelentős adottságok nem tudtak maradéktalanul kibontakozni. – van azonban élete utolsó éveiből néhány nemes hangú, finom kisbronza. („Leányakt" „Anya gyermekével" „Integető" „Nai akttorzó") amelyek az újabb magyar szobrászat legjobb, legizesebb darabjai közé tartoznak.

D. I.: Rejszőművészet.

Vigilia 1971/12 856 old.

Megyeri Barnabás 1.

(1920-1966) emlékkiállítására került sor a Nemzeti Galériában. Megyeri munkáinak egyik része realisztikus alkotás. („Európa elrablása" „Spartacus") más művei viszont modern épületek dekorálására hivatott nonfigurativ ornamentumok. Szobrai, reliefjei, és rajzai ingadozó szinvonalúak, a mindössze negyvenhat évet D.I. Képzőművészet.

Vigilia 1971/12 856 old.

MEGYERI BARNABÁS, szobrász

Miskolc új és helyreállitott létesitményei 1945-1970.
1.-Szobrok, kutak, emléktáblák.
22.-SZTK rendelőintézet tipponon fém dombormü,-
I.ker. Csabai kapu. Megyeri Barnabás müve. 200.old.
4.jegyz.

ifj.HORVÁTH BÉLA: A miskolci városkép változása 189.old

A Herman Ottó muz. Évkönyve, XI. Miskolc, 1972

Megyesi Barna

Európa elrablása c. szobormüve, mely eredetileg kisplasztikának készült, szerepelt A Mücsarnok kiállitásán.

Magyar Hirlap 1969.2.évf.261/9

Megyesi Barna

Spartacus

MNG. uj szerzemények 1945-1970 c. kiállitásáról
Népmüvelés 1970/8 hátlap

Megyeri Barna
szobrász

Megyeri Barna a fiatalon el-
hunyt műrész helyére került
Jórsa Bálint.

Horváth Béla: Athi tanítva tanult.
Művészet, 1975. május - 36 oldal.

Megyeri Barna

Szobrász

Megyeri Barna elhelyezte tanítani a Főiskolán azt az igényt, amely-ben a szobrászat az építészettel való kapcsolata áll fenn.

Horváth Béla: Ahé tanítva tanult.
Művészet, 1975. május - 36. oldal.

Megjeri Barna szobrászművész.

a Herman Ottó Múzeumhoz csatolták a Miskolci Képtárat. Az állandó kiállításon helyezték el művét: „Spartacus" c. kisplasztikáját. (emlitve)

Bemdek Miklós: Háromszáz meg hétszáz műkincs.

Északmagyarország, 1974. jan. 26.

Megyeri Barna

„Spartacus" (1958)

XIV. Kerepesi úti lakótelep

fotó

A vásárhely Budapest vonzáról

Bp. Corvina 1972 28. lép

Megyeri Barna
szobrász

Zsennyén az Alkotók házában
dolgozott a művész.

—: Zsennye

Tükör, 1974. okt. 22 - 16 lap.

Magyari Barna

9

„Lengő"

„Europa elrablása" a sokrai

emlitve

Magyar Nemzet 1971 september 15

4. old.

Megyeri Barna, szobrász

Kiállítása nyílt meg Hódmező-
vásárhelyen.

— : □ Megyeri Barna ... 2.

ESTI HIRLAP, Bp. 1971. dec. 20.

Megyeri Barna

"Ár és fizetség" cimmel Szabó György ir több tárlatról, közöttük a müvész kiállitásáról is, melyet a Nemzeti Galériában rendeztek a fiatalon elhunyt, negyvenhatéves müvész hagyatékából.
Medgyessy Ferenc tanitványa volt. Müvészetének kettősségét elemző kritika két oldalról mutatja be a müvészt:mint bensőséges lirikust, s itt utal "Európa elrablása" c. "remek kompozíciójára" és az absztrakt viszonylatokat kutató,-a korábbival ellentétes felfogásu-gondolkodót, felsorolva későbbi alkotásait.

Élet és Irodalom, Bp. 1971.szept. 11.
XV. évf. 37. szám 12. lap

Megyeri Barna

Kiállitását "rendhagyó, szép tárlat"-nak nevezi a kritika, s felsorolja a „nehéz szoborfigurák fölött" lebegő, papirosból hajlitott, farostlemezbe fürészelt, fémbe hasitott alkotásait, melyekről a beszámoló igy vélekedik: "mindez nem más, mint kitünő érzékü korai megsejtése és felkutatása annak, amit ma már ... mi is alkalmazunk,..s amivel mások hozzá képest megkésve- nemzetközi hirnevet szereztek maguknak."

Élet és Irodalom, Bp. 1971. szept. 11.
XV. évf. 37. sz. 12. lap

Megyeri Barna
szobrász

A felszabadulás utáni időkben
is mehedett meg Megyeri Barnával
Maróti János.

Kovács Gyula: Maróti János fémkompozíciói,
Művészet, 1974. junius - 26 lap

Meggeri Barna
szobrász

Méltatás

Kovács Gyula: Maróti János fémkompozíciói.
Művészet, 1974. június – 26 lap.

Megyeri Barna
építész

„Európa elrablása"
(terv)

Sz.Kürti Katalin: Monumentális képzőművészeti alkotások.
Művészet, 1974. április - 4.oldal.

Meggyesi Barna
szobrász

A debreceni Agrártudományi Egyetem tanügyi épülete előtt áll Meggyesi Barna „Európa elrablása" című műve.

Sz.Kürti Katalin: Monumentális képzőművészeti alkotások.
Művészet, 1974. április - 4.oldal

Mezgyei Barna
nekrán

Mezgyei Barna a tragikusan
fiatalon elhunyt művész 1965-
ben az „Európa elrablása" c.
művéért Munkácsy-díjat kap-
ta.

Sz. Kürti Katalin: Monumentális képzőművészeti alkotások.
Művészet, 1974. április - 4. oldal

Megyeri Barna
festmény

Megyeri Barna mestere tanításait alkalmazta az „Európa elrablása" című festményén. Megyeri Barna tanára Makrisz Agamemnon volt.

Sz. Kürti Katalin: Dokumentális képzőművészeti alkotások. Művészet, 1974. április - 4. oldal

Megyeri Barna

A nyugalom, bronz 24 cm

Korsós nő, bronz, 35 cm

Dolgozó emberek között kiáll.

Ernst múzeum 1968. jan.

Megyeri Barna

Varró lány

bronz, 20 cm

Dolgozó emberek között kiáll-

Ernst múzeum 1968. jan-

Megyeri Barna

A horsós nő bronz 35 cm
Varró lány -"- 20 cm

Dolgozó emberek között
Képzőművészeti kiállítás
Ernst Múzeum 1968.

Megyeri Barna

A nyugalom
bronz 24 cm

Dolgozó emberek között
Képzőművészeti kiállítás
Ernst Múzeum 1968.

Megyeri Barnabas, MDK

11. Gránátdobó.

Pesti Vigadó-Hadituldósitó kiáll.1943.máj.2.-12.
Képek és szobrok jegyzéke.

Megyeri Barnabás szobrász

bronz

Nyujtózkodó

Európa elrablása

Korsós nő

Bakky és Megyeri kiáll. Csók Gal. 1964. márc.

Magyar Nécrajzi Múzeum – 60 db – 64.8783 K

Magyar Néprajzi Múzeum – 6000 db – 64.85783 Ka

MDK

Megyeri Barnabás szobrász

bronz

Bölcsődefal

Karai Gyula portré

Bakky és Megyeri kiáll. Csók Gal. 1964.márc.

MDK

Megyeri Barnabás szobrász

bronz

Ady

Tekeres S. portr.

Torzó

Bakky és Megyeri kiáll. Csók Gal. 1964. márc.

MDK

Megyeri Barna,

Integető, repr.

Balatoni nyári tárlat 1964

Keszthely, Tihany, Veszprém

MDK

Megyeri Barna

Várakozó, br.

Integetőm br.

Balatoni nyári tárlat 1964

Keszthely, Tihany, Veszprém

MDK

Megyeri Barna

Európa elrablása, br.

Szegedi O. Képzőm. kiáll. Szeged 1964

MDG

Megyeri Barnabás, nobrász

Bakky Sándor festőművésszel közösen
tárlata nyílik meg a
Csók Galériában.

—: Kulturális Lírek 8.

NÉPSZABADSÁG, Bp. 1964. márc. 12.

Megyeri Barna
szobrász

M.D.K.

A Balatoni Tárlaton részt
vett.

Kovács Gyula: Balatoni Tárlat
Művészet, 1965. január - 43 kep

Megyeri Barnabás

Szobrászművész. A Csók Galériában közös kiállítása nyílt Bakky Sándor festőművésszel.

ecultive.

Népszava. 1964 március 14. 4. lap.

Megyeri Barnabás, szobrász

MDK

Bakky Sándor festményeiből és Megyeri Barnabás kisplasztikáiból márc. 13-án tárlat nyílt a Csók Galériában.

– : Kulturális hírek

8.

NÉPSZABADSÁG, Bp. 1964. márc. 14.

Megyeri Barnabás MDK

Tanuló leány, fa

Mücsarnok 1952/53 III. Magy. Képzőm. Kiáll.

MDK

Megyeri Barnabás szobrász

bronz

Laci

Harcos

Koldus

EA ltsz.

Bakky és Megyeri kiáll. Csók Gal. 1964.márc.

Gyűjtés he

Tiz tisztaviz,
Tekenyőbe .lasas viz,

Megyeri Barnabás

Meghalt 1963-66 között

Nyomva 1966 IV. 8 5 old.

MDK

Megyeri Barna

Integető, repr.

Balatoni nyári tárlat 1964

Keszthely, Tihany, Veszprém

MDK

Megyeri Barna

Várakozó, br.

Integető, "

Balatoni nyári tárlat 1964

Keszthely, Tihany, Veszprém

MDK

Megyeri Barnabás szobrász

bronz

Bori-fej

Kuporgó

Kislány labdával

Bakky és Megyeri kiáll. Csók Gal. 1964. márc.

EA.....ltsz.

Gyűjtés hc

Tiz tisztaviz,
Tekenyőbe .lasas viz,

Megyeri Barnabás,

MDK

Krampácsoló, gipsz

Miccsarnok 1950.I.Magy. Képzőm. Kiáll.

Megyeri Barna szobrász M.D.K.

Kisméretü plasztikák.

Harcos.

Spartacus

Kupergó. Mestere: Medgyessy Ferenc

Harisnyahuzó

Laci

Sárvári Mária Bakky Sándor és Megyeri B. kiállítása

Magyar Nemzet 1964. március 24. 4.l.

Megyeri Barna

Szerepel a szegedi Orsz. Képzőműv.
Kiállításon.

említve.

Tiszatáj, 1964 9. sz. 4.1.

Megyeri Barnabás szobrász M.g.K.

Kiállitása a Csók István Galériában

Napló

Magyar Nemzet 1964. március 12. 4.l.

Megyeri Barna
szobrász

M.D.K

Méltatás

Rozgonyi Ivánc: Beszélgetés Megyeri Barnával
Művészet, 1964. március - 31 lap.

M.D.K.

Megyeri Barna szobrász

Tragikusan fiatalon halt meg.
A Kerepesi lakótelepen Spartacus-figurája,

Németh Lajos: Korunk szobrászati alkotásai és ma élő jelentős szobrászok fővárosunkban, Bp. 1967.

73-74.1.

M.D.K.

Megyeri Barna, szobrász (1920 -

nevét említi a szerző

Information Hungary, Szerk. Erdei Ferenc,

Akadémiai Kiadó, Bp. 1968. 957. old.

MDK

Megyeri Barna

Kiállitási kritika

Magyar Nemzet 1968 jan.31.

Megyeri Barna

MDK

Relief, gipsz

Kossuth, gipsz

Mücsarnok 1952 Tavaszi Tárlat

Megyeri Barnabás

MDK

Keszonos, gipsz

Mücsarnok 1952/53 III. Magy. Képzőm. Kiáll.

MDK

Megyeri Barna

Kislány labdával 1954 bronz Műv.t.

Képzőművészetünk tiz éve.Műcsarnok.
Kiállitott művek jegyzéke. 18.1.

mdk

Megyeri Barna

kisplaszlikája

Lelöcz Mária. A IX Magy. Képzőm. Kiakitását

Jelenkor 1962 4. sz 541. l

Megyer Barna M.D K.

Választmányi tag

Dutka Mária: A Képzőművészek Szövetsége megválasztotta uj vezetőségét
Magyar Nemzet 1963. február 17. 9.1.

Megyeri Barnabás MDK

szobrászmüvész

Szerepelt az Eötvös Klubban 1955. nov. 5-26é ig tartó képzőművészeti kiállitáson.

/A Klubtanács Mighivójából./

mDK

Megyeri Barnabás, festöm.

Gránátdobó.

Pesti Vigadó. - Haditudósitó kiáll. 1943.máj.2.-12.
Kat.

MEGYERI BARNABÁS

11. Gránátdobó

/II.terem/

Haditudósitó Kiállitás a Pesti Vigadóban
1943.május 2-12-ig. Képek és szobrok jegyzéke

MDK

Megyeri Barnabás

Gyermekes anya

Pogány Ö.G.: A IX. Magyar Képzőm. Kiáll. szobrászati anyaga. Népszabadság 1962. máj. 29.

Megyeri Barna, szobrász MDK

A tárlaton 90 mű szerepel; köztük Megyeri Barna alkotásai.
(Csók Galéria)

—: Ma nyílik meg a Mai magyar Kisplasztika
Című kiállítás 9.1.

NÉPSZABADSÁG, Bp. 1964. jan. 31.

MEGYERI BARNABÁS

Keszonos. Gipsz 35x9oxloo.cm.

III.Magyar Képzőművészeti kiáll.kat.Műcsarnok 1952.dec-
1953.márc.

MDK.

Megyeri Barna

Kritika

Népmüvelés 1965 6.lap 34.

M.DK

Megyeri Barna
szobrász

Részt vett a tárlaton.

Angyal Endre: A Csernyei Művésztelep . . .
Művészet, 1967. augusztus – 42 lap

Megyeri Barna MDK

Harisnyahuzó, bronz

Európa elrablása, bronz

Mücsarnok 1965. X. Magy. Képzőm. Kiáll.

Megyeri Borna

műve:

„Spartacus," 1958. XIV. Kerepesi úti lakótelep; 28. p. reprodukció.

Székely András: A kőféves Budapest kobraiból, Budapest, 1972

281

Megyeri Barna
rajzai

Művei láthatók a kiállításon.

Végvári Lajos: A Miskolci Képtár.
Művészet, 1973. december – 28 oldal.

Megyeri Barna

Részt vett a XI. Magyar Képzőművészeti Kiállitásen a Műcsarnokban 1968-ban.

Kortárs 1968/1e 1673. old.

Megyeri Barna
Spartacus cimü kisplasztikaja is a miskolci Képtár állandó kiállításan látható.

Benedek Miklós: Háromszáz, meg hétszáz mükincs

Észak-Magyarország 1974/21 4 old.

Megyeri Barna

„Facsemetét ültetők" című alkotása a kecskeméti kertészeti főiskolai karon kapott végleges otthon.
(említve)

H.N.: Új szobrokkal gyarapszik Bács-Kiskun megye.
Petőfi Népe, Kecskemét, 1972. szept. 24.

Megyeri Barna (1920–1966) 1

a felszabadulás utáni szobrásznemzedék egyik ~~a~~ legizmosabb szellemű és legnyugtalanabb kedvű tehetsége volt. Közteren álló szobrai – akárcsak kisplasztikái – dinamikus ellentétektől feszülő, s ennek megfelelően formaellentétekre építő szemléletről tanúskodnak. Műtermében azonban, a fal melletti polcokra számüzött kisplasztikákkal, vázlatokkal szemben építészeti gondolkodásra valló, és épületek együttesébe tervezett papír- és lemezhajlításai uralkodtak.

Bojár Iván: Kiállításról-kiállításra.

Magyar Hírlap 1971/244 Gold.

Megyeri Barna

2

Furcsa golyók lógtak itt-ott, gumileggömbök belsejébe öntött gipszholyagok. És korán, mielőtt még divatba jött volna a műanyag, plasztikfóliákból és vinidur lemezekből hajlított formákat, forgástesteket, lemezhajlításokat, és térrácsokat készített. A Nemzeti Galéria-kiállításon zömében ezek a kísérleti célokat szolgáló műhelymunkák, makettek foglalják el a fő helyeket, kissé háttérbe szorítva a kész műveket: a többnyire női figurákat és mindkét nembeli portrékat. Bojár Iván: Kiállításról - kiállításra

Magyar Hírlap 1971/244 6 old.

Megyeri Barna 3

A látogató - aki nem szokott hozzá ahhoz, hogy egy múzeumban hajlitott és ragasztott papírmakettekkel találkozzék, aki megszokta, hogy a múzeum falai között kész alkotások és ne ötletfölvetések fogadják - tanácstalanul áll szemben ezekkel a fontos és kitünő épületdekorációs vázlatokkal.

Bojár Iván: Kiállításról - kiállításra.

Magyar Hírlap 1971/244 6old.

Megyeri Barna. 4

Annál is inkább, mivel hájékoztató felvirátok nem segítik eligazodni. Egyébként sem szerencsés, hogy Megyeri Barna kétvirányú munkássága - meg ha egy tőről fakad is - összekeveredik a kiállitáson.

Bojár Iván: Kiállitásról - kiállitásra.

Magyar Hirlap 1971/244 6old.

Megyeri Barna, Munkácsy-díjas festőművész

Maróti János a hatvanas évek elején figuratív művekkel jelentkezett. Művei sommás formanyelve tanúsága szerint Medgyessy nyomán indult és szellemi rokona volt Megyeri Barna munkásságának.

Németh Lajos: Maróti János szobrairól.
Jelenkor, 1980. aug. hó

Megyeri Barna
szobrász

M.D.K

Az Amerikai úti bakótelepen lévő
műtermében faragja köbe szobrát.

Kovács Gyula: A nyugalom
Művészet, 1963. szeptember – 6 lap

Megyeri Barnaú
szobrász

M.D.K.

Nyugalom
Nyugalom (részlet) } repro

Kovács Gyula: A nyugalom
Művészet, 1963. szeptember – 6 lap

Megyeri Bernabás szobrász

bronz

Anya gyermekkel

Harisnyahuzó

Állół leány akt

Bakky és Megyeri kiáll. Csók Gal. 1964. márc.

Magyar Néprajzi Múzeum – 6000 db – 64.85783 K

MOK

Megyeri Barnabás szobrász

bronz .

Spartacus

Varró leány

Ülő "

Bakky és Megyeri kiáll. Csók Gal. 1964. márc.

zl. Ny. – 30

MDK

Megyeri Barnabás szobrász

bronz

Fekvő nő, vézl.

Orfeus

Bakky Sándor portréja

Könyöklő lány

Bakky és Megyeri kiáll. Csók Gal. 1964.márc.

nek lett elnöke. 1927-től
meteorológiai tárgyu népsz
vőnk és az uralkodóház, (
/Bp., 1894/; Nagy-Magyaro
lem jövő századai /Bp., 1
mondák férfiai Bp., 1923.
Camille: A csillagvilág c

Hollán Ernő /Szombathel
máj. 28./: hadmérnök, alt
ja /1. 1858, r. 1861, t.
csi hadmérnöki ak.-n végz
tamás ostrománál kitünt v
hadmérnöki főnökké nevezt
szerepe volt Pétervárad v
után internálták, majd hi

MDK

Megyeri Barnabás

Integető, br.

Téli Tárlat 1964. Székesfehérvár

Müvészeti Lexikon

1860. okt. 28. -- Bp., 1935/: épitész.
61 Bp.-en számos bérházat, üzlethá-
. 5. sz., Váci ut 87. sz. fővárosi
ai Testvérek Üllői uti üzletháza/.
lló Sebestyén Arturral és Hegedüs

Megyeri Barna Munkácsy díjas kiállítására

1021

1978. VIII. 12. Televizió 19,30 Áné

TV Hiradó 1.

- Monumentalitása törekvését példázza a Debrecenben felállitott Európa elrablása cimü szobra. Megyeri Barna formákkal foglalkozó embernek vallotta magát. A formák ejtették rabul, amikor megmintázta a Husvét szigeti fejeket, alakokat. Szeme ahhoz hasonlóan bontotta részekre a teret, ahogyan azt mesterétől Meggyesi Ferenctől tanulta.
A müvésznek elsősorban hitre van szüksége az alkotáshoz - vallotta a Nagyváradról elszármazott szobrász. Honnan meritette a hitet? Szobrai, plasztikái azt sugallják, a család adott számára erőt. Ha fia ült neki modeltt megfeledkezett a filléres gondokról. Csibészes mosolyt lopott a gyermek szemébe. Ha ujjával megérintette élni kezdett az anyag. Játékos képzelete mesebeli állatokat varázsolt a fémlemezre. De arra is képes volt, hogy a derüt fintorrá fokozza. A groteszk fejek tanuskodnak erről.
Rövid pályájának utolsó szakaszában Ady tépelődéseit saját kétségeivel rokonitotta. Többször is elidőzött a hada vesztett Spartacus figurájánál. Igaz, a hőst sebesülten is felfelé törekvőnek mutatta.
1964-ben, mikor megkapta a Munkácsy-dijat, már kinozta a két évvel később sirba döntő betegség. Megyeri Barna igazi nagysága volt a magyar és az európai művészetnek.
A debreceni Déry Muzeumban [illegible]sárnap nyiló kiállitás is erről győz meg.

MEGYERI Barna *47, 90*
Nagyvárad, 1920. július 12.–Budapest, 1966. március 14.
Képz. Főisk. Bpest, szobrász

Banner Erdély

Megyeri Lajos

építőm. Mindenes

l.

Váljnbal. 484. l.

Magnetismus, Dichte usw.) verbunden und nehmen daher das Horizontale und den Bereich der Realität in Anspruch. Hängeplastiken sind dagegen vertikal ausgerichtet: Das ist eine Welt der Metaphysik, der Transzendenz. In den Hängeplastiken bringt der Mensch seinen Aufruhr gegen die Erdgebundenheit zum Ausdruck und gelangt im Endergebnis zum Fliegen (Tatlin, Takis).

Obwohl dieser Aufsatz den Werken der ungarischen Kunst gewidmet ist, wird darin kurz auch auf die sowjetische Avantgarde eingegangen, die den Konstruktionen dieser Art als Ausdruck ihrer utopischen Ideale Modellwert beimaß (Tatlin, Rodtschenko, Kluzis, Krutikow usw.). Bezüglich des Verhältnisses zwischen Hängeplastik und Raum gibt es zwei grundsätzlich unterschiedliche Auffassungen: Zum einen wird der von der Skulptur begangene Raum als zur Masse des Werks gehörig verstanden (Rodtschenko). Zum anderen wird diese virtuelle Masse nicht in die Plastik einbezogen und somit die Kontinuität des unendlichen Raums nicht unterbrochen, dafür wird aber durch die feinen Bewegungen der Skulptur eine ständige Vibration, eine andauernde Mobilität der Raumstruktur hervorgerufen (Calder).

Die Reihe der Hängeplastiken beginnt in der ungarischen Kunst mit der Komposition von Ferenc Martyn (Anfang der vierziger Jahre), in der durch die Zusammenfügung gedrechselter und bemalter Elemente ein Gleichgewicht zwischen Formen hergestellt wird, die frei, nach allen Richtungen in den Raum eindringen. In einigen Gegenstücken dazu erprobte der Künstler stabile oder instabile Gleichgenichtssituationen in Bodenstücken, wodurch er zugleich Beweise für die Zusammengehörigkeit von Bodenskulptur und Hängeplastik lieferte. Ähnliche Gegenstücke fanden sich auch im Schaffen von József Jakovits (Drahtplastik, 1946, Fliegende Vögel, in zwei Varianten, 1947 – alle vernichtet). Die Drahtplastiken von Jakovits drückten real existierende, aber nicht erfaßbare – weil in der Zeit sich ständig verändernde – Formen (einen Vogelschwarm im Flug) aus. Es waren dies geschlossene, aber nicht abgegrenzte Formen, die frei im Raum schwebten und deren Charakter von den Eigenschaften des Raums bestimmt waren. Die Kompositionen von Martyn und Jakovits vergegenwärtigen das Gleichgewicht beziehungsweise die sich im Raum auflösende, immateriell werdende Masse, die Hängenden Konstruktionen von Barna Megyeri hingegen die immanenten Spannungen des Raums und die verborgenen Spannungen der Konstruktion.

Neben den abstrakten Werken entstanden auch Hängeplastiken des figürlich-imitativen Typs, zum Beispiel die stilisierten Vögel mit ausgebreiteten Flügeln von Jakovits oder die Kleinen Modellflugzeuge und die Mondfähre von Béla Kondor.

Die Zahl der Hängeplastiken erhöhte sich in den sechziger Jahren, im Zusammenhang mit den großen Änderungen im ungarischen Kunstleben. Die nicht-mimetischen Elemente des Kunstwerks, der Rahmen, die Bildfläche, das Format, die Ausdehung, die Symmetrie, die Wiederholung, der Duktus, gewannen selbständigen Wert, worin die Einflüsse der Wahrnehmungs- und der Gestaltpsychologie sowie der Semiologie spürbar werden. Die Hängeplastiken sind, nachdem sie Kompositionen und Konstruktionen geworden waren, nun zu *Strukturen* geworden.

Diese Tendenz läßt sich vor allem in den Werken von Sándor *Csutoros* nachweisen. Für ihn war die Kugel die Grundform, mit deren Variationen, Aneinanderreihung und Gruppierung er seine hängenden Strukturen aus den unterschiedlichsten Materialien (aus bemaltem, Holz, Metallen, Roßhaar, Kunststoff, mit Wasser gefüllten Glaskugeln, geknoteten Stricken) und von mannigfaltiger Anordnung schuf. Der bezeichnende transzendente Zug der Hängeplastiken kam besonders schön in der „Treppenhaus–Aktion" zum Ausdruck (Sándor Csutoros – László Haris – József Molnár V., 1973). In einem baufälligen Treppenhaus mit abgeblättertem Verputz war zwei Stockwerken hindurch eine aus Schwarz ins Weiß übergehende Kugelreihe aufgehängt und symbolisierte die dreifache Welt „Unterwelt – Erde – Himmel", wenn ihr der Betrachter von der Kellertür bis zur Dachbodentür den vorgezeichneten Weg entlang nachfolgte. Die parallele Bewegung von unten nach oben beziehungsweise von oben nach unten fand in der *Glaskugelreihe – Wasserornamentik* von Csutoros poetischen Ausdruck. In den aufeinanderfolgenden Glaskugeln war von unten nach oben die Menge der Flüssigkeit stufenweise reduziert, während sich dies in einer parallelen Kugelreihe umgekehrt wiederholte.

Nach der Konzeptkunst und der Aktionskunst kehrte Ende der 80-er Jahre eine Kunst wieder, die auf den Gegenstand konzentriert und auch traditionell zu nennen wäre, die jedoch ihr erneuertes Selbst in Kenntnis und im Bewußtsein ihrer Voraussetzungen definiert. In der ungarischen Kunst wird diese Tendenz unter anderen durch Valéria *Sass* repräsentiert. Ihre Werke sind Rauminstallationen zum Thema ausgeglichene Spannung. Die statische Auffassung wird in diesen Werken durch eine dynamische Konzeption abgelöst, in der die Plastik einen Grenzfall von Stabilität und Labilität darstellt. Es handelt sich dabei nicht um eine Masse, die in den Raum gesetzt wird, sondern um Figurationen, die ausgezeichnete Punkte des Raums markieren beziehungsweise Verbindungen zwischen solchen Punkten herstellen. Da auch der Raum nicht homogen ist – es wirken ja Kräfte in ihm –, bezeichnet die Künstlerin die Richtung dieser Kräfte. Die Plastik selbst ist also ein Kraftfeld, dessen Grenzen durch die eigenartige *Konstellation* der durch die Künstlerin angeordneten Elemente und der wahrnehmenden Person abgesteckt werden. Zum Thema ausgeglichene Spannungen schuf Valéria Sass auch Hängeplastiken mit dem Titel *Gleichgewicht I–II–III* (1988).

In den achtziger Jahren entstanden zwar in der ungarischen Kunst zahlreiche Hängeskulpturen, aber sie trugen zur angedeuteten Gedankenreihe durch keine weiteren Angaben bei. Diesen neuen Zug brachte erst der postmoderne Geist der neunziger Jahre mit, und zwar auf eine schockierende Weise. Die Plastik von András *Böröcz* mit dem Titel Die *Gehenkten* bietet mit ihren 17 Figuren, die zugleich Menschen, Bäume und exotische Trommeln sind, eine eigenartige Metamorphose von Gegenstand – Mensch – Pflanze. Mit ihren folkloristischen, manieristischen und expressionistischen Assoziationen und ihrer Freudschen Inspiration stellt sie zugleich auch eine rätselhafte Metapher vom Unbehagen in der menschlichen Kultur dar.

TALAPZAT NÉLKÜL

FÜGGŐ PLASZTIKÁK A MAGYAR SZOBRÁSZATBAN

NAGY ILDIKÓ

1986-ban a brémai Kunsthallében Siegfried Salzmann nagysikerű kiállítást rendezett „Bodenskulptur" címmel.[1] A fogalom sajnos nem adható vissza magyarul egyetlen szóval, mert ezek a szobrok egyaránt jelentenek padlón (tehát épületbelsőben) és a földön (vagyis a természetben) elhelyezett, talapzat nélküli szobrokat. Bár a talapzat elhagyása Rodin óta („Calais-i polgárok") foglalkoztatja a modern szobrászokat, a kifejezett Bodenskulptur legkorábbi példái az 1910-es évek végéről származnak (Duchamp, Lehmbruck). Számuk Berto Lardera: „Órák és napok" (1958–59) című műve óta nőtt meg rohamosan, összefüggésben a land art gondolatkörével és térhódításával.

A kiállított művek és a katalógus kitűnő tanulmányai (Siegfried Salzmann, ill. Bernhard Kerber) szinte kihívást jelentenek arra, hogy megkíséreljük végiggondolni a talapzat nélküli szobrok másik végletét: a függő plasztikákat, mégpedig a magyar szobrászatban. Annál is inkább aktuális ezt megtennünk, mert a közismerten tradicionális magyar szobrászat éppen erre a modern gondolatra reagált sokoldalúan, és ezek a művek lehetőséget adnak arra, hogy általuk nyomon követhessük a szobor-fogalom értelmezésének mai alakulását is.

Salzmann nyolc tételben foglalja össze a Bodenskulptur karakterisztikumait, melyek közül a legfontosabb a földhözkötöttség, vagyis a Földben immanensen rejlő erők és energiák: sűrűség, stabilitás, gravitáció, ponderáció, magnetizmus kihasználása és felhasználása. A függő szobrok viszont éppen ezek legyőzésére törekszenek.

A Bodenskulptur a vízszintes irányt (Robert Morris szavával a „landscape mode"-ot) veszi birtokba és ezáltal a reális és megragadható cselekvési tér tartományában marad. A függő szobrok iránya ezzel szemben a vertikális, mely egyértelműen a megragadhatatlan, a metafizikai, a transzcendencia területe. A függő szoborban a gravitációt legyőzni akaró ember fejezi ki önmagát különböző formákban, egészen addig, amíg a konkrét repüléssel is kapcsolatba kerülhet. Ezt mi sem bizonyítja jobban, mint hogy két jelentős mestere az orosz Tatlin és a görög-francia Takis a szobrok után olyan konstrukciók tervezésébe és megvalósításába kezdett, amelyekkel maguk is kipróbálhatták – ha nem is a repülést – de a lebegést. („Letatlin". 1930–32; ill. „L'homme dans l'espace", 1960)

Salzmann imponáló történeti áttekintést is ad a Bodenskulptur típusairól, melyek kezdettől fogva két fő irányt mutatnak: egy figuratív-imitatívat (Lehmbruck, Hutter, a korai Caro, D. Hanson, G. Segal stb.), mely a földre lezuhanó, földön fekvő stb. alakok variációja, és egy elvont-konceptuálisat, melynek számtalan lehetősége van, így én csak a legkorábbi példát, M. Duchamp: „A csapda" című művét említem meg, mely egy padlóhoz szögezett ruhafogas.

Minden bizonnyal a függő plasztikákról is össze lehetne állítani egy történeti sort, amelyre én semmiképpen sem érzem hivatottnak magam, de nem is tárgya e dolgozatnak. Az azonban nyilvánvaló, hogy az említett két irány itt is nyomon követhető. A figuratív-imitatív vonal a lebegés-repülés valamilyen leképezése: Ernst Barlach láncokra függesztett „Dómangyal"-ától (1927, Güstrow, székesegyház) – Hans Haacke lebegő, gázzal töltött „Vitorlá"-jáig (1966). Míg a másik irány túlmutat azon a célon, hogy a szobor a lebegést-repülést kifejezve valamilyen módon elszakadjon a földtől, és a térben lévő erők és energiák megjelenítésére vállalkozik.

Első példáit az orosz és lengyel avantgarde-ból idézhetjük. Vlagyimir Tatlin „Sarok-kontrarelief"-jei (1914–15) rugalmas dróton vagy meghajlított merev tengelyen függő szobrok, amelyek az anyag feszítettsége által a térbeli feszültséget jelenítik meg. A szakirodalom[2] Tatlin „vitorlamesteri jártasságára" vezeti vissza a függesztett sarokreliefek alapélményét, és ezt nincs jogunk kétségbevonni. Tatlin számos művén ismerhetjük fel a megfeszülő vitorlavászon képét, azt azonban, hogy egy ilyen empírikus élmény túlemelkedjék a leképezés szintjén, valaminek ösztönöznie kell.

Az orosz avantgarde szemléletének metafizikus volta – melyre egyaránt hatott a Lobacsevszkij-iskola térelmélete és az orosz formalista irodalom és nyelvelmélet, nem utolsósorban pedig a két iskolát önmagában egyesítő Velimir Hlebnyikov költészete – adja meg azt a filozofikus hátteret, azt a szellemi légkört, melyben Tatlin függesztett plasztikái, „e térre festett bádogok"[3] létrejöttek. (Tatlin műveinek legkitűnőbb kortárs elemzője Viktor Sklovszkij író, irodalomtudós, a „Formalista iskola" egyik alapítója és teoretikusa volt.) Az a kozmikus szemlélet, amely az orosz avantgarde sajátja volt, íratott le Maleviccsel ilyen sorokat: „Új festészetem már nem kizárólag földi jellegű. Elhagytam a földet, akár egy szúette házat. Az emberben, az emberi tudatban valóban él az űr iránti vonzódás, a vágy, hogy elszakadjon a földgolyótól."[4] És ez ösztönözte a Malevics-tanítvány lengyel Katarzyna Kobrót is „Függő kom-

pozíció"-inak létrehozásában (1921), „melyek a formák bizonyos elrendezéseinél érvényesülő erőhatás és irányfeszültség törvényeihez készített tanulmányok."[5] Az utópiára alapozott szovjet avantgarde művészeire általánosan jellemző, hogy kedvelték a függesztett konstrukciókat, melyeket modellértékűeknek éreztek egy eljövendő társadalom eszményeinek kifejezésére (Klucisz, Krutyikov stb.). Alapvetően fontosak a „Függő konstrukciók" (1920) különféle típusai Alexandr Rodcsenko művészetében is. Ezek a léc-szerkezetek különböző síkokban elhelyezett, egymásba épített, befelé fokozatosan csökkenő méretű, áttört geometrikus idomokból (négyzet, ellipszis, hatszög stb.) állnak, amelyek mozgásuk révén jelölik ki azt a téri egységet, amelyet a szobor tömegeként értelmezhetünk.

Bár nem vehetjük sorra a függőplasztikákat a modern szobrászat egyetemes történetében – így pl. Giacometti szürrealista műveitől (amelyek a magyar absztrakt szobrászatra is hatottak) akár a Gruppe Zero tagjainak konstrukcióiig vagy tovább-, a legismertebb és legnépszerűbb képviselőjüket, Alexander Caldert meg kell említenünk. Calderre Mondrian festészete és a neoplasztícizmus elmélete hatott, amelyet azonban a mozgás elevenségével akart összekapcsolni. Mobiljai olyan lineáris konstrukciók, amelyek – Rodcsenko szándékaival éppen ellentétben – nem akarják a mozgás által létrehozott virtuális tömeget a szobor részévé tenni. Calder nem akarja megbontani szobrai val a végtelen tér kontinuitását. Szobrainak finom mozgása csupán egy vibráció nyomát hagyja a térben, ezzel viszont a térstruktúra állandó elmozdulását, áramlását idézi elő. Éppen ezért nem idegenkedik semmiféle természeti utalástól sem, sőt függő mobiljait is szívesen hasonlítja természeti jelenségekhez („Nappal és éjjel", 1965), vagy he- i bele természeti környezetbe („Pókháló", 1965).

Bodenskulptur a földhöz és a tömeghez kötődött, a plasztikák ezzel szemben a levegőhöz és a térhez tar- nak, annak tulajdonságait és tartalmait használják fel és fejezik ki.

A függőplasztikák sorát a magyar művészetben Martyn Ferenc kezdi el. Műve, mely eltérő címmel és évszámmal szerepel a szakirodalomban,[6] az 1940-es évek első felében készült, hasonlóan egyéb festett szobraihoz. Az előforduló címek közül a „Kompozíció" illik rá a legjobban, mert különféle formák – esztergályozott fa-bábok, járom, propeller – összeillesztésével jött létre. Martyn a meglehetősen súlyos fa-kompozíciót valóban függesztve képzelhette el, bár a propeller-forma elmozdításával lehetséges egy földre állított változata is. Mindenképpen elgondolkoztató, hogy olyan művek társaságában készült, mint a földön álló „Farelief", „Plasztika" vagy „Kis plasztika"[7] melyeken nagyjából azonos vagy rokon formák különböző – stabil vagy billenő – egyensúlyi helyzetét próbálja ki. Kézenfekvő lehetett számára, hogy ugyanezt lebegtetve is kipróbálja, ezzel is bizonyítván a Bodenskulptur és a függő plasztikák összetartozását. Martynnak a festészetében is vissza–visszatérő problémája a kép terében szabadon lebegő, a keretre semmilyen irányban sem támaszkodó forma, és nagyon valószínű, hogy ebben a szobrában is egy lehetséges egyensúlyi helyzet érdekelte. A tárgyi vonatkozások – tehát a járom-forma vagy a repülőgép – ebből a szempontból mellékes és inkább Martyn jellegzetes motívumvilágára utal. Szobra tehát nem a figuratív-imitatív típus képviselője, hanem annak az egyensúlynak a kifejezése, amely a térbe minden irányban szabadon benyúló formák között megteremthető.

Hasonlóan elvont indíttatásúak Jakovits József korai függő szobrai is. Jakovitsot ugyan a szürrealizmus képviselőjeként tartja számon a művészettörténetírás – és művei nagyrészt valóban szimbolikus-metaforikus eredetűek –, de volt egy rövid periódusa az 1940-es évek közepén, amikor kifejezetten elvont problémák, a tér és a tömeg viszonya, „a tér mint tömeg" foglalkoztatta. A sort a „Kubista akt" (1946) nyitja meg, mely az archipenkói szobrászat tanulságán, a pozitív és a negatív forma felcserélhetőségén alapszik. Ezt követi a „Bagoly" (1946) majd az „Áttört akt" (1947), melyben a szobor belső tere és a külső tér egymásba alakul, de a szobor tömegét határoló forma még szilárd, jól felismerhető. A szobor tehát változatlanul a végtelen térbe tett véges forma, amely azonban már megnyílik a végtelen felé. Tér és tömeg viszonyában a logikusan következő lépés: Jakovits drótplasztikái. A szobor itt már a kontúrjai által a végtelen térből kijelölt darab, tömege egyanyagú a térrel. És ez a térbe beolvadó szobor-értelmezés magával hozza a függő plasztika igényét.

Érdekes, hogy akárcsak Martyn, Jakovits is párdarabokat készít, az 1946-os „Drótplasztika"[8] a padlón áll, a „Szálló madarak" (1947, két változatban) viszont a levegőben függ. Hogy Jakovits szükségszerűen jutott el a függő plasztikákhoz, azt már Hamvas Béla is kiemelte. „Ezért kívánkoznak szobrai, még bizonyos nehézségük ellenére is a levegőbe. Félúton a levegőben is vannak. Természetesen ezt a problémát a szobrászat még azzal, hogy felfüggeszt, akár alig látható szállal is egy levegőbe kívánkozó testet, még nem oldja meg. A szobrászat szerves nagy problémája merül itt fel: a test kiemelése a három dimenzióból."[9]

Hamvas egyik korábbi írásának[10] ismeretében tudhatjuk, hogy mire gondol, az *időnek*, mint a negyedik dimenziónak arra az örökös megostromlására, amely a modern művészetet – főleg a szobrászatot – oly erősen megkísértette. A mobilok és a függő plasztikák a mozgás révén próbálták ezt érzékeltetni, és a mozgás, vagyis az idődimenzió által bejárt teret a szobor valóságos terébe belevonni. Jakovits művében azonban nem erről (vagy nem elsősorban erről) van szó, hanem egy létező, de mégsem reális, mert az időben szüntelenül változó, tehát nem megragadható forma (repülő madárcsapat) kifejezéséről. Ezt pedig egy olyan zárt, de nem lehatárolt formával érzékelteti, amely a földtől elszakadva a térben lebeg és jellegét a tér tulajdonságai szabják meg.

Az 1940-es évek magyar absztrakt szobrászatának legmerészebb darabjait Megyeri Barna készítette. Művei nem maradtak fenn, így például a „Lengő" – amely függő plasztika volt, és ki volt állítva a Kállai Ernő által rendezett: „1948. A magyar képzőművészet újabb irányai" című kiállításon. A visszaemlékezések szerint a „Lengő" mobil, organikus forma volt. A „Függő konstukció I.–II." – melyek ha nagyon rossz fotók alapján is, de rekonstruálhatók –

pedig azonos elemekből szerkesztett geometrikus téri alakzatok, melyeket maga a felfüggesztés ténye, a kifeszített és egy vagy több ponton rögzített léc-kötél szerkezet alkot. Míg Martyn az egyensúlyt, Jakovits a térben feloldódó, anyagtalanná váló tömeget, Megyeri a térben meglévő feszültséget, a konstrukcióban lévő feszítettséget jelenítette meg. Megyerit ez a kérdés mélyen érdekelhette, mert az 50-es évek kényszerű és tragikus intermezzója után a 60-as években ismét visszatért a függesztett plasztikákhoz. Alumíniumból, illetve papírból készített munkái közül különösen érdekes az a nyújtott spirál-forma, amely mind a földön, mind a mennyezeten egy-egy ponton rögzített kötéllel szabadon feszül a térben.[11]

Az ötvenes évek Jakovits szobrászatában is változást hoznak. A szabad szellemű absztrakció elveszti azt a hiteles hátterét, amelyet az élet 1945–47 között még megadott. Művészete nem elvont, hanem szimbolikus-szürreális, groteszk vagy tragikus, de mindenképpen súlyos, tárgyias és asszociatív lesz. Sokat merít a népművészet szürrealizmusából és az irányzat általános formakincséből (Miró, Max Ernst) éppúgy, mint a legtágabban értelmezett egyetemes művészet kultúrköréből („Maszk maori kagylókkal", 1951–53; „Arnolfini asszony", 1956-58). Ekkor is készít függő szobrokat, de azok a figuratív-imitatív típushoz tartoznak. A súlyos faplasztikák erősen stilizált, kiterjesztett szárnyú, áttört testű madarakat ábrázolnak, mozgalmas kontúrjaik inkább fenyegető hatásúak, ellentétben a korábbi szobrok játékos, hallatlan könnyedségével („Madárfüggő I.–II." 1955).

Az imitatív típusú függő plasztikának különleges darabjai Kondor Béla kis modelljei. („Kis repülőmodell I.–II." 1961; „Nagy repülőmodell"; „Holdkomp," 1968).[12] Nem plasztikának készültek, de ma már műtárgynak tekintjük őket, és ilyen értelemben szerepeltek a Magyar Nemzeti Galéria „Hatvanas évek" című kiállításán is. Kondor szeretett játszani, és maga-készítette kis fantázia-repülői, légi járművei gyakran visszatérő motívumok a képein, fotósorozatain is. Hasonló az eset Degas-éhoz , aki a tüllszoknyás táncosnő-szobrait eredetileg nem műalkotásnak szánta.

A függő plasztikák száma a hatvanas években szaporodik meg. Ez összefügg azzal, hogy a magyar művészetben ez az évtized jelenti azt a fordulatot, amikor túl a figurativitás és absztrakció probléma-körén, előtérbe kerülnek és önálló képi értéket nyernek a műalkotás nem-mimétikus elemei, vagyis a keret, a képsík, a képmező – mint alap, a formátum, a méret, a kiterjedés, a szimmetria, az ismétlés, az irányok, – a fönt és a lent, a jobb és a bal oldal, stb. – mely változásban az érzékelés- és alaklélektan hatása éppúgy közrejátszik, mint az évtized végétől itthon is közismertté váló filozófiai esztétikáké, mindenekelőtt a jelelméleté. Mindezek közvetlen, vagy az amerikai, illetve a nyugat-európai művészet által közvetített hatása átformálja a hagyományos értelmű képi vagy plasztikai kompozíciót. „A keret nélküli festménynek a modern szobrászatban a talapzat nélküli szobor felel meg, amelyet vagy felfüggesztenek vagy közvetlenül a földre helyeznek" – írja Meyer Schapiro a vizuális művészetek szemiotikájáról szóló tanulmányában.[13] A talapzat kiemeli a művet a szemlélő világából és kijelöli számára egy statikus helyet a térben. Elhagyásával a mű vagy a szemlélő világába kerül vissza, vagy pedig szabadon megnyílik a tér végtelenjének.

Az absztrakt művészetnek és szobrászati gondolkodásmódnak azt a megszakadt vonalát, amit Megyeri és Jakovits kénytelen volt elhagyni, majd a hatvanas években felépő új művészgeneráció viszi tovább. Függő plasztikákat Csutoros Sándor készített, anélkül, hogy ismerte volna a hazai előzményeket. Első ilyen műve a három részes „Függő forma" (1966), melyen érezhető még valamilyen természeti inspiráció (pl. a lopótök formája), de inkább a függesztés tényében és nem annyira a változatos alakzatokban. Csutoros a három plasztikát bármilyen sorrendben és bármilyen szögben, sőt fal előtt egymás mellé sorolva is elhelyezhetőnek tartotta. A 60-as években főleg a paraszti tárgykultúra anyagai foglalkoztatták – készített pl. lószőrrel kombinált függő szobrokat is –, de nem ezekben találta meg a gondolat adekvát kifejezését, hanem a tárgyi és folklorisztikus utalásoktól megszabadított, elvont formákban. „A szobor nem a valóság illusztrálására szolgál... Az új plasztika a tiszta szobrászi elemek, egymáshoz és a fényhez való viszonyuk, téri vonatkozásuk megszervezése... a szobor és a külső világ között nincs közvetlen kapcsolat. Nem egyazon rendszerhez tartoznak. A szobor külön életet él, és ebben van ereje. Asszociáció önmagán belül rejlenek..."[14]

1971-től a gömb volt számára az az elvont forma, amely mint „tiszta szobrászi elem" megtalálta „külön életét". Az első gömbformákba mély vájatokat készített, ezzel mozgalmas fény-árnyék hatásokat ért el. Az így kialakított formákat függőleges irányban felfűzve hozta létre „Gömbornamentika" című függő plasztikáját, melyben már érezhető, hogy a sorrendiséggel bizonyos ritmust, a legalsó, legnagyobb gömbbel pedig egy erőteljes hangsúlyt kíván megadni, és ezáltal az egész műnek föntről lefele haladó irányt sugall.

A következő években egymás után készíti függő „Gömbsor"-ait különféle anyagokból (festett fa, alumínium, bronz, lószőr, műanyag, vízzel töltött üveggömbök, kötél csomókkal), melyekben érezhető, hogy az anyagok, ritmusok, méretek variálásával valamilyen struktúra kialakítására törekszik. A balatonboglári Kápolnatárlaton 1971-ben bemutatott „Gömbsor" (festett fa és fém) elrendezése olyan, hogy a lentről és fentről egyszerre induló, ellentétes anyagú, de azonos nagyságú 5 + 1 tagolású gömbsorok iránya egy közbeeső, hét tagú sorozatra mutat rá, melynek középső gömbje a legnagyobb. Optikailag ez a hét tagú, feketére festett fa gömbsor a leghangsúlyosabb, az elrendezés által azonban valósággal lebeg ég és föld között. Ezt elsősorban az teszi lehetővé, hogy a legkönnyebb gömbök vannak legalul, amelyek „felhajtóerő"-ként hatnak az egész sorra.

Hasonló szellemű gömbsort mutatott be 1973-ban a Haris László fotóművésszel és Molnár V. József grafikussal közösen rendezett „Lépcsőház"-akción. Egy kétemeletes, kopott, málló vakolatú ferencvárosi bérház lépcsőházának „vizuális képét" alakították át egy kétnapos akció keretében. Csutoros fekete-fehér műanyag gömbsort füg-

gesztett fel két emelet hosszan, a lépcsőház tengelyében. A lépcsőház funkciójára, a felfelé haladásra utal a gömbsor színe, mely fehérből indulva fokozatosan vált át feketére oly módon, hogy a gömbök hol megnyílnak, hol becsukódnak, helyet adva a másik színnek. Az akció a pinceajtótól a padlásajtóig tartott, a művek – plasztika, fotók, grafikák – kizárólag a fekete és fehér, valamint a zártság és a nyitottság ellentétére épültek. (Pl. zárt pinceajtó; zárt, de a nyitott ajtót ábrázoló fotók révén optikailag nyitottnak tűnő padlásajtó.) „A zárt pince, a bejárható, spirálisan emelkedő lépcsősor, a csak ‚eszmeileg' nyitott, felfelé vezető padlásajtó jelzésében nem nehéz felismerni még az ‚alvilág-evilág-túlvilág' hármasságát sem."[15] Ez a transzcendenciára irányuló gondolat a szemlélő mozgása során bontakozik ki, akit – a lépcsőn felfelé haladván – végigkísér a függő plasztika, mint az idő jelképe. Ezáltal a fehérből feketébe váltó gömbsor az élet-halál jelentéssel gazdagodik.

A fentről lefelé, illetve lentről felfelé haladó párhuzamos mozgás különösen szép, poétikus megfogalmazást nyert az „Üveggömbsor – Vízornamentika" című műben. Az egymást követő üveggömbökben lentről felfelé haladva fokozatosan csökken a folyadék, míg egy ezzel párhuzamos soron ugyanez fordítva történik. (Bemutatva: Balatonboglár: Kápolnatárlat, 1972; Műegyetem E-épület, 1973). Ezzel a sorozattal lényegében le is zárul az a gondolatkör, amelyet Csutoros a gömb és a függesztés összekapcsolásával kialakított, bár számos más gömb-kompozíciót, valamint egyéb függesztett plasztikát is készített.

Ha a klasszikus értelemben vett szobor *kompozíció* volt (ide sorolhatók, Martyn és Jakovits említett művei is), akkor ebből a következő lépésként öntörvényű *konstrukció* (Megyeri), majd modellértékű *struktúra* lett (Csutoros). Az, hogy Csutoros ez utóbbi műveit bizonyos akciók keretében mutatta be, és ezáltal – önállóságukból veszítve – egy folyamat *részei* lettek, már azt is mutatja, hogy a 70-es években magának a művészetnek a megnyilvánulási formái is változtak. A koncept art, a fluxus, az akció- és installáció-művészet éppenséggel a tárgyiasuló, önálló mű megszüntetésére törekedett.

A nyolcvanas években számos függő plasztika készült – a Békásmegyeri Művelődési Házban Andrási Gábor kiállítás-sorozatot is rendezett belőlük „Talapzat nélkül" címmel –, melyek többé-kevésbé az említett típusokat variálják. (Így pl. Bodóczky István *Sárkány*ai, Nádler Tibor *Mada*rai, stb.) Változást majd a nyolcvanas évek vége hoz, amikor is ismét visszatér a tárgyra koncentráló, akár hagyományosnak is nevezhető szobrászat, amely azonban az előzmények ismeretében és tudatosításával definiálja megújult önmagát.

Az akcióművészet és a fluxus hatására a statikus felfogás helyébe dinamikus értelmezés lép, amelyben a szobor határeset a stabilitás és a labilitás között. Nem a térbe helyezett valamilyen tömeg, hanem egy olyan alakzat, amely kijelöli a térnek egy kitüntetett pontját, illetve kapcsolatot teremt ilyen pontok között. Nem a jól definiálható helyekkel és tömegekkel foglalkozik, hanem ezek lehetőségeivel és átlagaival. És mert a tér sem homogén, hiszen erők működnek benne, a szobor ezeknek az erőknek az irányát jelöli ki. Plasztikailag tesz érzékelhetővé láthatatlan erőket. A szobrászat a kompozíció, konstrukció, struktúra után *konstellációt* teremt.

Legszebb példái a magyar művészetben Sass Valéria munkái. Az 1970-es évek végén nagy méretű „hajó"-kat készített (Csongrád, Fonyód), amelyekhez a szükséges technikai ismereteket egy hajóácstól tanulta meg. Az anyag és a technológia vezette arra a gondolatra, hogy az egymásnak feszülő erők egyensúlya az a legfontosabb tulajdonság, amely az anyagban, a tárgyakban és a világban, mikro- és makroméretekben egyaránt fenntartja a létezés állapotát a stabilitás és labilitás határán. További munkái során fokozatosan elszakadva a hajóforma előképétől, különféle egyedi plasztikákat (ívek, négyzetek), illetve térinstallációkat készített a kiegyensúlyozott feszültség témájára. Ez utóbbiakból kitűnik, hogy a szobor az ő értelmezésében egy olyan erőtér, amelynek határait a szobrász által elrendezett elemek és az érzékelő személy speciális konstellációja teremti meg. A 8. Budapesti Nemzetközi Kisplasztikai Triennálén (1990) ezt az erőteret három függesztett plasztikával hozta létre („Egyensúly 1.–2.–3.").

Siegfried Salzmann a hiperrealista figuratív művek áttekintésének is szentel egy fejezetet a Bodenskulptur történeti sorában (Duane Hanson: „Háború", 1968; George Segal: „Bowery", 1970) és én joggal gondolhattam azt, hogy ezeknek a reális környezetbe helyezett holtan vagy ájultan fekvő emberi testeknek igazán nincs analógiájuk a függesztett plasztikában a magyar művészetben, mert azok csakis akasztott emberek lehetnének, ami azért mégiscsak maga a horror. Bár a 301-es parcella emlékmű-pályázatára Berczeller Rezső beküldött egy ilyen témájú szobortervet, az mégsem volt igazi függesztett plasztika, hiszen egy nagyon is statikus, földön álló állványzat-rendszeren helyezte el az alakokat.[16]

Ekkor láttam meg egy fotót Böröcz András legújabb művéről, amely oly sokkoló, hogy szinte parancsolóan követeli: nézzünk szembe azzal a kijózanító igazsággal is, amit a posztmodernizmus jelent a szobrászatban. Böröcz amerikai ösztöndíjasként New Yorkban készítette az „Akasztottak" című szobrot 1989–90-ben Daniel Carney zenész és hangszerkészítővel közösen. A 17 alakos mű figurái 70-től 190 cm-ig különféle magasságúak, fából készültek, festve, de úgy, hogy helyenként a platánfa eredeti kérge is rajtuk maradt. A fára felakasztott emberek – ami a lincselés egyik formája ma is – azonosulnak a fával, amely nincs ott a kompozícióban. A figurák teste egyben egzotikus dob is, a rajtuk lévő vágás szerint a test-dobok különféle magasságú hangokat adnak. A függesztett figurák egymáshoz ütődve ilymódon megszólalnak.

A mű élményháttere egy idézet. S. Freud: „Rossz közérzet a kultúrában" című esszéjének egyik lábjegyzetében idézi H. Heine szarkasztikus mondatait arról, hogy „meg kell bocsátani ellenségeinknek, de nem korábban, mint hogy felakasztják őket."[17] A mű azonban nemcsak ehhez a mondathoz kötődik, hanem ugyanúgy a Freud-esszé alapgondolatához is, mely a kultúrtársadalom ideál-követelményével – „szeresd felebarátodat, mint önmagadat" – szembeállítja a „Homo homini lupus" igazságát.

Ez a látásmód Böröcz művészetének alapja. Egyszerre jelenik meg benne a dogok színe és visszája, a triviális és a szakrális (főleg totemisztikus értelemben), a groteszk és az emelkedett. Sajátos szimbiózisban él itt Einstein és Frankenstein (mert nevük hasonló), ember és gyufásdoboz, ember és dinnye, kémény és kéményseprő. Helyet cserél a paradicsomi fa és a kígyó (mert mindkettő tekeredik), a gyümölcs és villanykörte (mert mindkettő függ) és minden tárgy, növény és állat belekerülhet a leghétköznapibb emberi helyzetekbe. A felfüggesztés – úgy tűnik egyébként is foglalkoztatja, hiszen mint léthelyzet, annyira különbözik földhözkötöttségünktől. Az ember azonban nem válik égi lénnyé azáltal, hogy elszakad a Földtől, hanem nagyon is brutális helyzetbe kerül általa, amit csak az enyhít, hogy nem biztos, hogy dobbá vált emberről, lehet hogy emberalaku dobokról van szó.

Az „Akasztottak" persze igazi posztmodern mű, amely nemcsak irodalmi, hanem képzőművészeti idézeteket is felhasznál. Egyszerre idéz fel folklorisztikus és expresszionista emlékeket, gótikus szobrokat, Jacques Callot- és Goya-grafikákat. A figurák nem szenvednek és nem is átszellemültek; a mű egy talányos kulturális metafora a kultúra rossz közérzetéről.

JEGYZETEK

1 Bodenskulptur. Bremen, Kunsthalle (Rendezte: Siegfried Salzmann). 1986. április 29. – június 25.

2 *Sztrigaljov, A.:* A festészettől az anyagkonstrukcióig. In: Tatlin. Szerk. *Zsadova, L.* Budapest é. n. 16. Zsadova említi, hogy Tatlin holland hajóépítőmesterek leszármazottja volt, őseit, a Van Tatlingokat I. Péter cár hozatta Oroszországba. A művész maga is szolgált a flottánál. I. m. 143.

3 *Hlebnyikov, V.:* Tatlin. In: *Kovtun, J. F.:* Hlebnyikov és a képzőművészet. Helikon 33 (1987) 410.

4 Idézi *Kovtun, J. F.* i. m. 403.

5 *Zagrodzki, J.:* Katarzyna Kobro. In: Konstruktivizmus Lengyelországban. Kiállítási katalógus. Magyar Nemzeti Galéria, Budapest 1989, 51.

6 *Kompozíció.* 1941–44, festett fa, 80 x 45 x 45 cm. Janus Pannonius Muzeum (JPM). In: *Keserü K.:* Martyn Ferenc, a szobrász. Ars Hungarica 5 (1977:2) 51. kép; *Lebegő forma (Térkonstrukció),* 1946, festett fa, 53 cm. JPM. In: *Aknai T.:* Plasztikák. Művészet 19 (1978:5) 12.; *Térkonstrukció.* 1946, fa, 53 cm. JPM. In: *György P. – Pataki G.:* Az Európai Iskola. Budapest 1990, 175. kép. A mű leltári száma: JPM 74.190.

7 Minhárom mű a JPM tulajdona. *Farelief,* ltsz.: 73.121.; *Plasztika (Térkonstrukció),* ltsz.: 74.191.; *Kis plasztika (Térplasztika),* ltsz.: 74.189.

8 Jakovits József: *Drótplasztika,* 1946. Megsemmisült. Reprodukálva: Tér és Forma 20 (1947:1) 21.

9 *Hamvas B. – Kemény K.:* Forradalom a művészetben. Pécs[2] 1989, 102.

10 *Hamvas B.:* Modern szobrászat és művészetelmélet. Esztétikai Szemle 2 (1936:3) 139–151.

11 A család tulajdonában.

12 A Magyar Nemzeti Galéria tulajdonában. Ltsz.: MM 79.18., MM 79.19. és MM 79.21.

13 *Schapiro, M.:* On Some Problems in the Semiotics of Visual Art: Field and Vehicle in Image-Signes. Semiotica 1 (1969:3) 223–242. Magyarul, részletek („A vizuális művészetek szemiotikájából" címmel): A jel tudománya. Válogatta és bevezette *Hordnyi Ö. és Szépe Gy.* Budapest 1975, 491–509.

14 Csutoros Sándor bevezetője az Orvos Egészségügyi Dolgozók Szakszervezetében rendezett kiállításának katalógusában. 1968, november 9–23.

15 *Szemadám Gy.:* Utak és Határok. Jegyzetek Haris László fotóihoz. Kézirat, 1979, 22. lap. A kézirat kölcsönzéséért ezúton mondok köszönetet a szerzőnek.

16 1956/301. Pályázat az 1956-os forradalom vértanúinak emlékművére a 301-es parcellában. (A Történelmi Igazságtétel Bizottság kiadványa) Budapest é. n. (1989) 6. kép.

17 *Freud, S.:* Esszék. Budapest 1982, 372.

SOCKELLOSE SKULPTUR
HÄNGEPLASTIKEN IN DER UNGARISCHEN KUNST

Siegfried Salzmann veranstaltete 1986 in der Bremer Kunsthalle eine Ausstellung der Bodenskulptur. Der große Erfolg der Ausstellung und die ausgezeichneten Studien im Katalog (Siegfried Salzmann und Bernhard Kerber) regen dazu an, sich über das andere Extrem der sockellosen Plastik, die Hängeplastiken in der ungarischen Kunst, Gedanken zu machen. Dieser Gesichtspunkt ist auch dadurch berechtigt, daß die ansonsten ziemlich traditionsgebundene ungarische Plastik gerade auf diesen modernen Gedanken vielseitig reagierte, und so läßt sich daran die Entfaltung des Begriffs Plastik durch die Stufen Komposition – Konstruktion – Struktur – Konstellation nachvollziehen.

Bodenskulpturen sind den immanenten Kräften und Energien der Erde (Gravitation, Ponderation, Stabilität,

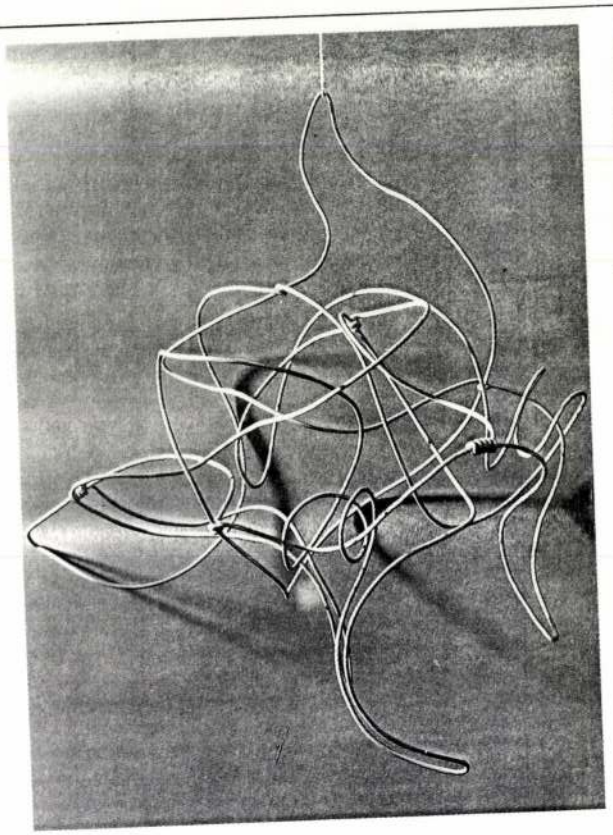

1. Jakovits József: Szálló madarak, 1947.
(megsemmisült)

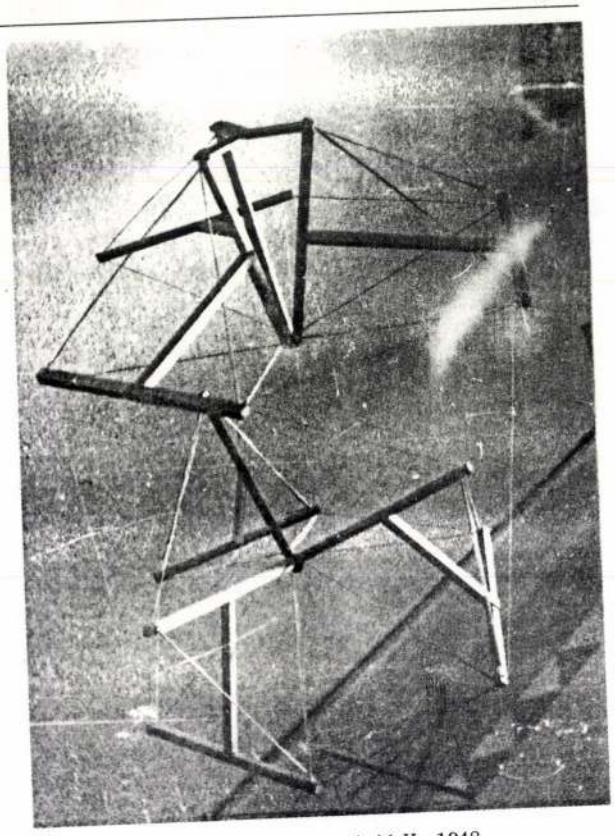

2. Megyeri Barna: Függő konstrukció II., 1948.
(megsemmisült)

3. Jakovits József: (Függesztett plasztika, Madár II.)
Madárfüggő, II., 1950. A művész tulajdona

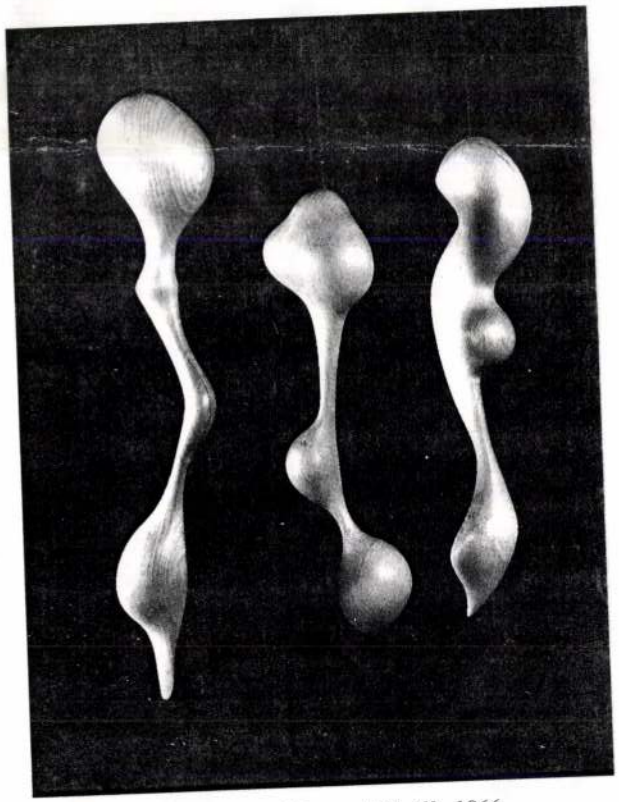

4. Csutoros Sándor: Függő forma I–II–III., 1966.
Budapest, Magyar Nemzeti Galéria

a köd

A „köd" szót a tudomány a hétköznapi életből vette kölcsön, de nemcsak az utca levegőjében úszó rendkívül apró vízcseppecskék halmazát nevezi ködnek, hanem minden esetben ködről beszél, ha valamiféle folyadék cseppecskéi valamilyen gázban lebegnek. A fizikában vagy a kémiában tehét köd az alkohol- vagy benzincseppek halmaza is. A legtöbb ember perszе élete során csak a vízköddel találkozik („akkora köd van, hogy az orrunkig se látunk . . .").

Hogyan keletkezik?

A víz leggyakoribb megjelenési formája a levegőben a *vízgőz:* ekkor azonban a víz már nem tartozik a folyékony halmazállapotú anyagok sorába, hanem légneművé vált. Ellenben a ködben a víz még folyékony állapotban van jelen, persze — mint említettük — *rendkívül apró cseppek* formájában. Ebből alapvető különbségek származnak. Egy pohárnyi víz szétdarabolásával a részecskék felülete egyre nagyobb lesz (az aprítással kapcsolatban lásd a porról szóló cikkünket, Élet és Tudomány, 1968. évf. 29. sz. — *A szerk.*), míg végül minőségileg új anyagi rendszer keletkezik, új törvényszerűségek lépnek föl. Így: amíg a pohárban levő víz átlátszó, a köd megtöri és szétszórja a fénysugarakat, ezért nem látunk keresztül rajta. Ha a pohár tartalmát kiöntjük, a víz lehull a földre, ellenben a ködcseppecskék alakját öltő víz a levegőben lebeg. A pohárból a víz csak hetek múltán párolog el, ellenben ugyanennyi vízmennyiség a köd alakból percek alatt elillanhat, és gőzzé alakulhat át.

A köd, e sajátos anyagi rendszer kétféle módon keletkezhet: cseppecskéi kialakulhatnak a gőzállapotból kicsapódással és a folyadékból porlasztással.

A természetben a vízköd — a ritka kivételt nem tekintve — *kicsapódással keletkezik.* A tengerekből, a folyókból és a nedves földről gőz alakjában sok víz kerül a levegőbe, mígnem egy bizonyos ponton a levegő telítetté válik — több vizet már nem tud magába fogadni. Ez a pont elsősorban a hőmérséklettől függ. A hideg levegő kevesebb vízgőztől is telítetté válik, ellenben a meleg levegő jóval több nedvességet tartalmazhat. Ha a meleg levegő lehűl, nedvesség tartalmától függően egy ponton telítetté, majd ha tovább hűl, túltelítetté válik, és az a nedvesség, amelyet már nem képes gőz alakban megtartani, ködként kicsapódik belőle. Ezért „látjuk" télen leheletünket. A hidegben a kilehelt levegő hirtelen lehűl, túltelítetté válik, és a benne levő nedvesség java része finom köd formájában kicsapódik.

A kicsapódás sohasem úgy következik be, hogy hirtelen jelenik meg egy nagy tömb folyadék, hanem úgy, hogy a folyamat egyszerre *milliónyi kis*

Mikus Sándor:
Nő
gyerekkel

Konyorcsik János:
Vízbelépő

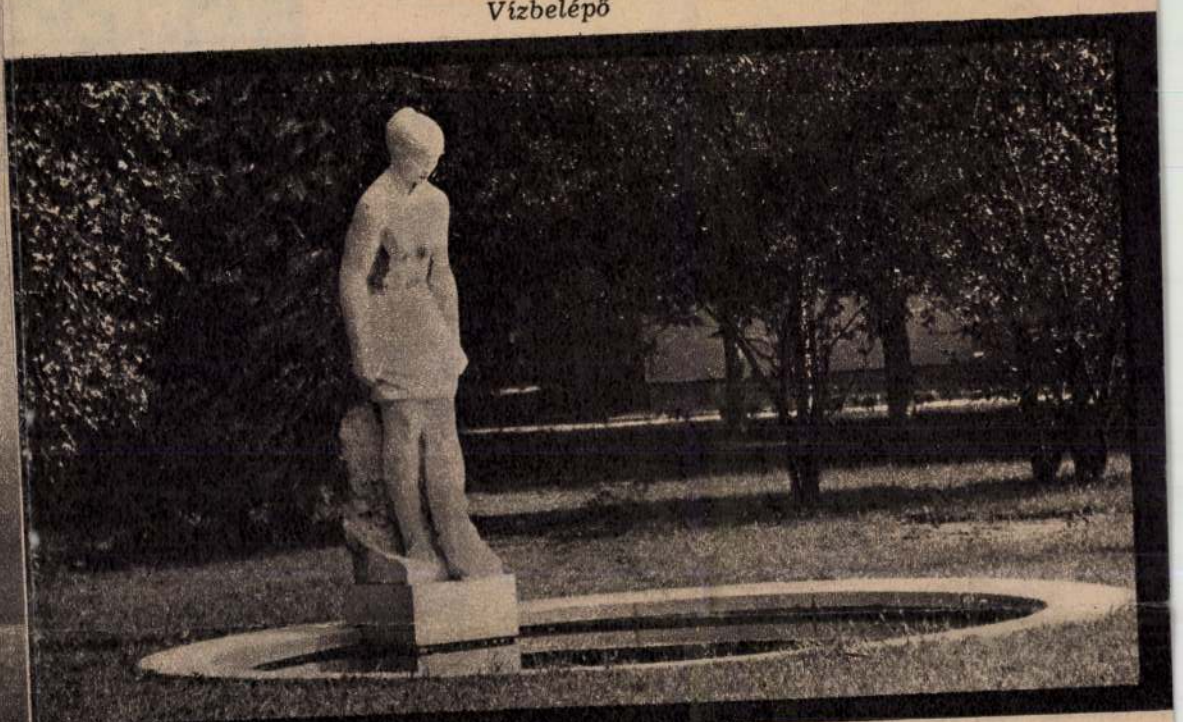

fogadja a hazaérkezőket. Formái geometriai alakzatba, az egyik befogóján nyugvó háromszögbe rendeződnek. Ez ad nyugalmat, kiegyensúlyozottságot a szobornak. Kár, hogy a környezete rendezetlen. Megérdemelné, hogy zöld gyeppel vegyék körül, és közvetlen hátteréül néhány alacsony bokrot ültessenek.

E lakótelepen csak néhány szépen komponált csobogó *kutat* hiányolunk az udvarokról. Ezek a játszó gyermekeknek is örömet szereznének, és esztétikailag is ellensúlyoznák az itt-ott a kelleténél szigorúbb, egyhangú, néhol sivár falak hatását.

*

Az *újpesti,* egészen kisméretű *Papp József téri lakótelep* abban különbözik a két előbbitől, hogy több benne a véletlenszerű elem, nyilván a környezeti adottságok miatt. Talán éppen ezért az egyik leghangulatosabb lakótelepünk.

Kellemes hatású épületcsoportjai köré szépen gondozott kertek simulnak, és bennük otthonosan ékeskednek a képzőművészeti alkotások.

Konyorcsik János medencével komponált szobra, a *Vízbelépő* áll egy ilyen hosszú, téglalap alakú, gyeppel borított területnek az egyik végében. A térség másik végében dús, sokszínű virágszőnyeg pompázik. A szobor elhelyezése kitűnő, csupa fényt, derűt, frisseséget áraszt maga körül.

A kanyargós út mentén *Nagy* Géza *Óriás teknőse* a maga jókora páncéljával és esetlen lábaival érdekes látvány, s bizonyára kedvelt figurája a lakótelepnek.

Ezeknek az épületcsoportoknak az a varázsuk, hogy nem érződik rajtuk a szigorú tervezettség, sok bennük a természeti elem, ezért inkább hétvégi pihenőhelyként hatnak.

*

A *Lakatos úti* (XVIII. ker.) *lakótelep* is jól sikerült, szép együttes, de más ok

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest, V., Petőfi Sándor u. 17
Telefon: 188-296, 188-307
1966 NOV 29

Németh Mihály:
Olvasó nő

Nagy Géza:
Óriásteknős

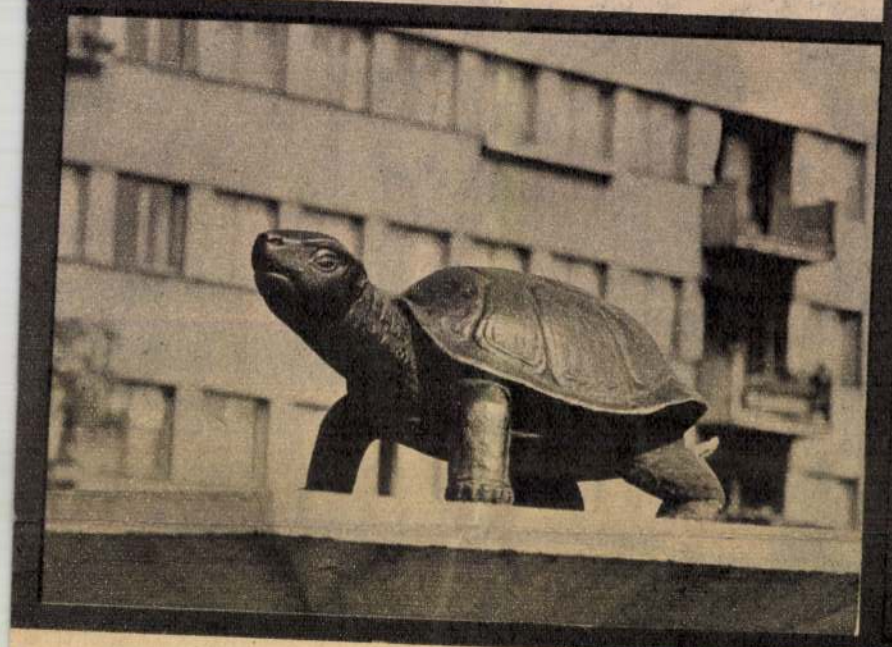

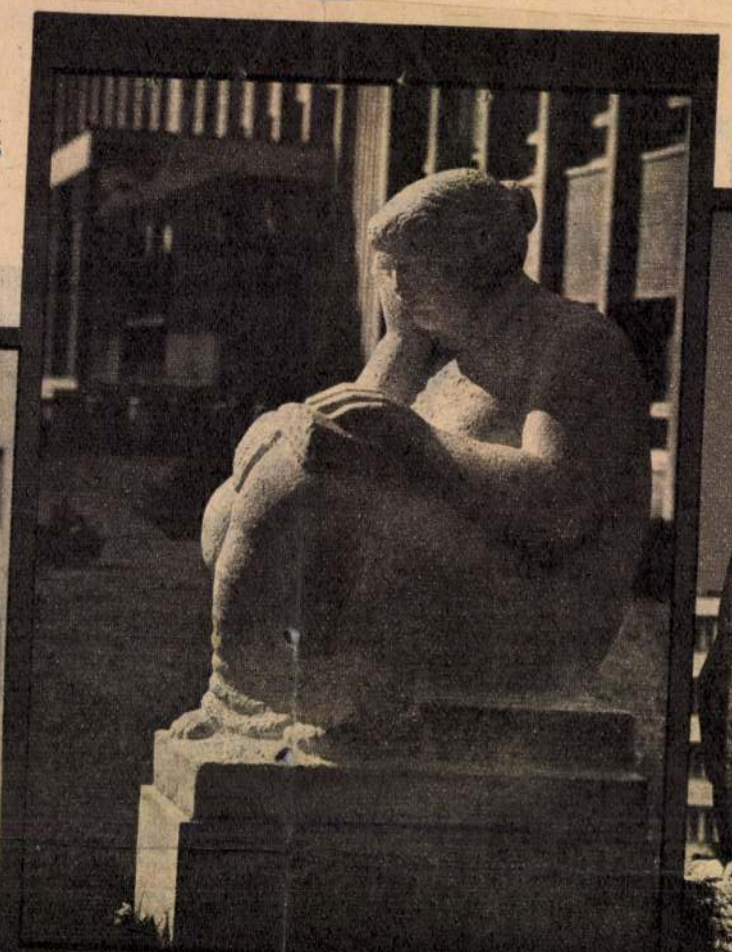

Borics Pál:
Pingvinek
(Bojtár Ottó felvételei)

miatt. Tervezője kitűnően kihasználta a terület fekvését. A lejtős terepet nem egyengették el, hanem kihasználták ezt az adottságot, és így teraszosan kiképzett részei, gondozott parkjai, kertjei, változatos épületcsoportjai teljesen elütnek régebbi — „szigorúan tervezett" — lakótelepeinktől. Megszokott emeletes lakóházak váltakoznak ott toronyházakkal, amelyeknek éppen az az érdekességük, hogy három-három toronyház fog közre egy-egy kis intim terecskét. A teraszos részeket támfallal vették körül, ott képeztek ki egy-egy házcsoportot, játszóteret és pihenésre alkalmas zöld területeket. Ily módon az ilyen egységek részei is az egésznek, önállóak is, és megszüntetik a régebbi nagy tömbök nyomasztó hatását.

A lakótelep bejáratánál van a nagy ABC-áruház, és beljebb, a telep szívében sorakoznak a középületek: az iskola, a bölcsőde, az óvoda, az orvosi rendelő stb. Most építenek sportpályát, így a gondozott kertek nem válnak idővel futballpályává.

Erre a valóban igényesen és szépen tervezett lakótelepre a közeljövőben több művészi alkotás kerül. Az iskola előtt már ott áll *Németh* Mihály szobrász *Olvasó nője*, s az egyik játszótéren *Borics* Pál *Pingvinjei* vidítják fel az arra járót.

Az orvosi rendelő előtt kap helyet majd *ifj. Szabó* István *Anya gyermekkel* című kőkompozíciója. *Ungvári* Lajos *Ülő nője* a lakóházak közötti gyepesített területre kerül.

*

Felsorolhatnánk még jó néhány lakótelepünket és az őket díszítő képzőművészeti alkotásokat, de nagyjából *azonos eredményre* jutnánk. A bemutatott lakótelepek és szobraik azt bizonyítják, hogy a városrendezők, az építészek és a képzőművészek kellemes, otthonos és esztétikailag is egyre színvonalasabb környezetet akarnak kialakítani. Pedig a szakemberek együttműködése itt csak arra a néhány évre tekint vissza, amelyben tömegessé vált a lakásépítés, s amióta az anyagi erőkből tudatosan biztosítunk teret a művészeteknek.

Az a *türelmetlenség* tehát, amellyel sokan kész, teljesen kiforrott esztétikai nézeteket követelnek az építőművészet és a képzőművészet összhangjának megteremtésében, a korszerű, szűkebb és tágabb otthon komponálásában, *nem jogos!* Szakembereink, művészeink *a mi korunk* nyelvén szóló színvonalas alkotásokra törekszenek. Munkájukat mégis állandó és folyamatos *kísérletező gyakorlatnak* is felfoghatjuk, mert a lakásépítés gyorsan alakuló technikája — örömünkre — új meg új erőfeszítést követel tőlünk, őket is új kifejezési eszközök alkalmazására kényszeríti.

Sétánk talán rácáfolt arra a gyakori megjegyzésre is, hogy lakótelepeinknek nincs egyéni karakterük, vagy hogy hiányzik belőlük a hazai tájjelleg! Példáink tanúsítják: hol a hagyományos megoldásokat egyesítik új törekvésekkel, hol a terepadottságok kihasználásával próbálkoznak változatosságot elérni, hol a képzőművészetet hívják segítségül a környezet megszépítésében.

*

Megalapozott, jogos igényeinkről azonban ne mondjunk le! Kísérjük bíráló figyelemmel az új otthonok közvetlen környezetének alakulását, a várostervezési szakembereknek, az építészeknek és a képzőművészeknek a munkáját.

T. Riha Margit

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRMONDÓ BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726
1976 OKT 24
TÜKÖR
Budapest

Megyeri Barna
szobrászművész

RÁBA GYÖRGY

A SZOBRÁSZ EMLÉKEZETE

In memoriam Megyeri Barna

Soványnak jobban szeretted
az embereket
szögbe tört ízületek
fodrozódó hullámvonalak
a belső élet fogolylázadása
a többi boldogtalan kapkodás
amit ráhazudott a háj
legendává regélt a hús
de tanú csontok mértana
előtte még az ismeretlen útnak
szabadon a térben
más létre alakulnak
sóvár akt
húsevő növénynek
kucorgó
élő fán buggyant gyantacsöppnek
bajvívó isten kardcsapása
félkört suhint fölszúr az égre
s a teli bögy a büszke nyak
már hajnalt szól két rebbenésre
egymásban a feltámadásra
várakozunk
vándor formák új sorsra árnyak
így utazunk

1021

Álló lányakt (1955) — Megyeri Barna szobra

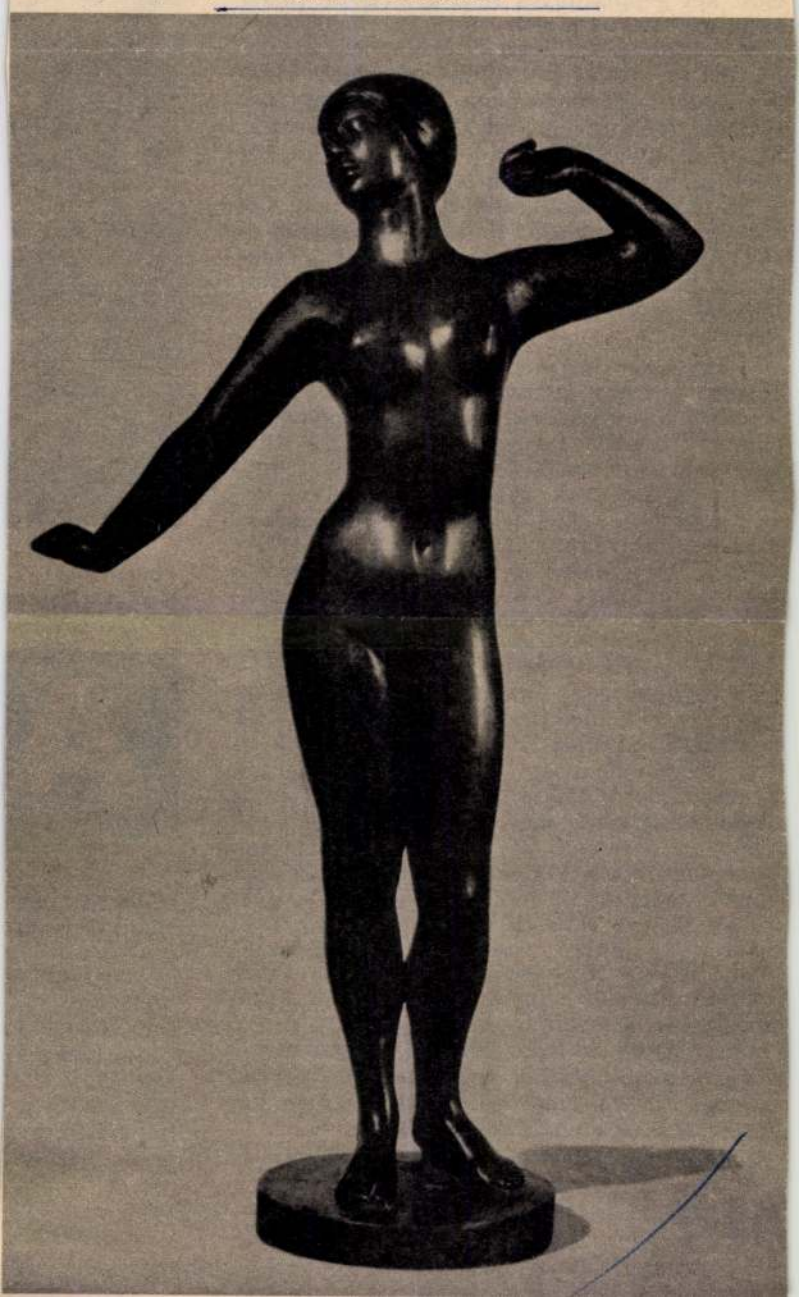

JEGYZETEK A NÁPOLY UNITÀ-FES

A plebejusok próbálják a felkelést" — a yugatnémet publicisztikában nagyobb pá-afutást futott be annak idején Günther rass e drámájának *címe,* mint maga a da-b. A drámát (nem ok nélkül!) rég elfelejtet-k, de még mindig variálják a címet; ha pél-ául a diákok sztrájkolnak a felemelt villa-ostarifa ellen, akkor azt írják: *„A nebulók róbálják a felkelést".* Ha a belügyminisztéum — az anarchista csoportocskák elleni arc ürügyén — óriás razziákat szervez az takon, akkor az a cím: *„A rendőrség próálja a szükségállapotot".* Az idei nápolyi nità-fesztiválon az embernek egy újabb áltozat juthatott eszébe: *„A plebejusok próálják a hatalmat".*

lyugtalan közeg

Hogy ebben az értelemben is próba volt ez a esztivál, azt kezdetben nem értettük. Minlenki azt magyarázta: nem akármilyen elhaározás volt az olasz kommunisták részéről Nápolyban rendezni az idei központi sajtóünnepséget, első ízben Délen, a Mezzogiorno fővárosában. Kicsit be kellett szívni ennek a legnyugtalanabb, legneurotikusabb olasz nagyvárosnak a levegőjét, hogy értelmezhessük, miért is hangsúlyozzák ezt annyira.

Először véletlennek hittük, hogy a szállodánk előtt két géppisztolyos rendőr strázsál, pedig nem volt az: az Unità külföldi vendégeire való tekintettel állították őket oda. (Nem mintha másutt nem lehetett volna látni hivatásos és magánrendőröket, akik bankokat, vállalati székházakat, lakóépületeket őriznek, akárcsak az USA-ban.) Úgy óvtak bennünket vendéglátóink, mint akik állandóan aggódnak a személyi biztonságunkért is. De nemcsak ennek szólt a fokozott figyelem és figyelmesség. Általában bizonyítani akarták, hogy ebben a vad és kiszámíthatatlan, kavargó Nápolyban is biztosítani lehet a rendet és a szervezettséget.

És nagyban, tömegméretekben ugyanez volt a feladat az egész fesztivállal. Azt kellett megmutatni az országnak, hogy a nápolyiak is tudnak rendet tartani, velük is meg lehet szervezni egy bonyolult rendezvényt, úgy, ahogy másutt, csak szót kell velük érteni, velük együtt és értük kell csinálni a dolgokat. Kicsit járni kellett a város utcáit, hogy az ember felfogja, mit is jelent ez. Például az óváros középkori utcáit, sikátorait, ahol százötvenezer munkanélküli él, elképesztő körülmények között, kívülről, építészetileg csodálatos, de emberi lakhelyként borzalmas, nyirkos, patkányjárta odúkban. Délutánonként, esténként egyetlen bazárrá alakul át az óriási városrész, kirakják a csempészáruk és az isten tudja honnan szerzett káprázatos holmik tömegét, de annyi az árus, hogy még azt is nehéz elképzelni, hogyan élnek meg ők, akik pedig itt a burzsujok. És miből egzisztálnak a többiek, akik minden rendszeres kereset nélkül tengődnek? A családok zömét a gyerekek tartják el, a tíz-tizennégy-tizenöt éves gyerekek, akik üzletekben, kávéházakban, itt-ott kifutóskodnak, besegítenek és ezért *borravalót* kapnak: belőlük élnek a szüleik és az idősebb testvéreik. Emiatt persze nem járhatnak iskolába, nem szerezhetik meg a továbbjutáshoz szükséges ismereteket. Ördögi kör ez, amelyből szükségszerűen következnek az anarchikus jelenségek is.

Szenátorunkkal, Angelo Abenante elvtárssal

RÉNYI PÉT

A

rójuk a négy-választási peri földjét a róma gényparaszt cs ezek között a sen ismerik jo tudja, hogy m zeg, hogy itt tálytudatos pr hogy nemcsak a szolidaritás

Megyeri Barnabás

Szobrai

Női arckép, terrakotta

Nemzeti Szalon
Tavaszi Szalon

1941

6771
T. 6335.-

gény szürjét vállravetetten viseli,
rral ékesitette és tüszője mellé

us Michelsberg.

16 : 11.8 cm.

Megyeri Barnabás

Forkapzomfoiskèvk

1939-41. 149. l

árgykivonat: 1944.évi adóivek megküldése.

kiadmány alapjául szolgáló ügyszám:

/19 —

kiadmányhoz csatolandó mellékletek száma: 1.

Határidő: 19 évi hó

Országos Bizottsága

Budapest.

ezt az abban lévő hátrálék sürgős
ettel megküldöm.
944.IX.23.

jegyző

Megyery Barnabás

szobrász

Ifod
2

Esti Kis Ujság

1943 febr. 2. (??)

(B.N.L.: Haditudósító
művészek a Nemzeti
Szalonban.)

AZ 1939. ÉVI

TÉLI TÁRLAT TÁRGYMUTATÓJA

ORSZÁGOS MAGYAR KÉPZŐMŰVÉSZETI TÁRSULAT
BUDAPEST, HŐSÖK-TERE, MŰCSARNOK

Megyeri Barnabás
szobrász

l.

Ferkipzomfoisk`vk
1939-41. 142. l.

Divald grafikai műintézet

Budapest.

(III. József u. 16-18.

Van szerencsém értesíteni, hogy a Műeml. Orsz. Bizottsága kiadásában megjelenő képeslevelezőlapok II. sorozatának (Budapesti régi templomok) bizományi eladását, a következő feltételek mellett, a t. Cégnek adom át:

1. A t. Cég átvesz a Bizottságtól a fentebb megjelölt képeslapokból: 1.300 sorozat egyes lapot, à 12 db. összesen 15.600 db.; 1.100 sorozat borítékozott lapot, à 12 db. összesen 13.200 db.; 300 sorozat

MDK

Megyeri Barnabás

Aida, terr.
Balalajkás nő, terr.
Női fej, terr.

KÚT kiáll. N.Szal. 1943. okt. 5 l.

Megyeri Barnabás

festőművész

V. Bajcsy-Zsilinszky

út 55.

MKSz 1947

Megyery Barnabás

nagyváradi születési
hobrát. 1937. kezdett a képző
művészeti főiskolán tanul-
ni. 1942. kommunista
öszeeskűvéssel vádeltatás
kizárták a főiskolából.
1944. koll. kiáll. szolt. Mint
partizán harcolt a né-
metek ellen. Felszabadulás
után először Nagyváradon
működett és a Kolozsvári
Szalonban állított ki. Most
Budapesten az Egyesszt-
ben dolgozik. Mostani
kiállításán oroszországi
élményeit is feldolgozta.
Ezzel a kiállítással a kul-
tuszminiszterium díját
nyerte meg

Március Tizenötödike
1947. jun. 21. (G. É. Zs.:
Fiatal képzőművészek.)

HVSZT

Városom

Képe VV 1856, 57 fl.

Megyeri Barna

Művész

volt hadifogoly

1947. és kezett hara.

Személyes értesülés

146.	Kapuban, krétarajz	mgt.
147.	Cséplés, krétarajz	100.—
148.	Erzsi, tempera	mgt.
149.	Szalmahordók, vázlat, tempera	mgt.
150.	Öregek, tanulmány, tempera	mgt.
151.	Kévekötők, tempera	mgt.
152.	Pihenő lovasok, tempera	mgt.
153.	Anya gyermekével, tempera	mgt.
154.	Disznópiac, tempera	mgt.
155.	Téli vásár, tempera	mgt.

MEGYERI BARNABÁS

156.	Nő, vázlat kőhöz, gipsz	1000.—
157.	Aida, terrakotta	1000.—
158.	Maszk, terrakotta	1000.—
159.	Korsó, terrakotta	1000.—
160.	Keleti táncos, terrakotta	1000.—
161.	Fésülködő leány, terrakotta	1000.—
162.	Kisleány, terrakotta	1000.—
163.	L. Gy. II. fej, terrakotta	1000.—
164.	L. Gy. fej, terrakotta	1000.—
165.	Kövér leány, terrakotta	1000.—
166.	Leányfej, terrakotta	1000.—
167.	K. P., terrakotta	1000.—
168.	P. J., terrakotta	1000.—
169.	Sz. I., terrakotta	1000.—
170.	Táncosnő, terrakotta	1000.—
171.	Balalajkás nő, terrakotta	1000.—
172.	Cigarettázó nő, terrakotta	mgt.
173.	Gránátdobó, aluminium	mgt.
174.	Leány-plakett, terrakotta	1000.—

1944. ápr.–

Nemzeti Szalon

100. csop. Kiáll.

Fiatal művészek.

116.	Paraszt, tollrajz	400.—
117.	Férfi, tollrajz	400.—
118.	Asszony, tollrajz	400.—
119.	Ökrök, ceruzarajz	600.—

KURUCZ DEZSŐ

120.	Cséplés, tempera (+ 30% f. adó)	4500.—
121.	Halászok, tempera	2000.—
122.	Kapuban, tempera	1000.—
123.	Római utca, tempera	900.—
124.	Pópa, tempera	mgt.
125.	Önarckép, tempera	mgt.
126.	Lilaruhás leány, tempera	900.—
127.	Ház előtt, tempera	1500.—
128.	Szalmahordók, tempera	2000.—
129.	Hazafelé, tempera (+ 30% f. adó)	4000.—
130.	Kubikusok, tempera (+ 30% f. adó)	4000.—
131.	Asszonyok, tempera	800.—
132.	Esti itatás, tempera	1000.—
135.	Freskóterv, tempera	400.—
134.	Tyukok, tempera	400.—
135.	Gajdán bácsi, tempera	500.—
136.	Avar, olaj	400.—
137.	Ősz, olaj	500.—
138.	Pirostetejü tanya, olaj	400.—
139.	Boglyák, olaj	300.—
140.	Peperei határ, olaj	400.—
141.	Könyerei határ, olaj	400.—
142.	Tanyaudvar, olaj	400.—
143.	Lovasok, tempera	mgt.
144.	Cséplőmunkások, krétarajz	100.—
145.	Lovasok, vizfestmény	100.—

Megyesi Barnabás: Szobrok.

Megyeri (v. Megyesi?)

Barnabás

nobrász

Megyes Gabriel Adina Conferința 2007/b

fogja az EU segíteni, ami a globalizációt segíti. A De Gaulle által álmodott nemzetek Európája helyett egy föderatív Európa létrejöttét vetíti előre az európai alkotmány-tervezet.

c.) Erre válaszul viszont erősödhet az a fajta nacionalizmus, mely a saját nemzetét szereti csak, de a másikat gyűlöli, létrejöhet a kis közösségekbe való bezárkózás, vallási vonatkozásban a szektásodás. Ezt csak tovább erősítheti, hogy a gyengék, kisebbségek, szegények védelmét, mint értékeket egyre inkább felváltják a gazdasági és hatalmi érdekek.

7.) Végül mindezeket figyelembevéve a konferencia az alábbi *feladatokat* fogalmazta meg:

a.) Jézus Krisztus missziói parancsa változatlanul érvényes, ezért azzal elő kell állni alkalmas és alkalmatlan időben. Azonban nem mindegy, hogyan: úgy, hogy azt a szekularizálódó világ értse, amint ezt a sardisi gyülekezethez írt tevéiből tanulhattuk (Jel 3,1–6).

b.) Fontos a sorrend is: először hagynunk kell, hogy minket járjon át úgy a Szentlélek, hogy ne csak szavainkkal, hanem azokkal összhangban, életünk példájával is hirdessük mindenkor az igét. Fontos, hogy gyülekezetünk, egyházmegyénk, egyházkerületünk, a magyar reformátusság egy-egy egysége megtalálja azt a sajátos feladatát, amit Isten már elkészített számára, ott, azon a helyen és abban az időben, ahová és amikor Isten elrendelte. Az előzőek ugyanis csak előkészületek arra, hogy a missziói parancsot minden nép számára teljesíteni tudjuk. Ennek nélkülözhetetlen elemei: a naponkénti igeolvasás, igehallgatás és a szeretetszolgálat. A tagok között ez kovácsolja ki azt az egységet, melyre Isten áldását adja. Jó gyakorlati tapasztalatokat is cseréltünk e téren, mint pl. a presbiterek bevonása a bibliaórák megtartásába, a pedagógusok megszólítása, a gyermekek templomi szolgálatba való bevonása, énekkari találkozók stb.

a) Külön is hangsúlyt kapott az, hogy ha fiataljainkat el is fogják szívni, ők vigyék magukkal az evangéliumot, mint Dániel és társai a hitüket. Igyekezzünk őket arra nevelni, hogy családjuk legyen gyülekezet, gyülekezetüket pedig tegyék családiassá, hogy megérezzék, hogy a boldogság nem az anyagi jóléttől függ, és így visszavágyódjanak ezekbe az otthonokba.

d.) Imádságainkkal és Istentől kapott útmutatásaink bátor kimondásával vegyünk részt annak a nemzetstratégiának a kialakításában, melynek keretei között mindezek a feladataink megvalósulhatnak. Jó fórumai lehetnek ennek a Magyar Reformátusok Világszövetsége és a Magyar Református Egyházak Tanácskozó Zsinata, de a gyülekezetek közötti testvérkapcsolatok is, de ezek mellett épüljenek ki más regionális egyházi kapcsolatok is.

e.) A leírt veszélyek arra is intenek, hogy a Jézus Krisztusban való keresztyén egységre is mind nagyobb szükség lesz, és ezért – nem feladva sajátos önazonosságainkat – meg kell találni az együttgondolkodás, együttműködés kereteit a protestáns egyházak között éppúgy, mint a római katolikus és az ortodox testvérek vonatkozásában. Szükséges ez az európai színtereken éppen úgy, mint gyülekezeti szinten.

f.) Az ige arra tanít, hogy intsünk és feddjünk is. Ezért egységes véleményt fogalmazunk meg arról, hogy

– nem értünk egyet azzal, hogy az Európai Unió a kisebbségek közösségi jogaival nem foglalkozik, ezzel elvetve a kisebbségek, a gyengék, az elnyomottak védelmének értékét, jóllehet Európában számos kisebbség él korábbi, érdekeken alapuló határmegvonások nyomán. Készek vagyunk elismerni, hogy a keresztyénség kisebbséggé vált Európában, de akkor illessenek meg minket azok a jogok, amelyek esetleg éppen életellenes kisebbségeket védenek;

– ebből kiindulva elutasítjuk, hogy miközben vannak ma is hatályos jogszabályok, melyek alapján megbélyegezhetnek közösségeket, az Európa Tanács elfogadja egy megbízását hibásan teljesítő személy jelentését úgy, hogy azzal meg kívánja akadályozni azt, hogy a kisebbségek – így a magyar nemzet részét képező kisebbségek is – negatív diszkriminációját Magyarország némileg csökkentse;

– szolgáljon ez tanulságul minden kormányzatnak – a magyar kormányzatnak és az EU kormányzatának egyaránt – arra is, hogy a félelemből származó tolerancia mindig újabb térvesztéssel, értékfeladással jár.

8.) A konferencia örömmel értesült a *Szlovákiai Református Keresztyén Egyház örömeiről és gondjairól*, így különösen is arról, hogy

– a reformátusság életszínvonalának csökkenésével fordított arányban nő az adakozókedve, mely különösen is megmutatkozott a kárpátaljai árvíz alkalmával,

– erős remény van, hogy Révkomáromban megnyílhat a magyar nyelvű egyetem a teológiai fakultással.

Örömmel értesült, sőt a záró áhítat során személyesen is megtapasztalta, hogy a Révkomáromi Református Egyházközség az évszázados hányattatás ellenére ma is élő gyülekezet sokféle aktivitással, élő ifjúsággal.

Ugyanerről és a két gyülekezet közötti jó viszonyról értesült a magyarországi Komárom gyülekezetével kapcsolatban is.

A konferencia résztvevői megköszönik a szolgálóknak szolgálatukat, az előadóknak előadásaikat, a két komáromi gyülekezet presbitériumának és asszonyainak, a Művészeti Alapiskola tanárainak, diákjainak és a Péczeli Kollégium személyzetének szeretettől sugárzó, áldozatos munkáját, amelyre sokáig emlékezni fogunk.

Révkomárom és Komárom, 2003. június 29.

Képzőművészet

A szépség bűvkörében

– Megyes Czabuk Anna festőművészete –

Sokkal inkább természetelvű és természetközpontú *Megyes Czabuk* Anna festészete, semmint látomásos, amilyennek ő maga véli. Minthogy azonban a tárgyi világ dolgai valamiképpen mind összefüggnek egymással és a belső, lelki világ történései sem függetleníthetők tőlük, közelebbről: mivel az alkotókat pályafutásuk során a legkülönbözőbb hatások érik vagy érhetik, ezért eltérő intenzitással és más-más súllyal bár, de óhatatlanul beszüremkedhetnek a művészi ábrázolásmódokba a legváratlanabb, legmeghökkentőbb életérzések, „korreszponcenciák" is; „más természetű", „idegen" világfelfogások elemei, amelyeknek eredendően nyomuk sem volt a művészek elképzeléseiben, intencióikban, menet közben azonban valahogy mégis az alkotások alkotóelemeivé válhatnak. Mint esetünkben is történt bizonyos szürrealista hatásokkal. Mindazonáltal bármit, aminek egyéni léte van, minőségé, végül is az ő immanenciája, belső mértéke határozza meg, az tudniillik, hogy miből mennyi van benne, és milyen természetű az a valami, ami az adott minőségben (dologban) mérvadó. Ilyen értelemben Hieronymus *Bosch* káprázatai, lázálom-világai okán kifejezetten látomásos festővé, hiszen „extatikus révületbe ragadtatott" alakjaiknak különleges, fantasztikus élményekben van részük. Hasonlóképpen látomásos, misztikus alkotó volt *Gogol*. Hogy csak két óriást említsek. Műveik hihetetlen, olyan szürreális víziókat rögzítenek, amelyek miközben lenyűgözik, meg is borzongatják a befogadót.

Megyes Czabuk Anna festészetében nyoma sincs semminő borzongatónak. Minden olyan üde, nyugodt, tiszta, szép. A hegyi patakok vad rohanását – az alkotó lelki Vezúvjait – rég felváltotta az alföld csendes nyugalma. Képein a távlatok nélküli gomolygások helyett bizonyosságot árasztó kiegyensúlyozottság honol. A munkák legfőbb meghatározója a klasszikus értelemben vett szépség. A sok szép látvány kellemes lelkiállapotokat generál.

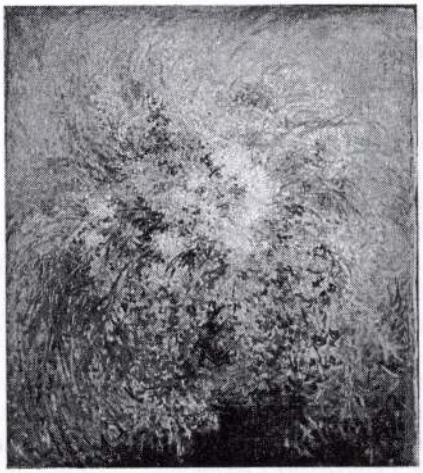

Nagy tavasz (100 x 110 olaj, vászon)

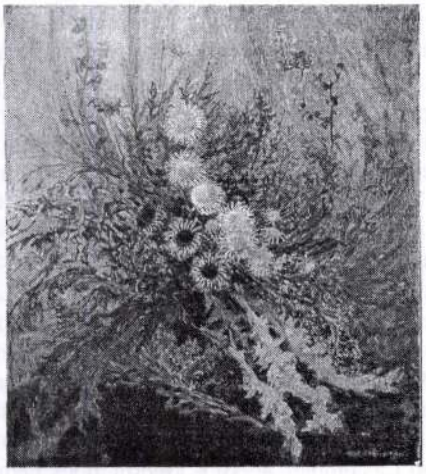

Nagy ősz (100 x 110 olaj, vászon)

Ez a szerény, ám annál tehetségesebb művész meggyőző erővel ábrázolja az erdélyi táj változatosságát. Szinte magunk előtt látjuk a zordon hegyek lábánál megbúvó falvak hangyaszorgalmú lakóit, akik úgy gyökereznek a tájba, mint ahogy a viharokkal dacoló fenyők is képesek megkapaszkodni a sziklák szegényes humuszában. Nehéz életű emberek természetközelsége sejlik fel előttünk, ember és természet ősi – mára, sajnos, végzetesen megsebzett – egysége. Czabuk Anna az embert és az őt körülvevő dologi világot nem megszépítve, nem idealizálva láttatja, hanem a maga valóságosságában. Hőseit nem szakítja ki a való életből, nem röpíti vizionárius univerzumokba. Művészi habitusa arra predestinálja, hogy csillapíthatatlan érdeklődéssel vallassa a természeti tájat, benne az emberrel. Képeit az örök természet fensége ragyogja be. De mégsem a rezzenetlen csend, az önmagával megelégedett és a világgal végleg megbékélt megállapodottság birodalma ez. A lélek bizonyosságai mögött titkon ott bujkál az alkotó ember cselekvő nyugtalansága. A művész fáradhatatlanul keresi a tovatűnt vagy sosem volt(?) boldogságot, teljességet. Azt, amit birtokunkban szeretnénk tudni, ám sohasem birtokolhatunk. Ami legfeljebb csak pillanatokra felvillanó különleges életérzésekben mutatja magát, de még mielőtt boldogan átölelhetnénk, pajkos koboldként tűnik el szemünk elől – fájó űrt hagyva maga után. Valójában mi soha meg nem valósuló utópiákat kergetünk hasztalan, csakhogy nélkülük sokkal szürkébb, sokkal egyhangúbb, hogy ne mondjam, elviselhetetlen lenne az élet. Szükségünk van rájuk, bár létük nem ez élet rendje szerint való.

Nem kétséges, Czabuk Anna a természet szerelmese. Különös atmoszférájú képein az erdei tisztások mély csendjét időnként felveri egy-egy madár rikoltása, az apró tavacskák sima tükrét felborzolják a fel-feltámadó szellők, itt-ott kisebb-nagyobb zörejeket hallani, emitt egy róka surran, amott csörtető vad rázza meg az aljnövényzetet… Úgy van, a rezzenetlen csend süket, nyomasztó, elviselhetetlen, életellenes. És mi az élettel léptünk frigyre, az élet pedig mozgás, történés. Megkínzott testünk, meggyötört lelkünk ilyen békét, ilyen nyugalmat áhít. Ezért aggatjuk szobáink falára szívesen Megyes Czabuk Anna képeit.

Az élete zenitjén járó művész egyformán otthonosan mozog a természeti táj és az ember világában. Ha pályájának kezdő szakaszát inkább a tájfestészet uralta, újabban – a halmozódó szakmai ismeret, tapasztalat, a műfajban való jártasság, s főleg az emberismeret gyarapodásával – mind gyakoribbá vált művészetében az emberábrázolás, jelesül a portré. Szerencsés adottság ez még akkor is, ha neki, mint vallja, nem okoz különösebb gondot az arcképfestés. Pedig hát a pályatársak közül számosan épp ettől ódzkodnak a leginkább. Sokan

távol is tartják magukat tőle. Meglehet épp azért, mert – Szophoklészt parafrazálva – sok minden bonyolult dolog van a világon, de az embernél nincs semmi bonyolultabb. Az emberábrázoláshoz, a lélek örvényléseinek és legapróbb rezdüléseinek a láttatásához a festői képességeken túl nagyon komoly lélekbúvárnak is kell lenni. Hisz a művésznek épp azt kell láthatóvá tenni, ami sem nem látható, sem nem tapintható, legfeljebb sejtéseink lehetnek róla. Az irodalomban *Dosztojevszkij* volt ennek utolérhetetlen mestere, mágusa.

Megyes Czabuk Annának nem adatott meg, hogy képzőművészeti akadémián sajátítsa el a szakma rejtett fogásait. Persze a nagy kihívással anno maga is szembenézett, de a festészet szakon akkor mindösszesen négy helyből azt az egyetlenegy magyart nem neki tartották fenn. Pedig a marosvásárhelyi Művészeti Líceumban ugyancsak bevezették a szakma rejtelmeibe. Szerencséje volt, hogy már Kovásznán, az elemi iskolában felfigyelt rá rajztanára, aki – beajánlva a marosvásárhelyi Művészeti Líceumba –, jó irányba fordította szekerének rúdját. A művészeti iskolában *Izsák* Márton szobrászművész, *Barabás* István és *Barabás* Éva festőművészek, *Bordi* András akvarellista és fia, *Bordi* Géza pallérozták képességeit.

Az, hogy milyen komoly művészi oktatás folyt és folyik ma is a marosvásárhelyi Művészeti Líceumban, abból is kiderül, hogy nemcsak a kolozsvári Képzőművészeti Akadémián, hanem Románia-szerte ez az intézet adja a legtöbb magyar jelentkezőt a felvételi versenyvizsgákra. És – a numerus clausus szigorú parancsszavát máig szenvedve – tarolnak is.

Pihenő (50 x 50 olaj, vászon)

Női portré (50 x 50 olaj, vászon)

Ha Czabuk Anna állami művészeti egyetemre nem is járhatott, fortuna nem pártolt el tőle, hisz egy olyan halk szavú remek grafikusművész, a szintén kovásznai *Kusztos* Endre „magánegyetemén" sajátíthatta el a szakma fortélyait, aki a természet dolgait mintegy antropomorfizálva képes úgy „megvallatni" egy-egy göcsörtös törzset, gyökeret, hogy lehetetlen nem meglátni benne az ember ezernyi fájdalmát, gondját, baját, csak azért is akaratát, értékteremtő erejét.

A művész szerint hosszú évek teltek el, amíg életének egy drámai pillanatában elhatározta, hogy megmutatja munkáit mesterének. Aki nyomban tanítványává fogadta és atyai oltalmába vette. Naponta korrigálta képeit, igazgatta lépteit, és – a szerénység megtestesítőjeként – maga is kikérte a fiatal kolléga véleményét a saját munkáiról.

Megyes Czabuk Anna termékeny művész. Már eddig is számos közös kiállításon vett részt több országban, így Romániában, Németországban, Magyarországon. Egyéni kiállításai voltak

Budapesten, Sopronban, Százhalombattán. Több európai ország mellett képei megtalálhatók az Egyesült Államok, Kanada, Ausztrália számos magán- és közgyűjteményében.

A Cserhát Művészkör Megyes Czabuk Annát „Art-díjjal" jutalmazta munkái magas művészi színvonaláért.

Aniszi Kálmán

Színház

Alkonyi dallamok – prózában

– Nyári gondolatok Arbuzov Kései találkozás című kamarajátékáról –

„Éber filológusok észrevehetik, hogy *Molière* valamennyi darabja közül a *Mizantrópban* fordul elő legtöbbször ez a szó: szív. Ez a vitázó dialógusok fő tárgya és fő érve. Ebben a játszmában a coeur az adu... A Mizantrópot csak az foghatja föl jól, aki érzi, hogy ez játék: vészkijárat egy fulladozó közérzet számára."

Mészöly Dezső író, műfordító, dramaturg szavai ezek. Ide illesztve abban nyerik el értelmüket, hogy útmutatásul szolgálnak *Arbuzov Kései találkozás* című kétszemélyes színpadi játékának rejtett tartományaihoz. A moszkvai drámaíró, a jeles dramaturg számos lélektani dráma szerzője. Színházaink az *Irkutszki történet* és a *Tánya* című műveket játszották leggyakrabban. A *Kései találkozás* nem professzionális mű, inkább olyan, könnyű kézzel megírt színdarab, amely önjáróvá vált azáltal, hogy alkalmat kínált és kínál jutalomjáték instituálására. A Philemon és Bauchis történetére hangolt színdarab kecses cselekménye egy tengerparti gyógyszállóban játszódik. Sirályokat etetgető, a szanatóriumi szabályokat gyakran megszegő, pergőnyelvű, ám csupaszív idősödő hölgy s egy pedáns, hajlott korú főorvos alkotja a párost. A színmű, mondhatnánk így is: alkalmi darab, amely ha megtalálja játszóit, akár fergeteges sikerre is számíthat.

A kamaradarab 1975-ben született, s rövid két esztendő múltával Magyarország két legeredetibb színészére lelt *Tolnay* Klári és *Mensáros* László személyében. 1977. december 18-án, a budapesti Kis-Madáchban volt a premier. Tolnay Kári így emlékezett az eseményre: „A Kései találkozás után kitört a nagy siker. Váratlan volt az ünneplés, mert Arbuzov kétszemélyes darabjában sem az igazgatóság, de lelke mélyén még a rendező sem bízott. Azt gondolták: itt van ez a két öregedő színész, lecsillapítjuk őket, s a drámával boldoguljanak, ahogy tudnak."

Klasszikus ünneplés. A premier után hintó, pezsgő, harmonikaszó várta a „primadonnát"; ifjú színészek önmagukat fogták a hintó elé, és a pestiek ámulatára körbekocsizták a színházat. A siker zaja és híre hazai városokba, külföldi színházakba (még Izraelbe) is eljutott, Szentendrén például egy patinás kávéház sarkában elevenedett meg a két zsörtölődő idős ember szerelemben feloldódó, furcsa konfliktusa.

A színmű és a siker keletkezéstörténetét azért volt üdvös felvázolni, mert 2003 eseményekben gazdag nyarán Szentendrén in memoriam Tolnay Klári és Mensáros László került színre a *Kései találkozás*. A teátrum igazgatója, *Perjéssy* Barnabás, a legendás időkre emlékezve tűzte műsorra a kamarajátékot, bízva abban, hogy az általa kiválasztott *Törőcsik* Mari és *Garas* Dezső *Alföldy* Róbert rendezésében inkarnálja az egykor volt sikert.

A drámaköltészet kitüntető rokonszenvvel ábrázolja a naplemente-effektussal viaskodó férfit, amidőn fiatal lányt választva próbál kimenekülni a biológiai csapdából, s hasonló figyelemmel illeti a korosodó nőt is, aki ifjú férfi oldalán igyekszik megzabolázni

az időt. A drámairodalom az azonos korú, idős emberek szerelmének ábrázolásában óvatos. A bátrak közé tartozik Arbuzov is, aki a „bölcsesség mesterműveként" fogja fel az öregkori vonzalmat és mélyen hisz benne. Tolnay Klári utolsó tíz esztendeje azzal telt el, hogy szerelembe eső idős hölgyeket, tündérmatrónákat varázsolt a színpadra, vitatva azt a Móra Ferenc-i közhelyet, miszerint csak „harmincig hevít a nő, aztán a bor, aztán a kemence sem.". Tolnay Klárinak idős korára a színpad adta vissza elrabolt kincseit: a női létezést, a szerelmet, a szenvedélyt, az esélyt arra, hogy nyolcvannégy évesen büszkén hirdethesse: „annak örülök, hogy még nő vagyok."

A Tolnay Klári, Mensáros László páros – nem rejtve el korukat – fiatalos lélekkel élték meg a darabbéli egymásra találás nagy élményét. Visszafiatalodtak emlékeikhez, a földtől is elrugaszkodva, romantikus szívtartományokban járták be a szerelem ösvényeit. Már-már mesei volt, amit alkottak.

Alföldy Róbert rendezői interpretációjában „a minden öregember egy-egy vallomás" költői elve érvényesült. Ösztövér felfogása abból a félelemből fakadt, hogy az érzelmesség régimódi „hangszer". (Itt jegyzendő meg, hogy a Kései találkozás *Régimódi történet* címen is ismert.) A rendező, aki más természetű művekben szokott elmélyedni, az „ők tudják, mi a szerelem" típusú érzelemtengerben most kollokvált először. Ez a rendezés nem arról szólt, hogy „a coeur az adu", hanem arról, hogy vitalitással, küzdéssel kiérdemelhetjük egymást. Alföldy rendezése egy „újmódi" történet, amelyben a bájos-humoros női praktikákat, a szemérmes férfiúi ügyetlenségeket egy kevésbé költői viszonyrendszer helyettesítette. A „betegágy-románc" közelebb áll a napi gondokkal bajlódó világ életszemléletéhez, de mint tudjuk, a szerelem mindig ellenszegül a realitásoknak. Az Alföldy-féle koncepció érdekes, mondhatnánk azt is, hogy a maga módján eredeti. Hozzátéve persze, hogy ez a rendezés hangosan felesel az arbuzovi dramaturgiával, amely a színész képzelőerejére, aktivitására, a közönség nagyon is érthető romantika iránti vágyára kalkulálva építette meg a darab cselekményházát. A prózában felhangzó alkonyi dal dialógusrendje meglehetősen takarékos. A két idősíkon futó cselekmény mobilizálásához, felizzításához nélkülözhetetlen volt Tolnay Klári és Mensáros László színész zsenije, esetünkben pedig Törőcsik Mari és Garas Dezső alkotói kvalitása.

Törőcsik Mari szerepfelfogásában a megnyerő dinamizmus dominált. A kis térre komponált cselekvési helyet a kitűnő színésznő eredeti mozgással, utánozhatatlan gesztusokkal, jó humorral töltötte be. Játékritmusánál csak szűnni nem akaró mókázó kedve, derűje volt nagyobb. A szentendrei Városháza udvari színpadán Törőcsik mosolya is előzte az ördögöt, mint annak idején Tolnay Klárié a Nosztalgia Kávéház szegletében. Ám évődései helyenként zsémbelésbe csaptak át, „férfi közelítései" nélkülözték a lágyabb tónust. Az emocionális párbeszédek „egyéniség transzponáltakká" szelídültek, s talán ezért is esett félreértés áldozatául *Bródy* János remek szövegére komponált *Tamássy* Zdenkó-dal, amely az egykori előadás egyik sikerserkentő alkotóeleme volt. A „színészindulóvá" nemesedett slágert Törőcsik Mari songosította, így az érzelemdús sikerszám szárnyaszegetten halt el a forró szentendrei éjszakában.

Törőcsik Mari szárnyalását – akaratlanul – a rendezői koncepció fékezte le. Garas Dezső sokoldalú, eredeti, nagyon tehetséges művész. A Kései találkozás egy régimódi, ám sármos és jó társalkodó férfiként ábrázolja a szanatórium főorvosát. Garas Dezső humorral, sajátos intellektussal teszi túl magát a szerző megkívánta „alaki" formaságokon. A rendező – szintén figyelve arra, hogy Garas Dezső nem afféle „rózsacsokros" lovag – a bölcselkedés mezejére terelte a művészt. A színészi alkat és a figura „konfliktusát" végül is a művészre oly jellemző könnyedség és irónia oldotta fel.

A Kései találkozás díszletéről (*Kentaur*) is meg kell emlékeznünk. A szentendrei Városháza udvari színpada minden nyáron úgy épül fel, hogy az épület valamely szegletét,

Meggyes László:
Csónakok a Tiszán, 1974
olaj, vászon, 65×80 cm →

Baranyó Sándor: Parasztasszony, 1972 olaj, farost, 90 × 100 cm

Meggeri – Horváth Gábor, festő

Új Műv. 2003. 9. p. 4.

SZERZŐDÉSBEN RÖGZÍTETT F
JÓVÁHAGYOTT OM-TÁ
szigorú számadási nyom

Kedvezményezett: ..... címe: .... Adóazonosító száma: ..... Pénzintézet: ..... Pénzforgalmi jelzőszáma:	
Teljesítés időpontja: év hó nap	Bizonylat kelte: év

A .....számú szerződés

javaslatában rögzített .....számú fel

Költségnemek	**OM-támogatás (Ft)**	**Saját r (**
Működési költségek		
Személyi juttatások és járulékai		
dologi költségek		

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HIRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 387-748, 340-726

1975 AUG 20

SZOLNOK MEGYEI HÍRLAP

121. Meggyes László

MEGGYES LÁSZLÓ RAJZA

és a béke erői látják hasznát. Úgy véljük — teljes joggal — hogy a nemzetközi életben meghatározó szerepet játszó realista erők érdekei győzedelmeskedtek.

Beszéde befejező részében Losonczi Pál ünnepélyesen átadta a Szolnok 900 éves jubileumára a város lakosságának közadakozásából emelt „Tanúhegy" emlékművet.

Losonczi Pál nagy tapssal fogadott beszéde után sokszáz galamb röpült a levegőbe a békés építőmunka jelképeként. Majd a város lakossága nevében Kukri Béla tanácselnök a következő szavakkal vette át az emlékművet:

— Tisztelettel átveszem az emlékművet azzal, hogy lakóhelyünk történetére való emlékeztetés mellett hirdetni fogja számunkra és a városunkba látogatók számára a társadalmi haladásért végzett alkotó munkát. A Jubileumi emlékmű avatása alkotmányunk ünnepén szimbólum. Hazánknak és benne városunknak a haladásért, a fejlett szocialista társadalom

[illegible] tegn[illegible]
ván, az MSZ
Bizottságának
zafias Népfr
Tanácsának fő
gyeszékhelyen
gadása után M
várra utazott,
tett a Mezőg
gyárban.

Az üzemlá
Sarlós István
beszédet mon
gyaróvár
nagygyűlésén.
Népfront Ors
nak főtitkára
munkás-paraszt szövetség jelentőségét méltatta.

Ünnepi nagygyűlést rendezett tegnap a Hazafias Népfront Hajdú-Bihar megyei és debreceni városi bizottsága, alkotmányunk törvénybe iktatásának 26. évfordulója alkalmából. A debreceni ünnepség szónoka *Pullai Árpád*, az MSZMP Központi Bizottságának titkára volt.

Pullai Árpád beszédében kiemelte, hogy a nemzeti felemelkedés útján nagy erőforrásunk a szocialista demokrácia, amelyet legjobb

Hangsúlyozta, hogy a helsinki dokumentum történelmi siker. Hozzáfűzte: tudjuk, még sokat kell tenni annak érdekében, hogy a különböző társadalmi rendszerű országok viszonyában, valamint az általános emberi kapcsolatokban is ténylegesen az valósuljon meg, amit Helsinkiben elhatároztak. Mi ebben nyílt elvi politikát követünk; aláírtuk a dokumentumokat, tehát magunkra nézve kötelezőnek vesszük. Azon munkálkodunk, hogy az értekezlet eredményeit átültessük a

Meggyes László

művésvel. szerepel

a Szolnoki Tavaszi Tárlaton

Nápszava 1971 június 15

7. old.

Meggyes László festő

Július 18.-ig nyitva tartó szolnoki festészeti triennálén szerepelnek művei a Szigetszentmiklósról szolnakra költösött festőnek.

Lasonci Miklós: Kiállítóterméklen.

Pestmegyei Hírlap, 1975. jún. 10.

Meggyes László

Katonai témájú műalkotásokból kiállítás nyílt a Műcsarnokban, a Tanácsköztársaság 50. évfordulójára, melyen külföldi alkotók művei is szerepelnek. A megnyitóra érkezett külföldi vendégek a művész műtermében tettek látogatást.

Szolnok Megyei Néplap, 1969. febr. 26.

M o d g y e s Lajos épitész

M Ü V É S Z E T
XII.évf.1913.
280.
"A rendes Téli Kiállitás zsürijei.."

Meggyes László festőművész

Szolnok a város fantos tényezője kulturális életünknek. – A liaboru pusztítása tönkretette a művésztelepet, 1955–57-es években a Képzőművészeti alap felépítette. – Művészei fenyelzik a nagy múltú művésztelepet.

Bényi László: Szolnok, a művészváros.

Keletmagyarország, 1975. okt. 5.

Meggyes László: Ablak télen, 1969, olaj, vászon, 55×65 cm

ón vásárolt „Napszámos", amelyet Fényes
pen készített, s amely az egy évvel ezelőtt

egyik legszebb darabját a húszas évek romantikus-expresszív alkotásainak.

E. M.

MTI SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR TÁVIRATI IRODA BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 61
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726
1972 APR 30
SZOLNOK MEGYEI NÉPLAP
Szolnok

Meggyes László

1021

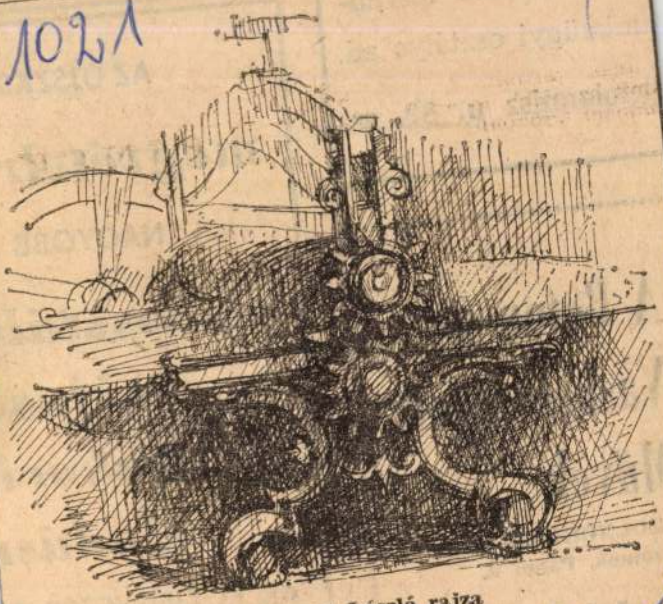

Meggyes László rajza

olatos bő
unkaügyi

Beloianni

A Beton és Vasbetonipari Művek

SZOLNOKI GYÁRA
Szolnok, Panel u.

ssel felvesz:

elsőosztály
májusi
kukori
eladási

ÁR MEGEGYEZÉS SZ

Érdeklődni a tsz irodá

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRLAP
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

SZOLNOK MEGYEI NÉPLAP
Szolnok

1972 JUL 23

Meggyes László
1021

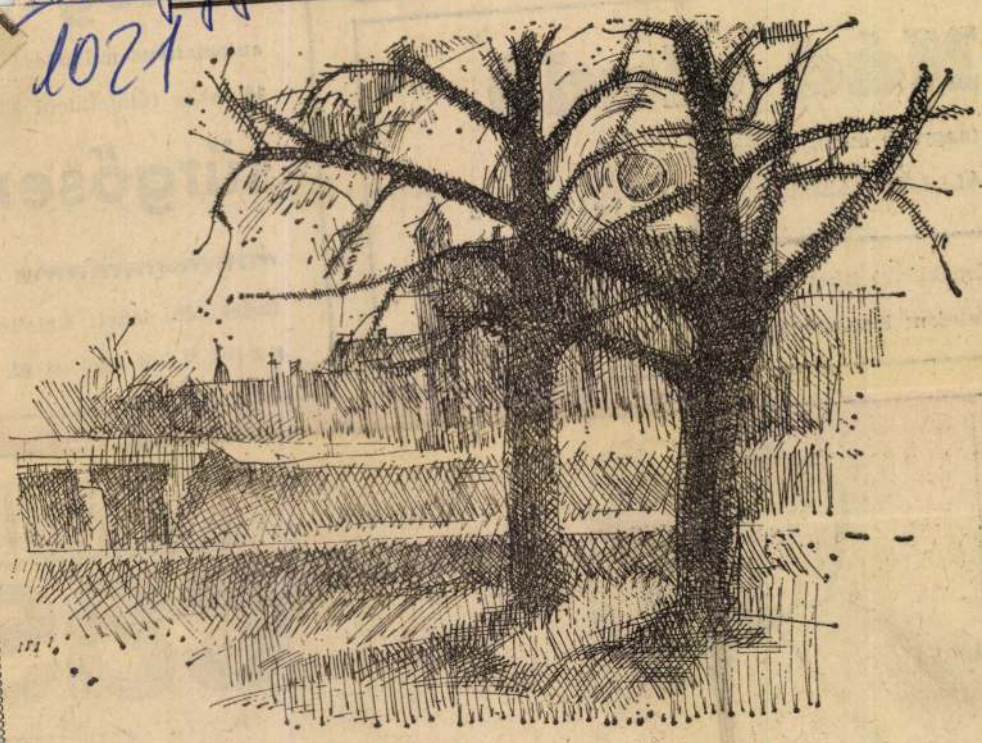

MEGGYES LÁSZLÓ RAJZA

Nád ela

(nagyobb mennyiségben)

ÁLLAMI GAZDASÁG, Kunszentmárton

Érdeklődni lehet a gazdaság központjában

Telefon: Kunszentmárton 133

Érdeklődni lehet: Kelettexti

SZOLNOK, Rékasi út.

NE INDU

cas

NÉLK

MTI SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRLAP
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726
1972 6
ALFÖLD

Meggyes László
1021

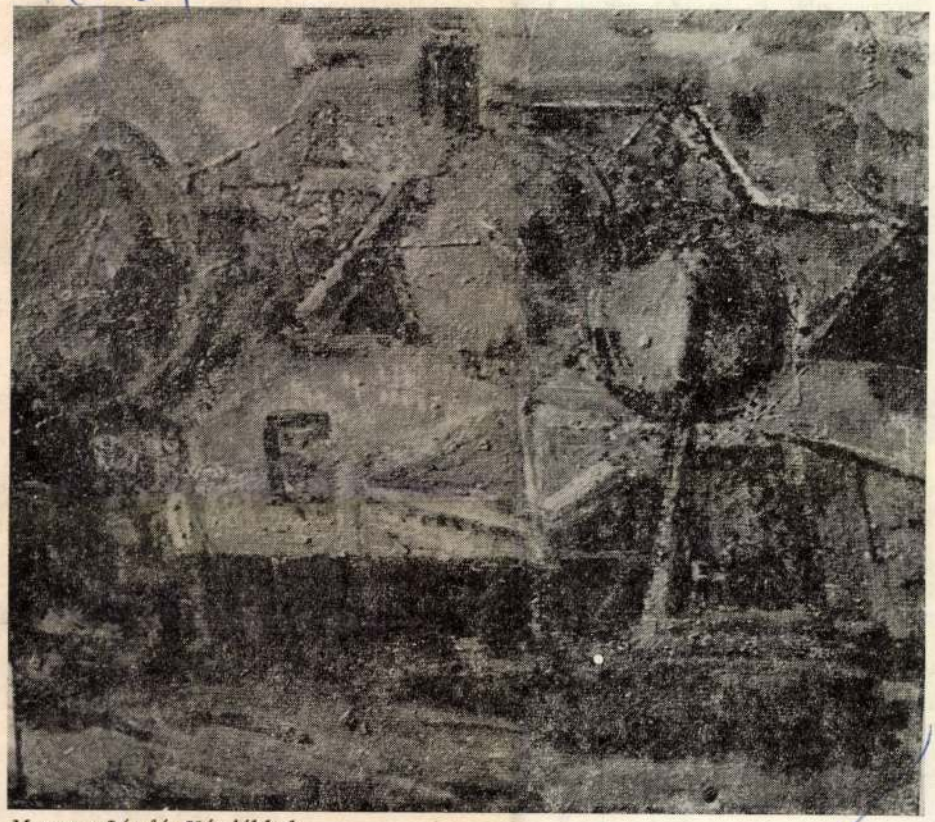

40

Meggyes László: Ház fákkal

[illegible] oda se figyel): Most én fizessek a gyerek
ILDIKÓ: Néhány jó szóval, egy kis szeretettel hegyeket t
egyetlen jó szóval, egyetlen őszinte köszönömmel . . .
elcsomagolni, Ildikó odaugrik és kitépi kezéből a
hoztál!
MIKLÓS *(hidegen):* Légy boldog vele! *(Ki akar rohanni.)*
MÁLNÁSSNÉ *(be, kezében távirat, halkan):* Miklóska .
bontva . . .
MIKLÓS *(lendületében megállítva, dühében odavágja a*
Nem meri elolvasni a táviratot. Szinte érzi, hogy mi
ILDIKÓ *(Málnássnéhoz):* Mi történt? . . . *(Málnássné leha*
MÁLNÁSSNÉ *(bólint).*
ILDIKÓ: Mi van vele? . . . Rosszul van?
MÁLNÁSSNÉ *(nagyon csendesen):* Meghalt.
ILDIKÓ: Mikor?
MÁLNÁSSNÉ: Tegnap este.
ILDIKÓ: Kórházban?
MÁLNÁSSNÉ: Otthon . . . Agyvérzés.
ILDIKÓ *(őszintén lesújtva):* Borzasztó . . .
MIKLÓS *(élettelenül maga elé néz):* Három hete feléje se néztem . . . Levelezőlapokat firkáltam neki . . . Hogy megkíméljem . . . Étlen-szomjan . . . egyedül.
ILDIKÓ *(szánalommal):* Ne vádold magad.
MÁLNÁSSNÉ *(vigasztalva):* Igaza van Ildikének. Ne vádolja magát, Miklóska. Ez az élet rendje . . . Bele kell törődni . . . Főzök egy teát, gyerekek. *(Kimegy.)*
MIKLÓS: Naponta ki kellett volna mennem . . . ott kellett volna lennem mellette . . .
ILDIKÓ: Azt te nem tehetted. A munkád mellett . . . ekkora távolságra . . .
MIKLÓS: . . . vagy mégis összeköltözni . . . *(Kínlódva.)* Határozni valamit . . . és nem ilyen tehetetlenül . . .
ILDIKÓ *(szomorúan):* Nem vagy te tehetetlen. Csak jó.
MIKLÓS: De hát nem ráncigálhattam ki erőszakkal . . .
ILDIKÓ: Ápolónőt kellett volna mellé fogadni.
MIKLÓS: Ápolónőt? Miből?!
ILDIKÓ: Előteremtettem volna. *(Kis csend.)* Mikor mész ki?
MIKLÓS *(nagyon csendesen):* Már úgysincs ott.
ILDIKÓ: Kiköltözöm veled, ha akarod . . .

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRLAP
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

SZOLNOK MEGYEI NÉPLAP
Szolnok

1972 JUL 9-1

Meggyes László

1021

1972. július 9.

MEGGYES LÁSZLÓ: ILLUSZTRÁCIÓ

1972. július 9.

Csadrabalin Lodojdamba:

CHÜL

— Dulma — szólt a szerkesztőm — a Szikra Kolhoz a napokban ünnepli tizedik évfordulóját. Mi lenne, ha írna egy riportot. Az Ajmak-központig repülővel mehet.

Helyet foglaltam a gépre. Öt óra tájban érkeztem haza, a férjem már otthon volt, a vacsora készen.

Dorzi a férjem, a városi kórház osztályvezetője. Hallgatag és nagyon gondos ember.

— Új darabot játszanak a színházban. Megnézzük. — javasoltam néha.

— Menj egyedül — mondja ilyenkor. Inkább itthon maradok.

Bár semmi dolgom a háztartással, elhatároztam, hogy elutazás előtt néhány tanácsot adok Dorzinak. Szó nélkül végighallgatott, majd megszólalt:

— Korán kell kelned. Jobb ha most lefekszel.

Kezébe vett egy könyvet ledűlt olvasni.

Ki szerettem volna kapni a kezéből azt a könyvet és a fejéhez vágni. Miért nem tam, a hideg szél a csontomig hatolt. Chulun kivett a bőröndjéből egy fekete, birkabőrrel bélelt delt.

— Tekerje magára — nyújtotta át.

— Jöjjön, osztozzunk meg rajta — javasoltam.

— Nem fogja megbánni?

Chulun mesélni kezdett, kalandokról, emberekről, könyvekről, amiket olvasott. A szél még metszőbbé vált, szorosabban egymáshoz bújtunk.

Elszunnyadtam, zökkenésre ébredtem. A gépkocsi megállt. A férfi karjaiban találtam magam és zavartan felugrottam.

— Jó, hogy felébredt, itt kell éjszakáznunk. — Fehér földszintes ház előtt álltunk meg, a többiek már bementek. Néhány ablakból fény szűrődött ki. A gondnoknő a női szállásra irányított. Nemrég ébredhetett, mert az egyik ásítást a másik után nyomta el. Amikor meglátta Chulunt, mosoly ömlött el az arcán.

— Te is eljöttél? Hogy megy a sorod?

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRLAP
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 81
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

1972 JUL 8

SZOLNOK MEGYEI NÉPLAP
Szolnok

Meggyes László

1021

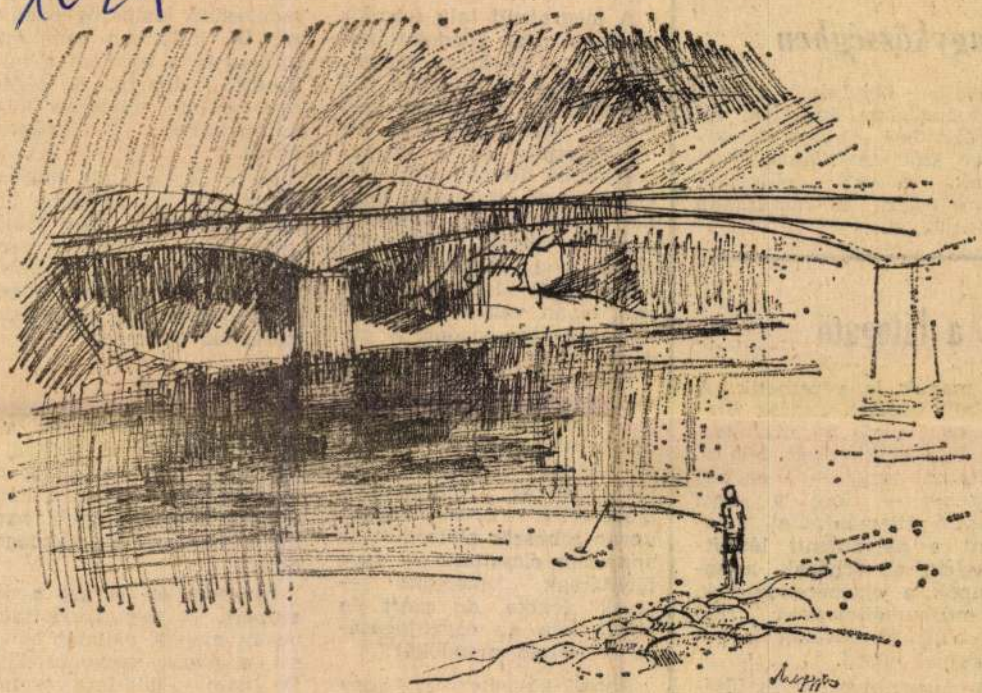

MEGGYES LÁSZLÓ: TISZA

got.

nagyközségben

szociális helyiséget, klíma- és kazánházat építettek. Az új üzemben különféle színesen szőtt textíliákat gyártanak. A régi épületeket tanműhellyé és raktárakká alakítják át.

het a látogató

— maguk is vezethetik. A „mini" vasutat úttörők üzemeltetik, csak a „masiniszta" lesz szakképzett felnőtt. Múzeumi tárgy — s egyben múzeum — lesz a most készülő állomásépület, valamint a pályamenti létesítmények, az őrházak, a sorompók, a jelzőberendezések. A múzeumállomáson régi kisvasúti járműveket is bemutatnak majd.

A múzeumvasutat és fűtőházát szombaton avatták fel.

gyaz
mell
keri

A
azor
táso
arra
rajz
nem
ha

kajánkodó feltételezést, akkor azt kell elhinnünk, hogy Bachus istenének kizárólagosan a férfiak a tisztelői, szóval, hogy csak a „teremtés koronái" isznak e honban, olyan vehemesen, mint az a bizonyos madár. A gödény... vagy hogy is hívják...

Szerencse, hogy így van, mert mi lenne itt, ha a nők is innának, — mondom szépnemű ismerősömnek, mire az nagyon összeszidott, és kioktatott az emancipáció alapelveire. Érvelgetésében ugyan többször előfordult az annyiszor elcsattanó — ugye férfitársak ismerjük! — „csak" logika, de azért én elfogadtam az egyenjogúságot követelő mondókát"

Ebből következik, hogy most egy grafikus után szá-

geto."
l ke-
k pe-
ódéjá-
szű-
hur-
cégér-
körű
dokolt

Ha a cégércsináló iparban volna egy kis fantázia, akkor sok-sok ilyen táblát gyártanának, hogy jusson mindenkinek, akit megillet. Aki szép csendben sütögeti saját pecsenyéjét, — a szocializmus tüzénél.

☆

Van egy ismerősöm, aki közlésingeréről híres. Vagyis pletykás, mint egy... na, ne is mondjam. Ő mesélte, hogy a házszomszédja egyik napról a másikra meggazdagodott.

Ismerem én is azt a jóembert, s végiggondoltam, ugyan melyik vállalat bánja ezt a gyors vagyonosodást. De nem találtam semmi nyomot, kézenfekvőnek tar-

SAJTÓFIGYELŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

SZOLNOK MEGYEI NÉPLAP
Szolnok

Meggyes László

1972 JUL 9-

1021

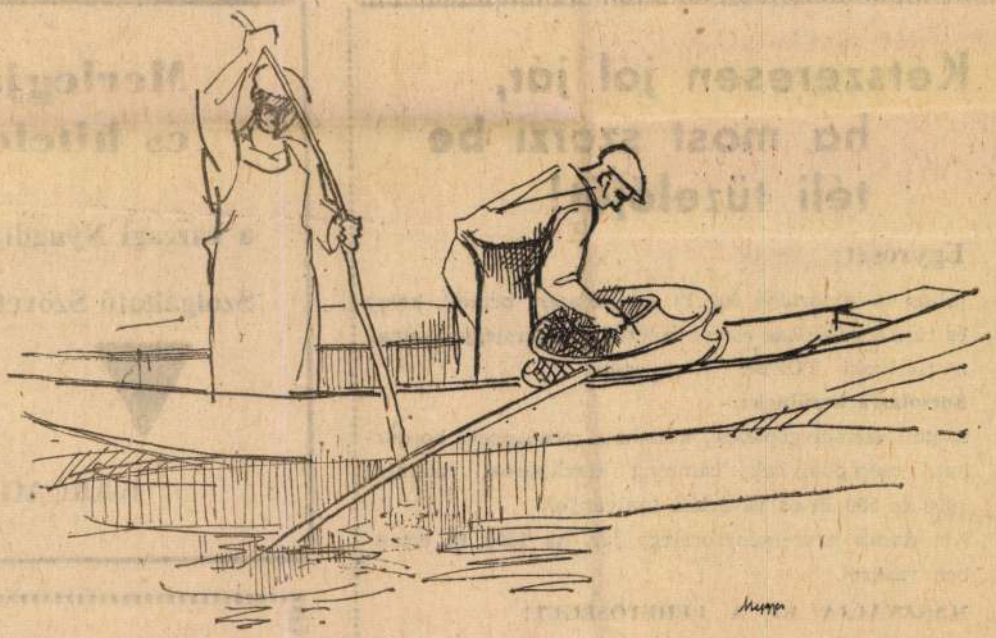

MEGGYES LÁSZLÓ: HALÁSZOK

Kétszeresen jól jár, ha most szerzi be téli tüzelőjét!

Egyrészt:

július 15-ig történő 600 Ft értékű szén, brikett, koksz és tűzifa vásárlása esetén nyeremény sorsjegyet adnak a Szolnoki TÜZÉP V. telepein.

Sorsolásra kerülnek:

Zsiguli személygépkocsi, automata mosógépek, hordozható cserépkályhák, camping kerékpárok, valamint 1000 és 500 Ft-os vásárlási utalványok.

Két darab nyereménysorsjegy jár, ha 1200 Ft értékben vásárol.

HASZNÁLJA KI A LEHETŐSÉGET!
MÁR CSAK PÁR NAPIG!
Sorsolás: 1972. augusztus 15.

Mérlegjav
és hitelesí

a karcagi Nyugdíjas

Szolgáltató Szövetke

KARCAG, F

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRLAP
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068. 337-748. 340-726

Meggyes László

SZOLNOK MEGYEI NÉPLAP

1972 AUG 13

1021

MEGGYES LÁSZLÓ: OLVASÓ

A néző k
talin sza

szegedi sz
mint az ú
színpad, d
nyességet
látványszínpad legjobb
gyar mestere vált ismertté és
vitatottá. A vitákat az vál-
totta ki, hogy (például Az
ember tragédiája esetében)
egyesek szerint a mondani-
valóra koncentrálás csupán
Vámos nyilatkozataiban ka-
pott helyet, színpadán a lát-
vány uralkodott és káprázta-
tott.

Talán az ellenérveken gon-
dolkodott el nagyon mélyen
a rendező, amikor most
Shakespeare legköltőibb re-
mekéhez, minden idők sze-
relmi tragédiáinak iskolapél-
dájához, a veronai szerelme-
sek véres tündérregéjéhez, a
reneszánszkori érzelmek va-

akkor mar
lett. Kitűnő alakítás vol
Harsányi Gábor élesen gú
nyoros, akrobatikus mozgás
Mercutiója és Mensáro
László türelmet, megértés
bölcsességet megtestesítő Lő
rinc barátja. A többiekne
általában bizony csak a j
közepes színt sikerült. Da
vas Ivánnak, talán életébe
először még ez sem. Teljese
érthetetlen, hogy miért kapt
(és fogadta) el ez a nag
művész Escalus herceg rövid
formális, talán ügyes húzás
sal el is hagyható szerepé

Szabó János—Nagy Zsolt

MK SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HIRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068. 337-748. 340-726

SZOLNOK MEGYEI NÉPLAP

1972 AUG 13

Meggyes László

MEGYEI NÉPLAP

1021

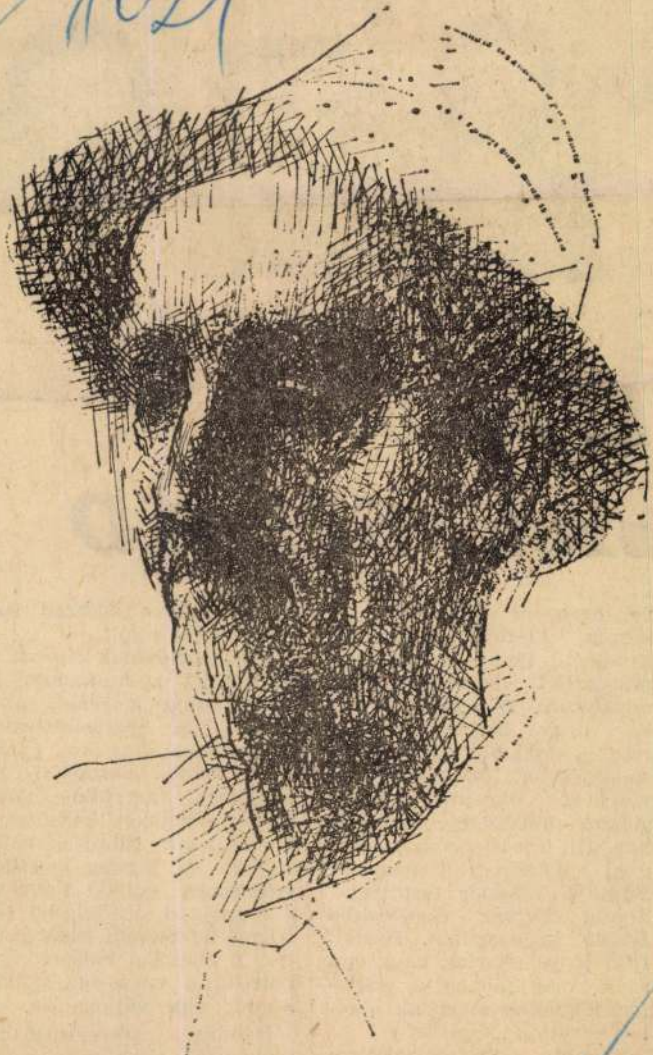

MEGGYES LÁSZLÓ RAJZA

Miklós | Kútvölgyi Erzsébet Júlia | Mensáros László Lőrinc barát | Székely László díszlettervező

ek, szobrok, észek: SZEGED

ve egyaránt értékesebb a szegedi kiállítás a másik kettőnél. Pedig a szereplő művészek jelentős részben ugyanazok. A szegediek titka, hogy hogyan szerzik meg a legjobb alkotásokat, de a jelenség bizonyára nem véletlen, hanem tudatos, gondos előkészítés eredménye. (Itt újabb öröm a szolnoki lokálpatriotizmusnak: Baranyó Sándor festménye, Simon Ferenc és Szabó László kisplasztikái. Bármilyen jó is a tárlat, vagy épp azért, még többen is „beleférték" volna megyénk alkotói közül a „keretbe".)

S ebben a tárlatáradatban az a megkapó, hogy egyáltalán nem tűnik halmozásnak.

lós tükréhez egészen más eszközökkel nyúlt.

Koncepciójának lényege: az ifjúság és a humánum legyőzhetetlen igazának bizonyítása a megcsontosodott tradíciók, a fanatikus gyűlöletet termő, zsarnokian berendezett, anarchikus társadalom ellenében. Eszközei: a Shakespeare filozófia mélységeire és gazdag poétikus szépségeire tapadó figyelem a mozgással, lendülettel teli ifjonti hevességet sugárzó játék, a megrázó hatások és a bölcstől a vaskosig skálázó humor éles váltogatása.

Néhány szereposztásbeli tévedéstől eltekintve lényegében nem a rendezőn mú

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HIRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

Szolnok Megyei Néplap
1973 AUG 19

1021

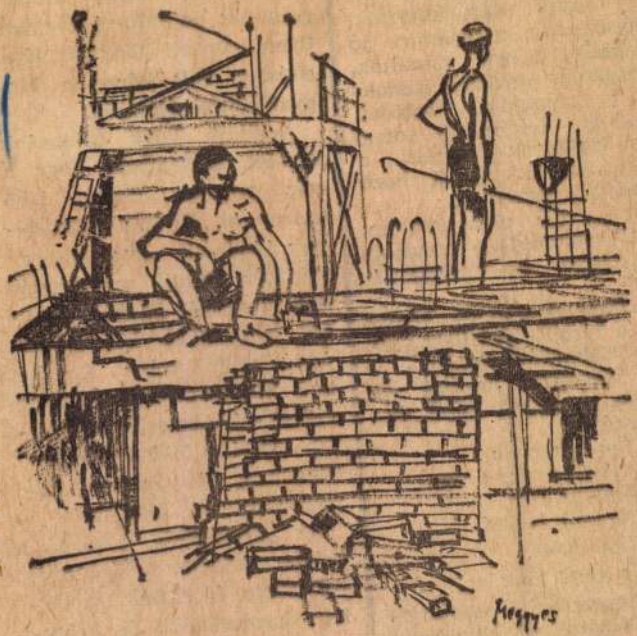

Meggyes László rajza

ugráltak a sírgödör
szer, arany után k
bújócskáztak, a sem
hajakból csínyt cs
íjesztgették egymást,
tak a kápolnától,
játéknak felejtés a
Erős traktorok hasí
földet, bevetik élete
magokkal, teremjen.
„Drága táj, elkoph
áldott szülőföld — g
patétikusan — visszaköve-
telsz."

Parthoz sodródott, kimászott a vízből, társaihoz szaladt. Táskarádió zenélt.

— Messzire jutottál — mondta a vágott képű évfolyamtársa.

— Így akartam.

— A szőke téged vár.

— Kedves tőle.

— Olvasni is tud.

— Csodálatos.

— Ne siess annyira!

— Eresszetek! Visszatartotok? Oldjátok el köteleimet — harsogta Bandi képzeletbeli szerepében —, mert pusztulásom az.

(Folytatjuk)

szintben fekszik az Oroszlános udvarral) jelenleg a világ legnagyobb könyvtáralkotó vállalkozása. Az itteni munkálatok méltók az eddigi vár-tervezők, a királyi építész Hidenbrandhoz, Zsadóhoz, Hauszmann Alajoshoz és Ybl Miklóshoz.

Az újjáépített Budavári Palota minden bizonnyal szocialista építésünk, szocialista gazdaságunk és művelődésünk szimbóluma lesz.

Gulay István

Következik:
Könyvek — falak

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HIRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

Szolnok Megyei Néplap

Meggyes László

1971 AUG 5

1021

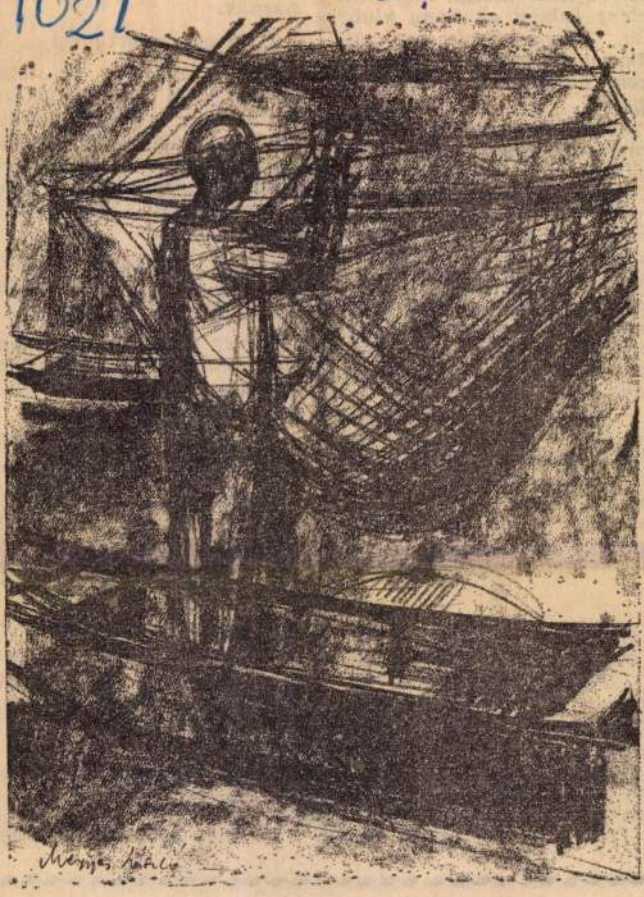

Meggyes László rajza

tos: rajtunk
jelent nekem
Azt, hogy
töm el az id
szek, hogy n
gyen.

Kohári Erz
zolványán ta
száradt meg még:

— *Én egészen újonc vagyok* — szabadkozik. — *Annyi bizonyos, nehéz a dolgunk, nehezíti az elődök emléke, de úgy érzem: nem vallunk majd szégyent. Életképes ez a társaság. Ha rendszeresebbé válik a klub munkája, már nyert ügyünk van...*

— *Olyan klubot szeretnénk* — álmodozik Gedei Laci —, *ahová mindenki szívesen jár. Gondol egyet, és beugrik újságot olvasni, beszélgetni, játszani. Biztos lehet benne, ott jól érzi magát...*

☆

A feladat adva van tehát, s bizony a mérce magas. Ezt a „lécet" verni sem lenne szégyen, de az újságíró bízik abban, hogy az ugrás sikerül majd.

Hamarosan „jegyezni" fogjuk a jászberényi szövetkezeti klubot.

H. D.

most gyúlado fáklyáknak, ahol a gyerekekkel együtt a szegénység is kopogtat az iskola ajtaján.

1923-tól majd ötven évig tanított a faluban. Csak néhány éve nyugdíjas.

De ez csak annyit jelent, hogy másképpen tanít. Nem a tanteremben, hanem bárhol, ahol megszólal.

Nyugdíjas, gondoltam én is, tehát otthon van a lakásán,

A felesége meglepődve is nézett rám: hogy gondolom, hogy itthon lenne, a múzeumban van, természetesen...

Ott is találtam, a kunszentmártoni helynevek eredetét magyarázta valakinek.

Hivatásos muzeológus tehát?

Nem, ennél kevesebb, ennél több.

A falu, sőt a járás nép-

Legjobb lenne elmenni, leköszönni, nyugalmasabb állást keresni, nekem is csak

MK SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HIRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

1973 JUL 8-
Szolnok Megyei Néplap

Meggyes László

1021

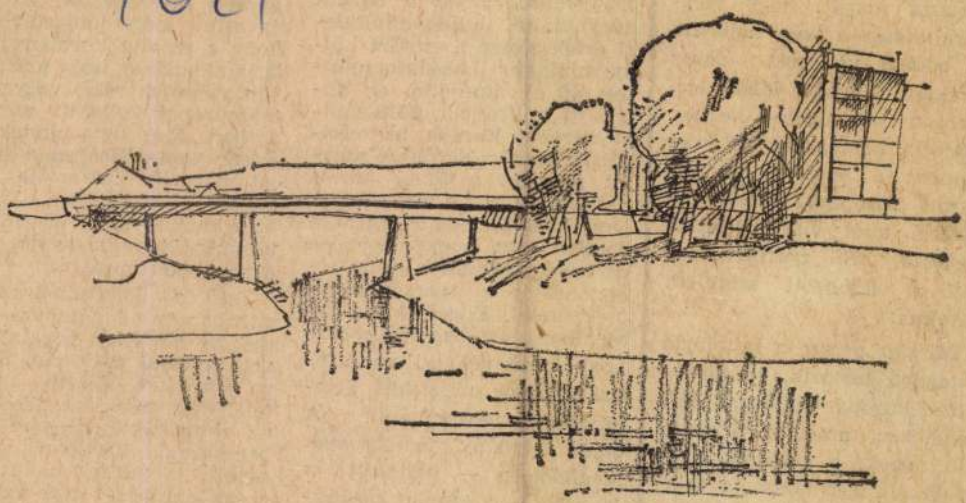

MEGGYES LÁSZLÓ RAJZA

től égő Zeusz, a görög mitológia főistene bikává változtatta magát, hogy megközelíthesse a szép föníciait. A bikává változott Zeusz lefeküdt Európa lábai elé. Európa simogatni kezdte, majd a hátára ült. A bika bement a tengerbe és átúszott Európával Kréta szigetére, ahol visszaváltozott Zeusszá. Bő gyermekáldás lett a viszonzott szerelem jutalma.

Mindez persze a mitológia világába tartozik, és semmi köze Európa tényleges történetéhez, amelyet a rajta élő népek, a görögök, rómaiak, a germánok, a szlávok, a magyarok és a többiek formáltak.

amely az elsők köz
tó a második v
után az európai bi
1954 februárjában
négyhatalmi külü
ri értekezleten a s
ügyminiszter java
tott át az amerik
gol és a francia
niszternek, Európ
gának megőrzéséről. A szov-
jet javaslat a többi között
hangsúlyozta: „A négy hatalom haladéktalanul intézkedéseket tesz, hogy elősegítse az európai államok kollektív biztonsági szerződésének megkötését. E célból a négy hatalom megállapodik abban, hogy kezdeményezi az európai államok megfelelő értekezletének összehívását. A jelen okmány tartalmának megfelelően — hangzott a javaslat — a szovjet küldöttség a külügyminiszteri érte-

evnek novemberében a szov-
jet kormány javasolja 23
európai országnak, hogy
Moszkvában vagy Párizsban
üljenek össze tárgyalni az
európai biztonságról.

Ezek a kezdeményezések azonban mind zátonyra futnak az amerikai vonalat követő nyugati politikán. Európa jövőjéért érzett nagy felelősségről tanúskodik, hogy az elutasítások ellenére 1955-ben, majd 1958-ban újabb szovjet javaslatok hangzanak el az európai biztonsági és együttműködési szerződés

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HIRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

1973 JUN 17

Szolnok Megyei Néplap

Meggyes László
1021

MEGGYES LÁSZLÓ RAJZA

bosszankodnunk a szolnoki mozi késéséért, — a várható csalódás beteljesedett. a Közöny világhírét ugyan nem tépázza Visconti filmje, csupán azt példázza, hogy egy-egy kivételesen mély, szubjektív mondanivalójú irodalmi alkotásnak olykor csak a képi illusztrációját lehet elkészíteni, az alapműből nagyon keveset lehet visszaadni.

Camus regénye a teljesség igényére törve talán-talán megfilmesíthetetlen könyv, s Visconti — úgy vélem — a lehetetlenen belül is a leglehetetlenebb utat járja.

Camus kisregényében a főhős, Meursault, az algíri kishivatalnok közömbös, idegen a világgal szemben — a regény francia címe *Az idegen* — nem érez, nem eszmél, nem gondol a múltjára, a jövőjére, egyik sem jelent neki semmit, se reményei, se vágyai, minden csak megszokás számára, nincsenek illúziói. Egy csavar, egy fogaskerék szűk környezete mechanizmusában, életének értéke csak akkor válik számára tudatossá, amikor azt el kell veszítenie. De ez már késői felismerés. Meursault-ra a kivégzés tudatának előtt-

mit, az arab
közönnyel gyi
az önmagától
ember drámáj
gény. Egy sa
kévé tett — r
bált másképpe
ber tragédiája
tárgyalást köv
a főhős emlék
gaszkodni prót
hez, majd ítélet
maga felett: *„....még csak azt kellett kívánnom, hogy minél több nézőm legyen az ítélet végrehajtásakor, s hogy a gyűlölet ordításaival fogadjanak, ha meglátnak."*

Mi ez, ha nem felismerés, hogy csak tartalmas emberi kapcsolatokkal lehet önmagunkkal is harmóniában élnünk. Meursault ezt elmulasztotta, — azt kívánja, hogy utolsó útján gyűlölet illesse az emberektől.

Meursault az élményeknek kiszolgáltatottan élt, csak a jelenek egymásutánjából fogott fel valamit, de érzelmi élete Szahara-sivár volt. Nem állatias lény volt, ha ez alatt szadizmust, elaljasodást értünk, de érzéketlensége miatt mégis megközelíti a fogalom határvonalát.

Mindenki így járhat közönyt termő közegben, ha

Csak ennek ismeretében alig jutunk közel a camus-i hősök bizonytalan életérzéséhez. Akármilyen mesteri, finoman kidolgozott is Visconti filmje, akármilyen fordulatos is, a belső feszültség hiányzik belőle, csupán egy képregényfélét kapunk, amelyikből teljességében csak azt érezhetjük, hogy a rendező és a címszereplő Marcello Mastroianni számára teljesen idegen Camus filozófiája.

A világhírű Mastroianni népszerűsége, rokonszenves egyénisége egyébként tovább gyengítette a film valóban camus-i megvalósulását, hiszen Mastroianni személyes varázsa már eleve megtéveszti, tévútra viszi a néző gondolatait, s az írói szándéktól messzire elmaradó, teljesen idegen megfogalmazású Meursault-t kapunk.

— ti —

MK SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HIRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

Szolnok Megyei Néplap

Meggyes László

1973 JÚN 24

1021

MEGGYES LÁSZLÓ RAJZA

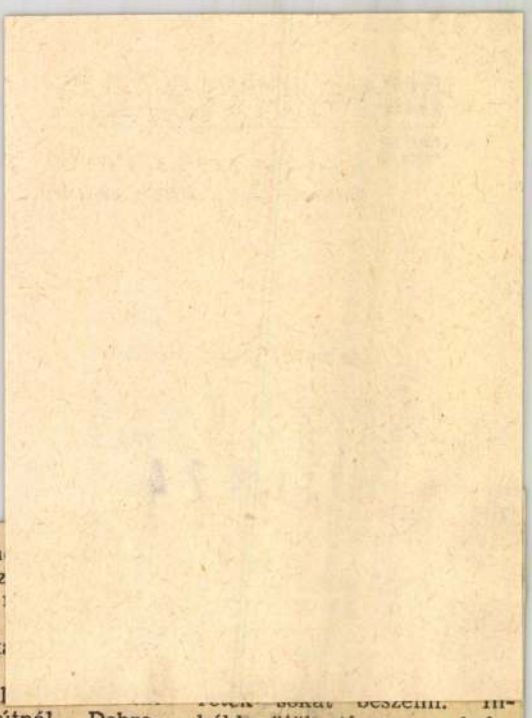

...talos erőben
most nem m
lán azokra az
dolt, amikor
segédlevelet,
alkalmi munk
az életét. Hét
rült végre áll
kapnia a vasútnál. Debrecenben dolgozott, de mindig visszavágyott a szülővárosába, Szolnokra. 1945-ben teljesült az álma, a szolnoki Járműjavítóba került. Nem ...kább ütök tízszer a kalapáccsal a szögre, minthogy egy mondatot megfogalmazzak. Nagyon köszönöm, hogy 43 évi munka után kel búcsúzhatok.

Forgópisztoly patronnal, Eiffel-torony dubléból, fityegők garmadával eredeti ólomindiánok Gojkó Mitictől Winnettou-ig műanyagból, a legjobb vízfestékkel készült színesfényképek tévésztárjainkról: Ben Quick és Koós János, Bergendy és családja. Robin Gibb az ő teljes fogazatával, bozontok gitárral és gitárok bozonttal — legtöbbjük a Bravo hátlapfotói, melyek valami ügyes fogással árucikké váltak. De ez még semmi. Isten és a bóvlitrösztök útjai kifürkészhetetlenek, bizonyítja a maholnap már a fűszerüzlet és a tejbolt ablakából is kacsingató kácér mosolyú japán hölgy. Kacsint képeslapról, pénztárcáról, de olyan bennfentesen ám, hogy az ember zsebében összefut az aprópénz. S még csak, hogy kacsint! De vetkőzik is ám! No persze, csak ha komoly vevők vagyunk és főleg, ha külföldiek.

Import mütyür – exportra

Történt egyszer — nem Szolnokon és nem is annak egy engedélyezett mütyürbutikjában — hogy távoli északi rokonaink városnézéssel egybekötött suvenirgyűjtést rendeztek és beszédültek a szemnek-szájnak-ingere-boltba. Rögtön kaptak is egy marék tűskészletet, szipkát, fényképtartót, hamutálcát Szolnok felirattal, fényképpel, vízfestékkel, kézzel-lábbal. (Ez a beszédstílusra és az internacionális szókészletre vonatkozik). ügyes tulajok ván, hogy az geneknél elj „költési idő kifordították tot, elárasztot szerencsétlen geneket árui Exklusiv, pju verigut, a n katazúrnak, nagyon schön a tasche, vá öcsisorodra, strip tiz görl tárca! Import gari import! gari import! pán!

És előkeri a kirakatban csintó, a pi keblüket muto s a pult ala ajjaj!

Szóval olyan seletbe ölt Jappán Gézák rítottak ott plasztik tárcá

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HIRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

SZOLNOK MEGYEI HÍRLAP

1971 OKT

Meggyes László

'EI NÉPLAP 1971. október 17.

1021

MEGGYES LÁSZLÓ: AKT

Több a baleset a Hűtőgépgyárban

Nemcsak Torma Imréről van szó

Nemcsak Torma Imréről van szó. Ez a mostani, különösen balszerencsés évjárat a baleseti helyzet alakulása szempontjából a Hűtőgépgyárban. Az SZMT statisztikája szerint, a tavalyihoz képest idén az I. negyedévben az üzemi balesetek száma 42-ről 48-ra, a kiesett — táppénzes — munkanapoké 615-ről 950-re, a második negyedévben viszont a baleseteké 35-ről 62-re, (177 százalékra!), a kiesett munkanapoké 672-ről 1052-re (több mint 156 százalékra) nőtt.

— Vezérigazgató elvtárs szerint miért, milyen okok következtében?

Millió oka van

— Negyedévenként, de úgy tudom, havonta is. Ezen rendszerint részt vesz a műszaki-fejlesztési főmérnök — jegyezte meg a vezérigazgató.

Tanulságok, intézkedések

— Három csonkulásos baleset is történt már eddig az idén. Az előbb jellemzett okok után a vállalat illetékes szerve értékelte a baleseti helyzet idei alakulását. Milyen tanulságokat vontak le az elemzésből, és milyen intézkedéseket hoztak és terveznek a helyzet javítására? — kérdeztem.

— Nyilvánvaló, hogy fo- [illegible] ezzel

hogy egy esztergályos hol itt, hol ott megvágja az ujját, szemébe fröccsen valami szilánk, vagy egyéb...

Önöknél is „akad" ilyen munkás

Megjegyeztem; bizonnyal „akad" ilyen munkás itt, Önöknél is. Ő kétségbe vonta, mert — úgymond — az üzemvezetők közül egyik sem meri azt megreszkírozni, hogy a legkisebb sérüléssel is dolgoztasson bárkit. Közbevetettem, hogy esetleg a munkás anyagilag érdekelt abban, hogy dolgozzék, kisebb sérülését talán el is titkolva vezetői előtt.

— Nincs ilyen érdekeltség. A baleset után 100 szá-

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HIRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

SZOLNOK MEGYEI HÍRLAP

1971 OKT 10

Meggyes László

1021

1971. október 10.

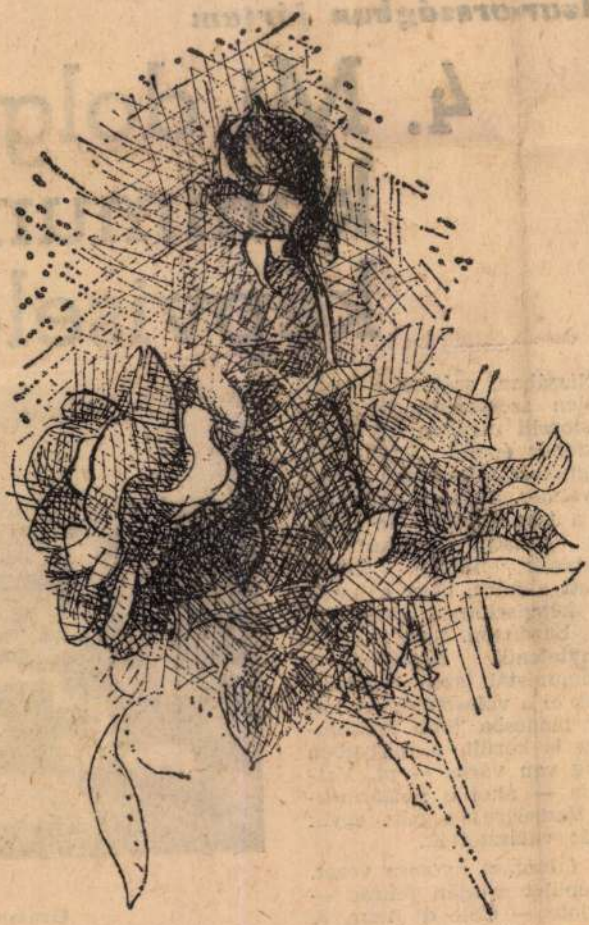

MEGGYES LÁSZLÓ: Rózsák

1971. okt

Azur-országban jártam

4. Mi dolga kommunis képviselőn

Nizzában, szállodám közvetlen szomszédságában, a Pastorelli utcában egy szürkésfehér épület falán kissé megfakult falragaszra lettem figyelmes. Szövege után ítélve a tavasz folyamán lezajlott községi tanácsi választások idején kerülhetett a falra, hogy a baloldal képviselőinek támogatására buzdítson. Nem is eredménytelenül. Nizzában a kommunisták szép sikereket értek el a választáson. A városi tanácsba több kommunista is került, a megyében pedig van város — pl. Vallauris — ahol a polgármesteri tisztségre is a párt egyik tagját választották.

A falragasz nyomra vezet. Az épület ajtaján felírás — Patriote — Cote d' Azur. A félig nyitott ajtón besétálok, a lépcsőfordulónál újabb felírás egy kis nyíllal: Redaction, azaz Szerkesztőség bal-

Grasse, a

beszámol a megye turizmussal kapcsolatos fejlődéséről és az ezzel összefüggő prob-

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HIRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

SZOLNOK MEGYEI HÍRLAP

Meggyes László

1011

1972. január 16.

MEGGYES LÁSZLÓ RAJZA

Szom

A szombati fővárosi lapok jó ellátásról, bőséges piaci felhozatalról írtak — természetesen a budapesti piaci helyzet alapján. Szolnokon inkább a szegényes felhozatal, a kevés és drága áru volt a jellemző.

Élőcsirkéből a termelők mindössze 129-et hoztak, s 37 forintért mérték kilóját. Az ÁFÉSZ standján 26 forintért adták a csirkét, — de meglehetősen kevés volt. (Budapesten a szövetkezetek 24—26 forint között árulták.) Az élőtyúk is drága Szolnokon, 26—29 forintba került kilója. Tejfelből 77 litert kínáltak, a szokásos 28—30 forintos literenkénti áron. A tehéntúró 14—16 forint.

Tojásból több mint hatezret hoztak piacra, de az ára csak kora reggel volt 1.50—1.60, később már 1.70—1.80-ért adták darabját. (A fővárosban az első osztályú tojás 1.60 forint.)

A burgonya ára 3.50—4, a sárgarépa kilója 5—6 forint. A petrezselyemgyökér kilóját 8—12 forintért kínálták. (Budapesten a gyökér 8—10 forintba kerül.)

A karalábét 4—5 forintért mérték. (Pesten a legolcsóbb ára 1.40 forint.) A torma kilója 20 forint, a savanyúkáposztáé 7.

Sok alma és egy kevés körte is volt. Az alma kilóját 3—12, a körtét 15 forintra mondták.

Én a kakasom nyolcvan forintnál alább nem adom

Meggyes László

Bemutatott művei:

120. p. „Házak" gouache, 23 x 31 cm.

121. p. „Zagyvapart" gouache, 27 x 39 cm.

F. Ludányi Gabriella: III. országos akvarell biennálé, Eger, 1972.

Meggyes Károly [ ]

A pécsi J. P. múzeum keresi 1915-1925 között készült műveit.

– : Körlevelünk 6.

ESTI HIRLAP, Bp. 1973. máj. 16.

Meggyes László

Zagyva hálóval
Fát napsütésben

IV. Országos Akvarell Bjennálé
Eger, 1974.

Reffyes László

Tanya boglyával

IV. Országos Akvarell Biennálé
Eger, 1974.

Meggyes László
festő

"Csónakok a Tiszán" 1974.
(rézmetszet)

Egri Márta: Műteremről műteremre.
Művészet, 1975. február - 19. oldal

Meggyes László
festő

Meggyes László azt mondja, hogy minden pillanatban ujat tudnek elindítani, mert annyira gazdag itt a vidék.

Egri Márta: Müteremről müteremre.

Müvészet, 1975. február - 19. oldal

Meggyes László
festő

"Ablak télen" 1969.

(repro)

Egri Márta: Müteremről müteremre.

Müvészet, 1975. február - 19. oldal

Meggyes László
festő

A szolnoki művésztelep műtermé-
ben dolgózik a művész

Egri Márta: Műteremről műteremre.
Művészet,1975.február - 19.oldal

Meggyes László.

A szolnok megyei téli tárlaton képei szerepelnek. „Őszi napsütés" – „Kertben" – „Faültetők" c. (említve.)

Szolnok Megyei Hírlap, 1971. dec. 13.

Meggyes László

Szigetszentmiklóson született 1928-ban. 1949-től a Gepeli Vasmű szabadiskolájában tanult, majd a Lépzőművészeti Főiskolára került.

Borbély László: Városi gyűjtemény, Miskolci képtár, Miskolc, 1971

Meggyes László

Tanárai: Domanovszky Endre, Hincz Gyula és Szőnyi István voltak. 1952-ből a szolnoki műcéntelepen lakik. Gyakrol szerepel a megyei, de időnkint egyéb kiállításokon is.

Bozbély László: Városi gyűjtemény, Miskolci képtár, Miskolc, 1971

40 l

Meggyes László

A képtárban szereplő műve: „Halász a Zagyván". 1967. papír, rézkarc, 330x205 mm.

Barbély László: Városi gyűjtemény, Miskolci képtár, Miskolc, 1971

401

Meggyes László

(1928) festőművész, elmélyedő, lírai alkotó. A táj és az ember intim, bensőséges értékeit látjuk vásznain.

Kapasvári Gyula: Szolnok művészei

Népművelés 1968/7 33 old.

Meggyes László

Halász a Zagyván
p-rézk. 33x20,5 cm

Városi gyűjtemény, Miskolci kiptár, 1971.

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRLAP
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

SZOLNOK MEGYEI NÉPLAP
Szolnok

1972 SEP 3

Meggyes László

1021

1972. szeptember 3.

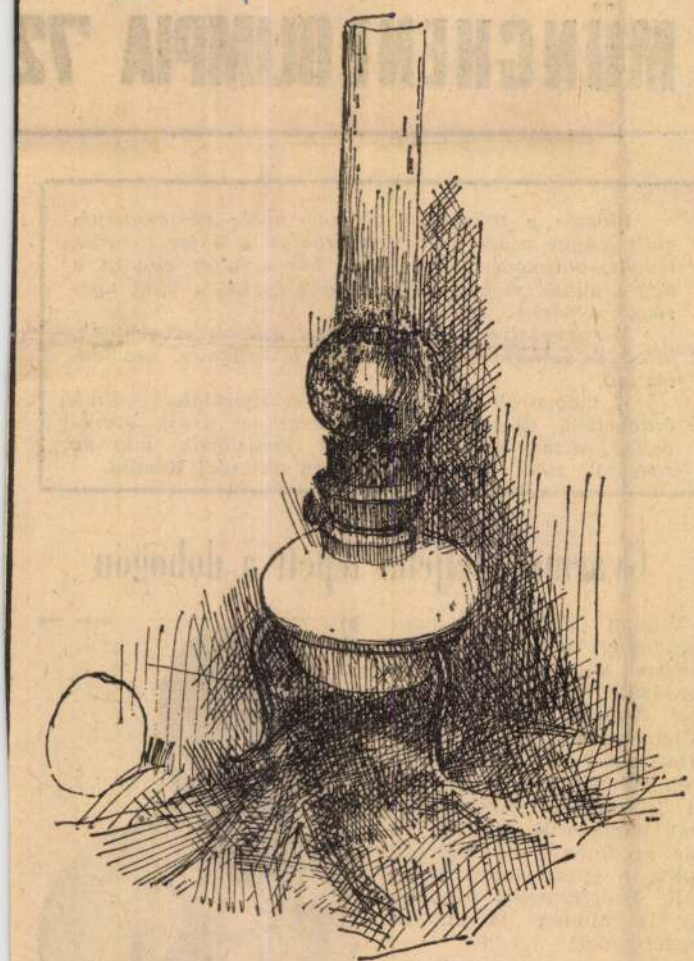

Meggyes László rajza

MÜNCHENI OLIMPIA '72

Először a müncheni olimpia nyolc versenynapja alatt, enyhe esőre ébredt szombaton a bajor főváros. Hűvös, borongós volt az idő, bár délelőtt előbújt a nap a felhők mögül, mégis inkább őszies ek, mint nyáriasak a napok.

Mindenesetre a legjobban az atléták szurkolnak, hiszen számukra a legfontosabb a kellemes, esőmentes idő.

A magyarok szombaton is sok sportágban voltak érdekeltek, délelőtt többek között az úszók szerepeltek, aztán a vívók, atléták, sportlövők, míg az evezősök csak nézők lehettek az olimpiai döntőn.

Gyarmati feljebb lépett a dobogón

Tegnap délután az úszóstadionban több nagy érdeklődéssel várt döntőre került sor. Ismét vízbe szállt Gyarmati Andrea, aki a 100 m-es pillangóúszásban szerzett bronzérmét ezúttal valamilyen nemesebb fémre kívánta „átváltani." Andrea ismét nagyszerűt nyújtott és bár eredménye új Európa-csúcs, a győzelemhez kevés volt. Ezüstérméért azonban így is minden elismerést megérdemel!

Gyarmati ezüstérmes

A 100 m-es női mellúszásban Kaszander Ágnes révén voltunk érdekeltek. A magyar versenyzőnő nagyszerűen helyt állt a legjobbak

Meggyes László, festő

A szokoki házasság kötő ekrem előcsarnokat díszíti olajfestménnyel.

—: Képzőművészeti alkotások a házasság-kötő termekben

9.

Népszabadság, Bp. 1971. aug. 27.

Meggyes László

festő képei is szerepelnek a Szolnok meggei
művészek téli tárlatán, Szolnokon. Meggyes
„a szolnoki plain air hagyományait ötvöci
szerencsésen egy formailag összefogottabb képszer-
kesztéssel.

Év végi tárlatok vidéken (Rideg Gábor)

Magyar Hírlap, 1968. december 23. 9. l.

Meggyes László

Felhős táj repr.

Tavasi Tárlat 1971 Szolnok —
Keskemét

Meggyes László

1. Felhős táj olaj 60×90
2. Tatán —"— 50×60

Tarasz Tárlat 1971 Szolnok-Kecskemét

Meggyes László

1. Fák alkonyatban olaj 31x26,5

2. Kendős fej —"—

Tavassi Tárlat 1971 Szolnok–
Kecskemét

Meggyes László

Fellős táj 60×90
Tabán 50×60

Tavaszi Tárlat 1971 Szolnok-Kecskemét

Meggyes László

Fák alkonyatban o.
Kendős fej 31x26,5 o.

Tavaszi Tárlat 1971 Szolnok-Kecskemét

Meggyes László

Fellős táj, repr.

Tavaszi Tárlat 1971 Szolnok-Kecskemét

Meggyes László
festő

Részt vett a tárlaton.

Egri Mária: Egy számvető kiállítás Szolnokon.
Művészet, 1971.október - 43.oldal

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HIRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748,340-726

1974 OKT 20

Szolnokmegyei Hirlap

Meggyes László

1021

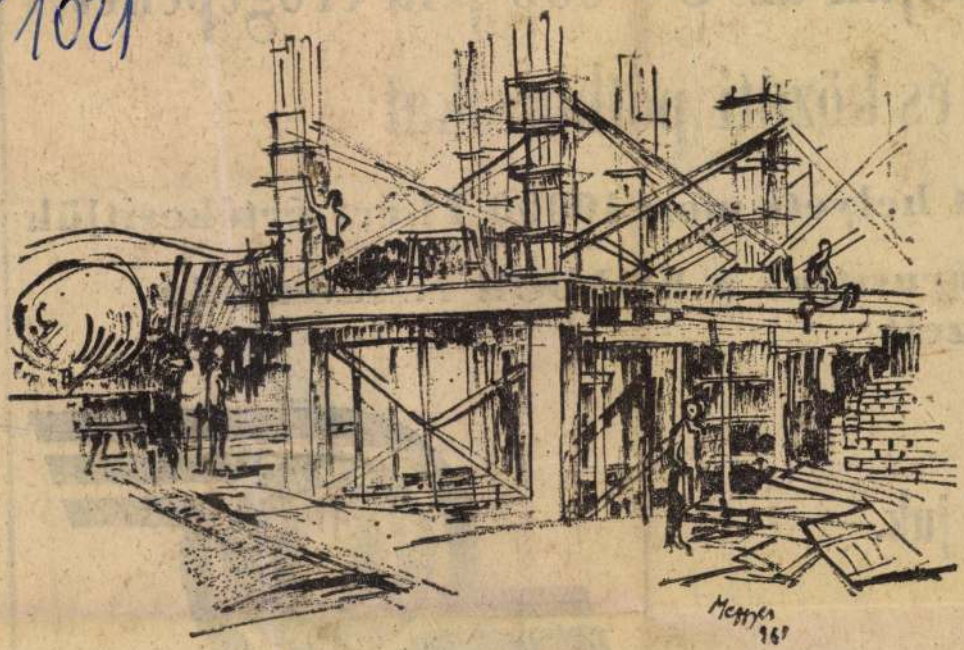

MEGGYES LÁSZLÓ RAJZA

sítjük az U—650 jelű

i és közúti pótkocsika

Ft helyett most 10000 Ft-ért értékesítjük

árusítjuk a KONDOR rizskombájn
észeit

sí juk.

AGROKER SZOLNOK

SAJTÓFIGYELŐ

MAGYAR HÍRLAP

BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748,340-726

Szolnokmegyei Hirlap

1974 NOV 3

Meggyes László

kat, a lámpákat, a villogókat,

1021

MEGGYES LÁSZLÓ RAJZA

vállalatoknál — legalább nagyobbaknál — rehabilitációs munkahelyek lennének. S mert a vállalatok nem, vagy csak immel-ámmal hajlandók mindezek megszervezésére, nem marad más hátra, mint hogy kötelezzék őket pénzeszközeik egy részének rehabilitációs célokra való elkülönítésére. Ezzel persze még sem oldódna meg, legfeljebb lenne egy újabb vállalati pénzügyi alap, amit esetleg nem használnak fel.

CÉLSZERŰNEK látszik tehát, hogy ha a vállalat, bizonyos türelmi idő — két, négy év — után sem hajlandó a csökkent munkaképességűek rehabilitációját intézményesen megoldani, akkor az erre a célra szolgáló pénzt el kell tőle vonni és a rehabilitációt központilag elősegítő intézkedésekre fordítani.

T. Cs.

a disznóólakhoz —
Levélírónk elpanasz
bár a bejelentésb
gyei Víz- és Cs
vek Vállalat révén
feljelentés lett.
tanúja volt, hogy
ellenesen használj
lentett Tőgyi Ferer
tat. Szerinte „...a tanácsnak
nem a legjobb volt a hozzáállása, mert onnan visszaírtak a feljelentőnek, és szám
kérték, hogy honnan
tudták meg az esetet." S
még hozzátette „... szerintem
azért írnak sokan névtelenül,
mert ilyen ügyintező még
akad..."

Nos, ha így van, hogy az illetékes tanácsi dolgozó nem a szabálysértés megtörténte, hanem a közérdekű bejelentő neve után érdeklődik, valóban elítélendő. Valójában azonban nem erről volt szó. Utánanéztünk.

A Víz- és Csatornaművek Vállalat levelére, amely szeptember 23-án érkezett a tiszaföldvári tanácshoz, valóban visszaírtak, de csak azt kérték, hogy a körülményeket pontosabban írják le. A

(disznót hizlal, joga van hozzá) továbbra is ugyanarról a csapról veszi, s minden bizonnyal ugyanannyit, mint eddig, csak éppen „szabályosan", mint ahogy az utcai kifolyóból szokás. Vödörrel, kannával, hordóval. Azzal pedig mindenki annyiszor fordul meg a kútnál, ahányszor akar, annyit visz, amennyit akar még csak meg sem bírságolható (nincs rá szabály). Tőgyiék szívesen bevezettetnék a vizet a lakásukba, s nemcsak ők. A legutóbbi Nénlap-postában is jelentkezett egy panaszos tiszaföldvári család a sok közül. Hétszázan várnak vízvezeték-bekötésre. Ez pedig csak akkor lehetséges, ha a régen várt víztorony elkészül. Már hozzákezdtek a javításához...

I. Zs.

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HIRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

SZOLNOK MEGYEI HÍRLAP

Meggyes László

1970 JAN — 9

1971. január 9.

1021

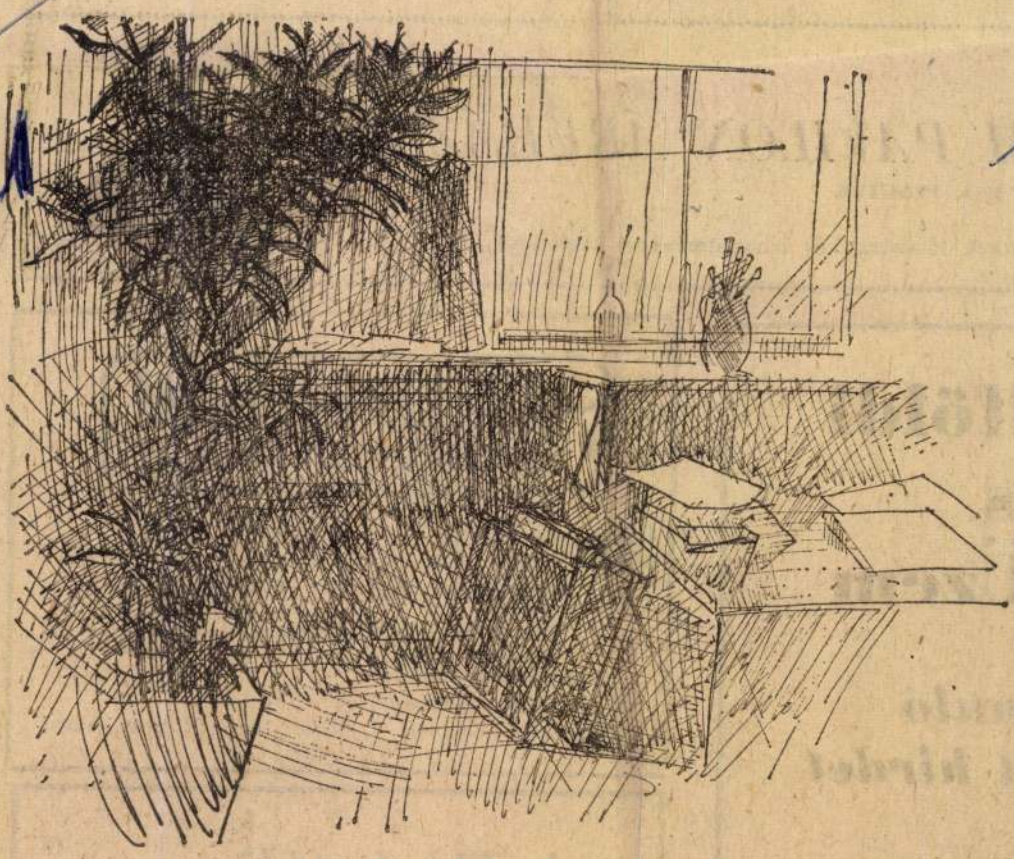

Meggyes László: MŰTEREM

M PAVILON ÁRUHÁZBAN"

t. 59/a. PIACTÉR

cikkek 10 százalékos árengedménnyel kaphatók!

CENTRUM ÁRUHÁZ

lföldi
és
Üzem

unuló
lt hirdet

tanévre

épszerelő szakmában

osztályos

Elektrometál
KERESKEDELMI VÁLLALAT

SZOLNOKI TELEPE
FELVÉTELRE KERES

vas-műszaki képesítésű eladókat,
továbbá
gépírni tudó adminisztrátort,
bolti pénztárost,
segédmunkásokat.

Jó kereseti lehetőség.

Jelentkezés: Szolnok, Landler Jenő út, munkaügyi osztály.

A Tiszántúli
Gázszolgáltató V.

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HIRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

SZOLNOK MEGYEI HÍRLAP
1971 NOV 7

Meggyes László

1021

GYEI NÉPLAP 1971. november 7.

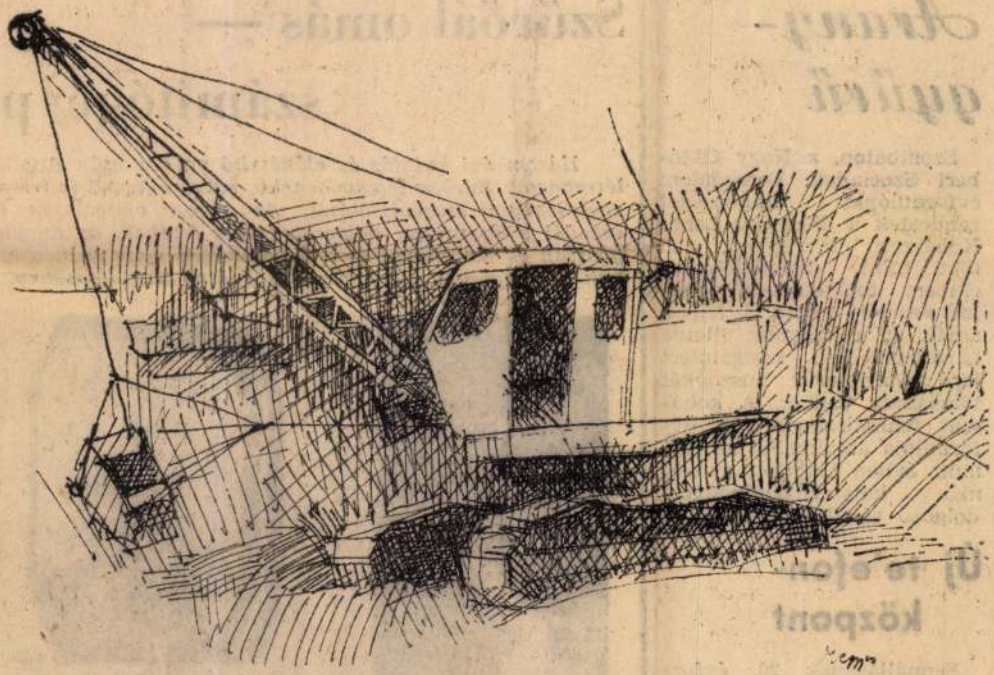

MEGGYES LÁSZLÓ RAJZA

Arany-gyűrű

Szombaton, a Nagy Októberi Szocialista Forradalom évfordulóján ünnepséget rendeztek a diósgyőri Lenin Kohászati Művekben. A több mint tizennyolcezer embert foglalkoztató vállalat vezetői ezen a napon adták át a harminc, illetve harmincöt évi szolgálatért járó aranygyűrűt huszonkét törzsgárda tagnak. A kohászat fennállásának 200. évfordulója alkalmából az elmúlt évben alapított gyűrűt már hatszázharmincnyolc dolgozó viseli.

Új telefonközpont

Fennállásának 20. évfordulóját ünneplő szocialista városban, Várpalotán Horn Dezső közlekedés- és postaügyi miniszterhelyettes szombaton ünnepélyesen fel-

Szűrőállomás — számítógéppel

Három évi kutatás és előkészítő munka után Angliában létrehoztak Európa legmodernebb, számítógéppel is felszerelt egészségügyi szűrőállomását. Az orvosi vizsgálatok eredményét a kompjuter dolgozza fel és értékeli, az ily módon gyorsan és pontosan kapott eredmények nagy segítséget adnak a betegségek gyógyításában, illetve megelőzésében.

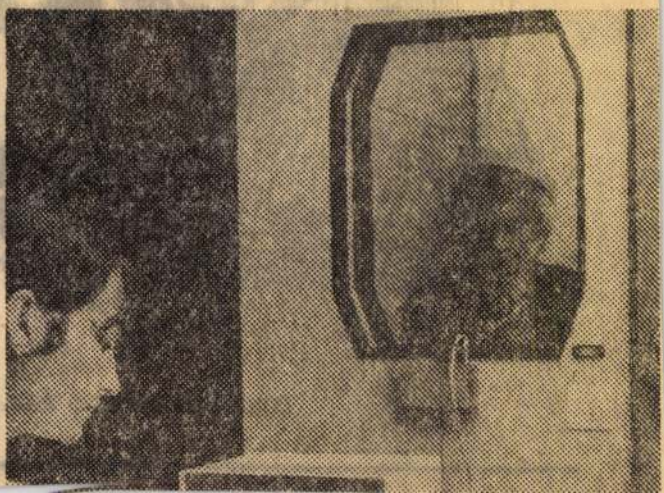

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRLAP
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

SZOLNOK MEGYEI HÍRLAP

Meggyes László

1972 JAN 30

1972. január 30.

1021

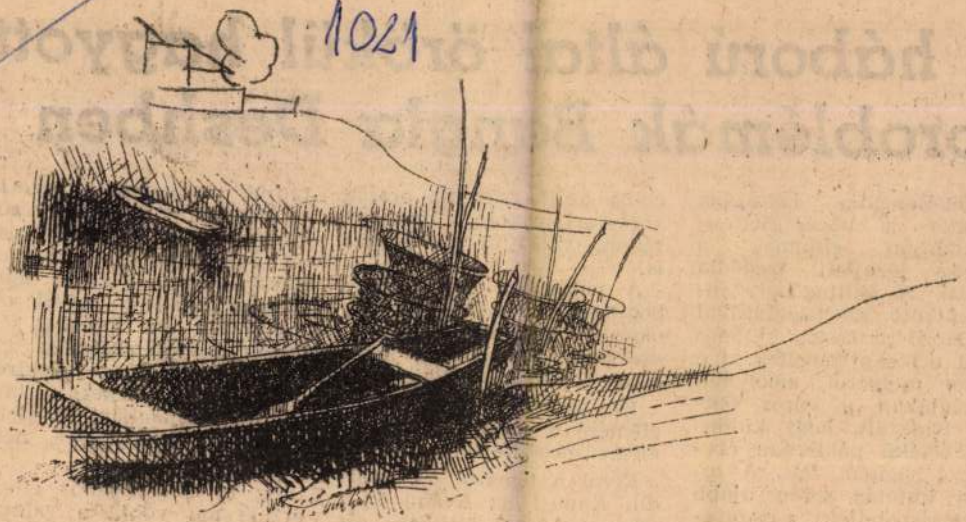

MEGGYES LÁSZLÓ: VARSÁK

A háború által örökül hagyott problémák Bangla Deshben

Kelet-Bengália lakossága visszatér a békés élethez. Fokozatosan eltűnnek a nemrég lezajlott tragédia nyomai. A chittagongi tengeri kikötő megtisztításával foglalkozó aknászok különös alakú zsákokat emeltek ki a folyam mélyéről, amelynek torkolatában a város fekszik. Kiderült, hogy különböző értékű pakisztáni ércpénzzel vannak tele. A további kutatás során újabb felfedezést tettek: a kapituláció küszöbén és után a pakisztáni hadsereg által a folyóba dobott pénzeszsákok száma több száz is lehet. De még ez sem minden.

chiba szállították az ország aranytartalékának jelentős részét, valamint ékszereket is.

A pakisztáni szoldateszka bomlasztó cselekményei által okozott kárt, mindent összevéve, 4—5 milliárd amerikai dollárra becsülik.

És az óriási nehézségek ellenére a gazdasági helyzet mégis megszilárdul.

Erről a témáról Tadzsuddin Ahmed, az Avami Liga (Nemzeti Liga) főtitkára ezt mondta:

— Elsőrendű feladatunk az, hogy normalizáljuk a helyzetet. Nemcsak a törvé-

tudjuk biztosítani a normális forgalmat az egyes kerületek között. A nyugat-pakisztáni hadsereg visszavonulása során óriási kárt okozott nekünk, mivel elpusztította a hidakat, a vasúti pályatesteket és a gördülőanyagot, az elektromos távvezetékeket, a hírközlési vonalakat. Mindennek helyreállítása nem könnyű feladat.

Az új közigazgatás ellenőrzése alá vonta a valuta- és bankműveletet és az exportot. Ezáltal gátat vetettek a nemzetközi monopoltőke „legális" aknamunkájának. Az új közigazgatás

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRLAP
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 61
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

SZOLNOK MEGYEI NÉPLAP
Szolnok

1972 MAR 19

Meggyes László

1021

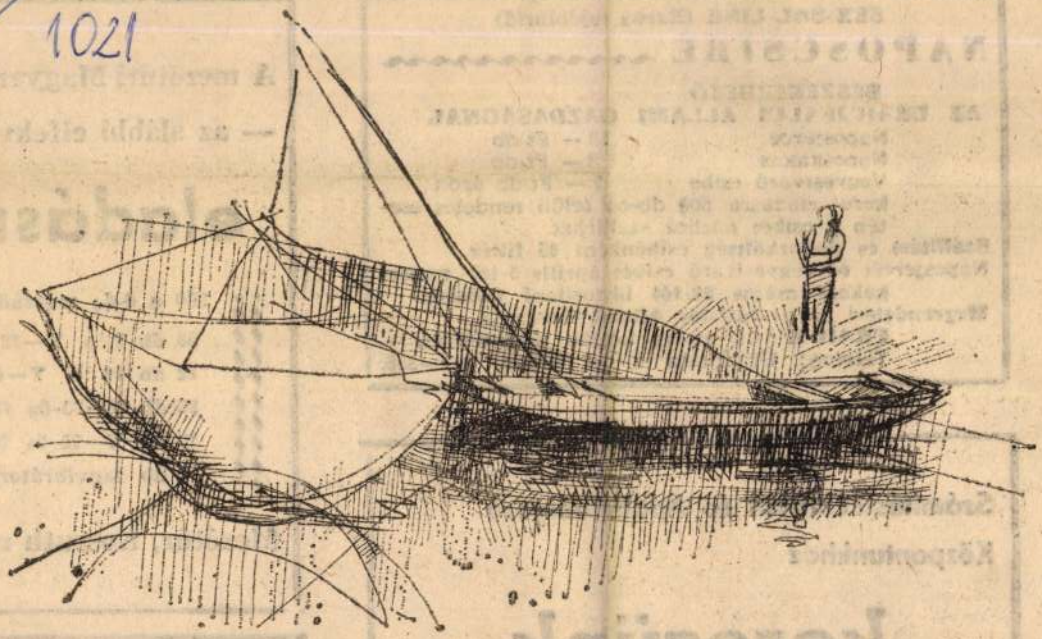

Meggyes László rajza

SEX-SAL-LINK (Barna tojóhibrid)

NAPOSCSIBE

BESZEREZHETŐ
AZ URAIÚJFALUI ÁLLAMI GAZDASÁGNÁL

Naposjérce	13.— Ft/db
Naposkakas	3.— Ft/db
Vegyesivarú csibe	7.— Ft/db áron

kerül eladásra 500 db-on felüli rendelés esetén a csibét házhoz szállítjuk.

Szállítási és dobozköltség csibénként 45 fillér.
Naposjércét és vegyesivarú csibét április 5-től naposkakast május 20-tól biztosítani tudunk.
Megrendelést az uraiújfalui Állami Gazdaság, URAIÚJFALU címre kérjük megküldeni.
Telefon: Uraiújfalu 4. — Telex: 037—355.

Számítástechnikai és Adatfeldolgozó Központunkhoz

keresünk felvételre

A mezőtúri Magyar—

— az alábbi elfekvő a

eladásra

280 q 0-ás mészkődar
58 db I. o. Y—42 va
12 db II. o. Y—42 v
36 db Y—75-ös főtar
19 db Y—75-ös főtar
2 db lapvibrátort (e

Mezőtúr, Kossuth u. 6

Fiatalok

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRLAPTÁJÉKOZTATÓ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

Szolnokmegyei Hirlap

1974 OKT 13.

Meggyes László

1974. október 13. SZOLNOK M

1021

MEGGYES LÁSZLÓ RAJZA

ok oldal

nánk Andreasz Papandreu pártjáról. Az apjánál — a jól ismert centrum párti po-tikusnál — jóval haladóbb szemléletű Papandreu jelen pillanatban az ország egyik legnagyobb tekintélyű politi-kusának számít. Egy esetle-ges egységes baloldali ellen-zék nagy hatású vezetője le-hetne. Papandreu azonban nem hajlandó együttműködni a kommunistákkal, és így széles tömegektől fosztja meg magát. Nemrég ugyan-is a Görög KP és az EDA képviselői megállapodást ír-tak alá, amelynek értelmé-ben választási szövetséget kötnek. Ehhez a tömörülés-hez a Teodorakisz-féle cso-port és más kis pártok is csatlakoztak. Ezzel létrejött a kormánnyal szemben szo-

A Közös Piac nehézségei

Az utóbbi időben a nyugat-európai országok sajtója és közvéleménye nagy figyelemmel kíséri a Közös Piacon belüli események alakulását. Nemrégen zajlott le Párizsban a kilencek kormányfőinek találkozója. Jóllehet tárgyalásaikon az ún. nyugat-európai politikai építés problémáival foglalkoztak, azonban, mint az újságok hangsúlyozzák, e tárgyalások az Európai Gazdasági Közösség növekvő gazdasági nehézségeinek és belső ellentmondásainak háttere előtt folytak. Az Aktuelt dán újság rámutatott, hogy amelyek ellentmondanak a közösség szellemének".

Az EGK-ba nemrégen belépett országokban: Angliában, Dániában, Írországban jelentősen megerősödött a Közös Piacból való kilépés hangulata; — a részvétel ugyanis csak újabb pénzügyi terheket és nehézségeket okozott, elsősorban a széles néptömegek számára. A napokban az angol kormány egyik újabb tagja — P. Shore kereskedelemügyi miniszter — szállt síkra a Közös Piacból való kilépés mellett. Fokozódik az EGK-ból való ki-

Meggyes László

Téli táj olaj 50×70

Nyári napfényben olaj 50×60

IV. Debreceni Országos Nyári Tárlat 1974.

Meggyes László 1

A telepen dolgozik egy festőművészházaspár Fazekas Magda és Meggyes László. Erőteljes, dinamikus festészet Meggyes László. Ő a bensőséges érzelmek kifejezése mellett elsősorban táj képeiben emelkedettebb és szenvedélyesebb érzelmeknek is kifejezést ad.

Rideg Gábor: Szolnoki művészet '72

Alföld 1972/6 √3 old.

Meggyes László

Az irodalomnyilvánulás azonban, még ha festői eszközökkel történik is, csupán csak egyik összetevője, megnyilatkozása lehet egy képzőművész világhoz, társadalomhoz való viszonyának. Legalább ilyen fontos, hogy megfelelő képi eszközöket találjon gondolatainak kinyilvánításához.

Rideg Gábor: Szolnoki művészet '72

Élet és Irodalom 1972/6 53 old.

Meggyes László 3

Meggyesnél ilyen gondolati tartalom a természeti szépben, értékes emberi tulajdonságokban, kapcsolatokban (pl a család) megnyilvanuló humanizmus felmutatása. Ujabb művei szerkezetesebbekké, a formák strukturáját is jobban hangsúlyozobbá váltak. Az összefogottabb formaépítkezés szerencsés hordozója változatlanul költői szinvilágának, s ez erőteljesebbé, hatásosabbá teszi képeit.

Rideg Gábor: Szolnoki művészet '72

Alföld 1972/6 53 old

Meggyes László
festő 1957-ben költözött a
szolnoki művésztelepre.

Rideg Gábor: Szolnoki művészet '72

Alföld 1972/6

51 old

Meggyes László

Ház fákkal.

Alföld 1972/6 40 old.

Meggyes László

A Szolnok megyei képzőművészek téli tárlatán művei szerepelnek.

Szabó János: Téli tárlat '73

Szolnok Megyei Néplap, 1973. márc. 2.

Meggyes László, festő,

a szolnoki Művésztelepen jelenleg nyolc művész dolgozik a telepen. Köztük a művész is. Összegezésre, számvetésre készülnek külön-külön, de együtt is.

Pákéti Ágoston: Anyanyelve a táj.
Csongrád Megyei Hírlap, 1977. jún. 2[illegible]

Meggyes László
festő

M.D.K

A „Magányoshár", a „Boglyák"
ami képeit állitotta ki:

Eszeri Elemér: Téli Tárlat Szolnokon
Jászkunság, 1959. december 159. kap. V. évf. 4 szám

Meggyes László

festő

M.D.K

Portréjával szerepel a szolnoki

tárlaton.

B. Supka Magdolna: Gondolatok a szolnoki művész-
telep multjáról és jelenéről.

Jászkunság, 1959. szeptember 132 lap V. évf. 3 szám.

Meggyes Lóránd

Meggyes Lóránd a természet-
elvű festés őszinte híve.

Bresztyánszky Ilona: Művésztelep a Tisza partján.
Nők Lapja, 1978. március 25-16. lap.

Meggyes László, festőművész

a kolónia életének legutóbbi szakaszát azok a művészek határozzák meg, akik 1957 után telepedtek meg s ~~azok~~ akik közül kilencen a régi falak között ünneplik – így a művész is – a 75 éves jubileumot.

dr. Egyi Mária: A szolnaki művésztelep hetvenöt éve.

Élet és Tudomány, Bpest, 1977. dec. 9. 1549. old.

Meggyes László festőművész

a nagymultú szolnaki művésztelep hazai és határon túli kiállításain részt vesz a művész is.

Bényi László: Szolnak, a művész-város
Petőfi Népe, 1976. szept. 26.

Meggyes László festőművész

a szolnaki művésztelepen alkotó művész gazdag eredménnyel vesz részt a hazai és külföldi kiállításainkon.

Dalgazók Lapja (Komárom), 1975. szept. 21.

Meggyes László

festőművész

A szolnoki művésztelep ma a városi tanács gondozásában áll. és kivételes alkotó lehetőséget biztosít az itt dolgozó művészeknek. Chiovini művésztársai ugyancsak, eredményekkel vesznek részt a hazai és külföldi kiállításainkon.

Bényi László: Bemutatjuk a művésztelepet. Békés m.-i Népújság, 1975. dec. 14.

Meggyes László, festőművész

a háború alatt rommá lett műveszteleget 1955-57-ben felépítették, újból alkotó lehetőséget biztosítva az itt dolgozó művészeknek, akik között a művész neve is szerepel.

Bényi László: Szolnok, a művészváros. Hajdúbihari Napló, 1975. szept. 28.

Meggyeshánló
festő

M.D.K.

„Virontó", a „Kubikusok" és a
„Lóetetés" c. képei.

Ecsery Elemér: Anduoli tavaszi tárlat után.
Művészet, 1960. október. – 39 lap.

M.D.K.

Meggyes Károly
festő

Méltatás.

Bényi László: A szobeli Galéria
Művészet, 1960. október – 22 lap.

Meggyes László

MDK

olajfestmények:

Mezőn

Gabonarostálás

Tiszapart

Csónakok a Zagyván

Anya

Szolnok m-i képzőművészek téli tárlata.

Damjanich Muz. 1960. dec.

MDK

Meggyes László, Szolnok

Kubikos, of.

Vizöntő, "

Lóetetés,"

Szolnok m.i képző- népmüv. tav. tárlat
1960. máj. Damjanich Muz.

MDK.

Meggyes László

Vizöntő, repr.:

Szolnok m.i képző-ş népmüv. tav. tárlata

1960. máj. Damjanich Muz.

MDK

Meggyes László, Szolnok

Tanya, akv.

Ház fával, akv.

Szolnok m.i képző- népmüv.tav.tárlat
1960. máj. Damjanich Muz,

Meggyes László, Szolnok

Alvó nő, of.

Szolnok m.i képző- népműv. tav. tárlat
1960. máj. Damjanich Múz.

MDK

Meggyes László

Mezőn, of.

Gabonarostálás, of.

Tiszapart, of.

Szolnok m-i képzőművészek téli tárlata,
Damjanich J.Muz. 1960.dec.

MDK

Meggyes László

Mezőn, of.

Gabonarostálás, of.

Tiszapart, of.

Szolnok m-i képzőművészek téli tárlata,
Damjanich J.Muz. 1960.dec.

MDK

Meggyes László

Csónakok a Zagyván, of.

Anya, of.

Szolnok m-i képzőművészek téli tárlata,
Damjanich J.Muz. 1960.dec.

Negyes Laszlo

Csoknakok a Zagyvám, ol.

Anya, ol.

MDK

Meggyes László

Pulykák, akv.

Gyerekfej, gouache

Kisbaba, cer.

Szolnok m.-i képzőművészekx téli tárlata.
Damjanich J.Muz. 196o.dec.

MDK

MDK

Meggyes László

of., repr.:

Portré

Szolnok m.i képző-, népmüv. tav. tárlat,

1959. máj.

MDK

Meggyes László, Szolnok

Portré, of.

Kőművesek, of.

Csendélet, of.

Szolnok m.i képző-, népműv. tan.tárlat,
1959. máj.

MDK

Meggyes László, Szolnok

Női fej, kr.

Szolnok m.i káa, népműv. tav. tárlat
1959. máj.

MDK

Meggyes László

Mezőn, repr.

Szolnok m.-i képzőművészek téli tárlata,
Damjanich J.Muz. 1960. dec.

Negyes Ideald

Mesón, tepr.

MTDK

Meggyes László

Mezőn, repr.

Szolnok m-i képzőművészek téli tárlata, Damjanich Mus, 1960. dec.

Meggyes László

~~[illegible]~~

MDK

Pulykák, akv.

Gyerekfej, gouache

Kisbaba, cer.

Szolnok m-i képzőművészek téli tárlata. Damjanich Muz. 1960. dec.

Meggyes László (szül. 1928)

Pihenő aralól, 1959. o. v. 97 x 75 cm.
j. b. l.: Meggyes. A művész tul.

Mezőgazdaság a Képzőművészetben.
A Kat. bev. Matolcsi János.
Bp. 1959.

22.

Meggyes László
festő

M.D.K.

Galonarostálás, „Anya", „Merőn"
„[illegible]mű" műveit mutatta be a tárla
lon.

Ecsenyi Elemér: Gondolatok a szolnoki Téli Tárlat után
Jászkunság, 1961. március – 16 kep

MDK

Meggyes László, Szolnok

Alcsi felé, of. repr.

Szolnok m-i képző- és népművészek téli tárlata
Szolnok 1961. nov.

MDK

Meggyes László Szolnok

Kertben, of.

Alcsi felé, of.

Szérün, of.

Szolnok m-i képző és népmüvészek téli tárl.
Szolnok 1961 nov.

MDK

Meggyes László Szolnok

Épitkezés, gouache

Boglyák, paszt.

Tiszán, akv.

Halász a Tiszán, akv.

Pihenő, akv.

Szolnok m-i képző- és népmüvészek téli tárl.
Szolnok 1961 nov.

M.D.K.

Meggyes László.

Festőművész.

A szolnoki művésztelepen.
Magyar Nemzet. 1961. ápr.23. 9.old.

M

M. D. K

MESSYES László festő

A szolnoki művésztelep tagja

(felesége: Fazekas hagda festő)

Dutka Mária: Budapesti kiállitásuk előtt a szolnoki művésztelepen

Magyar Nemzet 1961. ápr. 23. 9. l.

Meggyeshánló
festő

M. DK

Méltatás. — „Gabonaro+tákás"
„Anya", „Merőn", „Merőn"
c. művei. — Grafikáiról.

Ecsery Elemér: A szolnoki tárlat
Művészet, 1961. május — 30 l.

Meggyes László

MDK

Szerepel a kiállításon.

--: Megnyilt a Szolnok megyei képzőművészek vándorkiállítása.

SZOLNOKMEGYEI NÉPLAP 1962. okt. 3.

MEGGYES László festő M.D.K.

a szolnki müvésztelep fiatal müvésze

Hidépitők có festménye a kiállitáson

Dutka Mária: "Épitjük, védjük szép hazánkat"
Kiállitás az Ernst Muzeumban

Magyar N emzet 1962. szeptember 30. 8.1.

Meggyes László, Jestő MDh

Állandóan a Szolnoki Művésztelepen dolgozik.

Kaposvári Gyula: Hatvanéves a Szolnoki Művésztelep 7. l

NÉPSZABADSÁG, bp. 1962. máj. 27.

Meggyes László
festő

M.D.K

Család (rajzo)

Jászkunság, 1962. ~~september~~ december – 163 lap

MDY

Meggyes László
grafikus

A Szigligeti Színház (repro)

A címlapon
Jászkunság, 1962. március.

Megyes László, festő M Dk

Eredeti tehetség.

– rt – : Szolnoki művészek kiállítása 2. l

ESTI HIRLAP, Bp. 1962. okt. 12.

M.D.K.

Meggyes Kárló
festő

Munkáiban a posztimpresszionizmus
és posztexpresszionizmus fedezhető fel.

Kaczogh Ákos Akadémiai Szolnoki Művésztelep
Művészet, 1962. augusztus — 38 lap.

Meggyes László, festő

M. Dh

Halász c. festménye megemlítést érdemel.

Murányi-Kovács Endre: A Szolnoki Művésztelep Kamarakiállításán 9. l.

NÉPSZABADSÁG, Bp. 1962. szept. 28.

Meggyes László

Halász a Tapolcán rézkarc 23,2 x 20,8

II. Miskolci Orsz. Grafikai Biennale Miskolc 1963
Herman Otto Múz. Kiáll. kat. Bev.: Keczoph Ákos

Meggyes László

Meggyes László: TANULMANY.

1926 XII. 24.

gyarnak, élet csavargása után.

a ketten

kiáltotta

y mi kel-
vét, s be-
s furcsa
amit lát-
ék cigány

fasor vé-
el és ko-
keleti va-

öltöztetett koszos majom rendkívül visszataszító volt.

A kis állatnak kétlábon kellett állnia és jobbra-balra forognia. De pirosasszürke mancsaival minduntalan a láda szélébe kapaszkodott és fáradtan topogva keserves pofákat vágott.

A cigány időnként a ládába rúgott. Ilyenkor az ijedten felugró majom farka néhány percre megemelte a szoknyát, akár a tenoristák kardja a díszes köpenyt.

A hölgy hangosan felkacagott. Ez az ijesztő együttes, melyet még a legszánalomraméltóbbak sem érintettek volna meg szívesen, igen szórakoztatta. A kiskutya vakkantott.

— Mutasd meg neki, Hófehérke! — uszította haragos kutyáját a hölgy.

— Nem szívlelheti a csunyát. Hallod, Frank?! Nagy-

Meggyes László MK

"Halász a Zagyván" c. művét
a városi tanács megvásárolta.

- párkány - : A II. Országos Grafikai Biennáléről.
Szolnok Megyei Hirlap. 1963. nov. 17.

MDK

Meggyes László

szerepelt a tárlaton.

K.Gy.:A szolnoki Téli Tárlat megnyitása elé.
Szolnok Megyei Néplap. 1963. d c. 15.

MK

Meggyes László

"Család" a szolnoki Városi Tanács
esketőtermében

Kaposvári Gyula: Szolnok Megye képzőművészeti
alkotásokkal való ellátottságáról.
JÁSZKUNSÁG 1963 márc. 19-27. lap. 23 Lap

MNK

Meggyes László

Halász a Zagyván, rk.

II. miskolci orsz. grafikai biennale

Herman O. Múz. 1963.

Meggyes László

MDK

szerepelt a tárlaton

"Alkonyat"

"Tisza ősszel"
"Sárga nap"

Kaposvári Gyula: Szolnoki Téli Tárlat - 1963.

JÁSZKUNSÁG 1964 jun. 32-38. lap.

Meggyes László

MDK

A verseny egyik kérdése volt:

Meggyes László és Bozsó János tájképeinek összehasonlitása.

/K.Gy./: Müvészettörténeti verseny Szolnokon.

Szolnok Megyei Néplap. 1964. máj. 5.

M.D.K.

Megyes László, festő

„Alkonyat", „A Tisza őszre" és a „Sárga nap" c. képeiben a művész finom, szelíd líráját hangsúlyozza a lap a Szolnoki Téli Tárlatról szóló beszámolójában.

JÁSZKUNSÁG, Szolnok, 1964 . X. évf. 1-2. sz.
36. old.

Meggyes László MDK

Nő hegedüvel, repr.

Damjanich Muzeum Szolnok 1964. Téli tárlat

Meggyes László

MDK

Nő hegedüvel, olf.

Zagyva ősszel, olf.

Damjanich Muzeum, Szolnok 1964. Téli Tárlat

Meggyes László MDK

Hidépitők, olf.

Müteremdsendélet, olf.

Szolnoki Tiszapart, olf.

Damjanich Muzeum, Szolnok 1964. Téli Tárlat

MDK.

Meggyes László

Kiállitási kritika

Müvészet 1964 szept.p.46.

.

Megyes Kiállító festő-

M.D.K.

Tájképeivel vett részt a tárlaton.

Horváth Árpád: Szolnok megyei kiállítás
Művészet, 1964. szeptember - 46 lap.

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

SZOLNOK MEGYEI
NÉPLAP

1960 APR 12

102 SZOLNOK MEGYEI NÉPLAP

Meggyes László

Meggyes László: MERENGŐ

SZOLNOK MEGYEI NÉPLAP

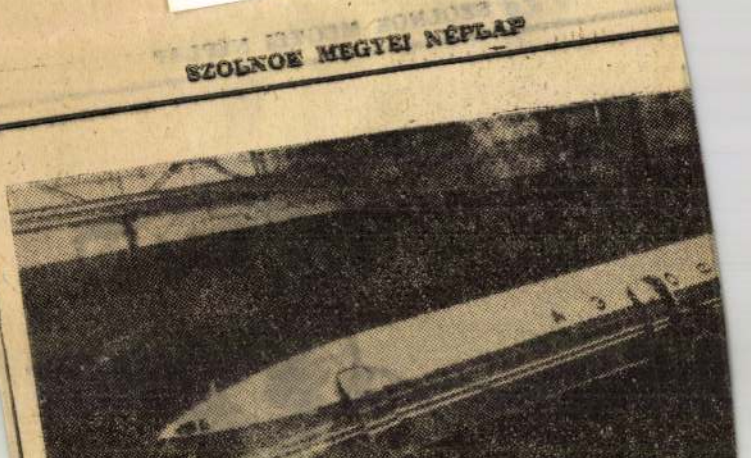

Béke - a tengerfenéken

Folyékony bánya — Köbméterföldenként hét tonna uránium — A csodagumók titka

A genfi tizennyolchatalmi értekezleten új téma merült fel: a tengerfenék békés felhasználása. Jogos a kérdés: a tengerfenék békés felhasználásáról megkötendő szerződés vajon hogyan játszik szerepet a világbéke fenntartásában és a tudomány a jövőben milyen gyakorlati eredményeket vár a tengerfenék kutatásától?

Az utóbbi időben több hiradás számolt be arról, hogy államok különleges

olvashattunk már a tenger Víz sótalanításáról, a ten gerek mozgási energiáját fe

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

1973 APR 15

Szolnok Megyei Néplap

Meggyes László

1021

MEGGYES LÁSZLÓ RAJZA

munkában saját magu
senek ki propagandát

hétfőig

Csütörtökön, április 19-én a Kossuth-adón 16.30-kor sugározzák Rékai Gábor összeállítását a diáknyelvről. Pénteken a kétarcú pesti nyelvről beszél a mikrofon előtt Hernádi Sándor a Kossuth-adón. Ugyancsak itt 10.25-kor hangzik el Lőrincze Lajos közkedvelt édes anyanyelvünk műsora. Szombaton délután a közélet és a hivatali nyelvről lesz beszélgetés a stúdióban. Vasárnap a Kossuthon 12.10-kor ismét Lőrincze Lajost hallgathatjuk.

szerződéssel

felépít egy 16 tantermes, háromszintes általános iskolát a szállításokat és az építkezést is lengyel szakemberek végzik, majd a veszprémi építőipari vállalatok pedig néhány hazai gyártmányú építőanyaggal járulnak hozzá az új iskola építéséhez.

szóalaknak a használata. Hogy kérdésére érdemben válaszolni tudjunk, kísérjük végig a *magán* szóalak fejlődését.

A *maga* névmásból *-n* határozó raggal alakult *magán* szó igen régen teljesít nyelvi szerepet nyelvhasználatunkban. A régi nyelvben *önálló* szóként is szerepelt. Gyakran jelentkezett pl. ez a nyelvi forma: *magán él*, azaz *egyedül él*. Később azt az embert, aki magában egyedül élt, ismét csak a *magán* szó felhasználásával *magán való embernek* nevezték el. A nyelvújítás óta a *magán* divatos szóvá vált, és számtalan összetétel előtagjaként szerepel. A leginkább használt formák a következők: *magánélet, magánügy, magántisztviselő, magánnyomozó, megánút, magánember, magánlakás, magánérdek, magánvizsga* stb., stb.

Napjaink nyelvhasználatában az összetételek egy része ritkábban kap nyelvi szerepet, sőt a társadalmi jellegű változásokkal teljesen kiszorulnak nyelvünkből.

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest, V., Petőfi Sándor u. 17
Telefon: 188-296, 188-307
Meggyes László
SZOLNOK MEGYEI NÉPLAP

1964 MÁJ 31.

1021

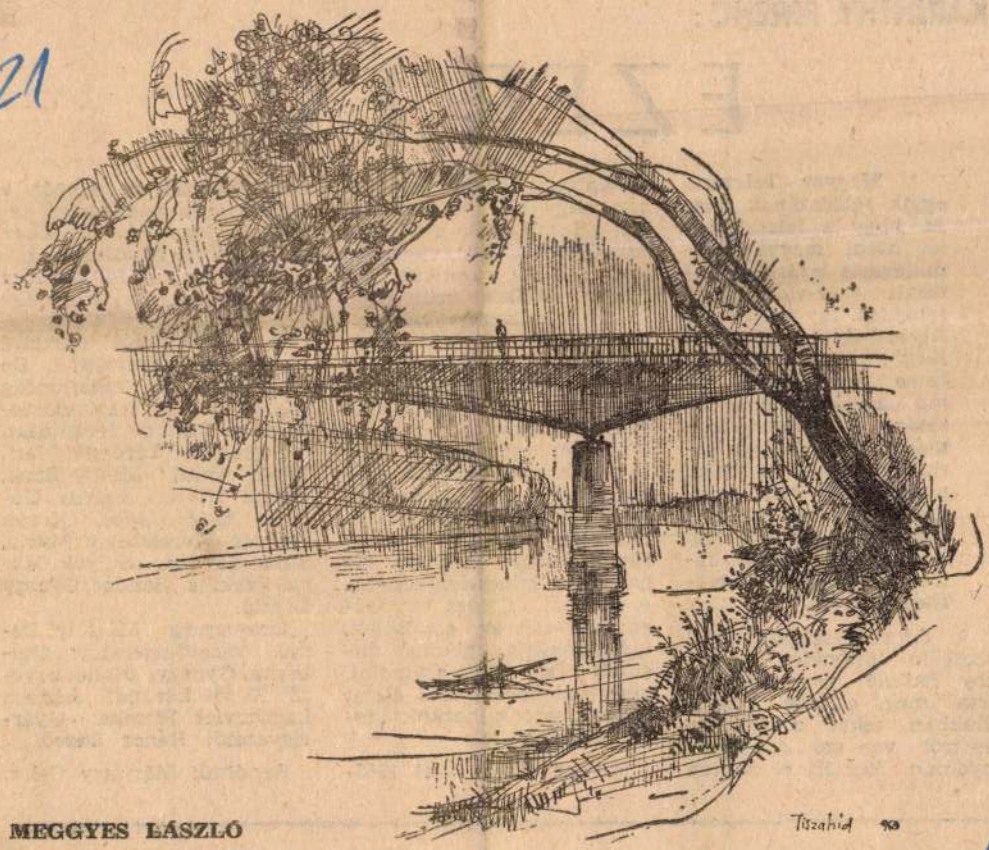

MEGGYES LÁSZLÓ
VÁZLATFÜZETÉBŐL

MEGYEI NÉPLAP

KARINTHY FERENC:

EZER ÉV

A Magyar Televízió egyik feladatának tartja, hogy a felszabadulás utáni magyar drámatermés legjobb alkotásait tv-változatban felújítsa. Így került sor Illyés Gyula „Fáklyaláng", majd Sarkadi Imre „Szeptember" című művének bemutatására. E sorozat harmadik darabja lesz Karinthy Ferenc drámája, amit június 3-án, szerdán, láthatunk majd a képernyőn (az előzetesben jelzett „Danton halála" c. színházi közvetítés helyén).

A darab cselekményéül szolgáló történetet Karinthy Ferenc még 1953-ban írta meg, először riportalakban, tehát megtörtént esetről van szó. A riport nyomán készült el azután a Katona József Színházban nagy sikerrel bemutatott színmű. Hőse a 17 éves Szabó Anna, aki várandós lesz, a férfi azonban nős ember. Amikor születendő gyermekének apja otthagyja, elhatározza, hogy megszabadul gyermekétől. Az akkori törvények szigorúan tiltották, illetve rendkívül megnehezítették a magzat elvételét, így került a lány egy büntetett előéletű szülésznőhöz, így keveredett — félig-meddig tudtán és akaratán kívül — a magzatelhajtásnál sokkal súlyosabb bűncselekménybe. A drámai történet tanulsága: az ezer év sötétségét, tudatlanságát, babonáit mielőbb fel kell számolni, hogy valóban emberi életet teremthessünk hazánk „fehér foltjain" is.

Bár az Ezer év-et 1955-ben mutatták be először, a kérdés újra napirendre került: a legutóbbi hetekben az irodalmi folyóiratok hasábjain lángolt fel ismét a vita. A törvényt, mely akkor a dráma cselekményének kiindulásául szolgált, azóta megváltoztatták. De babonaság és tudatlanság ma is van. Ez teszi időszerűvé az Ezer év felújítását.

Szereplők: Törőcsik Mari, Páger Antal, Máthé Erzsi, Tolnai Klári, Agárdy Gábor, Rajz János, Kozák András, Keresztessy Mária, Suka Sándor, Sulyok Mária, Szakáts Sándor, György László.

Dramaturg: Mészöly Dezső, vezető-operatőr: Czabarka György, díszlettervező: Kézdi Lóránd. Jelmez: Laczkovics Piroska. Gyártásvezető: Hencz Dezső.

Rendező: Máriássy Félix.

MDK

Meggyes László festő

a birálóbizottság tagja

Szolnok megyei képzőm. téli tárl. Damjanich J. Muz. 1965. dec.

Meggyes László, Szolnok

MDK

olajf.:

Tulipánok

Könyvkötő

Vihar után

Délutáni napsütés

Szolnokmegyei képzőm. téli tárl. Damjanich J.Muz.
1965.dec.

Meggyes László MDK

Vihar után, repr.

Szolnok megyei képzőm. téli tárlata, Damjanich J.Muz. 1965. dec.

Meggyes László M.D.K.

Művei a kiállításon

Szolnoki Tiszapart

Pogány G. Gábor: Téli Tárlat Szolnokon

Szolnok megyei Néplap 1965. jan. 1.

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726
1975 DEC 2 1

Szolnok Megyei Néplap

Meggyes László

1021

készült
:sra"

korábban. Évekig rületen a forgalo csak 1—2 százalékot ért el. Az ünnepekre lényegesen jobb a kínálat férfi-, női szövetekből, bőr és szörme árukból, női télikabátokból. Férfi felöltőkből is van elegendő, azonban a választékról ugyanez nem mondható el. Hasonló a helyzet a férfi öltönyöknél is. Kötött és divatárukból viszont kedvünkre vásárolhatunk. Cipőből most az olcsótól a kevésbé olcsó — 500 forintos — áruig lehetőség van a választásra. Gyermekruhákból mintegy

előtt pár perccel. Színhely: Szolnok, OVIT trafóállomás. Főszereplők mérnökök, technikusok, munkások — az OVIT, a GANZVILL dolgozói, — egy transzformátor, több száz oszlop, távvezetékek, kapcsolók. Díszlet: a kapcsolótábla megannyi gombja, lámpája. Az új szolnoki 220 kilovoltos fogadóállomás üzembe helyezésénél vagyunk.

Első felvonás (vagyis az első lépés). A transzformátort

MEGGYES LÁSZLÓ RAJZA

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRLAP
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

1976 JAN. 6

SZOLNOK MEGYEI NÉPLAP

Szolnok

Meggyes László

1021

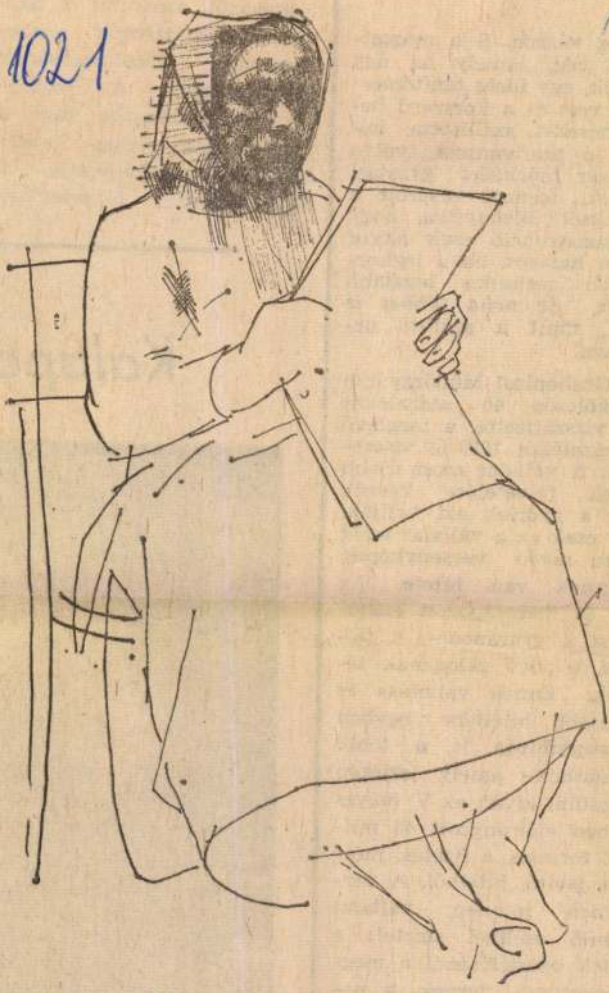

MEGGYES LÁSZLÓ RAJZA

iaszos vászon
émet cég, a
esszük, egy ic
erük volt és
endezéseket
őbb jó tanít
00 ezer márkáért gyártási
ljárást, licencet vásárolt a
yőriektől. Bizonyítva, hogy
rekonstrukció csak akkor
gazán hatásos, ha a legkor-
szerűbb technika legalább
annyit, *de néha többet is*
„tud", mint a szállító or-
szágban.

A Graboplast Műbőrgyár a bankkölcsön 40 százalékát már visszafizette, a meglevő 60 százalékot 1982-ig visszafizeti. A vállalat most újabb hitelek felvételére készül. Mert a győriek azt vallják, hogy csak az a vállalat lehet hosszú távon versenyképes, amelynek van hitele. Az okos és megalapozott eladósodást a gyarapodás, a fejlődés, a jövő zálogának tekintik. Ennek vállalása és az újabb hitelterv egyben *versenykihívás* is a többi vállalathoz, amely szintén részesülni kíván az V. ötéves tervben előirányzott 45 milliárd forintos, a fizetési mérleget javító, hitelből. A versenyben minden vállalat egyenlő eséllyel startol; a hitelek odaítélésénél a megalapozottabb tervek, a nagyobb garanciák döntenek.

függésben megállapítja a népgazdaság fejlődésének

Kalapok

Készül a nyúlszőrkalap. A

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726
1973 DEC 16

Szolnok Megyei Néplap

Meggyes László

1021

MEGGYES LÁSZLÓ RAJZA

Szíria oldalán. A
mogatáson kívül
gok alapvető nyo
rását — az olajat
gálatába állították
vonkénti kőolajkiv
csökkentő kuwaiti
az Egyesült Állam
és Dél-Afrika elle
súlyos megrázkódtatást okoztak a nyugati országok gazdaságában. Az Egyesült Államok olajimportjának csak 11 százaléka származik (6 százaléka kőolaj formájában) Közel- és Közép-Kelet, valamint Észak-Afrika országaiból. Ez a mennyiség pillanatnyilag könnyen pótolható a venezuelai olajmezőről. (Venezuela kőolajtermelése 1972-ben 168,5 millió tonna). Az Egyesült Államok egyre növekvő kőolajtermék

termelésben
Szovjetunió
244,9 (a világ
waitban 151,1
dik), Líbiában
tedik), Irakba
Algériában 51
meltek.

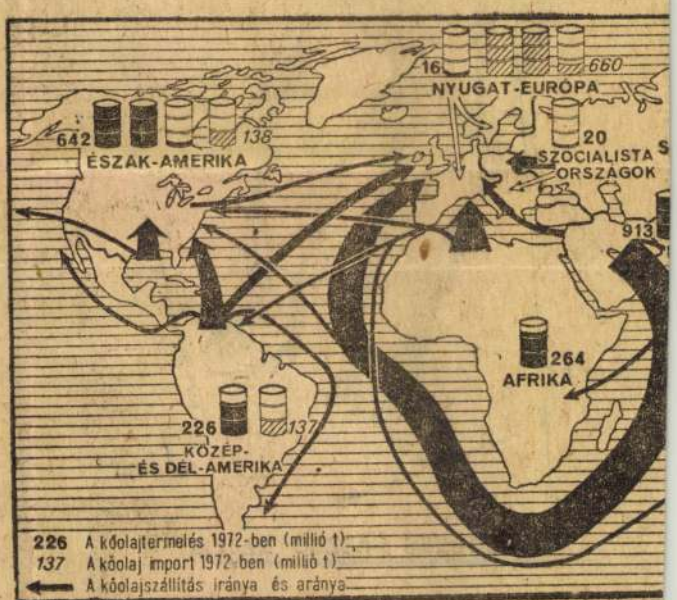

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HIRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726
1973 OKT 28

Szolnok Megyei Néplap

Meggyes László

1973. október 28. SZOLN

1021

Meggyes László: SZOLNOK

eredmények

elégítő munkafegyelemről. Itt vannak a legnagyobb tartalékok és a legsürgetőbb tennivalók. Kiaknázásuk hosszú időszakra biztosíthatja az egész népgazdaság gyorsütemű fejlesztését.

Mit tesznek ennek érdekében?

Tavaly hirdették meg először a „Keressük a 20 milliárd zlotyt!" elnevezésű mozgalmat. Ilyen összegű megtakarítást kért a párt és a kormány a gyárak, üzemek, az egész szocialista szektor dolgozóitól. A kezdeményezés visszhangjára jellemző, hogy az ország, elsősorban a nagyüzemi munkások egy év alatt 36 milliárd zloty értékű többletterméket adtak a népgazdaságnak.

Százmilliárdokról van szó

Mi ez, rekorderedmény? Voltak, akik így értékelték. A józanabb közvélemény erőpróbáról, tréningről beszélt, a közgazdászok a jövő

Új bécsi forduló

A NEMZETKÖZI légkör enyhülésével és a békés egymás mellett élés politikájának mind szélesebb érvényesülésével párhuzamosan a felgyülemlett problémák rendezésének módozatait a diplomaták sok síkon keresik. Egyik igen fontos lépés október 30-án kerül sor Bécsben: folytatódnak az európai haderőcsökkentési tanácskozások.

Ez év január 31-én gyűltek össze első ízben az érdekeltek Bécsben az első konzultációra és bizony június vége volt, mire hosszú fejtörés, alkudozás és — amint az már lenni szokott — kölcsönösen elfogadható kompromisszumok árán megegyezésre jutottak.

A megegyezés természetesen nem a leszerelési intézkedésekre, hanem csak a most kezdődő érdemi tanácskozás legfontosabb eljárási

államok közül lehetőleg kevés kényszerüljön leszerelési intézkedésre. Magyarországot mindenképpen be akarták vonni a „teljesjogú", vagyis intézkedésre kényszerülők közé, viszont a stratégiai fontosságú úgynevezett „szárnyállam" Olaszország NATO-hoz tartozó erői kimaradtak volna a csökkentési kötelezettségből.

Végül aztán a nyugatiak engedtek, s kompromisszumos megoldás született. E szerint Bécsben 11 ország — a Szovjetunió, Lengyelország, az NDK, Csehszlovákia, az Egyesült Államok, az NSZK, Anglia, Kanada, Belgium, Hollandia és Luxemburg a teljes jogú részvevő, vagyis ők egyeznek meg a csökkentés alapvető kérdéseiben. Nyolc állam konzultatív módon vesz részt: Magyarország, Bulgária, Románia, Olaszország, Törökország, Görögország, Norvégia és

1021

Meggyes László: RÓMA

telen sikság látszólagos egyhangúsága, de később ézrevettem a szépségét, megszerettem és azóta a szívemhez nőtt ez a táj — emlékezik első találkozására az Alfölddel.

A végtelenbe szökő látóhatár, a tágas horizont, a föld felett villódzó fények és a színek kimeríthetetlen lehetőséget nyújtanak a plenair-festészetnek, és ő — ehhez kétség sem férhet figurális kompozíciói ellenére is — plenair festő. Művészete a jelenség, a látvány talajától fakad, mindig is a realitáshoz tapad.

— Ez azonban nem azt jelenti, hogy másolom a természetet. Néha a látványt, az elfutó élményt hetekig, hónapokig hordom magamban, míg megfestem. Sok festő a megmondhatója, hogy néha mennyire zavar a természet előtti festés, a látvány hatása túl erős, túl direkt, a festő nem tudja rendberakni, elvonatkoztatni az élményeket.

Úgy gondolom, nem tévedek, ha azt mondom, Sáros András különös von-

Sáros A.: Kisvárosi utca

téli utca-, tájrészletet ábrázoló képével találkozhattunk a különböző kiállításokon.

— Valóban nagyon szeretem az akvarellt. Egy időben kizárólag ezzel a technikával festettem és csak később tértem rá az olajra. A téli és általában az alföldi témák mellett az utóbbi öt esztendőben nagyon sok balatoni képet festettem. Szabadságomat a pedagógus szakszervezet

Amíg beszélgetünk, szemléltetésként néhány képet mutat be a művész a heverőn lévő kis „tárlat" anyagából. Akvarellek, olajképek váltakoznak, néhány kis scéna, színvázlatok, rajzok, megkapó az üdeségük, ismételhetetlen egyszerűségük.

A falon egy olajképen akad meg a tekintetem. Kedves, intim téma, a művész kisfia. A kép magán viseli születési dátumának

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

Meggyes László

SZOLNOK

1021

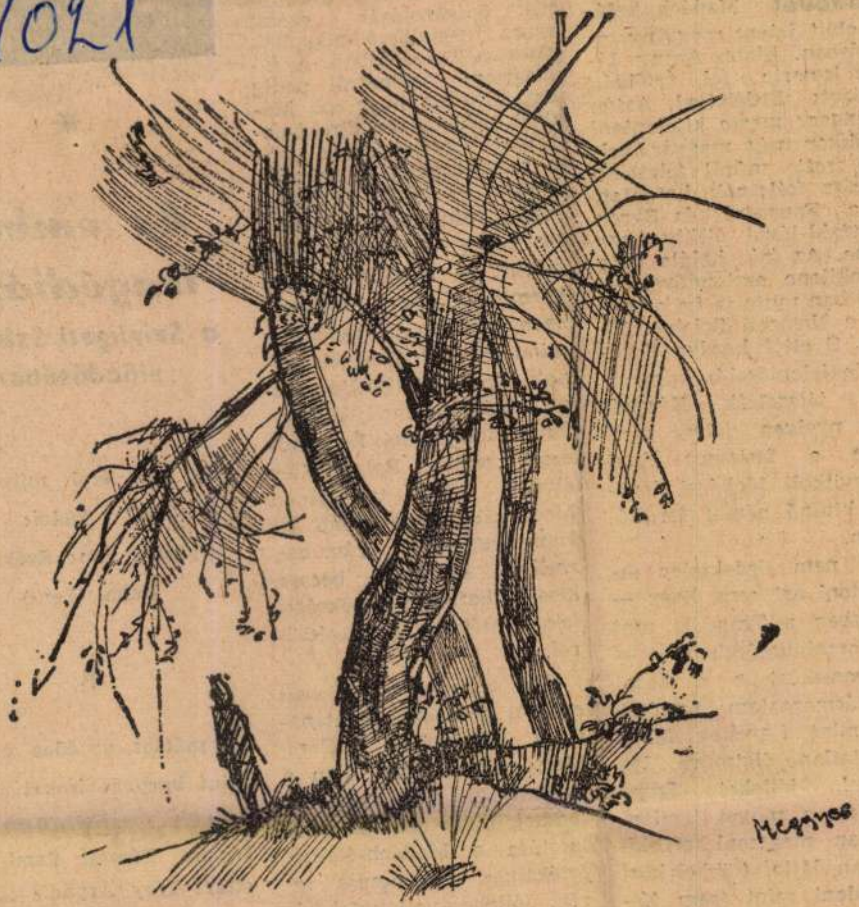

Meggyes László: Fák

eszközökkel való megjelenítésére.

A Tragédia két esztendővel Madách halála előtt jelent meg nyomtatásban. Előbb Arany János ismerte fel értékeit, vitázott Erdélyivel. Aztán Csengery merte kijelenteni — akkor még magyar nyelven írott műről felettébb merész ítéletnek hathatott — a Faust-tal és Byron Manfréd-jával állítható egy sorba. Az író halála után tizenkilenc esztendővel, — 1883-ban mutatta be a művet a Nemzeti Színház először. S ettől kezdve Európa legjelentősebb színpadjain játszották. Húsznál több nyelven jelent meg, közte a fasizmus által meggyilkolt Mohácsi Jenőnek kitűnő német fordításában.

De nem érdektelen átekinteni azt sem, hogy — miközben a Tragédia utat tört országhatárokon át — a nemzetközi s a hazai munkásmozgalom esztétái, írói mint figyeltek fel e halhatatlan életműre. Így például, jóllehet Franz Mehring a művet tendenciózusan megcsonkított előadásban látta, (többek közt a londoni színt sem játszották), s a mű eszmeiségéről nem alkothatott tel-

ia, e „m
lektikusab
1933-ban a
lé-ben a
rák önig
szóra me
dette a T
lanszter
azt állítot
dách kife
litikai cél
a szovjet
Kornis — nincs magántulajdon, nincs család." Kepler pedig — Kornis Gyula szerint — tragédiájában a harmincas évek elejének azon problémáját példázza: mind nagyobb tömegek valnak „éppen kultúrájuk miatt" boldogtalanná, állástalan diplomásokká. És mindezzel szemben Bolgár Elek elvtárs 1940 tavaszán a Moszkvában megjelenő *Új Hang* márciusi számában szellemi kultúránk becses, kisajátíthatatlan örökségeként emlékezik a Tragédiáról.

Úgy érezzük, szükséges ezekről a Madách centenarium alkalmával szólani. Mert sem a hazai sem a nemzetközi munkásmozgalomnak nincs alapvető mulasztása a Madách-életmű értékeinek felismerése terén. Jóllehet voltak fel-felbukkanó, ellentétes és vulgarizáló nézetek az emig-

Az ember tragédiája

a Szigligeti Színház előadásában

„Ah, élni, élni: míly édes, mi szép!" Ádám: Linka György, Éva: Szekeres Ilona. (Fent)

✶

„A mámor, az édes mámor Mint horpadt sírokat a nap, Létünk megaranyozza" Hippia: Pásztor Erzsi, Lucifer: Téry Árpád. (Jobbra)

✶

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

~~Megyei Lapok~~

SZOLNOK MEGYEI NÉPLAP

1964 OKT 18.

1021

Meggyes László

MEGGYES LÁSZLÓ: TISZA-PART

Percz János kedvelt m
tívuma a madár, de ezt
egy motívumot végtelen
leménnyel, megragadó fi
sességgel variálja mű
gazdag skálájában. A ki
lításon azonban eng
mégsem az e körbe tart
művek valamelyike ra
dott meg legjobban, han
egy vas-szobor. Dózsa mo-
numentális hatású portréja.
A kiállított portré, amely-
nek nagyított változatát
Percz később el is készí-
tette, alig negyven centi-
méter magas, hatásában
azonban mégis monumentá-
lis. Annak ellenére, hogy
nem körüljárható, csak két
dimenziójú alkotás, áttört-
ségével mégis tökéletes
plasztikus élményt nyújt.

Rideg Gábor

apostol fél évszázada Ró-
mában őrzött, aranyba fog-
lalt fejét szombaton ünne-
pélyesen búcsúztatják, hogy
azután Görögországból ér-
kezett főpapi csoport és a
bíboros vezette vatikáni
küldöttség hajón szállítsa
vissza Görögországba.

Az ereklye 1462-ben ke-
rült Rómába, amikor az ak-
kori patraszi pátriárka az
előnyomuló török hadak
elől kívánta biztonságba
helyezni a pápánál.

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307
Meggyes László
SZOLNOK MEGYEI NÉPLAP
1964 OKT 18.
1021

MEGGYES LÁSZLÓ: AKT

Somogyi, földim, barátok vagyunk, írhatok-e róla másként, mint elfogódottan?

Ime előttünk élet és életmű, mely Somogyból indult, itt növekedett és lombosodott, melynek célja, értelme ennek a földnek és népének szeretete, az érte elvégzett munka.

Mekkora munkabírás és mily tervszerűség e vékonydongájú emberben! A költő, a tudós, a múzeumvezető Takáts Gyula gyalogosan járta be ezt a szélesen hullámos, magosláthatárú, a táj szépségeit szinte pazarló földet. A múlt romjait, emlékeit mérte föl, gyűjtötte össze: a somogyi népművészet remekeiből állított egybe múzeumi gyűjteményt; őre a kaposvári képtárnak, vendéglátó gazdája mai képzőművészetünknek. Néha, hogy minél többet tudjon-lásson, messzi útra, idegenbe is elindult, máskor a megye határait tolta Pécsig, meg a Balaton „túlsó felén" a bece-i teraszig. Mindezt azért, hogy mint gyűjtő méh, írások, költe-

Jókai kezéb
szerszámoka
Tóth Árpá
És ha a fi
sek Coctea
künk van
Sándorunk
Lajosunk.

A vas műv

1958-ban találkoztam először Percz János alkotásaival, bevallom, hogy akkor elsősorban művészetének kuriózuma ragadott meg. Síró-nevető bronz maszk, egy sugaras napkorong, amely mintha az egyiptomi napisten groteszk, kissé karikírozott megfogalmazása lett volna.

Most az elmúlt vasárnap, a művész szolnoki kamarakiállításának megnyitóján már, mint művészetének régi ismerője léphettem a terembe. Meglepetésem azonban még így sem volt kisebb, mint az első találkozáskor, hiszen most mindazt együtt

alatt részleteiben ismerkedtem. Ma már nem a kuriózum az, ami Percz művészetében megragad, próbálom megérteni művészetének mélyebb értelmét, törekvéseit, szándékát.

Kétségtelen, hogy Percz János modern iparművészetünk egyik legmarkánsabb egyénisége. Nem egyszerűen „csak" ötvös, a monumentális szobrászi hatások, törekvések sem idegenek tőle.

Három alapvető technika határozza meg művészetét: a bronzöntés, a lemezdomborítás és a hegesztőpisztoly. Ez utóbbi technikát leg

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

Meggyes László

SZOLNOK MEGYEI NÉPLAP

1983 OKT 13.

1021

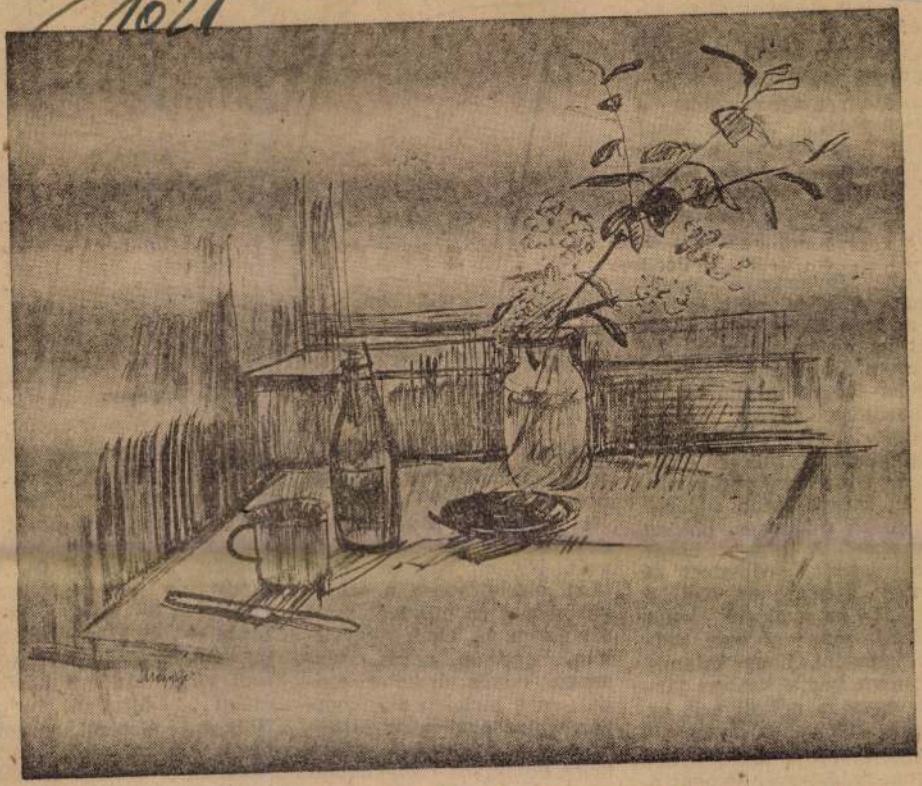

MEGGYES LÁSZLÓ: CSENDÉLET

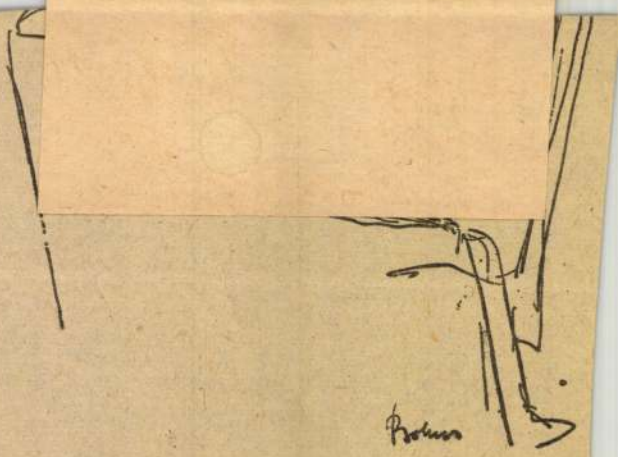

tán elkezdte élete sorolását. S minél tovább hallgattam, annál nagyobb izgalom fogott el.

Láttam magam előtt a Volga-parti várost, ahol apám született, s láttam apámat és Kolja bácsit — fiatalon, vidáman, amilyennek a fénykép megőrizte őket. Ugyanabban az utcában, a Volga partján lakott Jevgenyija Alekszandrovna is, akit abban az időben Zsenyának szólított az egész környék. Ők hárman jóbarátok voltak, együtt jártak színházba a kakasülőre, együtt csónakáztak... Ki tudja azt megmondani, mikor lopózik az ember szívébe a szerelem zsenge lomb susogását idéző mámoros, boldog zsongása? A három barát közül kettőt választott ki Ámor: Zsenyát és Kolját. S mint az gyakran lenni szokott, már el sem tudták képzelni, hogy valamikor nem kéz a kézben jártak, egymás nélkül telt az életük.

Apám volt a legfőbb bizalmasuk. Egyszer lement a Volgára halászni. Ekkor történt a baj.

A két szerelmes elhatározta, hogy elmennek az erába. De Zsenyát reg-

minden elfelejt az ember, jön a felnőtt kor, az otthon, a gyerekek gondja... Itt laktam Moszkvában, dolgoztam, két gyerekem volt. Nekem már rég úgy tűnt, elfelejtettem a szülővárosomat és mindent, amit ott éltem át. Csak nagyritkán, amikor párás, vízszagú, hűvös áramlat csapott meg hirtelen ablakomban, mint egykor az otthoni tájon, ilyenkor éreztem hogy homályos emlékekben enyésző nyugtalan izgalmat és boldogságot sodor felém a szél a Volgáról. És egyszercsak — fogta halkra a hangját — egyszercsak minden megváltozott. Mentem

szen, ha el is veszti az ember a fél karját, el tudna felejteni, hogy volt valamikor? Sorsom megtanította velem, mi a szerelem: boldogság és keserűség, remény és reménytelenség szüntelen — mint a szomjúság — és kiapadhatatlan igyekezet mindent megosztani vele, mindent közösen átélni... Mindent tudtam Nyikolaj életéről, munkájáról, tervrajzairól, tervezeteiről, örömeiről és bánatairól; ismertem minden könyvet, amelyet ő elolvasott; tudtam minden egyes új szót, amelyet gyermekei kiejtettek... Jártam a Tre-

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

Meggyes László

1968 DEC 24
...OLNOKMEGYEI NÉPLAP

1921

MEGGYES LÁSZLÓ: TÖRÖLGETŐ

Még karácson
tele szaloncu
nem érdekelt
kistank len
várta.

Büszkén,
tyogott lef
kadékait
ve, hol
mint a rák, ...
Senki sem szólt rá. Eg...
csival találkozott az elso-
emeleti ajtóban, de az nem
vette észre, mert kezeit elő-
renyújtva aludt a küszöbön.
Óvatosan lépkedett el mel-
lette, nehogy felébredjen. A
földszinten a házmesterék
köménymagleves szagáról
eszébe jutott a kövér ház-
mester néni, ahogy álmában
megverte őt.

Tégláról téglára mászva felé kezdett szaladni. Ú...

közeledett a kapu felé.

Dörrenést hallott. Aztán
még egyet, kettőt... sokat,
aztán egybefolyt és úgy mor-
nogott, mint a templomban
zokott a karzaton az orgona.
A falhoz lapult, könnytelen
irdogált... édesmamit hívta.

Minden elcsendesedett.

Pistike kilépett az utcára...

szaladt, mint még soha
hallotta, hogy a bácsik m
gint nevetnek.

Azután az egyik bácsi l
mászott a tankba és a ta
csöve lomhán kereste a ó
cögő emberpalántát...

...Pistike eltűnt, mint
buborék.

KISS MÁTÉ

...gyes László, grafikus

1/3

ok egész [illegible]

Szolnok városa 6 képet vásárolt 7.000.-- forint értékben, a vármegye: 7 kép
.900.-- forint értékben, Szolnoki Cukorgyár R.T. 5 képet 5.300.-- frt. értékben,
olnoki Hitelbank R.T. 3 képet 1.600.-- frt. értékben és egy magánfél 700 frt. értél

A jövő tervei közöttt első helyen kell foglalkoznunk a művésztelep ujjáépité
el. A Szolnoki Cukorgyár R.T. munkásai elvállalták a kerités munkálatait, ugy hogy
ultuszminisztérium által kiutalt 80.000.-- forint első 30.000.-- forintos részletéb
kerités anyagát fogjuk megvásárolni és legelsőnek megcsinálttatni, hogy a még meglé
bjektumokat megóvhassuk a szétlopdástól.

Nem mulaszthatom el felhasználni az alkalmat, hogy meg ne köszönjem ezuton
ultuszminiszter Ur szives jóindulatát és gyors intézkedését a pénz kiutalása érdeké

Az épités megindulásával egyidőben nagyarányu tagtoborzást is inditunk, hog
záltal ugy anyagilag, mint erkölcsileg erősitsük egyesületünket.

Végül nagyon sajnáljuk és fájlaljuk, hogy Elnök Ur tudjuk, milyen sokoldal
lfoglaltsága miatt, nem tudott a kiállitás megnyitására, illetve megtekintésére le
önni hozzánk, engedje azonban remélnünk, hogy az őszi beszámoló tárlatunkon jelenlé
el még fog tisztelni bennünket.

Megkülönböztetett tisztelettel:

Szolnok, 1947. junius 5.

ügyvezető igazgató
tiszti főorvos.

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HIRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 387-748, 340-726

SZOLNOK MEGYEI ~~HÍRLAP~~

1976 APR 18

Meggyes László

1021

1976. április 18.

Besze Imre:

TAVASZ

Alszik a föld, még alszik a mag,
lombot vet a tölgy, lombot lop a fagy,
napfényes a völgy s a zivatar-harag
korbács-folyókat csapkod a földre.

Rebben a szél és fél a didergő,
sokszínű, májusi cserebogár,
Reggel a tél még tél s a csicsergő,
százfényű madárhad ablakon át
irigyel jószagú, nászi-szobát.

Délben a párás földre lefekszik,
lomha ölével a vas-fegyelem.
Este a szirmok ásítva térnek
fehelybe. A hold jelt ad az éjnek:
teszez a májusi szép szerelem.

MEGGYES LÁSZLÓ RAJZA

MŰSOROK

Rákóczi felségárulási pere. .55: Dalok Lehár operettjei- — 14.27: Nagy mesterek — hírű előadóművészek. — : Kozmosz. — 16.16: A zon- művészet első aranykora. — : Nyikolaj Gjaurov énekel. 7.58: Népzenekedvelőknek. 3.45: Nathan Milstein hege- — 19.03: A Rádiószínház be- tója. Boldogságkeresők. ozar Vjackovic hangjátéka. .43: Zenés portré Bilicsi Ti- ről. — 20.49: Tóth Árpad i. — 20.53: A Rádió Le- ubuma. — 22.15: Kovács Kati Lokomotív GT együttes rából. — 23.60: A titkos há- g. Részletek Cimarosa ope- ból. — 0.10: Népdalok.

DD:

: Dallal, tánccal a világ kö- — 9.00: Haydn: Orlando lo- Kétfelvonásos opera. — en: 10.05: Iskolarádió. — : Az operaközvetítés folyta- — 11.21: Ravel: G-dúr szo- . — 11.39: Rákóczi. Drama- t epizódok Laczkó Géza re- éből. XIX. rész. — 12.35: diákoktól. — Közben: 13.10: énykönyv. — 14.00: Ünnepi ánc. — 14.49: Énekló Ifjú- — 15.10: Boccaccio. Rész- Suppé operettjéből. — : Az élő népdal. — 15.44: varán szólva... — 16.00: A gazdaság hírei. — 16.05: an a kürtszó! — 16.35: Bel- Norma — Adalgisa és Pil- kettőse az I. felvonásból. 6.52: Dalok hős városokról. 7.05: Kockázat és biztosítás. 7.31: Draskóczy László nép- i feldolgozásaiból. — 18.00: zabó-család. — 19.15: Csár- k. — 19.40: A Dunánál. — : Kapcsoljuk a 6-os stúdiót. Magyar Rádió és Televízió skaránák hangversenye. — nyolország Franco után. — 20.40: Egy királyi álom. 21.45: Verbunkosok. — 22.20: tok és partok Portugáliában. 22.30: Mendelssohn: IV. asz" szimfónia. — 23.03: Me- ció. — 23.13: Kósa György veiből. — 0.10: Illés Lajos cdalaiból.

PETŐFI:

VASÁRNAP:

30: Francia orgonamuzsika. 8.05: Mit hallunk? — 8.33: „Nyitnikék" postája. — 9.00: vesen hallgattuk (ism.) — 3: Szívárvány. — 12.33: ekszóval, muzsikával. — 12.57: rentine. Rádiójáték gyerme- knek. — 14.00: Táskarádió. — 0: Jelenidőben. — 15.33: A iska. Részletek Sullivan-Gil- t operettjéből. — 16.20: Or- ndy Jenő vezényel — a Phi- elphiai szimfonikus zenekar n. — 16.47: Mikrofon előtt az dalmi szerkesztő. — 17.00: Ün- i tea. — 18.00: Azt beszélik, tal újságírók, riporterek mű- ra. 18.35: Mireille Mathieu és lber Béceud énekel. Paul auriat zenekara játszik. — 38: Kritikusok fóruma. — 48: Barangolás a régi hang- nezek között. — 20.12: Az lami Népi Együttes műsorából. 21.10: Láttuk, hallottuk. — 30: Dzsesszklub. — 22.33: opin zongoraművek — 23.00: ellemes pihenést!

HÉTFŐ:

7.00: Kamarazene. — 8.05: Ze- s beszélgetés Lázár Katalin dapesti népi énekessel, a Népművészet ifjú mestereivel". 8.18: Eugen Jobeloanu versei. 8.33: Zenés játékokból. — 0: Slágermúzeum. — 9.55: Kis agyar néprajz. — 10.00: Köz- títés az Erkel Színházból. rdi: Traviata. Négyfelvonásos era. — Közben: 11.51: Babits ihály versei. — 11.54: Az ope- közvetítés folytatása. — 12.33: irdy János felvételeiből. — .04: Mindenki királysága. Lu- lád cirkusza. — 11.20: A hátlingi ló. Osztrák rövidfilm (Színes) ism. — 11.45: A lucerna termesztése (Színes) Rövidfilm. — 14.23: Balthazár professzor (Színes) Jugoszláv rajzfilmsorozat, XX/20. rész: A haj nélküli babák. — 14.35: Párizs mohikánjai (Színes) Magyarul beszélő csehszlovák filmsorozat. II. rész. — 15.30: Tanulni sohasem késő. Az Iskolatelevízió filmje. — 16.05: Reklámműsor. (A Fővárosi Mozik műsorából) — 16.10: Delta Tudományos híradó. — 16.35: Képek Lengyelországból (Színes) A Horizont Szerkesztőség műsora. — 16.55: Műsorainkat ajánljuk! — 17.20: Reklám — 17.25: Távol-Kelet közelről Aba Iván útijegyzetei. II. rész Hongkong. — 17.45: Cimbora (Színes) Irodalmi magazin gyerekeknek. — 18.25: Reklámműsor. — 18.40: A Közönségszolgálat tájékoztatója. — 18.45: Esti mese. — 19.00: A Hét. — 20.00: Idősebbek is elkezdhetik. Tévétorna. — 20.10: Georges Feydau: Bolha a fülbe. Vígjáték három felvonásban. A Vígszínház előadása, felvételről. (16 éven felülieknek!) — 22.00: Sporthírek. — 22.10: Hírek. — 22.15: 25 éves az Állami Népi Együttes (Színes) — 23.30: KUBOSAVA-SOROZAT: A vihar kapujában. Japán film.

HÉTFŐ:

9.28: Tévétorna (ism.). — 9.35: Csak gyerekeknek! Kisfilmösszeállítás. 1. Don és Peter. Angol burleszkfilm-sorozat. Utcaseprők (ism.). — 2. Bruno unatkozik. NSZK rajzfilmsorozat. A vadnyugat. 3. Muki, a bűvész. NDK rajzfilm. — 4. Meteor a ringben. Szovjet rajzfilm. — 10.25: Zsebtévé (színes!). — 10.55: Játszszunk bábszínházat! (Színes!) XIII. (bef.) rész: A bábuk színháza. — 11.30: Johann Strauss: A rózsaszínű herceg (színes!). Balett-pantomim. — 14.38: Szabadfogású Birkózó Európa-Bajnokság. Közvetítés Leningrádból, felvételről (színes!). — 15.10: Jaj, ez a kislány. Magyarul beszélő szovjet film. — 16.20: Demis Roussos a párizsi Olympia Színpadán (színes!). (ism.) — 17.10: Reklámműsor. — 17.15: Párizs mohikánjai (színes!). Magyarul beszélő csehszlovák filmsorozat VI/3. rész. — 18.10: Hegedős ének. A Sebő együttes műsora. — 18.55: Reklámműsor. — 19.05: Három nap. Dokumentumfilm. — 19.45: Esti mese (színes!). 20.00: Hírek. — 20.05: Idősebbek is elkezdhetik. Tévétorna. — 20.10: Trapéz. Magyarul beszélő amerikai film. — 22.00: Hírek. — 22.05: Jégkorong Világbajnokság (színes!). USA—Szovjetunió mérkőzés. Közvetítés Katowicéből, felvételről.

KEDD:

1. MŰSOR:

8.00: Tévétorna (ism.). — 8.05: Iskolatévé: Magyar irodalom (ált. isk. 7. oszt.). Jókai Mór élete. — 9.00: Énekeljünk együtt! Napsugárka bujj elő. — 9.05: Környezetismeret (általános isk. 1. oszt.). Ujjé, tavasz van! (színes!). — 10.05: Történelem (ált. isk. 7. oszt.). Ganz Ábrahám. A kapitalizmus kialakulása a magyar iparban. — 11.05: Matematika (ált. isk. 7. oszt.). Egy érdekes test. A négyzetes gúla. — 11.55: Kémia (ált. isk. 8. oszt.). A vaskohászat és az alumíniumkohászat. — 13.05: Iskolatévé: Magyar irodalom (ism.). — 14.00: Énekeljünk együtt! (ism.). — 14.05: Környezetismeret (ism.), (színes!). — 14.55: Történelem (ism.). — 15.55: Matematika (ism.). — 16.50: Kémia (ism.). — 17.13: Hírek. — 17.20: Szabadfogású Birkózó Európa-Bajnokság. A döntők közvetítése Leningrádból, felvételről (színes!). — 18.25: Horgászverseny Ausztráliában (színes!). Rövidfilm. — 18.40: Játék a betűkkel. — 19.05: Reklámműsor. — 19.15: Esti mese. — 19.30: Tv-híradó. — 20.00: Idősebbek is elkezdhetik. Tévétorna. — 20.05: Kisfilmek a nagyvilágból. Az Androsi kék barlangok (színes!). Kanadai ismeretterjesztő film. — 20.30: A Távol-Kelet közelről.

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

1967 MAJ 1 8.

SZOLNOK MEGYEI
NÉPLAP

Megegyeztáulet

1021

Kiállítások előtt

Tegnap reggel szállították el a Verseghy Könyvtár művelődési mikrobuszával a szolnoki Művésztelepről a szegedi Nyári Tárlatra beküldött műveket. A körülbelül 15 alkotással együtt utazott Szegedre Meggyes László festőművész, a Szolnok megyei képzőművészeti csoport titkára.

A szolnoki művészek a szegedi kiállításon kívül az október elején nyíló első Országos Kisplasztikai Bienalen is résztvesznek, amelyet Pécsett rendeznek meg.

A pécsi bienalera június közepéig kell beküldeni a m[illegible] pedig

[illegible] hívei és el-
lenfelei között.
A KKP Központi Biz-
ságának határozata han-
tatja: „a pártban hata-

mány fővárosába.

Péter János elégedetten állapította meg, hogy gyümölcsöző az együttműködés a vajdasági és a magyarországi intézmények, a határmenti városok között. Hangsúlyozták: az itt élő magyar nemzetiség az összekötő szerepét játssza a két szomszédos szocialista ország között.

KÍNA

Vérengzé

A pekingi geológiai intézet vörösgárdistáinak lapja közli a Kínai Kommunista Párt Központi Bizottságának határozatát azokkal a véres eseményekkel kapcsolatban, amelyek a legutóbbi időben zajlottak le Szecsuan tartományban. A „kulturá-

MDK

Meggyes László, 22.é.munkás Csepel

Sakkozó uttörök, of.

Ifjuségi Képzőm. és Iparm. kiáll. N.Szal. 1950. jun. 1o 1.

MDK

Meggyes László
festő

1956 julius 1-én a túrkevei kiállitásra
részt vett

[KAPOSVÁRI cyklo]

K. Gy.: Öt fiatal képzőmű vész Túrkevén
Jászkurság, 1956. augusztus III. évf. 4 szám

MDK

Meggyes László festő

Gönczi-Szabó: Az 1956.évi magyar müvészettörténeti irodalom bibliografiája Müvért 1957.VI.évf.4.sz. 348.l.

Meggyes Lánló

Napsütés, gouache, 29 x 19 cm

Budapest Műcsarnok Kiállítása
1957 kat. nem. Kisdéjné Kiírni
vén,

15.

MDK

Meggyes László,festö

Napsütés. Gouache.

Mücsarnok.-Tavaszi Tárlat.1957. Kat.11.1.

Meggyes László

MDK

"Napsütés"

Csiráky Julia: Szolnoki képzőművészek sikere a budapesti Tavaszi Tárlaton.
TISZAVIDÉK, Szolnok. 1957. máj. 5.

Meggyes László MDK

A szolnoki Művésztelep lakója.
1956 máj. 13-án ő is kiállit, a szolnóki Damjanich-muzeumban.

--: A Fiatalok Képzőművészeti Kiállitása elé. Tiszavidék, Szolnok. 1957. máj. 9.

Meggyes László

kiállított festmények:

Napraforgók, gouache, 29 x 19 cm.

Tavaszi tárlat. A Műcsarnok Kiállitása 1957. Kat. szerk.: Kisdiginé Kirimi Katrén. Bp. 1957. 19 l.

11. l.

Meggyes László MNK

szerepelt a /szolnoki/
Damjanich Muzeumban rendezett kiállitáson.

"Este a mezőn"

Hortobágyi László: Cerusasorok a megyei képző- és
népművészeti kiállitásról.

TISZAVIDÉK, 1957. aug. XÉ 15.

M.D.K.

Maggyes László, festő

öt képpel szerepel a Szolnoki Téli Tárlaton, melyek közül a kép a „Műterem csendélet" és a „Szolnoki Tiszapart" címűeket tartja legsikerültebbnek.

JÁSZKUNSÁG, Szolnok, 1965. XI. évf. 1-2. sz.
76. old.

MDK.

Meggyes László

Alkotás közben c. képének reprodukciója

Jászkunság 1965 2. lap -

Meggyes László M.D.K.

A Szolnok megyei Művelődési Ház rendezésében kamarakiállitása

A népmüvelési munka fontos állomás

Szolnok megyei Néplap 1965. aug. 11.

MDK.

Meggyes László

Szolnoki kiállitáson zsüritag

Szolnokmegyei Néplap 1965 nov.7.lap -

MDK .

Meggyes László

Kritika a müvészről.

Jászkunság 1965. 2. lap -

Meggyes László (nolnak)

Ősi délutáni, olaj Reprod.
Gendélet hallal.
Tél Temp.

Magyar képzőművészek Szövetsége kelet-
magyarországi területi szervezetének
tavaszi tárlata. 1965. Debrecen
Kat. bev. Kádár Zoltán

MDK.

Meggyes László

Szerepel a Szolnokmegyei Grafikai Albumban

Szolnokmegyei Néplap 1965 márc.26. lap -

M.D.Y.

Meggyes László
festő –

1957-ben a szolnoki Művész
telepen műtermes lakást
kapott és Farkas Magdolna
kolleganőjét feleségül vette.

Ecsery Elemér: Meggyes László
Művészet, 1965. február – 27 kep.

Meggyes László
festő

M.D.K

1958-ban festette a „Portre"-t
erőben készült a „Halárus"
1959 termése a „Pihenő anatók"
1960-ból való a „Vizontó"

Ecseri Elemér: Meggyes László
Művészet 1965. február - 27-lap

M.D.K.

Meggyes László
festő

1960-ban készült a „Gabona-
rostálás", 1963-ban „Női
portré"-ját mutatta be.
1964. év eredménye a
„Nő hegedűvel" és a
„Gondolkodó nő".

Eckerz Elemér: Meggyes László
Művészet, 1965. február – 29 kap

Meggyes László

festő

M.D.K

1961-ben szintetett a „Szérűn" c. vászon, 1962-ben a „Lagy-va telen", 1963-ból való „A Tabán este" c. kép és az „Akkonyat"

Ecseri Elemér: Meggyes László

Művészet, 1965. február – 29 kép

Meggyes László
festő

M.D.K.

1964-ben festette a „Mikrom csendélet" c. liépet. Rézkarai körül 1963-ban készült a „Szakáz a Zagyván".

Ecsery Elemér: Meggyes László
Művészet, 1965. február - 29 lap

M.D.Y

Meggyes Tivadar
festő -

1928-ban Szigetszentmiklóson
született, 1949-ben a Csepeli
Vasmű szabadiskolájába járat
került. 1950-ben felvették a
Képzőművészeti Főiskolára.

Ecsery Erzsébet: Meggyes Tivadar
Művészet, 1965. február – 29 lap

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest, V., Petőfi Sándor u. 17
Telefon: 188-296, 188-307

Meggyes László

SZOLNOK MEGYEI NÉPLAP

1021

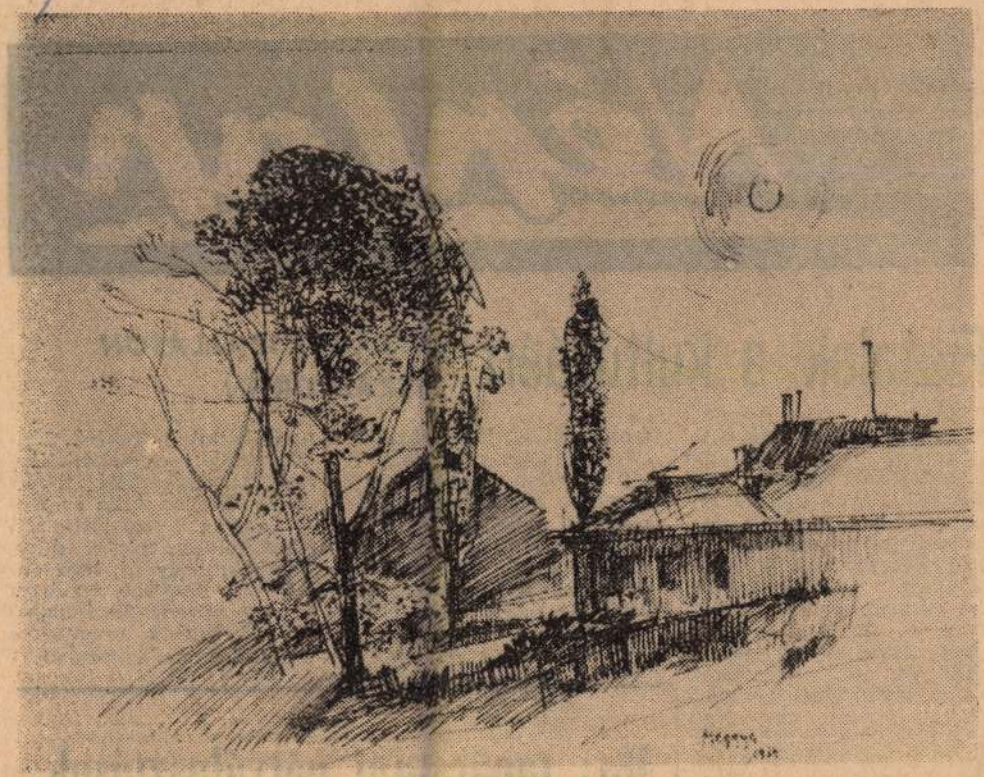

TÁJ FÁKKAL (Meggyes László rézkarca)

Sze

SZOLNOK megyei Néplap

Fiatalok a kultúráért

JÁSZÁROKSZÁLLÁSON TISZAINOKÁN

(Tudósítónktól.)

Szerény kis meghívó adta az érdeklődők tudtára, hogy Bartók Béla évfordulóra emlékeznek a művelődési otthonban működő zeneiskola növendékei. A terem zsúfolásig megtelt szülőkkel, pedagógusokkal, érdeklődőkkel. Kertész Erzsébet zenetanárnő előadásához a példákat a növendékek szolgáltatták zenei bemutatóikkal. A sok név közül csak néhányat említhetünk: Szabó Katit, Herczeg Marikát, Budai Katit és Jobbágy Pétert, aki 11 éves létére szon ez a lelkes brigád. Népszerűségét elsősorban a népművelési vonatkozásban végzett munkájának köszönheti a KISZ szervezet.

Néhány nappal ezelőtt nagy sikerrel mutatták be Dosztojevszkij darabját, „A két férfi az ágy alatt" című háromfelvonásost. Meglepően színvonalas, jó előadást produkáltak. Takács Sándor rendezése mellett szeretnénk megemlíteni Nádas Rózsa, Petyus Júlia és Apjok Etelka vonzó játékát. A siker kötelez, már el is határozták, hogy új, még ennél is nagyobb feladatot jelentő színmű betanulásával igyekeznek szolgálni a kultúrát a kis községben.

Ma: tanácstagi pótválasztások

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest, V., Petőfi Sándor u. 17
Telefon: 188-296, 188-307
Meggyes László
SZOLNOK MEGYEI NÉPLAP
1965 APR 4.
1021

Tavasz 1965.

MEGGYES LÁSZLÓ RAJZA

HÚSZ ESZTE

Végetért a Néplap felszabadulási pályázata. Hetven írást hozott a posta, hetven pályázatot. Áradtak felénk az emberi sorsok, mélyből szakadt nagyszerű vallomások. Gyári munkásból lett tsz-elnök, hatgyermekes családanya, mezőgazdasági tudományos kutató, tanár, diák, pártmunkás, tsz-nyugdíjas életébe tekinthetett be az, aki végigolvasta ezeket a sok szeretettel, nagy gonddal megírt lapokat.

A nagy ünnepek jelentőségét nem csak a hivatalos szónoklatok, fellobogózott házak, hangszórókon harsogott jelszavak adják meg. Ezek már ünnepi tradiciók. De belül, a tudatban, az idegek pályái, az agy mezői között másra rezonálunk. Arra a verítékre, ami elöntötte Polónyi-Szűcs Andrást, amikor átléphette tanácsnokként az addig gyűlölt és félt városháza küszöbét. A CF 03—83-as kiskocsi zúgására, durúzsolására, amely felidézte tulajdonosnőjében az egykori kislányt az uradalmi igásszekéren, régvolt magát. A történelemre Ilikéről, aki ma boldog feleség, munkás ember. Másoknak talán statisztikai szám, de a tanyai tanítónak, a pályamunkás fiának, akinek április negyedike tette lehetővé azt, hogy középiskolai tanár legyen, — életének legfőbb élménye ez.

A parasztból lett munkás, aki alig hiszi el, hogy társaival átvette a gyárat, az árvagyerek, akit az emberséges bánásmód ébresztett rá, hogy megváltozott a világ, az ötvenötéves szikár paraszt, aki sírt, mint amikor a par-

vert, megkínzott embert. Az az ember az én apám volt, az utánuk bukdácsoló állapotos asszony az anyám." Így kezdi pályázatát egy asszony, s később így folytatja: „*Április harmadikán izgatott emberek adták hírül: felszabadult Magyarország. Zászlónk nem volt a községben. Anyám levette a sublódról a takarót, került festék, és nemsokára lengette a szél községünk első vörös zászlóját.*"

Hadd idézzünk itt néhány sort M. Józsefné írásából az eredeti etimológiával: „*Tanyán laktunk 4—5 k. gyalog sárban balagtunk az iskolában. Ez már a múlté, itt az öröm a sok szép iskola és beléphetek rajta oj boldogan nézem a gyerekeim mijjen szépen tanulnak oj boldogok vagyunk és nyugotak az a legnagyobb örömem.*" Ez is történelem. Így, ilyen helyesírással ez az öt sor.

„*Nem ingyen kaptam azt az örömet, boldogságot, hogy az egykori cseléd lánya pedagógus lehessen, ebből következik, hogy én sem adnám ingyen, talán az utolsó csepp véremig ragaszkodnék hozzá.*" Ezt egy fiatal tanítónő írja így. Van-e történelemkönyv, amelyik nemcsak objektíven megírni, hanem érzékeltetni is tudja azt a szédületes utat, ami a négycsalád egykonyhás cseléd-házából a katedráig ível? Csak ezeknek a Marikáknak a szívében van megírva így a magyar nép történelmének elmúlt húsz esztendeje.

Utunk nem volt mentes a buktatóktól. A pályaművek szeizmográfja erre is kilengett. „*Az 1956-os ellen-*

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest, V., Petőfi Sándor u. 17
Telefon: 188-296, 188-307

Meggyes László

SZOLNOK MEGYEI NÉPLAP
1965 MÁJ 1.

1021

(Meggyes László rajza)

Szombathely
egyik szivat
kezelőt. Ugy
pon tizenegy
dolgozó ment
az árvédelm
nyű- és neh
gépkocsival,
Sárvárra irá
szakadások e
ihoz. Három URH-kocsi a győri vízügyi igazgatóság munkáját segíti.

25-én 5500 homokzsákot küldtek Szolnokról a győri vízügyi igazgatóságnak.

28-án tizenegy fő műszaki dolgozó szintén Győrbe utazott, s egy Sz-100-as földtológépet, másnap pedig egy K-505-ös kotrógépet küldtek a dunántúliak segítségére.

NYITÓTÁNC. (Foto: Tömö

A geodéziai jelek védelméről

Százezer forint egy kő — A HP. nem Horthy portát jelent

A határ tavaszi zöldjéből itt is, ott is kifehérlik egy kis csonkagúla alakú építmény, amelynek közepében a határjárók által jólismert, háromszögelési pontot jelentő kő vagy ahogyan inkább ismerik — „mérnöki kő" látszik.

több is szokott lenni. Ha ez nem pusztult el, akkor a helyreállítás aránylag nem költséges, bár felesleges kiadás a népgazdaság számára. Sajnos, több esetben a földalatti jeleket is eltüntetik. Amennyiben a földalatti jelzés is elpusztult, egy felsőrendű háromszöge-

MDK

Meggyes László festő

olajf.:

Szolnoki Tisza

Tabán este

Tisza ősszel

Szolnoki művésztelep kiáll. N.Galéria 1966. okt.

MDK

Meggyes László festő

olajf.:

Délutáni napsütés

Mütermi csendélet

Nő hegedüvel

Szolnoki müvésztelep kiáll. N.Galéria 1966. okt.

MDK

Meggyes László festő

olajf.:

Gondolkodó

Portré

Alkony

Szolnoki művésztelep kiáll. N.Galéria 1966. okt.

MDK

Meggyes László festő

olajf.:

Vizöntő

Szérü

Zagyva télen

Szolnoki müvésztelep kiáll. N.Galéria 1966. okt.

Meggyes László MDK

repr.:

Szolnoki Tisza

Gondolkodó

Szolnoki művésztelep kiáll. II.Galória 1966.okt.

MDK

Meggyes László festő

olajf.:

Kaszakalapáló

Megáradt Zagyva

Öregasszóny

Szolnoki művésztelep kiáll. H.Galéria 1966. okt.

MIK.

Meggyes László

Kiállitási kritika

Magyar Nemzet 1966 okt.2o.

Meggyes László

kiállítása nyílt Karcagon.

Szolnok Megyei Néplap 1966. május 27.

M.D.K.

Mészáros László, festő

„Vihar után" c. képét közli a lap az 1965. évi Szolnoki Téli Tárlat anyagából, kis méretű reprodukcióban.

JÁSZKUNSÁG, Szolnok, 1966. XII. évf. 1. szám

35. old.
+36. "

M.D.K.

Meggyes László, festő

„Öregasszony" c. dajképét nagy elismeréssel emeli ki a lap a Közép magyarországi képzőművészek tavaszi tarlatának beszámolójában. A füzet borítólapjának hátsó oldalán látható „Téli este" c. képe

JÁSZKUNSÁG, Szolnok, 1966, XII.évf. 2. jún. sz.

82. old.

MDK.

Meggyes László

Téli este

Jászkunság 1966 juni.

MDK.

Meggyes László

Kiállitási kritika

Jászkunság 1966 juni.p.82.

MDK.

MDK.

Meggyes László

Kiállitási kritika

Szolnokmegyei Néplap 1966 juli.19.

.

Meggyes László festő M.DK.

Müve a kiállitáson

Oelmacher Anna: A Szolnoki MüvésztelepKiállitása

Magyar Nemzet 1966. okt. 20. 4.l.

MDK.

Meggyes László

Kiállitási hiradás

Szocialista Müvészetért 1966 nov.

1021

TÉLI TÁRLAT

Meggyes László: Tisza

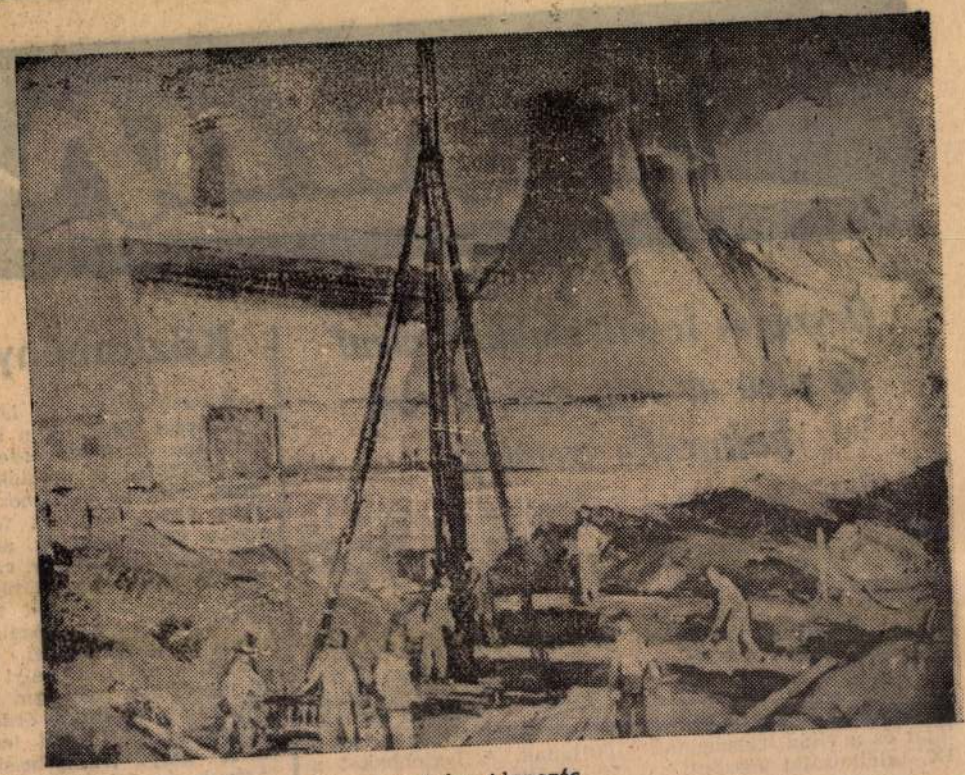

Sáros András: Alapozás

Csiszár Ferenc: Befogás

Simon Ferenc: Leányfej

SZOLNOK megyei Néplap

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest, V., Petőfi Sándor u. 17
Telefon: 188-296, 188-307
SZOLNOK MEGYEI NÉPLAP

Országos fesztiválokkal zárul az idén az ifjú műkedvelők kulturális szemléje

Országos fesztiválokkal és találkozókkal zárul az idén az ifjú műkedvelők ötéves kulturális szemléje. Az eseménysorozat, amelyet 1960-ban a KISZ, valamint a különböző társadalmi és tömegszervezetek, illetve állami szervek együtt hirdettek meg 1965-ben a felszabadulás 20. évfordulóját és a világ ifjúságának IX. találkozóját köszönti.

Az országos eseményeket szólisták előbb szűkebb hazájuk közönsége előtt lépnek fel, majd — teljesítményük arányában — fokról fokra továbbjutnak; járási, városi, kerületi versenyeken vesznek részt. Végül a megyei seregszemléken szereznek jogot arra, hogy egy-egy művészeti ág országos fesztiválján is elinduljanak. A legjobbakat a kulturális szemle arany-, ezüst- és bronzjelvényével, illetve oklevelekkel és emléklapokkal jutalmazzák.

EGYZETEK §

KÖNYVTÁROSNŐT

nul, a pénztárbizonylatokat elrejtette, s azokat csak később találták meg.

A járásbíróság Nagy Andrásnét a társadalmi tulajdon kárára folyamatosan elkövetett sikkasztás miatt 9 hónapi szabadságvesztésre ítélte. Vádlott enyhítésért fellebbezett.

OT TENNI

dig földre zuhant, fejberugdosták. Sértett orrcsonttörést és 7—8 kisebb sérülést szenvedett, eszméletét vesztette. Egy rendbeli súlyos testi sértés vétkében találta bűnösnek őket a szolnoki járásbíróság, ezért 10—10 hónapi szabadságvesztésre ítélték a verekedő testvérpárt.

erült
sillaga"

Közlemény

A szegedi Vedres István Építőipari Technikum igazgatósága közli az érdeklődő szülőkkel és tanulókkal, hogy azok az általános iskola VIII. osztályát folyó évben végző tanulók, akiknek félévi tanulmányi eredménye legalább közepes, vagy akik az elmúlt tanévben ugyancsak legalább közepes eredménnyel végezték a VIII. osztályt és 18. életévüket még nem töltötték be, valamint érdeklődnek az építőipari technikusi pálya iránt, beiskolázásuk és felvételük érdekében jelentkezzenek az illetékes általános iskola igazgatójánál, ahol a további részletes tájékoztatást megkapják.

Orvosi vizsgálat kötelező. A felvételi vizsgák április hó elején lesznek. Felvételi vizsga magyarból, szabadkézi rajzból és matematikából van. A vizsga pontos anyagát a Művelődésügyi Közlöny 1960. november 15-i (22.) száma közölte. Leánytanulók részére kollégiumi elhelyezést biztosítani nem tudunk.

Szabó István
igazgató

Tanácstagi fogadóórák Szolnokon

Január 12, kedd: Ozsgyán József (14), Jókai u. 17., 17—19.

Január 15, péntek: — Özv. Kovács Jánosné (27), Koszorú u. 11., 15—17; — Kugler Gyula (122), Szandaszőlős, Kossuth L. úti pártház, 17—18.

Január 16, szombat: — Tornyos Vilmos (74), József Attila út 24., 15—17.

Január 18, hétfő: —

— *A SÜTŐIPARI VÁLLALAT munkáját tárgyalta legutóbbi ülésén a karcagi városi tanács vb. Ezenkívül határozatban intézkedett a szállítások során felmerülő nehézségek megoldására.*

— **PÉNTEKEN hegesztés közben meggyulladt a mezőhéki Állami Gazdaságban épülő disznóhizlalda tetője. — A tiszaszentimrei Aranykalász Tsz-ben szombaton alomszalmát préseltek. A gép tengelye bemelegedett, tűzet fogott és elégett mintegy 700 köbméter szalma. A kárérték megállapítása folyamatban van.**

— *TIZENKÉT TANTERMES új gimnázium építéséhez kezdtek hozzá Kunhegyesen kétmillió forintos költséggel a mezőgazdasági technikummal szemben. A község a költségekhez 200 ezer forinttal járul hozzá.*

— **A TAVALYIHOZ hasonlóan 45 forint körül lesz — az előzetes számítások szerint — a tiszaderzsi Kossuth Tsz-ben az egy főre eső munkaegység értéke.**

— TISZASZŐLLŐSÖN kiküldték a tanácstagoknak a felmérő-könyveket, hogy tegyék meg javaslataikat a községfejlesztési terv elkészítéséhez. A vb-ülésen továbbá beszámoltak a tavalyi munkaterv teljesítéséről, s előkészületeket tettek a tanácsülésre.

— **A MEGYE KTSZ-EI megkapták a KISZÖV által jóváhagyott kulturális tervet, amelynek minden műsorát a felszabadulás 20. évfordulójának ünnepségei keretében rendezik meg.**

— KRESZ-ELŐADÁS lesz szerdán Mezőtúron.

— **A SPORTFOGADÁSI és LOTTÓ IGAZATÓSÁG** tájékoztatása alapján a második játékhéten nem végleges megállapítás szerint öt találatos lottószelvény nem érkezett. Négyes találatot 51 fogadó ért el, nyereményük egyenként 85 100 forint. Hármas találatot 4891 fogadó ért el, nyereményük egyenként 443 forint. — Két találatot 122 732 fogadó ért el, nyereményük 17.70 forint.

BŰBÁJOSOK

Párizsban 50 ezer különféle bűbájost tartanak

— *IDŐS tsz-tagok na*
rendezi vasárnap délutá
órakor a jászladányi
badság Tsz vezető
pártszervezete és a nőta-
nács.

HÍREK

Január 10 Vasárnap Melánia

A Nap kél: 7.30 h-kor, nyugszik: 16.13 h-kor. A Hold kél: 11.22 h-kor, nyugszik:

IDŐJÁRÁSJELENTÉS

Várható időjárás: túlnyomóan borult idő, több helyen eső, felhőátvonulások, — már csak egy-két helyen esővel. Megélénkülő nyugati-északnyugati szél. A hőmérséklet keleten emelkedik, máshol alig változik.

MELÁNIA

A fenti forma, de a franciás Melanie is eredetét annak a régi szokásnak köszönheti, mely szerint a színekből is szívesen képeztek személyneveket. A fekete szín görög neve ugyanis „melas", ennek nőnemű alakja a „Melaina". Így a Melánia olyan nevekkel tartja a szín-rokonságot, mint Bruno, Albin, Blanka, vagy a családnevek közül a Fekete, Fehér, Barna, Vörös.

Holnap, hétfőn Ágotanap lesz.

A hivatásérzet szép példája

Ünnep van, mindenki jókedvű, de a kis Gyurika arcán lázrózsák pirosodnak. Az eldugott tanyától messze a segítség. Szerencsére egy lánctalpas vontató ott szánt a közelben, vezetője már robog is a levegő után kapkodó gyerekkel a falu felé.

A szelevényi orvos, dr. Jekkel Magda szabadságon van ugyan, de habozás nélkül a kis beteg segítségére siet. Időközben megérkezik a mentő, viszik Gyurit a szolnoki kórházba. Még jó-

szoc alista brigádvezetők első országos tanácskozását

A szocialista brigádvezetők első országos értekezletén, 1962-ben a mezőgazdasági dolgozóknak még csak néhány képviselője vett részt. A szocialista brigádmozgalom azóta szélesebb körben elterjedt a mezőgazdaságban is. Az állami gazdaságokban, termelőszövetkezetekben és gépállomásokon több mint 2000 kis kollektíva kapta már meg a „szocialista brigád" címet vagy küzd annak elnyeréséért. Eddigi munkájuk értékelésére, további feladataik megbeszélésére tartják január 13-án, szerdán a MEDOSZ székházában a mezőgazdasági szocialista brigádvezetők első országos tanácskozását. A MEDOSZ, a Termelőszövetkezeti Tanács és a Földművelésügyi Minisztérium közös rendezésében sorra kerülő tanácskozáson 155 állami gazdasági, 77 gépállomási és 36 termelőszövetkezeti brigádvezető vesz részt. Közülük választják majd meg a szocialista brigádvezetők II. országos értekezletének küldötteit. (MTI)

*

MÁGLYAHALÁL FENYEGETTE ŐKET...

Nemrég az angol parlament eltörölt egy 1677 óta napjainkig érvényben lévő törvényt, amely szerint — „mindazok akik időjárást jósolnak, máglyán égettessenek meg". A brit meteorológiai szolgálat dolgozói nem is sejtették, hogy erre nekek és a máglyahalál réme fenyegette életüket.

*

MAJMOK — EMBEREK

A puertoricoi trópuskutatóintézet érdekes kísérletet folytatott az állatkertben. A majomketrecekbe embereket zártak, a majmokat viszont kiengedték. Az állatok pontosan úgy

Tegnap nyílt meg a Szolnoki Galériában Meggyes László festőművész gyűjteményes kiállítása. A tárlat apropója, hogy a Szolnoki Művésztelepen éppen negyven éve alkot a hetven esztendős mester

FOTÓ: HARGITAI

KEDVEZŐ ÁRON
Bőrkabátok, dzsekik
tisztítása, festése
Bélés, zseb, húzózár
cseréje
Szolnok,
Arany J. út 15.
H0919 Méterárubolt

ANGOL nyelvből korrepetálást vállalok. Tel.: 56/342-759

LAKBERENDEZŐI és LAKÁSKULTÚRA-CIKK bolti eladó szakképesítést nyújtó tanfolyam kezdődik érettségizetteknek. Érdeklődni: Bede Zsolt lakberendezőnél. Telefon: 56/426-726. Felbélyegzett válaszborítékért tájékoztatót küldök. 5000 Szolnok, Szántó krt. 16.

A Népi Kismesterségekért Alapítvány NÉPI JÁTÉK — és KISMESTERSÉGEK OKTATÓJA KÉPZÉST indít Szolnokon; diplomásoknak átképző, érettségizetteknek szakképző jelleggel. Tájékoztató és jelentkezési lap kérhető: a települések művelődési házában vagy a 06-56/424-310-es telefonszámon.

FAÁRUBOLT
AKÁCPARKETTA
HAJÓPADLÓ, LAMBÉRIA
TOVÁBBÁ MINTÁS TÖLGY ÉS AKÁC
KERÍTÉSELEM ÁLLANDÓAN
KAPHATÓ 70-150 cm-ig
Tel.: 56/441-269
Rákóczifalva, Toldi u. 43.

☎ ROCKWELL BT. Szénási Gyula **cím- és reklámfestő mester** (30 év gyakorlat). Hívható 06-56/343-135, este 21 óráig.

FOGYJON le most! Vegye igénybe specialistánk ingyenes szaktanácsadását! 06-20/236-298

LINEA NYELVISKOLA
Képzési ajánlata
(október hónaptól)

Meggyes Lánló ([redacted]) Katalógus

életrajz lojt.: résztvett röv. Ziáll-okon:

1959 Mezőgazdaság a Zeprőművészetben;
1961 - a Szolnoki Művésztelep műcsarnoki Ziáll.-a;
1961 - Fiatalok Studiója; 1963 Épitjük véd-jük szép hazánkat; 1964 - Miskolci Grafikai Biennále; 1965 Leglédi Ön Galériája.
1-sö gyűjt. Ziáll. 1965 Szolnokon.
Prágában és Olaszmajban járt Tanulmány-úton

A Szolnoki Művésztelep kiállítása. Bp. 1966.
kat. önreáll. N. Pénzes Éva, Pogány Ö. Gábor
Bev. Pogány Ö. Gábor.

33 l.

MEGGYES Lajló katalógus

„Szolnoki Tina" 1964.
„Gondolkodó" 1963. reprodukció.

A szolnoki Művészkelep Ziáll. Bp. 1966.
kat. Ömeáll. N. Penzes Eva és Pogány Ö. Sp.
Bev. Pogány Ö. Gábor.

Meggyes László — katalógus

Helvásár. 1958, olaj, vánor, 65×80 cm.
A művész tul.

Gabonarostélas, 1960, o.v. 75×90 cm.
A Szolnoki Damjanich János Múz. tul.

Pihenő aratók, 1959, o.v. 75×90 cm.
A Múz. Min. tul.

Vizőrtő, 1960, o.v. 75×90 cm. A művész tul.

A Szolnoki Művésztelep Kiállítása, Bp. 1966. –
Kat. összeáll. N. Pénzes Éva, Pogány Ö. G.
Bev. Pogány Ö. Gábor.

33 l.

Meggyes László Kataló, ms

Gondolkodó, 1963, o. l. 55×81 cm.
A művén tul.

Téli este, 1965, o. l. 40×60 cm.
A műv. fiin. tul.

Portré, o. l. 80×100 cm. A művén tul.

Julipánt, 1965, o. l. 50×60 cm.
A művén tul.

A Szolnoki Művésztelep kiállítása, Bp 1966.
Kat. összeáll. N. Penzes Éva, Pogány Ö. G.
Bev. Pogány Ö. Gábor.

34 l

Meggyes Lántó katalógus

Anya. 1960, akv. 245×125 mm, a művész tul.

Srolnoki Tina, 1964, o. l. 65×99 cm.
MNG. Ltr.: 66.20T

Halász, 1962, Gouache, 247×370 mm.
a művész tul.

Tabán este, 1964, o. l. 70×100 cm.
a Srolnoki Mezei tanács tul.

A Srolnoki művésztelep kiállítása. Bp. 1966.
Kat. Összeáll. N. Pénzes Éva, Pogány Ö. 34 l.
Bev. Pogány Ö. Gábor.

Meggyes László

katalógus

1928 jan. 8-án szül. Szigetszentmiklóson Lazikeppen. Tanulmányait a képz. Főisk.-án végezte Hincz Gy. Szőnyi I. és Domanovszky E. neretése mellett. 1956-ban diplomázott. 1955-től kiállítóművész. 1957 óta minden Szolnok meggyei és Középmagyarországi bemutatóra kiállított. 1955 56 Hódmezőv.-i Őni Tárlat; 1957. VII. Javaki Tárlat; 1958. Tiszentúli Képz. Kiál. fogt.

A Szolnoki, művésztelep kiállítása. Bp. 1966. kat. Ömeáll. N. Pénzes Éva, Pogány Ö. Gábor Bev, Pogány Ö. Gábor.

33 l.

Meggyes Lánló katalógus

Viharutón, 1965, o. l. 65×90 cm.
A Szolnok megyei Tanács tul.

Alkony, 1964, o. l. 60×80 cm.
A művész tul.

Tabán télen, 1966, o. v. 60×80 cm.
A művész tul.

Délutáni napsütés, 1964, o. l. 70×100 cm.
Szolnok Város Tanácsának tul.

A Szolnoki Művésztelep Kiállítása, Bp 1966.
Kat. összeáll. N. Penzes Éva, Pogány Ö. G.
Bev. Pogány Ö. Gábor.

34 l

Meggyes Lánló Katalógus

Kanakapáló, 1965, o.v. A művén tul.
60 × 60 cm.

Zagva télen. 1962, Rézkarc, 170 × 165 mm.
A művén tul.

A halóra a Zagvén, 1963. rézkarc, 230 × 205 mm.
A művén tul.

Zagvaport, 1963, Akv. 220 × 340 mm.
A művén tul.

~~A Szolnoki~~ Művéntelep kiállítása. Bp. 1966
Kat. Összeáll. N. Pénzes Éva, Pojáy ö.f. 35 l.
Bev. Pojány Ö. Gábor.

Meggyes Lánló katalógus. Tul.

Szerű, 1961, o. v. 60×80 cm. A művész tul.

Megérdt Zagyva, 1965, o. l. 90×60 cm.
A művész tul.

Zagyva tél, 1961, o. v. 50×60 cm.
A szolnoki Ságvári Művelődési Ház tul.

Öregasszony, 1965, o. l. 60×80 cm.
A művész tul.

A szolnoki Művésztelep Kiállítása, Bp. 1966, kat. összeáll. N. Pénzes Éva, Pogány Ö. G.
Bev. Bogány Ö. Gábor.

34 l.

Meggyes Lánló Katalógus

Téli nap, 1962, Gouache, 235×340 mm.
A művész tul.

Lovasfocsi, 1962, Akv., 205×320 mm.
A művész tul.

Tisza ősszel, 1964, o. l. 60×80 cm.
A Szolnok Megyei Tanács tul.

A Szolnoki Művésztelep Kiállítása, Bp. 1966.
Kat. összeáll. N. Pénzes Éva, Pogány Ö. fszl.
Bev. Pogány Ö. gátor.

Meggyes Tamás — Katalógus

Javan, 1966, o. l. 70×80 cm. A művész tul.

Műtermi csendélet, 1964, o. l. 60×80 cm
A Szolnok Megyei Tanács tul.

Parasztudvar, 1959, Akvarell, 270×360 mm
A művész tul.

Nő hegedűvel, 1969, o. l. 60×80 cm.
A Szolnok Megyei Tanács tul.

A Szolnoki Művésztelep Kiállítása, Bp 1966.
Kat. összeáll. N. Penzes Éva, Pogány Ö. G.
Bev. Pogány Ö. Gábor.

3 Ft

MDK

Meggyes László

Szolnoki müvésztelep kiáll. N.Galéria 1966.okt.

MDK

Meggyes László festő

olajf.:

Téli este

Tulipánok

Vihar után

Szolnoki müvésztelep kiáll. N.Galéria 1966. okt.

MDK

Meggyes László festő

olajf.:

Halvásár

Pihenő aratók

Gabonarostálás

Szolnoki müvésztelep kiáll. N.Galéria 1966. okt.

MDK

Meggyes László festő

A halász a Zagyván, rk-

Zagyvapart, akv.

Szolnoki művésztelep kiáll. M.Galéria 1966. okt.

MDK

Meggyes László festő

Téli nap, gouache

Zagyva télen, rk.

Szolnoki művésztelep kiáll. M.Galéria 1966. okt.

MDK

Meggyes László festő

Anya, akv.

Halász, gouache

Lovaskocsi, akv.

Szolnoki művésztelep kiáll. N.Galéria 1966. okt.

MDK

Meggyes László festő

Tabán télen, o.

Tavasz, o.

Parasztudvar, akv.

Szolnoki müvésztelep kiáll. N.Galéria 1966. okt.

1979

Meggyes László festő

(1)

Lippich Gusztáv új főispán 1899 júniusában ígéretet tesz a közművelődés és közízlés terjesztésére

- A „Műcsarnok" lap műtermek építését kéri
- Bihari Sándor, Boruth Andor, Fényes Adolf, Hegedűs László, Kerusiok Károly, Katona Nándor, Mednyánszky László, Mihalik Dániel, Pongrác Károly, Szlányi Lajos, Vaszary János nevében Olgyay Ferenc memorandumot nyújt at Wlassics, gyn minisztemek - a művésztelep létesítését kérik
- lekötelezik magukat évente egy szolnoki kiállítás rendezésére
- 1901. ápr 28-án megalakul a Szolnoki Művészeti Egyesület
- első feladata - műtermek építése
- 1902 - június 29-én áladják a műtermet a honfoglaló művészeknek

Bihari Sándor, Fényes Adolf, Hegedűs László

Mihalik Dániel, Olgyay Ferenc, Pongrác K., Szlányi L., Zombory Lajosnak (2)

- Szolnok jó témát nyújtott a festészethez, mai osztrák és német festők is festettek itt régebben
- Itt festett: Sterió Károly, Böhm Pál, Aggházi Gyula, Deák Ébner Lajos
- Bihari S. a telep alapítótagja és aktív művésze haláláig
- Fényes A. az első időszakban festi a „Szegény emberek" sorozatát
- Szlányi L., Olgyai F., Mihalik D. a szolnoki táj rajongói Zombory L. főleg állatfestőként ismert, Szüle Péter portrékat, alakos-kompozíciókat fest, Zádor István rézkarcokkal foglalkozik.
- Gyakran megfordul Szolnokon Koszta József
- Barta Ernő, Zádor T., Pólya Tibor és Iván plakátokkal segítik a Tanácskormányt.
- 1919-ben visszahívják a művészeket a telepre ahova rórhazat rendeztek be.
- a két világháború között jelentős szerepet vállal a két Pólya testvér
- Aba-Novák Vilmos művészetét is jelentős évek kapcsolják Szolnokhoz
- az újonnan érkezettekét eleinte Fényes Adolf és Szlányi Lajos irányítja, majd a 40-es években Gallé Tibor.

Ehhez az időszakhoz tartozik Udvary Dezső-Klén János, Vidovszky Béla, Jávor Pál tevékenysége

- Az alkotók többsége csak nyáron van a telepen-évente közös tárlalokat rendeznek
- 1926-óta tagja a telepnek Chiovini Ferenc, a 30-as évek végétől Patzai Pál, Gáborjáni Szabó Kálmán, Mattioni Eszter, Basilides Barna,

Bemáth Aurel, Borbereki Kovács Zoltán (3)
1943-ban Kerényi Jenőt vendégtaggá fogadták.
- a háború után kimarad a telepről: Fényes Adolf, Áldor László, Révész Péter Pál, Förstner Dénes
- megrongalódtak a műternek
- 1948-tól kezdenek visszaköltözni a művészek; Chiovini F. Benedek Jenő, Bólos Sándor Patay Mihály
- 1953-58 között a telepen dolgozik P. Bak János és a telepen kivül Baranyó Sándor
- Antal Ilona 1965-ig, Palice József, Gácsi Mihály 1974-ig Mészáros Lajos 1971 ig marad a telepen
- Mai szolnoki művészek: Chiovini Ferenc, Baranyó Sándor, Berényi Ferenc, Bokros László, Fazekas Magdolna, Meggyes László festők
- Simon Ferenc, Szabó László, Nagy István szobrászok
- Bokros Júlia keramikus.
- a művésztelep nem közös vonások kialakításával jelenkedett de otthont adott a művészeknek

Egri Mária: Művésztelep Szolnokon

Múzeumi Magazin 1977/2 3-4 old.

Megyes László

Meggyes László
festő-

„Rózsekordó munkások"-ját mutatta
be a tárlaton.

Egri Mária: Téli tárlat Szolnokon.
Művészet, 1971. április - 36.oldal.

Megyes László fotóművész

a Szolnoki Városi Tanács házasságkötőtermének előcsarnokában családot ábrázoló alkotását helyezte el.

Petőfi Népe, 1971. aug. 28.

Meggyes ~~[illegible]~~ László festő

Mint a szolnoki művésztelep mai alkotója kaptak helyet művei a szolnoki galériában.

Láttuk, hallottuk.

1972. júl. 7. Petőfi, 21.13 / 11 / R.J.

Meggyes László, festőművész

a 75 éves szolnoki művésztelep jubileumi kiállítása látható a Nemzeti Galériában. — a művésztelep korelnöke Chionivi Ferenc, aki 50 éve él és fest Szolnokon, az általa személyesen is képviselt hagyományt viszik tovább a mai generáció tagjai: Fazekas Magdolna, vagy Meggyes László festménye talán a legjobb példa erre. — Meggyes László: „Vizöntő" c. képe /említve/.

TV-húradó

1978. II. 16. Televízió, 19.30 /Gné/

Nepgyes László

Családot alkotó dajtestménye
a szolnoki lázasszógkötő
tekercben van (ens.)

N.N.: Képkörmüvészeti alkotások
a lázasszógkötő tekercben

Nagyszabadság 1971 VIII. 27

Reggyes László

Halas csendélet olaj 50 × 60 ~~68 × 123~~

II. Debreceni Országos Nyári Tárlat
Déri Múzeum, 1970. júl. 19-aug. 9.

Meggyes László

1. ~~Ha~~ Halász akv. 28×39,5
2. Férfi fej akv. 30×22

II. Országos Akvarell Biennálé
1970. Eger

MEGGYES LÁSZLÓ

Festőművész. Tájképei szerepelnek a Szolnok Megyei Téli Tárlaton

Ambrus Tibor: Láttuk, hallottuk...

Petőfi Rádió, 1971. jan. 1.

MEGGYES LÁSZLÓ

Festőművész.

„Tabán alkonyatkor" és „Rőzsehordó munkások" c. képei (eml.), szerepelnek az alábbi tárlaton.

-egri-: Téli Tárlat, 1970.

Szuvok Megyei Néplap, 1971. jan. 4.

Meggyes László

Kiállít

II. Debreceni Arnóp Nyári Tárlat

Hajdú-Bihari Napló, Debrecen

1970. aug. 18.

Dél-dunántúli Képzőművészek Kiállítása

1968 1969

M.D.V

Meggyes László
Grafikus

A kiállításon bemutatta a „Dételőnei napsütés"-t, a „Vihar után"-t, a „Tavasz"-t a „Halvászat"-t, a „Szerű"-t. — „Vizöntő" (repro)

Benyi László: A szolnoki művésztelep kiállítása...
Művészet, 1967. január - 32 lap

MDK.

Meggyes László

Kiállitási kritika

Petőfi Népe 1967 márc.19.

1021

1979. IV. 28. Kossuth 12,00 Áné

Déli Krónika

- A sok majális közül a Népszabadság találkozó a Városligetben még Fórummal is szolgál. A közönség kérdéseire válaszol Ábrahám Kálmán Békessy László, Dolecsko Kornélia, Grósz Károly, Hajdu János, Körmendi István, Megyeri Károly, valamint Kiss Tibor Moszkvából, Szabó L. István Washingtonból, és Zalai István Hanoiból.
A Fórum vezetője Szabó László.
A városligeti központi szinpadon 3 órakor kezdődő rendezvényen fellép a Nevada együttes, Bnota Irén és Major Tamás is. A müsorközlő Baleczky Annamária.

Előbb-utóbb az idő is biztos a ~~tavaszra~~ emlékeztet majd. Budapest télen zárva tartó muzaumain mindenesetre nem ~~nyílik~~ Vasárnaptól ujra megnyilik ugyanis az Aquincum Muzeum, bemutatóhelyeivel együtt. valamint a Gülbaba türbe, és a középkori Zsidó imaház.

A hatvani galériában Meggyes László festményeit láthatják holnap 1/2 12-től.

A kőbányai galopp pályán rendezik meg a mai dortmundi futamok után a zsoké EB második fordulóját hétfőn 1 órától.

Akik a lóverseny pályák pénztárainál várható buktatók helyett inkább más veszélyre vágynak, most okulhatnak. Barlangi mentési bemutatót tart a Vörös kereszt Tatabányán a Szelény barlangnál ma 4 órától.

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

Megyei Lapok

SZOLNOK MEGYEI
NÉPLAP

1966 MÁR 20

— A KÖLTŐ és a műfordító című művészeti bérleti sorozat következő előadását pénteken Karcagon tartják. Közreműködnek: Bede Anna és Fodor András írók, Halda Alíz előadóművész és Mezriczki László zongoraművész. Ugyanakkor megnyitják Meggyes László festőművész kiállítását.

tében.

Lévay József kiadott versei között egész sorát találjuk azoknak a verseknek,

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

SZOLNOK MEGYEI
NÉPLAP

Meggyes László

1967. április 3. 1021

Meggyes

Meggyes László: JÁTSZÓ GYEREK

1967. április 3.

mégsem akarok Amerikába menni

— Akarsz Amerikába jönni?

— Nem. Nem akarok.

— Kár.

Már közel jártunk. A lóger után megpillantottuk a tanyát. Tehenek legeltek a tarlón. Kakas őrizte őket.

— Mit hoztatok? — vette át a batyut.

— Ezt — ültünk le az út szélére.

— Az ingem van benne?

— Az hát.

Legelgettek a tehenek. A nap már elbágyadt, leesni készült. Vörös pír futott végig a tarlón.

— Egyszer még elmegyek Amerikába — szólt Stuka.

— Az messze van.

— Sírnak. Egészen biztosan sírnak.

— Akkor inkább ne Amerikába menjünk.

— Hát hová?

— Nekem mindegy.

Ezen elgondolkoztunk. A Gödrök közben libák fürödtek. Lányok vigyáztak rájuk.

— Pénzt csak onnan küldhetünk.

— Sokat?

— Persze — hagyta rám.

— Sokat. A postás egyedül el se bírja vinni.

— Akkor gyerünk. — ugrottam én is.

A tehenek ott feküdtek a lóger közelében. Összebújtunk a fák alatt.

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

SZOLNOK MEGYEI
NÉPLAP

Meggyes László

1021

1968. április 14. SZOLNOK M

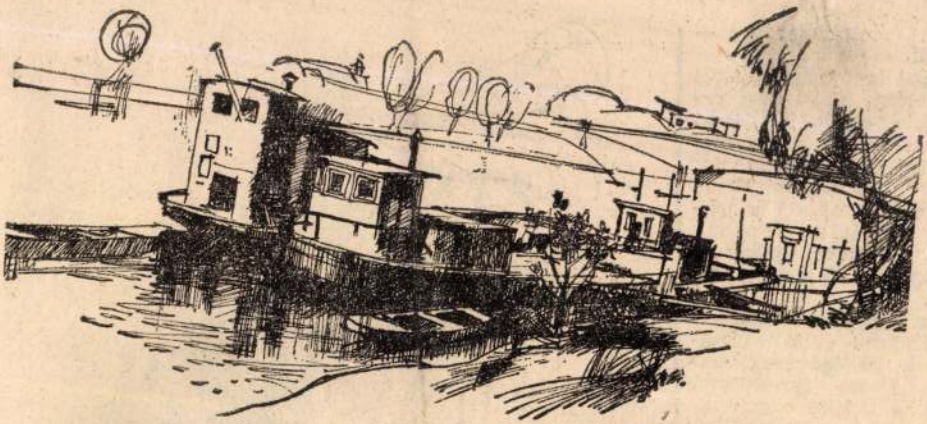

MEGGYES LÁSZLÓ: HAJÓK A TISZÁN

nyílt szembenézést —
ellával.
Sőt azt is megtette, amit
ha addig, a várkert ki-
zk felé sétált, ott leült
y vaslábú asztalhoz, ren-
lt, Bellának is egy pár
rslit, s a pincérekne
sszan magyarázta a haj-
ani szakértői véleményt:
A homlokdudor tipikus..."
A pincérek fejüket csó-
ilták.
Bella négy kölyköt ve-
tt. Korcsok voltak az is-
nadták, de kedvesek, vak-
k, s Alajos furcsállotta
olna, ha másként sikerül-
ek. Finom táplálékkal
mte az anyát, ott tüsténe-
edett körülötte, vendége-
et hívott látására.

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

SZOLNOK MEGYEI
NÉPLAP

1968 MÁJ 31.

Meggyes László

1968. május 31. 1021

Művésztelepi hírek

A megye több községében bemutatták Palicz József képeit. Legutóbb a kunhegyesi művelődési házban láthatta a közönség a kiállítást.

Meggyes László meghívást kapott az augusztusban Egerben rendezendő Országos Akvarell Kiállításra. — Tájképeket, csendéletet és portrét küldött be. Szerepel képeivel a szegedi tárlaton és a mezőtúri kiállításon is.

Nagy István szobrász a közeljövőben három helyen állít ki. Miskolcon a tokaji művésztelepen dolgozó művészek kiállításán tavaly nyáron Tokajban készített munkáiból láthat néhányat a közönség. Meghívták a budapesti Studió kiállítására és a Mezőtúron rendezendő tárlatra is. A Bulgáriában rendezett kiállításon szereplő „Hátranéző" című kisplasztikájára bolgár vevő jelentkezett, most folyik a levelezés a vásárlás ügyében.

Szabó László előreláthatólag júniusban Bulgáriába utazik a szolnoki művészek kiállításának zárására. Jelenleg a szolnoki felszabadulási emlékmű figuráján dolgozik. A múlt hónapban kamarakiállítása volt Szolnokon, s a mezőtúri kiállításra is küldött egy kisplasztikát.

Május 31., péntek Angéla napja

A Nap kél: 3.51, nyugszik: 19.33 órakor. A Hold kél: 6.42, nyugszik: 23.26 órakor.

SZÍNHÁZ

Újság. 18,40: Oláh Kálmán népi zenekara játszik. 19,25: Sporthíradó. 19,36: Mesterségünk címere... 21,16: A hónap slágerei. 21,45: A Bécsi Filhormónikusok műsorából. 22,20: Randevú. — 23,00: Kamarazene. 0,10: Kóczé Gyula népi zenekara játszik.

PETŐFI RÁDIÓ:

10,00: Zenei műsor. 10,45: Válaszolunk hallgatóinknak! 11,00: Zenei műsor. 11,20: Mit üzen a Rádió. 12,00: 15 perc krimi könnyűzenében. — 12,15: Zenekari muzsika. 13,00: Jegyzet 13,15: Cimbalom, furulya és tárogató muzsika. 13,37: Borgulya András fúvósműveiből. 14,08: Magánvélemény közügyekben. 14,28: Jussi Björling énekel. Szigeti József hegedül. 14,44: Kutyabarátok ötperce. 14,49: Délutáni frissítő! 15,18: Fenntartott hely. — 15,43: Bartók: Magyar képek. — 15,55: Édes anyanyelvünk. — 16,05: Pol-beat. 16,17: Irodalmi érdekességek. 16,22: Egressy dalok. 16,33: Solti György operafelvételeinkből. 16,55: Beszéljük meg... 17,00: Ötórai tea. — 18,10: Népdalcsokor. — 18,40: Hangverseny a stúdióban. 19,15: Két operettdal. 19,25: Láttuk, hallottuk. 19,45: A Prágai Madrigálénekesek műsorából. — 20,27: Verdi: Az álarcos bál. — 21,20: Ismeretterjesztő előadás (pol.) — 21,35: Az operaközvetítés folytatása.

TELEVÍZIÓ

BUDAPEST:

8,05: Iskola-tv. Élővilág (Alt. isk. V.) 8,45: Angol nyelv. — 9,55: Fizika. (Alt. isk. VII.) — 10,20: Az óvodai nevelésről. — 11,05: Élővilág (alt. isk VI.) — 13,39: Élővilág. (Alt. isk. V.) — 15,25: Fizika (ism.) 16,10: Élővilág. (Alt. isk. VI.) (ism.) 18,00: Hírek. 18,05: Reklám-műsor. — 18,10: Magyar őstörténet I. — 18,30: Viasz varázslat. — 18,50: Jazz iskola. — 19,05: Esti mese. — 19,15: A hírtől a kommentárig. Külső-

1909 DEC

1021.

Meggyes Ferenc fiúnló

MEGGYES LÁSZLÓ: TÉL

SZOLNOK MEGYEI NÉPLAP
Szolnok

SAJTÓFIGYELŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 81
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

vok, illetőleg
ülmények
lyen akadá
azdaságur
önösen
iszonyl
nuláci
ozza
end
ur
na
erme
saját
mind a b
zűkre korla
tényezők lass
gyébként termés
ogva gyorsan előrehalado
yamatot.

Én személy szerint úgy
télem, hogy közepesen gyors
esz ez a folyamat, ami az
lőrevivő és az akadályozó
ényezők kölcsönhatása foly-
án jön létre. Maga a fej-
ődés szubjektív tényezője
agyon erős. Mind mezőgaz-
aságunk gazdaságpolitikai
ányításában, mind a gaz-
aságok vezetésében és ál-
alában az agrárközvéle-
ényben uralkodnak az elő-
evivő erők. Mindenütt
karják nagyüzemi mezőgaz-
aságunk teljes korszerűsíté-
ének a megvalósítását és
zért meg nem szűnő erő-

g
zó-
eres-
vál-
ségéhez

korszerűsö-
mata a ter-
tek és állami
gaz
, belső üzemi
szerve e is kihat. To-
vábbfejlődik vállalatszerű
gazdálkodásuk, s a bennük
dolgozók is mindinkább a
munkás-szakmunkás pozíció-
jába kerülnek. És emellett
sokféle feldolgozó és kiegé-
szítő ipari tevékenység fog
kifejlődni mezőgazdasági
nagyüzemeinkben. Mindez
együtt azt jelenti, hogy me-
zőgazdaságunk határozottan
és egyértelműen iparosodik.

MDK

Meggyes László, Szolnok

olaj:

Halász varsával

Csendélet

Tisza

Csendélet barackkal

Anya

Téli Tárlat Szolnok 1967. dec.

Damjanich Mus.

Meggyes László (1928-) festő

A Szolnoki művésztelepen dolgozik

Kaposvári Gyula: Szolnok művészei

Nép művelés 1968 VII. n. 34 old.

Meggyes László

A Szolnoki Művésztelep Tagja

B. A.: Közgyűlés után

Szolnok Megyei Néplap 1968 XI. 29

Meggyes László

Festményekkel szerepel a
Szolnok megyei téli tárlaton

Ridegvár: Év végi tárlatok
videken

Magyar Hírlap 1968 XII. 23

Meggyes László
festő

M.D.K

Virpárti akvarell jól vett
részt a tárlaton.

Pogány Ö. Gábor: A Sárospataki Galéria
Művészet, 1968. július – 12 lap.

Megyes László

Délutáni napsütés (elm.)
szerepel a Fiatal Kép. mův. Studiója
kiállításán

Ridep gábor: Szolnokiak a Studió
jubileumi kiállításán

Szolnok Megyei Néplap 1969 I:19

Magyar László

Lackó; Tél; Csendélet tegedűvel
i bépekkel (ennl.) szerepel a
Tavaszi Tárlatos Szolnokon

Ridag Gábos: Tavaszi Tárlat 1969

Szolnok Magyar Hélyap 1969 V. 22

Meggyes László
festő

M.D.Y

Délutáni vapsutés" - e derűs
" vigasztaló -

Vidos Zoltán, A Fiatal Képzőmüvészek
Müvészet 1969 okt.19.lap

Meggyes László festő

Ka-mara-kiállítása nyílik a szolnoki
művésztelepen

N.N: Kiállítások

Szolnok Megyei Néplap 1969 XI.12

Meggyes László
festő

A kiállitason Lacki fiúportréja
és a „Tél" c. tájképe igen nonzív.

Oelmacher Anna: Közép magyarországi ...
Művészet, 1969. november – 43 lap.

Meggyes László
festő -

„Lacko" (repro)

Oelmacher Anna: Középmagyarországé ...
Művészet 1969 november - 43 lap.

Meggyes László
festő

Az „Alhonyat", a „Lacho",
és a „Naplemente" képei
szerepelnek a tárlaton.

Egri Mária: A Szőrép – magyarországi ...
Művészet, 1969 november – 44 lap

Meggyes László

szerepelt az alföldi művészek Tavaszi Tárlatán.

Szolnok megyei Néplap 1967. ápr. 23.

MDK

Meggyes László

Csendélet hallal, o.

Szegedi nyári tárlat, Mora F.Muz. 1967.jul.

MDK

Heinrich Ehmsen festő

Heinrich

MDK.

Meggyes László

Kiállitási hir

Szolnokmegyei Néplap 1967 má juni.2.

Meggyes Kaszló
festő

M.D.V.

A környezőtáj lírai hangulatát rögzíti képeben

Kovács Gyula: Közép-magyarországi képzőművészek ....
Művészet, 1967. szeptember. 46 lap.

1021

Meggyes László

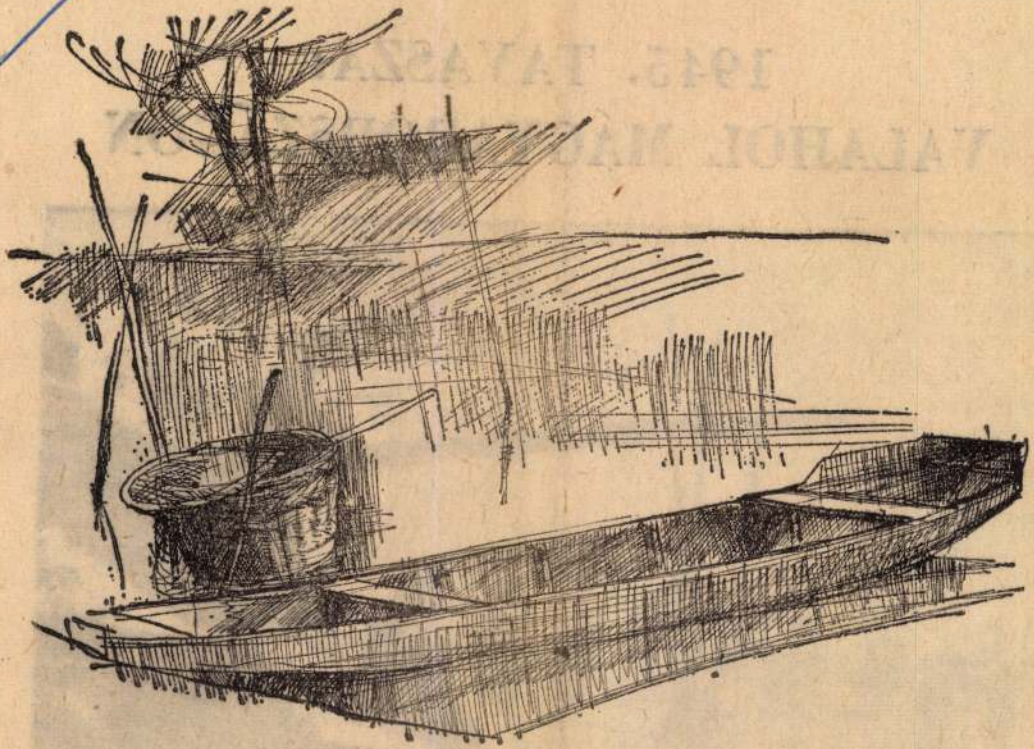

Meggyes László: CSÓNAK A ZAGYVÁN

1945. TAVASZA: VALAHOL MAGYARORSZÁGON

Meggyes László
MTI SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRLAP
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068. 337-748. 340-726

SZOLNOK MEGYEI NÉPLAP

1970 SEP 6

1021

Meggyes László: Zagyvahíd

Zelk Zoltán:

Körbe — körbe

Kórház eszpresszó orvosságszag
Kérek egy duplát azután
Kórház eszpresszó orvosságszag
Fizetek főúr azután
Kórház eszpresszó orvosságszag
Tompa kövön tompa falábak
Tompán kopogva körbe járnak
És azután és azután

Bencze József:

Vadgalamb

Szép galamb, vadgalamb
jer az én házamba,
gyászgyűrűt nyakadról
változtass aranyra.
Szeretem a tollad
bóbitás szép kontyát,
kiköltesz a csöndből,
ha kedvemet rontják.

Andrássy Lajos:

Valakinek, ki úgysem érti

Ki forradalmár: sosem szeleburdi.
Hebehurgyán a Törvényt élni sem,
oktatni sem lehet, fly „mondolat" csak
csapdos s nem nézi kiben üt sebet,
nem egyszer, józan fontolás helyett
gazdába csap... Lehet, ficánkolása,
szemnek
impozáns látvány, s fülnek is hatásos,
a lélek bizony nem rezdül gyökérig
tőle — mint bumeráng viszont lehet
halálos.

Pardi Anna:

HOSSZÚ ÉLET

Három napból állt.
Az első nap húsz esztendő.
A második nap ötven esztendő.
A harmadik nap
hetven év legfontosabb percei
csak egyetlen személlyel
s csak a haláláig igazolhatóan.

GYEI NÉPLAP

A legenyhébb büntetés: hat év és egy nap

1970. augusztus 1-én 560 amerikai fiatal töltötte börtönbüntetését külföldi országokban — a vád minden esetben kábítószer-csempészés. „Könnyű pénzszerzés a vakációra..." ez a jelszó, az elképzelés, amely végülis a Közel- és Közép-Kelet, vagy Európa börtöneibe juttatta az Óceánon túlról jött fiatalokat. Az Államokban viszonylag olcsó a hasis és az LSD; Európában a háromszorosát lehet megkeresni vele. A képlet fordítottja is igaz; Kis-Ázsiában, a Közép- és Közel-Keleten vásárolva meg a „port" Kanadában és az USA-ban lehet szép profitot felvenni. Ahogy a próbálkozók száma nő, úgy fokozódik ellenük a védekezés, úgy szigorodnak a börtönbüntetések.

Nézzünk néhányat a lebukottak közül. A spanyolországi Cadiz börtönében 21 éves fiú és lány, házasok, egy Midwestern-i kollégium tanulói.

Nászútjukat töltik

a szigorú falak között. Tangerben vettek három fontnyi hasist, — az utcán, ahol kizárólag a vámhatóságok besúgói ajánlgatnak kábítószert. Algetira kikötőjében már tárt karokkal várták őket, s néhány napon belül a bíró már ítéletet is hirdetett. Saját bevallása szerint szimpatikusnak találta a „megtévedt fiatalokat", a legenyhébb büntetést szabta rájuk. Hat évet és egy napot. Egy kanadai diák, Max Belson, elájult a vádlottak

rikaiakkal. Az embert itt kétszer adják el: egyszer mikor a hasist rásózzák, másodszor, mikor elkapják. A kettő között az én esetemben tíz perc volt a különbség..." Még egy adalék a Kuniczak dossziéból: Korfu foglya azonos az „Ezerórás nap" című könyv milliomos szerzőjével...

És ha már a híresség eknél tartunk, Ronald Emmons, a nagypénzű

kosárlabda-sztár

öt évet kapott Törökországban, kétkiló hasisért, amit Afganisztánból próbált átcsempészni. Vagy ott van W. B. Leithead, egy nemzetközi hírű kanadai építész fia. A Szovjetunión keresztül próbált kábítószert csempészni. Ő úszta meg a legolcsóbban. Három és fél kiló hasisért — Afganisztánban 900, az USA piacon 7 ezer dollár — három évet kapott, de amnesztiával már két év után visszajutott Vancouverbe.

A variációk szinte végtelenek. Van, aki kosárlabdába dugja, van aki autója kipufogójába gyömöszöli, van aki duplafalú bőröndben vagy ruhájába rejtve próbálja az értékes port a határon átmenteni.

Az amatőrök esélyei

minimálisak. Constantin Ciciacopoulos, az Evros-hídi görög vámállás főtisztviselő-

Lopez, a spanyol Algecira kábítószer specialistája: „Évente másfél millió ember érkezik a kikötőbe Tangerből, onnan, ahol a kábítószer olyan magától értetődő, mint a dohány, és nem is sokkal drágább. Minden csomagot felbontunk, minden kocsit átvizsgálunk. Kellemetlen dolog, különösen akkor, ha találunk is valamit: hat év és egy nap a minimális büntetés, s ez bőven elég ahhoz, hogy összetörje egy ember életét..."

A nyugat-európai sajtó és az amerikai lapok minden esetről hírt adnak, kolumnás cikkekben, képriportokban számolnak be egy-egy letartóztatásról. Az amerikai fiatalok — legalábbis

a kábítószer-csempészek

— mégis optimisták: bíznak az amerikai útlevélben, otthoni összeköttetéseikben, szüleik pénzében. Tévednek. Washington — csendben elmegy a történtek mellett, s a helyi nagykövetségek sem túlzottan lelkesednek a közbenjárásért. George Wells, a madridi nagykövetség attaséja: „Ezek az emberek nem ártatlan fiatalok. Belefáradtunk már a vérző szívek ápolgatásába, — viseljék tettük után ők a felelősséget. Megérdemlik, amit kapnak..." A szülők közül sokan egyszerűen elfeledkeznek börtönbe jutott csemetéjükről — nem írnak, nem küldenek pénzt

MTI SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRLAP
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068. 337-748. 340-726

SZOLNOK MEGYEI NÉPLAP

MEGGYES LÁSZLÓ

19.. OKT 25
1021

MEGGYES LÁSZLÓ: AKT

LNOK MEGYEI NÉPLAP

„Vagy esik, vagy elnököt választunk" — Ismét elnök nélkül a jászdózsai Tarnamenti Tsz

„Mi vagy azért nem dolgozunk, mert esik az eső, vagy azért, mert elnököt választunk". — Megállapítás a jászdózsai Tarnamenti Tsz vezetőségi ülésének jegyzőkönyvében. Az elkeseredett kijelentő Simits Péter, a fiatal mezőgazdász. És nem ci-

sáig, főagronómusi tisztséget töltött be. Sokakat meglepett jelölése. A homokiak, a tanyai emberek jelöltjeként indult. A községben élők, a Seres brigád heves ellenzése ellenére. Ludrik István traktoros fázósan összehúzza magát az októberi esti határ-

Sokáig a padláson volt a fejőgép-berendezés. Alacsonyak a hozamok. Az idén a rossz időjárást beszámítva is nyolc mázsa volt a búzatermés átlaga. Simits Péter főmezőgazdász nemrég hagyta el az egyetemet.

— A diplomám háromnegyede nem ér semmit. Olyas-

MTI SAJTÓFIGYELŐ

MAGYAR HÍRLAP

BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51

Telefon: 138-068. 337-748. 340-726

SZOLNOK MEGYEI NÉPLAP

1970 NOV 1

Meggyes László: Csendélet

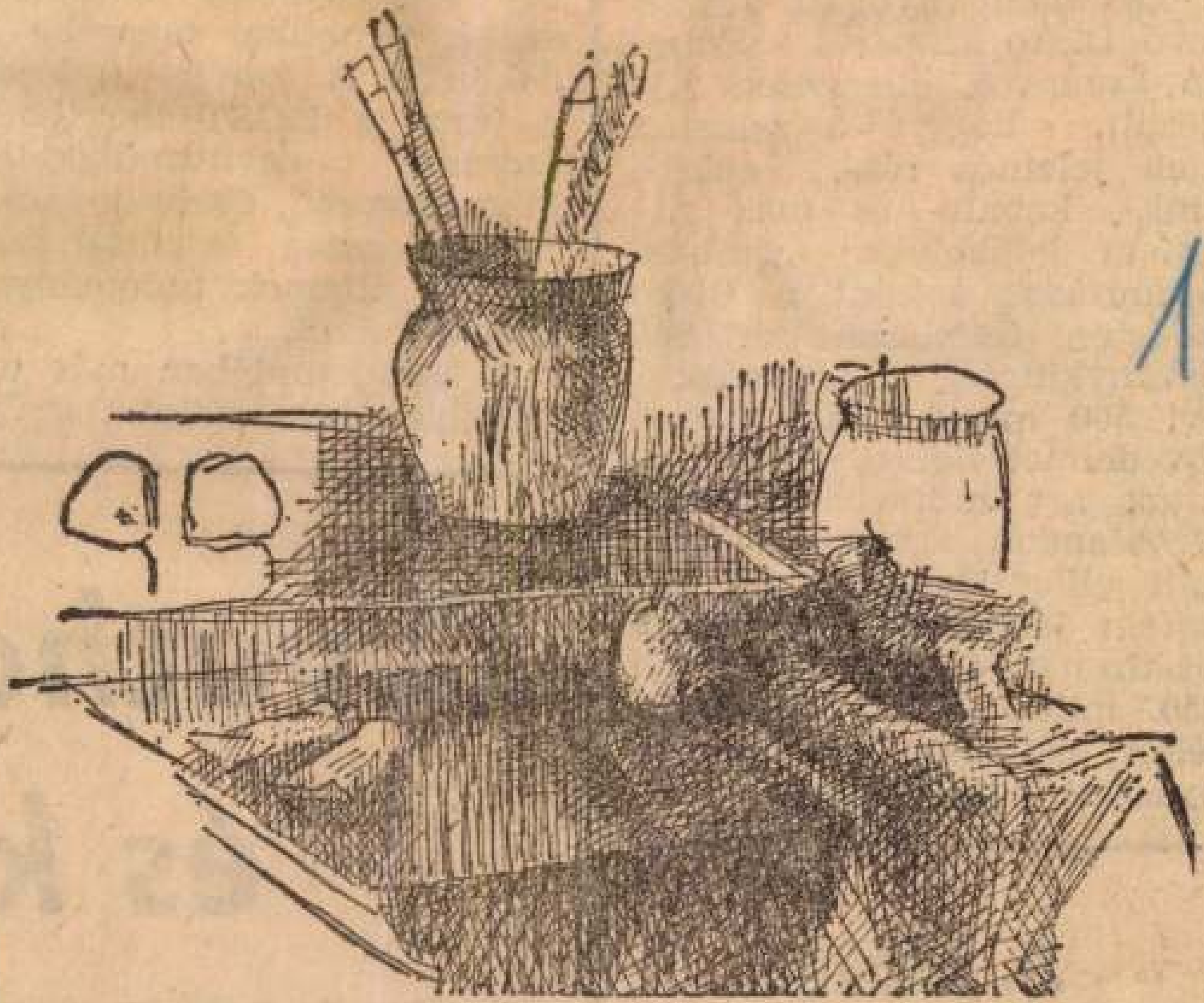

1021

G

N.
kutat
a Gr
levő
zó á
derül
igen
cink
kafém lelőhelyei
Számítások szerint a Disko szigeten felfedezett értékes ásványkincsek kiaknázása évi 500 millió dán korona jövedelmet hozna. A vizsgálatok azt mutatják, hogy Grönlandon vannak a nyugati világ leggazdagabb ritkafém lelőhelyei és, hogy tíz-tizenöt éven belül évi 350 millió dollár értékben lehet exportálni az itt bányászott ritkafémeket.

A világ

...sági alkal-
...) más
...ny és
...gazda-
...éke is
...udósok
...etében
...ködnek
...ovákia,
...s szo-
...mányos
...ciálista ...
központjaival.

A Szovjetunióban már tekintélyes tapasztalatot gyűj-

Divathá
és k

Az elmúlt néhány évben

1021 1970 AUG 20

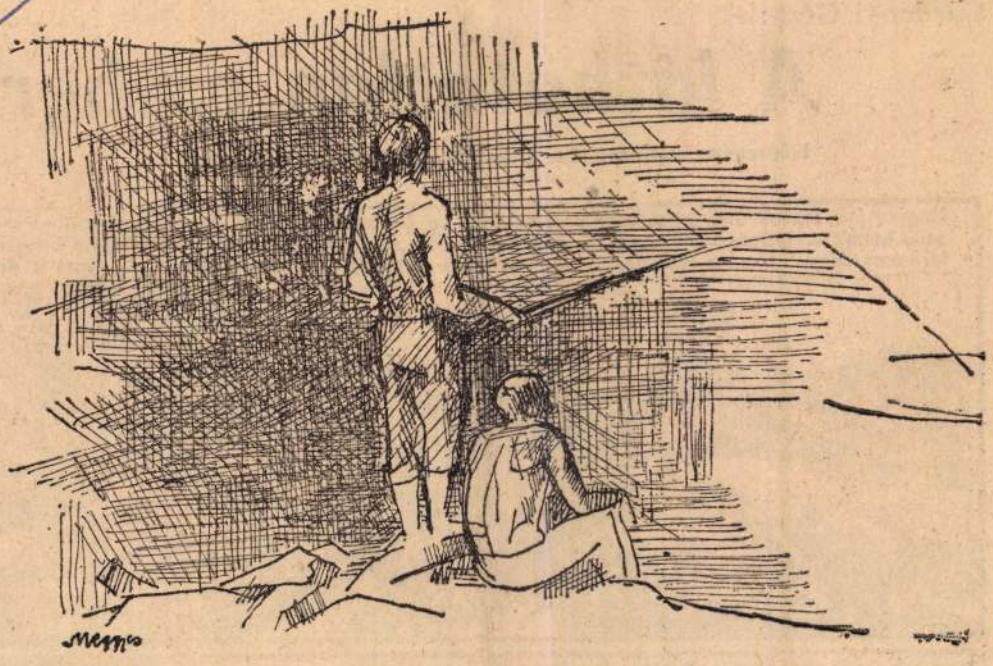

MEGGYES LÁSZLÓ: HORGÁSZOK

Gárdonyi Géza:

A láthatatlan ember

Képregény változat: Cs. Horváth Tibor, Korcsmáros Pál

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRLAP
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 61
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

SZOLNOK MEGYEI NÉPLAP
Szolnok

1970 JAN 25

SZOLNOK MEGYEI NÉPLAP

1021

Meggyes László

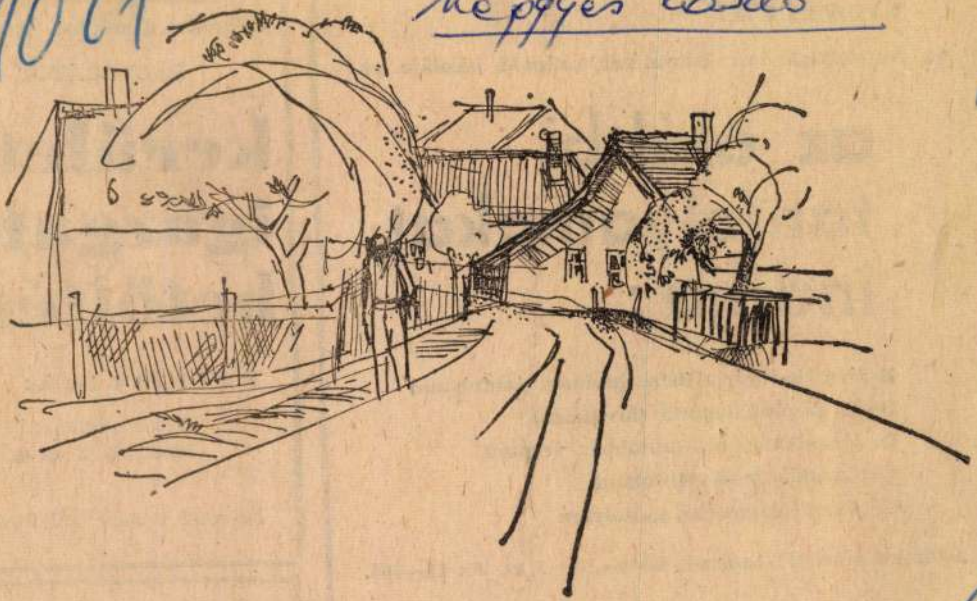

MEGGYES LÁSZLÓ: HÁZAK

FIGYELEM!

Az Autóközlekedési Tanintézet szolnoki iskolája az

az alábbi tanfolyamokat indítja:

B járműkategória (nem hivtásos tanfolyam)
B—C járműkategória (hivatásos)
D járműkategória (autóbusz vezetői)
Gépjárműkezelői tanfolyam
Gépkocsi ügyintézői tanfolyam

Jelentkezni lehet: Szolnok, Eötvös tér 3. sz. T.: 11—865.

Törökszentmiklósi Állami

PÁLYÁZATOT HIRI

kerületi igazgató betöltésé

Feltételek:

Agrártudományi végz
legalább 5 éves gyak

Felvétel esetén útiköltséget

Értesítjük kedves vevőinke
tőlünk vásárolt, vállalatunk
tott, importált

1970 MAJ 24
Meggyes László
SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRLAP
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

SZOLNOK MEGYEI NÉPLAP
Szolnok

1021

MEGGYES LÁSZLÓ: USZÁLYOK A TISZÁN

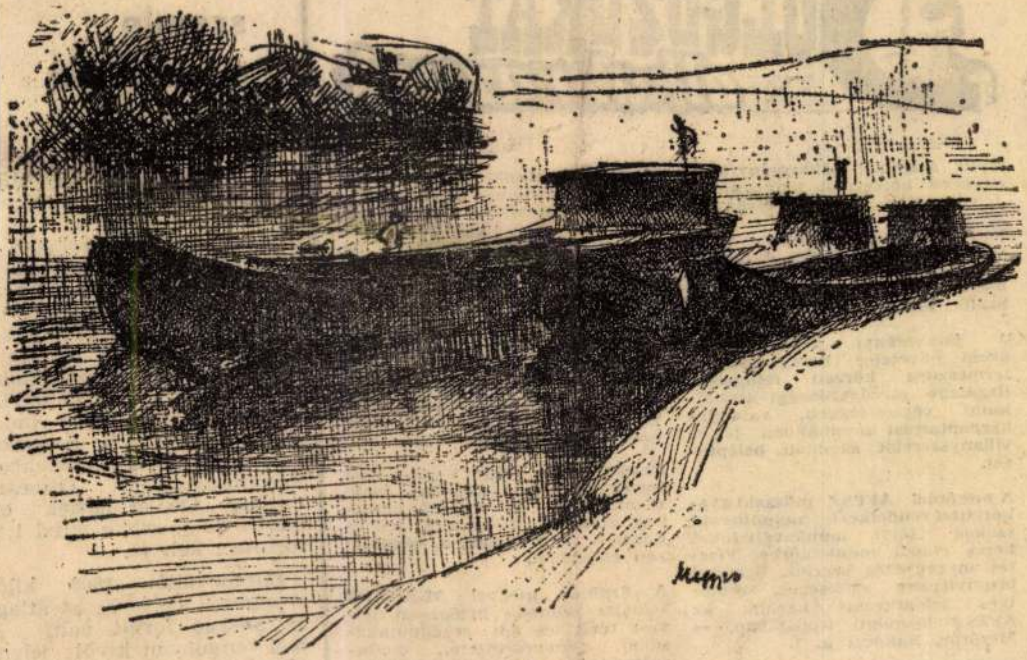

DOLGOZÓKAT alkalmazunk

Nyílt árusítási takarmányraktárunkhoz bolvezetőt keresünk. — Jelentkezés a szolnoki tárháznál.

Férfi dolgozót segédmunkásnak felveszünk, ugyanott nyugdíjas női dolgozót vasalónőnek alkalmazunk. — Jelentkezés: Tisza Szálló, Szolnok.

A jászberényi dohánybeváltó üzem felvételre keres dohánytermesztési körzeti felügyelőt (legalább mezőgazdasági technikumi végzettséggel), valamint karbantartási munkákban jártas villanyszerelőt azonnali belépéssel.

A mezőtúri ÁFÉSZ műszaki gyakorlattal rendelkező vas-műszaki szakos férfi munkavállalókat keres eladói munkakörbe. Fizetés megegyezés szerint. Erkölcsi bizonyítvány szükséges, személyes jelentkezést kérünk az ÁFÉSZ központi irodájában, — Mezőtúr, Rákóczi u. 1.

A kékestetői Állami Gyógyintézet pályázatot hirdet egy E: 513 kulcsszámú szakácsi és E: 517 kulcsszámú fűtői állásra. Fizetés kulcsszám

A BVM szolnoki Gyára Épületelemgyár Szolnok, Tószegi út — azonnali belépéssel állandó munkára felvesz: férfi, női segédmunkásokat, villanyszerelő, lakatos, burkoló, kőműves, ácsszerelő, hegesztő, betonelemgyártó, Diesel-mozdonyvezető, — targoncavezető és hiddarus szakmunkásokat, valamint elektroműszereszeket. Fizetés megegyezés szerint. — Minden második szombat szabad. — Vidékieknek munkásszállást biztosítunk. Felvételre jelentkezni a gyár munkaügyi csoportjánál lehet.

Jászalsószentgyörgyi Vegyes Ktsz felvételre keres: kőműves szakmunkásokat és segédmunkásokat azonnali belépéssel. Jelentkezni a fenti címen, a személyzeti előadónál.

A Szolnok megyei AGROKER Vállalat azonnali belépéssel felvesz férfi és női segédmunkásokat, gépkocsivezetőt, motorszerelőt és nyugdíjas éjjelőrt. Jelentkezés a vállalat Tószegi úti központjában.

SZOLNOKI és Szolnok környéki

Szombati szemle a szolnoki piacon

A tegnapi esős idő, mi semmi másnak, a piacn sem kedvezett.

Baromfiból — csirkéből tyúkból egyaránt — kev volt a felhozatal és az ár a szokásosan magasak vo tak. Tejfelből és túróbó sem volt nagyobb felhozata az utóbbi hetekben kiala kultnál, sőt ezt is többnyir az esős idővel lehet indokolni. tojásból is kevesebb volt az utóbbi hetekben megszokottnál. Összesen mintegy 4200-at hoztak eladásra és ez szinte mind 1,20 forintért kelt el.

Burgonyából 1600 kilogrammnyi volt és az átlagár 3—3,50 forint volt. A régi burgonyán kívül jelentéktelen mennyiségű újburgonya is volt a piacon. Sárgarépából, petrezselyemből

Meggyes László

MSZ SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRLAPKIADÓ BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-776

SZOLNOK MEGYEI NÉPLAP
Szolnok

1021

1970. június 21. SZOLNOK M

Meggyes László: Zagyva-torkolat

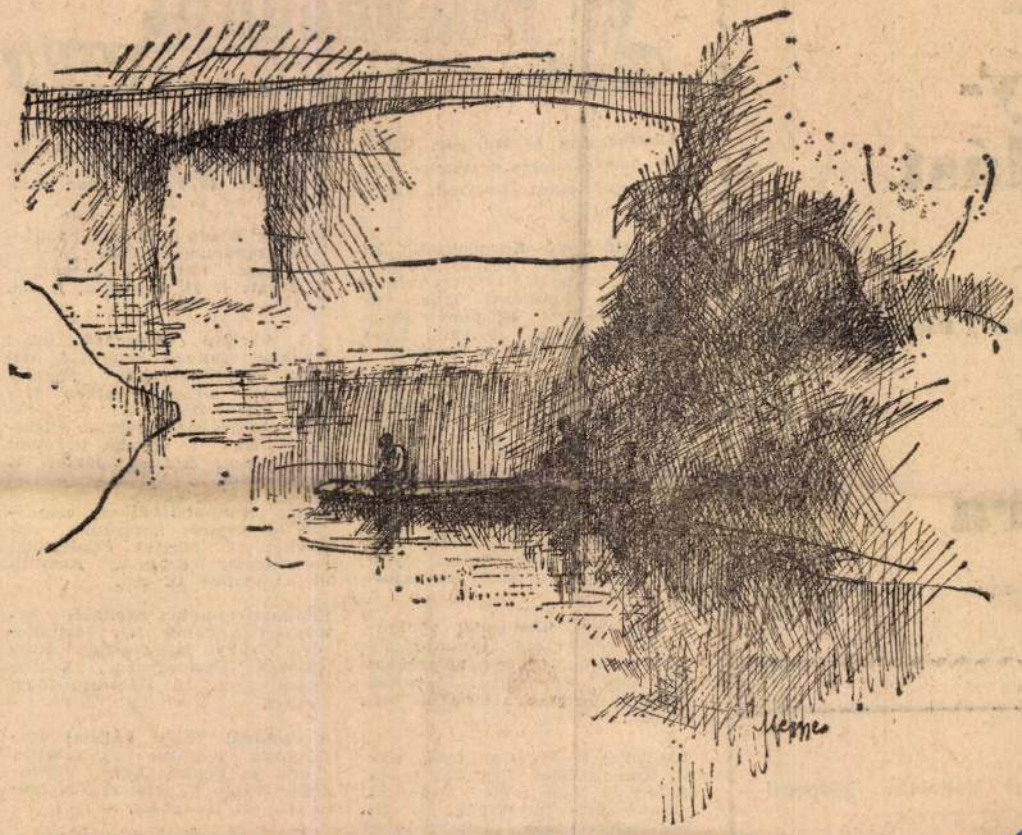

. B.
lya

y-
lást
Z
akor a Pacsirta u. 13. sz.
-
sra
nszemélyek és közületek

ipari Vállalata központi
épéssel felvesz:

Állatforgalmi és Húsipari Vállalat portást keres felvételre. Jelentkezni lehet: Szolnok, Vágóhíd u. 70.

Adatfeldolgozó Központunk jól képzett raktári adminisztrátorokat keres fiatal férfiak személyében. Jelentkezni lehet: az Adatfeldolgozó Központ pénzügyi osztályán. Szolnok, Liget u. 36. alatt. Telefon: 12—378.

16 évet betöltött lányokat szövőnőnek felvesz a Pamuttextilművek Jacquard Szövőgyára. A betanulási idő 12 hét: ezen idő alatt havi 1050.— Ft brutto fizetést, és napi 1.— Ft-ért ebédet biztosítunk. Lakást minimális térítés mellett leányotthonszerű elhelyezésben adunk. Jelentkezés: írásban a P. T. M. Jacquard Szövőgyár üzemgazdasági osztályán. Budapest, XIII., Szekszárdi u. 19—25

Mérlegképes könyvelőt, gyakorlattal rendelkező közgazdasági technikumot végzett dolgozókat keresünk felvételre. „Azonnali belépés" jeligére a szolnoki hirdetőbe.

Lányokat 15 év felett fonó, szövő átképzőskén, férfiakat festődébe és kikészítőbe betanított munkásként felveszünk. Levélbeni jelentkezésre részletes tájékoztatást adunk. Finomi Gyapjú

Éjjeliőrt felveszünk. Jelentkezés: hétfő, szerda és csütörtöki napon. Vas- és Faipari Ktsz. Szolnoki Ostor u. 1.

Lapunk Kiadó Vállalata gyakorlattal rendelkező gyors és gépírót keres felvételre. Jelentkezni lehet: I. sz. Irodaház, I. em. 7. ajtó.

A karcagi Városgazdálkodási Vállalat azonnali belépéssel felvesz virágüzletvezetői munkakörbe — virágkötészetben jártas női dolgozót. — Fizetés megegyezés szerint. Jelentkezni lehet a vállalat központi irodájában. Karcag, József A. u. 6. szám.

Érettségizett statisztikai előadókat és gépírót keresünk. Jelentkezés: Megyei Statisztikai Igazgatóság Szolnok, Kossuth tér, Irodaház II. em.

Gépkocsivezetőket azonnali belépéssel veszünk fel. Jelentkezés: Vízügyi Igazgatóság Közlekedési Üzemegység, Vörös-hadsereg u. 34. Gázcsere telep mellett.

A szolnoki Tüzép Vállalat áruforgalmi osztálya gyakorlott gyors- és gépírót keres. Jelentkezés Tüzép Vállalat fsz. 9. szoba (I. sz. Irodaház).

A Férfi Fehérneműgyár kisúj-

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRLAP
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

SZOLNOK MEGYEI NÉPLAP
Szolnok

1970 JAN 4

1021

1970. január 4.

Meggyes László

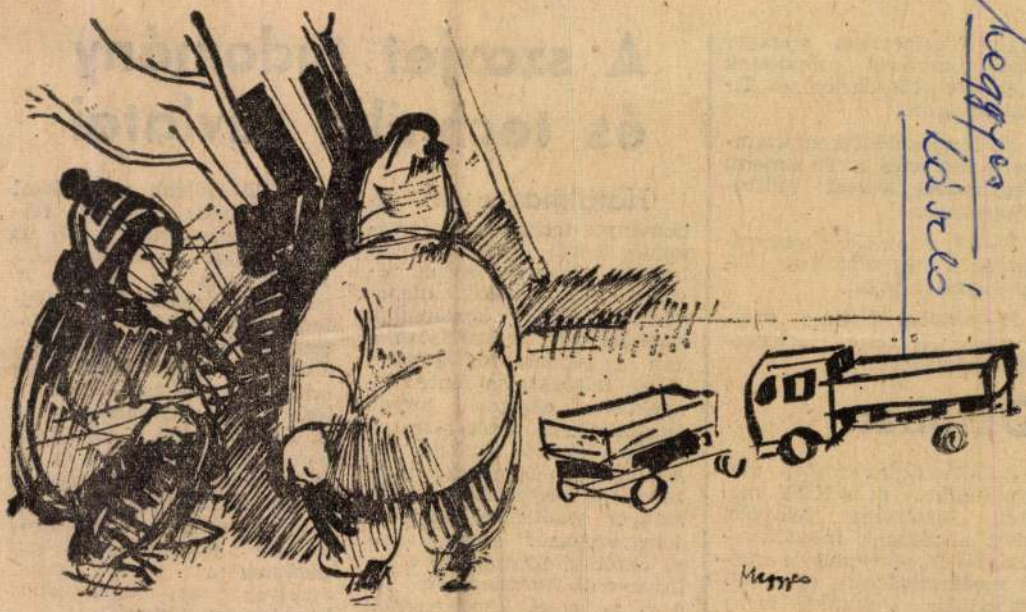

MEGGYES LÁSZLÓ: JÁTSZÓ GYEREKEK

kukoricatermesztési országos tapasztalatcserét rendeztek Újszászon, Mezőhéken és Tiszaföldváron.

16. Megkezdődött az üzemszerű termelés a Tiszamenti Vegyiművek kevert műtrágyagyárában.

27—28. Szolnokon megrendezték a hagyományos Tisza-ligeti napokat.

29—október 8. Észt pártmunkás delegáció tartózkodott megyénkben.

Október

2. A szakszervezetek megyei tanácsa és a KISZ megyei bizottsága felhívást adott ki hazánk felszabadulásának 25. évfordulója méltó megünneplésére és a felszabadulási munkaverseny megrendezésére.

3. A Szigligeti Színházban megtartották Jókai Anna Fe-

A szovjet tudomány és technika távlatai

Hatalmas méretű tudományos-technikai forradalom korát éljük. Az emberiség története során tevékenykedő tudósok kilencven százaléka kortársaink közé tartozik. A Szovjetunióban a tudományos kutatók és a felsőoktatási intézményekben oktatók száma meghaladja a nyolcszázezret. A Szovjetunió Tudományos Akadémiája különböző intézeteiben *harmincezer tudományos munkatárs* dolgozik, háromszázszor annyi, mint az októberi forradalom előtt. *Ugyancsak harmincezerre tehető* az egyes köztársaságok tudományos akadémiáiban dolgozó munkatársak száma. A Szovjetunió többi akadémia legkülönfélébb anyagokkal való ellátását. Sikeresen fejlődik a gépgyártás, amely új technológiai folyamatok létrehozásának az alapja. A technikai haladás egyik legfontosabb eszköze a rádióelektronika, amely többek között az elektronikus számítógépek építésénél nélkülözhetetlen. Ugyancsak nagy fejlődés várható a közeljövőben a közlekedésben és az építőiparban, előrehalad a mezőgazdaság kemizálása és mechanizálása is. Óriási gyakorlati jelentőségük van azoknak a kutatásoknak, amelyek az úgynevezett kvantumgenerátorokkal — a laserekkel — folynak. A lasersugarakat már napjainkban is felhasználják bizo-

Meggyes László

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRLAP
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 61
Telefon: 138-068, 337-748, 340-724

SZOLNOK MEGYEI NÉPLAP
Szolnok

1970 APR 26
1021

MEGGYES LÁSZLÓ RAJZAI

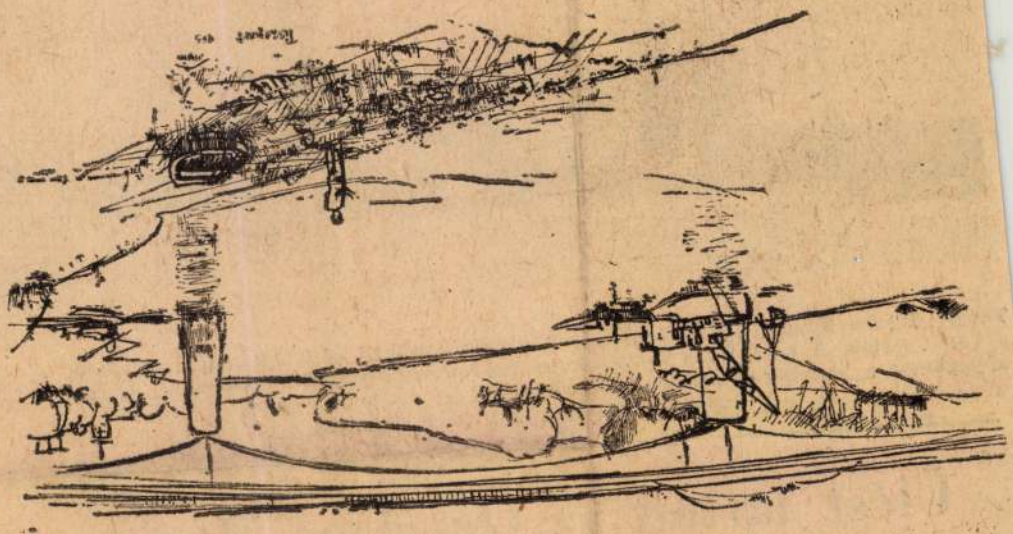

TISZAPART

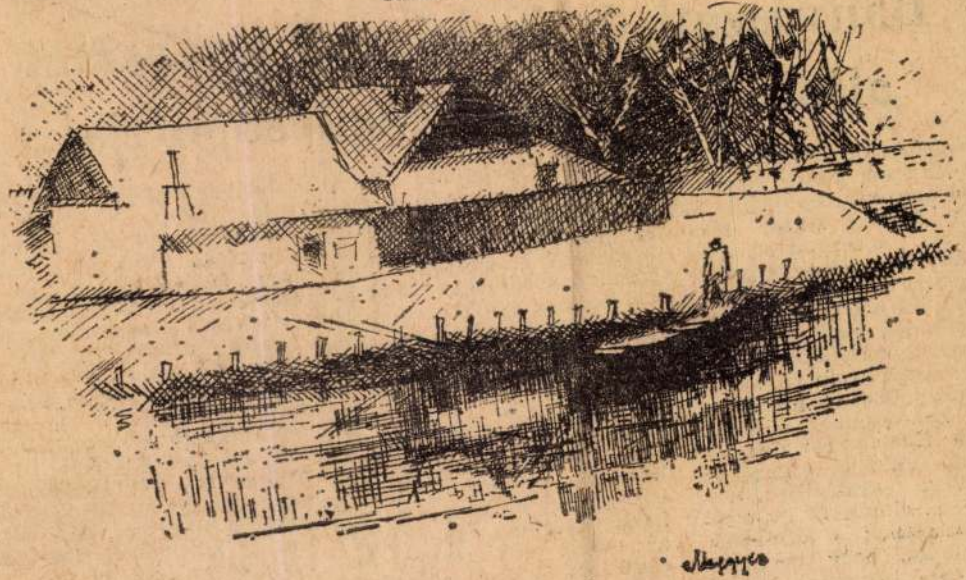

MEGÁRADT ZAGYVA

NÉPLAP

Tavaly ősz óta üzemel Jászberényben a 7-es számú AKÖV új telepe a Hatvani úton, a város szélén. A korszerűen felszerelt telepet az idén tovább fejlesztik. Üzemanyagkutat és darabárus raktárt építenek hozzá. Így ez lesz a Jászság egyik legszebb, legkorszerűbb forgalmi műszaki bázisa

Ülést tartott az Országos Magyar Bányászati és Kohászati Egyesület alföldi termelési szakcsoportja

Pénteken a Szolnok megyei Műszaki Hetek rendezvényeinek keretén belül az SzMT Ságvári körúti székházában ülést tartott az OMBKE alföldi termelési szakcsoportja. Az ülésen a vidéki olajbányász üzemek küldöttei is résztvettek. Az elhangzott előadások az alföldi szénhidrogén bányászat 25 éves fejlődését méltatták.

Dr. Zakó Vilmos, a Nagyalföldi Kőolaj- és Földgáztermelő Vállalat igazgatóhelyettese előadásában elemezte az elmúlt 25 év olajbányászatának történetét. Elmondotta, hogy ma már több ezer kilométer hosszú távvezetékrendszeren áramlik az alföldi földgáz a fogyasztók felé, de a vasúti vagonokban szállított kőolaj kor a Szovjetunió átadta olajipari részvényeit a magyar államnak. A nagykörösi, pusztaföldvári és hajdúszoboszlói eredmények után kerültek 1960 végén Szolnokra, hogy az Alföld ezen centrálisan elhelyezkedő városából irányíthassák az egész alföldi szénhidrogén termelést.

A vállalat ma már 59 szénhidrogén lelőhely termelését kapcsolta be az ország energiatermelésébe s jelenleg is több milliárdos beruházási tevékenységet folytat az ország déli részén. Az elmúlt 25 év alatt a kőolajtermelés kétszázszorosára emelkedett, de még ennél is nagyobb a földgáztermelésben elért növekedés. A vállalat kezelésében közel ezer

kőolaj és a 12,4 milliárd köbméter földgáz kereken 37 millió tonna 4 ezer kalóriás fűtőértékű szénnek felel meg. Ez a hatalmas energiamennyiség tette lehetővé a jelentős hazai energiafogyasztó üzemek földgázfogyasztásba való bekapcsolását, amelyek között a borsodi iparvidéken túl ma már megtalálható a Dunai Vasmű, a Dunai Hőerőmű, és a főváros is. Erre települt az európai szinten is jelentős orosházi Üveggyár, de a széleskörű kommunális fogyasztókat is ez látja el.

Az ülésen előadást tartottak még a jóhírű vállalat műszaki gárdájából Dienes Mihály, Csákó Dénes, Falucskai Lajos és Borkó Rezső mérnökök, akik az elmúlt 25 év egyes szakprob-

Meggyes László

SAJTÓFIGY
MAGYAR HIRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

SZOLNOK MEGYEI NÉPLAP
Szolnok

1021

1970. május 17.

MEGGYES LÁSZLÓ: CSENDÉLET HEGEDŰVEL

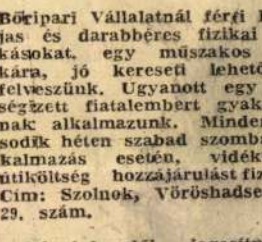

Dolgozzunk nálunk alkalmazunk

Bőripari Vállalatnál férfi havidíjas és darabbéres fizikai munkásokat, egy műszakos munkára, jó kereseti lehetőséggel felveszünk. Ugyanott egy érettségizett fiatalembert gyakornoknak alkalmazunk. Minden második héten szabad szombat. Alkalmazás esetén, vidékieknek útiköltség hozzájárulást fizetünk. Cím: Szolnok, Vöröshadsereg u. 29. szám.

Nehézgépkezelői jogosítvánnyal rendelkező hengergépészt, forgórakodókezelőt, különleges gépjárművezetői jogosítvánnyal és segédmunkást szolnoki telephellyel felveszünk. — Jelentkezés: KPM Szolnok megyei Közúti Igazgatóság Szolnok, Vöröshadsereg u. 4.

Nyugdíjas kőművest és férfi segédmunkásokat felvesz az ÁFÉSZ ipari osztály. Szolnok, Ostor u.

Sarló u. 20. sz. alatti részlegünkhöz gyakorlattal rendelkező varrónőket (két műszakban) és takarítónőt felveszünk. Jelentkezni lehet: Szolnok, Magyar u. 14. sz. alatt. Háziipari Szövetkezet.

Gyár- és Gépszerelő Vállalat keres vidéki szerelési munkahelyeire (Ajka, Pét, Lábatlan, Tiszaszederkény, Kazincbarcika, Diósgyőr) hegesztő, csőszerelő, lakatos, betanított munkás és segédmunkásokat. A vállalatnál eltöltött 1 év után külföldi szerelési munkát is biztosítunk. — Jelentkezés személyesen vagy írásban: Gyár- és Gépszerelő

SZOLNOKI és Szolnok környéki női segédmunkásokat — azonnali belépéssel alkalmazunk 2—3 műszakos üzemünkben. Csökkentett munkaidő, vidékieknek útiköltség hozzájárulást térítünk. Szolnoki Tejüzem.

Az Április 4. Gépgyár Örményesi Gyáregysége 44 órás munkaidővel elektromüszerészeket, lakatosokat, villanyszerelőket, esztergályosokat és segédmunkásokat alkalmaz. Jelentkezés személyesen a gyáregység munkaügyi csoportjánál.

A BVM szolnoki Gyára Épületelemgyár Szolnok, Tószegi út — azonnali belépéssel állandó munkára felvesz: férfi, női segédmunkásokat, villanyszerelő, lakatos, burkoló, kőműves, csőszerelő, hegesztő, betonelemgyártó, Diesel-mozdonyvezető, — targoncavezető és hiddarus szakmunkásokat, valamint elektromüszerészeket. Fizetés megegyezés szerint. — Minden második szombat szabad. — Vidékieknek munkásszállást biztosítunk. Felvételre jelentkezni a gyár munkaügyi csoportjánál lehet.

Talajerőgazdálkodási üzemegység Szolnok, Nád u. 1. felvételre keres vontatóvezetőt és segédmunkásokat szolnoki munkahelyre. Jelentkezés a fenti címen.

Textilnagykereskedelmi Vállalat lerakata 6 órás munkaidőre 16 évet betöltött fiatalkorúakat és nyugdíjas munkaerőt alkalmaz. Jelentkezni lehet: a lerakat telephelyén, Szolnok, Rékasi út.

Magyar Hírdető
SAJTÓFIGYELŐ
Bp. V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

SZOLNOK MEGYEI
NÉPLAP

1969 MÁR - 9

1021

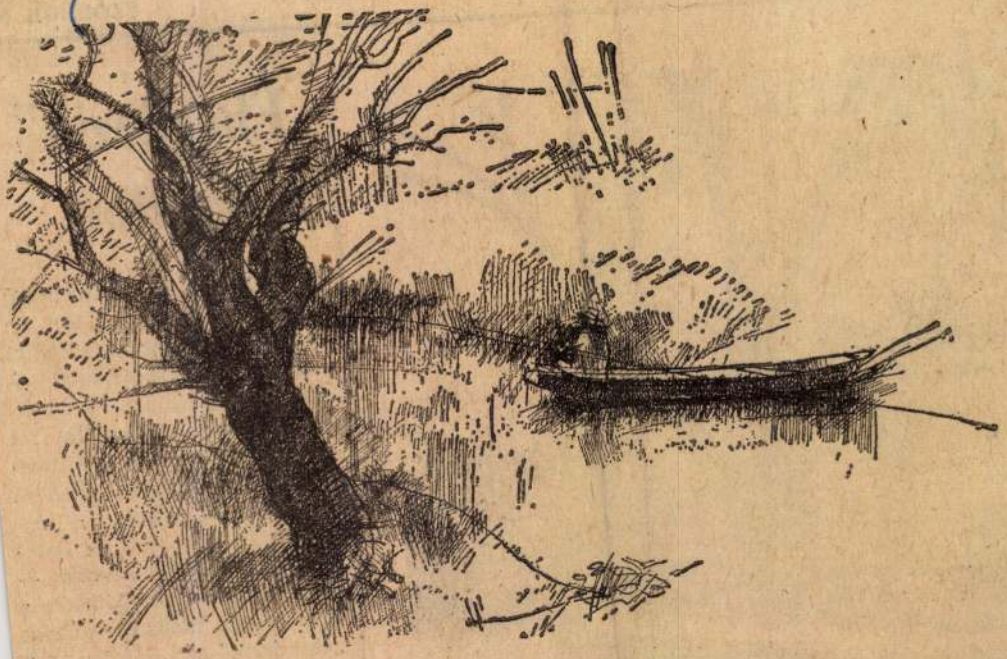

Meggyes László: Zagyva-part

Meggyes László

1969. március 9.

SZOLNOK MEG

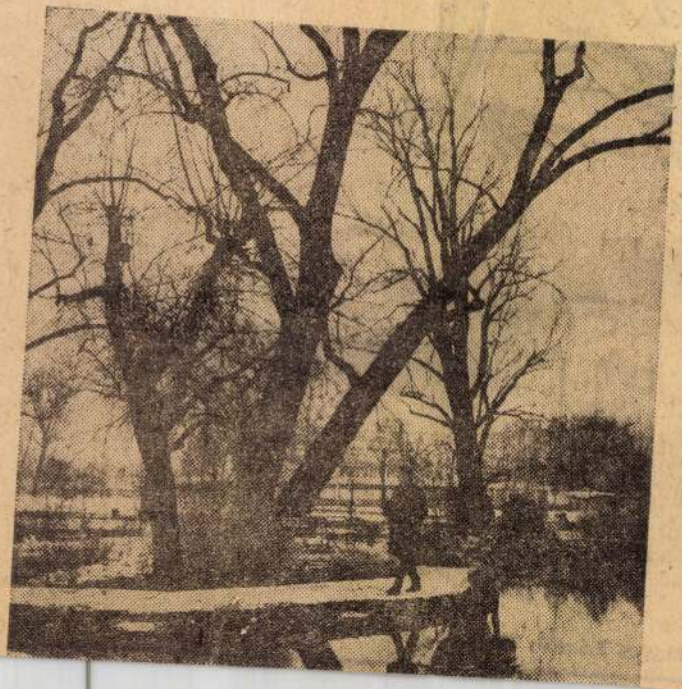

„Ébredezik" a Balaton

A Balatonon viszonylag csendesen megkezdődött a jégzajlás. A már két héttel ezelőtt gyártyásodásnak indult vastag jégpáncélt mindeddig nem korbácsolta fel erősebb szél. A nyugati medencében ennek ellenére mozgásba lendültek a jégtáblák. A Szigliget és Balatonmária közötti sávban — szombaton már hullámzott a tó vize. A halászok szerint „ébredezik" a Balaton. A nyílt vízfoltok kiterjedtek az északi part révfülöpi, szepezdi körzetére is. A

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRLAP
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068. 337-748. 340-726

SZOLNOK MEGYEI NÉPLAP

1970 DEC 25

1021

Meggyes László

MGGYES LÁSZLÓ: FATANULMÁNY

százötvenöt dall
vel Újszász az o
tőhelyeinek rar
előkelő negyedik
ennek a ténynel
biztosan megdol
egykori „népd
mai unokáinak
Büszkeséggel tá
őket.

Mikor ezekről
tényekről beszél
gam is tapasztaltam, hogy
hallatára a fiúk és a lányok
szeme láthatóan felcsillant.
Azt hiszem, a büszkeség
öröme járta át őket. Hát
még amikor elárultam, hogy
a Megkötöm lovamat, aztán
a Két krajcárom volt né-
kem is „újszászi" dal! Lát-
hatóan izgalomba jöttek.
Akár el is énekelték volna
— ha tudták volna...

Elismerem én hogy ön-
magában az még nem ka-
tasztrófa, hogy nem ismerik
a *Megkötöm lovamat*. Tud-
nak helyette esetleg más da-
lokat. Az iskolában folyó
zenei nevelés keretében sok
népdallal találkozhatnak. De
vajon mi és mennyi is válik

keben kellene egy olyan da-
loskönyvecske, amely külön
is tartalmazná megyénk ze-
nei folklóranyagát. Benne a
szükséges ismeretek jegyze-
tek formájában. Daloskönyv-
ecske, amelyet tanár és ta-
nítvány mindenkor forgat-
hatna, s akár a könyvei kö-
zött meg is őrizhetne. Úgy
tudom, hasonló tervek van-
nak készülőben. Az idő
azonban sürget. Nagy sze-
rep várna e tekintetben a
megye valamennyi kórusá-
ra is. Nekik kellene első-
sorban a Szolnok megyei
néplapok megismertetésének
és megs[illegible]tésének ügyét
vállalniok.

Valkó Mihály

Megyes László

Emlékre

Jubileumi találat Petőfi Népe

Kecskemét 1970. május 10.

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRLAP
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068. 337-748. 340-726

SZOLNOK MEGYEI NÉPLAP

1970 DEC 6-

1021

Meggyes László: Tanulmány

Tulipán u.
alatti ház
zéssel eladó.

Háromszobás
azonnali be
sel sürgőse
Érdeklődni
szállás, Sá
6/c.

Kétszobás l
mellékhely
sürgősen e
deklődni:
lás, Malom

A Jászsági Állami Gazdaság Jászberény

eladásra felajánl

1 db ROBUR LO 2500 típusú kitűnő állapotban lévő zárt tehergépkocsit, 1 db WARSAWA személygépkocsit ZETOR K—25-ös traktorokat, ZETOR Super 50 es traktorokat.

Cím: Jászsági ÁG Jászberény. Telefon: 416, telex: 09 3377. Ügyintéző: főmérnök.

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

SZOLNOK MEGYEI
NÉPLAP

Meggyes László
1967 MÁR 5

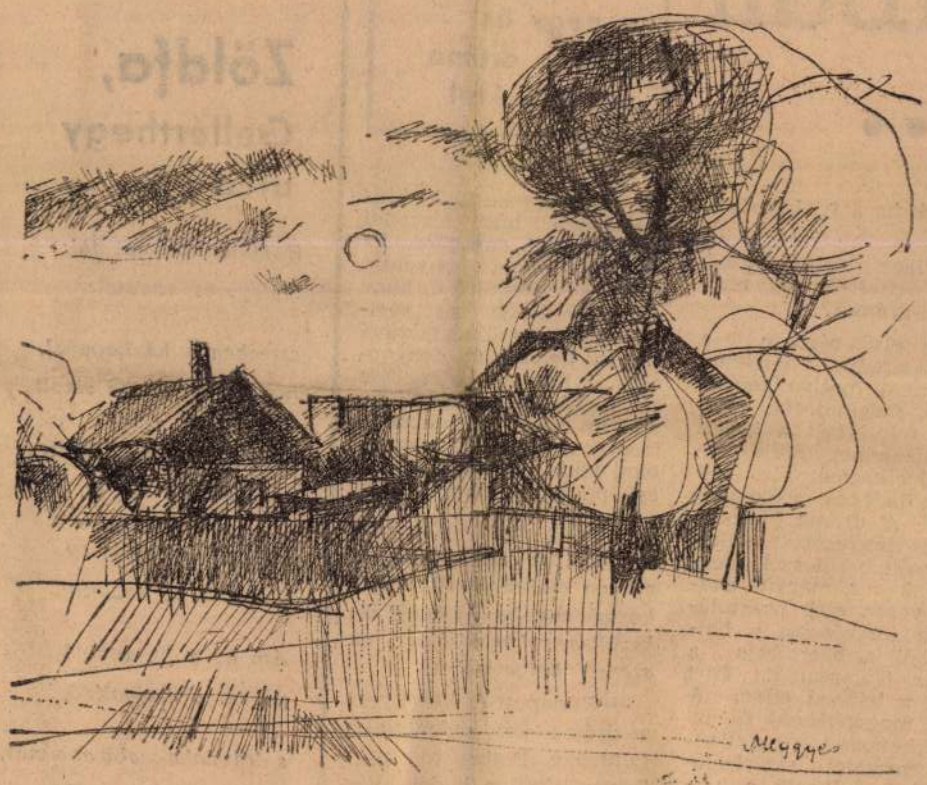

MEGGYES LÁSZLÓ: TABÁN

torban ...

Beszélgetés a négy és félórás dráma rendezőjével

mutatjuk be a tv-drámánkban.

— *Milyen elképzelések szerint osztották négy részre a tv-drámát?*

— Az első részben a „háborúcsinálás" lélektani és politikai mechanizmusát akartuk megmutatni. Ebben a fejezetben a kassai bombatámadást, majd annak következményeit látjuk: hadbalépést a Szovjetunióval. A dráma második része is lényegében a következményekről szól, megmutatjuk a 2. magyar hadsereg voronyezsi pusztulását, de tudósítunk a hátországból is, bemutatja a Magyar Kommunista Párt harcát a háború ellen. A német megszállással és ezzel párhuzamosan az ellenállási mozgalom aktivizálódásával foglalkozik a harmadik rész. S végül a negyedik részben azt a legizgalmasabb pillanatot ragadjuk meg, amikor még lehetséges lett volna kilépség, mert igyekeztünk mindenképpen hűek maradni a történelmi anyaghoz. Ez azonban olyan bonyolult, annyiféle rétegződésű, hogy egy négy és fél órás „sűrítésben" szükségszerűvé vált a helyszínek összevonása. Egy-egy jelenetben azt is el kellett mondanunk, ami az adott időszakban a fronton vagy a hátországban, tehát egymástól távoleső pontokon történt.

— *Több mint húsz esztendővel az események után milyen nehézséggel találkoztak munka közben? Sikerült-e rekonstruálni az eredeti helyszíneket?*

— Budapest és Voronyezs a dráma két legfontosabb színhelye. Pesten, a még helyreállítatlan budai Vár kivételével minden helyszínt megtaláltunk. Így például a nézők Bajcsy-Zsilinszky Endrét abban a házban fogják viszontlát-

Devecseri Gábor két verse:

Zöldfa, Gellérthegy utca

Hajdani kocsmai fal:
téglaporos ravatal:

szemben a házkapuval,
honnan a hangja rivall

ifjúkorunknak, a friss,
édes örökre ma is.

Látom, ez épület itt
búcsúzik és születik.

Ám az a hajdanidő
nékem a hajnalidő,

s lesz noha szebb ez a más,
nékem az alkonyulás.

✶

MDK.

Megyes László

Kiállitási kritika

Tiszatáj 1967 jan. p.6o.

Nagyos László

szerepel a szolnok. művésztelep
kiállításán a Nemzeti Galériában

Alácz László: A szolnokiak a
Galériában

Tiszatáj 1967 I. n. 60 old.

MDK.

Meggyes László

Kiállitási kritika

Szolnokmegyei Néplap 1966 okt.23.

Meggyes László

Rideg Gábor: Művésztelepi vázlatok. Miterem "Társbérletben". /Fazekas Magda, Meggyes László művész házaspár/. - Szolnok Megyei Napló, 1966. jun.1

Megj.: Szolnok m. Napló helye valószínüleg Szolnok m. Néplap a helyes adat.

Az 1966. évi magyar művészettörténeti irodalom bibliográfiája /Művészt.ért. 1969. 3.sz. 243-284.l./

257. l.

Meggyes László, festőművész

A Magyar Képző- és Iparművészek Szövetsége Közép-magyarországi Területi Szervezete nyári tárlatot rendezett Kalocsán. A kiállítás innen Szolnokra vándorol szept. közepén. – Meggyes László műve felhős tájjal és csónakkikötővel szerepel a tárlaton. (említve).

Halász Ferenc: Ezt láttuk, ezt látják.
Petőfi Népe, 1980. aug. 17.

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

SZOLNOK MEGYEI
NÉPLAP

1021 Meggyes László

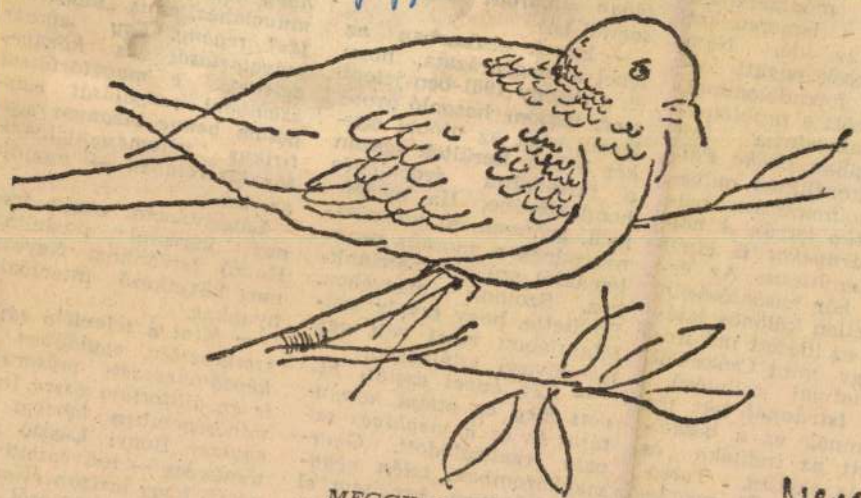

MEGGYES LÁSZLÓ: GERLE

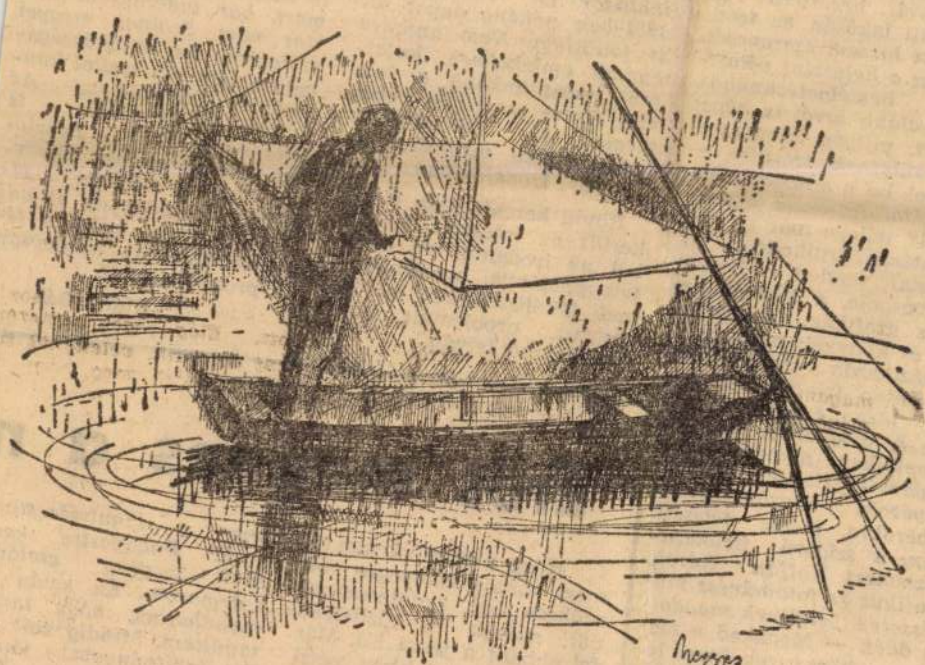

MEGGYES LÁSZLÓ: HALÁSZ

részesei voltak. Idővel le-
maradtak. módszereiket,
megszerzett ismereteiket
túlhaladta az idő. Nem
voltak képesek együtt fej-
lődni a forradalommal.
Többek között e problémа-
kör foglalkoztatja írói
munkásságában Csőke Pált
is, aki e konfliktus művé-
szi megfogalmazására pél-
dának Katkó István *A nap adja az árnyékot* is című
regényét említette. Az ér-
deklődési kör hasonlóságán
túl a véletlen különös játé-
ka, hogy az idézett mű író-
ja csakúgy mint Csőke Pál
jászjákóhalmai születésű.

Katkó Istvánnál tett lá-
togatásomnak ez a beszél-
getés lett az indítéka és
ürügye is egyben. Tarso-
lyomban e morális problé-
ma néhány válaszra váró
kérdésével kerestem fel
budapesti lakásán az írót.

— *Azt hiszem szerencsés, hogy ezt a helyszínt válasz-
tottuk beszélgetésünkhöz. Így legalább arról is képet nyerhet, milyen környezet-
ben születnek írásaim* — tessékel be a szobába ven-
déglátóm. A szoba alkotó-
műhely jellege már az első
pillantásra árulkodó. Az
íróasztal mellett hosszú
könyvespolc, a falakon ér-
dekes grafikák, ötvösmun-
kák és könyvek mindenütt.
A házigazda érdeklődése-
met látva felvilágosít né-
hány tárgy eredetéről:

— *A grafikákat az írás szüneteiben, pihenésképpen magam készítettem. Nem pályázom képzőművészeti babérokra, mégis jólesett hogy a szigorú ítéleteiről közismert Koffán Károly grafikus és fotoművész mű-
vészeten belülinek mondot-
ta őket.* — Megakad a sze-
mem a könyvszekrényen le-
vő gyékénykosárkán, amely-
ben hangulatos kukorica-
csendélet díszlik. — *Ez a lisztartó gyékénykosár és a kukoricacsövek jászjákó-
halmiak. Tavaly kaptam*

*ellenére a
sa megjele
tában elm
somtól is.*

— Ennel
lehet a ma
ez a regén
meg, viszo
lémák csal
két évben
a társada
homlokterébe. Ha megen-
gedi, azonban én visszaka-
nyarodnék a morális prob-
lémáktól szűkebb patriánk-
hoz. Szolnok megyéhez.
Említette, hogy tavaly szü-
lőfalujában részt vett egy
író—olvasó találkozón.

— *Két évvel ezelőtt hí-
vott meg az ottani könyv-
táros és ez a meghívás ta-
valy realizálódott. Gyer-
mekkoromban, talán négy-
éves lehettem, kerültem el
Jákóhalmáról, de azóta már
többször is felkerestem.
1961-ben néhány napot ott
is töltöttem. Nem annyira
családi emlékeimet kutat-
tam, mint inkább a falu
mai életét szerettem volna
megismerni. Látogatásom
tapasztalatait megírtam az
Élet és Irodalomban.*

Rövid keresés után elő is
került az íróasztal fiókjá-
ból az irodalmi lap emlí-
tett példánya, amelyben a
mai jákóhalmaiak életét,
vágyait, problémáit írta
meg Katkó István.

Szent
nmel.
nnyit,
többi
atar-
mber
rnye-
ással
vizs-
szá-
bání-

tás kíséretében — mondja az író.

Látogatásom végén még egy kéréssel fordultam Katkó Istvánhoz: Nevezze meg következő interjúala-nyunkat.

— *Mint a televízió egyik szerkesztője, egyidőben a képzőművészeti műsorokat is én állítottam össze. Ilyen minőségemben kértem fel egyszer Bényi László fes-
tőművész — művészettörté-
nészt, hogy tartson előadást az Alföld festészetéről. Tő-
le szeretnék interjút kérni, mert, bár tudomásom sze-
rint nem Szolnok megyei születésű, de munkásságá-
val nagyon sok szállal kap-
csolódik Szolnokhoz. Az interjú első kérdését is feltenném Bényi László-
nak: Mi az, amiben egyete-
mes értékű művészi él-
ményt tud adni az alföldi festészet, nem válik e té-
maválasztásával túlságosan is, provinciálissá?*

Rideg Gábor

Erős mágnes a m

Húsz percig vártam rá, mert sürgős segítségre volt szükség egy fiatalasszony-nál, akinek a tűzhelyén felrobbant a jénai tál. Már csak ilyen esetekben veszi fel a fehér köpenyt. Ezt a felesége mondta el, dr. Rei-ner Bertalanné. Beszélget-tünk.

tem a tanulmányaimat, majd Budapestre kerül-tünk. Szegény családból származom. Én aztán el-mondhatom, hogy tanítva tanultam. Mindig volt egy-két tanítványom, jómódú szülők gyermeke. Haza, Kunhegyesre 1923-ban jöt-tem. Nemsokára összeháza-sodtunk Rózsikámmal. Ha-

MEGGYES LÁSZLÓ

1021

1982. V.12. 3. müsor 17.47 Vné R.Á.

SZINHANGOK

- Medgyes László festőművéssel beszélget Pálréti Ágoston

- Medgyes László festőművész pontosan huszonöt éve tagja a Szolnoki Művésztelepnek. Ön szigetszentmiklósi születésü, tehát Duna melléki ember. Megszerette a Tiszát? Képei sorozata bizonyitja. Ugy tudom, hogy közelesen Baján lesz egy kiállitás "Halászat a képzőművészetben" cimmel, ahova kifejezetten a vizhez és a vizi mesterséghez, halászathoz füződő képei jutnak el.

- Vissza emlékezve, hiszen Duna mellett laktunk, akár nyáron, akár télen, a viz mindig vonzott. Hol azért, hogy fürödni lehet, hol azért, hogy a jégen csuszkáljunk. Valahogy a vérembe ivódott a viz jelenléte. Tehát, amikor Szolnokra kerültem, valójában fontos szerepe volt annak, hogy a Tisza és a Zagyva közvetlen környezetében élhettem, és végsőfokon a festészetem ennek következtében alakult ki.

- A viz egyik eszköze is a festészetének, amennyiben Ön jeles akvarell festő is. Több biennálén, pályázaton, kiállitáson vett részt - hazai és külföldieken egyaránt - épp itt mutatott egy angol plakátot, tavalyi kiállitásáról Londonban, amely a hazai akvarell festől seregének a bemutatkozása volt.

- Tulajdonképpen táblakép festőként végeztem a főiskolán. Külön nem tanultunk akvarellt festeni. Egy nyári művésztelepen, azt hiszem 1954-ben Tiszalökön ismerkedtem meg porfestékkel. Tehát nem kimondottan akvarell, gvasnak nevezzük és igy az olaj festés mellett kisérője volt mindig a munkásságomnak. Időnként, egy feszültebb időszak után, valahogy mindig az akvarell oldott föl.

- Mi a rajz viszonya általános festői müködésében a képekhez?

- Festés közben, formálás közben nem a szin az egyedüli, hanem a rajz, óhatatlanul mindig rajzol az ember, ha fest.

- Szőnyi, Domanovszky, Hincz Gyula voltak mesterei. Kitől tanult, ha ugy tetszik, a legtöbbet?

- Mesterséget Domanovszkyitól, hisz nála töltöttem el a legtöbb időt. Ha a művészethez, és egyáltalán az egész pályához, pályára kiható hozzáállást a Szőnyi jelenléte, az nyujtotta. Egyáltalán az, hogy ő egy-egy munkát megbirált, vagy néhány szóval jellemzett, maga a

légkör, ahol Ő megjelent, ez, ez egy életre kiható élmény tudott lenni. És mint festőt is nagyra tartom.

- Most itt három kép van előttünk, természetesen sokkal több, de háromról beszéljünk, ha megkérheten. Ez a régi szolnoki Tisza-hidról készült, ha jól emlékszem, ugye 1958-ban egy ködös időben, t

- Tény, hogy maga a ködös táj,az vonzott, hogy mit lehet festőileg elérni, amikor a formák csak foltként jelennek meg, tehát a tárgyak, a fák, a hid elemei ..

- Hogy lehet az, hogy a köd vonzza; amikor tudom Önről, hogy abszolut a napfény embere?

- Ez igy igaz, de hát akkor november november volt? Nem várhattam a napot. De festeni meg mindenképpen.. megfpgptt maga az a az a ködös,sejtelmes kép, és hát megfestettem a Tisza-hid egy részét, parttal, a stéggel, és én ugyan abban az időben azt a birálatot kaptam, hogy szürkék a képek, ami igaz, de viszont örülök annak,hogy azt a szürke tájat szürkén festettem meg. Mert szeretem máig is azt a képet!

- Nézzünk akkor egy napfényesebb müre, a "Vizöntő"-re. Ez két évvel később született, ez milyen élmény nyomán? Mondja, hogy egy korábbi benyomás..

- Hát ez inkább gyerekkori, kamaszkori élmény, hiszen akkor Szigetszentmiklóson, hát Csepel szigeten éltem, és nagyon sokat éltem, illetve játszottam, jártam a szabadban. Kicsit Alföldre emlékeztető volt, és táj ma is, hiszen termő terület, gabonaföldek nagy területen. Hát ez valahogy visszakivánkozott, a szolnoki kezdeti évekre. És én magát, azt, hogy egy szomjazó arató vizet iszik, illetve hát a vizöntésnek a jelenetével ezt a gyerekkori élményt visszahoztam.

- Mozgalmas, életteli pillanat a következő kép, a "Halvásár" . A mostani szolnoki piac egy modern, fedett vásárcsarnok, ugye, nem is piacnak hivjuk mostmár. Ez a kép viszont még a régi büdös, koszos kis szolnoki piacot idézi, ahol nemnagy üvegpórtálak mögött előkelő, elegáns üzletben árulják a halat, hanem ott a szabadban, az isten ege alatt.

Ez furcsa módon, megint csak egy őszi, tél eleji jelenet, amikor a napfény már nem él, egy borongós szürke nap volt megint, amikor én ezt a jelenetet láttam, és ez adja meg az alaphangját, tehát azt a kis egy kis, ő, fagyos lehelletet adó idő, és magának a halnak a a megjelenése, .../értehetelen/ fónye. Magát a kompoziciót pedig hát egy ilyen klasszikus tanulmány alapján a kettő-egy ritmusban festettem meg. Két figura, amelyik

bizonyos fokig csak reflexekben, árnyékos helyen van ábrázolva, míg a külső figúra egy több fényt, tehát amit a sátorponyva nem takar el, több fényt kap és így épült föl a kompozíciója.

- Mondja, az őszicsebb, a szomorubb tónusu és a napfényes, derüs tónusu képek aránya milyen munkásságában?

- Ma már el lehet mondani, hogy nem a szürke, tehát egy kicsit szomorkásabb hangulatu képek dominálnak a munkásságomban. Szeretem a napfényt, de vele párhuzamosan az alkonyatot is. Ez furcsa módon végigkiséri munkásságomat. A nélkül, hogy ez különösebben szándékos lenne. Akár a hajnal, vagy a naplemente kicsit szordinósabb világa, szinvilága máig is ujra és ujra érdekel. Ez az egyik vonulata talán a festészetemnek, a tájfestészetemnek.

- Sok olyan kép is van gondolom, és föltételezem, hogy "A boglya napsütésben" például ilyen, ahol, ha jól tudom, nincs ember, sőt, az egyik Szolnoki Festészeti Triennálén dijnyertes munkája a "Taligák" is olyan, ahol csak munkaeszközök, tehát két egymásba akasztott, talicska látható...két fölállitott talicska látható..

- Az ember, a figura nem meghatározója annak, hogy a kép kép legyen. Maga a megjelenités, az teszi képpé. Függetlenül attól, hogy most figura, vagy táj vagy csak egy csendélet. Egy letett, ott hagyott taliga azért az ember jelenlétét mégiscsak megidézi. Tehát, az, hogy egész napi munka után egy munka befejezéseként két talicskát összeboritunk és az a napfénybe ott tulajdonképpen pihen, jelzi, hogy maga a munkás is pihen.

- Mi az a háttér, amiből él ez a festészet, amit Medgyes László müvel. Hogy sikerül ennyire derüsnek, fegyelmezettnek, és szilárdnak lenni.

- Ahhoz, hogy viszonylagos nyugalom és harmónia alakulhasson ki az ember életében, ahhoz mindenképpen az a háttér, hogy a család az egy fontos elem, a fő cél nyugalmának a megőrzése. És miután ez, - én ugy érzem,- hogy rendben van, ez mindenképpen nagyon fontosan belejátszik a festészetbe. Hat rám a táj, a környezet, maga a festés valahogy mindig nagyon erős bennem. Az, hogy dolgozni, ez, ez, ez, ez fontosabb végül is. Egyrelative nyugalmasabb életet élünk.

- Mi hozza indulatba, mi hozza mozgásba a fantáziáját, mire mozdul meg igazán kezében az ecset?

- Az, hogy az ember végül is huszonöt évet egy helyen eltölt, ott mindenképpen kell valamiének lennie, ami ami festői, ami festő számára fontos, lenne kellett élni egy darabig ahhoz, hogy megadja magát a táj. Ez egyre

inkább így érvényes és hát ma már ez egy nagyon érdekes dolog, de nem ellentmondás, hogy az ember azt hinné, hogy huszonöt év alatt már igazán mindent meg elhetett festeni egy, egy egy Zagyva, egy Tisza környezetébe, egy tulajdonképpen alföldi város környezetébe, de ez furcsa módon nem így van, hanem egyre több a megfesteni való, tehát ami, ami festőileg izgató. Tehát azzal, hogy több kép született, egyre inkább, annál több megfesteni való, akár úgy, hogy valami látvány a tájban, a vizen, hiszen egyrészt változott maga a környezet. Nem mondom, hogy mindig úgy változott, ahogy ez a festőnek jó lett volna, de ebbe éppen az a pláne, hogy ebben a megváltozott természeti környezetben, amit a ZZagyva parton is lezajlott, a festők ugyan nem örültek, de mégis mindig újra meg lehet találni az újban, a megváltozott részben is a, hát ha valaki tényleg festő, azt ami ecstre kívánkozik.

- A szinek, és egyáltalán a látvány beszédes elemként hangként jelennek meg esetleg Önnél?

- Ezt nehéz szóval kifejezni, hogy mi fogta meg az embert, hiszen akkor az egy érzés, amit nem lehet szavakkal, körülírni lehet csak, magyarázni de az, hogy úgy mondjam egy szivdobbanás, jelzi, ami egy nagyon gyors kivonulást jelent, tehát ő ecsetek, palette, vászon, állvány gyorsan, hogy amig ez tart, ez az érzés, induljon el a kép. Ami a későbbiek folyamán, ami átalakul képpé, ez nálan így alakult ki...

- Kezdeni mindig kint a szabadban kezd?

- Mindig. Mindig. Akár úgy, hogy akvarell vázlattal, vagy ggassal vagy ritkább esetben tehát egy, egy ceruza vázlat, az a ritkább, mert mindig szinként, szin élménykónt kell lejegyezni számomra. De mindig szemben a közvetlen valósággal,..

- Mi kell ahhoz, hogy az ember folytonosan munkálkodjék? Hogy folytonosan kiváncsi legyen, hogy folytonosan fáradozzon, dolgozzon, és megujulni tudjon?

- Legalapvetőbb, hogy a közvetlen környezetben harmónia, nyugalom alakuljon ki, tehát ami a munkának a, az előfeltétele. És ezt igy folytathatnám, hogy hogy ez igy rendben van, akko egy tágabb környezetben az a hely, ahol él, tudja nyujtani egy olyan viszonylagos nyugalmat, ami ezt a legbelsőbb nyugalmat erősitheti.

- Ebbe beletartoznak a kiállitások, pályázatok egyszóval a sikerek? Tehát az, hogy "látva lássanak", hogy megmutathassa időről-időre a közönség előtt?

- Én úgy érzem, hogy igen. Ez kisérője lehet egy eredményes munkának, bizonyos esetekbe .....

bizonyos esetekben..

- Nyilván lehetne feltétele is, nem?

- Ne,en nélkülözhetetlen, nyilván szükséges, de azér azt nem mondanán, hogy ez irányitja az igazán művészt, hogy most, ha éppen nem lesz sikeres, akkor leteszi az ecsetet. Ezt én igy nem érzem.

- Milyen szelleni hátérrel gazdálkodik, mint festő?

- Mindig egyensulyban azért nem vagyok. Vannak nyugalmi időszakok is, de ez valahogy.. a munka átmenetkit. Termé - szetesen engem mindig érdekel mások munkássága is. Tehát kiállitásokat épp ugy megnézek, ha Pesten járok, vagy, ha az ember külföldre jut, akkor az irányadó mindig az, hogy ott mit láthatok. Tehát ez a fajta szelleni felfrissülés fontos, ez tény. És bárhol járunk az országban, ha egy kis kiállitást megnézhetünk, akkor föltétlenül, mindegy, hogy az egy naiv festőről van-e szó, vagy egy nevesebb művészről. Én szeretem látni, mert, mert mindegyikbe van valami, amit a másikba nem találhat meg az ember. Tehát ilyen értelemben kapcsolatot érzek én az egész létező világgal.

/1021

MEGGYES LÁSZLÓ

Képzőművészetünk egészét szemmel tartó folyóiratunk hasábjai között számos írás jelent már meg a szolnoki Művésztelep kollektív kiállításairól, akár a szűkebb pátriában, akár a fővárosban rendezték azokat. Ilyenkor mindenki elsősorban azt látta, és annak örült, hogy Szolnokon valami erjedésben, kialakulóban van. A múlt legjobb hagyományait nem megtagadva egy fiatal nemzedék vette fel a harcot, hogy korunk és társadalmunk problémáival azonosulva a ma életét a képzőművészetben is megújhodó nyelvezettel ábrázolja. A küzdelem, az útkeresés, az élmények rögzítése és kibontakoztatása természetesen nem ment egyik napról a másikra. Sokszor ellentmondásosan, de a pozitívumok megtalálásával érett ez a generáció ma már számottevő erővé. Ezek a látható eredmények arra kötelezneK, hogy a szolnoki festészet élő, ismert vezéralakjai — Chiovini Ferenc és Baranyó Sándor — után az új nemzedék festőit is bemutassuk az olvasóknak.

Meggyes László 1928-ban született a Csepel-szigeti Szigetszentmiklóson. Szülei egyszerű munkásemberek voltak s hogy ő is ekként kezdte, az természetes velejárója volt osztályhelyzetének. A Csepeli Vasműben dolgozott, amikor a szunnyadó művészi vágyak egyre erősödtek benne és 1949-ben elment az üzem szabadiskolájába, melyet akkor Szentgyörgyi Kornél vezetett. A művészet ízlelgetésén túl komoly előtanulmányt jelentett ez a hely számára, melynek mértékét a Képzőművészeti Főiskolára való felvétele nyugtázta 1950-ben. A Főiskolán Domanovszky Endre, Hincz Gyula és a néki is felejthetetlen Szőnyi István voltak a mesterei. 1956-ban kapott művészi diplomát. 1957-ben a szolnoki Művésztelepen műtermes lakást kapott és még ebben az évben meg is nősült. Kolléganőjével, Fazekas Magdolnával egymást választották élet- és fegyvertársul.

A fiatal festőnek megadatott az a nagy ajándék, hogy már gyermekkorától az élet sűrűjében éljen, a mozgásban, amely nem mindig a javakat tartogatja. Ez a forgatag nemcsak megedzette, de meg is tanította látni és értékelni, különbséget tenni a jó és a rossz között, felismerni a szépet és a rútat egyaránt. Érzékei hajlamosak mindezekből a lényeget meglátni. Távol áll tőle minden elvonatkoztatás és a bonyodalmak keresése, mindent előz magától, amit nem egyszerű logikával értelmezhet, amit álfilozofikus szószövevényekkel akarnak magyarázni és igazolni. Az e világban való közvetlen élés adta neki azt a reális érzéket, amellyel felfogja a valóságot s így nem csoda, hogy művészete hajtóerejének ez a fő energiaforrása. Az ember és környezete természetszerűleg összenőtt vele, a való élet mindig élmény számára, melyből azonban lelki alkata miatt elsősorban a szépet és a jót keresi a művészet javára. A rútat és a rosszat tehát elveti, mert tudja, hogy az ellentétpároknak melyik az erősebb, az előre vivő oldala, hogy mindig az eszmeileg magasabbrendű diadalmaskodik. Ilyen értelemben lett minden képének főhőse az ember és a természet. Mivel — mint mondottuk — az élmények mindig közvetlenül hatnak rá, így az is természetes, hogy a művi megjelenítésnél, mint minden realistánál, a természetelvű koncepciók nyilatkoznak meg.

Meggyes László érdeklődési körének két fő csoportját alkotó olajképeit az emberábrázolás és a természetfestés sorrendjében fogjuk röviden áttekinteni. Ezen belül természetesen csak azokat, amelyek fejlődését dokumentálják. Az ismertetésnek határt szabott az is, hogy nagyobbrészt a műtermében összegyűjtött festményeket vettük érdemileg figyelembe.

A figurális csoportból elsőnek az 1958-ban festett „Portré"-hoz kell visszanyúlnunk. A kép női alakot ábrázol tanulmányszerű igénnyel, a részletek gondos megfigyelésével, ami egyfelől még a főiskolai stúdiumok közelségére utal, másfelől viszont egy bizonyos többlet is jelen van már: ez pedig a szeretet és az elmélyülés sugárzása a kolorit iránti érzékkel egyesülve. Gyors magáratalálását Meggyes László még ez évben bizonyítani tudta „Halárus" című olaj-vásznával, amelyen a lírai hangulatot kékben játszó színekkel, könnyed komponálással, pasztelles ecsetkezeléssel teremtette meg. Ez már annak az alaphangnak a letétele, mely évekre meghatározta és jellemezte alkotásmódjának legfőbb vonásait. A biztató indulást jelző mű több helyen került bemutatásra. Emlékezetes darabja volt a szolnoki művésztelep 1961 évi jubileumi kiállításának is a Műcsarnokban.

A következő év — 1959 — legjobb figurális kompozíciója a „Pihenő aratók" volt. A művész ezúttal az ember és a természet együttes megjelenítésével és a térbeállítás problémájával került szembe. A cselekménytelen nyugalmat a két arató ellentétes testhelyzetbe állításával, álló és ülő pozitúrába rendezéssel tette mozgalmassá. A színhatás meleg és érzelmes, pasztelles hatású okkerek és zöldek uralják a vásznat. (A kép 1959-ben a „Mezőgazdaság a képzőművészetben" című kiállításon is szerepelt.)

Az 1960-as év egy újabb előretörés, a művészetben való ismételt megerősödés Meggyes László számára. Két újabb képével az előző alkotó évek összegezését, emelkedettebb szintű lezárását adta. „Vízöntő"-je a gabonatáblák között serényen munkálkodó ember epizódját ragadta meg: egy nőalak az arató férfinak üdítő, friss vizet önt bögréjébe. Az előteret betöltő figurák harmonikus és ritmikus egységbe vannak rendezve s a színek világosak és élénkek, a technika ezúttal is pasztelles. A hátteret kitöltő sárga búzamező és a sárgászöld férfialak együtteséből kontrasztként emelkedik ki a nő piros ruhája. Kifinomult lírai érzékkel lehet csak ilyen poétikus hangulatot létrehozni. A képet egyébként Szolnokon és a Műcsarnokban is láthatta a közönség. — Festői felfogásban az előbbihez csatlakozik a „Gabonarostálás". Nemcsak az ember a fő motívum ezen, hanem — természeti környezetbe illesztve — a munka eredményét is szemléltető tárgyak és emberek kapcsolata. A mozgalmas kompozíciót vöröses és sárga színek ötvözete tüzes hatásúra fokozza, ami lélektani hatást is kelt a szemlélőben. Himnikus megfogalmazása ez a mezőgazdasági munkának. (A kép a szolnoki Damjanich János Múzeum tulajdona).

Az évtizedfordulóval Meggyes László festészete némi változáson, alakuláson ment át. Ez nem stiláris természetű, nem a kibontakozó ábrázolásmód feladását jelenti, hanem sokkal inkább a tapasztalatok eredményeként egy határozottabb karaktert tudatosabb és még elmélyülőbb kifejezőkészséggel. A dekoratív elemek ennek következtében összébb szűkülnek, a színek tartózkodóbbá válnak és kialakul egy egyszerűbb színharmóniára és rajzosabb, plasztikusabb formákra épített képi fogalmazás. A festői látvány érzékiségéből ha el is vett így valamit, azt feltétlen hozzátette az elmélyüléshez, a látvány mögé látáshoz, tehát — gazdagította művészetét. Az 1963-as szolnoki Téli Tárlaton bemutatott, zongora előtt ülő „Női portré"-ja már az új út kiforrott példánya. Az őszinte érzelmi telítettség kevés színnel és mégis színesen bontakozik ki. S, hogy természetes és logikus volt művészi karakterének előbb vázolt megerősítése, azt teljességgel 1964 nyarának eredményei igazolják. A „Nő hegedűvel" vásznának lélekmegragadása szinte feledteti az anyagot, amely létrehozta. A vigaszra lelt magányosság költői megfogalmazása ez spontán egyszerűséggel. A nő ruhája lila, a háttér sárgák, zöldek és barnák harmonizálása úgy, hogy az egész kép valami megnyugtató ezüstösségbe rendeződik. — A sorozatot méltóképp zárhatjuk „Gondolkodó nő"-jével, amely oldalnézetben ül a kép előterében.

Meggyes László: A Zagyva télen – La rivière Zagyva en hiver – Задьва зимой

Lehajtott, kendős fejét jobb keze tenyerén támasztja, balja ölében nyugszik. Magányos hőse ezúttal nem kap vigaszt a magárahagyatottságban. Színei ezúttal is tartózkodóak. A nő ruházatán okkerek és barnák az uralkodóak, a háttér szürkéskék.

A művész természeti tárgyú képeit — tájak, csendéletek — már gyorsabb ütemben tárgyalhatjuk, mivel az előző csoportnál megállapított ismérvek itt is érvényesek. Különbség szinte csak a témában van. Az ember benső lényét kutató szenvedély ezekben a környezet kiterjedtebb feltárásának adja át a helyet. A „Szérűn" című vásznon (1961) a táj sommázott, enyhén konstruktív és dekoratív — bár térhatásra törekvő — egyszerűségében tárul elő. Az asztag előtti ember és ló csak staffage figurákként élénkítik az egyébként szűkszavú kompozíciót, amely sárga, zöld és rózsaszínes barnákkal van megoldva.

„A Zagyva télen" (1962) vásznán a tájképi elemek és egy szolnoki utcarészlet ellentétes síkjainak összehangolásával teremtett jellegzetes hangulatot. A dekoratív elemek kiszorultak, a konstruktivitás erősebb és biztosabb lett. Kifejezőkészsége láthatóan gazdagodott. A téli hangulatot fehér és hideg szürkék idézik s ugyanakkor a dermesztő hatást feloldja a meleg zöldek egyensúlyával. (A kép a Szolnok megyei Tanács tulajdona.) Miként a figurális kompozícióknál, úgy itt is egyre inkább az erőteljesebb és tömör művi megfogalmazás bontakozik ki. Példája ennek „A Tabán este" (1963) című kép, amelyen a sötét tónusok sem rejtik el az előbbi lényeget. Az „Alkonyat" (1963) szintén ezeket a tendenciákat tükrözi.

Meggyes László festményeinek sorát egy más témával, a „Műterem csendélet"-tel (1964) zárhatjuk le méltóképp. A zöldesbarna színhatások hangulatát izgalmasabbá teszi a merész rálátás, a térhatásra való építettség. Úgy érezzük, hogy e műben is benne van az a formai lényeg, amelyet tovább fejlesztve, eljuthat művészi arculatának még érettebb kialakításához, adekvát kifejező eszközeihez.

A táblaképfestés mellett céltudatos művelője a grafikának is. Elsősorban a rézkarc műfaját kedveli s ezekből számos igen kvalitásos lapot lehetne kiemelni. Közöttük talán a legjellemzőbb a „Halász a Zagyván" (1963) című, mely egészséges romantikát áraszt. Legtöbb rézkarcát ez a hangulat hatja át s témájukat főleg a Tisza melléki életből meríti.

Mint minden tehetséges és a tehetséggel jól sáfárkodó művészt, úgy Meggyes Lászlót is számon tartja a szakterület és a társadalmi megbecsülést is egyre fokozottabban biztosítja magának. Mint láttuk, egy műve már múzeumi gyűjteményben van és számos intézmény megszerezte egy-egy képét. Látva egyenletes fejlődését és szorgalmát, állíthatjuk, hogy jogos a feléje forduló figyelem és a bizalom. Ez viszont további lelkiismeretes munkára kötelezi. „Nincs meghatározott célom — vallja —, mindig jó képet szeretnék festeni úgy, ahogy jön, őszintén és anélkül, hogy bárhová is besorolnám magam. Úgy akarok mindent megfesteni, ahogyan az hat reám." — Tehát mégis van határozott célja, ám azt nem hangzatos teóriákkal akarja elhitetni, hanem szerény és befelé élő művészember módján, az alázatos alkotómunka eredményeivel.

Ecsery Elemér

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest, V., Petőfi Sándor u. 17
Telefon: 188-296, 188-307
Meggyes László
SZOLNOK MEGYEI NÉPLAP
1965 MÁJ 16

EGYEI NÉPLAP 1021

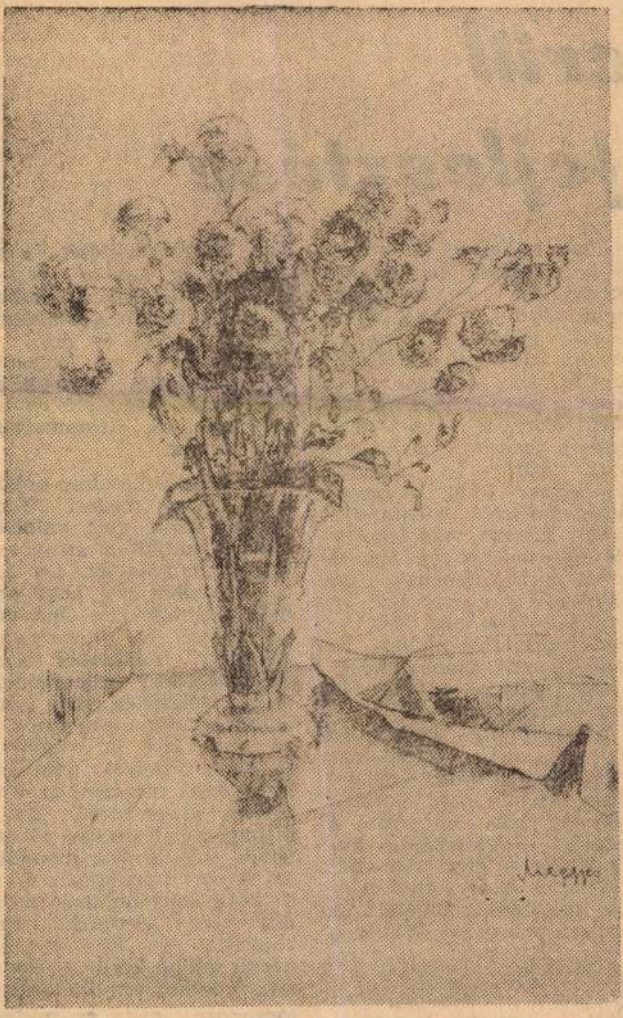

Meggyes László rézkarca

kerül fejlesztése

mának hallgatói Szolnokon. S hogy ebben a „gyönge mezőnyben" Szabó Lőrinc nem mindig az első helyre került, az világosan mutatja: az ízlés fejlesztését szó szerint kell felfogni, nem lehet a szépség megmutatásával elérni a szépség megértését, szeretetét is. A versbarát körök és irodalmi színpadok, ahol nemcsak egyes műsorok megtanulásával, hanem verselemzéssel és sok vers megismerésével is foglalkoznak, ma nagyon értékes fejlesztői az irodalmi ízlésnek. De ez sokba kerül, ez munka, fáradtság, amit azonban könnyűvé tehet a szépség felismerésének öröme.

Válaszolnunk kell még egy gyakori ellenvetésre, mely így hangzik: nekem nincs időm, meg sokszor kedvem sincs elmerülni a szépség élvezetében s különben is az élet, a munka leginkább gyakorlati feladatok megoldását követeli az embertől. Ez a felfogás a gyakorlati élettől függetlennek, valami szép, de haszontalan csecsebecsének vagy luxusnak tekinti mindazt az időt és fáradtságot, amit ízlésünk fejlesztésére, a műalkotások [illegible] élvezésére *ban* éli magánéletét és sikeresebben tud egy fejlettebb *közízlés* kialakításában is munkálkodni a művészeteket szerető és értő, a szépségnek a műalkotásokban tükröződő igézetét az életben is megtaláló és továbbfejlesztő, kifinomult ízlésű ember.

Az ízlés fejlesztése sokba kerül — de megéri. Tudják ezt azok, akik valóban élvezni tudják a színvonalasabb művészetet. De azt is elmondhatják, hogy ennek az útnak soha sincs vége. Hiszen ha elérhetnénk valamely műalkotás teljes megértéséhez, szépségének teljes átéléséhez, már nem is volna számunkra érték. S valóban így is vagyunk azokkal, amelyek nem sokat tudnak mondani az embernek az emberről. De a legnagyobbak örökké élvezhetők, mindig újat mondók, az emberi igazságnak és a művészi harmóniának mindig új forrásai maradnak. — És ez — kerül, amibe kerül — megéri. Érdemes tanulni érte s töprengeni, néha gyötrődni.

Csak azt ne higgye valaki, hogy a szépségnek akár egy halvány sugarát is él-

MDK.

Meggyes László

Kritika

Müvészet, 1965 junius. lap 38.

M.D.K

Meggyes László
festő

A „Múterem csendélet", a „Szolnoki Tiszapart" – ja c. művével tűnik ki a tárlaton. „Szolnoki Tiszapart" (repro)

Haposvár Gyula: A szolnoki tárlat
Művészet. 1965. június – 39 kap

MDK.

Meggyes László

Csónak c. rajzának reprója

Szolnokmegyei Néplap 1965 okt.lo.lap -

MDK.

Meggyes László

Kiállitási hiradás

Szolnokmegyei Néplap 1965 dec 28.

MDK.

Meggyes László

Kiállitási hiradás

Szocialista Müvészetért 1966 febr.

MDK.

Meggyes László

Vihar után

Jászkunság 1966 ápr. lap 35.

MDK.

Meggyes László

Kiállitási kritika

Jászkunság 1966 ápr.lap 36.

MDK.

Meggyes László

Kiállitási kritika

Magyar Nemzet 1966 ápr.28.lap-

MDK.

Meggyes László

Kiállitási kritika

Magyar Nemzet 1966 ápr.28.

Magyar László festő

Szöveghen említett mű: Téli est
/alajkép/

Szolnok Megyei hiszap 1966 máj 6

Meggyes László festő

Repr: Öterjasszony (Tolliajz)

Olasz Táj. 1963

1966 feb. 13 Szolnok Megyei Néplap

Meggyes László

A szolnoki művésztelepen dolgozik feleségével, Farkas Magdával együtt.

Szolnok megyei Néplap 1966. jún. 19.

MDK.

Meggyes László

A müvész egy csoportfényképen látható

Népfront 1965 május. 9 lap

MEGGYES László (festő)

"Az utóbbi években az elszigetelődés kicsit oldódni látszik. Néhány művész következetességük miatt most beérő művészet okán. Az utóbbira jó példa Meggyes László egyre elmélyültebb csendes szavu festészete, vagy Fazekas Magda pikturája amely az évek során művészettörténetileg is érdekes utat járt be a hagyományos értelemben vett alföldi látvány-festészettől egy ugyancsak alföldi gyökerü látomásosabb festészetig. Nagy nyeresége a Szolnoki Művésztelepnek Rókássy Csaba és Ágotha Margit vendégeskedése is."

RIDEG Gábor: Négy évtized Szolnok-megye képzőművészetében. In. Jászkunság, 196/3. 35.p.

Meggyes lánló (nolnot)

Merőn, olaj, 100 x 80 (Reprod.)

Gabonaroslálás, olaj, 75 x 80

Tinapart ~~on~~ " 70 x 85

Csónakot a Tag, vár " 60 x 80

Anya, " 60 x 50

Pulykát, akv. 20 x 30.

~~R~~ Gyerekfej, gouache, 16 x 14

Kisbaba, cer., 15 x 17.

A Szolnok megyei képzőművének téli tárlatán 1961 6.

Kat. ber. Kapusvári Gyula Gyula 1961 4, - 9

Meggyes László

1021

Meggyes László (Szolnok): Család.

A Szolnok Megyei Tanács VB Művelődésügyi Osztálya „Családi ünnepek" című pályázatának anyagából.

Jászkunság 1962 dec.

cagra. Bizonyára ezek is a Dévaványán átvonuló csapatrészekből valók voltak. Karcagiak feljegyzésében így van megörökítve:

„11-én, szerdán újra temetés volt a borjú-dűlői temetőben. A lelkipásztor ki is ment... A temetésre már nem került sor. A temető túlsó szélén feltüntek az orosz gyalogosok, az innensőn visszafelé kúsztak a németek. Megkezdődött a gyalogsági, majd röviddel utóbb a tüzérségi párbaj. Az ágyútűz állandóan erősödve egészen a késő esti órákig tartott. Éjszaka újra bevonultak az oroszok. Ezúttal nem gépesített, hanem gyalogos és fogatolt alakulatok szállották meg a várost".

A fenti kudarcok után indult el újra a szolnoki hídfőből október 12-én a 4. SS Polizei hadosztály ellentámadásra. A törökszentmiklósiak jól emlékeznek erre az időpontra.

„Október 12-én délután 2 órakor rövid, de igen heves tüzérségi előkészítés és repülőtámadások után utcai harcokra került a sor és 4 órakor ismét német kézre került a község és német kézen is maradt október 24-én délután 2 óráig. Ez alatt a csaknem 2 hét alatt állandó tűzharcban volt a község, s a lakosság a pincékben keresett menedéket. Csaknem folytonos volt az ágyú- és aknatűz... Az egyházi épületeken kívül a község többi háza szintén ez alatt a kéthetes állandó ostrom alatt sok kárt szenvedett. Több ház omlott össze, égett le és rongálódott meg. A harcoknak és a tüzérségi tevékenységnek a polgári lakosság közül is áldozatai voltak. Gyülekezetünk tagjai közül 33 halálos eset volt."

A Törökszentmiklóst felszabadító szovjet csapatok Kuncsorba térségébe vonultak hátra, s védelmi vonaluk Kuncsorbától a tiszaföldvári út 5. dűlőjéig terjedt, mellyel szemben a németek védték a debreceni vasútvonalnak törökszentmiklósi szakaszát, a római katolikus temetőnél a vasút mellett végig voltak kiskaliberű gyorstüzelő, páncélos ágyúik.[9]

(Folyt. köv.)

Kormos László

JEGYZETEK

1. *Jászkunság* VII. évf. 3—4. sz. 1961. szept., dec. 165—173. Borus József volt szíves tanulmányom elkészítésénél tanácsot adni s rendelkezésemre bocsátotta Hans Kissel: *Die Panzerschlachten in der Puszta* c. könyvét (Neckargemünd 1960., Kurt Vowinckel Verlag), mely a dátumok összeegyeztetése alkalmával jó szolgálatot tett s egyoldalúságára fényt derített.
2. A felhasznált adatokat a Nagykunsági Református Egyházmegye levéltárának 2410/1944. számú iratgyűjtőjében elhelyezett feljegyzésekből és az 1962. 237-es szám alatt begyűjtött lelkipásztori jelentésekből, illetve az azok által jelentett anyakönyvi bejegyzésekből vettem.
3. Az egyházmegyei levéltárban levő feljegyzéseken tul édesapám: Kormos János (Törökszentmiklós, Petőfi u. 68. sz.) visszaemlékezéseivel is kiegészítettem az adatokat.
4. Pataki István elbeszélését feljegyeztem. Megtalálható levéltárunk Kenderes története alatti gyűjtőjében.
5. Valószínű a IX. gépesített és a 6. páncélos hadosztályok, melyek Füzesgyarmat felől törtek előre s már Karcag térségében lehettek ez időtájt, honnan 7-én indultak.
6. Borus József idézett tanulmányában leírja e harci eseményt. Kenderesi helyi emlékezés tudja, hogy a harcok alatt erre voltak a lőállások.
7. Dr. Kökényessy András Derzstomajról 10-én Kunmadarasra ment, ahol egy német ezredestől hallotta az eseményeket.
8. Borus József idézett cikkéből.
9. Édesapám elbeszélésével kiegészítve.

Megyes László, festőművész

Kecskeméten rendezett nyári tárlaton szerepelnek a művész művei.

Gádor Emre: Nyári tárlat Kecskeméten.
Petőfi Népe, 1948, jún. 25.

Meggyes László, grafikus

L. hőnyi Istán

Bereczky L.: Az elődök vonzásában 11

Népszabadság, Bp. 1978. szept. 10

Meggyes László

Méltatás.

Kristó Nagy István: Szolnokról jól s rosszul
Művészet, 1978. december - 30. lap.

Meggyes László

A szolnoki művésztelepen élő festők, szobrászok kiállitottak Hódmezővásárhelyen a Tornyai Muzeumban

Magyar Hirlap 1979/21o/1o

Köszönnek a fények

Meggyes László festészete

festőművész
Művészet 1985/11,12/18-21.old.

Újfajta gyógyszerek használatával ismertük meg a mellékhatások tényét. A szeszélyesen kanyargó Tisza folyó szabályozása után a múlt század elején sok jó termőföld szabadult fel a Tiszaháton és az alföldi téreken, s mindenhol, ahová eladdig az emberi regulát nem ismerő Tisza szétterült. A Tisza szabályozásának mellékhatásaként előbb a szikes földek jelentek meg a szárazulatokon, s aztán a futóhomok pályája is megnagyobbodott. A 70-es években keletkezett képzőművészeti szemléletváltozás nyomán is mutatkoztak mellékhatások, amik igencsak hasonlatosak azokhoz, amiket a Tisza szabályozása okozott. Mindenekelőtt az érzelemhiányos, szikes művek számának növekedésében s a futóhomok módjára formavilágukat a külső erők hatására változtatgató művészegzisztenciák megjelenéseiben.

A hazai művészetkritikának képzőművészetünkkel szemben támasztott változásigénye, hogy legyen teljességgel európai – a sajátos lelki alkatok megszüntetése árán is –, különállásra kényszerítette sok művészünket. Hiszen az igény maximalizmusa végül már nem is a tartalom, hanem a forma változását kéri. Az impresszionista stílustörekvés tartalma, tárgya a fény volt. A magyar *Egry József* és *Koszta József* koruk képzőművészetének ezt a szakmai tartalmát értették meg. Ennek adtak formát festészetükkel. S amit ők képeiken a fénnyel cselekedtek, az merőben különbözik attól, ahogyan a nyugati művészek alkalmazták a fényt. A természettudományon alapuló objektivista értelmezésük végül is a pointillizmusig s a divizionizmusig vezette őket; a vizualitás racionalizálásához, a recehártyák működését és a szűkített szemmel nézés lehetőségét is figyelembe véve. A fény a magyar művészetben nemcsak az új vizualitás eszköze, hanem a földi emberi igazságérzet megvilágosítója is. Koszta József képeinek sötét színeiben ezek az igazságok fénylenek. Egry József képeinek fényhimnuszai a földi atmoszférán túlra, a kozmikus térségekbe: oda- és visszahangzódnak. E festőink képeiben a maguk érzelemvilága szerint kap képi érvényességet, s magasztos igazságokkal ékesített formát a fény. Országbirtoklóvá válik képeiken a fény, miként Erdélyi József versében: „...ilyenkor szép ez az ország / nem uraké, nem papoké, / hanem a napsugaraké..." S akikben ma is így hangzik az ének, azoknak nem válik sehogyan sem elsődleges ügyükké az érzelmileg steril, pusztán csak szellemi tudományos művészet és esik nehezükre, a formai tényekre okítás. A forma teremtésére alkalmas, a világ dolgait értékelő mérték bennünk is van. A megváltozott művészetszemlélet európai mértékkel méri a hazai műveket, figyelmén kívül rekeszti, nem létezőnek tekinti a sajátos magyar formát. Ezért is sok, az európaiság mímelésére alkalmatlan vagy arra nem vállalkozó képzőművészünk választotta a részleges passzív egzisztenciát. A magyar festészetnek a természettel kötött szövetsége nemcsak egy stílusidényre szóló kapcsolat. Nem szakadt meg olyasféle győzelemérzéssel, mintha a szellem fényével a magyar művészet is legyőzte volna a természetet. Nem, mert a természet rejtett arca benne nem egzakt statikus formai tényekben mutatkozik meg, hanem a természet és az emberi valóság testvériségének élő arcaként. A magyar képeken a természet színei, fényei az emberi indulatok, érzések egzisztenciáját képviselik. A természet színeinek és fényeinek varázsa felszabadítja a lelkeket, s megtörnek évszázados némaságai.

1

7

7 Tóth Béla: Kőrösi Csoma Sándor, bronz, mészkő, 356 cm, 1984, Budapest (fotók Dömötör M.)

Magától kínálkozik az összevetés a téma és a szobrászi megoldások okán a közeli, Hódmezővásárhelyen lévő közismert *Szántó Kovács*-szoborral, különösen annak első úgynevezett talicskás változatával. Somogyi mester a kivitelezett változatról elhagyta a korábbi változatnál talapzatként szolgáló felfordított talicskát, ráérezve kissé a megoldás banalitására, így a felkiáltójelként térbe hasító parasztforradalmárra a jelképi sűrítés lett a jellemző. Tóth Béla az agrárszocialista kubikosmozgalom emlékművét több tárgyi utalással, mégis nagyszerű formai leleménnyel oldotta meg. A csongrádi kubikosnemzedékeknek emléket állító kompozíció tanúként fennmaradva a városképben szerepel. A figurával szemben ebben a kompozícióban viszont a szinte monumentálisra növesztett izgalmas plasztikájú talicska kapott határozottabb jelképi értelmet.

A kőbányai Kőrösi Csoma sétányon felállított egész alakos Kőrösi Csoma-emlékműve megformálásánál – hasonlóan az előzőekben ismertetett munkáihoz – gondosan ügyelt arra, hogy teljes formai és tartalmi egységet képezzen a figura és a posztamens. A szobrot befogadó tér adottságai talán itt a legkedvezőtlenebbek, a mű hátterében piac van, a környező épületek is meglehetősen zavaros összképet mutatnak. A számtalan formai kísérlet után végleges formát kapott, s egy darab indiai építészetet, a Buddha-kolostorok világát idéző talapzat éppúgy fontos formai-tartalmi elem, mint a vándorbot vagy a figura keleties öltözete. A szobor természetesen hasonlít modelljére. A kissé félszeg tartású figura kezeinek hanyatló tartása (a vándorbotot is szinte írószerként markolja) végtelen szerénységgel, emberi alázattal jellemzik a figurát. A szeszélyesen redőzött ruházatból kiemelkedő, intellektustól sugárzó fej viszont elszántságot, küldetéstudatot fejez ki, amely egy egész nemzet múltba néző felelősségétől gondterhes.

Mindhárom ismertetett köztéri munkája olyan művészt jellemez, aki végtelen alapossággal készül fel munkájára, és maximalistaként semmilyen kompromisszumra nem hajlandó, amely csorbítaná a köztéri szobor és környezete, illetve a jelképi tartalmak szervezett egységét.

Mostanában a tatai Eszterházy-kastély parkjába kerülő, Solymász című lovasszobrán dolgozik. A tét ugyanaz, mint a korábbi köztéri feladatoknál, a gipszmodell szobrászi erényeiből következtetve a mű helyszínével olyanfajta szerves és stílusos kapcsolódás születik majd meg, mint a gyulai mű esetében.

Tóth Béla szobrászi és köztéri munkásságának íme, ez a vázlatos leltára, ideértve még a csongrádi *Csemegi Károly*-emléket is, a Flóhr Ferenc-emlékművet is, a vásárhelyi domborműves kompozíciót, ha ezekről ezúttal nem is esett szó. Képletesen szólva, minden esély megvan arra, hogy a művész búvópatakhoz hasonlított pályája végre a felszínre törjön. Szobrászként pedig talán valósan is otthonra talál majd a köröstoroki műteremházban. Legjobb műveit ugyanis olyan inspiráló baráti, emberi közegben valósította meg, amilyenre mindeddig csak a Galopp-pályán talált a zsokék, trénerek társaságában, és utóbb pedig a MIRKÖZ-ben Csongrádon, melósok, főnökök körében. Pályája búvópatak szakaszain a felszínre törő ívet ezek az emberi-szakmai viszonyok alakították ki.

Tóth Attila

1 Meggyes László: Vízöntő, olaj, 100x75 cm, 1960
2 Meggyes László: Pihenő, ceruza, papír, 1966
3 Meggyes László: Tanya, olaj, 24x30 cm, 1964

Meggyes László Szolnokon élő festőművészünk természeti áthatásokban gazdag képei nemcsak példái, de okai is az elmondottaknak. 1928-ban született Szigetszentmiklóson, és a Képzőművészeti Főiskolán *Hincz Gyula, Szőnyi István* és *Domanovszky Endre* tanítványaként végzett. Festészete mesterei útmutatása szerint alakult. Elsőként Hincz Gyula és Domanovszky Endre dekoratív eszközöktől sem idegenkedő festészetének hatásait sikerült közömbösíteni saját festészetében. Könnyű volt megszabadulnia a személyiségétől idegen szemléletű mesterek hatása alól. Szőnyi István mély emberi és szakmai festői kulturáltságának nyomai azonban mindmáig megtalálhatók festészetében. Meggyes festői békéje és harca a hozzá hasonló lelki alkatú egykori mestere művészetének hatása alatt áll. Szőnyi festészete több festői kultúrát tartalmaz, mint alanyi érzést. Vagyis kulturáltan személyes hangúak művei. Nem feszül bennük az a szinte deviáns alanyi erő, amely más-más indíttatással Egry József és Koszta József festményeit jellemzi. A Szőnyi-képeken idill születik, Egry és Koszta képein nyers igazságok szólnak. 1957-ben Meggyes László feleségével, *Fazekas Magdolna* festőművésszel a Szolnoki Művésztelepre költözik. Közel itt a nagy motívum, a föld és a víz találkozása, a Tisza és a Zagyva folyók, partjaiknak térségei. Immár harminc éve, hogy Meggyes László ott áll kint a természetben a nagy motívum előtt, aminek csak fokozatosan ismeri fel csodálatos nagyságát. Az az évszázados festői módszer, ami szerint a festő a természet előtt állva festi a képet, gyakorlatilag hazánkban is a 60-as évek elején kezd megszűnni, akkor, amikor ő elkezdi. Vállalja a korszerűtlenséget akkor, amikor a korszerűség, majd a naprakész művek igénye egyre magasabb hangerőre kap. Azon a harminc éven át, amíg ő a motívum előtt állott és dolgozott, a magyar képzőművészet a korszerűség minden igényét végigpróbálta. Nem kérdezvén, hogy lehet-e a homályosan vagy világosan megfogalmazott korszerűségigény egy nép művészetének kizárólagos programja? Mintha ez lenne a legfőbb gondunk, s nem a válasz a sürgető kérdésre: miként szól a magyar képzőművészet a magyar közösséghez? Vannak-e még olyan festészetet értő festők, akik szűkebb környezetükben, városukban, hazájukban élő emberek érdeklődésére is figyelnek, s munkájuk hitelesítését tőlük is várják, s nemcsak a nagy *Urbs*tól, aminek fontosságát a hazai képzőművészetben egyesek oly eredményesen közvetíti? Tanuljunk tehát a világ művészetéből, de a saját lehetőségeinkből

2

adódó formaalakítást se feledjük. Saját formaalakítással különös korszakunkban kis, kevéssé ismert festőink munkájában találkozhatunk, ha nem is mindig teljes értékűek próbálkozásaik. Meggyes László is kis festő. De ehhez a megállapításunkhoz hozzá kell tennünk Ady Endre szavait: „Holott tudjuk, milyen kicsinység a nagy." Tettünk nagyságát nem akaratunk, hanem az idő és mások mérik. Minket csak helytállásaink vígasztalnak. A Tisza–Zagyva vize előtt, a Nagykunság térségeinek igézetében álló Meggyes Lászlót nem sok eszköz segítette abban, hogy képbe fogja látványai varázsát. A korai időkben a Szőnyitől tanult művészetszemlélet szellemében a motívum iránti alázatos tisztelettel festette vásznára a látványt. Az 1960-ban festett nagyobb méretű olajfestményein mezei munkát ábrázol. A *Vízöntő* című kép előterében egy fiatal lány kannájából vizet önt egy fiatal férfi csuprába. Az akkori kor igényelte munkaábrázolásként is felfogható ez a kép, de mégsem oly riportszerű. Személyes emlékkép is belefestődött, és kitetszik belőle a Szőnyi-féle égi másság, az idillé finomított valóság is, az általános érvényű művészi

3

4

igazságra utalás, a konkrét helyzetnek az időtlenségbe emelése. E vízöntő lány vize nemcsak testi szomjúságot olt. Saját élete támadt ebben az időben Meggyes képeinek. *Tanya* című olajképén ütköznek a színek, mint Koszta József festményein. Bár élő, eleven a kép hatása, mégsem találkozunk később műveiben ezzel a törekvéssel. Úgy vélem, Meggyes is belátta, hogy őbenne nincs akkora expresszív erő, amely az ilyen képek alkotásához szükséges. Festői tanácstalanságában motívuma maga segített. De még inkább a motívumát megtalálni segítő fény, amelynek társául szegődött a nagykunsági vizek, terek, emberek, növények formáinak bejárásában. A fény, a napfény ábrázolásának problematikája első szolnoki évei óta foglalkoztatja festőnket. 1980-ban a Szolnoki Galériában rendezett gyűjteményes kiállításán szereplő: *Virágzó fa*, majd a *Nyár* című festményén – amelynek középterében kaszáját kalapáló férfi látható – még tudatos, szakmai eszközöket alkalmaz a fényhatások rögzítésére. Különösen a Nyár címűn kitetsző a kép szerkesztettsége. Bár láthatólag nemes érzések és szándékok is segítették e mű formálásában, de nem segítik még azok az áthatások, amik későbbi műveinek életet adnak. A 70-es években készített képeiben jelentkezik egyfajta sajátos korrespondencia. Olyan áthatások csillannak fel ez idő tájt képeiben, amelyek a festő emberi és a látvány természeti lényegéből származnak, bennük a természeti és az emberi lényeg hat a másikára, érintik egymást. Ezekből az érintésekből töltekeznek Meggyes újabb képei. Az emberi és a természeti lényeg érintkezései nem kizárólag csak a látvány ügyeire vonatkoznak. Létük azonos törvényeit ismeri fel az egyik a másikában, ott a kunsági határban, hiszen a növényi és az emberi természet szinte azonos módon örül a nap fényének, simogató melegének, s szenvedi perzselő sugárzását.

A napfény jelenléte és hiánya alakítja kedélyünket. A népdalok, a magyar nóták, de még a műdalok természeti képei is a daloló ember érzésének igazolásául szolgálnak. Meggyes képei a vegetáció fényben létezésére reagálnak. A növények napköszöntő érzéseivel társul a festő, azokkal, amelyek a földi élet derűjét teremtik. Igazából e fotoszintézis misztériumaiból keletkeznek azok az áthatások, amelyek életet teremnek képeiben. Nem napfényt táncoltató jegenyék az ő képei, a festői bizonyosság nem hatalmasodik szín-fény ódává bennük. Hiszen a festéket fénnyé-színné nevelni az áthatások segítségével is csak meglevő érzésével tudja a festő. Meggyes érzékelései nem nőnek mindig érzésekké, visszafogottságokkal találkozunk képein. Megfontolások szabályozzák őt képalkotás közben, nem válik a természet feltétel nélküli médiumává.

Az utóbbi években készített képeinek címei is utalnak azokra a módszeres fényelemzésekre, amelyek tudatos festői szemléletről tanúskodnak: *Ősz a Zagyván* (1971), *Alkonyat* (1977), *Nyár a mezőn* (1984), *Boglya napsütésben* (1975), *Téli alkonyat* (1985), *Nyári reggel* (1985). Bár érzékelhetjük a képeken a festői tudatosság jelenlétét, mégsem értékelhetjük őket szenvtelen atmoszféraábrázolásokként. Hiszen képeinek hatása úgy növekszik, ahogyan a megformáló tudatosság helyét a jelen lenni kívánkozó természeti áthatások foglalják el. Meggyes László képeinek korunkba gyökerezettségét epikai hűségként, a nem jelzősített realizmusigény, a tudattal szabályozott ösztönösség bizonyítja. Nemcsak időbeliségükről, de térbeliségükről is tanúskodnak képei. A Duna–Tisza tája az a vidék, ahol a szemléletváltozás tektonikus mozgása – miként a hajdani Tisza-szabályozó természetátalakítás – sziket, futóhomokot teremtett, de teremtett képzőművészeti rezervátumokat is. Ahol a modernség sterilizálószerét nem használván, a művészet és a természet kapcsolatából olykor *művek* is születhetnek. Nem szentesíti a modernség egyházi áldása ezeket a kapcsolatokat, s talán éppen ezért sokasodnak a pogány vétkek. A hajdani fényre szabadult társasági emberek majálisát festők, a napsugarak

5

4 Meggyes László: Ősz a Zagyván, akvarell, 25x40 cm, 1971
5 Meggyes László: Nyár a mezőn, olaj, 50x80 cm, 1984
6 Meggyes László: Nyári reggel, olaj, 70x80 cm, 1985
(fotók Somfai I.)

zúgását a vihar sötét színeivel fokozó festők, s a fény széttört darabjaiból az idill egészét láttató festők Európa közepén saját lelki alkatuk mértéke szerint formálták a közös európai képzőművészeti tartalmat, a fényt. A fényt, amelyet nem az impresszionizmus optikai látása szerint fogtak fel, ami csak a szem számára fontos, hanem úgy, mint ami a szellem és a lélek tájékozódását is segíti. A magyar festészetben a fény élménye, szerepe nem szűnt meg az impresszionizmus, a plain air festészet divatjának elmúltával. Kapcsolata vele nem valamilyen egyszeri dolog megoldására korlátozódott, hanem olyan, mint ami saját lényegéhez tartozik, mint ami létezéséhez nélkülözhetetlen. A magyar képzőművészet magányát éppen a nyugati modern formaismeretek megszerzésére törő versengés teremtette meg. E versengési pánik okozta tektonikai változások nyomán keletkeztek Magyarországon a fővárosban és a vidékeken azok a szigetek, az élelmes modernség pezsgésével körülhatárolt rezervátumok, ahol a bentrekedtek a magánysággal ismerkedtek. S a magány a személyiség legbensőbb érveit a legmélyebb igazsághoz vezeti. Nagy fényfestőink mai utódait nem fenyegeti az egzisztenciavesztés. Mint ahogy a fűszálak és a falevelek a napsugarakkal beszélgetve a földi élet sorsáról döntenek, a festő is, aki olykor megérti szavaikat, életjogú, érvényes műveket teremthet az emberi társadalomnak. Meggyes László földi vegetációt ünneplő képei is derűt, emelkedettséget teremnek. Művei rokonságot mutatnak azokkal az ismeretekkel, amik a mai közműveltségből származóan élnek a kortársakban, a napfény és a növény levele élettermő csodájáról. De rokonságot mutatnak a fények új igét hirdető nagy elődök útját járó új festők vállalkozásaival is. Nemcsak a nap fényei világítanak műveiben, hanem azok a magasabbrendű, fennkölt érzések is, amikből a mindenség mértékét kereső alkotók munkáit részelteti a természet. A hatalmas változások ellenére a természetelvű festészet folytonossága nem szakadt meg a magyar művészetben, sőt ami a valójában automizálódott, autonóm művészetről kiderült, hogy felülről irányítható, az nem áll a természetelvű művész esetében, mert nem szakad el termelő eszközétől, a természettől. A társadalmi emberi értékek, hasznosságok jó vagy rossz volta nem függ akaratoktól. Köszönnek a fények, s a fényeknek köszönnünk kell.

Kovács Gyula

A ritmus jegyében

Segesdi György plasztikái

„Van ritmusa a természetnek, a munkának, a fényjeleknek, a zenének, s van ritmusuk, meglehetősen átvitt értelemben, a plasztikus művészeteknek is." Ez a kissé meghökkentő mondat egy irodalomelméleti munkából származik – *Wellek* és *Warren* tollából. A meghökkentést pedig abból érezzük, hogy a szerzőpáros mintegy csak metaforikusan engedi meg, hogy ritmusról beszélhessünk – teszem azt – képzőművészet kapcsán. Természetesen értjük, hogy egészen más értelemben kell fölfognunk ezt a jelenséget az irodalomban vagy a zenében, és más módon – például – a szobrászatban. Még azt is megengedjük, hogy ez utóbbiban (csakúgy, mint a festészetben, de még az építészetben is) az időfaktor háttérbe szorul, ez azonban mégsem jelentheti azt, hogy tagadnunk kéne a vizuálisan észlelt ismétlődések létét. Ismétlődnek a minták – raport szerint – egy ruhaanyagon, ismétlődik a meander-elem a görög vázán, ismétlődhet egy plasztika bizonyos részlete akár szélsőségesen is, lásd: *Brâncuşi Végtelen oszlopát*. Mert egészen bizonyos, hogy vizuális ritmust előbb érzékelt az ember (naponta újuló világos-sötét, holdfázisok), mint nyelvi ritmust, mivel – föltehetőleg – már látott, amikor még nem beszélt.

Közelebb jár tehát az igazsághoz *Cs. Gyimesi Éva*, aki *Teremtett világ* című kitűnő könyvében így fogalmaz: „Az ismétlődés minden művészi formája – a képzőművészeti alkotások vizuális, térbeli rendje, a zenei és irodalmi művek kompozíciós és ritmikai sajátossága – mind egyfajta csapdája a rohanó időnek: belső szervezettségével mintegy megállni készteti, szemlélhetővé változtatja a feltartóztathatatlant, azaz mintegy felszabadítja az embert a véletlenek sodrása alól." Igen, megállni készteti, még akkor is, ha a ritmust magát mozgásképpen érzékeljük. Ugyanis szerzőnk a filozófiai értelemben vett időről beszél.

Nos, értelmetlen volna a műalkotásokban jelentkező ritmus problematikáját kerülgetnünk, ha közelebbi témánk, *Segesdi György* plasztikái az elmúlt évtizedben, nem szorítanának a kérdés irányába. (Természetesen beszélhetnénk korábbi művekről is, amelyekben már jelentkezik a ritmusnak az a kitüntetett szerepe, amely a jelzett időszakban úgyszólván kizárólagos szervező formájává vált művészetének, hiszen az ironikus *Stabil mobil* címet viselő szerkezete már 1969-ben is szinte emblematikus jelentőségű.) Pályájának ebben a legérettebb korszakában Seges-

1

1980. V. 17. Televizió 2. müsor 20,55 Áné

1021

Meggyes László
festőművész

TV Hiradó 2.

- A Tisza és a Zagyva ölelkezésénél a szolnoki vár hősi időkből itt maradt romjai körül e század eleje óta él müvész közösség. A szolnoki müvésztelepen sok nagyhirü piktor alkotott az elmult évtizedek alatt. A környezet nyugalmat és ihletet hordozó szépsége, a táj hangulata, a tájat formáló és gazdagitó ember örök témája a telepen élő festőknek, szobrászoknak.
Meggyes László egyike a legrégebben itt élő müvészeknek. Most nagy munkában telnek napjai. Az életmüvét bemutató kiállitásra rendezgeti képeit.

- 1957-ben kerültünk a szolnoki müvésztelepre, feleségemmel Fazekas Magdolna festőművésszel. Mindketten a Képzőművészeti Főiskola elvégzése után kerültünk ide, és azóta is munkásságunk erősen kötődik Szolnok festői világához. A képeim, munkáim 90 %-a mind Szolnokhoz kötődő mü, a Tiszához, a környékhez. Az évszakok változásait különösen megfogtak Szolnokon, gondolom, hogy ez másutt is igy van, ha valaki nagyon kötődik egy-egy helyre. Az előző munkák mindig hiányérzetet hagytak bennem, tehát mégegyszer, ujra és ujra próbálkoztam egy-egymotivum megoldásával. Rám a természet hat legerősebben és ahogy inspirál az irányitja az ecsetemet. Mindenképpen Szolnokhoz fog kötődni a munkásságom, mert oly gazdag a témavilága, hogy innen már elszakadni kockázat nélkül nem lehet. Tehát egy uj életet máshol kezdeni, ezt nem tudom elképzelni. Mert itt valamit el kellene akkor szakitani, és egy más talajba átültetve nem biztos, hogy virágzásnak indulna a müvészetem.

- Meggyes László életmü kiállitása holnap nyilik a Szolnoki Galériában.

MAHIR SAJTÓFIGYELŐ
LEVÉLREKLÁM
1091 BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51.
Telefon: 337-748, 340-726

Meggyes László festő- és grafikusművész

CSONGRÁD MEGYEI HÍRLAP

1984 MÁJ 8

Meggyes László képeiről

1021

A korábbi kiállításmegnyitók gyakorlatához híven, május 6-án, vasárnap déli 12 órakor új tárlat nyílt a vásárhelyi Tornyai János Múzeum emeleti termeiben. A vásárhelyi művészetszerető közönség előtt ezúttal a szolnoki művésztelepen élő Meggyes László jelentkezett, közel ötven festményével.

A bemutatott művek több mint két évtized munkáját tükrözik, így a kiállítás egésze méltó keresztmetszete lehetne a festőművész eddigi munkásságának. Az első teremben kifüggesztett képek egymásmellettiségét maga a művész rendezte el, ezért az itt alkalmazott rendezői elv befolyásolja a másik két terem arculatát is. Mindezek ellenére, a figyelmes tárlatlátogató felismerheti, sőt „korszakos egységekbe" rendezheti a három teremben látható képeket.

Meggyes László 1956-ban fejezte be tanulmányait a Képzőművészeti Főiskolán, és 1957 óta él és dolgozik a szolnoki művésztelepen. Tanárai közül Szőnyi István volt rá legnagyobb hatással, a táj, a környezet érzékeny festői módszerekkel történő megörökítésében. A főiskolai évek műtermi gyakorlatai még erősen érezhetőek a hatvanas évek elején készült, főleg alakos festményeken (Halvásár 1958, Anya gyermekkel 1960), de az erőteljesen formált, sötét-világos foltokból épített 1964-es Öregasszony című olajfestményen is visszaköszönnek. Az emberábrázolásban szabadabb ecsetkezelés és merészebb színhasználat jelzi a következő állomást (Alvó, Pihenő), míg a tájképeken felbukkanó izzó sárgák és barnák a fény, a környezet iránti egyre erősebb kötődést mutatják (Öreg házak, Parasztudvar). A művészt tűnődő, merengő alkata nem akadályozza meg abban, hogy az általa kiválasztott táji elemeit játékos könnyedséggel rögzítse a vásznon: a fák lombjain végighullámzó fényt, az alkonyi napsugár reflexeit a tabáni házak falán, vagy az évszakok lenyomatait a Szolnok környéki kertek és mezők arcán. Képei azonban többet jelentenek a múló pillanat impressziójánál, együtt-egymás mellett a környezet, a természet változásaira, az évszakok örökkön ismétlődő körforgására érzékenyen reagáló ember vallomásai.

Tél, Téli Zagyva-part és Téli nap című festményei azonban még ennél is többet jelenthetnek. Olyan kiválasztott időpont emlékei ezek, amikor minden megtörténhet, amikor a nappal és éjszaka szinte azonos fényviszonyai közepette „hosszú éjszakák meséi" keltenek életre mitikus-misztikus hősöket, amikor még a Nap is megáll az égen, mert odafeszíti jobbról-balról a fák koronája aznapi útjának legmagasabb pontjára.

Meggyes László az alföldi festészet szolnoki hagyományait őszintén és meggyőződéssel vállaló művész, aki következetesen halad az általa vállalt úton, nem bonyolódva divatos irányzatok átvételébe. Egy alkalommal így nyilatkozott: „Úgy érzem, hogy igazán egy-egy dologban elmélyedni: egy élet szükséges. Ha az éppen Szolnok közvetlen tája legyen, akkor is, vagy ha az egész Alföld, akkor is. De mindenképpen a mélységet kell keresnie az embernek..."

NAGY IMRE

KEDD,
1984. MÁJUS 8.

a került a labda. Továbbra
az építősök kezdeményez-
k, és végre azt a játékot
yújtották, amit már rég-
a várt tőlük szurkolótábo-
ık. A 22. percben már 4-0
a vezettek. A második fél-

Csak

Mészáros, a HÓDIKÖT balszélsője a pénteki, PMSC elleni mérkőzésen dobott kilenc góljából az egyiket lövi.
(Fotó: Berei Béla)

Az elmúlt hét végi kettős fordulóból csak a Szegedi Volán került ki kétszer is győztesen. A DÉLÉP egy ponttal szaporította pontjainak számát, a HÓDIKÖT mindkétszer vereséget szenvedett. A Szegedi Volán Debrecenben, a helyi Dózsa ellen nyert pénteken 35-28-ra, majd hazai környezetben is hét góllal volt jobb ellenfelénél.

Szegedi Volán—Elektromos 31-24 (15-15)

Szeged, 800 néző, vezette: Gőzsy, Völgyi. Legjobb dobók: Szabó L. 8, Lele 6, Tóth G. 5, ill. Kovács I. 5, Urszuly 5. Szünet után a Szegedi Volán szinte tetszés szerint szerezte góljait. Különösen Szabó L., Tóth G. és Árvai teljesítménye emelkedett ki.

Várpalota—HÓDIKÖT 28-15 (14-8)

Várpalota, 1200 néző, vezette: Keszthelyi, Gyulai. HÓDIKÖT: Konczos — Mészáros (3), Szabó (3), Schuszter (4), Papp (1), Jakab (2), Czibere. Csere: Ulics (3) Ardai (1), Kleska, Baki (1), Pengő (kapus). Legjobb dobók: Fodor 10, Kelemen 8, Kósa 4, ill. Szabó G. 3, Ulics 3, Mészáros 3. A HÓDIKÖT szinte végig alárendelt szerepet játszott.

Bp. Honvéd—DÉLÉP 36-25 (19-15)

Budapest, vezette: Kaszap, Papp. Legjobb dobók: Kovács P. 12, Lehel 6, Őri és Kenyeres 5—5, ill. Zsódi 9, Noel 6. Az első félidőben még lépést tudott tartani a szegedi csapat a többszörös magyar bajnokkal.

A bajnokság állása:

1.	Bp. Honv.	9	8	1	- 263-216 17
2.	Tatab.	9	6	2	1 261-218 14
3.	R. ETO	9	7	-	2 243-209 14
4.	Veszpr.	9	7	-	2 229-196 14
5.	PMSC	9	6	-	3 211-205 12
6.	FTC	9	5	-	4 228-225 10
7.	Szegedi V.	9	4	1	4 263-251 9
8.	Ózd	9	3	3	3 208-221 9
9.	Várp.	9	4	-	5 192-205 8
10.	Hódiköt	9	3	-	6 194-249 6
11.	Elekt. Debrecen	9	2	-	7 211-227 4
12.	Délép SC	9	2	-	7 211-227 4
13.	Dunaújv.	9	1	1	7 216-224 3
14.		9	1	-	8 196-242 2

Meggyes László, festőművész

A harmadik Szolnoki Festészeti Triennálét elismerésre méltó közművelődési és mecénási szándék hívta életre.

Meggyes László műve szerepel a tárlaton.

Ecsery Elemér: Festészeti triennálé Szolnokon.
Szolnok Megyei Néplap, 1981. júl. 26. 7. old.

Meggyes László, festőművész

A Budapesti Történeti Múzeumban rendezték meg a festészeti kiállítást. – A nagynúlttu alföldi realista iskola képviselői közül igen szép, érzékeny tájképekkel jelentkezett Chiovini Ferenc, Meggyes László és Fazekas Magdolna.

Horváth Teréz: Festészetünk körképe a Budavári Palotában.
Népszava, 1981. máj. 29. 6. old.

Meggyes László festőművész folytatás.

A szobrászművész munkájában valószínűleg kevésbé érdekes, meghatározó az évszak. De vajon mit jelent a nyár a festőművésznek? Erről beszélgetünk Meggyes Lászlóval és Fazekas Magdolnával a közelmúltban feldújított, kicsinosított műtermében.

— A nyár élményeket jelent — mondja Meggyes László — még akkor is ha nem utazik az ember. Témákat, színeket ad. Szeretem a természetet, a vizet, a tányákat. Sokat barangoltam a városon kívül, anyagot gyűjtöttem, vázlatokat készítettem, hiszen évről évre változik az ember.

— Engem az a megtiszteltetés ért, hogy öt festményemet az idén Londonban állítják ki, azon a tárlaton, amely a mai magyar akvarellfestészetet reprezentálja, — jegyzi meg szerényen Meggyes László. — A tavalyi egri akvarellbiennálén választotta ki a képeket az Angol Királyi Akvarell Társaság vezetője. Itthon pedig én is először a hatvani portrékiállításon szeretnék ott lenni.

Tál Gizella

Tál Gizella: Londonba „utarik" öt Meggyes László-kép.
Szolnok Megyei Néplap, 1981. aug. 15.

Meggyes László festőművész 2) Folytatás.

Egy akvareli a nyár terméséből Meggyes László műtermében

Tál Gizella: Londonba „utazik" öt Meggyes László-kép.
Szolnok Megyei Néplap, 1981. aug. 15.

1978 Szakszervezetek Heves megyei Tanácsa ösztöndíját kapja meg az egri Akvarell Biennálén

1981 III. Szolnoki Festészeti Triennálé II. díját nyerte el
— A hatvani Portrébiennálén bronz diplomával ismerik el munkáját.

Művészetéről tömör, de lényeget megfogalmazó értékelést olvashatunk a szolnoki Művésztelep 1966-os Nemzeti Galéria-i reprezentatív kiállításának katalógusában:

„Meggyes Lászlóról megállapítható, hogy következetesen építi fel életművét. Kitűnő festői képességek birtokában, a mesterségbeli ismeretek felhasználásával alkotja festményeit, melyek lényegremutatóan, mégis szélesre vett színskálán mozogva adják elő Szolnokot és a szolnokiakat, örökítik meg a közrendű és rendkívüli tényeket, eseteket, személyeket, így állnak össze artisztikus krónikává."

TÁLAS LÁSZLÓ

Meggyes László, festő

8 rajz: repr.

Meggyes László: Képei Címoldal, a 3, 4, 5, 20, 30, 46 old
Borító 3

Jászkunság, Szolnok, 1983. márc. XXIX/1

Meggyes László

– Neve megmaradása a 4. amágos pontvébiennálén

Kérd: Szabó István szobrászművész-nél

Kisalföld, 1983. dec. 6.

Meggyes László, festő-grafikusművész

a képzőművész-szövetség közép-magyarországi területi szervezetének Szolnokon rendezett téli tárlatán szerepel

Meggyes László öt képe, melyek közül kettő, az „Ablak virággal" és a „Fények a Tiszán" c. /említve/ mai piktúránk egészében is kiemelkedő teljesítmény. A ma 56 éves festő, Szőnyi István egykori növendéke az alföldi piktura nehézveretű realizmusát szerencsés összhangba hozta az impresszionizmus villódzó fénykáprázatával. – Meggyes László az alföldi piktura korszerűsítésén munkálkodik.

Tasnádi Attila: Szolnoki önjáraton.
Népszava, 1984. márc. 9. 6. old.

Meggyes Lánló

festőművén

III. díjat kapott a szolnoki festészeti triennálén

Szolnok-megyei Néplap
1984 nov. 4.

Meggyes László
kiállítás Szolnokon

Magyar Nemzet 1984. VII. 7.

Meggyes László
Festiszeti triomálé Szolnokon

Magyar Nemzet 1984. XI. 4.

Meggyes László „festő-grafikusművész

Szolnokon a Ságvári Endre Művelődési Központ nagytermében öt művész mutatja be művét: Baranyó Sándor, Berenyi Ferenc, Bokros László, Tarnekas Magda, Meggyes László. — Meggyes László „Női portré"-ja (emlíve) az egyébként színharmóniák gazdag skálájával telített atmosz-férikus művészete, nemes egyszerűségével redukált színvilágával, a belőt is feltáró festőiségével ábrázolja F. M. festőművészt.

Z. Gy.: Öt szolnoki művész kiállítása.

Szolnok Megyei Néplap, 1984. júl. 15.

Meggyes László

VI. országos tájfestészeti biennálé katalógusa

Heves megye 1985/1

Meggyes László.

Szobrász alk. tábor Mezőtúron.

M. Herhap
1986. IX. 19.

Megyes László.

Vásárhelyi őszi tárlat.

képzőm.
1986. XI. 21.

Meggyes László, festő

L: Parádi Tomás

– Közművelődés, klubbírádó ...

46.

Ú: Jübär, Bp. 1986 jan. 12

XXIV/2

MEGGYES László festő

12. 31. p Egri akvarellbiennálé

Új Művészet 1992

Meggyes László, festő- és grafikusművész

Negyedszer találkoznak ily művekkel magyar festők szolnászok a hatvani portrébiennálén, mely nem egyszerűen seregszemle, hanem fontos tapasztalatcsere. — A szolnokon alkotó Meggyes László és Fazekas Magdolna egyöntetűen választékos az eszmejelölésben és a formák fogalmazásának egyedi törvényszerkesztését illetően.

Losonczi Miklós: arcok és sorsok.

Nógrád, 1983. dec. 3.

Meggyes László, festőművész

A Szolnoki Művésztelepen „Portrék, önarcképek" címmel új kiállítás nyílt meg a műtermben, ahol a művésztelep alkotói két-két művel szerepelnek. A művész műveiből is láthattunk a tárlaton. – A kiállítás 3 hónapig várja a csoportos látogatókat.

Szolnok Megyei Néplap, 1981. aug. 16.

Meggyes László, festő

MEGGYES LÁSZLÓ festőművésznek, a Zagyva-parti művésztelep lakójának tárlata nyílt meg a Szolnoki Galériában. A több mint két évtizede a Tisza-parti városban élő és alkotó művész pályájának legújabb és legszebb műveit mutatja be a közönségnek. A kiállítást június végéig tekinthetik meg az érdeklődők.

– Hé

8..

Népszabadság, Bp. 1980 máj. 20.

Meggyes László festő

● *MEGGYES LÁSZLÓ festőművész, a Zagyva-parti művésztelep lakójának tárlata nyílt meg vasárnap a Szolnoki Galériában. A művész, aki hosszabb ideje él és alkot az alföldi tájon, művészpályájának legújabb és legszebb műveit mutatja be a megyeszékhely közönségének. A kiállítást június végéig tekinthetik meg az érdeklődők.*

8.

– o Meggyes László

Esti Hírlap, Bp. 1980 május 19.

C9

Népszava 1979. V. 25.

KIÁLLÍTÁSI KALAUZ

MEGGYES LÁSZLÓ

Meggyes László képei

Művészeti életünk régi adósságából törlesztett a *Hatvani Galéria*, amikor kiállítást rendezett Meggyes László festményeiből és grafikáiból. A ma ötvenéves szolnoki mester realista piktúránk rokonszenves, egyéni hangú képviselője, aki képességei és eredményei okán erkölcsiekben is, anyagiakban is többet érdemelne annál, mint ami eddig kijutott neki.

Meggyes László tartózkodó, meditatív alkat, szemlélődő természetébe azonban jó adag racionalitás, gyakorlatias érzék is vegyül. Munkáskörnyezetben nőtt fel, nehéz élettapasztalatok edzették; kezdettől fogva rokonszenvvel viseltetett a kétkezi emberek világa, életproblémái iránt. Fiatalon, közvetlenül 1957-ben befejezett tanulmányai után került a nagy kultúrtörténeti múlttal rendelkező szolnoki művésztelepre, ahol élete is, művészete is szorosan összeforrott az alföldi környezettel, hagyományokkal. Indulásakor mesterei, Domanovszky és Szőnyi hatására a képalakítás *dekoratív* lehetőségei felé tájékozódott — élénk, világos színek, nagyvonalú, rajzos szerkezet jellemezték stílusát —, a későbbiekben a színezést visszafogja, leegyszerűsíti, a képi rendet plasztikusabbá teszi, és a konstrukció fokozásával párhuzamosan nagyobb teret enged az indulati nyomaték, az *expresszió* érvényesülésének.

Tárgyat, témát, inspirációt a látványból merít, a körülötte levő természeti és társadalmi valóságból; előszeretettel foglalkozik a Tisza-vidék népéletével, az alföldi táj atmoszferikus jelenségeivel; érdekli a pszichológiai értékeket felszínre hozó portréábrázolás, vonzódik az emberi együttélésből fakadó érzelmi helyzetek vizuális megjelenítéséhez.

Legújabb képein (*Ablak télen*, *Kora tavasz*, *Vízpart*, *Ablaknál*, *Őszi alkony* stb.) az optikai világ átfogóbb megragadására tesz kísérletet: élményeit nemcsak tematikusan, hanem *hangulatilag* is rögzíteni igyekszik. Mivel a hangulat elsődleges forrása a szín, döntően a *kolorit* felől közelíti meg motívumait, igen változatos skáláját munkálva ki eközben a színharmóniáknak és színritmusoknak.

Művészetének egyik méltatója méltán nevezi kísérletét az impresszionizmus *modern változatának*, mert a plein air iránti fogékonyság együtt jelentkezik nála a jelenségek analizálásának szándékával, a pontos ábrázolás vágya az ábrázolás tárgyának értelmezésével.

Meggyes László mozgalmas-érzékeny festészete rangos teljesítmény mai piktúránk egészében; ez a festő méltó rá, hogy a hazai hagyományok *legjobb folytatói* között említsük.

Tasnádi Attila

döttsége, *dr. Yusuf Da-* [illegible] fogadta.

Szíriai parlamenti delegáció Budapesten

Az országgyűlés meghívására csütörtökön hivatalos látogatásra Budapestre érkezett a Szíriai Arab Köztársaság Népi Gyűlésének küldöttsége, amelyet *Mahmud Hadid*, a népi tanács elnöke vezet.

A vendéget a Ferihegyi repülőtéren *Péter János*, az országgyűlés alelnöke fogadta.

(MTI)

Elhunyt Vajta László akadémikus

Vajta László, a Magyar Tudományos Akadémia tagja és a kémiai tudományok osztályának elnökhelyettese, az Országos Kőolaj- és Gázipari Tröszt vezérigazgató-helyettese, a Budapesti Műszaki Egyetem tanára 59 éves korában hosszas betegség után elhunyt. Temetéséről később intézkednek.

Magyar Tudományos Akadémia
Nehézipari Minisztérium
Oktatási Minisztérium

*

Vajta László, 1920-ban Budapesten született. A Budapesti Műszaki Egyetemen szerzett vegyészmérnöki diplomát, majd a kőolajfinomító-iparba került üzemmérnökként. Az államosítás után a kőolajipar szervezésében és irányításában működött közre. Sokat tett a magyar kőolajfeldolgozás, valamint a petrolkémia európai színvonalú kifejlesztéséhez. Az Országos Kőolaj- és Gázipari Tröszt vezérigazgató-helyetteseként sem mondott le a személyesen végzett kőolajipari tudományos kutatásról és az egyetemi oktatói munkáról. Gyakorlati szempontból is nagy jelentőségű tudományos eredményei elismeréseként Kossuth-díjja tüntették ki, s tevékenységét számos más magas kitüntetéssel is jutalmazták.

Befejeződött a fővárosi pedagógusok tanácskozása

Az Oktatási Minisztériumban dolgoznak azon a jogszabályon, amely az iskolaelőkészítést minden gyermek számára kötelezővé teszi — jelentette be [illegible] nyos helyzetű gyerekek felzárkóztatásához szükség van arra, hogy a szakszerű foglalkozást már az óvodáskorban megkezdjék. Fontos fel-

MEGGYES László

KOVÁCS Gyula: Köszönnek a fények : Meggyes László festészete. ~~a~~ Művészet, 26, 1985, 11-12. 18 - 21., ill.

Meggyes László

→ Boss István sz

MŰVÉSZET 1985/2/22

MEGGYES László felv

Kiállítás : Tornyai János Múzeum, Hódmezővásárhely, 1984 május. – [Hódm.]: [Tornyai J. Múz.] 1984 [8] p. ill

01232550
DM 18394

MAGYAR TUDOMANYOS AKADEMIA
MUEVESZ.KUTATO CSOPORT
Postbox 27

E 6594 F

H - 1250 BUDAPEST

XXX

GGYES László (grafikus)

JÁSZKUNSÁG

Társadalompolitikai
művészeti és irodalmi
folyóirat

1

XXXI. évfolyam
első szám
1985. március

Új életünk négy évtizede

A felszabadulás időpontja megyénként*

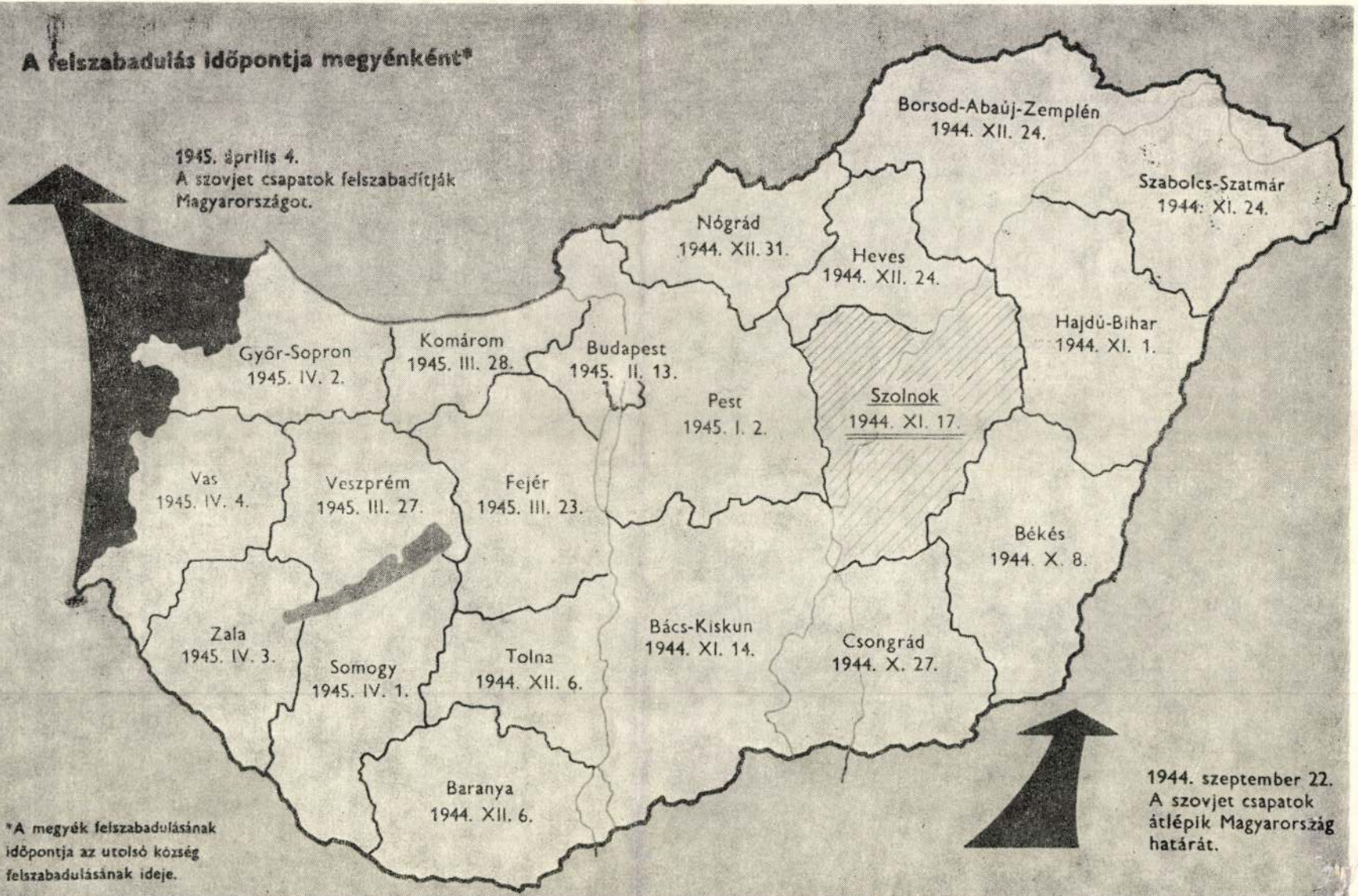

*A megyék felszabadulásának időpontja az utolsó község felszabadulásának ideje.

23. *Felsőszászberek jegyzői kirendeltség:*
Felsőszászberek jegyzői kirendeltség utólagos jelentése szerint a köztemetőben 1 ismeretlen szovjet katonai sír van.

Az adatfelmérés idején Jász-Nagykun-Szolnok vármegye területe némileg eltért a jelenlegi Szolnok megye területétől. 1950-ben Heves megyétől Tiszafüred, Tiszaigar, Tiszaörs, Tiszaörvény, Tiszaszőlős és Nagyiván községeket, továbbá Békés megyétől Öcsöd községet Szolnok megyéhez csatolták. E települések adatai természetesen még nem kerülhettek bele az összeírásba. Ugyancsak 1950-ben az összeírásban szereplő Dévaványa Szolnok megyétől Békés megyéhez került.

Bár az ismertetett kimutatás alapján közel 2000, megyénkben eltemetett szovjet katonáról tudunk. Figyelembe véve az eltűnteket, a később elhalálozott sebesülteket és a harcok idején jeltelen sírokba kerülteket, jóval többre, legalább 2300—2500-ra becsülhetjük Szolnok megye akkori területén elesett szovjet hősök számát.

Az egyes városok és községek által beterjesztett adatokból nem lehet a harcok méreteire következtetni. Szolnokon, Jászberényben és Mezőtúron katonakórház működött, ahol sok máshonnan odaszállított szovjet sebesült is meghalt. Az összeírásból az is kiderül, hogy az elhunytak sok esetben nem a harcok idején, hanem jóval a háború befejezése után kerültek végső sírhelyükre. Szolnokon és Jászberényben a hősi temetőben a háború után a környékbeli községekből beszállított, exhumált holttesteket is elhelyeztek.

Az összesítők, a városi és községi jelentéseket, az emlékművek és a sírok fényképeit tartalmazó levéltári csomó pontatlanságai ellenére értékes dokumentum, olyan forrás, amelyet a felszabadító harcok és az elesett hősi halottak adatai iránt érdeklődők kutatómunkájukhoz felhasználhatnak.

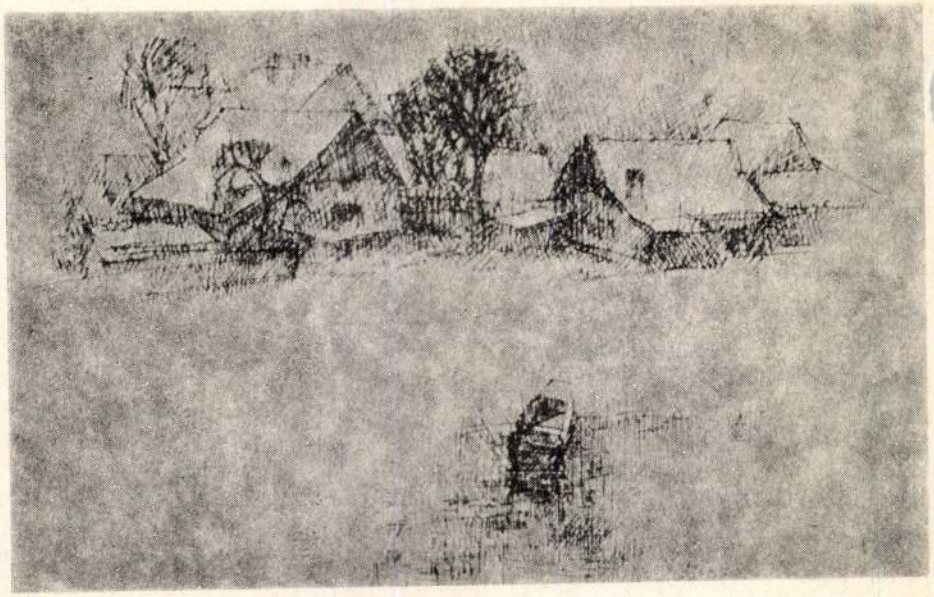

A temetőben 3 közös és 4 egyes sír van.
Eltemetve: tiszt 3, altiszt 1, közlegény 47, összesen 51 fő.

16. *Kunmadaras község:*

Közös szovjet katonai temető az állami iskola előtt.
A temetés időpontja: 1945. év.
A temetőben 3 közös sír van.
Eltemetve: ismeretlen szovjet katona 24 fő.

17. *Dévaványa község:*

Közös szovjet katonai temető a római katolikus templom melletti köztéren.
A temetés időpontja: 1944—1946. év őszéig.
A temetőben 5 közös és 18 egyes sír van.
Eltemetve: törzstiszt 1, tiszt 11, altiszt 5, közlegény 100, ismeretlen 393, összesen 520 fő.

18. *Kunhegyes község:*

Közös szovjet katonai temető, Szabadság tér, községháza díszkertje.
A temetés időpontja: 1945. május 1.
A temetőben 2 közös sír van.
Eltemetve: tiszt 4, közlegény 11, összesen 15 fő.

19. *Tomajmonostor község:*

Szovjet katonai sír az egészségház és az iskola közötti részen.
A temetés időpontja: 1944. év.
A temetőben 3 sír van.
Eltemetve: tiszt 1, közlegény 4, összesen 5 fő.

20. *Tiszaderzs község:*

Közös szovjet katonai sír a református templom kertjében.
A temetés időpontja: 1945. év.
A temetőben 1 közös sír van.
Eltemetve: ismeretlen szovjet katona 3 fő.

21. *Tiszabura község:*

Közös szovjet katonai sír a Hősök terén.
A temetés időpontja: 1944. év.
1 közös sír van.
Eltemetve: ismeretlen katona 20 fő. (A holttesteket 1946-ban exhumálták és a szolnoki Hősi temetőben helyezték el.)

22. *Szajol község:*

Szajol község utólagos jelentése szerint a köztemetőben 2 szovjet katonai sír van.

Ára: 24 Ft

Dpl

MEGHÍVÓ

SZERETETTEL MEGHÍVJUK ÖNT

MEGGYES LÁSZLÓ

FESTŐMŰVÉSZ
KIÁLLÍTÁSÁNAK MEGNYITÓJÁRA

Helye:
MN Helyőrségi Művelődési Otthon
(Szolnok, Táncsics Mihály út 5–9.)

Ideje:
1983. szeptember 23-án 16.00 óra

A kiállítást megnyitja:
TÁLAS LÁSZLÓ, a Damjanich János Múzeum igazgatója

Műsor: A. Casella: Sicilienne et Burlesque
Előadja:
Csiszár György szkv. (fuvola) Nagy Tamás őrv. (zongora)

A kiállítás megtekinthető:
1983. szeptember 23–október 6-ig
(naponta 10–18 óráig, kedden szünnap)

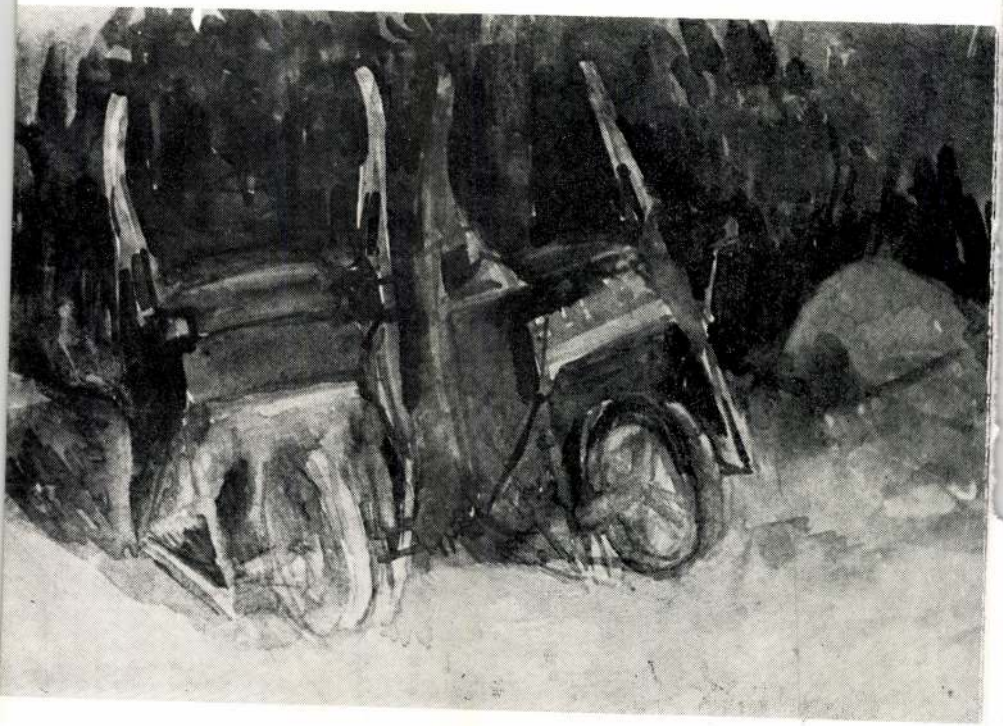

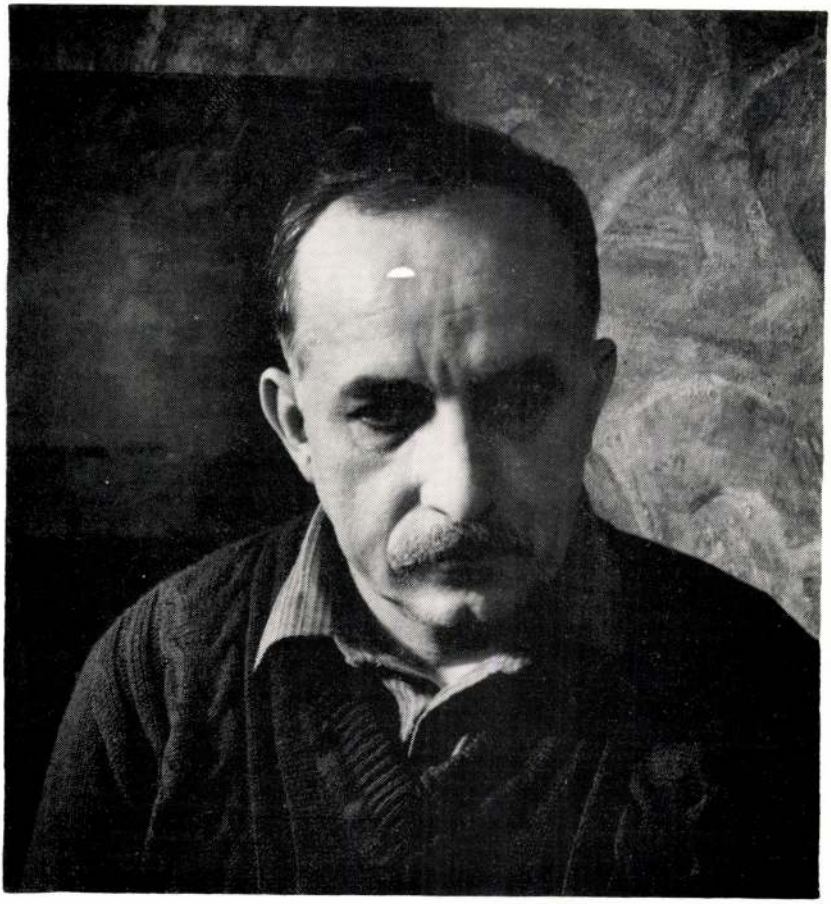

1928-ban Szigetszentmiklóson született. Tanulmányait Budapesten a Képzőművészeti Főiskola festőszakán Hincz Gyula, Szőnyi István és Domanovszky Endre irányításával 1950–56 között végezte.

Első ízben 1950-ben a Nemzeti Szalonban rendezett Országos Ifjúsági Kiállításon szerepelt a nyilvánosság előtt.

1957 óta a szolnoki Művésztelepen él és dolgozik. 1955 óta rendszeres kiállító művész. Munkái szerepeltek országos kiállításokon, – a szolnoki Művésztelep kül- és belföldi kiállításain.

Rendszeresen szerepel a békéscsabai Alföldi Tárlatokon, – a hatvani Tájfestészeti, – és Portré Biennálékon, az egri Országos Akvarell Biennálén, a szolnoki Festészeti Triennálén, és a debreceni Nyári Tárlaton. S kiállított a vásárhelyi Őszi Tárlatokon. Részt vett a Műcsarnokban

Szolnoki Ny.

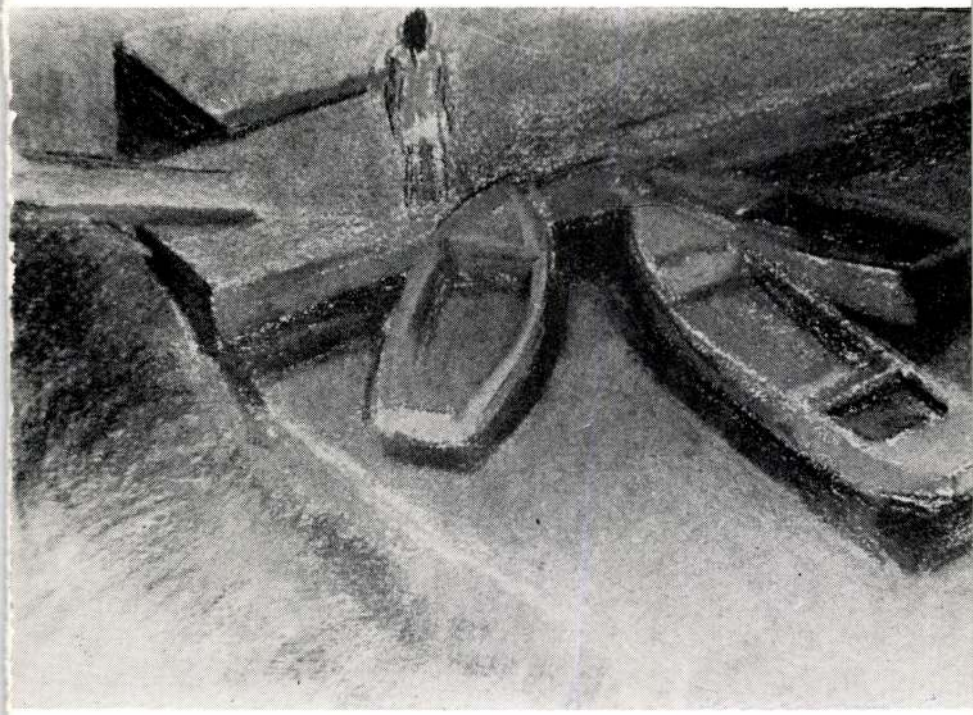

rendezett Festészet '77 és a budapesti Történeti Múzeumban a Magyar Képző- és Iparművészek Szövetsége által szervezett I. Festészet kiállításán. Magyar Képző- és Iparművészek Szövetsége Közép-magyarországi Területi Szervezet tárlatain rendszeresen kiállít.

Külföldön: a szolnoki Művésztelep kiállításain Tallinnban, Szófiában, Kjusztendilben (Bulgária) Drezdában
és Bécsben a Collégium Hungaricumban, –
s még bemutatták műveit Zürichben, Montreuilban,
1981-ben Londonban a Magyar Akvarell Festők kiállításán,
1982-ben Tragovisteben (Bulgária)
Magyar Akvarellek kiállításán,
és 1983-ban Osloban a Magyar Akvarellek és Grafika kiállításán.

Művészeti díjai:

1972. Munkaábrázolás II. díj (Szolnok megyei Tanács pályázata)
1974. Alföldi Tárlat – nívódíj, Békéscsaba

1975. Szolnok megyei Tanács Művészeti díja
1977. Alföldi Tárlat – nívódíj, Békéscsaba
1978. Országos Akvarell Kiállítás díja, Eger
1981. Arcok és sorsok – Biennálé – Bronzdiploma, Hatvan
1982. Szakszervezetek megyei Tanácsának Művészeti díja, Szolnok
1982. XXIX. Vásárhelyi Őszi Tárlat – Munkajutalom

Egyéni kiállítások:

1965. Ságvári Endre Művelődési Központ, Szolnok
1979. Hatvani Galéria, Hatvan
1980. Szolnoki Galéria, Szolnok
1983. Szigetszentmiklós, Tanácsterem

„. . .Meggyes László képei is bizonyítják: ha a festő képes a természet közegébe helyezni érzéseit, ha örömet érez a színeknek a levegő és a napfény okozta változásaiban, s ebben. . . a régi kétkezi élet szépségei iránti tisztelet is biztatja, s ezeknek kifejezésére festi képeit. . . ma is érvényes képi értéket tud teremteni művében."

KOVÁCS GYULA
– Művészet '76. –

Kismonográfia

Meggyes László

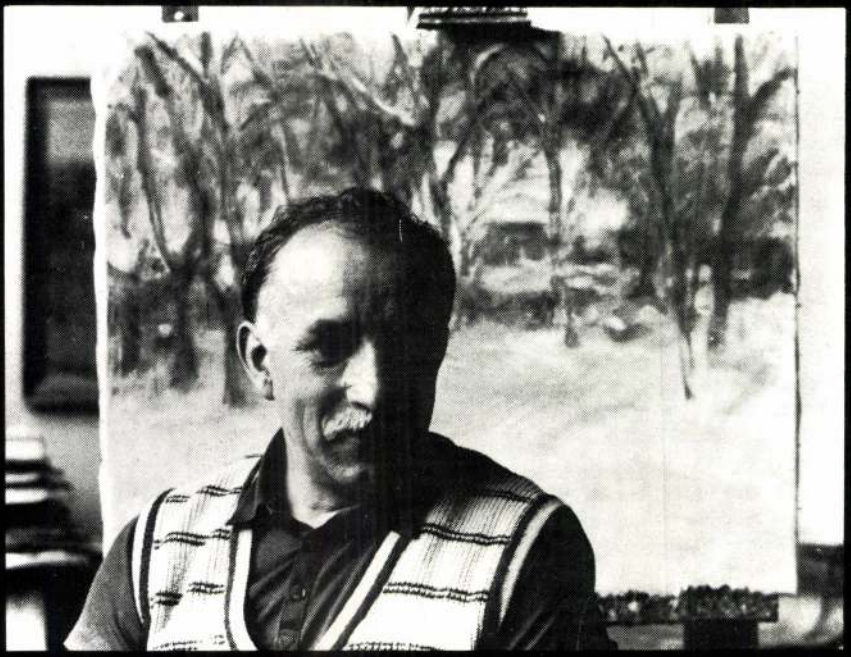

Meggyes László 1928-ban, Szigetszentmiklóson született. 1950 és 1956 között a budapesti Képzőművészeti Főiskola festő szakán Hincz Gyula, Domanovszky Endre és Szőnyi István tanítványa. Első alkalommal 1950-ben, a Nemzeti Szalonban megrendezett Országos Ifjúsági kiállításon szerepelt műveivel a nyilvánosság előtt. 1955-től rendszeresen kiállít, számos hazai kollektív kiállítás mellett Tallin, Szófia, Drezda, Bécs, Zürich, Montreuil, London, Oslo műértő közönsége ismerhette meg munkásságát.

1957 óta a Szolnoki Művésztelep tagja. Művészete erősen kötődik az alföldi tájhoz.

Köszönnek a fények

Meggyes László festészete

Újfajta gyógyszerek használatával ismertük meg a mellékhatások tényét. A szeszélyesen kanyargó Tisza folyó szabályozása után a múlt század elején sok jó termőföld szabadult fel a Tiszaháton és az alföldi téreken, s mindenhol, ahová eladdig az emberi regulát nem ismerő Tisza szétterült. A Tisza szabályozásának mellékhatásaként előbb a szikes földek jelentek meg a szárazulatokon, s aztán a futóhomok pályája is megnagyobbodott. A 70-es években keletkezett képzőművészeti szemléletváltozás nyomán is mutatkoztak mellékhatások, amik igencsak hasonlatosak azokhoz, amiket a Tisza szabályozása okozott. Mindenekelőtt az érzelemhiányos, szikes művek számának növekedésében s a futóhomok módjára formavilágukat a külső erők hatására változtatgató művészegzisztenciák megjelenéseiben.

A hazai művészetkritikának képzőművészetünkkel szemben támasztott változásigénye, hogy legyen teljességgel európai – a sajátos lelki alkatok megszüntetése árán is –, különállásra kényszerítette sok művészünket. Hiszen az igény maximalizmusa végül már nem is a tartalom, hanem a forma változását kéri. Az impresszionista stílustörekvés tartalma, tárgya a fény volt. A magyar *Egry József* és *Koszta József* koruk képzőművészetének ezt a szakmai tartalmát értették meg. Ennek adtak formát festészetükkel. S amit ők képeiken a fénnyel cselekedtek, az merőben különbözik attól, ahogyan a nyugati művészek alkalmazták a fényt. A természettudományon alapuló objektivista értelmezésük végül is a pointillizmusig s a divizionizmusig vezette őket; a vizualitás racionalizálásához, a recehártyák működését és a szűkített szemmel nézés lehetőségét is figyelembe véve. A fény a magyar művészetben nemcsak az új vizualitás eszköze, hanem a földi emberi igazságérzet megvilágosítója is. Koszta József képeinek sötét színeiben ezek az igazságok fénylenek. Egry József képeinek fényhimnuszai a földi atmoszférán túlra, a kozmikus térségekbe: oda- és visszahangzódnak. E festőink képeiben a maguk érzelemvilága szerint kap képi érvényességet, s magasztos igazságokkal ékesített formát a fény. Országbirtoklóvá válik képein a fény, miként Erdélyi József versében: „...ilyenkor szép ez az ország / nem uraké, nem papoké, / hanem a napsugaraké..." S akikben ma is így hangzik az ének, azoknak nem válik sehogyan sem elsődleges ügyükké az érzelmileg steril, pusztán csak szellemi tudományos művészet, és esik nehezükre a formai tényekre okítás. A forma teremtésére alkalmas, a világ dolgait értékelő mérték bennünk is van. A megváltozott művészetszemlélet európai mértékkel méri a hazai műveket, figyelmén kívül rekeszti, nem létezőnek tekinti a sajátos magyar formát. Ezért is

1

2

sok, az európaiság mímelésére alkalmatlan vagy arra nem vállalkozó képzőművészünk választotta a részleges passzív egzisztenciát. A magyar festészetnek a természettel kötött szövetsége nemcsak egy stílusidényre szóló kapcsolat. Nem szakadt meg olyasféle győzelemérzéssel, mintha a szellem fényével a magyar művészet is legyőzte volna a természetet. Nem, mert a természet rejtett arca benne nem egzakt statikus formai tényekben mutatkozik meg, hanem a természet és az emberi valóság testvériségének élő arcaként. A magyar képeken a természet színei, fényei az emberi indulatok, érzések egzisztenciáját képviselik. A természet színeinek és fényeinek varázsa felszabadítja a lelkeket, s megtörnek évszázados némaságai.

Meggyes László Szolnokon élő festőművészünk természeti áthatásokban gazdag képei nemcsak példái, de okai is az elmondottaknak. 1928-ban született Szigetszentmiklóson, és a Képzőművészeti

Főiskolán *Hincz Gyula, Szőnyi István* és *Domanovszky Endre* tanítványaként végzett. Festészete mesterei útmutatása szerint alakult. Elsőként Hincz Gyula és Domanovszky Endre dekoratív eszközöktől sem idegenkedő festészetének hatásait sikerült közömbösíteni saját festészetében. Könnyű volt megszabadulnia a személyiségétől idegen szemléletű mesterek hatása alól. Szőnyi István emberi és szakmai festői kulturáltságának nyomai azonban mindmáig megtalálhatók festészetében. Meggyes festői békéje és harca a hozzá hasonló lelki alkatú egykori mester művészetének hatása alatt áll. Szőnyi festészete több festői kultúrát tartalmaz, mint alanyi érzést. Vagyis kulturáltan személyes hangúak a művei. Nem feszül bennük az a szinte deviáns alanyi erő, amely más-más indíttatással Egry József és Koszta József festményeit jellemzi. A Szőnyi-képeken idill születik, Egry és Koszta képein nyers igazságok szólnak. 1957-ben Meggyes László feleségével, *Fazekas Magdolna* festőművésszel a Szolnoki művésztelepre költözik. Közel itt a nagy motívum, a föld és a víz találkozása, a Tisza és a Zagyva folyók, partjaiknak térségei. Immár harminc éve, hogy Meggyes László ott áll kint a természetben a nagy motívum előtt, aminek csak fokozatosan ismeri fel csodálatos nagyságát. Az az évszázados festői módszer, ami szerint a festő a természet előtt állva festi a képet, gyakorlatilag hazánkban is a 60-as évek elején kezd megszűnni – akkor, amikor ő elkezdi. Vállalja a korszerűtlenséget akkor, amikor a korszerűség, majd a naprakész művek igénye egyre magasabb hangerőre kap. Azon a harminc éven át, amíg ő a motívum előtt állott és dolgozott, a magyar képzőművészet a korszerűség minden igényét végigpróbálta. Nem kérdezvén, vajon lehet-e a homályosan vagy világosan megfogalmazott korszerűségigény egy nép művészetének kizárólagos programja? Mintha ez lenne a legfőbb gondunk, s nem a válasz a sürgető kérdésre: miként szól a magyar képzőművészet a magyar közösséghez? Vannak-e még olyan festészetet értő festők, akik szűkebb környezetükben, városukban, hazájukban élő emberek érdeklődésére is figyelnek, s munkájuk hitelesítését tőlük is várják, s nemcsak a nagy *Urbs*tól, aminek fontosságát a hazai képzőművészetben egyesek oly eredményesen közvetítik? Tanuljunk tehát a világ művészetéből de a saját lehetőségeinkből adódó formaalakítást se feledjük. Saját formaalakítással különös korszakunkban kis, kevéssé ismert festőink munkájában találkozhatunk, ha nem is mindig teljes értékűek próbálkozásaik. De ehhez a megállapításunkhoz hozzá kell tennünk Ady Endre szavait: „Holott tudjuk, milyen kicsinység a nagy." Tettünk nagyságát nem akaratunk, hanem az idő és mások mérik. Minket csak helytállásaink vígasztalnak. A Tisza–Zagyva vize előtt a Nagykunság térségeinek igézetében álló Meggyes Lászlót nem sok eszköz segítette abban, hogy képbe fogja látványai varázsát. A korai időkben a Szőnyitől tanult művészetszemlélet szellemében a moti-

3

1 Meggyes László: Pihenő, ceruza, papír, 100x75 cm, 1960
2 Meggyes László: Ablaknál, olaj, farost, 80x70 cm, 1968
3 Meggyes László: Olvasó, ceruza, papír, 100x75 cm, 1960

4 Meggyes László: Téli alkonyat, olaj, farost, 55x66 cm, 1985

vum iránti alázatos tisztelettel festette vásznára a látványt. Az 1960-ban festett nagyobb méretű olajfestményein mezei munkát ábrázol. A *Vízöntő* című kép előterében egy fiatal lány kannájából vizet önt egy fiatal férfi csuprába. Az akkori kor igényelte munkaábrázolásként is felfogható ez a kép, de mégsem oly riportszerű. Személyes emlékkép is belefestődött, és kitetszik belőle a Szőnyi-féle égi másság, az idillé finomított valóság is, az általános érvényű művészi igazságra utalás, a konkrét helyzetnek az időtlenségbe emelése. E vízöntő lány vize nemcsak testi szomjúságot olt. Saját élete támadt ebben az időben Meggyes képeinek. *Tanya* című olajképén ütköznek a színek, mint Koszta József festményein. Bár élő, eleven a kép hatása, mégsem találkozunk később műveiben ezzel a törekvéssel. Úgy vélem, Meggyes is belátta, hogy őbenne nincs akkora expresszív erő, amely az ilyen képek alkotásához szükséges. Festői tanácstalanságában motívuma maga segített. De még inkább a motívumát megtalálni segítő fény, amelynek társául szegődött a nagykunsági vizek, terek, emberek, növények formáinak bejárásában. A fény, a napfény ábrázolásának problematikája első szolnoki évei óta foglalkoztatja festőnket. 1980-ban a Szolnoki Galériában rendezett gyűjte-

4

5

ményes kiállításán szereplő: *Virágzó fa,* majd a *Nyár* című festményén – amelynek középterében kaszáját kalapáló férfi látható – még tudatos, szakmai eszközöket alkalmaz a fényhatások rögzítésére. Különösen a Nyár címűn kitetsző a kép szerkesztettsége. Bár láthatólag nemes érzések és szándékok is segítették e mű formálásában, de nem segítik még azok az áthatások, amik későbbi műveinek életet adnak. A 70-es években készített képeiben jelentkezik egyfajta sajátos korrespondencia. Olyan áthatások csillannak fel ez idő tájt képeiben, amelyek a festő emberi és a látvány természeti lényegéből származnak, bennük a természeti és az emberi lényeg hat a másikára, érintik egymást. Ezekből az érintkezésekből töltekeznek Meggyes újabb képei. Az emberi és a természeti lényeg érintkezései nem kizárólag csak a látvány ügyeire vonatkoznak. Létük azonos törvényeit ismeri fel az egyik a másikában, ott a kunsági határban hiszen a növényi és az emberi természet szinte azonos módon örül a nap fényének, simogató melegének, s szenvedi perzselő sugárzását.

A napfény jelenléte és hiánya alakítja kedélyünket. A népdalok, a magyar nóták, de még a műdalok természeti képei is a daloló ember érzésének igazolásául szolgálnak. Meggyes képei a vegetáció fényben létezésére reagálnak. A növények napköszöntő érzéseivel társul a festő, azokkal, amelyek a földi élet derűjét teremtik. Igazából e fotoszintézis misztériumaiból keletkeznek azok az áthatások, amelyek életet teremnek képeiben. Nem napfényt táncoltató jegenyék az ő képei, a festői bizonyosság nem hatalmasodik szín-fény ódává bennük. Hiszen a festéket fénnyé-színné nevelni az áthatások segítségével is csak meglevő érzésével tudja a festő. Meggyes érzékelései nem nőnek mindig ér-

5 Meggyes László: Téli táj,
olaj, vászon, 50x70 cm, 1974 (fotó Roboz László)

6 Meggyes László: Nyári reggel (részlet).
olaj, farost, 70x80 cm, 1985

7 Meggyes László: Tanya, olaj, 24x30 cm, 1964

zésekké, visszafogottságokkal találkozunk képein. Megfontolások szabályozzák őt képalkotás közben, nem válik a természet feltétel nélküli médiumává.

Az utóbbi években készített képeinek címei is utalnak azokra a módszeres fényelemzésekre, amelyek tudatos festői szemléletről tanúskodnak: *Ősz a Zagyván* (1979), *Alkonyat* (1977), *Nyár a mezőn* (1984), *Boglya napsütésben* (1975), *Téli alkonyat* (1985). *Nyári reggel* (1985). Bár érzékelhetjük a képeken a festői tudatosság jelenlétét, mégsem értékelhetjük őket szenvtelen atmoszféraábrázolásokként. Hiszen képeinek hatása úgy növekszik, ahogyan a megformáló tudatosság helyét a jelen lenni kívánkozó természeti áthatások foglalják el. Meggyes László képeinek korunkba gyökerezettségét epikai hűségként a nem jelzősített realizmusigény, a tudattal szabályozott ösztönösség bizonyítja. Nemcsak időbeliségükről, de térbeliségükről is tanúskodnak képei. A Duna–Tisza tája az a vidék, ahol a szemléletváltozás tektonikus mozgása – miként a hajdani Tisza-szabályozó természetátalakítás – sziket, futóhomokot teremtett, de teremtett képzőművészeti rezervátumokat is. Ahol a modernség sterilizálószerét nem használván, a művészet

7

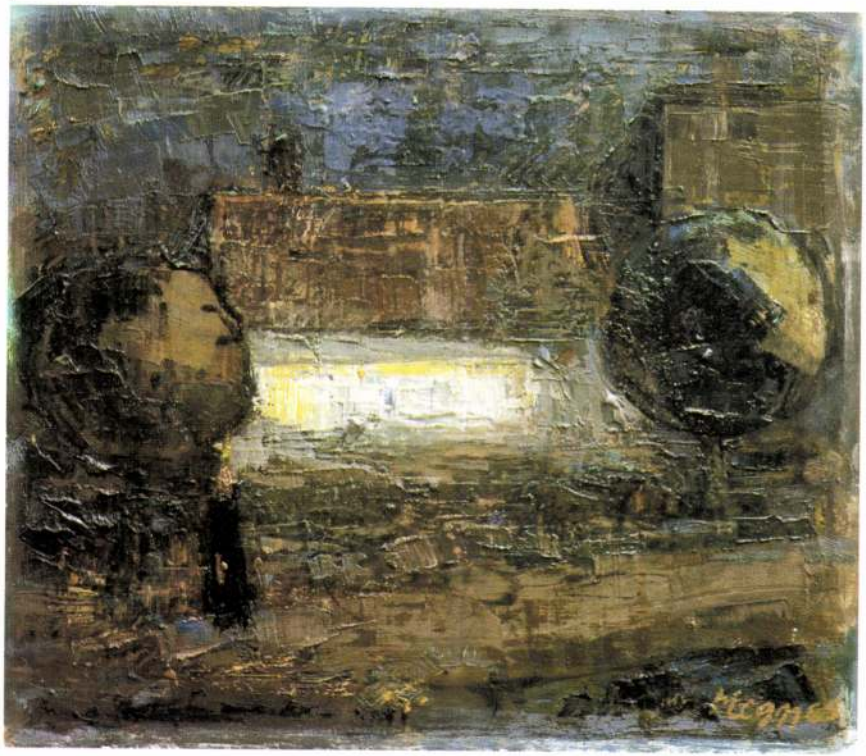

8

és a természet kapcsolatából olykor *művek* is születhetnek. Nem szentesíti a modernség egyházi áldása ezeket a kapcsolatokat, s talán éppen ezért sokasodnak a pogány vétkek. A hajdani fényre szabadult társasági emberek majálisát festők, a napsugarak zúgását a vihar sötét színeivel fokozó festők s a fény széttört darabjaiból az idill egészét láttató festők Európa közepén saját lelki alkatuk mértéke szerint formálták a közös európai képzőművészeti tartalmat, a fényt. A fényt, amelyet nem az impresszionizmus optikai látása szerint fogtak fel, ami csak a

9

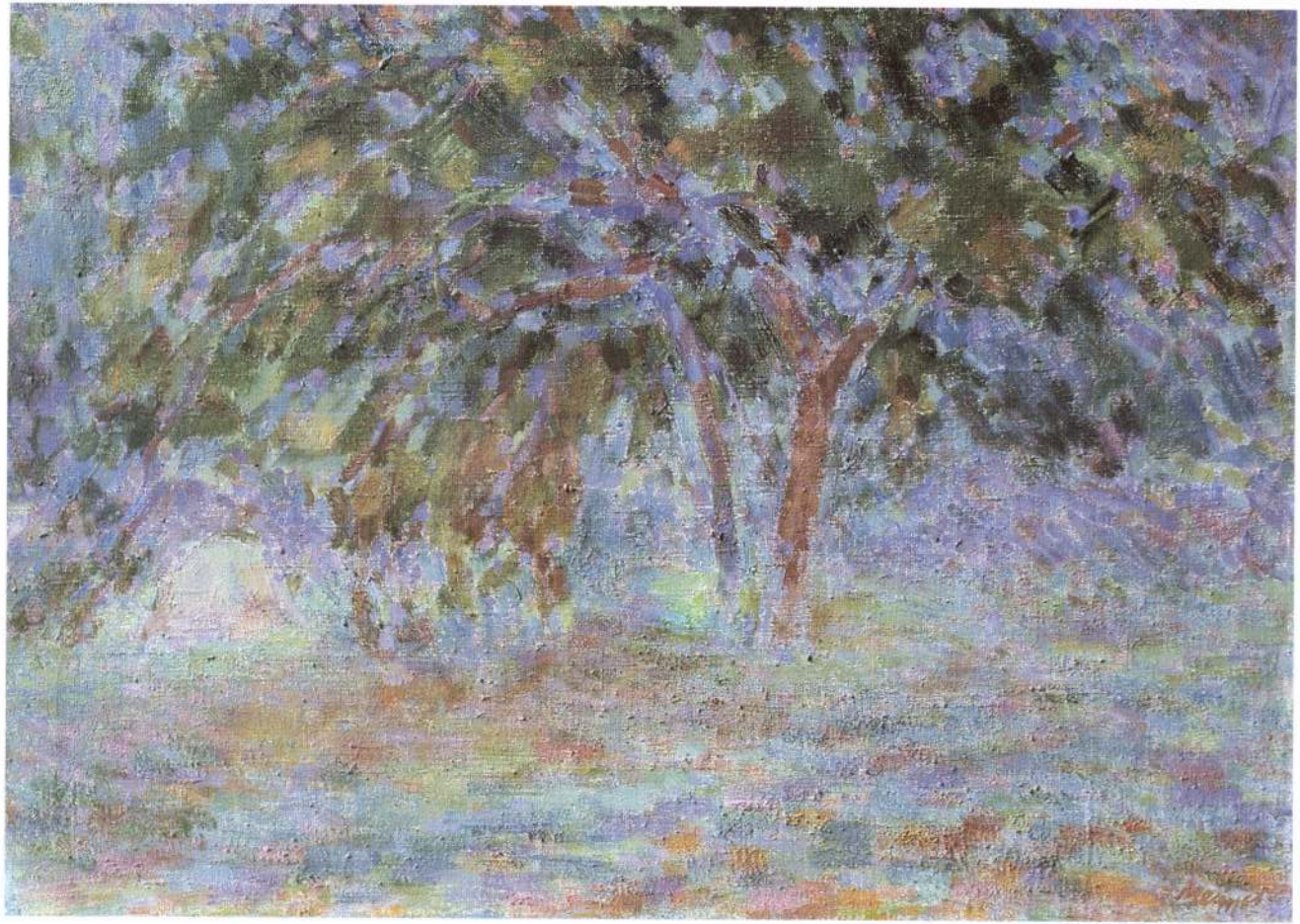

11

szem számára fontos, hanem úgy mint ami a szellem és a lélek tájékozódását is segíti. A magyar festészetben a fény élménye, szerepe nem szűnt meg az impresszionizmus, a plain air festészet divatjának elmúltával. Kapcsolata vele nem valamilyen egyszeri dolog megoldására korlátozódott, hanem olyan, mint ami saját lényegéhez tartozik, mint ami létezéséhez nélkülözhetetlen. A magyar képzőművészet magányát éppen a nyugati modern formaismeretek megszervezésére törő versengés teremtette meg. E versengési pánik okozta tektonikai változások nyomán keletkeztek Magyarországon a fővárosban és a vidékeken azok a szigetek, az élelmes modernség pezsgésével körülhatárolt rezervátumok, ahol a bentrekedtek a magányossággal ismerkedtek. S a magány a személyiség legbensőbb érveit a legmélyebb igazsághoz vezeti. Nagy festőink mai utódait nem fenyegeti az egzisztenciavesztés. Mint ahogy a fűszálak és a falevelek a napsugarakkal beszélgetve a földi élet sorsáról döntenek, a festő is, aki olykor megérti szavaikat, életjogú, érvényes műveket teremthet az emberi társadalomnak. Meggyes László földi vegetációt ünneplő képei is derűt, emelkedettséget teremnek. Művei rokonságot mutatnak azokkal az ismeretekkel, amik a mai közműveltségből származóan élnek a kortársakban, a napfény és a növény levele élettermő csodájáról. De rokonságot mutatnak a fények új igét hirdető nagy elődök útját járó új festők vállalkozásaival is. Nemcsak a nap fényei világítanak műveiben, hanem azok a magasabbrendű, fennköltérzések is, amikből a mindenség mértékét kereső alkotók munkáit részelteti a természet. A hatalmas változások ellenére a természetelvű festészet folytonos-

8 Meggyes László: Ősz a Zagyván, akvarell, 25x40 cm, 1971
9 Meggyes László: Nyár a mezőn, olaj, 50x80 cm, 1984
10 Meggyes László: Fák boglyával, olaj, 50x70 cm, 1975
11 Meggyes László: Havas vízpart, akvarell, 50x70, 1984 (fotó Dömötör Mihály)
12 Meggyes László: Alkonyat, olaj, 60x90 cm, 1977 (fotók: Somfai István)
13 Meggyes László: Ablak télen, olaj, 55x65 cm, 1969 (fotó Roboz László)

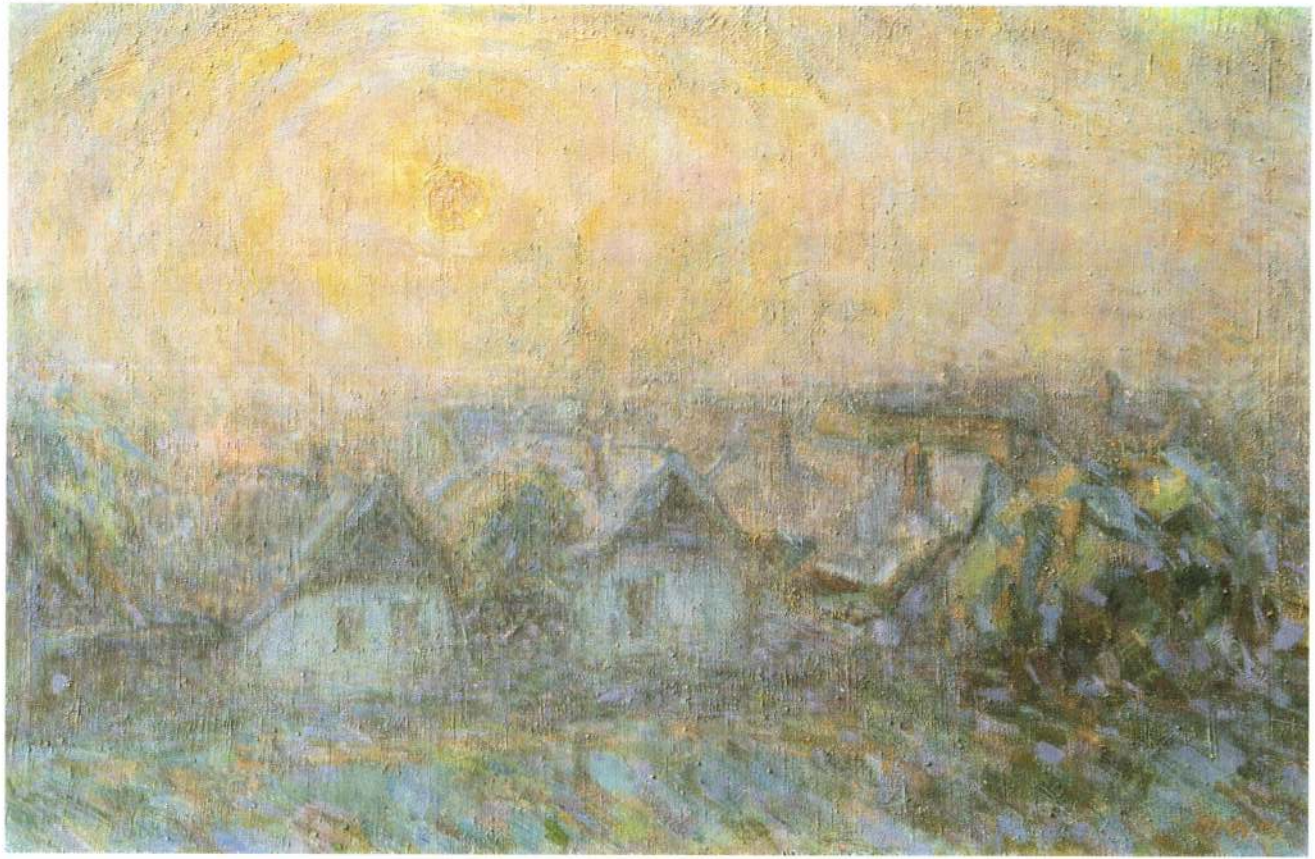

sága nem szakadt meg a magyar művészetben, sőt ami a valójában automatizálódott, autonóm művészetről kiderült, hogy felülről irányítható, az nem áll a természetelvű művész esetében, mert nem szakad el a termelő eszközétől, a természettől. A társadalmi emberi értékek, hasznosságok jó vagy rossz volta nem függ akaratoktól. Köszönnek a fények, s a fényeknek köszönnünk kell.

Kovács Gyula

Fontosabb egyéni kiállítások

1979 – Hatvani Galéria
1980 – Szolnoki Galéria – gyűjteményes kiállítás
1983 – Szigetszentmiklós, a Városi Tanács nagyterme
1984 – Tornyai János Múzeum, Hódmezővásárhely

Cikkbibliográfia

Ecsery Elemér: Meggyes László (Művészet, 1965 február)
Egry Mária: Műteremről műteremre (Művészet, 1975 február)
Egry Mária: A Szolnoki Művésztelep, a Képzőművészeti Alap Kiadóvállalata, 1977, Befelé élő gazdag érzelemvilág, Szolnok Megyei Néplap, 1977, augusztus 7.

Köztulajdonban lévő munkái

Gabonarostálás (1960) – Damjanich János Múzeum, Szolnok
Szérűn (1961) – Magyar Nemzeti Galéria
Szolnoki Tisza-part (1964) – Magyar Nemzeti Galéria
Csendélet (1964) – Magyar Nemzeti Galéria
Tabán (1966) – Sárospataki Képtár
Téli este (1966) – Damjanich János Múzeum, Szolnok
Halász a Zagyván (1972) – Damjanich János Múzeum, Szolnok
Szénagyűjtő (1975) – Damjanich János Múzeum, Szolnok
Téli Zagyva-part (1977) – Damjanich János Múzeum, Szolnok
Téli alkonyat (1980) – Damjanich János Múzeum, Szolnok
F. M. portréja (1980) – Damjanich János Múzeum, Szolnok
Nyár a mezőn (1984) – Damjanich János Múzeum, Szolnok

Egyes műveit őrzi még a Szolnok Megyei Tanács, Szolnok Város Tanácsa, a KISZ Budapesti Bizottsága, a Békés Megyei Tanács, a Hajdú-Bihar Megyei Tanács, a Csongrád Megyei Tanács, a Tiszamenti Vegyiművek. További munkái találhatók hazai és külföldi magángyűjteményekben.

Művészeti díjak

1972 – Munkásábrázolás a képzőművészetben, a Szolnok Megyei Tanács pályázata, II. díj
1974 – Alföldi Tárlat, Békéscsaba, a Békés Megyei Tanács Nívódíja
1975 – a Szolnok Megyei Tanács Művészeti díja
1976 – Alföldi Tárlat, Békéscsaba, a Békés Megyei Tanács Nívódíja
1978 – Országos Akvarell Biennálé, Eger, a Szakszervezetek Heves Megyei Tanácsának ösztöndíja
1981 – Arcok, sorsok Biennále, Hatvan, bronzdiploma
1981 – III. Festészeti Triennále, Szolnok, II. díj
1982 – a Szakszervezetek Szolnok Megyei Tanácsának művészeti díja
1982 – a XXIX. Őszi Tárlat, Hódmezővásárhely, munkajutalom
1984 – IV. Festészeti Triennále, Szolnok, III. díj
1984 – Magyar Tájak Biennále, Hatvan, a Hatvani Galéria kitüntető érme

A borítón Meggyes László: Vízöntő, olaj, 100x75 cm, 1960 (fotó Somfai István)

Művészet „Kismonográfia" sorozat

Megjelent kötetek:

Simon Ferenc

Berényi Ferenc

Győrfi Sándor

Bokros László

Meggyes László

Sorozatszerkesztő: Rideg Gábor. A kötetet szerkesztette: Acsay Judit. Tervezte: Székely Ágnes
Megjelent a Művészet című folyóiratban közölt műhelytanulmány alapján,
a Szolnok Megyei Tanács anyagi támogatásával, a Magyar Média kiadásában.

Felelős kiadó: dr. Turai Tamás főigazgató.
86.2491 Szolnoki Nyomda Vállalat – Felelős vezető: Gombkötő Béla
ISSN 023–4978

Die Galerie **N&n** lädt Sie und Ihre Freunde herzlich ein.
Eröffnung
Mittwoch, den 10. März
18.00 – 20.00

•Ausstellung des Deutschen Pavillons derArchitekturbiennale Venedig 2002 •

Nextliegend

Einführung
Prof. Hilde Léon, Hannover
Kerékgyártó Béla, Budapest.

10. – 30. März 2004

galéria N&n

03.31 - Budapest városfejlesztési koncepciója - megnyitja: Meggyesi Tamás építész 04. 14. - TAPÉTA - Vincze László kiállítása - megnyitja: Sulyok Miklós művészettörténész 05. 05. - Városi tér - Salgótarján - egy tervezett város 05. 26. - Nyisd ki a szemed... - NAOS - Bertalan Csaba, Sütő András Balázs kiállítása 06. 16. - Keményen, élesen, fényesen... Zsitva Tibor kiállítása - megnyitja: Mezei Gábor belsőépítész 07. 07. - Új szerzemények - az **N&n** galéria gyüjteménye - megnyitja: Kovalowszky Márta művészettörténész - 09. 01. Auschwitzi falak - Rajk László kiállítása 09. 22. - A monostori erőd - megnyitja: Dávid Ferenc művészettörténész 10. 13. - BEADÁS - tervezésoktatás a Középülettervezési Tanszéken 11. 03. - in memoriam Fischer József 10. 24. - Storefront for Art and Architecture - New York - megnyitja: Batár Attila építész 12. 15. - Haraszty István kiállítása

OCTOGON
præsens
Digit Számítástechnika
Collegium hungaricum Berlin
In-Kal Security
NEMZETI KULTURÁLIS ÖRÖKSÉG MINISZTÉRIUMA
Budapest Főváros Terézváros Önkormányzata
SYMA
Pro Cultura Urbis Közalapítvány
ÉPÍTÉSZFÓRUM
HTSART
MIKROPO RENDSZERHÁZ

Timár Árpád
MTA Művészettörténeti Ki.
Úri utca 49.
BUDAPEST
1014

2004 03 10 / 2004 03 30

Meggyesi Tamás

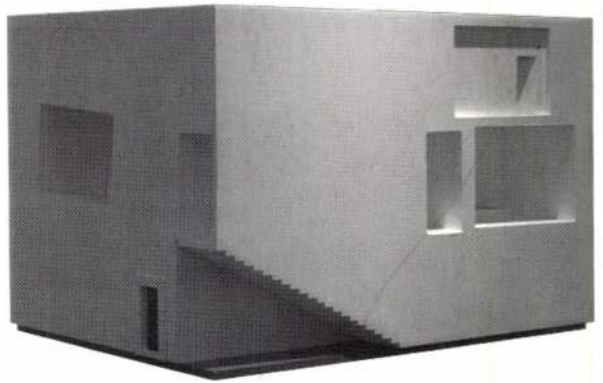

Kézenfekvő / Nextliegend

• A 2002-es Velencei Építészeti Biennálé német pavilonjának kiállítási anyaga •

GOETHE-INSTITUT BUDAPEST

galéria N&n

1065 Budapest, Hajós utca 39. tel., fax.: /+ 36 1/ 301 04 50, 302 45 96 http://www.nagybalint.hu

Az **N&n** galéria tisztelettel meghívja
Önt és barátait
2004 március 10-én, szerdán 18 órára

• A 2002-es Velencei Építészeti Biennálé
német pavilonjának kiállítási anyaga •

Kézenfekvő

című kiállítására

Megnyitja:
Prof. Hilde Léon és Kerékgyártó Béla,

2004 március 30-ig

galéria N&n

03.31 - Budapest városfejlesztési koncepciója - megnyitja: Meggyesi Tamás építész 04. 14. - TAPÉTA - Vincze László kiállítása - megnyitja: Sulyok Miklós művészettörténész 05. 05. - Városi tér - Salgótarján - egy tervezett város 05. 26. - Nyisd ki a szemed... - NAOS - Bertalan Csaba, Sütő András Balázs kiállítása 06. 16. - Keményen, élesen, fényesen... Zsitva Tibor kiállítása - megnyitja: Mezei Gábor belsőépítész 07. 07. - Új szerzemények - az **N&n** galéria gyűjteménye - megnyitja: Kovalowszky Márta művészettörténész - 09. 01. Auschwitz: falak - Rajk László kiállítása 09. 22. - A manostori erőd - megnyitja: Dávid Ferenc művészettörténész 10. 13. - BEADÁS - tervezésoktatás a Középülettervezési Tanszéken 11. 03. - in memoriam Fischer József 10. 24. - Storefront for Art and Architecture - New York - megnyitja: Batár Attila építész 12. 15. - Haraszty István kiállítása

OCTOGON
præsens
Digit Számítástechnika
Collegium hungaricum Berlin
In-Kal Security
C3
NEMZETI KULTURÁLIS ÖRÖKSÉG MINISZTÉRIUMA
Budapest Főváros Terézváros Önkormányzata
Pro Cultura Urbis Közalapítvány
SYMA
ÉPÍTÉSZFÓRUM
HTSART
MIKROPO RENDSZERHÁZ
hap GALÉRIA

2004 03 10 / 2004 03 30

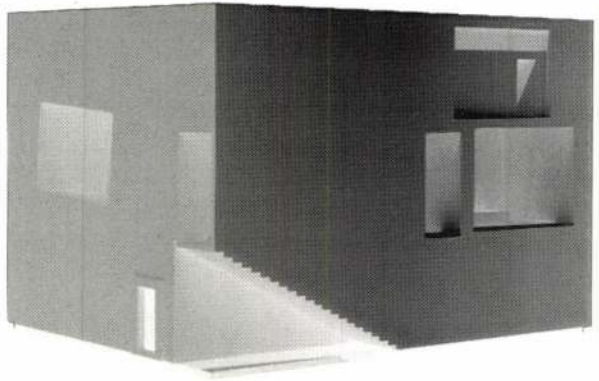

Nextliegend / Kézenfekvő

• Ausstellung des Deutschen Pavillons
der Architekturbiennale Venedig 2002 •

GOETHE-INSTITUT
BUDAPEST

galéria N&n

1065 Budapest, Hajós utca 39. tel., fax.: /+ 36 1/ 301 04 50, 302 45 96 http://www.nagybalint.hu

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068. 337-748. 340-725

SZOLNOK MEGYEI NÉPLAP

1971 JAN 12

MEGGYES LÁSZLÓ: FÁK

1021

19. Szakm
sokfélék,
zánfűtőig
kozású ak

A sorol
fegyvertér
és végreh
nem lett
gük. Ami
zetést, s megis [illegible]
Dolgaikra külön-külön azt mondhatnánk, — köznapi dolgok. Például sok-sok társadalmi munkaóra nyomai, a derűs, sokszínű munkahely, virágok, fabrikált díszítőelemek, maguk csinálta műszerek, berendezések. Az adóterem egyik sarkában a „házicsoda" a dédelgetett újszülött, ez a felirata: DIAVOX—70. Okos masina, mintegy színes tévé percek alatt végigkalauzolja az adóállomáson a székben ülő érdeklődőt. Nemcsak színes képet

let. Szakma [illegible]
ban. A napi munka egyhangúságát jól tarkítják azok a cserelátogatások, sport- és másmilyen vetélkedések, amelyeket a társ műszaki intézményekkel közösen szerveznek. Együttműködési szerződésük van a szolnoki postai erősítőállomással, s a rádióstúdióval is.

Tudnak összedolgozni. Bármiről is legyen szó. Ha műszaki feladatot kell megoldani, vagy ha vetélkedőn kell rész[illegible]venni. (Ez ha lehet nyerni.) Mindegy. És ez nagyon fontos egy szocialista brigádban.

— egri —

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HIRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068. 337-748. 340-726

SZOLNOK MEGYEI NÉPLAP

1971. január 31.

1021

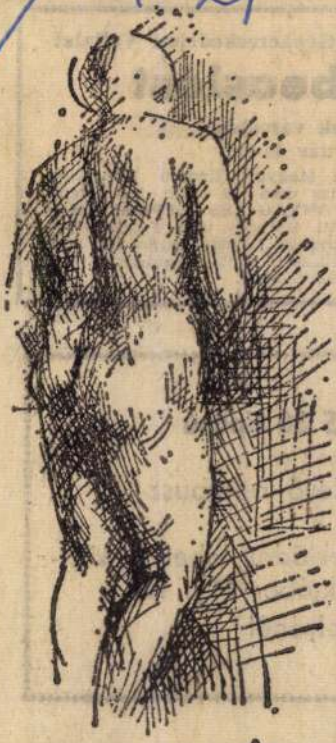

Meggyes László: AKT

használt mezőgazdasági és
műszerek stb. eladásával, vé-
közvetítésével.

US 30 típusú

lévő autóbusz

deklődni lehet a kun-
Október Mg. Tsz
íhelyénél

y elszámolót

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRLAP
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

SZOLNOK MEGYEI NÉPLAP
Szolnok

1971. február 21. 1021

SZOLNOK

MEGGYES LÁSZLÓ: MEGÁRADT ZAGYVA

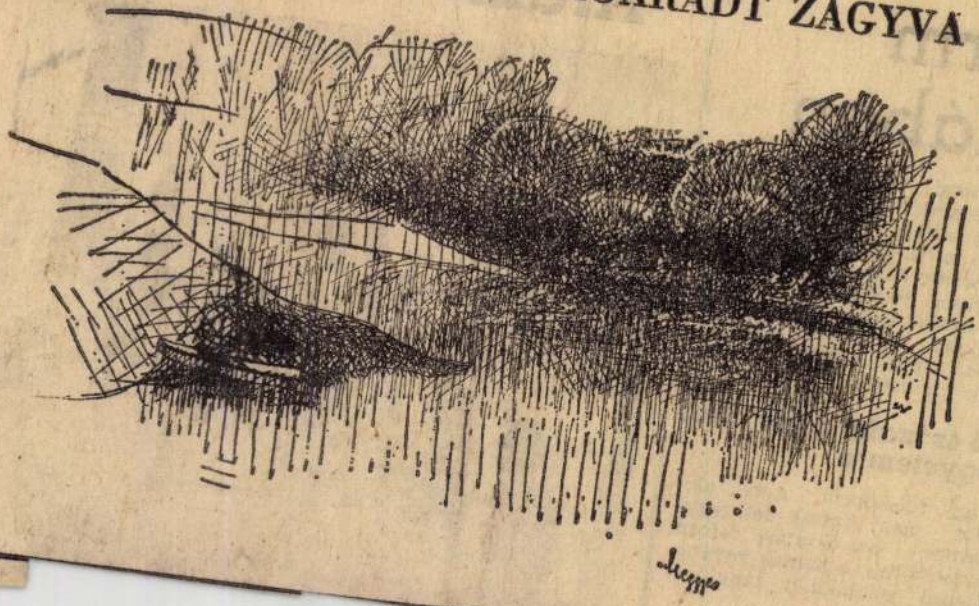

Meggyes László

GYEI NEPLAP

form niában

egyetemi hallgatók szociális összetétele az első évfolyamokon lényegében megfelel a társadalom szociális összetételének, bár sok esetben túlsúlyban vannak az értelmiségi származású diákok. A kétféle középiskolai típust végzett diákoknak mindössze

25 százaléka kerülhet egyetemre

vagy főiskolára. Azok, akiket nem vettek fel egyetemre, az oktatási reform értelmében szakmai továbbképző iskolákban tanulhatnak tovább.

Romániában igen nagy jelentőséget tulajdonítanak a

Áram

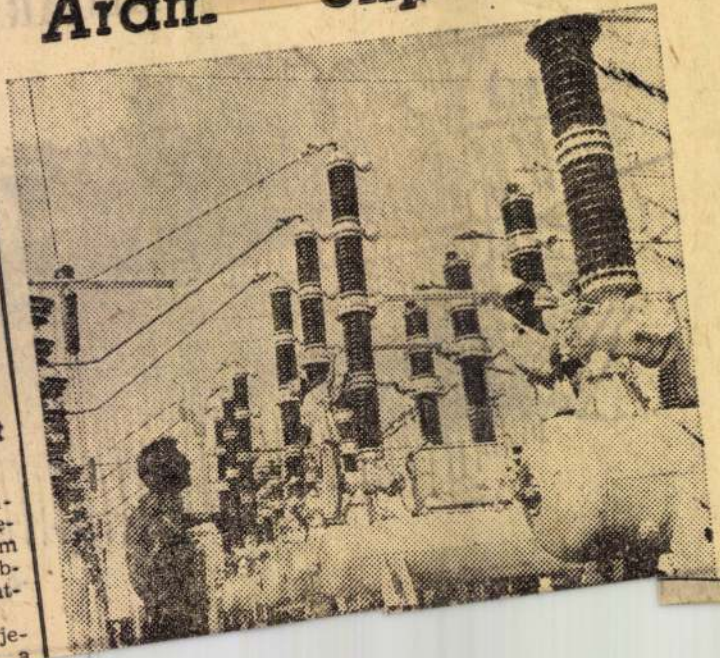

MK SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRLAP
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068. 337-748. 340-726

SZOLNOK MEGYEI NÉPLAP

1971 FEB 7

MEGGYES LÁSZLÓ: NŐI FEJ

1021

Meggyes László

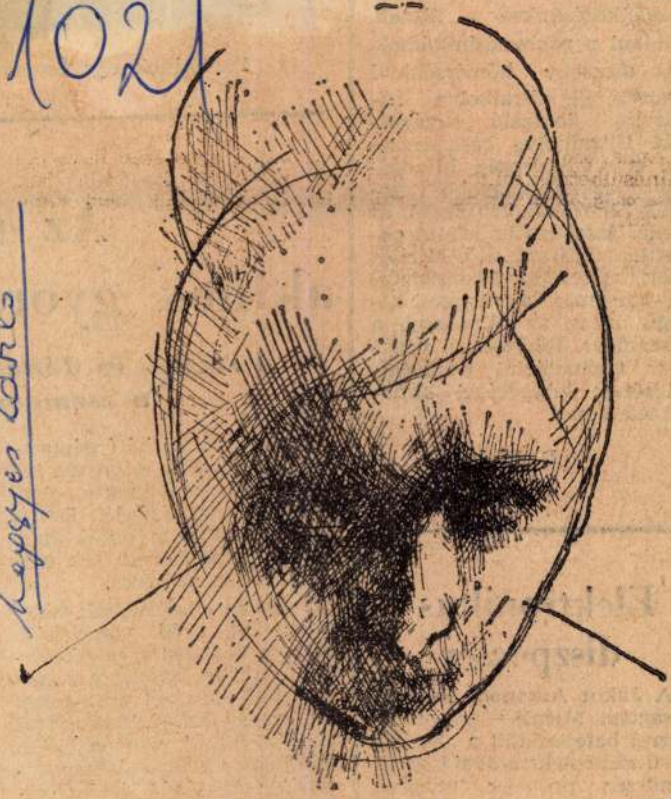

ökön kívül
nérséklet é
tozása — ú
endelkezés
éldául a r
az alacson
plazma, az
gárzás, i
stb. Ultrail
sal a szénl
sakor sokkal nagyobb ter-
mék kihozatalt értünk el, az
ionizálással pedig hőálló po-
lietilént állítunk elő. Mindez
csak a kezdet. Alkalmazás-
ra vár még a nagyfeszült-
ségű áram, az ultrahang, a
lézersugár. Röviden: a vegy-
ipar technológiai korszerű-
sítésének lehetőségei kime-
ríthetetlenek.

B. Pipko
— APN —

Elektronikus diszpécser

A Jakut Autonom Köztár-
saságban, Mirnij városban si-
kerrel befejeződött a „Karát"
nevű rádióelektronikai logikai
rendszer próbaüzemeltetése.
A Komplex Automatizálási
Kutató Intézet új elektroni-
kus diszpécsere a Mir nevű

Az ny
akinek gyorsa

A svédek és dánok
a csempész

A svéd vámcirkáló géppus-
kája megszólalt. A parton le-
vő vámőr is célba vette a me-
nekülő csempészhajót. De a
csempészek nem adták meg
magukat, noha nem sok esé-
lyük volt a szökésre.

Teljesen körül voltak véve,
mert két svéd vámcirkáló
mellett két dán csempészva-
dász hajó is figyelte a csem-
pészeket, akik sietve tartottak
a dán partok felé. Fontos volt
őket leállítani, mert a hajón
feltehetően több százezer ko-
ronát meghaladó értékű ci-
garetta volt, amelyek pár na-
pon belül elárasztották volna
a piacot.

MTI SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRLAP
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068. 337-748. 340-726

SZOLNOK MEGYEI NÉPLAP

1971 MÁJ 9

Meggyes László

1971. május 9.

MEGGYES LÁSZLÓ: OLVASÓ

1021

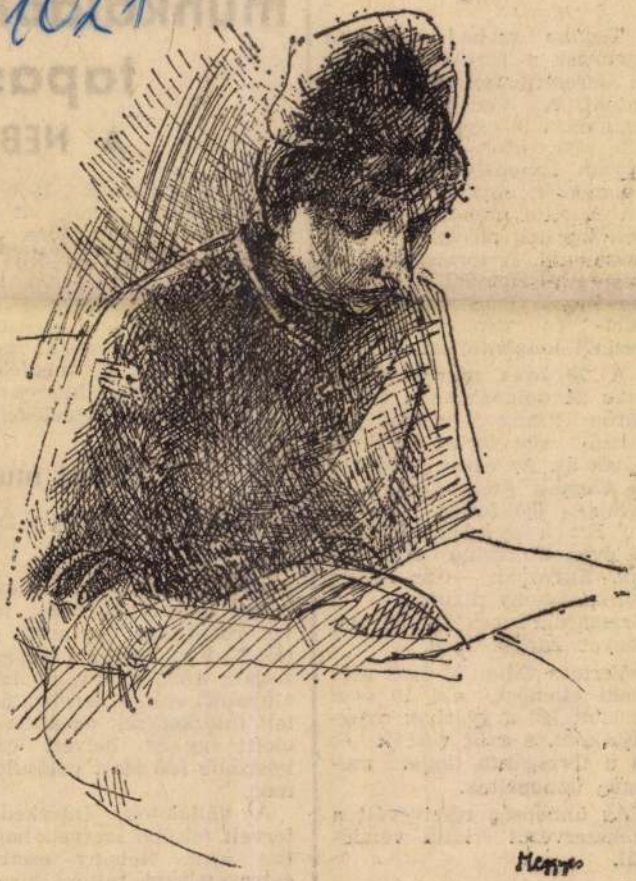

Megbecsülik a törzsgárdát

Tegnap szabad szombatot tartottak a Törökszentmiklósi Baromfifeldolgozó Vállalatnál. A törzsgárda azonban most is együtt volt, — alig hiányoztak — több mint százan ünnepélyesen öltözve mentek be a munkahelyre. A több műszakos üzemben ugyanis nehéz egyszerre összejönni. A törzsgárda ünnepség résztvevőit dr. Pálffy Dezső igazgató, s a párt- és tömegszervezetek vezetői köszöntötték.

A 20 éves munkaviszony után 21 dolgozónak a törzsgárda arany jelvényét, s hozzá 800 forint jutalmat adtak át. Az ezüst jelvényre 45 személy szolgált rá, s a velejáró 400 forint jutalomra. Ezt a gyárban eltöltött 10 éves munkaidő után adták. Hatvanan — az ötéves munkaviszony alapján — a törzsgárda bronzfokozati jelvényét kapták meg.

Vermes Ödön 70 éves műszaki ellenőrt, aki 10 évet „húzott le" a gyárban nyugdíjasként, a gyár vezetői és és a törzsgárda tagjai melegen ünnepelték.

Az ünnepség résztvevőit a szakszervezet látta vendégül.

A csökk
munkaidőre v
tapaszt

A NEB viz

Megyénk üzemei 1968-tól folyamatosan tértek át a csökkentett munkaidőre. Jónéhány üzemben az áttérést — annak idején — nem készítették elő megfelelően. A kiesett munkaidőt létszámemeléssel, túlórázással igyekeztek pótolni. A megfelelő műszaki fejlesztés hiánya miatt a munka termelékeny-

A kiesett munkaid

A vizsgált vállalatok, gazdálkodó szervek — a rendelkezésnek megfelelően — a rövidített munkaidő bevezetése előtt felkészülési tervet készítettek. Az azóta eltelt 2—3 év tapasztalatai igazolják: ezek többsége megalapozott volt. A tervben foglalt intézkedések azonban az előírt egy év helyett csak hosszabb idő alatt valósultak meg.

A vállalatok intézkedési terveit felsőbb szerveik hagyták jóvá. Néhány esetben észrevételeket tettek, kisebb módosításokat írtak elő. A NEB véleménye szerint a műszaki, gazdasági intézkedések hatását azonban az

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HIRDETŐ BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

SZOLNOK MEGYEI HÍRLAP

1971 SEP 26

102 Meggyes László

GYEI NÉPLAP 1971. szeptember 26.

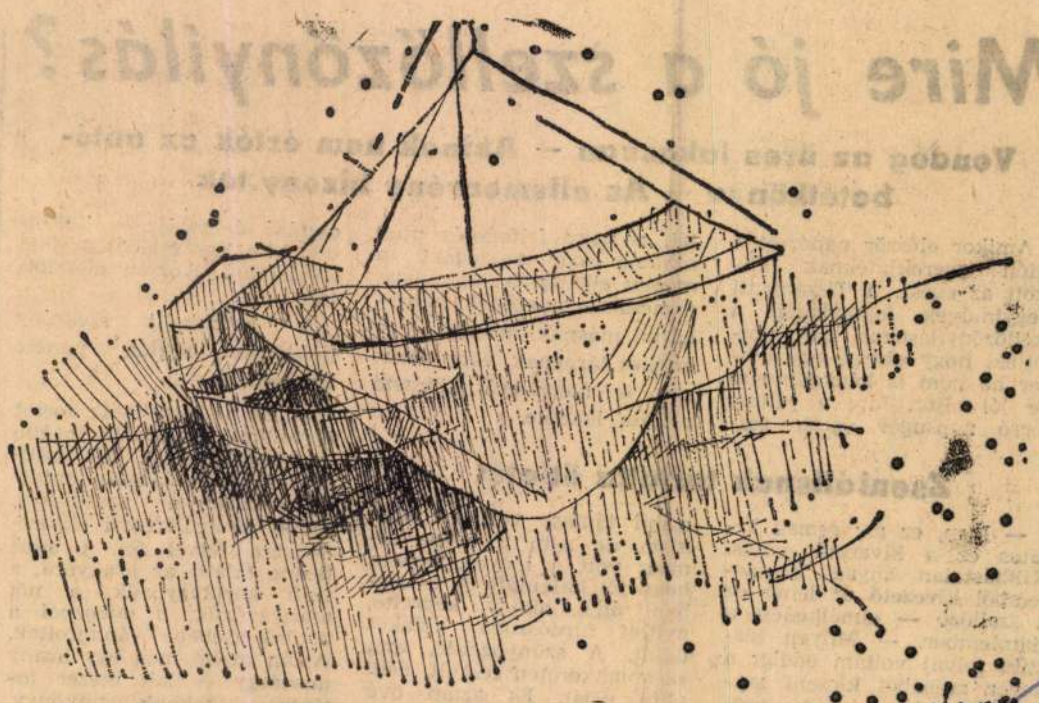

MEGGYES LÁSZLÓ: HALÁSZHÁLÓ

Mire jó a szellőzőnyílás?

Vendég az üres lakásban — Akinek nem érték az autó-betétkönyv — Az elismervény bizonyíték

Amikor először napozott a tetőn gyerekjátéknak látszott az egész. A Tiszamenti Vegyiművek lakótelepén a szellőzőnyílásokat úgy építették, hogy abban egy ember ha nem is kényelmesen, de jól elfér. Míg a júliusi forró napsugár égette tetőt, a nagy felfedezés után agyában már megfogant a merész elképzelés: ez a lyuk nemcsak a levegőnek, hanem bármi másnak, mondjuk egy értékes tárgynak, vagy pénznek is nagyszerű kivezető nyílása lehetne.

Zseniálisnak tartotta ötletét

— Igen, ez az: remek kilátás ez a kivezető nyílás. Kilátástalan anyagi helyzetemből kivezető út lehet ez a szellőző — elmélkedett a fiatalember. — Milyen kisstílű tolvaj voltam eddig: a haver zsebéből kicsent százas. Nevetséges. Aztán a csavarhúzó, a fázismérő, a mandzsettagomb, az esernyő, a stikában kiszerelt szinkstabil támasz volt a lába alatt, de nem a biztos támasz volt a lényeg, hanem hogy jól kalkulált. A nyílásban úgy, ahogy képzelte, nyitott fürdőszoba ablakot talált. A szúnyogháló, ami az ablakkereten feszült, nem állta útját. És aztán övé volt az egész lakás.

Megborzongott, mikor arra gondolt, milyen fogadtatásra osztású dolgozója — külföldön van, így fejéből a sötét gondolatok gyorsan eloszlottak.

A kombinált szekrény fiókjában rögtön pénzre bukkant.

— Ez az ezerötszáz forint is valami, de nézzük tovább — buzdult fel az első zsákmány után, s lázasan kutatni kezdett a szobákban. Előbb az ezüstfényű ékszerdobozra figyel fel, s amit benne talált: az aranyóra, a férfi karikagyűrűk, a női aranygyűrűk, a dobozból a betörő zsebébe vándoroltak. Aztán mellé még egy arany dísztárgy és két ötezer forintos takarékbetétkönyv. Húszezer forint értékkel a zsebében, távozott.

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

SZOLNOK MEGYEI HÍRLAP

1971 JUN 6

1021

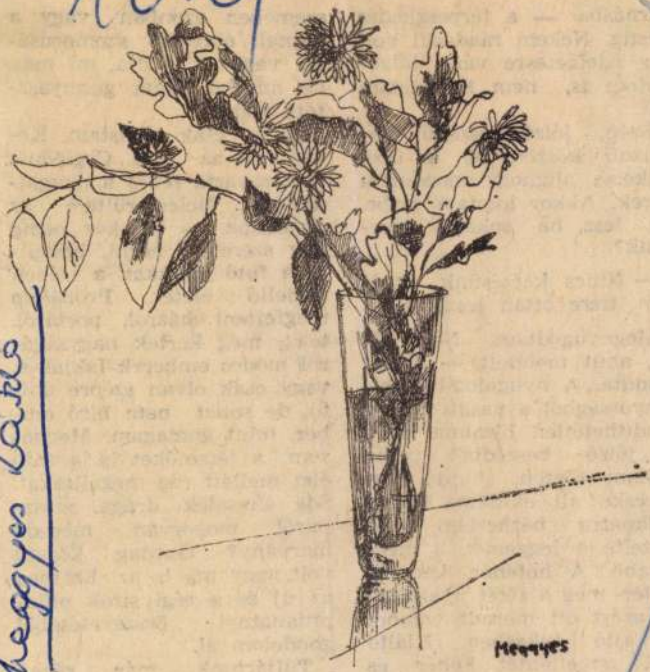

Meggyes László

MEGGYES LÁSZLÓ: VIRÁGCSENDÉLET

t v

...rnásba ... a
Pestig. N ... -
egy ízlel ... s,
iratom i ... -
hát.

Szép, ... e-
lauznő ... él
fülkébe, alighogy mozdult a kerék. Akkor kaptam észbe. Mi lesz, ha sokára érkezünk?

— Nincs keésésünk keérem, tízre ottan leszünk.

Megnyugodtam. Nem attól, amit mondott, — ahogy mondta. A nyugalomból, bizonyosságból a vasúti ember rendíthetetlen bizalma szólt. A jóízű beszédből pedig tudtam rögtön, hajdú menyecske áll előttem. Röpke pillanatra nézhettem csak. Kezelte a jegyemet, s ment tovább. A hófehér, kemény gallér, meg a sötét nyakkendő azért ott maradt valahol az ajtó tükrében. Kiáltó volt az ellentét. Fehér és fekete. Valami szomorút sejtetett. Pedig a szája nevetett, úgy lépett el. Világos

sem zavarta ... l-
mamat. Belemerültem az olvasásba. — Máskor pedig úgy szeretem nézni, bámulni a futó falvakat, a szépen zöldellő életet. Próbálom megfejteni házról, portáról, telek meg kertek nagyságáról módos emberek lakják-e, vagy csak olyan szépre áhító, de sokat nem bíró ember, mint énmagam. Megnézem a temetőket is, a futó élet mellett rég megálltakat. Sok síremlék, drága, messziről mogorván meredő márvány? Gazdag község volt, vagy ma is az. Ezt meg az új és a régi sírok pillepillanatnyi összevetéséből gondolom el.

Túljártunk már régen Cegléden, amikor felrezzentem. Majdhogynem mérgesen néztem a nyíló ajtóra.

MTI SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRLAP
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

SZOLNOK MEGYEI NÉPLAP
Szolnok
1971 ÁPR 17

Meggyes László: Tanulmány

1021

egységénél. — SZO

A Műszaki An

műs

Írásbeli bejelentéseket kérjük a Magyar Hirdető [illegible] sége címére: Szolnok, Beloiannisz utca 13 szám beküldeni. Budapesti címünk: **MŰSZAKI ANYAG- ÉS GÉPKERESKEDELMI VÁLLALAT** Budapest, V., Báthory utca 8 szám Telefon: 115—619. Foglalkozunk használt mezőgazdasági és egyéb gépek, kompresszorok, műszerek stb. eladásával, vételével és közvetítésével.

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRLAP
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

SZOLNOK MEGYEI NÉPLAP
Szolnok

1971 MÁR 14
1021

Meggyes László: Gondolkodó

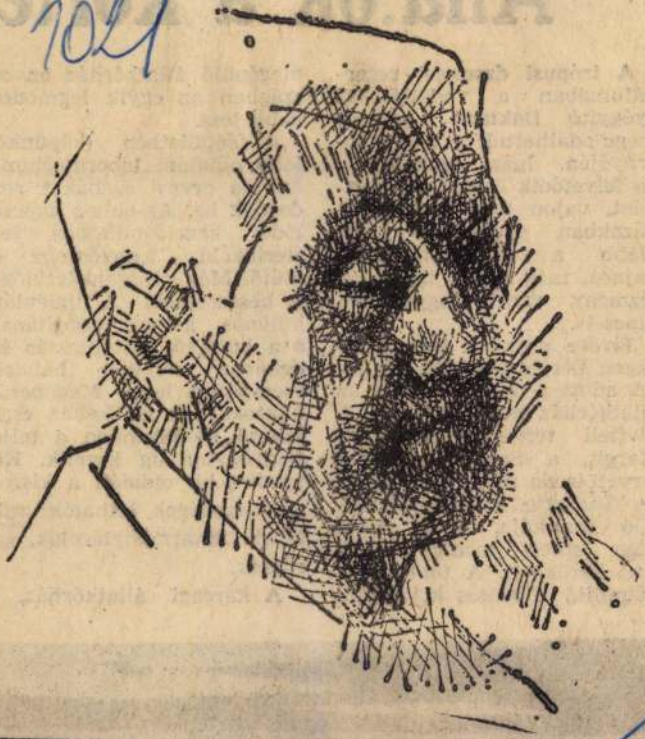

Meggyes László

1971. mai

Á

A trópusi
vátumában
gyógyító Da
megcsodálhat
ernyőjén. Ig...
de felvetődik összehasonlításként, vajon hazánkban kórházakban gyógyítják-e legalább a haszonállatokat? Sajnos, még kevés ilyen intézmény van; megyénkben nincs is.

Jövőre azonban lesz. Karcagon két és fél hold területet adott a városi tanács az állatkórház megépítésére. A kiviteli terveket Kisnémet Margit, a Szolnok megyei tervezőiroda fiatal tervezőnője készítette. Ez az első önálló munkája, amely máris nagy sikert aratott szakmai körökben. A több mint hétmillió forintos költséggel

kat és orvosi szobákat rendeznek be. Az ehhez kapcsolódó kezelőépületben lesz sterilizáló, kezelőszoba és műtő. Még röntgenkészüléket is beszerelnek. A higiéniára különös gondot fordítanak, s a könnyű tisztántartás érdekében minden helyiség csempézett lesz. Megoperált állatokat az épülethez csatlakozó kórteremben a teljes felgyógyulásáig kezelik. Képünk jobb oldalán a kiszolgáló egységek láthatók: raktárak, takarmánytárolók, garázsok.

A karcagi állatkórház, a

MTI SAJTÓFIGYELŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

SZOLNOK MEGYEI NÉPLAP
Szolnok

1971 MÁJ 23

1971. május 23.

1024

Meggyes László: Akt

Meggyes László

Super olimpia

A székesfehérvári Videotonban tovább fejlesztették a négy év óta gyártott és jól bevált Olimpia típusú televíziós vevőkészüléket. Az új típusú olimpia egy panelos kivitelben és folyamatos hangolású, úgynevezett varicap hangoló egységgel épül. A robbanásbiztos képcső világos vagy sötétszínű modern kávába kerül. A nagyképernyős televízió a Super olimpia nevet kapta. Három variációban gyártják. Az egyik típus az „O" jelű csak a hazai adókat, a második az „OC" jelű a CCIR és az OIRT állomásokat, a harmadik az „OCU" jelű pedig az utóbbiakon kívül a színes adást fehér-feketén veszi.

Az a kollektív

Ezekben a napokban kerül a munkahelyi vezetők, szakszervezeti bizalmiak és más„ mozgalmi tisztségviselők kezébe vitaanyagként az a tervezet, amely az új kollektív szerződéshez készült a Szolnok megyei Állami Építőipari Vállalatnál. A szakszervezeti tanács május 11-én tárgyalta meg a különböző munkabizottságok által kidolgozott változatot, amelyet most a dolgozók legszélesebb nyilvánossága elé terjesztenek megvitatásra.

Mindenekelőtt azonban meg kell ismertetni a mun-

Szombati szemle a piacon

A tegnapi szolnoki piac már koranyári jellegű volt annyiban, hogy a zöldborsó, uborka és karfiol mellett paradicsom, zöldpaprika, földieper, egres, cseresznye, sőt újburgonya is gazdagította kisebb-nagyobb meny-

Újburgonyából mindössze 15 kiló volt még, s 20 forintért kelt kilója. Óburgonyát az egyéniek 261 kilót, a tsz-ek 15 mázsát hoztak, az utóbbiak 3.60—4 forint között adták kilogrammonként, míg a magánosok 4.50 forintra

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HIRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

SZOLNOK MEGYEI HÍRLAP

1971 SEP 19
1021

MEGGYES LÁSZLÓ

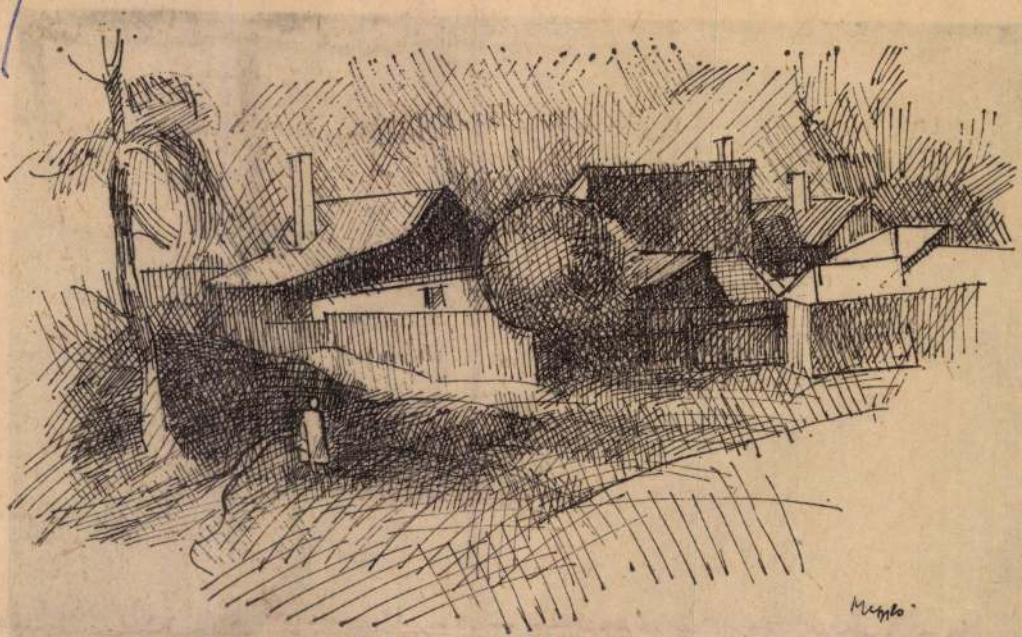

MEGGYES LÁSZLÓ: TABÁN

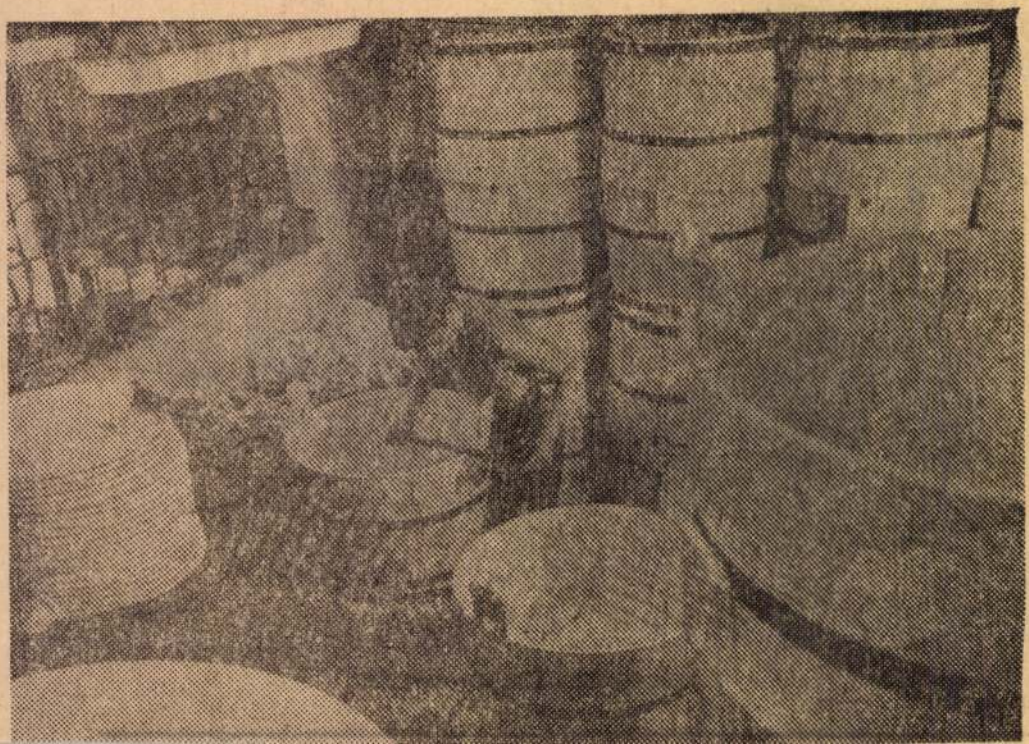

MTI SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRLAP
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068. 337-748. 340-726

SZOLNOK MEGYEI NÉPLAP

1973 JAN 14

Meggyes László

1021

MEGGYES LÁSZLÓ: TISZA

GYEI NÉPLAP

lkozás

olája

ismeg kell birkózniuk a tanulóknak. A kilencedik és a tizedik osztályosok az Akagyemgorodok valamelyik intézetében is rendszeresen dolgoznak már. Szívesen látogatják az iskolát az akadémikusok is, előadásaik igen népszerűek a tanulók körében.

Jevgenyij Falkin kilencedik osztályos, 15 éves tanulóval németül beszélgettünk.

Nixon „új" csapata

A minap a Fehér Ház sokszorosított anyagot bocsátott a sajtó rendelkezésére, amely vázlatosan összefoglalta Nixon első négy évének eredményeit. A tudósítók némileg meghökkenten lapozgatták. Hiszen választási reklámanyagnak már kései, viszont a múlt idejű megfogalmazások aligha elégítik ki azokat, akik valahára megismerkednének — ha már a választás előtt nem lehetett — a második elnöki időszakra vonatkozó nixoni — programokkal. Januárban már a szokásos.

litika Kissingere". Ehrlichman kapjon egy kis szereplehetőséget, elsősorban címeket a vasárnapi lapokban. Bár Ehrlichman maga is elismerte, hogy a nixoni belpolitika a külpolitikánál jóval kevesebb „látványosságo." termelt. Az sem vitatható, hogy Ehrlichman — minden igyekezete ellenére — nem sorolható egy kategóriába a szellemes és professzori tudású Kissingerrel. A politikai pletykák fővárosában azonban éppen azt suttogják, hogy — jelesen a szellemi kategória előnye

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRLAP
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 337-748, 340-726

Meggyes László,
érdőművész

SZOLNOK MEGYEI
HÍRLAP

1979 FEB 4

1021

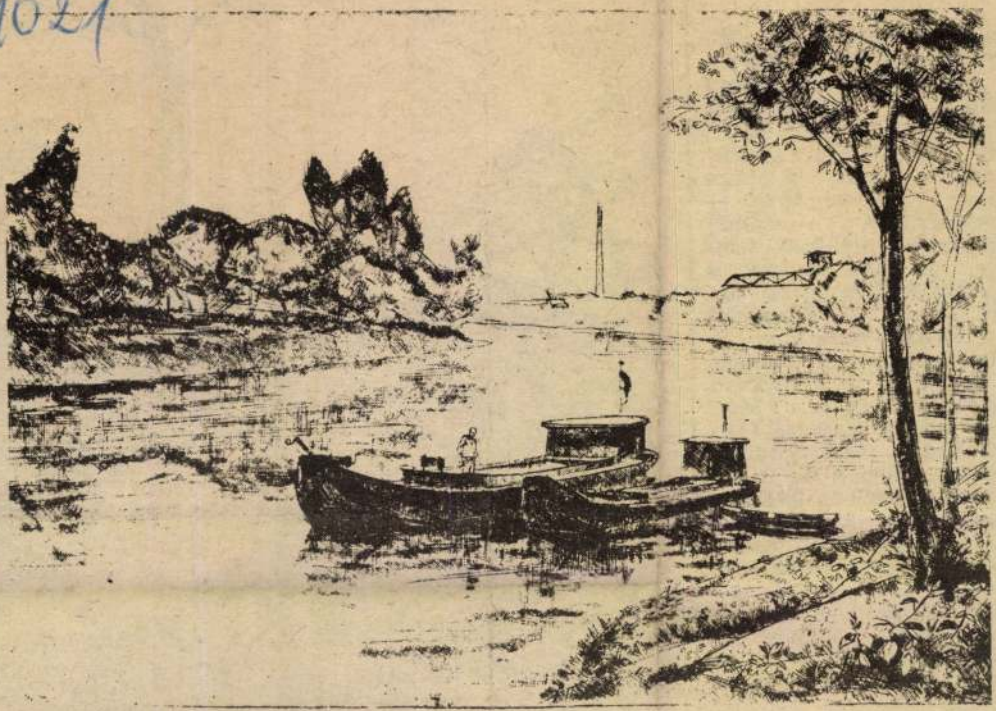

Meggyes László rajza

A rajzban

emberi szó nélkül élni. Ma sem. A „műhely" a szolnoki amatőr képzőművészeti stúdió összejöveteleire ugyanolyan szívesen eljár, mint a makói nyári alkotótáborokba, ahol hivatásos művészek a társai. Makó — a mezőtúri után — a második önálló kiállítása színhelye, de 1971 óta számos csoportos kiállításon is szerepeltek grafikái, budapesti és szolnoki tárlatokon is bemutatkozott már. Munkáin a formai és gondolati megújulás, az új és új kifejezési formák keresése látható. Kedvét még nem szegte, hogy műterem híján apró garzonlakásában kell dolgoznia, ahol a készülő grafikák óravázlatokkal, leckekönyvekkel keveredtek. Szabó Ágnes ugyanis tovább adja tudását, az Újvárosi Általános Iskola diákjait tanítja a vonalak játékára, a rajzra. Pedagógus, s ez a munkája művészeti pályáját megosztja, de ki is egészíti. Rengeteg élményt kap, a gyerekek őszintesége hitet is ad.

T. E.

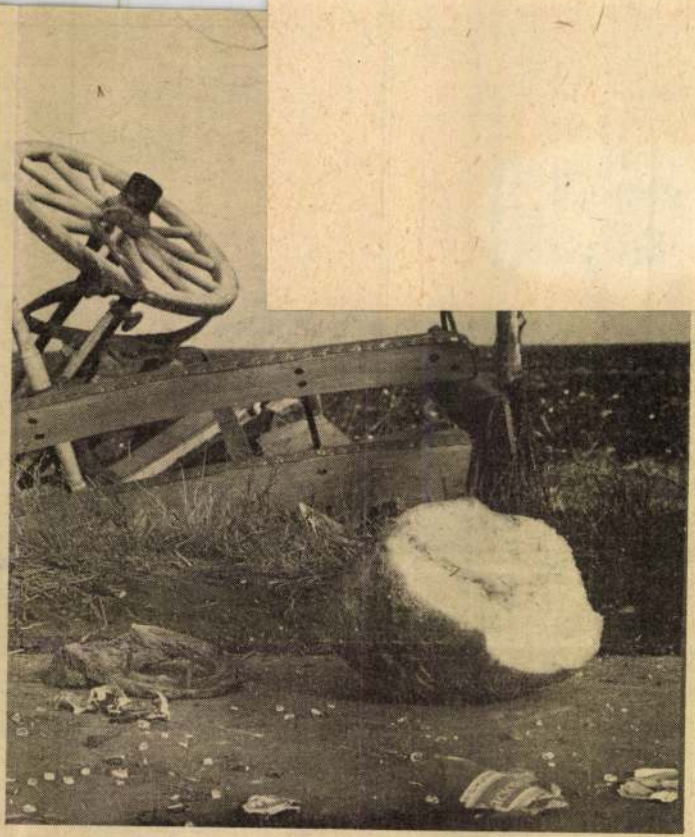

Katona László felvétele

MH SAJTÓFIGYELŐ
MAHIR MAGYAR HÍRLAP
1091 BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51.
Telefon: 337-748, 340-726

SZOLNOK MEGYEI NÉPLAP

Meggyes László,
1980 JAN 20
festőművész

1980. január 20.

1021

MEGGYES LÁSZLÓ RAJZA

1980. január 20.

A jelenlét fényképésze

Robert Capa képei a Megyei Művelődési és Ifjúsági Központban

A Fotólexikon rövid címszava szerint: „Capa, Robert (1913—54) magyar származású amerikai fotóriporter. Alapító tagja és elnöke a Magnum fényképészeti társaságnak. Nagyhatású háborúellenes állásfoglalást hirdető harctéri képeivel vált világhírűvé. Mint haditudósító részt vett az 1936-os spanyol, az 1938-as kínai—japán háborúban, a II. világháborúban Angliában és Olaszországban, valamint a franciaországi invázióban, 1950-ben pedig az izraeli harcokban. Az indokínai harcokban vesztette életét 1954. május 24-én." A méltatlanul szűkszavú lexikon-szócikkből is érthetővé válik, hogy joggal a „jelenlét fényképésze", hiszen a harmincas évek elejétől fogva szinte minden jelentős világeseménynél ott találjuk. Ott volt, ahol a történelem írta, és ott volt, ahol a történelem csinálta

MTI SAJTÓFIGYELŐ
MAHIR
1091 BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51.
Telefon: 337-748, 340-726

Meggyes László
festőművész

SZOLNOK MEGYEI NÉPLAP

1980 FEB 24

1021

Meggyes László grafikája

Dicséretes, k
ságos Filharm
tudatosan és te
ti zenei progra
keltett érdeklő
talános iskolá
évente négy
rendeznek J
Jászapátin, K
Karcagon, Kun
szafüreden, K
Kunszentmárton
fűn, Tiszaföld
nokon pedig nyolc előadást. Évente tehát hatvan hangversenyt tart a Filharmónia, csaknem ötezer általános iskolai tanuló részére.

„Énekelj, magyar ifjúság"

Kimutatható és logikus összefüggés van a kórusmozgalom és a komolyzenei hangversenyek látogatottsága között. Az ifjúsági kórusok száma az elmúlt években megduplázódott; tavaly már 191 gyermek- és ifjúsági énekkar működött a megyében. Az Éneklő Ifjúság mozgalomban részt vett az úttörő kórusok fele, és csaknem mindegyik gimnáziumi énekkar, a Zúgjon a dalunk rendezvénysorozaton pedig a szakmunkástanulókórusok háromnegyed része. Az ifjúsági kórusaink színvonalát az országos minősítő versenyeken elért eredményeik bizonyítják:

tesült, három zeneiskolán működik kihelyezett tagozata.

A megye öt ének-zene szakosított tantervű általános iskolájában csaknem ezer gyerek tanul, ének-zenei tagozatú középiskolában pedig közel százan kapnak jelentős zenei alapműveltséget.

Az iskolarendszeren kívül egy zeneoktató munkaközösség is működik, tizenkilenc növendékkel, valamint a különböző művelődési intézményekhez kapcsolódva 13 zenetanfolyam, csaknem ötszáz hallgatóval.

Meg kell jegyezni: az ifjúsági amatőr hangszeres zenélés a megyében sem a múltban, sem a jelenben nem jutott el a karéneklés tömegességéig — ez érthető — színvonalbeli összehasonlítást viszont nem kívánunk tenni, mert az összevetés óhatatlanul pontatlan lenne. De az tény, hogy a hangszeren tanuló gyerekek számának állandó növekedése és a társas zenélés iránti érdeklődése a zenekari mozgalom

MTI SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 337-748, 340-726

Meggyes László

SZOLNOK MEGYEI HÍRLAP
1979 ÁPR. 4.

festőművész

1021

MEGGYES LÁSZLÓ RAJZA

kalmazása, továbbfejles

3.

Az egyes konkrét ere
nyek számbavétele igen részletes és hosszadalmas elemző munkát igényelne. Jellemző példaként azonban megemlíthetők a következők:

Történelmi és kulturális örökségünk részletes feltárását és közkinccsé tételét jelentette az elmúlt háromévtizedes időszak. A nyelvtudomány, a történelemtudományok, az irodalomtudomány, a régészet és művészettörténet, a néprajz és a zenetudomány területén összefoglaló és feltáró művek születtek. Folytatódott a nagy hagyományokra épülő orientalisztikai kutatás. A jogtudományok, a közgazdaságtudományok a szocialista fejlődés aktuális problémáira válaszoltak és segítették elő a közigazgatás, a jogrend, a gazdasági mechanizmus fejlődését. Olyan új társadalomtudományi irányok alakultak ki, illetve erősödtek meg, mint a szociológia, pszichológia, demográfiai kutatások. A valóságfeltárás és a tudatformálás egységes feladata valamennyi társadalomtudo-

adástechnika fejlődése új gyártási ágazat kialakulását tette lehetővé. A közúti járműgyártás termékeit az egész világon ismerik. A könnyűiparon belül a textilipar és a papíripar említhető meg elsősorban, mint ahol a hazai kutatás-fejlesztés számottevő eredményeket mutathat fel.

4.

Összegezve megállapítható, hogy a hazai tudományos kutatás és fejlesztés fokozott figyelemmel fordult a társadalmi és gazdasági fejlődés tudományos közreműködést igénylő feladatai felé. A tudomány segítségével megnövekedett az anyagi termelés, fejlődött a kultúra, a közművelődés és magasabb lett népünk életszínvonala. A céltudatos munkával kiépített tudományos potenciál alkalmas arra, hogy a következő időszakban még nagyobb feladatokat oldjon meg.

MNK

Megyery Lajos, festőm.

Hegedülö cigányfiu. Jel.l.b.: Megyery Lajos.
Vászon. 27.5x23

Ernst Muz. aukciója. XXVIII. 1924. Kat. 34.l.

MDK.

Megyeri László

Vizöntő

Müvészet 1967 jan.

MEGYERI ÁRPÁDNÉ, festő

Burány Nándor és Radnóti Kovács Árpád festőművészek által vezetett 10 éves szombathelyi Derkovits Képzőmüv. Kör tagjai munkáinak szombathelyi kiállitása a Muz-ban 1959. jun. 20.-jul. 19.

MEGYERI ÁRPÁDNÉ mü is szerepelt azon 67. old

--- A szombathelyi Derkovits emlékkiállitás 66. old

VASI SZEMLE, Helyismereti Évkönyv, 1959. I. köt.
Szombathely. 1959

Megyeri Gyula, [ ]

□ HÁROM AMATŐR KÉPZŐMŰVÉSZ — Megyeri Gyula, Kulman Miklós és Kámán Sándor — kiállításának ad otthont az I. kerületi Művelődési Ház kamaraterme, a Bem rakparton. Birkás Ákos festőművész nyitja meg a tárlatot december 19-én, hétfőn, s a megnyitó után a Pierrot pantomimegyüttes ad műsort.

2

–: □ Három amatőr képzőművész

Esti Hirlap, Bp. 1977. dec. 17.

MEGYERI JÁNOS, lakatosmester

A pápai kádárok ifjusága számára 1859-ben egy Simon Sándor nevü festő "föstött egy czimert" 5 pengőforintért és ezt a "legénység czimerét" még ugyanaaban az évben Megyeri János lakatos "megigazitotta". A herberg-jelvényeket tehát helybeli iparosok készitették. Iparművészeti értékük-szemben a kovácsolt vas cégérekkel-csekély. Müvelődés-és társadalomtörténeti értékük van csak. 171.old.

NAGYBÁKAY PÉTER: Veszprémi és Veszprém megyei céhzászlók, céhlámpák és egyéb céhjelvények emlékek 127.old

A Veszprém Megyei Muzeumok Közleményei, 10.
Veszprém, 1971

MDK

Megyery P. - Marosán L.

Olvasó munkás, körplasztika

Szab. Müvészet 195o IV. 3-4. cimlap

Megyeri Mihály

XVII. sz.

Kolozsvári asztalosok

1. l.

„Ennél égett vólt el
a Czéhnek minden
jarea."

T.

EUROPA

film-, könyv-, lapterjesztő és könyvkiadó rt.

Budapest, V.,

Rothermere-utca 12. III. 2.

Mezei Zoltán

a szekszárdi művelődési központ tervezésének egyik
Belógépészeti tervezője.

t.c.: Művelődési központ, Szekszárd. - Magyar építőművészet, 1970. 5.sz. 20-27. l.

M.D.V

Megyeri Zoltán
fotós

„Kőfaragó"-ját mutatta be
a tárlaton.

Halász Rezső: A II. Pécsi Országos Fényképkiállítás
Dunántúli Napló, 1958. nov. 23. 2 lap.

M.D.Y

Megyeri Zoltán
fotós

Fotói megjelentek a Lap
oldalain.

—: Megjelent a felszabadulás harmadik napján
Dunántúli Napló, 1959. febr. 19-i Lap

melk

Megyeri Lottán

Kőfaragó: fénykép

Jelenkor 1958, Pécs 3. sz 96. lutan

Megyeri Zoltán

Babits Mihály művelődési központ, Szekszárd. - Belsőépítészek: Vida Gyula, Máthé András, Bácskai Lajosné, Nagy Perge Lajos, Meggyes József, Megyeri Zoltán. Munkatársak: Bakos Jenőné, Szalai László. - Ismertetés, képekkel.

Magy.Ép.Ip.1971.1.sz. 2o-22.l.

MEGYES Grabul Anna

Megyes Czabuk Anna

MEGYES CZABUK ANNA
1953 július 27-én születtem Szovátán.
1972-ben végeztem a marosvásárhelyi Művészeti Líceumban.
Csoportos kiállításokon vettem részt Szovátán, Marosvásárhelyen, Keszthelyen és Marcaliban.

Megyes Czabuk Anna: Önarckép (olaj, vászon, 43X53 cm)

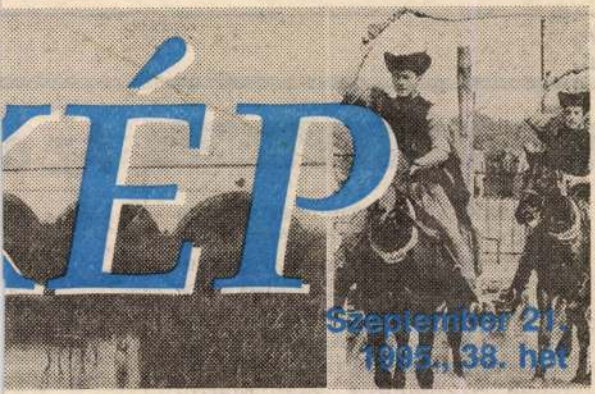

KÉP

Szeptember 21.
1995., 38. hét

S A TISZA MENTE KÖZÖNSÉGÉNEK

önkormányzatok

Hajdúböszörményi Napló 1995. szept. 21

MEGYESI István

HÍREK – PROGRAMOK

● FILMKLUB. Szeptemberben újra beindult a hajdúböszörményi Bocskai István Gimnázium által szervezett filmklub. Az idei év első sorozatának címe: Botrányfilmek. A vetítések kedd esténként 19 órakor kezdődnek a gimnázium padlásterében. Szeptember 26-án Martin Scorsese Krisztus utolsó megkísértése című filmjét vetítik.

● KIÁLLÍTÁSOK. Szeptember 22-én 16.30 órakor nyílik Polgáron, a művelődési házban Megyesi István polgári születésű festő kiállítása, melyet Sánta Sándorné, a művelődési ház igazgatója nyit meg. Ebből az alkalomból a festő néhány zsűrizett képet ajándékoz a városnak. A tárlat október 16-ig tekinthető meg.
Szeptember 22-én 17 órakor nyílik Hajdúszoboszlón, a Kisgalériában a városi művelődési központ képzőművészkörének – művészeti vezető Valkovits Zoltán festőművész – kiállítása. A tárlatot szeptember 30-ig tekinthetik meg az érdeklődők.

Az o

Fényfo

Budapest kásunk ku ja, illetve érzetünke otthonoss sorozatun furfangok sóinkkal I rendező.

Érdeme mas csilla róbb fényf a szobáb előnye kö csak az ép pát égetjü lunk meg, ket, hangu juk körn megválas különlege a berende

A nyílás ja, no és a za a „függ ját". Példá

Meggyes József

Babits Mihály művelődési központ, Szekszárd. - Belsőépítészek: Vida Gyula, Máthé András, Báczkai Lajosné, Nagy Perge Lajos, Meggyes József, Megyeri Zoltán. Munkatársak: Bakos Jenőné, Szalai László. - Ismertetés, képekkel.

Magy.Ép.Ip.1971.1.sz. 20-22.l.

M.D.K

Meggyes Ferenc
nobrás

Turkevén akart letelepedni néhány
művésztársával együtt.

Bolgár Kálmán: Szurcsik János
Művészet, 1963. május – 38 lap

MDK

Medgyes István

Fürdés után. Terrakotta.

Az Ernst-Múzeum Kiáll. CVI. A Munkácsy-céh
II. Reprezentatív Kiáll. Bpest. 1929. Okt. hó
Kat. 9.1.

Meggyesy Ferenc
szobrász

M.D.K.

Benedek Péter egyik ömarcheljén
Meggyesy Ferenc „Szoptató anyát"
c. kompozícióját festette [illegible] elő-
térébe.

Péter Lurze: Benedek Péter gyűjteményes kiállítása
Művészet, 1965. március -44 kp

Meggyesi Hertul fia Miklós

Hézi Jenő: A Képes Krónika festője. /Meggyesi Hertul fia Miklós/. - Soproni Szemle, 1967. 21.évf. 2.sz. 114-122. l.

Az 1967. évi magyar művészettörténeti irodalom bibliográfiája /Művtört.Ért. 1970. 1.sz. 68-107. l./

79. l.

Meggyes Miklós miniátor M.D.K.

Sopron megyei.

Egy 1352. évi oklevél I. Lajos király cimerfestőjének mondja.

1356-os feljegyzés szerint:"sok különféle munkát készi tett a királynak, aki ezeket igen kedvelte".

Fitz József:A magyar könyv története 1711-ig

Bp. 1959. 20.1.

MOK

Megyesi Sándor 28 é. asztalos

Rákospalotai képz.sz.isk.

Munkásasszony, cer.

Ifjusági Képzőm.és Iparm.kiáll. N.Szal. 1950.jun.

13.1.

Meggyes László

MDK

Napsütés, gouache

Műcsarnok 1957 Tavaszi tárlat

magyar színpadon is meg kívánta honosítani,[7] s ezért megalakítja az Új Színpadot.

„A MŰVÉSZET A NÉPÉ"[8]

Ez volt már a Thália Társaságot létrehozó Benedek Marcell, Bánóczi László, Lukács György és a hozzájuk csatlakozó Hevesi Sándor hitvallása is. Példaként előttük állt — műsor és rendezés tekintetében — a párizsi Theáter Libre és a berlini Otto Brahm vezette Freie Bühne tevékenysége. A honi viszonylatban megalakult Társaság azonban túlnő elődein, mert kultúrmozgalommá válik, s egészen szoros kapcsolatba kerül a tömegekkel.

Már a Társaság alapítása is formabontó módon indult: stábjuk zömét épp hogy végzett, lelkes színészpalánták alkották, a hivatásos művészek a Thália porondján csak mintegy „műkedvelőként" léptek fel. E gárdából került ki Forgács Rózsi, Báthory Gizi, Gellért Lajos, Kürti Sári, Somlai Artúr és Törzs Jenő.

E színház is — hasonlóan a kortárs példaképekhez — a művészetek különböző ágainak összhangját akarta megteremteni. Még a díszletek tervezésére is olyan neves művészeket kértek fel mint Gulácsy Lajos, Márfy Oszkár, Márkus László és mások.

A színház repertoárján elsősorban kevésbé ismert szerzők darabjai szerepeltek. Ezek közül is kiemelkedik Ibsen, minden jelentős műve, s Hauptmann, Gorkij és Strindberg egy-két drámája. E szerzők mindegyike a polgári társadalmat és a vele kapcsolatos illúziókat temeti, problémafelvetésük a századforduló emberének elevenébe vág. Már ez is jelzi, hogy a Thália nemcsak művészeti, hanem politikai mozgalom is. Mindez még markánsabban jelentkezik a közönség megválasztásában. 1906-tól rendszeresen játszanak a munkásoknak, mert úgy vélik: „A széles dolgozó tömegekben kell gyökeret eresztení. El kell érni a tömegek megértését és szeretetét. Az ő érzésüket, gondolkodásukat kell összefogni és felemelni."[9] A színház — anyagi létét is veszélyeztetve — jegyeinek árából egyre nagyobb kedvezményt adott a szakegyleteknek. Nem hiába: „az intelligens munkásság érzi és tudja, hogy a Thália műsora modern, színészei jók, előadásai elsőrangúak. Ennek a közönségnek van kritikája, vannak szempontjai és vannak követelményei a színházzal szemben."[10]

Mivel a Thália minden lépése merőben új volt, tevékenysége óhatatlanul ellenállást váltott ki a legkülönbözőbb helyeken. A rendőrség, ahol csak lehetett, akadályt gördített játéka elé, s a főváros tanácsa is csak elvben járult hozzá, hogy a nyomdászok Sándor téren álló Gutenberg otthona a végleges letelepedést biztosítsa számukra, az engedélyt nem adta ki. Ezért a színház az országban, sőt a fővároson belül is vándorlásra volt ítélve. A bátor kiállás a sok akadály ellenében végül megtört, és 1908-ban a hivatalos kultúrpolitika nyomásának engedve a „színházi forradalmat csináló forradalmi színház"[11] megszüntette működését.

Az eszme azonban, amely minden tevékenységét meghatározta, nem merült feledésbe. Bárdos Artúr egy nézetet vall az Új Színpad létrehozásakor a Thália vezetőivel: „Nem az a fontos, hogy mit ad a művészet néhány száz, sőt néhány ezer embernek, amikor népünk milliókat számlál."[12]

Bárdos Artúr eredetileg jogot végzett, azonban érdeklődése a művészetek felé vonzotta. Történelmünkben a társadalmi lázadásokat sokszor megelőzte a művészeti forradalom, s ez a századelőn először a színházi berkekben, majd sohasem tapasztalt erővel az irodalomban tört utat magának. Mindez nem egyszer arra késztette a progresszív értelmiséget, hogy pályájáról letérjen, s a művészetek különböző szférájában keresse önmagát. Nemcsak a kor jelentős színházi szakembere, Bárdos Artúr, hanem a pesti kabarét megteremtő Nagy Endre, sőt az irodalmi forradalomban a katalizátor szerepét betöltő Ady Endre is jogászként kezdte. Csáth Géza, a brilliáns tollú novellista, zeneesztéta orvos volt, és Móricz Zsigmond is bejárta a református teológus, majd a köztisztviselő útját, míg végül lehorgonyzott az irodalomban. A huszadik század elejének értelmisége — az eddigieknél is — kételkedőbb volt, s ez is ösztönözte, hogy mindég új és új utakat keressen.

Bárdos Artúr megkülönböztető jegye volt kortársaitól a töretlen küzdőszellem, a kedveszegethetetlen vállalkozó kedv, amely megakadályozta, hogy elcsüggedjen, s így sohasem volt veszteles, bár a siker bekövetkeztét nem mindig volt türelme, kitartása kivárni.

Tudomásunk van róla, hogy 1908-ban a szakegyleteket sorra járó, korabeli képzett muzsikusokból verbuválódott, a művészi zene népszerű-

[7] Bárdos Artúr, *Az Új Színház*, Nyugat kiadás, 1911.
[8] Clara Zetkin, *Visszaemlékezések Leninre*. Budapest: 1957. 18. o. kn.
[9] Uo.
[10] *Népszava*, 1908. nov. 27. 5. o.
[11] Bálint Lajos, *Művészbejáró*, Budapest: 1964.
[12] Clara Zetkin, *Visszaemlékezések Leninre*, Budapest: 1957. 18. o. kn.

sítését szorgalmazó gárda narrátora volt. Somogyi Mór konzervatóriumi igazgató és Somogyi B. Karola operaénekesnő műsorát a bőröndösöknél, asztalosoknál, kárpitosoknál, a könyvkötőknél, a női szabóknál és a nyomdászoknál Bárdos Artúr kommentálta.[13] Wágnerről, Schubertről, Beethovenről tartott előadásai közben fedezte fel magának a munkásközönséget.

Műveltsége, intellektusa, érdeklődése hozzájárult, hogy a kultúra minden területén észrevegye az időtálló gondolatokat, s az új kezdeményezéseket. Így 1910-ben pl. a „Színjáték" címmel indított lapja közölte elsőnek hazánkban Balázs Béla „Kékszakállú herceg vára" című írását. Fogékonysága az új, a haladó iránt, bátorsága a soha nem járt utak felderítésére korszakalkotó lépésre ösztönözte. Mivel fantáziáját leginkább a rivaldafény ragadta meg, Berlinbe ment, hogy Max Reinhardt mellett közelről tanulmányozza az európai modern színházi törekvéseket. Hazatérve — hasznosítva a külföldön tanultakat és zenei ismereteit — hátat fordított a konformista hazai színjátszásnak, a reinhardti elvek magyarországi úttörőjének szerepére vállalkozik.[14]

A MERÉSZ VÁLLALKOZÁS

A Tháliát megbénította a fennálló rendszer apparátusa, a kor levegőjét átitató kozervativizmus. Példája azonban a haladó szellemű művészek szemében nem elrettentő, hanem bátorító lesz. 1912-ben Bárdos Artúr és Révész Béla fognak össze, hogy a Thália hagyományait felélesszék, sőt azon túllépjenek. Az Új Színpad létrehozására — mint ahogy erre a kortársak emlékeznek — két különc társult.

Bárdos Artúr beszédstílusával, viselkedésmódjával botránkoztatta meg a művészvilág vezetőit. A honi környezetet jónéhány lépéssel megelőző ember nem bírta elviselni az őt körülvevők makacs maradiságát. Extravagánsnak tartották őszinteségéért, amelyben mások bizonyos fokú lekezelése is rejlett, „mert öntudattal hitt ... a maga elhivatottságában."[15]

Révész Béla „az Éjjeli menedékhely Lukájára emlékeztet" — írja Király István — „tüntető akarat, bizakodás hozta helyre nála a kiegyensúlyozatlanságot".[16] Ady éjjeli kiruccanásainak hűséges társa „nem szerette a bort, de bírta az italt ... közben beszélt a maga csöndes hangján: a hangerő fokát nem ismerő süketek szégyenlősségével".[17] Nyugtalansága, mely irodalmi megnyilatkozásaiban — beszédstílusával és magatartásával ellentétben — fortissimóban jelentkezett, Adyt megelőzve vezette el a munkásmozgalomhoz. A szociáldemokrata napilap, a Népszava belső munkatársaként rendszeresen írt kritikákat, melyek a hasonló méltatásoktól eltérően nemcsak az előadást, hanem a közönséget is elemzik.

Társulásuk az Új Színpad megteremtésére jelezte, hogy két dologban kívánnak eltérni a hagyományostól: az első pillanattól kezdve a munkásközönségre támaszkodva itthon is diadalra juttatni a reinhardti törekvéseket.

Az Új Színpad e célkitűzésével, és azzal, hogy születésétől kezdve az építők Aréna úti székházában együtt lélegzik a szervezett munkássággal, kihívás a többi színház konzervativizmusával, a Thália megbuktatását követelő csendőrséggel, rendőrséggel és bürokratizmussal szemben.

Az állandó otthont adó MÉMOSZ székház színházterme esztétikusságban, szépségben versenyre kelhetett a többi fővárosi színházzal. A palota építésére 1908-ban tervpályázatot írtak ki, s a beérkezett építészeti elképzelésekről — amelyek között a Vágó testvéreké is szerepelt — nem kisebb szakemberek, mint Lechner Ödön, Korb Flóris és Petz Samu döntöttek. A szövetség végül Meggyes (Messinger) Lajos — két másik építésszel együtt készített — tervét vásárolta meg és egyúttal megbízta az épület kivitelezésével is.[18] 1910-re a „budapesti építőmunkások olyan kultúrhajlékhoz jutottak el, amilyen Magyarországon egy szervezetnek sem volt."[19] A találkozás minden bizonnyal a véletlen műve volt: a kor berlini építészeti hatását tükröző épület mindenesetre stílusos hátteret biztosított az ugyancsak Berlinből indult színházi törekvésnek. „A nézőtér tágas és intimusan kellemes ... Az előcsarnok széles, a kedves bufetnek pedig az a varázsa is megvan, hogy dohányozni szabad benne ... — idézi fel a milliőt Az Újság — ... a nézőtér boltozatos üvegmennyezete az egész színháznak olyan külsőt ad, mintha üvegház lenne. Ez üvegház valójában, a művészet nemes virágait ápolják benne."[20]

Mindez, valamint a faburkolat, a felső világítás,

[13] *Népszava*, 1918. I. 12. 5. o. OSZK Kisnyomtatványtár, Zenei gyűjtemény.
[14] „Én a komédiát lejátsztam, Mulattattam, de nem mulattam". Magyar Színházi Intézet 1981. 67—68—69. o. (György Eszter, Bárdos Artúr).
[15] Bálint Lajos, *Karzat és páholy*, Szépirodalmi Kiadó, 162. o.
[16] Király István, *Ady Endre*. Magvető Kiadó, II. k. 40. o.
[17] Uo.
[18] *Ház*, 1908. I. évf. 184. o.
[19] Szakasits Árpád, „Helyiségavatás", *Építőmunkás*, 1910. okt. 27. 1. o.
[20] *Az Újság*, 1912. március 15. 3. o.

a renaissance függönyök, az ízlésesen alakított foyer és az oldalfolyosó fontos biztosíték volt arra, hogy az Új Színpad működése során létrejöjjön a művészetek összhangja.

Bárdos Artúr a képzőművészet és a színpad kapcsolatának minden pontját igyekezett megtalálni, mert vallotta, hogy a „dráma legfőbb segítőtársa a színpadi képzőművészet kivitelezése."[21] A színpad reformjának megvalósításában segítőtársa lett többek között Bíró Mihály, Gulácsy Lajos, Rippl Rónai József, Katona Nándor, Kozma Lajos, Márfy Ödön, Iványi Grünwald Béla.

A színtársulat, a Thália hagyományaihoz híven, nem rutinos, ünnepelt, ismert előadókból állt. Harmos Ilonka (Kosztolányi későbbi felesége, műfordító), Huszár Irén, Judik Etel (Karinthy Frigyesné), Garas Márton, Gellért Lajos (a Tháliából jöttek), Simonyi Mária, Pataki József, Vámos Hugó, Antalffy Sándor — lelkes és tehetséges kezdő színészek voltak.

A szakegyletek a színházjegyeket, akárcsak egyéb kulturális rendezvények esetében, a Szakszervezeti Tanáccsal közösen a szervezett munkásoknak kedvezményes áron árusították. Így az egyébként 5, 4, 3, 2 koronás helyeket „csakis szervezett munkásoknak, szakegyleti tagoknak 50%-os kedvezménnyel"[22] adták.

A színház újszerű törekvésekkel, komoly irodalmi és színpadi feladatok kitűzésével kezdte pályafutását. „Műsorát olyanoknak állította össze, akik finom, irodalmi, intim hatású darabokat akartak látni a színpadon."[23] Ezenkívül úgy gondolták, mivel a közönség napi tíz óránál is több, nehéz fizikai munka után van, mellőzik a hosszabb, tartósabb figyelmet igénylő három-, esetleg négyfelvonásosokat, s helyettük inkább több, rövid lélegzetű darabot mutatnak be. A munkásműkedvelő színjátszók már hosszabb ideje szintén egyfelvonásosokat mutattak be, s ez a tradíció is megerősítette Bárdosékat abban, hogy döntésük helyes.

Ilyen hagyományokra támaszkodva, ilyen ideális körülmények között, ilyen elképzelésekkel kezdett játszani az Új Színpad.

„A SZÍNHÁZ A SZÁZAD TESTÉNEK ALAKJA ÉS LENYOMATA . . ."

Hamlet, a filozofikus dán királyfi, így oktatja ki az udvarban megjelenő komédiásokat, mielőtt játszani kezdenek: „A színház föladata, hogy tükröt tartson mintegy a természetnek, hogy felmutassa az erénynek önábrázatát, a gúnynak önnön képét, és maga az idő, a század testének tulajdon alakját és lenyomatát."[24] Shakespeare figyelmeztetése mellett — ha valaki igazi színházat akar teremteni — nem lehet elmenni. Maga Max Reinhardt — Bárdos tanítómestere — is ez vallja: „A színháznak Shakespeare egészen hasonlíthatatlan szerencsés véletlenje. (Glücksfall) Színész, költő és direktor egyszemélyben."[25]

Az Új Színpad műsortervét, a darabok megválasztását az a célkitűzés motiválta, hogy ezeken keresztül a közönség ismerje meg korának problémáit, törekvéseit. Így került bemutatásra Anatole France, Max Dauthendey, Octáv Mirbeau és Strindberg egyfelvonásosa, groteszk víg tükörként pedig egy Schnitzler bábjáték és színmű.[26]

A színház „tendenciája az emberiség boldogulásáért küzdő tábor céljaival összeismertetni a munkásokat, és különös szeretettel és megértéssel fogja ápolni a szocialista irodalmat és a puszta gyönyörködtetés helyett a forró eszmék pódiumává emeli a színpadot."[27]

A Tháliához hasonlóan arra is törekszik, hogy a nyugati kultúra eredményeivel egy színvonalon álló, eddig ismeretlen hazai szerzők műveit is felkutassa és műsorra tűzze. A modern magyar írók közül a Színpadnak — Bárdos Artúr felkérésére — Krúdy írt és Ady ígért egy-egy egyfelvonásost. Mindezzel azonban az a nehézség,

[21] Bárdos Artúr, *Ház*, 1911. I. évf. 169. o.
[22] *Népszava*, 1912. március 19. 5. o.
[23] *Pesti Napló*, 1912. március 15. 5. o.
[24] Shakespeare, *Hamlet*. Új magyar könyvkiadó, 1955. III. k. 397—398. o.
[25] Max Reinhardt, *Rede über Schauspieler*. München: Ripper Verlag, 9. o.
[26] Az Új Színpad műsora. A fővárosi kisszínházak műsora, Budapest, 1974. Magyar Színházi Intézet. Összeállította Alpár Ágnes. 19—20. o.
1912. III. 13. Krúdy Gyula: Kárpáti kaland, Vámos Árpád: Efezusi özvegy, Schnitzler Artúr: A bátor Kasszián (bábjáték).
1912. III. 20. Heyermans Hermann: Mari (két felv.)
1912. IV. 6. France Anatole: Crainquebille, Barta Lajos: Tavaszi mámor, Dauthendey, Max; Kacagni—meghalni, Schnitzler Artúr: Irodalom.
1912. IV. 23. Csokor Theodor: Thermidor, Mirbeau Octave: A pénztárca.
1912. V. 4. Strindberg, August: Halál küszöbén és Hattyúvér.
1912. V. 13. Vidéki körút.
1912. X. 1. (Kövessy Albert az igazgató) Bíró Lajos: A szent házasság, Sas Ede: Rabszolgalázadás, Zimmer Pál: A sátán
1912. X. 9. (Kövessy Színpad néven) Schnitzler Artúr: Körből körbe (betiltották).
1912. X. 21. Trifkovics Szilárd: A szerelmes levél.
1913. I. 26. Görbe-görbe, a betiltott Körből körbe paródiája.
[27] *Szakszervezeti Értesítő*, 1912. IX. évf. IV. sz. 320. o.

amelyet Bálint Lajos a Thália dramaturgja emlegetett, továbbra is fennmaradt: „Míg Antoinak és Brahmnak bőven rendelkezésére álltak megfelelő szerzők, itt nálunk nem akadt ilyen értékű mű, amelyet a szerző rendelkezésünkre bocsátott volna."[28] A bemutatott magyar darabok közül a kritikák dicsérik Krúdy „Kárpáti kaland" című művét, de részletesen csak Barta Lajos „Tavaszi mámor" című, a paraszti életet ábrazoló drámájával foglalkoztak. „Ez az író a parasztok homályos életösztönét figyeli, amelybe csak rendkívüli események, nagy effektusok vethetnek néha fénycsóvát és villámlángot... Egy munkáslegény be akar rúgni — nem tudni, miért és hogyan — megbomlik nyomorától, a véletlentől és a tavaszi mámortól. Fejszével megy neki munkaadójának. Pálinka és bor helyett vért iszik... Íme egy indulat a homályban"[29] — írja a Hét, a többé-kevésbé porosnak számító Vasárnapi Újsághoz, Ország-Világhoz, Új Időkhöz képest új hangot megütő, a kezdeményezésekre jobban odafigyelő, Kiss József szerkesztette lap.

A Nyugat, amelyben Ady is pozitívan méltatta Barta írói tehetségét, már többet lát meg a darab mondanivalójából: „Érdekes és megdöbbentő... Barta parasztjának bénult nyakassága, természetes jogérzésének a formai joggal való tehetetlen küzdelme."[30]

A darab tartalma egyszerűségében is megrázó: valójában a kizsákmányolók és a kizsákmányoltak összecsapását ábrázolja. A béres favágás közben megszomjazik, de pénz hiányában nincs mit innia. Nem tehet mást, mint hogy kenyérkereső eszközét, a baltát eladja. Mivel gazdájával is összevész, új munkahely után kell néznie, és szüksége lenne munkaszerszámára. Az új tulajdonos azonban nem adja vissza szépszerével, ezért megöli őt. András megtestesítője az elnyomott, szervezetlen, ösztönösen lázadó osztálynak: „Mikor én be vagyok borulva, olyan vagyok, mint az állat, amelyik meg van kötözve. Szeretném kirúgni ennek a szomorú világnak mind a négy falát... Mert az embert mintha veszett farkasok szaggatnák,... ki máját, ki a veséjét, ki a tüdejét..."

A külföldi szerzők darabjai közül Mirbeau „csontig, velőig maró szatírája" ragadja meg mind a nézőket, mind a kritikusokat. „Ehhez hasonlót kevesen láthattak Magyarországon"[31] — írja a Népszava, feledve, hogy a Thália műsorán már 1906-ban és 1908-ban is szerepelt.

A dráma kegyetlen kigúnyolása a polgári törvénykezésnek. Hajléktalan koldus visz be egy talált pénztárcát a rendőrségre. A rendőrkapitányt éppen szerelmi idilljében zavarja meg, és csak a szegény ember tántoríthatatlan becsületessége hatására foglalkozik az üggyel. Minthogy azonban végül kiderül, hogy lakás nélküli ember áll előtte, jutalom helyett a csavargók börtönébe záratja. Gyilkos tükör ez a korszak levegőjéről, a társadalom különböző csoportjainak etikai normatíváiról. Tetszett a műértőknek Dauthendey „Kacagni, meghalni"[32] története is, amelynek hősnője az úri lányok könnyelmű tréfáinak ad halálos fricskát. A francia-német háborúban játszódó darab hősnője leitatja a hozzájuk beszállásolt német tisztet, s mikor az elalszik, tréfából levágja a bajuszát. Ilyen játékokat azonban a tiszti morál nem enged meg, a férfiasságot is jelképező bajuszt megtépázó hölgyet a katonai bíróság halálra ítéli.

Az Új Színpad előadásai közül kétség kívül legkiemelkedőbb Strindberg műveinek színrevitele volt. Bárdos Artúrék Strindberg „A harag zsenije" és a „Hattyúvér" című darabját akkor mutatják be, amikor a nagy költő halálos ágyán fekszik. Eddig a magyar közönség a skandináv írót csak az asszonygyűlölő, cinikus, rideglelkű oldaláról ismerte, most az álom bonyolult pszichológiájának költőjét hozták emberközelbe. „... bátorság kell hozzá, hogy a puhakacsójú, burzsoá dámáknak, a prölőz gondokkal élő lipótkáknak, a modernséggel szóban-írásban kacérkodó, de gyakorlatban a férfiakon parazitáskodó dámáknak a szemébe merje vágni tele marokkal egy színházigazgató Strindberg keserűségét, vagy elébük merje tárni a strindbergi mélységeket"[33] — írja a Népszava. A kritikák szuperlatívuszban dicsérik az előadást, a rendezést, az összmunkát. „Strindberget nehéz adni, és így adni, ahogy adták, csak nagy rendezői készültséggel, és sok jó színésszel lehet. Nagy tapintat kell ahhoz, hogy két egyfölvonásost úgy válogassanak meg: az egész írót érezzük ki belőle... Az ilyen lírai verseket játszani és rendezni kell tudni."[34]

Strindberggel az Új Színpad közvetlen kapcsolatba is került. A színtársulat egy kinn élő magyar író, Antal Sándor közreműködésével táviratot juttatott el a nagybeteg íróhoz: „A legfia-

[28] Bálint Lajos, *Művészbejáró*, Budapest: 1964, 85. o.
[29] *A Hét*, 1912. XXVIII. évf. május 5. 293. o.
[30] *Nyugat*, V. évf. 1912. ápr. 1. 654. o.
[31] *Népszava*, 1912. április 24. 6. o.
[32] Katona Ferenc—Dénes Tibor, *A Thália története*, Budapest: Művelt Nép könyvkiadó 1954. 67. o.
[33] „Strindberg-est az Új Színpadon", *Népszava*, 1912. május 5. 4. o.
[34] Uo.

talabb magyar, irodalmi színház hódolatát küldi a minden kultúrnemzet részéről megcsodált Strindberg Ágoston ágyához. Komoly sikerrel bemutattuk az író »Hattyúvér«[35] és a »Halál előtt« című darabját. A május életerejét szeretnők átadni a beteg költőnek, akire itt messze délen, a nagy nemzetek mögé bújtatva, megértéssel és hódolattal néz föl a magyarság."[36] Az író eszméleténél volt, amikor e szívből jövő sorokat megkapta. Kérdezősködött az előadásról és tetszett neki, hogy Pesten a „Hattyúvér"-t is bemutatták. Antal Sándor útján üzente, hogy jólesett neki az üdvözlet és gondoljanak rá máskor is.

Modern volt az Új Színpad repertoárja, rendezői stílusa, s mindez olyan, korát megelőző művészi színvonallal párosult, hogy a hazai polgári kékharisnya közönség ízlésével nem találkozhatott. Nem nyerhette meg tetszésüket azért sem, mert a pódiumon forradalmi világnézetet tükröző gondolatok hangzottak el, „márpedig a magyar színházak államiak és magánüzeműek egyaránt — érthető okokból — óvatosan kerültek mindent, ami a modern világfelfogás igazolásának látszanék a színpadon."[37]

Merész volt a színház, mert a polgári publikum körében előre felmérve kudarcát, elsődlegesen a munkásságra kívánt támaszkodni. A nagyszínházak jegyárai a munkásközönség számára szinte megközelíthetetlenek voltak, az aprószínházak pedig olcsó orfeumi műsoraikkal sekélyes szórakozáshoz juttatták őket, ezért ez a lépés a színház demokratizálását is jelentette. Az osztállyá szerveződött munkásság, amely erre az időre „harmadfél órai pihenő és szórakoztató időt küzdött ki magának"[38], meleg szeretettel fogadta a színházat, és a nézőtérre várakozással és együttérzéssel ült be.

SIKER ÉS BUKÁS EGYSZERRE

„Ott fenn alig néhány deciméterrel felettünk, ott messze, alig néhány méterre az első soroktól, idegen levegő tölti be a sarkokat... Célom és követelésem, hogy mintegy ellesvén, úgy érezzem, boldog véletlen, amely éppen ebben a percben sodort erre és látnom adta az életet"[39], fogalmazta meg elvárásait a színházról Várady István, a Nyugat kritikusa. Az Új Színpad esténként kigyulladó reflektorfényeiben, míg a kritikusok, irodalmárok, esztéták éles szemmel néznek, vájt fülekkel hallgatnak, addig a napi nehéz fizikai munkától elfáradtak, lankadtabb figyelemmel kikapcsolódásra vágynak. A színház — Bárdos Artúr és Révész Béla közös tevékenységének gyümölcse — a hivatásos műértőktől csak jó kritikát kapott. Üdvözölték új törekvéseiket, a színpadi összhang megteremtését, dicsérték ízlését és nem utolsósorban a tehetséges színészgárda játékát. Tetszett a színpadkép, a rendezés és nagy többségében (kivétel Vámos Árpád „Efezusi özvegy" c. műve) dicsérték a darabok választását. „Az Új Színpad első öt percében bizonyosak lettünk abban, hogy ez a becsületes törekvés mozgatója az egész szervezetnek... amit a kettő: a rendezés és a játék együtt nyújt: levegő életszerűség. Nemes tradíciók és értékes reformok örvendeztettek az egész estén."[40] A korabeli kritikák kivétel nélkül kiemelik a legtöbb főszerepet játszó, olykor magát a darabot is fordító Harmos Ilonka érett, átgondolt alakítását. „Minél többször látja az ember ezt a színészgárdát, annál jobban meg tudja becsülni, hogy sok nagyon értékes tehetség van közöttük, s ha csak ezen állna, akkor ez a kis színház Budapest leglátogatottabb színházai közé tartoznék."[41]

A közönség reagálása azonban nem azonos a kritikusokéval, a széksorokban várakozó munkások a művészetnek e magas régióit nem minden esetben fogadták be. Népszerű a Schnitzler-darab, s telt házzal játsszák a Mirbeau-egyfelvonásost, mert ezek szórakoztatóak, illetve a munkás saját magára ismert a társadalom kisemmizettjeiben. A színház „olyan programmal kezdte pályafutását, mely az egyénien válogató ízlés külön színeivel illeszkedik be a főváros színházi életébe és alkalmas és érdemes arra, hogy külön publikumot neveljen magának."[42] Az idő rövidsége miatt a színpadnak nem sikerült ezt a közönséget kinevelnie, míg a progresszív intellektuelleknek „gyöngyöket szór", az a munkás, aki így emlékszik vissza színházi élményeire: „Sikerült újra színházba jutnom... nagy hatással volt... eszmélő gondolkodásomra"[43], nem jut el e katartikus élményig ezúttal, s a nézőtér, ahova árengedményes jegyeket válthatott, foghíjasan ásítozik.

A szakmunkás elit, amely a Tháliát mind erkölcsileg, mind anyagilag támogatta, az Új Színpadot nem tudja befogadni, e sok újító szándékhoz még nem nőtt fel. A kritikus a Népszavát

[35] A „Hattyúvér" európai ősbemutató,
[36] *Népszava*, 1912. május 9. 6. o.
[37] *Népszava*, 1912. II. febr. 1. 3. o.
[38] Pogány József, „A színház demokratizálása", *Szocializmus*, 1910-11. 47. o.
[39] *Nyugat*, V. évf. 1912. ápr. 1. 654. o.
[40] *Népszava*, 1912. febr. 1. 3. o.
[41] *Népszava*, 1912. április. 7. 7. o.
[42] *Pesti Hírlap*, 1912. március 14. 3. o.
[43] Mező Gyula, *Visszaemlékezései*, PI. Arch. 658 f. 1/m. öe. 542. o.

nap mint nap forgató munkásokat így vonja felelősségre: „Ha belebukik a színpad a mesébe, nem az ő szégyene lesz, hanem a közönségé, amely bukni engedi, amely nem érzi azt a gyönyörű lendületet, ami ebben a jelenésben van."[44] Ebbe a megrovó hangba beleérződik a saját nevelőmunkája eredménytelenségét fájlaló kritikus csalódottsága is. A szociáldemokrata napilap színházzal foglalkozó tárcái már 1905 óta rendszeresen propagálják a legnevesebb írók tollából, a modern dráma iránti szeretetet. Ibsen méltatója pl. nem kisebb, mint Kosztolányi, aki egyúttal megkondította a harangot a színpadi forradalom jövetele előtt: „A színpadon már győz a mi igazságunk, a színpadi királyok bádogkoronája lehullott... új hősök jönnek... akiknek szeméből kikiált a társadalom vétkes igazságtalansága."[45] Ízlésformáló jellegűek voltak a Népszava, elsősorban a Vígszínház és a Nemzeti Színház műsorát figyelemmel kísérő írásai. 1910—11-ben — közvetlenül az Új Színpad megalakulása előtti években — kifinomult ízlésre vallóan üdvözli Kunfi Zsigmond a Népszava hasábjain G. B. Shaw-nak „Az orvos a válaszúton" c. ötfelvonásos művének bemutatását a Magyar Színházban.[46] Keményen elítéli — ezúttal névtelen kritikus az Operaház tradicionális, újat elutasító műsorát és rendezését.[47] Ugyanakkor Bresztovszky Ede (be) örömmel köszönti a Nemzeti Színház színpadán is felcsendülő új hangokat: „szívesen hallgattuk a Nemzeti Színház színpadáról a mai magyar állapotokat keményen ostorozó, keserű igazságokat"[48] — írja. A Művészet—Irodalom rovatban rendszeresen színházi körképet közöltek s nemcsak tartalmi kivonatokat adtak, hanem a szó igazi értelmében vett, jól megírt recenziókat, amelyek bíráltak, dicsértek, és elmarasztaltak — egyszóval: értékeltek. „Gorombáskodom a közönséggel — írja az Új Színpaddal kapcsolatban a Népszava kritikusa —, de jogom van hozzá, mert szeretem ezt a közönséget, amelynek ez a színház mélységes gyönyörűséget szerezni hivatott, de amely vagy nem képes élvezni, amit neki kis pénzért kínálnak, vagy lusta kifáradni a liget széléig ilyen élvezetig, amikor a liget belsejében elzarándokol egy hajóhintához. Szeretem a közönséget, amelynek számára ez a színház alakult, tehát saját érdekében kell veszekednem vele, amikor azt látom, hogy nem hajol le a földön fekvő aranyakért."[49]

A munkásközönség valóban nem értett meg bizonyos műveket, s ez nem kis részben a színház irodalmi színpad jellegéből következett. A költői magaslatokban száguldó prológusok, a sokszor cselekmény nélküli, lírai sóhajnak számító alkotások (pl. a Harmos Ilonka fordította „Irodalom" c. Schnitzler darab vagy Strindberg „Hattyúvér" c. drámai költeménye) nem kötötték le a publikum figyelmét. A csupa egyfelvonásos bemutatása szintén nem bizonyult szerencsésnek. A műkedvelő — közte a munkás — színjátszás azért kedvelte ezt a műfajt, mert a nem hivatásos színészek könnyebben tanulták be és játszották el a rövid darabokat. Ennek érdekében sokszor olyan hosszabb klasszikus műveket is kivonatoltak, mint pl. a Pillangókisasszony.[50] Bárdosék az egyfelvonásosoktól azt várták, hogy megkönnyítik az odafigyelést, az eredmény pontosan az ellenkezője lett: az embernek különböző helyzetekbe nehezebb háromszor beleélni magát, mint egyszer tartósan. Bálint Lajos két esetben emlékszik az egyfelvonásosok bemutatóján közönségsikerre, mind a két alkalommal a publikum számára már ismert szerzők (Molnár Ferenc és Félix Salten) tollából származó eseménydús és fordulatos darabról volt szó.

A helyzet meglehetősen paradox: a csak dicsérettel illetett színházat megbuktatja a várakozásaiban csalódott közönség.

EPILÓGUS

A színház gárdája 1912 nyarán vidéki körútra indul, mert nyáron a pesti közönség nem szokott színházba járni, de nyilván hajtja az együttest az elmaradt sikerek keresése is. Az előadások többségét a vidéki nagyszínházakban tartották, a közönség — az ezúttal is árkedvezményben részesülő munkások mellett értelmiségiekből és a tanintézetek diákjaiból került ki. Az előadás előtt Bárdos Artúr ismertette a színház célját, egy alkalommal Kosztolányi vállalta ezt a feladatot.[51] Az óhajtott siker ezúttal nem maradt el, ezt bizonyítja, hogy a városonként egy-egy napra tervezett turné majd minden alkalommal meghosszabodott és a jegyek elővételben elkeltek. Játszottak Aradon, Kaposvárott, Győrött, Szegeden, Pápán. A műkedvelő színjátszásban komoly hagyományokkal rendelkező újpes-

[44] *Népszava*, 1912. április 7. 7. o.
[45] Kosztolányi Dezső, „A forradalmi dráma", *Népszava*, 1907. XII. 25. 27-28. o.
[46] „Bemutató előadás a Magyar Színházban", K. f. *Népszava*, 1910. szept. 20. 5. o.
[47] *Népszava*, 1911. március 15. 4. o.
[48] *Népszava*, 1912. május 5. 4. o.
[49] *Népszava*, 1912. július 14. 5.o.
[50] Diósgyőri Magyar Királyi Vas- és Acélgyár „Józserencse" dal- és önképzőkör, 1913. évi jún. 29-én rendezett előadása OSZK. Plakátgyűjtemény.
[51] *Népszava*, 1912. július 14. 5. o.

ti munkásokhoz júliusban mentek Strindberg-estet tartani, amelynek keretében Révész Béla — hogy az írót jobban is megismertesse a munkásokkal — felolvasást tartott Strindberg életéről.[52]

Úgy látszik azonban, Bárdos Artúrt ez a provinciális győzelem nem elégítette ki. Ősszel már nem vet újra horgonyt az építők székházában, s néhány nagy színészt és sok tanulságot hagyva maga után, feladja. Utólag maga is elítéli gyors megfutamodását, a nyugtalanság azonban egyéniségéhez tartozott és a máshol, mással újrakezdés nemhogy lankasztotta volna, hanem új reménnyel telítette.[53]

1912 októberében a Színpad új igazgató, a vidéki Kövessy Albert kezébe került, aki nagy lendülettel, de sokkal kevesebb forradalmi ambícióval és tehetséggel lát hozzá az újjászervezéshez. Az új direktor vezetése alá került színháznak „nagy és meleg sikert hozott az első bemutató, annak ellenére, hogy Sas Edének, a nagyváradi újságírósztrájk előidézőjének, ez idáig működvelő színpadokon bujkált műve is a műsoron éktelenkedett . . ." Sas Ede „Rabszolgalázadás" címet viselő korrajza „selejtes kis alkotás és hiába volt benne görögtüzes Marseillesénéklés, sztrájk, nyomor, hiába fogott kezet a szerző maszkjába bújt gyáros — az érette meggyilkolt törvénytelen gyerekének holtteste fölött — a sapkáját alázatosan levevő sztrájkolóval, meg kell állapítanunk, hogy ez a darab minden, csak nem szocialista művészet. Az előadás pedig egyenesen együgyű volt, bár Gellért és Alapi jól játszottak."[54] E fércművel egy estén mutatták be Biró Lajos „Szent házasság" című művét is, amely sokkal igényesebb tartalmával tompította az előző darab fogyatékosságait. Gúny, szellem, szarkazmus, finom fölényesség párosul abban, ahogy Biró Lajos bemutatja a nagyságos úr, a szolgálólány és az inas szerelmi háromszögét. Ezen az estén utolsó darab Zimmer Pálnak — egy fiatal bécsi írónak — ötletes, komoly drámairói talentumról tanúskodó írása volt. Miközben a kritika dicséri Kövessy színházát azért, mert Bárdos Artúrhoz hasonlóan vállalkozik az új tehetségek felderítésére, számonkéri a színház briliáns rendezési technikáját. „A rendezésben sajnos nem láttuk viszont a régi Új Színpad csodás stíluskészségét."[55]

Az 1912. X. hó 9-től Kövessy Színpad néven működő színház azonban már csak néhány előadást ért meg, közülük Schnitzler gyilkos társadalom- és erkölcsbíráló egyfelvonásosát, a „Körből körbe" című darabot betiltották. Az utolsó fellobbanás: a műsorról levett Körből körbe paródiája, a „Görbe-görbe".

A színház, minthogy már nem volt vonzereje sem a kritikusok, sem a munkások számára, befejezte működését. Ha Bárdos Artúr nem tudta tartósan megnyerni a közönséget, a kisebb kvalitású, kevésbé koncepciózus Kövessynek miért sikerült volna?

●

A kortárs Kabos Ernő Bárdos Artúrt és Révész Bélát „szélmalomharcosoknak"[56] nevezi. Valóban, akkor sokak szemében tragikomikus, hiábavaló bátorságnak tűnhetett — a Thálián, sőt korán is sokban túlmutató — színpadi törekvés.

Bizonyos, hogy eleve meddő kísérlet volt a színházi élet kerekét előregördíteni a sznob polgári közönség számára, s a látszat az, hogy a szervezett munkásokat ebbe bevonni szintén reménytelen vállalkozás. Az idő távlatából azonban az Új Színpadot a szocialista kultúra fejlődése fontos mérföldkövének tarthatjuk. Vitathatatlan ízlésformáló hatása, amely az utána következő években kimutatható a munkásszínjátszásban. 1913-tól a Munkásműkedvelő Társaságok Szövetsége az eddigi giccses bohózatok és népszínművek helyett nemesebb tartalmú darabok magasabb színvonalú kivitelezésére törekedett.

Az Új Színpad hozta le az addig piedesztálon álló, legmagasabb szintű, mély tartalmú, előképzettséget igénylő, legmodernebb formába öntött kultúrát a népnek, a munkásoknak. S hogy ez a szándék korai még s megalapozatlan, mit sem csorbította a hősies küzdelemvállalást. A Don Quijote-i szélmalomharc heroizmusa is jellemezte az Új Színpadot, a nem öncélú, a közösséget formáló kultúra megteremtéséért vívott harc.

BRUCKNER ÉVA—
SZ. HALÁSZ ÁGNES

[52] Uo.
[53] Bárdos Artúr 1915-ben a Modern Színpad vezetését veszi át.
[54] *Népszava*, 1912. júl. 14. 5. o.
[55] Uo.
[56] Révész Béla, *Velük, értük. Válogatott elbeszélések*, Szépirodalmi kiadó, 1961. Előszó: Kabos Ernő, 18. o.

A tudás igájában

In memoriam professor Hatvani 1718—1786

Hatvani István professzor, orvos, filozófus, teológus, matematikus és fizikus nemcsak egyik legnagyobb alakja a magyar kultúra- és tudománytörténetnek, hanem megtestesítője annak a felvilágosult értelmiséginek, aki tudta, hogy nemzetének szükségszerű a tudományokat európai szinten művelni. Miközben ezen fáradozott, alakja köré legendák szövődtek, jéghideg sorsából felfokozott fantáziák tették misztikussá egy nem mindennapi agy logikájának felőrlődését. Hatvani halálának kétszáz éves évfordulóján elérkezett az idő szembenézni ennek a kivételesen ritka embernek szándékaival, világnézetének alakulásával, hatalmas tudásának a társadalom fejlesztésére tett kísérletével.

Bár a felvilágosodás gyermeke ő is, s a felvilágosodás büszkén vallja: „Az ész az isten, amely minket vezet" (Berzsenyi), ez az ész még csak költők tollán emelkedett isteni rangra. A tudós objektívebb annál, hogy a látott világba a maga — olykor zseniális — szubjektumát csempéssze be, ez a költő dolga. A kétfajta gondolkodó-alkotó értelmiségi közötti szétválás ebben a században tér döntően két útra. Az utolsó összekötő kapocsnak tekinthető Lomonoszov, aki éppoly kiváló tudós, mint bátor költő, s ráolvassa korára, hogy az eddigi évezredes rend megváltoztathatatlanságában hinni: érdek. Ezt az avult érdekrendszert aláásó tudománytól

„. . . ettől féltek ők, reszkettek szörnyűképpen
És ettől kezdve úgy hitték, a föld középen
Van és a csillagász hiába küszködött
Emésztve önmagát a ciklusok között
Míg jött Kopernikusz, ki bátran megvetette
A barbárságot, a napot középre tette
A bolygó csillagok között, s feltárta, mint
Fordul meg egy napon a föld, s miképp kering
Másrészt a nap körül, így alkotván az évet,
S a ciklusok helyett felépült rendszerének
Érvényt szereztek a pontos kísérletek,
S Kepler, Hugenius, Newton s a többiek
Felismerték, milyen törvény szerint törik meg
Az üvegben a fény, mutatva mindeneknek,
Hogy érvényes s igaz Kopernikusz tana."

Lomonoszov: Levél az üveg hasznáról

A tudós-költő Lomonoszov „A matematikai kémia elemei" c. 1741-ben írt művében „mint a titkos erők eszméjének ellensége" lép fel, rámutat, „hogy mekkora világosságot tud belevinni a tudományba az, ki a matematika titkaiban járatos".

Hatvani István matematikatudásának mértéke, és a többi, gyakorlott és alkalmazott tudományához való viszonya tehát a róla kialakított kép szubsztanciája. Ez a tudás teszi sokkal inkább „magyar Lomonoszovvá", vagy „magyar Paracelsussá" (Heinrich Gusztáv), mintsem életének meg nem magyarázott részei „magyar Fausttá". Hatvani már meghaladja annak a Christian Wolffnak a tanait, ki Lomonoszovnak még tanára és példaképe volt, s ebből lemérhető az az iszonyú sebesség, mellyel haladt, mellyel képes volt minden lehetőséget megragadni és kibontani, amit a sors felvillantott előtte. Hogy milyen kevés volt az alternatíva, kevesen mérlegelték.

„A DERŰS XVIII. SZÁZAD GYERMEKE . . ."

Hatvani a XVIII. század gyermeke, de hogy Heinrich Gusztáv Faust-tanulmányában miért nevezi e korszakot „derűsnek" — külön rejtély a rejtélyekben sűrű utunkon. E században végigvonul az Apokalipszis négy lovasa: a halál, a pestis, az éhség és a háború. A nyomor miatti magas halandóság megtizedeli Európát, a pestisjárvány pedig elviszi a maradék népesség felét. A városkapuk többször vannak csukva, mint

sult, óhatatlanul ellenérzést kelt mindazokban, akik a dolgokat a maguk sokszínűségében, ellentmondásosságában látják. Ennek következtében olyan közszellem is kialakulhat, amelyben kedvező fogadtatásra találnak írások, melyeknek semmi más érdemük nincs, mint az, hogy tiltja őket a cenzúra. „A cenzúra országában minden tiltott, azaz cenzúra nélkül kinyomtatott írás esemény. Vértanúnak számít, és nincs vértanú dicsfény és hívők nélkül . . . Ahol a közvélemény önmaga előtt misztérium, eleve megnyerte minden olyan írás, amely formálisan áttöri a misztikus korlátokat." (MEM 1. 60. o.) A cenzúra akadályozza, hogy a nyilvánosság betölthesse közvetítő funkcióját és ezzel hozzájárul a nép és a kormányzat elszakadásához, szembekerüléséhez. A cenzúrázott sajtóban „a kormányzat csak a saját hangját hallja, és mégis rendületlenül azzal áltatja magát, hogy a nép hangját hallja, és ugyanúgy a néptől is megkívánja, hogy ezzel áltassa magát. A nép viszont ezért részint politikai hitetlenségbe süllyed, vagy egészen elfordulva az államélettől magáncsőcselékké válik." (MEM 1. 63. o.) Ebből kiindulva Marx nagy hangsúlyt ad a nyilvánosság *kritikai,* a kormányzást bíráló funkciójának. Bírálatra ugyan csak alapos ok esetén van szükség, az azonban mindig szükséges, hogy a közintézmények és a közügyekkel megbízottak a nyilvánosság révén is *ellenőrzöttek* legyenek. A bürokrata fennsőbbség ellen, vagy a közjó előmozdítása helyett az önző különérdekek nevében a titkosság leple alatt osztozkodó testületek (ld. a Landtag vitáit) ellen is csak a nyilvánosság nyújthat védelmet.

„. . . a közvéleménnyel szembeni önállóság, a kasztszellem pangása — mindez a legteljesebben az elszigetelődés folytán fejlődik ki, de éppen ez a fejlődés az, amelytől nem lehet eléggé korán óvni. Az igazi politikai gyűlés csak a közszellem nagy védnöksége alatt fejlődhet." (MEM 1. 46. o.)

1843 elején a kormányzat betiltja a „Rheinische Zeitung"-ot. Marx kapva kapva az alkalmon, hogy politikai tapasztalatai által keltett „zaklató kétségeit" tisztázza. (Vö. MEM 13. 68. o.) E világnézeti válságában alakul ki az a meggyőződése, hogy a polgárság által célul kitűzött politikai emancipáció — bár világtörténelmi haladása a szabadságnak — nem elégséges a modern kor problémáinak megoldásához, s ezért nem is lehet a végső formája az emberi emancipációnak. (Vö. MEM 1. 358. o.) Miután franciaországi emigrációjának élményei is a születő munkásmozgalomhoz való csatlakozásra késztetik, a fiatal Marx végleg szakít a polgári radikalizmussal s a polgári osztályálláspontal egyáltalában. De a radikális változások közben is megőrződnek gondolkodásában mindazok a polgári demokratikus eszmék által felvetett elvek, amelyek maradandó értékek, mert az emberi szabadság kibontakozását előrevihetik (pl. a nép önrendelkezése, a közhatalom alárendelése a társadalomnak, a közügyek nyilvánossága), és amelyek valódi, kiteljesedett megvalósítására a polgári világrendet alkalmatlannak látta.

ÖVEGES FERENC

MEGGYES (Messinger) Lajos emlékére

Világosság 1986.5

Szélmalomharc

Egy elfelejtett színház

A millenniumi kulturális események fényeinél is látszik a keserű valóság: „A mai magyar kultúra képe mint a külvárosi cukrászboltok tortája: a fején kecses, lábujjhegyén táncoló balerinácska, az alapja megavasodott, kiszáradt, megromlott tészta."[1]

Az iparban, kereskedelemben, közlekedésben, urbanizációban végbement változások áramlatai lassan elérik a csak kevesek számára hozzáférhető kultúra várának falait is. E bástyák mögött jelentős erők védik a régi társadalom adta kiváltságokat, szokásokat. Róluk, nekik írja az ekkor még Nagyváradon élő Ady: „menjünk vissza Ázsiába" — mert — „megöl itt bennünket a *betű*, a *vasút*"[2] (kiemelés Adytól).

A „betű", a „vasút" előfutára az új kultúrát megalapozó társadalomnak, amely hátat fordít a reprezentatív arisztokratikus művészetnek. A polgárság sem mond le a csillogásról, de szabadidejében elsősorban szórakozni akar, műveltebbje intellektuális élvezetekre, „urhatnámja" könnyű műfajra vágyik. A különböző igényű emberek más és más szórakoztató intézmény törzsközönségévé válnak. Az olcsó limonádékat kedvelőket, s a mulatni vágyókat az operett, az orfeum, a cirkusz, a zugszínházak és a gombamódra szaporodó polgári műkedvelő színtársulatok elégítik ki. A konzervatív, de műveltebb publikum elsősorban a Népszínház épületébe költöző, a „cammogó, a mamlasz, az illedelmes"[3] Nemzeti Színházat látogatja.[4]

A fővárosi nagyszínházak között rangos, egyúttal meghatározó szerepet tölt be a kor legjelentősebb magánszínháza, a Vígszínház. Repertoárján a francia pikantéria és operett mellett egy-egy Ibsen, Hauptmann, Gorkij, G. B. Shaw is szerepel, s ezzel párhuzamosan magyar szerzők: Bródy Sándor, Heltai Jenő, Herczeg Ferenc, Molnár Ferenc, sőt 1908-ban az irodalmi érdeklődésű Garami Ernő tollából származó darab. E színház a konzervativizmus és a modernség ilyetén keveredése eredményeként a középutasság képviselője lesz.[5]

Berlinben Otto Brahm már a századforduló előtt felfedezte Ibsent, Hauptmannt és Strindberget és érvényt szerzett nekik a művészetben, mindenek előtt a színjátszásban. Hőseik Brahm naturalista színpadán a múlt század embereihez hasonlóan a hit és a hitetlenség között vergődtek. A huszadik század elején azonban a valóságnak e fényképszerű ábrázolására törekvő irányzat, amely egyes kiragadott, elszigetelt, sokszor durva és visszataszító jelenségekre koncentrált, nem volt megfelelő eszköz a bonyolult belső lelki folyamatok árnyalt bemutatására. Max Reinhardt, felismerve ezt, túllép a naturalizmuson, és új művészeti eszközök és irányzat, a szecesszió felé fordul. A reinhardti színház előadásmódja visszatérés a régi, görög tragédiákhoz, ugyanakkor felértékelődik benne a színpadi összjáték, összhatás (Gesamtkunstwerk), a stílusos kivitelezés. Míg Brahm száműzte a zenét, Reinhardtnál fontossá válik a hang, a színpadért való muzsika, megteremti a mozdulatok, a színek, a hangok egységét.[6] Ebben a felfogásban megnő a rendező szerepe, egyrészt a színészi megelevenítés irányában, másrészt az előadó és a képzőművészek munkájának koordinálásában. Ezekkel az újfajta színpadi elképzelésekkel a hazai közönség közvetlenül is megismerkedhetett, mivel a berlini ensemble többször szerepelt Budapesten. Reinhardt tanítványa, Bárdos Artúr pedig e forradalmi elveket, a Thália hagyományaival ötvözve,

[1] *Pogány József, Szocializmus,* 1909—10 IV. évf. 381. o.
[2] Ady Endre, „Menjünk vissza Ázsiába", *Nagyváradi napló.* 1902. jan. 31. *Ady összes művei,* II. k. 374. o. Budapest: Akadémiai Kiadó 1955.
[3] A Népszínház előadása, *Népszava,* 1908. VII. 7. 5. o.
[4] Székely György, *A Nemzeti Színház,* Gondolat, 1965.
[5] Berczeli Károlyné, *A Vígszínház műsora, 1896—1949-ig.* Adattár. Bp. 1960. Magyar Színházi Intézet.
[6] Staud Géza, *Max Reinhardt.* Budapest: Gondolat, 1977. 53. o.

MOK.

Megyesi Pál
nyomdász

1788-ban Diószegen Bihar megyében állított nyomdát. Halála után özvegyére szállt a birtokjog.

Firlinger Károly: Hazánk könyvnyomdái
Grafikai Szemle 1893 évf. 1sz. 6l.

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17
Telefon: 188-296, 188-307

1966 APR 30
DÉL-MAGYARORSZÁG

1021

Kioszlották a SZOT művészeti díjait

Pénteken a Szakszervezetek Országos Tanácsának székházában átadták a SZOT 1966. évi művészeti díjait. Az ünnepségen megjelent *Gáspár* Sándor, az MSZMP Politikai Bizottságának tagja, a SZOT főtitkára, *dr. Köpeczi* Béla, az MSZMP Központi Bizottsága kulturális osztályának vezetője. Ott voltak a SZOT elnökségének tagjai, valamint a művészeti szövetségek főtitkárai.

A kitüntetetteket *Brutyó* János, az MSZMP Politikai Bizottságának póttagja, a SZOT elnöke üdvözölte, majd átnyújtotta a művészeti díjakat.

A SZOT művészeti díját a következők nyerték el: *Kertész* Ákos író Sikátor című regényéért; *Karsai* Elek dr. író a Budai vártól a gyepüig című könyvéért; *a József Attila Színház kollektívája* a munkások körében végzett színházi nevelőmunkáért; *Horváth* Ferenc színművész előadóművészi munkásságáért: *Zsurzs* Éva filmrendező a Példázat című tv-sorozatért, kiemelve a Már késő című részt; *Szemes* Mariann filmrendező Zarándokút 65 című dokumentumfilmjéért; *Megyeri* Károly újságíró az ipari és munkás-témájú tv műsorokban kifejtett tevékenységéért; *Kamotsay* István szobrászművész Lenint ábrázoló szobráért és a vasutas üzemekben kifejtett népművelő munkájáért; *Berényi* Ferenc festőművész műveiért és Szolnok megyében végzett művészeti propagandatevékenységéért; *Lendvai* Kamilló zeneszerző, karnagy kórusműveiért és a zenei nevelés terén végzett munkájáért; *Kenessey* Jenő zeneszerző, karnagy a munkás szimfonikus zenekarok élén végzett több évtizedes munkájáért; *Falvay* Károly koreográfus több táncművéért és az építők Vadrózsák táncegyüttesének élén végzett másfél évtizedes munkájáért; *Novák* Ferenc koreográfus a Várj reám című táncdrámájáért és a HVDSZ Bihari János táncegyüttesének vezetésében kifejtett tevékenységéért.

A SZOT elnöksége az ünnepség után fogadást adott az új SZOT-díjasok részére. (MTI)

5 május elsejei sportműsor

...s tekemérkőzés, NB II-es kézilabda-rangadó, tenisz- és úszóverseny

tas-pálya, 3 óra. Városi bajnokság: IKV—Szőreg, Cserepes sor, fél 5 (Kuhn).

Atlétika. Férfi és női válogató-verseny az NB első fordulójára, SZEAC-stadion, 3 óra.

Kézilabda. Megyei bajnokság: UTC—Textilművek, férfi, UTC-pálya, 5 óra (Varga).

Röplabda. Megyei női mérkőzések a Kisstadionban: Sz. Kender II.—Sz. Lendület, 4 óra. Sz. Kender II.—Sz. Tanárképző Főiskola, 5 óra.

Tekе. NB II: SZAK—Bp. Vasút, SZAK-pálya, 4 óra. Megyei bajnokság: Sz. Pos—H. MEDOSZ, Postás-Baktó, 2 óra (Jurka). Járási bajnokság: Kistelek II.—Bordány, Kistelek, 1 óra (Halász). Mihálytelek—Kübekháza, Mihálytelek, 3 óra (Hegedüs László). Szatymaz—Üllés, Szatymaz, 2 óra (Szabó J.). Balástya—Pusztamérges, Balástya, fél 3 (Kovács A.). Ruzsa—Deszk, Ruzsa, fél 2 (Vörös B.). Ujszentiván—Röszke, Újszentiván, fél 3 (Szeles). Forráskút—Falemezgyár, Forráskút, háromn. 4 (Füzesi). Dóc—Pusztaszer, Dóc, fél 9 (Horváth M.). Zákányszék—Deszk II., Zákányszék, 2 óra (Nagy L.). Domaszék—Tápé, Domaszék, 3 óra (Varga J.). Öttömös—Dorozsmai Gépállomás, Öttömös, 2 óra (Kozár).

Csapataink idegenben. A SZEAC Miskolcon, a Szegedi Honvéd Kecskeméten, az Epitők Szentesen az MTE-vel mérkőzik.

Kézilabda. NB II férfi: Sz. Epitők—Testnevelési Főiskola (Bp.), Kisstadion, 12 óra (Tritz). Utána Sz. Vörös Meteor—Textilművek megyei női mérkőzés. Megyei bajnokság: SZEAC—Kistelek női, Ady tér, fél 2 (Pethő). SZEAC—Kistelek férfi, Ady tér, fel 3 (Czikkely). Dorozsma—Sz. Tanárképző Főiskola női, Dorozsma, 2 óra (Szedő). Dorozsma—Sz. Tanárképző Főiskola férfi, Dorozsma, 3 óra (Kiss S.).

Kosárlabda. NB I férfi: SZEAC—Újpesti Dózsa, Rókusi Tornacsarnok, fél 1. Előtte SZEAC—Pécsi VSK

Meggyesi /schwarz/ Antal

I. világháboru után Budapesten mint grafikusmüvész, és arcképfestő tünt fel.

A soproni megyeházán egész sorát festette meg a megye kastélyainak.
A II. világháboru után Dél- Amerikába költözött
Képei a Liszt Ferenc Muzeumban.

Csatkai Endre: A soproni képzőmüvészet története
Sopron 1962. 25.l.

Megyessy Antal

— Megyessy Antal festőművész, aki régebben Lisszabonban, most pedig Londonban él, lefestette Ena Viktoria spanyol királynét. A nagyvonalu portré az ősszel kerül kiállitásra a Greatorex Galériában.

Nemzeti Újság 1938 VIII. 18

M.D.K.

Megyesi Ferenc,asztalos m.

Veszprémi mester.Adat róla:1859-ből.

Batári Ferenc:XIX.századi veszprémi asztalosok.
252.o.

A Veszprém Megyei Múzeumok Közleményei.I.Veszprém.
1963

Meggyesi Ferenc

Mitveinek szerzői szerepelnek

Szabó Julia: Magyar zajzmüvészet

1890 - 1919 c. könyvében

Petőfi Rádió 1969 XI. 18

Meggyesy Ferenc

emlitve

Mátyás Ferenc: Merei szorgalom Barisenyi hazájában.
Új Irás VI. évf. 1966. nov. 11. sz. 71. l.

MDK.

Meggyesi Ferenc Kossuth díjas szobrászművész

Képzőművészeti Kiállítás a Petőfi Csarnokban

Művelt nép. 1955. jan. 23. VI. é. 4. sz. 8. l.

Meggyaszay István (Medgyaszay)

az elsők közzé tartozott, ki betonnal építkezett.

Rheims Maurice: L'art 1900 ou le style Jules Verne, Paris, 1965

18 l.

Meggyesi Ferenc szobrászművész
Németh: ~~Kiállitás a Műcsarnokban~~ Lásd: Tavaszi tárlat
Szabad Nép, 1952 május 25. 8 l.

8928. szám.

A Müemlékek Orsz. Bizottságának, mult hó 18-án 23. sz. a. kelt felterjesztésére, tudomása végett, kiadom.

Budapest, 1908. febr. 7.

A miniszter meghagyásából:

MEGYESI FERENC

ÉPITÉSZ. 1. DÍJAT KAPOTT AZ ALÁBBI PÁLYÁZATON (TERVEZŐCSOPORTBAN).

REPR.: 3 RAJZ.

TOKÁR GYÖRGY: A KÉKESI MIKROHULLÁMÚ ÉS TELEVÍZIÓ ADÓÁLLOMÁS FEJLESZTÉSÉRE KIÍRT ZÁRTKÖRŰ TERVPÁLYÁZAT, 1969.

MAGYAR ÉPITŐMŰVÉSZET, 1969/6. 2 LAP.

Megyesi Ferenc, szobrászmüvész
szobor 31.c.
Képirk, Képfaragók
Bpest, 1918

magyar történeti ötvösmű-kiállítás lajstroma. Bp. 1884., negyedik terem, 56. l. — Ipolyi,

189. kép. *Bethlen Gábor talpas pohara. 1621.*

Meggyesi Ferenc nobván M.B.K.

Álló nő Gipsz. hiv. tul.

Női fej " " "

Finn asszony " " "

Szár magyar művén. kiállítás

kat. Bp. 1948 11

Mit herzlichen Grüßen

Ihre

Hans Meyer

Berlin-Pankow, Mühlenstr. 11

Megyesi Ferenc

Álló nő, gipsz
Női fej, "
Finn asszony,"

Főv. Képtár XL. kiáll. 1948. okt. 11 l.

Meggyesi Miklós

I. Lajos Király udvari festője, ő illuminálta a Képes Krónikát 1370-ben, vagy az 1360-as évek elején, ahogy az újabb kutatás veli.

Gerevich L:Budapest művészete a későbbi középkorban
a mohácsi vészig

Budapest története II.Bp.Főv.Tanács 1973

263.old.

Mezgyesi Miklós
Hentur fia

A Képes Krónik számos
miniaturájót készíti

(Cozbina 73

Entz Géza: A pótika műv. 126 dd.
109 - kép.

Meggyesi Miklós, címerfestő grafikus

Megemlítése: [Nagy Lajos király címerfestője volt.]

623–626.

Vízkelety András: Iniciálék

Élet és Tudomány, Bp. 1977. máj. 20.

XXXII/20

MOK

2. Megyyesi Miklós, miniator
Nagy Lajos idejé alatt, kinek Jakubovich Emil egykor a képes krónika festését Tulaj donitotta.

Radó Polikárp: E. Barkovits.
Magyar Könyvszemle. 1941. 405. l.

M.D.K.

Meggyesi Miklós
illusztrátor.

Képes Krónika illusztrátora. — Méltatás

Buthka Mária: Könyv és illusztráció. 9 l.
Magyar Nemzet, 1939. dec. 6.

N.D.L.

Meggyesi Miklós MDK

címerfestő

Nagy Lajos kegyeltje val-szinüleg a Képes Krónika miniátora.

Magy.Müv. Tört. I. /szerk. Dercsényi/ 173.o.

Repr: Különféle nemzetségek bejövetele. A Képes Krónika miniatúrája. 1370. k. Széchenyi Könvtár.

U.o. 173.o. 124.kép.

Birtokot kap.
U.o. 175.o.

Meggyesi Miklós MDK

Nagy Lajos udvari cimerfestője, a XIV. század közepének legszebb festett emléke a neki tulajdonitott Képes Krónika.

/B~~xxx~~ A képes Krónika haladó szemléletmódjával legujabban foglalkozott kutatásunk.

/Budinis, C. Gli artisti italiani in Ungheria. Roma 1936,27-28.l./

Radocsay Dénes: a középkori Magyarország táblaképei. Bp.1955.39,195.l.

M.D.K.

Meggyesi Miklós, címerfestő és miniátor

Képes krónikájának 50a lapja új művészi, nemkülönben kultúrtörténeti szempontból rendkívüli érdekes. Annak illusztrálására, hogy Szt. László, egy látomása alapján elhatározta a váradi székesegyház felépítését, a művész, a lap bal alsó sarkában levő miniatűrön, nem a korábbi templomalapítási jelenetet örökíti meg (a donátor által felmutatott templom-modellel), hanem a templom építésének egy jelenetét ábrázolja, pompás megfigyelő készséggel: ./.

Die Ungarische Bilderchronik. Bp.1961. Corvina.
Kunsthistorische Untersuchung: Ilona Berkovits

43., 203. és 313. old

Meggyesi Miklós, cimerfestő és miniátor

Képeskrónikájának 50a lapja:

...a félig kész templomon az egik munkás a köveket rakja egmásra, melyeket eg darú szállít fel hozzá a magasba; előtte nag vájuban az épület állványán van a sürséges habarcs. Lent a Körös partján eg másik munkás friss habarcsot hever eg gödörben. A hiséretével oda érkező király előrenyujtott karjával is a munkásokra mutat, mintha utasítást adna nekik, miáltal a hangsúly még inkább ő rajtuk van, mint a királyi csoporton. – A jobb felső sarokban lévő P-iniciálában Szt. László külföldi küldötteket fogad. ./.

Die Ungarische Bilderchronik. Bp.1961. Corvina.
Kunsthistorische Untersuchung: Ilona Berkovits

43., 203. és 313. old.

M.D.K.

Meggyesi Miklós, címerfestő és miniátor

Képes krónikájának 50a lapja:

... A váradi templomcsatát ábrázoló miniatűr színes reprodukciója, melyen a kompozíció témái érdekességére mellett, művészi kvalitásai, kiegyensúlyozott csoportelrendezése megfelelően kidomborodik.

Die Ungarische Bilderchronik. Bp.1961. Corvina.
Kunsthistorische Untersuchung: Ilona Berkovits
43., 202. és 313. old.

M.D.K.

Meggyesi Miklós, címerfestő és miniátor

Képeskrónikájának 41a lapján a művész, - igen eredeti elrendezéssel - két köralakú medalliont helyezett el melyek Geyza menekülésének történetét ábrázolják. Az egyiken jobboldali részen Willermus apát lovagi ruházatot ölt magára és látjuk, amint ő ébresztgeti fel a kép baloldalán levő Geyzát. A másik médallionon Geyza menekülése látható, vágtató lovasok kíséretében.

./.

Die Ungarische Bilderchronik. Bp.1961. Corvina.
Kunsthistorische Untersuchung: Ilona Berkovits

177. és 312. old.

M.D.K.

Meggyesi Miklós, cimerfestő és miniátor.

...két sines reprodukció a Képes krónika 41a lapjának két médallionjáról, melyek Geysa menekülését ábrázolják.

Die Ungarische Bilderchronik. Bp.1961. Corvina.
Kunsthistorische Untersuchung: Ilona Berkovits
176. és 312. old.

M.D.K.

Meggyesi Miklós, cimerfestő és miniátor

Képeskrónikájának 39 b lapját két nagszabásu iniciálé díszíti: az I-betű mellé rajzolt négyszögben jobb oldalt Geysa fogadja a görög császár követeit, baloldalt Salamon király tanácsadójával, Viddel tanácskozik. A kép az uralkodó házban lévő szétkurást és egymás elleni hadakozást jelképezi. A P-iniziálében a meghódított Nis város görög lakossága hódol Salamon és Geyza előtt és ajándékokat nyujt át nekik.

Die Ungarische Bilderchronik. Bp.1961. Corvina.
Kunsthistorische Untersuchung: Ilona Berkovits
172. és 312. old.

M.D.K.

Meggyesi Miklós, cimerfestő és miniátor

Képeskrónikájának 25b lapja, melynek középső egyharmadát teljes szélességben kitöltő miniatúrja III. Henrik császár győzelmét ábrázolja Aba Sámuel felett. A kép közepén a holttestek felett összecsapó két lovas szerep mozgalmas jelenete melyben a magyarok vereségét a lefelé hanyatló tört rúdú zászló, a németek győzelmét a keretből kimyuló, magasba lengő zászló jelzi. A kép alsó jobb sarkában a császár zarándok módjára, mezitláb, térdelve imádkozik a feszület előtt, - az alsó bal sarokban Aba Sámuel megöletése látható. ./.

Die Ungarische Bilderchronik. Bp.1961. Corvina.
Kunsthistorische Untersuchung: Ilona Berkovits

41., 136. és 311. old.

M.D.K.

Meggyesi Miklós, címerfestő és miniátor

...Képes krónikájának 25 b lapján a miniatűr alatti S-iniciálé azt a jelenetet örökíti meg, amint Aba Sámuel, a mienkői csata előtt békét kérő levelet küld a császárnak.

Die Ungarische Bilderchronik. Bp.1961. Corvina.
Kunsthistorische Untersuchung: Ilona Berkovits
136. és 311. old.

M.D.K.

Meggyesi Miklós, címerfestő és miniátor

Képeskrónikájának 37b lapján, a jobb felső sarokban levő F- iniciálé felső részében Belgrád ostromát ábrázolja a művész, a várat kaucra gyújtó magyar lány alakjával a pártázatos várfalak mögött. A belső alsó részében a ravasz Vid nek a hadizsákmány feletti álmok osztozkodását.

Die Ungarische Bilderchronik. Bp.1961. Corvina.
Kunsthistorische Untersuchung: Ilona Berkovits

42. 168. és 312. old.

M.D.K.

Meggyesi Miklós, címerfestő és miniátor

Képeskrónikájának 36 b lapját egy magyarabású P-iniciálé díszíti, melynek bal oldalán Szt. László harca látható a kunok ellen, a jobb első részen az elrabolt magyar leány megszabadításáról örökítette meg a mester.

Die Ungarische Bilderchronik. Bp.1961. Corvina.
Kunsthistorische Untersuchung: Ilona Berkovits

41., 164. és 311. old

M.D.K.

Meggyesi Miklós, cimerfestő és miniátor

Képeskrónikájának 30a lapját mindössze egy P-iniciále díszíti, melynek jobb oldalán Péter király megvakittalását ábrázolta a művész, a fekvő figurára rátérdeplő alak; a kegyellen mozdulat s a háttérben álló fák természethűségre törekvő megfigyelésével - baloldalt egy magasrangu egyházi személyiség átadja Endrének a koronát.

Die Ungarische Bilderchronik. Bp.1961. Corvina.
Kunsthistorische Untersuchung: Ilona Berkovits

147. és 311. old.

M.D.K.

Meggyesi Miklós, cimerfestő és miniátor

Képeskrónikájának 22 b lapja.

A miniatúr alsó részét szt. Imre sírbatétele tölti ki, szt. István, Gizella királyné és a kíséret gyászoló tömegével. Fölöttük, pártázatos várkapu előtt, Vazul megvakittatásának jelenete látható.

A miniatúr alatti P-iniziálában szt. István, halálos ágán, unokaöccseit: Endrét, Bélát és Leventét menekülésre biztatja.

Die Ungarische Bilderchronik. Bp.1961. Corvina.
Kunsthistorische Untersuchung: Ilona Berkovits

40., 128. és 310. old.

M.D.K.

Meggyesi Miklós, cimerfestő és miniátor

Képeskrónikájának 206 lapja.

A felső egyharmadot kitöltő, külön keretezett miniatúr Gyula elfogatását ábrázolja, abban a pillanatban miror nezeit összekötőrik. A két földönálló alak képezi a kompozíció középpontját – ettől jobbra Szt. István kísérete körepette, fekér lováról néri a jelenetet. A ló nyugodt tartását pompásan fejezi ki szembefordított fejtartása, ellentétben a baloldalon tovavágtató, és lóhátról visszaforduló lovasok csoportjával.

./.

Die Ungarische Bilderchronik. Bp.1961. Corvina.
Kunsthistorische Untersuchung: Ilona Berkovits

122. és 310. old.

M.D.K.

Meggyesi Miklós, címerfestő és miniátor

Képeskrónikájának 20 b lapja.

... A miniatűr alatt, baloldalt lévő P-iniciáléban ismét Szt. István látható, trónján ülve, koronával, jogarral és országalmával, mely utóbbi kettőt - a 19 b lap ugyancsak P-iniciáléjához képest - felcserélve tart a kezében.

Die Ungarische Bilderchronik. Bp. 1961. Corvina.
Kunsthistorische Untersuchung: Ilona Berkovits
122. és 310. old.

Meggyesi Miklós, címerfestő és miniátor

Képes krónika 19a lap miniatúrájának színes reprodukciója.

Szt. István születésekor Sarolttal, megjelenik Szt. István vértanúi és aranykoronát nyújt át az újszülöttnek. Sárolt nyugágya mögött asszonyok-, baloldalt, az ajtón kívül feszülten várakozó férfiak csoportja.

Die Ungarische Bilderchronik. Bp.1961. Corvina.
Kunsthistorische Untersuchung: Ilona Berkovits
116., 310 és 59. old.

M.D.K.

Meggyesi Miklós, címerfestő és miniátor

volt minden valószínűség szerint a Képeskrónika miniátora, melynek leírásához Kálti Márk 1358-ban fogott hozzá. Meggyesi Miklós, Nagy Lajos kegyeltje, mint címerfestő működött az udvarnál és egyenesen róla óta a király szolgálatában állott. Valószínűleg járt Olaszországban, főleg Nápolyban s az olasz hatások innen magyarázhatók. Összesen 43 miniatűrjén és 96 díszes iniciáléjában - melyeket 1370 novembere előtt fejezett be. */.

Die Ungarische Bilderchronik. Bp.1961. Corvina.
Kunsthistorische Untersuchung: Ilona Berkovits

34. old.

M.D.K.

Meggyesi Miklós, cimerfestő és miniátor

... a feudális udvari életnek, annyi jellegzetesen helyhez-kötött s az általános trecentohagyományoktól elütő módon visszaadott realisztikus részletét örökítette meg, amire idegen származásu művész nem lett volna képes. Ezt a felfogását a szerző, tanulmánya elején mint valószínű feltevést, de befejező mondataiban - a hasonló felfogást

./.

Die Ungarische Bilderchronik, Bp.1961. Corvina.
Kunsthistorische Untersuchung: Ilona Berkovits

34. old

M.D.K.

Meggyesi Miklós, cimerfestő és miniátor

... való magyar kutatásokra támaszkodva, és az idegen ellenvéleményekkel stíluskritikai és kultúrtörténeti alapon szembeállva – a legbatározottabb formában véglegesen megállapítja.

Die Ungarische Bilderchronik, Bp.1961. Corvina.
Kunsthistorische Untersuchung: Ilona Berkovits

61. old.

M.D.K.

Meggyesi Miklós, címerfestő és miniátor

Képeskrónikájának 198 lapja.

A bal felső sarok P-iniciáléjában Szt. István trónuson ülő alakja, uralkodói ornátusban, koronával fején, jogarral és országalmával kezében.

A jobb alsó sarokban levő miniatűr Koppány lefejezését ábrázolja, melyre Szt. István fehér lovát ülve adja magát parancsok.

Die Ungarische Bilderchronik. Bp. 1961. Corvina.
Kunsthistorische Untersuchung: Ilona Berkovits

39., 120. és 310. old.

M.D.K.

Meggyesi Miklós,cimer és miniatúrafestő/XVI.sz./

Kép.253.o.345.o.A Képes Krónika illusztrátora volt valószinüleg.Nagy Lajos korabeli cimerfestő.

M.Kiss Pál: Müvészetről mindenkinek,Corvina,Budapest.1966

M.D.K.

Meggyesi Miklós ? festő

Iniciálé a Képes Krónikából, A nagy Lajos korabeli cimerfestővel azonos? Fekete repr. 345. o. 10. kép

1358

M. Kiss Pál: Művészetről Mindenkinek, Corvina, Budapest, 1966

M.D.K.

Meggyesi Miklós, címerfestő és miniátor

apja Hertul, udvari festő volt, aki már a 14. század utolsó éveiben Róbert Károly szolgálatában állott.

Die Ungarische Bilderchronik, Bp. 1961. Corvina.
Kunsthistorische Untersuchung: Ilona Berkovits.

32. old.

Magyari Sándor

Kerepel az Építők Műszaki Kiadja
Kiáhításán

Magyar Nemzet 1969. V. 16

Megyesi Sándor festő

az Építők Műszaki Klubjának

Lépzőművész tagja, művével szerepel

az Sparten Kiállításán

Megyesi Nemzet

1969 május 16

– Nagyló –

Megyesi Sándor

festőművész műveiből kiállítást rendeztek

a Zuglói Irodalmi Szalon klubban.

A megnyitón

Magyar Hírlap, 1969. március 19. 8. l

Megyesi Sándor

Szerepel az Építők Műszaki klubjo
tárlatán az Ipartervben

Meghívó 1969 V. 5

Megyesi Sándor

Szinek és formák

Népmüvelés 1969/6 28 old.

MDK

Meggeri Sándor, festő,
szobrász

Kiállítása nyílt meg a Zuglói
Pince klubban. (Thököly út 62.)

— : Hír 8.

Népszabadság, Bp. 1970. jan. 20.

Magyari Sándor

képeiből és szobraiból kiállítás nyílt a Zuglói Pinceklubban (Thököly út 63).

Magyar Hírlap, 1970. jan. 20. 9. l.

Meggyesi Tamás épitész M.É.K.

Bp. II. Aranyhegy és környéke rendezési tervpályázaton díjazva.

Társtervező: Bognár László, Locsmándy Gábor, Marosi Miklós

Magyar Épitőművészet 1967/6. 3.l.

Megyeri Tamás

az alábbi tervpályázaton 3. díjban részesült 16. számú terv egyik szerzője.

B.Kállai Ilona - Kiss Dénes: Esz tergom városközpontjának új megformálása, tervpályázat, 1970. - Magyar Építőművészet, 1972.2.sz.8-13.l.

Meggyesi Tamás

az alábbi tervpályázat on megvételt nyert 8. számú terv egyik szerzője.

Kriszt György: Mosonmagyaróvár régi városközpontjának tervpályázat a, 1971.

Magyar Építőművészet, 1972.2.sz.14-16.l.

Meggyesi Tamás, építész

Tervező. I. díjas

Pakots György: ELTE – BME város

3.

ESTI HIRLAP, Br. 1974. okt. 28.

Megyeri Tamás, [építész?]

II. díjat nyert a dunaújvárosi városrendezési pályázaton.

—: Közlemények 12.

Népszabadság, Bp. 1973. nov. 30.

Meggyesi Tamás

Az alábbi pályázaton indult 5 magyar pályamű között az egyik 100.000 belga frankos IV. díjat nyert. Szerzői: Bognár László, Körner Zsuzsa, Meggyesi Tamás. Konzulensek: Pataky Etelka, Vajdovich Béláné.

Meggyesi Tamás - Vajdovich Béláné: "Gent holnap" tervpályázat, 1971. Magy.Ép.műv. 1972.4.sz.14-16.l.

Megyesi Tamás épitész

Pierre Vágónak a Párisban élő épitésznek egy svéd lakótelepről mondott véleménye kapcsán kritizálja a magyar lakótelepeket és javasol módszereket.

A TV.-adás szövegét lásd „Pierre Vágó épitész" cimszó alatt

Utcák és terek kulturája
Televizió, 1978. IX. 29 22.35

Meggyesi Tamás

cikke: Rendszerelmélet érvényesítése az emberi karrierek modellezésében.

Éptud, 1971 /III/, 2-3.sz.

219-235.l.

Meggyesi Miklós

MTI SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRLAP
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 61
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

1970 SEP 19

MAGYAR HÍREK
Budapest

1021

Gyula vezér elfogatása. Hertulfia, Meggyesi Miklós miniatúrája, a Nagy Lajos király udvarában 1370 körül készült Képes Krónikából

olitikai indíték-
a, a két végren-
val vitte, s még
k egyikén, köz-
gű kritikája sú-

ndult, s viszon-
rországon át, ér-
r 20-án Lissza-
okba.

: *Béla út* köze-
mber halálának

Ruffy Péter

Törökországi gyűjtőúto

Megyesi István

Kardos Sándor és Megyesi István, a Derkovits Gyula Művelődési Központ képzőművész szakköre két lehetséges tagjának alkotásaiból január 27-én kiállítást rendeztek Leninvárosban. A tárlatot Mihalovits Ervin, a művelődési központ igazgatója nyitotta meg.

Észak-Magyarország 1972/24 Sold.

Meggyesi János

ismerteti: Major Máté: Pier Luigi Nervi. —
Valóság, 1966. 9.évf. 11.sz., 107-109.l.

Az 1966. évi magyar művészettörténeti irodalom bibliográfiája / Művtört.Írt. 1969. 3.sz. 243-283.l./
249. l.

Megyesi József

az előbbi tervpályázaton 6-7. helyezését elért 7. számú pályaterv munkatársa volt.

Borcsenyey Pál: Alagútszalaggal kivitelezhető lakóés szállásjellegű épületek tervpályázata. 1970. Magyar Építőművészet, 1971.5.sz. 2-12.l.

1979.XI.8.Kossuth 18.3o
Esti Magazin

1021 Meggyesi Tamás, a budapesti Műszaki Egyetem városépítészeti tanszékének docense

- Az országos városépitészeti tanácskozás ma Szegeden kezdődött mgg. Ahogy a Távirati Iroda jelentéséből megtudtam, a felszólalók többsége azt javasolta, hogy a városfejlesztési teveket az adott területeken müködő vállalatokra bizzák, ne a központból a városból határozzák meg azokat. Ez természetes követelés is, hiszen egy egy település jövőjénél figyelembe kell vennünk annak hagyományait is. Bizonnyára ezt értékelték azok, akik most Szegednek itélték a Hild emlékérmet. Amelyet arról a Hild Jánosról neveztek el, aki az első városrendező volt Budapesten. Annak idején Szépészeti Bizottmány megbizásából elkészitette a véros legszépségesebb szabályozási tervét. Például neki köszönhetjük, hogy a belvárosban a mai Váci, Petőfi Sándor és Kœsuth Lajos utcák már egyenesek. De az akkori külvárosok a mai VII.,VIII., IX.kerület szabályozási tervével is foglalkozott Hild János, aki atyja volt a hires épitésznek Hild Józsefnek. Még milyen elvek vezérlik korunk városrendezőjét. Erről beszélget Meggyesi Tamással a Budapesti Müszaki Egyetem városépitészeti tanszékének docensével Rangos Katalin.

- Mondják, hogy a városrendezők azok mostanában gigantómániába estek.

- Már régen kiábrándultak ebből, ez ugy az 5o-es 6o-as években volt divat. A korszerü lakóterületet azt csak magas házzal tudták elképzelni. Mi ezen azt hiszem tul vagyunk.

- Mitől vagyunk tul rajta.

- Eddig az volt a felfogás, hogy minél magasabb épületeket rakunk egymás mellé, annál gazdaságosabb az épités, hiszen terület egységre vetitve annál több lakást tudunk elhelyezni. Most ez nem egészen igy van, mert minél magasabb épületeket helyezek el egy terület egységen, annál több zöldterületre van szükség, vagyis annál távolabb kell az épületeket egymástól elhelyezni, vagyis a laksürüség csak egész minimális mértékben fog növekedni.

- A megoldás.

- A megoldás az,hogy a tizszintes épületeknek az alkalmazását nem kell

erőltetni, ugye mert ez több szempontból is vitatható 5.,6.,8., lo. szinten kevesebb kapcslata van az embernek a földdel.

- Volt valamilyen vizsgálat, amiben azt olvastam, hogy a 8., lo. emeleten lakó mamák sokkal kevésbé engedik le a gyereket a játszótérre mint az elsőn meg a másodikon lakók.

- Hát ezterészetes is, hogy szeretné a mama, hogyha közvetlen kapcsolatban maradna legalább az ablakkal, ahonnan kikiálthat neki, vagy szólhat neki. Ezen a praktikus követelményen tulmenően is valahogy ahogy megyünk elfelé a földtől fölfele, ugye olyan mértékben csökken valahogy a lélektani kapcsolat is a földdel, annál kevésbé érzi az ember magáénak azt a zöldterületet, ami az épüleet körülveszi.

- Vagy azt az utcát.

- Vagy azt az utcát, ha egyáltalán vannak utcák.

-

- Na aztán ha már itt tartunk, kellenek-e utcák.

- Hát én messzemenően utca párti vagyok, és nagyon sajnálom, hogy a mai tömeges lakásépités keretei között tulajdonképpen nem épitünk sem utcákat, sem tereket. Forgalmilag burkolt területeket épitünk, tehát forgalom technikailag tökéletes uthálózatot épitünk, mivel hagyományos értelemben ez nem válik utcává. Ugye az utcának térfalai vannak az utcán az ember nemcsak közlekedik, hanem egy kicsit él is, sétálni szeretne,

- Hát ezt a lakótelepeken nem lehet.

- Hát nem nagyon lehet ugye, mert egy kicsikét cugosak, meg

- Meg nincs mit nézni.

- Meg nincs mit nézni, és nemcsak az történhet, hogy ott üzlet van, hanem ott lehetnek fák, ott lehetnek padok, ugye ott lehet valami kulturált környezet.

- Na de ha a realitásokat nézzük, akkor ott vannak padok, mert tényleg vannak, ahol már rendezték a területet, a lakótelepeken, meg vannak fák, de egészen kicsi és vékony csenevész fák, tehát általában és aztán vannak házfalak, amik egyformák, legfeljebb a rikácsoló színek közötti különbséget lehet nézni, hogy az egyik zöld a másik pedig lila.

- Nekem még mindig az az érzésem, hogy nem a házakon mulik elsősorban a dolog. Mondjuk a Váci utca Budapestnek egyik leglátványosabb utcája. Most nem azért mondom, mert üzletek vannak, mert más is lehetne, de senki nem tudná megmondani, ha rákérdeznék, hogy milyenek a Váci utcai házak. Az embereket nem érdekli, mert az ami a földszinten történik az érdekli. Tehát itt mondjuk a városrendezésnek az egyik feladata az, hogy kitalálja, hogy a mai kor követelményei mel-

lett az üzleti ellátáson tulmenően mik azok a közösségi funkciók, amik az utcán megjelenhetnek. Volt egy szemlélet, ami a modern épitészetnek a kialakulásával egyidejüleg jelent meg, amelyik azt mondta,,hogy az utca az egy szükséges rossz, amitől az épületeket minél messzebb el kell távolitani és hát a lényeg nem az uthálózaton, tehát a város szerkezeten, hanem az épületeknek a formáján, alakján a belső elrendezés és stb mulik. Probléma az, hogy a megvalósitás során vannak létesitmények, amelyeket a beruházás első ütemében nem tudnak megcsinálni.

- Akkor még nincs rá pénz, vagy nem készült el a terv hozzá.

- Akkor még nincsen rá pénz, legtöbbször ez a probléma, ugyanakkor ki kell hagyni a helyét. Viszont azzal, hogy kihagyom a helyét ezzel leheővé teszem, hogy esetleg néhány év mulva, vagy még hamarabb is valakinek eszébe jut, hogy ezen az üres területen le lehet tenni egy olyan létesitményt, ami ugyan nem oda való, de csak ott van rá hely.

- Na de eredetileg azt másnak szánták. Az már nem érdekel senkit utána.

- De hát az is érdekel, hogy azt a bizonyos létesitményt ott elhelyezzék, ugye. Na ez sem lenne önmagában még probléma, hiszen a városok nem máról holnapra épültek, hanem nagyon sokszor évszázadokon keresztül és mindegyik kor hozzáadta a maga pozitivumát, vagyéppen negativumát és valahogy igy tapaszdódott minden város kőről, kőre, emberi környezetté. Inkább ott van a probléma, hogy felgyorsult az idő. Ennek következtében ma sokkal gyorsabban épitünk föl városokat, amelyek valaha évszázadokon keresztül alakultak ki csak ki, és ennek következtében nem is várhatjuk azt, hogy máról holnapra komfortos városok jöjjenek létre. Szükség lenne valamiféle olyan müvezetésre, amely segitséget nyujtana abban, hogy egy város a maga lassu, de a történeti multunkhoz képest mégis nagyon gyors fejlődésében tervszerüen növekedjen és alakuljon. Ez nem prognosztika ez egész egyszerüen város rendezési müvezetés.

Megyesi Mihály

anemyezetfestő asztalos

Ádámos 1694
(Kiskuküllő m.)
l.

Gerevich Emlékkönyv

121. l. –
127. l.

Térkép.

A megye czimerével disz
lon fölött:

C. H
un
SZOL

fölül jobbra: XLV.

Rm., mér. a rl. 18: 11.

7

Meggyesi Miklós

1370 körül dipitette miniaturjeivel az Oxford-i Secretum Secretorum-ot.

Genthon I.: Monumenti Artistici Ungheresi All'Estero. Acta Historiae Artium, Budapest, 1970. 1-2 sz.

22 p.

Meggyesi Miklós
illuminátor

~ ról Jakubovich Emil: Nagy Lajos király oxfordi kódexe, a Bécsi Képes Krónika kora és illuminátora. Magyar Könyvszemle 1930.

A magyarországi műv. tört. I. 183.
Corvina 1970.

Meggyesi Miklós
illuminátor

szerőségét tíleli fel a Bécsi Képes
Krónikánál Jakubovich Emil.

A magyarországi műv. tört. I. 183.
Corvina 1970.

Meggyesi Miklós

Nagy Lajos király kedvenc miniátora a Képes Krónika művésze.

Tóth Endréné: Budapest Enciklopédia, Budapest, 1970.

1901

M.D.K.

Meggyesi Miklós, cimerfestő és miniátor

a Képeskrónika 11a lapjának felső felét kitöltő, kiválóan csoportosított kompozícióján a magyaroknak Pannoniába való második bevonulását ábrázolja. A kép közepén súklás hegycsúcson, kicsi, kerek vár. Attól jobbra Árpád fehér lovon, mögötte harcosai és két vazallusa. Alatta, a hegy tövében, ajándékokat hozó asszonyok. A kép alsó középrészén, tarka tömeg közepette Árpád az ország vizét kóstolja. Baloldalt az ajándékba hozott hér ló átadása Svatopluknak. Háttérben több és a hegyekbe menekülő asszonyok csoportja ...erkel.

./.

...sche Bilderchronik. Bp.1961. Corvina.
...sche Untersuchung: Ilona Berkovits

38., 101. és 309. old.

M.D.K.

Meggyesi Miklós, cimerfestő és miniátor

Képeskrónika 19a lap.

... szakirodalomban a mester olasz származásának bizonyítására. Szerző ebben a vonatkozásban főleg Mario Salmi, római egyetemi tanárral száll vitába, aki ezt az állást pontját, pusztán a képre hivatkozva, még 1956-ban megjelent művében is fenntartja, anélkül, hogy akárcsak az olasszal megjelent idevágó irodalmat ismerné, és anélkül, hogy tudná, hogy a Képeskrónika 1933 óta már nem Bécsben, hanem Budapesten van.

Die Ungarische Bilderchronik. Bp. 1961. Corvina.
Kunsthistorische Untersuchung: Ilona Berkovits
117., 310. és 59. old.

M.D.K.

Meggyesi Miklós, cimerfestő és miniátor

művéner, a Képeskrónikának cimlapja (jele: 1a). Fent széles miniatürben Nagy Lajos trónon ülő alakja, balról páncélos lovagok, jobbról keletiés öltözékű vazallusok. Lent magyar-, Anjou- és sisakcimer. A P-iniciálában Krisztus és előtte két térdeplő alak.

Die Ungarische Bilderchronik, Bp.1961. Corvina.
Kunsthistorische Untersuchung: Ilona Berkovits

35., 67. és 308. old.

M.D.K.

Meggyesi Miklós, címerfestő és miniátor,

Képes krónikájának 3a-jelű
lapja, melynek A-iniciáléjában a szarvast üldöző Hunor és Magor
vadászalakját örökíti meg.

Die Ungarische Bilderchronik. Bp.1961. Corvina.
Kunsthistorische Untersuchung: Ilona Berkovits

73. és 308. old.

M.D.K.

Meggyesi Miklós, címerfestő és miniátor.

Képeskrónikájának 4a-jelű lapján, alul, nagyméretű miniatűrön a magyaroknak Pannóniába való első bevonulását ábrázolja.

Die Ungarische Bilderchronik, Bp.1961. Corvina.
Kunsthistorische Untersuchung: Ilona Berkovits

37., 77. és 308. old.

M.D.K.

Meggyesi Miklós, cimerfestő és miniátor,

a Képeskrónika 76 lapjánar középső, egy harmadát kitöltő széles miniatűrjén Attila ostromát ábrázolja Aquileja ellen. A kép jobb oldalát a vár sor tornyos rajza tölti ki, jobb oldalt a támadó sereg, előtérben lándzsáját előrenyujtó, sisakos lovas, pompás lendülettel megrajzolt pejlovon. A háttérből egy zászlót tartó rúd átdöfi a kép ornamentális keretét, s a sasos zászló az irott szöveg két oszlopa köré nyúlik. Az iniciálában Attila sasos pajzsot és lándzsát tartó páncélos, koronás alakja.

Die Ungarische Bilderchronik. Bp.1961. Corvina.
Kunsthistorische Untersuchung: Ilona Berkovits

86. és 308. old.

M.D.K.

Meggyesi Miklós, cimerfestő és miniátor

Képes krónikájának 16 b lapja, sínes reprodukcióban. A kép alsó egy harmadát egész lap szélességű miniatúr tölti ki (145 x 85 mm), mely különböző törzsek Magyarországra való érkezését ábrázolja. A szürkés színben tartott sziklás hegyvidék, különböző váracskáival kitűnően tagolja és különböző sikokba rendezi el a mozgalmasan megkomponált lovas és galogos csoportokat.

./.

Die Ungarische Bilderchronik. Bp. 1961. Corvina.
Kunsthistorische Untersuchung: Ilona Berkovits

39., 104. és 309. old.

M.D.K.

Meggvesi Miklós, címerfestő és miniátor.

Képes krónika 11a lap.

A baloldali D-iniciáléban Előd, a jobboldali A-iniciálében Álmos vezér alakja, mindkettő sasos pajzzsal.

Die Ungarische Bilderchronik. Bp. 1961. Corvina.
Kunsthistorische Untersuchung: Ilona Berkovits
(101. és 309. old.

M.D.K.

Nagyvesi Miklós, címerfestő és miniátor.

A Képeskrónika 11a lapján lévő, nagyméretű miniatúrának színes reprodukciója.

Die Ungarische Bilderchronik. Bp. 1961. Corvina.
Kunsthistorische Untersuchung: Ilona Berkovits

309. és 100. old.

M.D.K

MEGGYESI Miklós festő

Lajos király udvarában élt.

Feltehető, hogy a Képes Krónika

illuminálásán (1370)

Nagyváradi székesegyházi életét

ábrázoló kép (rossz)

Domby József: Művészettörténet Bp. 1960. 144. l.

MDK

Meggyesi Miklós cimerfestő

Sokan a KépesKrónika miniátorának tartják.
Herthul mester fia.

A magyarországi müvészet története I.
Bpest,1961.II.kiadás. 186.l.

mdk

Meggyesi Miklos

A Képes Kronika miniátora.
Ácsolt ágy ábrázolása a Képes Kronikából
1370.
7. ábra 12. Tábla
K. Csillery Klára: A Kercaszomori ácsolt ágy
Néprajzi M. Évkönyve 1954, 12. Tábla

MDK

Meggyesi Miklós cimerfestő

Birtokot kap a királytól érdemeiért.

A magyarországi művészet története I.
Bpest, 1961. II. kiadás. 189.l.

Megyeri János M.D.K.

A jelyreállitás egyik munkavezetője

Kubinszky Mihály -Varga István: a fertődi kastély helyreállitása / 1957- 1960/

Müemlékvédelem 1961 / V. / 3. sz. 149.1.

MDK

Meggyes László

szerepelt a kiállításon

Szelesi Zoltán: A szolnoki művésztelep
kamarakiállítása Szegeden.
Délmagyarország. 1962 okt. 16.

MEGGYES LÁSZLÓ/

Halász a Tagyván részlet

23.2 x 20.8

II. Miskolci orszá gos grafikai biennálé Kat. bev. Koczogh Ákos Miskolc, 1963.

M.D.K.

Meggyes László
festő

„Család" című olajfestményét
a szolnoki eshetőterembe he-
lyezik el.

Kaposvári Gyula: Szolnok megye képzőművészete
Jászkunság, 1963. IX. évf. 1 szám, 19 lap

M.D.K.

Meggyesi Miklós, cimerfestő és miniátor

Képeskrónikájának 19a lapja, jobb alsó sarkában a lap eredetét kitöltő, álló formátumú miniatúrával, mely Szt. István születését ábrázolja. A jelenet egy loggiás előtérű, keretbefoglalásos helyiségben játszódik le, melynek hátterét szőnyeg borítja. Fent három nyílásos építészet látható. Ez a kompozíció, mely valóban (de eredetileg) nápolyi hatásra utal, szolgáltatta eddig a legtöbb alapot a külföldi

Die Ungarische Bilderchronik. Bp.1961. Corvina.
Kunsthistorische Untersuchung: Ilona Berkovits

116. és 310. old.

M.D.K.

Meggyesi Miklós, cimerfestő és miniátor

A Képeskrónika 16 b lapjának felső P-iniciáléjában három páncélos harcos, lándzsával és pajzsal kerükben, meghapóan élettelje, szinte feszülten figyelő állásban.

Die Ungarische Bilderchronik. Bp.1961. Corvina.
Kunsthistorische Untersuchung: Ilona Berkovits

104. és 309. old.

M.D.K.

Meggyesi Miklós, cimerfestő és miniátor

Képes krónikájának 17a lapja színes reprodukcióban.

Baloldalt, fent, a P- iniciáléban Taksony vezér páncélos alakja, lándzsával és pajzzsal.

A főoldali A-iniciáléban várakkal felszórt hegyvidék előtt három lovas. A sötétkék háttérből vörös csóva szalad át, amely jelképezésére, hogy „a magyarok elpusztítják Bulgáriát.

Die Ungarische Bilderchronik. Bp. 1961. Corvina.
Kunsthistorische Untersuchung: Ilona Berkovits

105. és 309. old.

 M.D.K.

Meggyesi Miklós, cimerfestő és miniátor

a Képeskrónika 72a lapjának jobb
első sarkában lévő miniatűrön Károly
király ~~nak~~ Bazarad vajda ellen indított
hadjáratának csúfos vereségét ábrázolja.
A hegyszakadékba csalogatott magyar sereget
a vajda emberei a hegyekről nyilazzák és kö-
vekkel verik siéjjel, mikörben Károly király
- fehér lován - csak úgy tud megmenekülni,
hogy helyette a vele rukát cserélő ~~[illegible]~~ hű
embere, Derső esik el.

./.

Die Ungarische Bilderchronik. Bp.1961. Corvina.
Kunsthistorische Untersuchung: Ilona Berkovits
49., 261. és 317. old.

M.D.K.

Meggvesi Miklós, cimerfestő és miniátor

Képeskrónikájának 72a lapja:

... A miniatúr nagobb méretű színes reprodukcióján sokkal jobban kivehetők a pompás megfigelésre és ábrázolási késsségre valló részletek: a nyilazók és követ hajigálók heves mozdulatai, eltérő rukázatuk, a szirlák mögött biztonságban meghúzódók csoportja, a szakadékban a vérző holttestek, a jobb alsó sarokban pedig a menekülő király nekány harcosával.

Die Ungarische Bilderchronik, Bp. 1961.
Kunsthistorisceh Untersuchung: Ilona Berkovits.
49., 260. és 317. old.

M.D.K.

Meggyesi Miklós, cimerfestő és miniátor

Képeskrónikája 71a lapját két A-iniciálé díszíti. A baloldalibán Visegrád várának égését örökíti meg a művész, a jobboldalin Zách Felicián merényletét a királyi család ellen. E jelenetnek ~~[illegible]~~, valamint a Zách-család elleni hegetlen bosszunak leírása ezuttal a krónika szövegében sokkal irgalmasott, mint a képen.

Die Ungarische Bilderchronik, Bp. 1961.
Kunsthistorisceh Untersuchung: Ilona Berkovits.

255-259. és 317. old.

M.D.K.

Meggyesi Miklós, illuminátor

Készítette 1360 körül a Képes Krónika kisméretű képeit és díszítményeit, melyek a magyar történelem jelenetéinek ábrázolása során – da-cára a nápolyi, sziénai és velencei, sőt francia hatásoknak – a magyaros vise-letek pontos megkülönböztetése két-séglelenné teszi szerzőjük magyar szár-mazását, vagy azt, hogy itt élt és dolgozott.

Information Hungary, Szerk. Erdei Ferenc

Akadémiai Kiadó, Bp. 1968. 884. old.

Meggyesi Miklós

I. Lajos udvari festője festette a képes krónikát

Magyar Kódexek Bp. 1965. 31. o.

M.D.K.

Meggyesi Miklós, címerfestő és miniátor

Képeskrónikájának 70 b lapja két iniciáléval és két miniatűrrel díszített. A baloldali felső sorok A-iniciáléjában Károly király felesége, Erzsébet látható, gyermekeivel. – A baloldali alsó sorok miniatűrje a királyi párt ábrázolja érdeklő helyzetben, kezükben az Anjou házból származó toulousi st. Lajosnak felajánlott lippai ferencrendi kolostor modelljével. ./.

Die Ungarische Bilderchronik. Bp. 1961. Corvina.
Kunsthistorische Untersuchung: Ilona Berkovits
254., és 316. old.

M.D.K.

Meggyesi Miklós, cimerfestő és miniátor

... Képeskrónikájának 70 b lapján, a jobboldali felső sarok A-inicialéjában toulousi szt. Lajos – Nagy Lajos király védszentje – látható. A jobboldali alsó sarokban lévő miniatúr Nagy Lajos születését ábrázolja megindítóan kedves naivsággal, amint a fején koronával ágban fekvő Erzsébet királynő két kézzel nyúl az újszülött felé. Viszont a háttérben lévő négyzetes, négytornyos épületet, pompásan egyensúlyozza ki a három nő csoportja.

Die Ungarische Bilderchronik, Bp. 1961.
Kunsthistorisceh Untersuchung: Ilona Berkovits.
254., és 316. old.

M.D.K.

Meggyesi Miklós, cimerfestő és miniátor

Képeskrónikájának 69a lapja a jobboldali alsó sarokban levő, állóformatumu miniatürön Károly király harcát ábrázolja Csák Máté és a kassai Amadé oligarcha fiai ellen. A rendkívül drámai kompozícióban különösen figyelemreméltó az egymásnak támadók lovainak mozgalmas ábrázolása az elesett harcosok holttestei felett.

./.

Die Ungarische Bilderchronik. Bp.1961. Corvina.
Kunsthistorische Untersuchung: Ilona Berkovits

48., 251. és 316. old

M.D.K.

Meggyesi Miklós, cimerfestő és miniátor

Képeskrónikájának 69a lapja:
... A miniatur nagyobb méretű sines reprodukciója, melyen jobban kidomborodnak a háttér finom részletei, de kevésbé érvényesül az előtérben harcolók csoportjának drámaisága.

Die Ungarische Bilderchronik, Bp. 1961.
Kunsthistorisceh Untersuchung: Ilona Berkovits.

48., 250. és 316. old.

M.D.K.

Meggyesi Miklós, cimerfestő és miniátor

a Képeskrónika 67 b lapjának C-inizialéjában azt a jelenetet örökíti meg, amint Buda papjai kiáskozzák a pápát. Ez az esemény, amit a szöveg iró igen elítél és eretnekségnek minősít, összefügg az Árpád ház kihalása utáni szétlurásokkal, a különböző egyházi rendek körötti villongásokkal és a magas papságnak a pápával, és Róbert Károllyal való szembefordulásával.

Die Ungarische Bilderchronik, Bp. 1961.
Kunsthistorisceh Untersuchung: Ilona Berkovits.

47., 244. és 316. old.

 M.D.K.

Meggyesi Miklós, cimerfestő és miniátor,

a Képeskrónika 63 b lapját egy iniziáléval és két miniatürrel is díszíti: a jobb felső sarokban levő P-betűben IV. Béla álló alakja látható. A lap alján levő baloldali miniatür II. Ottokár cseh király győrelmét ábrázolja IV. Béla felett. Ezen figyelemreméltó a lándzsák tartásával kifejezett győrelmi lendület, IV. Béla lóhátról visszaforduló, riadt tartásában megnyilatkozó leveretés és félelem, valamint IV. Béla pejlovának pompás stilizálása.

./.

Die Ungarische Bilderchronik. Bp.1961. Corvina.
Kunsthistorische Untersuchung: Ilona Berkovits

236. és 315. old.

M.D.K.

Meggyesi Miklós, cimerfestő és miniátor

Képeskrónikájának 63 b lapján
... a második miniatür az elhesere-
dett nép körében elterjedt szeklának, a
flagellánsoknak egy jelenetét ábrázolja,
meglepő élethűségre való igyekezettel. A hát-
térben négy templom. Szerző szerint a mű-
vész itt egy szokványos ábrázolásmódot köve-
tett: a nápolyi Chiesa d'Incoronata egyik 14. sz.-
ból származó felihépén hasonló csoport lát-
ható, kevésbé meggyőző előadás-módban.

Die Ungarische Bilderchronik. Bp.1961. Corvina.
Kunsthistorische Untersuchung: Ilona Berkovits
46., 236. és 315. old.

M.D.K.

Meggyesi Miklós, cimerfestő és miniátor,

a Képes krónika 51a lapján lévő miniatűrön Szt. László legendájának egy olyan jelenetét örökíti meg, mely a szövegben nem is fordul elő: eszerint a szent királyt - a nagy meleg miatt - hiába temették el, akarata ellenére Székesfehérvárott, mert a tetemét szállító halottas kocsi, lovak nélkül, is megérkezett a váradi székesegyház elé. - A miniatűr alatti C-iniciálában a púpos Könyves Kálmán megkoronázási jelenete látható.

Die Ungarische Bilderchronik. Bp.1961. Corvina.
Kunsthistorische Untersuchung: Ilona Berkovits

43., 205. és 313. old.

M.D.K.

Meggyesi Miklós, cimerfestő és miniátor,

a Képeskrónika 53 b lapjának bal alsó sarkában levő miniatűrjén Almos hercegnek, és fiának Bélának megvakittatását ábrázolja melyre a gonosz-tekintetű, púpos Könyves Kálmán ad megbírást és firetséget a bérgyilkosoknak. -, A jobb-oldali felső sarokban levő A-iniziale Almos herceg menekülésének, a dömösi templomban való elfogatásának és halálának drámai jeleneteit ábrázolja.

Die Ungarische Bilderchronik. Bp.1961. Corvina.
Kunsthistorische Untersuchung: Ilona Berkovits

44., 212. és 314. old

M.D.K.

Meggyesi Miklós, címerfestő és miniátor

Képeskrónikájának 61a lapján, az L-ini-
ciáléban II. Géza fiának, III. Istvánnak meg-
koronázását ábrázolja. Az alatta lévő
miniatűrön István herceget látjuk, a kö-
vetkező IV. Istvánt, amint fején lovon elvágtat
az ellopott koronával. Két püspöksüveges
egyházi méltóság, mindkettő a rab-
lást, míg a - herceget kalappal - trónján
ülő István királynak egy udvaronca éppen
valamit súg a fülébe.

Die Ungarische Bilderchronik. Bp.1961. Corvina.
Kunsthistorische Untersuchung: Ilona Berkovits
46., 231. és 314. old.

1091 BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51.
Telefon: 337-748, 340-726

Meggyes László

1983 SEP 24

SZOLNOK MEGYEI NÉPLAP

1021

Meggyes László festőművész kiállítását tegnap délután nyitották meg a szolnoki Helyőrségi Művelődési Otthon második emeleti nagytermében.

A tárlat szép nyitányaként Csiszár György (fuvola) és Nagy Tamás (zongora) a Killián György Repülő Műszaki Főiskola fúvószenekarának tagjai A. Casella: Sicilienne et Burlesque című művét adták elő.

A kiállítás megnyitóját Tálas László, a megyei múzeumi szervezet igazgatója tartotta.

Felvételünk az ünnepélyes megnyitón készült.

vagy százan. Amíg
ki ájtatos arccal
sebbek könnyeztek
hatódott, szép las-
mert szöveget. Ki-
incs külön anya-

nytelepülés. Ezek
tek. Petrencés Fe-
Anna. Hamar ösz-
tán átmegy a bolt-
as házához. Hiszen
ik elmenni egy fa-
ár borra. Többre
otorozni kell, várja
ómus.

cigarettát, majd
széles nemzetiszínű
n.

glási Annát és Pet-

felállnak a padról.
fogják kicsit gyá-

k azok.
r elmosolyodik. Más

— Nem [illegible]
Tegnap is segítettem a
háznál téglát lerakodni.
százhúsz forintot...

— Rendben van, Petrenc
hát a személyibe nincs ser
írva.

A cigány férfi szeme össz
elengedi kedvese kezét.

— Hiába jöttünk? Nem
sze bennünket?

A titkár elmosolyodik.

— Megesketem én magu
mondta, hogy nem?

Petrencés megnyugszik,
megfogja Téglási Anna kezét és
biccent.

— Akkor csinálja a titkár elv-
társ, ha nincs akadálya.

Az anyakönyvvezető odalép az
íróasztalhoz. Ott van a nagykönyv,
amibe bejegyzi a házasságot, s ott
van a magnókészülék, amiből a
nászinduló szól majd.

— Zenét is kérnek?

A lány válaszol:

— Mindent kérünk, amit mások-

[illegible] mondania,
hogy igen. Ez az előírás.

— Akkor: igen — mondja a lány
és mosolyog.

A tanúk is aláírják, majd rögtön
mennek vissza az udvarba. A tit-
kár pedig azon töri a fejét, hogy
micsoda beszédet mondjon ő most
ezeknek? Az előre megtanult szö-
veg sehogy sem illik ide. „Amikor
végignézek a megjelent rokonság
körében, látom arcukon a megha-
tódottságot..." Vagy mondja ne-

1975. I. 10. Televizió 17.45 - Rué - 1401

Képes Krónika

Meggyesy Ferenc.

Közben persze a telefonok, hiszen a müsor megkezdése előtt érkeztek és jelentkeztek, elég szépen gyülnek. Hát nem nagyon tudok itt válaszolni a kérdésekre, talán legközelebb, de jellemző az érdeklődésre, hogyy legtöbben talán arra kiváncsiak, hogy mi az a szobor, ami a hátam mögött van.
Megmondom, hogy mi: Meggyesy Ferencnek a "Táncosnő" szobra.
Ennek az eredetije egyébként az Izabella-téren a mostani Hevesi Sándor téren állt a Nemzeti Szinház előtt.
Tulajdonképpen nincs jelentősége annak, hogyy itt most hol van egy szobor. Annyira ideiglenes mindennek az elrendezése.
Mi vendégek vagyunk, nem nyultunk, és nem is nyulhatunk semmihez, egy alkalmi dolog tulajdonképpen, amit itt látnak, amik a látogatások során, vagy amerre sétálunk hirtelen felfel villan, de érdekes, hogyy erre voltak kiváncsiak.

./.

- A telefonok változatlanul jönnek, és nagyon sokan kérdezik azt, egyik telefonálónk; mondanom kell, pedig nem igy van - kedves telefonálónk, szinte ingerülten kéri számon, hogy hol van a Meggyesy szobor, a Táncosnő eredetije, egyáltalán hova lett.
Kérem megnyugtatjuk, megvan, pár lépésre tőlünk a Budapesti Történeti Muzeumban.
Sokan kérdezik azt is - nem is gondoltam, hogy ennyien érdeklődnek - hogy hogy lehet ebbe a baráti körbe; a Magyar Nemzeti Galéria baráti körébe belépni?
Kérem hiteles információt néhány perc mulva kapunk, hogyha bemegyünk majd a brigádtagok közé, ahol Anka Mária majd segit abban, hogy elmesélje, hogy mik a feltételek, illetve nincsenek is feltételek, hanem kedvezménybek ebben.

Veggyessy Ferenc festőművész

A művész a két világháború közötti kapcsolódott az Alföldi (vásárhelyi) alkotókörhöz

cikkek: „Tornyai János festőművész" címszó alatt

Neuberger Róbert cikke: „Parasztbarátok a Tisza partján" címmel Egyetemi Lapok, 1978. X. 2

Veszprémy Ferenc

Kossuth-díjat kapott

A Kossuth-díjasok
Szabad Nép, 1948. márc. 14.

MEGGESSY FERENC, szobrász

Dabóczi Mihály szobrászművész, aki 1935-ben végezte a Képzőművészeti Főiskolát művészi kifejezésmódjában Medgyessy követője volt. 15/159/.old.

SZIGETI ISTVÁN: Dabóczi Mihály szobrászművész érmei és plakettjei 15/159/old.

A ÉRME, Közlemények az éremgyűjtés köréből.
XIV. 1958. 10.sz. 4p.

dr. Medgyesi Tamás Építész (a) folytatás
Városépítészeti tanulmánytervek Esztergom volt Királyi város rehabilitálására.

2 2. Kétszárnyú kapuk

1
2

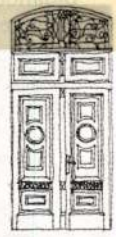

Kétszárnyu kapuk Esztergom Királyi városban

1. Mikszáth K. u. 2.
2. Mikszáth K. u. 14.
3. Jókai u. 46.
4. Jókai u. 24.
5. Kossuth L. u. 62.
6. Kossuth L. u. 42.

3

4

5

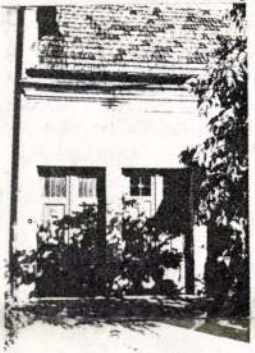

6

Magyar Építőművészet, 1987. 6., 16-old.

jellegét, karakterét mégis védeni kell.

A segédlet gyakorlati működését eredetileg

így a rehabilitációt belátható időn belül be kell

indítani. Ez csak úgy lehetséges, ha a telektulaj-

M.D.A.

MEGGYESI Tamás építészhallgató

diplomaterve

Sorrento alvóváros

Kismarty-Lechner Gyula: A város-
építési tanszék oktató munkájáról
Magyar Építőművészet 1960. 4. sz. 19. l

Meggyesi Tamás [építész]

MDK

III. díjat nyert.

—: Elbírálták Esztergom városközpontja-
rek tervpályázatát 9.

Népszabadság, Bp. 1970. nov. 14.

MDK

Megyesi Tamás, építész

sikeres pályamunkát készített.

Fekete Gábor: Háromszázezer lakost
szolgál ki a jövő újpesti városközpontja 4.

Népszabadság, Bp. 1969. okt. 23.

172

Iktatószám:
Ügyintéző:
Tárgy:

dr. Medgyesi Tamás, építész 8.) Folytatás (kivonat)

Városépítészeti tanulmányton – Esztergom zott Királyi város rehabilitálására.

4. A tanulmány egyik lapja

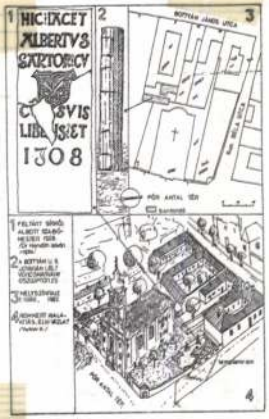

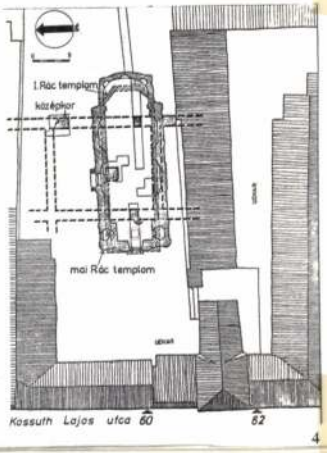

Magyar Építőművészet, 1987., 6., 17-old.

Meggyesi Tamás, építész.
A falu a város szülőanyja
Hagyományos környezetkultúránk értékei.

Meggyesi Tamás

Magyar Építőművészet, 1986.5., 21-old.

OLDALHATÁRON ÁLLÓ KIFUTÓ TORNÁCOS ÉS HAJLITOTT HÁZAS TIPUS

beépités tetőidom utcai homlokzatok

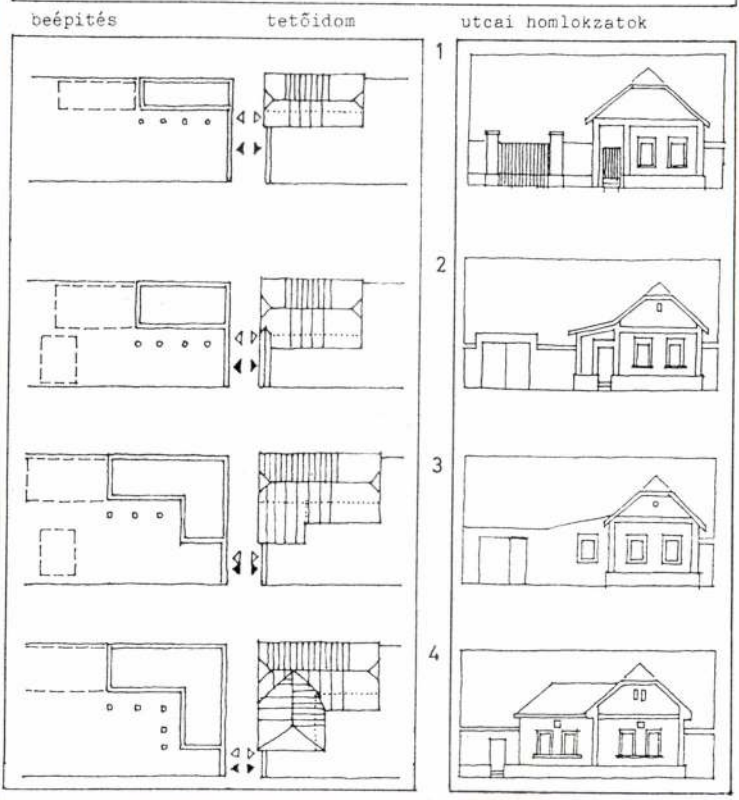

ZÁRTSORU KISVÁROSI TIPUS / Kiskunfélegyháza /

beépités tetőidom utcai homlokzatok változatai

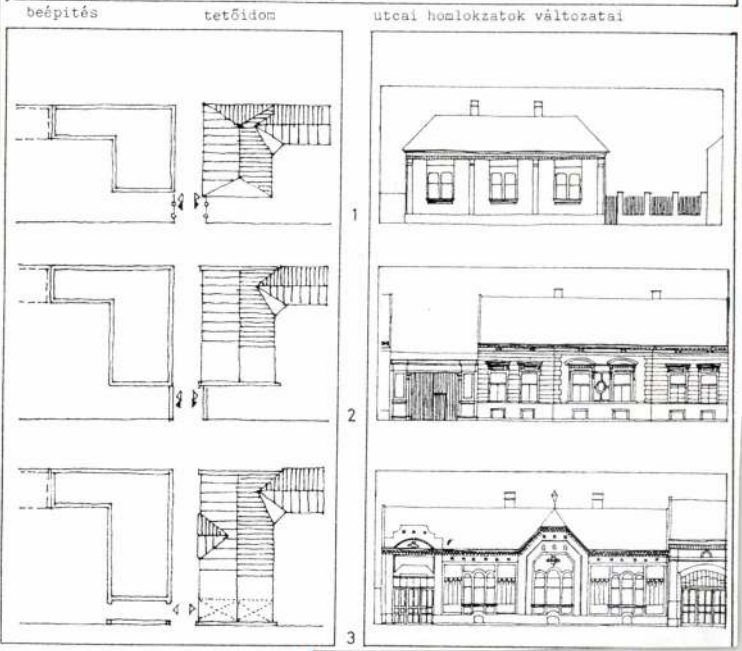

A beépítés változását szemléltető mintalapok a felmérési anyagból

terve

gének megfelelően — és kör-
lön-külön, de végezetül ösz-
megtettük az intézkedési ja-

örzetek a következők voltak:
) Víziváros, C) Hévízi terület,
-hegy és E) Királyi város.
ódszerünk alapja a kontinui-
olt. Valljuk, hogy a folytonos-
az előrejutás záloga. E biztos
nosság — mely szervesen kap-
hoz — segített bennünket a
yakorlathoz képest tovább-

példaként a várbéli rekonst-
t szolgáljon.
delmi gyakorlatunkban nem
alánosnak az a megoldás, hogy
emléket mai funkcionális igé-
ésére rekonstruáljunk, még
a rekonstrukció ténye hiteles
supán elméleti megközelítés.
i Vár Vitéz János-féle lovag-
bbi évek régészeti kutatásai
ős részben rekonstruálható.
megerősítettük a Dr. Hor-
al korábban már felvetett gon-
a mai igények kielégítését szol-
úzeumépítkezés helyett a mű-
rekonstrukciós módszerével
t találni.
i szempontokat a mai igények-
éppen kívánta ötvözni az a ja-
ly a Szent Tamás-hegyi Becket
tiszteletére épített templom-
os. Az 1173 után alapított pré-
olom elpusztult. Ásatásokkal
méreteire közvetlenül utaló
soltuk a prépostsági terület
k és környékének) olyan átépí-
őrizné a jelenlegi beépítési vo-
nkcionálisan felvállalná a rég-
méltó közösségi szerepkört.
s egységhez szabadtéri játé-
as térrel kapcsolódhatna az
kiásásával kontúrjában „elő-
kori templom.

A beépítés intenzitásának betartandó mértékére határozott javaslatot tettünk az egyes körzetek értékelésénél, külön hangsúllyal a műemléki jelentőségű területekre. Vizsgálati eredményeink kapcsán megállapíthattuk, hogy minden terület eltérő, de sajátos beépítési sűrűséggel jellemezhető. A tapasztalt beépítési arányok messze felülmúlták az érvényes szabályzatokban előírt mértéket.

Kívánatosnak tartjuk, hogy új beépítés esetén a területre jellemző beépítési százalék felső határa legyen megközelítően érvényes. Ellenkező esetben „szövetritkulás" áll elő, ami a szó „használati anyagra" vonatkozó szoros értelmében lyukat — tehát hibát — jelent.

Fenti állításunk igazolására a Széchenyi téren végzett épületfelújításokhoz kapcsolódóan javasoltunk tömbbelső-tisztítást. Ezzel párhuzamosan a haszontalan toldaléképületrészek helyének felhasználásával foghíjbeépítésre kerestünk megoldást. A beépítési javaslat a fenti állítást igazolta. Munkánkban — körzetenként haladva — javaslatot adtunk az adottságokhoz legjobban igazodó (ismét a folytonosság!) távlati szerepkörök behatárolására. (A rendezési tervek instrukcióit is felhasználva!)

Összegezésként az alábbi intézkedési javaslattal zártuk tervünket: (Idézet a dokumentációból).

Intézkedési javaslat

1. Tervezet a városfejlesztést célzó jogi és pénzügyi szabályozók létrehozására.

„Azok a rendezési, városfejlesztési, városszépítési javaslatok, melyeknek megvalósítása az egyes épületeket birtokló vagy kezelő személyek, ill. intézmények feladata, igen nehezen valósíthatók meg. Késztetésükre a jelenlegi tanácsi szabályrendelet nem elegendő. A településfejlesztés eszközei decentralizálásának, a központi akarat helyi akaratokkal való helyettesítésének időszakában élünk. Indokolt tehát annak vizsgálata, milyen közgazdasági eszközök alakíthatók ki a városi tanács településfejlesztési szándékainak megvalósítására akár a tanácsi pénzgazdálkodás (adóengedmények, hozzájárulás stb.), akár az OTP (építési hitelek) kereteiben.

A tanácsi gazdálkodás szabályainak, vala mint az OTP hitelpolitikájának centralizált rendszere elavult. Jogászok, közgazdászok és pénzügyi szakemberek feladata olyan el! járások kidolgozása, melyek az esztergom-Városi Tanács V. B. szándékainak megvalósítását lehetővé teszik."

2. Rontott homlokzatok helyreállítása.

„A belső területeken mintegy nyolcvan olyan homlokzat van, melynek tagolását vagy díszeit az utolsó évtizedekben leszegényítették, s amelyek visszaállításához elegendő dokumentummal rendelkezünk. E dokumentumok összegyűjtése és a szükség tékben való feldolgozása lehetfénykép- és tervanyag készít-

dr. Meggyesi Tamás, építész 4.) Folytatás

Vázlatok tanulmányok Esztergom, volt Királyi város rehabilitálására.

3. Eklektikus ablakok

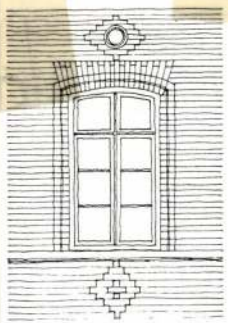

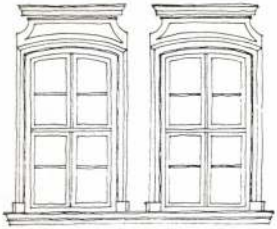

Eklektikus ablakmegoldások változatai

1. Deák F. u. 25.
2. Széchenyi tér 14.
3. Széchenyi tér 14.
4. Bottyán J. u. 10.

1

2

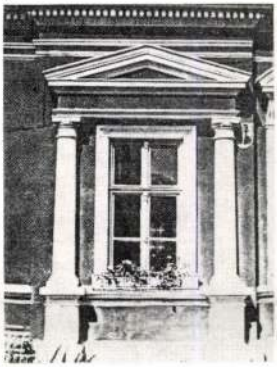

3

4

:- Magyar Építőművészet, 1984, 6., 16-old.

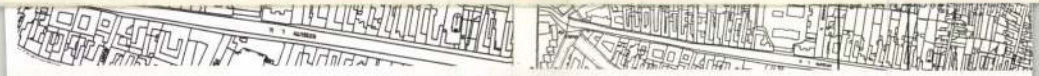

Meggyesi Tamás, építész

A pályázaton díjat nyert.

– : Kovnerű belvárosa lesz Debrecennek

11

NÉPSZABADSÁG, bp. 1966. júl. 9.

dr. Negyessi Tamás építész 4.) Folytatás
Városépítészeti tanulmányterv Esztergom, volt Királyi város rehabilitációjának tárgyában.

A team tagjai:

Dávid Ferenc, Erdei Ferenc, Jánossy György, Kardosovy Tamás, Kremnicsán Ilona, Kund Ferenc, Vukov Konstantin építészek, – valamint Horváth Katalin régész és Dávid Ferenc művészettörténész.

Magyar Építőművészet, 1987, 6., 15. old.

dr. Meggyesi Tamás, építész 5.) Folytatás

Városépítészeti tanulmanyten Esztergom, volt Királyi város rehabilitására.

1. Háromszárnyú kapuk

1

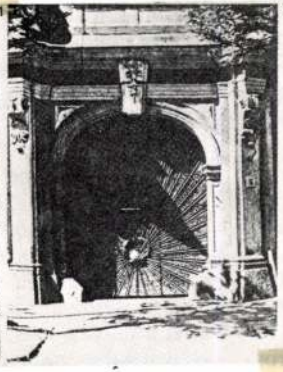

2

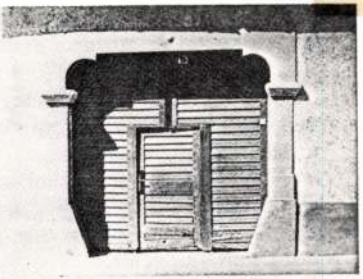

Háromszárnyu kapumegoldások változatai

1. Bottyán J. u. 2.
2. Bottyán J. u. 5.
3. Kossuth L. u. 44.
4. Mikszáth K.u. 4.
5. Mikszáth K.u. 3.
6. Mikszáth K.u. 16.
7. Mikszáth K.u. 15.

1

Magyar Építőművészet, 1987., 6., 16-old.

dr. Magyari Tamás, építész 3.) Folytatás.
Városépítészeti tanulmányterv Központ, volt Külső város rehabilitációjára.

3. az 1866-os kataszteri térképek javított vázlata. | repr. |

3. Az 1866-os kataszteri térképek javított vázlata

4-6. Különböző telekmélységű lakótömbök és javasolt beépítésük. | repr. |

4—6. Különböző telekmélységű lakótömbök és javasolt beépítésük

Magyar Építőművészet, 1984. 6., 14-old. és 15-old.

dr. Meggyesi Tamás, építész 2.) Folytatás.
Városépítészeti tanulmányok Esztergom volt Királyi
város rehabilitálására.

2. *A vár és a Királyi város északi része*

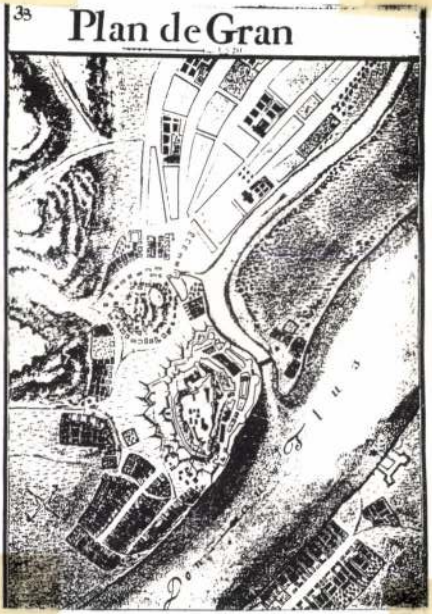

Magyar Építőművészet, 1987., 6., 14-old.

dr. Meggyesi Tamás, építész 1.) Folytatás.
Városépítészeti tanulmányterv Esztergom volt Királyi
város rehabilitálására.

1. A Királyi város keleti oldala
és a hegyekből lefutó esővízárkok

Magyar Építőművészet, 1987., 6., 14-old.

Megyik János, [ ]

L: Csernus F.

Béláci M: Bevezetés a nyugati magyar irodalomba 683-706

Jelenkor, Pécs, 1981. júl-aug. XXIV/7-8

Megyik János, újságíró

L.: Kanyák Zsófia

(bagoly): Az asztal csatlikája 2

Esti Hírlap, Bp. 1978. dec. 9.

Megyik János

Hegyi Lóránd: Megyik János és a Magyar Műhely alkotóinak munkáiról

Művészet, 1983. június

Megyér János
Kiállítás a Tészek Galériában

Megyik János

Tisztelet a szülőföldnek.
Külföldön élő magyar származású művészek
II. kiállítása.
1982. dec. 17 - 1983. jan. 30.
Most harmadik művész vesz részt a kiállítás-
sorozat a középgeneráció szép sikereket elért al-
kotói, mint Bíró Attila, Megyik János. (és még
többen.)
Műcsarnok, hősök tere.

Műcsarnok és Kamaratermei, 1982. december.

Megyik János, szobrászművész

„Hommage à Pascal", fa, 130×130 cm,
1980–81 (repert.)

Tisztelet a Szülőföldnek.
Művészet, 1983. jún. 44

(34.84)

Megyik János

grafikusművész

„Szerlentései"-ről, „pálcilaépítményei"-ről is ír Darvas Ak-pád grafikus lapcsán:

Andrási Gábor

Művészet 89/6

Magyike János, szobrász-grafikusművész.

Cím nélkül, részlet, fa,
160×200 cm, 1975–81. [repr.]

Művészet, 1989., 4. borító belső oldala.

Megyik János, szobrász-grafikusművész 5.) Folytatás.

Andrási Gábor: Élő geometria. Megyik János kiállítása, Műcsarnok.

„Valamilyen ürességből, nyugtalanságból, nyomasztó tehetből indulok el, ebből keletkezik valamilyen mozgás, mely átvált a természetesség érzésében és megint kétségbeeséssel, ürességgel végződik az egész — mondta a művész egy Beke Lászlóval folytatott beszélgetésben. (Mozgó Világ, 1982/12.)

Művészet, 1989., 4., 35-old.

Megyik János, szobrász-grafikusművész 4.) Folytatás

Andrási Gábor: Élő geometria. Megyik János kiállítása, Műcsarnok.

„Hommage à Pascal", fa, 130 x 130 cm, 1981. /repr./

„Thorax", fa, 80 x 30 cm, 1985. /repr./

Művészet, 1989. 4., 36-old.–37-old.

MEGYIK JÁNOS

Geometria, művészet, kontempláció

Beszélgetés Megyik Jánossal

Megyik János Szolnokon született 1938-ban, majd a szlovákiai Komáromban élt; 1954-től 1956-ig Budapesten, azóta Bécsben. Mindössze néhány éve „kiállító művész". Emlékszem az első benyomásomra 7–8 évvel ezelőtt a műtermében: műszaki rajzokra emlékeztető ábrák, szerkesztések a falon, faalapra rögzített, törékeny és nehezen áttekinthető konstrukciók fapálcikákból. Megértésükhöz felsőbb geometriai ismeretekre lenne szükség, mégis meggyőződésem, hogy a művek szerkesztési folyamatának lépésről lépésre követése nélkül is jelentős élményben részesülhetünk általuk. Hogy milyen világnézeti alapokból építkeznek ezek a konstrukciók, milyen alapvető művészeti problémákat vetnek föl, ezt próbálja megvilágítani az alábbi beszélgetés, mely 1982. március 28-án zajlott le Budapesten. Megyiket az eléje tolt magnetofon teljesen „legátolta" – nyilvánosság előtt szóban amúgy sem nyilatkozik meg szívesen (sőt nagyobb nyilvánosság előtt egyáltalán nem) –, ezért az interjú végleges változata csak a jegyzeteim és korábbi beszélgetések emlékei nyomán készült. Fikció tehát – de a művész által hitelesítve. (Időközben két fontos írás is megjelent Megyikről: Moravánszky Ákos: Alaprajz és geometria. M. J. konstrukcióiról. Magyar Építőművészet 1981. 6. sz. 58–59. l. és Bujdosó Alpár: M. J. Magyar Műhely 65. sz. 1982. 45–48. l.)

Beke László: Hogyan jutottál el a geometriához?

Megyik János: 13 éves koromban nagy csataképfestő akartam lenni. 18 évesen kerültem Bécsbe: akadémikus értelemben ekkor már elég képzett festő voltam, de minimális ismeretanyaggal. Még Picasso sem ismertem. Nekiálltam pótolni. A legfontosabb számomra Cézanne megismerése volt (mostanában megint sokat foglalkozom vele), majd az analitikus kubizmus és a konstruktivizmus. Nem a Mondrian- és a Malevics-féle, hanem a Pevsner és Gabo értelmében vett konstruktivizmus.

Beke: Korábbi festészetedben nem ismerted fel a tér problémáját?

Megyik: Felismerhettem volna, de 1963–64 táján, amikor elkezdtem foglalkozni a geometriával, maga a festészet kezdett háttérbe szorulni. Ekkor olvastam a lézerről, holográfiáról – elhatároztam, hogy a térbeli elképzeléseimet ennek segítségével fogom realizálni. Foglalkoztatott a látás mechanizmusa is, meg a perspektíva. Elkezdtem ismerkedni a projektív geometriával, mely nem egyszerűen mértani diszciplína, hanem a legtágabb értelemben vett gondolkodásmód. A közhiedelemmel ellentétben: nem konkrét geometria. Konkrét geometria mint olyan, nem is létezik. A geometria absztraktum. A pont dimenzió nélküli, az egyenes ennek a mozgása. – Nemcsak a leképezésről van szó, hanem magáról a térről is mint filozófiai problémáról.

Beke: Itt eszembe jut, amit Erwin Panofskytól olvastam a perspektívával kapcsolatban: hogyan alakult ki felfogásunk az abszolút, homogén térkontinuumról, melynek a megszerkesztett perspektíva is csak egy (esetlegesen felvett) része – egy tétova lépés a kontinuumban való tájékozódás felé.

Megyik: A projektív geometriában nincs kitüntetett irány, csupán választási lehetőségek. Kiválaszthatok bizonyos figurációkat, melyeket a magam számára alkalmasabbnak tartok a többinél. De ha választok is, mindig a totális térről van szó, nemcsak a realizáltról.

A geometria egyfajta biztonságot jelent számomra. Egy időben arra gondoltam, hogy lemondok róla (nem is dolgoztam két évig). De bármilyen más médiumra is térek át, ugyanaz a probléma jelentkezik: a médium korlátozás, mely egyben kapaszkodó is. A geometrián belül választanom kell, hogy valamit létrehozzak. A választás emocionális, de választhatok helyette mást is.

Beke: Most konkrétan megjelent előttem néhány munkád: látszólag kuszán egymásba bonyolódó fapálcikák (vagy vonalak?), melyek néhány kitüntetett pontba futnak össze. Tudom, hogyan dolgozol: felveszel bizonyos pontokat a síkban vagy a térben, összekötöd őket más pontokkal, vagy újabb egyeneseket indítasz el belőlük. Ezek „csomópontok"? Nem értek a projektív geometriához – mint ahogyan általában a nézők nagy többsége sem –, de úgy érzem, magát a művet értem: érzem a feszültséget az absztraktum és „materializálódása" között, és tudni akarom, hogyan jönnek létre az alkotásaid. Hogyan jelölted ki például az *Hommage à Pascal* (1981) első pontját?

Megyik: Először azt mondanám el, hogy számomra az analitikus gondolkodásmódok közül a projektív geometria a legalkalmasabb a metafizikai problémák megközelítésére. Totálisan fogja fel a világot, kezdve az alapelemektől (a pont, az egyenes, a sík), melyekkel a tér „tele van". Mivel a tér telítve van az

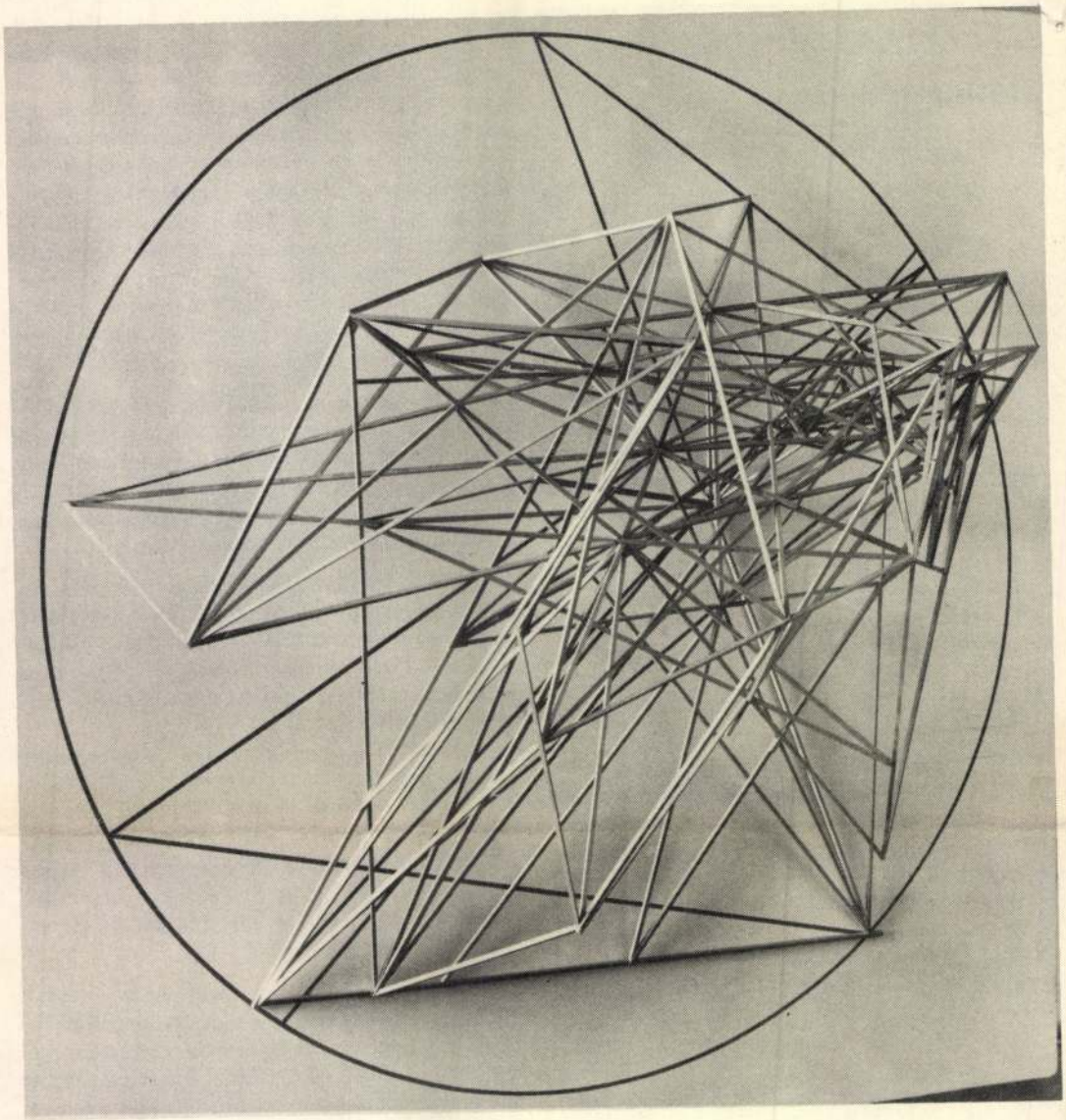

alapelemekkel, a tér „alapelemekből áll". Ilyen értelemben egyre megy, hogy a térben anyag van-e vagy sem – és egyre inkább az a véleményem, hogy valaminek az elgondolhatósága tulajdonképpen anyagi mivoltának szinonimája. A gondolkozás viszont – és azt hiszem, hogy ez már Pascalra is utal – szüntelen közeledés a hit, a szubjektív, a megérzés és a logikus között. (Érdekes számomra, hogy Rudolf Steiner és Palágyi Menyhért is a projektív geometriát használta gondolati modellként. – Utóbbiról lásd: Simonovits Anna: Palágyi Menyhért filozófiai nézetei. in: A magyar filozófiai gondolkodás a századelőn. Bp. 1977. 121–164. l., különösen 132–135. l.)

Hogy hol veszem fel az első pontot? Az az érdekes, hogy természetesen bárhol felvehetem. Illetve, ha megszerkesztem, a megszerkesztett pont, lehet, hogy teljesen fölösleges. (Ugyanakkor semmilyen szabályt nem sértek meg vele.) Mégis fontos a pont helye, ugyanúgy, mint Cézanne-nak is fontos volt: elkezdek valamit, és ezt kell igazolni – egy ponttal, ami ugyan nincs ott, de meg kell szerkeszteni. Kiindulásként kiválasztok valamit, *emocionálisan*, mert az érdekel, *hogyan* áll kapcsolatban az abszolút tér végtelen összefüggésével. Ebben áll a geometriai módszer jelentősége.

Beke: Tehát amikor Jovánovics Györggyel – akinél

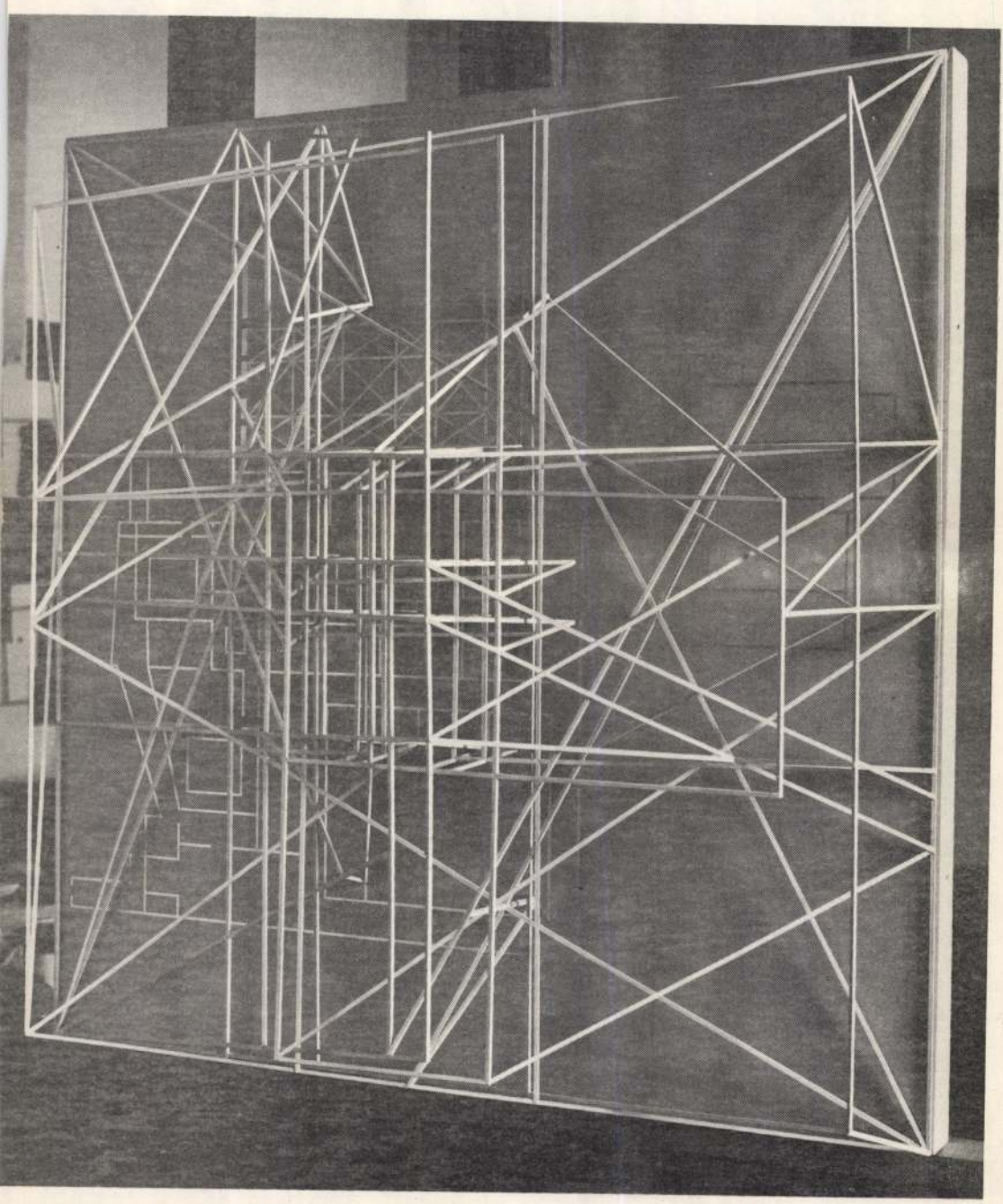

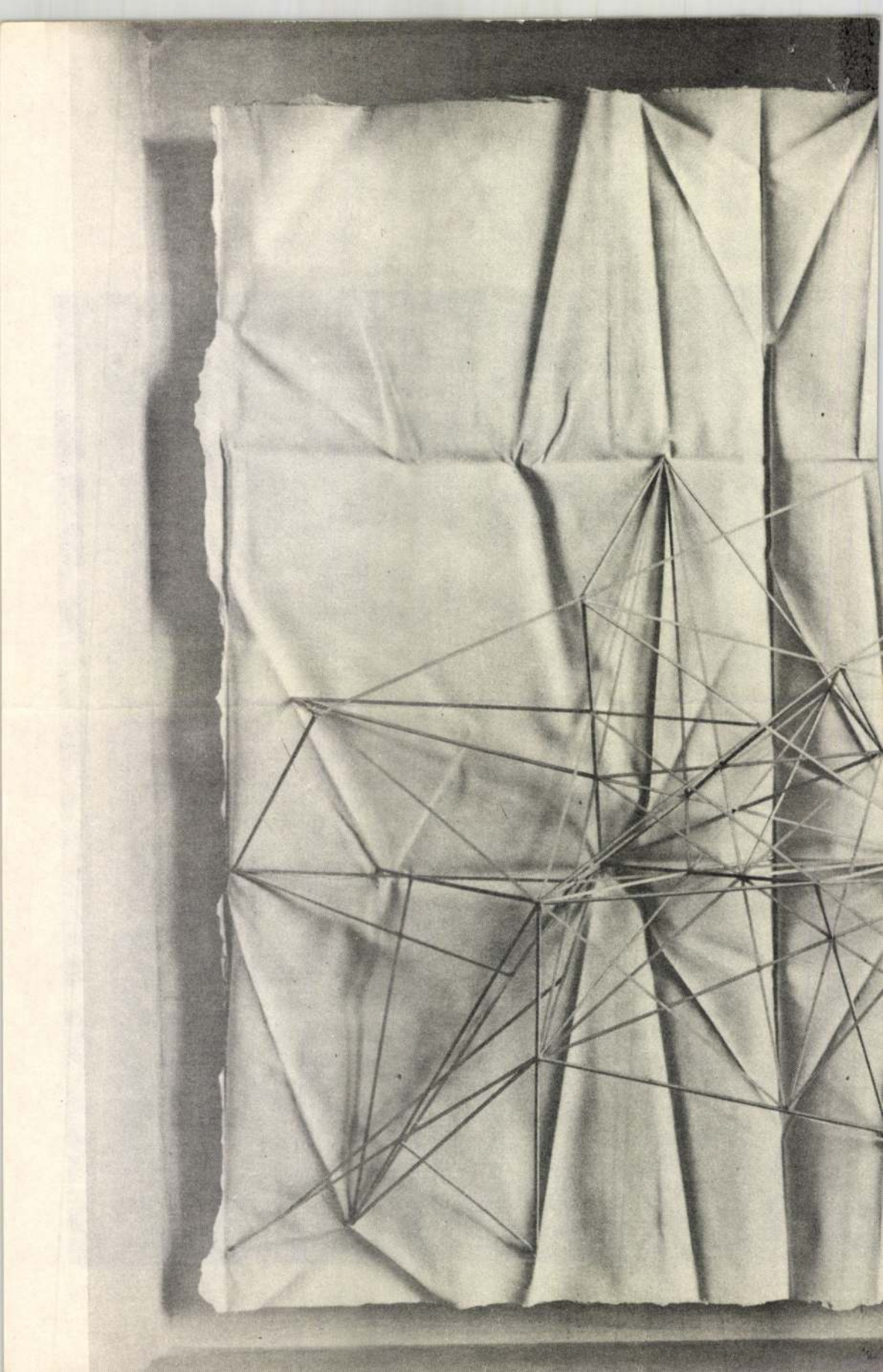

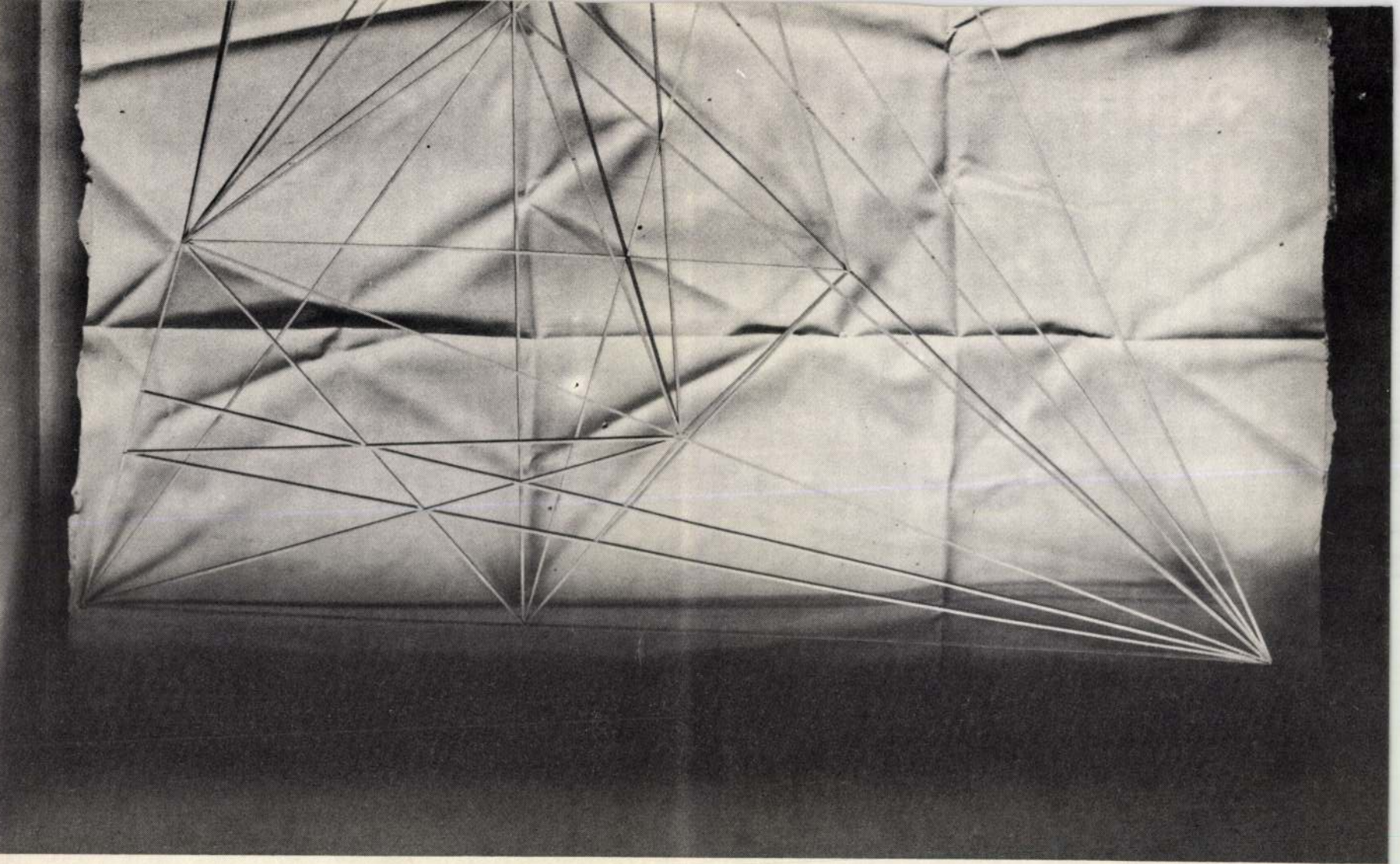

mellesleg ugyanolyan gazdag gondolati háttér rejlik a konkrét struktúrái mögött, mint nálad – közösen csináltatok egy munkát a hadersdorfi Magyar Műhely-találkozóra (1977), az ő gipszreliefjének kiemelkedései voltak ezek a kiválasztott pontok. Rájuk építve a pálca-szerkezetedet, őket akartad bevonni a totális rendszerbe? Másik közös műveteket, a *Balkuvarai kalifapalotát* (1980) is említhetem, melyhez Jovánovics csinálta az alaprajzot.

Megyik: Pontosan. De térjünk vissza az *Hommage à Pascal*hoz. Az emocionális elem itt az volt, hogy tulajdonképpen egy fejet akartam létrehozni, a koponyát három metszetben geometrikus struktúrával kiegészíteni. Vagyis Pascal és Brianchon duális tételét megvalósítani három síkban, hogy a síkok egymással és a tétellel összhangban legyenek. Elliptikus, tehát fejhez hasonló struktúra jött létre, összhangban Pascallal: mivel a geometria „nem létező" (vagyis totális), mindenre alkalmazható, minden létrejöhet általa. Csakhogy mennél inkább antropomorf lett az alakzat, annál inkább zavart. Vissza kellett mennem a kiinduló tételhez, amit egy táblára rajzolt körön ábrázoltam, így a ráépített fakonstrukció „megállt" és szerencsére antropomorf jellegét is elvesztette.

Beke: És az alaprajzok? Az „emberteremtéstől való félelem" vezetett hozzájuk? Hiszen számos régi épületalaprajznak is van szimbolikus-antropomorf vonatkozása!

Megyik: Természetesen – ez a kereszt-alaprajznál a legnyilvánvalóbb. Ezzel is megpróbálkoztam, láthattad az 1981-es pécsi „Vonal"-kiállításon. Hasonló volt az elképzelésem, mint Altorjai Sándornak (már amennyiben őt helyesen értelmezem) egyik munkájában: a kereszt és a zsákutca-jel azonosítása. Én a zsákutca-jelet – ami nem más, mint a taukereszt – és a latin keresztet akartam sziszifuszi munkával egymásra építeni, míg a kettő azonossá nem válik, míg egyetlen homogén alakzat nem jön létre. De felhagytam vele, és csak az alapsíkot, a tau-keresztet tartottam meg. Ilyen alakúnak értelmeztem az említett 8. századi iraki alaprajzot is, melyre Moravánszky Ákos építész hívta fel a figyelmemet. A palotát egy kalifa építette a fiának a Tigris partján. Mindegyikünk külön csinálta a maga részét, Jovánovics a leheletfinom gipszrétegeivel az alaprajzot, én a pálcika-konstrukciót, és időnként „próbáltunk", mint a szabók. Először a „mellrészt", utána a „lábat", de valahogy nem akart összeállni. Végül megcsináltuk a „fejet", és amikor feltettük, egyszerre minden megváltozott. A fejrész az „oltár" helye – a palotánál ez volt a „kikötő", a „menekülés" lehetősége. A zsákutcának pontosan az ellentéte.

Beke: Felfigyeltem az előbb a „sziszifuszi" jelzőre, és eszembe jutott a lakásodban látott óriási munkád, amit ugyancsak abbahagytál. Eljátszottam a gondolattal: mi lenne, ha folytatnád a végtelenségig – míg a fakonstrukció beszőné az egész szobát?!

Megyik: Ezt a munkát 1975-től 1981-ig csináltam, és 160 × 200 cm-es alapon 30 cm-es magasságig jutottam el. (Megjegyzem, a görögöknél is előfordult, hogy valaki egész életén át egyetlen szobron dolgozott.) Az igazi alternatíva azonban nem a nagy tér beszövése, hanem a homogén fatömbbé sűrítés lett volna. Geometriai értelemben a pálcikák közötti „üresség" ugyanolyan fontos, mint maga a konstrukció; a bronzszobor negatívja ugyanúgy tartalmazza a formát, mint a pozitív; az építészetben a „nem megcsinált" belső teret a „megcsinált" épület határolja el a külsőtől. Másrészt viszont a szerkesztést bárhol abba lehet hagyni – soha nem lehet „kész", vagyis mindig tökéletlen marad. Ha a konstrukcióm homogén térré vált volna, az lett volna az „értelme", hogy a „választások" értelmüket vesztették. Azonban állandóan figyelemmel kell lennem a totális térre, mert ha egy pont létrejön, az már létrehozhat egy síkot is. Ebben rejlik a szabadság állandó választási kínja, mely nagyon hasonlít Sziszüphosz fáradozásához.

Beke: Most már meg tudok fogalmazni valamit a geometria és a művészet viszonyáról tevékenységedben. Ez a geometria a totalitás fogalmával operál. Valamelyik konkrét alkalmazásával kapcsolatban tehát nehezen tehető fel a kérdés, hogy kész-e vagy nem kész. Egy műalkotásnak viszont – általában – követelménye a befejezettség. Te még tovább mész. A két teljességfogalmat akarod egyeztetni. Befejezettség, mely folytatható.

Megyik: De én nem szeriális értelemben gondolom. Azt hiszem, Cézanne egy hasonló probléma előtt állt. Nála is az abszolút térről van szó, amit a lehatárolt síkon próbált realizálni. E vonatkozásban minden egyes ecsetvonásának jelentése van. De eljut egy bizonyos határig, amikor a lényeg szempontjából a tárgy és a kép egyaránt érdektelenné válik. Ilyenkor történik meg, hogy „szétfesti" a képet, eljut valamilyen „kaotikus" állapotig. Rólam is azt írta egy bécsi kritikus, hogy „rendezett káosz" az, amit csinálok. Aránylag egyszerű geometrikus formákkal dolgozom, de az összkép kaotikus. És mégis rendezettséget sugall. Ez is pascali probléma.

Beke: Ezzel függ az is össze, hogy – más geometrikus művészekkel ellentétben – a műveidből nagyon nehezen, vagy egyáltalán nem rekonstruálható valamilyen képlet, melynek alkalmazásával a mű készült.

A képek sorrendben:

Hommage à Pascal (1980–81)
Santa Maria Novella (1981–82)
Megyik János és Jovánovics György közös munkája (1977)
Cím nélkül, részlet (1975–1981)

Fotó: Varga Péter

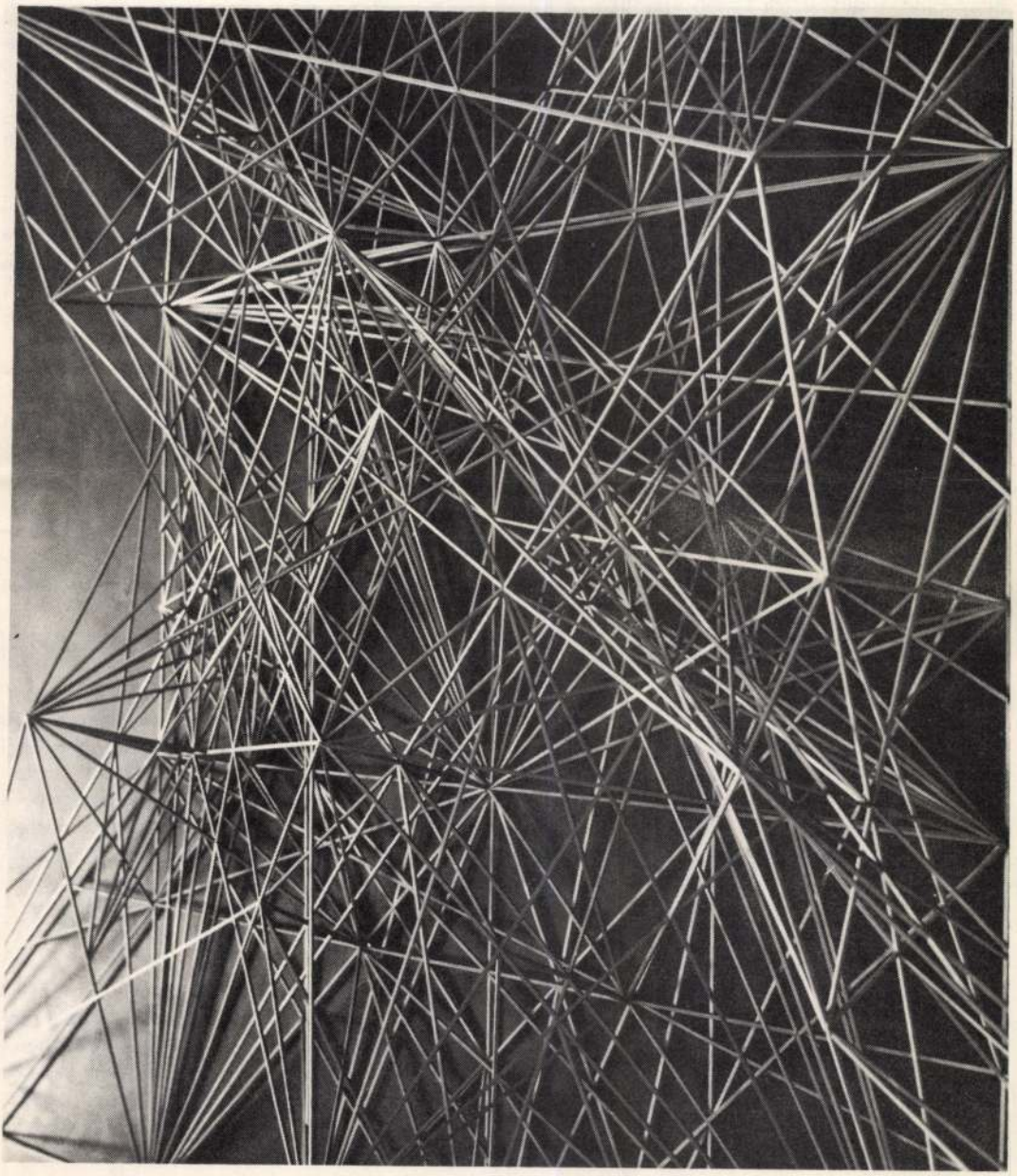

Megyik: Úgy csinálom a művemet, hogy a levezetés egyes lépései kölcsönösen kioltsák egymást. Cézanne a végén „festi szét" a képet, ami úgy jelenik meg, mint valami ügyetlenség, hiba. Nagy művészeknél gyakran tapasztalni bizonyos ügyetlenséget. Cézanne-nál is az ügyetlenség a legszorosabban összefügg a lényeglátással. Ha olyan ügyes lett volna, mint Picasso, Makart lett volna belőle.

Beke: Nemrég került nyilvánosságra Popper Leónak egy 1908-as, gyönyörű írása Goya rézkarcairól (Helikon 1981. 2–3. sz.), melyben azt mondja, hogy minden művészetek között a grafika „a legcsalfább", ahol a művész a leginkább ki van téve a véletlennek, a hibalehetőségeknek, mi pedig hajlamosak vagyunk a hibát a művész erényének, a szándékoltat pedig a véletlen eredményének tekinteni. Felismerve ezt a veszélyt, mi, a nézők úgy védekezünk, hogy „minden hatást elvonatkoztatunk a művésztől". Ez a fejtegetés Poppernek abból a meggyőződéséből fakad, hogy a kész mű sohasem lesz olyan, amilyennek a művész az első ihletében elképzeli. Én így fogalmaznék: a mű mindig azért készül, hogy a művész bizonyságot szerezzen.

Megyik: De ismét a bizonytalansághoz jut el. Az *Hommage à Pascal* kétségbeesett állapotból született. Fél éven át napi 10 órát dolgoztam rajta, aztán végérvényesen abbahagytam. Majd pár nap szünet következett. Mikor újra elkezdtem dolgozni, úgy éreztem, mintha mindent újra kellene kezdenem, mintha még sohasem csináltam volna ilyet. Valamilyen ürességből, nyugtalanságból, nyomasztó teherből indulok el, ebből keletkezik valamilyen mozgás, mely átvált a természetesség érzésébe, és megint kétségbeeséssel, ürességgel végződik az egész.

Beke: Ez az üresség azonban valamilyen kapcsolatban áll a lényeg megismerésével.

Megyik: Én a folyamat terhes részét, a személyes kínlódást emelném ki. Személyességét pedig azért, mert a „lényeg" társadalmi oldalról nem megközelíthető – legalábbis számomra nem. Idegenek tőlem a vallásos intézmények megtérést, Istenhez jutást felkínáló kijelölt útjai. Ugyanakkor egy Rembrandt-önarcképbe annyira bele tudom nézni magam, hogy a saját tükörképemet látom benne. És itt nem a pszichológiai jelenség a fontos, hanem a személyességen keresztül megnyilvánuló, de azon túli szellemi tartomány.

Beke: A személyességet értem. De most a megismerésre lennék kíváncsi. Mondhatom-e azt, hogy számodra a projektív geometria a valóság megismerésének eszköze, mint ahogy a művészet is az, s a továbbiakban ennek a megismerésnek a vizualizálásáról van szó?

Megyik: Ez így azt jelentené, hogy a megismerés, amely valamilyen teljességre irányul, sémákká egyszerűsödik, amikor eredménye vizuális formákban megjelenik. Ne felejtsd el, hogy mindvégig a teljességről van szó! Én a megismerés helyett utat, gyakorlatot mondanék, oda, ami már anyagban nem megfogalmazható. Számomra a gondolkodás is anyag. Hogy a projektív geometria alkalmas-e a világ megismerésére? Nagyon nehéz válaszolni, mert maga is része a világnak, mely éppenúgy teljes és kaotikus. Ugyanakkor geometrikus szemlélet csak az ember agyában létezhet – minden más geometria csak metaforikus létezés lehet. Illetve a geometriát csak metaforikusan vagy szimbolikusan lehet megjeleníteni. Megalkuvás.

Beke: Vagyis a művészet, mely arra vállalkozik, hogy az absztraktumot materiálissá tegye, konkretizálja, eleve megalkuvás.

Megyik: Éppen ezért keresek valami mást, valami művészeten túlit. Szívesebben mondanám, hogy a művészet elmélkedési folyamat. Nem megismerés, nem boldogítás – egy Rembrandt-kép nem „jó", nem „megismerés" –, mindennél sokkal több. Valóban a „kontempláció" szó illik rá a legjobban. – A kontemplációt a keleti gondolkodás sajátjának szoktuk tekinteni. A nyugati, analitikus gondolkodás nem alkalmas a kontemplációra. Ez azonban csak a felvilágosodástól van így, amikor a keresztény kultúra is analitikussá vált, de ezt a folyamatot már a reneszánsz előkészítette. Ha azonban mégis valamilyen rangos kísérlet születik a kontemplációra, az eredmény rendkívül koncentrált, egyedi jelenség lehet. Ilyen Piero della Francesca, Rembrandt vagy Cézanne művészete.

Beke: Tehát a művészetnek kontemplációvá kell válnia?

Megyik: Ez sem egyértelmű. A művészet eszköz, de az elmélkedés is eszköz. Meg szoktak különböztetni kétfajta elmélkedést: az egyik eleve adott „tehetség", a másik nincs adva, de meg lehet szerezni, és irányában végtelen nagy szabadsággal rendelkezünk. Az utóbbi típust a misztikusok is értékesebbnek tartották. Ha eszköznek tekintjük, a gyenge tehetségűt ugyanúgy előreviheti, mint az erőset.

Beke: Nem inkább „fölfelé"?

Megyik: Ha eszköz, nincs kitüntetett irány. Lehet „lefelé" is. Ahogy az irány nem értékfogalom a projektív geometriában sem. – A metafizikával kapcsolatban a geometriáról legfeljebb annyit mondanék képletesen, hogy próbálom „antennaként" kezelni. Én vagyok a „vevő". Ugyanakkor én is eszköz vagyok.

Beke: Visszatérnék ahhoz a feszültséghez, ami a geometria mint absztrakció és a műalkotás mint konkrétum között fönnáll.

Megyik: Az imént kifejtett értelemben én nem tartom magam művésznek. Ugyanakkor nincs más lehetőségem, mint hogy tárgyakat csináljak. Nekem az anyaggal nincsen semmi bajom, különösen mióta rájöttem, hogy a „kontempláció" anyagban nem megvalósítható, de még az absztrakció is tökéletlen. (Ezért neveztem az előbb „anyaginak"). A kontempláció igazi megjelenési formája a tautológia; ilyen irányban képzeltem el a „homogénné válást" a pálcika-szerkezet összesűrítésével. (Nem véletlen, hogy abba is hagytam.) Vagy nevezzük ugyanezt „kiüresedésnek". Sziszüphosz is tautológia. Művészetnek is ezt tekintem, legalábbis Thomas Merton értelmében, aki szerint a tautológia – vagyis az azonosság, azonosulás csak Istenben lehetséges. Ha ettől a tautologikus értelmezéstől eltekintünk, az anyag máris kielégítővé válik.

Beke: Ezzel elérkeztünk a mai társadalmak talán legnagyobb problémájáig, az „identitáskeresésig", a modern művészetben pedig a tárgy „önazonosságának", a tautológiának kérdéséig.

Megyik: A mai művészetben nincs igazi azonosságkeresés, legfeljebb önigazoláskeresés. Éppen ezért a mai művészetet művészethelyettesítésnek tartom.

Beke: A tárgyalkotás összefügg egy másik, számodra ugyancsak fontos kérdéssel – amiről már sokat beszélgettünk: a tabu, a tilalom kérdésével. Vajon nem ez késztette Cézanne-t is, hogy „elrontsa" azt, ami túl tökéletesnek látszott? A „faragott kép" csinálásának bibliai tilalma, egyáltalán a „megismerés" tilalma?

Megyik: Ezzel a problémával találtam magam szembe az *Hommage à Pascal*nál. Úgy éreztem én is, akárcsak a zsidók vagy a mohamedánok az ábrázolás tilalmával szemben: nem szabad a fejet strukturálisan megragadnom. Megpróbáltam áthágni a tilalmat, de az utolsó pillanatban visszaléptem – ebből jött létre az *Hommage à Pascal*. A megismerés tilalma, a „tudás fája" nekem is állandó problémám, de egyre inkább úgy látom, hogy be kellett volna ugyan tartani, de az áthágásából elindult folyamatok mégsem megváltoztathatatlanok. A fejlődés során rengeteg tilos dolgot valósítottak meg. A tilalmat sokszor az indokolja, hogy veszélyre hívja fel a figyelmet. Viszont a veszélyt vállalni kell. Vehetjük úgy, hogy a perspektíva szabályszegés volt, hogy tágabb értelemben minden mai eltévelyedésnek a reneszánsz volt az oka. De ha nincs perspektíva, vagy még messzebbről kezdve, nincs Giotto – nincs Rembrandt sem.

Beke: És hogyan függ össze a tabu az ellentétével, a „szakrális tárggyal", amit ugyancsak modellnek tekintesz?

Megyik: A tabu valószínűleg azért esett tilalom alá, hogy csak felkészülten szabadjon megközelíteni, hogy az általa képviselt erők ne szabadulhassanak el. Maga a tárgy mögöttes erő nélkül közömbös. A „szakrális tárgy" is hasonlóan „működik": önmagában nincs kvalitása (mint a keresztnek sincs), csak a mögöttesre utal. Vagy amint Malraux megfigyelte az afrikai totemisztikus művészettel kapcsolatban, hogy a fokozódó európai igények kielégítésére egyes törzsek először megpróbáltak mágikus értelemben értéktelen faragványokat eladni, majd rájöttek arra, hogy a fordított eljárás helyes: ha a mágikus tárgyat adják el, vele a varázslatot is eljuttathatják máshová. Hasonló történt buddhista szobrokkal is: virágot találtak a múzeumba került darabok előtt.

Én a szakrális tárgy fogalmát a modern művészet kritikájaként használom. A modern művészet hasonlóan működik, mint a szakrális, de míg Rembrandt nem maga hozta létre képei „mögöttesét", addig a modern művész maga próbál a tárgyai mögé ideológiát gyártani. Számomra – mondanom sem kell – a rembrandti út a rokonszenvesebb. Ilyen értelemben szeretnék magam is „eszköz" lenni.

Legutóbbi találkozásunkkor, 1982 júniusában Bécsben, meglepődve vettem észre Megyik Jánosnál néhány újabb, félig kész munkát. Részben óriási fotógramokat: meglévő konstrukciók fény-árnyék viszonyainak fotópapírra vetítését. (Három dimenzióból két dimenzióba vetített „alaprajzok"?) A projektív geometria is, a fényképezés is vetítésekkel dolgozik. Még erősebbé válik a fény és a vetítés kapcsolódása, úgy is mint pozitív–negatív probléma, egy másik műtípuson, mely fehér alapra felvitt alufólia alakzatokból áll. A csillogó, ezüstös fóliától, mely dagerrotípiákat idéz, már csak egy lépés a következő tervig: az aranyfólia használatáig, mely tudvalevőleg a középkori szakrális festészetben képviselte a szakrális fényt.

Beke László

Szereplők

GLOTILD	*az egyetlen nőstény*
KAPP	*mint egy smasszer*
LEOKOPLAPSZISZ	*új ember*
SMITH	*ketten*
ELLENSMITH	
DOSZINPOR	*laza, konok*
KELLÉKES	
LEGYEK	

(Az előadás megkezdése előtt egy órával – hogy jól „belakhassák" új életterüket – kellékbefőttesüvegéből a kellékes háromszázötven lusta, hízott kelléklegyet enged szét repdesendő, a színház fülledt légterében.)

GLOTILD, az egyetlen nőstény a szolgálati büfében most ereszti le torkán a harmadik dupla konyakot. Mélán maga elé bambul, élteti még valami halvány csüggedtség; agyában hátha bekattan egy utolsó, elsőként használható gondolat. Aztán néhány pillanatra fel is derül. „Esetleg azt mondhatnám a bevonuláskor: tegnap DOSZINPOR elcsaklizta a ringköpőcsészét. Gumicsővel, tartállyal együtt, kompletten, ritka lelet. Bármire hasznavehető. Médium. Csak fertőtleníteni kell." Továbbgondolja. „De hát DOSZINPOR vagy egy ringköpőcsésze? De hát, tehát. Széthordanak ezek mindent." Visszasüllyed bizonytalan egykedvűségébe. „Vagy csak azt a szót hajtogassam állandóan: dugaszolóaljzat?" Ezen eltűnődik, az ügyelő türelmetlen, negyedik felszólításának gépiesen engedelmeskedve, motyogva – „Dugaszolóaljzat, dugaszolóaljzat" – a színpad felé indul.

ÚJ SZÍN

Mint általában a drámákban, így a SZÁJZÁR című ben is – amelynek dramaturgiája *meglehetősen sajátságos*nak mondható – minden lényeges szónak, lényeges kijelentésnek (mondásnak, kérdésnek, felszólításnak stb.) igaznak kell lennie – de a szavak és a kijelentések (stb.) igazságtartalmukat csak akkor nyerhetik el, ha azon nyomban meg is cáfoltatnak, illetve a cáfolat érvényessége vagy érvénytelensége manifesztálódik. (Már itt felmerül, a nehézségeket illusztrálandó, a kérdés: mit kezdjünk egy kulcsfontosságú „Dugaszolóaljzat"-kijelentéssel, illetve, hogyan cáfoljuk meg? Hová jutunk így? (A kétségek ellenére szilárdan kitartunk álláspontunk mellett: vitatható alapkoncepciónk és (megkérdőjelezhető hiábavalóságú) törekvésünk is az, hogy a SZÁJZÁR című drámában minden szó lényeges legyen. (Túlságosan olcsó, konvencionális megoldás lenne jelentéktelen, erőltetett, manipulált kifejezések sorával-mankójával eljutni részigazságokig – kabaréjelenetek szintje –, majd a szubsztanciáig. (A részigazságok ideje egyébként lejárt.)

Alapkoncepciónk vázlatos körvonalazása közben azonban

Wehner Tibor

Szájzár

Megyik János

P.B.: „A Magyar Műhely találkozója Bécsben" cimmel közli, hogy a párisi Magyar Műhely Bécs mellett Hadersdorfban tartotta meg baráti összejövetelét ez év junius 30.- és julius 2.-a között. A különböző országokból a nyugati magyar irodalom és művészet képviselői vettek részt a találkozón. Az irók, költők, kritikusok és képzőművészek nevének felsorolása mellett emliti meg a képzőművészek közül Bujdosó Alpár, Kibédi Varga Áron, Megyik János, Nagy Pál és Papp Tibor közös munkáját, a "vizuális költemény"-t, valamint Jovánovics György és Megyik János közösen készitett plasztikáját. Fenti c. beszámolót lásd: Vadas József: "Formatervezés a Hiltonban" c. cikkének hátlapján, Pintér Béla nevénél. Élet és Irodalom, Bp. 1977. juli.16. XXI. évf. 29. sz. 6. lap.

Megyik János, [ ]

L. Maurer Dóra.

Béládi M.: A magyar műhely bérsi találkozója 202-203

Látóhatár, Bp. 1978. máj.

Meggyes János

Konstrukcióiról Moravánszky Ákos írt cikket „Alaprajz és geometria" címmel.

Magyar Építőművészet 1981/6 58-59. o.

Meggyesi Miklós, miniátor MDK

A Magyar Helikon kiadásában megjelent Kálti Márk Képes krónikája. A több mint 600 éves kódex a „hajdani Meggyesi ferences mester" miniatúrájának és iniciáléinak reprodukcióját is közli.

— : Új könyvek

Népszabadság, Bp. 1960. jan. 16. 8.

Meggyesi Miklós

a Képes Kronika festője

wód

Deresényi Old Hung

441. l.

BUDAPEST
936 FEB. 27. 22
LK6

Megyik János, grafikusművész 1.) Folytatás, Andrási Gábor: Élő geometria. Megyik János kiállítása Miskolcon.

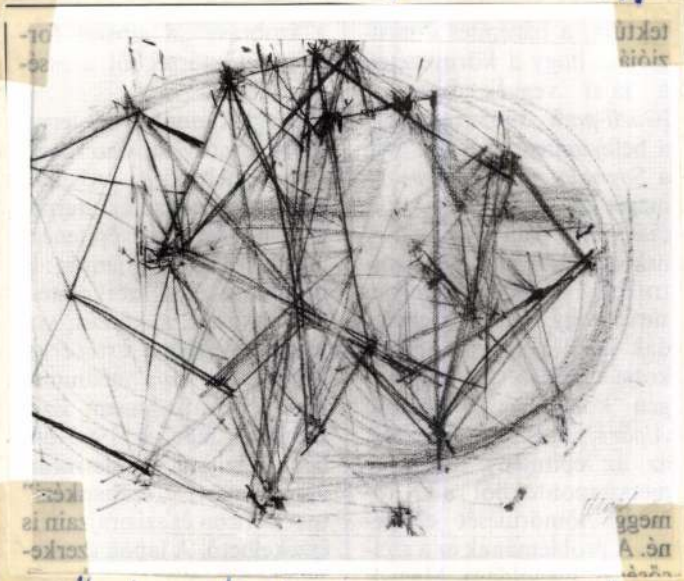

Rajz, papír, szén, 44 × 60 cm, 1963.

Művészet, 1989. 4., 35. old.

DER Ausschnitt
1 BERLIN 45, Wilhelmstraße 37
Telefon 0311/73 85 90 Telex: 1-83 538
Die Welt, (2) Hamburg
19. 1. 65 K

Ungarischer Maler

Eigenbericht der WELT

Hamburg, 18. Januar

Die Bücherhalle Altona zeigt am Ottenser Marktplatz bis zum 27. Februar Arbeiten des 1938 geborenen, seit 1956 in Wien lebenden ungarischen Malers Janos Megyik. Es handelt sich ausnahmslos um Strukturzeichnungen und -malereien eines kristallinischen Körpers im Raum, den Megyik auf zwanzig Darstellungen, zum Teil auch farbig in Form von Gouachen, abwandelt.

Dem Künstler geht es, wie er im Faltblatt zur Ausstellung bemerkt, um eine Überwindung des illusionistischen Raumes und die Verwendung eines „in allen Punkten bestimmbaren geschlossenen Körpers". Was er schuf, ist jedoch kein „eiförmiger Rotationskörper", wie er meint, sondern ein Polyeder, das an einen geschliffenen Kristall oder Edelstein erinnert. Sicher ist dieses Formmotiv mit einem beachtlichen monomanischen Ernst immer wieder variiert. Was es allerdings mit den Problemen der Malerei und der Vorstellung eines Tafelbildes zu tun haben soll, bleibt unerfindlich.

ht

Grundsätzliches zu Dingen des Fernsehens zu äußern.

Man sprach über Bildungsarbeit im Fernsehen, und bezeichnenderweise hatten die Ansprachen an gewichtigen Stellen den Charakter eines Verteidigungsangriffs. Wenn etwa Hess von einer „gezielten und tendenziösen Pressekampagne“ gegen die öffentlich-rechtlichen Rundfunkanstalten sprach, erhob er damit einen Vorwurf, ohne sich jedoch sachlich gegen die kritischen Einwände zu verteidigen.

Statt dessen gefiel sich Hess in Bausch-und-Bogen-Formulierungen, von denen einige einen seltsamen Beigeschmack hatten: „Aber ich sehe ... deutlich die Vorteile, die ein System bietet, das den Programmverantwortlichen unabhängig von der Kasse macht und ihn ... der Allgemeinheit und damit den zu schützenden und zu mehrenden Werten unserer Nation verpflichtet.“

Was man sich darunter konkret vorzustellen hat, bleibt unerfindlich. Ver-

Meggyész Vince

festő

azonos Weixlgärtner

Vincével

Lykaközöm

29.1

Megyesi Vince

l. Flor Bp

23.95.l.

Meggyesi Viktor

azelőtt Weixlgärtner

rajztanár

Szulejman szultán 1543.
évi esztergomi diadalának
emlékrevét ábrázoló
rajza (Készült 1900. V. 7.)
repr.

Némethy Lajos: Emlék-
lapok Esztergom multjából.
Esztergom 1900.
VIII. l. 22. l. után

A Müemlékek Országos Bizottsága t. Elnökségének,

Budapest.
IX., Hőgyes Endre u. 10.

Megyész V.

rajza. 1874.

Repr. -

Horv. Zsigmond

21. kép

Meggyész Vince

tanár

1) Nagyboldogasszonyról nevezett budavári plébánia-templom 1686. évben, Fontana Dőme nyomán északról szemlélve. Kőmetszet sárga alapnyomással. „Szerk s rajz Meggyész Vince."

2) Nagyboldogasszonyról nevezett budavári plébániatemplom 1825–1841-ig. Délről szemlélve. „Term. u. rajz Megyész V. tur." Kőmetszet.

Megjelentek:

Neinethynagybold

Meggyes Vilmos

illustrátor

Henszlmann Lajos: A pesti főtemplom története c. művéből rajzolt képeket, melyek közül 9 db igen sikerült darab az Arch. Ért. 1890. évf. 248–254 lapjain is közölve van.

MEGGYESI Tamás

A városépítés útjai és tévútjai / Meggyesi Tamás ; [az ábrákat rajz. Nagy Béla]. – Bp. : Műszaki Kvk., 1985. – 141 p. : ill. ; 29 cm
ISBN 963 10 6398 4 kötött : 81,- Ft
711.4(100)„19"
711.4.036

silvaniae ex autographis
Tudományos Akadémia
vrét 3.) 3. Akvarell és
7 mm). Erősen pereg.

n von Zwey Hundert
berg . . . Wienn d. 25.
eum, Könyvtár, jelzete:
Wilhelmb Gizella i. m.
negadott — bőséges —
tás alkalmára a Magyar
is Történeti Kiállítás
nyvtárának példánya:
Múzeum példánya a 7.
ldányából a a Báthory-
l. m. V. tábla, 1. kép;
rténeti Erdély. Szerk.

lékei. Kolozsvár 1920,
tik: Századok 1 (1867)

ejedelmi arcképsoroza-
kk. Művészettörténeti
1975, 290, 296.

e iconographie du roi
de Pologne, prince de
578-ból)
28.) (Krakkó, 1581.);
32.) (Krakkó, 1584.);
még a 44. jegyzetet is!
ri püspök könyvtára.
Dávid Ferenc és Heltai
Közlemények 57 (1953)
kori könyvtártörténe-
Zsigmond:&rás, könyv,
175, 177.; *Vásárhelyi*
sorai. Magyar Könyv-

MEGGYESI Tamás épitész

Ybl-dij.1992. = Magyar Épitőmüvészet 83,1992,5. 57.ill.

HOLTZER (HOLCZER) János egri rézműves. Egerben a város IV. negyedének 4. fertályában mint vagyontalan → Streimmelwöger építész házában lakik. 1845-ben cinezi a megyei rabok edényeit, majd 1847-ben az érseki fürdő új gőzkazánját készíti el. (EÁL ÉrsGazd L V. cl. II. fasc. 902. no.) Özvegye 1855-ben az istenmezejei r. k. templom építése alkalmával vállal munkát. (EÁL ÉrsEgyh L plebir.)

HOMAI Mihály egri ács. A városi adókönyvekben 1790—95 között szerepel, majd ismét feltűnik 1800—14 között, mint adózó polgár.

HOMÁLYOSI (TUNKEL) Ferenc szolnoki ácsmester. 1827-ben a tűzvészben elpusztult városháza tetőzetét javítja → Szvitek Ignác és → Zwenger mesterekkel együtt. (EÁL Eger v. tjgyzk. 1827.)

HON (HONN) Pál ácslegény. Egerben az 1771—80 közötti adóösszeírásokban találkozunk nevével, majd mint → Polereczky György egri ácsmester legénye 1796-ban az egri ciszterci ta kolostoron dolgozik. (OL Htti. Dep. Eccl. Bon. 1796. 432. sz.)

HORÁK (HORÁCH) Vencel gyöngyösi kőművesmester. 1737-ben mint vagyontalant írják össze és csupán mestersége után adózik. Ugyanezen évben szerződést köt a plébániaház építésére. Az építkezéskor városi konvenciót kap, hogy letelepedjék és helybeli mester legyen. (EÁL gyöngyösi tjgyzk. 5. köt. 346. l.) 1741-ben a plébánia munkálatai közben meghalt, utóda → Hilpert János kőművesmester lett. (EÁL gyöngyösi tjgyzk. 5. köt. 526. l.)

HORÁK Vencel várkonyi kőműves majszter. 1806-ból fennmaradt tőle a Tiszavárkonyra tervezett két csűr rajza. (EÁL ÉrsGazd L tvj. 78./II. 78. Jelezve: „Vencel Horak kőműves Maiszter Várkonyon lakos" 1806. Színes tus, 40×51 cm.)

Perneczky Géza
MEGYIK JÁNOS

"Csak egyféle magányosság van" - ezt a mondatot Esterházy Péter írásában találtam, az írást magát pedig föllelhetjük Megyik János katalógusában. Nevezhetnénk Esterházy elmélkedő szövegét akár katalóguselőszónak is, de nem az. Olyan mondatokból áll ugyanis, mintha zászlórudakat tűztek volna le a tájban, irányadó póznaként, lemeztelenítve, a zászlók színes lobogása nélkül.

Csak egyféle magányosság van - erről vallanak Megyik kompozíciói is. Persze beszélhetnénk vedolataink alkotják. Semmi zászló és semmi lobogás - hiányoznak a színek, és távolmaradtak a művészet húsát vagy a természet nedveit jelző alakzatok is. Megyik ugyanis azokat a vonalakat teszi láthatóvá, amelyek a felületek mögött húzódnak. Pálcákkal építkezik, melyekről már minden lefoszlott, úgyhogy csoda, hogy egyáltalán a helyükön maradnak, és a semmiben lebegve mégis kirajzolnak valamit.

És ez a semmi persze megint olyan dolog, amiből csak egyféle van. Nevezheti Megyik Toraxnak, Korpusznak vagy Katedrálisnak a műtermében született szerkezeteket, a szellem gótikus pálcarendszere és a belőle kialakult boltozat tulajdonképpen soha nem változik. Áttetsző és pókhá-

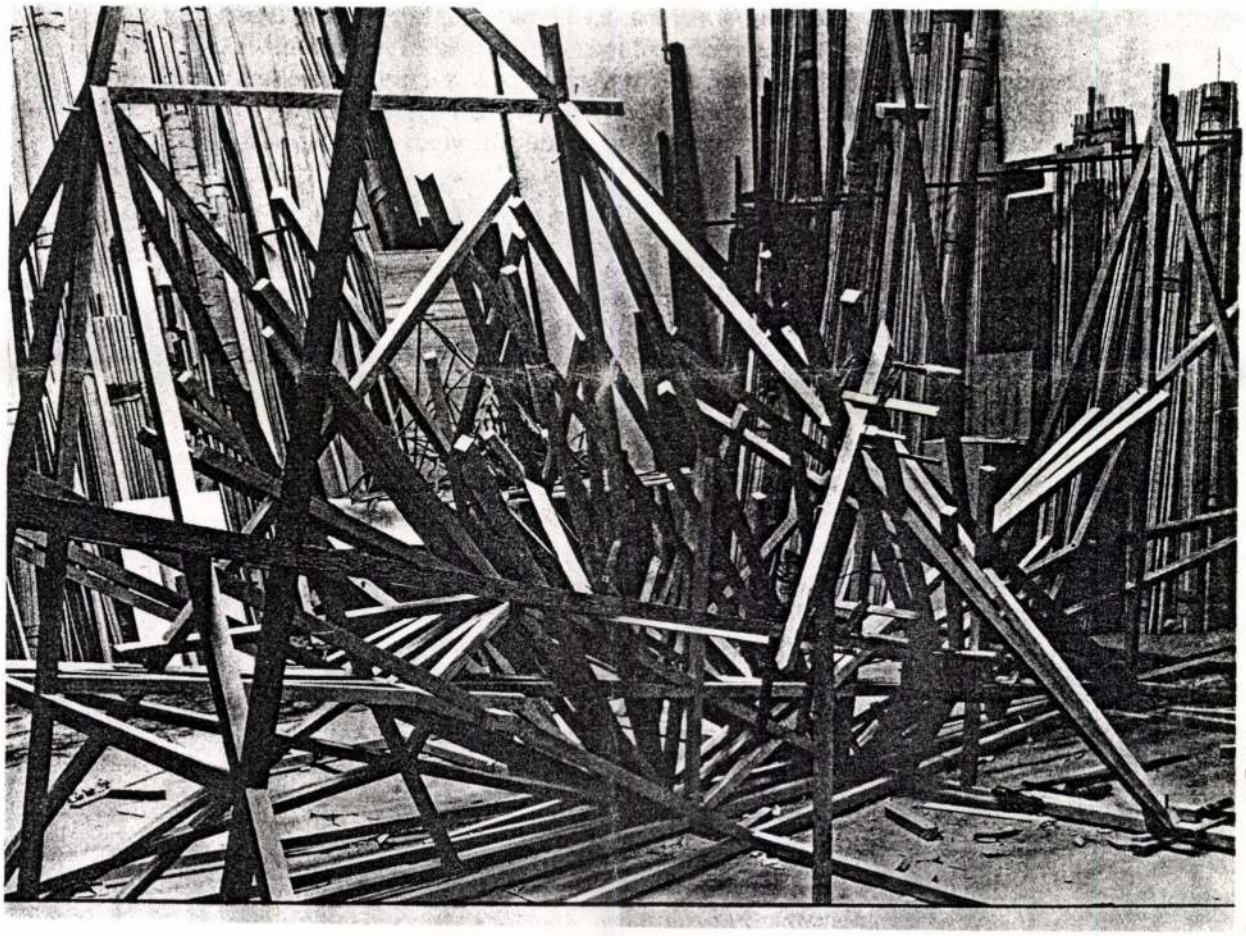

MEGYIK János
Nappali Ház, 1990.2.sz.

lük kapcsolatban rajzokról, fotogrammokról, vagy fapálcikákból épült szoborszerű szerkezetekről is. De nem azok. Olyanok, mintha a művész a tér geometriáját jelző póznákat tűzött volna le abban a belső tájban, amelynek kristályos formáit a gonlóként érzékeny szövedéket alkotnak a művek, melyek hol egy oldalára fektetett harangtoronyra hasonlítanak, hol pedig olyan fecskefészekre, amelyeknek bonyolult csontvázát Euklidesz gondolta ki.

Az egyféle, az örök, a föld vonzásköréből kiszabadult és a felhők közé költözött - ezekkel a kifejezésekkel írhatnám körül a kiállított tárgyakat és grafikai lapokat. Ezekkel a szavakkal azonban akár egy filozófiát is megfogalmazhatnánk, egy olyat, amely az ideákról szól, és amelynek a művészeti vetülete olyan régi, mint amilyen régóta az ember azon fáradozik, hogy kitalálja, hogy milyen gerendák tartják az égboltot. Nem csoda, ha Megyik János Cézanne-hoz vonzódik, ahhoz a mesterhez, aki ezeket a tartógerendákat a terített asztalráncai mögött és a gyümölcs-csendéletek titkos nyugalmában is fel tudta idézni.

A Cézanne óta eltelt száz esztendővel magyarázhatjuk, hogy Megyik számára ebből a terített asztalból már csak a fénysugár maradt, amely hosszú és hegyes, mint a tű, illetve az abrosz ráncainak az árnyéka, és ez nem az érzékletes anyagot, hanem csak a beléje vágott öblöket rajzolja ki. A papíron megjelenített rajzok egyike-másika végtelen térbe nyíló perspektíva-hálóhoz hasonlít. Régente reneszánsz épületeket, színházi előadások kulisszáit vagy kerti lugasok hajlatait rajzolták az ilyen vonalzóval húzott háló szemei közé. Megyik János üresen hagyja ezt a teret, amely így magára maradt és pattanásig feszített kárómintás asztalkendőhöz hasonlít.

Még egy adat tehát, ami Cézanne-ra utal vissza. És még egy akadály, hogy a művészetben az érzékek ünnepét lássuk. Hogy például arra a gondolatra jussunk, hogy egy ilyen terítékhez üljünk le reggelizni.

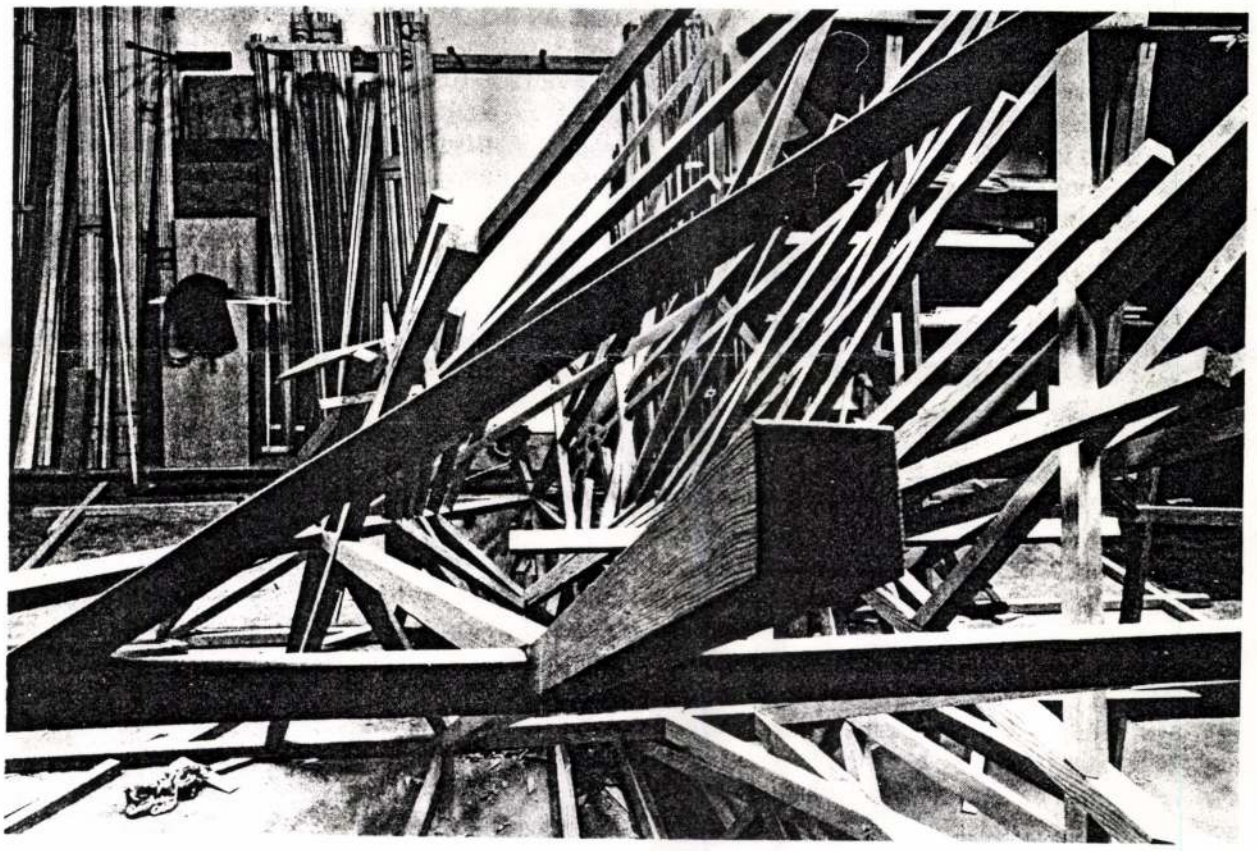

A képek annak a műnek a munkafázisait ábrázolják, melyet Megyik János Werner Hofmann felkérésére alkotott. A kész munka 1990. június 7-től a hamburgi Kunsthalle előcsarnokában látható.

MEGYIK JÁNOS

Győri Mühely 1989.3.sz.

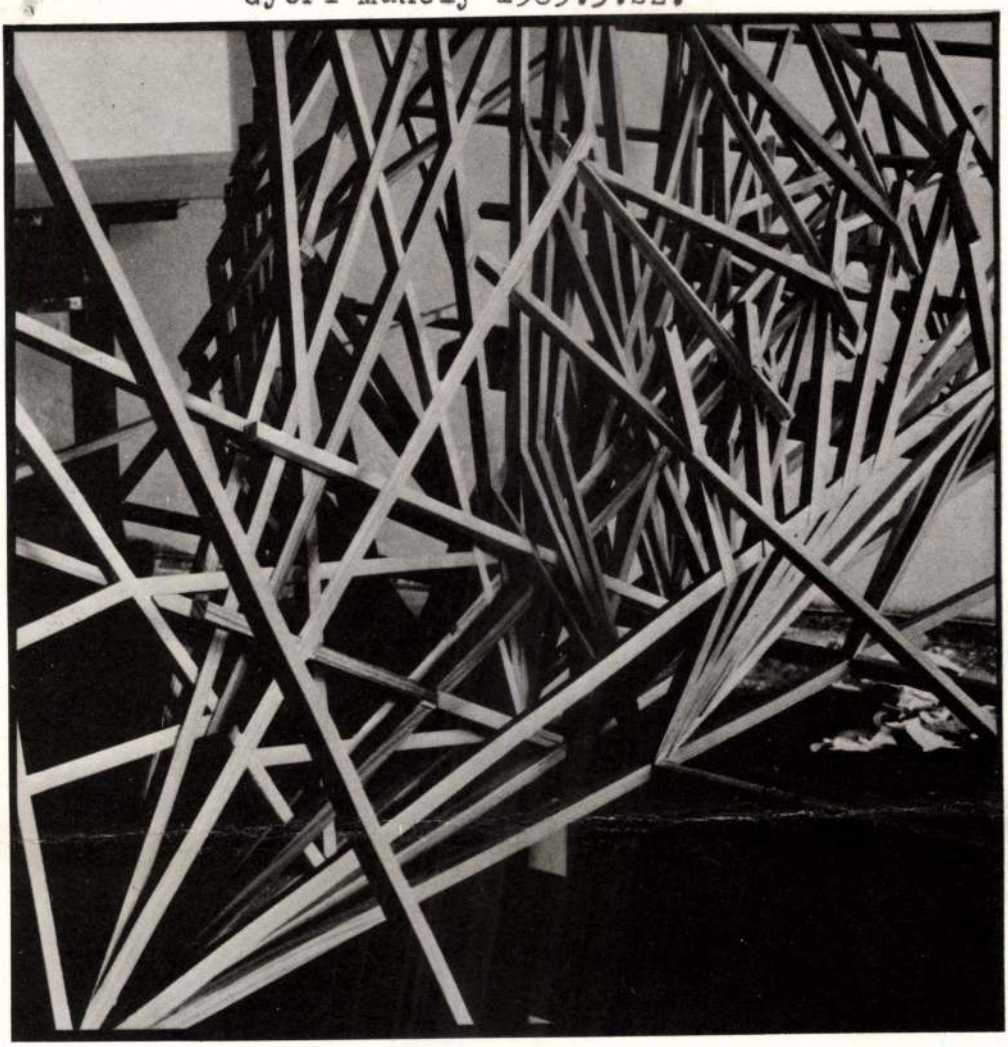

Illusztráció a borítókon: Megyik János alkotásai: Borító 2. oldal: Fekvő korpusz (részlet), borító 3. oldal: Katedrális (részlet) — Hommage à Cezanne, borító 4. oldal: Petőcz András képverse

TÁRSADALOMTUDOMÁNY · KÖZMŰVELŐDÉS · KRITIKA

A TARTALOMBÓL:

A PÁRIZSI

magyar műhely

A GYŐRI

Műhely-BEN

89/3

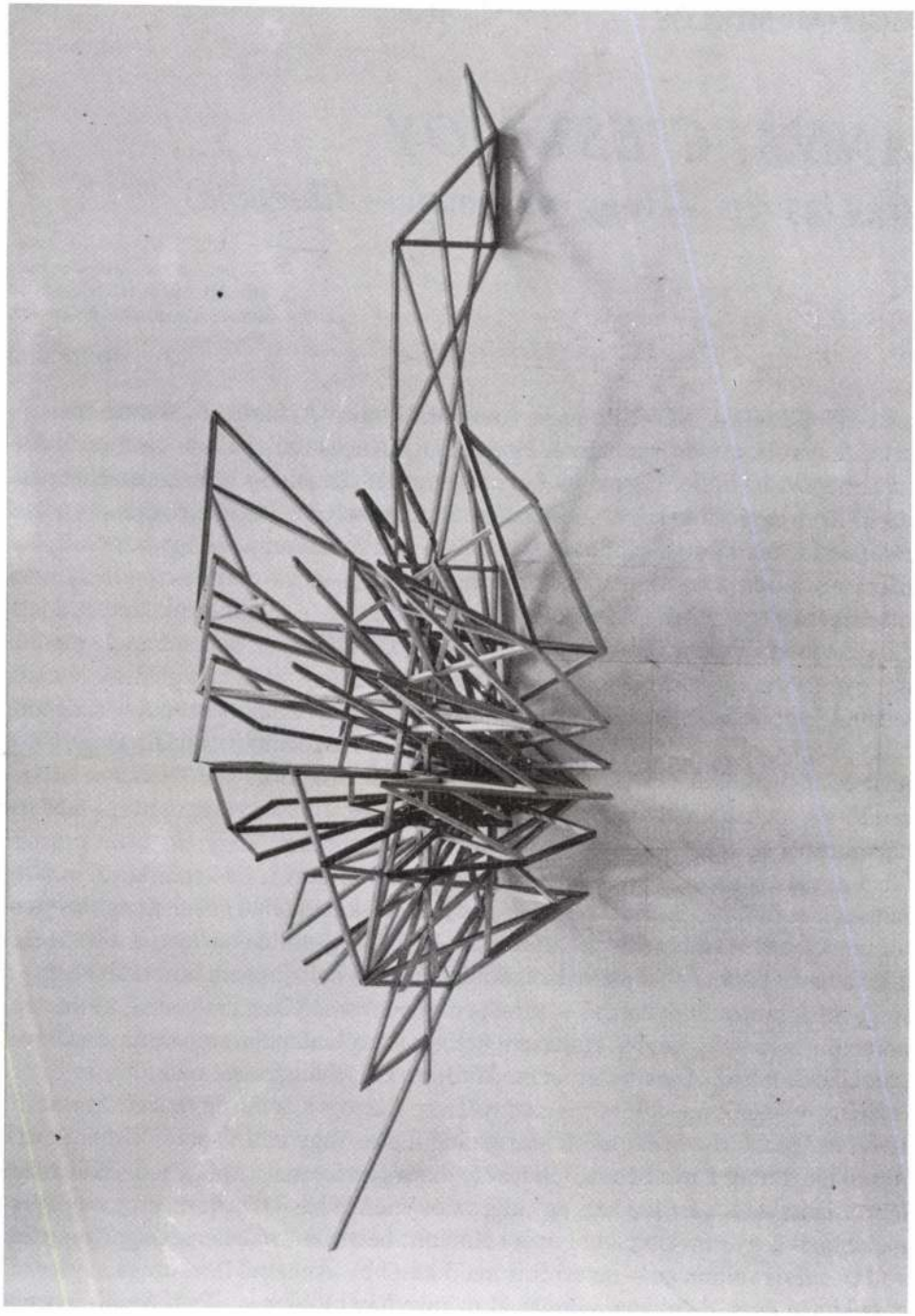

MOLNÁR MIKLÓS

ANNA, C'EST MOY

(egy operett — vagy oratórium — librettója)

Ce sont icy mes fantasies, par lesquelles ie ne tasche point de donner à cognoistre les choses, mais moy.

MONTAIGNE

„ÉDES TERÉZA NŐVÉR: most Annáról, a teljes Annáról, és semmi másról, csak Annáról szeretne írni Neked. Hogyan jut ő Anna közelébe, s hogyan kerül Anna érintkezésbe övele? Karmájuk forgandósága, karizmatikus balszerencséjük penderíti őket egymás karjába — illegális találkozóhelyen. Batávia főterének *(Piaţă Baldfart)* főszökőkútját géppisztolyos strázsa őrzi rendszerint, de egyszer (volt, hol nem) rés hasad a batáv renden, őrizetlen marad a megközelíthetetlen helytartói díszkút (medencéjében aranyteknősök, rézvarangyok — és kan-csók kincse, a legékesebb klenódium: a DRACONILLA BATAVIENSIS — az önnemzéssel szaporodó, gyémántpöcsű törpesárkány; kívüle csupán néhány sterilizált példány létezik, valahol Omphalóniában) — és Anna, a mesketés szép leány beoson a hasadékon, hogy megbámulja a díszkutat, s beoson ő, hogy megbámulja Annát. Dezertált-e a strázsa? öngyilkos lett? lerészegedett? repatriált? deportálták? — csak a titkosrendőrség tudhatja, édes nővér! Anna a szökőkútnál áll, és sóvárogva nézi a medencében csobogó vizet — mint aki feredőzne, de nem mer: vagy tán kezet mosna? lábát akarná öblíteni? kimosná a bugyiját? (arról később!). És körös-körül mindenütt esik az eső, nehéz, fekete batáv eső, csak a szökőkút felett derült az ég (helytartói rendeletre). Ő többszerlegnyi *clairet de la vie*-től illuminálton baktat a járódeszkán (a batáv polícia által odamázolt kötelező vörös haladósávon botorkálva), és — ím, e mirigy-operett nyitánya! — mintha örvénylő uszályba gabalyodna, testmeleg, adrenalinborzoló uszályba. Anna magnetikus szexplanktonjai sugarasan, sávokban pásztáznak feléje. Anna testét fekete kordfarmer, fehárgárdista blúz, hímzett bőrmellény rejtegeti; feje fölé vörös esernyőt tart. Surrogva, karcsún rendet vág a sűrű, kövér esőben. Frissen csutakolt szarvasünő illata. Vagy intim spray? Láttára megiramodik. Lohol a nyomában, telides-teli hátsógondolattal. Ahogy a díszkút közelében mellékerül s arcába néz, egy alig valós jelenlét hasít rést belé; erre a leggyermekibbnél is gyermekibb arcra nem számított: belekábul védtelenségébe ('gyermek volt *ő*, s férfi voltam *én*'— de erről is majd később). Annabel Lee, drága anyácska, tizenkilenc éves, de aligha mondanád tizenkettőnél többnek. »Patti Smith lehetett ilyen, hasonló idős korában« — súgja Schmidt Milován. Ám abból, hogy folyton és engesztelhetetlenül rágógumit csócsál, ő nyomban arra következtet, hogy prakti-

Ára: 18,– Ft

éljen a kinyilatkoztatás
az utolsó előtti
VILÁGÍTS
rátokhan yatlik
az Úr
????
!
WC-csé sze
a
JA
kinyílt test = szó
NEM!
továbblép majd egyszer

alföld

IRODALMI, MŰVELŐDÉSI ÉS KRITIKAI FOLYÓIRAT

KÁNYÁDI SÁNDOR
ORAVECZ IMRE VERSEI

FARKAS ÁRPÁD KISPRÓZÁI

KERESZTURY TIBOR
INTERJÚJA
ESTERHÁZY PÉTERREL

MÉSZÁROS SÁNDOR
AZ ESTERHÁZY-RECEPCIÓ

FELEDY PÉTER
BESZÉLGETÉSE
RÓNAI ANDRÁSSAL,
TELEKI PÁL
MUNKATÁRSÁVAL

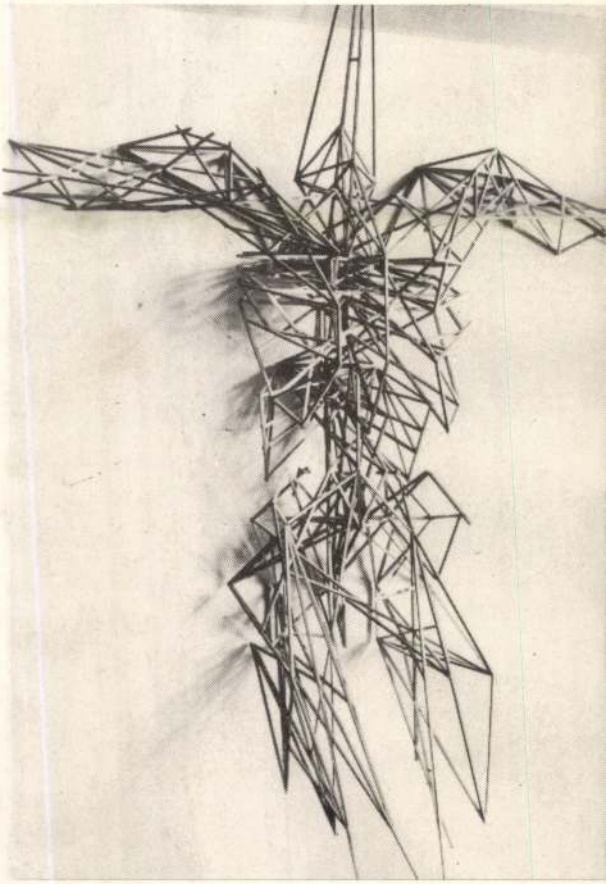

NEGYVENEDIK ÉVFOLYAM

1989/1

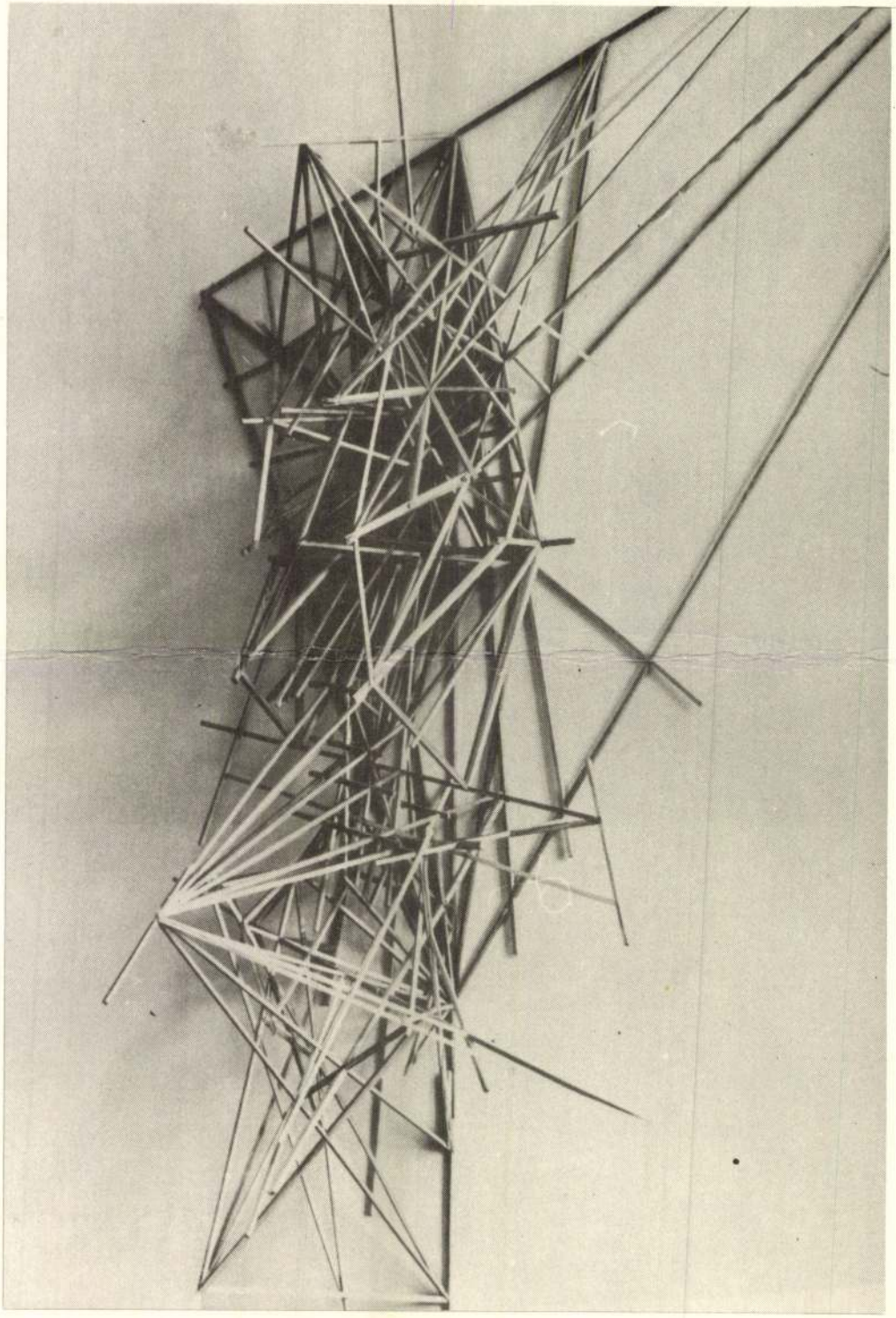

alföld

16 forint

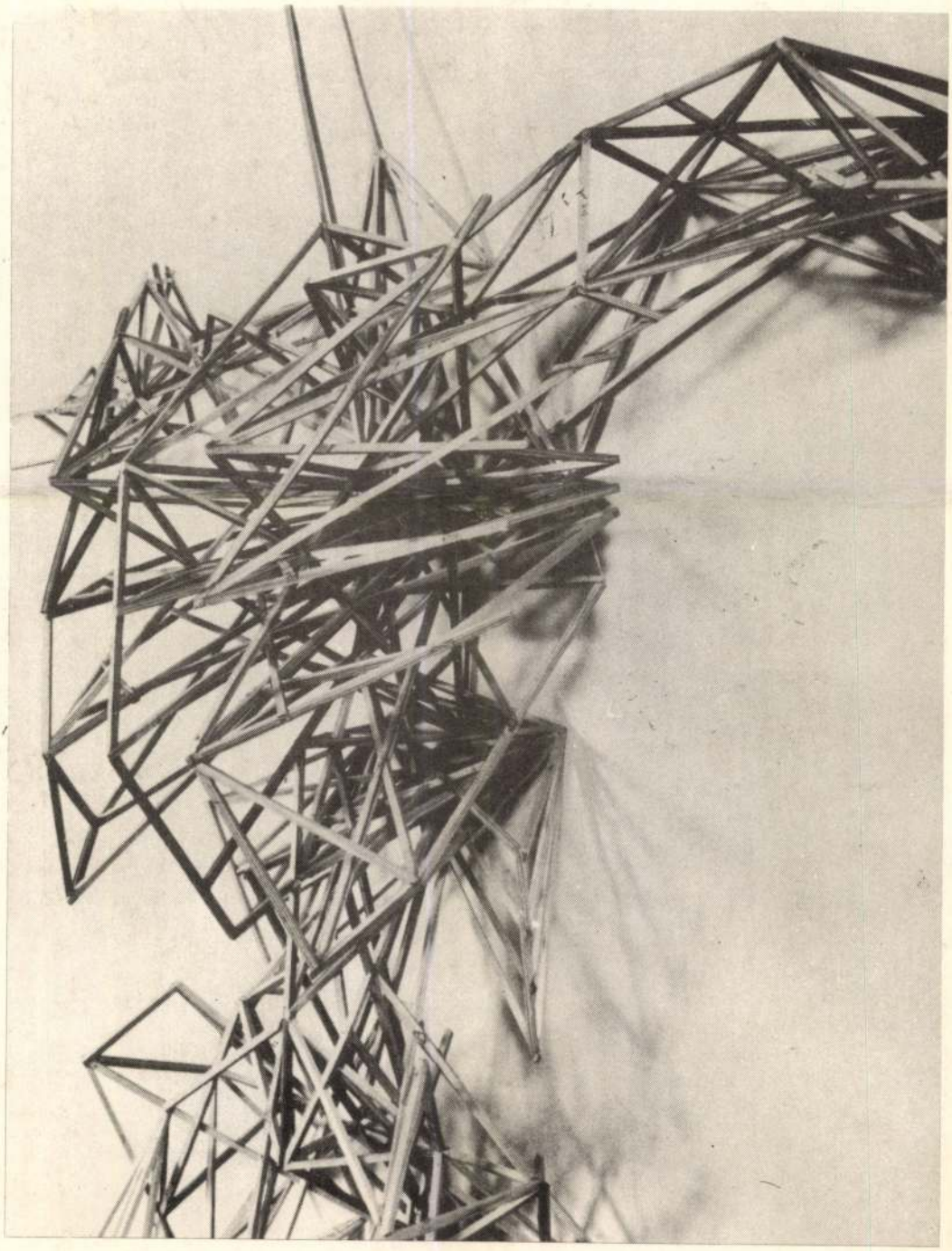

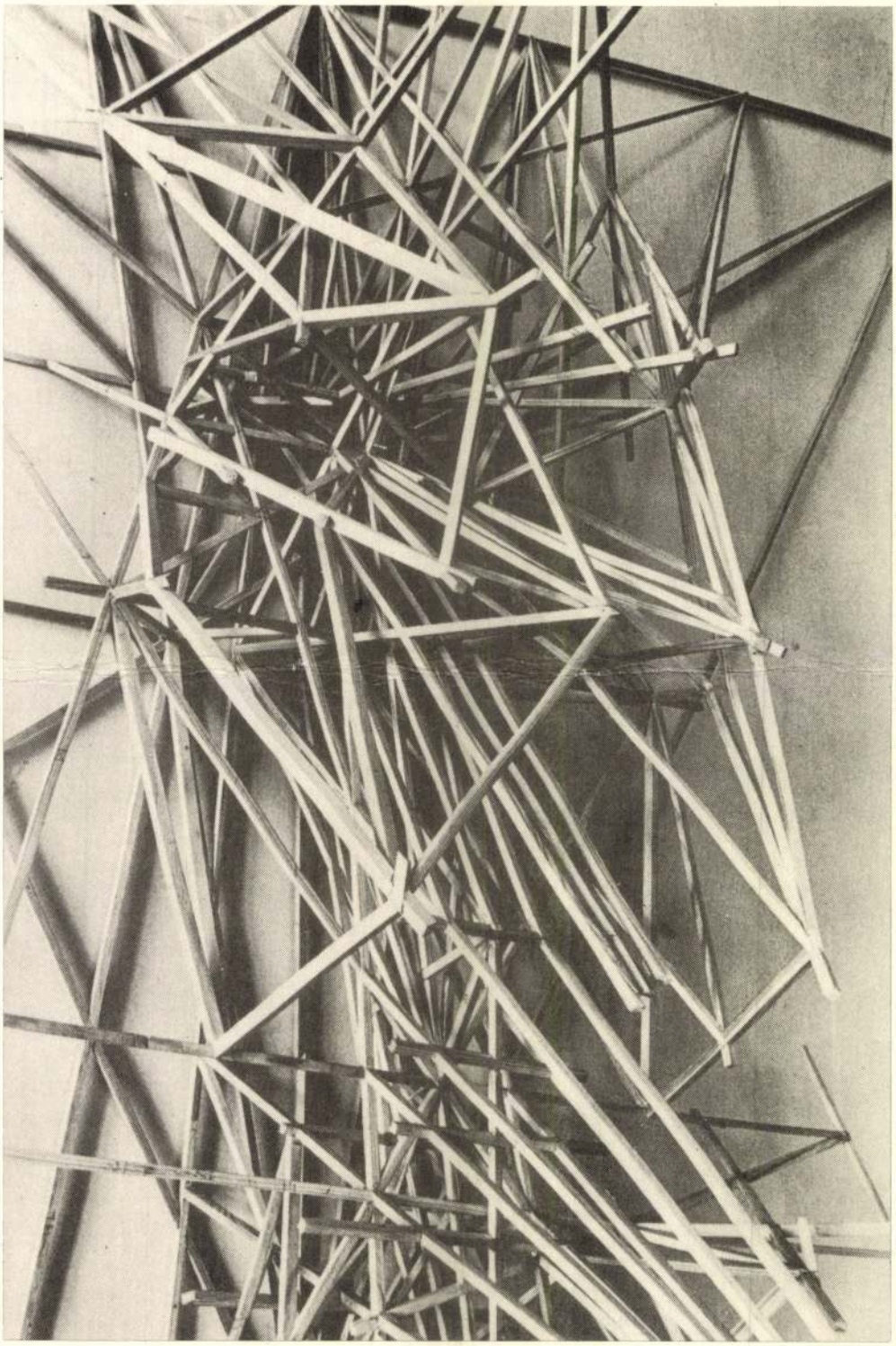

kritika

Esterházy Péter: A kitömött hattyú

A helyzet most is reménytelen, de most sem komoly.

Azt hiszem, csak látszólag a stílus kérdése, hogy *A kitömött hattyú* – Esterházy Péter bármelyik korábbi munkájához hasonlóan – nem enged közel magához *minden* szót. Ezt azonban úgy teszi, hogy közben erőteljesen vonz, előhív és maga köré gyűjt *más* szavakat. Emiatt nem kelt különösebb meglepetést az, hogy *A kitömött hattyú*ról szóló, eddig megjelent írások függenek az Esterházy-szövegek nyelvétől: többé vagy kevésbé imitációi ennek a nyelvnek. Ha lehet, ez után a könyv után az imitációt mint a fogadtatás legfőbb és legszívesebb formáját még inkább kulcskérdésnek tartom, mint a *Bevezetés a szépirodalomba* megjelenésekor. A taszításnak és a vonzásnak ez az összjátéka ahhoz vezet, hogy úgy tűnik, mintha erről a könyvről nem lehetne igazán szakszerű műbírálatot írni.

Az imitáció fogalma alatt természetesen nem azt értem most sem, hogy azok a kritikai írások, amelyeknek egy-egy művön keresztül az Esterházy-jelenség a tárgyuk, ne tartalmazhatnának pontos, tárgyilagos, a teória és a csak ezen keresztül létező praxis próbáját kiálló megállapításokat (erre példa bőven kínálkozik), nem magát a tényt tehát, hanem a kihívás vagy inkább csábítás mértékét, amit Esterházy egyszemélyes nyelve és lefokozó-ironikus stílusa a róla szóló irodalom számára kétségbevonhatatlanul jelent. Ez a nyelv és ez a stílus a rontott politikai nyelvet éppen úgy távol tartja, illetve kizárja, mint azt az általában honos irodalomkritikai nyelvet, amelyet nem önnön csúcsteljesítményein keresztül kell megítélnünk; ezek a csúcsteljesítmények a jó szépirodalomhoz hasonlóan személyes és autonóm eredmények. A kritikai nyelv és egyáltalán a kritika mint műfaj – nem csupán Esterházy esetében – a mindenünnen visszaköszönő átlaggal „sikertelen". Azért gondolom, hogy erről most, *A kitömött hattyú* kapcsán kell megemlékezni, mert Esterházy Péter ezúttal nem fikciós vagy szépirodalmi művel örvendeztette meg közönségét: a róla értekezőnek most tehát nem egy teremtett világ törvényszerűségeit kell feltárnia, hanem egy olyan szövegfüzérről, -gyűjteményről kell véleményt alkotnia, ami elsődlegesen éppen a „jelenséggel" engedi meg a találkozást.

Esterházynak ezek az „írásai" nem olyan tudást foglalnak magukba, amelyről kijelenthető, hogy ez a részlete megáll a maga lábán, amaz azonban nem; ennek a tudásnak a végső érvényessége és „igazságtartalma" mélységes személyességében van, abban, hogy semmilyen más tudással, tapasztalattal nem *szikráztatható össze*, és ekként nem is verifikálható. Ideális esetben (ami, tudjuk, nincs) tehát *vagy* elfogadhatók, *vagy* elutasíthatók csupán. Ez is magyarázza *A kitömött hattyú*ról szóló kritikák általam felületinek ítélt, s inkább a tiszteletadás-jelleget előtérbe helyező közelségét a szövegek legkülső, leglátványosabb rétegéhez (szorosan ide tartozik, hogy szerintem ez a felületiség egyúttal Esterházy Péter írói jelentőségének a nem szándékos lebecsülése is bizonyos értelemben), ám a feladat megoldhatatlanságának beismerése itt az, hogy ez a dolgozat hasonlóképpen egy Esterházy révén közismertté lett mondat parafrázisával kezdődik.

A reménytelen, de nem komoly helyzetet cseppet sem teszi átláthatóbbá, hogy Esterházy Péter színrelépése óta a terep, ahol a művekből-műalkotásokból következő dolgok-

Persze nem szabad azt feltételeznünk, hogy ez a fajta hitelgazdálkodás egyedül a Debreceni Református Kollégium jövedelemszerzésének az eszköze. A katolikus egyházak és intézmények, a világi nagybirtokosok és a városok ugyancsak éltek a pénzüzlet által kínált lehetőségekkel. Az 1840-es évekig ezek helyettesítették hazánkban a kimondott pénzintézeteket.

Mindent egybevetve megállapíthatjuk, hogy a kollégium most megjelent kötete sok szakmai újdonsággal szolgál, és segíti a magyarországi protestáns iskolák összehasonlító vizsgálatát. A magyar tudományos életnek azért is nyeresége, mert művelődéstörténeti tanulságai hozzájárulhatnak az egységben a sokféleség érzékeltetéséhez. Gondolati íveinek a továbbvitele és ismeretlen részleteinek a felszínre hozása azonban a kutatási tehetség és szorgalom próbaköveiként fognak szerepelni továbbra is.

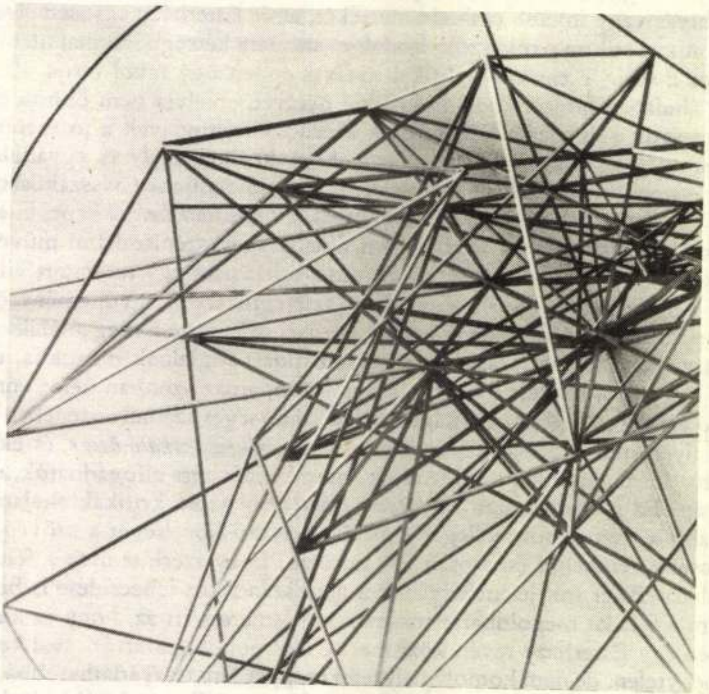

Hommage à Pascal

KOVÁCS ANDRÁS FERENC

Flamand kutyavadászat

A manierizmus dicsérete

Fesd meg a havak alkonyát –
hópelyhek apokalipszisét
szétrobbanó szembogarakban. Szabadság
kétségbeesését – a félelmet fesd,
a fehérség fokozatait, elvadult
kutyafalkák szűkölését a hideg
tisztítótüzében, sötétedéskor sílécek
geometriáját hegyek gerincén, sörétek
apró roppanásait a flamand fagyban.
A levegőég repedéseit – faágak
angyali üdvözletét.
Hajlongó háromvadászokat
fess – haragzöld hajtókát feszes
mosolyokra. A háttér megszokott –
hamistanúk tekintete. Brabanti
darabontokat és humanistákat fess
a Kölyökkutyás Madonna mögé, hol körgalléros
kövületek csaholnak – Canis mater, du bist auch
Jude, mon fils?! *Aktatáskák és alabárdok* – Io sono
ebreo, yo soy hombre, hogyne, hungarus sed impius...
Honatyahunyorgás, retrográd ráncok,
mint leszakadt dísztribün deszkái.
Mennyek derengő dörrenéseit ne
feledd. Az Eboltó Boldogasszony fölé
fesd meg a havak hajnalát –
háromvadászok imádását, varjak
téli vésztörvényszékét. Füstölgő
töltényhüvelyeket fess,
lövések visszhangját eszmék üres páncélzatában –
vergődő vonításpanorámát a tisztaság
szivárgó tájain. Pirkadatkor páraoszlopok
csendjét vagy halkuló szél sebzett herregését.
Mindent vagy semmit – elvérző
fényben hentergő kutyákat,
angyalok agóniáját
halhatatlan hópelyhekben...

megvilágosodik a motyorászó anyóka egy-egy ránca. Nagyanyám korabeli öregasszony, elesettek, tanácstalanok vonásai a havas félhomályban. Nem feszül bennem semmiféle gőgje az adakozónak, inkább némi szégyenkezésféle lappang, amiért ily egykedvű gesztussal vásároltam meg útitársnyugalmamat. A nénike nem akarja eltenni a pénzt, ujjai közt bügyörgetve bámulja önfeledten, merőn és szipogva. Értem én, jól értem, hogy nem alamizsnához szokott ujjbegyek játéka ez, nincs is talán földműves ismerősöm, ki könnyedén napirendre térne ily váratlan jótétemény fölött; nem szoktak hozzá ezek az én feleim a légből kapott javakhoz, meggürcöltek bizony mindenért minden korokban. Utazunk hát és hallgatunk.

A Tolvajos-tető tájékán, honnan csak azért nem látszanak Csíkszereda fényei, mert takarja még egy-két dombhát, felém hajlik az öregasszony, kezében még mindig a bankjeggyel:

– Ugye, maga ismer engem? Ugye, tudja, hogy ki vagyok? – érdeklődi suttogva.

Eltűnődöm kissé titokzatoskodása fölött, s jobb híján rábólintok.

– Na ugye, hát mégis jól sejtettem én. Maga elejitől fogva tudta, hogy én özvegye vagyok V. Mózsinak, akit tizenegy esztendővel ezelőtt megöltek.

Meglepetten kapom rá tekintetemet, de nem hagyja, hogy kimagyarázkodjam. Tudja ő jól, hogy én már az első pillanatban felismertem őt az ő nagy bajában, miért is szállt volna meg a könyörület, ha nem így van? Különben is gyakorta tapasztalta, hogy segítenek rajta az emberek, mióta tizenegy esztendeje valakik, azóta sem derült fényre, hogy kicsodák, egy borjú áráért halálra késelték az ő vásárból hazatérő urát. A televízióban is beszéltek róla, tudja jól, ismeri azóta őt a világ. Szegény jó ura úgy hagyta ott egy árva kecskével, két tyúkkal, már-már munkaképtelen öregen, most is a lányától jön, tőle kapott valami útiköltséget, amit úgy kárrá vallott e nagy-nagy tolakodásban.

Nem kíváncsiskodom, nem faggatódzom, elmotyorássza ő kérdezetlenül is a magáét, s miután ígyen megosztotta vélem sorsát, megnyugodva a pénzt is elteszi.

Nagy havú békesség honolhat így már bennem is, mire célunkhoz megérkezünk, hiszen végeredményben annyi történt csupán, hogy segítettem egy picikét törlesztenem a világ tartozásaiból.

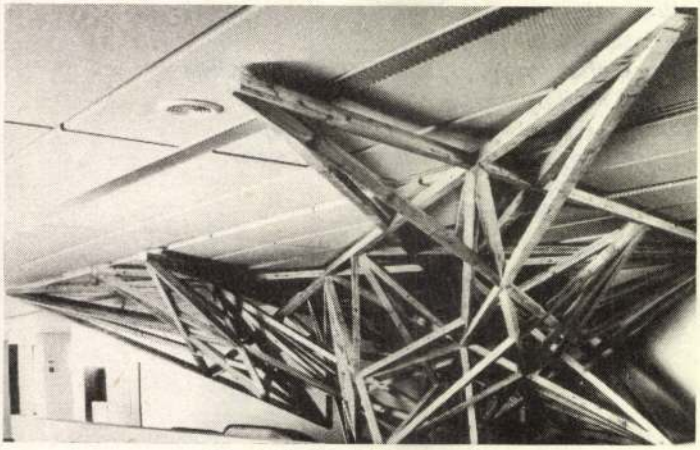

Katedrális (Paul Cèzanne-nak)

Szú

Hajnal feszegeti az éjszaka páncélszekrényét,
hajnal emelgeti az álmok fedőköveit,
hajnal robbantgatja a sötétség bunkerét.
Védtelenül fekszem bőröm huzatában,
bőrhuzatom a levegő tokjában, a légtok
a percek kazettájában: összevissza torlódó,
lökdösődő, követelőző percek.
Az idő stréber lüktetése, civakodó
meghatározottságaim, megfejthetetlen másságaim,
viszonyom a szellemekhez:
elporladt szerelmesek nyögnek egymás markában,
igazságot követelnek, vagy egyéb lehetetlent.
Csókjaim nyomata az enyészet, tudom,
de minden ölelés nem lehet végítélet –
eszement patrióták hányódnak odalent,
lehetetlent követelnek, vagy hasonló igazságot.
A híd derekának meg kell pattanni, tudják,
gömbvillám közepében rázkódik már a jószág,
a bolondok, a házatlan bolondok,
templomaik tégláit mégis fejemre szórják.
Viszonyom a föld szellemeihez most cifra
térviszony: teremet bitorolják, már benne élnek:
ennek a rám roggyantott éjnek ki vet véget?
Szú kattog, szú rágcsál az íróasztalomban,
másnak már régen másnap, nekem örökös most van.
Perceg a szú, szuvasodnak a percek,
ébrednék, hallgatnám a hajnal füttyjelét,
s rám zuhannak a voltak, eltemetnek.

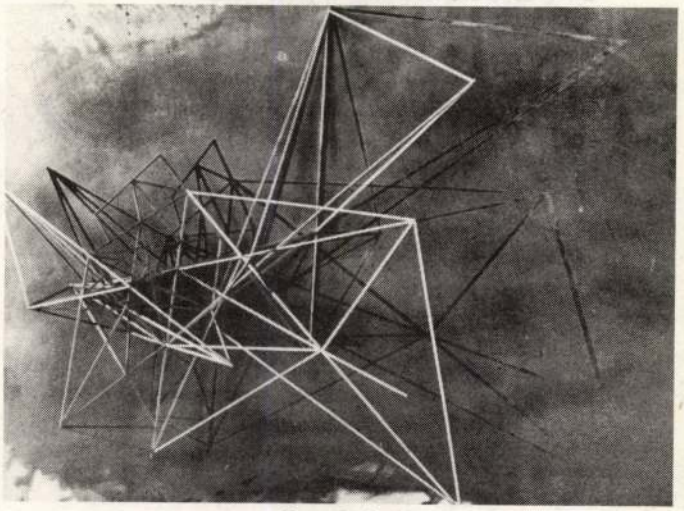

Fotoobjekt

Bizánci epigramma

Csak addig, amíg hitek hatalmas hippodromában
futnak a cirkuszi pártok, mintha mennyország
képernyőjén szaladna szentek hibbant mosolya,
míg a szeráfi hangzavarban ikongyártók s
képrombolók között a holtak is mind nyilatkozni
fognak – fogathajtók, kofák, történetírók,
himnuszköltők s ereklyeárusok egyetlen nimbusz
légüres terében hazudhatnának bármit
az aranyozott légszomj fényködében, fényévekre
önmaguktól egy kísérleti bura birodal-
mában, mintha a Bölcsesség szent kupolája alatt
a szabadság aszkéziséről tátoghatnának
valamit, s nem a hajnali holdról: a versről, amely,
mint Galateia elefántcsontszínű melle,
világlik az élők karneol éjszakáin –
csak úgy, ahogy írni lehet. Csak úgy, ahogy
élni lehetne... Csak addig, amíg halni
lehet csak azért, mert élni akarni és
írni: szabadság.

KISS IRÉN

Könnyű lett volna

Könnyű lett volna fölpattanni arra a villamosra,
a legszebb tavaszi napon, friss huzat
sodort előre minket. Megtorpantam a sínek közt,
s néztem, a hátsó kocsi ablakán
hogyan bámul ki rám néhány rokon.
Szelidek voltak, ahhoz képest, fürtjeiket
ujja köré tekerhette a szél. Esernyő volt náluk,
hát ezért nem szálltam föl, mit kezdjek
két megálló közt ennyi megbékélt rokonnal?
Engem vígan eláztathat a zápor, ahová ők lettek,
ott az éberség fölösleges, dehát nem lett bajuk,
mert ott lógnak mind egymás nyakán, a villamos
hátsó falán, s megnyergelik az ütközőket.
Egyik sem rokkant bele, és még valami
céljuk is van, de azok az átkozott esernyők
a verőfényben, ahová ők utaznak, én meg
két ütköző közt, talpfába gyökerezve.

ORAVECZ IMRE

Szajla

(Tanulmányok egy regényhez)

ALKALOM

Emlékszel még, barátnőm, arra a reggelre,
a dűlőúton, a falu felett,

te talán elfeledted,
de én nem,
én ma is ott látlak,
mikor elmégy az utcán mellettem,

még nem szállt fel a harmat,
de már melegen sütött a nap,

a nyári szünidő kezdete lehetett, június,
kalászát hányta már a búza,
körülölelt bennünket két oldalt,
eltakart a zöld fal,

fürj szól a közelben,
jött a suhintás,
és rávágott a pitypalatty,

csak ketten voltunk,
napszámba jártunk,
és kapával, tarisznyával felszerelve
társainkra vártunk,

könnyű kartonruhát viseltél
és rövidujjú blúzt,
már domborodott alatta melled,
de még ártatlan voltál,
szőke, mézszínű és szép,

borzongtál kissé,
karodon felálltak a pihék,
de várakozón néztél rám,
hogy mi az a fontos,
mit mondani akarok,

szeretőd és oltalmazód szerettem volna lenni,
mint Iluskának Jancsi a János Vitéz*ben,*
bár csak hadiárva voltál,

– Edd meg az ebédet, Robika. Edd meg holnap is. Meg holnapután. Mindig
– De hát azt nem szabad, Nándi bácsi!
– Kanalat találsz a konyhában. Siess, mert kihűl.
A kölyök nézte az öregembert.
– Mire vársz? Azt hiszed, nem tudom, hogy te néha titokban...
A fiú beharapta a szája szélét. Meleg, barna szeme volt.
– A rizslevest soha – mondta. – Azt a mami úgy önti össze a maradékból.
– Nem sok az a harminc forint, amit elkér az ebédért. – Az öregember nehezen formálta a szavakat. – Öntsd ki. Öntsd a lefolyóba. Én is úgy szoktam – tette hozzá fáradt, cinkos vigyorral.
– A vécébe? –
Az öregember örült, amiért a házmesternének ilyen nagy, derék fia van. A fiú átlépte a vékony, hálóinges testet, kiöntötte a levest, lehúzta a vizet. A palacsintákat marokra fogva visszaguggolt az öregember mellé.
– Muszáj? – kérdezte. – Muszáj itt megennem?
– Vidd el... – Az öregember torka kiszáradt. – Vidd el a pénzt a kisfiókból. Háromezerhatszáz forint. A kulcs ott van a párnám alatt.
A gyerek nem mozdult.
– A telefon mellett találsz egy darab papírt. Van rajta egy telefonszám. A Gizike nénié. Tudod, ki az. Hívd fel, és mondd meg neki, hogy jól vagyok. Mondd, hogy moziba mentem.
– Moziba?
– Menj már.
Az öregember szinte derűsen nézte a vásznat. A kamera a távozó házmestergyerek húsos hátát mutatta, majd a nyikorogva becsukódó előszobaajtót.
Felberregett a telefon. Az öregasszony mozdulatlanná dermedt. Lassan az ágy sarkába húzódott. Meredten nézte a készüléket. Óvatosan, mintha attól tartana, meghallja valaki, besöpörte a kártyát a lepedője alá. Körbebástyázta magát a vánkosaival. Magához ügyeskedett egy újságkivágást, majd ugyanolyan lassú, nesztelen mozdulattal a ceruzájáért nyúlt.

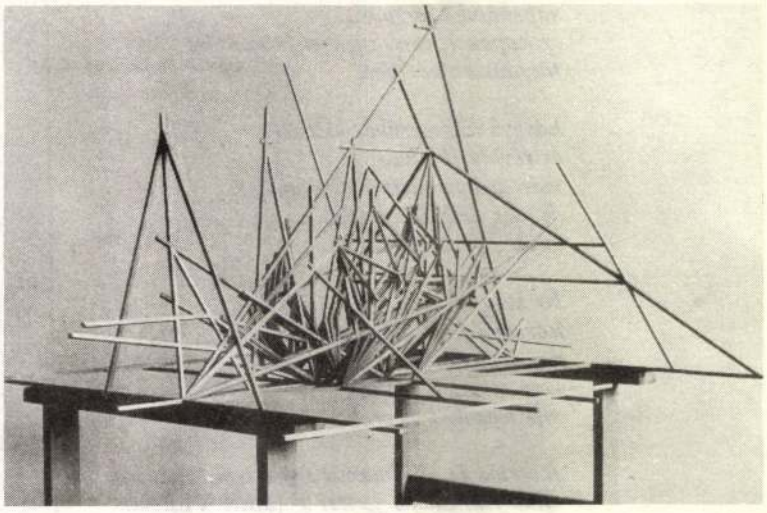

Fekvő test

az Isten, vagy mindkettő, vagy egyik se – Krisztus az, aki föltámadt. Ő az, aki föltámadt. Ez az a mondat, melyet ezek a csenevész fatákolmányok, ezek a bordák újra meg újra elénk tolnak.
Akármilyen tartózkodón vagy metaforikusan értelmezzük mindezt: ez a legfontosabb mondat, végül is ezen áll vagy bukik minden.

Az anyag
A műteremszobában, egy anatómiakönyvben egyszer könyvjelző cédulákat találtam a következő helyeken: lapocka (kar), lapocka (mozgás), medencecsontok, lábszár (felső, alsó), lábfej, medence, gerinc, mellkas, csontváz (és izomzat), koponya.
Szóval így állunk? Csontok? Fadarabok? Örökkévalóság? Üdvösség? Halál? Uhu ragasztó és föltámadás. Cézanne zsíros festékdarabjai. Ezek a corpusok és társai a mi a művészet? kérdésre számomra nagyon rokonszenves választ adnak: a művészet az ragasztó, forgács, lábszár, borda, szó, szó, szó – és! És minden, a lét titka, tragikuma, végtelensége, egyszeriségünk, üdvösségünk, elkárhozásunk, kikezdhetetlen tisztaságunk, kopottságunk (mely tán azonos bűnösségünkkel), ez az összevisszaság, melyet most épp a kereszténység cövekeivel kerítgetünk körbe, ez mind...
Megyik is a személyesbe kapaszkodik – hová máshová –, de mintha el tudná kerülni a most szokásos csapdákat: semmi sincs itt az elterpeszkedő én fontoskodásából, az ebből kinövő morális vagy esztétikai prédikációkból, és semmi a gépesített iróniából. Az irónia — harmadnapon — alászállt a fába, a ragasztóba, a csapolásba: az anyagba.

Hogy
Hogy mi a szent, azt nem mi mondjuk meg.

Az én címkéim
Reneszánsz művész, és nem modern.
A művész mint eszköz.
Nem vad, nagyon is finom, sőt elegáns, és hihetetlenül, példásan radikális; így vad igazán.
Nagy léptékű, nagyralátó, *régi*. Hívószó: Cézanne.
„C.-nál az ügyetlenség a legszorosabban összefügg a lényeglátással. Ha olyan ügyes lett volna, mint Picasso, Makart lett volna belőle." Komoly művész (amit például e sorok írójáról nem mondhatunk el, s ez *most* nem volna önkritika).
Kiugrott matematikusként elmélkedhetnénk a projektív geometriáról mint gondolkodásmódról, a térről mint bölcseleti problémáról (az élet nehéz).
Abszolút teret lehatárolt síkon ábrázolni: a regényírónak is ez a gondja.
Rend, ritmus, egység. Építkezés. Struktúra, struktúra, struktúra.
„Egyetlen almával ámulatba akarom ejteni Párizst."
Mantegna!!!
A Semmi konstrukciói?
Flaubert vágyregénye, mely nem szólna semmiről?
John Cage: I have nothing to say and I am saying it and that is poetry.

Who is who
Egy helyt csataképfestőnek mondja magát. Valóban. Azt is tudni véljük, milyen csatáról van szó. Arról, ami itt dúl bennünk és körülöttünk, ezer és millió áldozat-

tal, ezerrel és millióval. Lehet, hogy mi magunk is közte. De azért konokul motyogjuk a csataképfestővel: Nem. Nem adom föl.

Mintha

Mintha ezek a szobrok (is) azt a talán soha be nem teljesülő fordulatot mutatnák, amiben – mintha – a kor művészete állna. Az elégikus és rezignált helyébe mintha a tragikum lépne, nem elveszítve az iróniát (mert attól mi már, azt hiszem, nem szabadulunk; nem mintha kéne, illetve csak annyira, amennyire bármitől). Mintha logikus következménye volna ez a személyességnek, hiszen akármilyen sekélyesek is a léptékek, végtére is mi vagyunk azok, akik ... mi vagyunk azok, akiket bezúznak s megőrölnek, Max és Moritz mi vagyunk, addig-addig követte egyik csíny a másikat. – Dieser war der sechste Streich, Doch der letzte folgt sogleich.

A nevetségesség dicsérete

Folytonosan az elhallgatás, az önfelszámolás határán. Önmagát, az eszközeit, a céljait kell kérdésessé tenni: ez az egyetlen bizonyossága, létföltétele.

Mert hát annyi biztos dologgal vagyunk körülvéve, reálisan létezőkkel, az acélipartól a főpapok cingulusáig, a gumi óvszertől a főtitkárokig – igen, ezek a szeriőz dolgok.

Amit itt látunk, az a létezés határán ingó, nevetséges, mert egyszerre bizonytalan és kevély, félénken remegő és nagyszájú, tétova és magabiztos, piruló kamasz és nagy életű dandy, szóval nevetséges *önarckép és istenkép*. Nem tudtam ennél kisebbet mondani, kibicnek semmi sem drága, súlyát cipelje ő, a pálcikás.

Az utolsó csíny

„Nyomokat eltüntetni, nem keresni": „az ő élete is sok törődéssel és szomorúsággal terhes, és messze elmarad szavai mögött. Ha azonban másképp lenne, sohasem találhatta volna meg azokat a szavakat."

Megyik, a pók, csöndben szövi álmaimat.

Csak egyféle magányosság van.

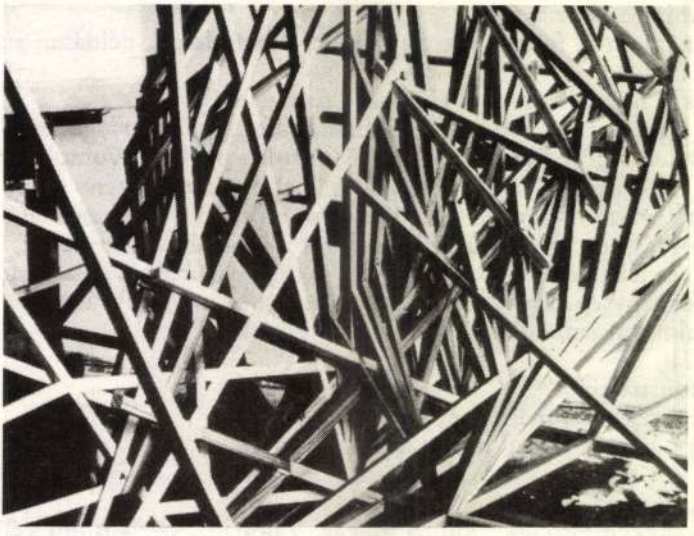

Fekvő test

„Merjünk magyarok lenni"

FELEDY PÉTER BESZÉLGETÉSE RÓNAI ANDRÁSSAL

– *Tulajdonképpen mikor, melyik egyetemre iratkozott be?*

– Az orvosira 1924 elején, mert egész középiskolás koromban az orvosira vágytam, és félig-meddig már meg is tanultam az évfolyam könyveit, azonban teljesen pénz nélkül érkeztem ki Erdélyből. Később kerültem a közgazdasági egyetemre, vállalva azt is, amit a kedves mérnök barátom, akinél laktam, az első időkben, mondott, hogy rendben van, hogy átmentél, de tudd meg, hogy egy közgazdásszal más diplomás ember nem fog kezet. No, ez a megbélyegzés egy kicsit még serkentette is az embert, hogy próbáljon megállni a lábán. Itt kezdtem el az egyetemet, hamarosan egypár tantárgyat nagyon megszerettem, ezek között elsőnek a földrajzot. Hamarosan Teleki Pál földrajzi szemináriumába kértem a fölvételemet. Ott már második évben elég rendes munkát végeztem. Kalotaszegnek a településföldrajzát kaptam feladatul.

– *Teleki Pál melyik tanszéket vezette?*

– Az egyetemet 1920-ban szervezték meg. Ő rögtön az elejétől kezdve tanára volt az új egyetem gazdasági és politikai földrajzi tanszékének. Végig tanított egészen 1938-ig, amikor kultuszminiszteri kinevezése után átadta az előadásokat, egyrészt nekem a politikai földrajzi előadásokat, másrészt Kádár Lászlónak a gazdasági földrajzi előadásokat.

– *Egy egyetemi tanár, aki az ország első politikusai közül való is egyben, mennyi időt tudott szentelni a tudománynak, diákjainak?*

– Teleki nagyon sokat. Pedig ha van politikus vagy a közéletben szereplő ember, aki nagyon sok szerepet vállal, nagyon sokféle munkát végez, akkor ő az volt. De csodálatos tehetsége volt arra, hogy mit tart fontosnak, és mit nem. A politikus ember, az államférfi egy csomó dolgot fontosnak tart, és időt szán értekezletekre, baráti összejövetelekre stb., amire ő abszolúte nem szánt időt és fáradságot; viszont amit ő fontosnak tartott, arra mindig talált időt, és hihetetlenül gyorsan és hihetetlenül jól olvasott. Nekem szerencsém volt, hogy beengedett a József nádor téri magánkönyvtárába, ahol Európa irodalmának egy igazi válogatása volt.

– *Szépirodalmának vagy szakirodalmának?*

– Szakirodalmának. De szépirodalom is adódott köztük. Az érdekes az volt, hogy nem tartotta szentnek a könyvet, mint nagyon sokan tartják, hanem a margóra mindig odaírta a könyvvel kapcsolatban a maga megjegyzéseit. S ami nagyon tetszett nekem, az angol könyvre angol megjegyzést tett, a francia könyvre francia megjegyzést, a német könyvre német megjegyzést. Tehát vele gondolkodott a szerzővel, és azon a nyelven rögtön a maga véleményét rá is írta. Ez csak úgy lehetett, hogy hihetetlen gyorsan tudott olvasni, annak ellenére, hogy ala-

egységeket. Ez a nyilvánvalóan szerzői utasítás szélsőségesen a szerkezetre tereli a figyelmet, a hasonlító, behelyettesítő struktúrára. Mert a jelentés megközelítése lehetetlen a paradigmák értelmezése nélkül" (in: *A zavarbaejtő elbeszélés* Bp., 1984.). A *Bevezetés egy valódi „szépirodalomba"* c. írásában (Jelenkor, 1985. 5. sz.) a befogadói hatás felől fogalmazta meg esztétikai értékítéletét: „Ha Esterházy tudatos nyelvművészetét az utóbbi évtizedek legmagasabbrendűen szemantizált epikájának véljük, akkor nem is a stílus ún. szépségére vagy társításos gazdagságára kell hivatkoznunk. Csak a szóművészeti tradíció bámulatos birtoklásával magyarázható, hogy az Esterházy-szöveg nemcsak megszólítja, hanem állandó újraolvasásra is készteti az olvasót."

Balassa Péter *Vagyunk* c. esszéjében (in: *A színeváltozás*, Bp., 1982.) nyomatékosan hangsúlyozta, hogy a *Termelési-regény* a hallgatás ellen való, „dialógust kezdeményező" mű. A sokrétű műfaj-, motívum-, stiláris, nyelvszemlélet- és világképelemzés egyik összegző következtetéseként határozta meg a regény „olvasásmódját": „Olvasáskor közelítenünk kényszeríttetik a vers- és partitúraolvasás strofikus, illetve vertikális *és* rétegelt metódusához. Ez a szöveg valamilyen egyidejűséget követel meg, lényegénél fogva, valamint *hálószerű* appercepciót. Mert a textus sokszorosan szőtt háló. Nem végigolvassuk, lineárisan, hanem körbe, sőt átlósan. Esterházy térben ír, nekünk térben kell olvasnunk." Balassa Péter írásai arról *is* tanúskodnak, mit jelenthet párbeszédet folytatni Esterházy művészetével. Bizonyára nem véletlen, hogy épp a *Bevezetés a szépirodalomba* c. kötetről írta: „Az egyoldalú és monologikus megismerés történelmileg-szellemileg halott illúziója helyett, a diskurzus tényében, amit puszta létével a mű leszögez, egyúttal meghatározza az igazság keresésének éthoszát is: merj tudni, merd gondolni, ami elgondolhatatlannak tűnt. Ez annyit tesz: az igazság nem bizonyosság, nem hazatalálás, hanem út. Tehát élet. Az egyedüli otthon ugyanis maga a diskurzus léte: többszólamú bizonyosság. A párbeszéd a haza, amely azonban meghalad minket" (*A látvány és a szavak*, Bp., 1987.).

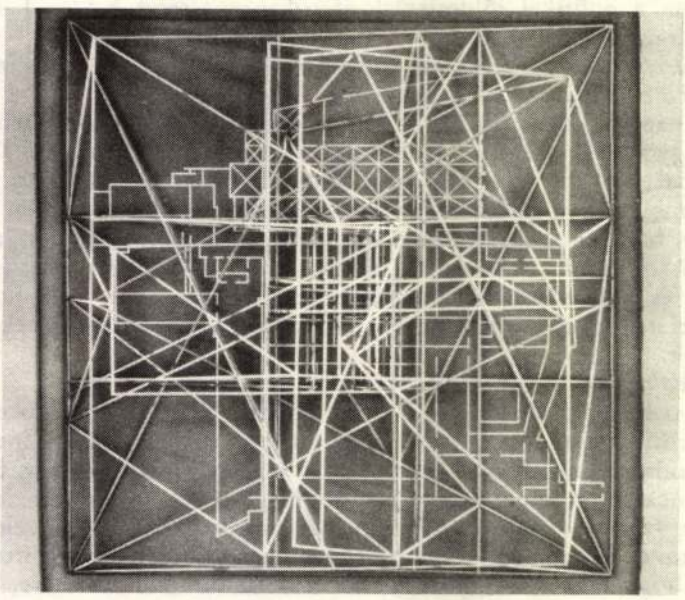

Santa Maria

FARKAS ÁRPÁD

Bolyongásaim

A VAJAS KENYÉR

Ne hagyd el zsörtösen a házad. Csitt-csatt, egy-két fedőcsattanás, s tányéromban hiába párolog már békésen a leves, elrobogó vonatom szele nem fogja megfújni, hamari búcsúval lebben is kabátom kifele az ajtón. Pedig kár volt loholni oly nagyon, mifelénk állandóan késnek a vonatok, télen a nagy havak miatt, nyáron, hogy a temérdek tengerpartra utazó felkászálódhassék, így aztán csak lézenghetsz a bakbűz állomások talponállóinak légykoszorús főzelékes tányérai között, míg nagysokára beszuszog a szerelvény. Túltömve, persze, mint rendesen, az első osztály egyik sarkában bukkanok egy helyre, azzal a hátsó gondolattal, hogy a kalauzzal majd rendezem a különbözetet. Rengő tokájú úriemberek szorítanak helyet, falatoznak épp jóízűen, a kis asztallapon a rejtvényújságra tálalva ropogósra sült csirke, nagy darabokat kanyarítanak belőle, s falják mohón, hámozatlan kígyóuborkával. Szájuk széle kifényesedik a zsírtól, s én nagy, habgalléros söröskrigliket is álmodom eléjük, mert beszélgetésükből kiderül, a csíki sörgyárba igyekeznek, afféle központi ellenőrök, kik aggodalmasan találgatják, vajon fogják-e majd várni az állomáson. Várni fogják, hogyne várnák, vigasztalom magamban őket, azok a sörgyáriak még hátsó gondolatát is kitalálják a vendégnek, nemhogy az elülsőt, hát ha még ellenőr is ráadásul. Ott fognak lakni a pompás Fenyő Szállodában, hol jó hideg víz zubog a csapokból, s lemoshatják majd az úti csirke maradványait. Jóízű falatozásukra nem, nem mozdul meg bennem az éhséginger, pedig reggel óta egy csupor tejjel vagyok mindössze, s már a delet jócskán elrúgtuk magunktól, de azért a kanyargós Olt egy-egy öble láttán megképzik előttem az asztalon hagyott párolgó levesestányér a rézsút napsütésben.

Csíkszeredában magam is leszállok, mikor csak tehetem, megszakítom itt utamat, mert tárt ajtókkal baráti házaspár vár, akiknél úgy érezhetném magam, akár otthon, csendes, cimborás paláverek tenyérmelegében. Bármennyire otthonos voltam s vagyok itt, most, mikor a ház asszonya megemeli a fazékfödőt, orrcsiklandó, sűrű, bezöldségelt csülkös paszulylevest kínálva, dacosan összerándul gyomrom szája, füllentvén, hogy nemrég lakmároztam, talán még rég nem látott, mesebeli eledelek nevét is említeni merészelem, egyrészt mert hiába jár csaknem estére az idő, ők most estek túl a kései ebédelésen, én pedig unalmasnak tartanám még egy tányér mosatlanítását a magányos kanalazgatásban, de valószínűleg még az otthoni sietségben támadt dac fiadzott meg bennem, büntetvén véle magam továbbra is szorgalmatosan. Mert azzal az elhárító mozdulattal, mellyel visszautasítottam a kedves kínálást, kezem gyomrom tájékára is téved: minden kétséget kizárólag az elidáig alattomoskodó éhségérzet első harapdálásait érzem; de már nincs visszakozás: az éhség arra való, hogy elverjük, mondogatta nagyapám früstökidőben, s kaszált még egy rendet. Elszívtam néhány cigarettát, megittam két pótkávét, elkortyoltam egy-két pohár bort, s gyomorpusztító gőggel hárítottam el magamtól a továbbiakban minden ételneművel való kínalmációt, mint aki nem is emlékszik már, hogy a táplálkozásnak is megvannak a maga fortélyai.

Alig másfél nemzedék alatt csak ennyit bölcsült volna a dicső utód?; kávé,

MEGYIK János

fakonstrukciók Alföld, 1989.1.sz.

Ursorompó

Toró Tibornak

amikor egyre szélesebb körben
kezdett elterjedni
hogy a végtelen egyenlő a határtalannal
s hogy bizonyos alapigazságoknak
vélt axiomák postulátumok
nélküli világ is lehetséges
s hogy egy ponton át számtalan olyan
egyenes húzható melyek a
köréje képzelt körön belüli
más egyenesekkel
párhuzamosnak mondhatók
s hogy a képzelet körét
akár a határtalannal egyenlő
végtelenbe is tágíthatjuk

közbiztonsági okokból
sorompóval zárták
le a végtelent
közönséges
fenyőfa-sorompóval

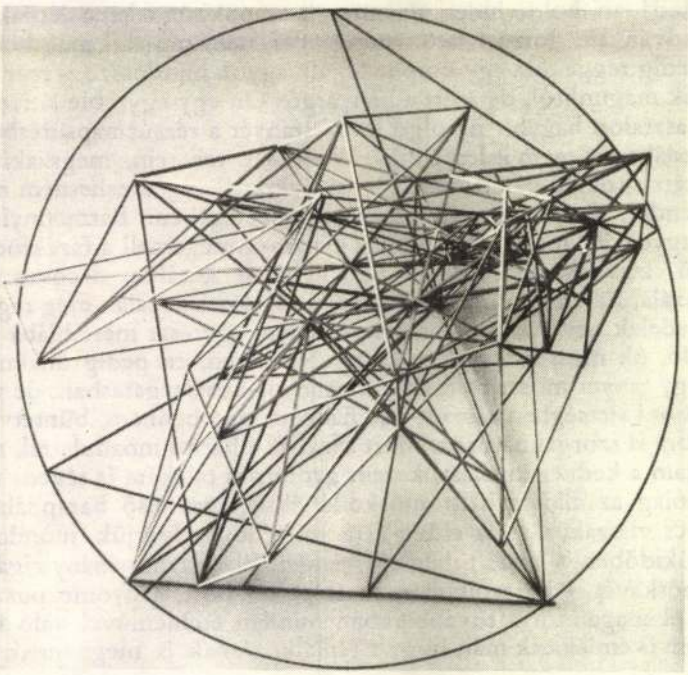

Hommage à Pascal

Meggyész Vilmos

illusztrátor

Németh Lajos: A pesti főtemplom története c. művéhez rajzolt képeket, meget közül 9 db igen sikerült ducz az Arch. Ért. 1890. évf. 248–254 lapjain is közölve van.

M. kir. állampénztár Szegzárd
Érk. 1904 MÁRC 14.
2746

Meggyesi Zsigmond

Szerepel az Ősi Tárlatok a Déri Múzeumban

N. N.: Megnyílt az Ősi Tárlat

Hajdu Bihar megyei Népújság 1968 XI. 26.

Meggyész Viktor

rajzoló

A budavári főtelplom 1737 körül /képzeletbeli rajz 1876-ból./

18.o.

Repr.:24.o. 12. kép.

Csemegi : Budavári. 1955.

Meggyesi Viktor
rajztanár

lásd

Weixelgärtner Viktor

alatt.

MAP MISSING

Megyesi Tamás, építész, egyetemi tanár. 3) Folytatás
a Mesteriskola VIII. ülésszakának programja, 1985–86.

Febr. 6. „A városépítészeti gondolkodás csapdái – a térfogalom kálváriája a 20. században. Megyesi Tamás előadása.

Febr. 7. „Tér- és környezetpszichológiai problémák a funkcionalizmus után" – Megyesi Tamás előadása.

Magyar Építőművészet, 1987., 1-2 szám, hátsó borító belső oldala.

Meggyesi Tamás, építész 2.) Folytatás.

a MÉSZ Mesteriskola Előadásai.

VII. ciklus ~~1980~~-82-84.

Meggyesi Tamás: a hagyományos lakókörnyezeti kultúrák felfedezése. Felhívás a hazai örökség rekonstrukciójára és továbbfejlesztésére.

IX. ciklus 1986-88.

A hagyományos lakókörnyezeti kultúrák újrateremtésének esélyei Magyarországon.

Magyar Építőművészet, 1989., 1-2 szám, 5-old.

Meggyesi Tamás, építész 1.) folytatás,

a MÉSZ Mesteriskola előadásai.

I. ciklus 1970-72.

Meggyesi Tamás: Rendszerelmélet alkalmazása az urbanisztikában.

II. ciklus 1972-74. A rendszerelmélet építészeti alkalmazása az urbanisztikai alkalmazásra. (I-II.)

III. ciklus 1974-76. Rendszerelmélet és településtervezés.

IV. ciklus 1976-78. A településrendszer-tervezés logikája.

Magyar Építőművészet, 1989, 1-2 szám, 3/4 oldal.

Meggyesi Tamás, építész.

Pályázók, 1986.

Hübner Mátyás építész 1965-ben végzett az ÉKME Építészmérnöki Karán. – A városrendezés szépségeivel és, buktatóival ismertették meg Ihrig Dénes, Meggyesi Tamás, Korbonits Dezsőné és Füle Lajos.

Magyar Építőművészet, 1987. 4–5 szám, 88-old.

MEGGYESI Tamás épitész

Ybl-dij.1992. = Magyar Épitőművészet 83,1992,5. 57.ill.

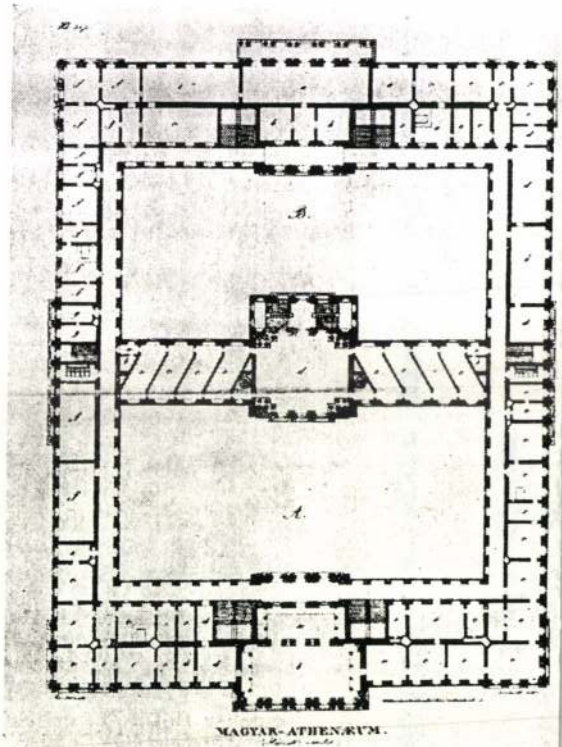

347. Joó János rajztanár Magyar Athenaeum te
1841

A szakirodalomból ismert adatokon kívül meg
lítjük a debreceni nagykönyvtárban őrzött és

Képzelt interjú Megyik Jánossal

Belép. Tud lépni. Fején puha, kezdettől elirigyelt kalap. Némiképpen flegmán horpadásos holmi. Azonnali döntés: ma nem fogom egyszer sem elkunyerálni tőle. Ha ennyire nem adja, nyilván irigy. Lehetne nem az, hogy lenne kalapom. Hiába. Leereszkedik a szakadt huzatú fotelba. Tud leereszkedni. Vörösbor, na, mi van, namivan.

Riport. Nem. Dehogy. Minek? Mindegy. Nemmindegy. Minek nem nyilatkozik egy ilyen?

Nem és nem. Csináld magad. Mint a mozgalom. De jóváhagyod! Nem. Elolvasod? Esetleg. Ha megjelenik. Lehet? Nem. Hagyjál pihenni. Én nem marháskodni jöttem el hozzád.

– Szolnok?

– Szolnok. 19... fontos ez?

– Nekem nem.

– Akkor hagyjuk.

– Megkaptam a meghívódat.

– Na látod, ez már valami. Milyen meghívómat?

– Hát tudod! Egyébként Hamburgba, július 7-ére, a Kunsthalle bejáratához. Hogy legyek ott.

– Érdekes. És mi lesz ottan?

– Mi lenne. Felavatódik a műved. Aztán meg ottmarad örökre. Ha minden igaz.

– Kár érte.

– Igen. Nem. Érdekel? Liegender Corpus. Fekvő testet, vagy micsodát jelent.

– Ne erőltesd az idegen nyelveket. Azt gondolom, végül mégiscsak McEnroe volt a nagyobb. Ez a Borg...

– Te János, így nem kerekedik az interjú.

– Kérdezz okosakat.

– Igaz, hogy Werner Hofmannal...

– Igaz. Kiváló szakember.

– Én azt hittem róla...

– Az idén hogy hívják Abonyban a malacodat?

– Szóval, ez a műved a MEGYIK-katalógusban láthatónak a megnagyobbított változata, amerikai vörösfenyőből; a szobor dinamikusabbá vált ezáltal...

– Teljesen szakszerűtlen, ahogy ezt most elővezetted.

– Na jó. Mondom a méreteket: 6,5×6,5×3,6. Ehhez mit szólsz?

– Ez így senkinek sem mond semmit.

– Bevallom, nekem se. Nyáron fogtál hozzá, szakrális teret terveztél, a tér nyolcoszlopos görög templom...

– Szerűség.

– Ja. Fontos ez a szobor... a megnyitó...?

– Valakinek biztos. Minden fontos, amiben munka van. Akarod, hogy megint elmagyarázzak valamit a projectív geometriából?

– Nem lenne szerencsés. Eddig se értettem belőle semmit, miért éppen most kellene...

– Te, biztos vagy abban, hogy éppen te vagy a legmegfelelőbb kérdező ebben a témában? Például szobrászat és Megyik.

– Gondolom, hogy nem.

– Akkor miért nem hagyjuk abba?

Abbahagytuk. El se kezdtük.

Föláll. Tud fölállni. A konyha körül ténfereg a vörösboros pohárral, Szentpétery Csillával nevetgélnek. Hamburgban is éjszaka van közben. A görög templomszerűben már ott feszülnek a gyönyörű amerikai vörösfenyő gerendák. Liegender corpus. 1990. □ ***Zalán Tibor***

MEGYIK János

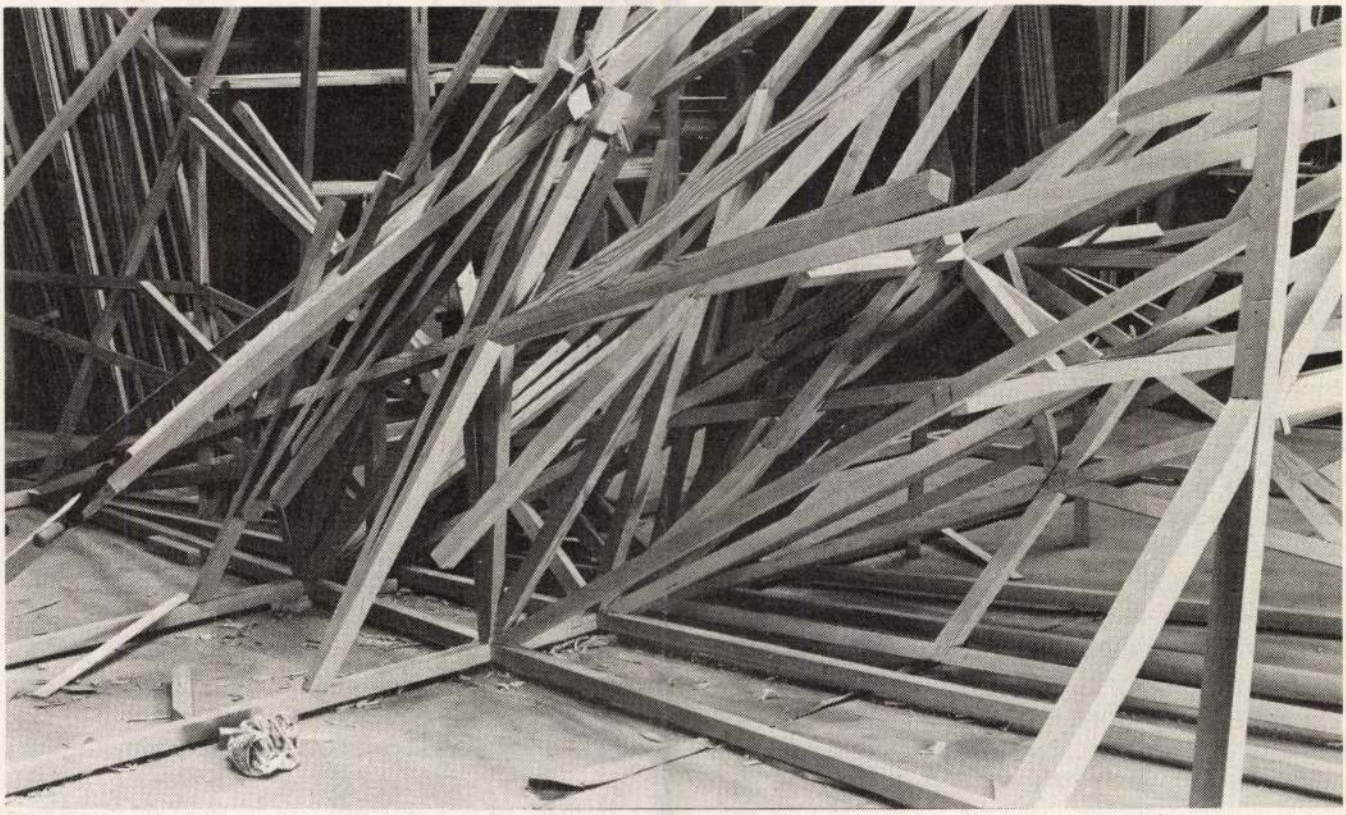

Megyik János alkotása

amelyek léte a 15. századtól bizonyított – szintén 1949-ig, a kommunisták hatalomra kerüléséig léteztek.

A faluközösségek különösen oltalmazták a lakókörnyezet, a helység utcáinak, patakjainak, folyóvizeinek tisztaságát. Érdemes Imreh Istvántól idézni a papolciak 1757-ből ismert törvényét a környezetszennyezők ellen. „A víz mellé, úgy az utcánkra is semmi házbeli szemetet, ganét, annál inkább akárminemű dögöt senki hánni, vetni ne merészeljen. A szőcsök, tímárok a csávált bőrököt belé ne mossák, se ne áztassák úgy a kendert se falu között se falu feljel vagy alól...„ A vizek szabályozásáról is a faluközösség vezetőinek kellett gondoskodniuk, s a közmunkák egyúttal azt a célt is szolgálták, hogy halászható legyen a patak, a folyó, vagy a tó. Meghatározott helyeken és időben tiltották, ill. korlátozták a halászatot és meghatározták azok módjait.

A korábbi évszázadok faluközösségei tehát – élükön választott vezetőikkel –, tudatosan szabályozták, fejlesztették és óvták környezetüket. A falutörvényekben és jegyzőkönyvekben szereplő szabályok csaknem megfelelnek egy mai tájrendezési terv szabályozási előírásainak. A különbség a két tevékenység eredményességében szembeötlő, lévén hogy régen a közösség maga jelölte ki és végezte el teendőit, addig az utolsó évtizedekben a felülről érkező vezetőkkel nem azonosult a lakosság.

A közelmúlt társadalmi, gazdasági feltételei között megváltozott az egyén érdeke is, a természettel már együtt élő, azt ismerő és hozzá érzelmileg kötődő nemzedék kihalt, s az újabb nemzedékek – az évszázados ismeretek és kötődés nélkül – nem törődtek a környezet alakulásával. A most újjászülető önkormányzati munkának újból meghatározó része kell legyen a táj, pontosabban a hozzá tartozó terület hasznosítása. Ehhez a munkához a korszerű nyugati példák megismerése mellett a magyar faluközösségek tevékenységének feltárása, bemutatása is rendkívüli fontosságú, hiszen 1945-ig a mai Magyarország területén is gyakorlat volt, hogy a falu vezetői – a bíróval az élükön – maguk döntöttek a határhasználat kérdéseiben és közös munkával alakították, tartották rendben környezetüket.

A különböző szakterület kutatóin kívül (erdészet, tájrendezés, mezőgazdaságtörténelem, néprajz) a paraszti tájhasználat, illetve a faluközösségek működése az önkormányzatok számára is rejt jövőt formáló értékeket. Az évszázados népi tájhasználat gyakorlata az utóbbi évtizedekben megszűnt. Nem véletlen, hogy csaknem a megszűnéssel egy időben – egy évtizedes késéssel – kezdődött meg a tájrendező mérnökök képzése. A társadalmi körülmények azonban az érdemi munkát nem tették lehetővé, s így nem fejlődött a szakterület, érthető módon kevés a jól felkészült tájrendező, s a táj állapota is egyre kedvezőtlenebb.

Mind funkcióit (használat, rendeltetés) tekintve, mind esztétikai értelemben vegyes, jellegtelen a táj és a települések képe. A politikailag manipulált terület- és településfejlesztés, az érdekek sokfélesége, az ismerethiány, és a felülről indult „a törvény rám nem vonatkozik" példa nyomán létrejött állampolgári fegyelmezetlenség, nemtörődömség következtében csodálatos tájak, tájegységek szennyeződtek el. A Balaton, a Dunakanyar, a nagyobb városok környéke szemünk láttára vált jellegtelen épületek halmazává. Félő, hogy az új, demokratikus társadalom vezetői jószándékú engedékenységéből tovább romlik a helyzet.

A kormányzatnak és önkormányzatoknak épp ezért hatalmas a felelőssége, hogy az „együttes érdeket" helyezze előtérbe, szabályozva az egyéni jogokat és tevékenységet, megkövetelve az állampolgári fegyelmet. Ma a tájrendezés két fő feladat előtt áll. Az egyik a helyi önkormányzatok munkájában való segítő részvétel, azaz a települési, területrendezési, tájhasznosítási döntések ökológiai megalapozottságának biztosítása, a beavatkozások hatásainak elemzése, a környezet esztétikailag magasabb szintű kialakítása. Meggyőződésem, hogy az önkormányzati gyakorlati munka egyik legfontosabb feladata a települések, tájegységek jellegzetességeinek, értékeinek tudatos felkutatása és fejlesztése. A másik feladat a központi irányítás munkájában való részvétel. Egy átfogó *Táj- és Környezetrendezési* vagy *Táj és Településrendezési Minisztérium* létesítését tartanám szakmailag helyesnek, amely a jelenlegi szakterületeken (víz- környezetvédelem) kívül az építés, a település és területrendezés-fejlesztés, valamint érintőlegesen az infrastruktúra rendszerek hálózati kérdéseivel foglalkozna.

Hogy mit várok ettől az átfogó irányítástól? Azt például, hogy nemcsak közlekedéstervező mérnökök tervezik majd az ország közlekedési hálózatát, amely településeket, tájegységeket emelhet fel vagy süllyeszthet el. Hiszen a feudalizmusból örökölt, és a szocialista diktatúra által tovább erősített egyközpontú országszerkezet – amely ma is és még hosszú ideig meghatározza mindennapjainkat – jelentős területi és társadalmi egyenlőtlenségek forrása.

Természetesen a szakmai, társadalmi előrelépéshez meg kell fogalmazni a tájrendezés – ma különösen – érvényes szakmai elveit. A döntések pártatlansága érdekében független szakmai testületet kell létrehozni – az eddig működő sóhivatalok helyett –, amely szakmai (ökológiai) és közösségi szempontból értékeli a különböző beruházások, emberi tevékenységek meglévő vagy várható hatásait. Bármennyire is patetikusan hangzik, de tekintettel hazánk adottságaira és szándékaira – Európához való felzárkózás, világkiállítás – a várhatóan erősödő idegenforgalomra, és elsősorban az itt élő népre, az összes társadalmi szervezettel és erővel (pl. Város-község Védő és Szépítő Egyesületek) összefogva Nemzeti Szépítési programot kell meghirdetni. Ennek keretében az ország minden településén az ott élőket és az idegent egyaránt vonzó esztétikus táji és települési környezetet kell teremteni. Ehhez mindenekelőtt szükség van egy új, nagy tudású, fiatal tájrendező nemzedékre, az állampolgárok környezeti és tájesztétikai ismereteinek növelésére (például *Tájesztétika alapfokon* című 100-100 képes, képenként 3-4 mondatos magyarázatot adó könyvsorozat). Ez utóbbiakra azért van szükség, mert – s ezt korábban is többször hangsúlyoztam – a táj jellegzetes elemeinek, a környezet szépségeinek nagy szerepük van a hazaszeretet érzésének, a haza, az otthon fogalmainak kialakulásában.

Az elmúlt évtizedekben az élővilág, a környezet védelmét, fejlesztését szolgáló intézkedések elmaradását mindig gazdasági-pénzügyi nehézségekkel magyarázták. Az eredmény; a gazdaság és a környezet tönkrement. Érdekes módon ott, ahol magasabb a környezeti kultúra, ott jóval sikeresebb a gazdaság is. Ezzel nem akarom azt állítani, hogy a két dolog között egyenes összefüggés van, de azt igen, hogy az élővilág megőrzése, a környezet fejlesztése hosszú távon gazdasági haszonnal is jár. □

Dezoxiribonukleinsav

Lacika esze nem meszelt eget. Jelleme se. Ha nem lép be annak idején az egypártba, kegyelemkenyérre szorult volna. De eszesen belépett. Attól fogva minden sátoros ünnepen kapott nagy pénzjutalmat. Ám jött a tudomány imperialista fejlődése, betört az a micsurinba is.

Lecsapja egy nap Lacika a könyvet Béla elé, ujja a szón: ezt olvasd el!

– Dezoxiribonukleinsav. Miért?

– Honnan tudod?! Már olvastad?!

Béla lett a Lacika logopédusa. Olyan egyszerű, csak lassan mondjad. Mondjad, Lacika, dezoxiribonukleinsav.

– Deboxi...

– Nem jó. Lassabban: dezoxiribonukleinsav.

— Deboxirukle... nem jó, hogy az ántikúdús! lova!

És akkor Béla elméjét megvilágosítá az Úr – lova. Várjál, várjál, Lacika. Fussunk neki mégeccer. Így mondd: dezoxi ribo nuklein sav.

És lőn!

– Dezoxi! ribo! nuklein! sav!

Lacika megutálta Bélát és kiszaladt az utcára, tudom! tudom! Dübörgött a heuréka. Tudom! Ezer métert gyalogolt Lacika és ütemre mondta. Jól begyakorolta. Így is tanította.

Eltelt harminc év, tanítványok tucatjai kaptak röhögősérvet, babéros igazgató Lacika elvtárs most vonul nyugalomba, picsogó nyuszikartársak búcsúztatják, mindent tud a jövedelmező talpnyalásról és tudja a savat. Dezoxi, ribo...

A dezoxiribonukleinsavat még mindig nem bírja kimondani.

Bányászkislány

– Kérem, én politikai kurva vagyok – mondta G. professzor. – A mesterségemet akarom gyakorolni.

Nem világnézeti mestersége volt G. professzornak, gyakorolhatta tehát becsületben. Az Eötvös Kollégiumban másfél hónap múltán Molière-t olvastak a forgószéli káderek. Köztük néhány tehetséges. Természetesen a kívánalmakat, a kikívánalmakat aggályos figyelemmel betartotta a professzor. Vizsgán első kérdés mindig az volt, hogy mivel foglalkoznak a kedves szülei? Bányászkislány vagyok – hangzott például a válasz. Kitűnő. Néhány kérdéske, néhány feleletke, kaparta a kitűnőt a leckekönyvbe a Montblanc-toll. A tollnak nincs szaga.

Békó tudatosan és megfontolt szándékkal utolsónak maradt. Studírozta az emberfajt, az időt és a miliőt. Hogy ki milyen fájú és hogy kit milyen fajzattá gyúr az idő és a miliő. Meg a Cél. A hangos beszédtől óvakodott.

Foglaljon, kérem, helyet. G. professzor pápaszemén át nézte a diák pápaszemét. Mondana valamit a...

Békó mondott, örömmel, némely dolgot beszéd közben értett meg, ahol lehetett, megemlítette, hogy a provanszálban még így, a latinban meg úgy, és hogy érdekes, hogy Itáliában eltűnt és hajlott és kettőződött és hogy csak azt volna jó tudni, germán és angolszász vidékre hogyan került, a történelem hozta-vitte, ámde erről pontosabbakat mondani még nem tud, mondta.

G. professzor behajtotta a leckekönyvet. Nem volt feledékeny ember. – És a kedves szülei mivel foglalkoznak?

Benézett a Gólyavár az ablakon. Árva gólya állt magában Gólyavárnak a tornyában.

– Apám orvos – felelte Békó. – Szőnyeg, könyvszekrény, gordonka, tetszik tudni, professzor úr.

A két pápaszem derűsen csillogott. □

Badó Barna

Bizonytalanság teszt

Mielőtt belefognék házilag fejlesztett pszichológia tesztem ismertetésébe, köszönetet mondok a panelházak éles eszű és lelemények tervezőinek, hogy említett képességeikről lemondva, hozzájárultak munkám sikeréhez.

Bevezető:

A panellakásokban járatlan vendégek kivétel nélkül zavarba esnek attól a hat ajtótól, ami a lakás talpalatnyi előteréből, szorosan egymás mellől nyílik. Bevezetem őket a szobába: még semmi hézag.

A vizsgálati személy felkészítése:

Búcsúzkodás közben kiterelem a vendéget a szobaajtón, aki a küszöbön túl azonnal vizsgálati személlyé válik. Ekkor én, a vizsgálatvezető, fennhangon locsogva valami zagyvaságot, megforgatom a tengelye körül, és félreállok.

A kísérlet lefolyása:

A vizsgálati személy tétován körbefordul, előtte a mellékhelyiség- bejáratikonyha- szoba- és előszobaajtó alkot áttörhetetlen falat. Ekkor meghőköl, orrlyuka kitágul, felhorkant, idegesen köröz, majd feltépi a kamraajtót, és ostoba képet vág.

Az elvégzett vizsgálatok utáni következtetés:

Hiába tágasabb a tér a többi ajtó mögött, biztonságban egyedül a kamrában érezné magát a pörköltön nevelkedett magyar.

Diadal

A délutáni csúcsforgalomban elhagyja a béketűrés a zilált idegzetű autósokat, és mintha egyedül rájuk kacsingatna a sárgán hunyorgó villanyrendőr, kiválnak a kocsioszlopból, és bőszen dudálva furakodnak előre.

Érdemes figyelni: ilyenkor kezdődik a gyalogoshajsza.

A járókelők már riadt csapatokba gyűltek a panelházak szurdokában, szemben az autóárral, a villanyrendőr kétoldalán. Valamelyikük elindul vagy mást lök a zebrára, mindenesetre az autósok beletaposnak a fékbe.

Mindenki átinal, csak két fiatal hölgy marad le. Ők tehetetlenül megállnak, és könyökükkel védik arcukat a trolibusz kavarta porfelhőben. Kis idő múltán a nyúlánk, nagyléptű szája elvékonyodik, és aktatáskáját maga elé tartva, átviaskodik a forgalmon.

– Látod, így kell ezt csinálni! – villan szeme a túloldalról.

Most következik a délután legszebb pillanata: autó fékez, s mintegy varázsütésre, leáll a forgalom. A vezető kihajol az ablakon, és nagyvonalúan int.

A szelíd, selymes hajú hölgy elpirul, ráeszmél nőiességére, leszegi fejét, és átlejt a zebrán. A túloldalon mosoly lopódzik ajkára.

– Tudod is te! – mintha ezt mondaná csillogó szeme az aktatáskásnak. □ ***Rott József***

Ez a betegség

nálunk még csak nincs is! Ó, lepődik meg kellemesen a magyar; hát még ha elmondom: ez a betegség Nyugati, jellegzetesen jóléti demokratikus viszonyok kicsapódása. Ők ott, szegények, immár kényszerítő társadalmi, morális íratlan parancsolatok közegében szakadatlanul nyelnek. Nyelik a dühüket, az igazságtalanság fölött érzett felháborodásukat, a valamiből való kisemmizettségük okán adódó odamondogatásaikat, vitriolos megjegyzéseiket. Társadalmi, erkölcsi, etikai viszonyaik egyetlen fegyvert engedélyeznek számukra: a higgadt vitát; holott néha ők is – ki nem? – ölni szeretnének, még ha végül sose teszik is meg.

Úgy látszik baljós, s immár szabad szemmel is kivehető szakadék kezd tátongani aközött, ahová a fajta (Nyugaton, drága barátaim) eljutott, társadalmi illetve biológiai szempontból. A törésvonal mentén pedig idegbetegekkel, neurózisokban szenvedőkkel, homályos hátterű öngyilkosságokkal van a part kirakva.

Mert a fajta, itt nálunk, ebben a tekintetben legalább olyan egészséges, mint a makk; vagy mint makkon hízott vaddisznó. Nálunk semmiféle civilizatórikus íratlan szabályrendszer nem kényeszeríti civilizált vitára, következésképp a köpés és odaütés elmaradása miatt neurózisba a polgárt.

Mivel az egészség öröm, örvendjünk neki, barátaim.

Kár, hogy homlokunkat ezenközben a bú felhősíti el. Mert arra kell tartanunk, oda kell elérkeznünk nekünk is, ahol például Svájc, a világ leggazdagabb és legbékésebb országa elfojtott haragok és megoldatlanságok okán szép rekordot tart öngyilkosban és lelkibetegben.

S itt már a pokol kénköves paradoxonai kezdenek formát ölteni elménkben.

Mert mi öngyilkosban és lelkibetegben rájuk verünk minden gazdagság és béke nélkül is; holott elfojtásokban nem szenvedünk.

Ki látott minket? Aki látott, adjon át! □

Kolozsvári Papp László

Hallható hangok, szavak

zorongásból, szorultságból *ki*szakadt szakadékok, szakadmányok, hogy inkább a szó szakadjon *szét*, mint a szív *meg*! Szorítókötés – a születés szigorát enyhítendő. Szavak szakmányban. Örök játszó tér. Zár óra és záró perc zökkenőmentes áthidalása. Szájba illesztett *híd* az első némaság és az utolsó némaság között.

Szavak, a „ne figyelj ide", a „ne figyelj rám" szerelmes visszakívánkozása. A „bármiről szólj, csak a hangod halljam" szűkmarkú szótlansága. Az „életem annyira legyen teljes, hogy teljesíthessem akaratod". A sziszegő kígyó marása: „szerelem és szabadság", a kettő. Ikerláng, amit meghallani könnyű, de élni vele...

És szemben mindezzel: a tántoríthatatlan törékenysége – –

De mit kívánnak tőlünk a hallható, a kiejtett hangok? Miért tolakodnak, torlódnak – miféle torra gyűlnek, miféle torkosság hajtja őket, takaros tarkasággal milyen ajtón dörömbölnek? Mit takarnak el tarkaságukkal? A hallható a *hall*hatatlant miért *szakítja* át? A halandó miért? A *hall*hatatlant. De kicsoda vérzik az „adj király katonát" kérése és a „nem adok" válasza e l ő t t és u t á n ? A *hall*hatatlanon vérzünk-e el, vagy a h a l h a t a t l a n vérzik mibennünk?!

És miről beszélek? Hangokról? Hanglejtésekről? Völgyek és magaslatok váltakozásáról énekel a vándor. Dallamokról? Az egymást kereső pillantások hullámaiban fuldokolva. Hanghullámokról? Szóteséstől a teljesség árnyalásáig (szárnyalásáig) ki igazodik itt el? Ki különböztet? □ ***Turcsány Péter***

Szabadság, elvtársak

Mi van akkor, amikor a semmi, váratlanságában is magától értetődően, egyszer csak körvonalakat kezd magára ölteni? Valami – vághatná rá bármely olvasó, ki hebehurgya módon nem veszi eszébe azt az eszméleti távolságot, amely a gondolatot a belőle születő matériától elválasztja. Próbáljuk most már a logika oldalvizén a konkrétság irányába navigálni szellemünk hajóját, midőn újabb kérdezésbe bocsátkozunk: hol tart ez elhúzódó pillanatban ki/e/s hazánk viszonya a ma létező legkívánatosabb társadalmi formával? Kimondtuk-e az igent? S választottunk mit válaszolt?

Tényleg, most akkor mi van?

Szabadság, elvtársak – mondhatnánk nyugodtan, mert a szavak nem tehetnek semmiről. Tett róla a rendszerbe foglalt őrület, mit diktatúrának nevezünk, hogy legfontosabb szavainkat, ideológiai nyersanyagát nem kímélve, idegen jelentésmázak foltjaival kenje be. Mi meg azóta is csak maszatolunk rajtuk, míg olyanokká válnak, mint ama tükör.

Kereszténység. Ebben az országban hirtelen sokan félni kezdtek ettől a szótól. Gondosan becsomagolt lelkiismeretük nyugalmát féltik a lelkek és templomok mélyéről kiáradó szellemtől? Meglehet, ilyen is van. De ebben az országban hirtelen sokan lettek melldöngető keresztények. Érték-diktatúra lészen eljövendő? Mielőtt szolid eleganciával előhúznánk hátsó zsebünkből a választ a kifejezés antagonizmusáról, vessünk egy pillantást a nemzeti falvédő feliratraira, ahonnét rémülten menekülnek nagyanyánk fakó-rózsaszín galambjai. Nagybetűs főnevekre váltani az Igét, igencsak kétes nyelvészeti vállalkozás. Amint azzal sem érdemes próbálkozni, hogy fölöttünkvalót, intoleranciánk igazolására, a saját képünkre és hasonlatosságunkra kreáljunk. Ez csak arra a bizonyos kígyóra emlékeztethet, lelkünkre ne szóljon a hasonlat, ami a fejétől a farkáig épp akkora, amekkora, visszafelé viszont...

Meg le kéne már szokni, véglet-ország polgárai, a dobozolásról is. Itt most minden mű prűd vagy pornográf. Itt ma mindenki volt-kommunista, zsidó, nacionalista vagy buzi. Nem lehetnénk mi mérték-országnak többnyire méretes lakói? Persze hogyisne méregetnénk egymást gyanakodva, annyi víz alatti homályban töltött év után. Való, hogy a gurráoptimizm sohasem állt jól nekünk, vagyis, csak semmi mámor, ahogy bádogszájú bácsikánk szokta mondani az első tíz percben rúgott gól után. De talán nem kellene már azon veszekedni, hogy a banketten a tulipános vagy a madaras bögréből igyuk a habos kakaót. És ha felkapaszkodtunk végre a Szabadság-hídra, rázzuk le magunkról az iszapos levet, és induljunk el mielőbb. Csak part felé vezet út, és már és még vár az ünneplő közönség.

a segély aránytalanul nagy része Lengyelországot illeti). Leachnek nincs kétsége aziránt, hogy az idén ilyen összeg megszavazásáról még álmodni sem lehet. A külföldi segélyekre szánt pénzből Leach szerint nemigen jut 300 milliónál több az új európai demokráciákra, s a jelenlegi gazdasági helyzetben egyik párt sem hajlandó arra, hogy a nép körében meglehetősen népszerűtlen külföldi segélyekre szánt összeg felemelését indítványozza. Leach azonban, csakúgy mint a Kongresszus tagjainak óriási többsége, meg van arról győződve, hogy az új demokráciák feltétlenül támogatást érdemelnek. Ezért azt javasolta, hogy a Bush adminisztráció kezdeményezzen tárgyalásokat a Paris Clubbal, azaz a világ legnagyobb hitelező államaival az államtól-államnak adott kölcsönök egy részének leírásáról.

Ami Leach törvényjavaslatát illeti, annak semmi esélye sincs arra, hogy valaha is törvényerőre emelkedjen. Gyökerében megváltozik azonban a kép, ha Leach (és Bradley) elgondolásáról beszélünk. Egyelőre legalábbis minden jel arra mutat, hogy a Kongresszus szívesen tenné megfontolás tárgyává az államtól-államnak kölcsönök csökkentését. Igaz, Leach indítványáról csakhamar kiderült, hogy nem a Fehér Ház sugalmazására készült, de ma már egyre valószínűbbnek tűnik, hogy a Bush adminisztráció nincs ellene. S hogy a Kongresszusnak mi a véleménye, azt le lehet mérni azzal, hogy Dante B. Fascall, a Ház Külügyi Bizottságának elnöke, a többségben lévő Demokrata Párt képviselője hat nappal Leach után egy terjedelmes törvényjavaslatot nyújtott be, amelynek egyik fejezete a volt kommunista államok megsegítéséről szól. Ennek a fejezetnek vannak részei, amelyek szóról szóra azonosak Leach javaslatával. Fascall nem hivatkozik Leachre és természetesen nem használ idézőjelet, talán mert azt tartja, mindenütt jó, de legjobb többségben lenni. A Ház külügyekkel foglalkozó bizottsága szeretné még a nyári törvénykezési szünet előtt megszavaztatni saját elnökének javaslatát. Erre meg is van a kilátás, mert a törvényjavaslatnak az a része, ami a magyarokat is érintené meglehetős népszerűségnek örvend. Eszerint tehát kilátás van arra, hogy a törvényjavaslat még az idén ősszel a Szenátus elé kerül, s talán az év végére...

Na de addig még némi víz lefolyik mind a Dunán, mind a Potomacon... □

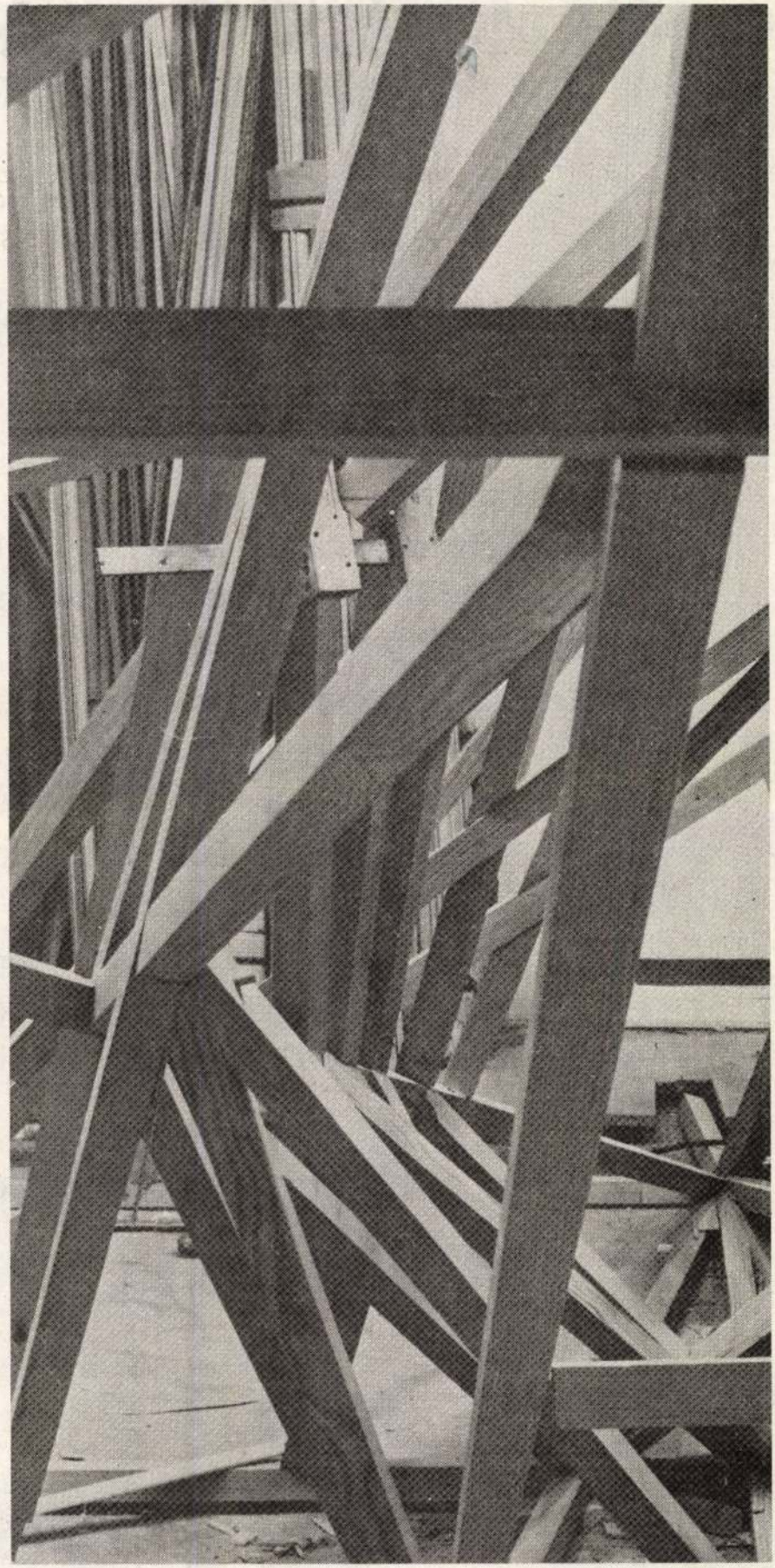

Megyik János alkotása

MŰSZERTECHNIKA
COMPUTER

A MŰSZERTECHNIKA

— egy év alatt tízezernél több **számítógépet** gyárt;
— országos **szervízhálózata** van;
— a legnagyobb tapasztalattal rendelkezik a **hálózatépítés** terén;
— **termékeit az IBM is felvette a katalógusába**;
— önnálló **CAD/CAM** irodája van;
— országos hírű **oktatóbázissal** rendelkezik;
— vállalja **kulcsrakész** felhasználói és alkalmazói **rendszerek** készítését;
— reklám és **óriás video** táblákat gyárt;
— sportpályákra **eredményjelzőket** szállít;
— együttműködik az **AEG**-vel a villamos hajtástechnikában;
— nyomtatott áramköri lemezeket (NYÁK) készít;
— **banktechnikai** eszközöket is gyárt.

Ha számítógép: MŰSZERTECHNIKA!

Központ: 1108 Budapest, Venyige u. 3.
Tel.: 147-6590
Telex: 22-5460
Fax: 157-0418
Levélcím: 1475 Budapest, Pf. 225

Bemutatótermek:
1075 Budapest, Majakovszkij u. 1/d. Tel.:122-1623
7621 Pécs, Citrom u. 5. Tel.: (72) 27-466
2800 Tatabánya, Tóth Bucsoki I. út 12.
Tel.: (34) 16-144/12-29, 12-19

MEGYIK János

91 2.46
10.18

Új Művészet

MEGYIK János

A Műcsarnok meghívja Önt

MEGYIK JÁNOS

Fakonstrukciók, fotogrammok, rajzok
című kiállításának megnyitására
1988 december 8-án, csütörtökön 17 órára

Megnyitja Dr. DIETER RONTE,
a bécsi Museum moderner Kunst igazgatója

Műcsarnok, Budapest, Hősök tere
A kiállítás 1989 január 8-ig tekinthető meg.

a hányatott sorsú, s
ségében apát vesz-
„beérkezett" Rol-
ntegy „új és igazi"
el. És az sem, hogy
-as évek elején, „a
adozó francia szó-
eket író Istratiban
üzületett elbeszélőt,
világ művészi meg-
Roland többeket is
és segített ahhoz,
koztassák írói tehet-
osabb az, hogy 1927-
elekvéstől, vagy in-
es jelenléttől húzó-
képviseletében" —
meghívást kap a
. És a „balkáni
hogy Rolland elne-
Kyralina (nem utol-
ő segítségével) hí-
rzőjét — több hó-
ikosz *Kazantszakisz*
a Szovjetuniót. A
változás élményét
gadni és rögzíteni,
i, hogy a valóság
nás, mint akár a
ropagandaszervek-
képek és leírások."
l lelkes levelek-
e Rollandnak, és

szük föl a kérdést, kiknek volt akkor igazuk?" Az Istrati típusú

Megyik János

több — magas rendű — „vallomás"-ra ihlette Kálnokyt. Ami-

MN. 1989.I9

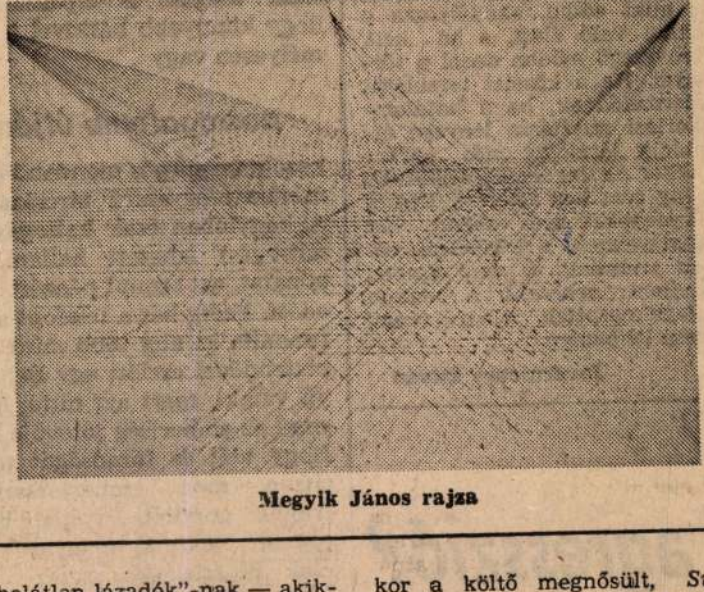

Megyik János rajza

„zabolátlan lázadók"-nak — akiknek beállítottsága sok minden-

kor a költő megnősült, *Sugár* Gyula, a kitűnő festő, nászaján-

er-
ör-
uk
ıg-
ıű-
ıy-
a
ek
zet
ör-
le-
ör-

ıa

le,
m
ét
o-
o-

ha... — így inik befejeznem. Ha valóban korszerű szabályai lesznek az egyesülésnek, a gyülekezésnek, bár csökken, de nem múlik el teljesen annak a veszélye, hogy a politikai sandaság, csakúgy, mint eddig, akadályozza e jogokkal való élést, s ha kell, törvényszegő módon dacol a törvénnyel. Ha a közélet torzulásai újratermelődnek, ha a hatalomgyakorlási szisztéma lényege átmentődik látszólag más időkre is, akkor a legdemokratikusabb törvény sem hoz áttörést. Ezeket a törvényeket nem szabad hát csodaszereknek, a küzdelem végének tekinteni. S nem szabad elfelejteni: nehezebb a bennük megfogalmazottak ellen tenni, de nem lehetetlen.

Javorniczky István

lmi agresszió?

kínos" helyeztek számának csök-

kalmazható, újdonsult televíziós-telefonos játék a „Bumm" — leánykori nevén „Flipp" —, és íme: csődöt mondott a honi távbeszélő-hálózat. Kedd délután magam is tapasztaltam, hogy könnyebb bárkivel is személyesen vagy

postagalamb útján

közölnöm sürgős mondandómat, mintsem egyszerű tárcsázással. A kagylóban csak kattogást és sistergést lehetett hallani, de vonalat, azt semmi pénzért nem adott. Pedig hát a telefont azért fundálta ki alig több mint száz esztendővel ezelőtt egy Bell nevű valaki, mert azt hitte, hogy ezzel az emberiség jótevője lesz. Hogy időt és fáradságot takarítson meg embertársainak. Aligha gondolta volna, hogy egyszer nekünk, magyaroknak csak bosszúságot szerez vele; hogy nálunk a telefonálás időbe és fáradságba kerül

ciók is túlszámlá
Hiába süket hetek
hiába van — iga
szabadságon az elő
katlanul magas szá
sem írja jóvá. Két-
pig is eltart a vizsg
a lakásról végzett
fejeznek be, s a v
a telefonnak ku
számlálók hibátlar
Kuala Lumpurral
csevegni. Az elő
közben arra gond
ra kellett a két-há
intervallum, hogy
ban megcsinálják
seket, s a száml
már tényleg jól
de előtte?

Mindezen — p
már aligha cso
Hiszen annyi has
éri manapság az
jóformán már bel
van egy másik
gyógyszeráremelé
sikerült eljutnu
nosztyban, hogy

Megyik János

lásd: Trombitás Tamásnál

(P. Szücs J.: Egy palack nitroglicerin)

Népszabadság, 1990. aug. 25.

Az „Építészet és képzőművészet" témához kapcsolódik, hogy 1985 decemberében adták ki annak a pályázatnak a díjait, melyet a bécsi ENSZ központ épülő kongresszusi centrumának képzőművészeti kialakítására írtak ki. Az épület 12 megjelölt helyén elhelyezendő

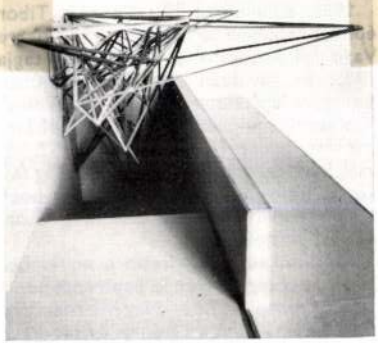

alkotásokra több, mint 900 képzőművész adott be az első fordulóban javaslatot, s a tervek alapján minden helyre három művészt hívtak meg, hogy a második fordulóban is nyújtsa be tervét. A második szint mozgólépcsője fölötti mennyezet kialakítására kiírt pályázat nyertese *Megyik János* szobrászművész, akinek konstrukcióiról lapunk 1981/6. számában közöltünk írást. Terve alapján a mozgólépcső fölé enyvezett fatartókból a helyszínen összépített térbeli rácsszerkezet készül, melynek modellfotóját itt közöljük.

A székesfehérvári Szent István Király Múzeum meghívja Önt
MEGYIK JÁNOS kiállítására, amelyet Néray Katalin, a budapesti Ludwig
Múzeum igazgatója nyit meg 1993. november 13-án, szombaton délelőtt
fél 12 órakor a Szent István Király Múzeumban (Országzászló tér 3.).
A kiállítás megtekinthető: december 12-ig, hétfő kivételével
naponta 10–18 óráig.

Timár Árpád
művészettörténész

Budapest IX.,
Üllöi út 119.
1091

F.k.: dr. Fülöp Gyula

MEGYIK

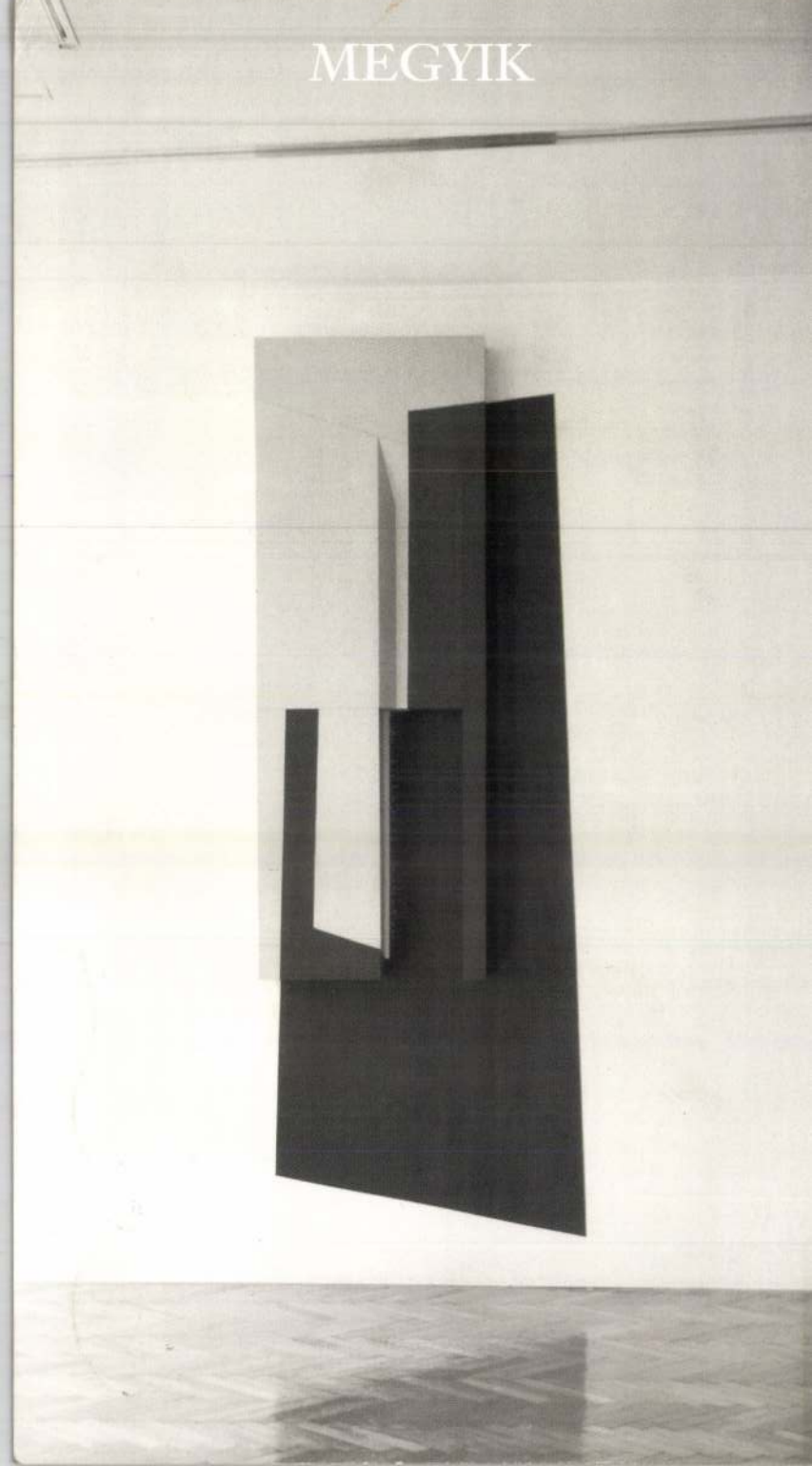

Megyik János, szobrászművész

„Ám nélkül", fa, 160×200 cm, 1975-81

5

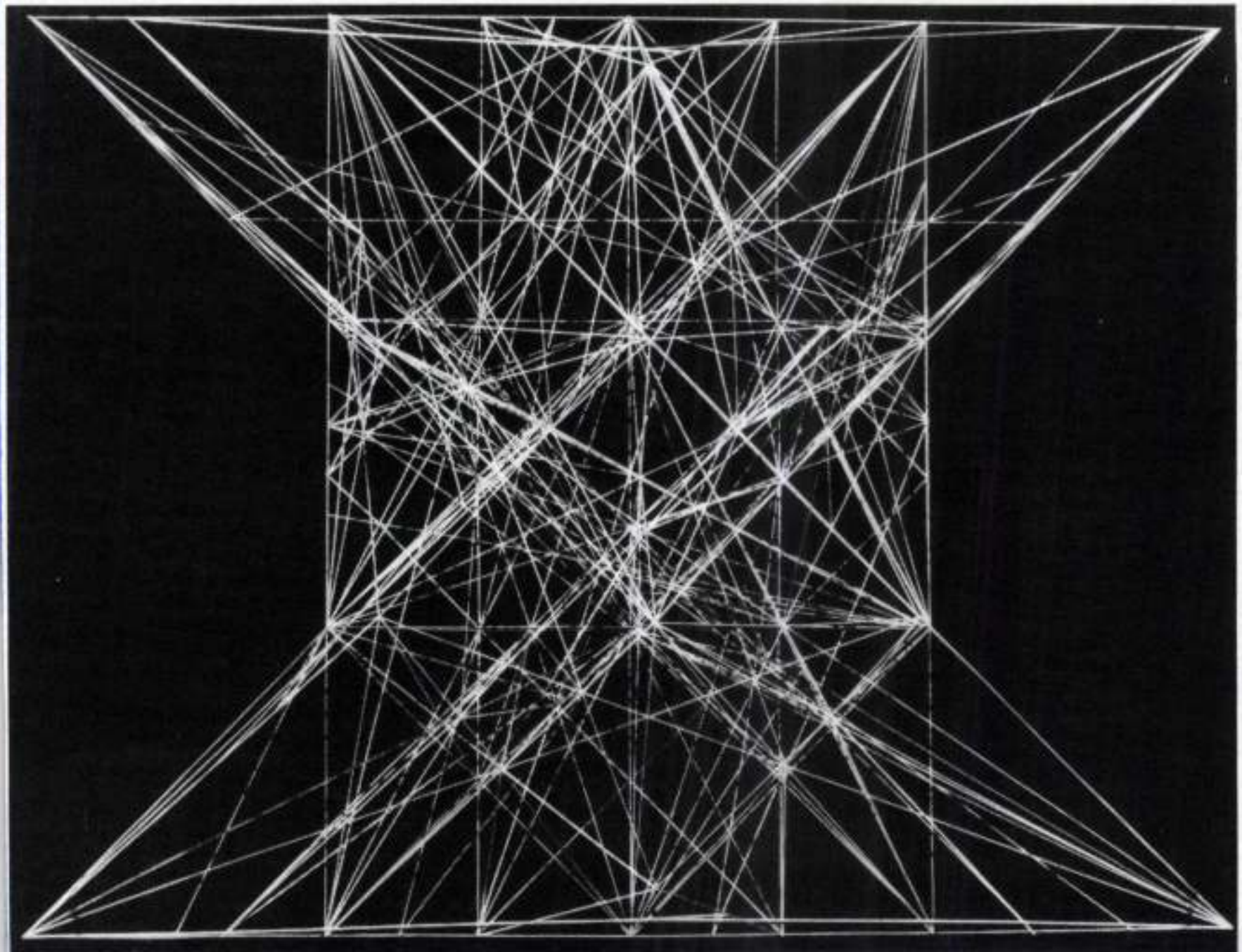

Tisztelet a Fülöföldnek.
Műnézet, 1983. jún. 45. old.

7

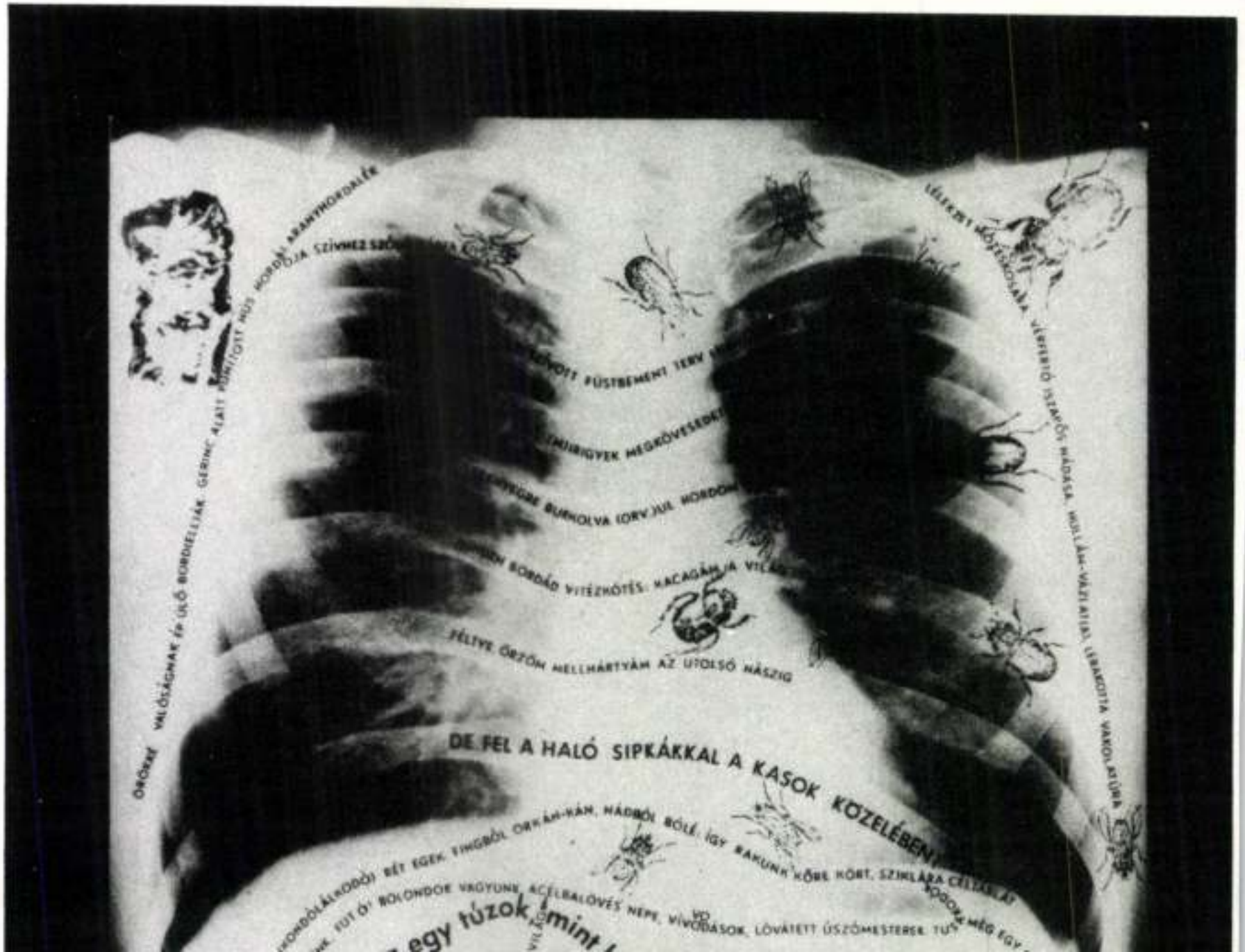
DE FEL A HALÓ SIPKÁKKAL A KASOK KÖZELÉBEN
FÉLTVE ŐRZÖM MELLHÁRTYÁM AZ UTOLSÓ NÁSZIG
egy túzok, mint

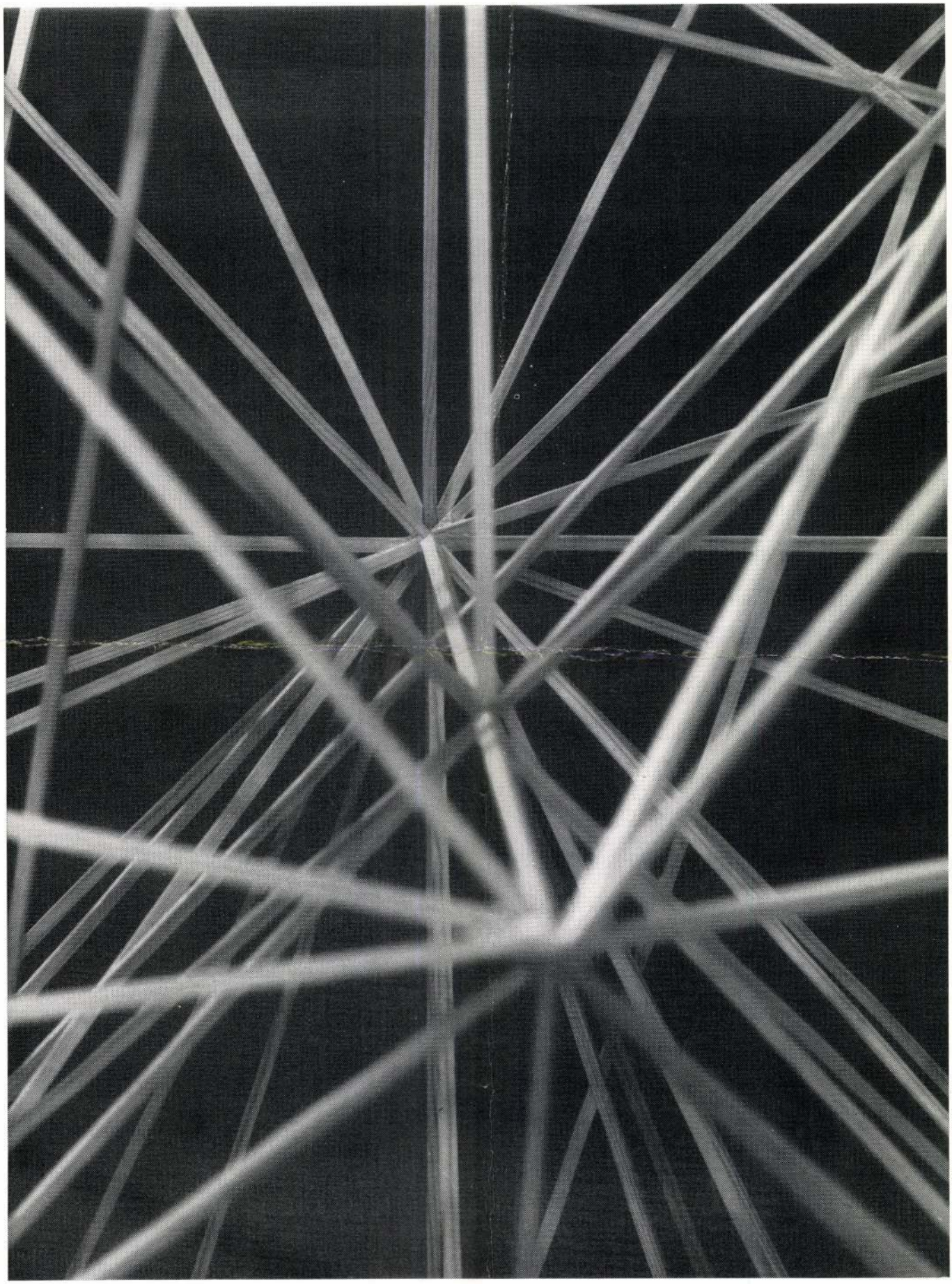

Megyik János: Cím nélkül, részlet, fa, 160 × 200 cm, 1975–81 (fotó Sulyok Miklós)

MŰVÉSZET

ART
89/4

Élő geometria

Megyik János kiállítása

Egy portréfilmben *Giacometti* arról beszélt, hogy minél többet dolgozik az őt foglalkoztató problémán – egy fejet mintázott, és azt hiszem, hat vagy nyolc évről volt szó –, úgy érzi: egyre távolabb s végül végzetesen messzire kerül a megoldástól. Szobrait egy bizonyos fázisban megrekedt kísérleteknek tartotta. A hasonló rendszerességgel munkálkodó *Veszelszky Béla* is kudarcként élte meg műveinek hosszadalmas megszületését s utóbb kényszerű félbehagyását. Ebben a felfogásban a „megfogalmazhatatlan", az abszolútum felé törekvő kép és szobor szükségszerűen „tökéletlen" és ezért befejezhetetlen, majd egy ponton – valójában indokolatlanul vagy a kudarc elkerülhetetlenségét felismerve nagyon is indokoltan – a „vereséget" nem titkolva torzóban marad. *Megyik János* számos munkája mutat ilyen kényszerű töredékességet. Olykor a címek is jelzik: a sűrű pálcikaépítmények tulajdonképpen *fragmentumok*. „Valamilyen ürességből, nyugtalanságból, nyomasztó teherből indulok el, ebből keletkezik valamilyen mozgás, mely átvált a természetesség érzésébe, és megint kétségbeeséssel, üresség gel végződik az egész" – mondta a művész egy *Beke László*val folytatott beszélgetésben (*Mozgó Világ*, 1982/12.)

Az első pillantásra nehezen áttekinthető konstrukciók kristályszerű szerveződést mutatnak. Azonban az ásványlét zárt, befelé, önmagára irányuló, kompakt tömeget strukturáló jellegével szemben Megyik művei „nyitott kristályok". Törékeny egybeépítettségükben nyoma sincs az önmagában nyugvó anyag háboríthatatlan egykedvűségének; a fapálcikák között áramló tér sem egyszerűen negatív formakontinuum, hanem eleven-megszenvedett atmoszféra. Munkái az „elemekkel spekuláló" *Jonathan Leverkühn* különös-misztikus kísérleteit juttatják eszembe, az ásványi kristályokból életre keltett szervetlen tenyészetben megmutatkozó emotív képességeket (*Thomas Mann: Doktor Faustus*).

A nyitott kristály kompozicionális értelemben a végtelenségig folytatható – ez a gondolat a már idézett beszélgetésben is felmerült –; ugyanakkor (pontosabban: *éppen ezért*) „a szerkesztést bárhol abba lehet hagyni". Ugyanúgy, mint egy organikus-absztrakt formaszövevény fejlesztését, mely az adott képsíkon (a vásznon) egy tetszőleges léptékű makroorganizmus metszeteként is felfogható; a formák burjánzása továbbterjeszthető a képkivágaton túlra – a végtelen térből egyre többet birtokba vevő fakonstrukció módján. „Az igazi alternatíva azonban nem a nagy tér beszövése, hanem a homogén fatömbbé sűrítés" – mondja Megyik. Valóban; a mennyiségi expanzió helyett az absztrakt-organikus festészet is egyfajta „sűrítés" felé léphet tovább: a magában örvénylő szín „formátlansága" felé. A homogén fatömb intenzív telítettségének a *rembrandt*i vagy *rothkói* „üres" színfaktúrák izzása felel meg.

A térbeli növekedést tehát célszerű egy ponton megállítani, és a folyamatot a belső differenciáltság irányába fordítani. (A jelenség a *Gaudí* életművében megfigyelhető mozgásra emlékeztet. Organikus formái előbb túlnőttek a szűken vett archi-

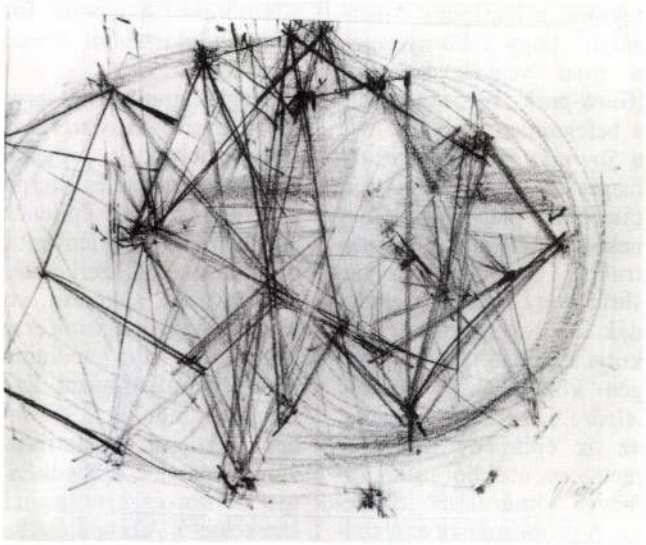

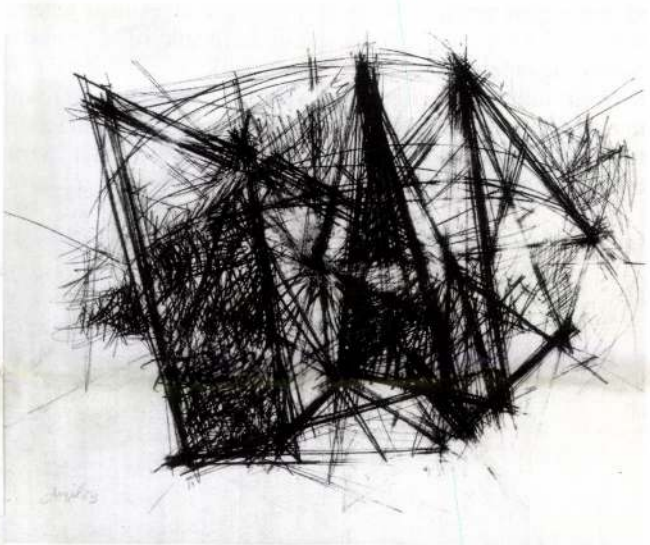

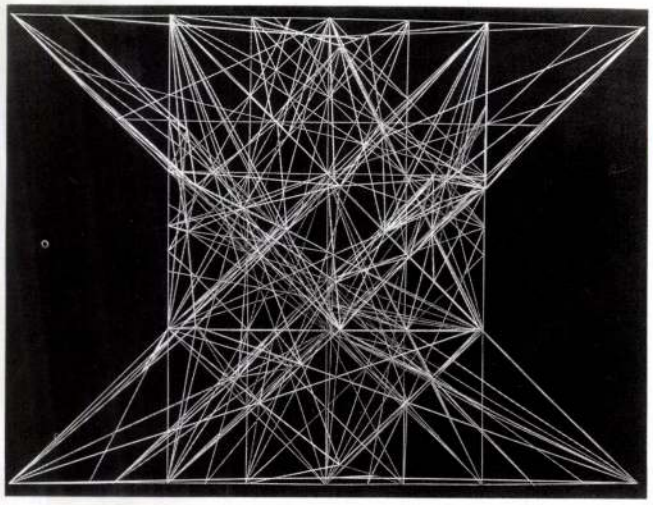

Megyik János: Rajz, papír, szén, 44 × 60 cm, 1963
Megyik János: Rajz, papír szén, 44 × 60 cm, 1963
Megyik János: Cím nélkül, fa, 160 × 200 cm, 1975–81

MEGYIK János

Exodus

Stúdió '88 kiállítás az Ernst Múzeumban

Kivonulás, de melyik? Az antik görög tragédiák színészeinek ünnepélyes távozása a színről? Ők annak tudatában köszöntek le, hogy mint művészek, aznap eleget tettek hivatásuk parancsának. Számukra a művészet a hódítás eszköze volt. Győzelmeik folyamán a nézőkkel együtt részesedtek az esztétikai gyönyörűségben, a katarzisban. Ott, azokban a poliszokban művész és közönség együtt kapta meg napidíját is.

Amikor az elmúlt évi, immár harmincéves Stúdió kiállítási termeit járom, a másik exodusra kell gondolnom: a bibliai *Kivonulás könyvé*re. Ott éjnek idején, a „rabszolgaság házából" vonulnak ki azok, akik a szabadságot keresik. És valóban, a katalógus élén a mottó *André Breton*t idézi: „Ma már csak a szabadság szóért tudok rajongani." A mi itt és most poliszunkban a „fiatal" és fiatalabb képzőművészeknek nincs szerződésük sem az Istennel, sem a hatalommal, sem a közönséggel. Utóbbiak sem anyagi, sem lelki, sem szellemi vagyonkájukkal nem kívánnak a mihaszna művészet oltárán áldozni. Így ez a kivonulás kevésbé heroikus. Inkább menekülés a művészetbe. A hátramaradottak szívesen jelölik ezt: „menekülés az őrületbe" vagy „menekülés a remeteségbe" címkékkel. Pedig tudják, a művészet, a kultúra a legjobb befektetés. Utilitárius buzgalmukban be is fektetik ezeket a sírba.

A művészek eme szófogadó társasága – a Stúdió – pedig nem tesz mást, mint ami a dolga. Önként kivonul, azaz bebújik műveibe: *„kiáll(it)"*. A művészetpszichológia mindig is firtatta ezt a folyamatot, most látható, milyen is az általánosságban, amit eddig szélsőséges pólusnak, tanpéldázatnak tituláltak. Akár úgy, hogy közvetlen az elrejtőzés, akár úgy, hogy az alkotók énjük átruházásával más objekteket „bíznak meg", hogy közvetítsék bezárkózásukat vagy kizártságukat. Nem értem, miért a „közönség" felháborodása, talán a rossz lelkiismeret elfojtása ez?

Más lehet egy-egy mű üzenete – ha egyáltalán van –, és más az ezek kontextusa által összegződő, az egész kiállítás előhívta összbenyomás. Az alábbi asszociációsor talán méltatlanul súlyoz. Bizonyosan akad jó néhány jelentős alkotás, amely félmondatokkal nem kommentálható. De a kiállításban benne van az egyes művek közötti távolság, az adhézió is. Ez a verbális felsorolás éppen a köztes terek lépéseit róva fogalmazódott meg bennem: az egész Stúdió '88 kiállításról. Hadd sorolom, ki mibe *menekült*, mert számomra ez az ige a kiállítás kulcsa.

*Ősz Gábor Szenvedély*e széles ecsetvonásai mögé rejtőzött. *Szirtes János Lelkiismeret*ét egy tó vizén hajókáztatja, amelyet primitív totemekkel kerít körül. *Havasi Ildikó Lélekjelenlét*ét egy plexidobozba zárja, és még varázsigével is őrzi: „...a lélek dolgai a lehetségesek és a lehetetlenek, de sohasem azok, amik vannak." *Gaál Tamás* ezt a nem létezőt fenyegeti a *Nyitott*

Bukta Imre: Méhek kiűzetése a kasból, fa, fém, 100 × 100 × 60 cm, 1988

A székesfehérvári Szent István Király Múzeum meghívja Önt
MEGYIK JÁNOS kiállítására, amelyet Néray Katalin, a budapesti Ludwig
Múzeum igazgatója nyit meg 1993. november 13-án, szombaton délelőtt
fél 12 órakor a Szent István Király Múzeumban (Országzászló tér 3.).
A kiállítás megtekinthető: december 12-ig, hétfő kivételével
naponta 10–18 óráig.

F.k.: dr. Fülöp Gyula

Lóska Lajos
müvészettörténész

Budapest II.,
Felsözöldmáli út 61-65.A
1025

MEGYIK

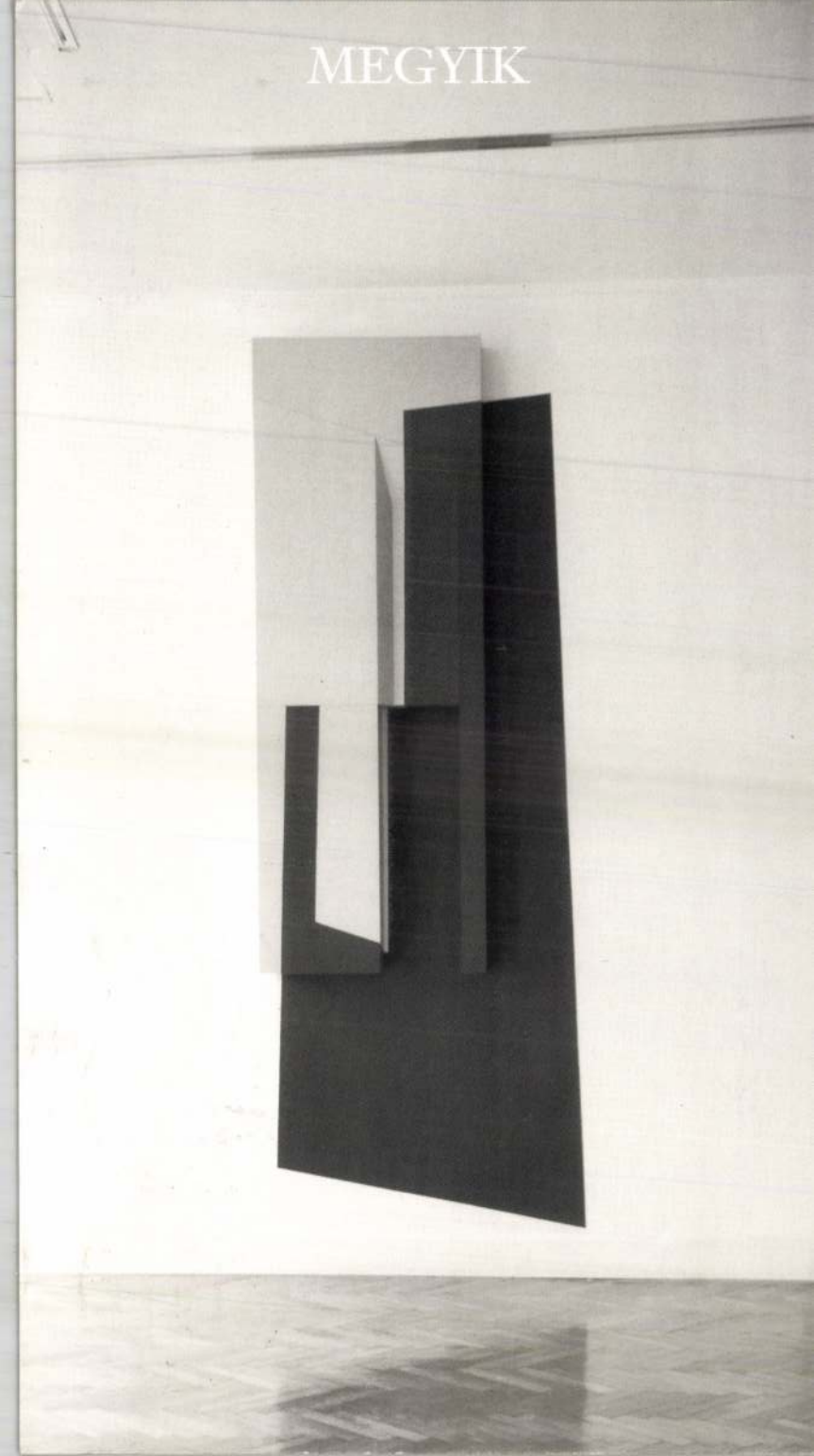

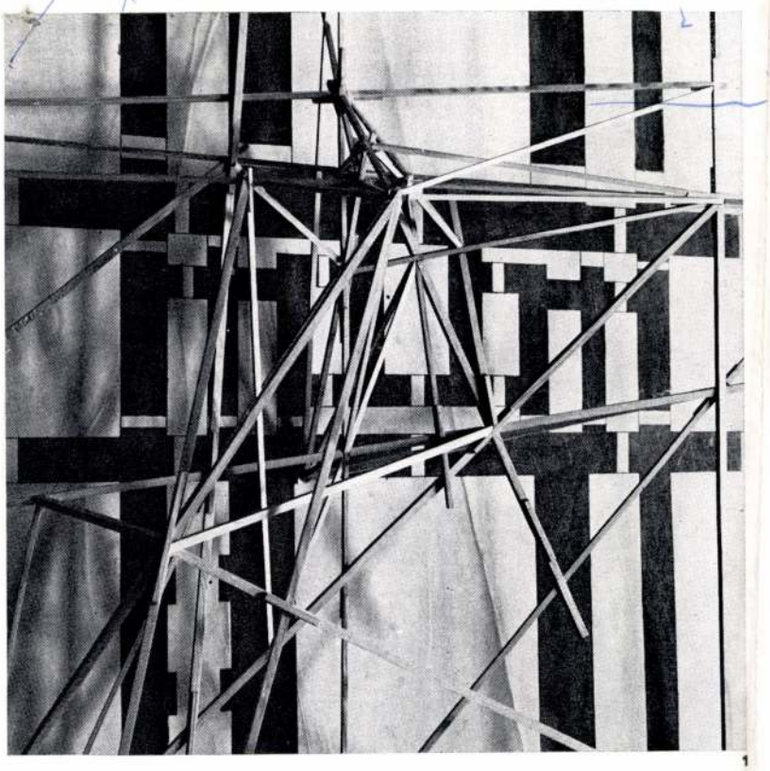

1

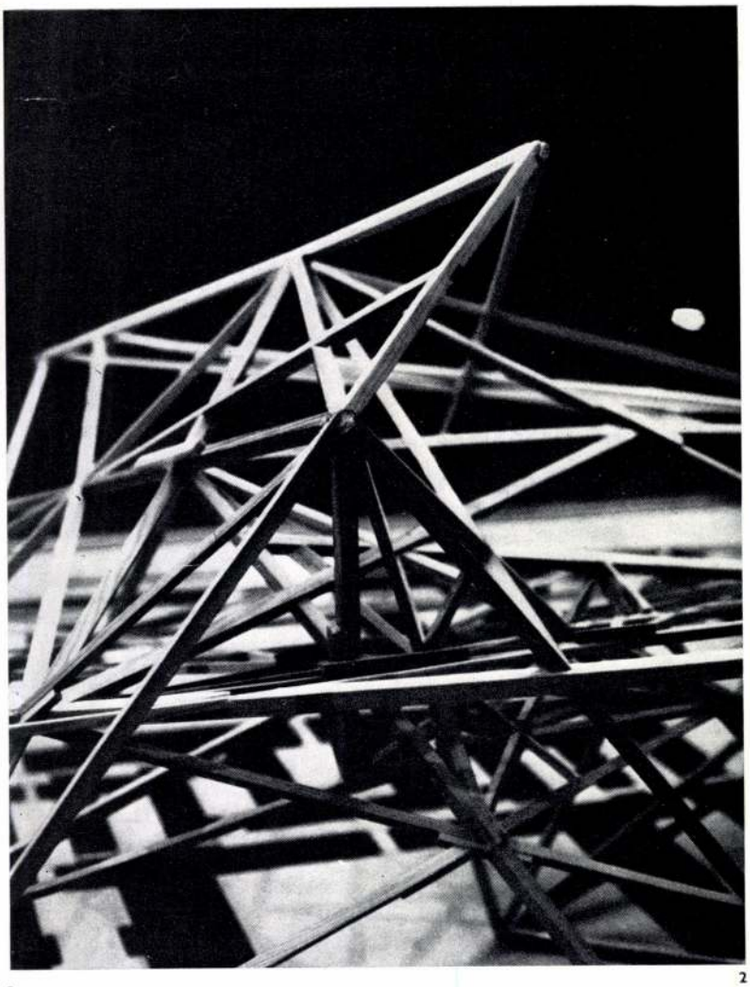

2

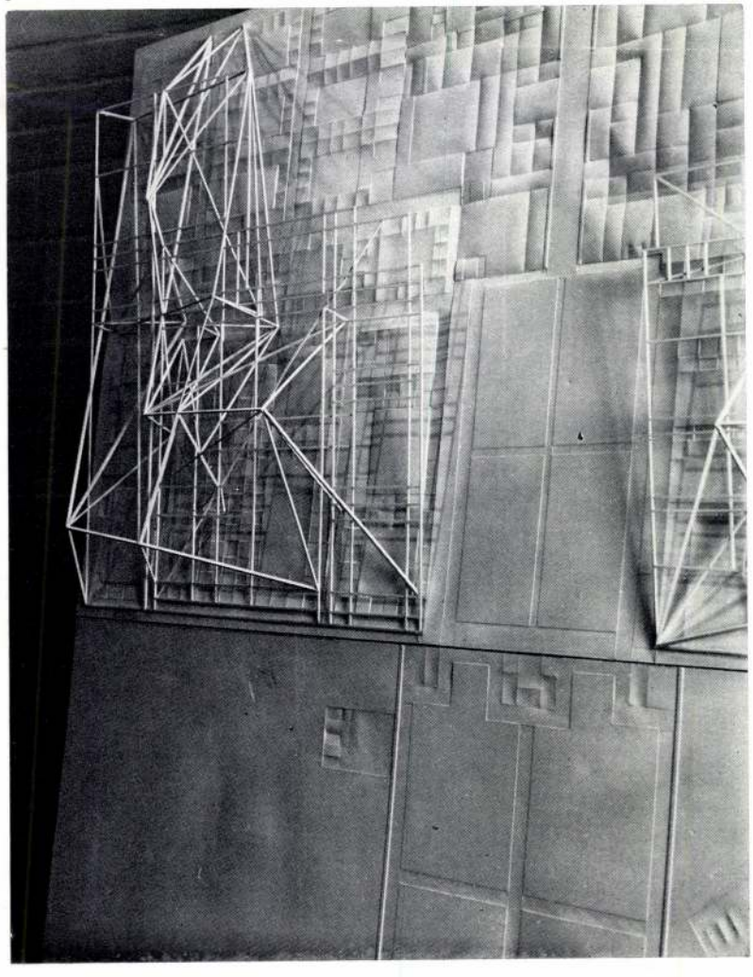

3

művészet

Alaprajz és geometria

Megyik János konstrukcióiról

Az alaprajz geometriája az építészet megközelítésének egyik lehetséges, de első pillantásra igen felszínes módja, hiszen elhanyagolja a térbeli, funkcionális és társadalmi összefüggéseket. Ez a szószerinti „felületesség" azonban csak látszólag jelent lemondást e tényezők vizsgálatáról, hiszen minden épületalaprajz térbeli, funkcionális és társadalmi struktúrák tükörképe. Elég itt pl. a középkori szerzetesrendek templomépítészetére utalnunk, ahol az alaprajzok hasonlósága — különbsége finom történelmi, társadalmi, liturgiai építéstechnikai változásokról tanúskodik. És ha egy képzőművész munkája során épületrajzokat használ fel, ez azt jelenti, hogy e bonyolult tükröződések eredményeként létrejött művet, az alaprajzot, újabb tükrön keresztül mutatja nekünk. Vajon marad még valami a liturgia, vagy a boltozástechnika alakító erejéből, vagy mindent beszívnak a geometria enyészpontjai és csak a váz marad, melyet néhány formális kapocs köt össze a kiindulásul szolgáló, de tartalmában kiüresített épületalaprajzzal?

Ezek a kérdések vetődnek fel először, ha szembekerülünk Megyik János képzőművész alaprajzok fölé szerkesztett geometriai konstrukcióival. Megyik János 1938-ban Szolnokon született, gyermekkorát Komáromban töltötte, 1956 óta Bécsben él. 1964 óta foglalkozik módszeresen geometrikus kompozíciókkal. 1971-ben kezdett el fapálcakonstrukciókat építeni valós épületek alaprajzai fölé. Bár e szerkezeteknek a kiindulásul szolgáló épület tömegéhez, homlokzataihoz nincs köze, mégsem haszontalan vállalkozás megkeresni azt a kapcsot, ami őket az épületekhez, illetve magához az építészethez köti.

A kiindulás az épületalaprajz. Az alaprajz tárja fel az épület belső rendjét, logikáját, az elemek közötti hierarchiát. E rend megismerése, az alaprajz olvasása, a „pillantás föntről" valamikor az építőmester és az istenek kiváltsága volt, megszerkesztése a mágiával határos. Messzire vezetne, ha csak néhányat is felsorolnánk azokból az egykori szokásokból, hiedelmekből, melyek az épületalaprajzzal kapcsolatosak.

Az alaprajz az építészeti tér két dimenzióra történő redukciója, síkba komprimált tér. Pillantsunk egy ismeretlen épület alaprajzára és akkor is érezzük a tér jelenlétét és kisugárzását, ha többet nem tudunk róla. Elképzelünk valamilyen teret, tömeget, gondolatban kiemeljük a rajzot a papír síkjából, vagyis interpretáljuk azt. Nem szükségszerű, hogy ez az interpretáció megfeleljen valamilyen konkrét, létező, vagy lehetséges épületnek. Megyik János is ezt teszi: interpretálja az alaprajzokat, alávetve magát egy magasabb geometriai rendszer, a projektív geometria szabályainak.

A projektív geometria a 19. század első évtizedeiben jött létre. Segítségével vált lehetővé az euklidészi és két nem euklidészi geometriai rendszer megindoklása. Az euklidészi geometriával ellentétben a projektív geometriában a végtelen pont és sík nem fikció, hanem a szerkesztésben felhasználható realitás. Óriási jelentőségű az építészet és a képzőművészet számára az a pillanat, amikor a végtelen pont a képkereten belülre került — nem csak ábrázolástechnikai, hanem filozófiai szempontból is. Az építészet és a perspektivikus ábrázolás fejlődésének összefüggéseire már Sigfried Giedion utalt. A barokk kert-, vagy városépítészet, mely a végtelen transzcendenciáját színpadias látványok kellékeként közvetlenül átélhetővé teszi és a pro-

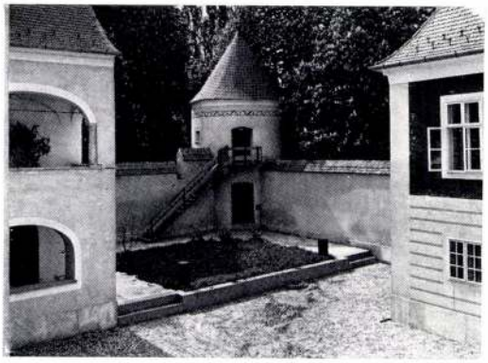

4

5

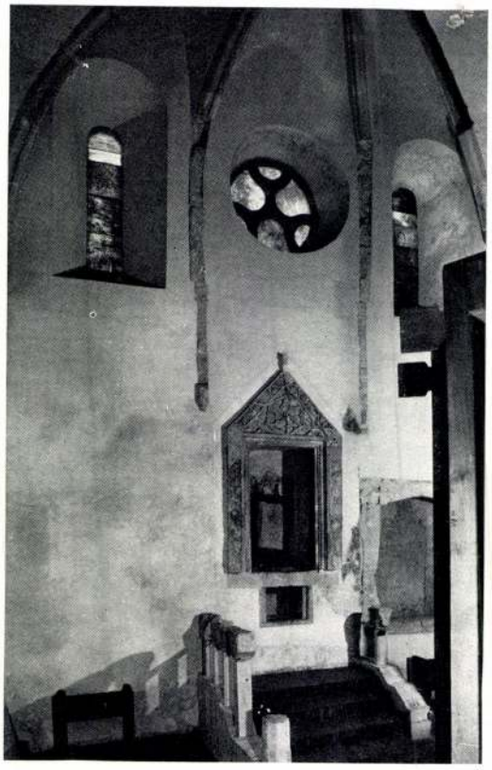

6

1. Restaurant, Dunaföldvár (architecte: Klára H. Nándori)
2. Château, Simontornya (auteur du projet: Miklós Horler)
3. Moulin à vent, Kiskunhalas (auteur du projet: Ferenc Mendele)
4. Château, Mihályi (auteur du projet: Tibor Koppány)
5. Maison gothique, Alsóőrs (auteur du projet: Judit M. Anda)
6. Ancienne synagogue, Sopron, rue Új 22 (auteur du projet: János Sedlmayr)

emléki Felügyelőség jubiláló tervezési osztályának vezetője, maga is Erdei Ferenc műtermében dolgozott, s két csodálatosan szép templomhelyreállítást választott a kiállításra: a csarodait és a rudabányait. Az előbbinél engem a magyar tájba illő találó külső megjelenés kap meg. Az utóbbinál a lenyűgöző, szépen és szabatosan kiegészített belső tér. S ebben a műteremben dolgozott tervezőként *Mendele Ferenc* is, az OMF jelenlegi igazgatója, aki fiatal kora mellett tervezési munkában igen gazdag életművel rendelkezik, s aki a hazai műemlékvédelem egyik látványos sajátosságát, a kiskunhalasi szélmalmot, valamint a középkori templomaink között is ékszerként ható csempeszkopácsi templomot választotta a bemutatáshoz. A műemléki tervező nehéz kenyerére utalva elég felidéznem emlékezetemben, hogy Mendele Ferenc annakidején a szélmolnárok mesterségének fogásait magyarázta nekem, olyan „gépészeti" és malomipari szakkifejezésekkel, melyek ugyancsak elmélyült tanulmányozást igényeltek. Erdei Ferenc műtermében dolgozott *M. Anda Judit* is, aki a tarnaszentmáriai r.k. templommal és az alsóörsi házzal szerepel a tablókon.

Koppány Tibor alkotásait a történeti érték kidomborításának szenvedélye, szeretete jellemzi, de ebben a megközelítésben voltaképpen közel jut az első műterem felfogásához is. Talán nem annyira az elvben, mint a személyes hatásokban van a különbség. A műemléki témában már régebben dolgozott Ferenczy Károly volt az, aki a fiatalabb Koppány Tibort sokban inspirálta, sőt talán Ferenczy Károlynak köszönhető jelentős mértékben az is, hogy a három műterem — akármennyire szeretik is hangsúlyozni egyéni bélyegeiket — végeredményben egységes arculattal jelentkezik. Koppány Tibornak a kiállításon bemutatott mihályi kastélya nagyon szépen szemlélteti a történeti hűség kidomborítása mellett az esztétikai hatás kiválóságát. Koppány Tibortól a magam részéről nem tudok elvonatkoztatni egy puritánságot sem, amelyet kiváló érdemének tartok. Talán az ő munkái azért a leginkább „halhatatlanok", mert az időhöz kötöttségük a legkisebb. Tükröződik ez a műtermében dolgozó *H. Vladár Ágnes* munkásságában is. Pécsi ókeresztény sírkamrájáról e lap hasábjain már megemlékeztem annakidején. A kiállításon ezen kívül szereplő zalaszentmihályfai kis temploma pedig egyike a leghálásabb objektumoknak, amit a magyar műemlékvédelem tervező kezébe adhatott, a szép táji környezet miatt. A tablón bemutatott zalai műemlék arról tanúskodik, hogy alkotója a megfelelő tervező volt ehhez. *H. Nándori Klára* a hollókői turistaházzal és a dunaföldvári étteremmel szerepel a kiállításon. *Vándor András*, a statikus arcképe alá egy kapcsolójelet kellett volna tenni, s ezzel kifejezni részvételét az összes munkában, ami a kiállításon szerepel.

Az osztály létszáma a húsz év alatt természetesen változott, s az évek során a hosszabb ideje működő tervezők mellé fiatalok kerültek, akiknek feladatuk, hogy a stafétabotot átvegyék. E fiatalok közül a kiállításon már szerepelnek Walsa Márta, Káldi Gyula, Máthé Géza, Hoppe László és Koppány Tiborné építészek, Teleki Katalin iparművész, Kiss József kerttervező. Újabb jubileumnál — újabb húsz — harminc év múlva — az ő életművükről kell majd számot adni. Nagy a felelősség, de jók voltak a tanítók. Örülhet, aki a fiatalok közül ezt a munkát választhatta.

S meg kell említeni Őrsi Károly kerttervező és Urbán István statikus hosszú éves munkásságát.

A kiállítás valóban elgondolkoztató. Először is azt kellett magamban megállapítani, hogy az OMF tervezési munkája iskolát teremtett. A hazai műemléki tervezés során a Műemléki Felügyelőség annak rendje módja szerint mértékadó, iránytmutató. Annál különösebb, hogy a hazai műemlékvédelem sajátos felépítése szerint ilyen kiváló tervezők „csak" vidékre dolgoznak, a főváros részére alig. Ha nem lennék lelkes vidéki, hanem budapesti, ezen egyenesen felháborodnék. Per administrationem a főváros ki van rekesztve abból a lehetőségből — legalább is gyakorlatilag —, hogy a legelmélyültebb, legkiválóbb tervezők itt alkothassanak. Nem akarom lekicsinyíteni a műemlékek tervezésével ugyancsak nagy rutinnal foglalkozó Fővárosi Ingatlankezelő műemléki irodáját, sem a zászlóvivő műtermet a VÁTI-ban, melynek fennmaradásáért és képességeinek további kibontakoztatásáért minden műemlékkedvelő embernek imádkoznia kell. Nem vonom azt sem kétségbe, hogy olyan remek kezdeményezések, mint éppen a budavári lakóházak „romkiegészítései" korszerű lakóházakká, az OMF tervező részlegén kívülálló tervezők munkája nyomán születtek (gondolok itt elsősorban Farkasdy Zoltán első vári lakóházhelyreállításaira, az Úri utcai házra stb.). De azért az irányítás és a hatósági munka középpontjában elhelyezkedő műemlékfelügyelőségi tervező osztálynak praktice is meg kellene adni a lehetőséget, hogy tehetségeivel belevesse magát a versenybe. Úgy hiszem ezzel éppenséggel inspirálná a többi tervezőt is.

Talán a jubiláló tervezők vidékre irányuló munkái miatt volt viszonylag kicsiny a kiállítás visszhangja a fővárosban? Akkor legalább most szabad legyen a kürtbe belefújnom, hogy aki hallja még utólag is nézze meg ezt a munkát. Nem kell ehhez a kapuit már régen becsukott, nagyon is szerény képkollekciót megtekinteni, ez a kiállítás állandóan látható a Műemlékvédelem hasábjain, az évkönyvekben (melyeknek sora az akadémiai könyvkiadás nem kis szégyenére akadozik), de még inkább leolvasható a magyar falvaknak arculatán, a sok középkori templomon, váron és várromon, s ezer más — településeinket díszítő — épületnek arculatán. Leolvasható Magyarország arcképén.

Amikor Sopron városát ezelőtt hat évvel a műemléki aranyéremmel tüntették ki, ez a nemzetközi elismerés nemcsak a városnak szólt, hanem az egész hazai műemléki ágazatnak. Ezen belül is különösen a tervezési osztálynak, mely nemzetközi viszonylatban is kimagasló szinten dolgozik. Nemcsak a felsorolt és a kiállításon szereplő építésztervezők érdeme ez, meg kell hajtani az elismerés zászlaját a kutató régészek, a művészettörténészek, az alkotásokat használhatóvá tevő gépészek és épületgépészek, a statikusok, a helyreállításokat szabályozó igazgatási munkatársak előtt egyaránt. Néhány személy érdemei mégis annyira kimagaslóak, hogy a kiállítás méltatásának során ennek említése nem hagyható el. Meggyőződésemmé vált, hogy Gerő László professzor kezdeményezései nélkül nem állna a magyar műemléki tervezés ezen a kimagasló szinten. Irányítása mindig találó és biztos volt — ha ez az irányítás nem is a szó szokott értelmében, nyögvenyelősen történt, hanem mindössze egy rövid tanáccsal, egy megfelelő publikációval, egy bátorító — biztató szóval, a tanítványok előtt pedig egy hosszú évekig tartó szakmai példamutatással. A jubiláló osztály 20 éves történetébe Gerő László professzor ugyan közvetlenül nem tartozik bele, arcképét ezért is nélkülözzük a kiállítóteremben. Életműve mégis kirajzolódik az egész mögött, s úgy hiszem, az ő érdeme is, hogy itt — tehetséges és szorgalmas munkatársak több évtizedes eredményes munkája után — valóban iskoláról beszélhetünk.

Mellette kirajzolódik Horler Miklós irányító munkája, melynek alapja precíz tudományosság, talán néha szigor, de bizonyára lelkiismeret, műveltség, széles látókör. Ferenczy Károly hatása közvetettebb, de ugyancsak európai látókörön és tudományos hátterű lelkiismereten alapszik.

Most Komjáthy Attila vállára nehezedik az osztály vezetése, a hazai műemlékvédelmi (egyelőre legalább is a vidéki) tervezés irányítása. Nagy lelkesedéssel, kellő szakértelemmel dolgozik.

A kiállítás nyomán neki és munkatársainak egyaránt azt kívánhatjuk, hogy a magyar műemléki tervezés továbbra is ezen a szinten dolgozzék. Munka még van bőven.

Kubinszky Mihály

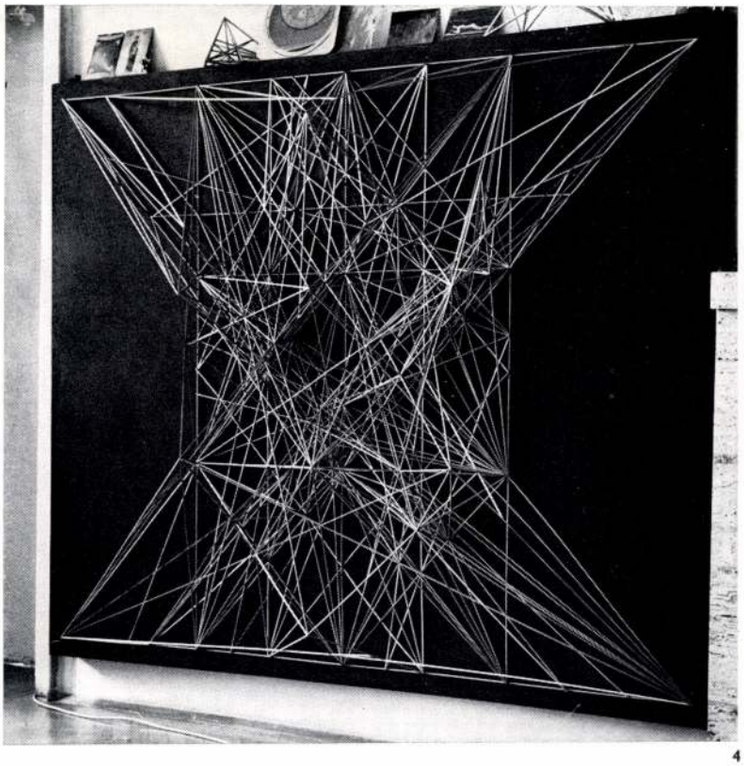

4

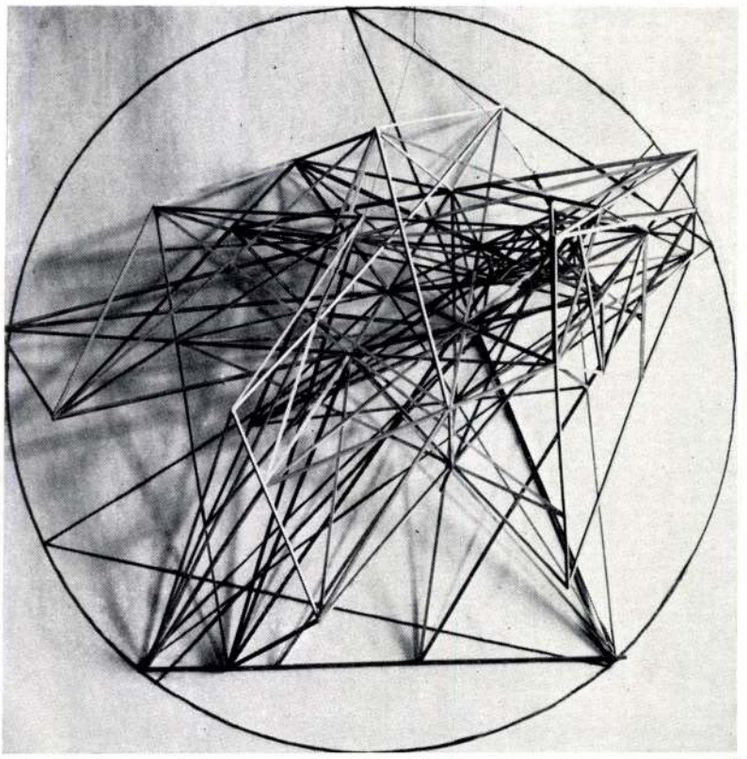

5

1., 2. Ktesiphon, részlet
3. Balkuvara, Kalifapalota részlet
4. Konstrukció 1975.
5. Hommage à Pascal
6. Konstrukció 1976.
7. Santa Maria Novella

1., 2. Détail, Ktesiphon
3. Détail du Palais du calife, Balkuvara,
4. Construction 1975.
5. Hommage à Pascal
6. Construction 1976.
7. Santa Maria Novella

jektív geometria enyészpontjai a világ átfogóbb megragadásának igényéből születtek, a korábbiaknál „érvényesebb" interpretáció tette őket szükségessé.

Látszólag elkalandoztunk szorosan vett tárgyunktól, Megyik János konstrukcióitól. Ez csak azért tűnik így, mert az építészet és filozófia társítása a ma realitását szem előtt tartva túlzásnak hat, de legalább is szokatlan. Ez nem mindig volt így, hiszen már az architektúra szóban benne van az arché, a dolgok eredete, a filozófia alapkérdése. A filozófia és az építészet szétválásától számítja pl. Leonardo Benevolo a modern építészet kezdetét (a filozófikum az építészetben az ő számára szorosan kötődik a centrális perspektívához). A centrális perspektíva elleni támadás az építészetben így a világ tágasabb, nem mérhető dimenzióival való szembesülés vágyát is kifejezi. Az építész nem kíván egyszerűen hatásos látványokat illeszteni egy feltételezett megfigyelő szempontjából a centrális perspektíva rendjébe. E helyett a mozgást, a cselekvést, sőt társadalmi szempontokat részesít előnyben.

A geometria által közvetített „világ-kép" mindig tükrözte a kor „világ-nézetét". Spinoza Etikája pl. felépítésében geometrikus, de állításunkat irodalmi és zenei analógiákkal is alátámaszthatnánk. Világunk szintekre bomlik, s minden szinten más és más, egyre átfogóbb rend uralkodik. A minket közvetlenül körülvevő világ még magyarázható newtoni rendszerben, de a bolygók világának, a makrokozmosznak a megértéséhez már az általános relativitáselmélet, a mikrokozmosz magyarázatához pedig speciális relativitáselmélet szükséges. Ugyanez érvényes a geometria világára, az egymásra épülő és egyre átfogóbbá váló geometriai rendszerekre.

Megyik János az alaprajzból indul ki, mely önmagában absztrakció, s egy másik absztrakció, a projektív geometria szabályait alkalmazva interpretálja azokat. A két absztrakt rendszer interferenciája egyértelműen nem leírható, nem „kodifikálható" mikrojelentéseket eredményez. A mikrojelentések között kapcsolatok jönnek létre, a jelentésrétegek egymásra épülnek és kioltják vagy erősítik egymást. Ebben a folyamatban a művet magát is a szétbomlás, a teljes kioltódás veszélye fenyegeti, s amennyiben mégis megmarad, léte borotvaélen inog. E nehezen nyomon követhető interferencia eredménye, hogy a kiindulásul szolgáló racionális rendszerek olyan mű létrejöttét segítik, mely racionálisan nem vehető birtokba.

Megyik művei szellemi rokonságban állnak Cézanne festményeivel, vagy a reneszánsz festő-tudós-építészeinek munkáival, de a manierizmus kristályszerkezetei sem teljesen idegenek térrácsaitól. A konstruktivizmusban (bár a művész nem sorolná magát ide) látens módon állandóan jelen van egy olyan manierista törekvés, mely a világot egyetlen, szisztematikusan felépített „concetto"-ban, „ideá"-ban akarja feloldani. A nézőnek bemutatja a jelenségeket mindenki számára észlelhető létükben (alaprajz), és föléjük szerkeszti az optikailag domináló, „rejtjelezett" képet egy saját térrel és idővel rendelkező autonóm, anamorfikus átfordításban. A művész szándéka az, hogy a néző ebben a tükörben, ebben az ideakonstrukcióba ágyazva ráismerjen a világ rejtett, valódi képére. Cézanne-on, Spinozán, Brunelleschin keresztül itt jutunk az átváltozás, az átváltoztatás hamleti művészetéhez: az építészet átfogó világkoncepcióként való értelmezéséhez.

Dr. Moravánszky Ákos

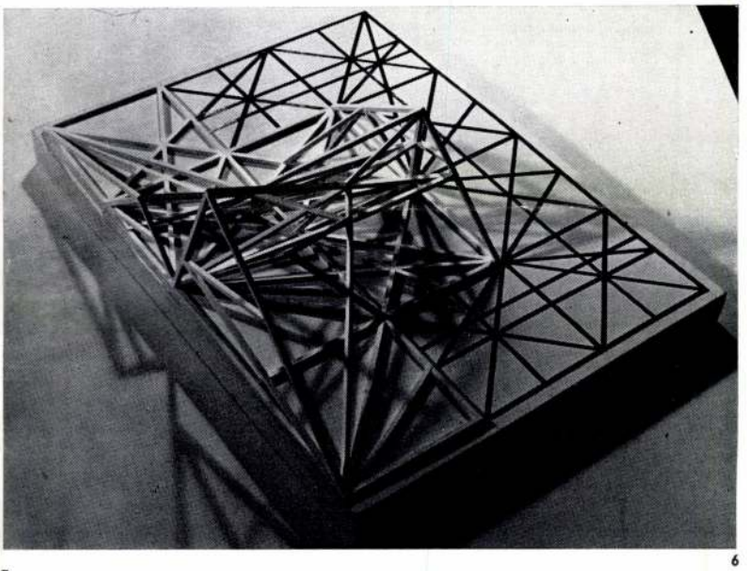

6

7

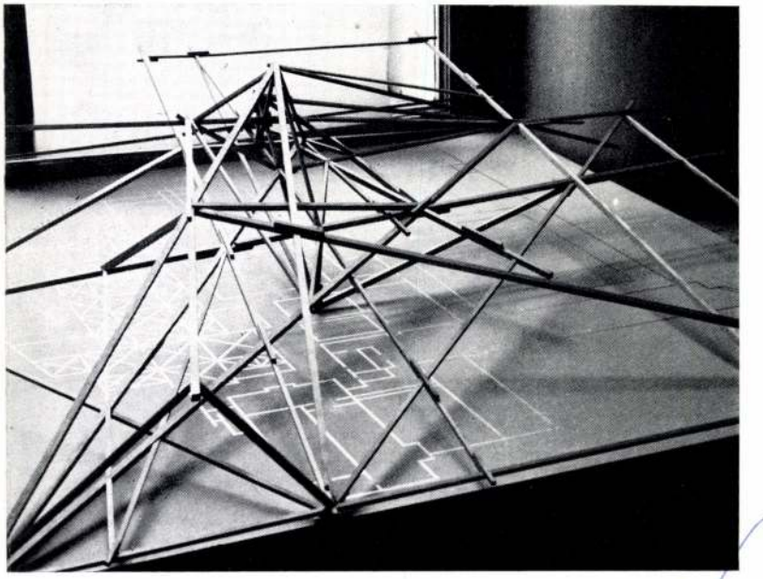

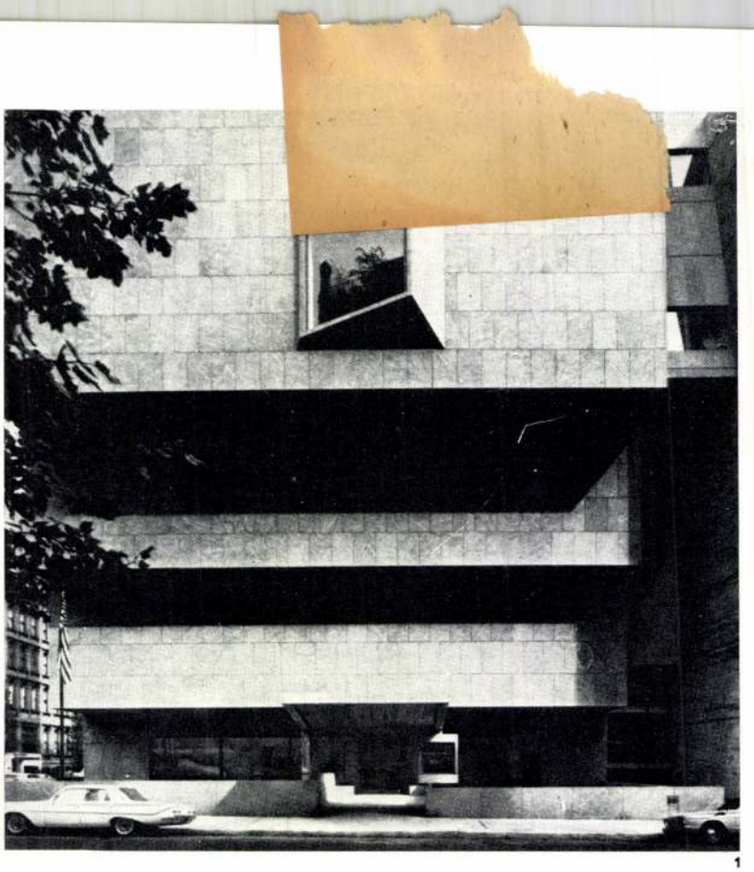

1

krónika

Emlékezés Breuer Marcelra*

Breuer Marcel 1920-ban hagyta el az országot, a pécsi gimnázium érettségi bizonyítványával a zsebében. A bécsi Művészeti Akadémia szobrászatára iratkozott be, de hamarosan „úgy érezte, hogy sem a tanárok, sem a növendékek képessége nem éri el a művészi szintet". Félévi próbálkozás után elhagyta Bécset, átrándult Weimarba, az újjászervezett műhelyiskolába, a Bauhausba.

A kialakulatlan, sokfelé szerteszórt konstruktív erőknek objektív irányt mutatni a fejlődés felé; erre volt elhivatva Walter Gropius, a Bauhaus szervezője.

A forrongó fiatal művészek magatartása mindenkor az előző korszak művei ellen fordul. Így történt az első világháború után is, kemény szembenállás a szecesszióval, a század előtti eklektikára már ügyet sem vetve. A tízes években az előharcosok a jelszavak és deklarációk özönét zúdították a világra. A szorosan az építészet körébe tartozó jelszavak Németországból terjedtek el Európa-szerte. Licht; Luft und Sonne; Schmücke deine Heimat nicht; Neue Sachlichkeit. Eltüntetni a csecsebecséket szerte a lakásból, az ízléstelen képeket és egyebeket a falakról, viszont tágas ablakokkal több világosságot, levegőt és napfényt engedni a lakásba. Az építészet jelszava, vezérmotívuma az új tárgyiasság volt. Egyszerűség, szemben a szecesszió regényesen díszített homlokzataival, a különféle méretű és záradékú, emeletenként változó ablakaival, a falfelületek erőszakolt tagolásaival, keretezésével, gipsz ornamentikáival. Mindezek ellenére, amint az új építészet kiharcolta első sikereit, követőinek elismeréssel kellett adózniok a szecesszió bátor veteránjainak, akik átrágták magukat az eklektika kásahegyén.

A szecesszió, a forma-forradalmát az új építészet továbbfejlesztette a funkcióval és konstrukcióval, vagyis a belső tartalommal egységet teremtve. Ez volt az építészet felvilágosodási korszaka.

A művészetszemlélet elméletein túl, a Bauhaus mesterei új módszerekkel keresték a közhasználati tárgyak átformálását a fejlettebb ízlésnek megfelelően és azt alkalmassá akarták tenni a nagyipari sorozatgyártás számára.

Breuer néhány éven át az asztalosműhelyben, típusbútorok tervezésével foglalkozott, azonban érdeklődése egyre inkább az építészet felé fordulat. 1924-ben készítette el egy hatemeletes lakóház tanulmánytervét, erőteljesen hangsúlyozott vízszintes ablaksorok előtt erkélysávval. 1925-ben tervezi az első csőszéket. Kis lakatosműhelyben készítette el. 1926 tavaszán átköltözik Dessauba, a Bauhaus, a Gropius tervezte új épületbe. Itt már mestere az asztalosműhelynek a várostól nyert tanári kinevezéssel. Ebben az évben tervezi a Bauhaus tanári házainak belső berendezését.

1927-ben sorház tanulmánytervet készít, könnyű acélvázra szerelt azbesztpanelekkel. 1928-ban készül az újabb csőszéke, fejlettebb technikával, a hajlítások élesebbek, anélkül, hogy veszítene rugalmasságából. A csövekre ülőke és háttámla készült hajlított fából. Ez a széke már tartós világsiker lett és a csillogó, fénylő acélcsövekből

* (Sz. 1901 Pécs — † 1981 New-York).

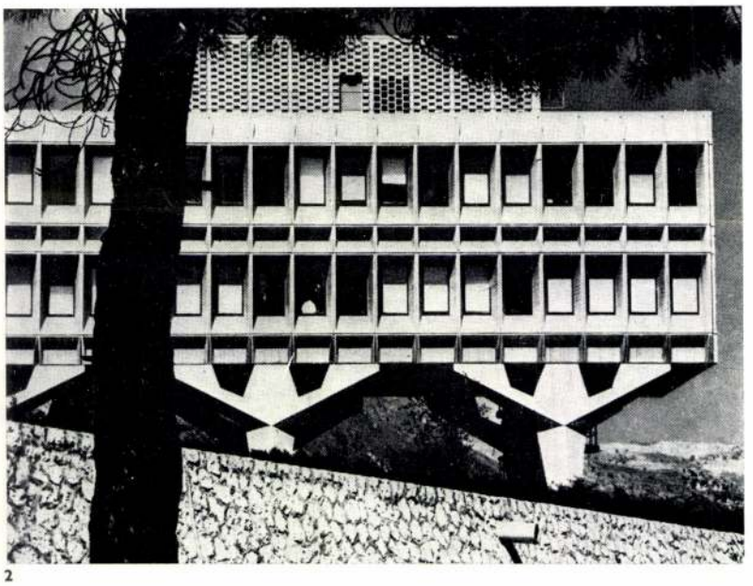

2

3

Balkon

Budapest, 1993. december

158 Ft

A Stúdió – félkarú óriás – Diskurzus
Az abszurd mint koncepció – Körner Éva
A szenvedő kép – Boris Groys
"A mutáns egzotikuma" – Sebők Zoltán
Kritikák, hírek, események

93/2

KORTÁRS MŰVÉSZETI FOLYÓIRAT

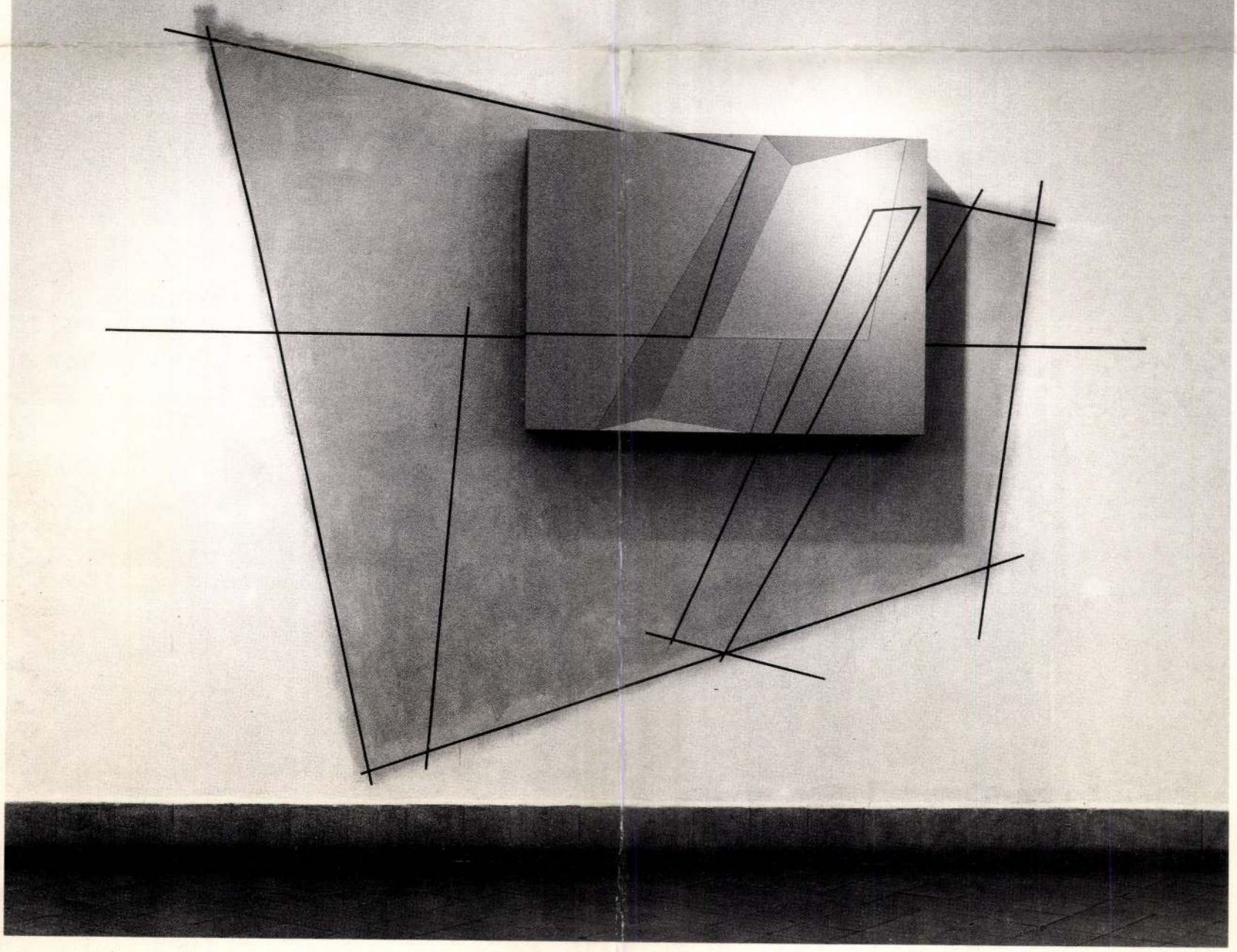

BalkoN 93/2

transartexpressz

NOVEMBERI KIÁLLÍTÁSOK

ÚJLAK CSOPORT

GOETHE INTÉZET
1061 Budapest,
Andrássy út 24.
november 3–december 10.

ILOSVAI VARGA ISTVÁN

FERENCZY MÚZEUM
2000 Szentedre, Fő tér 1.
november 4–december 5.

A Ferenczy Múzeum ezzel a kiállítással emlékezik a tizenöt éve elhunyt festőművészre. Ez egyúttal arra is alkalom, hogy a múzeum különösen gazdag Ilosvai Varga gyűjteményével a közönség is megismerkedhessen.

PIERRE SZÉKELY 70 ÉVES

VÁR ART GALÉRIA
9021 Győr, Káptalandomb 3.
november 4–november 30.

LOUISE McCAGG "KÖLTŐPORTRÉK"

PETŐFI IRODALMI MÚZEUM
1053 Budapest,
Károlyi utca 16.
november 4–december 31.

MAGYAR FOTOGRÁFIA '93

VIGADÓ GALÉRIA
1051 Budapest, Vigadó tér 3.
november 5–november 21.

GAÁL JÓZSEF

SZOMBATHELYI KÉPTÁR
9700 Szombathely,
Rákóczi út 12.
november 5–november 30.

KÉRI ÁDÁM: LÖVEDÉKEK

BUDAPEST GALÉRIA
KIÁLLÍTÓHÁZA
1036 Budapest,
Lajos utca 158.
november 5–december 20.

TROMBITÁS TAMÁS

XANTUS JÁNOS MÚZEUM
9022 Győr, Széchenyi tér 5.
november 5–november 30.

LAKNER ANTAL

GALÉRIA 56
1051Budapest,
Falk Miksa u. 7.
november 5–december 18.

KORTÁRS FRANCIA DESIGN

IPARMŰVÉSZETI MÚZEUM
1091 Budapest, Üllői út 33-37.
november 5–január 5.

SZIKORA TAMÁS

DOVIN GALÉRIA
1052 Budapest Haris-köz 1.
november 5–január 12.

LELKES LÁSZLÓ

SZEGEDI NEMZETI SZÍNHÁZ
november 6–december 6.

TENK LÁSZLÓ

SZOLNOKI GALÉRIA
5000 Szolnok, Templom út 2.
november 7–december 19.

PASQUALETTI ZSÓFIA

BUDAPEST GALÉRIA
KIÁLLÍTÓHÁZA
1036 Budapest,
Lajos utca 158.
november 9–december 20.

"Transzparens szobor–kisérleteim" amelyeket PASQUALIAK-nak hívok valamiképpen "boldogság töredékek."

BUKTA IMRE

MŰTEREM GALÉRIA
1071 Budapest,
Dohány utca 16–18.
november 10–november 24.

MIKÓ F. LÁSZLÓ

FMK GALÉRIA
1062 Budapest,
Andrássy út 112.
november 10–november 22.

DOBRIN PEYCSEV

FMK GALÉRIA
1062 Budapest,
Andrássy út 112.
november 10–november 22.

"A FRANCIA FORRADALOM SZÁMLÁJÁRA"

BEÖTHY, NEMES, PERESZLÉNYI

FRANCIA INTÉZET
1011 Budapest, Fő utca 17.
november 10–november 30.

"TABUK ÉS ÁLDOZATOK" BERNARD FAUCON FOTÓI

FRANCIA INTÉZET
1011 Budapest, Fő utca 17.
november 10–november 30.

Bernard Faucon olyan fotográfus, aki úgy véli, hogy az élő "lefényképezhetetlen". Ezért fotóin élettelen dolgokat ábrázol. Sokáig dolgozott régi álma megvalósításán: bábukkal helyreállítani az időt.

ADY JÓZSEF

DUNA GALÉRIA
1133 Budapest,
Pannónia utca 95.
november 11–november 28.

KELECSÉNYI CSILLA

MŰCSARNOK, PALME HÁZ
1146 Budapest,
Olof Palme sétány 1.
november 11–december 12.

SUGÁR GYULA

BUDAPEST GALÉRIA
1056 Budapest,
Szabadsajtó út 5.
november 11–december 12.

Az alkotásban töltött évtizedek során a jelentékeny művészek világa öntörvényűvé válik. Korábban élt mesterek hatásának és a külvilágból nyert benyomásoknak átszellemesítése nélkül nincs művészet, de ezek a hatások és benyomások idővel úgy érlelődnek össze, ahogyan a nemes borok forrják ki magukat újborból aszúvá, tesznek szert sajátos zamatukra, jellegükre.

Sugár Gyula festményeinek világa már ezt az öntörvényűséget mutatja. Ha képeit más festők műveivel kevernék össze, csalhatatlanul ki tudnám választani, melyek származnak az ő ecsetjétől, noha nincsen képzőművészeti szaktudásom, a festményeket érzelmileg fogom fel és élvezem, akár a zeneműveket.

(Kálnoky László)

NYÁRI ISTVÁN

VÁRFOK 14 GALÉRIa
1014 Budapest,
Várfok utca 14.
november 11–december 5

Nyári István korai hiperrealista képei, nagyszabású színpad- és látványtervei, posztmodern plasztikái, ékszerei, szürrealista dobozai egyaránt idézik régi korok kultikus tárgyait és napjaink tömegkultúráját. A film jellegzetes montázstechnikáját használja, álma az elveszett egység, új "Gesamtkunstwerk" megteremtése. Újmanierista, hiper(szür)realista, hol fekete-fehér, hol rendkívül színes és részletgazdag világában nincsenek határok, műfaji, méretbeli korlátok.

(Sárosdy Judit)

PETER WEIBEL

DOROTTYA UTCAI GALÉRIA
1051 Budapest,
Dorottya utca 8.
november 11–december 5.

RÉNYI KATALIN

MŰCSARNOK, PALME HÁZ
1146 Budapest,
Olof Palme sétány 1.
november 12–december 12.

IFJ. FESZT LÁSZLÓ

SZIRÁKI KASTÉLY
3044 Szirák, Petőfi út 26.
november 12–december 16.

PÁPAI LÍVIA TEXTILMŰVÉSZ

PÉTER-PÁL GALÉRIA
2000 Szentendre,
Péter-Pál u.1.
november 13–november 28.

KONCZ ANDRÁS

PRO HELVETIA
1055 Budapest, Stollár B. u. 4.
október 14–november 13.

MEGYIK JÁNOS

SZENT ISTVÁN KIRÁLY MÚZEUM
8200 Székesfehérvár,
Március 15. u. 6.
november 13–december 12.

Munkáim térszerkezetének szempontjából a táblakép fontos szerepet játszik. Korábbi és mostani műveim is ezt a problémakört vizsgálják. A projektív geometria amellyel az utóbbi években behatóan foglalkoztam a geometrikus elemek, amilyen a pont, vonal, sík, korlátlan dimenziót ad. Benne a perspektíva-tan (nézőponttal, enyészponttal, horizonttal) a szemlélet világosan körülhatárolt lehetőségeként jelenik meg.
A fentiek szerint a táblakép mint az imént meghatározott sík a tér egyik eleme és nem "ablaka" (Alberti). Ha a geometriai értelemben felfogott síkot vagy egyenest a horizonton túl folytatjuk, két tartomány keletkezik, amelyek különféle kettősképeket hozhatnak létre. Ezeket alkotói szükségletem szerint használom fel. Ezen a kiállításon a normál-perspektivikus teret reliefként ábrázolom.
A keletkezett kettősképhez (fordított tükörkép, fordított perspektívával) a képsíkot a fal adja.

(Megyik János)

PÁL ZOLTÁN

PÉCSI KISGALÉRIA
Pécs, Szent István tér 4.
november 19–december 12.

FRANK ALJONA, LUGOSI LUGO LÁSZLÓ

PÉCSI KISGALÉRIA
7601 Pécs, Szent István tér 3.
október 22–november 14.

"LEVÉL A VAKOKRÓL..."

PÉCSI GALÉRIA
7601 Pécs, Széchenyi tér 1.
október 29–november 14.

"OKOS TÁJ"

BUKTA IMRE, GERBER PÁL, KICSINY BALÁZS, PALKÓ TIBOR

BARCSAY TEREM, MAGYAR KÉPZŐMŰVÉSZETI FŐISKOLA
1062 Budapest,
Andrássy út 6970.
november 15–november 25.

DIALÓG XIII. (DAGANI, HALÁSZ)

FÉSZEK GALÉRIA
1073 Budapest,
Kertész utca 36.
november 16–december 5.

MAGYARORSZÁG: AKKOR ÉS MOST

FŐVÁROSI KÉPTÁR
KISCELLI MÚZEUM
1037 Budapest,
Kiscelli út 108.
november 17–december 26.

ARTÉRIA GALÉRIA KOLLEKTÍV KIÁLLÍTÁSA

VIGADÓ GALÉRIA
1051 Budapest, Vigadó tér 3.
november 27–december 12.

"... CSEND" SZEMADÁM GYÖRGY KIÁLLÍTÁSA

BARTÓK 32 GALÉRIA
1111 Budapest,
Bartók Béla út 32.
november 18–december 17.

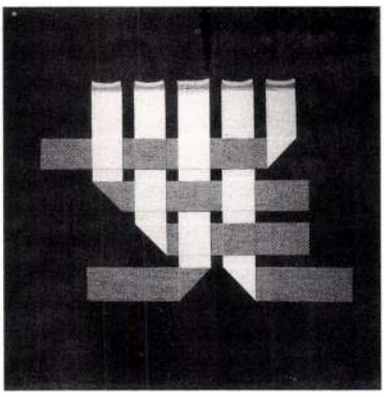

Gáyor Tibor: Gulács, 1993, 100x100 cm, vegyes technika, fotó: Rosta József

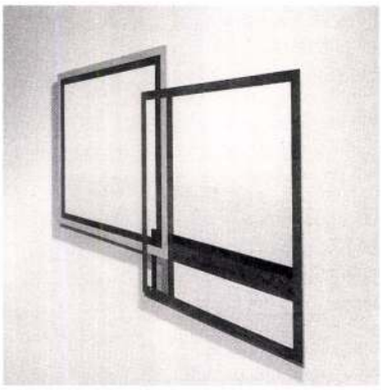

Maurer Dóra: Ablak, 1991/93, 160x130 cm, acryl, falemez, fotó: Rosta József

egyes fázisok kiemelése, megvizsgálása. Maurer Dóra az így készült festményeket *Quasi-kép*eknek nevezi. A síkon tervezett rendszerből származó képkivágások egy részét csak síkban transzponálja. (*Quasi-kép*, 1983, *Jegenye*, 1991.)
Másutt a párhuzamosak és a derékszögek attól függően torzulnak, hogy milyen felületre és milyen szögben vetülnek. A leképezés azonban ugyancsak síkon történik(*Sarokra vetített Q. K.*, 1987; *Elliptikus térre vetített raszterábra*, 1984).

A művek harmadik csoportjában a képsík maga is a térbe fordul, sarkot foglal el vagy úgy helyezkedik el a falon, hogy az alsó része már a padlón folytatódik (*Anamorf quasi kép*, 1986., *Lecsúszott Q. K.* 1991).

Maurer Dóra saját rendszerének határait tágítja, amikor abszolutizálja a motívumot, kiemeli a síkból és önálló képtárggyá teszi (*Lobogó Q. K.*, 1991). Nyilvánvaló, hogy az idevezető úthoz tartozik a *Lyukas töredék* c. 1984-ben keletkezett kép, amely valóságosan is darabokból áll, de a képtöredékek nemcsak a motívumokat, hanem a fehér alapsíkot is tartalmazzák.

Gáyor Tibor nem használ színeket, mert csak az elemi formákra koncentrál. A színesség megtörné, nem kívánt emocionális többlettel terhelné zárt, puritán világát. Három tónussal dolgozik, egy feketébe hajló sötétszürkével és két világosabb árnyalattal. A két világosabb tónus ugyan kontrasztos, ennek intenzitása azonban gyengébb, mint a sötétszürke alaphoz való viszonyuk. E hatás kiszámítása racionálisan gondolkodó, mérlegelő elmére vall. Gáyor Tibor tanult építész, aki képzőművészként is használt veszi a kifinomult térbeli érzékelésnek, a vizuális logikának. Gáyor a hatvanas évek elején ismerte meg Lucio Fontana hasított, roncsolt vásznait. Ekkor jött rá, hogy a kép, amely évszázadokon keresztül illúzióhordozó volt, egyben tárgy és tárgyalkotó is. Nem roncsol, hanem konstruál, a vászon síklapját hajtogatva, annak sötétebb és világosabb falát figyelembe véve hozza létre újabb és újabb kompozícióit. (Sokszor azt gondoljuk, hogy minden variációt kipróbált már, de még mindig van egy váratlan és leleményes ötlete.)

Alkotói alapelve, módszere: új helyzet teremtése a lehető legkevesebb formai beavatkozással. Alkotásai egy részénél a képfelület raszterhálóval felosztható, a rendszer egymástól távolabbi részei is kapcsolatban vannak. Ha valami az egyik helyen történik, akkor az a "dominó elv" alapján végighullámzik az egész kompozíción.

Szombathelyre műveinek egy másik csoportját hozta el. Itt a motívum önmagában, környezetétől elszigetelve jelenik meg. A variációs kedv, a kompozíciót teremtő készség itt sem hiányzik, de szinte tolakodva jön elő a gondolat, hogy itt nem csak formai állításokról van szó. A képcímeket elolvasva derül ki, hogy a művek névadói a Balaton-felvidék hegyei, tájai (Gulács, Badacsony, Csobánc, Örs, Szigliget, Haláp). Nyugodtan nevezhetjük ezeket az utóbbi három évben készült kompozíciókat emblémának, és nem érheti vád azt sem, aki asszociációs kapcsolatot keres a jelölt és a jelölő között...

Szombathelyen kiállított képeinek másik része a "szalag" motívumot dolgozza fel. A sötétszürke felület előtt végigvonuló, meanderszerűen tekeredő, cikk-cakk vonalat leíró szalag kevésbé elszigetelt a külvilágtól, mint az emblematikus változat. El tudunk képzelni egy végtelen folyamatot, melynek egyes szakaszaira „nyitott ablakot" a művész. (*Szalag 2–4, 6–7, Kettős szalag 3, Csomó*). Az összes kiállított mű 1993-ban készült.

Gáyor Tibor alkotásainak többségében a formavariációk: a vászon világosabb (festett) és sötétebb (nyers) felének hajtogatása révén téri illúzió keletkezik, de ez csak optikai csalódás. Maga a művész sem törekszik arra, hogy formáinak teljes egésze három dimenzióban leírható legyen. Az igazi térbeliség az a finom reliefhatás, amely az egymásra került rétegek játékából adódik. Az, amit csinál nem áll távol a szobrászattól, márt csak azért sem, mert egy adott anyagot, tárgyat térbeli művelettel (hajtogatás) alakít. A végső látvány azonban a síkon bontakozik ki, és a reliefhatás okozta tónuskülönbségek inkább festői minőségűek. Utalni kell azonban tevékenységének erre a "szobrászibb" szakaszára: annak ellenére, hogy tanúi nem lehetünk, megtörténtére következtetni tudunk a kompozíció formáiból.

GÁLLIG ZOLTÁN

MEGYIK JÁNOSRÓL

Megyik János csaknem húsz éve, 1976-ban szerepelt először Székesfehérvárott egy kiállításon. Akkori egyetlen, nagyméretű műve matematikai tisztasággal és érinthetetlen szigorúsággal szerkesztett világot mutatott, amely bár zárt volt, nem volt bezárt, s magában hordta a nyitás és növekedés esélyeit is.

Most egy új Megyikkel ismerkedünk, de ez az új Megyik ma is azon az úton jár következetesen, amelyen mintegy három évtizede elindult, s amelyen annak idején mi is találkoztunk vele.

Esterházy Péter (éppen Megyikről szólva) azt mondja egy helyen, hogy a művészetről beszélni nem érdemes, nem

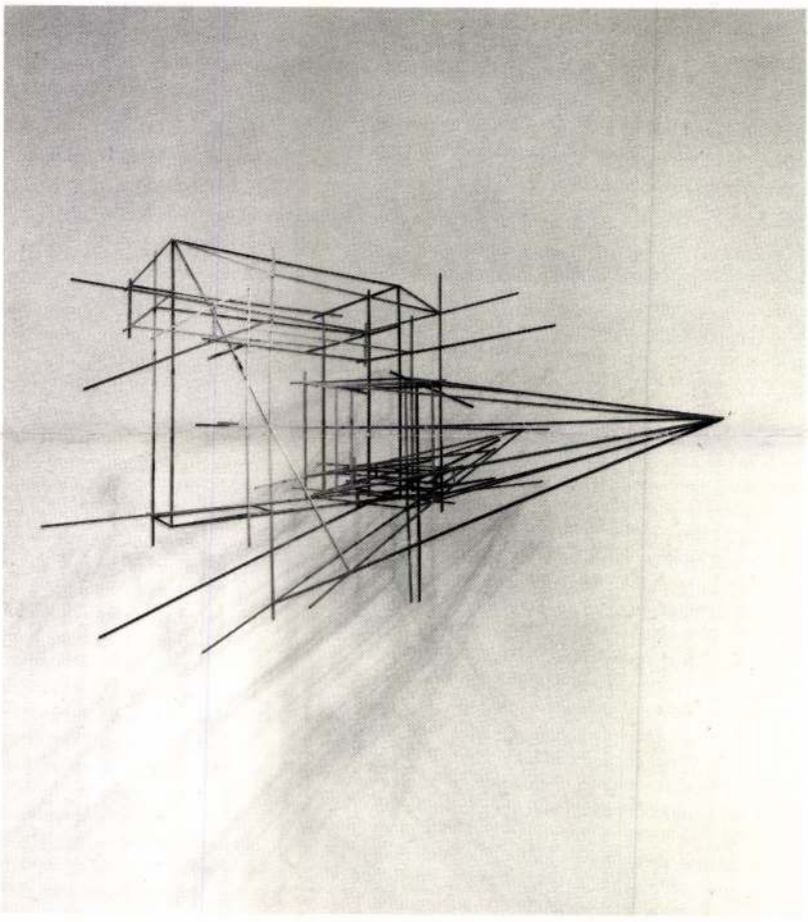

lehet és nem is szabad, lám, s mégsem szégyelli megtenni! És a valóságról? Ezt tesszük az eredendő bűn elkövetése óta, néha feneketlen gőggel, máskor félénk óvatossággal, szégyenkezve vagy dühödten, indulatos eltökéltséggel vagy zavart bűntudattal, takargató szeméremmel vagy kihívó szemérmetlenséggel; mint a művészet is, mint a művészek is, persze Megyik is.

Megyik tudatos kutató: túlteszi magát a tilalmakon, megpróbálja a lehetetlent, s nem törődik azzal, hogy érdemes-e? Látszat és valóság kettősségét boncolja, ezt a furcsa, egymásba játszó, egymásba csúszó, alig-alig szétválasztható valamit. Fél évezrede a reneszánsz a perspektíva felfedezésével a teljességet remélte, a teljességre való rátalálás csodáját, a látvány végleges megragadásának a lehetőségét. Sok idő telt el azóta és sok remekmű született, de hogy a teljesség...?

Na igen: Michelangelo Dávidja vagy Leonardo Mária és Szent Annája ne lenne teljes? Megbabonázottan állunk előttük, de a kérdésre (mert hisz mi is az a "teljesség"?) nem találjuk a választ.

Megyik János immár csaknem három évtizede dolgozik szinte tudósi felkészültséggel és kezében mérnöki eszközökkel (meg ragasztóval, meg törékeny lécekkel, meg érzékeny papírokkal) azon, hogy kitapogassa látszat és valóság mezsgyéjét. Sziszifuszi erőfeszítés, kimért, száraz pontosság, és mindezzel alig keretek közt tartható-titkolható érzelmi feszültség a kísérői ennek a munkának.

Mostanában keze nyomán a síkból korrekten szerkesztett kubusok türemkednek ki, hogy aztán engedelmeskedve valami elvont logikának, természetes egyszerűséggel és észrevétlenséggel egy perspektivikus vonalhálóvá átlényegülve lépjenek vissza a síkba, és végül valahol egy pontba sűrűsödve elenyésszenek ismét a térben. Itt vannak előttünk a falon, s már nincsenek is. Részei a létező világnak, vagy csak Megyik János kreációi? Valóság vagy látszat, netán látszatvalóság? És hát akkor egyáltalán a világ: fa és virág, tenger és föld, tér és idő, élet és halál és Michelangelo és Leonardo, meg Rembrandt? És hamis és valódi? És szép és csúnya? És jó és gonosz?

Mi végre vagyunk a világon? Rövid, szigorú, régi kérdés. Kellemes lenne néha megfeledkezni érvényéről, de Megyik János, meg... (soroltam már őket) nem hagyják.

Kovács Péter

.ják

a Budapest c. folyóirat 1971. 9.számát

4-5.l.

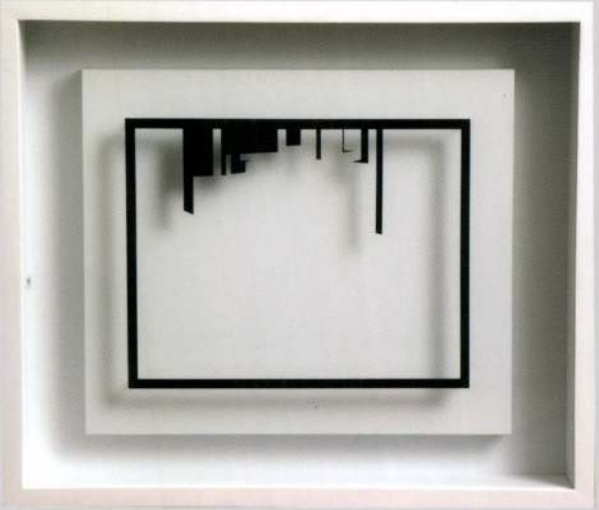

Budapesti Tavaszi Fesztivál

Tisztelettel meghívjuk Önt a **Raiffeisen Galériába**
2008. március 17-én, hétfőn 17:30 órára
Megyik János akadémiai székfoglaló
kiállításának megnyitójára.

A kiállítást megnyitja: **Bacsó Béla**

A kiállítás 2008. március 17. és május 4.
között látogatható – hétvégén is.

Raiffeisen Galéria
1054 Budapest, Akadémia u. 6.

VELÜNK KÖNNYEBB **Raiffeisen BANK**

Raiffeisen
Galéria

Megyik János

MEGHÍVÓ

Raiffeisen Galéria

Megyik János

MEGHÍVÓ

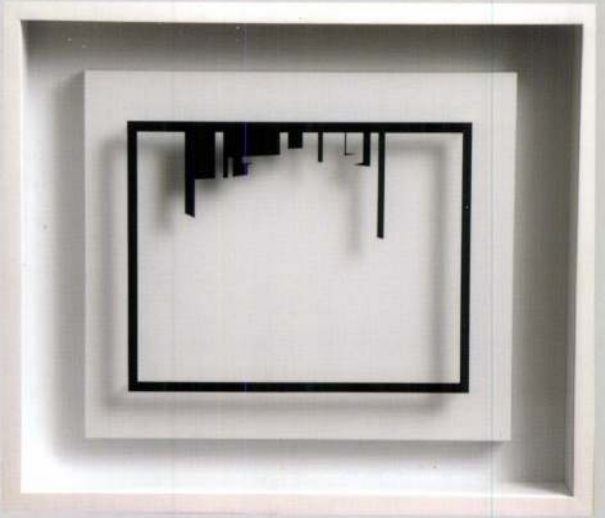

Budapesti Tavaszi Fesztivál

Tisztelettel meghívjuk Önt a **Raiffeisen Galériába**
2008. március 17-én, hétfőn 17:30 órára
Megyik János akadémiai székfoglaló
kiállításának megnyitójára.

A kiállítást megnyitja: **Bacsó Béla**

A kiállítás 2008. március 17. és május 4.
között látogatható – hétvégén is.

Raiffeisen Galéria
1054 Budapest, Akadémia u. 6.

VELÜNK KÖNNYEBB **Raiffeisen BANK**

MEGYIK János

Inne Györgyi – Nagy Pál: Piacsek bácsi-kült helye – új perspektívából [bemelgetés] = Balkon, 1996, 9. 24-29. ill

korintizáló félpillérek, fejezetükön egy-egy ar
homlokgerendán felirat: WO FOLEREI LEP HAN
NICHT LANG GVT REGMET BESTEN AN
1546. - Renovatum 1785. A kapu párkányán a v
dombormű.

1. Mérőedény kőből, emberfejjel. A kapu alatt befa
2. A levéltárban régi lakatok, egy-két fegyver
érdekes sgraphistikai emlékek. Rendezetlen.

R. k. pléb. templom

Csúcsíveskori helyén épült egyhajós kőépül
Sekrestye külsején egy csúcsíveskori gyámkő befal

1. Szárnyasoltár, szekrényében Mária szobrával.

Szárnyain Szt. Borbála - Margit vt.
Orsolya - Genovéva

MEGYIK JÁNOS

Új művészet

1996/DEC

23.0.

MEGYIK JÁNOS

Új művészet

1999/ jún.

3.0.

MTAK Kézirattár M

Kézírás.

Címzés: Nagytiszteletű Fülep Lajos úr

Pécsvárad Baranya vm.

Feladó: Kiss Gézaref.lelkész Kákics, B

Előzményét ld. 1o87/3.

1. Ld. 951/7. i11. 1185/3.

2. Ortutay Gyula (191o-1978) néprajzku

A Szegedi Fiatalok Művészeti Kollégiumá

között a Magyar Rádió és a Magyar N

dül, ~~1935~~ 1942-1943-ban Eckhardt Sá

szerkesztője. 1947-195o-ben VKM min

3. Ld. 1183.sz.

4. Ld. 1149/7. Véleményéről ld. 1183/3

MEGYIK JÁNOS

Új művészet

1996/OKT

5.o.

értem. Ha szabatos és pontos
tál - 3 sorban összefoglalhattad
gyszerübb és barátibb lett volna
osát, mint utólag vágni a fejem-
lékszem - az volt a nehézség, hogy
tatni a reprodukciók számára, ami
ai munkánál. Pestről visszajövet,
san leirva, megirtam a nyomda árajánl-
ogy ilyen leirás után te tisztában
en megfelelőnek irtad s kétségkivül
k között,s csak azt az óhajtásodat
allal füzött példányok legyenek. Itt
apirosmintát bemutathassam, kérdez-
sütörtök-péntek d.u.-t és szombat
adásaid közben ne zavarjalak, szom-
ersze, a Korniss-ünnepély, amiről

2

1421

MEGYIK JÁNOS

ÚJ MŰVÉSZET

1998/ máj.

P - 9396

30. o.

Martin Lane 2007

MOZGÓ VILÁG 1051 BP. NÁDOR U. 26.

Megyik János (1938–)
cím nélkül (Debreceni kapuzat motívuma) 2001
karton, 8x13 cm

MOZGÓ VILÁG 1051 BP. NÁDOR U. 26.

Megyik János (1938–)
Egy szoborterv 2000
karton, 25x20x11 cm
Fotó: Szelényi

2001

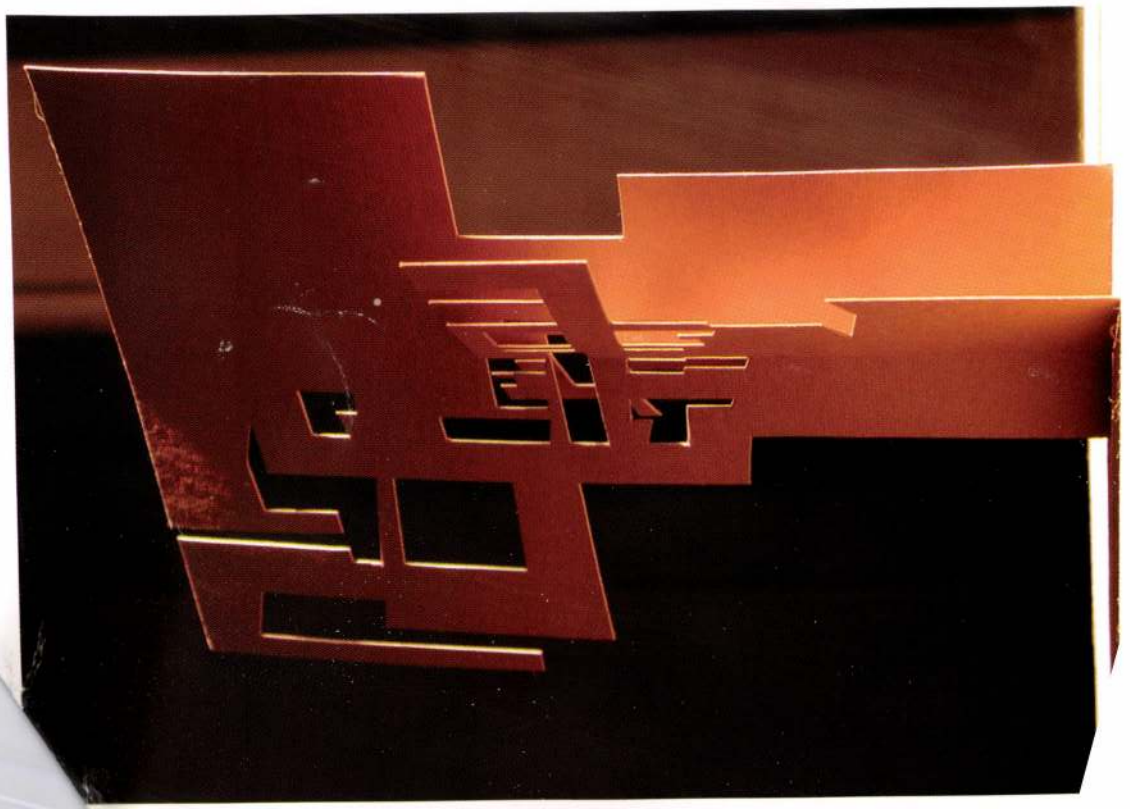

MOZGÓ VILÁG 1051 BP. NÁDOR U. 26.

Megyik János (1938–)
cím nélkül (Debreceni kapuzat motívuma) 2001
karton, 8x13 cm

MOZGÓ VILÁG 1051 BP. NÁDOR U. 26.

Megyik János (1938–)
Egy szoborterv 2000
karton, 25x20x11 cm
Fotó: Szelényi

Megyik Sános

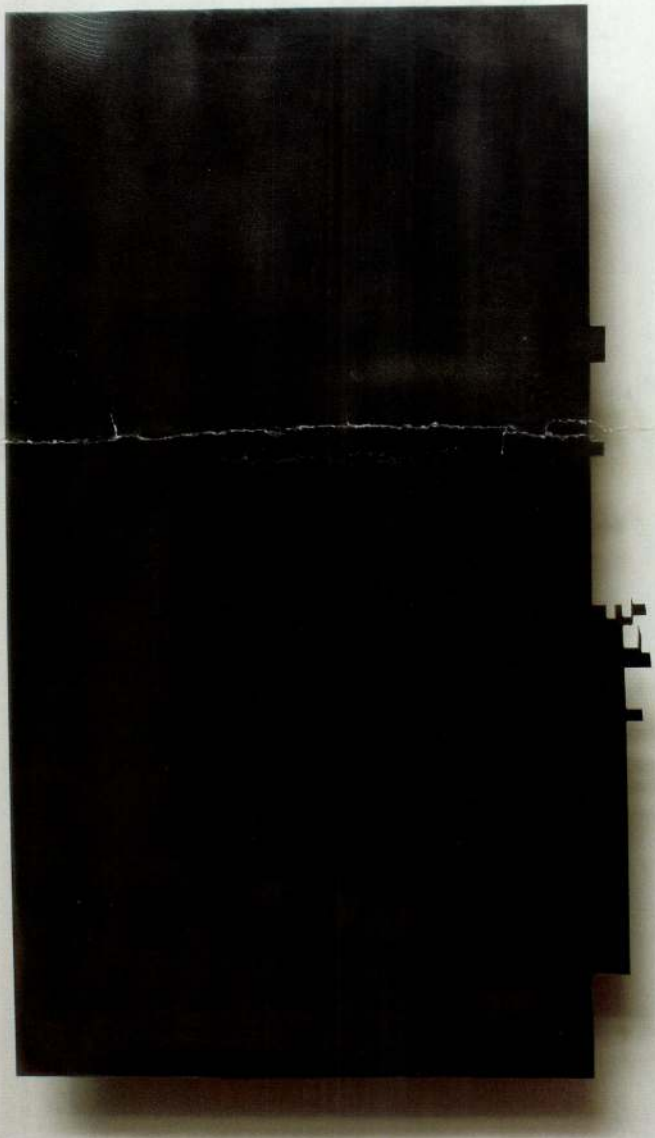

A veszprémi Művészetek Háza és Vass László műgyűjtő
tisztelettel meghívja Önt

2004. május 15-én, szombaton 11 órára
a Modern Képtár – Vass László Gyűjtemény Galériájába

MEGYIK JÁNOS képzőművész
kiállításának megnyitójára

Megnyitja: **BÚJDOSÓ ALPÁR** irodalmár

A kiállítás megtekinthető: 2004. szeptember 30-ig, naponta 10–18 óráig.
Modern Képtár – Vass László Gyűjtemény Veszprém, Vár u. 3–7.

A veszprémi Művészetek Háza és Vass László műgyűjtő
tisztelettel meghívja Önt

2004. május 15-én, szombaton 11 órára
a Modern Képtár – Vass László Gyűjtemény Galériájába

MEGYIK JÁNOS képzőművész
kiállításának megnyitójára

Megnyitja: **BÚJDOSÓ ALPÁR** irodalmár

A kiállítás megtekinthető: 2004. szeptember 30-ig, naponta 10–18 óráig.
Modern Képtár – Vass László Gyűjtemény Veszprém, Vár u. 3–7.

MEGYIK JÁNOS

Új művészet

1998. máj.

30.o.

ban minden létezés forrása. Az alkotás nem más, mint ennek a szellemi potenciának az aktualizálása. Ekler Dezső életművét leginkább a tradicionális alkímia képletével tudnám jellemezni, ami lényegében egy olyan szakrális művészet, amelynek során az anyag átszellemül, a szellem pedig egyidejűleg inkarnálódik. Hiába nagyítok vagy kicsinyítek már létező tárgyakat, ha azt nem hatja át az Alkotószellem, és hiába lángolok teremtő szellemként, ha gondolataim nem tudnak testet ölteni. Ráadásul Eklernél a test nem csak az épület, hanem a táj testét is jelenti, a szellem pedig mindig magában foglalja a Hely szellemét, a genius locit is. A test ugyanis sohasem általában az anyag (mert olyan nincs is), hanem mindig konkrét, valóságos, a már létező, amit a költészet újjáteremthet. Ezt látjuk abban a csodálatos rajz-sorozatban, ami arról szól, hogyan lesz a virágból kehely, pohár, csésze vagy kanál. A teremtés – legalábbis az első után – már csak újjáteremtés, kombináció, vagyis valóban nagyítás, kicsinyítés és transzformáció. És ehhez még valamit hozzá kell tennünk: Ekler mindezt olyan apollóni derűvel teszi, ami nem zárja ki a szexualitást és a humort sem. E kiállítás anyagában szerény helyet foglal el az a néhány bútorterv, ami az oszlopok között bújik meg, de arról tanúskodik, hogy a női test sokkal figyelemre méltóbb alakzat, semhogy ne lehessen közvetlenül érvényesíteni egy komód vagy fotel formájában. Mindez arra utal, hogy Ekler Dezső építészetében nem csak Apollón, hanem az életöröm és Dionüszosz is jelen van. Ha pedig a halhatatlan transzformáció-készségét nézem, amiből a nagyítások és az áthallások származnak, Hermész-Mercurius szelleme sem hiányzik – amint ez a szombathelyi könyvtár terveiben is látható. Kívánom neki, hogy életútja felén túl is megtarthassa költészetének ezt a teljességre utaló, isteneket megidéző, és így alapvetően humánus karakterét, a jelenlévőknek pedig azt, hogy tekintsék ünnepnek ezt a kiállítást, az épületeket és a rajzokat pedig a föld, a tárgyak, az élőlények és az építészet archetípusaiból szőtt boldog dráma jeleneteinek, amihez igazi katarzist kívánok.

Meggyesi Tamás

(A szöveg a kiállítás megnyitóján hangzott el, 2004. május 6-án)

Meggyesi Tamás: A külső tér

Urbanisztikai füzetek – Műegyetemi Kiadó, 2004.

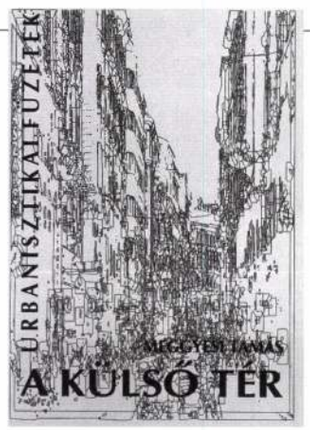

MEGGYESI TAMÁS A külső tér című könyvének kiindulópontja az a tapasztalat, hogy a modern nagyvárosokban egyre több a kaotikus tér, hogy „a beépítés sokszor kizárólag az ingatlanfejlesztés belső törvényeit követő és tükröző épület-tárgyak egymástól független elhelyezésére redukálódik. Ennek következtében az épületek között már nem terek, hanem csak űrök maradnak: a tér sok tekintetben piaci áruvá degradálódott, értéke az elmaradt fejlesztés negatív profitjával mérhető." Meggyesi ugyanakkor azt is hangsúlyozza, hogy a nemzetközi építészeti irányzatok mind messzebb kerülnek a téralakítás klaszszikus ideáljaitól, s ez a külső tér értelmezésének is új módozatait eredményezi.

A könyv lényegében a mindezen jelenségek által ösztönzött új építészetelméleti munkák alapján érzékelhető törekvések áttekintésére vállalkozik, „egyben a külső tér jelenségét alapkutatás tárgyává kívánja tenni." A szerző leszögezi, hogy – mivel a külső tér természetszerűleg nem választható el élesen a belső tértől – ez a vizsgálat „szükségszerűen az általános térelmélet irányába tágul." Ekképp a tanulmány első fejezete a második világháború utáni fontosabb térelméleteket mint előzményeket összegzi. Ezt követi a külső tér különböző definícióival foglalkozó szövegrész, mely a fenomenológiai, analitikus, morfológiai megközelítéseket veti egybe, a térélmény antropológiai gyökereivel foglalkozó kutatási eredményeket elemzi, majd a települések tereinek minőségi dimenzióit veszi górcső alá.

A külső tér építészeti dimenzióinak elemzése után az épített elemek térbeli kontextusával, illetve az építészeti környezet mint kontextus különféle értelmezési lehetőségeit, a térszervezés szellemi irányzatait, archetípusait veszi számba. A harmadik fejezet a tér és a tömeg, a tér és a térhatároló fal viszonya, valamint a települési szövetben megjelenő terek típusai kerülnek sorra. A könyv a 20. század második felében megjelenő fontosabb tervezéselméletek összegzésével zárul.

A számos rajzzal szemléletesé tett, tetemes jegyzetapparátussal és bibliográfiával kiegészített munka eredendő célján, vagyis a külső térre vonatkozó különböző építészetelméletek összehasonlítása révén levonható konzekvenciákon túl praktikus kézikönyvként is használható.

Haba Péter

A gondolat mint vírus

Sebők Zoltán: Élősködő kultúra. Kalligramm Kiadó, 2003

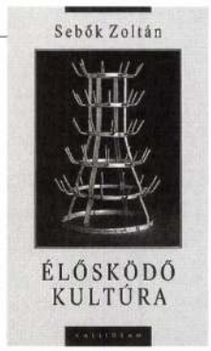

A BUDDHISTA legendárium nevezetes tényként tartja számon, hogy Buddha halálakor a ravatal mellett ott sírt az összes földi állat – kivéve a kígyót és a macskát. Sebők Zoltán kötetének egyik esszéje ezt a meglepő jelenséget boncolja ízekre, mindaddig, míg az utolsó mondatra végre kiderül, hogy Buddha tanaihoz egyedül e két renitens állat volt tökéletesen hű – mivel a Magasztos halálát nem gyászként, hanem a vágyott nirvánába való belépésként, mint örömteli tényt nyugtázták.

Az út a képtől a lényegig, a színétől a fordítottján át ismét a képig, ez Sebők esszéinek struktúrája. Bármi témát talál, az áruházi katalógustól Beuys magánmitológiájáig, a festményhamisításoktól a művészet szabadságáig, olyan nyájas egyszerűséggel, az olvasóval szinte baráti, együtt-gondolkodó viszonyt létesítve közelít a tárgyra, hogy már az első mondatoktól gyanút fogunk. Talán mégsem arról van szó, hogy a művészettörténész, alapos filozófiai, irodalmi és szociológiai műveltséggel felvértezve, a hazainál sokkal szélesebb és frissebb kitekintéssel, gond nélkül megetette velünk, hogy az igaz hamis, hogy a művész csaló, vagy hogy a kultúra nem más, mint információ-egységek vírusszerű terjedése?

Sebők a kultúrában él, sőt olvasóiról is ezt föltételezi. Úgy beszél a kortárs művészetről, a Heisenberg utáni modern fizikáról, a neodarwinizmusról vagy a mémekről, mintha részei volnának a mindennapjainknak, erről vitatkoznának a városi forgalmi dugókban, ezek miatt szobroznának az áruházak pénztársorában. Igaza van. A kultúra ugyanúgy élősködik rajtunk, mint mi magunk a jelen pillanaton. Eszmék, irányzatok terjednek, mint a vírus – bár korántsem annyira gyorsan, hiszen, mint idézi, egy 2000-ben útjára bocsátott „avantgárd gesztus", egy igen hatásos számítógépes vírus 6 óra alatt végigsöpört az egész világon. Ehhez képest milyen hatást tud elérni egy színházi előadás, egy merész performansz vagy egy formabontó kiállítás? Lázít-e Duchamp vécécsészéje, botrány-e az a hír, hogy egy jónevű amerikai galerista egy svájci farmon rabszolgamunkában készíttet hű másolatokat a modernista festményekről, és azokat nem eredetiként, de drága pénzen árusítja? Vagy csak a hackerek, vírusgenerálók anarchista gesztusai érik el azt az azonnali eredményt, hogy szembesítsék az információs társadalmat saját korlátjaival? Sebők finom iróniával, gördülékeny stílusban elemzi mindezt, úgy, hogy a művészettől eljut az informatikáig és vissza az alkotáshoz. A végkövetkeztetés az olvasó dolga. Ő döntse el, vállalja-e ezt a sajátos parazitizmust, vagy csak úri huncutságnak tartja, és külön kezeli az élete realitásától.

G. E.

Szelíd képek a rombolás arroganciájához

Jalsovszky Katalin–Tomsics Emőke: Budapest, az ikerfőváros, 1860–1890

Helikon Kiadó, 2003, 184 oldal, 262 fotó

SOKADIK „Budapest anno" album ez, és mégis megkapó képet ad egy letűnt világról. Nagyszerű, információban gazdag fotók, ezúttal az 1870. november 17-i városegyesítéssel a válogatás időbeli és eszmei centrumában. A képek egy letűnt világot idéznek, pedig az nem is volt olyan rég – ebben az évben született néhai nagyapám –, de ez nekem már egy egészen ismeretlen, „régi" város. Akkor új volt, mert – ahogyan Buzinkay Géza az előszóban kiemeli – Budapest ugrásszerű növekedése nem kímélte a régi várost: „Furcsa ellentmondás volt a történelmi emlékek, előzmények eltakarítása egy olyan ország fővárosában, mely egész politikai gondolkodásában a történelemhez és a kontinuitáshoz kötődött. Mai fejjel alig-alig érthető a pesti Belváros régi magjának lebontása, felújítás és helyreállítás helyett – de ez csak részben volt a pénz és a technikai bűvölet arroganciájának eredménye..." Én nagyon is értem ezt a máról visszanézve, de megérteni nem tudom. Az akkori váltást a mai rombolásokkal párhuzamba állítani – úgymond: „az idő majd megszépíti" –, az értékteremtő építészeti minőség lebecsülésének, az ilyen olvasatot hamisításnak látnám. Nem tudom, mennyire volt szempont az aktualitás, mindenesetre nekem a kötet nem erről az álbölcsességről szól.

A képek az egyesítés előtti és utáni jó 15-15 évet is megörökítették, mindkét világot bemutatják. Úgy nézem a felvételeket és olvasom a tömör vagy bő képaláírásokat, mintha a nagyapám mesélné. Vele így, közvetve mégis kicsit találkozni tudok – két évvel a születésem előtt halt meg. Azon kapom magam, hogy keresem a képeken, hátha egyszercsak kinéz, rám köszön a könyvből. És elmondja, hogyan élte meg a városegyesítést. Azért írok ilyen személyes hangon a kötetről, mert éppen ez az emberközeli ismeretterjesztés a koncepciója. Nem csak a városi tájképek, épületek leltárát kínálja, de számos személyes történetet és magukat a főszereplőket is bemutatja – képpelszóval. Történelmi figurákat is, de boltost, dajkát, komornát, bolondozó urakat is, az egész „békebeli" szcénát.

Sz. Gy.

ESTERHÁZY PÉTER: **Tárlat**

Milyen az ember?

Megyik János – gondoltam, evvel a két szóval kell kezdenem ezt a szöveget. Zbyněk Sekallal Megyik János ismertetett össze. Pontosabban Zbyněkkel, a Sekalról nem volt szó, vagy ha volt is, elfelejtettem. Ez nem csupán egy ütődött anekdota – amely akkor még természetesen kitérne arra is, hogy magyarul ez a név, szekál, jelent valamit, nagynéném szava, esetünkben nomen non est omen, Zbyněk minden volt, csak nem szekálós, hisz aki szekál, az szükségképp kisszerű –, szóval hogy lényegében csupán a keresztnevet ismerem, ismertem, annak volna jelentése.

Az sem csupán véletlen, hogy Megyik mutatta őt – nem be, hanem meg. Másutt már mondtam, de mondom újra szívesen, Megyik számomra a művész. És ez összekapcsolódik a magányosságával. Ha magam elé képzelem – és van, hogy nem tehetek mást, és magam elé képzelem, az élet nehéz –, én Jánost nem kiállítótermekben látom, ahová való, nem a művészettörténeti listákon, ahol a helye, hanem a szobáiban, a híres, a számomra híres Kaiserstrassei lakásában vagy most a köteteiben. Egyedül, mint akinek semmihez nincsen köze, csak a pálcikáihoz.

És így gondolok Zbyněkre is: a művész mint olyan. Egy szoba és benne tárgyak. Vagy nem is tárgyak, hanem összefüggések. Egy szoba és benne összefüggések. Így persze a szoba azonnal a világ része: Zbyněk is azt teszi, amit minden nagy művész: megváltoztatja a világot. „Elhanyagolható mértékben jobbá teszi."

Természetesen az úgynevezett magányos művész is – és hát ki nem magányos – ezer szállal kötődik a környezetéhez. Most így mondom: természetesen Sekalnak is van helye és helyzete a cseh, az osztrák, az európai művészetben. Jó is lenne, ha ez a kiállítás alkalmat adna arra, hogy valaki őt elhelyezze ezek között a koordináták közt, tehát mintegy bemutatná, beszélne az életéről, amennyiben ez fontos a művészetére vonatkozóan, a háború hatásáról, a koncentrációs táboréról, a háború utáni párizsi látogatásokról, Dubuffet primitivisztikus alkotásmódjának a hatásáról, a prágai szürrealistákról, a kollázsokról, a könyvekről, a könyvek fontosságáról, a filozófia fontosságáról, és így tovább, valakinek ezt majd szépen végig kell mondania.

Egy kiállítás, ha szerencsénk van, kulturális esemény és nem társadalmi. Ez olyan, mint a mise, ha szerencsénk van, az Istenhez van köze vagy a hithez, ha nincs, akkor csak az új kosztüm van megjáratva. A kiállításmegnyitó az semmi, legjobb esetben része a hidegtálnak. Nincsen semmi, ami ennyire messzi volna vagy idegen Zbyněk művészetétől, mint egy ilyen megnyitó. Ami ennyire nevetséges volna az ő műveinek intenciója, intenciói mellett. Mindazonáltal én is végigmondom, amit végigmondok. Nagy megtiszteltetés nekem, hogy itt állhatok.

Tavaly, február 11-én, kedden, fél tízkor indultunk el Berlinből Prága felé. Két legyet szándékoztunk ütni egy csapásra, részint megnézni Zbyněk életmű-kiállítását, részint másnap eltemetni Bohumil Hrabalt. Így is történt.

Addig én csak a szoba tárgyait láttam és kiállítás-prospektusokat, és ebből gondoltam el magamnak ezt a számomra nagy és jelentős művészt. Tulajdonképpen jól extrapoláltam, mégis úgy mozogtam, inkább kóválygotam és keringtem azokban a prágai termekben, mint akit fejbevágtak. Mámorosan, ez a jó szó, mámorosan fogadtam magamba azt az elképesztő gazdagságot, a drámaiságot és halkságot, mely oly ritka erény ebben a században, aztán az anyag példás fölmutatását, sőt megdicsőülését, a szakrális terek létrejöttét, sőt megteremtését, vagy azt, amit Werner Hoffmann úgy fogalmaz, hogy Sekal a legcsekélyebb részletnek, a hulladéknak és a sérült maradványnak is szép, jóllehet törékeny méltóságot kölcsönöz; és azután a mindeneken végigvonuló nyugalmát. Nemhiába idézi ő maga is magának kedves Kafkájától: Die größte Sünde sei Ungedulg, hogy legnagyobb bűn a türelmetlenség volna.

Nem csupán egy egész élet munkálkodására láthattam ott rá, hanem egy ember életét láttam ott meg, annak a gazdagságát. Azt tehát, arra kaptam egzisztencia-bizonyítékot, hogy az ember élete gazdag. Hogy tehát az ember ilyen. A művészetet ez legitimálja: megtudunk valamit az emberről. Zbyněk Sekal megmutatott nekem valami fontosat. Mámorosan láttam tehát ennek az ismerős, de alig ismert férfinak az életét, mámorosan köszöntem neki ezt a pillanatot, amelyben a létezésünk szépségére láthattam rá – miközben ő akkor már halálos beteg volt.

Másnap volt Hrabal temetése. Addig még két, kettő darab csoda esett meg velem. Nem volt szállásunk, teljesen véletlenszerűen az U Medvidkuban kötöttünk ki, elég későn. Reggelinél derült ki, hogy ez *épp* az a hely, ahol utoljára Hraballal találkoztam, beszéltünk és hallgattunk, és sörözünk drámaian. Amikor pedig reggel a szobában elhúztuk a függönyt, szemben, az udvar másik oldalán egy nagy teremben *épp* táncóra zajlott. Nyilván kezdőknek és haladóknak. Mekkora volt ennek a valószínűsége?

A temetés után fél kettőkor indultunk vissza Berlinbe és hétkor érkeztünk meg – 1 valószínűséggel.

(Elhangzott 1998. szeptember 12-én, a Székesfehérvári Szent István Király Múzeumban Zbyněk Sekal szobrász (1923-1998) kiállításának megnyitóján)

MEGYIK JÁNOS

1998. 09. 18.

1973-ban Korniss Péter az erdélyi Széken egy Magyarországon akkortájt tudomásul nem vett, magáramaradt világot talált: a népi kultúra szinte *még* érintetlen formáit. Falvakat, amelyekben oly módon folyt a mindennapi élet, amelyet már akkor is szinte mindenki inkább eltűntnek képzelt, mintsem fennállónak. Igazság szerint a hatvanas évek második felében semmiféle politikával kapcsolatot tartó intézménynek nem állott érdekében észrevennie, hogy miféle világ is múlik el épp a hátunk mögött, vagy épp a szemünk előtt. Korniss munkáját folytathatta: de igaz ami igaz, több gyanakvással találkozott akkortájt Budapesten, mint ami a józan ész szabályai szerint indokolható lett volna. Szék Erdélyben van. Korniss egy roppant érzékeny határ túloldalán készítette fotográfiáit, s vélhetően e művek interpretációja hamis lenne ennek az egykori politikai közegnek a felidézése nélkül. Korniss ugyanis úgy lett riportfotósból ekkortájt etnográfus, antropológus alkotóvá, hogy – enyhén szólva – nem érezhette maga mögött bármely hivatal teremtette hatalomvédte bensőségét.

Immár függetlenül az egykori *politikatörténeti* értelmezéstől: Korniss *Erdélyi képei*nek első korszakában, az 1967-1978 között készült képeken a riport és etnográfiai fotográfia hagyományai, illetve kortárs gyakorlata érhető tetten. Mindez annyit jelent, hogy a fotográfus nem kérdez, nem kér engedélyt, hanem akcióba lendül, kihasználja a technikai adottságokat: a teleobjektívet, a gyors gépeket, a pillanatfelvételek sorozatát lehetővé tévő nyersanyagokat, stb. Munkája némiképp hasonlatos a vadászéhoz: „közel megy", „észrevétlen marad", stb. Mindenképp úgy tesz, azt a látszatot kelti, mintha ott sem járt volna: igyekszik láthatatlan maradni, s épp képei alanyainak érdekében igyekszik úgy tenni, mintha nem zavarná őket, mintha léte nem is befolyásolná mindennapi cselekedeteiket. Ez az eljárás teljes egészében megfelel a hatvanas években világszerte uralkodónak nevezhető pillanatfelvétel etikai és esztétikai elveinek és gyakorlatának. Ugyancsak megfelelt a „leletmentés" attitűdjének, hogy az eltűnő világot fényképező Korniss egyes képein láthatóan archeológusként értelmezi önmagát, s ennek az eljárásnak megvannak a maga előnyei és hátrányai.

A hangosan kimondott és vállalt etnográfiai/antropológusi megmentői munka ugyanis gyakran arra vezet, hogy a képek tárgyai, mindaz, ami azokon feltűnik, önmagában véve is szenzációt jelentenek, s ez független marad attól, hogy azok tulajdonképp jó és hiteles fotográfiák lettek-e. Ha a fotográfus egy ideológia küldötteként tűnik a közönség elé, akkor roppant kényes helyzetbe kerülhet. Képei értékét inkább a feltárt és megőrzött hagyomány melletti elkötelezettség teremtheti meg, mintsem azok kérlelhetetlen objektivitása, illetve az emberi nagyság és egyediség feltérképezése. Korniss képein pontosan látható, hogy a fotográfus teljes mélységében tisztában volt a felelősségével, illetve a kötelességből adódó problémákkal. Tudta, hogy nem kerülheti ki az etnográfus gyűjtőmunkájának szenvtelenségét, de soha, egyetlen pillanatig nem érte be azzal, hogy képei hősei pusztán néprajzi elméletek illusztrációi legyenek. Próbababák különféle viseletek dokumentálásán, puszta testek, amelyek mozgása megörökíti a hajsa egyenként érdektelen. Korniss akkor lett *nemzetközi méretekben is komoly fotográfussá, amikor egyszerre oldotta meg az etnográfus és a fotográfus eltérő szemléletéből és normarendszeréből következő feladatokat.* Korniss összegyűjtötte és megmentette a népszokások, az ünnepek képeit: aki akarja, e képek nyomán megtanítható, hogy mit is jelentett a kendertisztítás, a szénaforgatás. De nem érte be ennyivel, ennél sokkal többet akart. Soha nem felejtette el, hogy hősei *egyedüli példányok*, s mindent elkövet, hogy a képeit nézők se kerülhessék meg ennek súlyát. Az etnográfus típust és szokást örökít meg, a fotográfus képén múló egyedi életének titkos, ünnepi pillanatában áll előttünk egy-egy magyar, román fiú vagy lány. S ugyan már nem politikáról van szó, de azért ne felejtsük el, hogy Korniss pillanatok alatt ráébredt arra, hogy semmi sem vezethet nagyobb tévedésre, mint *csak* magyarokat fényképezni – holott azok együtt élnek a nem magyarokkal. Ha Korniss gyűjtését a magyar népszokásokra korlátozza, akkor eleget tesz annak a politikai vágy hisztériája uralta nosztalgiának, amely egy soha nem volt Erdélyt Nyírő-könyvekből és idelopott „autentikus" tárgyakból rekonstruál magának, s amely nosztalgia hódolói még mindig nem vették észre, hogy arrafelé magyarok és románok együtt élnek. A 90-es évek nyelvére lefordítva: Korniss nem a budapesti belvárosban magyarkodó ilyen-olyan világszövetségek és pártok által politikai célokra teremtett Erdélyben járt, hanem a néprajzi leletmentése során sem adta fel a kortárs társadalmi realitás iránti érzékenységét.

S az individualitás/tipológia probléma fölényesen elegáns megoldása mellett az etnográfiai politológia csapdájának kikerülése Korniss korai korszakának másik hatalmas erénye, amely egyik garanciája annak, hogy képei soha nem hazugságok, soha nem művi-ek, soha nem álságosak. Korniss képei kiemelik hőseit a múló időből, de ezek a képek soha nem ígérik és hazudják a társadalmon kívüli létet. Korniss nem egy „etnográfiai valóságot" ígér, amelyet a társadalomban élő, osztálytudattal, etnikai önazonossággal, konkrét életük konkrét problémáival bíró emberek helyett ideológiai sémák uralnak, hanem makacsul ragaszkodik a társadalmi realitáshoz. Ezek az emberek saját életükben állnak elénk, s nem a nagypolitikát jelentő Budapest követelte látványnak kívánnak megfelelni. Korniss újra és újra lefegyverző esztétikai finomságokkal és utalásokkal él. A részben magyar fotográfiai stílust idéző kép egy román lányt ábrázol *Bikszád* (1975). De mintha ott lenne ezen a képen a Bauhaus fotográfusainak kezenyoma is: a drámaian egyszerű szerkezet, a napfénnyel való bánásmód a 20-as évek stilisztikáját idézi. S akkor még nem említettük a portré introvertáltságának erényeit: a partnerére tekintő lány testi valóságának szoborszerű megbonthatatlansága éles ellentétben áll a kép elkészítésének módszerével: a tettenéréssel, a pillanat rabul ejtésével. A lány mosolya azt a bizonyos rejtelmes antik mosolyt idézi, amelynek kihívó jellegét minden egyes múzeumi látogatáskor ott érezzük a korai görög szobrászatot bemutató termekben. Az egykori szobrász, a kortárs fotográfus elérhette, hogy alanya bármikor rendelkezésünkre álljon. Korniss megtehette,

MEGYIK Jairos

Esterházy Péter: Egy Kelharisnya feljegyzéseiből. A „Jean Marais (A púpos)" allusról. = ÉS 1993 dec. 17. 3.

VALi A

Megyik -Kasza Edit keramikus M.D.K.

A fiatal európai művészek bécsi kiállitásán
Osztrák állami díjat nyert.
kerámiaái, repr.

Magyar Épitőművészet 1964/6. 60.l.

MDK.

Megyik Kasza Edit

Kerámiáiról felvétel.

Magyar Épitőművészet 1965. 6. 6o l.

MDK

Megykó Gyula festőművész

Zempléni Mitrovics Viktor dr.festőművész műtermében együtt készitettek masolatokat Komaromi-Katz, Neogrády-, Szüle-, Viski-festményekről. Több vidéki varosban képkiallitast rendeztek és azokat a közönségnek el is adtak.

Cikk: A Szépművészeti Szalonban hamisitott festményekre bukkantak a detektivek.

Magyar Hirlap, 1937.jun.25. 2.1.

MEGYIK JÁNOS

A székesfehérvári Szent István Király Múzeum meghívja Önt
MEGYIK JÁNOS kiállítására, amelyet Néray Katalin, a budapesti Ludwig
Múzeum igazgatója nyit meg 1993. november 13-án, szombaton délelőtt
fél 12 órakor a Szent István Király Múzeumban (Országzászló tér 3.).
A kiállítás megtekinthető: december 12-ig, hétfő kivételével
naponta 10–18 óráig.

Markója Csilla

Budapest
Hevesi Gyula u.40.6/22.
1156

F.k.: dr. Fülöp Gyula

MEGYIK

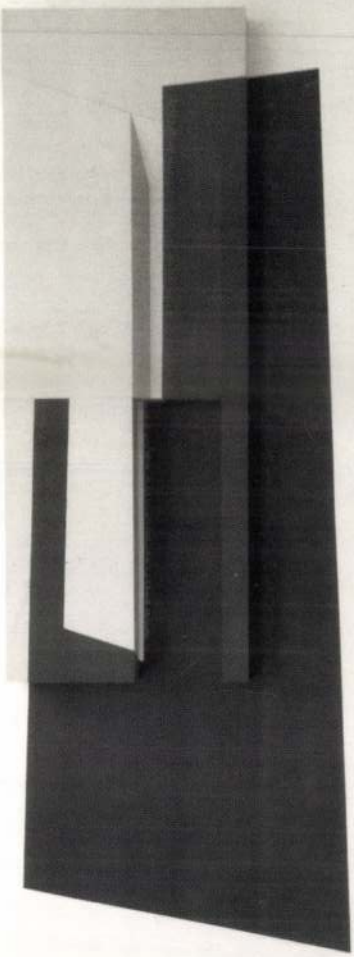

MEGYIK János

n: Fekvő korpusz; katedrális. ill.

= Múlhely 12. 1989, 3. borító.

XX v. 45 n. / Mesterek

, Ohmann Gyula, Vesztróczy Manó
938–44: MKF, mesterei: Bory Jenő,
városi Emlékfelügyelőségnél, mint
o Gyömrőn dolgozott. A 60-as években
unkái közül a diplomája évében készülő
brai (1944) érdemelnek említést. 1945
k belső tereinek (1951: Földalatti
metró Népstadion úti megállójának
Olimpia-étterem [Gádoros Lajossal],
yász-reliefek; 1956: *Korsós lány,*
áros; 1958: *domborművek*, Kerepesi úti
zeg; 1964: *ivókút vízköpője,* Imre-fürdő,
Margitsziget; 1970:
díszítésére. Művészi szemléletére az
ellemző, ugyanakkor nagyszámú
os; Dosztojevszkij; Ezékiel) és
z kő (felállítva: 1958, Rákóczi út 2–4.):

MEGYIK János

N ; Corpus 1985. ill = Műhely 12. 1989. 3. 34.

N ; Thorax 1985: ill. = Műhely N. 1989. 3. 35.

Don Quijote, bronz; *Kalibán,* bronz; *A tenger,* terrak
az úton; Keresztelő Szt. János; 1967: *Tűztánc;* 1971
Zászlóvivő (befejezetlen)) szobrászi megformálásáb
Ek: 1963: Gyömrő; 1965: Ernst M. [Marosán Lászl
Tápiószele (emlékkiállítás); 1976: Vak Bottyán M.,
Ház, Gyömrő (emlékkiállítás); 1985: Savoyai-kastél
Balogh J. Kt., Bp. (emlékkiállítás); 1987: Műv. Köz
Vcsk: 1942: Nemzeti Szalon; Alkotás Művészh.; 19
Műcsarnok; 1947: *MKSZSZ. II. Szabad Nemzeti kiá*
FK; 1949: *Városházi képzőművészek köre;* 1950: *I.*
1952: *Tavaszi Tárlat,* Műcsarnok; 1953/54: *IV. Mag*
1954: *Nyári Tárlat,* Ernst M.; 1955: *VI. Magyar Ké*
Magyar Képzőműv. kiállítás, Műcsarnok; 1960: *Kép*
MNG; *A felszabadult Bp. művészete,* Nemzeti Szalo
kisplasztikai kiállítása, Csók I. G.; *VIII. Magyar Ké*
Magyar Képzőműv. kiállítása, Műcsarnok; *Miskolci*
M., Miskolc; 1964: *Dolgozó emberek között,* Ernst M
Tárlat, Keszthely–Tihany–Veszprém; *Miskolci Ors*

MEGYIK János, festő

Forgács Éva: A forma logikája. Megyik János műveiről. = Jelenkor 32. 1989. 7-8 739-740

XX. n. 45n / Mesterek

Mélyen tisztelt kollégáih
Esztergom
a sokmindenek elé való egyetemes tudomá
tisztán és pusztán a hel
1999. december 26-án, Sze
Sze

Tóth Mária, geofizikus
Magyar Tudományos Akadémia, Ge

Tóth Sándor, művészettörténész és r
Eötvös Loránd Tudományegyetem, M

****

+++++????

Bartos Gyuri – őt magát megkérdezn
Szekér Gyuri – őt magát "
Hadházi Gábor, régész, NKÖM – Kl
Vukov Konstantin
Horler Miklós, építész, a *Lapidarium*

MEGYIK János

kiáll. Műcsarnok

ism. FORGÁCS, Éva: The Logic of Form. János Megyik in the Budapest Műcsarnok =

NHQ ... Summer 1989, 208-209.

ill.

XX.12.45. n / Mesterek

[MEGYIK János, [illegible]]

PARANCS János: Megyik. Egy kiállítás megrajzolása

[vers.] = Új Írás 29. 1989. 4. 59.

egységére fog vezetni. Igy
mint emberi és valóságbeli
bad szellemarchitekturák ma
ból lehajlik a technika sik
vonatkozásaiban is reális t
tegyen szert.

Azt vélhetnénk, hogy a
nincsen alkotó vonatkozása
tivitása ugy látszik csak a
lanarchitekturájára való. I
bizonyitja. Szántóföldes k
az eredményei, ugyanazokat
tiv, intellektuálisan tisz

MEGYIK János

kiáll. Bp. Műcsarnok

ism. VADAS József: Technoart =
Élet és Irodalom, 1989. január 13. 13.

XX. sz. 45 u / Mesterek

A székesfehérvári Szent István Király Múzeum meghívja Önt MEGYIK JÁNOS kiállítására, amelyet Néray Katalin, a budapesti Ludwig Múzeum igazgatója nyit meg 1993. november 13-án, szombaton délelőtt fél 12 órakor a Szent István Király Múzeumban (Országzászló tér 3.).
A kiállítás megtekinthető: december 12-ig, hétfő kivételével naponta 10–18 óráig.

H.T.

KI PÜTAFELDOLGOZÓ ÜZEM KI
1993 11.08.
SZÉKESFEHÉRVÁR

Bobrovszky Ida
müvészettörténész
MTA Müvészettörténeti Kutató Csopo
Budapest I.,
Uri u. 62.
1014

F.k.: dr. Fülöp Gyula

MEGYIK

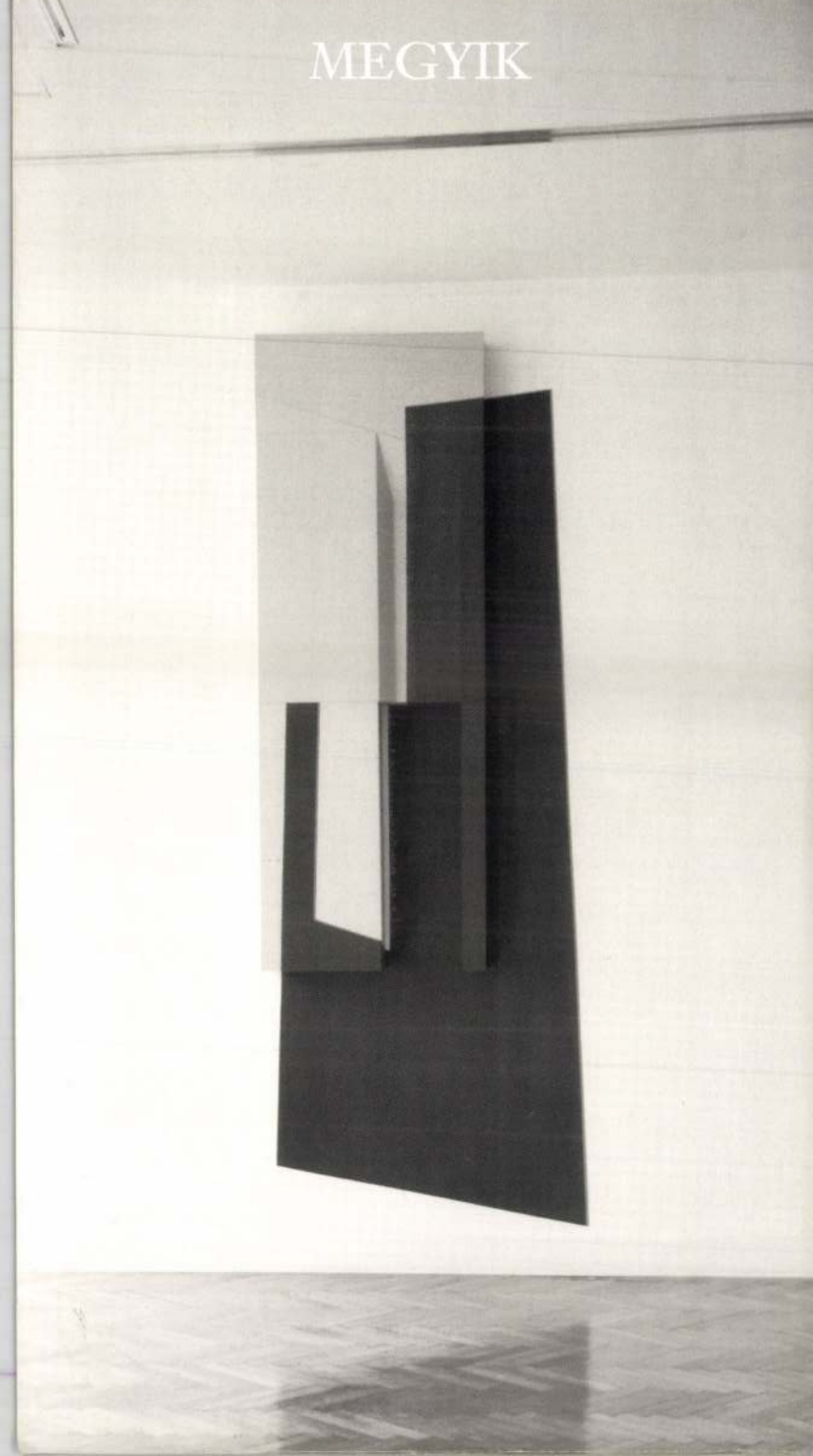

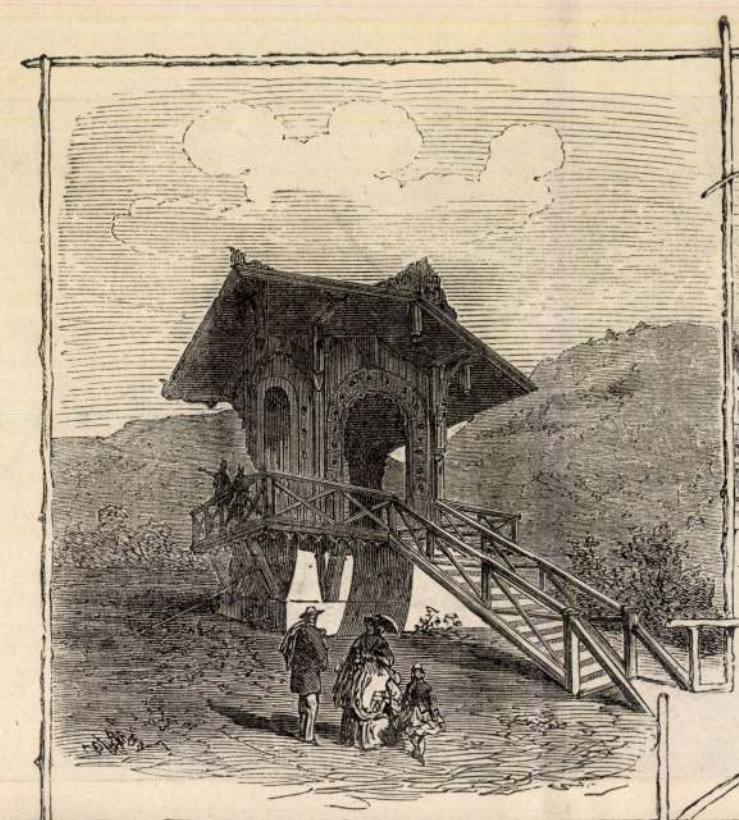

CORONINI MAGASLAT.

KAROLINA-FÜRDŐ.

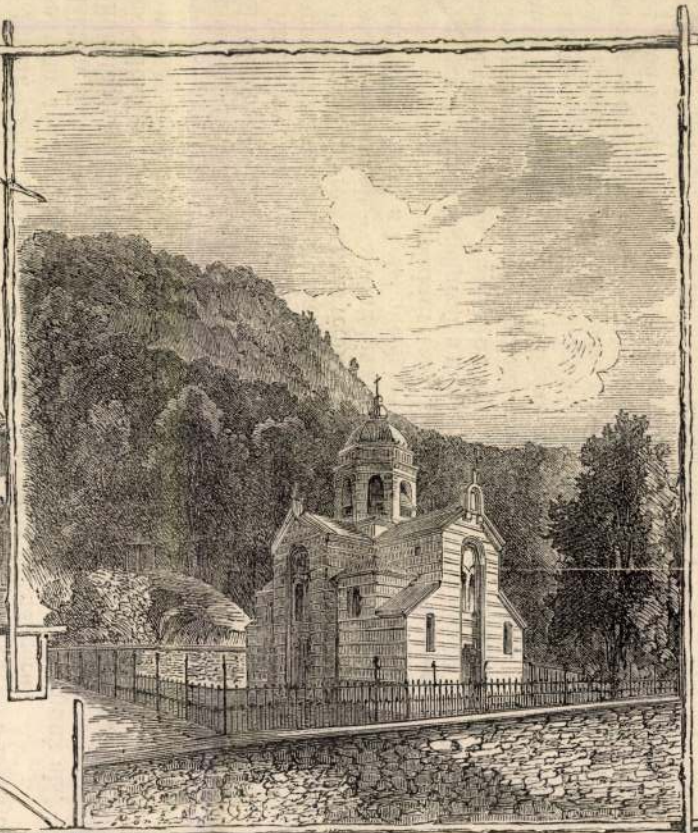

OLÁH TEMPLOM.

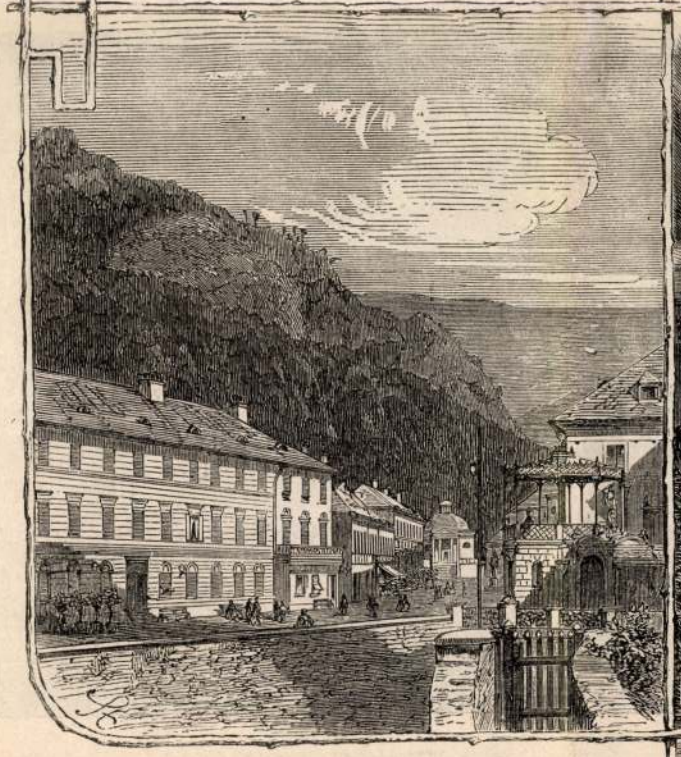

FERDINÁND-UDVAR ÉS TÉR.

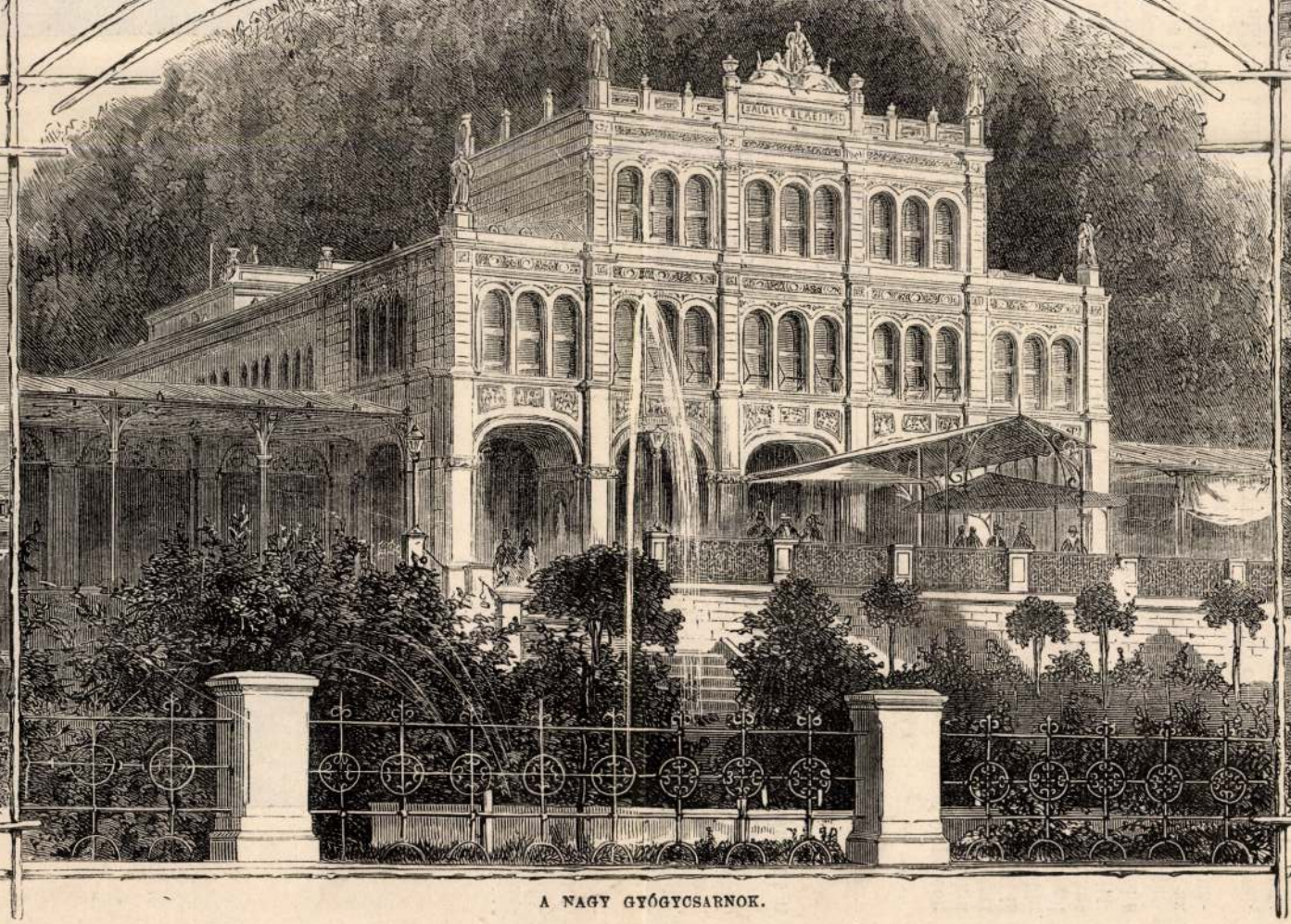

A NAGY GYÓGYCSARNOK.

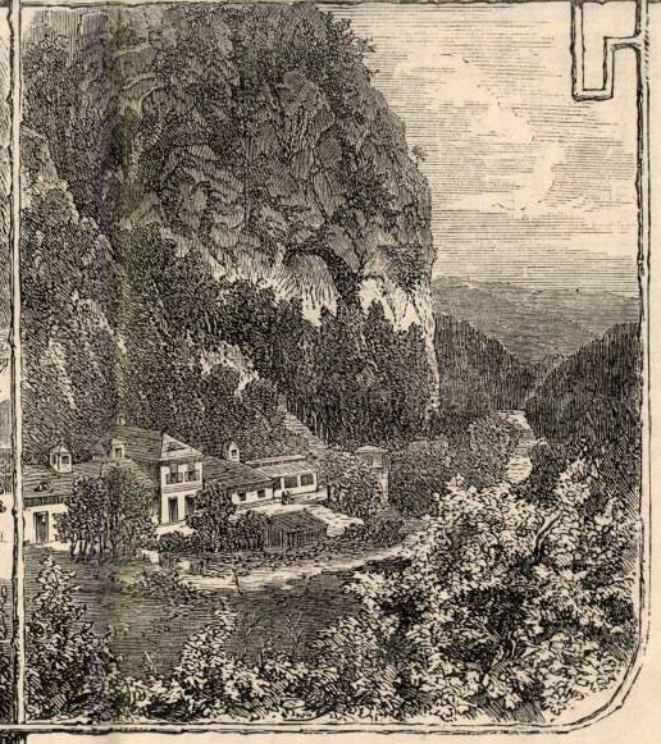

HERKULES-FÜRDŐ.

A MEHÁDIAI FÜRDŐ.

ROBUR EMBEREI VIGAN SZEDTÉK BE A HÁLÓKAT.

FRYCOLLIN OTT LEBEGETT AZ ÜRBEN.

A HÓDITÓ ROBUR.

— Ez oly visszaélés a hatalommal, a mely ellen nem csupán szóval fogok tiltakozni.

— Csak tessék!

— Meg fogom magamat boszulni, Robur mérnök.

— Boszulja meg magát, elnök ur.

— Önön és emberein.

Az *Albatros* legénysége nem épen a legjobb indulattal közeledett a két ellenfel felé. Robur intett, hogy távozzanak.

— Igen... önön és emberein! — ordítá Prudent bácsi, a kit Evans Phil hiába igyekezett csitítani.

— A mint tetszik! viszonzá a mérnök.

— És minden lehető módon.

— Elég! mondá ekkor Robur fenyegető hangon. — Elég! Van a fedélzeten még több kötél is. Hallgasson, különben a mint az inas, úgy jár a gazdája is.

Prudent bácsi elhallgatott, nem félelemből, hanem mert úgy elfuladt, hogy Evans Phil kénytelen volt elvezetni őt a kabinjába.

E közben az idő rendkivül megváltozott. Félremagyarázhatlan szimptomák mutatkoztak. Vihar közeledett. A légkör annyira telve volt villamossággal, hogy harmadfél óra tájban Robur oly tünemény szemtanuja volt, a milyet eddig soha se látott.

Éjszak felől, a honnét a vihar közeledett, csaknem fénylő gőzök emelkedtek fel csavar alakban. Ezt a fényt kétségkivül a különböző felhőrétegekben létező villamosság mennyiségének változása idézte elő.

A ködfoszlányok visszasugárzása ezer meg ezer csillogó fényben mutatkozott a tengeren és e számtalan fény annál csinosabban ragyogott, minél inkább elborult az égboltozat.

Az *Albatrosnak* csakhamar találkozni kellett a meteorral, miután egymás felé haladtak.

És Frycollin? Nos hát Frycollin még mindig a vontató kötélen volt,— a vontatás kifejezés itt teljesen találó, mert a kötél meglehetősen tompa szöget képezett az óránkint száz kilométernyi sebességgel haladó léghajóval, a minek következtében Frycollin kádja kissé hátrább maradt.

Képzelhető a szerecsen rémülete, mikor a villámok kezdtek végigczikázni a légkörön, mialatt a mennydörgés csattogott mindenfelé.

A léghajó egész személyzete a vihar által szükségesekké tett manöverekkel volt elfoglalva. Két mód közül választhattak: magasabbra emelkedni a végzetes felhőrétegnél, vagy pedig az alsó rétegeken keresztül vágva kimenekülni a viharból.

Az *Albatros* ekkor középmagasságban, körülbelül ezer méternyire lebegett a tenger felett — midőn egyszerre borzasztó dördülés hallatszott. A szél dühöngött. Néhány percz mulva valóságos lángfelhők környezték a léghajót.

Evans Phil ekkor közbenjárt Frycollin érdekében és kérte, hogy vontassák fel a fedélzetre.

De Robur nem várt a közbenjárásra. Már kiadta a parancsot. A legénység épen a kötél felhuzásával volt elfoglalva, mikor az emelő csavarok forgása megmagyarázhatlan módon lassulni kezdett.

Robur a középső rekeszhez rohant.

— Erőt!... erőt a csavaroknak! — kiáltott a gépésznek. — Lehető gyorsan magasabbra kell emelkednünk a zivatarnál.

— Lehetetlen, uram.

— Mi baj!

— A villamos áramlatok meg vannak háborgatva... Minduntalan félbeszakadnak.

Az *Albatros* csakugyan észrevehetőleg alászállt.

Mint vihar idején a távirdai huzalok áramlatainál történni szokott, a villamos müködés hézagos volt a léghajó sürítőiben. De a mi a távirati sürgönyöknél csak kellemetlenségeket okoz, itt valóságos borzasztó veszélyt képezett és előidézhette a léghajó elháríthatlan lezuhanását a tengerbe.

— Szálljunk alá, — kiáltá Robur, — és meneküljünk a villamos légrétegből. Bátorság, fiaim és hidegvér!

A mérnök a hajó előrészén volt. A legénység készen állt végrehajtani Robur parancsait.

Az *Albatrost*, noha néhány száz lábnyival alább szállt, még mindig felhők környezték, a melyekben a villámok úgy czikáztak egymáson keresztül, mint valamely tüzijáték röppentyüi. Minden pillanatban azt lehetett hinni, hogy megsemmisitik a léghajót. A csavarok még lassabban forogtak és közel volt a veszély, hogy a kissé gyors alászállás lezuhanással fog végződni.

Kétségtelennek látszott, hogy egy percznél rövidebb idő alatt a tenger felszinére ér, a honnét semmiféle hatalom se ragadhatta volna ki többé.

Egyszerre a villamos felhő felette jelent meg. Az *Albatros* már csak hatvan lábnyira volt a hullámok taraja felett, a melyek nehány másodpercz mulva átcsaptak volna a fedélzetén.

De Robur, felhasználva a kellő perczet, a középső rekeszhez rohant, megragadta az indító emeltyüt és megindította a villamos oszlopok áramlatát, a melyet a léghajó körül létező villamos feszültség többé nem ellensulyozott... A csavarok egy pillanat alatt szabályos gyorsasággal forogtak, a lezuhanás meg volt akadályozva és az *Albatros* csekély magasságban maradt, mialatt hajtó csavarai csakhamar kiragadták a viharból.

Szükségtelen mondanunk, hogy Frycollin akarata ellen megfürdött, ámbár csak nehány perczig. Mikor felhuzták a fedélzetre, úgy át volt ázva, mintha a tenger fenekén lett volna. Az olvasó bizvást elhiheti, hogy többé nem lármázott.

Másnap, julius 4-én az *Albatros* áthaladt a Kaspi-tenger északi partjai felett.

(Folyt. köv.)

EGYVELEG.

* **Regényfaló** volt többek közt a nagy Napoleon is, kit századunkban ritka példaként állithatunk a tett emberei közé. Még hadjárataiban is hordott magával könyveket s Madridból, sőt Moszkvából is iratott ujonnan megjelent regényekért. Párisban külön hivatalnoka volt, ki folyvást irodalmi ujdonságokról gondoskodott számára. E mellett szigoru kritikus volt. Gyakran megtörtént volt, hogy utazó kocsijában egy pár lapot olvasott valamely uj regényből s azután kidobta az ablakon s ujat hozatott.

* **Zola Emil** egy franczia lap állitása szerint az utóbbi öt év alatt regényeiért s más irodalmi munkáiért 120,000 forintot kapott.

* **Az egyszerre látható csillagok száma** közönséges látóképességgel biró emberre nézve alig megy három ezerre s igy valóban elavult frázis, hogy a csillagok megszámlálhatlanok.

* **Európa virágos kertje** a Földközi-tenger partján van Monakótól Toulonig. Innen árasztják el különösen a téli hónapokban és farsangkor Európa összes fővárosait élő virágokkal. Nizzából 1884 novembertől 1885 májusig 70,000 élővirág-küldeményt adtak fel 2·1 millió frank értékben, Cannesban s Grasseban csaknem annyit. Ez utóbbi helyen ezenkívül még a virágillat-kereskedés is igen nagy. Levendula, thymian és rozmarin virágok borítják a réteket, némely helyen 1100 méter magasságig. Levendulából évenkint 1¾ millió kiló levelet dolgoznak fel illatszerré s mintegy százezer kiló olajat nyernek belőle, a friss levélből 100 kiló ára helyben 8 frank. Nagyban tenyésztik továbbá az ibolyákat is az olajfák árnyában s mintegy 80,000 kiló virágot dolgoznak fel, kilóját 3 frankra számítva. Jázmin, rezeda, bazsarózsa, geranium, jonquille, nárcisz, a rózsák különböző fajai mind illatszerekre szolgálnak s a narancsvirágokból mintegy 2 millió kilót termelnek tisztán illatszerekre. A legjelentékenyebb gyárak Grasseban vannak, hol illatszereken kivül különböző kivonatokat, szappanokat is készítenek, de igen sok viráglevél megy külföld gyárakba,

Mehádia

l.

Zádor - Rados

357. l.

MÉHELY István (1912)
149. AIDS, 1990
offset, 80x57 cm
j.b.l. Méhely 1990 – ny.n.
ltsz.: xy 90.477

A változás jelei : Plakátok 1988-1990. : Magyar Nemzeti Galéria,1990.nov.14.-dec.31. A kat. szerk. Bakos Katalin. Bp., MNG, 1990 20.

Mékely Iván

Résztvesz a kiállításon

Jubileumi Plakátkiállítás
Bp. Szépműv. Múz. 1975.

Méhely Iván, grafikus

L: Faragó Géza

Rózsa Gy: hinkári plakátok ... –

7.

Népszabadság, Bp. 1978 nov. 17

MÉHELY Iván grafikusm

Ibsen: „Nóra" plakátja (repr.)

Irodalmi Ujság 1955 4 ért. 12 n. márc. 19, 10 l.

MÉHELY Iván

Péter J.: A kiállításrendezés művészete

Művelt Nép 1955 II ért 38 sz. szept. 18. 3. l.

M.D.K.

Méhely

Reklámrajza "Első feladat! Fogkrém OVENALL!" cimmel.

Szinházi Magazin, Bp. 1941. okt. 22-28. IV. évf. 44. sz. cimlap belső felén.

R.D.K.

MÉHELY István

„Zsiska" Plakát

Vidos Zoltán: A magyar Plakát-
történeti kiállításról
Magyar Épilőművészet 1961. 1. sz. 59. l.

Méhely István, grafikus

M Dk

Áramütés – plakátja.

Repr.

– : Az év legjobb plakátjai . 7. l.

NÉPSZABADSÁG, Bp. 1963. ápr. 11.

Méhely István grafikus M.D.K.

"1962 legjobb plakátja" díjat nyert az általános népgazdasági kategóriában:"Áramütés"c. plakátjával.

Napló

Magyar Nemzet 1963. április 10. 4.l.

Méhely István, grafikus MDk

Áramütés-plakátja az 1962-évi legjobb plakát díjat kapta az általános népgazdasági kategóriában.

–: Kiosztották „az év legjobb plakátja" díjakat 10. l.

NÉPSZABADSÁG, bp. 1963. ápr. 10.

Méhely Iván, grafikus M Dh

Jó idegenforgalmi plakáttal szerepel a IV. Magy. Plakátkiállításon a Műcsarnokban.

Péter Imre: Mai plakátművészetünk a mérlegen 7. l

NÉPSZABADSÁG, bp. 1962. jan. 7.

MDK

Méhely Iván

Plakát kiállitás, 1948. N. Szal. képek

Megyes József

a szekszárdi művelődési központ egyik belsőgépészeti tervezője.

t.e.: Művelődési központ, Szekszárd. - Magyar Építőművészet, 1970. 5.sz. 20-27.l.

Megyeri Barna

J. V. Sztálin 195…

zatra meghivott m…

Gádor E.: Budap… …

Budapest, 1955. 42 f.

Megyeri Barnabás

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest, V., Petőfi Sándor u. 17
Telefon: 188-296, 188-307

1964 MÁR 14.

NÉPSZAVA

— A Képcsarnok Vállalat rendezésében pénteken a Váci utcai Csok István Galériában megnyitották Bakky Sándor festőművész és Megyeri Barnabás szobrászművész közös kiállítását, amely március 29-ig tekinthető meg.

Méhely Lajos

U. 1377

L. Szinyeit!

942/910-ből

B. A számvevőségileg észrevételezett tételek iratai.

5

Mélyi Mária (1910-1944)

kiállított műve:

Halas asszonyok. 1941. Fa, 39 cm.

MNG. Ltsz.: 52.906-N.

Magyar szobrászat 1920-1945. Kiállitás, Székesfehérvár. [Kat. bev.: Kovács Péter, K. Kovalovszky Márta. Székesfehérvár, 1966. 34 l., 7 t. / A huszadik század magyar művészete./

18. l.

MDK

Méhely Mária

Halas asszonyok, faszobor

Szépmüvészet 1941. 181 l.

MDK

Mékelyi Mária, szobrász

Tanulmányfej. Mükö.

OMKT.-Műcsarnok. IV. Nemzeti Képzőmüv. Kiáll. BP. 1937. ápr. 29.-jun. 20. Kat. 21.l.

M.D.K.

Méhely

Szines plakátrajza "OVENALL - FOGALOM" cimmel.

Szinházi Magazin, Bp. 194o. junius 16. Ø. III. évf. 25. sz. cimlap belső felén.

M.D.K.

Méhely

Plakátrajza "Ragyogó fogak: Ovenall" feliratt-
tal.

Színházi Magazin, Bp. 1943. okt. 13-19. VI.
évf. 43. sz. cimlap belső felén.

~~Czene Béla~~

Michely

festők

l. Szabad Művészet

1950. 136. l.

Román József és L. Gács Györa

Tav. Mezőgard. kiáll

(falkép Michely-el együtt)

MDK

Méhely Mária

B.szfv. vásárlása az Ipm. tárlaton. Az Est, 1938, dec. 22.

MDK

Méhely Mária iparművész

A főv. vásárlása az Ipm.Tárl.on. Pesti Napló, 1938, dec. 22.

MDK

Méhely Mária, szobrász

Orlov dobermann. Mükö.

A V all. és Közokt. Min. vásárlásainak kiállitása. Az O.M. Képzömüv. Muz.-ban. 1938 jul.1.-aug. 1. Bp. 1941
Kat. 14.1.

Méhely Mária MDK

Vozhordó asszony,

Mücsarnok 194o A magyar müvészetért c.kiáll.

Méhely Mária

A „Győri Művésznapok" alkalmából meg-
vásárolták egy művét.

Nb 1939. IV. 18.

M. D. U.

MÉHELY Mária Stobrász
(1910 - 1944)

1182. Halasasszonyok (1941) Ksz. 52.906

1183. Halas nők Ksz.: 7668

1184. Orlow dobermann Ksz.: 4605.

A M. N. Galéria ulla gjegyzése T/b. r.
Bn. 1959. 59-60. li

Méhely Mária, keram.-iparm. MDK

a Kerámia-teram /tervezte:Csópai Csarlek András/,-
értékes kiállítója.

Az Iparm.Társulatnak a z Ip.m.Muz.-ban rendezett
5c.éves jub.kiállításának résztvevői.

Magyar Iparmüvészet. 1935. 265.1.

MDK

Méhely Mária

Müvészet 1938. III. évf. 22. sz. 159.l.

MDK

Méhely Mária, szobrászm.

főleg fejeket mutat be, reliefjei és két kis kompozicióit láthattuk. Többféle formában és szellemiségben keresi a maga kifejezését. -A két kis figurális kompoziciója a nehezebb követelmény ellenére is jobban megoldott, mint a fejei.

Dr.B. Bakay Margit: Kiállitás, Mübarát. -Két fiatal művész.Juharos István, Méhely Mária.
Nemzeti Ujság. XXIII.évf. 136.sz. 1941. jun.18.

MTK

Kisapsai Mélely Mária, szobrászm.

59. Vizhordó asszonyok. Terracotta.

60. br.Bakáts-Bessenyei Magda "

61. Tanulmányfej. "

Műbarát. Kiáll.helyis. - X.kiáll.
Juhangó István,festőm. és Kisapsai Mélely Mária szobrászm. gyüjt.kiáll. -1941.jun.15.-jun.29.
Kat.

MDK

kisapsai Méhely Mária, szobrászm.

62. Tanulmányfej. Terracotta,

63. H alasasszonyok. "

64. Pieta. Mahagoni.

Mübarát. Kiáll.helyis. - X.kiáll.
Juhamos István,festőm. és kisapsai Méhely Mária szobrászm. gyüjt.kiáll. -1941.jun.15.-jan.29.
Kat.

62. Tanulmányfej. Terracotta.

63. H alakos csoport. "

64. Fiatal. Kőbányai.

Kisapsai Méhely Mária, szobrászm.

68.	Relief I.	Fa.
69.	Relief II.	"
7o.	Relief. III.	"
71.	Albán fej/kirakatban/.	Terracotta.

Műbarát kiáll. helyis. - X.kiáll.
Juhasz István, festőm.és kisapsai Méhely Mária szobrászm.gyüjt.kiáll. - 1941.jun.15.-jun.29. Kat.

MDK

Méhely Mária

Vizhordó asszony, műkő v. fa

" A Magyar Művészetért" Képzőm.Kiall.Kat.
Műcsarnok, 1940 Dec. 15 - 1941 Jan.12. 12.1.

MDK

kiállításai Méhely Mária, szobrászm.

Két egészen fiatal művész kiállítása a Műremben. /A másik Juhaross István festőm./
KM.M. plasztikái mutatja be. Sokat igérő tehetség.

" Műterem"
Kiállitások.
Uj Magyarság. 1941. jun.15.

Méhely Mária, MDK

A díszitőszobrászat, kisplasztikai és éremművészet legjobbjai vonulnak fel, igy fenti is.

?. Iparmüv.kiállitás. ?

Müvészet. 1938. III.évf.22.sz. 159.l.

MDK

Méhely Mária

Orlow

v.Szabdos B.: A győri képzőm. kiáll. Képzőművészeti Közlöny 1939. jul. 7.l.

kisapsai Méhely Mária

y: A Műbarát kiállítóhelyiség . . . Szépművészet
1941. 18o, 181 l.

MDK

Iparmüv. Isk. Évk. 1886-1941. Ap. 1942. keppel

MDK

Méhely Iván

Magyar plakát 66. 5.magyar plakát kiáll. Mücs. 1966. dec.

9000 - 66,5 - 625158 Pátria ny.-

Méhely Lajos dr

U. 1377.

maga illusztrálja
Hakmunkáit.

Lásd:
Bpesti Hirlap
1914. máj. 17. sz.

Erkel Ferencz:

Térden alól, ülve, hétnyolc
haja, bajusza s rövid szakála ös
zajáu pihenteti s baljával a neh
Ingének álló gallérja s kézelői látha
s nadrágjá fekete. Balra a szék
olvasható.

Festette Balló Ede, vászon
Balló Ede ajándéka 189
A keretének ára 100 ft s az
1896. IV. 23-án az erse
honnan 1896. XII. 28–29 ős kere
Elszámoltatott 1894: XII 31.
3304 szvsz. leírás (1/95)

KÉPES PESTI HIRLAP

LVIII. ÉVFOLYAM, 167. SZÁM

1936 JULIUS 23. CSÜTÖRTÖK

A „Horizon"-kastély Cannesban, a francia Rivierán, ahol VIII. Edward angol király nyári pihenőjének egy részét tölti.

A New York melletti Coney Island strandfürdőjét napról napra sok százezernyi tömeg lepi el, hogy enyhülést keressen a 45 fokos hőségben.

A lezuhant lengyel légügyi főfelügyelő, Orlicz-Dreszer tábornok temetése Gdyniában.

*

Baloldalon: a berlini potsdami pályaudvar környéke az olimpiász alkalmából zászlódíszbe öltözik.

*

Jobboldalon: Blaha Márta, aki a bécsi nemzetközi zongoraversenyen díszoklevelet nyert, pénteken zongorázik a rádióban.

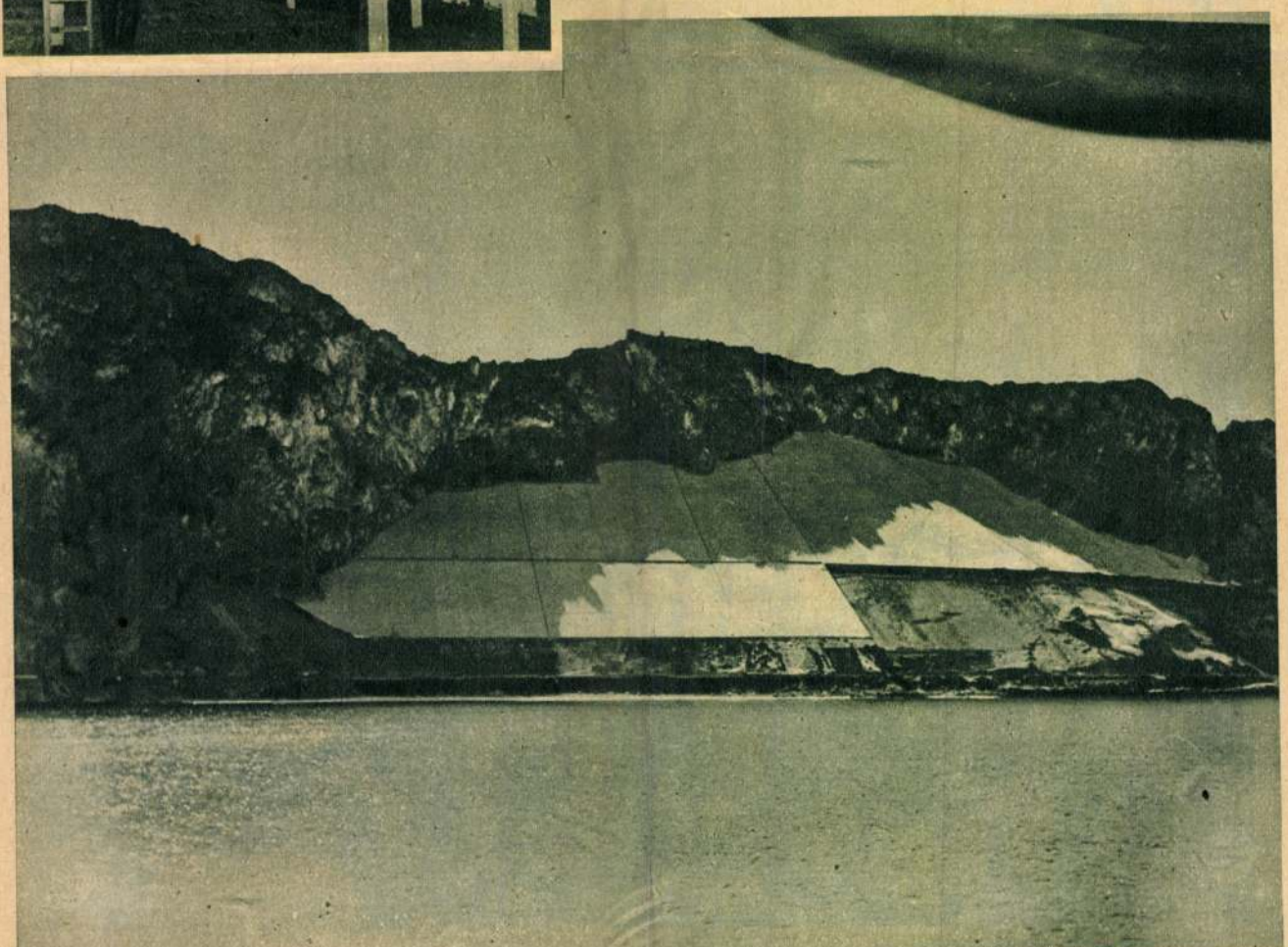

Gibraltár, amely páncélba öltözött ezekben a zavaros időkben. Az angolok óriási páncéllapokat helyeztek el a hegyen, hogy a vizműveket és a nyersolajtartályokat az esetleges repülőtámadások ellen védelmezzék.

Képek a Pesti Hirlap autószépségversenyéről. Fent: a versenyre felvonult gépkocsik egy csoportja. Baloldalon fent: Lord Ashley kocsija, alatta Miss Fisher kocsija, mindkettő 100 pontot ért el a versenyen.

Dr Earl Bell, aki az amerikai Linch-ben egy történelem előtti város romjait fedezte fel a föld alatt.

A Turul Szövetség Magyar Egészség Vonatának dijnyertes plakátja. Tervezte: Méhely Iván iparművész.

Baloldalon: Mikecz Ödön a miniszterelnökségi sajtóosztály vezetője, Gaál András, Dérczy Ferenc és Végváry József az Egészség Vonata sajtóbemutatóján.

Budapestre érkeztek a pályadijnyertes amerikai magyar ifjak. Baloldalon: báró Perényi Zsigmond (×) üdvözli az érkezőket. Jobboldalon: a dijnyertes ifjak csoportja: 1. Petró Elza, 2. Kurják Ede, 3. Gordon Lola, 4. Merszky Etel.

Távolságbecslés.

— Messze van még innen Nagyfalva?
— Jó két és félóra gyaloglás.
— Szóval még tiz kilométer?
— Dehogy. Csak három és fél, de négy kocsma van utközben.
(Ric et Rac.)

Jó berendezés.

— Ezek itt a vevőim, ezek pedig a hitelezők!
(Judge.)

Megtérés.

— Csak be akarom jelenteni, hogy mától kezdve tejet iszom. (Judge.)

Kíváncsiság.

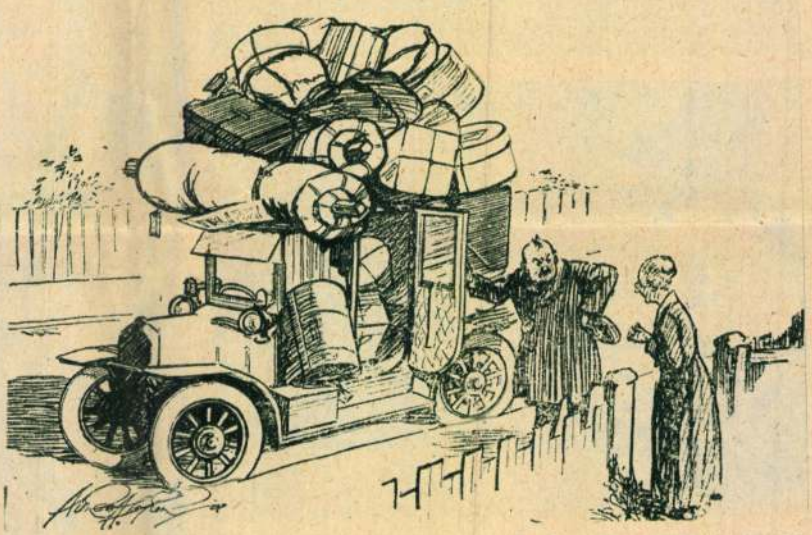

— No, most visszarakhatja az egészet. Csak kíváncsi voltam, hogy ha elutazom, ráfér-e minden erre a kocsira? (Tit Bits.)

Üzletrontás.

— Tegnap adtam magának egy egészen szép kabátot, miért adta el?
— Mert rontotta az üzletemet. Sehol sem akartak adni semmit, mert jó megjelenésem volt. (Ric et Rac.)

Kalapüzletben.

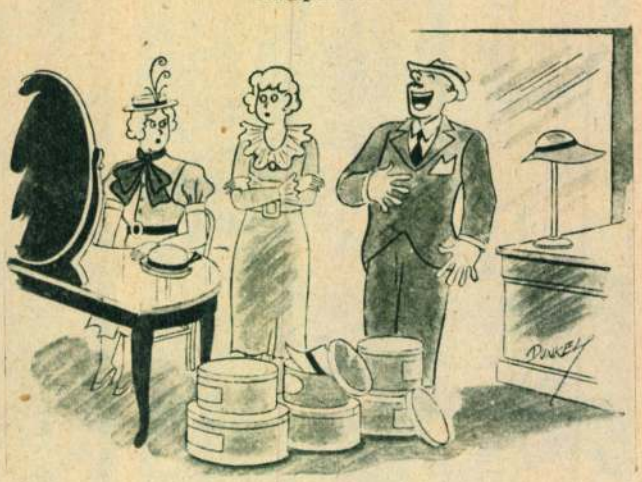

— Bosszantó, hogy a férjem minden kalapra csak nevet! Mutassa meg neki a számlát, majd elmegy a kedve a nevetéstől! (Judge.)

Két színházplakát mesél az ujdonságokról: az egyik szignálatlan és a Belvárosi Színház ujdonságát, az „Eltévedt bárányká"-at hirdeti. Bár bevalljuk, hogy unjuk már a rengeteg, indokolatlan amorf-foltot, a tupf-technikás átmeneteket, mégis ezen a plakáton olyan kedves indokoltsággal érzékelteti a barikaszerűen fehér, amorf felhő a témát és a világos-zöld alap a zsendülő füvet, az elnyújtott betűk pedig a kisbárányok suta, hosszú lábait, hogy nem tiltakozunk túlságosan ez ellen az elcsépelt grafikai divat-közhely ellen... Viszont annál erőltetettebb a tekintélyes színházplakát-sikerekre visszatekintő Méhely plakátja, az „Illatszertár" c. vígjátékhoz. Édeskés operettszínek, s bár megfogta a témát, de túlságosan a — hajánál... Az illatszertár ajtaján bevonuló siker rettentő közhely... Bízunk benne, hogy ez a visszaesés csak pihenő volt Méhely számára . . .

sok s mindennemü kiütések, továbbá étvágy-hiány, szorulás, kólika-fájdalmak, lép-fájdalmak, szájbajok s hypochondria ellen.

Egy üveg ára 1 frt 20 kr. Vidékre: **az 1 frt 50 krnyi posta utalvány** beküldése után postadij nélkül.

Főraktár: Graetz Gyulánál Bécs, VI. Mariahilferstrasse 79.

FÜLOLAJ

feltalálva dr. Schmidt hadi főorvos által, minden süketséget gyógyit, ha nem született baj az. Nagyot hallás, túlzugás azonnal elmulasztható e szerrel.) **Egy üveg ára használati utasitással 2 frt, Vidékre: 2 frt 40 kr; postai utalvány mellett beküldés után bérmentesen küldetik.**

Ama számosak nyilvános elismerése, kik dr. Schmidt törzskari főorvos által feltalált fül-olajnak (e kitünő hallási szernek) **hallásukat köszönhetik s kik évek hosszu sora után ez olaj által elvesztek süketségüket, napról napra szaporodnak!!!**

Bizonyitvány: Ezer és ezer köszönet a nekem küldött fülolajért. Ennek használata által — hála Istennek ismét visszanyertem teljesen elvesztett hallásomat. Oly süket voltam, hogy a templomok harangzugását sem hallám, dacára annak, hogy közel a templom...oz lakom. Most pedig zseborám tik-takja is tisztán megüti fülemet, mintha sohasem lettem volna süket. Ezerszer üdvözli önt

Steiner Dávid,
okleveles főiskolai tanár

Pahonca 1878. december 22.

Főraktár: *Graetz Gyulánál, Bécs, VI. M*
riahilferstrasse 79. szám.

Szerezzetek vasat véretekbe!!!

Mondja dr. Bock tanár Lipcsében!

Vastartalmat nyer pedig vérébe az,

JAKOBI TH.
ACZÉL-CSEP-LIKÖRJÉT
iszsza.

*Ez aczél-csep-likör hathatós szer vérszegé*ht
ség s ennek következményei, mint sápkór
stv. ellen. — Már rövid használat után is
egészséges vért ad a vérszegénynek, igy tehát
életnedvet, uj életerőt, valamint egészséges,
rágzó arcszint. Az idegeket és izmokat uj te
kenységre feszíti, szóval az organismust uj to
erőre sarkalja! — E kitünő háziszernek eni
fogva semmiféle háztartásban sem szaba
hianyozna! — Ez aczél-csep-likör jó s keller
illatú s azért teljes joggal a leggyöngébb höl
nek is ajánlatos!

Egy üveg ára, használati utasitással 1
20 kr, vidékre: 1 frt 60 kr., ez összeg pó
utalványnyal való beküldése után a küldem
bérmentve megy.

Főraktár Ausztria és Magyarország kor
Graetz Gyulánál Bécs

noneys	Acquisto di valute	
cheques	Pagamento di lettere di credito. Pagamento in base di traveller's cheques	
ayments		
of Credit		

Mihely Ivan

grafikus

1929

Éimisk 1930. 86 l.

Mécsy Iván

V. díjat nyert plakátterve

MAGYAR IPARMŰVESZET
1933-32.1.

selbst aus dem langwierigen Arbeitsgang und den verwickelten Farbschichtungen seiner Öl- und Temperagemälde hervor. Erst recht ist ihr Pulsschlag in der quicklebendigen Frische der Aquarelle, in diesen flinken, farbsprühenden Improvisationen zu vernehmen.

Stefan Szönyi ist Aquarellist par excellence. In den leichtflüssigen Ergiessungen seiner Farben bleibt jede Regung des Pinsels sichtbar. Zur zwiefachen Freude unserer Augen, die im Rahmen der Bildräumlichkeit zugleich den zeitlichen Vorgang der Bildentstehung und den pulsierenden Dynamismus der Maltechnik nachempfinden.

Die Farben bringen die gleiche Lebensfreude zum Erstrahlen, die auch für die neuere Temperamalerei Szönyis bezeichnend ist. Ein helles Rosa, Karminrot und Kadmiumgelb, ein frisches Rasen- oder Laubgrün und heitere Himmelsbläue. Dazwischen leichte Abtönungen in Grau und Braun.

Die licht- und luftgetränkte, mürbe Farbigkeit der Aquarelle wird in den Tuschzeichnungen zu einer gleichgestimmten grauen Nuancenreihe. Die Skala reicht von duftigen weissen Aufhellungen bis zum üppigsten Schwarz. Auch hier strömt die reiche Saftigkeit der Töne in breiten Flecken und Lachen zusammen, sehr flüssig und überaus wechselvoll im Spiel technischer Effekte prickelnder Zufälligkeiten. Nachdrücklich

Méhely Iván

MDK

Plakát. repr. V. dij

A Szt. Gellért szálló plakátpályázata.

Magyar Iparmüvészet 1933. 32.o.

M.D.K.

Méhely Iván

"Lino-metszetes szinházplakátjai már-már elmaradhatatlan, elmés szinfoltjaivá váltak a pesti plakátoszlopoknak..."- irja Bauer Jenő a magyar plakátmüvészetre vonatkozó beszámolójában.
Méhely Iván ~~mp~~ moziplakátjának repr.-ja: Mese a tüzmadárról c. szerepel a szöveg mellett.

Bauer Jenő: A nagyváros kulisszái.
Szinház és Mozi Bp. 1949. junius 8. II. évf.
23. sz. 10-11. l.

MDK.

Méhely Iván és Szilvási Nándor grafikusok

terveztek a szimvonalas kivitelezésű grafikákat a párizsi könyvkiállításra.

Haas Gyula: Magyar könyvkiállítás Párizsban.

Magyar Grafika, 1960, 4. évf 1. sz. 2. l.

Mihály Tódor
grafikus

M.D.K.

A kiállításról szóló cikk

Szamosi Ferenc: IV. Magyar Plakátkiállítás a Műcsarnokban
Művészet, 1962. március – 46l.

MDK

Méhely iván /1912- /

"Vén szamár" 1937.

"MEGA" 1941.

"Pódium- Tul a konferencián" 1946.

"Budapest talpra áll - kiállitás. " 1947.

"Pódium - Mesterdalnokok" szinházi plakát. 1947.

Magyar Plakát-Történeti Kiállitás. Bp. 1960.
BF. 33.1.

MDK

Méhely Iván

"Kék rapszódia" filmplakát. 1947.

"A győztes ország egy napja" filmplakát. 1948.

"Mese a tüzmadárról" filmplakát 1948.

"Zichy palota" 1949.

"Bécsi diákok" 1949.

Magyar Plakát-Történeti Kiállitás. Bp. 1960.
Bz. 33.1.

MDK

M/M/ Méhely Iván /1912- /

"Vihar" 1954

"Zsiska a nép élén" filmplakát. 1958.

"Budapesti Ipari Vásár" 1958.

"U Üdit, táplál..." 1959.

Magyar Plakát-Történeti Kiállitás. Bp. 1960.
Kt. 33.1.

Méhely Iván,1912-,grafikus

Könyv és betümüvész.Plakátjainak hatását a széles foltok és szinfelületek dekorativ felosztására épiti.Ebbe ágyazz a témához illő betüit.A hatást fokozzák a szinkontrasztok:Vörös-ibolya;sárga-vörös;zöld-ibolya.Szinházplakátok,néha egy sziluettel.De stilusa nem változik ismétli önmagát,de mégis magas nivót képvisel. 51.o.

Kiss Sándor: Magyar plakátmüvészet a két világháború között. 18.o.

Legújabbkori Történeti Múz.Évkönyve.II.1960.Bpest. 1961.Franklin Nyomda.Bp.

Méhely Iván

Plakátja:

Erős, tartós 30-as szálfinomsági nylon harisnya.
Ára 60 Ft. Bp. 1962. 23x33 cm.

Ábrázolva: Egy fiatal nő kagylófotelben ül, lábán a hirdetett harisnya.

Az 1961 és 62. évi grafikai plakátok és metszetek / összeállitotta Munkácsi Piroska / O.Sz.K. kiadványai Bp.1965. 186.1.

Méhely Iván

Plakátja:
Várnaká a szakszervezeti ismertetterjesztő előadások.
munkásakadámiák. Bp.1962.
68x48 cm.
Ábrázolás: Égő fáklya és rajzolt betük.

Az 1961 és 62.évi grafikai plakátok és metszetek. /Összeállitotta: Munkácsi Piroska/
O.Sz.K. kiadványai Bp.1965. 106.l.

MDK

Méhely Iván
1912-

A szinházi plakátok terén alkot kiválót.

KISS SÁNDOR: MAGYAR PLAKÁTMÜVÉSZET A KÉT VILÁGHÁBORU KÖZÖTT
LEGUJABBKORI TÖRTÉNETI MUZEUM ÉVKÖNYVE II. Bp. 1961. 18-66.l.

51.l.

MDK

Méhely Iván /1912-/

Vén szamár.1937., 95x63 OSZK 154

MEGA. 1941., 95x62.5 OSZK 272

Pódium - Túl a konferencián.1946., 84x58
OSZK 792.7/439

Magyar Plakát-Történeti Kiallitas.1960.
Műcsarnok. Kat. 33.1.

MDK

Méhely Iván /1912-/

Udit,táplal...1959., 84x59.5 MH

Magyar Plakát-Történeti Kiallitas.1960.
Mécsamok.Kat.33.1.

Méhely Mária
szobrász

Koll. kiáll. 1941. junius
a Műbarát kiállító-
helyiségében.

Dr B. Bakay Margit

Kiállítás. Nemzeti
Újság. 1941. junius
18.

MŰEMLÉKEK
ORSZÁGOS BIZOTTSÁGA

Méhely Mária

a Műteremben rende-
zett koll. kiállítása
alkalmából

Méhely Mária kismeretu szobrokat és domborműveket készít. Finoman, tartózkodóan foglalja össze a fejek karakterét. Az albán férfi s egyik egyszerűen megmintázott leányfeje egyaránt értékesek, míg aggastyánján a szakáll lágyságát a kemény anyagból is illuziótkeltően tudja megmintázni. „Halas asszonyai" harmónikus kompozíció, míg „Pieta" faragása erősen egyéni stílust mutat. Szűkszavú, nívós művész.

Uj Magyarság

1941. június 15.

(Kiállítások.)

Méhely Mária

Kolozsvár

I.

MAGYAR IPARMUVESZET

1940. 57. l.

Méhely Mária

A Székesfőváros vásárlásai az Iparművészeti Tárlaton

Nagy örömet keltett a magyar iparművészek körében, hogy a *Székesfőváros* a nagysikerű *Első Magyar Országos Iparművészeti Tárlaton* számos műtárgyat megvásárolt. A magyar művészetnek a *Székesfőváros* mindenkor bőkezű támogatója volt és a magyar iparművészek külön megbecsülését jelenti, hogy karácsonyukat a Székesfőváros is igyekezett örömteljessé tenni azzal, hogy muzeuma részére a következő iparművészek által készített műtárgyakat vette meg: *Ohmann* Béla, *Okrutzky* Erzsébet, *Méhely* Mária, K. *Holéczy* Etus, *Hrcsz* Géza, *Báthory* Julia, *Gorka* Géza, B. *Cser* Jolán, *Dolevi-czényi* László, *Kozák* József.

Itt említjük meg, hogy az Első Magyar Országos Iparművészeti Tárlat (V., Mária Valéria-u. 12. sz.) karácsony előestéjén, 24-én, d. u. 5 óráig van nyitva, karácsony első napján, vasárnap, 25-én egész nap zárva van, karácsony másodnapján, hétfőn, 26-án 2 óráig, a következő hétköznapokon 10—7-ig, újév napján 2 óráig van nyitva. *A Tárlat véglegesen bezárul újév napján.*

Pesti Napló 1938. dec. 22.

. végigjátsza a húzásokat. A további részvételhez szükse-
rsjegyet csatoltan beküldjük és felkérjük, hogy annak meg-
i árát játékjogai megóvása céljából postafordultával, de
őbb a húzás napjáig a mellékelt postatakarék befizetési
részünkre befizetni sziveskedjék.

Kiváló tisztelettel

GAEDICKE BANK R. T.

tálysorsjegy megujitási ára :

	Fél	Negyed	Nyolcad
gő	14 pengő	7 pengő	3.50 pengő

vül bérmentesitési díj, nyeremény-
k és költségért 30 fillért.

elve :

encsesorsjegy

atakarék befizetési lap

eményjegyzék

351. sz. 1938. IV. 10000 — Türk-nyomda.

Mèhely Mária

zobrázt

Műcs, Kiá..., 1937 tól
Pipics 117-C.

66. Ismeretlen festő
A XVIII. századból.

~~66.~~ Nitzky Kristóf gróf.

kissé balra fordul, a

Mellig, szembe néz. A sz
zöld szélü piros szalagon hordja.
szeme kék, arcza és bajusza lebere
gének mellfodra látszik, dolmánya

566
(TK)

Vászon, méretei 58: 43 c
~~A Nemz. Muz. képtárából.~~
Át. Képt. 71.

Kifüggesztésére vonatkoz
A Nemzeti Muzeumban. 186
I. 23. - 1876: VIII. 92. - 1878: VIII. 5
1883: VIII. 381. ~~- 1884: IV. 66. - 1894~~
A Tört. Képcsarnokban. 1

904: r. 3.

Méhely Mária, kisapsai

vzobraiz

koll. kiállítása a Pesti Műtermben 1941. júniusában.

Pest. 1941. junius 16.
(Két kiállítás.)

Méhely Mária

a kultuszminisztérium vásárlása az alábbi kiállításon:

Orlow

Szabados Béla, vitéz

A győri képzőművészeti kiállítás.

Képzőművészeti Közlöny

1939. I. sz. 8. l.

6.

Mchely Mária
nebráz

l.

dr. Morávné
Mchely M. alatt.

MKSz 1947

Mèhely Mària

~~[illegible]~~ szobrász

V Kuninkiáll. 1943.

Halas asszonyok, fa

MEGHIVÓ

a MAGYAR-OLASZ TÁRSASÁG

f. évi április 27-én,
szombaton délután 6 órakor
az Iparművészeti Múzeum (IX., Üllői-út 33—37.) dísztermében
és
f. évi április 29-én,
hétfőn délután 6 órakor
a TESz (V., Falk Miksa-utca 1.) dísztermében tartandó

NYILVÁNOS ÜLÉSEIRE,

amelyeken

P. FACCHINETTI VITTORINO
a milánói Szent Szív egyetem tanára

tart előadást

szombaton:

„DUE FULGIDE GLORIE DELLA SANTITÀ ITALIANA"

címmel (vetített képekkel),

hétfőn: **„LA RADIO IN VOLO"**

címmel.

AZ ELNÖKSÉG

Vendégeket a Társaság szívesen lát.

Méhely Mária

Szobrász

koll. kiáll.

Műbarát X. kiáll.

1941. jun. 15 – 29.

l. könyvtáramban

Budapest 5. Póstafiók 118.

56.340/1943.III. szám.

BUDAPEST 943 NOV -8 15 AG 5 AG

A Müemlékek Országos Bizottsága tek.Elnökségének,

Budapest.

IX.Hőgyes Endre u.

Hivatalból.
Közszolgálati ügyben.
Dij átalányozva.

Méhely Mária

zobrazi

koll. kiáll. a Mü-
barátban

érod
i
Müvészet

1941. 40-41. r
74. l.

Burnótszelencre hollandi képekkel
és versekkel IX. 56.

Méhely Mária

Vízhordó asszony
c. zoborzuvé
repr

Művészet. 1941. 37. sz.
6. l.

Mézely Mária
festő

l.

Szépművészet
1941. 181. l.

Méhely Mária,

Kisapsai festő

Koll. Kiáll – Műbarátban (X. kiáll.)

l.

Szépművészet

1941. 181. l.

nivóu álló festő meggi-
lenítést. A legkisebb töre-
dékeken is, de főként a
legépebb állapotban maradt
sibilla és profeta képeken
első tekintetre felismerszik
az itáliai festészet jellege. A
XIV. század, közepének firen-
zei piktúrája elevenedik meg
előttünk, amidőn a freskók
stíluselemeit vizsgáljuk. Még
pedig a legjobb kiadásban, mert
a freskók ~~napszéne~~ kétségtele-

Méhely Mária

~~nobrán~~

Svájci magy. kiáll. kat.

1944.

39. l.

"Europa,,
Film könyv lap tergesztő R.-T.

Budapest
V Rothermere u
III 2

Méhely Mária,
Kisapsai
szobrai

Ujság, 1941. jún. 17
(e. a.: Két művész kiállítása a Műbarát-ban)

A kiállitás másik művésze Kisapsai *Méhely* Mária szobrászművész. Szintén uj jelenség művészetünkben s ugyanugy elsőizben jelenik meg gyüjteménnyel a nyilvánosság előtt, mint Juharos. Egyelőre az emberi fej ábrázolásában a legkészebb. Néhány igen szép és kifejező feje tanuskodik erről, például egy hosszu kerek szakállas, tarfejü férfinak a részletformákat jó érzékkel összefoglalt feje (66.), vagy egy középen kettéválasztott simahaju fiatal nőé. „Halasasszonyok" cimü csoportja könnyed formáival és megmintázásának gráciájával a tanagrai figurinákra emlékeztet. Kevésbbé van tisztában a fiatal müvésznő a szoborcsoportok komponálásának tudnivalóival. Vizhordó asszonyait (59.) nem mozdulatuk füzi csoporttá, hanem az alakjuk közé gyurt és drapériával leplezett agyag. Fában faragott dombormüvei nem eléggé reliefszerüek. Ezen a területen is van még tanulnivalója a kétségtelenül tehetséges müvésznőnek.

(e. a.)

1904. XII. 22.

Budapest. klár-egylet.

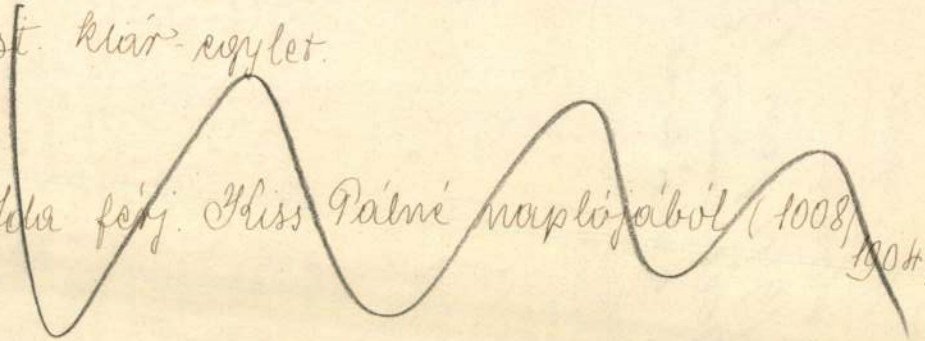

Csapó Ida férj. Kiss Pálné naplójából (1008/1904)

Méhely Iván
grafikus

M.D.K

Munkavédelmi plakátja
nyert első díjat.

Szamosi Ferenc: Az év legjobb plakátjai - 1962
Művészet, 1963. augusztus - 21 lap

MDK

Méhely Iván /1912-/

Vihar.1954., 69.5x48 MH

Zsiska a nép élén /filmplakát/ 1958., 82.5x57 MH

Budapesti Ipari Vásár.1958., 82x56.5 MH

Magyar Plakát-Történeti Kiállitás.1960.
Műcsarnok. Kat.33.l.

MDK

Méhely Iván /1912-/

Budapest talpra áll - kiallitás.1947., 94x60
OSZK 064;439

Pódium - Mesterdalnokok / szinházi plakat/ 1947.,
84x60 MH

Magyar Plakát-Történeti Kiallitás.1960.
Műcsarnok. Kat.33.1.

MD K.

Méhely Iván

Kiállitási kritika

Müvészet 1967 márc.p.39.

Méhely Iván

1.

Plakátok:

1. A körfürész asztallap feletti részét burkolni kell! Előzzük meg a baleseteket! Bp.1962.
   Ábrázolva: a szöveg szemléltetése.
2. Ujjvédő használatával előzzük meg a baleseteket! Bp.1961.
   Ábrázolás: Szemléltető ábra.

- Az 1961 és 62. évi grafikai plakátok és metszetek. /összeállitotta: Munkácsi Piroska/ O.Sz.K. kiadványai Bp. 1965. 66.1.

Méhely Iván

2.

Plakát:

3. Védőberendezés használatával előzzük meg a baleseteket. Bp. 1961.

Az 1961 és 62. évi grafikai plakátok és metszetek. /összeállitotta: Munkácsi Piroska/ O.Sz.K. kiadványai Bp. 1965. 66.1.

Méhely Iván

Plakát:
Totó. Bp. 1962.
Ábrázolás: Rajzolt betük.

Az 1961 és 62. évi grafikai plakátok és metszetek. /Összeállitotta: Munkácsi Piroska/ O.Sz.K. kiadványai Bp.1965. 83.1.

MDK.

Méhely Iván

Kiállitási kritika

Müvészet 1967 márc.p.39.

plakát

Mihely Ivan:
az alkoholizmus
(50 x 70)

1963. M. H. Hrch.

MDK.

Méhely Iván

Plakát

Magyar Hirek 1967 jan. 1.

MDK

Méhely Iván /1912-/

Kék rapszódia /filmplakát/ 1947., 118x82 MH

A győztes ország egy napja /filmplakát/ 1948., 117x82.5 MH

Magyar Plakát-Történeti Kiállitás.1960.
Műcsarnok. Kat. 33.1.

MDK

Méhely Iván /1912-/

Mese a tűzmadárról /filmplakat/ 1948., 118x82 M
MH

Zichy palota.1949., 84x58 MH

Bécsi diákok.1949., 86x58 MH

Magyar Plakát-Történeti Kiállitás.1960.
Műcsarnok. Kat. 33.1.

MDK

Méhely Iván

4. m. plakát kiáll. Mücs. 1961.

MDK

Mehely Iván

4. m. Planckt kiáll. Mlice. 1961.

Mihaly Iván
Grafikus

M.D.K.

Kábel plakátja kitünő.

Bauer Jenő: 5. Magyar Plakátkiállítás
Művészet, 1967. március - 38 kep.

Méhely Iván MDK

Zichy palota, 1949

Bécsi diákok, 1949

Vihar, 1954

Zsiska a nép élén, filmplakát, 1958

Műcsarnok 1960. Magyar plakát-történeti kiáll.

Méhely Iván MDK

Pódium - Mesterdalnokok, szénházi plakát, 1947

Kék rapszódia, filmplakát, 1947

A győztes ország egy napja, filmplakát, 1948

Mese a tüzmadárról, filmplakát, 1948

Műcsarnok 1960. Magyar plakát-történeti kiáll.

Méhely Iván MDK

Vén szamár, 1937

MEGA, 1941

Pódium - Tula konferencián, 1946

Budapest talpra áll - kiállitás, 1947

Mücsarnok 1960. Magyar plakát-történeti kiáll.

Méhely Iván MDK

Budapesti Ipari Vásár, 1948

Üdit, táplál,...1959

Mücsarnok 196o.Magyar plakát-történeti kiáll.

Mihely Iván

grafikus

1933. végbiz. jó

Iparm. Isk. Évk.

1930–34. 47. l.

Méhely Iván

grafikus

l. Iparm Isk Évk.

1930-34. 72. l. után

többször

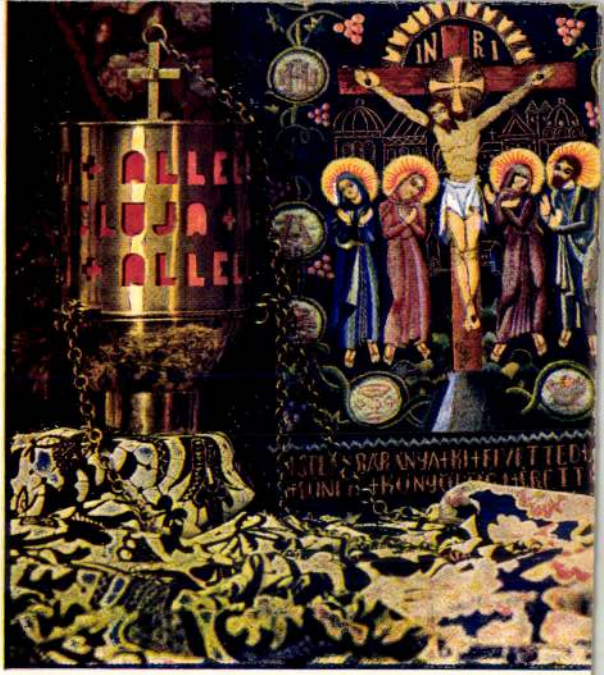

SZEMELVÉNYEK AZ ORSZ. MAGY. KIR. IPARM
ALKALMÁBÓL RENDEZ

A színes melléklet kliséit i

Méhely Iván

ipar mivész

l.

Szabad Művészet

1949. 172 l.

apr. 11

vom vármegye alispánjától.

Sürgős.

gos bizottságának

Budapest

sz. a. kelt átiratára hivatkozva),

olgabirói hivatal

rükséges javitások

ár hó 3 napján fenti sz.

eljesitse, vagy — esetleg távbeszélő

Méhely Iván
grafikus
1929-33

Iparm.Isk.Évk.
1930-34. 46. l

)pert terve után Giani bécsi műhelyéből.
nor prímás készíttette, 1886.
Simor János bíbornok, prímás ðemja új
infulája. Egyházművészeti Lap, VII., 1886.,
175—177. l. (Képe 176. l.)

ERNOCH PRÍMÁS MISERUHÁJA,
stcsipkés és ezüsthímzésű fehér selyemda-
sztból, közepén IHS.
g. 105·5 cm.
gyar munka, 1914 körül.
rnoch prímás készíttette.
Lepold Katalógus 184. sz.

ERNOCH PRÍMÁS MISERUHÁJA,
os selyem alapon indásrajzú szekfűs, palmettás
kantuszleveles nagyvonalú, aranyzsinórral kör-
alazott piros bársony applikációval, középen
ssugaras, aranyalapú kerek mezőben IHS
nogramm.
g. 108 cm.
Izabella Háziipari Egylet készítette 1925,
rnoch prímás aranymiséjére.
Gerevich PA, 200. l.

RÉDI JUSZTINIÁN MISERUHÁJA,
ér selyem alapon úrihímzést utánzó, négy-
gekbe foglalt gránátalmákkal, középütt IHS
ükkel. Az Izabella Háziipari Egylet műve, 1927.
g. 110 cm.
hátoldal belső felén olvasható felirat szerint
allás- és közoktatásügyi miniszter ajándéka,
7.

Mélyh Iván iparművén

Szabad Művészet, 1949.

III. évf. 4. sz. 171-172. o. Hírek.

A Szabad Magyarország Sport kiállítása.

1021

1971. VIII. 21. 14.00 N
Petőfi 161
Vallomás művészetről

Meggyesi Ferenc

- Ha Meggyesi Ferenc szobrait nézzük elárad bennünk is az a szeretet, amellyel a művész figyelte, nézte, szerette és dédelgette művészetének örök és egyetlen tárgyát, célját és középpontját, az embert. Egyik méltatója irta, hogy szobrai láttán megilletődünk és eláramlik bennünk az örőm, hogy milyen jó ésnemes dolog embernek lenni. Az embernek ez a végtelen szeretete,a szép, erős, egészséges emberi testnek szinte kultikus tisztelete emelte Meggyesi Ferencet a század legnagyobb művészei közé. Aki műtermében megfordulhatott életreszóló élménnyel jött el onnan. Bronzplastikák, bronzok, terrakották agyag és gipszvázlatok beszélték ott a mester nagy és nemes művészetében megdicsőült ember nagyszerüségét. Tömbszerüen mintázott monumentális figuráiban költői finomsággal, a zenei akkordok tiszta harmoniájával zendül a szépség és az erő igazsága. Szobrainak szépsége, művészetének költőisége az arányokban rejlik. Egyszerü nagy formákban jeleniti meg alakjait mindog az ideális általánositásra törekedve. Ami egyéni, egyszerü azon átsiklik. Az anatómiai hitelesség helyett formai /szalagszakadás/ mintegy művészi vizióban süritve és egyszerüsitve a részletek bonyolultságát. Igy hangsulyozza a felület egységében a szerkezet lényegét. A Magvetőről mintázott szobrát idézzük most.

- /vers/

- /vous/

- Ismét Meggyesi Ferenc egyik müvét idézem A Faun és a lány dombormüvét. Ez a müfaj mindig érdekelte a nagy mestert. A dombormüben a kifejezésnek olyan eszközét találta meg, amelyben egyszerre hat a rajz szépsége, a plasztika mozgalmassága és nála még a körplasztika térformáló ereje is. Miben rejlik ennek az egyedülálló módzernek a titka, arról egyik levelében ir. Minden forma, felület és vonal befelé forduljon, soha kifelé. Ez adja a feszitőerőt. Nincs negativ forma, nincs homoru, ami annak mutatkozik az két pozitiv...találkozása. Olykor mégis eltért ettől a maga számára felfedezett axiómától. Antik reminesztenciákat idéző néhány dombormüvén teljes szépségében világlik ki az ókor görög dombormüveinek igéző bája, könnyed mozgalmassága.

- / v e r s /

Méhes Balázs

MÉHES BALÁZS METSZETE

Fővő hérnőke
1971 11. 13

igen!
virágot
a virágnak
és
használjatok
könyvjelzőnek
összegyűrt
WC-papírt

SZENTPÁLY LÁSZLÓ RAJZA

PAPP MÁRIÓ

OKTÓBERI ÚT

Bokor gubbaszt a tájban
mintha dolga volna
várna
ján ment még az előbb
meg-megállva
épp mintha dolga volna
magánya
szomorúsága

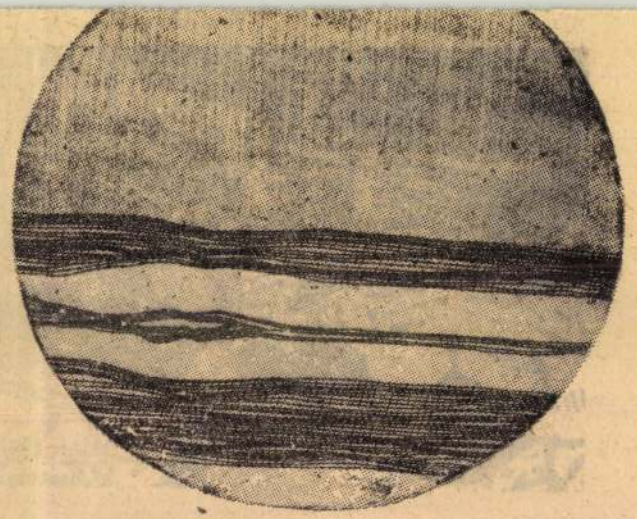

SZENTPÁLY LÁSZLÓ: ILLUSZTRÁCIÓ

1963 AUG
1021

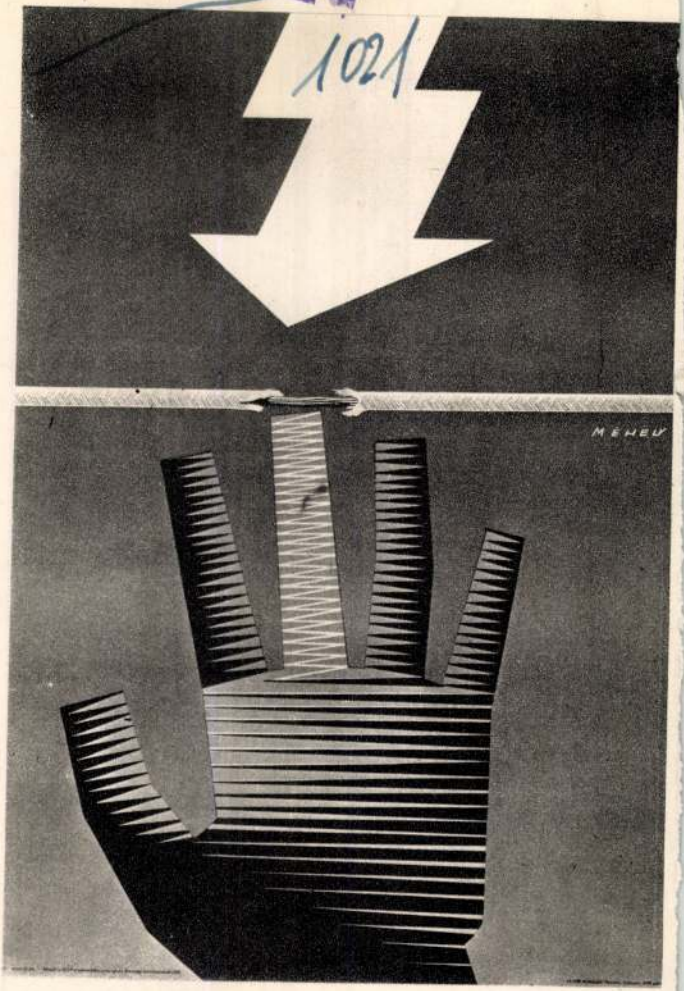

Méhely Iván: Plakát. Vegyes népgazdasági téma I. díj
Affiche. Premier prix de la catégorie des sujets divers d'économie populaire
Плакат. I. премия по экономической тематике

FELLINI

ÉLET

LA DOLCE VITA

LA DOLCE VITA

MARCELLO MASTROIANNI

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HIRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 349-726

A JÖVŐ MÉRNÖKE

1971 FEB 6

1021

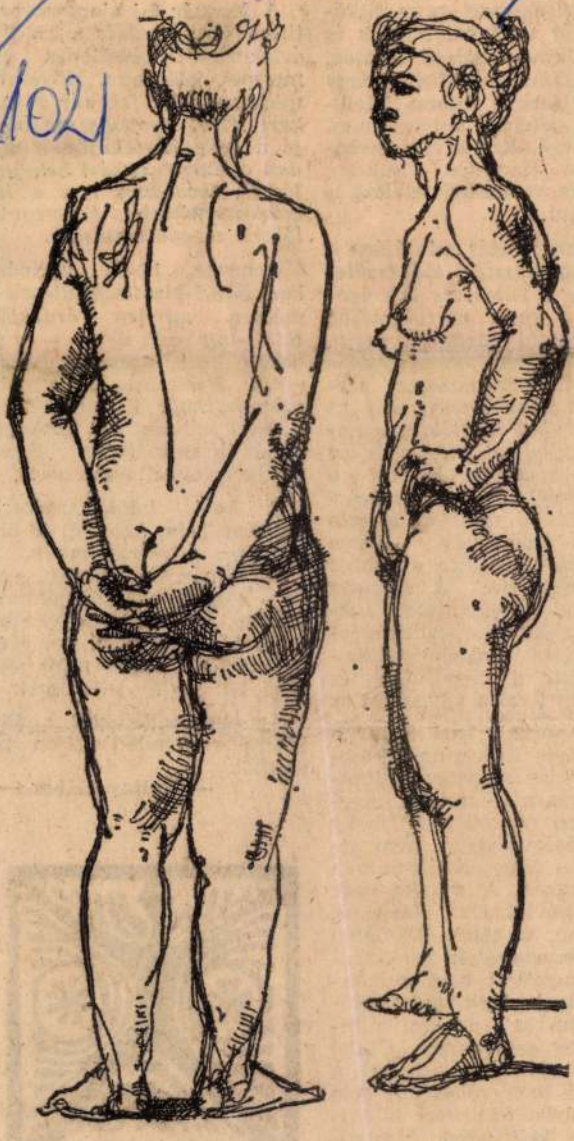

Méhes Balázs

Méhes Balázs rajza

titkárok,
rok, mir
az érd
mint tit
ha úgy
sök. Ők
vezetősé
szetesen
sport- é
választa

A tagi
vezetősé
teket és
látását
egyik ol

a megújításnál többé-kevésbé már kialakult módszer szerint. Ez a kezdeményezés az építőmérnöki kartól származik, s terjedt el most már az egész egyetemen. Bizony a javaslattétel idején a testvérkarok elnéző mosolya kísérte csak az elképzelést. Azóta mindenki felismerte az ebből adódó előnyöket. A segítség az eddigi tapasztalatok szerint is sokkal komolyabbá, jelentőségének megfelelően fontossá tette a megújítást és bizonyára teszi a választást is.

Czakó János, kari titkár a Vásárhelyi Kollégium klubjában — az alapszervi titkárok számára — tartott megbeszélésen hangsúlyozta, hogy a vezetőségválasztás nem jelentheti a félévi KISZ-munka befejeződését. A munka csak ezután következik. Március, áprilisban, a tanév kezdetén az alapszervezetek rendelkezésére bocsátott kari munkaterv irányelveinek megfelelően tovább kell növelni a tevékenység színvonalát. *Czakó János* hangsúlyozta, hogy a választás még véletlenül sem kelti a bürokratizmus látszatát. *„Be kell végre bizonyítani, hogy ezt a munkát „kivasolt kari bizottsági tagok rövid „kortesbeszédben" bemutatkoznak.* Ekkor történik a kari tanács hat hallgatói tagjának személyére vonatkozó javaslat elkészítése is.

A kari küldöttértekezlet március 1-én, délelőtt 10 órakor lesz a diszteremben.

Kint már besötétedett, amikor végeztünk. Mindannyiunknak kívánom, hogy munkánkat legalább olyan eredményesség jelezze, mint amilyen lelkesedés jellemezte.

Az előkészületekről a Jövő Mérnöke minden héten beszámol.

— Koltay Gábor —

MTI SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRLAP
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

A JÖVŐ MÉRNÖKE

1971 AUG 10

1021

ÜDVÖZLET PÁRIZSBÓL

Méhes Balázs rajza

Méhes Balázs

LELLÉN

Balatoni körbe-körbeutunk utolsó állomása Balatonlelle. Itt nyílt meg a vadonatúj KISZ egyetemi vezetőképző tábor. Már nagyon várjuk, hogy Lellére érjünk. Mindenki orrán szánkázik a veríték, csak a sofőrünkön vakít a fehér, hosszú ujjú ing. Elszánt ember. Fotósunk kezében szikrázik a gép lencséje. Szántódon keresztül valamit enyhít a komp fehér tajtéka. Ez a pillanat, amíg a két torony elszakad a parttól, és amíg a túlparti kékség nem közeledik ...

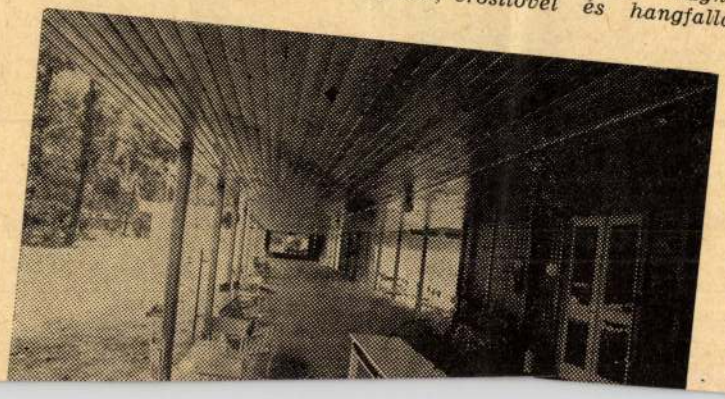

kercsek, derékmagas zöld fűben a semmittevés ...

Kenese üdülőtelep a nyár hátralevő részében. Tímár Laci négy éve táborparancsnok, most tanítja be utódját. Hat év óta először megy szabadságra. Kenesei parancsnokság után egy párizs—bretagne-i út. Akik mégis itt maradnak, mert szeretik a Balatont, azok is megtalálják a maguk örömét: van éjjel-nappal pingpongasztal, felszerelték a stúdiót magnóval, erősítővel és hangfallal.

zán diákzsebeknek találták ki és nincs olyan, aki ne találna társaságot magának. A lényeg ugyanis a fürdés. A külföldiekkel alig lehet megértetni hogy lejárt az idő, el kel hagyni a stégen a megszokot kedves helyet. Oktatók is szívesen jönnek kikapcsolódni tankörök járnak vissza évről évre.

Kenese mindenkié. Még a Szkéné is itt tartja főhadiszállását. Reggeli után kezdődnek a próbák. Sulyok Katalin Melbits Aranygarasát próbálják. Délután és este vendégszerepelni járnak: Földvárra, Százhalombattára, Lellére. A próbateremben szigorúság és figyelem. Csak a lecsós üvegek ülnek várakozóan, hogy estére kiegészítésképpen megegyék őket.

Kinn vakít a nap, benn morajló monoton kórus a munkáról.

Érett barackok potyognak a tábor udvarára, nagyon benne vagyunk a nyárban.

Méhes

Èrzékenyen reagált a pop artra.

Néray K.: Pop Art, a 60-as évek művészete; Műgyűjtő, 1970. 1.sz. 32.b

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

A JÖVŐ MÉRNÖKE

1971 JUL 12

1021

Méhes Balázs

Termelési gyakorlat

Méhes Balázs rajza

zervünknél, mely végleges
álló költségvetési üzemként illesz-
kedik majd az egyetem organizá-
ciójába. Még mindig csak a szer-
vezés időszakában vagyunk. A
étszám csak fele a tervezettnek,
kb. 100 fő. A dolgozók egy része a
régi műhelyekből ment át a kar-
bantartó szolgálathoz, a nagyobb
részük új dolgozó. A vezetés is
gy van, több fontos munkakört
még nem sikerült betölteni, így
öbbek között a tervszerű munka
gyik legfontosabb pillérét, a terv-
előkészítőt sem. A hivatali szerve-
zéssel párhuzamosan folyik a
párt-, szakszervezet, a KISZ szer-
vezeti formáinak kialakítása, fi-
gyelembe véve az üzem életére,
szervezésére jellemző sajátosságo-
kat.

Valóban előfordultak olyan hi-
ák, amelyeket dolgozónk említ
evelében, de ezeket ismerjük és
negteremtjük a hivatali személyi
s egyéb feltételeket a fogvaté-
osságok mielőbbi felszámolására.

Nemcsak az történik, hogy fo-
amatos erőfeszítést teszünk a
égleges és a feladatnak megfele-
vezetői, dolgozói szervezet tel-
ssé tételére, hanem ennél talán
agyobb súlyt helyezünk a kollek-
v szellem mielőbbi kialakítására.

A karbantartó szolgálat legutób-
termelési tanácskozásán részt
ettem és éppen a harcos szelle-
ű üzemi, kollektív légkör létre-
ttét hangoztattam. Úgy érezhet-
k dolgozónk leveléből, hogy ez
sszhangra talált, és megvan már
folyamat megindulásához szük-
ges alap.

lagos légkör alakulhasson ki műhelyen belül is és a vezetőkkel is. Éppen a villamoskari dékáni hivatal munkája során jelentkeztek a dolgozók és vezetők között olyan műszaki, szervezési ellentétek, amelyek vitát eredményeztek. A munka jelentős, egymilliós volumenű, amit január végétől június végéig kellett elvégezni. A tervek az átalakítás során változtak is, az anyagbiztosítás sokszor csak személyes kapcsolatok felhasználásával sikerült, a szabad szombati idő felhasználása is szükséges volt néhány szakmában, de az új szervezet dicséretére elkészült az építés és megtartottuk a műszaki átvételt.

A Művelődésügyi Minisztérium tájékoztatása szerint rövidesen kiadják azt a rendeletet, amely a karbantartó szolgálat felállítását véglegesen szabályozza. Ez teszi lehetővé számunkra is, hogy a szervezetet a teljes igény szerint, véglegesen kialakítsuk, a vezetést és dolgozói létszámot, a hivatali és társadalmi szervezetet és belső rendet a célnak megfelelően hozzuk létre és illesszük be az organizációba.

Szabó György
műszaki főigazgató

Zoltánt az építészmérnöki
középülettervezési tanszék
Dr. Molnár Antal és
Rudolf egyetemi adjunk
kat az építészmérnöki
ipari és mezőgazdasági ép
tervezési tanszékére;
Dr. Billes Ferenc tud
nyos munkatársat és *dr.*
rényesi Tamás egy. adjun
a vegyészmérnöki kar f
kémia tanszékére:
Dr. Neumann Ernő egy. adjunktust a vegyészmérnöki kar kémiai technológia tanszékére;
Dr. László Elemér egy. adjunktust a vegyészmérnöki kar mezőgazdasági kémiai technológia tanszékére;
Dr. Varga József és *dr. Doszlop Sándor* egy. adjunktusokat a vegyészmérnöki kar műanyag- és gumiipari tanszékére;
Dr. Ember Györgyöt, a Villamosberendezés- és Készülékfejlesztési Intézet műszaki tanácsadóját és *dr. Hahn Emilt*, a Híradásipari Kutatóinézet tudományos osztályvezetőjét a villamosmérnöki kar híradás- és műszeripari technológiai tanszékére — félállásra;
Dr. Ilosvai Lajos egy. adjunktust a közlekedésmérnöki kar gépjárművek tanszékére;

Villamosmérnöki kar

Dr. Kónya Albert egy. tanár, fizika tanszék, dr. Fodor György egy. docens, elméleti villamosságtan tanszék, dr. Ambrózy András egy. docens, híradás- és műszerip. techn. tanszék, dr. Szabó Imre egy. docens, géptan tanszék.

Közlekedésmérnöki kar

Zsáry Árpád egy. docens, gépelemek tanszék, dr. Lettner Ferenc egy. tanár, gépipari technológia tanszék, dr. Michelberger Pál egy. tanár, mechanikai tanszék.

A művelődésügyi miniszterhelyettes *dr. Fekete József* egy. docenst 1971. július 1-i hatállyal megbízta a Tanárképző és Pedagógia Intézet igazgatói teendőinek ellátásával.

MK SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRLAP
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

A JÖVŐ MÉRNÖKE

1970 NOV 21

1021

Egy berlini lány

1970 MB NOV.

Méhes Balázs rajza

Méhes Balázs

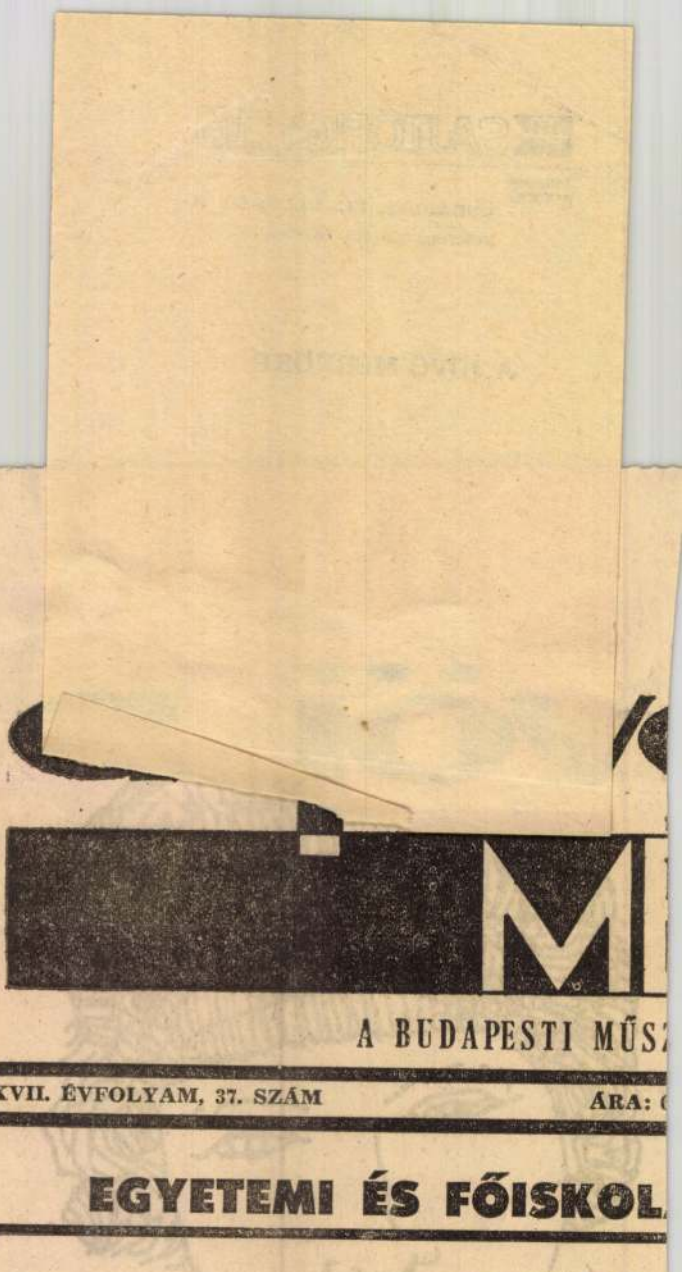

A BUDAPESTI MŰSZ

XVII. ÉVFOLYAM, 37. SZÁM ÁRA: (

EGYETEMI ÉS FŐISKOL

TANÁCS

A múlt héten kétnapos tanácskozás folyt a Marx Károly Közgazdaságtudományi Egyetemen az egyetemek, valamint a műszaki, gazdasági és művészeti jellegű főiskolák vezetőinek részvételével. A tanácskozáson megjelent *dr. Farádi László*, az egészségügyi miniszter első helyettese, *dr. Polinszky Károly* művelődésügyi miniszterhelyettes, *dr. Kornidesz Mihály*, az MSZMP KB osztályvezető-helyettese, *dr. Vajó Péter*, a KISZ Központi Bizottságának titkára, valamint a szakminisztériumok és főhatóságok több vezető munkatársa.

Az első napon *dr. Széchy Éva* kandidátus, az országos felsőoktatásában folyó eszme politikai, erkölcsi nevelőmun ka elmélyítését és átfogóbb tételét az tette szükségessé hogy a szocialista építés maga sabb szakaszba lépett, felve tődött az értelmiségi utánpót lás képzésének fejlettebb szin tű megoldási igénye, növeke dett a tudományfejlesztés je lentősége. Az eddig elért ne velési eredményekről beszá molva hangsúlyozta, hogy a felsőfokú tanintézetek jelen tős részében javult a tananyag minősége, a tanulmányi fegye lem, a szorgalom, a tudomá nyos érdeklődés, fellendült az önképző munka. Nevelőmun kánk azonban még nem elég

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

JÖVŐ MÉRNÖKE

1960 MÁR 22

1021

Méhes Balázs II. éves építész linometszete

Méhes Balázs

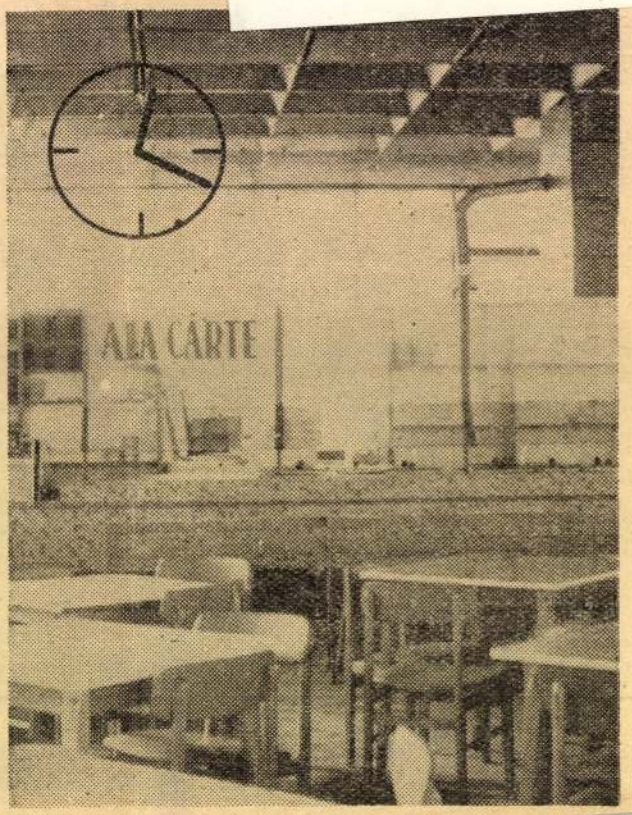
A LA CARTE

Méhes Balázs

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRADÓ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

1984 DEC - 6

A JÖVŐ MÉRNÖKE
Budapest

1021

KARLA

MÉHES BALÁZS RAJZA

még nyilv
tényt: senl
het" el ko
döntés elől.
csigaházba,
másik oldal
nia.

A költői
tett dráma
szórakozást
sem az í
nem erre
gondolkoztatni akar.

Tomanek Nándor, Bánki Zsuzsa, Tahi Tóth László, Sulyok Mária, Pap Éva, Venczel Vera, Deák Sándor és *Nagy István* állítják színpadra ezt a különösségében is megkapó színművet, amelyet Kapás Dezső rendezett.

[redacted]

László munkájával. Verdi egyik legismertebb, de éppen ezért talán egyik legelkoptatottabb operáját állítja úgy a színfalak közé, hogy a mai néző, legyen fiatal vagy idős, találjon benne valami újat. Ez nemcsak a rendezési kérdésekre, hanem az előadás egészére vonatkozik.

Díszlettervezőként a fiatal *Csikós Attila* mutatkozik be, aki három évig Bayreuthban

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest, V., Petőfi Sándor utca 17.
Telefon: 188-296, 188-307

jövő
Mérnök

Méhes Balázs

1021

MÉHES BALÁZS RAJZA

Dr. Kardos Árpád
1925–1969

1969 május hó 29-én életének 44. évében hirtelenül elhunyt dr. Kardos Árpád, a Budapesti Műszaki Egyetem gépészmérnöki karának professzora. 1951 óta dolgozott és oktatott a gépgyártástechnológiai tanszéken.

Tehetsége, szorgalma és nagy munkabírása révén itt lett adjunktus, docens és 1965-ben egyetemi tanár, a készülékszerkesztés tárgy hivatott előadója. Kandidátusi disszertációját az „Aluminiumötvözet megmunkálhatósági vizsgálata" címmel nyújtotta be, és 1957-ben történt kiváló védése után is a forgácsolás kutatása képezte tudományos munkájának magvát. Különösen a rövidített élettartam vizsgálatok terén szerzett megbecsülést hazánkban és határainkon kívül is.

Számos publikációt jelentetett meg. Több könyv, tankönyv és jegyzet (az utolsó jegyzeteinek kéziratát kórházba vonulása előtt adta le számos sikerrel befejezett ipari kutatás őrzi meg e hirtelen ellobbant, dolgos élet eredményeit.

Sokoldalú ember volt. Előadásait műgond és szuggesztív előadókészség jellemezte. Még az utóbbi évekig is, míg a betegeskedés alkotóerejét nem csökkentette, tudományos diákköröket vezetett, kísérleti diplomatervezőket nevelt nagy lelkesedéssel. Aktív vezetőtagja volt a Gépipari Tudományos Egyesületnek és a gépészkari szakszervezeti bizottságnak. Munkájáért szakmos kitüntetésben részesült.

A közvetlen, derűs kedélyű embert, aki valóban mindig ember tudott maradni, tanszéki munkatársai, tanítványai itthoni és külföldi barátai szerették és megbecsülték tudásáért, segítőkészségéért. Ígéretes jövőt szakított meg váratlan halála. Emlékét kegyelettel őrizzük.

Dr. Kalászi István

Július 21—22—23.

Nyugat-magyarországi kirándulás

Útiprogram: Budapest—Győr—Panonnhalma—Sopron—K
szeg—Szombathely—Herend— Veszprém—F
latonfüred—Budapest

MTI SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRLAP
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

1969 JUL 12

Jövő

Mérnöke

Méhes Balázs

THAT IS MY CASTLE. YOU ARE IN. VITCD TO IT MY DEAR, COME IN :

1021

MÉHES BALÁZS RAJZA

nek, mennek, rendezett sorokban, sebességcsökkentés nélkül, makacsul, konokan, azt ott például azonnal 500 forintra kéne büntetni — mondja mérgesen a KRESZ-előadó —, ha kéznél volna egy rendőr.

Csupa haszon

A vizsga augusztus 9-én lesz. Fiúk, lányok kézhez kapják a jogosítványt. Mit kezdenek vele?

— Hát, örülünk majd neki.

— És még?

— Ha már megvan, hát igyekszünk használni is.

— Persze. Vesznek a jogosítványhoz egy kocsit.

Jót nevetnek.

— Az volna jó. De akad azért ismerősök körében motor, autó. Majd kipróbáljuk, persze nem a városban, kint valahol, országúton. És még az is lehet, hogy épségben adjuk vissza a tulajdonosnak.

Saját autó! Ez túl nagy álom egy diáknak. Mivel azonban a kis öröm is öröm, örülnek a ogsinak. És még egy kis pénzt s kapnak a gyakorlat ideje latt.

hasznosak,
ben vagy e

Hogy eg
részünk új

Méhes Balázs

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HIRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

1970 FEB 7

A JÖVŐ MÉRNÖKE
Budapest

támadást. Első roham. Le akarom rántani a padról, de amikor már sikerülne, elengedem.

ból az egysíkúság tétele...?

Koltay Gábor

1021

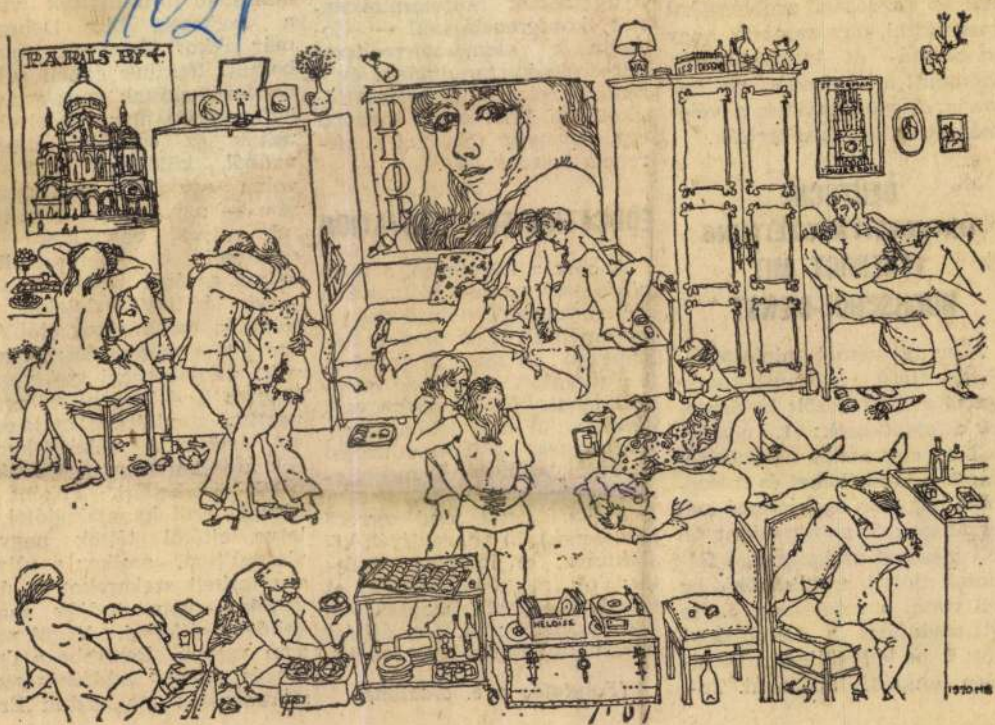

HÁZIBULI

Méhes Balázs rajza

között biztosítani kell a politikai és gazdasági nyomás alóli függetlenséget. A diákságnak joga van a társadalmi, politikai és gazdasági problémákat megvitatni, úgy azonban, hogy az oktató- és kutatómunkát, valamint a közrendet ne zavarja és mindenkinek a véleményét tiszteletben tartsák.

DEUTSCHE UNIVERSITÄTSZEITUNG VEREINIGT MIT HOCHSCHUL-DIENST

A nyugatnémet miniszterelnökök 1969. márciusi konferenciája által közölt határozatok a következők: 1. növelni kell az egyetemek autonómiáját; 2. a tanszékeket és intézeteket nagyobb egységekké kell összefogni; 3. az oktatókat fel kell menteni az igazgatási feladatok alól; 4. a hallgatókat be kell vonni a vezetésbe; 5. le kell rövidíteni a tanulmányi időt; 6. be kell tölteni a betöltetlen tanszéki állásokat. To-

EDUCATION FOR INNOVATION

A cikk a következő, a mérnökképzés során a hallgatókba „belenevelendő" tulajdonságokat emeli ki: 1. problémák felismerése és megfogalmazása; 2. a mérnöki módszerek széles skálájának felismerésére való képesség: a) megfelelő módszer kiválasztása (optimalizálási technika, szimuláció, modellezés, iterációs technika, döntési technika, „trial and error" módszerek); b) alternatívák kialakítása; c) információgyűjtés; d) megoldás-próbák; e) számítógépek alkalmazása; 3. költségismeret; 4. az újítási folyamattal kapcsolatos felada-

(Folytatás a 6. oldalon)

sem — ugyanakkor nem tu
tuk mivel beszállítani
egyetemi élelmiszerellá
mányt az érdi pincékből, ah
a zsír- és lisztkészleteket t
rolták a bombázások elől. Al
kor jött a mentőötlet: itt va
nak a debreceni szekerese
Magam is debreceni születés
vagyok, gondoltam, majd csa
szót értünk. A „vidéki" kocs
sok azonban nem vállalták
pesti közlekedést. Főként
hírhedt érdi kapaszkodótól, i
letve lejtőtől féltek nagyo
visszaútban, amikor a súlyo
san terhelt szekereket — úg
vélték — nem tudják maj
kellően lefékezni. Végül ma
gam vette kezembe a dol
got és sikeres „rúdfékezéssel
szerencsésen meghoztuk Érd

Mélyes Balázs

Rajz (repr.)

A Jövő Mérnöke, Bp. 1970. ápr. 25

MAGYAR HÍRLAP
SAJTÓFIGYELŐ
BUDAPEST IX., ÜLLŐI ÚT 81
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

1960 SEP 20

A „jövő" Mérnöke

1021

Méhes Balázs

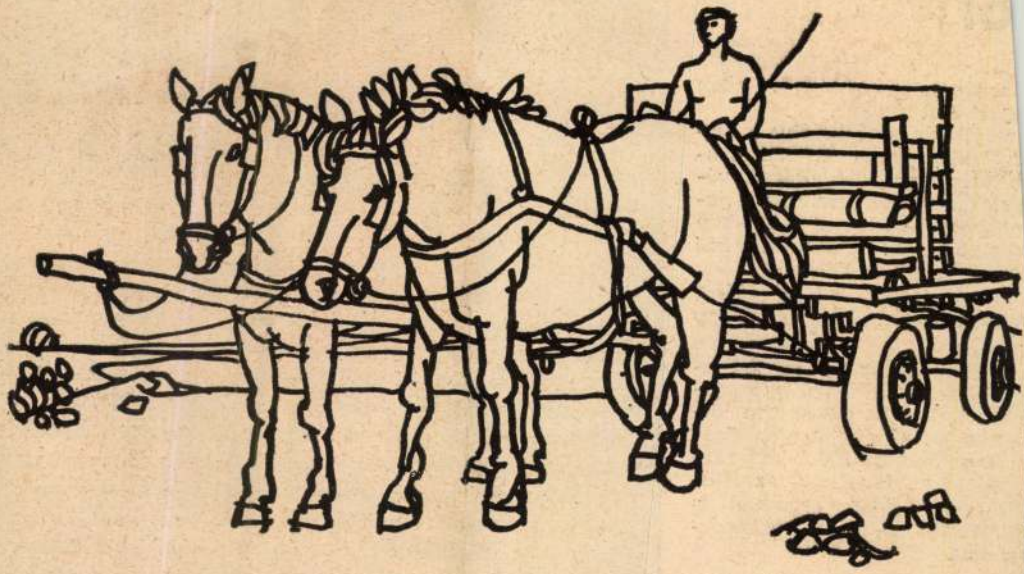

MÉHES BALÁZS RAJZA

ól

zodában kezdik, minden ggel hat órakor.

Röplabda szakosztály: a fér- ak 1968-ban az NB I. B cso- ortjában az első helyen vé- eztek, és ezzel kivívták a jo- ot, hogy az idén az NB I-ben zerepeljenek. Edzőik: *Fili ózsef* és *Kiss Kálmán.*

A női csapat az NB II-es nezőny tagja. Edzőjük: *Nagy ózsef.*

A szakosztály célja felku- atni azokat a tehetséges já- tékosokat, akik egyetemre jöt- tek és játéktudásuk alkalmas- sá teszi őket az NB I-ben való szereplésre. Emellett az ifjú- sági csapat átszervezésével is biztosítani kívánják utánpót- lásukat.

Sízők: — a MAFC egyik legeredményesebb szakoszt- lya. Csak alpesi számokban

Nem E
Ex-Beugró

VASÁRNAP ILLÉS-BULI A VÁRBAN. ŐK MONDTÁK, HOGY MÁR NEM EX-MUSIC, NEM ÉN TALÁLTAM KI. A BEUGRÓT SEM. A KAPUS SZIGORÚ ÉS KÍVÁNCSI A CIKKRE, HA MÁR CSAK ÚGY BEMENTEM. REMÉLEM, KEZEBE KERÜL. KEZDÉS HAT ÓRAKOR. MÁR HÉTKOR JÁTSZIK IS A ZENEKAR. NO DE AZ ILLÉSÉK!! A BEUGRÓ EGY HÚSZAS. TAVALY TIZENÖT VOLT, IGAZ, SZOMBATON MOST IS TIZENÖT. NO DE, AZ ILLÉSÉKHEZ ÍGY IS MEGÉRI. TELT HÁZ. PEDIG VASÁRNAP KEVESEBB A HELY. MONDTA, A LÉPCSŐ PIPÁS PORTÁSA, VISZONT A BEVÉTELNEK MEG KELL LENNI. KEVESEBB HELY, DRÁGÁBB BELÉPŐ. A RENDEZÉS SZEMPONTJÁBÓL VALÓBAN KIFIZETŐDŐ. NO DE, AZ ILLÉSÉK JÁTSZANAK. KÉT

Méhes Balázs

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRLAP
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 81
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

A JÖVŐ MÉRNÖKE
Budapest

1979 APR 25

Kiállítás...

ELŐSZÖR IS FOTÓ: Nem mondom, hogy nagy anyag, de van benne pár olyan kép, amit érdemes volt kiállítani. A hivatalos díjazást közöljük, én a magam észrevételével tudok hozzájárulni. Nagyon tetszett Székely Balázs reklámfotója, a rusztikus háttérre aplikált finom ékszer. Jankovszky György Architektúra c. képe nagyon jó elhelyező- és formameglátásról tanúskodik. Juhos Nándor első díjat nyert Atlasz c. alkotásával, ami éles kontrasztos beállítású munkafonó. Ugyancsak tőle láttam egy igen jól sikerült aktfotót. Újvári Béla Szerkezete különleges átfordítós eljárással fotografikaszerű lett.

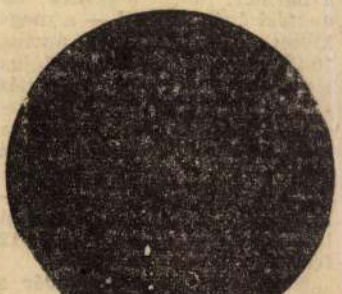

AZ R KLUBBAN hallgatói kiállítás nyílt. Sok újat nem lehet mondani róla. Ismert nevek a megszokott színvonalon. Méhes Balázs, Koppány Attila, Jánossy Péter, Felcsúti László, Szentpályi László. Érdekességként említeném meg Kiss Attila elsőéves építészhallgató ragasztott kékezüst kompozícióját. Tetszett még Keszei József Attila rézdomborítása.

AZ R KLUB ELŐCSARNOKÁBAN, két diploma előtt álló iparművész állított ki. Andráska József és Ortutay Tamás. Ortutay diplomatervre samottplasztika egy adott architektúrához. Jelen esetben a balatoni autópálya mentén épülő csárda-presszó együtteshez. Érdemes megfigyelni a mellette illusztrált fotókkal, hogyan kerekedik ki egy műalkotás az elképzeléstől. Andráska üvegvázáit és üvegpoharait mindenki irigykedve bámulta. Szépek voltak és elérhetetlenek.

— ESÁ —

zunk.

Hallott
szövegtu
sabb elő
kenőmen
megoldás

Mégis,
nich koll
reflektor

nyorogva, ezek a diákok megéreztettek valamit annak az embernek a nagyságából, akit most ünnepelünk.

— orosz —

klub. Maróti Lajos „Sors, vagy formálható jövendő."

Április 30. este 7 óra: Képzőművészeti klub. „Fiatal művészek IV." — Máriás Iván.

Kollégiumi Napok a Münnichben

Egyetemünk Münnich Ferenc Kollégiuma április 26 és május 1. között Kollégiumi Napokat rendez. A program: *Lenin-centenáriumi kiállítás* a társalgóban április 21—május 1-ig. *„Új autók és forgalombiztonság az utakon"* címmel vetítéssel egybekötött előadás április 27-én, hétfő este 7 órakor. Előadó dr. Ternai Zoltán docens. *„Stúdiónap"* — rejtvénnyel, játékokkal, meglepetésekkel és... sok zenével! április 28-án, délután 2 órától éjfélig. *Irodalmi est* a bárban április 29-én este 7 órakor. Ugyancsak a bárban: *megemlékezés az avatási évfordulóról* — a meghívott aktíváknak, április 30-án, este 7 órakor. Május elsején, reggel 8-tól *zenés ébresztő*, 10-től *kollektív részvétel a felvonuláson*, majd a KISZ-hajókiránduláson és *majálison*. Május 2-án, este 8-tól *Koli-Bull*. (Belépés meghívóval, ill. új kollégiumi igazolvánnyal. Belépődíj 12 forint.)

Mindenkit szeretettel vár a Kollégiumi Bizottság.

Méhes Balázs

MK SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

A JÖVŐ MÉRNÖKE
Budapest

1970 ÁPR 9

1021

Aki első lett a képzőművészeti pályázaton

Méhes Balázs rajza

LIA

FEHÉR FOLYOSÓK, fehér falak. A cipők kopogását vastag gumiszőnyeg fogta fel. Nagy csend van. Itt nemigen beszél hangosan senki. A csukott fehér ajtók mögött a betegek a nap és az éjszaka nagy részét átalusszák.

Itt találkoztam először Oféliával. Nem ez az igazi neve, de nevezzük így, mert válligérő vörhenyeges hajával, álmatag járásával a szép, bánatos kedvesre emlékeztetett.

Valahonnan nagyon ismerős volt nekem, de honnan?

Délután újra találkoztunk, egyetlen örömünket, a cigarettát szívtuk a kerti székben.

dődött valami, valami, amit nem lehet megállítani.

— De mi? — kérdeztem bizonytalanul.

— A betegségem. Elmebeteg vagyok. Érted. Tudathasadásom van. Először az arcom fog elváltozni, aztán a hangom, és lassan teljesen megváltozom. Nem lesz belőlem már semmi.

— Dehogynem.

— Tudod te azt nagyon jól. Én mindenkinek a terhére vagyok, nekem nincs szükségem már senkire, és rám sincs szüksége senkinek. Pedig hogy szerettem volna megcsinálni a diplomatervemet. Félek. Nem tudom mitől, de nagyon félek. Hallod, ne menj most el mellőlem, maradj itt, nem merek egyedül lenni.

AZ UTOLSÓ mondatoknál már nagy könnyek folytak alá az állán és beszívódtak a zöld frottírköpenybe.

Kétségbeesve keresgéltem a gondolataim között, hogy mit kellene ilyenkor mondani:

Méhes Balázs

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

A JÖVŐ MÉRNÖKE
Budapest
1970 APR 29

1071

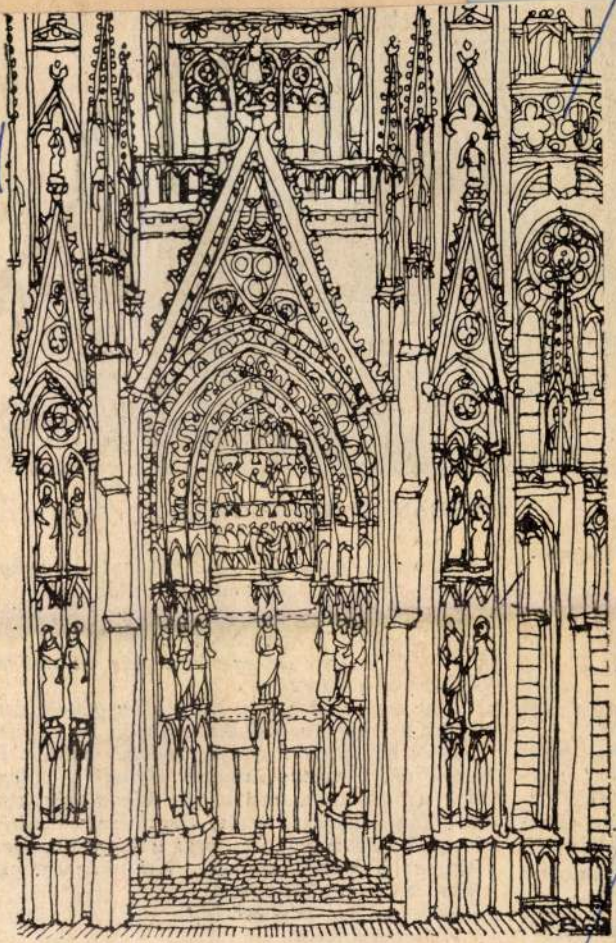

Méhes Balázs: A roueni templom kapuja

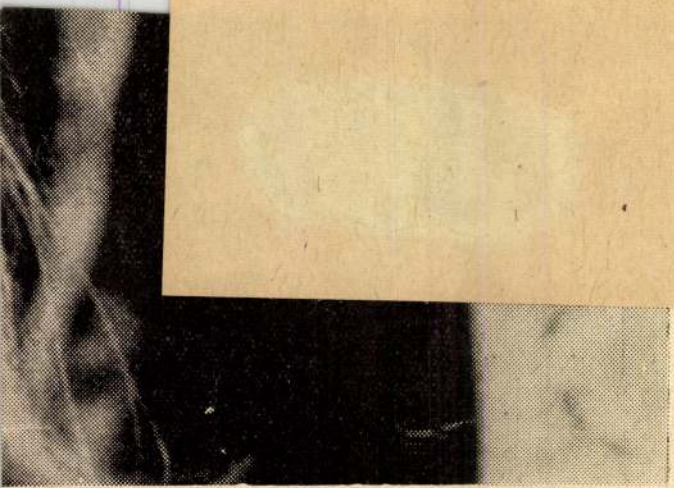

URBÁN TAMÁS FELVÉTELE

már belső biztonságot ad. Fölényt, és nyugalmat a világgal szemben és a világban.

Délután, este, mikor hazafelé sietnek, ömlenek ki a gyárakból, üzemekből az emberek, fáradtak. De ez a fáradtság valami más. A munka fáradtsága.

Egy napon az évben leállnak a gépek, csendesek a nagy üvegablakok mögött az asztalok, üresek az iskolák. Május legelső napján ünnepeljük a munka ünnepét. Annak a valaminek az ünnepét, ami az év háromszázhatvan valahány napján életünk java részét kitölti. A legelső májusi nap végigfut a kérges tenyereken, az ünneplő ruhákon, a hétköznapokban kissé megfáradt arcokon.

Ez a májusi nap erőt ad.

A holnapokhoz.

Seszták Ágnes

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

1060 OKT 11

A JÖVŐ MÉRNÖKE
Budapest

Londoni hippik

1021

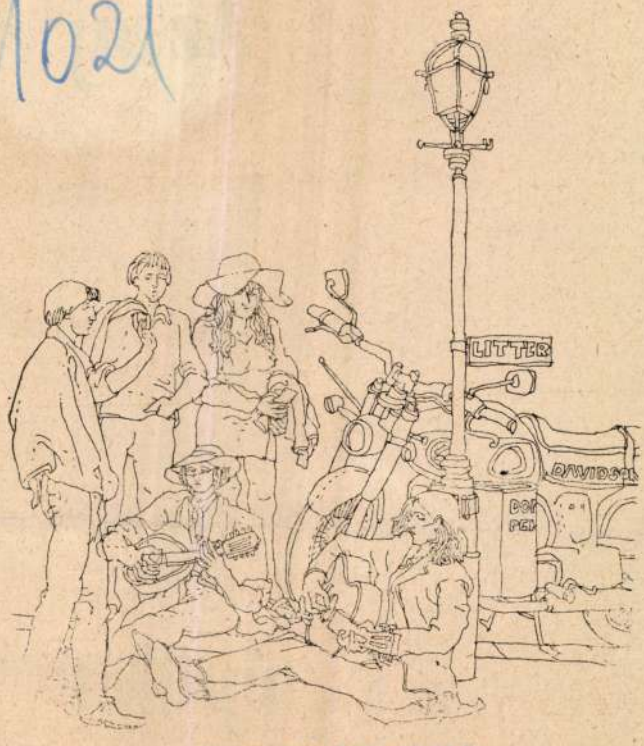

MÉHES BALÁZS RAJZA

Méhes Balázs

V

épület

Méhes Balázs

MAGYAR HIRDETŐ SAJTÓFIGYELŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

A JÖVŐ MÉRNÖKE
Budapest

1071

REGINA 1970

Méhes Balázs rajza

Dokumentációtól a műalkotásig

A filmművészet kedvelői zsúfolásig megtöltötték február 27-én este az R-klub vetítőtermét. Itt tartja kéthetenként vetítéssel egybekötött foglalkozásait a filmesztétikai kör.

Csányi Miklós, a tehetséges fiatal filmrendező először a teljes félévi programról adott rövid tájékoztatót, majd rátért az aznapi témára, amelynek címe: „A dokumentációtól a műalkotásig." Elemezte a film sajátos nyelvezetét, kifejezőeszközeit, megvilágosította a modern filmművészet feladatait és problémáit. Az est folyamán vetítésre került az azóta világhírnévre szert tett *Szabó István* egy korábbi filmje „Variációk egy témára". A film a fasizmus újraéledésének megakadályozására szólít fel (a film eszközeivel!), mégis annak idején, a bemutatáskor értetlenség és közöny fogadta. Igaz, ehhez nagymértékben hozzájárult az az elhibázott reklámfogás, amely értelmező-magyarázó szöveget nyomott a meglepődött mozilátogatók kezébe és amely emellett még dicshimnuszokat is zengett a vetítés előtt álló filmről, ezzel megzavarva az embereket, akik szellemi képességeik lenézésének és belemagyarázásnak

Az Iparművészeti Főiskola hallgatóinak tárlatát nyitotta meg a Vásárhelyi Klubban Ir. Pogány Frigyes. Megnyitójában kiemelte, hogy örvendetesen alakult a főiskola és a BME kapcsolata; a kiállítás e szorosabbá vált kapcsolat eredményeként jött létre.

Méhes Balázs

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRDETŐ | BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

1979 MAR 14

A JÖVŐ MÉRNÖKE
Budapest

Mon Mariage

1021

UN FAIRE-PART DE MON MARIAGE (3)

Méhes Balázs rajza

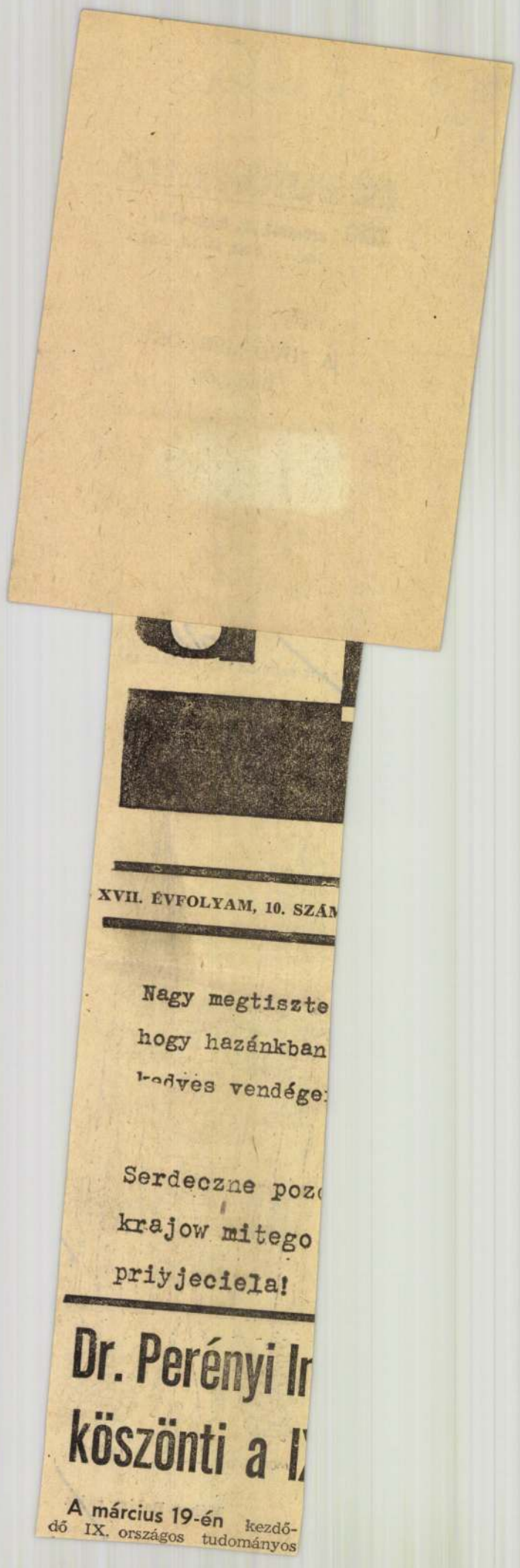

XVII. ÉVFOLYAM, 10. SZÁ

Nagy megtiszte
hogy hazánkban
kedves vendége

Serdeczne poz
krajow mitego
priyjeciela!

Dr. Perényi Ir
köszönti a I

A március 19-én kezdő-
dő IX. országos tudományos

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

A JÖVŐ MÉRNÖKE
Budapest

1021

Méhes Balázs

MÉHES BALÁZS RAJZA

támadt kedvünk filozofálni, s igy óhatatlanul a tanulásra terelődött figyelmünk, hadd említsük meg azt is, hogy a Központi Könyvtár 60 éves épülete más módon is igyekszik a tanulni vágyó fiatalok kényelmét szolgálni. Öreg falai már elvesztették ifjonti rugalmasságukat, mégis csodára voltak képesek: az adott körülmények között „kitágultak", s kényelmesebbé váltak látogatóik (s munkatársaik) örömére. A Könyvtár a nyáron „nyújtózott" egy kicsit. Tudományos tájékoztató és bibliográfiai szolgálata áttelepült a K-épület félemeletére, ahol a pénztárral szemben (a volt KISZ-helyiségek átalakított szobáiban) nyert elhelyezést a szaktájékoztatás, s igy a központi kölcsönzési részleg a volt kémiai referens-részleg polcait megkapva alaposan kibővítette szabadpolcos anyagát. Most már nem két oszlop áll a természettudományos, irodalomelméleti, sport vagy művészeti tárgyú könyvek részére szabadon, hanem ennek sokszorosa, s a böngésző hallgatók részére is nagyobb hely szabadult fel, hogy meríthessenek a forrásból, az állandóan

hogy a vezetőség min
tőt megtesz kényelmül
rű ellátottságuk biztos
ha nem ígérhet is
lánccal, megadja nekik
– lánc nélkül . . .

Végh

Helyszíni

A Gazdasági Bizottság a közelmúltban hozott határozatot a Közlekedési és Távközlési Műszaki Főiskola beruházási költségeivel kapcsolatban. A Győrben felépítendő főiskola közel 500 millió forint beruházást kap, amelyhez hozzájárul a helyi tanácsi erőkből adandó megközelítően 100 millió forint (kisajátítási, szanálási stb. költségekre).

A főiskola szeptemberben második évét kezdte meg, s így most már két évfolyam fiút és lányt oktatnak a közlekedésépítési szakra. Hetenként másik-másik tanulókör jár le 5 napra Paksra, ahol termelései gyakorlaton vesznek részt.

Az évkezdés alkalmából a főiskola tanári kara ismerkedő látogatást tett Győrben. A vendégeket dr. Csernitzky Gyula, a városi tanács vb-elnöke fogadta és kalauzolta a Rába Művekbe, ahol meglátogatták az új, 1800 millió forintos motorgyárat és a hátsóhídgyártó üzemet.

A tanári kar meglátogatta azt a területet is, ahol a leendő főiskolát fel fogják építeni.

Közben vendéglátónk a város nevezetességeit is megmutatta. Az igen baráti hangulatban lezajlott látogatás tovább erősíti a város és a főiskola kapcsolatait.

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

JÖVŐ MÉRNÖKE

1969 ÁPR 5

1021

Méhes Balázs rajza. Bemutató cikkünk a 7. oldalon.

mával a kollégiumban jelenleg két kiállítást tart nyitva; egyik a fotoköré, másik a képzőművészeti köré.

Úgy érzem, a két tárlat kitűnően kiegészítve egymást, feltétlenül gazdagítja a technikaszemlélet „veszélyével" fe-

taink jóvoltából, akik egyúttal, hogy a művészet mérnökei (fotónál a technika igen jelentős szerepet játszik), legjobb úton haladnak affelé, hogy a mérnöki munka művészei legyenek.

Koppány Attila

+ **GYETVAI JÓZSEFNEK,** az Épületszerkezet Tanszék adjunktusának kiállítása nyílik „Olaszországi élmények" címmel, a Bercsényi Klubban. A kiállítást Dr. Major Máté nyitja meg 1969. március 30-án, délelőtt 9 órakor.

+ **A Mária utcai Kollégium** március 29-én nem hagyományos tavaszi bált fog tartani.

A bál napján ugyanis kiállítást nyitnak meg Tóth Andor, és Xantus László grafikáiból és festményeiből a társalgóban.

A szigorú szavak, visszalódító erős kezek, gumibot, farkaskutya (utóbbiak az Omegán)

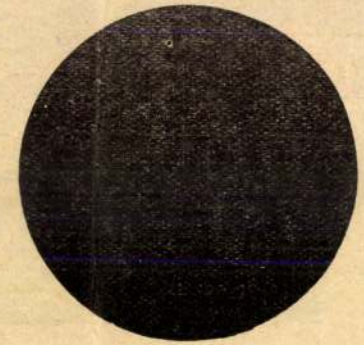

a műúton. Sortűz
natról. Az őr le
sípszó. Lóhaláláb
parancsnok a m
vasság oldalba k
A blokkház fel
völdözés. A csap
vörös páncélvon
nes kocsival, a
negyvenöt lakókocsival kicsuszott a gyűrűből.

A FENT LEÍRT képsor nem egy film kezdőjelenete. Németh Gyula, a 21-es majd később az 5-ös páncélvonat parancsnoka mesélte el nekem monori bravúrjukat.

— Alig hagytuk el a monori vasútállomást, kitörve a ro-

van főre szaporodott a legé
ség. Később a direktórium
azt a parancsot kaptuk, h
vonuljunk át az Alföldre, a
Szajolnál a Szeged—Debre
elágazást kellett felderíten
és biztosítanunk.

A HŐSIESSÉGRŐL fag
tom, hogy a hősi magatartá
ban vajon mennyi szerepe

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

JÖVŐ MÉRNÖKE

MB ZSUZSA

1024

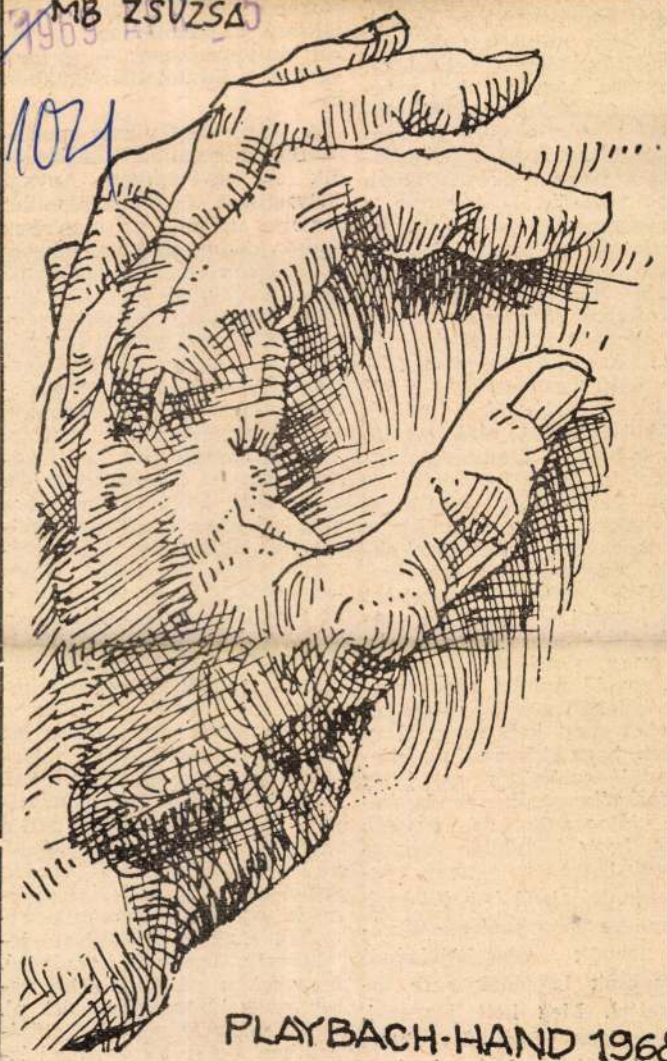

PLAYBACH-HAND 1968

Méhes Balázs rajza

Méhes Balázs

en kifejtett kívülő munkáss
ukért *nagy számban kapt*
z oktatók miniszteri és ko
nánykitüntetést. A nehézség
z okozza, hogy egyrészt me
ehetősen nehéz az oktat
nevelő munka egzakt felmér
e, másrészt, hogy a felszab
dulás utáni időszakokba
egyes vezetők — ideértve
anszékvezetőket is — gyakra
a tudományos publikációkat, a
kutató munkát *az oktató-nevelő munkától elszakítva, kizárólagos mérceként kezel-ék* az oktatók megítélésénél. Emiatt az előléptetéseknél sok-szor háttérbe szorultak a ki-tűnő hatásfokkal oktatók azokkal szemben, akik inkább a tudományos munkával fog-lalkoztak. Egyet kell érteni az ezzel kapcsolatos kérdésben foglaltakkal, hogy tudniillik e két szervesen összetartozó ok-tatói tevékenységet (oktatás, kutatás) egységes mérceként kell kezelni, és ahol az arány-ok eltolódtak, azon szervek-nél vagy személyeknél az ok-ató-nevelő munka megbecsü-lése érdekében a szükséges lé-péseket meg kell tenni. Úgy véljük, hogy ehhez nélkülözhe-etlenül szükséges az, hogy *a tanszékvezetők rendszere-sen látogassák az oktatók óráit,* hogy közvetlen tapasz-talatuk legyen az e téren vég-zett munkájukról és a dékánok a tanévre vonatkozó ellenőrzé-si tervük végrehajtásánál ugyancsak legyenek erre te-kintettel. Meg kell jegyezni, hogy *ilyen értelmű rektori utasítás már évek óta érvény-ben van* és a realizálása a ka-rok feladata.

követelményeknek megfelelő fiatal utánpótlásként alig tudunk másokat figyelembe venni, mint a végzősöket. Ez nyil-ván valóan nem helyes. Vár-hatóan az oktatók bérének ren-dezése kedvezően befolyásolja ezt a helyzetet. Az iparban dolgozó hasonló korú és felké-szültségükkel összehasonlítva, a kezdeti 2—3 évben nincs alapvető anyagi különbség kö-zöttük. Különösen, ha figye-lembe vesszük a főként elmé-leti fejlődésük perspektíváit, a 48 nap fizetett szabadságot, a sokuknál adódó KK-lehetősé-get stb. 3—5 évi munkaviszony után ugyanebben az összeha-sonlításban már rosszabb a helyzet, amit csak fokoz az iparban dolgozók egyéb jutta-tásainak nagyobb lehetősége. Itt kiemelném a lakásgondjai-kat, beleértve közülük azt a mintegy 20 százalékra tehető nőtlen fiatalt is, akik jelenleg szüleiknél laknak és lakásigé-nyük problémaként pillanat-nyilag csak potenciálisan je-lentkezik. Ennek is betudható, hogy sokan vállalnak a helyes-nél nagyobb megterhelést pl. a KK-munkákban. Lehetősé-geinken belül törekszünk kéz-zel foghatóan segíteni, ami-nek

(Befejezés a 7. oldalon.)

MK SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

A JÖVŐ MÉRNÖKE
Budapest

Méhes Balázs

1024
1972 MÁJ 6

Méhes Balázs rajza

tanuljam
nálnak.

— *Mily*
magad?

— Hát
dok lenni
mondják, hogy nena ideges vagyok. De nem vagyok ideges. Csak valami gátlást érzek. Lehet, hogy azért, mert most nagy felelősség van rajtam. Hetvenben, amikor Gabányival ketten felváltva játszottunk centert, nem éreztem ilyent. Most jól kell játszanom. Valahol a tudat alatt ez játszhat szerepet. De ez nem idegesség. Nem vagyok szerencsés természetű. Ha húsz kosarat dobok, és mondjuk hat nem megy be, a ki-

gondolatvilágát. A nagy energiájú magfolyamatok fizikájától eltekintve a kvantummechanikai számítások szinte teljes mértékben visszavezethetők differenciáloperátorok és differenciálegyenletek alkalmazására. Ezért a könyv áttanulmányozásához elegendő a differenciál- és integrálszámítás ismerete."

„Reméljük — fejeződik be a könyv előszava —, hogy a kvantummechanika alapgondolatainak megismertetésével,

Méhes Balázs

"Utirajz" c. képét bemutatja a lap. Repr.

Fenti rajzot lásd: Olajos György -tájat ábrázoló- rajzának hátlapján.

Élet és Irodalom, Bp. 1978. ápr. 15. XXII. évf. 15. sz. 6. lap.

Méhes Balázs

2 rajz (repr.)

„Evelyn Bécsben" rajza (repr.)

a Gödöllői Művésztelep, Budapest, 1942. május 6.

ÖFIGYELŐ
IX., ÜLLŐI ÚT 51
-068, 337-748, 340-726
alázs
MÉRNÖKE
pest
JUN
1021

MÉHES BALÁZS RAJZA

sítás az én dolgom. És higgyék el, nem kényszerítettek bennünket a pályára. Választottuk, tehát szeretjük. Annyiban tartom szükségesnek ezt is megírni, mert sajnos a diákok körében divatos lebecsülni bennünket: „Ez is állás...” kísérőszöveggel. Erre nem lehet mást felelni, csak azt, hogy vajon a mérnöki praxisban is így fognak gondolkozni? Mert az alapvető ott is az, hogy van jó mérnök, meg van rossz mérnök.

Az újság készítésénél a célunk kettős. Az állandó gyors információ közlése és az egyetemen történő események krónikája. Ezek a dolgok vagy adódnak, vagy mi járunk utánuk. Beszámolunk minden évnyitóról, vizsgaidőszaki problémákról, diplomázókról, elsősökről. Ritkábban, de közlünk elvi cikkeket is. (Mérnök lesz-e csak a mérnök?, Gondolatok a Kongreszszusi levél ürügyén. A meg nem értés stációi. Meditáció rossz szájízzel, cikkek a nyelvoktatásról stb.) Az elvi cikkek hiánya két dolgot takar. Az egyik, hogy visszhang nélkül maradnak, pedig vitának szánjuk azokat. A másik, ami sokkal szomorúbb: a hallgatók nem szeretnek absztrakt panaszokra. Bírálnunk kellene minden diákellenes vagy annak látszó oktatói beállítottságot. Vigyázni kellene arra, hogy egyetlen tanszék se felejtse el, hogy elsősorban a diákokért van. A hallgatókban pedig erősíteni kellene az érzést vagy azt a tudatot, hogy az elkövetkező években nem pénzkereső gépekre van szüksége a népgazdaságnak, hanem mérnökökre. Olyan mérnökökre, akiknél a megbecsülés fokmérője nem a pénznél kezdődik és fejeződik be. (Nem írnám le ezeket, ha nem vettem volna részt két alkalommal is fiatal mérnökök ankétján, ahol szakmai kérdések helyett azon ment a vita, ki miért keres többet.) A jelenség nem egyedi, különösen műszaki diplomások között.

Küzdünk sokszor a népszerűtlenséggel a hallgatók körében. Egyszer készült felmérés az újságról, évekkel előtt, amit nagy jóindulattal lehet reprezentatívnak nevezni. Az igazat megvallva, nem lettünk tőle okosabbak. A javaslatok nagy része humorrovattá akarta degradálni az újságot, és kifejezetten csak arról írtak, hogy mit nem akarnak olvasni az újra.

ANDICS ÁRPÁD (NME MISKOLC) FELVÉTELE (DÓZSA GYÖRGY SZÜLETÉSÉNEK 500. ÉVFORDULÓJÁRA)

re ő maga mut

Ma búcsúzun

bor elvtárstól, s úgy

a búcsú percében szá

szük emberi értékeit,

ket nem visz, nem

gával a sírba, amely

és tanulság gyanánt

vább életműve ere

ben, bennünk, mun

ban és tanítványaiba

A SZOCIALIZMUS

igaz harcosa volt, aki

tizeden keresztül hadseregü

politikai arculatának formál

sán dolgozott, majd — Magyarországon elsőként — kezdeményezte és megvalósította a műegyetemi filozófiaoktatást, megteremtve ennek tárgyi és személyi feltételeit. Tanszékének növekvő oktatógárdáját

zott politikai-ideológ

tünkben. Kiváló ve

gényes és emberség

nezett és tárgyila

mindig közkincsé

ban csak az érvek

sohasem az érve

i rangját. Ezért

erették hallgatói,

gyaránt.

GEN védte meg

ktori disszertá

ezte meg „a filozófiai tudományok doktora” cím

Élete utolsó percéig, betegágyán is dolgozott, terveket kovácsolt. Nem hitt az elmúlásban, és igaza volt. Munkáit befejezzük, terveit valóra váltjuk, s emberi nagysága követendő példaként él tovább emlékezetünkben.

Olvasóink figyelmébe!

Jelen számunkkal a tanév utolsó számát tartják kezükben olvasóink. A nyár folyamán — hagyományainkhoz híven — havonta egy-egy alkalommal jelenünk meg, így július 25-én és augusztus 15-én

nyolc-nyolc oldalon, színes nyomással. Ezeket a számokat előfizetőink a szokásos módon kapják meg.

Szeptember közepétől indul új évfolyamunk, amikor ismét hetenként jelentkezünk.

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

JÖVŐ MÉRNÖKE

1963 ÁPR. 5

1021 Méhes Balázs

Méhes Balázs rajza

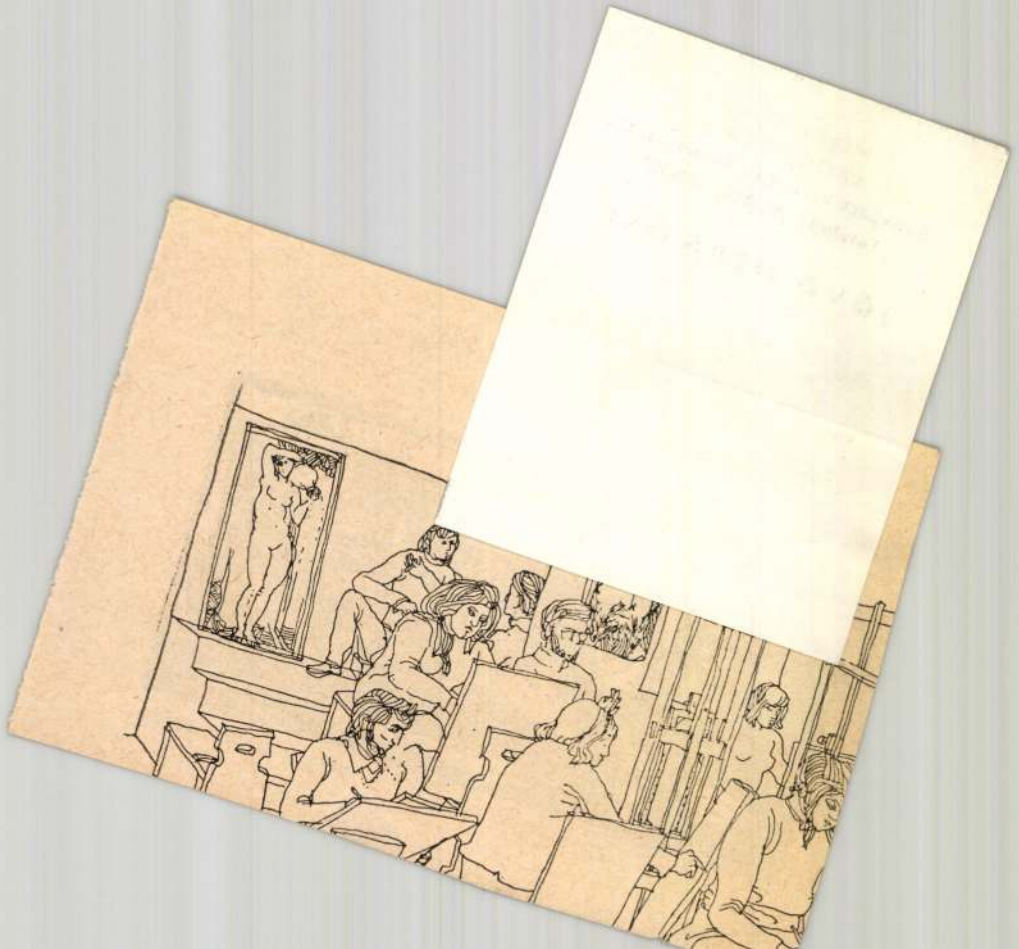

MTI SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRLAP

BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

MAGYAR IFJÚSÁG

1972 JUN 23

Méhes Balázs
1021

URMÖS LÓRÁNT

MÉHES BALÁZS RAJZA

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRLAPTÖ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

1969 SEP 2

A jövő Mérnöke

Méhes Balázs

1021

MÉHES BALÁZS 310 68 08 21 VÁRBAN

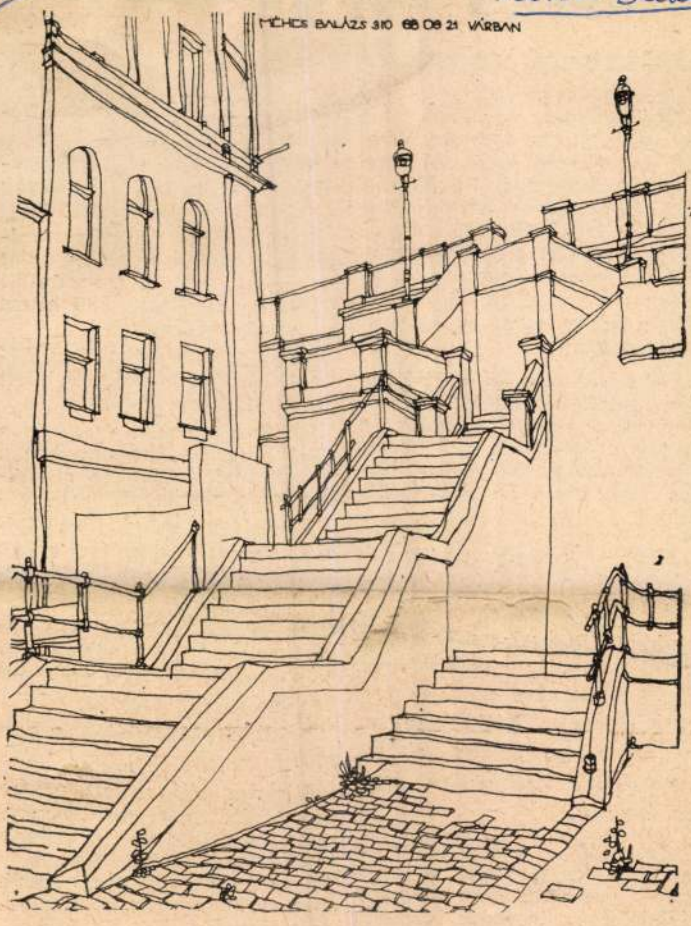

MÉHES BALÁZS RAJZA

Pea1g

(ABSZURD NC

Tegnap egész nap ve volt. Ma is. Má dés is nehezen mer lálta a szemüvegét. Az ébresztőóra c esett le, utánakap vette a földön a szemüvegét. Persze, este olvasás után ott felejtette. Megfájdult a szeme, nehezen ment az olvasás, rosszul látott.

Ráadásul az a könyv is! Belerohantak a szavak, az ember szinte hanyat vágódik a jelzők tömegétől, nyomasztó érzések, tragédiák. Egy biztos, nem lenne gyámügyi előadó.

Gyors tempóban indult munkába, de az utcán rettenetes érzés fogta el, még rosszabbul látott, mint eddig. Szürke homály fogta körül. Eszébe villant a tegnapi nap, már akkor is, hát persze ez a szürkeség. Hiába sietett, nem tudott szabadulni ettől az érzéstől.

Émelygett, mikor beért a munkahelyére. Rossz a világítás, gondolta. Már nagyobb dolgokat is átvészelt, remélte ez sem lesz komolyabb, bár az utóbbi időben semmi nem létre. Érezte, hogy szinte dajkálja magát hergeli, de nem tudott ellene tenni. Egész nap ez a szürkeség őrjítette.

Lélután nem ment haza. Sétálni indult, de rohanás lett belőle. Gyomoridegesség.

Leült a lépcsőre és nézte a túlsó partot, sokat nem látott. Hideg veríték öntötte el, felugrott és hazament.

Felgyújtott minden világítást, de a szürkeség nem szűnt. Már nem tudott gondolatai között kiigazodni.

Az asztal tetejére állt és hurkot csinált a zsinórból. Türelmetlen lett, nem sikerült elsőre.

Kirúgta maga alól az asztalt.

Hirtelen világos lett, persze, villant át rajta az egyszerű gondolat, ezért volt a szürkeség, de már hiába kapott a földre zuhanó koszos, homályos szemüveg után, a zsinór nem engedte.

Földvári Iván

MDK

dr.Méhes Emil építész

Bp.városépitési problémái. Vállalkozók Lapja. 1933. nov.16.

MDK

Méhes Emil dr.

A Margit-hid kibővitése. Repr.

Budapest városrendezési problémái. Tér és Forma 1933. VI. évf. 12. sz. 407.1.

Méhes Emil, építész M.D.K.

és Czakó László közös terve 3500 p-ös első díjat nyert a budaörsi repülőtér hangárjaira kiírt pályázaton

Vállalkozók Lapja. Bp. 1936. LVII. évf.

jul. 8 - sz. 6 old.

M.D.K.

Mékes Emil, építész

és Czakó László tervei szerint a budaörsi repülőtéren felépült nagy hangárt ismerteti a lapcsa fényképpel

Vállalkozók Lapja. Bp. 1937. LVIII. évf.

pel. 1. sz. 8 old.

MDK

Méhes Emil dr.

Elek A.: A jövő Budapestje. Bpest városépitési problémáinak kiáll. A Pesti Városháza 1933. 1. sz. 14-15.l.

MDK

Méhes Emil dr.

Tér és Forma. 1934. 3. sz.
91.1.

dr. Mehes Emil. MDK

a zsüri 16 pályamű közül kilenccel foglalkozott érdemlegesen. Pályaműve 300 pengős jutalmat kapott.

Tero

pályázat.- Döntés a Kálvin-tér rendezése ügyében. Vállalkozók Lapja. 1933 nov.16. 7.old.

MDK

Méhes Emil dr. okl. épitészmérnök

Uj házak - Uj épités? Tér és Forma 1934. 9. sz.

Méhes Emil dr

A Margit-hid
kibővítése.

Fenti serve
Repr.

Tér és Forma
1933. 407. l.

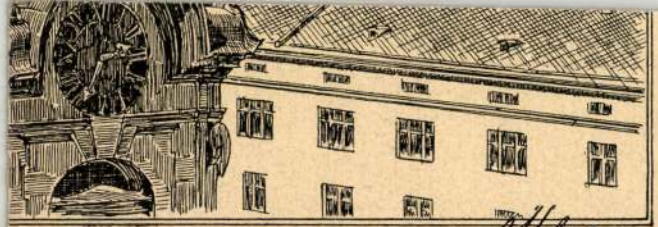

iftskirche in Wien. – 1749

kt Josef Schubauer in Baden bei Wien.

Verlag von J. Engelhorn in Stuttgart.

Mékes Emil dr
építészmérnök
Bánlaky géza és Sebestyén
Artur serve vernut

MAGYAR EPITOMUVESZET

1929. 6. 4
(Képpel és alap-
rajzokkal

épitette a
mezőtúri
varoskázát

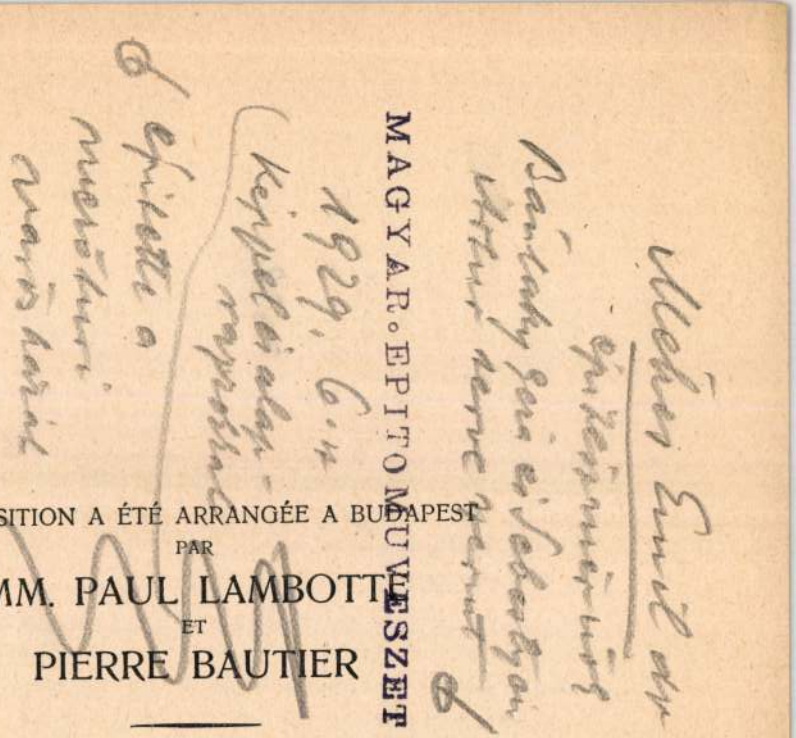

L'EXPOSITION A ÉTÉ ARRANGÉE A BUDAPEST

PAR

MM. PAUL LAMBOTTE

ET

PIERRE BAUTIER

A KIÁLLÍTÁST RENDEZTÉK BUDAPESTEN

AVANT-PROPOS.

Reprenant une tradition qui fut instaurée à Berne en 1926 le Gouvernement Belge a pu organiser, grâce au concours décisif de la Société Hongroise des Beaux-Arts, la présente exposition dont le programme résume l'évolution de notre école depuis sa glorieuse efflorescence lors de l'apparition des frères Van Eyck jusqu'à l'heure actuelle. Plus de cinq siècles de peinture jalonnent chronologiquement de specimens caractéristiques les cimaises du

Méhes Emil dr

l.

A Pesti Városháza

1935. 4. n. 12. l.

Nagyrágos
Dr. Szentiván

Van Revenszém millik
nagyedévinyugtát Külden
veskedjen az évtelejére P. 6
demi.

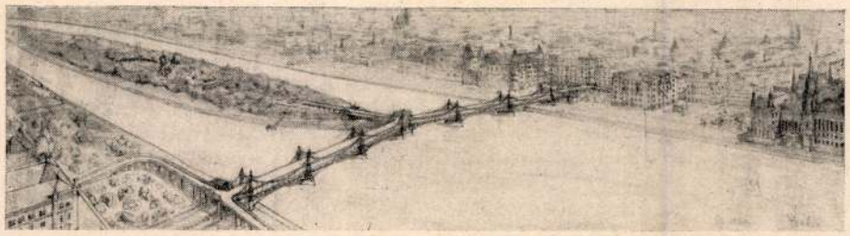

Emeletet a Margithidra!

Jött már végig a Margithidon? Érezte a kinos, szorongó félelmet, amit a gyalogjárda zsufoltsága, a villamossinek közelsége és a hidnak a láb alatt fel-le ugráló deszkái keltenek? Ezen a hidon nyári hónapokban, de különösen vasárnap estéken végigmenni *életveszélyes!*

A tömeg folyton-folyvást áramlik, özönlik Budáról, a kiránduló helyekről, a szigetről, villamos, autobusz, autó egymást éri — és közben a gyalogjárók sodorják egymást. Végeláthatatlan folyamként hömpölyögnek az emberek Hüvösvölgyből, Zugligetből, Rózsadombról és máshonnan a Lipótkörut, a Nyugati felé! Nincs megállás, mert ez a processzió órákon át halad a késő éjszakáig! Közben vad csilingeléssel száguld el melletted a villamos, kis hija — csak azon a bizonyos hajszálon mulik — hogy el nem csap! Csak annyi kell, hogy valaki sietősebben törtessen eléd, vagy megbökjön a hátizsákjával, már leléptél a keskeny hidpallóról és menthetetlenül a villamos alá kerülsz! De válogathatsz a halálnemekben! Ha nem villamos, hát autó.

S amikor az ember évről-évre, hónapról-hónapra, napról-napra beleütközik ebbe az istenkisértésbe, százszor is felkiált: — *Hát miért nem csinálnak már valamit, ami ezt az állapotot megszüntetiV?...* Miért nem helyezik mondjuk *középre* a villamossineket — ha már nem tudnak szélesebb, uj hidat épiteni — hogy ezáltal kétoldalt bővebb utat vágjanak az emberáradatnak!? Vagy miért nem tiltják le mondjuk az autóforgalmat és terelik át másik hidra, hiszen az autónak nem számit az a kis kerülő! Igy legalább két guillotin helyett csak egy maradna: a villamos. Esetleg miért nem ugy gyógyitják ideiglenesen a bajokat, hogy a gyalogjárókat engedik az uttest közepére és a kocsiforgalmat beszüntetik? De legalább *lánckordont* szerelnének fel a keskeny ösvény mellett, hogy a gyalogjáró ne kacérkodjék állandóan a halállal!

Csupa *miért, miért, miért.* — amire nem jön sehonnan se válasz.

Még egy miért: *Hát miért nem bővitik ki a legzsufoltabb, legelfoglaltabb hidat emeletreépitéssel!?* Erről a legutolsó «miért»-ről szól *dr. Méhes* Emilnek a mérnöktársadalom kitünő tagjának alábbi cikke.

Szivleljék meg ezt, valósitsák meg a tervet, — ezt, vagy másikat, *de csináljanak már végre valamit azzal a roskadozó Margithiddal!* **(gy. e.)**

*

Idestova négy éve lesz, hogy a Magyar Mérnök- és Epitész-Egyletben ismertettem tervemet a Margithid kibővitéséről. Akkor 1930 elején voltunk, a gazdasági élet, ha nem is volt fényes, mégsem tartottunk ott, ahol ma, volt forgalom Budapesten, a főváros utvonalain állandóan nőtt a járművek száma és *a Margithidon járművel való közlekedés valóságos kinszenvedés volt!* Ma, 1933 legvégén, a gazdasági pangásban járműveink száma ijesztően megcsappant, a forgalom visszaesett, ma már *ugy-ahogy* át lehet jutni a Margithidon *járművel* is. De mi lesz, ha a forgalom ismét megnő?

Huszonkétezer jármű naponta

A Margithid a főváros legforgalmasabb utvonala. Még 1929 szeptemberében végezte a közlekedési rendőrség azt a forgalomszámlálást a főváros legforgalmasabb utkeresztezési pontjairól, illetve utvonalairól, amelynek eredménye a következő:

	Naponta áthaladó jármü:
I. Kossuth Lajos-utca—Muzeum-körut keresztezése:	33.740
II. Oktogon-tér:	29.423
III. Berlini-tér:	28.023
IV. Erzsébet-körut — Rákóczi-ut keresztezése:	27.763
V. Calvin-tér:	27.545
VI. Vilmos császár-ut — gr. Tisza István-utca keresztezése:	23.688
VII. Margithid:	21.774

Sorrendben *hetedik helyen* áll itt a Margithid 21.774 járművel. A táblázat első hat értéke keresztezési pontok, illetve terek forgalmát jelzi, ahol tehát legalább két uttesten vonuló forgalom találkozik össze, a hetedik érték, a Margithidra megadott forgalom azonban *csak egy utvonalon: a hid uttestén halad.*

Tehát mig aznap reggel 7-től este 9-ig az első helyen álló Muzeum-körut és Kossuth Lajos-utca (illetve folytatásuk: a Károly király-ut és a Rákóczi-ut) *összesen mintegy 37 m széles két kocsiuttestén* 33.740, addig ugyanezen idő alatt a Margithid *11 méter széles egy kocsi-uttestén 21.774 jármü vonult át.*

Ugyanigy kell értékelnünk a táblázatban II—VI. helyen látható többi forgalomszámlálási adatot is. *Kétségtelen tehát, hogy a főváros legnagyobb forgalmu utvonala a Margithid.* Nincs még egy olyan utvonalunk, melynek csak megközelitőleg is ilyen forgalma lenne! Még a villamosforgalom is a Margithidon a legsürübb a főváros összes utvonalai között. A rendőrségi forgalomszámlálás eredményéből még két jellemző adatot kell megemlitenem: az egyik, hogy *a hidon áthaladó járművek körülbelül egyharmada teherkocsi,* ami rendkivül magas arányszám és igen sürü teherforgalmat jelent, a másik, hogy *legnagyobb a járműforgalom, legnagyobb a tulzsufoltság délután 5 és 8 óra között, amikor a Margitsziget felé és felől özönlenek a személyjárművek.*

Ha egy közlekedési utvonal *tulterhelt,* kétféleképpen segithetünk rajta. Egyik mód, hogy *a forgalom egy részét másfelé tereljük,* a másik, hogy *az utvonalat kibővitjük,* azaz uttestkeresztmetszetét megnagyobbitjuk.

Uj hid

A forgalom részbeni másfelé terelésének módja volna: *uj hid épitése.* Ez lehetséges volna dél felé, körülbelül az Országház táján, észak felé a Margitsziget felett. A Országház táján épitendő hid már sok vita tárgya volt szakkörökben és rendkivül nehéz kérdés. *Városkép szempontjából feltétlenül sokat ártana az Országház épületének,* közlekedés szempontjából viszont körülbelül az volna a helyzet, mint az Erzsébet-hidnál: *ugy a pesti, mint a budai oldalon hiányoznának a hozzávezető főutvonalak* és igy a teherforgalom majdnem teljes számban továbbra is a Margithidat keresné fel, de ugyanigy a Margithidon maradna a Margitszigetre irányuló személygépkocsi-forgalom is, már pedig fentebb emlitettem, hogy milyen nagy részét teszi ez ki a hidra kerülő összes forgalomnak.

A Margithidtól északra áthidalásra alkalmas legközelebbi pont *a Margitsziget felső csucsánál* van. Az ide épitendő óbudai hid előmunkálatai már megindultak. Ha elkészül, tehermentesitést fog jelenteni a Margithid számára, de vajjon elegendőt-e?

Ha közelebbről megvizsgáljuk a Margithidat igénybevevő járművek indulási és rendeltetési helyét, azt kell látnunk, hogy *nem.* Sőt még az is lehetséges, hogy az óbudai hid elkészülte után az északi városrészek forgalma ugy megnő, hogy *a Margithidra továbbra is ugyanannyi jármü fog esni, mint ma, illetve négy év előtt,* esetleg a főváros forgalmának remélt emelkedésével, még ennél is több.

Még egy pályatestet a hidra

Látjuk tehát, hogy a forgalom másfelé terelésével nem tudjuk a kérdést elintézni, marad a másik mód: *az utvonal bővitése.* Mi ennek legegyszerübb meg-

oldása? *Ha a híd szerkezete megengedi: emeljünk rá még egy pályatestet, válasszuk el a gyors személyforgalmat a lassu teherforgalomtól, s ezzel megsokszorozzuk a híd teljesitőképességét.* Ime *ez a lényege* négy év előtt készitett tervemnek.

Nem lehet vitás, hogy közlekedési szempontból az az ideális megoldás, ha a *gyors személyforgalmat a lassu teherforgalomtól teljesen elválasztom.* A mai gyors gépkocsiforgalom mindenütt a világon keresi a módját, hogy másnemü forgalomtól nem akadályozva, szabadon használhassa ki nagy haladási sebességét. *Ha a híd emeletes megoldásánál a felső pályára való feljutás könnyü és gyors, aránylag nem jelent időveszteséget és ha ugyanez áll a lejutásra is,* — ha a magasságkülönbség legyőzését olyan járművek feladatává tesszük, melyek ezt megerőltetés nélkül, könnyen végzik el, akkor a *forgalom* szempontjából a pályaemelés feltétlenül indokolt.

Autók fel az emeletre!

Tervem szerint a személyautók és motorbiciklik *a felső, emelt pályaszinten haladnak, mig a villamosközlekedés, teherforgalom, kerékpárok és a gyalogközlekedés a mai uttesten maradnak.* A felső pályára feljutás ugy a pesti, mint a budai oldalon a hidfők előtt elhelyezett felhajtókon, illetve lehajtókon történik. *A felhajtó a pesti oldalon a Személynök-utcában emelkedik fel a hidra és a budai oldalon balfelé fordulva, az ott lévő kis parkon át ereszkedik le a lehajtó.* Forditva, tükörképe ennek. A budai oldal kocsifelhajtója a hidfő melletti kis parkban és a pesti oldal felhajtója a Pozsonyi-uton. A fel-, illetve lehajtók 2—2 kocsisor, a híd felső pályája *4 kocsisor szélességüek.* A fel- és lehajtók hossza körülbelül 100—100 méter és emelkedésük körülbelül 7%. Személygépjárműveknél (autobusz is) sem ez a rövid uttöbblet, sem az emelkedés nem jelentős, mert igy *egy perc alatt bármikor átjuthatnak a hidon,* szemben a zsufoltság idejében való öt-hat percig tartó kinlódással.

Ha például Pestről megyünk át Budára gépkocsival, *a Személynök-utcában indulunk el a felhajtón, a Lipót-körut vonalát elérve balra fordulunk.* Itt már a teljes szélességü pályán vagyunk, mert *ennél a pontnál ágazik el a Budáról érkező jármü a Pozsonyi-ut felé.* Innen kezdve a mai hidpálya felett haladva érjük el a budai hidfőt, ott balra kanyarodva a Lipthay-utcában érkeztünk meg Budára.

Ha a Margitszigetre akarunk menni: a középső nagy pillérnél kiképzett *körpályán ivben haladva keresztezés nélkül jutunk a szigetre vezető lehajtóhoz.* Ugyanigy jutunk a szigetről a pályán felfelé haladva Pestre, vagy Budára. A pesti oldal lehajtójának végénél *uj kis utca volna nyitandó a Pozsonyi-ut és Hollán-utca között,* hogy a Lipót-körut, illetve a déli és keleti városrészek felé igyekvő járművek a legrövidebb uton érjenek a Lipót-körutra.

A most ismertetett megoldásnál *sem a gyalogosok, sem a közuti villamosok, sem a teherjárművek nem keresztezik a személygépkocsik utját, de ezek maguk sem keresztezik egymást, sem nem tartják fel a villamosközlekedést és főleg nem veszélyeztetik a gyalogosokat. Olyan előny ez a közlekedés szempontjából, amit igazán felbecsülni csak nyári délutánokon lehetne, amikor gépkocsik ezrei gördülhetnének itt folytonos láncként, akadálytalanul, — nem zavarva a gyalogosok tizezreit.*

Nem romlik a dunai látkép!

Az emeletes megoldással szemben a legtöbb idegenkedést *a híd szépségének kérdése* okozza. Hivatalos oldalról annakidején szintén a híd mai szép képének esetleges elrontása volt a legnagyobb *ellenvetés.* Mindannyiunk előtt tisztán áll az, hogy *a dunai látkép fővárosunk egyik legnagyobb ékessége, romboló kézzel hozzányulni nem szabad.* De minden mérnöki feladatot meg lehet oldani *szépen is* és meggyőződésem, hogy a felsőpályás Margithid is elkészülhet ugy, hogy *semmivel sem legyen kevésbé szép a mai hidnál,* hogy hibátlanul illeszkedjék Budapest dunai látképe és hogy emellett a legjobb közlekedési megoldást is adja. Mert sohase felejtsük el, hogy *a híd kérdése mindig közlekedési kérdés,* közlekedési feladatokat kell megoldanunk vele, csak emellett igyekeznünk kell a feladatot a legszebb köntösbe öltöztetve, a cél szolgálatára rendelt anyagnak a legszebb külső formát adva, megoldani.

Az itt közölt kép *csupán vázlatszerü elgondolása* a sok lehetséges megoldás egyikének. Ne felejtsük el, hogy a két pálya közti *nem egészen hat méteres magasságkülönbség,* a híd hosszához, sőt egy-egy iv hosszához viszonyitva is *nagyon csekély.* Ha tehát a megvalósulás lehetősége valaha komollyá válhatna, található lesz olyan megjelenési forma, amely *minden igényt kielégit* és féltve őrzött dunai látképünknek ujabb diszére válik!

Dr. Méhes Emil.

A város első polgára

Sipőcz Jenő dr. polgármesternek ma már nincs ellenzéke. Minden oldalról olyan osztatlan tisztelet veszi körül, a személye olyan kivételes megbecsülésben részesül, ami manapság igazán kévés embernek, de még kevesebb politikusnak jut osztályrészül. Aki figyeli a polgármester nagyszerüen ivelő pályáját, az láthatja milyen magasságokba emelkedett objektivitásban, nobilitásban, pártatlanságban. Költségvetési expozéja azt mutatta, hogy már szinte teljesen elszakadt a köznapi élet szürke flaszterköveitől és a mindent megértő, a mindnyájunkkal együttszenvedő, a gyarlóságokat megbocsátó emberi jóság szárnyain feljutott oda, ahonnan igen nagy és igen bölcs birák szoktak az Igazság tisztult légkörében itélkezni. Amikor jött egy párté volt és egy párt volt az övé. Az évek során érzéshullámai keresztülcsaptak ezen a szük kereten és mindjobban szétterjedtek a hatalmas városban. Behatoltak a külvárosok szük utcáiba, a kis és nagy polgárok otthonába, ahonnan viszont a jajok és panaszok utat találtak az ő dolgozószobájába.

Igy nőtt-nőtt szinte szemlátomást egy fejjel, tiz fejjel a párt fölé, arányban hozzásimulván az óriásváros méreteihez. S pártja ma már millió emberből áll, ő pedig ennek a millió tagu horribilis pártnak finom diplomáciai érzékkel megáldott, kiegyensulyozó hatásu, összetartóerejü, puritán vezére és lelkes, dolgos közkatonája. Tiszteletet parancsol ebben a hiu érdekvilágban az az önmegtartóztatásig menő személytelenség, amellyel a várost, a város ügyeit előtérbehelyezi, de tisztelet jár annak a szinte kisdiákos szerénységnek is, ahogy a maga életét éli.

Objektiv igazságérzetét a közelmultban az ujságirók is érezhették, amikor felemelte jelentős szavát a tanácsülések nyilvánossága mellett. Hány vezetőszemély kivánná a titkolódzást, az elzárkózást, a sajtó figyelő szeme elől az ablakredőnyök lehuzását. Ehelyett a polgármester oda is reflektorfényt reklamál, ahová még az ő felügyelő hatóságai, amelyek az uj fővárosi törvényt megalkották, sem kivántak. De Sipőcz Jenő dr.-nak nincs takargatnivalója. Maga mondotta, hogy a millió embernek joga van betekinteni oda, ahol a sorsát intézik. Joga van, tehát jöjjön és nézzen körül! Bizonyos, hogy amikor ilyen elvi jelentőségü kérdésről szólott, gyakorlatilag az ujságirókra is gondolt, akik a nyilvánosság levegője nélkül nem élhetnek, akiknek egyéni művészete lassan-lassan elsorvad, a kommünikék ásitásra ingerlő unalmának gépies visszaadásában, s akikre — mi tagadás! — mélyen megalázó a mai állapot az előszobában való hallgatózással, a kiváncsi urasági inasokmódjára kulcslyukra illesztett füllel.

Wolff Károly szerint «Sipőcz» török eredetü szó. Drágakövecskét jelent. Mi azt mondjuk, nem kövecske, hanem valódi, igazi drágakő. Kicsinyitő képző nélkül. A drágaköveket pedig különösen ma, amikor olyan sok a hamis ékszer, az értéktelen utánzat, nagyon meg kell becsülni.

Házasság.

Balló Alfréd székesfővárosi köztisztasági igazgató és neje szül. *Stadler* Irén fia: ifj. *Balló* Alfréd okl. gépészmérnök közgazdász, a BSzKRT autobuszüzemének mérnöke és *Liha* Bertalan m. kir bányaügyi tanácsos, a Rimamurány-Salgótarjáni Vasmü Rt. bányaigazgatója és neje szül. *Szüts* Emmy leánya: *Liha* Clarisse házasságot kötöttek.

Méhes Balázs _

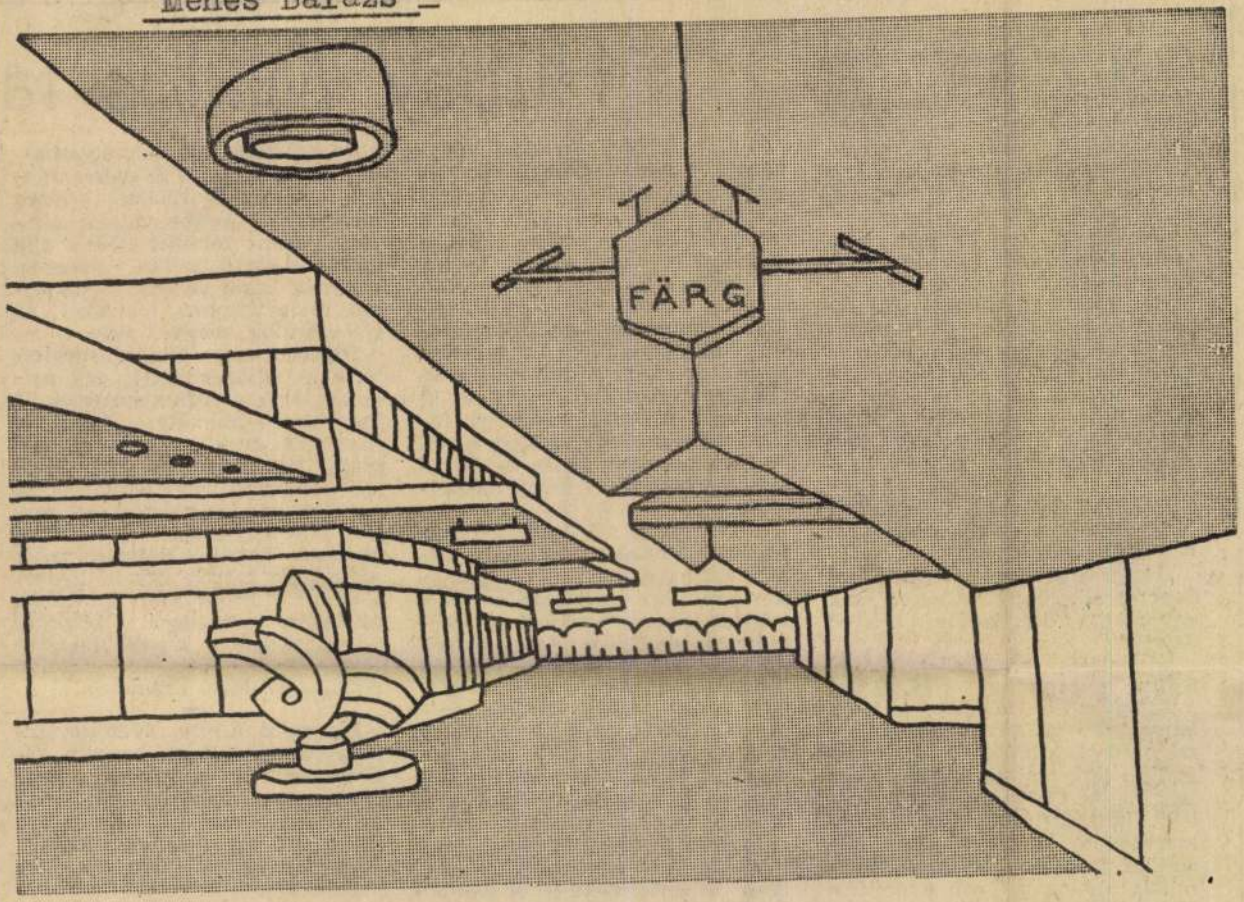

Méhes Balázs: Útirajz

Élet és Irodalom, Bp. 1978. ápr. 1.
XXII. évf. 13. sz. 3. lap.

VÁNCSA ISTVÁN

Hubay Miklós ta

„Ha egy papírszalag két végét úgy ragasztjuk össze, hogy közben fordítottunk egyet rajta, a végtelennek valami ördögi láncszemét sikerült megcsinálnunk. Akármelyik pontján indulunk el, színét, visszáját bejárjuk a szalagnak, s a végén persze ugyanott vagyunk, ahonnan elindultunk."

„Agrippina friss özvegyi kontemplációjában is nagyon éber. Lépéseket hallott, feláll, hogy kellő serenitasszal fogadja, aki ide belép... Pallas jön, az államminiszter. Agrippina szövetségese és szeretője. Egy gyors pillantás a függöny felé, s már csókolja is Agrippinát, a szenvedély rutinjával. Amint kibontakoznék. Agrippina visszafogja, magára húzza.

PALLAS *halkan* A Császár?...:

AGRIPPINA *minden hangfogó nélkül* Le van szarva!"

„Hogy oda lehetett Pygmalion! Szobrot alkothatott volna, s csak egy asszony lett belőle. (Alfred Jarry)"

„A találós kérdéseket feladó Szfinx maga is egy örök talány.

Talányos a félember-félállati lénye, talányos a mosolya, és legtalányosabb a halála. Tudjuk, öngyilkos lett, amikor Oidipusz járt nála... Az Oidipusz-komplexumhoz hozzátartozik ez a Szfinx-komplexum is. Mert semmiféle családi Labdakida-átok, és semmiféle alvilági végzet, semmiféle jóslatokkal játszó isteni szeszély, és semmiféle freudi mechanizmus nem felelős annyira Oidipusz bűnéért, mint amennyire felelős ez a Szfinx, aki feltartóztathatta volna Oidipuszt a végzetes úton, s ehelyett éppen szabaddá tette neki az utat. Holott a Szfinx min-

Hubay Miklós legutóbbi könyvéből, *A zsenik iskolájából* idézem ezeket a passzusokat: a drámák elé, után, közbe írott-beszúrt jegyzetek ezek, és valami egészen sajátos élménnyel szolgál, ha így — immár a feszes kis egyfelvonásosoktól függetlenül — külön-külön szemezgetünk közöttük. Sajátos Hubay-műfaj ez, a színpadi instrukcióba oltott mini-esszé, s eljátszom a gondolattal: egyszer ki kellene adni külön kötetben Hubay összegyűjtött lábjegyzeteit. Pazar olvasmány lenne — és talán hozzásegítene Hubay megfejtéséhez is.

Mert Hubay mint írói jelenség tagadhatatlanul hasonlít egy kissé a Szfinxre, amelyet oly pontosan leírt. Először is mindent tud, vagy majdnem mindent. A Möbiusz-szalagról és Agrippináról, Alfred Jarryről és — magáról a Szfinxről; hatalomról és kiszolgáltatottságról, férfiről és nőről, életről és halálról, és főleg drámáról és színházról. És ez a tudás — mindig a kellő helyen és pillanatban — oly magától értetődő természetességgel szikrázik fel az ujja hegyén írás közben, ahogy más kilélegzi az elhasznált levegőt. Egész írásművészete — de személyisége is — pazarló közlés, ellenszolgáltatásra nem váró megosztása a tudásnak, s mint ilyen: intellektuális kitárulkozás. (Föltéve, ez a titka pedagógiai sikereinek: jelenleg a firenzei egyetem tanáraként a legtehetségesebbek közül tud magához vonzani és hogy egyszer eredetiben olvashassák József Attilát.) És mégis minden nyíltság és közlési készség mellett, van benne valami zártság, valami feltörhetetlen, alig megközelíthető. Szfinxi jelenség, melynek titkai vannak. Saját titkai, túl a titkokon, melyeket az elébejárulók közöltek vele.

Hubay a maga részéről megfejtette a Szfinx-rejtélyt: egy asszony lakik a Szfinxben (még a korát is megmondta: harmincharmincöt év közöttinek kell lennie)... Egyfelvonásosainak szerzői utasításait olvasgatva, pillanatokra úgy éreztem, hogy magam a Hubay-rejtélyhez jutottam közelebb. Ennek a drámaírónak a páncélzata mögött egy költő tartózkodik. Líráját, amit a dráma feszessége nem enged kibontakozni, olykor a szerzői instrukciókba préseli bele; de leginkább elhallgatja. Mert drámaíró.

★

Drámaíró, s mint ilyen, ugyancsak és szükségképp hasonlít valamelyest a Szfinxre, éppen *amennyiben* drámaíró (sőt *par excellence* drámaíró: nem tudom „kihagyni" ezt a par excellence-t, Hubayval kapcsolatban ezt *így* kell mondani, ez talál hozzá, aki — más magyar íróktól eltérően — nem mellesleg, egyéb műfajok mellett ír drámát, de főként, és elsősorban, és főhivatású módon). Drámát ír, azaz megfaggatja, aki elébe áll. Akár a Szfinx, akinek — Hubay leírja — Thébában ez volt a funkciója, sőt állami hiva-

〈Mahes Gyula〉

〈 〉 Kémiai kísérletek. 2. kiadás. Budapest 1932 (1935) 8-r. 226 l. Rézben festett rajzokkal.

T. Olvasóinkhoz!

A mostani füzet függeléke a Magyar Iparművészet f. évi folyamának. A m. iparművészeti társulat áldozatkészségének köszönjük, hogy ezt a rendkivüli kiadást közre bocsáthatjuk anélkül, hogy ez által a folyóiratnak rendes terjedelmét meg kellene szoritanunk. Ennélfogva a Magyar Iparművészet legközelebbi III. számát, mely május havában fog megjelenni, a szokott ivszámmal adhatjuk.

A szerkesztő.

Az Athenaeum könyvnyomdája.

MDK

Méhes Éva, VII.o.tan.

Szolnok, Kassai uti általános isk.

111. Lekvár főzés.

Magy. Ifj. Képzőműv. Kiáll. /VII/ Gyermekrajzok.
Nőv. Képtár. 1949 aug.16. -szept. 1o. Kat.

Méhes Gábor épitész M.D.K.

az Ém Városépitő Tervező Vállalat munkatársa 33 éves korában meghalt

Halálozás

Magyar Nemzet 1965. augusztus 12. 6.1.

Méhes Gábor, építész MDL

Aug. 7-én meghalt.

33 éves volt.

— Halálozás 11

NÉPSZABADSÁG, bp. 1965. aug. 12

MÉHES István lakatos. A Dobó u.38.sz. házm /hrsz. 539/ tulajdonosa 1805-ben.

A Hevesmegyei Topográfia adatgyüjtéséből.Voit.

MÉHES István idősebb és ifjabb egri lakatosmesterek. 1802-45 között működnek Egerben. 1802-4-ig a megyeház utcai kapujának lakatosmunkáját készíti el id.Méhes István --+ Oberfrank asztalossal együtt, majd a megyeház régi levéltár ~~kulyx~~ külső helyiségének -ajtószerelvényeit csinálja. 1808-ban javítja a székesegyház óráját. 1822-ben a megyeházán dolgozik és a még 1825-ben is itt foglalkoztatják. 1827-ben a Belvárosban, mint három segéddel dolgozó asztalost írják összesze, azonban nem tudjuk, hogy utóbbi adat

A Hevesmegyei Topográfia adatgyüjtéséből. Voit.

Méhes István id.és
ifj.

nem az ifju Méhes Istvánra vonatkozik-e. 1835-ben készül a ferences rendház utcai homlokzatán és belül 9 vasrács és az ablakokhoz tartozó zsaluláter szerelése.

A Hevesmegyei Topográfia adatgyüjtéséből.Voit.

1021

Méhes László festőművész

1980. III. 2. 19.15 Petőfi - Bné -
Méhes László festőművész műhelyében
- A látogató Szabadi Judit művészettörténész.

- Méhes László kezdeményező festőművész. Mindenképpen egy olyan irányzatot képvisel, amelynek az előzményei nem nagyon voltak meg a magyar festészetben. Ugyanakkor mégis erősen tapadt egy olyan nemzedéknek a munkásságához, amelyet mi szürnaturalizmus, vagy mágikus naturalizmusm néven tartunk számon, a magyar művészettörténetben. Ez a nemzedék a 60-as években robbant bele a művészeti közéletbe, valamennyien vagy valaménnyien majdnem Bernát Aurél tanitványai voltak, csak utalásszerűen mondom a neveket. Csernus Tibor, Lachner László, Szabo Ákos voltak a legjelentékenyebb képviselői. A szürnaturalisták lényegében a Bernáth Aurél által képviselt természetterü természet talaján állottak, mégis szembefordultak vele azáltal, hogy mintegy valószerütlenségig felfokozták az ábrázolásnak a naturalista részletességét és ezáltal egy nagyon irracimnális hangulatot teremtettek meg a képeken. Méhes László indulása mennyiben kötődött ehhez a nemzedékhez és kik voltak, akik elsősorban hatottak rá ezek közül a festők közül?

- Elsőként Csernus Tiborral ismerkedtem meg. Óriási hatással volt rám. Főként azért, mert a Magyarországon élő posztimpresszionista szemléletet messze meghaladta a festészete, és hát kamasz fejjel szinte a világot nyitotta meg előttem. A klaszszikus szürrealizmus a makszencisz festészet, a tasizmus és egy csomó információ érkezett hozzám Csernus festészete keresztül. Azt is lehet mondani, hogy a XX. századi alutális művészet érkezett az őt tolmácsolásán keresztül. Természetesen később megismerkedtem a csoport többi tagjával Lachner Lászlóval, Szabó Ákossal. Meghatározó élmény és egyben példakép is volt a munkásságuk, jól tudtam, hogy saját magamnak is egyéni hangot kell kialakitanom, ami a legfontosabb volt számomra, hogy túl a festői érzékenységen, a festői kvalitáson, amit az iskola eleve garantált, mert Bernáth mester nagy festői kulturáju és érzékenységü ember. Noha a mi számunkra konzervativ szemléletü volt. Az iskola létezésében az ő személyiségére, az ő festői kvalitást követelő pedagógusi elveinek óriási jelentősége volt. Szerencsés voltam, hogy én is Bernáth mesternél végeztem, és nevezhetném Bernáth iskolának vagy Csernus idkolának, az iskola nyomdokain elindulva úgy találom, hogy a diploma munkámig sikerült lassacskán eljutnom egy olyan szemléletig, amit teljesen magaménak érzek,.

- Előttem van Csernus Tibornak a Szinésznők a fészerben cimü festménye, amely részlet gazdagságával tünik ki, ugyanez a festői megoldás jellemző Lakner Lászlónak egyik korai 61-ben készült enteriör képére is, amikor még rengeteg asszociációs gazdagság érvényesül. Hogyha ezt összevetem a diploma munkájával, a Vörös csendélettel, akkor érzékelem, hogy itt egy elég

erőteljes különbség érhető tetten. Annak ellenére, hogy a rokonság feltünő, ez a kép tulajdonképpen sokkal intimebb, belsőségesebb, személyesebb, mint a Csernus vagy pedig a Lachner-féle előbb emlitett festmények. Mi az, ami irányadó volt, vagy pedig megszabta a további fejlődését, hogy ki tudta alakitani ezt a teljesen egyéni hangvételt?

- Végül is nagyon egyszerü, mert jól éreztem, hogy ez az irány a végsőkig lett vive. És, hogy nem ebbe az irányba kell tovább menni. Tehát miközben ez számomra nagyon izgalmas volt, aközben egyre jobban erősödött meg bennem, hogy egy más hangot kell megütnöm és az egyszerüsödés felé egy más fajta képi fogalmazás felé kezdtem hajlani. Ugyhogy a Vörös csendéletbe nagyon sok szürreálisnak nevezhető elemet elhagytam és egy sokkal egyszerübb, sokkal egységesebb hangot ütöttem meg. És hatalmas vonzóerővel jelentkezik az a kinálkozó üresség, amiben el lehet indulni. Ugyhogy ez, szinte mondhatnám azt, hogy adta magát. Egyszerüen csak fölismertem ezt a lehetőséget.

- A képeire rendkivül jellemzőek azok, hogy a tárgyakat rendkivül egzaktan, majdnem fotószerü hüséggel adja vissza, ugyanakkor úgy érzem, hogy ez olyan lehetőséget is jelent a festészetében, ami már utatnyit a tovább lépés felé is. Ugyanis 69-ben született meg a Villamos cimü képe, amin már teljesen fotószerü hüséggel, vannak ábrázolva az alakok és valamennyi részlet.

- A fotórealizmus és a fotónaturalizmus képzőmüvészeti gimnázista és főiskolás koromtól számitva mint elrettentő példa szerepel. És a fotónaturalizmus a natrualizmus az üresség, a felszini csillogás eszközeként volt számontartva. Bennem is elrettentő példák sokasága lebegett. Valójában mégis szembekerültem ezzel a problémával.

- Mi ad ösztönzést egy hyperrealista kép megfestéséhez?

- A festészet és a fotó nagyon szétvált a müértő és a befogadó közönség számára. Valójában a festészet gyermeke a fotó, és ha belegondolunk a reneszánszba, a kamera opszkura már egy ismert tény volt. Jól ismerjük, hogy Holbein rajzológépekkel dolgozott. Dührer úgyszintén. A fény törvényszerüségeit jól ismerték a festők. Különféle mechanikus elképzeléseket alkalmaztak. Az impresszionistákról nem is beszélve., akik szánt szándékkal a fotó dekomponáltságára épitettek.

- A maga esetében mégis másról van szó azt hiszem. Éppen ennek a szerepére lennék kivánesi. Végül is voltaképpen egy olyan festészet született, ami a fotónak a hatásait adta vissza.

- Igen. Ezeknél a hyperalista képeknél a fő szempont a banali-

tás, a hétköznapiság, a pillanatnyiság, a szándékos, véletlenszerü dekomponáltság. Tehát kimaradt belőle a müvészi elrendező erő. És az esetlegesség sokasága adja ezt a különös izt.

- Mit fejez ki egy ilyen hyperrealista kép? Mi lehet az, ami amennyiben többet mond például egy puszta fotónál?

- Ez egy álca, ez egy nagy nimikri. Valójában a müvész megtagadni látszik saját magát. Alapjában véve soha sem tudja saját magát megtagadni. Egy konkrét példát tudok erre mondani. Akármyelik langyos viz cimen ismert képemet elővszem, és előveszem annak az eredeti fotóját, noha az elkészült mü totálisan fotónak hat. Ugy néz ki, minthogyha a leghüségesebben ragaszkodtam volna a fotóhoz. És ragaszkodhattam is, mert hogyha maximális hüséggel akarok ragaszkodni a fotóhoz, akkor sem tudok, mert ember vagyok és nem gép, és nem tagadhatom meg önmagamat. Tehát az ember, amikor elfojtja az érzéseit, érzelmeit és az érzelmeit nem vetiti föl a vásznra, hanem ettől egy bizonyos távolságra marad, akkor is óhatatlanul jelentkezik, csak sokkal mélyebbről, sokkal elfojtottabban és talán még feszültebben.

- Nekem is az a benyomásom, hogy például a Langyosviz sorozat az nem egyszerüen valaminek a tükörképe, hanem olyan tartalmakat is sugároz, amelyeket talán az iróniának, sokszor pedig talán még a tragédiának a fogalmával is körülirhatnánk.

- A hyperrealista képnél két réteg nagyon fontos. Az egyik az, amit ábrázol, és ez az első hatás, ... az az, amit a felszines szemlélő először lát. A hyperrealista kép témája. De valójában nem a téma a legfontosabb. A téma csak azzal együtt lehet igazán mély és erőteljes hyperrealista képbe, ahogy az megjelenik. A megjelenités foka és módja hallatlanul fontos. Ha csak ennyit jelentene a hyperrealista kép, hogy az élet a XX. században a technikai civilizáció jegyében zajlik, akkor ez egy olyan tömondat, amihez a hyperalista megjelenités még nem szükségesx A hyperalista festmény lényegét abban látom, ahogy ez megjelenitődik. Ugyanis egy filozófiai, egy gondolati vonal indul meg, a hyperalista képnél, legyen az ember, legyen az autó, legyen az kirakat tükröződés, minden egyforma hidegséggel, hüvösséggel jelenik meg. Nincsen kiemelés, nincsen véleménymondás, látszólag. A hidegség és a hideg tükörszerü állapot mögött egy olyan lelkiállapot erőltetődik a festőre, amikor a világról nem úgy mond véleményt, hogy direkt úton tesz jelzést, hanem a tárgyát pont azzal idegeniti el, azzal oldja ki, amilyen hüvösséggel és hidegséggel megjeleniti. És ebben az állapotban a megjelenő világ életérzéssé fokozódik fel, amikor a hyperalista képeken látjuk a saját világunkat, egy pillantra elveszitjük az értelmüket, ugyanazzal a merev hidegséggel és bambasággal tudjuk szemlélni, mint az újszülött látja maga előtt a világot, és ebben az új látásban hirtelen egy nagy rácsodál-

kozással és teljesen kiristálytiszta beleérzése van a világba.

- Mégis az az érzésem, hogyha megfest egy arcot vagy egy kilincset vagy pedig egy villamost vagy egy széket, nem a tárgyaknak a szépsége az, ami lebilincseli az embert, hanem ez a kimerevitett pillanat minthogyha valamiféle szorongást is felkeltene.

- Az a borotvaél helyzet ez a vegyes érzelmüség a szomoruság és irónia keveréke az az, ami nagyon fontos számomra. Ezeket a rétegeket érzékelni lehessen, mint ahogy ez az életben is van.

- 74-75 táján mintha egy nagyobb váltás történt volna ebben a festészetben. Az az embernek a benyomása, hogy a 75 idején festett képes más irányba vitték el a festészetét. Minden esetbe egy technikai ujszerüség az rögtön szembeötlő vagy talán ez volt a legszembeötlőbb. Ugy látszott, elbucsuzik a palettától és elbucsuzik az ecsettől és egy egészen más technikával kezd el dolgozni. Méghozzá szórópisztollyal, ezzel fujja rá a festéket a vászonra. Viszont az eredmény az most is egy nagyon naturális hüséggel megjelenitett kép volt, csak ennek a képnek a modellje most má r más. A képeken aktok jelennek meg, az aktok előtt egy drapéria, fátyolszerüen körülfogja az aktnak a formáit, ami rendkivül érzékivé és érzékletessé teszi ezeket a képeket. Milyen újabb problémák izgatták, hogy végül is az élő modell felé forult és elhagyta az enteriör képeknek sokkal banálisabb világát?

- Mindenféleképpen kiutat kerestem a hyperalizmusból. A hyperalizmust különben is... egy olyan állapotnak, amely zárt tokokat és amely egybenyit egy szélsőséges állapotnak. 74-től meditációkat tartottam azon a gesztuson, amelyik lemásolja a fotót. Valójában a hyperaluzmus... állandóan visszatér a kontaktnak, az érintkezésnek a modell és a nyomát rögzitő festővászonnak a kapcsolata.

- A hypercalista képek azok tulajdonképpen a pillanatnak a pillanatnyiságnak az ábrázol, ami voltak. A jelennek a megjelenitői. Itt úgy látom, hogy mélyebbre ásott időben, történelemben is, mitológiában is mélyebbre ásott. Ezek a képek többek között ilyen cimet viselnek, hogy Veronika kendője, vagy Niké mint hogyha megelevenedne a régmúlt vagy pedig a mitológia és ez lenne most a képeinek a legizgalmasabb vagy a legserkentőbb ...

- Igen, szóval ezeknek a képeknek a lényege nem a pillanatnyi aktualisták, hanem az idő-probléma. Egy fajta időtlenség, amit a múltba kapcsol, az elmúlásnak a nyomai, alapjában véve ezek

kövületek, mint ahogy egyáltalán a mütrágy számomra kövületet jelent a gondolatok, az érzelmek kövületét és hordozóját.

- Ezeknél az akt képeknél nagyon sok mindent elmondottunk. Ugyanakkor mégsem lehet elhanyagolni ezeknek a képeknek a modelljét, tehát azt, hogy itt egy élő személyről van szó, egy eleven női testről. Tulajdonképpen mit jelent a maga számára az erotika?

- Az erotika az nagyon sok mindent jelent számomra. A modell ebben az esetben csak modelt jelentett. Csak egy olyan tárgyat, ami alkalmas arra, hogy a munkámhoz felhasználjam. Az erotika egyébként az nagyon sokat jelent. Az erotika az élet egyik mozgatórugója. Az erotika az egy töltés, az nagyon sokat jelent. Ha átsüt, akkor az erotika a szemlélőben váltódik ki. Valójában, amikor csinálom, akkor a leggagyobb hidegséggel, ugyanakkor csak a festésre és a formákra koncentrálok, mint hogyha egy csendéleti tárgyat festek le.

- Tehát ugyanannyit jelent a maga számára ez, mintha egy arcot festene le vagy pedig egy széket?

- Furcsa kérdés, mert a mügond és a technikára való összpontositás köt le elsősorban a munka kapcsán. Valószinüleg nagyon mélyen lerakódnak és mozgató rugói érzelmi és indulati szálak. A munka folyamán ez kiiktatódik. Aztán lehet, hogy újból a felszinre dobózdik már a kész müben, de a munka kapcsán nem.

- Gondolt arra, hogy esetleg megváltoztatja ezeknek a szórópisztollyal készült képeknek a modelljét?
-
- Gyakran megváltoztatom. A modelljeim a környezetemben levő növények és most legutóbb modelem volt a saját palettám.

- Ezt felfoghatjuk nosztalgikus gesztusnak? Egy olyan festő mozdulatának, aki megvált már a palettájától?

- Nem tudom valójában, hogy örökre megváltam-e a palettámtól.

- Nagyon sok szakszerü technikai és müvészeti ismeret hangzott itt el a beszélgetés folyamán. Most lehet, hogy meghökkentő lesz, amit kérdezek. Miért fest egyáltalán?

- Régóta foglalkoztatja az embereket , hogy mi értelme van a festészetnek és létezik-e élő festészet. És, hogy a vizualitás más területei nem vették át a szerepet. Sokan úgy gondolnák, hogy a film, a televizio és a video az, amelyik továbbviszi a vizuális kulturát. Magam úgy látom, hogy a posztorok, a szines

magazinok és a millió információ a szines televiziótól kezdve amelyek mind hordozói lehetnek a vizualitásnak, egy dolgot nem szabad elfelejteni. Hogy mik özben mindez közkincs és könnyen hozzájuthatunk és valójában a napjainkat betöltik, aközben mind a mai napig és valószinüleg még nagyon sokáig az intim tér jelentősége megmarad. A lakáskulturában, az intim térben nagyon hosszu ideig szerepet kapnak a mütárgyak, legyen az festmény, legyen az kerámia, legyen az kisplasztika, legyen az grafika, legyen az bútormüvészet vagy öltözködés, maga a mütárgy, mindenféleképpen szerepet kap azért, mert egyedi jellegénél fogva nem csupán abszolult érték, hanem egy fétistárgy, olyan, mint egy családi ereklye, együtt élünk vele, érzéki közelségbe lehetünk vele. Egy olyan melegséget hordoz, ami épp olyan közeli é és számunkra pótolhatatlanná teszi, mint akármelyik családtagunkat. Ez az, ami miatt bizom abban, hogy nagyon sokáig él a mütárgy tovább.

- Ez egy nagyon szép védőbeszéd volt a festészet mellett, de mit akar megtudni akkor, amikor festeni kezd? Mire kiváncsi?

- Nagyon egyszerü válaszolni. Szeretek festeni. Élvezem, élvezem a festést. Minden meggondolás és minden tudatosság nélkül is élvezem.

- Kedves hallgatóink, Méhes László festőmüvész mühelyében cimü müsorunkat hallották. A látogató Szabadi Judit müvészettörténész volt. A müsort Rózsa T. Endre szerkesztette.

id. és ifj. —1—

M.D.K.

Méhes István, egri lakatosmesterek

1802-45 között működnek Egerben. 1802-04 között a megyeház utcai kapujának lakatosmunkáját készíti el. Oberfrank asztalossal együtt. Egy Méhes István 1827-ben mint asztalos is szerepel - ennek eldöntése még tisztázatlan. 1835-ben készül a ferences rendház utcai

Heves megye müemlékei I. irta Voit Pál,
Magyarország müemléki topográfiája VII. köt.
Szerk.: Dercsényi Dezső.
Bp. 1969. Akadémdai Kiadó, 366 old.

M.D.K.

Mélus István

... homlokzatán és belül a vasrács és az ablakokhoz tartozó szalagozás szerelése

Heves megye müemlékei I. irta Voit Pál,
Magyarország müemléki topográfiája VII. köt.
Szerk.: Dercsényi Dezső.
Bp. 1969. Akadémdai Kiadó, 366. old.

Mélhes István

Legtöbbet foglalkoztatott lakatosmester
Egerben 1805–51 között.

Voit Pál dr.: Heves megye műemlékei I. köt
Magyarország műemléki topográfiája VIII. köt.
Budapest, 1972.

2641

Mehes István

Lakatosmester folytatt munkálatokat az egri Kossuth L. u. 9. sz. a. megyeházán 1803-1805 között.

Voit Pál dr.: Heves megye műemlékei II.
Magyarország műemlékei topográfiája VIII. köt.
Budapest, 1972.

3511

Méhes István

1802-03 között munkálatokat folytat az egri megyeháza épületén.

Voit Pál dr.: Heves megye műemlékei II.
Magyarország műemléki topográfiája VIII. köt.
Budapest, 1972.

351 l

MÉHES János

LÓSKA Lajos: Magyar szobrászat 1970-1980.
= Uj Forrás, 1987.1.
59 59.p.

gy kisse a saját sorsát – a művészet – eresi bennük. Vállalkozása nem szo- ul mentegetőzésre. Azok a kérdések, melyekre választ keres, nemcsak őt, anem a művészettörténészt sem agyják nyugodni. A külföldi iroda- omban jó néhány meggondolásra ér- emes példa van arra, hogy a szemnek özvetlenül megnyilatkozó vizuális té- yek csupán kiindulásul szolgálnak nűvek, sőt egymástól időben és térben ívol eső életművek mélyebb értelme- éséhez. Amit a szerző Leonardóról, a utató művészről mond, a történész zámára sem közömbös: „Mintha a övetkezőképpen gondolkodott vol- a: el kell hatolni a gondolkodás és egfigyelés egyáltalán elérhető ha- áig."

Karátson ilyesféle megoldást vá- szt. Nem három tudományos kis- onográfiát ír, bár nem mellőzi a zükséges forrásokat, hanem a formai ondolkodás képességére támaszkod-

festményére, mert ilyen értelemben e valóban az „emberi-természeti totali tás" képe. „A *Giocondá*ban a nő m a természet egészével azonosíttatik míg az előbbiben az „emberi" és a „ember alatti" világ (szikla, víz, fa) t goltabb és bonyolultabb összefüggés rendszere ezt az egyértelmű azonos tást kizárja. Elgondolkodtató, hogy e a zseniális kutató művész, akit egés életében az időben és térben kitelje sedő mozgás foglalkoztatott – akár képet festett, akár hullát boncolt, aká a növények felépítését tanulmányozt akár gépeket szerkesztett –, élete vé gén, a *Vízözön*-sorozat lapjain a víz elem keltette borzalmas pusztulás örökíti meg, a folyékony elemnek a sz lárd anyag felett aratott győzelmét

Az a tündöklő harmónia ugyanis amit munkáiban kizárólagosnak é zünk, nem feledtetheti, hogy az euró pai festészetben vele jelenik meg a mozgás problémája. René Huygh joggal nevezi az „idő ébresztőjének Évszázadokon át törvénynek tekintett perspektíva-rendszere, a térábrázolás nak ez a sajátos módja, s képeine megejtő sfumatója ennek végiggon dolásával értékelhető rangja szerint Ahogy a formaképző erő és a forma egymáshoz kötődik számára, ugyan úgy a forma és a tér is, amely utóbb *mindössze* rendezett és nyugalmas „fészke" az előbbinek, a fényből és árnyból szövődő, könnyen szétfoszló tüneménynek. Tudjuk, Karátson is említi, hogy Leonardo az általánosan ismert perspektíva-rendszer mellett egy másikról is beszél, a *prospettiva naturalé*ról, amelyben a látósugara-

Méhes János MDK

hajósmolnár

Szabó Péter céhmester, Muraközy György, Méhes János és Tököly György mesterek panaszára a győri püskök helytartója 1724 aug. 26-án elrendelte, hogy a szigeti hidon lévő molnárrévben a molnárok szabadon ki -s be akhassák gabonájukat.

Czigány Béla: Adatok a Győr meg yei hajósmolnárok életéhez.
ARRABONA 4. Győr. 1962. 97-116. l.
103.l.

Méhes István
műlakatos

l.

Brennay Egri Károly

31. l.

Méhes Julianna M.D.K.

dilettans kőrajzoló

1) Pintér Ádám

Gerszi, A mag. kőrajz. 1960 184.

Arles, Amphithéâtre N.D.

Le Théâtre d'Orange

Paris, Arc de Triomphe, l'Etoile

XO GALÉRIA

H-1012. BUDAPEST, Várfok u. 11. Tel.: 214 - 0373
E-mail: szalokyk@mail.matav.hu

MÉHES LÁSZLÓ

Új Művészet
Fax: 331 6702
Tisztelt Sinkovits Péter !

MÉHES LÁSZLÓ és SZOTYORY LÁSZLÓ KIÁLLÍTÁSA

1999 október 28. – november 27.

XO GALÉRIA
VÁRFOK GALÉRIA

• 1999 október 28.-án 18 órakor az XO GALÉRIÁBAN **Méhes László** festőművész kiállítása nyílik.
Méhes László (1944, Budapest) 1967-ben végezte el a Képzőművészeti Főiskolát, a hetvenes évektől Párizsban él. Az Iparterv-kiállítások résztvevője. A szürrealista technikák – frottázs, decalcomanie – alkalmazásával indult művészi pályáján, majd fotórealista képeket kezdett készíteni. Méhes művészettörténetet írt Langyos víz I-VI. című festménysorozatával, amelyeken a mindennapi élet részleteinek szenvtelenül tárgyilagos megörökítése különös, hiperrealista hatást kelt. A munkák objektivitása ellenére az ábrázolt világ banalitása jut bennük érvényre. Később az akciók, a fotósorozatok és a hiperrealista festészet koncepciális jellege jellemezte stílusát. 1974-ben kezdett drapériás aktlenyomatokat festeni Yves Klein és a klasszikus antik művészet hatására, amelyek a test és a drapéria festői hatást kiváltó találkozásáról szólnak. Újabb alkotói periódusában az animációs film és egyéb kifejezési eszközök felé fordult, így nem a hagyományos értelemben vett festőművésznek, hanem vizuális művésznek tartja magát. Méhes munkássága a francaországi évek alatt nagyrészt ismeretlen idehaza, így a Műcsarnokban rendezett nagy retrospektív kiállítása mellett az XO Galériában bemutatott anyag ízelítőül szolgál a magyar kortárs képzőművészet e meghatározó alakja művészetének jobb megismeréséhez. Aki ellátogat a Várfok utcába, olyan művész munkáival találkozhat, aki a festés ősi rítusát gyakorolja, és elmerül az olajfesték és vászon már-már szakrálisnak számító anyagában.

• A VÁRFOK GALÉRIÁBAN **Szotyory László** festőművész mutatja be újabb munkáit *"Haiku"*-címmel.
Szotyory László (1957, Kolozsvár) 1970 óta él Magyarországon, 1983-ban fejezte be tanulmányait a Képzőművészeti Főiskolán. Szotyory a természeti tájtól megihletett, misztikus hangulatú festményeket készít. Az impresszionisztikus könnyedséggel megfestett szituációk, parkok, női portrék mestere. Kevés színnel visszaadott, a mediterraneumtól áthatott tájrészletei az impresszionizmus könnyed festésmódját örvözik a téma art deco-s felfogásával. Külön sorozatot képeznek park-tematikájú képei: ezeken klasszikus, vagy antik szobrok kompozíciójában beállított aktok, (*Hommage á Canova*) emberi alakok vagy éppen modern kori pályaudvarok, autók láthatók. Szotyory számára a park, mint a megtervezett spontaneitás szimbolikus és enigmatikus helyszíne különösen érdekes. A park, amely részint természetes és teremtetlen – a növények által -, másfelől viszont emberi tevékenység által alakított; a művésznél mindig valamilyen ki nem fejezett történet, rejtély színtere.
Érzékletesen formált, álomszerű jelenereket alkot – gyakran filmek, képek, műalkotások közvetlen hatására. Érzékeny kolorista, aki olyan helyszíneket fest, amibe szívesen besétálna:
„A talány, a bizonytalanság, a rejtély izgat mindenben. Azt festem meg, amit magam köré szeretnék varázsolni, azt a képzeletbeli közeget, amelyben élek, amelyben jól érzem magam. Számomra nagyon fontos, hogy képeimnek átélhető történetük legyen, hogy a jelenetekben legyen valami talányos, különös. A lehető legkevesebb eszközzel, néhány ecsetvonással igyekszem életre kelteni a szituációt, az arcokat, a levegőt, a tájat. A szemlélődő távolságtartása izgat."
A Várfok Galériában látható valamennyi munkája tájkép: mégpedig rendkívül kevés ecsetvonással megjelenített, érzékletes, egyszerű természeti táj. A festői sűrítésnek ez a szinte emblematikus módja, a táj heroikus tömörséggel történő bemutatása, a művészi kifejezésmód minimalizmusa teszi a haiku-versek festészeti műfajú rokonává Szotyory újabb képeit.

• **A Várfok utcai galériák egyedülálló és új kezdeményezésként beszélgetésre hívja a közönséget és művészeit, szándéka szerint ezzel is közelítve a kortárs képzőművészetet mindennapjaink világához. A program első rendezvényeként 1999 október 30.-án 16 órakor** *Szotyory Lászlóval* **beszélget** *Készman József* **művészettörténész.**

• A kiállításokkal egyidőben a Spiritusz Galériában válogatás látható a galériákhoz tartozó művészek munkáiból. Látogatása csak előzetes bejelentkezés alapján. Szombatonként ingyenes tárlatvezetés!

• *A kiállítások november 27. – ig, keddtől szombatig 11 és 18 óra között látogathatók.*
Szünnap: vasárnap és hétfő.

Mehes László

mint hogy rögzíti, pontosan megfogalmazza a pillanatot, amelyben él. Ehhez azonban ide kellett volna hozni ezeket a műveket. De akár észreveszik a rendezők, akár nem: *a művek írják a művészettörténetet*, s a művek túlélik az alkalmi koncepciókat.

Talán alcímet kellett volna adni a kiállításnak, s az megszabhatta volna a válogatás irányát és a rendezés szempontjait. De bármi lett volna is ez, nehezen hihető, hogy a hatvanas évek művészetét bemutató művek között a legmonumentálisabb Lossonczy Tamás Európai Iskola-szellemiségű festménye — bármennyire visszacsendülnek is melodikus vonalai a vele szemben elhelyezett Molnár Sándor-képről. Tisztelet Lossonczynak, de ennek a korszaknak nem ő volt a hőse. Sokkal inkább elmondható ez Kondor Béláról, akitől azonban *egyetlen egy* festményt látunk (és három grafikát, illetve rajzot): míg az akkor semmiféle szerepet nem játszó, talán utólag felfedezett Fenyvesi Tóth Árpádot hat lapból álló, jelentéktelen grafikai sorozat képviseli.

Teljességgel elfogadhatatlan, hogy a korszak olyan főszereplőit, mint Jovánovics György, mindössze kettő, Hencze Tamást három, Nádler Istvánt kettő, Keserü Ilonát négy, Bencsik Istvánt egy mű képviseli, Méhes Lászlót pedig *egyetlen egy sem* (bár a katalógus ígér *egy* képet), teljesen hiányzik a tehetséges és sokoldalú Kovásznai György — csak a legdurvább aránytalanságokat sorolom —, míg a hatvanas évek megújuló szellemiségétől meglehetősen távol álló Vígh Tamás három művel van jelen; valamilyen okból Varga Imre is megjelenik, Türk Péter kevésbé izgalmas műveiből hatot is láthatunk; a főként a következő korszakhoz, a koncept arthoz tartozó Erdély Miklóst pedig, aki sokkal inkább személyes barátként, inspirátorként és az elkövetkező idők előrejelzőjeként volt jelen, semmint e *kifejezetten festészeti és szobrászati* megújulás részeseként, több mint két tucat fotó, illetve mű idézi meg. Ezenkívül megjelenik az Európai Iskola néhány fontos és kitűnő művésze, akiknek a műveit nagyon szívesen látnám egy *Európai Iskola* című kiállításon.

Más kérdés, hogy a fiataloknak közvetlen motivációt jelentő Korniss, Kassák, Gyarmathy, Veszelszky és

Jovánovics György: Ember 1968.

Martyn Ferenc művei itt vannak: az ő jelenlétük nagyon fontos volt ebben a korszakban, akárcsak a hirtelen megfiatalodó Schaár Erzsébeté és Vilt Tiboré. Műveik azonban követhetetlenül szóródnak szét a kiállítás terében, Kornisst csak kalligráfia-festményei képviselik, holott más művei is erősen hatottak a fiatalokra, Kassák pedig két művével nyomja agyon követőjét, a jelen tárlat egyik virtuálisan fontos szereplőjét, az itt egyetlen művével megjelenő Fajó Jánost. Persze nemcsak számokról, *művekről* is szó van. A korszak nem jeleníthető meg hitelesen Keserü Ilona nagylélegzetű, kolorittól lobogó képei nélkül, mint a *Nagy Vidám*, a *Tükörkép* és számos *Sírkő*festménye; sem Méhes *Hétköznap*ja vagy *Palánk*ja nélkül; hiányzik Pauer *Pszeudo*ja mellől a *Pszeudo Manifesztum*, amelyet ő maga mindig kiállított, és folytathatnám. Tóth Menyhért magányos művészete nem kapcsolódott e korszak lendületéhez, ugyanezért irreleváns az örök klasszikus Borsos Miklós jelenléte is. Az ő műveik helyett jobb lett volna bemutatni Donáth Péter 1968-as kiállításának néhány darabját, Siskov Ludmil egy képét, vagy többet Karátson Gábor képeiből, Major János néhol Francis Bacont idéző grafikáiból. S ha a rendezők jónak látták dokumentálni a korszak happeningjeit, amelyek kétségtelenül érdekesek voltak, akkor dokumentálhatták volna az olyan eseményeket is, mint a két Iparterv kiállítás, az ,,R'' kiállítás, a ,,Mozgás 70'', a Szürenon, Halász Péterék színházának az előadásai, az Egyetemi Színpad eseményei, a Balázs Béla stúdió stb., stb., stb. S nem korrekt és nem is korhű, hogy Perneczky Géza és Körner Éva, Sinkovits Péter, Szabadi Judit kritikusi és szervező tevékenységére még a katalógus is alig utal. Az ő elfelejtésük éppúgy a történtek meghamisítása, mint egy-egy művész vagy mű kihagyása.

Mintha a rendezők nem látnák, vagy nem akarnák látni, mi történt itt a hatvanas években, amikor, ha rövid időre is, a képzőművészet hitelesebben és bátrabban fogalmazott, mint az irodalom, még ha el volt is rejtve a nagyobb nyilvánosság elől. Ez egy okkal több arra, hogy legalább utólag láthatóvá váljék mindez. A kiállítás nem idézi meg hűen, nem mutatja be a kort úgy, ahogyan az akkor hihetetlenül rövid idő alatt létrejött művek ma már történeti távlatból is láthatóan kimagasló kvalitása megköveteli. A korszak legnagyobb egyéniségeit szürkébbekkel, jelentéktelenebbekkel mosták egybe, más korszakok szereplőivel elegyítették, legfontosabb műveiket el sem hozták. Nem idézték meg azoknak az éveknek a fényét és pezsgését.

,,Mi mindannyian az egész világot akartuk'' — mondja katalógusinterjújában Keserü Ilona: erről szólt ez a korszak, és erről szóltak azok a művek, amelyek ezeknek az éveknek a hiteles kifejezői, s amelyek nagy része hiányzik erről a bemutatóról. Persze, éltek mások is. Például Anna Margit, aki arra emlékszik vissza: ,,Akiben volt pezsegnivaló, az pezsgett... Nem tudom, én nem pezsegtem.'' Őket másutt és máskor kellene megidézni.

Forgács Éva

gadja azt. Csak a tényekre figyel, de számára tény a gyengeség, az önáltatás, a hazugság is. A megváltók szemében éppen miatta nem megy előre a világ – ő azonban mikroszkópja fölé hajolva csak mozgást lát, irányokat nem. Szerinte az önáltatástól kába hangya-lét önmozgását segíteni kell, nem pedig halálra bénítani, mint teszik azt a Gregers-féle világboldogítók. A doktor talán boldogtalan, de ezt bőséges reggelivel és néhány üveg borral jól elviseli.

Ők nem változnak, vitájuk lezáratlan. Kettejük között hever az áldozat, ők pedig mint gombostűre tűzött érdekes példány felett folytatják életidegen párbeszédüket. A drámaírók többsége itt megáll: két összebékíthetetlenül szembenálló pólus konfliktusa, és köztük az áldozat – drámának ez elég. Csakhogy Ibsen tudja, hogy a lényeg éppen az, ami az elvek közé szorul – legyen az mégoly kisszerű és gyarló, mint például Hjalmar Ekdal fotográfusnak és családjának története.

Gregers persze nem sokra tartja ezt a hazugságból és álmokból épített családi fészket, és igaza van, neki ,,elvileg'' mindig igaza van: ha jobban megpiszkáljuk a család múltját, lefoszlik a jelen harmóniája, kiderül az igazság. És van-e szentebb az igazságnál? Az öreg Ekdal (Győry Emil) szenilis vénember, megy és megtömi pipáját, ezt mondja, de titkon konyakot vedel, néhány szánalmas karácsonyfa közt nyulakra vadászik a padláson, büszkén lóbálja a megnyúzott zsákmányt, és elégedetten vihog, pedig az az igazság, hogy mindene elveszett, erdeje is, önbecsülése is. Hedvig (Szentendrei Angéla), a tizennégy éves kamaszlány rajongva csügg apján, elvégzi helyette a retusálást, és rézmetszésről, rajzolásról álmodik, de az igazság az, hogy lassan meg fog vakulni, ezt a betegséget örökölte apjától. Mert az is igaz, hogy apja minden valószínűség szerint a látását hamarosan elveszítő öreg Werle (Kátay Endre). Erről anyja (Spolarics Andrea) hallgat. Terített asztala mellől nézve úri feleslegességek az elvek, hiszen az élet a mindennapok apró tényeiből épül. Az asszony a kép fölé hajol és gondosan retusál, lusta örömmel adja át magát a pillanatnak, múlt és jövő horizontja számára lezárul a mai kiadások feljegyzésével és a holnapi reggeli eltervezésével. Szinte lénye meghosszabbítása a kés, a tányér, az asztal, és miközben együgyű határozottsággal megterít, olyan ártatlan természetességgel néz a világra, hogy elhisszük: nem az a lényeg, férje elmegy-e a háztól, hanem az, nem felejti-e feltenni sálját, kalapját. A férfi pánikban van: kalapját nem találja, egyáltalán, elveszíteni látszik azt a helyet, ahol eddig otthon tudhatta magát. Menekült a vendégségből, hol karótnyelt görcsben, merő feszültségben, megaláztatásként élt meg minden pillanatot. De volt hová menekülnie: várta a házikabát, várta a padláson titkon nevelt vadkacsa és várta a család. Egyik oldalon tehát az otthon, másikon a nagybetűs Igazság. Köztük billeg zavarodottan Ekdal fotográfus. ,,Egy olyan ember, mint én...'', motyogja elesetten, és próbál ,,felnőni'' barátjához, az elvek emberéhez, ,,majd útközben veszek egy kalapot'', tervezi, de büszkesége elillanóban, már viszszafordult az ajtóból, az asztalnál ül, kávét kortyol, vajaskenyeret majszol. És a reggelivel szemben barátjának sincsenek érvei, Ekdal menthetetlen. Kérdés, meg kell-e őt menteni.

Bérczes László

A HATVANAS ÉVEK MŰVÉSZETE

Magyar Napló
VII. évf. 1 sz.

Egy korszak hűlt helye

Intenzív képi élményt, a hatvanas évek képi sűrítményét vártam ettől az első összefoglaló bemutatótól, amelyre már nem nehezedett semmiféle, művészettörténeti megfontolásoktól idegen nyomás. És mégis zavarosra sikeredett, eltorzítja és meghamisítja azt a korszakot, amelyet egymással összeegyeztethetetlen szempontok szerint mutat be.

Lehetett volna kiállítást rendezni azzal a címmel: *A hatvanas évek a Magyar Nemzeti Galéria gyűjteményében,* s akkor a torzkép egyúttal a hivatalos műgyűjtés pontos képét adta volna. Vagy raktárba lehetett volna hordani a Galéria állandó kiállításának teljes anyagát, és megtölteni az összes termet a hatvanas években készült művekkel, ha valaki ennek értelmét látja, a Vásárhelyi Iskolától a szocreálból kimosakodók 1960 és 1969 között készült munkáiig mindennel. De tudják a rendezők – hiszen 1970–1971-es műveket is kiállítanak –, hogy a *hatvanas évek* szókapcsolatnak önálló jelentése van, csak nem döntötték el, mi. Pedig a művészettörténet háziszótárában ez elég pontosan körülhatárolható. Aminthogy *ötvenes éveken* az 1949 és 1956 közötti szocreált értjük (és nem az ugyanezen naptári években készült Gadányi, Vajda Júlia, Czóbel stb. műveket), úgy *hatvanas éveken* mindenekelőtt annak az akkor pályakezdő nemzedéknek az 1970–1972-ig készült műveit, amelyek nyitást és megújulást jelentettek a magyar művészetben; s mellettük a korszak olyan nagy magányos egyéniségeit, akik ekkor alkották főműveiket, mint például Kondor Béla, Bálint Endre, Ország Lili.

Hogy a kiállítás hangsúlya hova essék, azt eldönti az, mennyire egyedülálló a magyar művészet történetében az ilyen kirobbanó tehetségű, nagyformátumú egyéniségektől népes generáció színrelépése. Különösen, mivel fiatalságuk egybeesett egy történelmileg is ifjúsági pillanattal, a remény utolsó hiteles korszakával. Ha a rendezők nem emlékeznének mindenre, elolvashatják saját katalógusuk néhány művészinterjújában, tanulmányában, de érzékelhetnék a műveknek abból a máig ható sugárzásából, amely csak kivételes alkotói korszakok sajátja. Olyan ritka pillanatoké, amikor egy generáció véletlenül időben érkezik, és nem is tehet mást,

MÉHES LÁSZLÓ

Új művészet

1996/ május

23.0.

MTAK Kézirattár Ms 4163/76.

Kézírás.

Címzés: Nagyságos Dr Gerlőtei Jenő ta

Feladó: Fülep Zengővárkony u.p. Pécsv

Gerlőtei Jenő ld. 915.sz.

1. Ld. 1212. és 1221.sz.

2. Ld. 1212/1.

3. Ld. 814/4.

4. Ld. 1212/1.

5. Ld. 1212/4.

Méhes László

1999 XI.4

"

aszul csődbe vitte
agyobb adófizető
Lebegy, a derék
egészen kivetkő-
ól: február nyolca-
znojarszkba hívta
ügy nyomozó külö-
Két hónapon át fo-
munka nyomán a
ov belügyminiszter-
vezette vizsgálat
gban még szokatlan
nzmosási és csőd-

katlan módon
tárta fel.
kár
nem beszélve,
l feltárt
szerepel."

sorát tárta fel. Az
stárnak okozott kár
milliókban mérhető.
n beszélve, hogy Bi-
nyomozás által fel-
ntette között hét em-
szerepel: az 1990-es
n, az alumíniumpiac
ása során elkövetett
ok.
yminiszter-helyettes
végzett. Csak a gya-
rekerítésével késett
t végére Celentano
. Májusban a Bikov-
sajtószóvivője kö-
gy a pénzmágnás
n tartózkodik, ahol
incműtétet hajtottak
. Amint a beteg járó-
visszatér a hazájába,
zvényesek megnyug-
ánt kommüniké.
birodalom ura nem
a a nyomozók ölelő
júniusban távollété-
s újra őt választották
tótanács élére. Július-
gyészség zár alá vette
gyonokat érő villáját,
zkutatás során enge-
li lőfegyvereket talál-
szó, hogy a korrupció
egyáltalán eljutott

idáig az ügy. Annak ellenére, hogy a megvásárolt ügyvédnek 15 tanút sikerült rávenni: írásban tiltakozzanak a nyomozás során velük szemben alkalmazott állítólagos fizikai kényszer ellen. És annak ellenére, hogy a magát szerényen csak Robin Hoodnak nevező Bikov médiaszakemberei szerint a szökevény külföldről minden nap felhívja az általa alapított „Hit és remény" jótékonysági intézményt, s szigorúan meghagyja, hogy minden segítséget kérő kapjon pénzt. Ezen kívül Robin Hood-Celentano a fáma szerint rendszeresen letolja a birtokában lévő gyárak igazgatóit, amiért nem emelik eléggé a munkások fizetését. Nem csoda, hogy a közbűntényekkel ékes adócsaló roppant népszerű hazájában.

Csakhogy Bikov – és itt térünk vissza az oroszországi demokrácia minden puccs nélkül bekövetkező, lassú halálához – a rejtekhelyéről bejelentette, hogy a szülővárosa melletti 47. választókörzetben elindul a decemberi állami dumaválasztásokon. Nyilvánvaló volt, hogy így akarja megkapni az Oroszországban már a jelöltséggel is járó mentelmi jogot, és a hatóságok által üldözött jótevő szerepében biztos befutóként visszatérni az orosz gazdasági-politikai életbe. Bikov nem alaptalanul számított erre, hiszen Oroszországban csak a közelmúltban Leninszk-Kuznyeck és Nyizsnij Novgorod polgármestere választatta meg magát ezzel a trükkel, utólagos, kínos törvényi kibúvókra késztetve a nemzetközi botrány elől hátráló központi választási bizottságot. (A már megválasztott Szkorocskin képviselő mentelmi jogát viszont annak ellenére se függesztette fel az alsóház, hogy az ügyészség kettős gyilkossággal vádolta a honatyát. Igaz, az áldozatok baráti merő banditaszolidaritásból megölték a gyilkost, ily módon az orosz törvényhozással szemben is az igazság nemes ügyét képviselve.)

Bikov-Celentano előállítása a röszkei határállomáson bizonyos értelemben új fejezetet nyit a maffiademokrácia oroszországi krónikájában; ez az oka a nemzetközi média érdeklődésének. De nem tanulság nélkül való számunkra sem. Hiszen hosszú évekig háborítatlanul Magyarországon élt, és kis híján állampolgárságot is kapott az a Szemjon Mogiljevics, akit a sajtó világszerte a „Vörös Maf-

VÁRKONYI TIBOR

Miniszter a máglyán

Nemes vad lett a legfrissebb francia korrupciós botrány áldozata. Dominique Strauss-Kahnnak, a kedden kényszerből lemondatott gazdasági, pénzügyi és iparügyi csúcsminiszternek nem csupán a hatalma volt korlátlan, hanem szinte minden tettét dicsőség is övezte. Éppen aznap, amidőn az újságok címoldalukon arról számoltak be, hogy a szocialista párthoz közel álló diáksegélyezési egyesület pénztárából ügyvédként 600 ezer frank jogtalan jövedelem zsebrevágásával gyanúsítható, a szomszédos hasábok páratlan eredményeit zengték. Szeptemberben 80 ezerrel csökkent a munkanélküliek száma, már-már a „teljes foglalkoztatottság" visszatérésében reménykednek, és az IMF mindezért a francia gazdaság föllendülését méltatja. Vagyis DSK csaknem csodatévő volt.

Ráadásul egyike a legirigylésreméltóbb francia férjeknek. Varázslatos szépségű felesége szikrázó intelligenciájú asszony. Éveken át ő volt az első számú televíziós szupersztár, vasárnap esti politikai show-ja rekord nézettségű volt, vezető politikusok megszeppent és elbűvölt kamaszokként ültek le a kamerája elé. Sikereinek csúcspontján csak azért hagyta abba, mert hites urának magas kormányzati beosztásával összeférhetetlennek tartotta a közszereplést.

És most DSK idilli nyilvános és magánéletébe csapott bele a korrupciós botrány mennyköve. Mindazonáltal váratlan szenzációként nem érte a franciákat. Már megedződtek. A minap közzétett nemzetközi átvilágítás országukat az európai korrupció élmezőnyébe helyezi. Különösen a mitterrand-i évek termelték ki a sorozatos skandalumokat. A mai napig bukkannak föl százmilliós ügyek az egykori állami Elf olajvállalat környékéről, vezérigazgatók, cégvezetők, miniszterek neve kering a sejtelmes listákon. A hajdani államfőt a mai napig is megkörnyékezhetetlennek tudják, de a baráti körébe tartozott nagyvállalkozók közül sokan köszönhettek külön busás jövedelmeket a bizalmas értesüléseknek. Szocialista tisztségviselőket ítéltek el bíróságok jogerősen, mert a „pártjukhoz közel álló" fiktív cégek igazolatlan bevételei választási kasszákba vándoroltak. De szó szerint ugyanez történt a vetélytárs chiracista RPR-rel is: Juppé volt miniszterelnök politikai kétbalkezességébe bukott bele, része volt azonban ebben a hanyatlásban tisztázatlan párizsi lakásmanipulációinak is.

Mi több, jelenleg is folynak vizsgálatok abból az időből, amidőn Chirac volt Párizs polgármestere és korlátlan ura, de mindig korrekt együttműködésben a szocialista hatalommal. Vizsgálóbírói kabinetekben azután szimatolnak, hogy a jobboldali RPR párt funkcionáriusai a városháza költségvetéséből, tehát közpénzből vették föl fizetésüket, de fiktív hivataluknak soha még a tájékán sem jártak. Ekkor került terítékre Roland Dumas-nak, az alkotmánybíróság elnökének botránya. Kiderült, hogy még külügyminiszter korában az Elf olajtársaság tájékáról neki is milliók „fütyültek", amelyekből pazar luxuslakásra futotta azóta mellőzött barátnőjének is. A vizsgálat közben Dumas, az alkotmánybíróság elnökeként olyan döntést hozatott testületével, hogy Chirac elnök érinthetetlen a párizsi polgármestersége idején történtekért, mire az államfő – a bíróság jogerős ítéletéig – viszonzásként Dumas ügyeiben az ártatlanság vélelmére hivatkozott.

Dumas-n ez ugyan nem sokat segített, mert az újabb bizonyítékok nyomán szabadságoltatnia kellett magát magas közjogi funkciójából, Jospin miniszterelnöknek azonban ürügyet adott arra, hogy megpróbálja hasonlóképpen kezelni Strauss-Kahn esetét. Általános elv – mondta –, hogy bárki gyanúba keveredettnek haladéktalanul vennie kell a kalapját, de hát ha van ártatlanság vélelme, miért is ne vonatkoznék ez a gazdasági csúcsminiszterre is? Két napig tartható volt ez a fölfogás, de ha Jospin meg akarta őrizni folttalan személyes moralitását, ha fájó szívvel is, engednie kellett. DSK váltig tagad, hiteles bizonyítékok kilóit ígéri, és kormányfőjéhez hasonlóan abban reménykedik, hogy visszatérhet. Volt már rá precedens: Chevenement belügyminisztert orvosai csaknem halálba altatták, és csodaszámba ment a föltámadása. Igaz, DSK politikai gyógyulása ennél sokkal nagyobb csoda volna. Az viszont kétségtelen, hogy e legújabb korrupciós ügy kezelése a francia demokrácia egészségéről tanúskodik, még ha ott is sokan tömik a feneketlen zsebeket. A meggyanúsított pénzügyminiszter kész a bíróság előtt tisztázni magát, és nem formai, szavakon lovagoló perekben. Az igazságszolgáltatás a lényegről dönt

VILLANÓFÉNYBEN

A Guttman Galéria tárlatai

(MH) A közelmúltban nyílt Guttman Galéria, Doris McCarthy és Horkay István festőművészek eredetileg október 31-éig meghirdetett tárlatát november 20-áig meghosszabbítja. A közel kilencvenéves Doris McCarthy, a neves kanadai „Hetek Csoportjának" tanítványa. Kizárólag tájképeket fest, beutazta és megfestette a változatos Északi-sarki és kanadai tájakat. Negyven évig tanított a torontói Képzőművészeti Akadémián, ahonnan számos neves művész került ki szárnyai alól. Aktívan részt vett különböző művészeti társaságokban, 1963–66 között az „Ontario Society of Artists" elnöke volt. Számos kitüntetést kapott, köztük 1987-ben elnyerte a legmagasabb kanadai kitüntetést, az „Order of Canada"-t. Művei a legtöbb múzeumban, és az angol királynő Windsor kastélyi gyűjteményében is megtalálhatók. Horkay István a Képzőművészeti Főiskola után meghívást kapott a krakkói Művészeti Akadémiára, majd a koppenhágai akadémián folytatta tanulmányait. Munkáit megismerhették a világ számos országában, köztük Lengyelországban, Olaszországban, Hollandiában, Svájcban, Belgiumban és természetesen Kanadában.

Diploma után

(MH) A Mai Manó Házban a november a frissen végzett fotó szakos főiskolások kiállításainak hónapja. November elsejétől december közepéig hét fiatal művész munkáit tekinthetik meg az érdeklődők, akik közül egy, százezer forint értékű Siemens-díjjal térhet majd haza. Azt, hogy ki kapja meg a díjat, többek között a látogatók szavazatai döntik el. A hetente megújuló kiállítások sorát Varga Gábor Ákos „Polaroid kompozíciók" című tárlata nyitotta meg november 1-jén hétfőn, őt követi Gajdos Viktória, Maus Zsófia, Kiss Rozina, Cseh Gabriella, Kolozsi Beáta, a sort pedig Békefi Dóra tárlata zárja. A Siemens fotográfiai díj átadására december 20-án este hat órakor kerül sor a Magyar Fotográfusok házának Napfényműtermében. A kitüntetést Féner Tamás, a zsűri elnöke adja át.

Európai filmdíj

(MH) Az Európai Filmakadémia 1997-ben három új kategóriával bővítette díjainak listáját. A kontinens szinte minden országának mozirajongója szavazhat a legjobb európai rendezőre, színészre és színésznőre. A filmakadémia nem állít össze jelöltlistát, mindenki a saját belátása szerint szavazhat, és idén már a magyar közönség véleménye is számít a díjak odaítélésében. Az akadémia Londonban négy kategóriában már közzétette a díjra jelöltek listáját, melyek között két magyar művész is helyet kapott. Szabó István Oscar-díjas rendezőt a legjobb forgatókönyvíró kategóriában jelölték „Sunshine" című filmjéért, de a neve valószínűleg a legjobb rendező kategóriában is megtalálható lesz. Koltai Lajos operatőrt a „La Legenda del Pianista sull' Oceano" és a „Sunshine" című film kapcsán jelölték a legjobb európai operatőrnek járó díjra. A filmdíj átadásának gálaműsorát az HBO december 4-én élőben közvetíti Berlinből.

Molnár András pályáj

Bevált jóslat

Az örökös tag címmel általában azokat a művészeket szokták megtisztelni, akik tekintélyes életművet tudnak maguk mögött, s a pályájuk lezártnak látszik. Molnár András kivétel, hiszen, bár sok értékes alakítás fűződik a nevéhez, akik most az örökös tagok közé választották, arra számítanak, hogy az Operaház kitűnő – és a legszebb férfikorban lévő – énekese előtt még számtalan jelentős feladat áll. A legközelebbi például Benjamin Britten Peter Grimes című alkotásának drámai címszerepe; a premier november 13-án lesz az Operaházban.

Molnár Mozart-tenorként, az-az lírai szerepekre hivatott énekesként kezdte húsz évvel ezelőtt szólista pályafutását, így aratta első sikereit is, de soha nem titkolta, hogy a maga wagneri szerepkörét szeretné meghódítani, mert ez motiválta az énekesi pálya választásában. Viszonylag későn kezdett énekelni, noha a szülei hamar felfedezték, hogy jó a hallása, és szép a hangja. Előbb tudott hegedülni és kottát olvasni, mint betűket írni. Idősebb testvéreitől sok dalt, operaslágert ismert, könnyen került be a Magyar Rádió Gyermekkórusába. Ahonnan az ötödik osztály táján könnyedén kiebrudalták, mert túl elevennek találtatott. Mozgékonyságát a sportban, jelesül első osztályú kosárlabdázóként kamatoztatta. Későbbiekben ez a kitérő használt az állóképességének, hiszen az éneklés nemcsak szellemi, de erős fizikai tevékenység is, különösen a hosszú Wagner-operákban. A zenéhez egyébként úgy tért vissza, hogy másfél évig a felnőtt Rádióénekkar tagja volt, innen ment meghallgatásra az Operába.

Amikor nemrég az évadnyitó társulati ülésen az örökös tagságról szóló oklevelet átvette és megköszönte, tisztességgel megemlékezett a méltatlanul elfeledett Varga Pál karmesterről, sokak zenei atyjáról, a legjobb betanítóról, Solti és Doráti nemzedékének Budapesten ragadt tagjáról. „Nála jártam ki a főiskolát" – állítja Molnár, aki soha nem volt zeneakadémiai növendék. – „Nem vehettünk olyan dalt vagy áriát, amelyhez ne tudott volna egy érdekes történetet hozzátenni. Minden a korrepetitor szobájában dől el, ami ott, a zongora mellett rögzül, az a színpadon aztán csak jobb lehet – ezt ismételgette, és én igazat adok neki. Nagyon hiányzik, s nem látom, hogy hozzá fogható egyéniség kibontakozna. Azt hiszem, Soltival kihalt az a generáció, amelynek a zenéről még egyetemes felfogása volt."

Molnár tehát egyszerre volt tanuló és gyakorló művész. Vajon érezte-e valaha, hogy a feladat és a hozzá szükséges tudás már egyensúlyba került benne? „Minden új szerepnél tökéletesen kezdőnek érzem magam, és olyan hévvel látok hozzá, mintha először lépnék színpadra. Ez talán némi rugalmasságot kölcsönöz, és fiatalon tart."

Varga Pál megjósolta, hogy milyen szerepeket fog kapni. A jövendölés eddig nagyjából

Tárlatlátogató

Változatok a külföldre

Méhes László, Nikolaus Urban
kiállításai a Műcsarnokban

A hetvenes évek elején egyszer csak hírét vettük, hogy Méhes László külföldön maradt. Annak, aki akkoriban itt avantgárdot akart csinálni, meggyűlt a baja a hivatalokkal. Márpedig Méhes az Iparterv-csoport tagjaként nyíltan vállalta a konfrontációt. Most teljes pályaképet rajzol: odakint fokozatosan szembefordult korábbi önmagával.

Az emlékek kritikus szellemet idéznek. Méhes Lászlóról kevés azt mondani, hogy briliánsan rajzolt: ugyanis legalább olyan éles elmével, mint amilyen fantasztikus manuális készséggel dolgozott. A termálfürdő medencéjében üldögélő öregeket ábrázoló Langyos víz például jóval több, mint életkép; valójában allegóriát kapunk egy nemszeretem világról.

De mit hozott a szabadság, ahová a festő 1975-ben kiszabadult? Párizsban ugyan aligha okoztak felháborodást a nedves lepellel betakart vagy inkább levetkőztetett mellek és combok, amelyek áttetszőségükben még erotikusabbak, mintha teljesen csupaszok volnának, de a megjelenítés mesteri módján túl ezek a képek nem sokat mondanak. S lám, hamarosan, a nyolcvanas évtizedre Méhesből végleg kifogyott a mondandó. Csak a festői virtuozitás maradt meg számára, amely – szellemi tartása megroppanván – a legkülönbözőbb érdekességek felé sodorta. Egyszer háborgó tengeren vöröslő olajfúrót fest, máskor jeges part fölé emelkedő gyárat, megint máskor tovatűnő autót. Legújabban pedig – egzotikumokat: antikolt felületen feredőző Zsuzsannát (a jóllakott uraknak) és bámész ifjút (éhes úriasszonyoknak).

Egészen más ívet sejtet Nikolaus Urban életútja; azért mondom, hogy sejtet, mert a katalógusból csak annyi tudható meg, hogy Magyarországon született, Hollandiában járt akadémiára, és ma is ott él. Néhány évvel idősebb Méhesnél; de ami lényegesebb: nem látjuk milyen műveket készített pályakezdőként, mert csak az elmúlt másfél évtized munkáit hozta el.

Igaz, azok önmagukért beszélnek. A színes lemezekből épített szobrok úgy szabályosak, hogy szabálytalanok: csak többé-kevésbé, körülbelül hasábok, gömbszeletek, kockák. Ugyanakkor az a megrendítő bennük, hogy deviáns voltuk ellenére is végletesen kiérlelt formációk, vagyis tökéletesek. Arról tudósítanak, hogy a Lajtán túl nem kell feltétlenül megalkudni az érvényesüléshez.

• Vadas József

Méhes László festő

Ötödízben rendezték meg egerben az akvarell biennalét, melyen szerepelnek a fiatalabb nemzedékhez tartozó művészek is. „Fekete Vénusz" c. művét fújt eljárással készítette. (említve)

Láttuk, ballottuk...

1976. szept. 19. Petőfi 11.32 V Gné.

Mélyes László festő

Egerben az V. országos akvarellbiennálén szerepelnek művein művei. Kiséletei érdekes és vonzó színfoltjai a kiállításnak.

F. Ludányi Gabriella: V. országos akvarellbiennálé, Egerben.

Népújság Heves, 1976. aug. 24.

Méhes László

Illusztráció

Vaszilij Suksin: Sztyepán szerelme.
Tühör, 1977. juli 3. – 14 lap.

Méhes László

Illusztráció

Patrick Waddington: An elvezett utca
Tükör, 1976. nov. 14 – Soldal.

Mélyes László

Illusztráció

Polotai Erzsi fordítása: Csak egy pihe.
Tükör, 1977. január 16 - 16. oldal.

Méhes László, festő

L. Dein Pál

Łóska L: Vázlat a. – 24-29.

Mozgó Világ, Bp. 1978. ápr. IV/2.

Méhes László

Cím nélkül (repro)

Takács József: Internacionalis tevékenység...
Művészet, 1978. március – 31. lap.

Mehes László

A művész tematikus kompozíciókat szeretne majd festeni. Epikus képeket. Epikus képen elmesélheti a művész az eseményeket.

Csaplár Vilmos: Találkozni az élet... Új Tükör, 1978. március 26-10. lap.

Méhes László, festő

□ MÉHES LÁSZLÓ festőművész kiállítása november 25-én, pénteken délután 6 órakor nyílik az Óbudai Galériában (III., Fő tér 1.). Megnyitja: Bereczky Loránd művészettörténész.

—: □ Méhes László

2.

Esti Hirlap, Bp., 1977. nov. 22.

Méles László

Sinkovits Péter: Tisztelet Picassonak

Művészet, 1982. március

Méhes László

1969. áprilisában rendezték meg az első kiállitásukat a Progresszív Törekvésü Művészek a József Attila Művelődési Központban. A kiállitó művészek között szerepelt a művész is.

Sinkovits Péter: Jubileum a Kassák-klubban.
MŰVÉSZET, 1980. február - 40. lap.

Méhes László festőművész
Hudra Klára: Kézjegy. Somfai István.

4. Tűz-víz akció fotója Méhes Lászlóval, 1979.
(repr.)

Művészet, 1988. szept., 34-old.

MÉHES LÁSZLÓ

emlitve mint kiállitó ld.Bajkó Anikó

P.Szabó Ernő: Lepel.Fészek Galéria

UJ TÜKÖR 1983.XX.évf. 19.sz.3.o.

IV.

. . . . .-ig terjedő időre

-ig/

. . . 1000 db

. . . _____ db

. . . . 25 db

. . . 20 db

. . . _____ db

. . . _____ db

. . . . 50 db

. . . 50 db

. . . . 20 db

. . . 5 db

. . . 5 db

. . . . 3 db

. . . . _____ db

. . . . _____ db

. . . 20 db

Méhes László

Fényképillúziójátékok

Vadas József: Új magyar avantgarde?
Új írás 1971/5, 94

Méhes László

kép

Ny irás 1971/5. 98

Méhes László, festő

Kiállít a Csepel Galériában – Megemlítve: Célpont, Kartoték, Langyosvízben, Hétköznap, Építkezés c. művei.

P. Szücs Julianna: Kiállítások a peremkerületekben 7.

Népszabadság, Bp. 1972. jún. 6.

Méhes László 1021

Mérleg

Méhes László rajza

1969 JAN
ÚJ IRÁS
Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest, V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296 188-307

szerepét levezethessük. Meg kell ugyanis értenünk
van szó, hanem hármasságról (tartalom-forma-ar
tartalom szépsége között az összekötő híd: a fo
feszültségét a művészetben: két úrnak kell egysz
álló, egymással szüntelenül harcoló uraságnak, m

A műalkotás elemzésében így csakis a formábó
köti össze az anyagot a tartalommal. Nincsen má
el a forma megkerülésével.

A strukturális analízis tehát nem okvetlenül formalizmus. Szándékában nem radikálisan új, de eredményeiben mégis sok az új vonás. Azáltal, hogy „teljes mellszélességgel" vállalja a formából-struktúrából való kiindulást (s nem csak mellékesen foglalkozik vele), jobban fel tudja tárni e módszer lehetőségeit is. Értékét természetesen (mint többször is elismételtük) az adja meg igazán, ha azt az utat is kimunkálja, amely a formától a tartalomhoz, az anyag formájától a tartalom formájához vezet. Ez felel meg annak a szemléletnek, amely a struktúrák vizsgálatát a transzformáció elvével kapcsolja össze.

A marxista esztétika sok múltbeli törekvése vállalta ezt a kiindulópontot. A marxista zeneesztétika első jelentős művelőit például (Boleszlav Javorszkij, Borisz Aszafjev, Hans Eisler, Hans E. Wind és mások) a zene strukturális analízisének úttörői között is számon tarthatjuk. Sajnos a közbeeső két évtized hibás módszerrel való tartalmi orientációja visszaszorította ezeket a kezdeményezéseket. (Nem azért hibás, mert a tartalomra orientálódott, hanem mert olyan módszert választott ehhez, amellyel nem lehetett eljutni hozzá.)

Az utóbbi évek egészségesen felélénkülő fejlődése azonban ismét bátrabban épít a strukturális analízis módszerére. Csak büszkeséggel gondolhatunk arra például, hogy a modern zene elemzésében Lendvai Ernő húsz évvel ezelőtt már olyan teljesen kiforrott

Méhes László
grafikus

M.D.K

Montairs

Élet és Irodalom, 1968. okt. 26-12 lap.

Mátes László

Szerepel a KFKI kisz
Szubjának kiállításán

Plakát

MDK

Méhes Károly
grafikus

„Női fej"

Élet és Irodalom, 1967. dec. 16-i lap

Méhes László

Lampyos víz c. képe (eml.)
szerepel
a Műegyetem R. épületének
táslatán

Rózsa T. Endre: Az utak
összeérnek

Kritika 1974 II. sz. 54 old.

MÉHES LÁSZLÓ

Beke László: Médium /elmélet. Bp. 1997,
Balassi

18.

, 31
61
Wurschbauer Károly 11, 16, *27–28*
Zutt Richard 69, 76, *90*

Nékes László, grafikus

rajza

Magyar Ifjúság, 1969. X. 10. 15. l.

Mékes Károly, grafikus

Gyerekek
repr.

Magyar Ifjúság, 1968. XII. 20. 18. l.

Mékes László

Szerepel a Műegyetem
R. épületének táblatán
(1970 XII. 14)

Megkívó

Méhes László

Szerepel a XIII. ker. József Attila

Munkelődési ház táncatán

Magyar Hirlap 1969 IV. 27

Méhes László, festőművész

Sinkovits Péter: Áthúnések, átfestések. Baranyay András kiállítása Székesfehérváron

A hatvanas évek végén a fotózás kreatív felhasználása, képi formálása tűnt fel a hazai műtermekben, az ipartev-generáció legtöbb tagját magával ragadva. Sokan kezdtek fotóval foglalkozni, Lakner László, Méhes László és még többen.

Művészet, 1989., okt., 11-old.

MÉHES László

→ Lalus László

llen:

[illegible] 1[illegible]. [illegible] ehren
[illegible] entworfen und der Entwurf
den Erzherzog übersandt wurde.
meinte der Probst, man solle
i tor verändern. Ausserdem
n Stein aus Hallein beziehen,
nicht dazu angetan wären, ein
Gedächtnis kunstvoll daraus zu
lein-Stein könne man dann wohl
nichts meisseln. Diese Geschich-
[illegible] fühlen, ihm persönlich so eine
wegen des Ausbrechens nicht so
[illegible]chiele [illegible] auf Befehl Gottes
[illegible] Wieder [illegible] Würden und
[illegible]chen wie er Antlitze der [illegible]
n ....
[illegible] reits um den Entwurf des Sar-
r ist nicht die Auferstehung des
ung gekommen, sondern wohl nach
[illegible], die Passion geschichte.
scheinen sich nun klar die zwei
[illegible]lums: Der Steinmetze [illegible]
der Bildhauer [illegible]

M.D.K.

Méhes László

"Mézeskalács" c. képének repr.-ját hozza a lap.

Élet és Irodalom, Bp. 1969. dec. 27.
XIII. évf. 52. sz. 2. lap

M.D.K.

Méhes László

"Majurászána" c. müvének repr.-ját hozza a lap.

Élet és Irodalom, Bp. 1969. január 4.
XIII. évf. 1. sz. 3. lap

M.D.K.

Méhes László

"Illusztráció" cimmel hozza a lap három részből álló rajzát.
Repr.

Élet és Irodalom, Bp. 1969. febr. 22.
XIII. évf. 8. sz. 5. lap

M.D.K.

Mélhes László
Grafikus

"Illusztrációs"

Élet és Irodalom, 1968. febr. 24 - 12 lap.

Méhes László

Rajz (szepró)

Új Irás 1969 I.

Mikes Károly

Raja

— : —

Tükör, 1974. augusztus 14–15. lap.

Méhes László, Jestő

L.: Ujhány Péter

Rózsa Ty.: Szolid ... 7.

Nérszabadság, Bp. 1976 szept. 15.

104
+1
105

Méhes László

Méhes László 1974-beli fest-
ményei Pauer inspirációja
nyomán készültek.

Beke László: A pszeudo.
Művészet, 1976.április - 26.oldal.

Méhes László

Méltatás

Beke László: A pózeudo.
Művészet, 1976.április - 26.oldal.

Méhes László

is szerepel a Fiatal festők és szobrászok ma
d. e. 11 órakor megnyíló kiállításán
(XIII. ker. József Attila Művelődési Ház)

Krónika

Magyar Hírlap, 1969. április 27. 9. l.

Méhes László

"Étvágy" cimmel egy mohón étkező nőt ábrázoló képét hozza a lap.
Repr.

Élet és Irodalom, Bp. 1972. márc. 4.
XVI. évf. lo. sz. 16. lap

Méhes László, festő

A címoldalon Méhes László
dzsukun férfit ábrázoló
festménye.

Repr

Méhes László: Dzsukun férfi 290.

Élet és Tudomány, Bp. 1978 marc-10 XXXIII/10.

Méhes László

Illusztráció

Csaplár Vilmos: Képek Krivisk Aranka életéből.
Új Tükör, 1978. január 29 – 16. lap

Méhes László

Méhes szóró pesztollyal is létre-
hozta az esztétikum más-
képp kimondhatatlan világát.

Szabó Júlia: A fotó mint a képzőművészet...
Művészet, 1978. március – 29. lap.

Méhes László

„Langyos víz"
„Egy hép az Akt drapé-
riával ^ünü sorozatból"
} vepro

Csaplár Vilmos Emlékmű az élet...
Új Tükör, 1978. március 26 – 10. lap.

Méhes László

Méhes László 1967-től kezdve elfordult az absztrakt különféle irányzatától, fotósorozatokhoz hasonlóan kezdett festeni. Sőt fényképeket másolt.

Csoóri Sándor: Emlékmű az élet...
Új Tükör, 1978. március 26 - 10 lap.

Méhes László

Méhes László 1967-ben végzett
a Budapesti Képzőművészeti Fő-
iskola festő szakán.

Csaplár Vilmos: Emlékmű az élet egy pillanatának.
Új Tükör, 1978. március 26-10. lap.

Méhes László

A művész 1973 őszén jött haza Párizsból, ettől az időtől kezdve a táblakép festésének új lehetőségeit foglalkoztatták.

Csaplár Vilmos: Emlékmű az élet... Új Tükör, 1978. március 26-10. lap.

Mikes László

Pár éve meghívásra Párizsba utazott, ahol hét évet töltött. Ott felfedezték a művészt, mint hiperrealistát. Több galériában volt kiállítása.

Csaplár Vilmos: Emlékmű az élet...
Új Tükör, 1978. március 26 - 10. lap.

Méhes László

Az óbudai Lichy kastélyban
1977 decemberében rendezett
Méhes László kiállítást, ahol igaz
fotórealista festményei szerepel-
nek.

Csaplár Vilmos: Emlékmű az élet...
Új Tükör, 1978. március 26 - 10. lap.

Méhes László

Méhes László egyáltalán nem igyekszik eltüntetni a fénykép szerűség nyomait képein. A „Langyosvíz" példa erre.

Csaplár Vilmos: Emlékmű az élet...
Új Tükör, 1978. március 26-10. lap.

Mélus László

„Hétköznap", „Langyos víz", „Kartotik", „Építkezés"

c. képei említve. A kép keretét azonosítja a leképezett

fénykép kivágásával, többnyire szűke v. szűkés tónusokban

tartja az egész képet.

Beke László: Fotólátás az új magyar művészetben

Fotóművészet 1972/3

Kritikát és képek Bp. Corvina 1976.

395. old

Méhes László

Pauer Gyula, Szentjóby Tamás, Tót Endre, Attalai Gábor, Bak Imre, Erdély Miklós, Gáyor Tibor, Jovánovics György, Lakner László, Major János, Maurer Dóra művészeket sorolja fel Klaus Groh: "Actuelle Kunst in Osteuropa" c. -Kölnben megjelent- antológiájában, mely a kelet-európai szocialista országok uj, művészi kezdeményezéseiről tájékoztat.
Beke László, a párisi "Magyar Mühely"-ben közölt tanulmányában ismerteti a könyvet.
Timár György: "Manipulált hangyák" cimmel,-a lap május 4.-i számában- megjegyzéseket füz Beke László elemzéséhez, ami éles vitát váltott ki a két cikkiró között. A választ "Csak a hangyák?" cimmel, a lap juni. 8.-i száma közli.

Élet és Irodalom, Bp. 1974. juni. 8. XVIII. évf. 23. sz. 2. lap.

MÉHES László

91 2. 66,67
3. 68
7. 18
9. 10,11
10. 18

Új Művészet

Méhes László festőművész

"fotóreprodukció"

→ Lakner László fn

Művészet 1985/5/2-5. old

Hékes Lóránd, lestő

L: Gergely Lóránd

Ferkai András: Bp-i üzletpostáloh 40-45

Magyar

Építőművészet Bp. 1983 83/3

Méhes László, festő

Bpesten a két lapzárta közti időszakban rendezték meg Méhes és Vető festők kiállítását a Stúdió Galériaban.

Kiállítási kalendarium

Szocialista Művészetért, 1954. febr.

MÉHES László

NAGY I.: Hagyomány és megujulás.= Ars Hungarica, 1990.2.sz. 259.p.

nicht vom Handwerk, sondern vom Denken und der Artikulation her heran. Für sie ist das Bildwerk keine Abbildung des Gesehenen, der Gegenstand der Bildhauerei ist nicht ausschließlich die menschliche Figur und das Handwerk ist nicht identisch mit der Modellierung. Nach den vereinzelten und unterdrückten Versuchen der früheren Jahrzehnte (Barna Megyeri, János Maróthy) findet die nonfigurative Plastik durch die Tätigkeit dieser jungen Leute ihre Existenzberechtigung (Tibor Csiky, Sándor Csutoros, Gyula Gulyás). Mit ihnen erscheinen die Kinetik (István Haraszty) und auch die tief philosophische Objektkunst, deren Manifestationen Elemente der Pop-art und der Concept-art gleichermaßen aufweisen und sowohl zu den allgemeinen philosophischen Fragen des Seins als auch zum aktuellen ungarischen Dasein Bezug haben (György Jovánovics, Gyula Pauler). Die ungarische Bildhauerkunst trat am Ende des Jahrzehntes nicht nur aus ihrer Isoliertheit, sondern auch aus ihrem Provinzialismus heraus. Dies geschah im allerletzten Augenblick, als die „abstrakte Vorstellung" und die „sinnliche Wahrnehmung" noch in Einklang gebracht werden konnten und das Kunstwerk die objektivierte Form noch nicht aufgab. In den darauffolgenden anderthalb Jahrzehnten ist über eine Bildhauerkunst in gattunsmäßigem Sinne kaum zu sprechen.

Langyos víz és mágikus képek

Beszélgetés Méhes László festőművésszel

A 70-es években itthon is érezhetővé vált az amerikai művészek által kialakított hiperrealizmus hatása. E stílus eszközeit – lényegében amerikai kortársaival egy időben – nálunk *Méhes László* alkalmazta először sokszor idézett *Langyos víz* sorozatával. Méhes egyébként a 60-, 70-es évek magyar avantgárdjának tevékeny szereplője, alkotója volt, s noha már néhány éve Párizsban él és dolgozik, azért nem szakadt el a hazai képzőművészeti élettől sem: a Fészek Galériában 1982-ben rendezett *Lepel* című kiállításra hazaküldött egy képet, a Budapest Galériában nemrégiben látott *Mágikus képek* című át- és visszatekintő kollektív tárlaton pedig több munkájával is találkozhattunk.

– *Sokszor föltett, de mindannyiszor kikerülhetetlen kérdés az, ami az indulásra és indíttatásokra vonatkozik. Te például az a talán tipikusnak is nevezhető eset voltál, aki amióta csak az eszét tudja, festő akart lenni?*

– Az elhivatottság, a festészet iránti romantikus érzések már valóban korán bennem éltek. Úgy emlékszem, amikor vendégségbe mentünk szüleimmel, engem mindig csak a képek érdekeltek, azokat nézegettem a rokonoknál, ismerősöknél. Nem volt számomra kedvesebb gondolat, mint az, hogy valamikor én is hasonló képeket fogok festeni.

– *Akadt valaki a családban, akitől egyébként rád „származtak" a festői ambíciók?*

– Nem, nem volt, bár édesanyám és édesapám műkedvelői szinten foglalkoztak a rajzolással, festészettel.

– *Az 50-es évek végén kerültél be a Képző- és Iparművészeti Gimnáziumba. Utad tehát egyenes volt.*

– Ugyanúgy Viski Balázs-növendék voltam, mint előttem az avantgárdhoz tartozó művészek közül oly sokan, például Lakner László, Gyémánt László, Kóka Ferenc vagy Konkoly Gyula. Viski nagyon jó pedagógus volt, kitűnően megtanította a rajzolás technikáját. Nem tartom véletlennek, hogy annyi kitűnő művész került ki az ő osztályaiból.

– *Egyik, általad is említett tanítványa, Gyémánt László, mondta azt – a félreértések és a hamis legendagyártások elkerülése érdekében fogalmazva meg gondolatait –, hogy tisztázni kell a „tanítványságok" kérdését. Gyémánt, aki Hincz mesternél tanult, igazi tanárának éppen Viski Balást tartotta. Te hogyan látod, mi ad alapot Viski ilyen jellegű és bizonyos szempontból, azt hiszem, általad is alátámasztott értékelésére?*

– Megvan ennek a magyarázata. Már utaltam rá, hogy minek tudható be, hogy annyi Bernáth-tanítvány jött a Viski-tanulók közül. Bernáth ugyanis előszeretettel vette magához azokat, akik Viski Balás irányítása mellett végezték el a gimnáziumot. Számára ez garanciát jelentett, mert tudta, Viski jó alapokat adott mindenkinek, és mert kettejük szellemi-festői alapállása – bár ebbe nyilvánvalóan Bernáthé volt az erősebb pozíció – nagyon hasonlított.

– *Éppen nálad azonban elég furcsa szituációt teremtett ennek a „vonalnak" a követése. Az persze tudott dolog, hogy te is a Bernáth-tanítványok sorába tartozol, de ez mégsem volt olyan egyszerű eset.*

– Valóban. Viskinél végezve engem nem Bernáth-hoz vettek föl, nem az ő osztályába kerültem, noha én mindenképpen nála szerettem volna tanulni. Ezért aztán a főiskolán hamarosan kértem tőle egy időpontot, mert erről a problémáról akartam beszélni vele, mielőtt még véglegesen úgy alakul, hogy nem lehetek a növendéke. Bernáth az első próbálkozásom alkalmával elhárította a beszélgetésre irányuló kérésemet azzal, hogy nincsen ideje, de meghagyta, hogy egy hét múlva keressem meg. Amikor újra jelentkeztem nála és elmondtam, hogy szeretnék az ő osztályába átkerülni, rám nézett, majd annyit mondott, hogy ez már megtörtént, mert látta a rajzaimat és ezek alapján magához kért. Így lettem-lehettem Bernáth tanítványa.

és egész korai nagy pályaszakaszán oly felejthetetlen korszerűség jegyeként van meg a 20. századi ipar, a nagy technikai fölfedezések mindenféle ismérve, az emberiség nagy vállalkozásainak és veszélyeztetettségének megannyi jelzése, úgy Tandori a filmes, a magnós, a fotós és talán a mikroelektronikus készülékek tervezőjének gondolkodásmódjával ír verset. Kassák hőerőművével szemben mintha a félvezetők, a tranzisztoros berendezések elvét követné. Mondhatnám úgy is: Tandori afféle kamaramuzsikus a költészetben – ritkán szimfónikus, mint a korai Kassák. S ha történetesen „katedrálist" állít a verebeknek, azért az *verébkatedrális* lesz, a Teremtő vagy inkább a Teremtés dicséretére, ami lényegesen több, mint gyufaszálakból vagy pasziánszkártyákból felépített Notre Dame. S e költészetről való csevegés után megkérdezem: ha ennyi változás és korszerűsödés lehetséges a költészetben – pedig igen szerény kis szeletkéjét próbáltam megmutatni líratörténetünknek –, akkor lehet-e korszerűtlennek mondani a líra műfajt?

Nem vált azonban teljes egészében kamarajellegűvé költészetünk; ilyesmit állítani megint csak arra volna jó, hogy degradálják a lírát. Sok az átmenet, megújuló kísérletek történnek a küldetéses költészet folytatására; volna erről is mondanivalóm, de azt máshol már kifejtettem. Sokszor halljuk, hogy fölöslegessé vált a politizálás, a közéletiség, a társadalmi közlendő a költészetben, mert megvannak már a demokratikus fórumaink ahhoz, hogy bárki elmondja szabadon a véleményét, protestáljon és vétózzon kedvére. Újságíróink is demokratikus hangon, jó magyarossággal, szabatosan és világosan fejtik ki mondanivalójukat.

Igaz – a maga helyén. Mégis, a 70-es éveknek valamikor a közepe táján Illyés Gyula szükségesnek tartotta ezt üzenni egy szomszéd országbeli magyar írótársának: „Erre gondolj: a kép / a legcáfolhatatlanabb beszéd". Merthogy az ifjabb írótárs, ott, ahol él, nem beszélhet nyíltan, minden demokratikus jogával rendelkezőn; beszéljen hát képekben, metaforákban, a magyar anyanyelvi műveltségben részesültek egy húron pendülésével, mondhatni, szellemi cinkosságával. Anakronizmus ez? Már hogy volna, ha demokratikus újságírásunknak akkoriban esze ágában sem volt, hogy éljen demokratikus jogaival, és elmondja mindazt, amit itthon Illyés Gyula – úgyszólván egyedül – elmondott, versben és prózában, élőszóban és drámai allegóriákban.

Mondják, hogy a 70-es és a 80-as évek a líra válságkorszaka nálunk. Én inkább úgy látom, egy letarolt jegenyesor – két-három nemzedék költőinek ijesztő pusztulása. S az utánpótlás késik: a középnemzedék ritkásabban felnőtt fáinak árnyékában egészen fiatal surjánok ígérik, hogy lesz új, életerős, árnyatadó allé. A 70-es években kétségtelenül volt valami zavarodottság az utánpótlásban: a Nagy László-epigonoktól nem lehetett eléggé jól meghallani az igazi tehetségeket, s amikor ez az epigon-korszak hirtelen elcsöndesült, a groteszk öntött el mindent hirtelen; lírai utánpótlásunk nagy része évekig a fancsalira fintorodott költészetet eszményítette. Én a csöndesen magasra növekvő költészetekre szavazok: azokra, melyek – Csanádi Imrétől veszem kölcsön a szót – inkább vállalták a „kismesteri" állapotot, mint a mindenáron feltűnni akaró, váteszi és ellenváteszi magatartást. Mert ne feledjük el, hogy nemcsak álprófétáik vannak, hanem olyan ellenprófétáik is, akik a nem-igazival, az árnyéklétű álprófétasággal dacolnak; ezek éppolyan másodlagosak, mint a váteszkedők. Az igaziak – kis- és nagymesterek egyaránt – csupán illetékesek akarnak lenni abban, amiről szólnak. S a legújabb években föltűnt egy fiatal költőgárda, valóban fiatalokból, akik már nem viszonyítják magukat a másodlagoshoz, hanem önálló közlendőjük és közlésmódjuk van. Formaművészek és formabontók, filozófikusak és műveltek, okosan kérdezők és romantikusan nagyralátók, hagyományosak és szupermodernek egyaránt vannak közöttük. Szeretnek játszani, van humorérzékük, s nem vetik meg a valóságot, ha groteszkek, akkor azt is halálos komolyan veszik; jó úton vannak afelé, hogy a közösséghez is eljussanak. Tanultak azoktól a prózaíró tehetségektől, akiktől érdemes volt, és költőként meg is haladták őket annyiban, hogy tudják, miféle többlet kell a vershez, ami a prózában nincs meg, legföljebb mint kibontandó lehetőség. Ezek az ifjú költők hisznek a versben, és hisznek önmagukban – ezért nem utánoznak senkit és nem tagadnak senkit; egyszerűen teszik a dolgukat. Jó kortársi szemet kívánok meglátásukra – magunknak is.

A 80-as évek közepén túl vagyunk.

– Nyitva maradt azonban a kérdés: te miért akartál mindenképpen a tanítványa lenni? A Viski-oktatásból természetszerűleg adódott az, vagy más okok is közrejátszottak elhatározásodban?

– Egyrészt Viski arra készített elő minket, hogy Bernáth a legjobb mester, hozzá kell kerülnünk. Másrészt – ezzel összefüggésben – Viski már hivatkoz(hat)ott az időközben nevessé vált Bernáth-tanítványok sorára, Csernustól Laknerig, és ez ismét csak alátámasztotta, mennyire természetes sor és sors ez az „út". Így aztán föl sem merült az emberben, hogy más mesterhez is lehetne járni. Eltéphetetlen láncolatnak tűnt ez az összefüggésrendszer, ami így – utólag visszagondolva az akkori időkre, és értékelve a közép- és a főiskolán megélteket – rendjénvalónak is látszik. Bernáthnál a szabadságot élvezhettük, Viski pedig olyan pedagógus volt, aki kiválóan értett ahhoz, hogy megragadja a tehetségeit, ráncba szedje őket.

– Igazán jó volt mindezt végighallgatni annak a Méhes Lászlónak az „előadásában", aki – mint az avantgárd felé nyitó Bernáth-tanítványok – szintén „megtagadta" mestere festői ideáljait és egészen más irányban kereste művészi „boldogulását". A 60-as évekre persze nemcsak az volt a jellemző, amit az ember a főiskolán megtanult-megtanulhatott, hanem az is, amit nem. Hiszen akkortájt már forrásban volt a hazai képzőművészeti élet, érlelődtek azok a művészet irányzatok és művek, amelyek alaposan megváltoztatták a magyar képzőművészetet. Te mit tudtál ezekről az eseményekről, tárlatokról, az alkotók személyéről? Vagy rendes főiskolásként tanultál és fejlődtél?

– Hát, azt hiszem, nem voltam valami ideális tanítvány, bár Bernáth mester az első évtől kezdve a legkedvesebb növendékei között tartott számon. Voltak időszakok, amikor nem volt igazán felhőtlen a viszonyunk, mert érezte, bármit mond nekem, néma ellenállásomba ütközik. Mégis elismeréssel volt irányomban, és értékelte a makacsságomat is. Az az igazság, hogy Bernáth osztályában, mint köztudott, az érzékeny posztimpresszionista irányzat uralkodott. Én az elvárásoknak egy darabig igyekeztem messzemenően eleget tenni, de aztán mind jobban érdekelni kezdett az a festészet, amit Laknernél és Csernusnál láttam, illetve amit folyóiratokban fedeztem föl, mint az amerikai pop art alkotásait. Egyszóval: az aktuális dolgok rettenetesen izgattak. Olyannyira, hogy hosszú ideig lényegében két életet éltem. Egyfelől végeztem a főiskolai stúdiumokat – bár előfordult, hogy amíg a többiek szépen, a „kitűzött" stílus eszközeivel festették meg a beállított aktot, addig én nem éppen hagyományos módon festettem –, másfelől és az előbbivel párhuzamosan egy másik „főiskolát" is végeztem. Az új és érdekes információkat ezen a „szabadiskolán" nem volt olyan nehéz beszerezni, mert bármily nagynak tűnik Budapest, azért az ember a maga vidékein elég hamar és nagy biztonsággal képes tájékozódni. Itt jóval kisebbek voltak azok a körök, amelyek az (akkori) magamfajta gőgös kamasz megbecsülésére és igazi, komoly érdeklődésére számot tarthattak. Én pedig elég jól tájékozódtam, megvoltak a „háromszögelési pontjaim". Eljártam Csernus és Lakner műtermébe, beszélgettem a művészekkel, figyeltem, mit és hogyan csinálnak. Mindketten példaképnek, nagyságnak számítottak, nemcsak az én szememben, noha hivatalos elismertetésük akkor éppen nem volt „napirenden". Szóval náluk és másutt is igyekeztem minden általam elérhető információhoz hozzájutni, és a műtermekben megismert technikákat, stílusokat össze-vissza, kócosan kipróbáltam és kísérleteztem a képeken a különböző hatások elegyítésével.

– Miért „kötöttél ki" a szürnaturalizmus második nemzedékének tagjaként az éppen Csernus és Lakner nevével fémjelezhető irányzatnál, ahogyan az egyébiránt itt, Torcyban, műtermedben őrzött, jellegzetesnek is tekinthető Palánk című képet is tanúsíthatja?

– Nem horgonyoztam le e stílusnál, hisz mindössze néhány évig – a főiskolán és utána rövid ideig – dolgoztam szürnaturalistaként. Eközben persze én is alkalmaztam mindazokat a jellegzetes technikai fogásokat – csurgatás, kaparás, spachtlizás, zsilettezés stb. –, amelyeket mindenki más a szürnaturalista „iskolában". Viszont egyedül én voltam, aki a monopoltipia nevezetű eljárást, technikát használtam: radírgumiba nyomtam tárgyakat, és ezeket, vagyis negatívjukat vittem rá a képekre, ahogy az az általad említett Palánkon is megfigyelhető.

– Ezek szerint már a főiskolán is a szürnaturalista képeidet mutattad be Bernáth Aurélnak?

– Igen. És néha szinte cirkuszi jelleget öltött a kép megfestése, mint akció, mert – mint

mondottam – a kollégák döntő többsége azt végezte, amit előírtak, ezzel szemben én – a technikai kísérletezgetésekből következően – gyakran nem a festőállványon tartottam a vásznat, hanem letettem a földre és ott „dolgoztam meg". Nyilvánvalóan működött bennem is a különbözni, a mássá lenni akarás szelleme, ami részben a bennem levő kamaszgőgből eredt.

– *Ebből jött az is, hogy a főiskoláról alig kikerülve váltottál és hiperrealista képeket kezdtél festeni? Szokványosnak, talán unalmasnak is tűnhet a kérdésem, de úgy gondolom, valamiképpen az általad is következetesen képviselt (magyar) avantgárd lényegét érinti. Arról lenne szó, hogy te annak idején belső késztetésre, belső, átgondolt elhatározás eredményeképp törekedtél arra, hogy az akkor éppen hogy indulófélben levő fotórealizmus jegyében készítsél képeket, vagy éppen jól informáltságod vezetett el ide, vagyis a külső befolyások?*

– Logikus kérdés. A magam „ügyében" azt tudom elmondani, hogy a szürnaturalista periódust követően – amikor „bejött" a pop art, és én már festettem olyan képeket, amelyeken egymás mellett érződött a pop art és a szürnaturalista technika hatása, mivel a kettő bizonyos szempontból amúgy is közel állt egymáshoz – egyre inkább arra törekedtem, hogy tárgyszerűbben fessek és – részben a pop art nyomán is – a fotó által hagyjam magam befolyásolni. Érdekes módon a főiskola utolsó éveiben festett – mert ott és akkor nemcsak szürnaturalista műveket alkottam – képek némelyike, például feleségem színes ceruzával készült portréja, valamint egy, a főiskolai „realista átlagot" messze meghaladó, fotórealistának is tekinthető akt-rajzom, vagy a már a főiskola befejezése után, 1969-ben festett Hétköznapok révén egészen közel kerültem a hiperrealizmus világához. Végeredményben azt mondhatom, hogy amikor az amerikai hiperrealizmusról a szokott módon, művészeti szaklapokból értesültem, az feltétlenül megerősített törekvéseimben. És ez az irányzat számomra lehetőséget is teremtett arra, hogy a magyar festői tradíciók útjáról lelépjek, azoktól eltávolodjak.

– *És éljed az avantgárd művészek életét.*

– Ennek a művészi attitűdnek megfelelően az összes aktuális dologban benne voltam. Amikor csak érkeztek levelek, fölhívások, rögtön válaszoltam rájuk. Ha innen nézzük a tevékenységemet, akkor úgy látom, meglehetősen eklektikus művész voltam. De ez az eklektika, azt hiszem, jó értelemben értendő, hisz egyszerűen abból fakadt, hogy bizonyos irányzatokat, műtípusokat nekünk kellett itthon meghonosítanunk.

– *Kiknek?*

– Főként az Iparterv csoportra gondolok, amelynek természetesen én is tagja voltam, hiszen már főiskolás koromtól kezdve Laknerék társaságához tartoztam, Kemény György, Konkoly Gyula és mások, részben régi Viski-növendékek mellett. Az már csak a véletlenen múlott, hogy mint e csoport tagja – hiszen, hangsúlyozom, feltétlenül odatartozónak éreztem magam – nem állítottam ki az első Iparterven (a másodikon már igen). Akkor még nem ismertem a kiállítást szervező Sinkovits Pétert, aki a festőkből és más, hozzájuk tartozó értelmiségiekből álló szélesebb társaságnak volt a tagja, amely gyorsan és élénk figyelemmel követte, reagálta le, majd „honosította" a művészet új eredményeit, irányzatait. E társaságba tartozott két művésztársam, Szentjóby Tamás és Altorjai Gábor, az első magyar happening létrehozói, akik révén sok információval lettem gazdagabb.

– *A II. Iparterven mely műveddel szerepeltél?*

– A Hétköznappal. Azért csak ezzel az eggyel, mert a kiállításra beadott anyagot zsürizők – és ez az akkor uralkodó esztétikai- és értékszemlélet alapján, annak tükrében teljes mértékben érthető – abban állapodtak meg, hogy nem nyerte el tetszésüket az általam „eléjük tálalt" három tésztaszobrom. Pedig én nagyon szerettem volna, ha bekerülnek az Ipartervbe.

– *Azt hiszem, a kizsürizett tésztaművek közül én csak a rólad írt kis könyvben (füzetben) reprodukált és az Óbudai Galéria 101 tárgy kiállításán is szerepelt Lajost ismerem. Milyenek voltak a társai? Erotikusak, fölháborítók?*

– Azok is. Mindenekelőtt készítettem egy igazán eszeveszett darabot. Vettem az Ecserin – mert kizárólag ott lehetett kapni ilyen „műemléket" – egy idejétmúlt, talán a századelőn használt női fűzőt, amely igencsak méretes volt: termetes hölgy hordhatta. Aztán ezt a fűzőt kiöntöttem-kitöltöttem tésztával, amely kibuggyant belőle, átfurakodva a lyukakon, a

Méhes László 1976

1977

1977

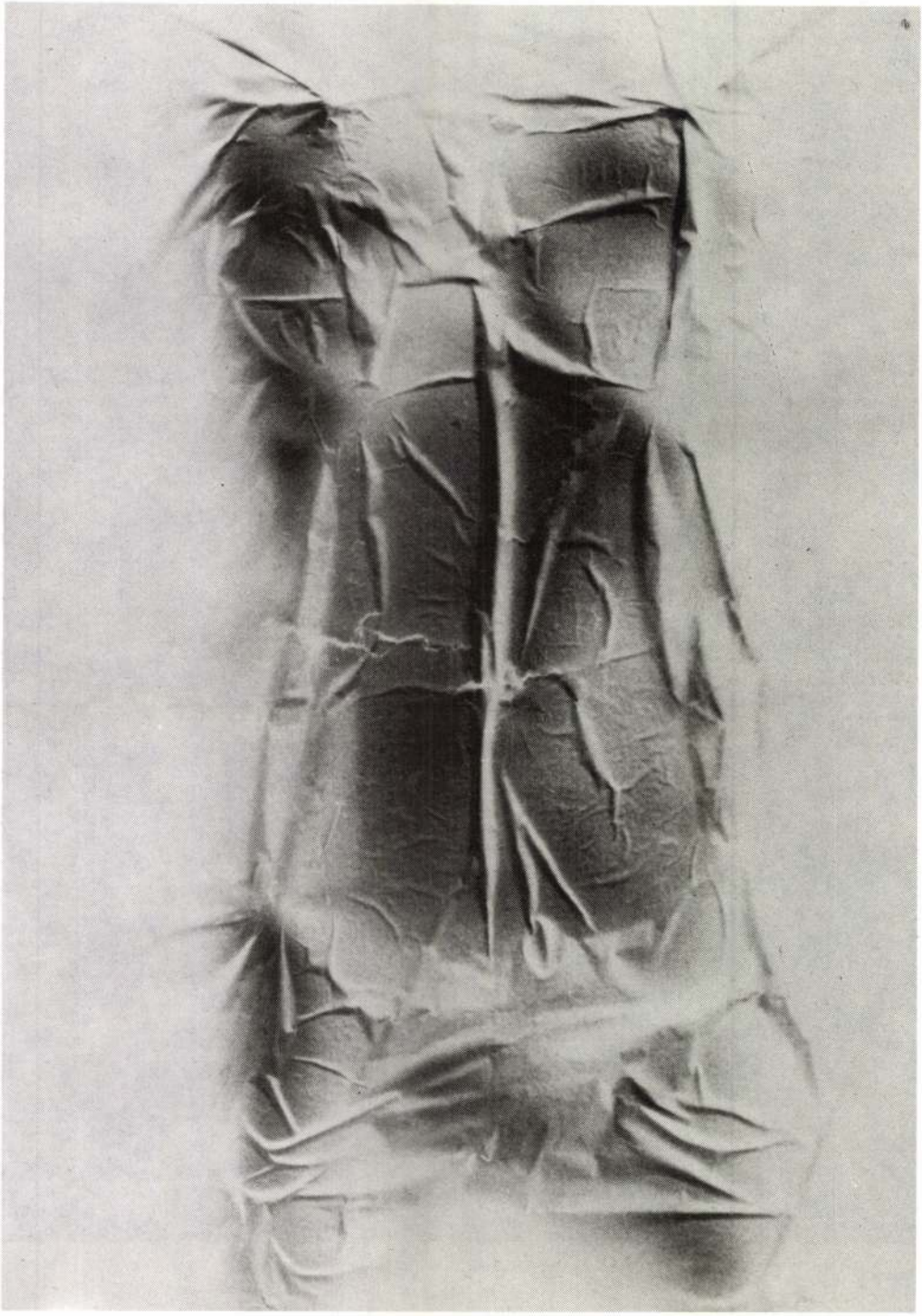

1977

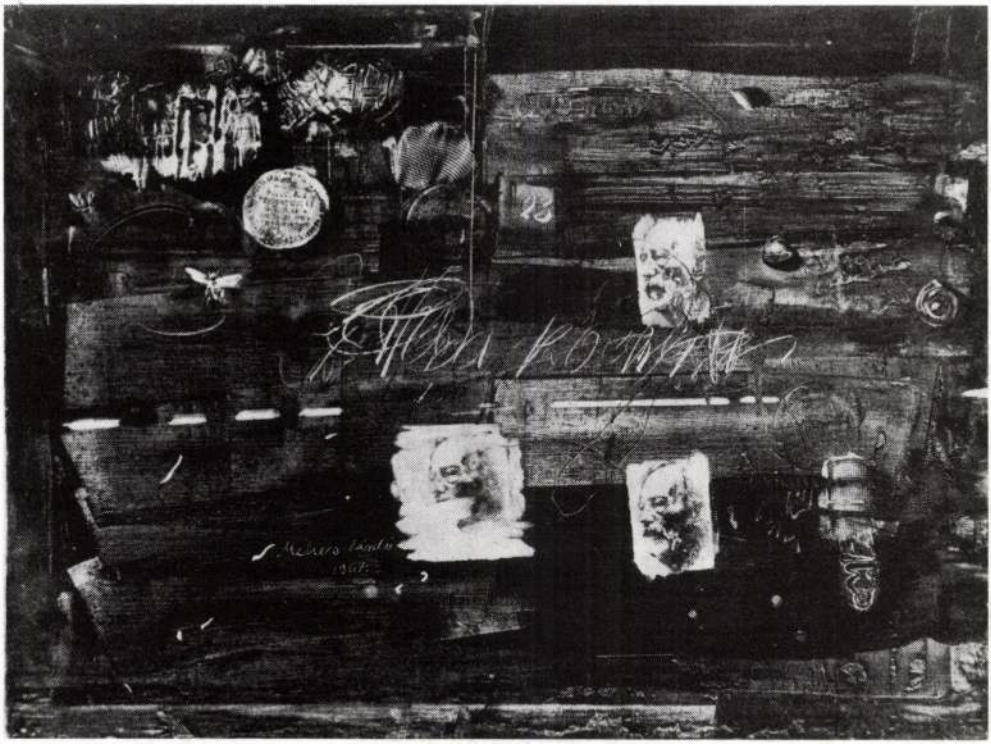

Palánk 1967

Langyos víz 1970

1974

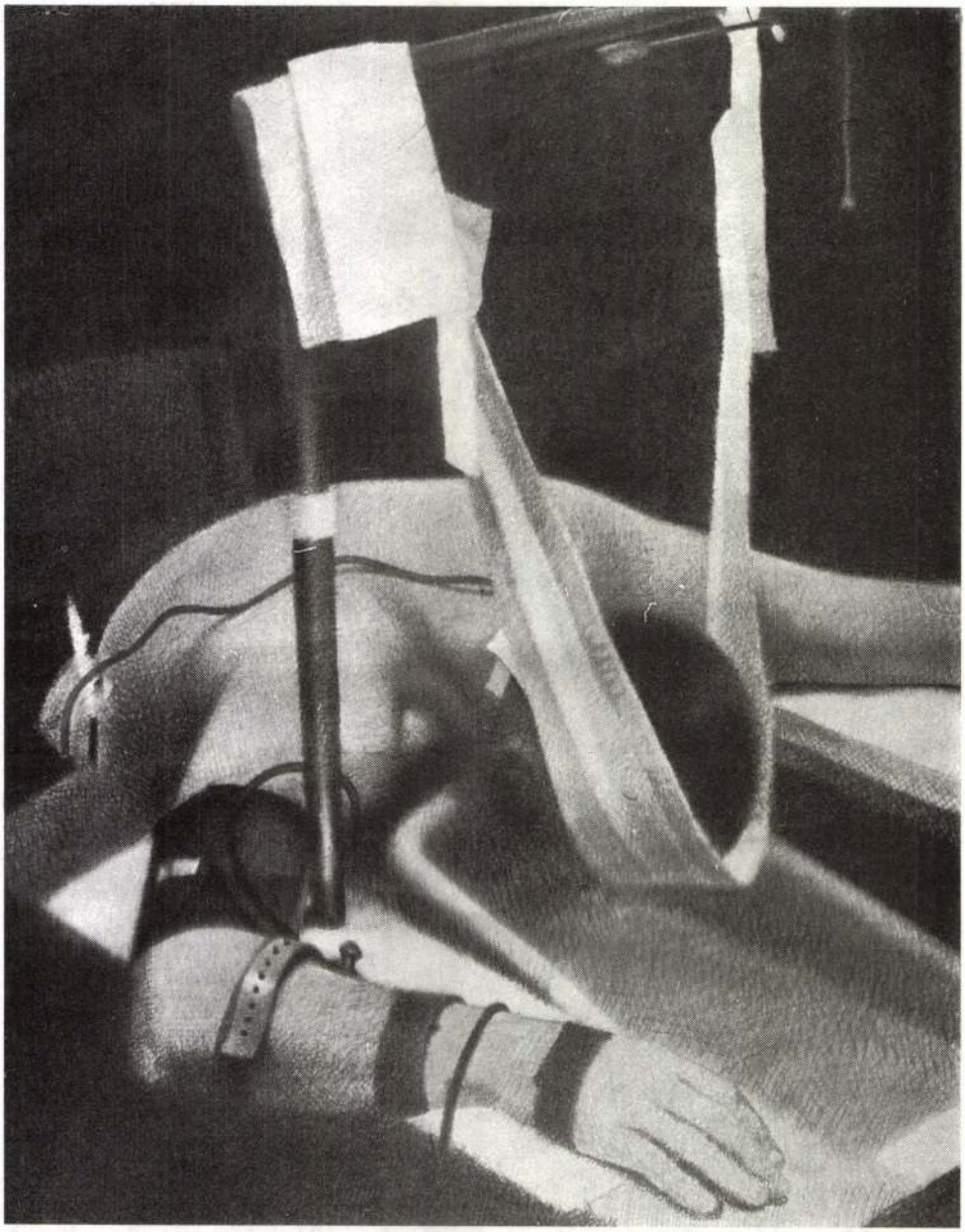

1974

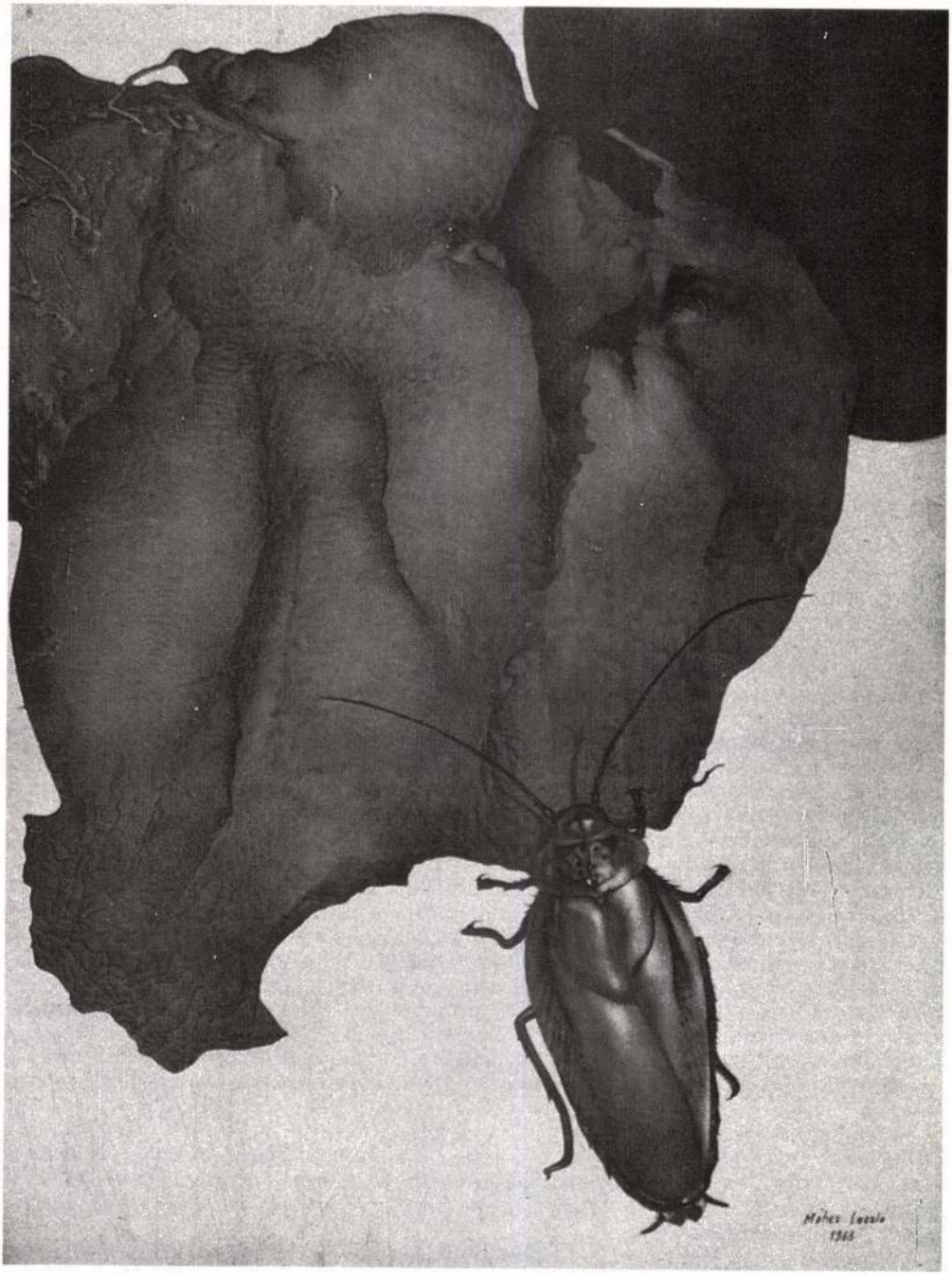

1968

réseken. Úgy gondolom, elképzelhető az a hatás, amit ez a munkám a zsürire gyakorolt. Aztán volt a Lajos és harmadikként a Reflektorként ismert tésztavariáció. Ez utóbbi nem volt más, mint egy állványon álló kis foncsorozott reflektor, amelynek lyukas közepéből kitekeredett és lefittyedt egy tésztanudli.

– Annyira jókedvűen „vezetted elő" ezt a rövid műleírást, hogy azt kell gondolnom, mosolyogva szabadultál-szabadulsz meg a múltadtól. Valóban ennyire túl lennél már ezeken a dolgaidon?

– A mosolygás nem jelenti egyben a feledést, a művek magam mögött hagyását – különösen, ha az alkotói magatartásra gondolok – sokkal inkább az elmesélés, az emlékezés, a fölidézés örömét, élvezetét mutathatja. Egyébként csak abban az értelemben „vagyok túl" a tésztaszobrokon, hogy most és jó ideje már nem csinálok ilyen plasztikákat.

– Az újrealizmusnak nevezett irányzat és azon belül is Niki Saint-Phalle szobrai nem befolyásoltak tésztaplasztikáid készítésénél?

– Nálam nem Saint-Phalle, hanem César hatása érvényesült, az ő néhány kifejezetten nonfiguratív „masszája" inspirált.

– Ezek szerint megint visszatértünk a folyóiratokhoz, az információk gyors földolgozásához. Nem gondolod, hogy épp ez a léten-nyomon jelentkező utólérési kényszer konzerválta a magyar avantgárd bizonyos fokú elkésettségét és másodlagosságát?

– A nyugati művészet felől nézve föltétlen létezik ez a jelenség, megfigyelhető a megkésettség, a fáziseltolódás, a másodlagosság. Ugyanakkor elvitathatatlan tény, hogy a magyar avantgárdnak megvolt és ma is megvan az önállósága, eredetisége. Sőt, mint köztudott, a magyar avantgárd sokszor alakító-alkotó módon tudott beleszólni a nyugati művészet fejlődésébe. Gondolok itt egyebek között Kassák működésére vagy Hantai Simonra. De figyelembe kell venni más tényezőket és szempontokat is, mielőtt végleg kimondjuk az elmarasztaló ítéletet. Tételezzük föl, hogy van valami olyan ötlet, technika vagy műalkotástípus, amely kifejezetten Magyarországon keletkezett, originálisan magyar termék. Ahhoz, hogy ezt a világ valóban avantgárd cselekedetnek ismerje el, föl kell karolni, mindenfelé foglalkozni kell vele; nemcsak otthon, a szülőföldjén. Mindaddig azonban, amíg ez a „fölkarolás" meg nem történik és be nem mutatják Nyugaton is az eredeti magyar – de ezzel rögvest nemzetközivé is váló – dolgot, az az avantgárd nyugati sznobizmusa és kétségtelen erőfölénye folytán nem lehet más, mint egy – jó esetben sikeresnek mutatkozó, de nyugati példa, idézni és hasonlítani való hiányában csak félig-meddig elfogadott – próbálkozás. Márpedig a nyugati beindulás nagyon nehézkes, mert a nyugati művészetnek pénzügyi és kulturális érdekek miatt is nagy ereje, hatalma és sok bejáratott útja, támogatott (vagy manipulált) lehetősége van arra, hogy azt és kizárólagosan csak azt tekintse, fogadja el újként, ami nyugaton az új (hangos, fölerősített) hangján képes megszólalni. A csöndesebb, távolibb hangok nem hallatszanak ide, és ezért nem is tudnak igazán beleavatkozni, egyéni színt vinni a „nagyzenekari hangzásba". Épp ezért úgy tűnik, mintha a világ vizuális nyelvezetének kialakítása, átformálása a nyugati vagy Nyugaton élő művészek számára lenne fönntartva. Azt hiszem, a nyugati avantgárd helyzeti előnyét nem lehet behozni.

– Ez a véleményed, meggyőződésed már itthon kialakult, vagy Párizsban nyerte el végleges formáját?

– Mindkét helyen ugyanúgy láttam ezt az ügyet.

– A kérdés ezek után önmagától adódik: tudva ezt a hátrányt, ismerve az általad is említett esztétikai gátakat, magyarországi működésed idején mégis kinek, miért és milyen célzattal dolgoztál, festettél? Mert azt mégsem hiszem, hogy egyszemélyes közönség – önmagad – számára készítetted a munkáidat.

– Bizonyos művészeti tendenciák előbb-utóbb világméretűvé váltak és eljutva Magyarországra kölcsönhatásba léptek a kultúra más szféráival, valamint a gazdasággal is. Ez a kelet-európai művészek számára teljesen evidens. Ennek megfelelően – ahogy már mondtam – az én feladatomul is az adódott, hogy a helyi viszonyok figyelembevételével, azokat szem előtt tartva transzformáljam, átalakítsam, „lefordítsam" a különféle művészeti stílusokat. A nyugati stílusok művészi nyelvezetét hagytam hatni magamra, de a rám, a ránk jellemzőt, az én személyiségemet és a mi helyzetünket, lehetőségeinket jellemző vonásokat igyekeztem ehhez hozzárakni, így egyedíteni és típusossá tenni, magyar talajra átemelni az irányzatokat.

E munkák és hajlandóság nélkül nem lett volna több a magyar avantgárd, mint a nyugati artok egyszerű utánzása, merő koppintás. Illusztrációként a Langyos víz sorozatomat említeném. E széria gondolatát, mondanivalóját a hazai életből, az aktualitásokból merítettem. Ha társadalomkritikai élének irányát figyeled, látnod kell, hogy festményeim nem is lehettek volna az amerikai hiperrealizmus képviselői, termékei, hisz azokon éppenséggel a hideg tükröző felületek, a stupid amerikai arcok és más, tipikus amerikai tárgyak, szimbólumok, ideálok láthatók kritikai megközelítésben. Nálam a kelet-európai életérzés ellentmondásossága fejeződött ki irónikus felhangokkal, kritikai megközelítésben. Tehát föl lehet fedezni a sajátosságokat.

– *Persze a cím, a Langyos víz is eléggé sokat mondó. Hogyan születtek meg ezek a képek?*

– Valaki küldött nekem egy gyógyfürdői üdvözlőlapot. Ebben megláttam, megtaláltam rögtön a festményt. Rájöttem, hogy az üdvözlet fotójában megleltem azt a témát, mondanivalót és formát, amit akkoriban keresgéltem, amire fogékony voltam. Tudtam azt is, hogy a „kifejtéshez" egyetlen fénykép nem elég, ezért hasonló típusú, jellegű fotókat rendeltem még egy vidéki fotografustól, aki évtizedek óta készítette százszámra a hasonló fölvételeket beutaltakról, üdülővendégekről. Így aztán óriási választékot kínált táblaképszerű fotókból. Természetesen nem egy az egyben festettem meg a képeket a fotók után, hanem belevittem saját elgondolásaimat, ötleteimet a művekbe, a komponálással élesebbé tettem a fotókban rejtve maradó kritikát. A fotókért egyébként leutaztam a helyszínre, Hajdúszoboszlóra. Igazán sajnálom, hogy rólam nem készült olyan fénykép, amelyen azt lehetne látni, amint ülök a langyos vízben, tagjaimat áztatva. Az pedig – noha gondoltam rá – szintén elmaradt, hogy belemontírozzam magam az egyik festményembe. Viszont készült rólam egy fotó, amelyen az egyik Langyos víz-képet tartom magam előtt. Furcsa ellentét látható e felvételen: egy indiai guru kinézetű, hosszú hajú és hatalmas szakállú, iszonyúan sovány figura tart egy képet, amin vaskos, korpulens alakok látszanak. Persze a megjelenésemben, a hippiszerűségben – az elsők között hordtam hosszú hajat itthon – kifejeződött egyfajta művészmagatartás.

– *Te mindenben szerettél első lenni?*

– Hát persze. De főként dacos és ellenszegülő voltam. Mindent, amit ezzel az alapállással és ebből az alapállásból el lehetett „érni", elértem: kizsürizték képeimet, nem engedtek kiállítani.

– *Ha követem logikádat, akkor ez szervesen hozzátartozott az avantgárd általad képviselt magatartásmódjához. Akkor volt jó, igazán hatásos a magatartásod, ha a hivatal reakcióit, a tiltásokat, az elutasításokat váltotta ki?*

– Nézd, az elején nem gondoltam volna, hogy annyira egyértelműen kizsüriznek majd kiállításokról. Aztán minél többször került erre sor, annál dacosabbá váltam.

– *Működött a kamaszgőg?*

– Nemcsak ilyenkor, mert úgy hiszem, életem végéig tart bennem ez az érzés.

– *Más oldalról tehát úgy is megfogalmazható a dolog, hogy a negatív döntések hozzáállásod erejét, kitartásodat növelték. Doppingolt ez a kudarc?*

– Utólag átgondolva a történteket, úgy látom, hogy ha már a 60-as évek elején-közepén zöld lámpát kapok, megkezdhettem volna festői pályafutásom „építését", és az gyengítette volna elhatározásaim keménységét. Az ellenkezések, az ellenérzések viszont – noha rettenetesen fájt a visszautasítás, a kizsürizés, szenvedtem is tőlük eleget – feszültséget adtak a mozgásomnak, föltöltöttek energiával.

– *Amely aztán elvezetett egészen Párizsig?*

– Van benne valami. A Langyos víz egy darabját 1972-ben a Csepel Galériában kiállítottam, de a sorozat először a párizsi Modern Művészeti Múzeumban volt látható egy évvel később. E tárlatig Párizsban még festettem néhány Langyos vizet. A sikerem nyomán és a galériák érdeklődése kapcsán számomra az volt a generális kérdés, az eldöntendő, megoldásra váró probléma, hogy lehet-e még egyáltalán ezt a sorozatot tovább festeni, folytatni úgy, hogy az ember kint él Párizsban, míg a kritikai hang, a magyarországi viszonyok bírálata csak otthon lehet érdekes. Ha pedig otthon csinálom tovább a Langyos vizeket vagy a hozzá hasonló képeket, akkor legföljebb „import áru" lehetek, kuriozitás a Keletről. Ez – a művészi lét ellentmondásossága kapcsán – megint fölvetette, méghozzá nagyon elevenbe

vágóan azokat a gondokat, amelyeket a kelet-európai avantgárd esetleges elismertetése, legitimálása kapcsán érintettem.

– *Párizsban kiállításod látogatói és kritikusai egyáltalán megérezték-e a Langyos víz-képek magyarságát, fölfigyeltek-e ilyen irányú vonatkozásaira, vagy azt a technikai perfekciót méltányolták a „messziről jött idegen" műveiben, amely a hiperrealista iskola egy tagjától elvárható volt?*

– Az a véleményem, hogy a nézők és a képzőművészeti szakemberek is jól „ráhangolódtak" a festmények mondanivalójának kritikai hangjára. Hozzátartozik a fogadtatás kérdéséhez az is, hogy – és ez igaz a Párizsban festett kompozíciókra is – a képek ugyan leazonosítható módon magukon hordozták annak a vidéknek a lenyomatát (a kelet-európaiság szépségét-hiányait), ahonnan „mintáik", élethelyzeteik vétettek, de ugyanakkor abból az atmoszférából kiszakítva is, más értelmezési környezetbe kerülve az általános érvényű tartalmuk előjött. Új értelmezési rétegeket kínáltak a képek a specifikusan kelet-európai problémák megértésén-megértetésén túl. És én ennek nagyon örültem.

– *Eddig úgy beszéltünk Párizsba kerülésedről, mint egy olyan tényről, amire nem is nagyon illik szót veszteget ni. Közben tudnunk kell azt, hogy mind a szürnaturalista csoportból (Csernusra és Szabó Ákosra gondolok), mind az Ipartervesek közül (Konkoly Gyulára célzok) többen éltek már itt. Ez a kapcsolat is szerepet játszott abban, hogy a 70-es évek elején-közepén másfél évig Párizsba tetted át a „székhelyed"?*

– Nem, ilyen elgondolások nem vezettek. Tulajdonképpen véletlenül kerültem ki a francia fővárosba. Édesapám hivatalos kiküldetésben, mint geológus dolgozott Nigériában. Neki módjában állt, hogy meghívjon hosszabb időre is magához. Úgy terveztük, hogy Párizson keresztül megyek majd hozzá, de aztán Párizsban ragadtam. Apám támogatott, pénzt küldött nekem. De mivel a megélhetéshez ez nem volt elég, ezért galériáknak dolgoztam. Mindenesetre ez a „tanulmányutam" a legteljesebb mértékben hivatalos, engedélyezett keretek között zajlott le. A kintlétem alatt technikailag nagyon sokat tanultam. Aztán a tapasztalatok és az élmények mellett a festéshez szükséges eszközöket is hazahoztam magammal. Nekem volt Magyarországon először olyan komoly kompresszorom, retuspisztolyom és ezekhez kapcsolható más felszerelésem, amely a professzionális munka lehetőségét megteremthette.

– *A technika rabja lettél?*

– Nem hinném. Normális esetben a festői gondolat és annak képi megvalósítása, kivitelezése együtt jár. Az én esetemben – a hiperrealista képeknél, majd a hazajövetelem után kezdett testnyomat-szériánál – a technikai tökéletességre való törekvés elengedhetetlen kellékké, alappá vált.

– *A testnyomataid kapcsán óhatatlanul is fölmerül a francia Yves Klein hatása.*

– Már korábban, folyóiratokból ismertem Klein műveit, Párizsban láttam is néhányat belőlük. Nyilván hatást is gyakoroltak rám. De nem itt kell keresned a „megoldást". Az történt, hogy a hiperrealizmus egyre kevésbé érdekelt abban az időben. Többek között azért, mert hamar elfogadottá vált és ezáltal számomra ugyanazt a kommersz árut testesítette meg, amelynek „termelése" ellen magam is fölléptem. Amíg a fotórealista képeknek töltése, értelme volt, addig én is szívesen festettem ilyen jellegű műveket. De egyszerűen nem tudtam elképzelni, hogy azok a festmények, amelyeket én részben provokatív célzattal és szándékkal festettem, már olyan kívánt árucikkekké váljanak, amelyeket az igényeknek megfelelően szériában „gyártok". A testnyomatok ezzel szemben új szemléletből, azt is mondhatnám: festészetfilozófiából keletkeztek. A fő szempontom – és ez az előbb vázoltak fényében érthető – az volt, hogy igyekeztem elszakadni-elfordulni a hiperrealizmustól, a fotók direkt fölhasználásától, és egy közvetlenebb festő-modell viszonyt teremtve – amelyben azért, ha megváltozott módon is, de a fényképnek továbbra is jutott szerep – érjek el festői hatásokat (néhol a klasszikus ideált is megközelítve, mint a testnyomatokban; noha tudtam, hogy teljesen ismeretlen területeken járok, kutatok). Körbejártam az általam meditációs objektumként is szemlélt, használt tradicionális rajz- és festőeszközök körét, földerítettem lehetséges viszonylataikat, és ezeket próbáltam megjeleníteni a vásznakon. A korábbi hiperrealista időszakomhoz képest elmélyültséget, termékeny csöndet hozott ez a korszak.

– *Testnyomataid technikája a magyar avantgárdban jártasokat emlékezteti Pauer Gyulá-*

nak még a 60-as évek végén kialakított és máig is előszeretettel alkalmazott, manifesztumokban is rögzített eljárásához, a pszeudóhoz. Hogyan futhatott kettőtöknél ugyanaz a gondolatmenet végig?

– Azt hiszem, fontosak a különbségek. Pauer szobrokat csinált, és nála a pszeudó alkalmazása gesztuális volt és a koncept művészet filozófiájának jegyében fogant, nálam ellenben a festői attitűd volt a lényeg. Maga a technika olyan gondolatkiváltó effektusként fogható föl, amely által belőlem – az előbb említett meditációs objektumok tanulmányozása kapcsán is – festői variációk „hívódtak elő". Sok képet festettem. Volt köztük, amely plasztikai hatásokat keltett, reliefként volt értelmezhető, de nem az önleképezés, hanem az ábrázolás szintjén. Úgy érzem, 1973–74 táján olyan festészeti világot alakítottam ki, amely nem hasonlított senki máséra.

– A testnyomatokhoz meztelen női modelleket használtál. Ez a „technika" a kép később keletkező és önálló valóságán túl nem keltette föl a rafináltan izgalmas, esztétizáló műveid iránt az avantgárdot ilyen nívón érteni vélő és szeretni tudó sznobok figyelmét?

– Lehetséges, hogy volt ilyen irányú „vonzódás" is, de ez számomra mellékes körülmény. A festők egyébként mindig festettek modell után.

– De nem ilyen élvezetes módon, ennyire közvetlenül használva a testet, mint te, hanem némiképp elidegenítve. De nem is ez a fontos, hanem inkább az, hogy – most már következetesen korszakolva működésedet – meddig tartott ez a periódusod?

– Szigorúan véve 1979–80-ig. Aztán mást kezdtem el csinálni, bár egy-két oldottabb, gesztusokkal „szabdalt" testnyomat-képem még később is készült, mintegy átmenetet teremtve az újabb időszak terméséhez. Azért kényszerültem a váltásra, mert az a posztavantgárd (posztmodern) szituáció, amely itt, Nyugaton kialakult a 80-as években, számomra nem volt szimpatikus és vonzó, mert szeretek olyan dolgokkal foglalkozni, amelyekről azt gondolhatom, hogy nem a „kitaposott úton" járva jöttek létre. A különféle technikák variációi is ezt az utat jelzik, jelölik ki újra meg újra. Engem – más szempontból – épp az izgatott, hogy annyi varáció és ismétlés után, amely szerintem a 20. századi avantgárdot jellemzi és ami miatt ez az avantgárd kezd megmerevedni, akadémikussá válni, mi lehet a megújhodás, a fölfrissülés útja. Az biztos nem, hogy szüntelenül kergetjük az újdonságot. A bátorság ma abban áll, hogy az ember le mer térni erről a „kitaposott útról", s más haladási irányt választ: a múlt hagyományaihoz fordul, megtermékenyíti a tradíciókat.

– Ez tipikusan 80-as évekbeli gondolkodásmód.

– Ha az, annál jobb.

– Lehet még avantgárd művész így valaki?

– Szerintem az az avantgárd művész, aki nincs megfélemlítve az újdonságok, az artok által, hanem mer kezdeményezni.

Gyárfás Péter

Tandori Dezső

...Pilinszky... Ottlik...

Gyakorta járok ott ma is a Horváth-kert újságosbódés sarkánál – Ottlik a „kert" mellett lakik –, vagy a Vérmező felé megyek, amerre a Krisztina körút, néhány még élő gesztenyefája árnyékával s hátraugró házakkal, kiszélesedik – Pilinszky több éve halott –, és visszahozhatatlanul eszembe jut: itt vásároltam... ebben a kapualjban, belopózva, a lépcsőn ülve, olvastam... A visszahozhatatlanság és az ész-emlék azért valami villódzással van együtt ma is, ami a pontos helyszínességet kellőképp átalakítja. Visszagondolok az *Iskola*... vásárláshelyére; a *Harmadnapon* „olvasótermére": és „vagyok legalább valahol". De ugyanígy: az a februári teli-tavasz, a nagyfényű Kossuth Lajos utcán – akkor –, s a *Hajnali háztetők*, egyetemistán egyik első könyvvételem. Pilinszky, Ottlik – de a név lehetne Mészöly, Mándy, Nemes Nagy Ágnes, Jékely is –: hogyan tudnék én róluk írni másképp, mint hogy napszakok, városterek említődnek bennem, és azt akkor hozzá kell mondani. Majd elmúlik ez is, és a nevetségesség érzetének hiánya csak „erkölcsit, esztétikait" etc. mond, hogy... urambocsá'! Francoise Sagant idézzem, nem is oly rosszat tőle, evvel.

Nem olvastam én akkoriban Sagant; hanem akiket ő: Camus-t, Kafkát... meg őket, irodalmunk egyik – ha nem „a" – legnagyobb ismeretáttörésének idején, tegyük hozzá még Weörest, némiképp Kálnokyt, őket olvastam, a fentebb soroltakat. S ilyesmi alaptapasztalatokat szereztem – *nekem* ma is megmaradt az érvénye, ma is „kellő" –, mint a Graham Greene által idézett nagyszerű Clough költő formahűtlenül-tartalomhíven fordított versrészlete, egy könyv mottója volt: „Nem szeretem, ha megindítanak: az akarat izgalomba jön; s a tett / Nagyon veszedelmes dolog; remegek valami mesterkéltért, / A szív sérelméért s valami törvénytelen processzusért; / Hajlunk ilyesmire a mi szörnyű kötelesség-fogalmainkkal". A hexametertől eltekintve – ahogy a fordító is ezt tette –: mintha ma írták volna. A „ma": 30 évet fog át; erre a könyvre meg a *Tilalmas kert*re másfél heti „anyai ebédpénzem" ment el, tízessel számolva az öt tannapot. Meg hát közeli idők voltak ezek a Fordítás első nagy élményeihez, amikor oly szétválaszthatatlan volt, Nemes Nagy Ágnes köteteiben – tanáromében –, hogy „át Anglián, szokatlan vonalon... – Jé, Coventry! – így szóltam. – Itt születtem", és hogy „semmi s minden bárhol történhetik", vagy a másik angol költő*ről*, nem „-től": „egyedül, egyedül, a kezek szétterülnek, / nem tart tovább már, ami tart, / a szív alatt a föld remegve, rángva lüktet, / és omlik, mint a gyönge part...", s ahogy két könyvet is előemelek a polcáról, át kell hajolnom egy kalitka felett, melyben a Madár – „ül a vállamon", Nemes Nagy Ágnestől e sorrész megint – ül, fészkén, holnap lesz tíz éves, és ma volt az, hogy majdnem belepusztult egy merőben értelmetlen tojásába, szédelegve, imbolyogva járt, megitattuk, le ne zuhanjon, visszacsatoltuk a fészekre, ott liheg, s jövendőnk: „akárcsak a gyász, / amely már régen megesett...", tanárom verse megint, s hogy a vállamon élő madár nélkül alighanem el fogok dőlni, csak már ezek annyira nem nagy idők, hogy mégse fogok, nyilván élek tovább.

Hanem azok nagy idők voltak, hogy ezt a kifejezést – a nevetséges iránti érzékkel – használjam, s hogy megint Sagant idézzem, Róluk itt: „...hogy az irodalom minden", erre jött rá Sagan Rimbaud olvastán, s: „Hogy egymagában minden, még akkor is, ha az üzleti életbe vagy más művészetekbe belefeledkezők még nem tudják, azért én tudom. Az irodalom minden, a legjobb, a legrosszabb, a fatális, és nem lehet mást tenni, ha egyszer az emberben ez tudatosodik, mint eggyé válni vele és a szavakkal, amelyek neki a szolgái, nekünk a mestereink." Szegény Sagan nem tudja, mibe szól bele evvel; de amiben, ismétlem a nevetségesség iránti érzékét, oly nagyon igaza van, ez: amerre továbbnyit a dolog: hogy a szavakon, a neveken, a könyveken „túl" ez a valódi ottlét, egy a van-hova-tartozás élménye egy életre megalapozódhat, s az ilyen ember élmény- és viszonyításvilága is más, s ezért nem utazott

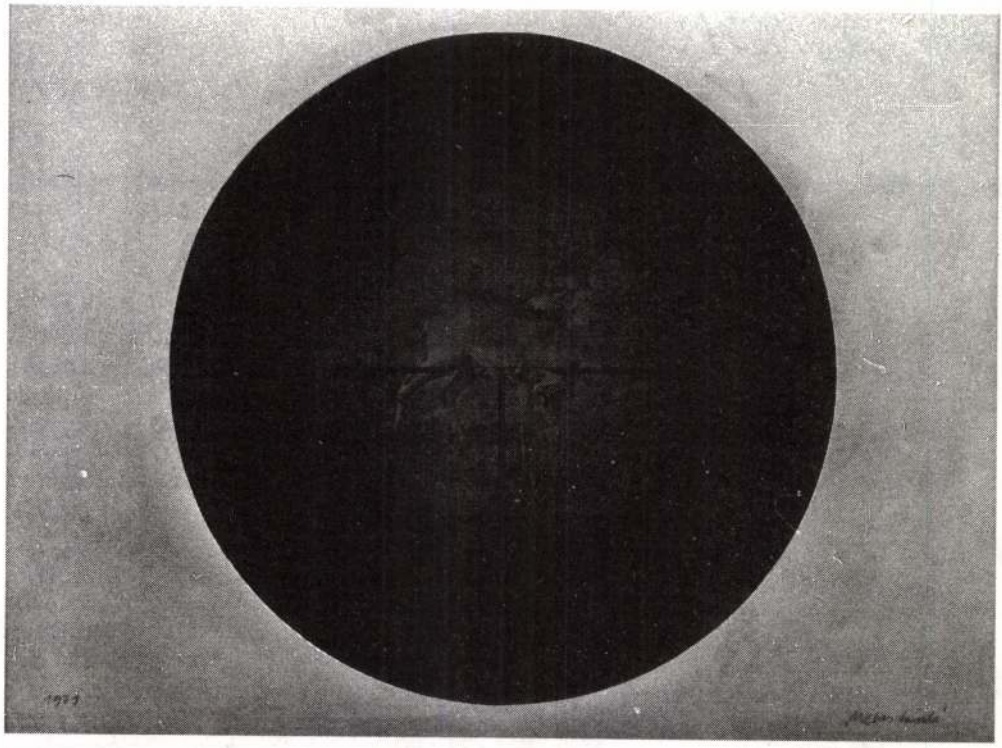

2

Langyos víz és mágikus képek (98. o.)

Mozgó Világ 87/október **tizenharmadik évfolyam**

Főszerkesztő: P. Szűcs Julianna. A szerkesztőség címe: 1051. Münnich F. u. 26. Telefon: 114-430, 114-418. Felelős kiadó: Siklósi Norbert, a Pallas Lap- és Könyvkiadó Vállalat vezérigazgatója. A kiadó címe: Budapest, VII., Lenin krt. 9–11. Terjeszti a Magyar Posta. Előfizethető bármely hírlapkézbesítő postahivatalnál, a Posta hírlapüzleteiben és a Hírlapelőfizetési és Lapellátási Irodánál (HELIR 1900 Budapest, V., József nádor tér 1.) közvetlenül vagy postautalványon, valamint átutalással a HELIR 215–96162 pénzforgalmi jelzőszámlára. Előfizetési díj: ½ évre 108,– Ft, 1 évre 216,– Ft. Indexszám: 25604. Petőfi Nyomda, Kecskemét (87/70022). Felelős vezető: Birkás Béla vezérigazgató. Szedte a Nyomdaipari Fényszedő Üzem (878024/09) HU ISSN 0324–4601

Kéziratot, grafikát, rajzot nem őrzünk meg és nem küldünk vissza! **Szerkesztőségi fogadóórák: szerdán 2-től 4-ig**

Mozgó Világ 1987/10

IRODALOM
MŰVÉSZET
TÁRSADALOM

	3	Hagyomány és intézmény *A politikai szocializációról Boros Lászlóval beszélget Fazekas Erzsébet*
Szentkuthy Miklós	12	A kereszt jelét hiába ne vegyed! *Regényrészlet* Illusztrációk *Szemethy Imre*
Berkes Erzsébet	31	„pelyhek felmarkolt gyöngysorában" *A versek elé*
Adonyi Nagy Mária	31	Szülői ház, Harminc, Európa elrablása *Versek*
Balla Zsófia	33	A látogatás *Vers*
Kenéz Ferenc	34	Házszáma a versnek *Vers*
Király László	35	Visszapillantó tükör (Faustus-10.), Az idő, Nyár *Versek*
Lászlóffy Aladár	38	Papír tenyérnyi képernyője, Posta, Arányok, Flamand festők *Versek*
Markó Béla	40	Alkalmi vers az iskoláról *Vers*
Martos Gábor	41	Magyar eső – japán eső *Összhasonlító képverselemzés-kísérlet*
Czére Béla	45	Vacsora a Skála Metróban *Novella*
Tábori Zoltán	53	Iszapnap *Novella*
Mészáros Tibor	58	Pocsék történet *Képzelt riport egy magyar válás szereplőivel*
Juhász Zsuzsanna	66	Júlia *Novella*
Karsai Sándor	70	Hippocrates ára *Novella*
	73	„Szalaiban a pedagógia Erósza munkált..." *Perjés Gézával beszélget Tóth Pál Péter*

Műhelysarok

François Molnár	88	Kedves Hernádi kollega! *Nyílt levél*
Alföldy Jenő	92	Jegenyesor *Esszé a költészetről*
Gyárfás Péter	98	Langyos víz és mágikus képek *Beszélgetés Méhes László festőművésszel*
Tandori Dezső	114	...Pilinszky...Ottlik...*Esszé*

Műközelben

Vekerdi László	121	Csoóri Sándor: Készülődés a számadásra
Siposhegyi Péter	126	Itt lenn a porban *Temesi Ferenc: Por*

MÉHES LÁSZLÓ: TORZÓ

MOZGÓ VILÁG 1502 BUDAPEST PF 205

MÉHES LÁSZLÓ: SZENTENDREI HÁZTETŐK

MOZGÓ VILÁG 1502 BUDAPEST PF 205

MÉHES LÁSZLÓ: 1973

MOZGÓ VILÁG 1502 BUDAPEST PF. 205

MÉHES LÁSZLÓ: LANGYOS VÍZ 1970

MOZGÓ VILÁG 1502 BUDAPEST PF. 205

MÉHES LÁSZLÓ

Tisztelettel meghívom Önt az XO Galériába 1999. október 28-án, csütörtökön 18 órától 20 óráig

MÉHES LÁSZLÓ
kiállításának megnyitójára.

A kiállítás 1999. november 27-ig tart nyitva, keddtől szombatig 11 és 18 óra között.

A kiállítással azonos időben a Spiritusz Galériában válogatás látható a galériákhoz tartozó művészek munkáiból.

XO GALÉRIA

XO Galéria 1012 Budapest, Várfok u. 11.
Tel.: (361) 214 0373

J'ai l'honneur de vous inviter à la Galerie XO le jeudi 28 octobre de 18h à 20h au vernissage de l'exposition de

LÁSZLÓ MÉHES

L'exposition est ouverte jusqu'au 27 novembre, du mardi au samedi de 11h à 18h.

Parallélement aux expositions, une sélection d'œuvres des artistes des galeries Várfok et XO est exposée à la Galerie Spiritusz.

Szalóky Károly

Spiritusz Galéria 1012 Budapest, Várfok u. 14. „A" lph. fszt. 3.
e-mail : szalokyk@mail.matav.hu

TÁMOGATÓK / Avec le concours de: Állami Nyomda Rt., Institut Hongrois de Paris, Műcsarnok, Budapest Bortársaság

MÈHES László

Technika: tollrajz, fekete filc
Műtárgy címe és tárgya: Borítás, célinformációval
Művész neve és kora: Csáji Attila, 32 éves
Érték: erősen ingadozó
Állapot: enyhén megviselt

Leírás:

Klasszikus arányú (aranymetszés) kettős téglalap. Hátul, fenn, háromszög alakban nyitott, lenn ellentétes irányú ismételt háromszög forma – zártan. A vizuális egység *enyhén térbeli* jelenség, mely az anyag sérülési veszélye nélkül egy darabig fokozható. Függőleges irányú hajtás középen, az objektum egyéb részein nehezen képletezhető gyűrődések és ráncok. Maga az *alapanyag választottan triviális.* Mindez abból következik, hogy: jelenleg az ipari termelés hulladékanyagaiból konstruálok festett assemblageokat. Speciális anyagokat válogatok ki, azokat használom fel csupán, melyek *tárgyak burkolására készültek, s eleve funkcionális hulladékok*, így ezek a formák a *mindennapok primér banalitásai* (hullámpapír, préselt tojástartó, rongyok és konzervdoboz tetők stb.). Tulajdonképpen az a felfedezés kényszerített a „mindenképpen elkoptatott anyagok" felhasználására, hogy ezek elemi erejű vizuális intenzitások hordozói, csupán megláttatásukra a viszonylatteremtés, valamint a szempont megváltoztatása szükséges. Ezek az anyaglenyomatok – számomra a materiális lét plasztikai értékű árnyképei – tulajdonképpen formailag is paralelizálhatók előző képeim jelrendszerével.

A jelen esetben például a kalligrafikus elemek horizontális és vertikális irányultsága korrespondeál ÜZENET című sorozatommal. És még egy apróság: a tartalma is üzenet.

A fentiekben vázolt prekoncepció késztetett arra, hogy a felhívásra legújabb művemként *a kartoték árnyképét, potenciális hulladékát:* a PAUER GYULÁNAK CÍMZETT BORÍTÉKOT küldjem a gyűjteménybe.

(Csáji Attila: Konceptuális grafikák című kiadvány nyomán,
1976, megjelent 200 /számozott/ példányban)

9.

Beke László bevezető szövege a Progresszív törekvésű (fiatal) festők és szobrászok című kiállításhoz készült ismertető füzetben

Milyen művekkel jelentkeznek a magukat progresszív törekvésűnek valló művészek? – (Jellemzés egyetlen asszociatív fogalmakkal és annak valamivel bővebb kifejtésével)

Ezüst

a fémszín központi szerepet tölt be *Csáji* Attila új festői periódusában; sejteni lehet, hogy szimbolikus utalások hordozója. Hol vidám, tarka színekkel körülvéve, hol sötét mélységek fölött hálóként feszülve. A színek hatását felerősíti a faktúra – az így születő formák *organikusan* bonyolódnak egymásba.

Kobaktök

Csutoros Sándor plasztikái csuklós ízületekkel, tehát *szervesen* egymáshoz kötődő forgástestek – szabálytalan csavarodással egymásra következő kihasadások és elszürkülések. A fa belesimul a körülvevő térbe, és akadály nélkül lebeg, – ha pedig kontaktusban van a talajjal, formarészletei védekezőn fordulnak egymás felé.

Hot

az egymásból következő tételek megőrzik hangulati függetlenségüket a zenében, mert nem egyszerre halljuk őket. Így váltja egymást téri irányváltoztatással hét tabló, nem kell egyszerre látnunk brutális robbanást és lilába hajló álomvilágot a *szürrealizmus* hagyományaiból kiinduló *Gyémánt* László kompozícióján.

Csigakövület

Méhes László finom koloritú, kisméretű formái burjánzó kagyló- és csiga-struktúrákká dermednek, ám létrejöttük dinamikus tendenciája feszültséggel tölti meg a pillanatnyilag mozdulatlan *organikus* képződményt.

Növénygeometria

Papp Oszkár síkra redukált formái ölelkeznek, egymásba harapnak, egymásból nőnek ki – úgy viselkednek, mint élő *organizmusok*. Nem véletlenül: genezisük kiindulópontja valahol a biológiai szférában keresendő. A színek világosan határozottan válnak el egymástól – engedménytétel a geometrikus, művileg rendezett világ felé.

Biomechanizmus

jobb híján így nevezhetjük *Pauer* Gyula Feszültség c. szobrát. Monumentális alkatrészek kulcsolódnak össze és lényegülnek át egymásba – engedelmeskedve a deformáló belső erőknek. Dinamikus átmenet a konstrukció és a *szerves* forma között.

Dagerrotip

a múlt század kezdetleges fotóinak melankolikus világára nyílik ablak *Rádóczy* Gy. Gábor grafikáin. Bénító szürkeség mossa össze a formákat, denevér borítja föléjük szárnyait. A pop art elidegenítő montázs-technikája itt a nosztalgikus *álombéli* emóciók szolgálatába állott.

Pop-lírа

a pop-alkotás általában triviális. A festői érdekek, a hagyományos esztétikum jelei néha csak mellékterméként jönnek létre benne. De jelenvalóak! *Siskov* Ludmil felnagyít, tehát brutalizál – ezáltal viszont a *szürreális* szépség talajára érkezik.

Virágerotika

Zeisel Magda kompozíciói is *organikusak*. Akkor is, ha kalligrafiáját hideg kék alap objektiválja, akkor is, ha az „anatómiai" részletezés jogosultságát élettelen, de provokatív festékfoglalat adja – de leginkább akkor, mikor gomolygó, transzlucid rózsáslila képződményt hoz létre.

A kiállításon a mai avantgarde számos irányzata képviselve van. A heterogenitásban bizonyos mértékig mégis rendet teremt az, hogy bár különböző aspektusokból, de minden egyes művész szembenéz az organikus-szürreális *problémakörrel. Ettől a középponttól egyrészt a* konstruktivitás, *másrészt a* pop art *irányába vezetnek összekötő szálak – három lehetőség arra, hogy a művész megküzdhessen a korszerű címért.*

1969

10.

Sík Csaba utószava a Szürenon című kiállítás katalógusához

Vasari nem ismert tolvajnyelvet, olyan egyszerűen írt a reneszánsz mesterek munkáiról, ahogy az asztalos-céh mesterei beszélgethettek egy „remek"-ről, több szakkifejezésre sem volt szüksége, mint nekik. Tehát eszközök, eljárások közismert neveit használta csupán, melyek ugyanazt jelentették Firenzében, mint Velencében, ugyanazt a művésznek és a megrendelőnek. Nem is számítana ma műértőnek; művész és közönség kapcsolatának elüzletiesedése óta a műértő személy igazolása a tolvajnyelv, olyan szótár és grammatika, melynek nincs egyezményes jelentése, nincs világos értelme. A műértő ennek az üzleti kapcsolatnak a piócája, tömör falanxot igyekszik alkotni művész és közönség között, nehogy megértsék egymást. Nehéz lenne eldönteni, melyik félnek árt többet. A művészt munkája örömétől fosztja meg, a tegnapi divat ideáljait akasztja képre-szoborra, kísérletet sem tesz egyéniségének, újdonságának megértésére; a nézőt terrorisztikus szóáradattal hallgattatja el, nehogy úgy feleljen a mű kérdésére, mintha egy ember szólt volna hozzá.

Pedig a művészi alkotás ma is, minden uniformizálódás ellenére is: egy életrajz fejezete. Személyes vallomás, a személyesség teszi hitelessé, a vallomásszerűség érvényessé. Persze, része egy tágabb szellemi közösségnek is, mozgalomnak, irányzatnak, s minél engedelmesebben olvad bele, annál jelentéktelenebb része. Egymással párhuzamos, egymást keresztező művészeti törekvések divatját éljük, melyekben a karaktert adó technikák, eljárások, látásmódokon kívül, néhány közös vonás is felfedezhető; ezeket nyilvánvalóan nem a mozgalmak parancsolják az időnek, hanem az idő a mozgalomnak. A szép már nem kulcsszó, legalábbis a görög, reneszánsz tradíció értelmében nem. A mai kép, szobor nemcsak szép, de művészi sem akar többé lenni. Szabadulni akar ettől az ellenszenves diktatúrától, mely rangsorolta a dolgokat, a természet és a teremtett világ tárgyait éppúgy, mint kapcsolatukat az emberrel, a megvetettség bélyegét sütve a hétköznapra. A művészi diktatúrájával küzdő művészet hétköznapi akar lenni.

Papp Oszkár és Csutoros Sándor képei között ez a közösség fedezhető fel, hiszen a tömegkommunikáció eszközei terjesztette vizuális világkép éppoly része – s nem rangtalanabb része – az emberi világnak, mint az organikus világ formái, s formát teremtő mozgásai. Figyelmet érdemel a rokonság, de még több figyelmet a különbözőség. A közöset vidáman táncolja körül a műértő, komoran definiálja a tolvajnyelv, de az egyéni felfedezése a nézőre vár. Ez a felfedezés teszi alkotó-társsá, ez ad neki örömet, ha nem engedi, hogy egy „esztétika" kiragadja markából, s gyorsan meghámozza neki. A felfedezéshez nem okvetlenül kellenek szavak; van mű, mely szóra bír, van, mely némává tesz. Csak annyi bátorság kell hozzá, hogy ki merje mondani a maga szavait, ha erre készteti a kép, s merjen néma maradni – amit az ún. szakértő sosem merne megkockáztatni. A művész ért ebből a hangsúllyal teli némaságból.

1969

82. MEILINGER DEZSŐ
Született Egerben, 1892-ben. – Tükör előtt. – Tulajdonosa: Reiss Ferenc százados úr.

KISS Péter: Gyűjtemények és múzeumok Egerben 1951-ig. IV. + Függelék: Az Egri Kaszinó által...Egerben, magántulajdonban lévő műtárgyakból rendezett retrospectiv kiállítás katalógusa, 1924. aug. 30 - szept.8. = Agria, XXV/XXVI. (1990) 708.

MEILINGER DEZSŐ

1927-ben a telep ösztöndíját kapta

MURAKÖZI Ágota: Barzó Endre és a régi Miskolci Művésztelep. = Herman Ottó Múzeum Évkönyve, XXVII. 1989
105.p.

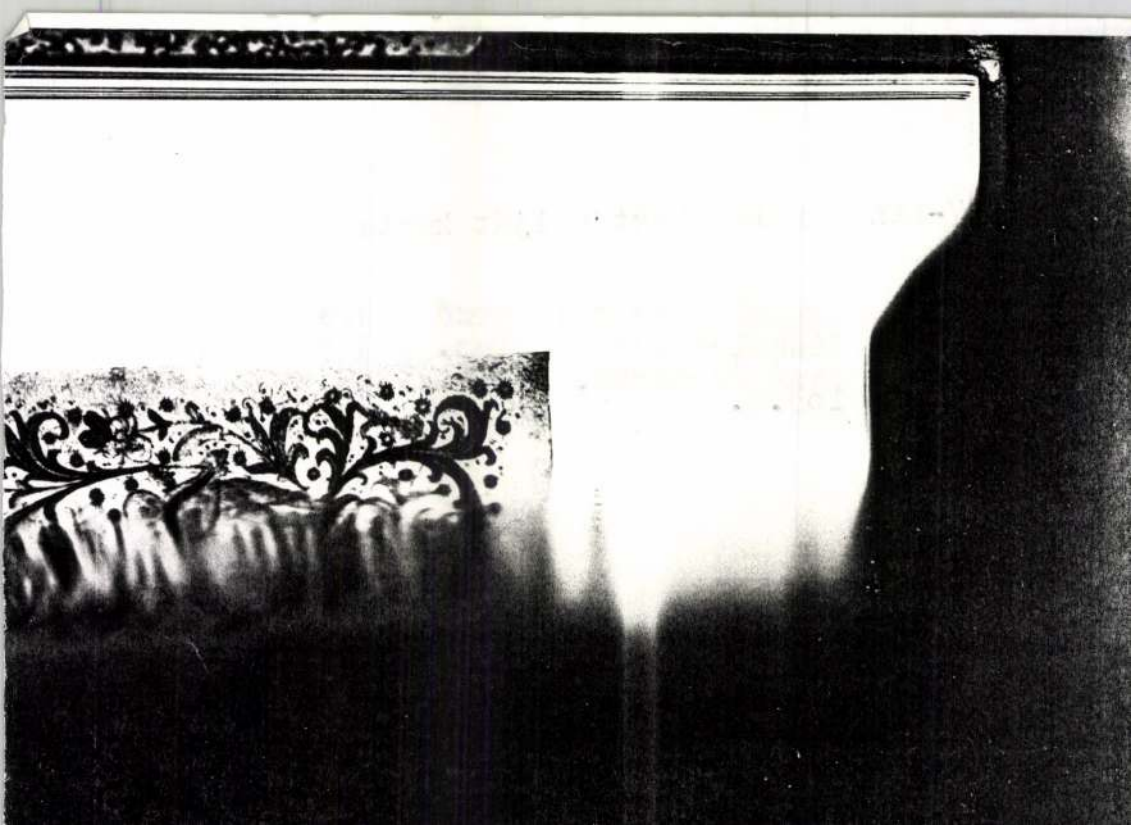

Meilinger Dezső festő

az újra nyílt Miskolci Képtár bemutatja júl.-ban a Herman Ottó Múzeum gyűjteményéből a régi miskolci festők műveit. Műve szerepel a tárlaton. Ő volt az első gondnaka a szervezett miskolci művésztelepnek.

(M-): Két kiállítás a Képtárban.
Déli Hírlap (Miskolc), 1974. jún. 24.

kisapsai Méhely Mária, szobrászm.

65. Tanulmányfej. Terracotta.

66. Férfifej. "

67. Gyermekfej. "

Mübarát kiáll. helyis. -X.kiáll.
Juhasz István, festöm.és kisapsai Méhely Mária szobrászm.gyüjt.kiáll. - 1941.jun.15.-jun.29.
Kat.

Méhely Mária MDK

Tanulmányfej, mükő

Mücsarnok 1937 IV. Nemzeti Képzőm. Kiáll.

Méhely Mária

~~[illegible]~~

l.

Szépm. Mirz. Erk

IX. 276 l.

Mü vészet. 1941.
III. é. 37 sz. 6 l.

Mikhely Mária: Vizkordó asszony.

Mihely Mária

nobrán

l.

Magy. Tpann

1938. 295. l.

Méhes

egri lakatosmester végez munkálatokat
az egri Kossuth L. u. 14. sz. ferences rendház-
ban 1835.

Voit Pál stb.: Heves megye műemlékei II.
Magyarország műemlékei topográfiája VIII. köt.
Budapest, 1972.

3641

Mátrai László

Rajz (Szepró)

Valóság, 1964, 11 sz., 91 old.

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest, V., Petőfi Sándor u. 17
Telefon: 188-296, 188-307

Méhes László

ÉLET ÉS IRODALOM
1965 SZEP 4.

1021

Méhes László: Női fej

gyszerre ta
gészében.
zánk, mint
töredéke, e
foszlánya, a
hangja, az é
füstfelleg, va
vész, amely
így emlékezi
üszök maradt csupán", bár e szavakat senki sem érti". De nem kellene akkor legalább ehhez a *töredékességhez megtalálni* az eredményes vizsgálati módszert? Nem kellene legalább a különkülön megtalált magyarázatrészleteket összesíteni végre? S emlékeink, töprengéseink, történelmi tapasztalataink kövecskéiből kirakni annak a típusnak a mozaikképét, amely mindig mindenre kapható és oly szenvtelenül tud elfeledkezni a felelősségről; s amelyet csak úgy tudunk eltüntetni egyszer, hogy megismerjük minden primi-

Ismerk

Ismerkedem a világ
hisz ábráit s nyelv
míg a kétség feke
váltó prizmáit hord

☆

Kifagyott belőlem
a fű zöldje méreg-
vörösnek csak az
láttam, s fehéren

☆

Gépi zsivaj volt a
a galamb-búgás fu
néma hold vinnyo

Méhes László
grafikus

M.D.K

"Madár"

Élet és Irodalom, 1966. jan. 1. – 6 lap

Mihes László
grafikus

M.D.K.

Illusztráció

Élet és Irodalom, 1967. szept. 9 - 2 lap.

Mikus Károly
grafikus

M.D.K.

„Kompozíció"

Élet és Irodalom, 1967. okt. 15 - 3 lap

Mikes László

Részt vett a kiállításon

Merei Ottó: Progresszív fiatalok kiállítása.
Műrészet, 1969. november - 42 lap.

Iktatószám:
Ügyintéző:
Tárgy:

Méhes László

A Központi Fizikai Kutató Intézet
KISZ klubjaban mutatta be művet

Mercy Ottó: Progressziv fiatalok kiállítása
Művészet, 1969. november - 42 lap

MÉHES László

15, 19, 25, 66, 67, 81

ARS HUNGARICA
XIX.évf.1.sz. 1991

TANULMÁNYOK

Hegyi Lóránd: Kalligráfia, absztrakt expresszionizmus, informel Magyarországon 1958–1970 között 3
Keserü Katalin: Pop art Magyarországon 15
Hegyi Lóránd: Struktúraelvű és geometrikus művészet Magyarországon 1968–1980 között 29
Andrási Gábor: A Zuglói Kör (1958–1968) 47
Mezei Ottó: A Szürenon és kisugárzása 65

DOKUMENTUM

Molnár Sándor: A festői elemek analízise (1962) 85
(Sajtó alá rendezte: Andrási Gábor)
Dokumentumok a Szürenon és kisugárzása című tanulmányhoz
(Összeállította: Mezei Ottó) 111

MÉHES László (grafikus)

"Minddenesetre van, ami a mai és a majd husz évvel ezelőtti alkotóknál közös: a tárgyak tisztelete. Erre a metafizikát sugárzó tárgykulturára épitettek aztán a hiperrealista müvészek. (Méhes Lóránt)"

LÓSKA Lajos: Tendenciák a 70-es évek magyar grafikájában. In. Uj Forrás, 1986/3. 61.p.

Mékes Lánló, [ ]

L. Hencze Tomás

8

-:Hú

Nincszabadság Br. 1980 okt. 3

MÉHES LÁSZLÓ

emlitve

ld. Nádler István

Székely András: Még maibb magyar művészet ?

UJ TÜKÖR 1981/XVIII/41.sz.23.o.

Mèhes László

1975 szeptemberében a Fiatal Művészek Klubjában a "Montázs" kiállitáson részt vett a művész.

Bereczky Lóránd: Évtizedes léptekkel. ....
Művészet, 1980. október - 2. lap.

Méhes László

1971.novemberében volt kiállitása a művésznek 7'Biennale de Paris-ban.

Bereczky Lóránd: Évtizedes léptékkel.....
MÜVÉSZET,1980. október - 2.lap.

Méhes László

1969-ben az "IPARTERV" dísztermében
kiállítása volt a művésznek.

BÉKE LÁSZLÓ: Dátumok a magyar avantgarde művészetről.
MŰVÉSZET, 1980. október - 20.lap.

Lőkös László

A művész kiállitása a Müszaki Egyetem "R"
klubjában 1970.decemberében volt.

BEKE LÁSZLÓ: Dátumok a magyar avantgarde művészetről.
MŰVÉSZET, 1980.október - 20.lap.

Méhes László

A müvész 1971-novemberében részt vett a
7e Biennale de Paris-on.

Beke László: Dátumok a magyar avantgarde müvészetről.
MÜVÉSZET, 1980. október - 20.

Méhes László

Illusztráció

Jiří Marek: Hogyan jutottak Nováhely lexikonhoz

Új Tükör, 1978. december 31–17. lap.

Mélyes László festőművész

Rajz, grafit, 28 cm. ø, 1979.

[repr.]

Művészet, 1980. máj.

Méhes László, festőművész

Szkok Iván festőművész Dunaújvárosban állította ki műveit. A művészt a kritika némileg felületesen a fotónaturalistákhoz sorolja. Méhes Lászlóhoz és a megyénkben élő Fehér Lászlóhoz rokonítva törekvéseit.

E.L.: Felfigyeltünk, s figyeltünk rá.
Dunaújvárosi Hírlap, 1980. júl. 11.

Méhes László

1966 és 1976 között készült munkáiból szerepelt a művész a tárlaton.

Haydú István: Stúdió Nacional.
Művészet, 1979. április - 12. lap.

László szobrász

KOVÁCS Péter: Mulandó anyagok. In. Életünk, 1985. 10. sz.

MÉHES

A puszta művészi gondolatnak ez a fajta demonstrációja még ennél is *anyagtisztább* módon valósult meg olyan „akciók" formájában, mint Méhes Lászlónak az 1970-es *Gyéptégla-oázisa*, amely természetszerűleg már a maga idejében is csak fotó formájában juthatott el a kiállítóteremig.

A képen maga Méhes László látható, amint egy apró gyeptéglán áll a budapesti Felszabadulás tér forgatagában, valami furcsa merevséggel a tartásában — nyilván, hogy le ne csússzon a tenyérnyi zöldről az aszfalt sivatagába. A fotót nézve ismét csak Schaár Erzsébet kompozíciói jutnak az eszünkbe, az ő világárva figurái a mindennapok emberépítette terébe. Persze, az ő esetében egyáltalán nem volt közömbös a figura téri helyzetének a plasztikai meghatározása, azaz maga a *szobor*. Ezzel szemben Méhes számára elsősorban az asszociációs lehetőségek voltak fontosak. Az már csak a ráadás (és csaknem a *véletlen* ráadás), hogy a gyeptégla az idegen környezetben szinte önkéntelenül posztamenssé vált, s az odaszorult-menekült művész alakja a közömbösen nyüzsgő, rohanó forgatagban ugyanolyan tárgyszerű szenvtelenséggel jelent meg, ahogy a városi tereken az igazi szobrok is álldogálnak.

Méhes László

Méltálás

Haydn István: Stúdió-Nacional.
Művészet, 1979. április - 12. lap.

Méhes László, [ ]

L: Csáky József

Vadas József: A hazai pálya(mű) előnyei 13

Élet és Irodalám, Bp 1983 jan. 7 XXVII/1

Mikes László

Szabadi Judit: Hagyomány és korszerűség

Jelenkor, 1984. IX.

Méhes László

Lóska Lajos: Elidegezítés gyűrűssel

Művészet, 1983. augusztus

Mihes László

K. É.: A lepel

Művészet, 1983. április

Liches László

Löska Lajos: Tengképfestmények

Művészet, 1983. december

Mátés László

Líska Lajos: Tárgyak direkben

Művészet, 1983. június

Mikes László szobrász

Nagy Zoltán: Helyben járás
Pécsi Országos Kisplasztikai
Biennálé

Művészet, 1983. november

Méhes Lántó, [ ]

Li: Haiman Gy.

– „A Corvina és a –

Népszabadság, Bp. 1980. szept. 23

6.

Méhes [kiállító], [ ]

kovits Péter: Méhes (Képzőmű- — Sín-
vészeti). — [illegible]

– : Most jelent meg

Népszabadság, Bp. 1980. máj. 23. 8.

Méhes László, [ ]

L. id. Méhes László

(h.m.) : A Parlamentről és 2.

Esti Kurír Bp. 1930 júl 1.

Méhes László

Méhes László a témákat sokszorositott grafikában és festményen egyaránt körüljárta és joggal, hiszen a különböző technikák és kifejezési formák legjobbikát igyekezett megtalálni.

Lóska Lajos: Rajzok a Várban.
MŰVÉSZET, 1 980. május - 32.oldal

Mikes László

„Rajz" (repro)

Lóska Lajos: Rajzok a Varsai.
Művészet, 1980. május – 32. lap.

Méhes László, festő

L: Tehér László

P.k.J: Élettelmű 7

Nérszabadság, Bp. 1980 máj. 9

Mihes László

A hetvenes évek elejéről
való Mihes László dra-
périás aktjai.

Lóska Lajos: Tények és lehetőségek.
Művészet, 1981. február – 4. lap.

Mihes László

A művész „Lovagyoszvir" képeket erősen hapcsolódik Fehér László „Élethép" című műve.

Zeppi Loránd: Megjegyzések a Stúdió 1980-as..
Művészet, 1981. február – 46. lap.

Méhes László

Körner Éva és Beke László: Expozició

Fotóművészet című tanulmánya foglalkozik a művésszel.

...Méhes László (hatásában szobrászi), acrylból és selyemből készített alkotásaival. A fényképészet, a baljóslatokkal ellentétben, nem vette el a festők, képzőművészek kenyerét, hanem éppen új alapanyagot adott a kezükbe.

Magyar Hirlap 1981/3

Varga: A hatvani muzeum közleményei

Méhes László

A müvész rajz modorának precizk kidolgozása révén előadás módja is tükrözi a technikai igényességet, ő a fotorealizmustól jutott el ide. Bemutatott rajza szita eljárással és vászmon akril festékkel kivitelezett drapériás aktjainak részlet tanulmánya.

Lóska Lajos: Rajzok a Várban.
MÜVÉSZET? 1980.május - 32.oldal.

Méhes László, festő

L. Fajó János

Bodri F. Művészeti Könyvszemle. 1109-1112

Jelenkor, Pécs, 1980. dec. XXIII/12.

Méhes László

Méltatás

Lóska Lajos: Rajzok a Várban.
MŰVÉSZET, 1980. május - 32. oldal.

Méhes Lajos

A Józsefvárosi Kiállítóteremben A képeslap címmel megrendezett kamaratárlaton szerepelt.

szürrealista a Nykével szerepelt

Magyar Hirlap 1980/12/24/6

Wagner:Küldjön képes levelezőlapot

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

ÉLET ÉS IRODALOM

1972 MÁR 4

1021 Méhes László

Méhes László: Étvágy

CSERES TIBOR

CSO

Patak folyik a kert alatt, nem szokott befagyni télen sem. Feladata van: nyugat felől védi a természetvédelmi területet. Vagyis a kert csodáit, ritka és szép fáit, messze földről idetelepített és meghonosított különleges bokrait és cserjéit.

Téli fürdésre egy kicsit hűvös a patak vize, télen csak a tóból fellopódzkodó halak játékában és fényes fordulataiban gyönyörködhet a figyelő utas.

De nyáron! A tőzegbe ágyazott, iszapos homokkal bélelt folyócska derékig, mellig ér, s fél éven át biztonságosan fürödhetünk benne, enyhe folyásával szemben, párosával, még versenyezhetnek is az úszók.

Hat éve láttam, hat éve úsztam benne utoljára. A halak eltűntek. S velük elment a patakból az élet. Megváltozott a víz színe és tapintása is. Már nem selymes, hanem érdes, reszelős. Mi történt? Valami tragédia. Valahol fent, tizenöt kilométerrel odébb, kevéssel a forrás után, földrajzilag tehát a felső folyásszakaszon, egy bauxitfeldolgozó üzem nyílt. Ez az üzem melléktermékeinek mérgező anyagát alapos megfontolás nélkül belebocsátja a patakba s a tónak ajándékozza.

Nem tudom pontosan, milyen vegyi szemetet termel az alumíniumgyártás, de az bizonyos, hogy a halak s a náluk kisebb élőlények nem szeretik. Talán el is pusztulnak tőle, de mindenesetre elmenekülnek előle. A patak torkolatában érzik már a növények is. A tó azonban nagy. Ha feloldani nem képes is ezt a mérget, úgy látszik, elnyeli. Egyelőre. Talán harminc év múlva házépítéskor a híg malter. De nem úgy mégsem, mert a víz nyomban visszaszívta nyelveit. És hangja is volt a víznek és hangja a koccanó jégköveknek. Szapora üveghangja. Ezernyi változatban, hiszen a jégdarabok méretei mind különbözőek. S ha közeli hullámhosszon bár, de valamennyi összeütődésből másmás csendülés keletkezett. És ehhez a jégzenéhez a csapólag érkező napsugár fénymuzsikát szolgáltatott, szinte azonos hullámhosszokon. Órák hosszat elnéztem volna ezt a csodát, ha tekintetem fel nem csúszik a part előtt várakozó hegyre, vagyis inkább dombképződményre, tőle még egy másik megerősítését várva ennek a csaknem égies hang- és színjátéknak. Mert ehhez a jégzenéhez kellett tartoznia, habár télies öltözetben is, annak a természeti képződménynek, amelyet az itt lakó nép, de még inkább a százados nemzeti büszkeség *Aranykagyló* névre keresztelt.

Az arany a maga fémszíneiben itt csak az év bizonyos heteiben jelenthette a sárga-barna ragyogást, inkább értékjelzőnek szánták, úgy hiszem, s a nagyon is hasonlatszerű kagyló-meghatározáshoz. A kagylót, mint formát, szó szerint is lehetett érteni.

Odafordultam, de az Aranykagyló eltűnt.

Első gondolatom az volt, talán cserébe marad: itt a jégzene. Persze ez képtelen gondolat, hiszen tegnap, február 16-án még szürke jég állt a kikötő mezején s holnapra legfeljebb némi kása marad belőle a parton. Holnaputánra pedig marad a víz.

Az Aranykagyló eltűnt, helyet-

—1964) elértünk!

tos kérdésben tájékozott tanácsadó

És ezért féltjük.

Méhes László

Méhes László: Tájkép

Élet és Irodalom, Bp. 1975.
junius 7. 23. sz. 3. lap.

különböző módon és formában — az egész művelődésé. A televízió műsoraiban például ugyanez a gond látszik megoldhatatlannak, s ugyanezt mutathatjuk ki sok más kulturális intézményünk munkájában is. Az arisztokratizmus (egy sajátos közművelődési arisztokratizmus) és az igénytelenség rossz egyvelege ez (azért nem ellentéte, mert többnyire együtt jelentkezik). Egész közművelődésünk egyik központi problémájáról van szó, ennek megoldása az előrehaladás legfőbb tartalmi feltétele.

Innen magyarázható az is, hogy miért írok kísérletekről, új módszerek bevezetéséről. Azért, mert a művelődési otthonokban alkalmazott módszerek skálája ma nem elég széles, és főleg nem elég finom (gyakran csak a keret van meg, a tartalom hiányzik). A már folyó kísérletek, kialakult vagy kialakulóban levő új módszerek viszont rendben ugyanezt szolgálják: új, átfogóbb igényt keltenek, vagy a tömegesen meglevő igény számára nyújtanak új, magasabbrendű formát.

Ezeknek a kísérleti stádiumban levő, vagy már kipróbált, de még megfelelő széles körben be nem vezetett új módszereknek egész sorát kellene idejegyezni. Beszélnünk kellene azokról a kezdeményezésekről, amelyek révén a munkásszállások kulturális életének fellendítésére alkalmas formákat alakítják ki: az egyik helyen legjobb amatőr színjátszó együttesek és a Huszonötödik Színház fognak össze magas színvonalú program meg-

ti képe s a vele kapcsolatos gazdálkodási mód, a lakosok élete. Hiszen ezeket a neveket legnagyobbrészt maga a nép alkotta: bennük van a természettel és a történelmi sorssal való évszázados küzdelme, sok megpróbáltatása és kevés öröme. A földrajzi nevek élő nyelvemlékként őrzik a múlt ezernyi mozzanatát, s a nép szellemének, gondolkodásának, szemléletmódjának és nyelvének megannyi jellemző vonását. Gazdag kutatási anyagot adnak tehát a település-, gazdaság- és művelődéstörténetnek, az állat- és növényföldrajznak, a régészetnek, a néprajznak s nem utolsósorban a nyelvészetnek. Összegyűjtésük, megőrzésük — szinte a huszonnegyedik órában — ma már valóságos leletmentő munka.

Csak néhány futó példával érzékeltethetjük e névanyag sokrétű gazdagságát.

A *Mocsolyás, Ingó, Aszóvölgy Szomjúhát, Melegmál, Verő, Kanahán, Kódus-hegy* elnevezés a terület talajára, hőmérsékleti viszonyaira, termékenységére utal; *Eresztvény, Páskom, Eperjes, Farkasdomb, Csíkos-tó:* az egykori növény- és állatvilágot jelzi. A sok *Pusztatorony, Tatárszállás, Töröksánc, Kurucvágás* a történelem korszakait idézi. *„Szorító, Lődöző, egykét dűlőnév hirdeti csak, mi történt"* — utal Illyés is az 1848-i csata emlékére az Ozorai példában. A falu régi életének rendjét tartják fenn az olyan nevek, mint *Mesteroldal* (a tanító földje), *Jegyző-rét, Pap-tag, Kanász-kert.* De az új kor-

meglepő ötlete: a legszegényebb gazdáknál a csépléssel néhány óra alatt végzett a gép, de minden háznál megvendégelték a gépészt és a cséplőmunkásokat).

*

Az eddigi gyűjtések tanulságait tárgyalta meg a szekszárdi tanácskozás, amely a tudomány tolnai önkénteseinek tiszteletére rendezett irodalmi és hangversenyesttel zárult. Ennek író-szereplői: Illyés Gyula, Fekete Gyula és Cseres Tibor az alkalomhoz kapcsolódó előadással gazdagították az est művészi és eszmei tartalmát. Az ünnepi találkozó legújabb eredményjelzője annak a külföldön is úttörő vállalkozásként becsült, tudományos módszerű gyűjtőmunkának, amely Pesty Frigyes történettudós nevéhez fűződik. Egy jó évszázaddal ezelőtt, az 1860-as években közigazgatási szervek segítségével íratta össze községenként a dűlőneveket.

Ennek jelentőségére is utalhatott Arany János 1865-ben, az Akadémia főtitkáraként: „Egy van főleg, mi első helyen reánk, magyarokra néz: hazánk minden oldalú megismerése és megismertetése a nagyvilággal. Ha majd e haza szent földjén minden rög ismerve lesz, minden általunk összegyűjtve a közös rendszerben foglal helyet; ha édes nemzetünknek múltját, jelenét a tudomány teljes fényébe állítottuk: ezáltal oly politikai tőkére tettünk szert, melynek keletét legörömestebb ismeri el a művelt külföld. És ím, ez a honszeretet a tudományban".

MÉHES LÁSZLÓ

A MŰCSARNOK ÉS A FRANCIA INTÉZET TISZTELETTEL MEGHÍVJA ÖNT

MÉHES LÁSZLÓ

FESTŐMŰVÉSZ
RETROSPEKTÍV KIÁLLÍTÁSÁNAK MEGNYITÓJÁRA
1999. OKTÓBER 19-ÉN, KEDDEN 18 ÓRÁRA.
A KIÁLLÍTÁST MEGNYITJA: PAUL POUDADE ÚR, FRANCIA NAGYKÖVET
MŰCSARNOK, BUDAPEST, HŐSÖK TERE
A KIÁLLÍTÁS MEGTEKINTHETŐ 1999. NOVEMBER 14-IG,
HÉTFŐ KIVÉTELÉVEL NAPONTA 10–18 ÓRÁIG

MŰCSARNOK
KUNSTHALLE

LE MŰCSARNOK / KUNSTHALLE ET L'INSTITUT FRANÇAIS DE BUDAPEST
ONT L'HONNEUR DE VOUS INVITER À L'INAUGURATION DE L'EXPOSITION
RETROSPECTIVE DU PEINTRE

MÉHES
LÁSZLÓ

LE MARDI 19 OCTOBRE 1999 À 18H
L'EXPOSITION EST INAUGURÉE PAR MONSIEUR PAUL POUDADE,
AMBASSADEUR DE FRANCE
MŰCSARNOK, BUDAPEST, HŐSÖK TERE
L'EXPOSITION EST OUVERTE JUSQU'AU 14 NOVEMBRE
TOUS LES JOURS SAUF LE LUNDI DE 10H À 18H

MŰCSARNOK
KUNSTHALLE

Méhes László; ám velkül, akril, vászon, 70×50 cm. 1976.

Művészet, 1977. 3. 32. old

vékenység a fotóművészetben

a nagyon összetett problematikához olyan adalékot nyújtott, amely éppen a rendezés (Maurer Dóra és Beke László) szigorúan tudományos koncepciója révén segít hozzá az objektív helyzetfelméréshez.

Az első, alapvető, és közhelyszerűsége ellenére sem kikerülhető elhatárolás a fotó/művészet és a valóságból „ellesett pillanat" rögzítése között szükséges. Ezzel rokon problematika az esztétikában a „művészi szép" és a „természeti szép" szétválasztása, századunk elméletírói – többek közt *Croce* és *Lukács* – a természeti széptől elvitatják az esztétikumot. Ha arra gondolunk, hogy Amerikában „Az év fotója" díjat nyerte az

országokban, az alternatív információt éppen az „elművészviesedéstől" féltik, például *Umberto Eco*. A feladatok szétválasztása pedig világos, az egyik esetben a fényképezés a valóság tartalmazta információk nem lebecsülhető mennyiségét ragadja meg (esetleg valamiféle „technikai szépség" állítható fel mérceként, ami azonban eltörpül a dokumentum ténye mögött, emlékezzünk csak a Kennedy-gyilkosságról készített amatőrfilmre). A fotó/művészet viszont, hasonlóan az összes esztétikumot hordozó termékhez, a természet valóságánál sűrítettebb információt tartalmaz, nemcsak arról van szó – Bekével is vitatkozva –, hogy

Méhes László

emlitve mint kiállitó ld,Haraszty István

P.Szabó Ernő: Helyzet.Lajos utcai Galéria

UJ TÜKÖR 1983.XX.évf.25.sz.3-4.o.

részről a MTA Müvészettörténeti Kutató Csoport (Bp. I. Uri
ről

ve:

az alábbi feltételekkel:

feladat részletesen:

szege: Ft.
alapulvett munkaköri besorolás

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRDETŐ BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

CSEPEL
1972 MAJ 19

Méhes László festő-

1972. MÁJUS 19.

SZOMBATTÓL-SZOMBATIG

1021

A MUNKÁSOTTHONBAN május 25-én a **Nyugdíjasklubban** 10 órakor „A legősibb művészet: a tánc" címmel előadás: 15 órakor a **Munkavédelmi klubban** „Biztonságtechnikai számítások szükségessége a tervezés, az átadás és az átvétel során" címmel előadás. Május 26-án 19 órai kezdettel beatkoncert: **Hét Bolond.** Közreműködik a **NON-STOP-együttes.**

A RADNÓTI MIKLÓS MŰVELŐDÉSI HÁZBAN május 21-én 18 órakor **Taurus-ex—T 257 582** koncert. Május 24-én Nixon Pekingben — **Vitafórum I.** Előadó Pirityi Sándor, az MTI munkatársa: 19 órakor: **Tavaszi szél vizet áraszt... a Szép Szó Együttes** bemutatója. — Állandó kiállítás: **Csepel története.**

TÁNCSICS FILMSZÍNHÁZ: május 20-tól 24-ig **Csoda olasz módra.** Olasz film. — Május 25-től 28-ig **Koma kalandjai.** Szovjet film.

RÁKÓCZI FILMSZÍNHÁZ: Május 21-ig **Furcsa zálogtárgy.** Szovjet film. — Május 22-től 24-ig **Osceola.** NDK film. — Május 25-től 31-ig **Az ügyvéd.** Amerikai film.

CSEPEL GALÉRIÁBAN: május 23-tól június 4-ig **Méhes László** festőművész kiállítása.

a fiatalok

A CSEPEL VAS- ÉS FÉM
a közelmúltban nagyaktívaülé
Honvédelmi Sportszövetség áts
összegezték a Politikai Bizottsá
megvalósítását. Az említett két
minőségi változással, a társad
MHSZ tevékenységének közép
számukra magasabb színvona
nyújtson.

Hogyan, milyen módon
MHSZ vezetői, a klubok az al

A feladatok közül az elsõ
talok előkészítése a sorkatona
kiképzési követelmények, a ti
tény, hogy magasabb színvon
szakmailag, politikailag és fiz
het bínzi, nem kis feladatot r
ségre. A Csepel Vas- és Fémm
sen, szabad idejük feláldozás
tanfolyamokon, ahol szakmai
tebb oktatók irányításával ta
csak szó szerint értendő, hi
mindig célravezetőek, sokka
hogy mit jelent a hazaszeret
társadalom vívmányainak m
mint a proletárinternacionaliz

A magyar és a nemzetk
személyiségeinek példája, a h
mint a becsületes munka tisz
a nevelést szolgálja s a tapasz
talok érzik, elfogadják és ma
tartják ezeket a példákat, elv
a hadseregben töltött szolgála
alakulatoktól kapott levelek é
többségéből kiváló katonák, ki
nek ki. Az előképzéstől ideg
miatt aggódtak, rájönnek arra
tés a fiúk számára, ami az új
ményekhez való alkalmazkod
meg.

A HONVÉDELMI NEVE
lyamokon történik, hanem a
védelmi versenyeken egyform
fizikai és technikai felkészült
versenyek népszerűségére jelle
év alatt tizenhárom ezren vett
lövészversenyeken hatvanezren
akkor sem hiányoznak a pályá
mely más klub rendez versen

Mihes László

meghívó

A CSEPEL GALÉRIA meghívja Önt

MÉHES LÁSZLÓ

festőművész

kiállítására

Megnyitó: 1972. május 23. 18 órakor

Megnyitja: BEKE LÁSZLÓ művészettörténész

CSEPEL GALÉRIA: Bp. XXI., Rákóczi F. út 142. Tel.: 142-407

Boráros tértől a harmadik HÉV megálló

Nyitva: május 23-tól június 4-ig, hétfő kivételével naponta 12–18 óráig, szombat–vasárnap 11–18 óráig

72 5661 — FNYV 7

Méhes László

"Dürer" c. munkáját bemutatja a lap.
Repr.

Élet és Irodalom, Bp. 1973. dec. 15.
XVII. évf. 5o. sz. 2. lap.

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRLAP
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 81
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726
1975 JUN 14
ÉLET ÉS IRODALOM
Budapest
Mélés László

1/1021

VARGA DOMOKOS RIPORTJA:

HAJÓSORS

A hajóknak is megvan a maguk sorsa, nemcsak a hajósoknak.

Van, amelyik kései aggkort ér meg. A Dunán is akadnak az uszályok között száz éven felüli matuzsálemek, amelyeket most is használnak, például a Fóka. De sok uszály negyven-ötven év alatt kivénül, nem szólva a kerekes és a motoros hajókról.

A fahajókat régen egyszerűbb volt végső nyugalomba helyezni. Nem érte meg toldozni-foldozni őket. A vízből a szárazra, onnan a tűzre kerültek.

Nem is tudom, maradt-e bárhol Magyarországon csak egy valamire való fahajó is. Amit Szegeden, a lebontott vár maradék romjai mellett mutogattak egy időben, az nem igazi hajó, hanem hajdani *fisérek* — halkereskedők — haltartó bárkája volt. Hasonló bárkát tavaly nyáron még vízen is láttam a bajai tőtér alatt, lent a Sugovicán, már amennyit látni lehetett belőle, hisz még a felső, „fedélzeti" pallóin is óvatosan kellett lépkednem, vízbe ne süllyedjen a lábam. A bárka lent volt a víz alatt, s benne a halak.

Igaz, hogy az utolsó, talán még kimenthető fahajó még mélyebben van: a Duna fenekén. Remélem, ennek nem az lesz a sorsa, mint a meder mélyén felfedezett másik társának.

Könnyűbúvárok találták meg ingyen átad — könyvjóváírással — egy kiöregedett uszályt, mert nekik nincs kedvük bíbelődni vele. Még oda is húzatja a paksi Duna-partra; ha szétszedik, hetven-nyolcvan ezer forintot biztos megkapnak az ócskavasért, ami kijön belőle. A roncs egy részét tavaly még ott láttam rozsdállani a parton, három jókora darabban, mint gazdátlan jószágot: nem kellett senkinek. Holott akkorra már a honvédség egy műszaki alakulatát is segítségül hívta a tanács, hogy szabja a hajót olyan méteres darabokra, amik kocsira, vagonba rakhatók, de aztán azok is elunták. Más részét pénzért vágatták fel a paksiak, s el is adták, de még a honvédségi ingyenmunkát beleszámítva is jókora összeget vesztettek az üzleten.

Ugyanakkor már egy másik gazdátlan uszály is ott árválkodott, nem messze Pakstól, a bal parton. Nagyvíznél kivontatták, aztán otthagyták, mint eb a Szaharát.

A vízügyiek persze nem szeretik

Egyik kortársa, szegény, hamarabb befejezte. Budapest és Mohács között járt a Dunán — akkor még megvolt ez a járat —, de akiket kérdeztem, azok már a nevére sem emlékeztek. Arra viszont igen — hisz az feledhetetlen —, hogy mi történt vele 1951-ben.

Pestre tartott, már rajta voltak a mohácsi, a szekcsői, a bátai, a szeremlei, a bajai utasok, s akkor szálltak be a fajsziak. Elindult a hajó Fajszról, s akkor ráfutott egy második világháborús aknára. Először az akna robbant, aztán a kazán, s a hajó oly gyorsan elsüllyedt, hogy sokan már menekülni sem tudtak, vagy ha próbáltak is, a vízbe fulladtak. Meghalt a kapitány is, és vagy hatvan-nyolcvan utas, így mondják a bajaiak, mert ott is volt kit gyászolni, csak a városból vagy húszan vesztek oda. De hogy mennyi volt az összes áldozat, azt sohasem tették közzé, abban az időben nem hozták nyilvánosságra az ilyen dolgokat. A helyszínt is

zott fegyverek, lövedékek is jönnek fel a víz alól. Rendőrség, katonaság, tűzszerészek, végül azt mondják: tiszta a terep, folytatni lehet a munkát. Lemerül a markolófej, újabb lőszert hoz fel. A darun dolgozó fiatalemberek csak úgy dobálták egymásnak a gránátokat. Így ment ez, míg összesen 42 tonna lőszert ki nem szedtek. Kézigránáttól kezdve, hajó- és vasúti ágyúkig, ágyúlövedékekig volt ott minden. Ott építettek ugyanis pontonhidat a németek is, aztán a szovjetek is, és úgy látszik, történt egy-két szerencsétlenség a lőszerszállító kocsijaikkal, de hát abban az időben mit törődtek vele? Ami akkor a Dunába süllyedt, az ott volt vagy húsz évig a víz alatt, és még most is ott volna, ha a véletlen a felszínre nem hozza. A tűzszerészek ott szedték szét a parton a lövedékeket, mert az csupa élesre töltött lőszer volt, ami onnan kijött."

Baján, úgy látszik, nem hiányoznak a vállalkozó szellemű férfiak,

már jó ideje csak Budapesttől Esztergomig, illetve délen — a ráckevei ágon — Tassig járnak személyhajók: a vasúti és buszjáratok elszívják az utazóközönséget. Így a Balatonra is vezényeltek és vittek át — a Sió-csatornán — dunai hajókat, lévén ott nyáron élénkebb forgalom. Egyik ilyen hajóval történt, hogy dúsan megrakodott kirándulókkal, s ezek a balatonfüredi öbölben mind a fedélzet egyik oldalára tódultak, az épp akkor kezdődött vitorlásverseny látására. A folyami forgalomra épített hajó itt a tó vizén nem bizonyult elég stabilnak. Meg is billent, el is dőlt egy pillanat alatt, s a vízbe zuhanó utasokból bőven szedte áldozatait a Balaton.

A hajózás örömei

Mikor efféléről kerül szó, magam is elborongok a sors véletlen és váratlan kegyetlenségein, de ezekkel a borongásokkal nemcsak a hajók havariái borítanak el időről időre, hanem minden más —közúti, vasúti, légi és egyéb — baleset. Bánom is, hogy ennyi rosszat mondtam el a hajókról, hiszen nincsen jármű, amit jobban szeretnék. Nekem nem adatott meg, hogy igazi vízi ember legyek, akár kajakos, akár evezős, akár vitorlás, akár motorcsónakos. Számomra az is ünnep volt, ha egy ócska ladikban elevezgethettem,

Méhes László: Hétköznap

GÖRGEY GÁBOR:

Tíz verstöredék

Első sorok

A puhán leomló bérház földszintjén
A Nagy-Oxfordban sem található
A Természet kiterjedése centiméterekben
Mit kezdjek, ködös Osszián
Ember, küzdve küzdj, válaszra várva
Különös hírmondó elcsukló zokogásából
A földalatti lávapalota mélyén
Csupa testi vendég eszik a tálból
Lehet, hogy húsban lakik a lélek
Egy reggel mégis fiának vall a király

Második sorok

Borozgatók, kik még nem tudják, hogy omlik
A legtökéletesebb szinoníma
A féreg bizonytalan megfogalmazása szerint
A kelták ködben lettek ködösek
Boldogok, kik zöld hegyen szülték istenüket
Kibetűzvén a kinyilatkoztatást
Átkopogják a szomszéd kontinensre is

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V. Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307
Méhes László
1967 9.
IFJÚ KOMMUNISTA

1021

FIATALOK

(Méhes László rajzai)

BLANKA

LEÁNYFEJ

MARIKA

„A Tőke" centenáriuma

Hamburgban száz évvel ezelőtt megjelent Marx Károly főművének, „A Tőke"-nek első kötete. A politikai gazdaságtannak ez a bírálata feltárta a tőkés társadalom gazdasági mozgástörvényeit. A hét szakaszból álló első kötet a tőke termelési folyamatával foglalkozik. A szerző bemutatja a polgári társadalom tőkés termelését a maga konkrét valóságában: az egyik oldalon a tőkést és annak szakadatlanul növekvő gazdagságát, a másik oldalon a munkás egyre jobban mélyülő nyomorát. A mű második és harmadik kötetét Engels adta ki Marx Károly halála után.

Feliksz Edmundovics Dzerzsinszkij

1877—1926

A bolsevik párt és a szovjetállam kiváló személyisége. Forradalmi tevékenységét 1895-ben, a litván szociáldemokrata szervezet tagjaként kezdte. A litván, lengyel és orosz proletáriátus forradalmi harcának egyesítésére törekedett. Kiemelkedő szerepe volt a Nagy Októberi Szocialista Forradalom előkészítésében és győzelmében. 1921-ben közlekedési népbiztossá, három évvel később pedig a Legfelső Népgazdasági Tanács elnökévé nevezték ki.

John Reed

1887—1920

Az amerikai munkásmozgalomnak e kiváló harcosa mint radikális újságíró kezdte pályafutását. Az első világháború idején Oroszországba utazott, és szemtanúja volt a Nagy Októberi Szocialista Forradalomnak. Élményeit a „Tíz nap, amely megrengette a világot" című könyvében írta meg. Ebből tv-film készül közös szovjet—angol produkcióban a szocialista forradalom ötvenedik évfordulójára. Reed hazatérve részt vett az amerikai kommunista párt megalakításában, és annak egyik vezetője lett. 1919-ben a III. Internacionálé hajtó Bizottságának választották. Moszkvá meg tífuszban.

Konsztantyin Edvar Ciolkovszkij

1857—1935

Orosz tudós, a rake kesztés és a rakéta nagy úttörője. Áram repülőgépet tervezett, é szítette az első ismert dinamikai szélcsatornát 96-ban. A rakétahajtású lés és az űrhajózás el nek, a több-lépcsős rak vének egyik legelső k zója és propagálója.

Arnold Zweig

Nyolcvanadik szület ját ünnepli a nálunk i szerű humanista-realist met regényíró, aki a társadalom bírálatától e a szocialista állásfogl Műveit elmélyült lélek zés jellemzi. Legismerte timilitarista regényci ban az első világháború ményeit dolgozta fel. ismert kötetei: Grisa ő ter, Verdun iskolája stb. gyar fordításban is megj tek. De „A wandsbecki „Nyugati krónika" és „ rancs" című könyvei i vashatók magyar átül ben. Arnold Zweiget, a Német Művészeti Aka tagja, a Nemzeti-díjjal Nemzetközi Lenin Bék tüntették ki irodalmi kásságáért.

Boldog Ba

Az
IFJÚ KOMMUNI
melléklete
Főszerkesztő:
Kovács György
Felelős kiadó: Tóth L
Szikra Lapnyomd

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

ÉLET ÉS IRODALOM

1968 FEB 2 4

1021 Méhes László

Méhes László: Illusztráció

HOZZÁSZÓLÁS AZ É
IRODALOM CIKKÉHEZ

GYŰLÉSEK

Csák Gyula *Gyűlés* című cikkében a most zajló népfrontbizottsági választásokról, pontosabban egy gyűlés tanulságairól írt.

A népfrontbizottságokat újjáválasztó gyűléseinknek van néhány új vonása, jellemzője, de úgy látszik, csak ezekre az új vonásokra figyeltünk, és helyenként alkalmazunk, érvényesülni engedünk régi, megszokott módszereket is.

Csák Gyula következtetése igaz. Csak mellé kell tenni más tapasztalatot is, az eddig lezajlott, körülbelül háromezer választási gyűlés alapján.

Egyik új vonása választási gyűléseinknek, hogy nagyon népesek. Ezt tapasztalta Csák Gyula is. Elvünk, hogy a felnőtt lakosságból a megválasztandó helyi bizottsági tagok létszámának többszöröse legyen jelen. Eddig száz-százötven helyen nem tartották meg a gyűlést, mert kevesen jöttek össze.

Ez a számszerű követelmény szokatlan még a mozgalomban. Az elhalasztás meghökkenti és felkavarja a falut. Az újra összehívott népfrontgyűlés nagy érdeklődést kelt, a létszámnak gyakran az adott terem befogadóképessége szab határt.

Azért emeltem ki a gyűlésen résztvevők számát, mert ezzel akarom erősíteni azt, amit Csák Gyula írásában a legfontosabbnak tartok: ha összehívunk ötven, száz, vagy több száz embert, nagy felelősség, hogy mit mondunk, mi történik a gyűlésen. Útmutatásunk az volt — és ez a törekvésünk a legtöbb helyen megvalósult —, hogy a népfrontválasztási gyűlések

Árpád 21, Antónia 1
Hogy miért nevezem
ban éppen őróla kell m
gamtól csak így tudom r
dott az utóbbi időben f
keztünk. Más családban
de nálunk mostanában a
Három hete azonbar
Egy nappal előtte azt m
erősödjek, megölöm apá
A fürdőszobából hal
karcs! Szembeszáll az a
otthon.
Arról már tettem er
miképpen őrizheti meg
vel. Ez csak a férfiakra
hétévenként teljesen áta
hez — megtorpan az al
lanná válik vezető állás
nem kell bizonyítanom.
rünk adta lehetőségekk
szerűséget. Igazából ma
éves periódust mióta h
lakitől. De már régen
mányi felfedezésemet.
S méginkább a házass
szerelemből házasodott
Antóniát hordta,
nyaraltunk, Almádiba
nekem az asszony: „N
nek szeretném a mién
tet élni.) Hát az a l
vállas fürdőruhában.
érdeklődtem, valami
megkérdi a feleségem
tudom, hogyan szólíts
tudta, hogy ő mutatta
meg, de már addigra
Nem bánom, ha

Muzsikaszó újévkor

A bécsi újévi koncertek szép és nemes hagyománya, úgy tűnik, Magyarországon is kezd meghonosodni: január 1-jén több, különlegesnek ígérkező hangversenyt is rendeznek Budapesten.

A 2002-es esztendőt köszöntő koncertek sora már ma este tizenegy órakor megkezdődik: a Zeneakadémia Nagytermében az Amadinda Ütőegyüttes játszik, Vigh Andrea hárfaművész és Presser Gábor közreműködésével. A fellépők nem árulták el a műsort, mert valódi meglepetést szeretnének okozni azoknak, akik a szilveszterestét a Zeneakadémián töltik. Az Amadinda – Rácz Zoltán, Bojtos Károly, Hollő Aurél, Váczi Zoltán – lesz az egyik főszereplője a január 1-jei Újévi koncertnek is, amelynek ugyancsak a Zeneakadémia ad otthont. Jakobi Lászlótól, a hangversenyt szervező Jakobi Koncert Kft. igazgatójától megtudtuk: az ütőegyüttes mellett fellép Vásáry Tamás és a Magyar Rádió Szimfonikus Zenekara, valamint Mácsai Pál színművész. Az újévi koncertet – amelynek főtámogatója a Magyar Villamos Művek Rt. – Kodály Háry-szvitjének népszerű részletei foglalják keretbe, de emellett Bach E-dúr versenyműve, Mozart D-dúr hangversenyrondója, Leopold Mozart Gyermekszimfóniája és Bizet–Scsedrin Carmen-szvitje is felcsendül.

Január 1-jén a Magyar Állami Operaházban a Budafoki Dohnányi Ernő Szimfonikus Zenekar ad ünnepi koncertet Hollerung Gábor vezényletével. Az esten közreműködik a BM Duna Művészegyüttes. Ugyancsak kedden este Rossini kompozícióiból összeállított újévi koncertet rendeznek a budapesti Olasz Intézetben, míg a hagyományos Interoperett-gálának ezúttal is a Pesti Vigadó ad otthont. *ReA*

Tóth József fotóművész albuma fényképeszekről

Arcképcsarnok bohócorral

Szarka Klára

Tóth József szereti a fényképészeket, és a fényképészek szeretik Tóth Józsefet. Ha az olvasó azt hinné, hogy ez csak egy banális mondat, hát téved.

Ha valaki, művész létére, csinálhatna magának és magáról egy fotóalbumot, s ő mégis a inkább a pályatársairól csinál egyet, akkor már érthetőbb az elsőre banálisnak látszó megjegyzés. Mondhatnánk, Tóth Józsefnek van mire nagyvonalúnak lennie, olyan életművet tudhat maga mögött, amely nélkül sem a magyar fényképezés, sem a magyar reklám története nem lehetne kerek. Ez igaz, de mindent nem magyaráz meg. Rengeteg munkával, áldozattal és alázattal kellett elkészítenie azokat a könyveket, és megrendeznie a meghökkentően újszerű tárlatot, amivel a pályatársak előtt tiszteleg.

A Magyar fényképészek arcképcsarnoka hangzatos és komoly címet viselő albumának címlapján ő maga szerepel. Egy karakteres vonású, kedves, őszülő férfi, piros bohócorral. Így tessenek lapozgatni ezt a kivételes albumot! Ebben a könyvben egy régi, komoly szakma, a fényképezés egyik jelese egy másik régi, komoly szakma, a bohócmesterség jelmezében teszi a dolgát. Mint egy vérbeli fotós-bohóc, jól megfigyeli, kiismeri a közönségét, megragadja modelljei karakterének jellegzetes vonásait, és a kedves humor leleplező, de szeretetteljes módján elénk állítja őket. Vállalt személyességgel, arcképük mellé egy-egy saját fotográfiájukat is odailleszti, és mindenkiről ír egy-egy elbűvölően találó mondatot. Nehéz választani belőlük, de talán az 1999-ben elhunyt Vassányi Béláról szóló a legkedvesebb: Sohasem szerettük egymást nagyon. Aztán amikor lefényképeztem, minden megváltozott. Lehet, hogy sok embert kellene megörökítenem.

Tóth József saját készítésű Mosoly albumában egy önarcképet is elhelyezett

Ám Tóth József nem szokott megelégedni azzal, hogy egy bravúros és élvezetes könyvet pusztán csak úgy, hagyományos módon bemutasson. Stílszerűen a Magyar Fotográfusok Házában kiállítást is rendezett a kötet anyagából, de nem akármilyet ám! Ahogyan nagy titkolódzások közepette, messze zengő hangján az érdeklődővel közölte: a mai világban nem elég kiállítás gyanánt képeket egymás mellé akasztatni a falra, kell még hozzá egy csipet szenzáció!

Így aztán nemcsak úgy egyszerűen kiállította a kollégáit, hanem a szó szoros értelmében kitapétázta velük a kiállítóterem falait. Aztán frakkba vágta magát, és a verniszázst szerény népünnepéllyé változtatta. Füles mester Mosoly albuma címmel ráadáskönyvet osztogatott a közönségnek. Ebben a megnyitóra készült könyvecskében a számítógép segítségével gyerekké változtatta a pályatársakat. A nagyérdemű a könnyeivel küszködött, úgy nevetett. A Füles-féle Mosoly album egy hirdetőoszlopon böngészhető a kiállítás közepén is. Azon már csodálkozni sem kell, hogy a megnyitó zárásaként citerakísérettel rögtönzött szerenádot adott egyik modelljének, Winter Erzsébetnek.

Szóval, Tóth József szereti a fényképészeket, és a fényképészek szeretik Tóth Józsefet.

(Magyar fényképészek arcképcsarnoka, Interart Stúdió, 2001. A kiállítás január 31-éig látható a budapesti Mai Manó Házban, hétköznap 14–19, hétvégén és ünnepnapon 11 és 19 óra között.)

Tizenhárom művész munkásságából látható válogatás a régi bőrgyár falain

Ártatlanság és Új mechanizmusok

A MEO Kortárs Művészeti Gyűjtemény január végéig két érdekes kiállítással várja a látogatókat. A pincegalériában Német Hajnal videoművészeti alkotásait, az egykori bőrgyár többi termében pedig Új mechanizmusok címmel a hatvanas–hetvenes évek hazai művészeinek munkáit láthatja a közönség.

Dudás Éva

Német Hajnal Ártatlanság bye-bye című kiállításán a művésznő három video-installációja ragadja magával a MEO látogatóit. A három perc körüli rövidfilmek a videoklipek precíz eszköztárát használják. A képek főszereplőinek táncához, mozgásához egyenrangú félként járul hozzá a gitárjátékból vagy éppen japán dallamokból összemixelt zene. A filmeket a projektor ráadásul nem a terem nézőkkel szembeni oldalára vetíti – mint egy moziban –, hanem a kiállítótérben elszórtan felállított felületekre, így a művész közelebb hozza alkotásait a táblafestészet „megfoghatóságához" vagy tárgyszerűségéhez.

A kiállítás „címszereplője", az Ártatlanság bye-bye azonban kivétel ezalól, hiszen a művésznő olyan technikát alkalmazott, melynek segítségével a virágba borult cseresznyefa előtt japán táncot lejtő lányt egyszerre láthatjuk a „film-kép" mindkét oldalán. Ez az installáció ugyanis nem egy kivetítőn vagy álfalon látható, hanem egy opálos plexiüveg szolgál vetítővászonként. Ezért látható a film a fényátengedő tejüveg mindkét oldalán.

„Német Hajnal egyébként annak a fiatal képzőművész nemzedéknek a jeles képviselője, akik anyanyelvi szinten beszélik a számítógép, az internet, a reklámok és a videoklipek nyelvét, művészetüket pedig a digitalizált vizuális kultúra és a rendelkezésükre álló technikai apparátus határozza meg" – olvasható róla a kiállítást bemutató összefoglalóban. A fiatal művésznő installációi, webművészeti alkotásai, fotói és számítógépes printjei számos egyéni és csoportos kiállításon szerepeltek Európa és Magyarország nagyvárosainak legjelentősebb galériáiban.

A régi bőrgyár többi terében válogatást láthat a közönség egy magángyűjteményből. Kováts Lajos, a MEO egyik tulajdonosa szavaival élve e művek alkotói voltak azok a művészek, akik a hatvanas–hetvenes években a „szabad világ aktuális mozgásaira figyelve műveikkel visszacsatolták Európához az akkori magyar képzőművészetet". Abban az időben azonban kiállítások sorát zárták be, és talán ennek a sajnálatos ténynek is köszönhető, hogy a mai napig nem foglalták el méltó helyüket a magyar művészettörténetben.

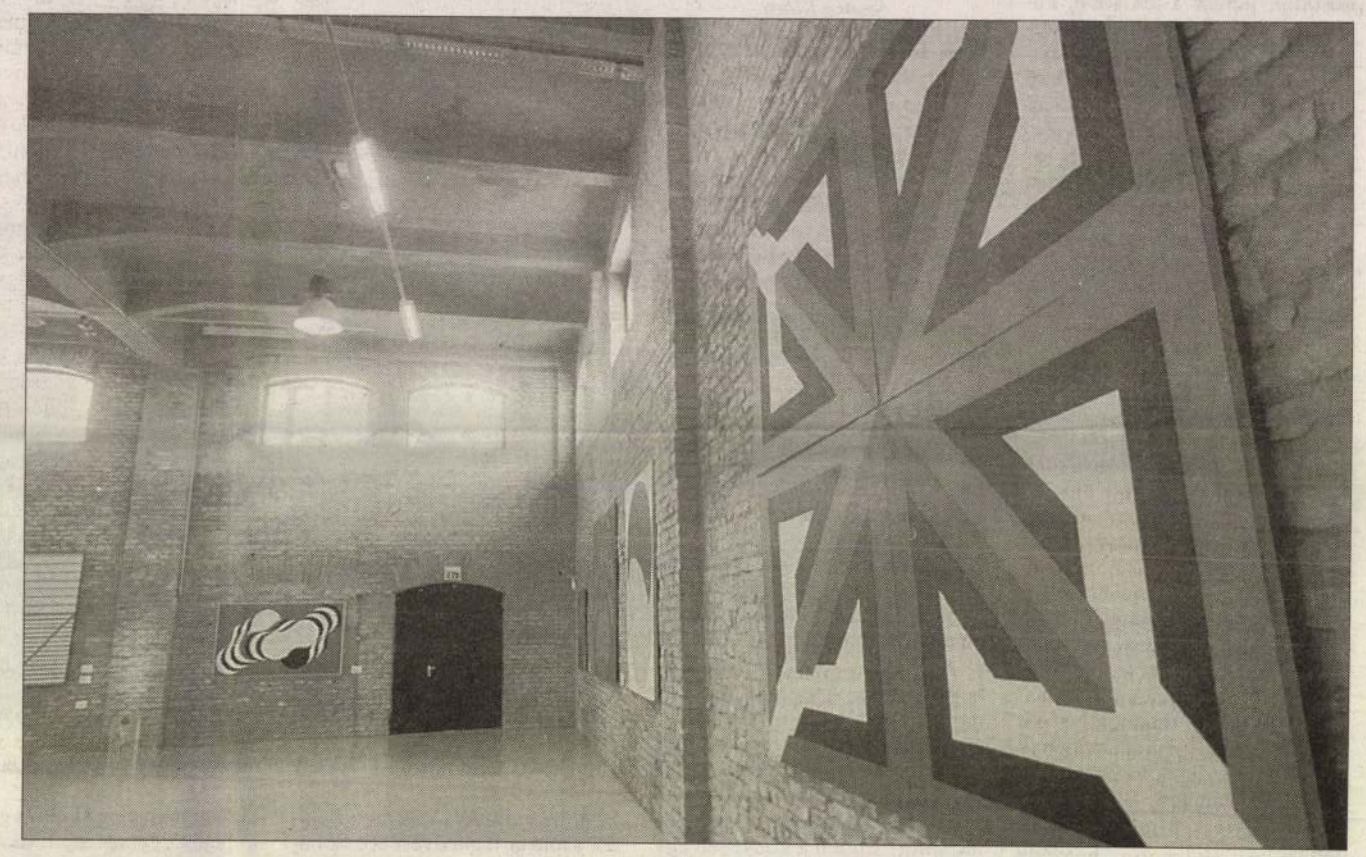

Az egykori újpesti bőrgyárban megelevenedik a hatvanas-hetvenes évek magyarországi progresszív képzőművészete Fotó: Czagány Balázs

Az Új mechanizmusok című kiállításon szereplő tizenhárom művész alkotásai is leginkább magángyűjteményekben leltek otthonra. A mostani tárlat ezért megpróbál bemutatni egy szeletet a hatvanas–hetvenes évek magyarországi képzőművészetéből, abban a reményben is, hogy ezzel elindíthat egy olyan folyamatot, melynek során a kor kiemelkedő munkáit felkutatják, és művészettörténeti szempontból feldolgozzák.

A korszak jellegzetes áramlataihoz igazodva ezekben a művekben is nagy hangsúly van a színeken, és az összepárosított árnyalatok harmóniáján. A formák geometrikusak, és a legtöbb képen szimmetrikusan helyezkednek el. Fajó János csúcsára állított, rombusz alakú sárkánya sem emlékeztet kimondottan a mesebeli teremtményre, ám rombuszának színei mégis azt a hangulatot keltik, amit a sárkány hallatán magunk elé képzelünk. A vörös és narancsszínek dominanciája mellett a fekete is feltűnik, mely egyfajta mélységet ad a képnek.

Frey Krisztián festészete – akinek több képe is szerepel a tárlaton – ennél sokkal közelebb áll az akkori valósághoz. Műveinek nagy része azt az érzetet kelti, mintha egy korabeli gyárépület rozsdás, összepingált ajtajait, vagy málladozó falfelületeit örökítette volna meg. Noha festményei nem fotószerűek, „valódisága" miatt mégis olyan, mintha fényképeket nézegetnénk. Ellentétben Méhes László Langyos víz című festményével, melyen a három alak – egy férfi és két nő – teljesen életszerű, és a medence vizében szinte látni véljük a vaku villanását.

Az Új mechanizmusok című gyűjteményt február 3-áig tekintheti meg a közönség, Németh Hajnal videoinstallációi pedig január 27-éig láthatók a MEO pincegalériájában.

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest, V., Petőfi Sándor u. 17
Telefon: 188-296, 188-307

Méhes László

VALÓSÁG

1964 1 1

1021

Méhes László rajza

lesnek ható, jó képet ad az amerikai vidéki v
olvashatunk.

A filmszerű kisregény, a humoros olvasm
típus, mely talán a legnépszerűbb: a kalando
féle rémtörténetek persze kevéssé alkalmasak
épp Faulkner és Greene egyes művei erre is p
regények azonban sok hasznos ismeretet köz
korszerű természet-
tudományos világkép kialakítását segíthetik elő. A műfaj legkiemelkedőbb művelője *Ray Bradbury* — legnagyobb sikerű műve az 1950-ben megjelent *The Martian Chronicles (Marsbeli krónika)*. A szerző e mű megjelenése óta a *science-fiction* mesterének számít — ő a mai Verne és Wells. És nem kisebb tehetség náluk. Ízig-vérig mai író, s így kifejezésmódjában, gondolati igényességében korszerűbb is. A képekből, különálló jelenetekből összeálló modern regény filmszerűsége hallatlanul érzékletessé, olvasmányossá, vonzóvá teszi, annál is inkább, mert ez a modern kifejezésmód az izgalmasság sokféle kipróbált érdekfeszítő fogását sem utasítja el: kaland, feszültség, meghökkentés bőven akad, s nemcsak az ügyes ponyvaíró jól kiagyalt fordulatai révén, de egy szinte páratlan írói képzelet eredményeként. Bradbury írói korszerűségének azonban van egy másik oldala is. Míg a nyugat természettudományosságára Verne, sőt még Wells idejében is az optimizmus volt a jellemző, ez nyilatkozott meg a két utópista életművében is, míg Verne a polgári, Wells pedig szinte

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest, V., Petőfi S. u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

GANZ MÁVAG

Méhes László

1907 DEC 15.

FIATALOK

1021

(Méhes László rajzai)

országban még egy olya
gyár, ahol annyit áldoznán
a tanulóképzésre és a taníl
oly jó eredményeket tud
felmutatni, mint a Gar
MÁVAG-ban. De emell
természetszerűen vannak
sebb-nagyobb problémák is

Jellegzetes panaszo
mondtak el az ipari tanul
Elhangzott többek közt, h
a darujavítóknál 8 géplakatos ipari tanuló bár harmadévesek, gyakran gépalkatrészeket kénytelenek tisztítani. Külső szerelésekhez sokszor pufajkát se kapnak.

Panaszok vannak a *kollégiumi étkeztetésre* is. Az ételek ugyan ízletesek, de nem elegendők. Többen elmondták, hogy egyik-másik munkamódszerátadó (szakoktató) általános műveltsége nem éri el a tanulókét, s ez árt tekintélyüknek.

A szülők értekezletén ugyancsak lényegre tapintó

kellett elrendelni.

A vagongyáregység egyik

ÉV VÉG

A MŰCSARNOK ÉS A FRANCIA INTÉZET TISZTELETTEL MEGHÍVJA ÖNT

MÉHES LÁSZLÓ

FESTŐMŰVÉSZ
RETROSPEKTÍV KIÁLLÍTÁSÁNAK MEGNYITÓJÁRA
1999. OKTÓBER 19-ÉN, KEDDEN 18 ÓRÁRA.
A KIÁLLÍTÁST MEGNYITJA: PAUL POUDADE ÚR, FRANCIA NAGYKÖVET
MŰCSARNOK, BUDAPEST, HŐSÖK TERE
A KIÁLLÍTÁS MEGTEKINTHETŐ 1999. NOVEMBER 14-IG,
HÉTFŐ KIVÉTELÉVEL NAPONTA 10–18 ÓRÁIG

MŰCSARNOK
KUNSTHALLE

LE MŰCSARNOK / KUNSTHALLE ET L'INSTITUT FRANÇAIS DE BUDAPEST
ONT L'HONNEUR DE VOUS INVITER À L'INAUGURATION DE L'EXPOSITION
RETROSPECTIVE DU PEINTRE

MÉHES
LÁSZLÓ

LE MARDI 19 OCTOBRE 1999 À 18H
L'EXPOSITION EST INAUGURÉE PAR MONSIEUR PAUL POUDADE,
AMBASSADEUR DE FRANCE
MŰCSARNOK, BUDAPEST, HŐSÖK TERE
L'EXPOSITION EST OUVERTE JUSQU'AU 14 NOVEMBRE
TOUS LES JOURS SAUF LE LUNDI DE 10H À 18H

MŰCSARNOK
KUNSTHALLE

MÉHES LÁSZLÓ

Szkeptikus illuzionizmus

Méhes László képeiről

1969–1973

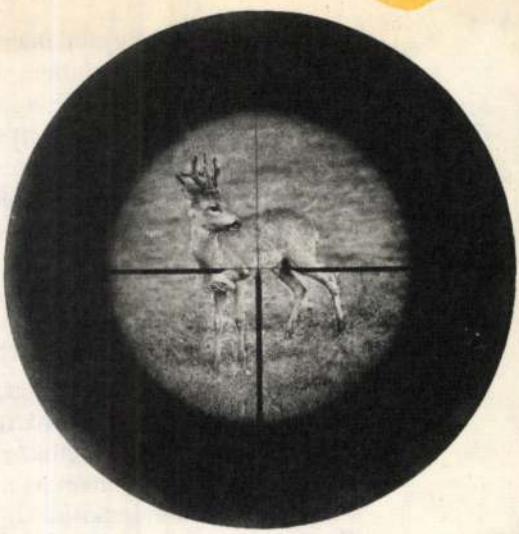

Igaza van Méhes Lászlónak, esendők vagyunk a vizsga perceiben: kiadjuk magunkat, elszerencsétlenedünk a fényképezőgép lencséje – az öröklét egyik eszköze? – előtt, s kárörvendővé, sőt kegyetlenné válunk a gép keresője mögött – az öröklét egyik eszközének birtokában? – állva.

S miután Méhes mindezt tudja, s mert talán ő sem sokkal különb nálunk, veszi magának azt a bátorságot, mely ahhoz a gyávasághoz szükséges, amellyel kikerülheti a direkt közlést, és ahelyett, hogy a gép előtt feszengő vagy a gép mögött feszítő embert festené le, úgy tesz, mintha az elkészült fénykép reprodukcióját másolná, tehát bizonyos értelemben felmentést ad számunkra, s természetesen saját magának is; nem beszél ki bennünket, hanem hagyja, hogy a fényképezőgép precizitását csökkentse a nyomdagép, ő pedig látszólag már ezt, a kétszeresen módosított képet közvetíti, juttatja vissza hozzánk, hallatlan pontossággal.

Méhes tehát lefesti a reprodukciót, a majdnemolyan-mint-az-életet, a kép és az éppen-olyan-mint-az-élet közé állítva valamit, ami távolságot ad, egyszersmind – ízlés, nézőpont vagy önérzet szerint – alapot is nyújt a „szereplők" felmentéséhez vagy ahhoz, hogy gúnyolódva mutogassunk rájuk: ti vagytok ilyenek, nem mi. Pedig, végül is...

Méhes azonban nagylelkűbb annál, hogy zavarba hozzon vagy bizonytalanságban hagyjon bennünket. A *Langyos víz*ben üldögélők közül néhányra szemüveget ad: rózsaszín és vidámzöld üvegen keresztül csippentenek szemükkel a kamerára – a világra – a népek, minden rendben, élünk, mint hal a vízben. Kinevethetjük tehát őket, mert mindent vidámnak látnak, de szomorkodhatunk is, hogy a szemüveg nem rajtunk van, mert így észrevesszük, hogy ők azért nem veszik észre magukat, mert a szemüveg rajtuk van. Bár az is eszünkbe juthat: miért vegyék magukat észre és mit vegyenek észre magukon, ha egyszer nekik így jó, így, a langyos vízben. Talán nekünk is így lenne jó. Méhes – mindenesetre – nem dönt helyettünk, s talán nagylelkűsége sem egyértelmű. (Különösen akkor nem tűnik annak, ha felfigyelünk az egyik Langyos víz-kép sötét szemüveges sötéten látójára is.)

Többet segít a *Célpont* című képpel, amelynek láttán – vérmérséklet szerint – már csak két, különkülön egyértelmű válaszunk marad. Az egyik – szerencsére csak elméleti jellegű: sóvárgó csettintés a vadász irigykedő ajkai közül; a másik egy elfojtott „ah!" az állatbarát aggódó torkából. A kép valódi értelmét a festmény sorsa teszi világossá: a budapesti Vadászati Világkiállítás képzőművészeti bemutatójára szánt művet a zsüri elvi okokból nem tartotta alkalmasnak arra, hogy falra kerüljön. A kép kiállításra küldésével Méhes szellemesen provokált magának – és nekünk – választ, hiszen a zsüri álszent magatartása tisztán rímelt a festő szándékára.

Méhes szereplői – talán mi? – a kulináris örömök emberei. Vidáman lubickolnak és kéjjel zabálnak.

Mozgó Világ, 1979. augusztus

mentesen akarom figyelni magamat. Le fogom jegyezni őket, hogy később legyen összehasonlítási alapom. Páratlan lehetőségek állnak előttem, egy ember a saját magam megfigyelésére, és én élni fogok ezekkel.

Néhány napja elkövetkezett az idő, mikor véget ért az egymásra épülő munkák sora, s hirtelen rádöbbentem: készen vagyok mindennel, nincs több tennivalóm. Vár a kút. Minden a helyén. Minden eshetőségre számítottam, évekre, hátralevő éveimre előre. De még vártam, nem mertem dönteni. Szabadságot kértem, és hogy nyugodtan, a zavaró körülményektől mentesen dönthessek, először elrendeztem a lakásomban mindent magam körül, aztán ragasztószalagot meg kendőt fogtam, s leragasztottam a szemeimet. És gondolkoztam, egyfolytában gondolkoztam. Sorra vettem mindent, az elmúlt életemet, az eredményeket és a kudarcokat, végiggondoltam a jövő lehetőségeit, meg azt, amit elveszítek, ha lemondok róluk, és leszállok a föld alá, örökre; órák, napok teltek el így, nem siettettem magamat, ráértem, s mikor végre biztos lettem magamban, felkeltem az ágyról, leszedtem a kötést, és jöttem ide.

Nem búcsúztam senkitől. Ugyan kitől búcsúztam volna? Az anyám vidéken él, évente egyszer ha láttam. Mit értene meg abból, amit elmondhatnék neki? A munkatársaim? Már akkor is furcsa szemmel néztek rám, amikor megpróbáltam kivonni magam a munkahelyi szokások alól, hozzám ugyan jöhettek gyűjteni névnapra vagy esküvőre, soha egy fillért nem adtam senkinek. Én nem tartok névnapot és nem is nősülök, más se tegye akkor az én rovásomra. Otthagytam, levetettem mindazt, ami miatt eddig úgy-ahogy elfogadtak, a ruhámat és a modoromat, az álruhámat és az álmodoromat, úristen, ezt milyen nehezen sikerült hozzájuk idomítanom – most már nem kell alkalmazkodnom.

A lakást bezártam. Vajon mennyi idő telik el, míg valaki észreveszi, hogy nem járok haza? Hogyan reagál a szomszédom, mikor rájön erre? Meg a többiek? Távolabb szálltam ki a kocsiból, nem akartam, hogy az autó gazdája után kutatva véletlenül a rejtekhelyemre bukkanjanak. Bezártam, a kulcs egy darabig a kezemben volt, mielőtt a kanálisba ejtettem. Eszembe ötlött, jó lenne odaadni valakinek. De kinek? Kinek adhatnám oda? Ott volt egy trafik, bélyeget, borítékot vehettem volna, feladhattam volna valakinek, de kinek?

Ott hagytam a kocsit. Majd csak feltűnik, hogy gazdátlan, hivatalosan birtokba veszik, leltározzák – töprengjen rajta más, mi történjék vele ezután.

Végül, legvégül még egy rettenetes dolog. A kutyám. Ő is jött velem. Bár tehettem volna másként is, szándékosan hoztam magammal, ezt nekem kellett vállalnom. Tudtam, hogy csak kínlódás lenne neki a kútban az élet. Közvetlen közelembe temettem. Igyekeztem nem okozni fájdalmat neki, talán jobb lett volna, ha injekciót adatok be, de hát azt akartam, mindvégig velem legyen, engem tudjon maga mellett élete utolsó percéig, általam szűnjön meg a léte.

Lejöttem ide. A tetőt lecsuktam. A lámpa ég, képes vagyok rögzíteni a szavaimat. Sok mindenről kellett beszámolnom most, el is fáradtam. Abbahagyom, mert egyedül vagyok, mert csak magamra számíthatok, vigyáznom kell magamra. Megvan az elképzelésem, hogyan töltöm el az időmet. Eddig idegen, ellenséges világban éltem, magamat is képtelen voltam megismerni. Most mindenre lesz időm. Időnként számvetést csinálok, ez most az első. Végre magam vagyok. Magad vagy. Figyelj magadra. Nincs más dolgod már, csak hogy magadra figyelj.

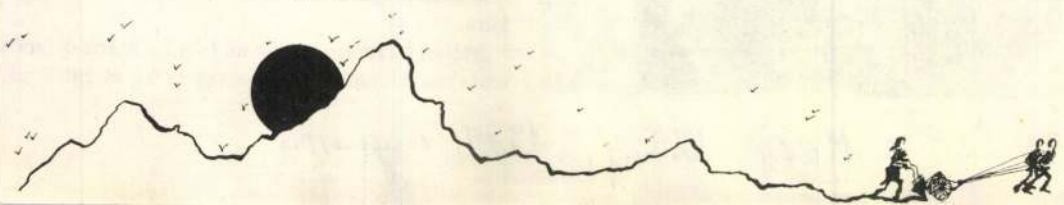

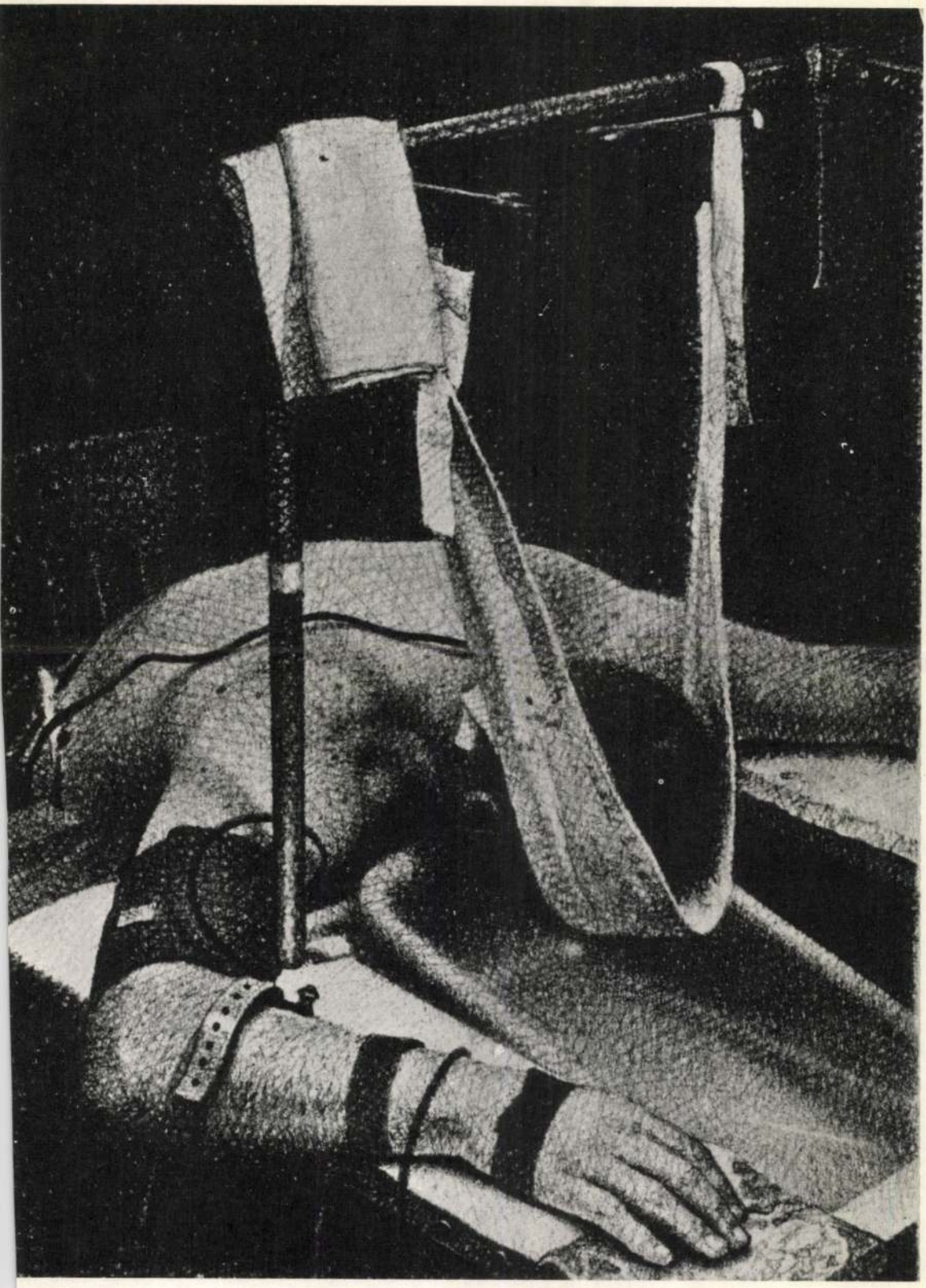

Néha durcásak, mint a morcos *Motoros*, olykor pedig szenvednek is, mint az *Állapot* című képen a kínzó- vagy gyógyeszköz hevedereivel és drótjaival megkötözött, megalázott helyzetbe merevedett alak.

Általában – talán ez utóbbit kivéve – Méhes a megszokott élethelyzetek közül választja ki témáit; zsánerképeket fest, vagy mint a *Langyos víz*-sorozat esetében, csoportképeket. Nagy hagyományú műtípushoz kötődik tehát, ragaszkodása azonban ironikus gesztus, hiszen ábrázolásmódjával a hatvanas-hetvenes évek fordulójának legfrissebb festői irányzatához, a hiperrealizmushoz fordul. Pontosabban találkozik azzal, hiszen képei időben párhuzamosan, bizonyos szempontból pedig előbb készülnek, mint a hiperrealizmus amerikai és európai nagyjainak munkái.

Méhes előnye, vagy tárgyilagosabban, mássága – fura fordulat – egyfajta konzervativizmusból származik. Miután nem hajlandó lemondani a *mesterségről*, s annak következményéről, a festőiségről, nem él *csak* a hiperrealista festői eljárással (tehát a vászonra vetített diapozitív pontos „kifestésével"), hanem a reprodukcióhatás „trükkjével" tompítja az esetleges agresszivitást – mely egyébként az amerikaiakra jellemző elsősorban –, s visszalopja, ha minimális szinten is, a lazúros, impresszionisztikus festésmódot. Iróniája tehát több forrásból is táplálkozik: a nagy múltú keretek közé szorított, banálisan hétköznapi témákból, technikai álanakronizmusából s a képkivágás esetlegességéből.

1975 –

Ha hiperrealista képein Méhes a látvány és a kép közé egy alig észrevehető, leheletnyi fátylat vont a reprodukciószerűséggel, most valóságosan is elrejtette modelljét; a fátyol már nem metafora, hanem létező textília, csak éppen selyem.

S ha a *Langyos víz*-sorozathoz vagy a *Hús!* című képhez emberismeretünkre – de ha bízunk magunkban, úgy is érthetjük, hogy humorérzékünkre alapozva –, önirónián apellált, akkor a torzók esetében Méhes voyeurizmusunkra hivatkozik, s arra az egyszerű azonosítási folyamatra, melynek során fejünkben – legalábbis sokunkéban – a szépség fogalma egy formás női test képét hívja elő. Erre az asszociáció-patentre azonban csak ürügyként van szüksége ahhoz, hogy elindulhasson, s minket is elindíthasson egy vége-nem-látható úton, mely a *megismeréshez* vezethet, s hogy rámutathasson ennek az útnak a kátyúira is. Méhes esztétikai és érzéki értelemben is *szép* képei ugyanis csak illúziót rögzítenek, egy gyönyörű női test jelenvalóságának

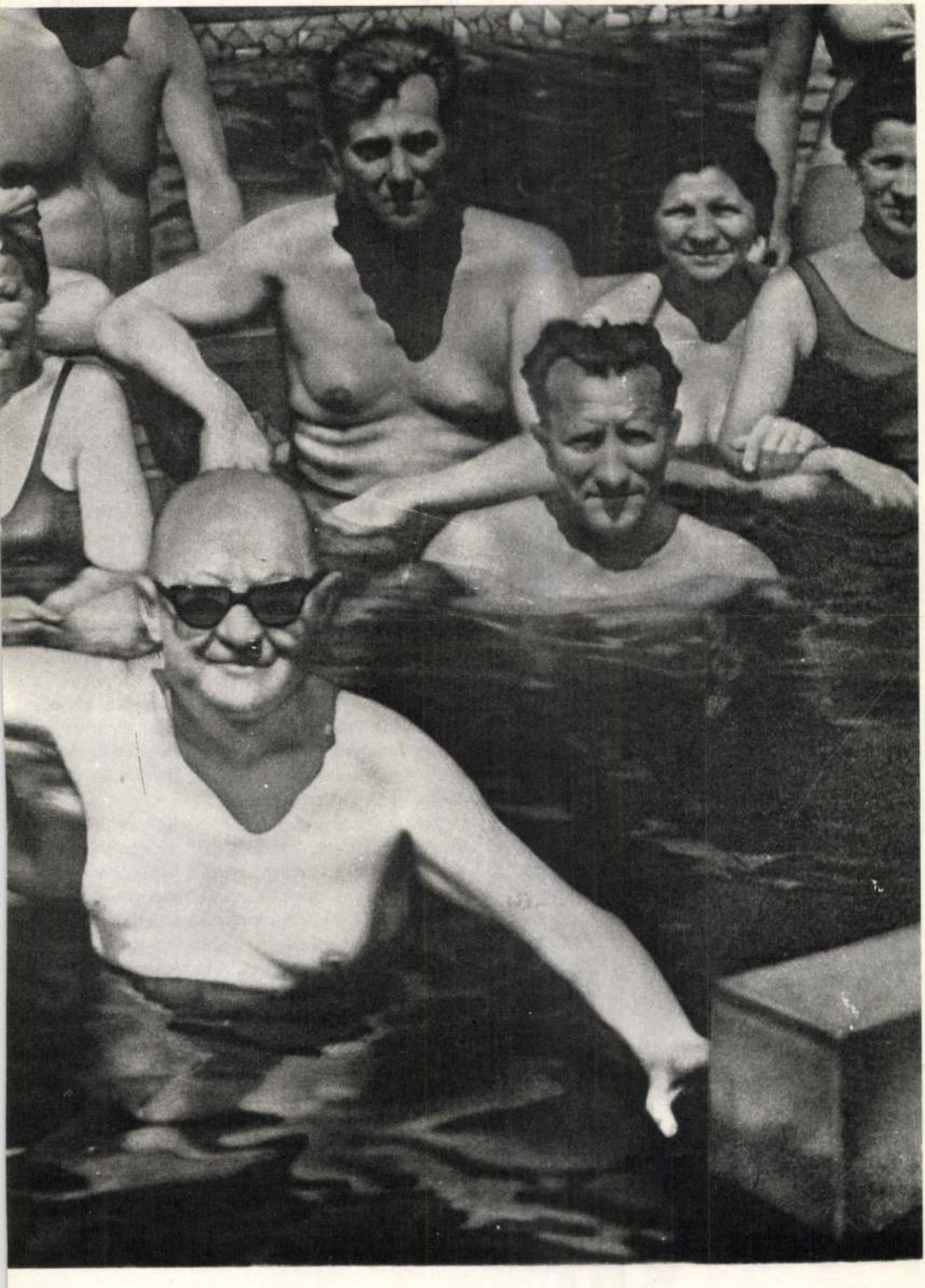

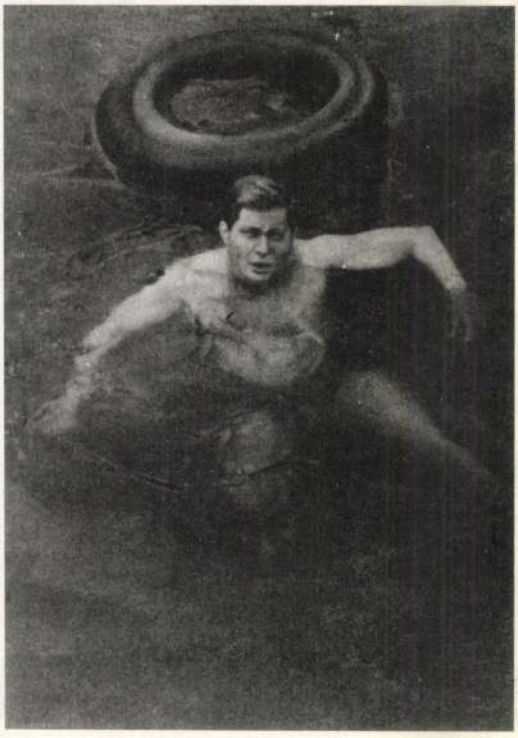

képzetét sugallják. Ezzel persze még nem haladná meg a látványelvű festészet megszokott illuzionizmusát, de, minthogy képei fontos és időszerű filozófiai és művészetelméleti tartalmakat is hordoznak, túlmutat azon.

(Hogy pontosabban lássunk, kövessük nyomon a művek készítésmódját: Méhes a modellt nedves selyemmel borítja, mely szorosan, a formákat tökéletesen rajzolva simul a testre. Majd festékszóró pisztollyal lefújja a textíliát, s hagyja megszáradni. A festmény gyakorlatilag elkészült. Újabban halak vagy növények is a selyem alá bújnak, a lényegen azonban ez mit sem változtat. Az viszont több mint érdekes, sőt igen fontos, miszerint ez az eljárás vér szerinti rokona a *frottázsnak*, melyet főiskolás korában és később is szeretettel és termékeny módon alkalmazott, s a gyúrható radírral készített át- és lenyomatainak – a *monopoltípiá*nak – is, csakhogy most nem le-, hanem „fölnyomatról" kell beszélnünk.)

Az eljárás és a végeredmény rendkívüli, a művészet szempontjából létkérdéseket vet föl. Minthogy az ábrázolt – a test – közvetlen kapcsolatba kerül az ábrázolással – a festménnyel (a médiummal) – –, nehezen dönthető el, mi is ebben az esetben a művészi információt közvetítő közeg, tehát mi tölti be a médium funkcióját? Ezzel összefüggésben merül fel az is: mi a művészet? – tükrözés, imitáció, lenyomat vagy újrateremtés? A kész mű ugyanis nem maga a test, de éppen ugyanakkora; színeiben más, formáját tekintve azonban, ha síkban is, de pórusaira ugyanaz. Végül felveti a személyesség, a kézjegy kérdését is, hiszen technikája mechanikusabb, mint a hagyományos festésmód, s a faktúranélküliség kizárja a megszokott festékfelvitelből visszakövetkeztethető jellegzetességeket.

Méhes számára azonban mégsem ezek az igazán lényeges kérdések, hanem a már említett megismerés, vagy a *megismerhetőség lehetőségének* vizsgálata. Szkeptikus illuzionizmusával hiperralista képein még a homállyal – reprodukcióhatással – illusztrálta a folyamat nehézségeit, újabban magának a megismerésnek egyik eszközét, a festészetet elemzi belülről, egy paradox helyzetből kiindulva. Mert miközben a technikai processzus révén szellemesen mutat rá a képzőművészet ellentmondásaira, izgalmas, a műfajjal kapcsolatos kételyeket fölényesen elsöprő műveket hoz létre.

Hajdu István

Méhes László

"Táj" c. képének repr.-ját hozza a lap.

Élet és Irodalom, Bp. 1970. ápr. 18.
XIV. évf. 16. sz. 5. lap

Méhes László

"Portré" c. müvének repr.-ját hozza a lap.

Élet és Irodalom, Bp. 197o. márc. 14.
XIV. évf. 11. sz. 7. lap

Mikes Kálmán
Grafikus

M.D.K.

„Emlék"

Élet és Irodalom, 1967. okt. 20. 7. lap.

Mékes László

Szerepel a progresszív törekvésű festők és nyomdászok tárlatán a József Attila Művelődési Házban

Napsütés 1969 dec. 27

Méhes László

(Rövid emlékezés a halálozásra)

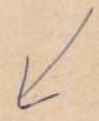

Budapest 1969

MÉHES LÁSZLÓ

Műcsarnok, Budapest

Avantgárd lenyomatképek

Méhes László: Torzó, 1975

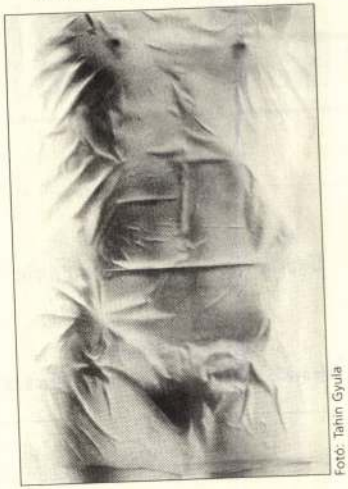

Fotó: Tahin Gyula

Méhes Lászlónak, a magyar neoavantgárd egyik legjelentősebb festőjének nyílik kiállítása október 19-én a Műcsarnokban. Méhes Budapesten Bernáth Aurél tanítványa volt. A hatvanas évek végétől kezdett – Magyarországon az elsők között – fotorealista stílusban festeni. 1969-ben szerepelt az Iparterv-csoport második kiállításán. A hetvenes évek első felében készítette híres Langyosvíz-sorozatát: gyógyfürdőző beutaltak csoportképeit ábrázolják ezek a fényképszerűen naturalisztikus akrilfestmények, amelyek groteszk iróniája nem nélkülözi a társadalomkritikát sem.

Méhes László a hetvenes évek közepétől végleg Franciaországban telepedett le, ahol az első hiperrealisták közé számítják. Legnagyobb, még Magyarországon kidolgozott újítása az aktfestési metódusa volt. Ez a több, avantgárd és neoavantgárd technikát (fotogram, frottázs, pszeudotechnika) alkalmazó eljárás abból állt, hogy a művész nedves vásznat borított a fekvő modellre, és a kidomborodó testformákat festékkel lefújta.

Méhes így keletkezett lenyomatképeit már láthatta a magyar közönség, az elmúlt két évtizedben Franciaországban készült műveivel azonban csak most, a Műcsarnok november 14-ig nyitva tartó retrospektív tárlatán ismerkedhetünk meg.

(B. E.)

Fotostudio Wagner

nagyjainak: Adolf Loos, Otto Wagner, Josef Hoffmann, a Thonet testvérek munkái éppúgy, mint a kortárs bútortervezőké.

A háromszorosára bővített épület immár időszaki kiállítások megrendezésére is alkalmassá vált: októberben Lucie Rie keramikusművész lakását mutatják be, amelyet Ernst A. Plischke tervezett.

TORDAY ALIZ

Festmény- és műtárgyfotózás

Budapest U., **Falk Miksa** utcai **műteremben** - vagy akár **Önnél** ! Film mérete kívánsága szerint: 24x36 mm, 6x7 cm és 4x5 inch Bipolár technika is.

Mike Károly H.P.D.C. fotográfus

Időpont - egyeztetés:

Tel: **31 21 328** • 06-20 915 37 37

Martino GALLERY & CAFÉ Budapest

Martino Galery-randevú: 1999. október 20.

Gyurkovics Tibor és Kánya Kata

irodalmi estje

Következő kiállításunk:

JOSIP IVANOVIĆ

dubrovniki szobrász- és festőművész alkotásai

1999. november 4., csütörtök

1052 Budapest, Galamb utca 5.

Tel./fax: 338-2880

GALÉRIÁT

keresünk nemzetközileg elismert festő

LOVAS KÉPEINEK

kizárólagos magyarországi képviseletéhez és forgalmazásához.

Telefon: 356-4747

HAJDU ISTVÁN

Édességet a földön

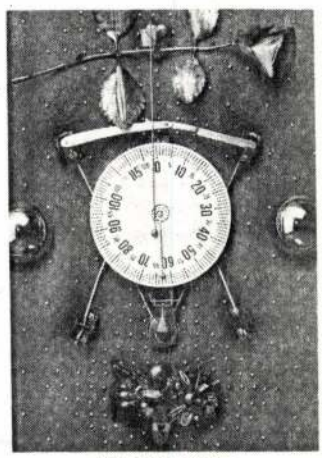

Nyári István munkája

Már a francia új realizmus és az amerikai pop art sem vetette meg az édességet a művészeten (ezt elírtam: egy másik határozóragot, a *-bent* akartam használni, de talán pontosabb mégis az, ami véletlenül adódott); szóval, a hatvanas évek is szívesen nyúlt a cukorhoz bizonyos dadaista hagyományokat követve, a méz azonban mindig epével keveredett, a cukormáz alatt tüskék meredeztek. A látszatmarcipánok a marcipánlátszatra utaltak mindig: a világ, a világegyetem fogyaszthatóságára, a fogyasztás édességére s persze arra, hogy mindez, ez a nagy, színes dínomdánom alapvetően materiális, dologi dolog, s éppen ezért mértéktelenül ideiglenes és ildomtalan. Némiképpen ordenáré.

Sem a franciák, sem az amerikaiak – akkor – nemigen foglalkoztak a szellemi fogyasztással, az ideológia realizálásával vagy poposításával, még kevésbé a hit konzumálásának, konzumálódásának megjelenítésével. (Nem is tudom, aktuális volt-e már akkor mindez, vagy csak később vált azzá, habár az bizonyos, hogy az *elme elcseppenése* nem újdonság.)

A szellem cukra a vásznakon, szobrokon és installációkon a nyolcvanas években csapódott ki igazán. S már nem a tárgyakban és tárgyakért *minősülő* életet reprezentálta, hanem a szellemet magát: az új realizmus és a pop iróniáját az önmagát komolyan vevő édes elégedettség váltotta fel, elkeverve-elegyedve egy különös és eklektikus, negéddel befuttatott világképpel. A transzavantgárd hedonizmusának sajátos terméke lett az érzelmes, gyakran bájolgó, a világot lencsibaba-pillantással befogni igyekvő szemlélet, melynek értelmezése már nem egyszerűen azon múlott, hogy a giccset a giccstudat termékének láttuk-e, hanem hogy minek gondoltuk. Pontosabban: minek *akartuk* tételezni és értelmezni, hiszen a munka önmagában kizárólag önmagára utalva viselkedett. Az iróniát valami patetikus karikatúraszemlélet váltotta föl, s csakis a nézőre bízatott: viccnek-e vagy kegytárgynak fogadja a dolgot. (Azon keresztül pedig magát a művészetet.) A mézesmadzag egyik vége valahol *Milan Kunc* vagy *Kenny Scharf* röhögtető, egyszersmind perverzen infantilis világában rögzült, a másik a klasszikus klasszicizmus anakronizmusát a nyolcvanas években tudatosan vállaló olaszokéban. Az évtized végére – égbe szökkenő képzavarral szólva – kijegecesedett az édesség: *Jeff Koons* (vagy *Jonathan Borofsky* a nyolcméteres, szomorú bohóc fejű balerinájával) a bűvnek és a bájnak addig hihetetlennek látszó magaslataira hágott.

A fölbuzgó melasz forrásai az újra föl-fedezett folklórból, a grand art ornamentálissá üresített, patetikus formakészletéből s valami abszurd, századvég-hangulatú, végletes *horror vacui*ból eredtek. (S tagadhatatlan, hogy néha kedvességből is, a szó szoros értelmében.)

Egy másfajta nézőpontból mindez persze felfogható tragikus játékként is, balettként a penge élén. Rendes, nagy szomorúságok vonódtak be cukormázzal, mint a pirulák, főként Közép-Európában, az ittmaradtak vagy az innen emigráltak műtermeiben. Kínos édelgésnek látszottak mindig is a cseh *Jiri Georg Dokoupil* és a már említett *Kunc* festményei, ahogy minden jókedvűskődés ellenére sem voltak igazán vidámak itthon a nyolcvanas évek közepén *Méhes Lóránt* és *Vető János* munkái.

Napjainkra a tendencia kettéválni látszik. A manifeszt édesműipar belekergette önmagát a méretek és a technika által meghatározott formába, s egyre nagyobb, egyre tökéletesebben csillogó cukorfalataival beérte a Disneylandek óriás egereit, disznóit, s már végképp csak arra képes, hogy közölje, a világ habostorta. A szellem borongós, metafizikus kalandjaihoz rekvizitumokat és kulisszákat készítők viszont mind szofisztikáltabb munkákba fogtak.

Ahogy mindenütt, itthon is Kelet és Nyugat egyesült kegytárgyainak csillogása és színessége deríti fel a kiállítótermeket – némi konceptualizmussal élesítve a fényeket –, Kelet és Nyugat kegyessége árad a tanképekről és tanszobrokról a hit édességét sugallva. *Salvador Dali* késői vallásos festményei, bombasztikus katolicizmusa dramatizálódik láthatólag tovább a tarka installációkban, csakhogy most már a tiszta dogmát és kánont az összeelegyített hitek eklekticizmusa váltja fel, mentális és formai értelemben egyaránt. Úgy tudom, Méhes Lóránt tavaszszal bemutatott szinkretikus Oltárához készítette a *Fészek Galériában* most kiállított festményeket, melyek valami egészen különös, a látszat szintjén túlságosan egyszerű, a teóriát szem előtt tartva viszont igencsak bonyolult mozdulattal karolják össze az op art, a kraftwerkes komputergrafika és a dekoratív new wave elemeit.

Akadnak persze köztes utak is. *Nyári Istvánt* például valószínűleg nem a hittel teltség, hanem valamifajta új, századvégi szimbolizmus megfogalmazásának akarata vezette, amikor bíborba-bársonyba, aranyba-ezüstbe öltöztette az új meg az ezeréves patenteket. Rózsákból, műszerszámlapokból, jelvényekből, rejtélyes holt hősökből, sokértelmű hétköznapi tárgyakból, csillogó ornamensekből összeszerkesztett *quodlibetjei* oly tisztán és tömény sugározzák a kortárs szépségeszményt, mint az isztambuli vagy karácsonyi ékszerkirakatok éjszakai megvilágításban. Nyári találata hihetetlenül pontos és éppoly fájdalommentes, mint az akupunktúra vagy a fülbelövés, vagy amilyen egy-egy frappáns, kerek és áttetsző aforizma lehet. Hasonló, bár némi régies és népies konceptualizmussal fűszerezett gesztussal él a majd egy nemzedékkel fiatalabb *Gerhes Gábor* is egy Tatabányán látható munkáján. A rózsás kép a talált frás, a talált gondolat, a talált érzelem ironikus sokértelműségét, a talált esztétikum édességét nyújtja tálcán archaikus könnyedséggel.

Tagadhatatlan: virágoskert a mi szívünk (Jeff Koons azt sugallja, az amerikaiaké inkább állatkert), máskor pedig mélyen zengő hegedű, melyen mi magunk vagyunk a vonó. Már csak kandírozni kellene bennünket.

(Méhes Lóránt képei a Fészek Galériában december 6-ig, Nyári Istvánéi a Dorottya utcai kiállítóteremben december 7-ig, Gerhes Gáboré – Gerber Pál, Lakner Antal és Diana Kingsley munkáival együtt – a tatabányai Kernstok-teremben december 8-ig láthatók.)

MÈHES Lóránt

Méhes Lóránt

retrospektív kiállítása

2007. aug. 31 – szept. 30.

Méhes Lóránt Zuzu szeretettel meghívja Önt
az Ernst Múzeumban rendezett retrospektív kiállítására.

Megnyitó: 2007. augusztus 30. 18 óra

A kiállítást megnyitja: **Gödrös Frigyes**

Zene: **DJ Sztyepp**

A kiállítás kurátora: **Forián Szabó Noémi**

Ernst Múzeum

Budapest, VI. ker. Nagymező u. 8.

PESTI ÚT
nka
Oktatási és Kulturális Minisztérium
EFEB
FURLA
RICOH
memo art
ERNST
MŰCSARNOK

VÍZIVÁROSI GALÉRIA

A Vízivárosi Galéria a Marczibányi Téri Művelődési Központ (1022 Budapest, Marczibányi tér 5/a.) egyik társintézménye. Kiállítási programjában a kortárs művészet legkülönbözőbb kifejezési formái szerepelnek. A képzőművészet hagyományos műfajai mellett helyet kapnak a legújabb kísérletek, alternatív, koncept projektek, installációk. Bemutatkozási lehetőséggel támogatja a fiatalokat és a külföldi művészek is meghívást kapnak.

MÉHES LÓRÁNT

VÍZIVÁROSI GALÉRIA **Kiállítások 2000**

Tendenciák napjaink képzőművészetében: 2000-2001 – mai magyar művészet

Január 12 – február 3.	Matzon Ákos – Harasztÿ István	festmények, objektek mobil szobrok
Február 10 – március 2.	Halmy Miklós – ornamentikák	festmények, plasztikák
Március 9–30.	Méhes Lóránt	festmények
Április 6–27.	Bárdos József: Három VLAB Szurcsik József, Gaál József, Kettős Tamás, Cs. Nagy Balázs, Kopasz Tamás, Miklós Árpád, Szabó Sándor	Hang-kép műhely
Május 4–25.	Sóváradi Valéria, (Budapest II. sorozat keretében)	papírművészet, installáció
Június 1–24.	Művészek a II. kerületben sorozat keretében –	Gyűjteményes fotókiállítás

Július – augusztus – szeptember – zárva (felújítás miatt)*

Október 26 – november 23.	Művészek a II. kerületben sorozat keretében	Gyűjteményes kiállítás
November 30 – december 19.	Horváth Éva Mónika – Jengibarian Mamikon Művészek a II. kerületben sorozat keretében	festmények plasztikák

** 2000-re tervezett kiállítások (Barák Péter – computergrafika, Művészek Nagyváradról és Sepsiszentgyörgyből, Tolnay Imre, Varga Patrícia Minerva – festmények, grafikák) a felújítástól függően 2001-re tolódhatnak*

VÍZIVÁROSI GALÉRIA 1027 Budapest II. Kapás utca 55. Telefon: 201 6925

VÍZIVÁROSI GALÉRIA 1027 Budapest II. Kapás utca 55. Telefon: 201 6925

MÉHES LÓRÁNT

2000. március 9-30.

Emlék-fény-kép – festmények

Megnyitó: 2000. március 9-én, csütörtökön 18 órakor
Megnyitja: Kozák Csaba művészettörténész

Méhes Lóránt – Szentlélek; 1999; akril, vászon; 60x60 cm

Keresem valamit, amit szerethetek, mert kellett szeretnem,
másrészt ki nem állhattam a szürke, kalandtalan egyformaságot.

Szent Ágoston

A Budapesti Tavaszi Fesztivál keretében

VÍZIVÁROSI GALÉRIA

NYITVATARTÁS: keddtől-péntekig 13-18 óráig; szombaton 10-14 óráig

Méhes Lóránt festészete a 90-es években

A 70-es évek hiperrealista portréi, és a Zuzu-Vető installációk után a 80-as évek végétől Méhes Lóránt festészetében új érték, különös egyensúly fogalmazódott meg. Transzcendens élményeiből és a világi örömök fanyar emlékeiből építkező művészete olyan képeket alkot, amelyek hagyományos ikonográfiai típusok újszerű alkalmazásai. Festményein a téma egy-egy személyes (fény)emlék felidézéséből születik, a forma azonban hosszan tartó keresés és szigorú, fegyelmezett munka eredménye. Az ikonfestők alázatával tekint vásznaira, munkamódszerével a kéznyomokat elrejti, hogy a festés során napról-napra gazdagodó képfelület a személyes élményt magába zárva, a megsejtett ismeretlen hírnöke legyen, és az alkotó belső világától elszakadva önállóan hordozza azon szellemi tartalmakat, amelyek a képet létrehívták. Belső képektől vezetve így talál rá azokra a képi formákra, amelyek a nem látható világ ősi jelei, vallások szent képeinek távoli rokonai.

De ha egy fénykép segítségével saját múltjában eltűnt időket kutat, akkor is úgy fest, hogy a világ, amelyet elénk tár, megtisztult, időtlen, és fényt sugárzó legyen.

Forián Szabó Noémi

Méhes Lóránt – Csilla
1999; olaj, vászon; 130x130 cm

Méhes Lóránt

1951-ben született Szabadszálláson • 1974–79 Magyar Képzőművészeti Főiskola
1997 Róma, Accademia Hungarica ösztöndíja • 1985 Eighteen artists from Hungary, Glasgow
1989 Fiatal Művészek Klubja, Budapest • 1990 Liget Galéria, Budapest
1991 Dorottya utcai Galéria, Budapest • 1996 Vigadó Galéria, Budapest

A Vízivárosi Galéria támogatói:
Nemzeti Kulturális Örökség Minisztériuma,
Nemzeti Kulturális Alapprogram,
Fővárosi Közgyűlés Kulturális Bizottsága,
II. kerületi Önkormányzat Kulturális Bizottsága

VÍZIVÁROSI GALÉRIA

MÉHES LÓRÁNT

Új művészet

1999/ máj.

19.o.

24-én kelt levél írásakor még nincsenek

roly hagyatéka.

de nem sikerült megkapnia a szükséges

Sem 1936-ban (ld. 1151.sz.), sem

ra.

MÉHES LÓRÁNT

Új művészet

1976/OKT

58-0.

MÉHES LÁSZLÓ

Erotika és szexualitás a magyar képzőművészetben, Szerk. Andrási Gábor, Bp. 1999

Szöveg: 128

MEGHÍVÓ

MÉHES LÓRÁNT FESTŐMŰVÉSZ KIÁLLÍTÁSÁRA

MEGNYITJA: KOZÁK CSABA

1991 MÁJUS 3-ÁN, PÉNTEKEN 18 ÓRAKOR

DOROTTYA UTCAI KIÁLLÍTÓTEREM

BUDAPEST V. DOROTTYA U. 8. ➢ NYITVA MÁJUS 25-IG

MÉHÉSZ Lóránt f.

Méhes Lóránt, [grafikus]

L: Samu Géza

Vadas J: Panoptikum

12

Élet és irodalom Bp. 1983. okt. 14

XXVII/41

MÈHES LÒRÀNT

ÚJ MŰVÉSZET

2000/MÁRC.

P – 9765

3.O.

1094. FÜLEP LAJO

Z

Kedves Carlo,

[redacted] mire febr. [már] 28-á
rajtam (márc. [ius] 1.-én) a szörn
jekciót nyomtak belém, melytől mi
zam támadt, valamennyi járulékáv
általán semmire, még gondolnom se
felvonása most befejeződött, még
három, ha - kibirom. Hogy az első
még ezután válik el.

A levelében levő hireknek mi
Pestre jön, aminek értelmét nem r
vetlen el kell jönniök Várkonyba,

MÉHES LÓRÁNT

ÚJ MŰVÉSZET

2000/jún.

P-9765

42.o.

Nagytiszteletű Dr Fülep Lajos egyeter

ref.[ormátus] lelkész úrnak

Zengővárkony U.[tolsó] p.[osta] Pécsv

Mihes László
kiállítás a Fészek Klubban

Magyar Nemzet 1984. III. 29.

Méhes Lóránt

Láncz Sándor: Képzőművészeti
kvőnita

Selenkor, 1984. XI.

Mélyes László, grafikus

L.: Szalay Lajos

Vadas J.: Lézerfényben

12.

Élet és Irodalom Bp. 1984. nov. 2. XXVIII/44

Méhes Loránd, grafikus
[Lóránt]

L: Vető János

Bán András: Álomi kép képek, avagy... 97–102.

Mozgó Világ, Bp. 1983. júl. IX/7

Mikes Loránd

Kiállítás Székesfehérváron

Magyar Nemzet, 1986. ort. 14

Méhes Lóránd, grafikus

1 [illegible]

Méhes Lóránd — Vető János: Terv 25.

Magyar

Építőművészet Bp. 1983 83/1

Mihes Lóránd.

Farkasréti-ösztöndíjasok kiállítása

Magyar Nemzet
1987. II. 28.

Mikus Lóránt

Vörösvárty Ilkos magánügyintéze

Magyar Nemzet 1985. XI. 13.

Mikus Lóránt

Regős István kiállítása a Szent-
endrei Vajda Lajos stúdió
pincéjében

Magyar Nemzet 1985. X.1.

MAHIR
SAJTÓFIGYELŐ
1091 BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51.
Telefon: 337-748, 340-726

Méhes Loránd, grafikus

ÉLET ÉS IRODALOM

1983 OKT 28

1021

Ó MESEBELI AFRIKA!

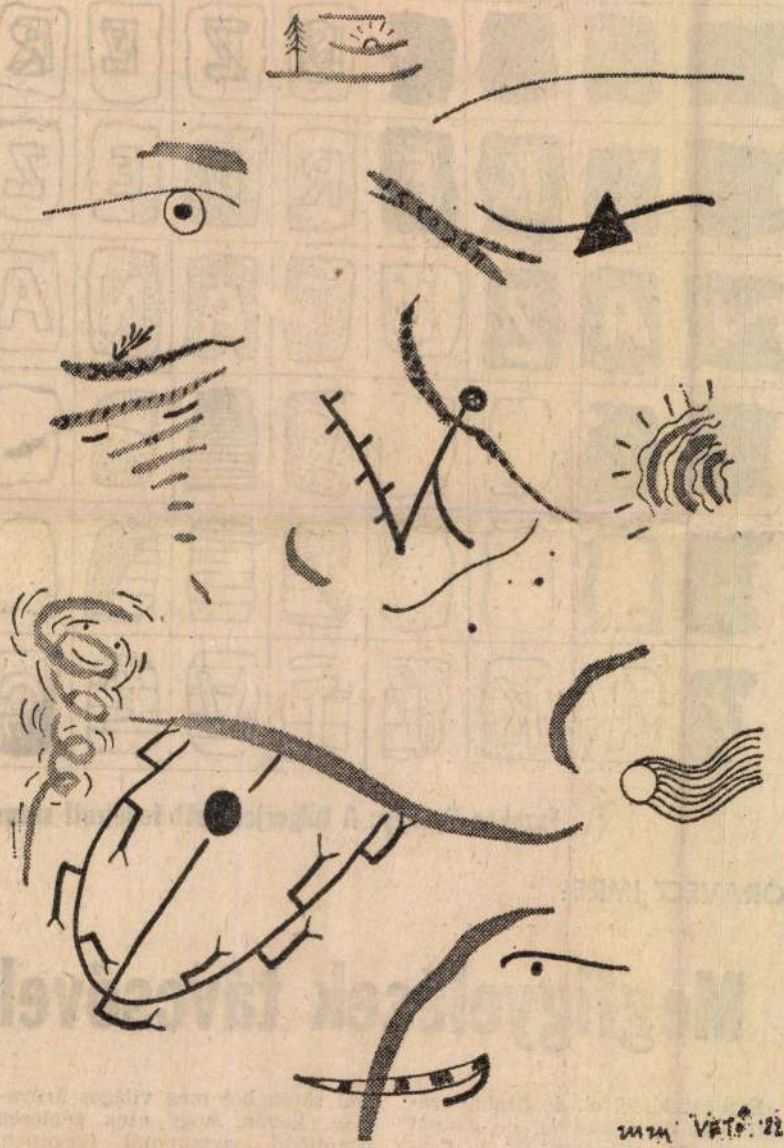

Méhes Loránd–Vető János rajza

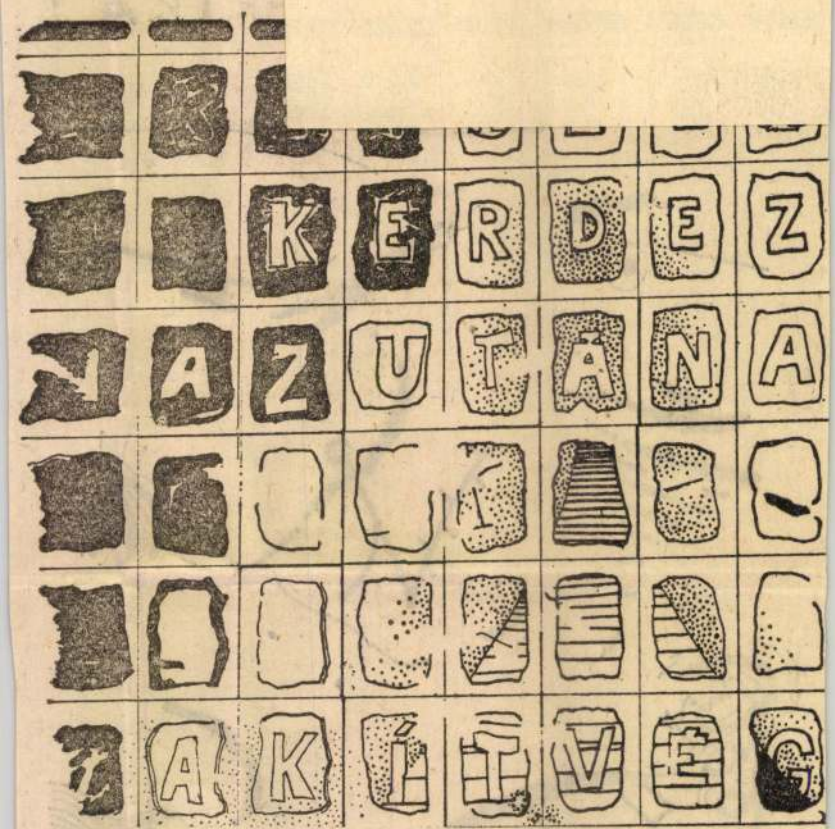

Fazekas György: A túlgerjesztett fedélzeti számít

ORAVECZ IMRE:

Megfigyelések távcsővel

Éva Miklóssal él, de Csabát szereti. Éva Miklóssal él, de Csabát szereti. Éva Miklóssal él, de Csabát szereti.

Nem, nem sajtóhiba, kedves olvasó. Nem tévedésből szedték háromszor egymás után ugyanazt a mondatot. Én, a szerző írtam így.

Hol sötét, hol meg világos árnyalású. Lévén, hogy ezek gépiesen ismétlődő, tartalomtól független, külsődleges különbségek, és nem alátámasztják, hanem inkább kétségessé teszik a szüntelen megtöbbszörözések létjogosultságát.

Furcsa, de az új, magyar mozi-

MÉHES Lóránt festő

"Heába"tehát, ma a szines zászlókat nem szelelk fujják,hanem egy porszivó keltette légáram lobogtatja, mint Vető János-Méhes Lóránt müvén; "

Kovalovszky Márta: Századvég előtt. In. Jelenlk Életünk, 22.évf. 10.sz. 1985. 930.p.

MK SAJTÓFIGYELŐ
MAHIR
1091 BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51.
Telefon: 337-748, 34-A726

Méhes Loránt, grafikus

KORTÁRS

1984 SEP

1021

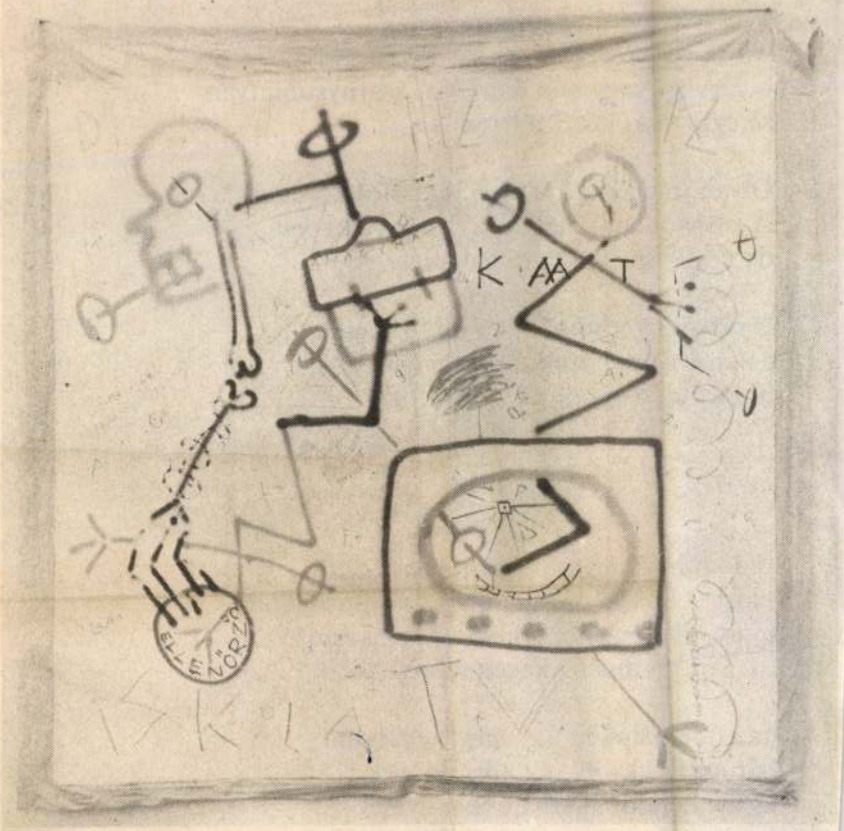

MÉHES LORÁNT: De nehéz az iskolatévé

A „rím" szó is magától lesz a rí
csali se kell, a sor horgán akad.

Fecskék vad útilázban rajzanak
gyors árnyképek az ég s a víz p
Nyárvég? vagy már koraősz? sz
sereglik a költöző pillanat.

Olyan, mint rég? *Milyen* rég? Hol keressem?
A sosevoltban, mely múlt sem, jelen sem,
de mégis *van* valahol, valahogy.

Nyárvég? koraősz? – ha már rímesek
e sorok – mondjuk: örök *limesek*,
hol az idő fogyva nő s nőve fogy.

2

tudom hogy ez már nem *téma* pedig
most is itt *van* mint mindig pontosabban
mint soha máskor hiszen éppen *most* van
itt éppen most kéken szüremkedik

az áttört csipkén át megfoghatatlan
bár szavaink oly rég környékezik
ki ne mondd hátha akkor szétesik
hisz esik is szét minden pillanatban

Méhes Lóránt

Az „én múzeumom" Székesfehérvárott.

Magyar Nemzet
1986. 1. 27.

Mikes László

a képzőművészet három nemzedéke

a Műcsarnokban

Magyar Nemzet 1986. I. 18.

Méhes Lóránt

víta

-> Fajó János †

MŰVÉSZET 1985/2/63

Méhes Lóránt, grafikus

L. Kéri Ádám

Vadas József: 101 nagykutya 12.

Élet és Irodalom Bp. 1985. jún. 28. XXIX/26

Róluk szól. S hogy [illegible], annak oka részben az, hogy Hubay a sorsszerű általánosságnál, a gyors felemelkedés okozta „társadalmi keszonbetegség" diagnosztizálásánál mélyebbre ás le: a konkrét konfliktusokig, melyek Soós Imre-Mátét megtorpanásra késztették, s melyek mindmáig meglevő ellentmondások, feszültségek előképei. S ha az ötvenes évek óta kifejlődött is az „elsőgenerációsok" konfliktustűrő-képessége, ha kialakultak is az ilyen feszültségeket levezető társadalmi magatartás-mechanizmusok — az ellentmondások még mindig fe-

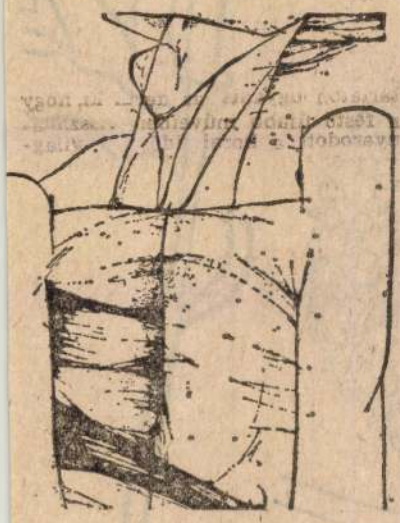

Partnerei közül *Egri Kati* Évája: korrekt s valamivel több. Éva és Máté kapcsolatát, föllobbanó szerelmét a *másik* világ kíváncsi meghódításának vágya motiválja. Éva, a tudatos, fegyelmezett orvos-pszichológus, a városi-zsidó-polgár gyökerű értelmiségi, a haláltáborból szabadult, a maga emberségéből élő nő Mátéban az ösztönös, fegyelmezetlen, neurotikus, a paraszti sorból a társadalmi robbanás energiájával fölrepített, szerepjátszó zsenihez vonzódik, az ő „csillagsorsába vél fonódni", s osztozik végül hullásában. A kórházi idegosztályon talált festőbarát, Valér epizódszerepében kitűnő *Dégi István* — frivolan filozofikus clown-figurája jótékonyan oldja a darab sűrű atmoszféráját, de mint világos háttér a sötét tónusú képet, ki is emeli a játékban a tragédiát.

★

Két hete a két korábbi játékszíni bemutatóról írván már jeleztem, hogy a körúti kis színházi műhelyben fontos, és a kortárs magyar dráma szempontjából talán életbevágó folyamat kibontakozásának lehetünk tanúi. A mostani Hubay-bemutató csak megerősíti vélekedésemet: érdemes figyelni.

---

nóból falstaffi figurává nagyítja. A jelenetek közül technikájával egy három fúvós hangszer concertójával ékes felemás pantomimikus tercett vonja magára a figyelmet, a középső felvonásban az

őszinte, szinte büszke mozdulattal mutat vissza mint ideáljára.

Mi lett volna a Csongorból, ha valaki 1830-ban ír vagy írat operalibrettót belőle, s azt — talán épen német fordításban

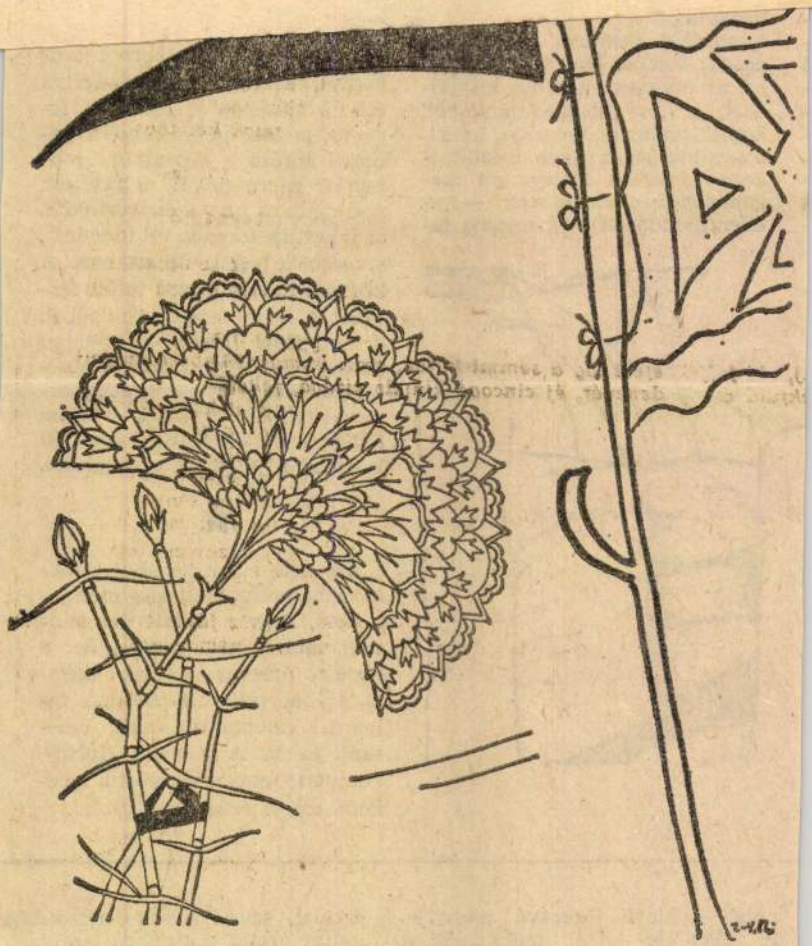

Méhes Lóránd—Vető János rajza

MK SAJTÓFIGYELŐ
MAHIR
1091 BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51.
Telefon: 387-748, 340-726

Méhes Loránd, grafikus-
művész

ÉLET ÉS IRODALOM
1933 DEC 2 3

1021

Méhes Loránd—Vető János:
Ez a kép két kép

'tani. M. Sz. alig várja, hogy öccse elég ér-elmes legyen, akkor megvilágítja elméjét, ogy mert a gyermek M. Sz. mostohaöccse, végeredményben a saját édesanyja mostoha agybátyja.

M. Sz.-nek és volt arája anyjának a fri-yéből egészséges leánygyermek született. Ezen leány M. Sz. volt arájának a huga, va-gyis M. Sz. atyjának a sogórnője, végered-ményben tehát M. Sz. (a saját atyja) mosto-ıa nénikéje.

Itt kezdenek komplikációk jelentkezni. Amennyiben M. Sz. lánya M. Sz. mostoha ...ától akkor nem lehet vérszerinti rokona

1998. 10. 17.

MÉHES LORÁNT

NÉPSZAVA

Kelet-Berlinben

„nek" – mondja egy német kopasz

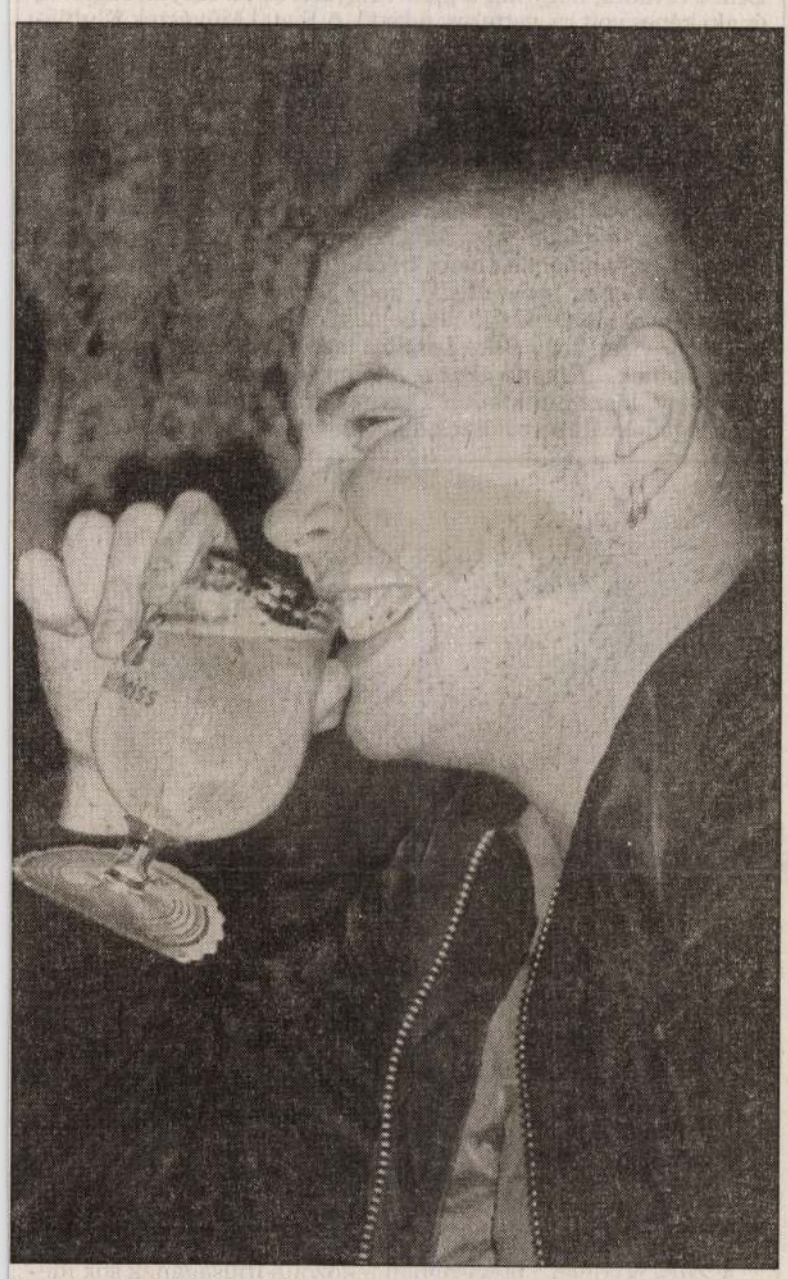

Egy sör a „testvériségest" előtt

A szerző felvételei

szerint ma a skinheadmozgalomban nagy a káosz.

– Kreuzbergben *(ebben a kerületben él a legtöbb török bevándorló – a szerk.)* vannak baloldali, red skins bandák, aztán sharp skinsek, akik a rasszista előítéletek ellen vannak. De a skinheadek többsége jobboldali, sok köztük a nemzetiszocialista.

Ollit hét évvel ezelőtt csábította át a Lichtenberg-állomás kocsmájából egy pedagógusnő. Barátját, Kallét közös cimborájuk, a vállig érő hajú *Percy* hívta először a klubba.

Percy különben a klub legellentmondásosabb alakja. A házban a szaunától a konditeremig mindent a gyerekek csináltak nevelőikkel közösen, s a munkában Percy járt ez élen. Ugyanakkor ő képviseli a legszélsőségesebb nézeteket, a III. Birodalom lelkes híve. Az igazgatónak már többször kellett figyelmeztetnie, mert nyíltan hangoztatta társai előtt, hogy Auschwitzban korántsem úgy történtek a dolgok, ahogy az a dokumentumokban áll...

– Hiába konfrontálódunk vele, sehogy sem sikerül rajta változtatnunk. A klubban található összes könyvet elolvasta a III. Birodalomról, de persze a tényeket a saját nézeteinek megfelelően interpretálja – mondja Peter Steger. – Késhegyig menő vitákat folytatunk, így nap mint nap szembesülni kénytelen egy, az övétől gyökeresen eltérő értékrenddel.

Percyt az sem tudta eltántorítani hitétől – az igazgató szerint ugyanis a fiú kóros „meggyőződése" leginkább a vallásos emberek hitéhez hasonlítható –, amit Buchenwaldban látott és hallott.

– Megnézték a fiúk azt a filmet is, amit Auschwitz felszabadításakor készítettek az oroszok. Percy közönyösen jegyezte meg, hogy háború volt, s a győzelem érdekében minden megengedett. Erre a bennünket kísérő igazgató azt kérdezte tőle, hogy a csecsemőknek és gyerekeknek szerinte mi volt a bűnük. „Egyszer ők is felnőttek volna", válaszolta Percy.

Steger igazgató nagy előrelépésnek tartja, hogy ezek az idegengyűlölő fiúk hajlandóak voltak futballmeccset vívni egy török bevándorlókból álló csapat ellen. A tavaly nyári svédországi túra során pedig egy egész éjszakát átvitatkoztak baloldali fiatalokkal.

– Egy szigetre eveztünk át, ott találkoztunk egy svéd társasággal. Meghívtak minket a tábortűz mellé – meséli a direktor. – Magam is meglepődtem, hogy skinheadjeink mennyire élvezték az eszmecserét.

Kalle és Olli szerint a klubban az a legjobb, hogy ott nyugodtan összejöhetnek akár tízen is, nem kell tartaniuk attól, hogy megjelenik a rendőrség.

– A klub a miénk, és mi kiállunk érte – írja be németül jegyzetfüzetembe Kalle.

Azt már az igazgató teszi hozzá, hogy a tagokról semmiféle nyilvántartást nem vezetnek, s természetesen a rendőrségnek sem szolgáltatnak információkat. A szociális munka alapkövetelménye a bizalom és a diszkréció.

– A srácok gyakran családi, szerelmi problémáikat is megosztják velünk. Már az is sokat jelent nekik, hogy ki tudják panaszkodni magukat. Ha rendőrségi, bírósági ügyük van, amennyiben igénylik, elkíséri őket a szociális munkás – magyarázza Peter Steger.

A fiúk a lelkünkre kötik, feltétlenül írjuk meg, hogy üdvözlik a magyar skinheadeket és tetováltakat. Skiner kutya már békésen húzza a lóbőrt az asztal alatt. A záróra ellenére a csaposnő újabb söröket tesz az asztalra.

– Hogy mi lesz velem húsz év múlva? – ismétli el kérdésemet Kalle. – Hát jós az nem vagyok. Van egy hároméves kislányom, akit az ultrahangos vizsgálaton láttam először és utoljára. Nem tudom elképzelni, hogy egyszer lesz saját családom. Most a barátnőm és a kutyám jelenti a családot.

Kifelé menet Olli többször is biztosít bennünket arról, hogy a védelmük alatt állunk. Hogy kitől akarnak megvédeni, nem világos, ugyanis rajtunk kívül egy teremtett lelket sem látni az utcán. Én már a kocsiban ülök, Zsolt még a fiúkkal tárgyal, amikor a visszapillantó tükörben látom, hogy a házból, amelyben Kalle lakik, egy fekete bőrű férfi lép ki egy szőke hölgy társaságában. Amikor meglátják a skinheadeket, a nő belekarol a férfiba és futólépésben igyekeznek a túloldalon parkoló kocsijuk felé. Sápadtabb feketét még életemben nem láttam. Náluk talán csak Kalle és Olli lepődik meg jobban. Kalle tehetetlen dühében belerúg egy autóba, aztán térdre rogy az út közepén, és öklével veri az aszfaltot.

– Micsoda szégyen, egy néger az én házamban! – üvölti, majd elindulna a halálra rémült pár irányába, de Zsolt, a magyar szociális munkás útját állja.

Kovács Györgyi

NÉPSZAVA

Váratlan szelídség

Méhes Lóránt képei

Lehetett tudni, hogy kik a „jók". Egyszerűen a lényük sugallta, és aki képes volt rá, vette az „adást". A Fiatal Művészek Klubjába előbb-utóbb biztos betolták a képüket. Az olyan volt a hetvenes években, mint egy szabadkikötő. Egy füstös lebuj az Andrássy úton – akkor persze „Népköztársaság" –, ahol olyan, de olyan független kiállításokat, performance-okat lehetett a hatalom pofájába vágni, hogy észre se vettük, kik a besúgók ebben a jól megfigyelhető rezervátumban. Abban szinte tévedhetetlenül bizonyosak voltunk, hogy például *Szentjóby* a „szabadság megtörhetetlen, haragvó angyala", hogy *Molnár Gergely* ismeri a „rock misztériumának valódi titkát" *(„David Bowie is őt hívja fel, ha elakad az invenciója")*, hogy *Erdély Miklósnak* minden pillanata ösztönző műalkotás, nemcsak akkor, ha megkorbácsol egy lavór vizet, hogy *Beke László* a legértőbb ismerője a kortárs művészetnek, *„lehetne akár a Műcsarnok igazgatója!"*, hogy a züllékeny, kiszámíthatatlan *Dixi* nyugtalanító megnyilvánulásai a legadekvátabb válaszok a nyomasztó valóság tüneteire.

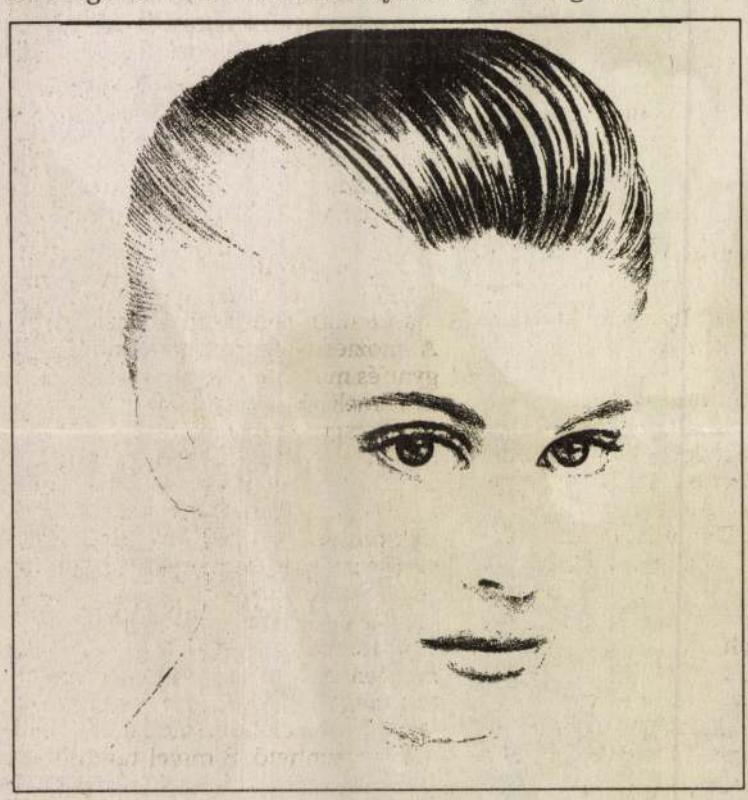

A *Zuzu* is ebben a társaságban tékozolta ifjúságának sok idejét. Lénye eleve művészetre predesztinálta. Hogy pályáját meghatározza majd a simulékonyság hiánya, az hamar kiderült. Már a képzőművészeti gimnáziumban jóakaróan intette őt egyik tanára, *Birkás Ákos*, hogy ne legyen szem előtt. *„Ne tudd meg, hogy utáltak!"* – mondta neki később. Mint egy rendőri felügyelet alatt állót, minden nagyszünetben kihallgatásra rendelte az igazgató, s kikérdezte, mit csinált előző nap. És azon igyekezett, hogy az osztály besúgónak nézze. *„Nem volt semmilyen ügyem egyébként, de minden irritálta őket. Ahogy feláll-tam, néztem, reagáltam, minden pimaszságnak minősült. Lát-szott, hogy nem érdekel az erőlködésük."* A főiskolán restaurátorként kezdett, mintegy álcázásképpen, aztán reklámgrafikusként végzett, *„de mindvégig festőnek éreztem magam"*.

Baksa Soós János, a Kex együttes zseniális bohóca hatott rá, és *Bódy Gábor*, *Hajas Tibor* – az igazi „forrás-emberek". Elavult nonszensznek látszott a főiskola, ahol színnel kellett aktot festeni, miközben a hírhozók már *Beuysról* számoltak be, aki Düsseldorfban tanított „filccel, zsírral". *„Nem volt annyira rossz a mi főiskolánk, és talán egy kicsit többet képzeltünk bele a kinti dolgokba"* – emlékszik vissza Zuzu, készülvén az Ernst múzeumbeli tárlatra, ahol *Koncz Andrással*, *Kelemen Károllyal*, *Károlyi Zsigmonddal*, *Fehér Lászlóval*, *Drozdik Orsolyával* idézi fel a valamikori Rózsa presszóban „megtűrt" kiállításokat. Egyik hiperrealista festményéről személyi igazolványa tekint le: *Méhes Lóránt* okmánya túlbuzgóságával demonstrál, a hivatallal úgy packázik, hogy huszonötszörös nagyításban szajkózza vissza engedelmesen a sivár erőszakot sugárzó igazolvány tipográfiáját, küllemét. A született lázadó folyamatosan irritálta intoleráns környezetét. A kiszámíthatóság biztonságát igénylő korlátoltságot még a szelídség is bőszíti, ha az váratlanul nyilvánul meg. *„Helló Honolulu, 2 szív az 1 pár, Etyeken Pátyon át"* – ilyen címekkel improvizáltak öt éven át *Vető Jánossal* „posztmodernista szociálimpresszionista" stílusban. Amivel olykor nem tagadták meg a „neobarbár" besorolást sem, feltéve, *„ha két liter űrkőkorszaki krumpli nem keveredett kókuszos pezsgővel"*. Vagy fordítva. *„Megbíztunk egymásban, volt impresszió-nk a világról, ellenálltunk minden meghatározásnak."* Kiállításokat rendre úgy kezdtek, hogy a helyszínre mentek pár anyaggal, nejlonfóliával, fotóval, esetleg rézgáliccal, és: *„nem tudtuk, mi fog történni, mi lesz a hatása. Belső ösztöntudatot vetítettünk ki, mágiát űztünk. Tulajdonképpen félelmetes volt, hogy kordában tartható-e, ami ott varázsolódik."* Aztán Zuzu megtért. Több szakaszban. Krisnás lett, majd hazatért a katolicizmusba. A káoszból rend lett. Elkészítette az Isteni szeretet oltárát. Amiben van cicomázott faágacska, törött pohár, gyufásdoboz, szalmavirág, műanyag gyöngy. Igazolva, hogy a legveszendőbb sors is felmagasztosulhat. *„A Szűzanyáról szeretnék festeni* – mondja –, *de senki ne kérje számon"* – fűzi hozzá mosolyogva.

Szerényi Gábor

MÉHES LÓRÁND

cikket lsd. Bak Imre-nél

~Vető" János alkotópáros első önálló kiállítása a Stúdió Galériában. Az új festészet néven „jegyzett" irányzatcsoporthoz tartoznak, de igazán egyik „osztályba" sem ~~oszt~~ sorolhatók be. „Minden szabad" elvét követik; így a hatvanas-hetvenes évek expanzionistáinak nevezett törekvéseit. Díszes, alaposan kimunkált installációk, melyek több rétegben is a munkáról szólnak. Ugyanakkor az eredeti állítás irónikus kérdéssé válik. Érdekes, figyelemreméltó kiállítás. (Képek is.)

Gyarjás Péter: Installáció a munkáról

Magyar Ifjúság 1984. február 3. Kiállítás

Méhes Lóránt

Békesfehérvári Csók István Képtár
„Kortárs művészet Magyarországon"

Népszabadság, 1985. XII. 23

Méhes Lóránt

P. Kucs Julianna: Stol a tolerancia mostanában? Benyomások két kiállításról

Népszabadság, 1986. I. 11

Mélyes Lóránt, grafikus

L: Vichó János

Kozma György:
Vichó János és Mélyes Lóránt grafikái 12.
Élet és Irodalom, Bp. 1986 jan. 10 XXX/2

Méhes Lóránt, grafikus

L: Vető János

Vető János és Méhes Lóránt rajzai 1

Élet és Irodalom, Bp. 1986 jan. 10 XXX/2

Mékes Lóránt, festő

L: Heneze Tomás

Vadas József: Kétszer három 12.

Élet és Irodalom, Bp. 1986. jan. 10. XXX/2

Méhes Lóránt, grafikus

L. Veto János

(-or): B 28-30

6

Élet és Irodalom Bp. 1986 márc. 28 XXX/13

Méhes László, grafikus

A. Gyulai Gyula

Vadas József: Móka az egész világ 13.

Élet és Irodalom, Bp. 1986 júl. 11. XXX/29

Méhes Lóránt, optikus

Méhes Lóránt – Vető János rajza

Méhes Lóránt – Veh

6.

Élet és Irodalom Bp. 1986. júl. 25. XXX/30

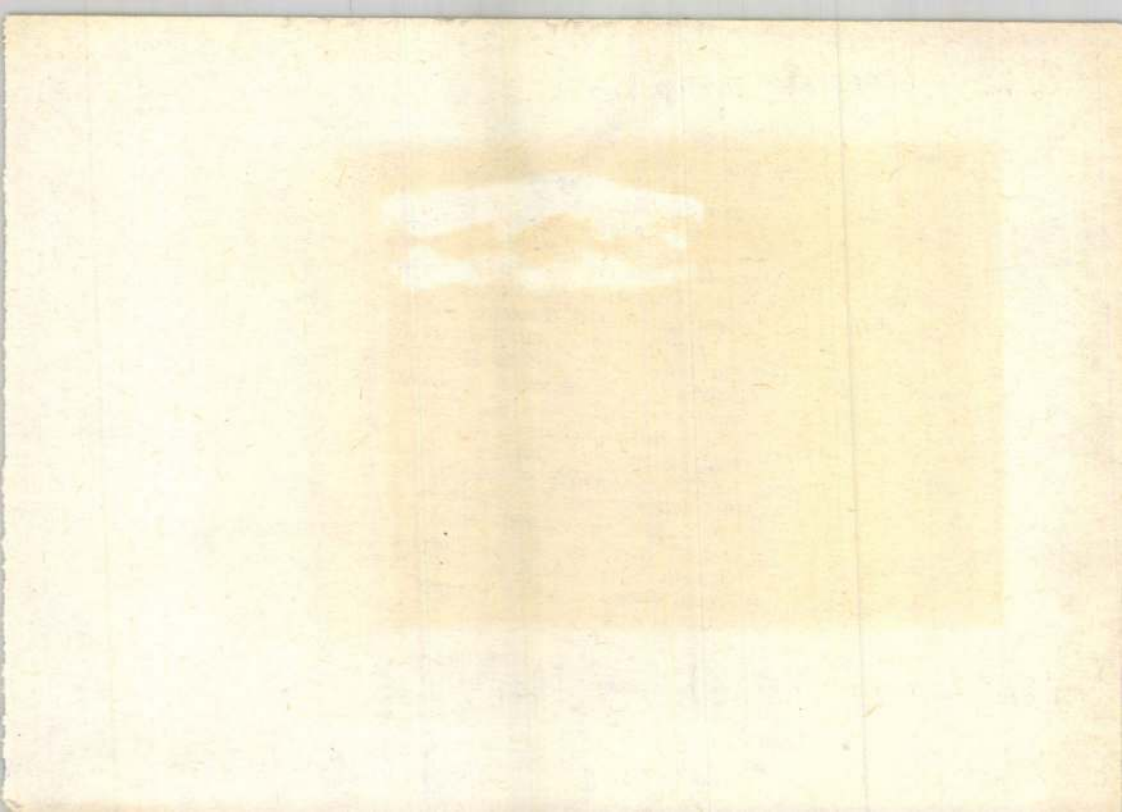

Méhes Lóránt, grafikusművész
a magyar festészet új hullama.

Az Ernst Múzeum kiállításán láttuk Pinczehelyi Sándor, Bitskás Ákos, Méhes Lóránt műveit – tehetséges alkotók, igazán keresek.

Vasvár, 1984. szept. 8.

Méhes Lóránt, grafikusművész

Az Ernst Múzeum kiállításán szerepel Pincehelyi Sándor, Méhes Lóránt, Birkás Ákos – tehetséges alkotók, újakra készek.

Losonci Miklós: A magyar festészet új hullámai.
Kisalföld, 1984. szept. 8.

Méhes Lóránt, grafikusművész

Az Ernst Múzeum kiállításán szerepelnek Pincehelyi Sándor, Birkás Ákos, Méhes Lóránt művei.

Losonci Miklós: Frissen festve.
Népújság [Tolna], 1984. szept. 8. 11-old.

Méhes

P. Szabó Ernő: Szociómüvészet.

7. Méhes-Vető: „Holdzászló," vegyes technika, 120 cm, 1981. /repr./

Müvészet, 1987. nov., dec., 9-old.

Méhes Lóránt

festőműrén munkái az Ernst Múzeumban

Magyar Nemzet
1984 szept 16

Méhes Lóránt

festőművén

fiatal művének Stúdió '82 kiállítása
(Új hullám)

Kritika
1982 ún.

Méhes Lóránt, Jestó

Új Mű. 2001. 03. p. 15.

♦ Külső megbízás: *ebből kedvezményes* egyéb dologi:		
Felhalmozási költségek		
♦TMI beszerzés		
♦KF eszközök beszerzése		
♣ÁFA összege		
Összesen:		

Igényelt OM-támogatás összesen: .....

..... forint.

..... PH.
gazdasági vezető

Megjegyzések:

♦ A Kedvezményezett nevére, címére kiállított és ré szükséges.

♣ Az ÁFA sor csak abban az esetben tartalmazhat ös nincsen. Ebbe a sorba kell beírni a külső megbízás tartozó ÁFÁ-t.

MÉHES LÓRÁNT

A dunaújvárosi Modern Művészetért Alapítvány meghívja Önt

az **ARITMIA** című

Kortárs Művészeti Találkozó kiállítására.

Résztvevők: Ádám Zoltán, Diana Kingsley, Eperjesi Ágnes, Fehér Márta, Kopasz Tamás, Méhes Lóránt, S. SI–LA–GI, Szegedy-Maszák Zoltán, Várnagy Tibor.

Megnyitó: 1992. szeptember 4-én 18 óra, Uitz Terem, Dunaújváros, Vasmű út 12.

A kiállítás szeptember 25-ig tekinthető meg, hétfő kivételével, naponta 10–18 óráig.

Zárókoncert: 1992. szeptember 25., 20 óra.
MAGYAR ELEKTROAKUSZTIKUS ZENE
Vezeti: Decsényi János, hangmérnök: Horváth István

Támogatók: Soros Alapítvány, Dunaújváros Önkormányzata, Point Reklámiroda Bt., Ferrotech Kft., Pantaleon Kulturális Egyesület, Dunapack Rt. Dunaferr Fejlesztő és Karbantartó Kft., Dunaújvárosi Nyomda Kft.

ARITMIA

Méhes Lóránd
"Oltár" /részlet/
1985-90

"DIALOGUS X."

M É H E S
MILASOVSZKY

MEGNYITÓ: 1991 NOV. 12. KEDD 18 ÓRA
MEGNYITJA: KOZÁK CSABA
MEGTEKINTHETŐ: DECEMBER 6-IG.
FÉSZEK GALÉRIA, BUDAPEST
1400 KERTÉSZ UTCA 36.

Méhes Lóránt, grafikusművész

Lóska Lajos: Kerámiagrotesszkek, Kungl György művészetéről.

A nyolvanas évek képzőművészei közül többen is intenzíven foglalkoznak az ötvenes évekkel. Az évtizedünk első harmadától Méhes Lóránt és Vető János, az utóbbi néhány évben pályára került alkotók közül a festő Kicsiny Balázs és a keramikus Kungl György is.

Művészet, 1989., január, 41-old.

Méhes Loránd grafikusművész

a Széchényi téri Pécsi Galéria terméhez csatolt pincerész öt fiatal művész kiállításával nyílt meg: Nyári István, Nagy Péter, Nagyvári László, Méhes Loránd és Vető János a képzőművészeti új hullám legismertebb képviselői hazánkban.

Láttuk, hallottuk.

1984. VII. 26. Petőfi 10.45 (Zsné).

Hírek

Méhes Lóránt

grafikusművész

Glasgowban 1985. okt 4-7 ig. magyar művészeti hónapot rendeznek a skót és brit kulturális intézmények. A mai magyar képzőművészetet 18 művész képviseli-köztük van a művész műve is.

Műcsarnok és Kamaratermei

1985 okt.

MÉHES LÓRÁNT (ZUZU)

Erotika és szexualitás a magyar képzőművészetben, Szerk. Andrási Gábor, Bp. 1999

Szöveg: 99, 121, 123

Kép: 120

Méhes Lóránt, grafikus

L: Vető János

Sinkovits Péter: „Idézőjelben" 24-25

Tükör, Bp. 1986 aug. 31. XXIV/35

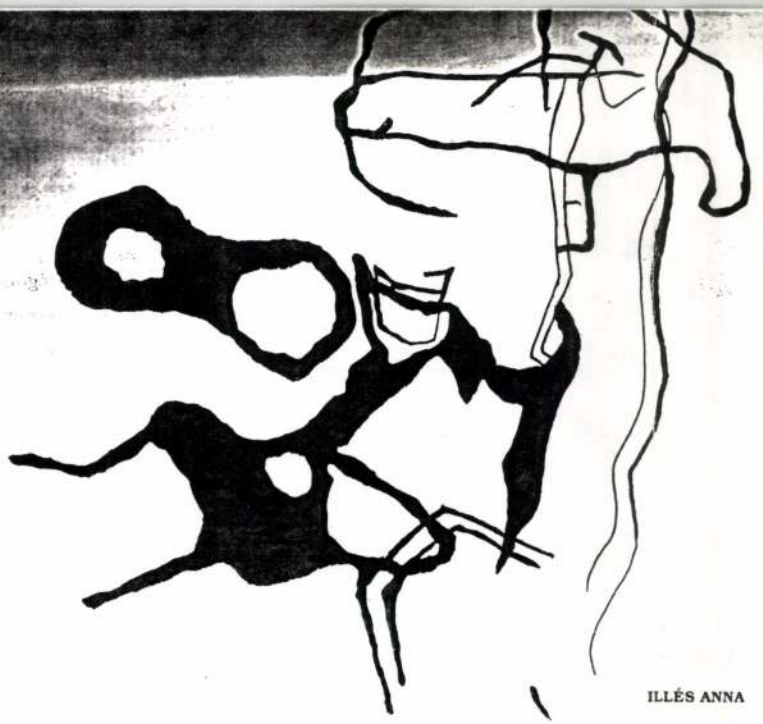

ILLÉS ANNA

időrendben, négy szinten, a regény törvényszerűségeit követve, ritmikusan tagolt terek.

Acélspirálba ágyazott lépcsőn jutunk a legfelső szintre. Majakovszkij bútorozott szobája mellett (ami mint emocionális központ, a különböző szinteken, a költő életének legfontosabb történései színhelyeként megismétlődik) a korhangulat: a „MI" – mi/nt teremtőerő. A „mi szerelmünk", a „mi gondolataink", a „mi forradalmunk". Forradalom-szerelem-művészet = Élet. Ugrás a Létbe. Nincs alku. „Ne mártsd... eszméd a vízbe, mert vizezve elázik". Balfront, LEF, plakátok, ecsetek, festőállvány, szobabelsők, fényképek, Lili Brik – Oszip Brik. „A Lenin-kép, Lenin...

A „kommunizmus" torzulásai. „Ilyen idő volt!" Önfelmentő mondatok. „Ilyen idő volt!" Viszockij, Szaharov halott. Lelkiismeretmentesítés. A kisebbség és többség örökös egyenlőtlen küzdelme.

A földszinten a cári Oroszország jelzései. Forradalom előtti állapot – boruló értékrend. Ferdén sorakozó színházi székek, cirádás tükrök, csillárok... és a portás bácsi. Egy plakát egy rubel.

A múzeumba kevesen jönnek. A szakvélemények szerint használhatatlan a közönség számára, mert a kiállított dokumentumok hozzáférhetetlenek, csak dekorációként szolgálnak, nem lehet bennük lapozgatni. Valóban, a háromezer dokumentum, többszáz diapozitív és film bezsúfolása ebbe az elrendezésbe lehetetlen lett volna – és nem is volt cél, mert hamarosan felépül a múzeum mellett a vizuális, esztétikai központ, s az olvasóteremben akkor kedvükre böngészhetnek majd az érdeklődők.

Ez a múzeum abban segít, hogy a kanonizált Majakovszkij helyére az élő Majakovszkij léphessen.

Dárdai Zsuzsa

KIÁLLÍTÁS LÓRÁNT DORIBAN

Működvelő ábrázattal léptem be a Dorottya utcai Galériába, hogy szemrevételezzem Méhes Lóránt budapesti középkorú fiatalember remekét, az „OLTÁR"-t. Ő maga 1984-től 91-ig ragasztotta, festette, díszítette ezen álmát. Irónia nélkül: lenyűgöző. Oltári jó.

A terembe settenkedve jobb és bal oldalt egy-egy fekete s arany színű (?) háromszög és kör szorította egybe a főoltár pompázatos színkavalkádját. E két mértani idom (kör=végtelen tökéletesség, háromszög=Isten attribútuma) motívumaiban lezárja, ugyanakkor metafizikus tartalmaival kinyitja a szemlélődő képzeletét. A terem hosszanti oldalán helyezkedik el tucatnyi táblaképe, amely a középen lévő főoltárral hangsúlyos. Előtte porfestékből, rézgálicból, s egyéb art poverás anyagokból kirakott imaszőnyeg húzódik. Geometrikus-primitív motívumai a természeti népek avantgardista hagyományaiból, vétetve izgalmasan szépek, s valószerűtlenül színesek. Az aranyozott szekrényben (főoltár) mézeskalács s vásárfiás szívszentségtartók pomádéznak. Érdemes a címüket is följegyezni: Szerelmes, Szerelem, Szerető, Fényszív; ahogyan a táblaképeknek is szójátékszerű szimbólum adja meg a poetikus töltést: Ősfény-Ösvény. Az oltárszekrényből nem hiányoznak a rituáléhoz szükséges ékszernyi méretű és csillogású műtyúrök sem (Inga, Omega-Alfa, Kút).

Méhes Lóránt munkájában igazolódik Kierkegaard esztétiai-címusa: érzéki telítettségében felemelkedik a vallási dimenzió szintjére, s a spiritualitásban nyeri el célját és értelmes szépségét.

A pogány és keresztény transzcendentalitás (talán) egyetlen lehetséges kapcsolódási pontjánál az érzékiben megmutatkozó szellemi – ugyanaz. Ez a mű univerzális oltárként szolgál. Magában hordja a különböző rituáléjú, de lényegében egy jelentésű vallások közös nevezőjét: a szellem egységét, vagyis azt, hogy önmagánál van leginkább s nem máshol, valami kintlévőségben. (Azon olvasóknak e hangnem, akiket zavar a könnyed narancsos stíl.) Ez a roppant filozófiai tartalom akkor válik meghökkentővé a néző lelkében, ha tudatosítja: ez egy iszonyú giccshalmaz, amely gazdag ornamentikájában kápráztatja el a szemet. Zavartan köhögtem, hisz magam is oltári sznob vagyok. Mégsem tudok mást mondani transzvesztita zavaromban, mint hogy szép és klasszikus ez a mű. Szép, mint egy bomba nő a mézeskalács-csoda előtt térdepelve. Ennek a misztikus giccsszeretetünknek a szív mélyén gőgicsélő homo esteticus és a látvány bujaságában parázánálkodó kárhozatos énünk az oka. Gyermekségünkben bambán csodált karácsonyfadíszek tették tönkre ízlésünket.

Pfujj de szép!!!

A műkritika híres arról, hogy szívügyének tekinti a homályosságot, a metanyelves anyázást, illetve a halálhoz vezető analitikus szarrágást, in nuce. Van merszem kijelenteni: Méhes Lóránt tökéletest alkotott. Ezt akár a szemébe is vágnám, ha hűséges epigonjai nem tennék meg úgyis helyettem.

Bakács Tibor Settenkedő

MÈHES Lorant

M. Nazarne III. évf. 11. n. 1991.
maj 30.

MÉHES LORÁND ÉS VETŐ JÁNOS KIÁLLITÁSA A STUDIÓ GALÉRIÁBAN

Egy világ ellen csak egy világgal lehet harcolni. Csak egy tökéletesen kidolgozott, logikusan épitkező, morálisan tiszta világgal, ha tetszik glóbuszi teljességgel lehet a müvészet felől itélkezni a mai világ fölött, amelyben a kicsinyes egyéni érdekek, a középszerüek erőszaka és egoizmusa egyre inkább elhatalmasodik. Folyik a megállás nélküli fenyegetés. A veszélyhelyzet állandósult. Az ijesztgetés már olyan megátalkodott, hogy kötelességünk vele - nemcsak önvédelemből - szembeszállni.

Ahol élünk, az meseszerü hely, vagyis azzá tehetnénk, ha a világ nem önmaga ellen dolgozna. És a rosszat sokkal gyakrabban tapasztaljuk fent, mint lent. A Zuzu és Vető alkotta Világ méltó ellenfele e földi világnak, mert megalkuvás nélkül, őszintén szól a jelenről, a jövőről, s az egyetlen lehetséges alternativáról.

Ez a kiállitás - mondta Vető János - azt is tudatositani akarja a fejekben, hogy a müvészet, mint minden jóslat, igaz, s igy veszélyes is. A müvészet ajánlat és ellenajánlat. És ők, Zuzu és Vető, egy ajánlatot tettek itt a Studió Galériában, jóslat szinten. Ez az ajánlat - ami részben szigoru kritika, részben egy alternativa és egyfajta boldog tisztaság-vágy - egy szutrákkal teli Obo-ból és zászlókból áll. Bátor, harcra kész, kecses erőditménye ez a jónak, az isteni békének. Ezen a Glóbuszon is van Isten. Egy 25 W-os villanykörte formájában van jelen az Obo-ban, a szutrák által védve. Persze lehetett volna mikro-chip is, vagy tranzisztor. Az istent-védő szobrok jelentése is egyértelmü üzenet: itt van Wau, a kutya, az ember világi és tulvilági társa, az isten-őrző SZAMURÁJ SADEGA, vagy mellette RMSZSZ (Ramszesz) - egykor szintén isten -, kőbeköltött testőr, egy nálánál szebb, fényesebb, ragyogóbb isten szolgálatában, és a biztonságot adó TELE-JI-TETOROSZ.

Az Obo alsó része az értelem tiszta fényével világit. A selyemszalaggal átkötött, támasztott üveglapok veszélyes törékenysége felett levitáló rézgálicon elhelyezett szutrák (szinte már kegytárgyak) ezt a szellemi egységet emelik a költészet magaslatára. Üzenetük mélyen emberi, mélyen hivő és mélyen globális - világkulturális.

A Munkazászló jelzi a jelenlegi világállapotot. Ez az, ami nem jó, ami már-már elviselhetetlen. Igérhetem - mondta Jánoska -, hogy mihelyt a FIX PAX zászló sugallta szellem lesz az uralkodó tendencia, el fogom égetni ezt a zászlót, hogy semmi se emlékeztessen erre a világra, amelyben a bizonytalanság állandósult. Minden a teljes automatizáció irányába halad, csak egy rémes gombnyomás az egész és kész.

A Munkazászló egyébként a rajta lévő mágnesek és egyéb villamos kivezetések miatt, meglehetősen elektromos töltésü. Ezért szükséges a savanyu cukor, a csont és a magnézium beépitése. A jelen e zászlaját ugy is nevezhetnénk, hogy Pozitiv—Negativ. Ezt a jelent oldja fel a középső zászló, a FIX PAX, melyből világosan kiolvasható a sugallt alternativ megoldás.

A harmadik zászló, a Szeretet-zászló, pedig már a jövő, a következő kornak szóló ajánlat, ahol a sziv és a szépség érvényesül a végtelen szeretetben. Igen, a sziv és a szépség. Tudni illik csunya nincs.

Elbüvölő és lenyügöző ez az egész. Csak talán kissé elszigetelt. Mindenhová el kéne vinni ezt a kiállitás, fel akár a világ tetejére, Tibetbe is, hogy beleolvadhasson mindabba, amiből végül is kinőtt.

dr. P. Horváth

MÉHES Lóránd
AL 1984 jan

NEM TUDJÁK HOVÁ TENNI, ÉS IGAZUK VAN.
MERT NINCS HELYE. EZ AZ EGÉSZ MAGA
A SZÉPSÉG. A MÁSIK RÉSZE, AMI IGAZÁN
FANTASZTIKUS VOLT EGYSZERŰEN CSAK
AZT IRTA AMIT ÉN IS IRHATNÉK MOST
-„CSAK ÍGY TOVÁBBEZEN AZ ISTENI
ÚTÓN..
-„SZIVHEZ SZÓLOAK, KÖSZÖNÖM-" stb.
AZT HISZEM OLYAN IGAZSÁG FELÉ
TARTANAK ŐK, AMI A TÖKÉLETES MŰVÉSZET
HEZ VEZET, AZAZ AHHOZ AZ IGAZSÁGHOZ
AMIN ELŐBB ÁT KELL KELLNI A TULAJ-
DOM MEGSEMMISÜLÉSÉN AZ EMBERNEK
ÉS SORÁIG ELIDŐZNI EGY SZINTE ALÁ-
ZATNAK NEVEZHETŐ ÁLLAPOTBAN.
MEGÉRTENI ŐKET ANNYI, MINT BELE-
HELYEZKEDNI A LÉNYŰKBE, AMI MA-
GA A KIÁLLÍTOTT ANYAG. EZ OLYAN FIGYEL-
MET IGÉNYEL, AMI MENTES MINDEN
ÉRZELEMTŐL, ELŐITÉLETTŐL, TISZTA, ÁTHATÓ
MAGA A SZERETET. A SZÉPSÉG. MERT EZEK
A TÁRGYALSKÁK, ZÁSZLÓK ~~SZÉPE~~ EGYSZE-
RŰEN SZÉPEK. GYÖNYÖRŰEK. MINDENEN
KIVÜLIEK. A SZÉPSÉG A LEGTÖBB MISZTÉ-
RIUM. VILLÁMKÉNT SÚJT LE. SAJNOS NEM
BIZTOSÍTJA A TARTÓSSÁGOT. MERT MINDENT
AMIT SZÉPNEK LÁTUNK AZ ELSŐ GYÖNYÖRŰ-
SÉG PERCEIN TÚL MÁR BONCOLGATNI KEZDÜNK.
KERESÜNK MÖGÖTTE VALAMIT. PEDIG A SZÉP-
SÉG AZ, AMIT NÉZNI KELL, DE NEM
KÉNYSZERÍTHET AZRA, HOGY ÍTÉLKEZZÜNK
FELETTE.

ÉS ITT ESÜNK A HIBÁBA, HOGY MEGPRÓ-
BÁLUNK ÍTÉLKEZNI, VAGY MEGÉRTENI, MIKOR
A LÉNYEG AZ EGÉSZBEN FŐKÉNT HOGY
SZÉP. SHA NEM KERESÜNK MÖGÖTTE SEMMIT
OLYAN FIGYELEM A ÉS TISZTASÁG ÁLLAPOTÁBA
JUTUNK AMI A SZERETET. ÉS EZ ~~AGÉSZ~~
AZ EGÉSZ KIÁLLÍTÁS LÉNYEGE.
-MUNKA ZÁSZLÓ — SZEREMELEN ZÁSZLÓ —
(PK PAX) BÉKE ZÁSZLÓ —
A 3 LEGFONTOSABB DOLOG ZÁSZLAJA
GYÖNYÖRŰEN, ÉRTHETŐEN, ÉS OTT VAN
ELŐTTÜNK. HA VISSZA NÉZÜNK A RÉGEBBI
KIÁLLÍTÁSOKRA OLYAN ÚTRA KANYARODUNK
VISSZA VELÜK EGYÜTT, AMI A LEGFONTOSABB
ÚT, AMI MAGÁHOZ A LEGNAGYSZERŰBB
DOLOGHOZ VEZET. A LÉNYEGRE MUTAT.
ARRA, HOGY A VILÁG ~~OLYAN~~ A MIBEN
ÉLÜNK MINDEN FÉLELMETES ŐRÜZTSÉGEVEL
IS ~~EZ~~ EGY CSODA. SZEM BESZÚROAN
ORDÍT A TÁRGYAKRÓL, HOGY MIÉRT KÉ-
SÜLTEK ÉS MIK. KIS KEGYTÁRGYAK, —
OBOSZLUTHÁK, ZÁSZLÓK, AMIKNEK LENGENI
KELL AZ ÉLETÜNKBE, HOGY FOLYTON ÉREZ-
HESSÜK A SZELÉT. VESZÉLYESEK, ÉS OLYAN
HATALMON KÍVÜLIEK AMIRE AZT MONDHAT-
JUK: TABU.
VESZÉLYES ANYAGOK, — RÉZGÁLÍC, TÖLTÉNNY.
VESZÉLY ZÓNÁBA LÉPÜNK. ÉLETTÁRGYAK.
MI MAGUNK, TESTÜNK RÉSZEI, CSONTOK, SZÍVEK
AZ ÉLET. FIGYELMEZTET, ÉS ÓV. VALAMI
OLYASMI MINT PL. A HYPOS ÜVEG, OTT A
FIGYELMEZTETŐ JEL, TUDJUK HOGY MÉREG
DE OTTHON VAN, KELL, ÁM MÉGSEM ISSZUK MEG.

Fotók Vető János és Méhes Lóránd kiállításáról, és részletek Kecskés Kriszta a kiállításról írott leveléből.

Lágyan és keményen

Ki ne maradjon: november

Mindig izgattak azok a történelmi korok, amikor világnézetileg homlokegyenesen különböző alkotások egyidejűleg hatottak. Marcus Aurelius lovas szobra a pogány Rómában — és emelt karral az egyetlen istenhez imádkozó katakombafestmény a keresztény Rómában. Csúcsíves lődzsa a visegrádi nyári palotában — és reneszánsz kút a visegrádi nyári palota udvarán. A Panthéon ünnepélyes történelmi képei a belvárosi Párizsban — és a valóságot „dezideologizáló", fényittas impresszionista vásznak a külvárosi Párizsban.

Ilyen *két világ* akár a mai Budapesten is megfigyelhető. Az egyik a tegnapokban gyökerező finom, a másik a holnapra sandító durva. Az egyik a történelmi tanulságra, a másik a jelen vizuális reflexére épít. Az egyszerűsítés kedvéért nevezzük az egyiket *szoft*, a másikat *hard* kultúrának, addig is, ameddig a művészettörténészek megegyeznek az új szóhasználatban.

Szoft 1.: Konok Tamás, Vasarely Múzeum

Hatvanéves párizsi festő lett az óhazába visszalátogató *Konok Tamásból*, de mi nem ezért szeretjük. Tapintatos méretű vásznain kifinomult absztrakt rend uralkodik. Az ő fogalmi rendszerében ez az *invenció*, a *konstrukció* és a *perfekció* összehangolt munkájának köszönhető, és az *anyag*, a *forma* és a *vonal* lehetséges harmóniájára épül. Síkidomainak transzparenciájában, egyeneseinek kérlelhetetlenségében, színeinek homogén telítettségében „csak" Kassák és az aktivisták, Moholy-Nagy és a Bauhaus fegyelme bizonyítható. Arányainak eleganciájában, a méret alulfogalmazott megválasztásában, a színviszonylatok aggályos kimérésében mégis egy sok száz éves magasművészeti tapasztalat húzódik. A „rend"-del persze még nem mondtunk semmit. A festészetben annyiféle rend van, ahány rezsim a politikai vásárban. Trampli, túlsúlyos, kicsinyes rendekkel szemben Konok a dekadenciába torkolló fejlődés abszolút elegánciájának rendjét hirdeti. Mintha egy kötéltánc-produkció képzelt díszletét variálná végestelen-végig. Kedvenc színe ezért az energiát összpontosító égszínkék, kedvenc alakfordulata a nagy, tömör síkokat összekötő húrszerkezet. Konok színpadán minden feszült és kecses. Annak idején valószínűleg erre lejtettek Botticelli Grációi, Degas táncosnői, Picasso harlekinjei. Csak hát most a díszlet mögött ejtőznek.

Szoft 2.: Donáth Péter, Óbudai Társaskör

Kép ennél eszközteleneb már nem lehet. Áll kéttenyérnyi felületből, mérsékelten ódon képkeretből és egy titokzatos masszából, amely a felületen elég furcsán viselkedik. Időnként berepedezik, máskor örvénylik egy jót, de leginkább rácsorog a polgárinak mondható obligát festménytartozékra. A massza drapp, illetve a kromatika elve szerint a megszenesedett sötétbarnától a borsólevesnek nevezett szmog belélegezhetetlen fehérjéig terjed. Ennyi a leírható. De ebből is kitetszik, a képleírás hálátlan feladat. Donáth drappja — így szavakban — bizony egyszerre lehetne a Karinthytól ismerős „ezt nektek" közönségpukkasztó ürülék-festménye és a nőanszharmóniára számító túlfinomult értelmiségi gesztusfestészet. Ez a szó szoros értelemben vett szoft kollekció azért tanulságos, mert egyik alternatíva mellett sem dönt. Donáth ugyanis rájött: a sokkoló hatás és a dekadencia együtt érvényesek. Egyik a másik pepitája. Mindkettő arról a *tegnapról* szól, amely a tömegkultúra kihívására elitművészettel válaszol, a közérthetőséggel szemben pedig a tanulás útján elsajátítható érzékenységet állítja.

Hard 1.: Méhes— Milasovszky dialógusa a Fészek Galériában

Mert lehet ám nemcsak ilyen finoman gorombáskodni. Lehet vérfagyasztóan kellemesnek is lenni. A Kölnben élő *Milasovszky László* és a szórópisztoly-festményeivel egyszer már hírnevet szerző *Méhes Lóránd* tudomást sem vesz a fentebb vázolt érzékenységekről és bizonyos körökben „kultúrnyavalygásnak" minősített finomságokról. Milasovszky ezért például képnek tekinti a rafia-struktúra elve szerint festékcsíkokból géppontossággal leszött antikompozíciót. Méhes például festménynek tekinti a felnagyított és ideológiagyanús szimbólumot. És mindketten kiiktatják az európai művészet tradicionális nyelvtanát a *szép*-től a *fehéborító*-ig. Aki hozzászokott hat igeidő rendszeres használatához, az szörnyülködhet, mert itt csak infinitivus van és az sem mondatkörnyezetben. De aki az első szavak elsajátításánál tart, az a megvilágosodás élményében részesülhet.

Méhes *Maha Mantrájában* egy szimmetrikus mustra, egy felülről kapott jelutasítás van. A szenvtelenül kiragyogó csillagok, a középrészt elfogaló vakító fehér úr, a személytelen festékfelhordás arra utal, mintha nem is emberkéz, hanem egy robot — felsőbb parancsra — hajtotta volna végre a képet. A Méhes—Milasovszky duó műveit lehet nem szeretni és keveselleni, félni tőlük és berzenkedni ellenük. De és amennyiben tudomásul vesszük, hogy a pepecsigényes demokratikus kultúrák árnyékában rendre feltűnik a fundamentális sorsigazságok kifejezésének az igénye, egy másik kultúra kísértete, ez a páros eséllyel pályázhat egy kemény „szép új világ" látványtervezési ösztöndíjára.

Hard 2.: Nyári István a Dorottya utcai Galériában

De egyelőre ott még nem tartunk. Egyelőre van egy törmelékvilágunk a kukába dobálva, és néhány nagyon invenciózus guberátorunk, aki a kuka tartalmából fantasztikus dolgokat hoz ki. Nyári „kukájában" például csupa csillogó holmi lehet. Ezüstlakodalomban használatos sztaniolkoszorú és kiiktatott karácsonyfadísz. Kis hibás fröccsöntött játék-figura és szétszedett flipperalkatrész. Iránytű és gombostű. És rengeteg olyan más holmi, amiért Tom Sawyer még a félszemű macskakölyköt is elcserélné. Lehet, hogy Nyári is cserélte a „kincseket", mindenesetre a végeredmény az idei ősz legjobb humorú kiállítását eredményezte. Most a gyorsszemlében hadd ne elemezzem a látvány dadaista genezisét és pop-artos ihletettségét, kempes vásottságát és posztmodern gátlástalanságát, de egy tény. Nyári után, a Nagykörút kapualjaiban lapuló bóvlikirakatokat, a pöffeszkedő silányság e gagyi ragyogását vidáman nézem, mert műtárgyként is felfoghatom. Nyári hardwarje ebben az összefüggésben a reklám sajátos formájának tekinthető. Viszonteladók figyelem: mindent veszek, mert előbb-utóbb minden elkel.

P. Sz. J.

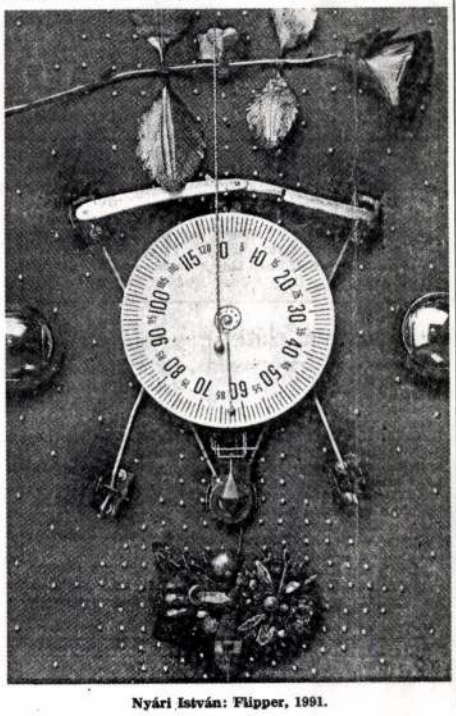

Nyári István: Flipper, 1991.

Korunkból visszanézve

Anna Karenina balettszínpadon

Egy Tolsztoj-regényt eltáncolni természetesen lehetetlen. *Pártay Lilla* kísérlete azonban semmivel sem kevésbé reális, mint bármely más, akár filmes vagy prózai színpadi, netán operai adaptáció. Azok is képtelenségre vállalkoznak. Mindazonáltal nagyszerű színházi esték születhetnek az ilyen próbálkozásokból, még ha a végeredmények nincs is sok köze ahhoz, ami egy-egy regényfolyam lényege lehet. Anna Karenina tragikus története megihlette Pártay Lillát, a táncost, a koreográfust, s nem utolsósorban a kultúrára érzékeny embert, s ebből teremtődött egy táncdráma, amelynek már kevés köze van Tolsztojhoz, sőt, amit néhány ponton hátráltat, tompít mindaz, ami még megmaradt benne a regény amúgy csontig lemeztelenített szüzséjéből.

Sok helyen és sok vonatkozásban viszont nagyszerű, ami helyette az Opera színpadára került. A XIX. és a XX. század ütközete, *Csajkovszkij* és az *Amadinda* ütőegyüttes konfliktusa. *Jármai Gyula* ugyanis Csajkovszkij édeskés, látványos dallamaiból állította össze a balett zenéjének törzsanyagát, s ehhez *Rácz Zoltán* összekötő zenéket írt az Amadinda számára. Így azután a múlt század korunkból nézve harmonikusnak, emberinek, mondhatni boldognak tetsző tragikuma szembesül a mi világunk ridegebb, kietlenebb, embertelenebb, az igazi tragédiát is lehetetlenné tevő szellemével. Abban időben még a halál jó, értelmes, feleme ben viszont az élet metlen, céltalan, gr szép, nagy, romantil mek nosztalgiáját m és újra idézőjelbe te leneteket szétválaszt tő ütőhangszerek, m detben kívánciskodó nak álcázott Halál felbukkanásai. A k ugyancsak egy ével át, a klasszikus dern balett elemeiből építkezik, de egyál készít belőlük eklek veréket. Dramaturgi lágnézeti jelentőség kétféle táncmodor s tásának. *Kézdy Lóré* tei látványosak, mor sak, *Schäffer Judit* dig pontosan illenel mekhez és drámai p hoz.

Pongor Ildikó és Solymosi Zoltán. MEZEY BÉLA F

Jármai Gyula vez olykor Csajkovszkij szinte karikírozottan les érzelemmel va nyers drámaiséggal meg, s mintha a tá jobban éreznék a drá a lélektani finomsá első szereposztásba *Pongor Ildikó* tánco ha ellenállhatatlan dorná útján, mintha gányos volna, hiába kapcsolatokba ka Olykor szinte fizioló rázkódtatássá lényeg asszony szenvedéseit *György* Karenin nyá gátlásos zárkózottsá revségét abszolút po gással érzékelteti. *Zoltán* számára Vron lama valóságos a tetszik. Az erőszak nes ifjúságot kirob dülettel és a figur külső adottságokka meg. Levin és Kitty sen, vontatottan ala csolata aligha hálá táncosok számára. *Zoltán* és *Volf Kat* zen jelenít meg k színes egyéniséget é féleképpen legátol viszonyt. *Metzger M* grófnő szerepében en léjti el a csupa k kár vénlány sóvár majdi csalódottságá *Tiboré* az előadás repe. Apró, görbedt parasztként settenk az urak tragédiáját, gül kibújjon ebből zetből. a hatalmas, mas, a groteszk h csös mozdulataiban lel az az új kor, dekadens, spleenes zadvégen annyi mir tak., Ma már tudjuk tott be.

Zappe

Trauner bácsi

Két éve megjelent, gazdag és szép illusztrációkkal, az első összefoglaló francia színháztörténet. A melodrámák korszakát felölelő fejezethez Marcel Carné Szerelmek városából mellékeltek hozzá fényképet, a vérben és szenvedélyben gázoló rémdrámáknak otthont adó Boulevard du Crime színházait — az úgynevezett bulvárszínházakat — nem metszet mutatja meg az olvasónak, sem egykorú festmény. A tudományos alapú munka egy moziüzlet-tervezőhöz fordult tájékoztatásért. A klasszikus film díszleteit Alexandre Trauner tervezte, ő teremtette elevenné az elsülyledt színháztörténeti kort: a Bűn körútjának házait, kocsikorzóját, szabad ég alatti kávéházait; az ő rácsos színházi páholyában könnyezte meg Arletty hajdani szerelmését, a színpadon ágáló pantomimbohócot, akit Jean Louis Barrault alakított.

Alexandre Traunerként ismeri és tiszteli a filmvilág Trauner Sándort. A mozinézők nem tartják számon munkáit, mégis élvezettel őrzik emlékezetükben gazdag ismereteit anyagokról, terekről, környezetekről. Feledhetetlen, amint Jean Gabin a Külvárosi szállodában halálraítéltén várakozik a reggelre. Elnyúlt ágy. Asztal, szikár szék. Hitetlen még a függönykarnis is.

A nevezetes film díszletét csak olyan valaki tervezhette meg, aki nem a forgatás idején ismerkedett meg az ábrázolandó valósággal: szívébe szívta föl azt a világot, ahová a felvevőgépet kellett állítani. A francia külvárosoknak ez a specialistája magyar ember. Pesten született és hasonlóképp világhírűvé lett osztálytársával, Kepes Györggyel koptatta a budapesti Képzőművészeti Főiskola padjait. Azután a fény városába vette útját. Túl sok volt ott a festő, hogy befogadjanak egy utólag érkezettet. Trauner. a filmgyárban nézett megélhetés után. Lazare Meerson tervező segédje lett. Meerson angol neve ellenére az Oroszországhoz csatolt Lengyelországban született. Huszonnégy éves korától tervez díszleteket Franciaországban. Kicsivel előbb ért oda Traunerné és csupán hat évvel volt nala idősebb. Ő tervezte René Clair díszleteit. Köztük a Párizsi háztetők alatt című, és Jacques Feyder filmjét, a némafalföldi festők modorában leforgatott Csintalan asszonyokat. Mindkét munkájához Trauner segédkezett. Forgatás közben meghalt Angliában Meerson. Helyét az akkor harminckét éves magyar tervező vette át, és rendíthetetlenül őrzi ötvenhárom éve.

Párizst a magyar Trauner őrizte meg a párizsiaknak. Értő tehetséggel őrzi elsüllyedt szépségeit. Bontások, átépítések miatt már csak a díszleteiből ismerhető meg a régi Párizs. És ha az amerikaiak hiteles párizsi utcát akartak filmjeikhez, makart-pomponos, cirádás keretbe metszett tükrökkel ékes ódon bisztrót: segítségért ugyancsak Trauner bácsihoz fordultak. A bécsi Billy Wilder az Irma, te édes című musicalnál Shirley MacLaine-t Trauner Sándor párizsi díszletében működtette. Wilder olyan elégedett lehetett a magyar tervező párizsi helyszínével, hogy azután vele terveztette meg a Legénylakás amerikai irodavilágát, a Molnár Ferenc Egy, kettő, három című vígjátékának Kelet-Berlinbe áthelyezett szatirikus környezetét és — Trauner nemzetközi pályafutásának csúcspontját — a századfordulós Londont életessé tévő Sherlock Holmes magánéletét.

Trauner dolgozott Orson Wellesnek (Othello), az amerikai Zinnemannak (Egy apáca története), dolgozott Joseph Losey-val, az Alain Delon-főszereplte Monsieur Klein megszállott Párizsát és a Don Giovanni opera muranói üveggyárát tette elevenné.

Berlinben most életműdíjat kapott a nyolcvanöt éves, aki nem álmodja álomszép díszleteit, hanem csupa megfontolt tudással, alapos ismeretel, fortélyos művészettörténeti megalapozottsággal, elevenélménnyé teszi a történelmet legapróbb, élethű részleteivel együtt.

M. G. P.

A Legenda újraéled

Alfa Romeo

Gyári extrákkal gazdagon felszerelt autókat kínálunk. Kilométerkorlátozás nélkül 1 év, a karosszériára 6 év nemzetközi garanciát, valamint teljes körű szerviz- és alkatrészellátást biztosítunk.

Fogyasztói árak (vám + áfával):

Alfa 33	– 1,3 ie. kat.	1 170 000 Ft	Alfa 75	– 1,8 ie. kat.	1 840 000 Ft
	– 1,5 ie. kat.	1 310 000 Ft	Alfa 164	– 2,0 TS kat.	2 446 000 Ft
	– 1,7 ie. 16V Perm. 4 kat.	2 116 000 Ft		– 2,0 V6 Turbo kat.	3 136 000 Ft
				– 2,5 TD	2 670 000 Ft

MERCATOR

kizárólagos importőr

MÉHES Lóránd

Méhes Lóránt, grafikus

Méhes Lóránt – Vető János rajza

Méhes Lóránt – Vető János: Rajz

Élet és Irodalom Bp. 1986 okt. 24.

4.

XXX/43

MÉDIES Lőránd

Bán András: Festett rajzok: A Pécsi Galéria két kiállításáról. = MN 1984. 182. sz. aug. 4. 8. p.

- Pécsi Galéria, Rajz/Drawing '84 c. kiáll (neuzetkönyv kortárs grafikus)

- Pécs, Pincegaléria, „Rb. 5051 SZ BCCA" c. kiáll
  - (5 magyar grafikus)

72 15-623

2. megbizza az MTA Kutatás- és Szerv
vántartást 1989. decemberéig hozza

3. felkéri a tudományos osztályokat és
nyilvántartás kialakitását."

Intézetünk ennek megfelelően különböz
1. sz. alatt mellékeljük) alapján kb. 1
állitott össze. Az adatokat számitógépr

Munkánkat neheziti, hogy - félreértés
külföldön élő magyar tudósokhoz és sz
ennél fogva különösen fontos összegyü
tése. Ezért az eddig összegyüjtött ada
nyos osztályai osztályelnökének és kér
vitését és esetleges további nevek bev
folyamatban van, előreláthatóan 1990.

További lépésként - az MTA Főtitkári
foglalása alapján - szükségesnek látszi
zetközi tudományos kapcsolatainak a fe
megküldjük Főigazgató/Igazgató urnak
rint - az Ön által vezetett intézet prof
pokat és kérjük, hogy azok adatait a
rizni, esetleg kiegésziteni legyen szive

A magyar festészet három generációja, Graz, Neue Galerie, Künstlerhaus, 1985. október

Méhes Lóránt, grafikus és festőművész

Ösvendeles, hogy a művész legújabb munkái viszonylag gyorsan bekerülnek most az európai művészet vérkeröngésébe.

Műszaruló és Kamarateremi
1985 nemt

Méhes Lóránt, grafikus-és

festőművész

Kiállítás Timosnághan „Mai magyar festészet" cím-
~~ennel~~ mel, ápr. elején a vízvarnok rendezésében.

Műcsanok és Kamaratermei
1985 márc.

MÉHES Lóránt

CHIKÁN Bálint: Verseny a nézőért : Kisplasztikai Biennálé Pécsett. = Magyar Hirlap, 24.évf. 140.sz. 1991. 11.p.

Amsterdam 7/33 Netlu

Simiolus 1968/69

MÉHES László

XII. Országos Kisplasztikai Biennálé, Pécsi Galéria, Pécs, 1991. A kiállitást rend. és a kat.szerk. Sárkány József. Pécs : JPM, 1991

MÉHES Lóránd

25,26.p.

ARS HUNGARICA
XIX.évf.1.sz. 1991

TANULMÁNYOK
Hegyi Lóránd: Kalligráfia, absztrakt expresszionizmus, informel Magyarországon 1958–1970 között 3
Keserü Katalin: Pop art Magyarországon 15
Hegyi Lóránd: Struktúraelvű és geometrikus művészet Magyarországon 1968–1980 között 29
Andrási Gábor: A Zuglói Kör (1958–1968) 47
Mezei Ottó: A Szürenon és kisugárzása 65

DOKUMENTUM
Molnár Sándor: A festői elemek analízise (1962) 85
(Sajtó alá rendezte: Andrási Gábor)
Dokumentumok a Szürenon és kisugárzása című tanulmányhoz 111
(Összeállította: Mezei Ottó)

MÉHES Lóránd

Méhes Lóránd
"Oltár" /részlet/
1985-90

"DIALOGUS X."

M É H E S
MILASOVSZKY

MEGNYITÓ: 1991 NOV. 12. KEDD 18 ÓRA
MEGNYITJA: KOZÁK CSABA
MEGTEKINTHETŐ: DECEMBER 6-IG.
FÉSZEK GALÉRIA, BUDAPEST
1400 KERTÉSZ UTCA 36.

MÉHES Lóránt

Három szív, 1989, vegyes technika, M. 39 cm -
91.12.40

Új Müvészet

ID: WUA93261

MÉHES Lóránt

Oltár, installáció, 1991 - 91.8.64

Új Müvészet

MÉHES Lóránt

1990 2. 16,20.
91 7. 54
8. 64-65
11. 53,67
12. 41

Új Művészet

MÉHES Lóránd

KB 50515253CCA : Pécsi Galéria Pincegaléria, 1984.junius 29-julius'29. Pécs : ~~Pince-Galér-~~ Pécs Galéria, 1984 20 p. ill.

Vető János
Nagy Péter
Nyári István
Méhes Lóránd
Nosek László

8.5 Nemzetközi kiadványcsere

	199
Társadalomtudományi könyvtárak	1 78
Természettudományi könyvtárak	2 88
Összesen:	4 67

MENES Lóránd - Vetró János

BÁN András: Fiatal művészek kiállításai Budapesten. = LXVII. évf. MN. 29. sz. 1984. febr. 3. 6. p.

1. Bp. Stúdió Galéria, Méhes Lóránd, Vetró János
2. Bp. Fészek Galéria, Kapcsolatok c. kiáll. Wahorn András
3. Bp. Helikon Galéria, Kalmár István
4. Bp. Stúdió Galéria, Konrád János

-

ellenőrzésre jogosultak és
Kutatócsoport vezető beosz-
és döntés funkcióinak gya-
adatszolgáltatás utján, be-
val kapcsolatban. Munkaköri
sége a Kutatócsoport minden
feladata a kötelezettség-
ssal kapcsolatos ügyintézés.
zettségvállalás helyességé-
t munka mennyiségének és mi-
megfelelő nyilvántartásáról
dolgozó köteles meggyőződni.

ratfeladás

k halaszthatatlan hivatalos

MÉHES - VETŐ

Gyárfás Péter: Installáció a munkáról
M. Hfj. XXVIII. 5. a 1984 febr. 3. 5. p.-ll

Dp. Studió Galéria, 1984

Vető János, Méhes Lorand Zsill

Mehes Lorand

Gyárfás Péter: Installáció a munkáról
M. Hfj. XXVIII. 5. a 1984 febr. 3. 5. p. ell

Dp. Studió Galéria, 1984

Vető János, Méhes Loránd Zicill

HRONIK

KUNSTWISSENSCHAFT

ND DENKMALPFLEGE

DEUTSCHER KUNSTHISTORIKER E.V.
IT FÜR KUNSTGESCHICHTE IN MÜNCHEN
ARL, NÜRNBERG

1992 Heft 2

chung

ABTEIKIRCHE EBRACH

RSCHUNGSPROJEKTES
TEN INFORMATIK

iguren)

—9 erschien in Kunstchronik *45, 1992,*

MÉHES Lóránd

dr.P.Horváth: Méhes Lóránd és Vető János kiállitása a Studió Galériában. = Aktuális Levelk, No.7.1984 január 44 - 45.p. ill.

Kecskés Kriszta levele a kiállitásról. = Aktuális Levelek, No.7. 1984 január 46- 47.p. ill.

Vető János--

Fromertin[8] egy érzékletes
hatjuk, hogy benne van a

Szentimentalizmustó
alakításban akkor is, am
ta Münchent és Nagybányá
erdő-hegyes környéke, az
s a szüntelen munka megg
fejlődését, kísérleteken
ját. Mindig a természet
szemlélete "sosem volt p
denkor aktív teremtés".
"a kifejezés módja, amit

MÉHES VETŐ

GYETVAI Ágnes: Fix-Pax Tartós béke. (Jó világ) = Bölcsész index (antológia) 1984 43-45.p.

Méhes Lóránt és Vető János kiáll.
Studió Galéria, 1984

uarról

Szűcs Károly: Mesés tények : Zuzu és Vető 1984. =
uo. 47 - 49.p.

MÉHES kiadó

BLITZ MODERN

A BLITZ MODERN GALÉRIA TISZTELETTEL MEGHÍVJA ÖNT
MÉHES LÓRÁNT: KIS KÉPEK (1982-2002)
CÍMŰ KIÁLLÍTÁSÁNAK MEGNYITÓJÁRA

2002. JÚNIUS 26-ÁN 19 ÓRÁRA.
A KIÁLLÍTÁST MEGNYITJA KOZÁK CSABA, MŰVÉSZETI ÍRÓ.
A KIÁLLÍTÁS 2002. JÚNIUS 27-TŐL 2002. JÚLIUS 31-IG LÁTOGATHATÓ

BLITZ MODERN GALÉRIA, 1047 BUDAPEST (ÚJPEST), JÓZSEF ATTILA U. 4-6.
TELEFON: 272 08 00 :: FAX: 272 07 99 :: WWW.BLITZ.HU :: E-MAIL: GALERIA@BLITZ.HU
NYITVA TARTÁS: HÉTFŐN ZÁRVA, KEDDTŐL SZOMBATIG 11-TŐL 18 ÓRÁIG

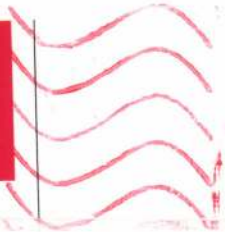

TIMÁR ÁRPÁD
BUDAPEST
TÁROGATÓ U. 60
1021

ZUZU

MÉHES LÓRÁNT

KIS KÉPEK

1982-2002

BLITZ MODERN

BLITZ MODERN GALÉRIA,

1047 BUDAPEST (ÚJPEST), JÓZSEF ATTILA U. 4-6.

(Méhes)
CÍM NÉLKÜL (részlet egy készülő animációs filmhez), 1987
ceruzarajz, 30x21 cm
OHNE TITEL (Detail zu einem in vorbereitung begriffenen Animationsfilm), 1987
Bleistiftzeichung, 30x21 cm

MÉHES LÓRÁNT *festő*

1064 Budapest, Izabella utca 82
Született: 1951
Diploma: Magyar Képzőművészeti Főiskola, 1980

önálló kiállításai:
1982 *"Pinceszobortárlat", Vajda Lajos Stúdió, Szentendre*
1983 *Új zászlók, új szelek, Fiatal Művészek Klubja, Budapest*
1984 *Zászlók és Obo Sutra, Stúdió Galéria, Budapest*
1985 *Poszt-tradicionális művészet, Mana Galerie, Bécs, Ausztria*

fontosabb csoportos kiállítások:
1983 *Rabinec Stúdió, Budapest*
Álomi szép képek, Fővárosi Tanács Lajos utcai Kiállítóháza, Budapest
Csont és Bőr, Vajda Lajos Stúdió, Szentendre
1984 *Fiatal magyar művészek, Galeria Szajna, Varsó, Lengyelország*
Fiatal Művészek Stúdiójának kiállítása, Museo de Bellas Artes, Havanna, Kuba
Frissen festve, Ernst Múzeum, Budapest
1985 *18 magyar művész, School of Art, Glasgow, Nagy-Britannia*
Magyar festők három nemzedéke, Neue Galerie, Künstlerhaus Graz, Ausztria; Műcsarnok, Budapest
18 magyar művész Glasgowban, Csók István Képtár, Székesfehérvár
Magyar festészet 1945– 1985, Városháza, Helsinki, Finnország
1986 *"Idézőjelben", Csók István Képtár, Székesfehérvár*
1987 *Mágikus művek, Budapest Galéria Lajos utcai Kiállítóháza, Budapest*

MULASICS LÁSZLÓ *festő*

1026 Budapest, Kükullő utca 13.
Született: 1954
Diploma: Magyar Képzőművészeti Főiskola, 1984

fontosabb csoportos kiállítások:

1984 *XIV. Salgótarjáni Tavaszi Tárlat,*
József Attila Művelődési Központ,
Salgótarján
Fiatal Képzőművészek
Stúdiójának kiállítása,
BNV, Budapest

1985 *Új szenzibilitás,*
Budapest Galéria Lajos utcai Kiállítóháza,
Budapest
Magyar festők három nemzedéke,
Neue Galerie, Künstlerhaus,
Graz; Műcsarnok, Budapest

1986 *Eklektika '85,*
Magyar Nemzeti Galéria, Budapest
Galerie Rollandshof
(Birkás Ákossal, Kelemen Károllyal, Nádler Istvánnal),
Bonn, NSZK
Paraván, Magyar Képzőművészeti Főiskola, Budapest
Plein Air, Magyar Képzőművészeti Főiskola, Budapest

1987 *Új szenzibilitás,*
Galerie der Stadt Esslingen, Villa Merkel, NSZK
A 80-as évek magyar festészete,
Parkhalle im Westfallenpark, Dortmund, NSZK
Új szenzibilitás, Pécsi Galéria, Pécs
Új magyar festészet, Művészetek Háza, Brno;
Városi Galéria, Karlovy Vary;
Prágai Magyar Kulturális Központ; Klementinum,
Prága,
Csehszlovákia
BNV K 20-as pavilon
(Bak Imrével, Kelemen Károllyal),
Budapest
Új szenzibilitás,
Berlini Magyar Kultúra Háza,
Berlin, NDK
XXVIII. Szegedi Nyári Tárlat,
Móra Ferenc Múzeum, Szeged
Válogatás
a Fiatal Képzőművészek
Stúdiójának anyagából,
Stúdió Galéria, Varsó, Lengyelország

díjak:

1987 *Derkovits nívódíj*
Landesatelier im Künstlerhaus,
Salzburg ösztöndíja

1988 *A Károlyi-alapítvány, (Vence) ösztöndíja*

MEGTALÁLT TÖRTÉNET, 1987
enkausztika, aranyfólia, vászon, 180x140 cm
GEFUNDENE GESCHICHTE, 1987
Enkaustik, Goldfolie, Leinwand, 180x140 cm

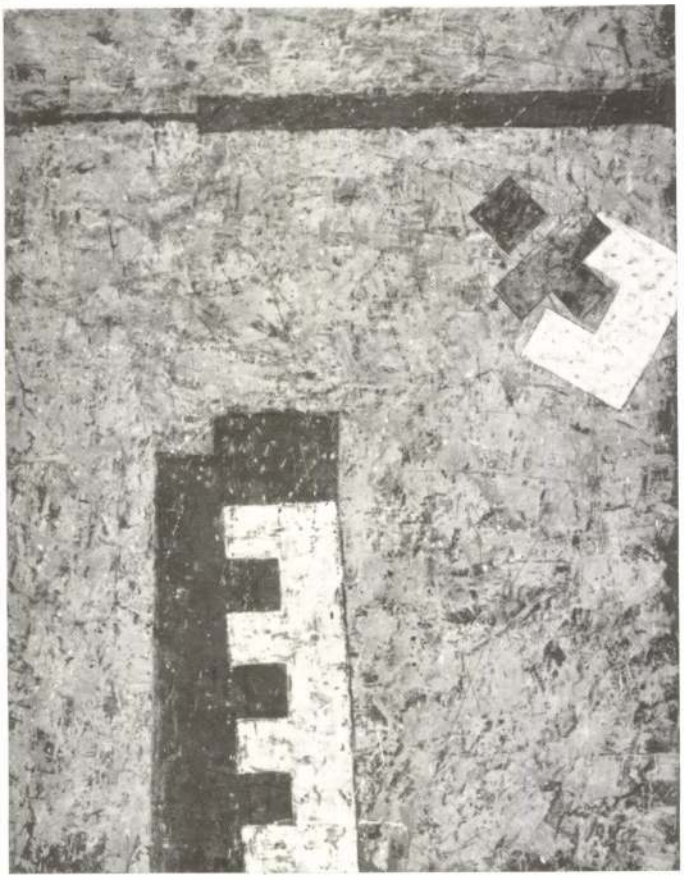

MÉHES Lóránt

BAKÁCS Tibor Settenkedő: Lóri a Doriban. = Magyar Narancs, III. évf. 11.sz. 1991. május 30. 11. p.

Bp., Dorottya utcai Kiállitóterem

// tulajdona volt. Az aranyozott e-
ves díszítéssel gazdag készletet az
ösmester készítette 1717-ben.
tonák, felettük a feltámadt, diadalmas
és-történet jelenetei láthatók.

A Vigadó Galéria meghívja

Méhes Lóránt

(Zuzu)

festőművész

kiállításának megnyitására,

1996. június 13-án 17 órára.

A kiállítást megnyitja

Kozák Csaba

művészeti író.

Megtekinthető 1996. június 13-tól 30-ig,
hétfő kivételével naponta 10-18 óráig.

A kiállítás létrejöttét támogatták
a Magyar Kulturális Alap,
MAOE, MAK, MSZA.

MÉHES Lóránt

VIGADÓ GALÉRIA

A Vigadó Galéria meghívja

Méhes Lóránt

(Zuzu)

festőművész

kiállításának megnyitására,

1996. június 13-án 17 órára.

A kiállítást megnyitja

Kozák Csaba

művészeti író.

Megtekinthető 1996. június 13-tól 30-ig,
hétfő kivételével naponta 10-18 óráig.

A kiállítás létrejöttét támogatták
a Magyar Kulturális Alap,
MAOE, MAK, MSZA.

MÉHES Lóránt

MÉHES Marietta

WAHORN András: „Örülök, hogy nem vagyok ott" [imterju] = Magyar Narancs, 1992. dec.23. 42-43. ill.

k hogy a közönség a „szép" szóval soha egye-
melyet a mű gyakorlott reá, s hogy így *a szép*
evezése, melyet az ember új szó által tárgyila-
ővészet nem egyedül alanyi és változó tetszésre
adó, és általános érdem is van. Nagyon tartok
stibus non est disputandum" nézeteinket a mű-
vűleg nem nézhetem, ha ily szavak, melyek vi-
mény stb. a művészetet napról napra bizonyta-
nyítják, mivel mindenki kénye szerint bánhatik,
z nekem tetszik, mert szép, vagy mivel tetszik,
korunkban tárgyilagosságra kell törekednünk,
művészetben, hanem egyszersmind tudnunk is
e vagy ama mű miért tetszik, miért mondjuk
artjuk állítani, hogy szép, hogy eszményi, hogy
rozatlan dolgokat mondani: akkor jó éjszakát
szinekről beszélünk.
yett (melyek ámbár ezredek óta használtatvák,
gondolnók, jelenben pedig nem egyebek, mint
ről határozottabb alapra helyezve, remélhetem,
nindig világosabbak és jelentőbbek leendenek.
be használtatni ajánlottam, e szóval szándékoz-
által ez a művek (Kunstwerk) sorába lép, el-
inek fogalmát azonban határozottabban is tö-
y minden nemzet és kor valódi műveiben négy
ven, jellemzetes, a célirányos fölfogás és e föl-
eszközei sajátságainak helyesen megfelel. Ezen
int maga a művészeti is kellőleg értelmeztetik,
int munkámnak első fejezetében tettem). Való
enki sem tudta kellőleg értelmezni, ámbár erre
mindenütt ráismerünk, mint a szépről egyál-
tben az élet benső lényegével, s annak fizioló-
séges, mert e művészetek az életnek csak amaz

MDK

Méhes Sámuel
nyomdász

1848 ig vezette Péthétől 1832. megvásárolt
nyomdát Kolozsváron.

Firtinger Károly: Hazánk könyvnyomtatói
Grafikai Szemle 1893 évf 7 z 120 l.

Méhes Samu ép. MDK

Halmiban népisk. bővitése

Versenytárgyalások eredm. Épitő Ipar 1909.aug.1.
282 l.

MDK

Méhes Samu és társa

cég kapta megbizást a nagyszöllösi polgári fiu- és leányiskola épitésére.

Fővárosi Hirek.- Polgári fiu- és leányiskola épitése Nagyszöllösön. Vállalkozók Közlönye. B.1907.okt.9. 8.l.

MDK

Méhes Ödön mérnök

160 pályamű közül a szűri mindössze 9.-et találta olyat, amellyel érdemben foglalkozhatott.

M.Ö. terve kapott 450 pengős jutalmat.

Tervpályázat.-Döntés a Kálvin-tér rendezése ügyében.
Vállalkozók Lapja. 1933.nov.16. 7.old.

Méhes Sámuel

nyomdász

l.

Kesztésnyomtatott

272 l.

ÚRMUTATÓ, (272. kép)
aranyozott ezüst, vert dísszel. Rokokóstílű. Hát
lapján bécsi hitelesítő bélyeg és PS mesterjegy
Mag. 68 cm.
Bécsi munka 1761-ből.
Károly Ambrus prímás hagyatékából. Állítóla
Mária Terézia ajándéka. Először az 1818. év
leltárban.
Lepold: Adatok 9. l. — Lepold Katalógu
92. sz.

BÁRÓ KEMÉNY LÁSZLÓ INGAÓRÁJA,
fa, rokokó stílű, tetején három aranyozott váza
Nehezékén sugárkörös nap, drágakővel. Felü
közepén a készíttető ezüst címere.
Mag. 263 cm.
Hoffmann János nagyszombati órás műve 177
körül.
Gróf Kemény László esztergomi kanonok (1763–
1787) birtokából, Nagyszombatból.
Lepold: Adatok 32. l. — Lepold Kata
lógus 276. sz.

A SZENT JOBB EGYKORI TARTÓJA,
ezüst, ládaalakú, üvegoldalakkal. Rokokó stílű
Ma a kassai vértanúk ereklyéit tartalmazza.
Mag. 52 cm.
Bécsi munka 1771-ből.
Mária Terézia készíttette a Szent Jobb számár
melyet 1771—1862 között ebben őríztek.
Lepold—Homor 72. l. — Gerevich: PA
198. l. — Lepold: Adatok 28. l. — Lepold-
Lippay 29. l. — Lepold Katalógus 231. s

Méhes Sámuel

rapsoló (?)

l.

Orsz Teleki

9. l.

Baicsbodrogvármegyei Tört. Társulat

Évkönyve IX. 131.

Méhes Zoltán

Méhes Zoltán nyéki, okl. mérnök,
építési váll. irodája, II. Vitéz-u. 2.
155-800

Bptávb 1940 szept.

MÉHÉSZ.

Mint Torna vármegye területének legnagyobb része, királyi birtok volt, a királyi uradalom méhészetének emlékét őrzi. Kinek a tulajdonába került, nem tudjuk, valószínűleg több kisnemes családéba. 1427-ben 8 adózó portával szerepel az adólajstromban 1470-ből ismerjük először földesurát a Kállai-családot. Török hódoltság alatti sorsa ismeretlen. 1608-ban ref. egyháza már volt. 1660-ban még említik Halmi Gábor nevű lakosát, de a következő pár évtizedben lakatlanul állott. Ezért nem szerepel az 1715—20. évi összeirásokban sem. Ref. vallású magyarokkal települ ismét 1750 körül, 1786-ban mint magyar falu van feltüntetve. 1851-ben 33 rk. és 200 ref. lakossal bíró magyar helység. Lélekszáma 1869 és 1920 között 192-ről 125-re esett vissza.

Kisközség a tornai járásban. Területe 760 k. hold, lakosainak száma 131, akik 1 egyén kivételével magyar anyanyelvüek és közülük 12 rk., 125 ref. vallású. Lakosai őstermelők. Házak száma 25. A tankötelesek oktatásáról 1 ref. népiskola gondoskodik. Vasútállomása, u. p. és u. t.: Torna.

Csíkvári Aladj. 1961

»*A sírt, hol nemzet süllyed el,*
Népek veszik körül
S az ember millióinak
Szemében gyászköny ül . . .«

Egy másik költeményében félreismerhetetlen határozottsággal metszi márványba ezeket a sorokat:

»*Mindenható egyesség Istene,*
Ki összetartod a világokat!
Engedd, hogy bármi sorsnak ellene
Vezessen egy nemes s nagy gondolat,
Hogy nemzetünknek mindenik nyomára
Ragyogjon emberméltóság sugára.«

MEHL Ernő építész

Donáth Gyula eperjesi műtermének terveit
készítette 1887-ben Holub Józseffel

Gábor E

Művtört Ért. 1990. 1-2 35,36 + ill.

A Lendvai Népi Együttes citerásai
Fotó: Kanyó Ferenc

ÓPA FÖLDJÉN

i tárlat '89

tumai közé sorolható, je-
egyáltalán nem bíró vala-
etik azonban bárhogyan
n súlyos és tudományos
tatív kiadványban akár: a
s hulladékait kevesen ké-
rgynak tekinteni (noha az
művészet" gesztusértéke, s
jogosultsága a mai világ-
n vitatható).
atóbb, hogy nem veszett
a nemes gondolatvilág
i egy művet igazán művé,
ké, igazán maradandóvá

két halott fekszik (mint Mantegna Krisztusa), egyik vörös, másik lyukas nemzeti zászlóval letakarva. Mögöttük gyertyák lángjai lobognak. A kép, bizonyára nem véletlenül, hangulatában némi rokonságot mutat Madarász Hunyadi László siratása című festményével. Értelmezhetősége ezzel természetesen csak gazdagodik.

Ha az első terem művészeiről szólván öntudatról, magabiztosságról beszélhettünk, a jobb oldalsó terem alkotói (akiket a diszkrét rendezés bizonyos szellemi rokonság alapján

M.D.K.

Méhész Erzsi iparmüvész

"Manswirth és Méhész"/elnevezésü/ iparmüvészeti szalonjukban dolgozik együtt Manswirth Emil iparmüvésszel. Gobelineket és más müvészi berendezési tárgyakat terveznek és készitenek. A beszámoló illusztrációjaként a lap bemutat egy himzett aranyteritőt gobelinbetéttel, mint a fenti szalon készitményét.

A gobelin müvészei c.
Szinházi Élet. Bp. 1923. márc. 18-24.
XII. évf. 12. sz. 57. lap.

Mèhes Imre
kiállítási a Pécsi Galériában

Magyar Nemzet 1984. VIII. 4.

Mehoffer Rezső

festő

Nagyváradról, 1875-ben

19 éves

Lásd

Fleischer Bécs 68. l.

Mehoffer Rezső, festő, Nagyváradról, 19 éves korában, 1875 okt.-ben iratkozott be és a festészeti szakosztályban 1883 dec.-ig Griepenkerl és Angeli tanítványa volt.

Mehoffer Rudolf

geb. Grosswardein 1857

1880-81.

Bécsi akadémia
könyvtár

Mihalik József V. 63.

M.D.K.

Mehl János

1738-ban elvállalja a jezsuita templom keresztjének, és toronygombjának aranyozását 60 forintért és egy vödör borért.

Heves megye műemlékei I. írta Voit Pál,
Magyarország műemléki topográfiája VII. köt.
Szerk.: Dercsényi Dezső.
Bp. 1969. Akadémiai Kiadó, 365 old.

Mehle József

l.

Egyházm. Lap

1881. 72. l.

A VALLÁS- ÉS KÖZOKTATÁSÜGYI M. KIR

1908 évi 10944 számv. sz.

ügyosztály.

III.

A válaszban a megkeresés számának és évének pontos feljegyzése kéretik.

Méltóságos

báró F

a müemlékek o

ANDREAS MEHLFERBER, textilfestőmester

Az 5.függelékben a lőcsei festők céhlevelét találjuk 1715-ből.--A 6.függelék a lőcsei céhhez tartozó mesterek névjegyzékét tartalmazza 1608-tól 1869-ig.
E mesterek egyike volt:
170.- Andreas Mehlrerber,Uhrowetz,1766.--152.old

DOMONKOS PTTÓ: Magyarországi festőcéhek I. A textilfestés első nyomai 101.old

ARRABONA, A Xantus János Múz. évkönyve, 16. Győr, 1974.

Mehoffer Josef

München 1902 433

MEHRLEIN Kristóf Kaitzafertő

Sopron, 1780–1816

Kaitzafertők Mo-on. [Kiall kat]

Keszkemet, 1996

Archaeologica Banatica II. Timişoara, 1966 125-140.

1996b The Zoomorphic Figurines of the Late Neolithic Gorzsa Group and their South -East European Relations. Sajtó alatt *Bökönyi Sándor készülő emlékkötetében.*

1997 A Contribution to the Question of Cultural Changes at the Turn of the Early and Middle Neolithic in the Tisza-Maros Region. *International Round Table. Current Problems of the Transition Period from the Starčevo to the Vinča Culture. Zrenjanin, October 1996.* Sajtó alatt.

Mehlhorn

neuer keramikus

Holics

l

Tarczai György =

Holicsi képeskönyv.

Bp. 1924. 36 l

Mehl, F.

festō

l.

Csat-Frey Ö'St Kunstt

XXIV-k.

3. l.

MŰEMLÉKEK ORSZ. BIZOTTSÁGA
VEGYES MŰVEK.
326

Römer, F. Pannoniai ujabb kiadatlan
római feliratok.

t. id.

Mahlené Grossmann

Hedvig

festő

szül 1857 Görlitzben

† 1928 okt 1. Sopronban

1875-80 berlini akadémia,

Páris, 1885 Nemeskér, Sopron,

Bécs, München, Salzburg,

Budapest. 1897. 13 képe

a soproni képzőm. kör

kiállításon. A soproni

Múzeumban több képe

van.

Csatkai

Igen tiszte

Amint tudni méltóztatsz,
Istituto di Studi Romani Magyarors
tározta, hogy folyóiratot fog kiadn
szerkesztésével alulirottat bizta

A folyóirat tartalmát el
natkozásu kutatás rendszeres áttek
az egyes fontosabb kutatási terüle
ajánlatomra a közgyülés csekély sz
szakembereinket kérte fel szakrefe

I.
II.

Amint látni méltóztatsz,
számitunk és ünnepélyesen fel is k
dományos termelését, valamint a mag
rodalmat összefoglalni és f.év okt
ni kegyeskedjél.

A terjedelem szükség sze
Mivel a magyar kutatás által elért
a polémiát teljesen kikapcsoljuk é
megjegyzésekkel óhajtjuk érinteni.

Szives közremüködésedet
és előre is k

Al

ügyvédbojtár résztvett egy árverésen s jó szíve ekkor lázadt fel a rákényszerített pálya ellen. Ott is hagyta, s meg sem állt Münchenig. 1877-ben beiratkozott az akadémiára, az antik osztályba, azután *Wagner* Sándor osztályába (1880), itt is, ott is díjakat nyert. Már 1881-ben képet küldött a Műcsarnok tavaszi kiállításába („Olasz ifjú"), s ugyanabban az évben feltűnést keltett a „Jár a baba" c. képével (reprodukálta a Magyar Művészet III. évf. 19. old.). Ezzel megvetette jó hírneve alapját. 1883-ban Párisban dolgozott, s ez évben állította ki nálunk a kievi képet és a „Menekülteket". A „Gyík"-ot is Párisban festette s 1885-ben mutatta be Budapesten. Ettől fogva Jászapátiban töltötte a nyarakat, de Budapesten is volt műterme. Első kitüntetését 1887-ben kapta a Műcsarnokban: *Vonó-négyes* c. állatképe elnyerte a 600 frtos első társulati díjat. „Lopott ló" c. műve ugyanekkor feltűnést keltett. 1888-ban állította ki a „Víg társaság"-ot, 1891-ben ismét kitüntetéssel kedveskedtek neki: a Münchenből küldött „Birkozó bikák"-ra megkapta a társulati műlapdíjat. Állandó kiállítójává lett a Műcsarnoknak, ahol legtöbb sikert a „Sárban elakadt szekér", „Délibáb a Jászságban", „Alföldi táj" c. képei aratták. Életképei közül megemlítjük a következőket: „Séta közben", „Poros úton", „Kubikusok", „Menyecske", „Húsvéti öntözés", „Hazafelé" stb.

Millenniás terveiről már megemlékeztünk. A felvonulás tervének egy töredéke kép alakjában is ránk maradt: „Torontál vármegye hódoló felvonulása a király előtt" címen, mintegy ötven magyar úr lovasportréját komponálta itt történeti képpé (1898). A Páris számára festett „Huszárság történeté"-re 1899-ben megkapta az ezer frtos Lotz-díjat. 1910-ben minden erejét igénybe vette a Főváros által megrendelt „Budavár bevétele 1849-ben" c. nagy kép. S nem közönséges feladat volt a „Szeged szebb lesz, mint volt" c. terjedelmes kép megoldása, amely a szegedi árvíz pusztítását, a király részvétét volt hivatva nagy kompozícióvá alakítani (1902, Szegedi Múzeum). A millenniás években Jan *Styka* lengyel művésszel megfestette a „Petőfi Nagyszeben ostrománál" c. körképet, s a *Feszty* által tervezett „Magyarok bejövetele" c. körkép megfestésében is résztvett.

Élete műve sorában csaknem elszigetelt néhány egyházi tárgyú képe, így a „Feszület" című, amelyet soha ki nem állított, így a jászapáti templom faldísze, amelyet szülővárosa iránt érzett kegyeletből, *Szirmai* Antal, *Barsy* Adolf és *Illés* Antal segédkezésével festett.

Az aktfestés terén pedig talán egyedülálló a szintén soha ki nem állított „Orgia": az asszonyt kísértő ördög. Ezt mindvégig műtermében tartogatta.

Október 15-én halt meg Budapesten a Szt. János-kórházban, ahova nagybetegen hoz-

MECHLENÉ, GROSSMANN HEDVIG † 1928 okt. elsején elhúnyt Sopronban *Mechle Józsefné, Grossmann Hedvig*. Halála nemcsak Sopron művészeti életének jelentős vesztesége, hanem gyásza a magyar művészetnek is. Külföldről szakadt közibénk. *Görlitzben* született 1857-ben. Eleinte *Boroszlóban* tanult, majd 1875—80-ban a *berlini* akadémiát látogatta s tanulmányait *Párisban* fejezte be. Hazatérve, hamarosan megismerkedett egy magyarországi földbirtokossal, *Mechle* Józseffel, aki a németországi viszonyokat tanulmányozta, akinek felesége lett, s *Grossmann* Hedvig 1885-ben búcsút mondott első hazájának. A házaspár Sopronban és Sopron közelében élt, a fiatal festőnő népszerűsége azonban túlszárnyalt a határokon. Már leánykorában sikerrel szerepelt a *berlini* s *párisi* kiállításon, most *Bécs, München, Salzburg* s *Budapest* tárlatain is szerepelt. A nagy millenáris kiállításon „*Énekóra*" című képét a katalógus is reprodukálta, ma *Bukarestben* magántulajdon. Arckép és életkép adja termésének javát, de szorgalmasan dolgozott folyóiratok számára is. Résztvett 1897-ben a *Soproni Képzőművészeti Kör* megalapításában s haláláig buzgó kiállítója maradt. Az utóbbi időben kisebb genreképeket, babacsendéletet kedvelt. Betegsége ugyan régebb keletű, de az ecsetet nem tette le. Szerepelt új képekkel a Képzőművészeti Kör jubiláris kiállításán, a *Nemzeti Szalon* soproni tárlatán pedig két, szélesen festett tanulmányfejét láthattuk régebbi időkből. A *Mechle* család 175 éve él Magyarországon, az ősök Kismartonban, majd Sopronban voltak kőfaragók, a sort *Grossmann* Hedvig férje szakította meg. Az új vérrel felfrissített családfán azonban a gyermekekben új művészeti hajtások mutatkoznak. *Mechle* Béla jónevű kőfaragó Sopronban, Mechle József pedig festőművész. *Cs. E.*

MUNKÁCSY-CÉH címmel új művésztömörülés alakult, mely sajátos célokat tűzött ki magának. Ellentétben a szokásos kiállításokkal, a műgyüjtés megszervezésére vállalkozott. A laikus vásárlásai ugyanis gyakran szomorú tapasztalatokkal jártak. Nagy áron megvett képéről idők folyamán kiderült, hogy fele áron sem tudja értékesíteni, ha arra sor került. Az új művészi tömörülés tehát elsősorban a kiválogatás igazságosságára és az ár helyes megállapítására törekszik. Ezzel erkölcsi garanciát vállal arra, hogy az árellenőrző bizottság által kijelölt áron a kiállításain vásárolt műtárgy mindenkor értékesíthető lesz. Ezzel szemben azt kéri, hogy a műgyüjtők három éven át általuk megállapított összeg erejéig vagy azon felül — a Munkácsy-céh kiállításain vásároljanak. Az így egységbe tömörült műgyüjtők a kiállítást megelőzően 3 napon át már látogathatják a kiállítást és megejthetik választásaikat. S noha

Magyar Művészet
1928. 7 sz.
598. l.

r. D. K.

MEHLHORN Jákob

(1749), a holicsi gyár festője

Csánji 1954. 26. l.

MEHLHOUS János építész

Nyiregyháza, ref.templom 1873 - romantikus

VÁRADY József: Tiszántúl református templomai. I-II.köt. Debrecen [Sajószentpéter] : Borsodi Református Egyházmegye, 1991 793 - 794., ill.

Richard Meier az építészetről

Minduntalan szükség van arra, hogy elgondolkozzunk beállítottságunkon, munkánk célkitűzésein és jelentőségén.

A tér az, ami engem elsősorban foglalkoztat, de nem az absztrakt és nem a lépték nélküli tér, hanem az a tér, amely a fénnyel, az emberi léptékkel és az építészeti kultúrával áll kapcsolatban. Az építészet létfontosságú és maradandó, mert benne élünk, mert meghatározza a teret, azt a teret, amelyen áthaladunk, amelyben élünk, és amelyet használunk. Én a felülettel és a térfogattal dolgozom, befolyásolom a formákat, a lépték és a megjelenés változatosságát, a mozgást és a mozdulatlanságot. Elsődleges alapelveim arra irányulnak, hogy különbséget tegyek a mesterséges és a természetes között s ezzel a megkülönböztetéssel a kettőt újra kapcsolatba hozzam egymással és egyesítsem azokat. Az ember beavatkozásában a környezet esztétikai megszervezését látom. Megkísérlem létrehozni az egymástól kölcsönösen függő értékek következetes rendszerét, a részek harmonikus kapcsolatát, azaz a formák, a funkció és a célszerűség összefonódó kérdéseinek megfejtését. Elsősorban az épület koncepciója és fizikai megjelenése között kell kölcsönös kapcsolatnak lennie.

Amint Alberti mondotta: „Egy épület szépsége az épület összes része méreteinek racionális integrációjában rejlik oly módon, hogy minden egyes részének meghatározott mérete és formája van, és semmit sem lehet hozzáadni, vagy elvenni anélkül, hogy tönkretennénk az egész harmóniáját." Én magam hajthatatlan vagyok e kérdés tisztázásának keresésében.

Számomra ez a keresés a tervvel kezdődik. A megoldást valójában az alaprajz jelenti, amelyet az utóbbi időben mintha elhanyagoltak volna. A kétdimenziós ábrázolás ad útbaigazítást a háromdimenziós objektumhoz, ami maga az épület. A metszettel együtt ez hozza létre az épületet. Míg a homlokzat a képszerű ábrázolásra törekszik, addig az alaprajz és a metszet az építész térbeli elképzeléseit támogatja, azonban a kettő közül az alaprajz fejezi ki a legmeggyőzőbben és legalapvetőbben az építészeti elképzeléseket.

Én hiszek abban, hogy az épületeknek beszélniük kell. Munkámban éveken át használtam az olyan jellemző és belsőleg is helytálló szavakat mint elemek és témák, ami következetes és evolúciós kifejezésmódok használatát engedte meg számomra. De ha ez a szóhasználatom bizonyos fokig változatlan is maradt, mégis az a folyamat, amellyel ezt a szótárt a város és a történelem összefüggéséről folytatott építészeti párbeszédben manipulálom és összeállítom, bonyolultabb és átfogóbb lett, és olyan intellektuális fejlődést jelent, amely talán egybeesik jelenlegi tevékenységünk egyre növekvő lehetőségeivel és komplexitásával.

fordította: Lechner Lajos

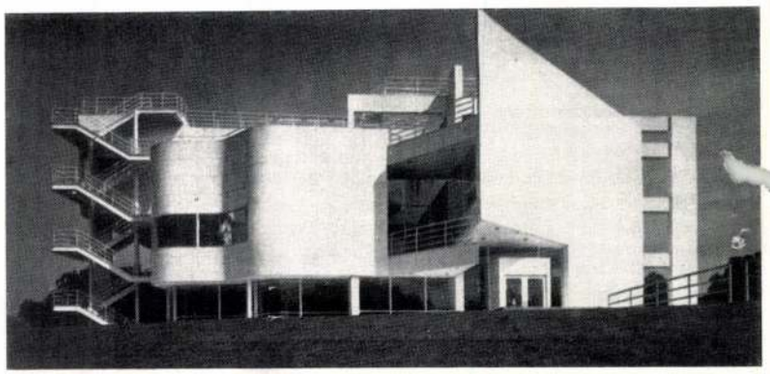

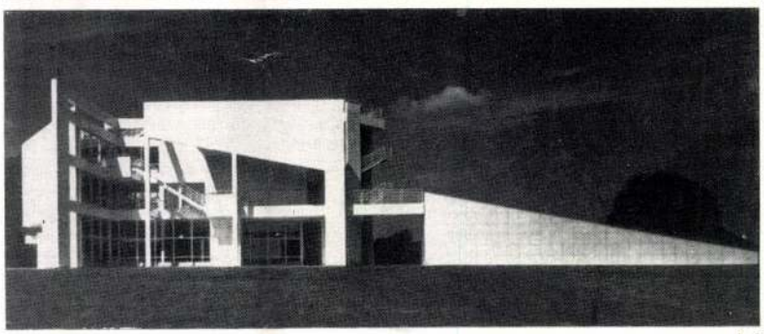

1, 2

1., 2., 3. A „New Harmony" Athéneuma, Indiana, USA
4. Schröder lakóház, USA

1., 2., 3. L'Atheneum « New Harmony », Indiana aux U.S.A.
4. Maison d'habitation Schröder aux U.S.A.

3

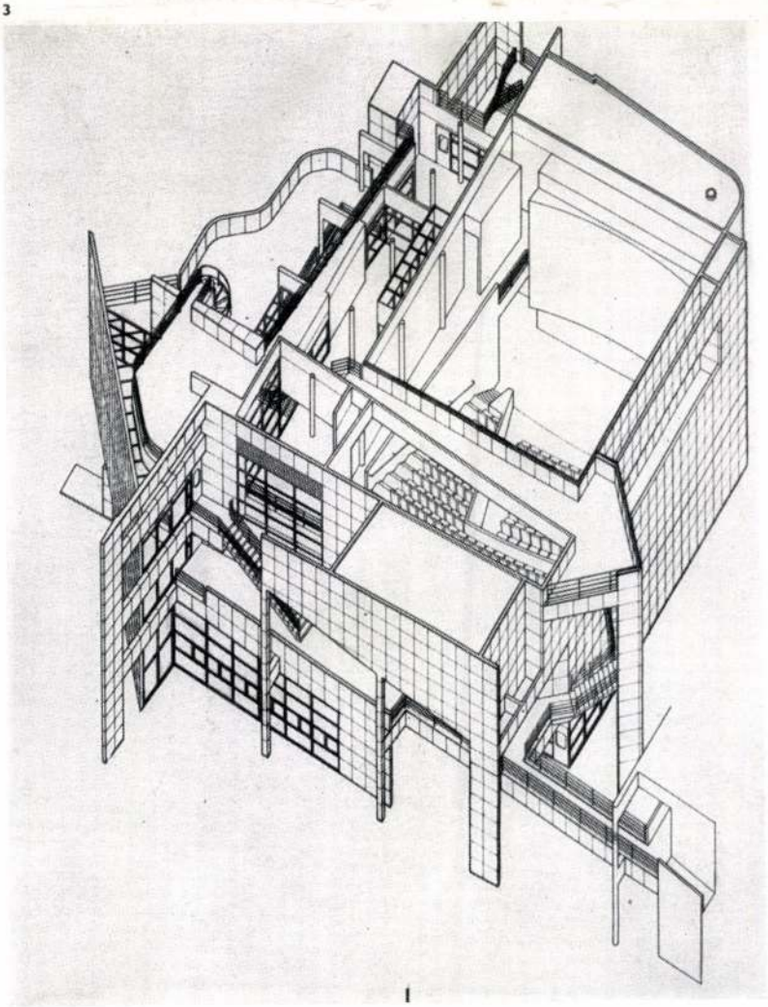

1

4

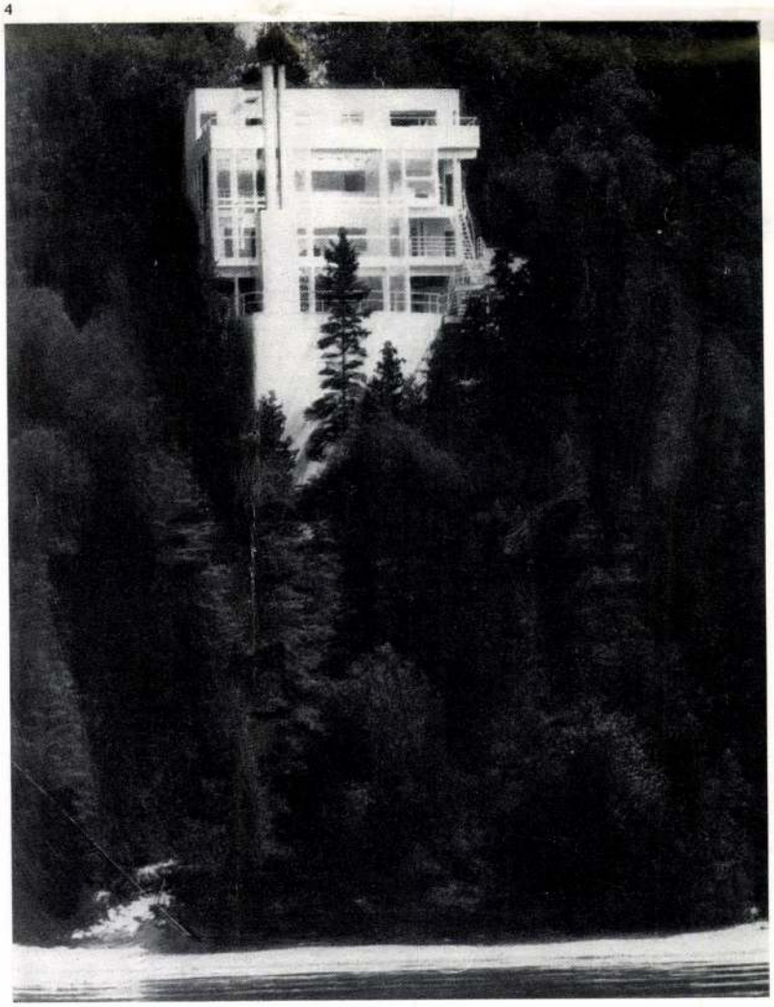

zott ülő és háttámlával. A különbség csupán a talpprésztől a kartámaszokba futó ív merészebb vonalából adódik. A karosszék kétségtelenül árulkodik a Thonet hintaszékekkel való rokonságról éppúgy, mint Mies van der Rohe „MR" székének hatásáról.[3]

Egyetlen végtelenített hurok képezi a Nr. KS 45-ös DESTA, majd később Thonet kivitelezésű klubfotel vázát, mely 1933-ban Párizsban első díjat nyert az Alumínium Ülőbútor Pályázaton.[4] Ezen a versenyen a másik első díjat Breuer Marcel 1933-as ...sszéke kapta. (Gyártó: Embru, Rüti, Svájc. Modell Nr. 301.)

Ugyancsak konzolos széknek egyszerűsített, a lehető legszűkszavúbban megfogalmazott változata a még feltehetően 1930 előtt tervezett DESTA-Thonet SS33-as modell, mely szintén a „végtelenített vonal" elvére épül. A padlón nyugvó talp félkörös, ezt az ívet ismétli meg az ülőlap és a háttámla. A horizontálisan egymás felett elhelyezkedő íveket a két első láb és a háttámlát az ülőlappal összekötő merevítő vertikális vonalai ellensúlyozzák.[5] Az ülés és a háttámla zárórésze enyhén kárpitozott. Ez a szék határozottan árulkodik a bécsi tartózkodás emlékeiről. Puritán kialakítása, világos konstrukciója arra az Otto Wagner által tervezett Thonet modellre emlékeztet, amelyet az építész a bécsi Postatakarékpénztár számára tervezett. Ehhez a székhez hasonlót készítettek a Luckhardt fivérek is 1930-ban a DESTA számára.

Lorenz Antal tervezői munkásságát a kevés azonosítható tárgy alapján ma még rendkívül nehéz értékelni. Budapesten csupán egyetlen széke bukkant fel, a magántulajdonban levő első konzolos szék. Kétségtelen, hogy a neve alatt szereplő modellek kivétel nélkül világos felépítésű, könnyű és anyagszerű megoldásúak, a sorozatgyártásban beváltak, s jól megfelelnek a funkcionális követelményeknek is. Több terve kis változtatásokkal más tervező neve alatt is szerepel különböző cégek katalógusaiban. Ennek oka talán a nagyüzemi kivitelezés gazdaságosságra való törekvésében rejlik, mely a bevált típust többre becsüli a bizonytalan kimenetelű formai újításnál, s ahol a termék sorozat-jellege fokozatosan háttérbe szorítja a tervező személyiségét. Annyi bizonyos, hogy fontos és úttörő szerepe volt a hajlított acélcső alkalmazásának bevezetésénél a bútorgyártás területén. Az új lehetőségeket felismerő, ezekre fogékonyan reagáló üzletember volt, aki kezdettől fogva az egyszerűség és hasznosság elvének alapján közeledett a modern lakás berendezésének a megoldásához.[6]

1938-ban amerikai mozik kiképzésére kapott megbízást. Ettől kezdve az Egyesült Államokban élt és a bútorgyártás területén dolgozott. Többször hazalátogatott Magyarországra is és tartotta a kapcsolatot az itteni szakemberekkel. Erről tanúskodik egy 1946-os levél is, melyet Kozma Lajos írt Amerikába Anton Lorenznek és amelyben saját könyvéről kéri a véleményét. (Das Neue Haus, 1940.) Kozma ebben a levelében arról is érdeklődik, hogy Lorenz tervezett szék-könyve elkészült-e.[7]

Lorenz Antal 1964. június 23-án Floridában halt meg. Terveinek, bútorgyárosi és üzleti-szervezői munkájának alaposabb felkutatása mindenképpen hozzájárulna az ipari formatervezés történetének teljesebb ismeretéhez és ezen belül a magyar vonatkozások feltárásához.

Bánszkyné Kiss Éva

Jegyzetek:

1. Dorothee Müller: Klassiker der modernen Möbeldesign. München. Keyser, 1980. 60. o.
2. Jan van Geest—Otakar Mačel: Stühle aus Stahl. Metallmöbel 1925—1940. Verlag der Buchhandlung Walter König, Köln, 1980.
3. Innendekoration. 1932. 375. o.
4. Heinrich Ritter: Aluminium-Klubsessel. Innendekoration. 1934. 143. o.
5. Heinrich Ritter: Material-Wirkung im Wohnraum. Innendekoration. 1931. 26. o.
6. Paul Meller: Eine Wohnung mit Stahlmöbeln. Innendekoration. 1932. 373. o.
7. Kozma Lajos hagyatéka. OMF Építészeti Múzeuma.

Az életrajzi adatokat Lorenz Károlyné, Lorenz Antal Budapesten élő sógornője bocsátotta rendelkezésemre, amiért itt mondok köszönetet. A fotókat Székely Péter készítette.

5

1. Interieur acélcső bútorokkal
2. Konzolos acélcső szék kárpitozott ülőlappal és háttámlával. DESTA Nr. KS 46 (1932)
3. Szobabelső acélcső bútorokkal
4. Konzolos acélcső szék (1930 előtt)
5. Klubfotel. DESTA Nr. KS 45. (1932)
6. Konzolos acélcső székek, DESTA SS 33 (1929?)

6

1. Meubles tubulaires d'un intérieur
2. Chaise en tubes à consoles dont le siège et le dossier sont rembourrés, DESTA Nr. 46, 1932
3. Meubles tubulaires d'un intérieur de chambe
4. Siège tubilaire à consoles (d'avant 1930)
5. Fauteuil « Club ». DESTA Nr KS 45 (1932)
6. Sièges tubulaires à consoles. DESTA SS 33 (1929?)

Lorenz Antal csőbútorai

A 19. század közepén fellendült gépi termelés lehetőségeit a bútorgyártás is kihasználta. Hamarosan elterjedtek a különböző fémbútorok, rézágyak, öntöttvas kerti padok, kávéházi székek és asztalok. Ezek a korai tömegcikkek külső formájukkal eleinte a hagyományos famegmunkálási és díszítő eljárásokat követték. A felületeket gyakran festették, vagy részben a faragott, részben a kovácsoltvas plasztikához hasonló öntvényekkel díszítették. Ezek a múltszázadi fémbútorok a termelésben átmeneti korszakot jelölnek. Készítőik a nagyipari lehetőségeket felhasználták ugyan, de még nem a konstrukció szolgálatában, hanem az olcsó díszítés érdekében.

A tényleges tömegtermelés felé a döntő lépést Michael Thonet asztalosmester tette meg, aki a múlt század közepén alapította csakhamar világcéggé növekvő műhelyét Bécsben. A gőzben való fahajlítás technikájának feltalálásával kitűnő lehetőséget teremtett a szériabútortermelésre. Az üzemében előállított tárgyak kezdettől fogva nagy példányszámban készültek. (Pl. az 1850-ben forgalomba hozott Nr. 1-es székéből 400 darabot rendeltek a pesti Angol Királynő szálló számára.) A Thonet-bútorok már alkalmazkodtak a gépi termelés formanyelvéhez. Felépítésük tiszta és világos, az anyagot a lehető leggazdaságosabban használták fel, a tárgyak szét- és összeszerelése rendkívül egyszerű, s így a szétszerelt állapotban való szállítás miatt a fuvarköltségek minimálisra csökkentek, a nagypéldányszámban gyártott elemek pedig a variálhatóság szinte végtelen lehetőségeit kínálták fel.

A fémbútorok nagyüzemi gyártására alkalmas anyaga és a Thonet termékek technológiája együttesen sugallták a hajlított acélcső felhasználását a nagyüzemi bútorgyártásban. A technikát 1925 körül kezdték alkalmazni és a 30-as években terjedt el az egész világon. A magyar származású Breuer Marcel 1925-ben tervezett még eléggé bonyolult felépítésű „Wassily székét" 1927—1928 között követte a holland Mart Stam és a német Ludwig Mies van der Rohe által csaknem egyidőben tervezett újfajta, hátsóláb nélküli „S" vonalban hajlított, lebegő ülőlapú, ún. „konzolos csőszék" megjelenése. Kevés időeltéréssel, de tőlük és egymástól is függetlenül még két tervező készített acélcsőből konzolos széket 1930 előtt: Breuer Marcel és Anton Lorenz. A pécsi születésű Breuerről, a Bauhaus egykori tanáráról, a világhírű építészről sokat tudunk. A szintén magyar származású Anton Lorenz nevét is sorra említik a modern bútortervezés történetével foglalkozó idegennyelvű tanulmányok és monográfiák, munkássága azonban a hazai szakirodalom és nagyközönség számára csaknem ismeretlen.

Lorenz Antal 1891-ben született Budapesten. Eredetileg történelem és földrajz szakos tanár volt, de a 10-es években mint egészen fiatal ember Bécsben is tartózkodott és az Adolf Loos körül kialakult magánszeminárium jellegű körhöz tartozott.[1] Az itt összegyűlt fiatalok Loos tanításait közös programok, séták, kötetlen beszélgetések közben sajátították el, s közülük kerültek ki azok, akik később puritanizmusának, és az általa propagált dísztelen célszerűség gondolatának elterjesztőivé váltak.) A társaság tagjai közül hatással lehetett Lorenzre az akkor már az idősebb generációhoz tartozó Gustav Siegel, a Kohn-féle hajlítottbútorgyár tervezője, a később Skandináviába települt Josef Frank, kinek munkássága oly nagy befolyással volt a magyarországi belsőépítészet fejlődésére a két világháború között. Ehhez a körhöz tartozott Josef Urban, Robert Oerley, Leopold Bauer, Otto Prutscher még több jelentős bécsi tervező és építész.

Lorenz Antal 1919 után baloldali magatartása miatt Budapestről Bécsbe, majd Berlinbe költözött, ahol a bútorgyártásban mint tervező és üzletember tevékenykedett. 1929-ben Berlinben gyárat alapított DESTA néven (Deutsche Stahlmöbel G.M.B.H.) amelyben társtulajdonos és igazgató is volt. A cég konkurrenciát jelentett az ekkor már csőbútort is gyártó Thonetnek, mivel hasonló programmal dolgozott. Lorenz Antal kitűnő tervezőgárdát foglalkoztatott üzemében. Saját tervei mellett a Luckhardt fivérek, Erich Mendelssohn és Mart Stam terveit valósították meg.

1930 körül még egy magyar alapítású bútorgyár működött Berlinben, a Standard—Möbel Lengyel & Co. Tulajdonosa Lengyel Kálmán volt, aki szintén mint tervező is dolgozott. A cég üzletvezetője Lorenz Antal. Ebben az üzemben kivitelezték először Breuer Marcel acélcsőbútorait.

Később mind a DESTA-t, mind a Standard—Möbelt megvásárolta a Thonet frankenbergi gyárrészlege, ahol kizárólag acélcsőbútorgyártással foglalkoztak. A világhírű Thonet cég tervezői között találkozunk Lorenz Antal és Lengyel Kálmán nevével olyan névsor mellett, mint Le Corbusier, Breuer Marcel, Erich Dieckmann, André Lurçat, Mies van der Rohe.[2]

Lorenz tervei közül a legkorábbi az 1930 körül készített konzolos szék, mely egyszerű karosszék, két hajlított acélcsőívből felépítve. Az egyik ív kiindulópontja hátul összekapcsolódó, szántalpszerűen a padlón nyugvó támasz. Ez a talp a felemelkedő első lábakban és a kartámaszokban folytatódva körülöleli a háttámlát. A másik ív az ülőlapból és a háttámlából képzett „L" forma, mely a konzolos szerkezetre van felfüggesztve. A szék érdekessége, hogy az ülést szegélyező rudak elülső végein visszahajtotta az acélcsövet s így az összekötő hátrább, az ülés alá került. Ezzel a térdeknek és a lábaknak több mozgásteret hagyott. Ez a megoldás Lorenz szabadalma és kizárólag az ő terveinél találkozunk vele.

Sokkal könnyedebb és elegánsabb az 1932-ben készült és nagy népszerűségnek örvendő Nr. KS 46-os DESTA karosszék, mely azonos elvű konzolos megoldás, párná-

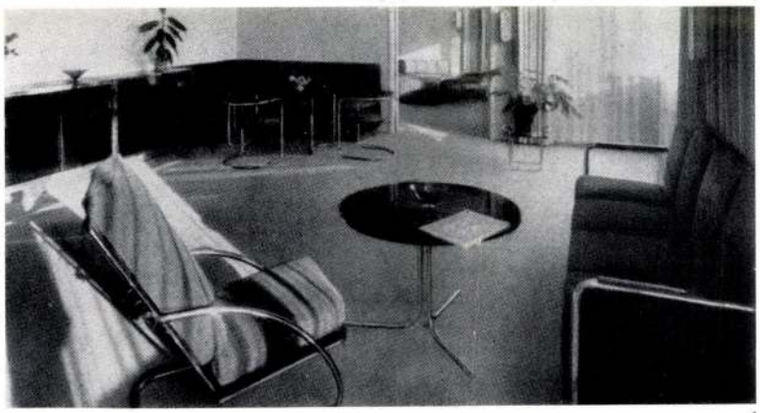

1

2

3

4

hat év óta kellemes nyugvópontot jelentenek a szemnek a Stühmer-csokoládégyár elárusítófiókjai. Mindaz a sok ízléstelen, sokszor értelmetlen cicoma, az a sok esetlen, vásári handabandázás, amelynek példáit, sajnos, nem kell nagyon keresni utcáinkon, ezekben a kis boltokban erélyes kézzel félreszoríttatott, hogy helyet kapjon, szóhoz jusson az építőművészet és iparművé- a maga decensebb s olyannyira rokonszenvesebb ...ondanivalóival. Nem tudjuk, ki járt jobban annál az összetalálkozásnál, amelynél az említett csokoládégyár és Kende Ferenc építész egymásraakadtak, de az az érzésünk, hogy legjobban járt egy harmadik: a közönség. (...) Ha azt mondtuk, hogy a fővárosban is kellemesen megnyugtató, tetszetős boltok a Kende Ferenc tervezte elárusítóhelyek, még jobban megörvendezünk, ha itt-ott vidéken találkozunk velök. Itt egyenesen missziót teljesítenek, egy-egy darab kultúrát, a mai magyar építő- és iparművészet gyakran egyetlen példáját képezik a Stühmer-boltok. (...) Mind egy-egy mosolygós, takaros kis bolt, a tervezői ötleteknek az esetenkénti adottságok szerint kombinált, de általában azonos jellegű érvényesítése, ami még üzletpolitikának sem rossz. Egy-egy ilyen boltba belépve, cégér nélkül is tudja már az ember, hol van!"

Kende tervezte 1928-ban a Szentkirályi utcai székházat és főüzletet. A gyártási folyamatot és az adminisztrációt tökéletesen, sok leleménnyel szolgáló épület sima, elegáns homlokzata a kor német építészetével rokon, de a Lajta Béla által megkezdett vonalba is beleillik. Belső terei még modernebb hatásúak, a korábbi üzletek díszessége itt eltűnt. Ezért az épületért a gyár Lechner-érmet kapott 1929-ben a Lechner Ödön Társaságtól.

1929-től Kende portáljai egyre korszerűbbé váltak, megnőttek az üvegfelületek, nagyobbá és karakteresebbé váltak a reklámfeliratok. A különböző portálokon következetesen ugyanazt a betűtípust és színösszeállítást használta, hogy már messziről fel lehessen ismerni a Stühmer-boltokat.

Kende talán legszebb portálja a Kecskeméti utca 1. alatt épült 1934-ben. Erről és Szívó Pál ugyancsak legsikerültebb portáljáról írta a Perspektíva: „A Stühmer Frigyes Rt. artisztikus ízlésű, művészi üzletportáljai már hozzátartoznak Budapest világvárosi képéhez. Két legújabb üzlete a Kecskeméti utca 1. és a Tisza István utca 9. alatt nyílt meg. Ugyanaz jellemzi őket, mint a többieket: nyugat-európai ízlés, raffinált elegancia, de emellett szigorú célszerűség."

Míg Kende portáljai kiegyensúlyozottak, mindig ízlésesek, addig Szívó Pál munkái változatosabbak, de színvonaluk egyenetlen. Kiváló minőségű például, a már említetten kívül az Oktogonon és a Rákóczi úton állott portál, de a Ferenc körút 5. alatti mesterkélt, a Margit körút 5/b pedig kifejezetten zavaros. Számos üzletberendezést tervezett, az ingadozó színvonal azokra is érvényes.

A Vágóhíd utcai új gyártelepet a negyvenes évek ígéretes fiatal tehetségei, az Olgyay-fivérek tervezték. Lehetséges, ha a háború nem szól közbe, ők is a Stühmer Rt. állandó tervezőivé váltak volna.

A publikációk alapján azonosítható, ismert tervezőtől származó Stühmer-üzletek a két világháború között:

Főüzlet: VII., Szentkirályi utca 8. (Kende, 1928—29), eredeti berendezése részben ma is megvan. Védendő!

Új gyár: IX., Vaskapu utca 42. (Olgyay fivérek, 1941. Műemléki védettséget érdemel

Fióküzletek:

I., Széll Kálmán téri pavilon, ma II., Moszkva tér (Hanák Péter, 1941), elpusztult
I., Margit körút 5/b, ma II., Mártírok útja 5. (átépített belső és portál: Szívó, 1939)
IV., Károly király út 28., ma V., Tanács körút 28. (Kende, 1929), elpusztult
IV., Kecskeméti u. 1., ma V., Kecskeméti u. 1. (Kende, 1934), portálja még áll. Védendő!
IV., Váci u. 11/b, ma V., Váci u. 11/b (Szívó, 1935, 1941), elpusztult
IV. Régiposta u. (Szívó Pál), elpusztult
IV., Türr István utca 3., ma V., Türr I. utca 3. (Szívó, 1934), elpusztult (lerakat)
V., gróf Tisza István u. 9., ma V., József Attila u. 9. (Szívó, 1934), elpusztult
V., Szent István krt. 21. (Kende, 1929), elpusztult
VI., Berlin tér 2., ma V., Marx tér 2. (Kende, 1923), elpusztult
VI., Vilmos császár út 13., ma VI., Bajcsy-Zsilinszky út (Kende, 1927), portálja nagyrészt megmaradt
VII., Károly király út 1. (?1936), ma VII., Tanács krt. 1.
VII., Baross tér 14. (Szívó, 1933), elpusztult
VIII., Rákóczi út 25. (Szívó, 1934, lerakat), elpusztult
VIII., Rákóczi út 59. (Szívó, 1934), elpusztult
IX., Ferenc krt. 5. (Szívó, 1935 előtt), elpusztult
IX., Ferenc krt. 46. (Kende, 1925)
IX., Mester utca 4. (Kende, 1930)
IX., Vámház krt. 5., ma IX., Tolbuchin krt. 5. (Kende, 1922), elpusztult
X., Liget tér 2., ma X., Liget utca (Kende, 1930, lerakat), XI., Horthy M. út 1., ma Bartók Béla út 1. (Kende, 1926), berendezésének egy része megmaradt. Védendő!

Siófok, Balatonföldvár (Kende, 1926)
Nyíregyháza, Székesfehérvár, Szombathely, Debrecen (Kende, 1927)
Iparművészeti védettséget élvez Kozma Lajos műveként
Kaposvár, Május 1. út 4., Békéscsaba (Kende, 1928)
Párizs, rue de la Pepiniere (Kende, 1928)
Szeged, Győr, Esztergom (Kende, 1931)

Ferkai András—Dévényi Tamás

7

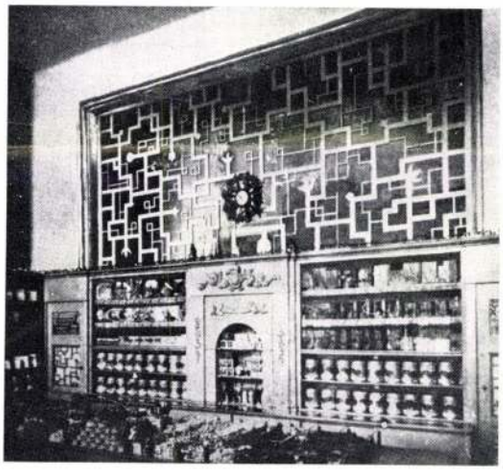

1. Kende Ferenc: Stühmer-székház, Budapest, Szentkirályi u. 8. (1928—29)
2. Kende Ferenc: Fióküzlet, Budapest, Kecskeméti u. 1. (1934)
3. Kaeszné Lukáts Kató: Csomagolópapír (1935 körül)
4. Szívó Pál: Portál az Oktogonon (1935 előtt)
5. Stühmer „Erdély" csomagolópapír
6. Szívó Pál: Portál, Ferenc körút 5. (1935 előtt)
7. Kende Ferenc: Ferenc körút 46. alatti fióküzlet berendezése
8. Szívó Pál: Portál (1935 előtt)
9. Jeges Ernő: Díszdoboz fedele (1920-as évek)
10. Szívó Pál: Portál a Régiposta utcában
11. Szívó Pál: Tisza István utcai (ma József A. u.) üzlet portálja, 1934

8

9

10

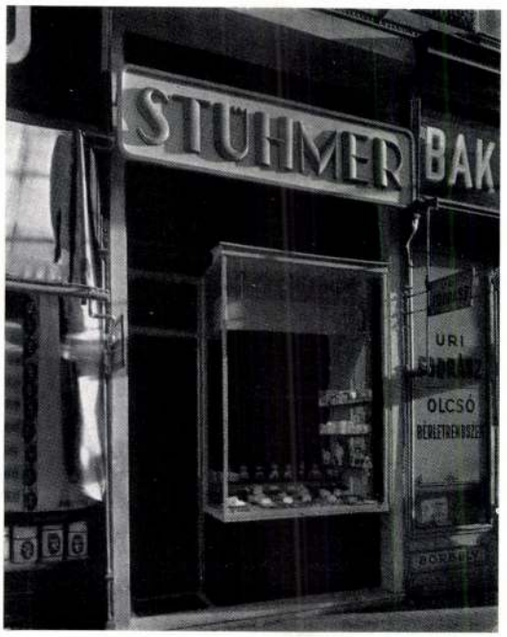

1. Ferenc Kende: Siège de la Société Stühmer, Budapest, Szentkirályi u. 8. (1928—29)
2. Ferenc Kende: Succursale, Budapest, Kecskeméti u. 1. (1934)
3. Kató Lukáts, Mme Kaesz: Papier d'emballage (vers 1935)
4. Pál Szívó: Un portail sur la Place Oktogón (d'avant 1935)
5. Papier d'emballage « Transylvanie » chez Stühmer
6. Pál Szívó: Un portail sur l'Avenue circulaire Ferenc (d'avant 1935)
7. Ferenc Kende: L'installation de la succursale située au 46 de l'Avenue Circulaire Ferenc
8. Pál Szívó: Portail (avant 1935)
9. Ernő Jeges: Couvercle de boîte d'art (dans les années 1920)
10. Pál Szívó: Portail dans la rue Régiposta
11. Pál Szívó: Portail de la boutique de la rue Tisza István (nommér aujourd'hui József Attila), 1934

11

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRLAP
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726
1976 OKT 16

ÉLET ÉS IRODALOM
Budapest

Mehring F. László

1021

Mehring F. László rajza

jellemzi, hanem időről időre feltör benne a népi tömegek hangja, vagy a maga útját kereső ifjúságé. Végső soron tehát nem a „komoly" és a „könnyű" műfaj, művészet áll egymással szemben, hanem a művészet fejlődésének egy polgári-kispolgári és egy nem-polgári (progresszív, népi, szocialista) iránya —, mely utóbbi iszonyú nehézségek között bontakozik ki a kapitalista világ közepette, s először többnyire csak legfelül (a nagy művészetben) és legalul (a népi tömegek kulturális aktivitásában) érvényesül.

Éppen ezért soknak is meg kevésnek is érzem, ahogy Ungvári Tamás megvédi a könnyű műfaj bizonyos formáit (a jazzt, a beatet, a rockot) Hernádival szemben. Sokak, mert a látványos védelemmel ma nem is tagadja, de mintegy zárójelbe helyezi a bennünket kocsonyás közeggel körülvevő könnyűzene és felületzene visszatartó társadalmi funkcióját. Ugyanakkor kevésnek, mert így kettejük vitája a szitok-védelem hibás pozícióharcát újítja fel, s ezen túl kell jutlenleg a dolgok tudományos-publicisztikai-értelmiségi megítélésében Apollón uralkodik, a napi gyakorlatban azonban Marszüász. Nem megnyúzni kell őt, hanem korlátozni és több teret juttatni Apollónnak. S ebben, úgy vélem, nem teszünk meg mindent, amit *lehetne*. Túlontúl adottnak vesszük a létező arányokat, túlontúl felmentjük magunkat a tömegméretekben terjesztett rossz zenéért, túlságosan kevéssé találjuk meg az új lehetőségeket a jó népszerűsítésére. Pedig lassan elérkezett az ideje annak, hogy újragondoljuk zeneszolgáltatási politikánkat, nem a látványos újrakezdés, hanem a javítás reményében.

Ha tanulságot keresünk, ez a legfontosabb.

Mehmed török

Ötvös.

l. Hor Bp.

36. 79. l.

68. t.

T.

EUROPA

film-, könyv-, lapterjesztő és könyvkiadó rt.

Budapest, V.,

Visegrádi-utca 36.

Mehmet bék

Őrásmester

l. Némethy Lajos. Emlék-
lapok Esztergom multjából
Esztergom. 1900.

279, 286 l.

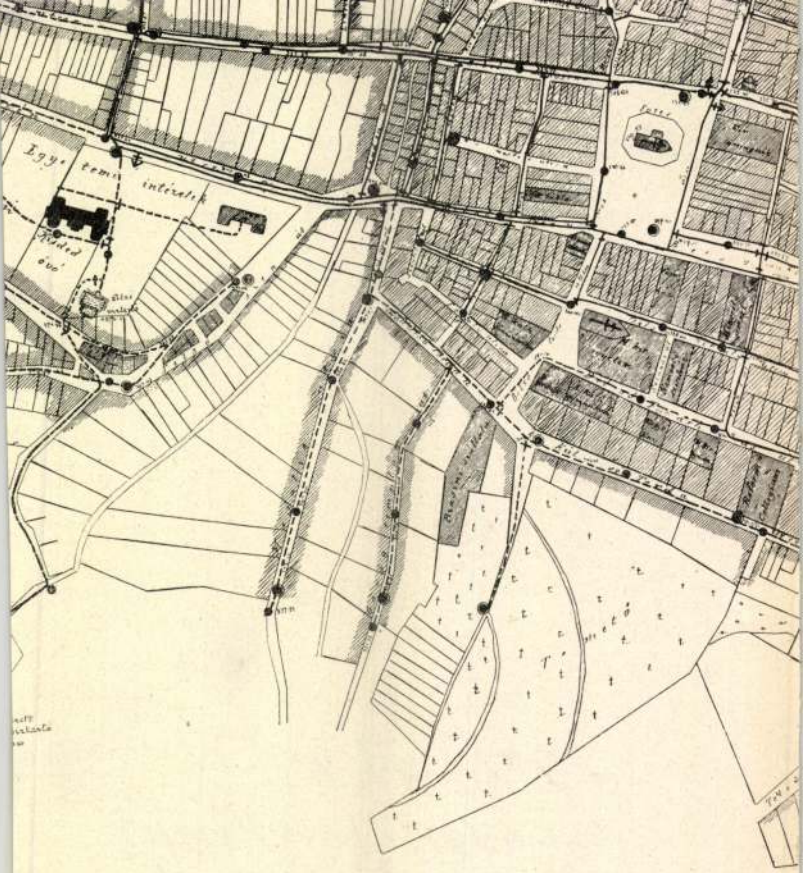

Kolozsvár sz. kir. város vizve

Meerlein József. kártyafestő. 1822 ben lett soproni polgár.

Kyder Alajos. Vezető a soproni muzeumban 1903. 40.1.

lásd Mehrlin József alatt is

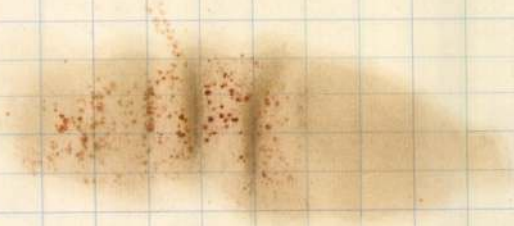

Meerlein Kristóf

kártyafestő

Sopron

1789. márc. 3.

polg. eskü

Házi

Lásd Meerlein K.

alatt is

Színház az I. számú táblával és egy szövegábrával. *Hoepfner* Guido-tól . 133—135
letfák: Az épületfák minőségének meghatározása gyakorlati alkalmazhatóság szempontjából. (*A*). H. *Gaál* Adorjántól . . . . . 503—505
Az épületfák vizsgálata. (*A*). H. *Gaál* Adorján-tól . . . . . 473—575
Az impregnálás befolyása az épületfák szilárdságára. (*A*). H. *Gaál* Adorján-tól . . . . . 561—563
szcsatorna: Az esővíz levezető csövek keresztmetszetének alakja. (*A*). H. *Gaál* Adorján-tól . . . . . 211—212
edéves országos kiállítás (lásd: *elektrotechnika, járóművek, kulturmérnökség, lokomotiv, szökőkút, vas, vasút, vízépítészet, vízjelzés, vízrajzi osztály és vízmérés).*
szültség: A mellékfeszültségek nagysága. (*A*). *Zelovich* Kornél-től 409
yamszabályozás (lásd: *Vízépítészet*).
dalatti vasút (lásd: *Vasút*).
d oldalnyomása: A földanyag oldalnyomása és a földanyagot támasztó, illetőleg egyensúlyban tartó falak állósága 25 szövegábrával. *Erdey* Benedek-től . . . . . 270—279 és 308—314
ntaine limuneuse (lásd: *Szökőkút).*
rgótranszformátor (lásd: *vasút- és alagút).*
tés: Fűtés és főzés villamossággal. (*A*). *E*-től 132
(lásd: *vízszárás és zárgát*).

bécsi porcellán, peremén színes Louis XVI. indadísz közt ovalis medaillonokban

798. —
Louis
Fond

lakkal•
XVI.

rzellan

epe. —
lumen-

baltkék
korb-
312.

XVIII
sowie

Meerlein József

kártyafeskő
Sopron
1822. okt. 8.
volg. eskü
Háni

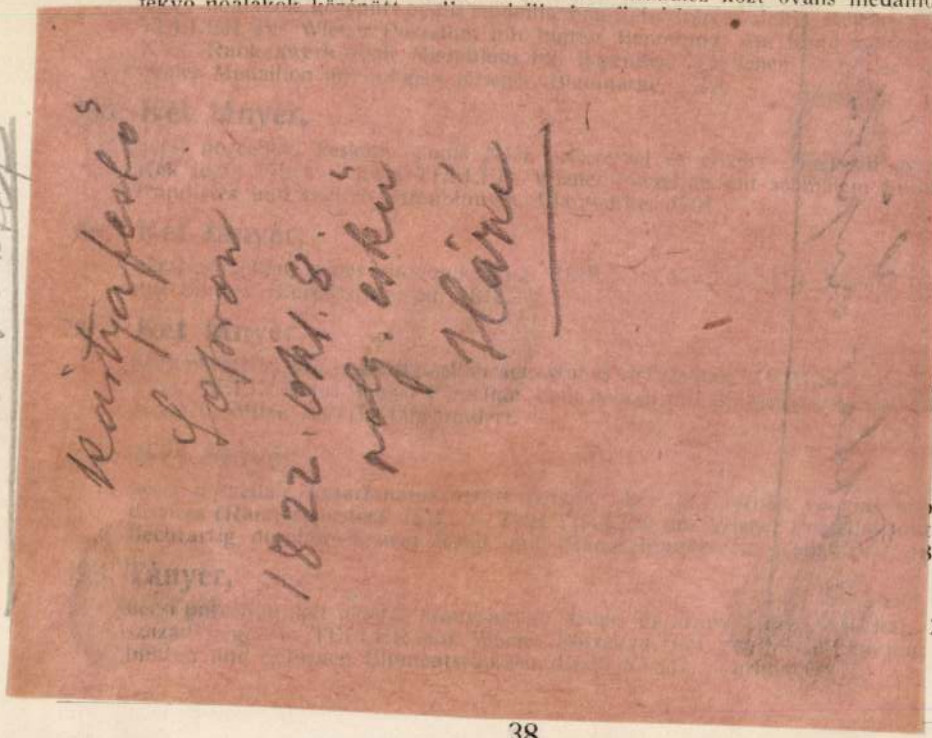

384. **Mokkacsésze,**

bécsi porcellán, bíborszínű angyalkával és virágcsokorral. Belsejében csigás inda friz. Kék pajzsjegy. 1817. — MOKKASCHALE aus Wiener Porzellan, bemalt mit einer Engelfigur in Purpur- und Blumenstrauss. Blaumarke. 1817.

385. **Csokoládéscsésze,**

bécsi porcellán, harangalaku, két hajlott füllel, színes festéssel és aranyozáss al Két négykarélyos medaillonban alakos ábrázolás. Du Paquier kora (1719—1744). — CHOKOLADESCHALE aus Wiener Porzellan, glockenförmig, mit zwei geschweiften Henkeln. Bemalung in Bunt und Glod. In zwei vierpassförmigen Medaillons figurliche Darstellungen. Periode Du Paquier (1719—1744). *(Illusztrálva a XV. táblán.)*

386. **Csokoládéscsésze,**

bécsi porcellán, harang alakú, két madárfejes füllel, színesen festett diszitéssel: kétoldalt egy-egy kinai ízlésű virágos gally rajta ülő madárral. Du Paquier kora (1719—1744.) — CHOKOLADESCHALE aus Wiener Porzellan, glockenförmig, mit zwei Vogelkopfhenkeln und bunter Bemalung. Zu beiden Seiten je eine chinesische Blumenstande mit Vogel. Periode Du Paquier (1719—1744).
(Illusztrálva a XV. táblán.)

387. **Fedeles tálka és tányér,**

bécsi porcellán, arany arabeszkes széldisz, kék szalaggal átfont virágfüzérek, gyümölcsök és madarak. Fedelének gombja eperszál. Kék pajzsjegy. 1780 tájáról. — DECKELTERRINE und TELLER aus Wiener Porzellan, Arabesken-Goldrand, von Blumenguirlanden durchsetzte Bänder, Früchte und Vögel in Bunt. Als Deckelknauf eine Erdbeerranke. Blaumarke, um 1780.

388. **Két tányér,**

bécsi porcellán, színes és arannyal élénkített kinai ízlésű virágdiszítéssel. Kék pajzsjegy, 1750 tájáról. — Zwei TELLER aus Wiener Porzellan mit goldgehöhten, chinesischen Blumendekor in Bunt. Blaumarke, um 1750.

Hivatalos tisztelettel

hó 28.-án

~~Fraknói Vilmos~~ s.k.

~~orsz.főfelügyelő.~~

Bartfa IX. 167

MDK

Mehrlein ,grafikus
kártyafestö

a XIX.sz. elején ö volt a fametszés e válfajának mestere.

Egy teljes játszmához való dus a Muzeumban került kiállitásra.

Csatkai Endre: Müpártolás, mügyüjtés Sopronban. Magyar Müvészet. 1928. 7.sz. 577-587.1.

M. D. K.

MEICHEL Pál festő

1787 Buda Karmelita t. szín-
házzá alakításánál dolgozik

Garas XVIII. nr 236. l.

Meichl Pál

festő

Buda XVIII.

l.

Tanulmányok Bp.

múltjából.

X. 174. l.

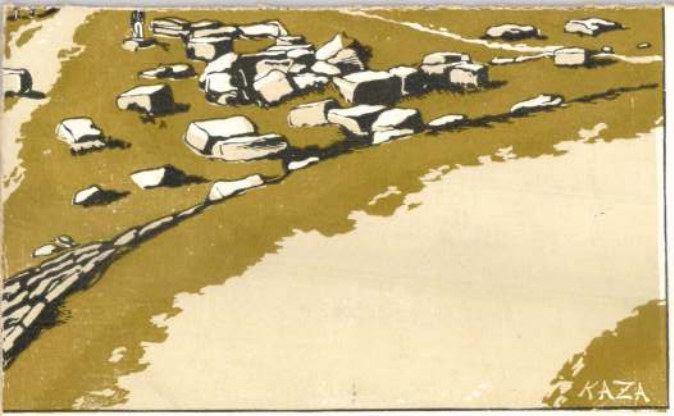
KAZA

Meichlinger János, ötvös

Varasdi mester. 1792 aug. 22-én kéri a soproni tanácsot, hogy Stingl Gáspár, soproni rézmüves leányán, Katán hajtsanak be 24 frt. 21. krajcárt, mert ily értékben lopott tőle ezüstöt. Stingl nem volt hajlandó fizetni. 326. old 11. jegyz

Mihalik Sándor: Stingl Vince "soproni Nemtelen plebejus" a herendi gyár alapitója 323. old

Soproni Szemle. Helytört. Folyóirat. XXII. évf. 1968 Sopron

Meidinger freskófestő Bécsben. 1783-ban mint Maulbertsch segédje dolgozik a pápai plébániatemplom freskóin.

Pigpáp 16 l.

Teljes név:

Johann Meidinger.

1733 - 1806.

C. Bodenstein: Hundert Jahre Kunstgeschichte Wiens 1788-1888. Wien 1888. 128 l.

Pigpáp 18. l.

Soproni MÁV. Szövetség népkvt. III. 179

Meidinger, Jan

A. Cincik

64-70.

MEIDINGER, *Johann*, osztrák freskófestő (1733—1806) Bécsben. 1783. mint Maulbertsch segédje dolgozik a pápai plébániatemplom freskóin.

K. G. II, 102 l

Paris VI. 212

MDK

Mehrlein Josephus, Sopron.
Kőnyomtató

Kapossy János: Épitők, szobrászok, festők és grafikusok Magyarországon 1828-ban. Műv. Ért. 1952. 1.sz. 139 l.

MDK

Mehrlein Kristóf, kártya festő
grafikus Sopronban.
Szül. Greifenbergben, polgár 1789.

Csatkai Endre: Néhány ujabb adat a soproni
művészet tört.-éhez. – Magy. Művészet. – 1929. –
(~~Sopron [illegible] alapján~~). 236-238. l.

Mehrlein Kristóf, kártafestő

Sopronban esküvőjén 1783. jan. 26-án az egyik tanú Zuns János Kristóf kártyafestő. 1804-ben háza Szt. György utca 2. Meghalt 1816. nov. 16. 352. old

Csatkai Endre: Újabb adatok a soproni kártyafestők működéséhez. II. A soproni Liszt Ferenc Múzeum kártyamintás dúca 1844-ből. 353. old

Soproni Szemle. Helytört. Folyóirat. XII. 1958. Sopron

Mehrlein Kristóf

(Christoph)

Kártyafestő, greifenbergi vászonfehérítő fia, szül. 1752. k., megh. 1816. nov. 16. Sopronban, hol 1789-ben nyert polgárjogot. 1804. megvevén Strass Tamás házrészét a Szentgyörgy utca 2. sz. házából. 1818. özvegye szerepel, kivel 1783. kelt egybe.

Csatkó I.

Georg Caspar Meichl ötvös
Béçs, 1728-ból.
48. Esterházy Imre primás /1725-45/ nagy barok urmutatója.

Esztergomi Főszékesegyházi Kincstár Katalogusa
Budapest,1942.
26 lap

Meier, Jacob (1859-1932)

„Olasz táj vzamarakat kísérő fejfival"
Vízfestmény 21 x 28 cm
J. l. b. J. J. Meier.
Kikiáltási ár: 5000 ft.

BÁV 53. Képaukció Bp. 1980. december

Kóbori vándorkut. VI. 224.

Mehrlein Dirsch

Mappe München
1928. 578, 590

MDK

ifjabb Mehrlein, kártyafestő kártya mintáját a soproni szám közölte. Polgár 1822.

Csatkai Imre: Néhány újabb adat a soproni művészet történetéhez. - Magyar Művészet. - 1929. - (~~Soproni művészet~~) 236-238. l.

Magyar Iparművészet
1928. 7-12. 590 l.

MEHRLEIN JÓZSEF SOPRONI KÁRTYAFESTŐ MINTALAPJA. 1844
Városi múzeum

40): KRISZTUS SIRATÁSA
-éd úr tulajdona

Mehrlein József

Mehrlein József, kártyafestő

Hajeck Pál Sopronban 1825-ben előtte és Koller József előtt kis és nagy francia és német kártyak készitésével mester vizsgát tett. 352.old

Csatkai Endre: Ujabb adatok a soproni kártyafestők működéséhez. I. A céh kialkulása. 351.old

Soproni Szemle. Negyedévi folyóirat. XII. 1958. Sopron

Mehrlein József, kártyafestő

Sopronban 1825-ben Kochler János nála és Koller József Emánuel előtt remekelt. 352.old

Csatkai Endre: Ujabb adatok a soproni kartyafestők müködéséhez. I. A céh kialakulása. 351.old

Soproni Szemle. Helytört. Folyóirat. XII. 1958. Sopron

Mehrlein József, kártyafestő

1799. márc. 29-én szül. Sopronban 1822-ben mester lett.
1849 jún. 27-én halt meg koleraban. 353. old

Csatkai Endre: Újabb adatok a soproni kártyafestők működéséhez. I. A céhek kialakulása. 351. old

Soproni Szemle. Helytört. Folyóirat. XII. 1958. Sopron

Mehrlein József, kártyafestő

Sopron i. A soproni Liszt Ferenc Muz-ban van egy kártya duc. Állitólag az övé volt, de a betük hetesen I F kezdőbetük Fessel Ignácra utalnak. 353. old

Csatkai Endre: Ujabb adatok a soproni kártyafestők működéséhez. II. A soproni Liszt Ferenc Múzeum kártyamintás dúca 1844-ből. 353. old

Soproni Szemle. Helytört. Folyóirat. XII. 1958. Sopron

Mehrlein József

soproni kártyafestő

Kártyafestő nyomó-
duc
a soproni városi
muzeumban

Iml

-ban v. 1735-ben.

Ár. Képt. 43.
Ás Képt 10

Át. Képt. 10.
~~Magy. Képt.~~ 43.

embe

állaira omló haja, szemöldöke és bajusza
t. körülcsavart nyakkendője fehér. Vért~~be~~ et visel,
alástja hermelines piros.

cm. — Magy. Képt. 43. —

— A Jankovich gyűjtemény ből 90.

adatok.
I. 43.- 1870: I. 25.- 1871: I. 25.-1873:
.- 1880: VIII. 35.- 1881: VIII. 35.- 1883:

4: III. 53.- 1894: VI. 223.

Jankovics gf. 90

Mehrlein József

kártyafestő

szül. 1799, márc. 29.

Sopron, megh. 1849.

jul. 27. M. Kristóf (l. o.)

fia. 1822 óta soproni

polgár. 1823 – 1848-ig

az övé volt a város elő-

kelő negyedében a Szent-

grörgy utca 2. sz. ház

egy reise.

Csatkózl.

/Meitl/ /Lázár/
MEIKEL György Gáspár bécsi ötvös, akiről tudjuk, hogy Erdődy egri püspök számára dolgozott. 1716-ban Erdődy ezüstnemüeket vásárolt tőle Bécsben.

A Hevesmegyei Topográfia adatgyüjtéséből. Voit.

M.D.K.

Meikel (Meitl) György Gáspár, ötvös

bécsi mester, Erdődy egri püspök számára dolgozott. 1716-ban crüstnemüeket adott el neri Bécsben. Er év februárjában gerty-a-tartóért és crüst evőeszközökért 1061 forintot vett fel Erdődy tőt.

Heves megye müemlékei I. irta Voit Pál,
Magyarország müemléki topográfiája VII. köt.
Szerk.: Dercsényi Dezső.
Bp. 1969. Akadémiai Kiadó, 366. old.

Meiling Antal

fajánsz festő

1788–1800 Holics

Csányi 1954

26. l

K

Meichl György

rezin.

l.

Leopold Stefano

35 l.

Bünker Rajnárd IX. 110.

Meichl György

bécsi ötvös

Eszterházy Imre primás 80 cm magas monstranciájám Szent István aranyszok ezüst szobrocskáját fenti kérsitette.

Lepold Antal

Szent István király ikonográfiája.

Sertz Istvánemlékk. III

142. l.

A tek. Polgármesteri Hivá-
talnak

Kassa.

F. évi január hó 24-én
kelt 3073/VI. 1940. sz. iratára
értesítem a t. Címet, hogy Kassa
város műemléki jellegű épü-
leteinek lajstroma az „Abauj-
vármegye szociográfiája" ci-
mű, most megjelent mű-
ben van közölve.

A lajstromot Genthon István
dr, a Műemlékek Orsz. Bi-
zottságának előadója álli-

Meichl György Gáspár

bécsi ötvös 1728

lásd okv.

Lepeszterykunci 38. l.

Meitzger Artúr

tervezte a Bp. VII. Wenckheim u. 40.
lakóházat 1902-ben.

Gerle János: Elszámolás a századfordulós épületekről
Budapest 1981/11 17-21.o.

MØK

Meiling Antal fajánszfestő

1788-1800 Holics

Csányi 1954. 26.o.

MDK

Meilinger Dezső

A Képzőm.Társ. fennállásának nyolcvanéves jubileuma alkalmából kiállítást rend. a műcsarnokban. Nagypéntek c. hármas képe a kiállításon.

Lázár Ábonyi Ernő: A Képzőm.Társ.jub.kiáll.

Magyarság, 1941.márc.2. 15.l.

Meilinger Dezső"

M. 934. T. 14.

* **Meilinger Dezső képkiállítása.** *Miskolcról* jelentik: A *Lévay József Közművelődési Egyesület* művészeti szakosztálya, a városháza nagytermében *Meilinger* Dezső festőművész munkáiból gyűjteményes kiállítást rendezett, mely a napokban nyílt meg. A kiállítás nagy látogatottságnak örvend és a közönség elismeréssel honorálja *Meilinger* művészetét, aki különösen tájképeivel tűnt fel.

Meilinger Dezső

Krisztus-kompozíciója .....

a Magyar Képzőművészek Egyesülete jub.kiállitásán.

Pesti Hirlap, 934.XII.13.

Mailinger Dezső festő

Tájképekkel szerepel a miskolci
Kávay József Egyesület kiállításán

Magyarság 1927 VIII. 15

Meilinger Dezső

Szerepel a Nemzeti Szalon
egyes kiállításán

Uj Nemzedék 1927 IX. 28

Meilinger Dezső MDK

Délután, temp.

Mücsarnok 1944VII.Nemzeti Képzőművészeti Kiáll.

MDK

Meilinger Dezső festőművész

Miskolcon a "Lévay József" közművelődési egyesület művésztagja.

Bartus Ödön festőművész: Miskolc.

Képzőművészet, 1927. 4.sz. 28-29.lap

MDY

Meilinger Dezső

Bartus Ödön, Meilinger Dezső és Nyitray Dániel szivós munkaja alapján 1921.-ben Miskolcon alakul meg az országban az első művésztelep. Miskolc és Borsod szép vidékeit dolgozzák fel: a Sajó-t, a Tiszá-t, a Bükk-hegység tájait mutatják be évenként rendezett több tárlatukon.

Bartus Ödön festőművész: Miskolc.

Képzőművészet, 1927. 4.sz. 28-29.lap

Meilinger Dezső

1919-ben a miskolci Szabad Iskola egyik szervezője.

Mügyűjtő, 1970. 1. sz. 6. l. (A miskolci Szőnyi István Terem)

Meilinger Dezső MDK

Falurészlet Tiszanánán, olf.

Cigánytó Tiszanánán, olf.

Műcsarnok 1926 téli kiállitás

Meilinger Dezső MIK

Évi, olf.

Műcsarnok 1926 téli kiállitás

Meillinger Dezső

MDK

Öreg paraszt, olf.

Műcsarnok 1929/30 téli kiállitás

Meilinger Dersö

Kerepela műnarnok
téli tárlatán

Ujság 1926 II. 28

Meilinger Dezső MDK

Az urasztalánál, tempera

Műcsarnok 1938 Szent István kiállítás

Meilinger Dezső

MDK

Aratóebéd, tempera

Mücsarnok 1938 Szent István kiállitás

MDK

MDK

Meilinger Dezső

Csendélet, of.

N.Szal. őszi tárl. 192o. szept. 2o.l.

Meilinger Dezső

Művével szerepel a Miskolci
Hét keretében rendezett
kiállításon.

N. U. 934 VIII. 9.
M. 934. VIII. 7.

Meilinger Dezső

Alkotásával szerepelt a "Fiatal Művészek Kiállitásá"-n a Műcsarnokban.

N.U.933.IX.10.

Meilinger Dezső

Két vászna, a fiatal művészek kiáll.-án a Műcsarnokban.

M.933.IX.10.

Meilinger Dezső

Miskolcon, a Borsodi Képzőművészek megyei kiállításán Kossuth-kompozíciója és „Ebéd" c. festménye szerepelt. (említve.) Ezenkívül tájképét is láthattuk. (említve.)

Északmagyarország, Miskolc, 1972. Aug 29.

Meilinger Dezső

Velencei részlet

Műcsarnok 1932. őszi tárlat

Meilinger Dezső

1. Hejőpart télen 1929
pant 60×80

2. Velencei utca o. falemez
70×50

Képek a Herman Otto Múzeum
gyűjteményéből Miskolci Képtár
1970

Meilinger Dezső MDK

Nyaralók falun, tempera

Mücsarnok 1934 Nemzeti Képzőművészeti Kiállitás

Meilinger Dezső MDK

Tiszatarjáni falurészlet, olf.

Műcsarnok 1929 tavaszi kiállitás

Meilinger Dezső MDK

Hazafelé, olf.

Műcsarnok 1929 tavaszi kiállítás

MDK

Mellinger Dezső, festőm.

arcképet, tanulmányfejet, s egyéb hasonló tárgyu festményt küldött be.

Műcsarnok. - Kiállitás.
Művészet. 1918. 5.l.

Meilinger Dezső MDK

A mi utcánk, ceruza

Malom romjai, ceruza

Kerekes András, ceruza

Tanulmányfej, ceruza

Műcsarnok 1919. Hadviselt művészek kiáll.

Meilinger Dezső

MDK

Hevenyészett istálló, ceruza

Wisniowczyk, ceruza

Miccarnok 1919. Hadviselt művészek kiáll.

MDK

Meilinger Dezső

Faluvége, of.

KMTárs 1927/28 téli kiáll. kat. 16.1.

Meilinger Dezső MDK

Vénusz, olf.

Műcsarnok 192o-21 téli kiállitás

Meilinger Dezső MDK

Keresztlevétel, olf.

Mücsarnok 1928 tavaszi kiállitás

Mellinger Dezső

MDK

Kártyázók, tempera

Műcsarnok 1936 Jubileumi kiállitás

Meilinger Dorso

l.

Szabad Művészet

1948. 269. l.

Meilinger Dezső"
szül. 1892.

tovább

Nagy Sándor
szül. 1869.

Olgyai Viktor
1870-1929

Olejnik Janka
szül. 1887

Prihoda István
szül. 1891.
19-20. l.

Rakszányi Dezső
szül. 1879.

Rónay Károly
szül. 1883

l. Varga Nándor Lajos
Tárgymutató stb.
Bp. 1942

Carton
Ecsetrajz.

Pécs

Lotz Károly:

3646 Jézus ~~kinszenvedés~~ kicsufoltat

Középütt ül a szolgáknak á
koronát tettek és összekötözött k
rom-három alak képez csoportot, a
ja át, térdre ereszkedett, egy lán
rattekercset tart kezében. A hátté
Ecsetrajz, méretei ~~221:270~~
Vétetett az 1905: III. 7-ik
(213-905)

A pécsi fiékesgyhár Jézus fe
fresco eredeti cartonja.

Két lépcsőjű kőpadon

1905

Pécs.

III

245 X

Meidlinger András akadémikus tollrajza.

25. l.

Ludovikás Levente
1930. IX. etf.

épület 366.859 forint 24 krajcárba került.

1836-ban az akadémia épülete 1200 öl (több mint 2 km) távolságra volt a várostól. Még 1855-ben is arról panaszkodott az akadémia épületében elhelyezett kórház parancsnoka, hogy egészen a Mária Terézia-laktanyáig nem világít egyetlen lámpa sem, így ezen az akkor még elhanyagolt s be nem épített területen éjszakánként vak sötétség uralkodott.

*

Az 1836. évi országgyűlés elrendelte, hogy a Ludovika Akadémia 1836. évi november hó 1-én okvetlenül nyíljon meg, s egyúttal a feltétlenül szükséges kiadások fedezésére 309.000 forintot szavazott meg. A rendek többek között így határoztak a megnyitandó Ludoviceumra nézve: «A hadi és más tudományok mellőzetlenül és kirekesztőleg magyar nyelven taníttassanak.»

Metternich azonban úgy válaszolt, hogy erre «szükséges eszközök hiányában» ezidőszerint mód nincsen. A magyar rendek ekkor kinyilatkoztatták, hogy «mintsem oly tetemes áldozatokkal a nemzetiség lassú elöléséhez segédkezet nyujtsanak, e részben tett ajánlásaikat inkább visszaveszik», vagyis egyelőre lemondtak az akadémia megnyitásáról.

*

Az 1836. évi országgyűlés bizottságot rendelt ki a Ludovika Akadémia tantervének összeállítására. Ebbe Kossuth Lajos, Deák Ferenc és Beöthy Ödön is ki voltak jelölve. A tanterv elkészítésére azonban nem került sor.

július hó 19-én az általános nemzeti óhajnak engedve javasolta a magyar katonai akadémia felállítását. Mészáros Lázár, az első magyar felelős kormány hadügyminisztere el is rendelte, hogy a Ludoviceum «Magyar Hadi Főtanoda» néven kezdje meg működését.

A hadügyminiszter igen alapos, teljesen modern felfogású tanítási «alaprajz»-ot készített a főtanoda részére. E szerint 3 évig tartó «hadapródszázad»-ot kellett volna felállítani a törvény által jogosított pályázók részére. (Ez az előiskola nagyjában a mai főreáliskolának felelt volna meg.) Innen kerültek volna a megfelelő növendékek a főtanodába. (Tehát Mészáros Lázár gondolt először a főiskolai rendszerű, négyéves akadémiára!)

Mészáros Lázár tervezete szerint egy növendék «kitartása» 580—600 forintba került volna. «Tetemes summa ez» — írja — «az igaz, de sokkal tetemesebb hasznot fog a hazának hajtani, ha az fiainak tökéletes kiképzésében a kezességet magának biztosítja az iránt, hogy a külföld ellenében az ország sorsát erős és ügyes kezek képesek igazgatni, és nem jöhet többé azon szomorú szükségbe, hogy a fenyegető vész perceiben külföldi képességek után kapkodni kényszerittessék, kiknek végre is egy őrájok nézve idegen hazának java sohasem fekszik annyira szívükön, mint a szabadság szeretetétől lángoló bennszülött honfinak.

*

(Folytatás a következő cikkek között.)

Meidlinger András

(Utnás András)

TÁJKÉPTANULMÁNY

UTCZÁS ANDRÁS akadémikus vízfestménye

Meilinger Dezső MDK

Közelgő vihar, tempera

Műcsarnok 1937 IV. Nemzeti Képzőm. Kiáll.

Meilinger Dezső

Édesanyám, olf.

Miesarnok 1933 Fiatal művészek kiáll.

Meilinger Dese6

Bdessmyém, oil.

Meilinger Dezső MDK

Szegényasszony olf.

Műcsarnok 1933 Fiatal művészek kiáll.

Meilinger Dese6

Bzegényasszony, olf.

Meilinger Dezső.

A megjei tanács által kiírt Kossuth-pá-
lyázatra Kérzül, sokalakos képpel.

Ernakmagyarország, Miskolc, 1952. Jún. 15.

Hamburger Börse.

Ich musste heute selbst hinter Verwandtschaft –
Regulator Lämmli, rollenden Beifall

tovább ~~Bürony Nikolor~~

~~Döbröczöni Kálmán~~

Meilinger Dezső

Victorisz Mária

a miskolci művészte-
lepen rendszeresített
mütermi ösztöndíjat
kapta.

Képrom. Fönk. Évk
1933-34. 29. l.

K

4

tovább

K

~~Barány Nándor~~

~~Döbröczöni Kálmán~~

Meilinger Dezső

a miskolci mivész-
telepen rendszere-
sített müterem –
osztondíjas kaptak

Ferkápzomfolskávk

2935–36. 53. l.

~~f. Miskolcz csatolatsik~~

P

[illegible]

Korlát.

(Abauj-Torna vm.)

Hivatkozással Nagytiszteletű Uraságodnak f. évi január 18-án 7/1923. szám alatt kelt előterjesztésére, mely szerint a korláti ref. templom helyreállításának költségeihez az egyházközség legfeljebb 1,200,000 Kor-mával képes járulni és a helyreállítás tervrajzának és költségvetésének elkészítésére felkért műépítész a munkálatok elvégzéséről lemondott, minek alapja Nagytiszteletű Uraságod Bizottságuntól kér utbaigazítást a helyreállítási eljárásra nézve, sőt esetleg kész tervrajzot és költségvetést; hivatkozással továbbá f. évi január 20-án kelt levelezőlapjára, melyben Nt. Uraságod arról értesíti Bizottságunk hogy a templom tornya folyó hó 19-án ledőlt és ennek következtéb a tervezési és költségvetési munkálatok sürgősekké lettek, van szerencsém értesíteni Nt. Uraságodat, hogy az ügy elintézésének siettetése végett fenti két le-

Meilinger Dezsö

festö

l.

Végvári - Szolnok

58. l.

7H hibásan

Meitlinger Dezsönek

írva

camp on Farmer Brown's field near the sea. We put up the tent immediately after our arrival, and after this we made preparations to cook a simple meal. Some of us went to gather sticks, I brought water in a dixie. Peter made fire, and the soup began to sing on the fire. But then Farmer Brown appeared. and he warned us, that the fire is so near to the hay-stack, that it might be on fire by a puff of wind. Therefore we a fire again further away on piece of ground. First the boys were angry but later, when Farmer Brown sent them

Meilinger Dezsö

Szabad Művészet

1957. 469. l.

a

st.

h 262/1921.

domás és

ásolat-

sonyi

özül

letdijes

12/1922

A m. kir. vall. és közokt. mi
alatt a budapesti IX. ker. m.
rendeletének másolata:

1921/22. évi költségvetés, XV

A Műemlékek Országo
Mihály művezető részére Egyez
napibéres szolga részére pedi
lyezvén, utasitom az állampén
teknek bélyegtelen és bárá Fo

Meilinger Dezső

Alkotása a miskolci Lévay József-Egy.képkiáll.-án

P.H.930.XII.7.

Meilinger Dezső

„Az új kenyér" c. műve Ráth György-díjat kapott.

N. M. 1940. I. 16.

Meilinger Dezső.

A zolnoki művéztelep 25. éves fennállásának jubiláris kiállításán munkája szerepelt. A művész a telep mai lakója.

Nemzeti Ujság, 1927. szept. 20.

Überlingen, 1927. Sept. 26.

Meilinger Dezső.

A szolnoki művésztelep 25. éves jubileumi kiállításán művei szerepelnek.

Az Est, 1927. szept. 20.

Meilinger Dezső.

A Műcsarnok téli tárlatán képe szerepel.

Nemzeti Ujság, 1927. dec. 18

Meilinger Dezső

MDK

Ime az ember, repr.

Mücsarnok 1944 Tavaszi tárlat

Meilinger Dezső

MDK

A festő

1944 Tavaszi tárlat Műcsarnok

Meilinger Dezső MDK

Sajóparti erdő, temp.

Mücsarnok 1944 Tavaszi tárlat

Meilinger Dezső

MDK

Bérestanya, tempera

Műcsarnok 1942 A magyar művészetért c.kiáll.

Meilinger Dezső.

A Műkedvelő Művészek Társaságának első kiállításán képei szerepeltek.

Pesti Hírlap, 1924. Nov. 6.

Meillinger Dezső.

a középiskolai tanárképzés társadalmának tagja lett.

Budapesti Hírlap, 1928. Okt. 28.

MDK

Meilinger Dezső

Akt tanulmány, of.

Akt-kiáll. 1925. dec. Mücs.

Meilinger Dezső

MDK

Közeledő vihar a Sajón ,temp.

Faluvégén, temp.

Műcsarnok 1943 tavaszi kiállitás

Meillinger Dezső.

Rézkarcai szerepelnek a Szinyei-Merse Társaság tavaszi kalonjának második kiállításán.

Esti Kurir, 1927. márc. 27.

Meininger Dezső

Szerepelt a Műcsarnok Téli tárlatán.

D. h. 1939. XII. 17.

Meilinger Dezső MDK

Nagypéntek, hármas-kép, tempera

Műcsarnok 1941 Jubileumi kiállitás

Meillinger Dezső MDK

Nagypéntek, repr.

Műcsarnok 1941 Jubileumi kiállitás

Meilinger Dezső MDK

Vasárnap délelőtt, olf.

Műcsarnok 1940 A magyar művészetért c.kiáll.

Meilinger Dezső

MDK

Ime az ember, tempera

Műcsarnok 1944 Tavaszi tárlat

tovább 2

~~Bartus Ödön~~

~~Bursány Nándor~~

Meilinger Dezső

Szabó Ferenc

festő

miskolci művésztelepi ösztöndíjat Szaptár

1926-ban

Képzőm. Főisk. évk

1925-27

11. t.

Kedves Müvész Ur!

Alig egy héttel Müvész ur elutazása után, mint bomba csapott le ránk a hir, hogy Apát ur áthelyezést kapott Paksra, és már junius elején el kell foglalnia uj állomás helyét. Az Ö személyét illetőleg ez az áthelyezés egy jól megérdemelt kitüntetés de a községnek és az iskolának egyelőre nagy veszteség. Az áthelyezés következtében egyes körülmények lényegesen megváltoztak és ennek hatása alatt kénytelen vagyok legutóbb tett

rendeléseme[illegible]

tovább

~~Bartos Ödön~~

~~Burány Nándor~~

Meillinger Dezső

Szabó Ferenc

Festő

Műterem öszöndíjas

Naptak

Képzőm. Főisk. Ecke

1927-28 12 l.

Roma 28 Maggio 1930-VIII°

Direzione della
mmissione di Monumenti d'Arte

B U D A P E S T
Allatkerti-ut I

cevuto la Vostra gradita lettera del

fotografie di " Budapest ".

el cortese invio, e Vi preghiamo gra=

tovább ~~Bartus Ödön~~ 41 l.

~~Burning Mainder~~

Meilinger Dezső 42 l.

Szabó Ferenc 41 l.

festők 42 l.

a miskolci művésztelepen ingyenes lakás, fűtés, világítás (műteremösztöndíj). Meilinger a telep gondnoka.

Képzőm Försk. Évk

1929/30. 41. l.

42. l.

Nagyságos

Szentiványi Gyula úr

a Műemlékek Orsz. Bizottsága Főtitkára

Budapest

IX. Högyes Endre utca 10. sz.

Meilinger Dezső
festő

László

Szabad Művész
1952. 9. sz. 449. l.

Rudolfnak a szóban forgó összeget,
kiadás volt, mielőbb megküldetni

ágod legmélyebb tiszteletem őszinte

hó 19-én.

Varjú Elemér
miniszteri biztos.

rendiházi tag, miniszteri tanácsos
zágos Bizottsága elnökének.
Budapest.

tovább

~~Bartus Ödön~~

~~Burány Nándor~~

Meilinger Dezső

Szabó Ferenc

miskolci mütsem-
öztöndij

Képzőm. Főisk-Evk

1930-31. 51. l.

tek. Bizottságot, azonban egy [illegible]
ként való csoportositását magába
lentésem tartozékát kell, hogy k
pótlólag beterjeszteni, kérvén,
méltóztassék.-

Meilinger Dezső

festő

Jézus szive kép a
miskolci gör. kat.
templomban (1930)

fentitol

Dr Kabó Erzsébet
körlése 1949

pro. 27

dr. Finamer Lajos s.k.
miniszteri tanácsos.

Bizottsága tek. Elnökségének,

Budapest.

Meilinger Dezső
miskolci festő

f.

Szabad Művészet

1950. 12. 7. 504. f.

Meilinger Dezső
festő

»FIGYELŐ«
UJSÁGSZELVÉNY VÁLLALAT
Budapest, XIV., Nürnberg-u. 42.
Telefon: 299-632.

Lap: .....

Megjelent: .....

Meilinger Dezső képkiállítása

A Kossuth-szálló kiállítási termében naponta délelőtt 10 órától 2-ig, délután 4-től este 8 óráig tekinthető meg. Meilinger a 30 év alatt nemcsak festett, hanem lelkes látogató és műértő tábort is nevelt. Mindenki számára lehetővé akarja tenni azt is, hogy festményeit a legapróbb részletekkel megvásárolhassa. Sokan látogatják a kiállítását, sok műve már elkelt.

ronika Kéndőjével
ıza.
y László: Esztergom. Esztergom, 1887.,
. — Gerevich PA, 256. l.

IESER, LEOPOLD (osztrák festő,
2)
nnybevitele
estmény, 1844.
esztergomi főszékesegyház tervbevett
hez, kivitelre került mint a kalocsai
áz főoltárképe.
ich PA, 256. l.

FRIEDRICH (német festő,
9)
k arcképe (179. kép)
za.
ch PA, 250. l.

zsef primás arcképe
estmény.
ch PA, 250. l.

FESTŐ, XVI. század
vízfestmény.
ch PA, 254. l.

FESTŐ, 1850 körül

Meilinger Gestör

8 orai. Ingság

1924 okt. 26. 6. l.

Meilinger Dezső

magánszabadiskolája
Miskolcon

l -

Képzőm Főisk. Ek

1929/30.47. l -

"	20.	30 q.akácfa 5.01,
		6 köteg 1.30 6 ha
"	30.	készpénz
okt.	28.	10 q. bükkfa 5.25
nov.	6.	postatakarék utjá
dec.	9.	" " "
1938.		
jan.	3.	" " "
"	7.	5 köteg á 1.30
febr.	16.	postatakarék utjá
"	22.	3 q. bükkfa á 5.7
márc.	2.	postakarék utján
ápr.	2.	" "
"	14.	2 q bükkfa á 5.70
máj.	2.	készpénz
jun.	1.	3 q. bükkfa 5.70
"	10.	készpénz
jul.	4.	"
"	15.	"

mely szerint javunkra mutatkoz

Meilinger Dezső (Szül. 1892)

Szénásszerés, dió/a pác, 214x 309 mm. MNG. Ltr.: 1932-2286.

Merőjardaság a képzőművészetben, A kat. bevezette Matolcsi János.
Bp. 1959

28.

Meilinger Dezső

1905. a miskolci müvészek önálló kiállitásán részt vett.

Északmagyarország 1964. dec. 2. 4.l.
Párkány László: Miskolc képzőművészeti élete két évtized tükrében.

Meilinger Dezső

Tiszai komp c. képe a „Műegyetemi Napok" 1947. V. 11-én nyílt tárlatán.

H.B.: Mütörténeti adalék görbetükörben
Északmagyarország 1966. szept. 18. 6.l.

M.D.K

Meilinger Dezső
rajztanár-festő

Méltatás

Miklós Pál: Tanárműnészek
Élet és Irodalom, 1968. jun. 15 - 8 kap

Meilinger Dezső MDK

Faluvége, olf.

Műcsarnok 1927/28 téli kiállitás

Meilinger Dezső

becsi magy. kiall

Künst Wien 1937

ros polgármestere.

Bank.....kerelme

.....tárgyában.

é s .

i szabályrendelet 6 §-a alapján

zini szemlét tart Fö-utca 12.sz.

nó.14..én11.1/2-12.1/2óra között

~~tetőt, tervezőt, épitési vállal-~~

nelyszini szemlén részt venni

ulyozom, hogy meg nem jelenését

öz való hozzájárulásnak fogom

i idöpontban utolag esetleg be-

i szabályrendelet 6 §-a értel-

Meilinger Dersö

l. Ferk'pzomfoisk'vk

1939-41. 106. C.

SZEMELV

AZ ISKOLA TAN

SZAKOSZTÁLYAIN

É

60 ÉVES FENNÁLLÁ

RENDEZETT KI

Meilinger Dezi

l.

Szépm. Múz. Evk

IX. 274. l.

M.

696 szám.

19

Műemlékek Orszá

Tárgy:

Az oktoberi javadalom fejében a V.K.M. 160+20 P.-t utal ki.

A beadvány

Mellékletek sz

Egyúttal elint

Előirat szám

Utóirat szá

Másolta:

Összeol

~~Gara Arnold~~ K

~~Hende Vince~~

Meilinger Dezső

Muhits Sándor

Rakssányi Dezső

1925. okt. A miskolci
Zinházi falkepér pályá-
művének kiállítása a
miskolci városháza kis
tanácstermében.

Halmai Leszik

Miskolc és Borsod-Gömör-Kis 269. l.
kishont vm beli
kőrsejek. MVM.
5. k. 1929

Mellinger Dezső festő

Magyar Müvészet 1925.369-392.o.
Gerő Odön: Az akt-kiállitás.

Meilinger Dezső festő

Budapesti Szemle CCLXI.1941. 168-176. Spectator: Képzőművészet

Arányi Dezső (i)

532/

Mellinger Rezsö festö.

Katol.Szemle.1933.II.450-56.l.

Meilinger Dezső festő

Budapesti Szemle CCLVII. 1940. 74-80. Spectator (Ybl Ervin): Képzőművészet

Művészet 1941.
VI. é. 38 sz. 25. l.

Mellinger Dezső: Vaspénzek.

Meilinger Dezső

MDK

Az uj kenyér, tempera

Miesarnok 1939 dec.-1940 január

Meilinger Dezső

MDK

Edesapám, tempera

Mücsarnok 194o Tavaszi tárlat

MDK

Mellinger Dezad

Edeaspàm, tempera

Mïcaarmok Ip%o Tavaasi tàrfat

Meilinger Dezső MDK

Az uj kenyér, repr.

Műcsarnok 1939 dec-1940 január

MEILINGER DEZSŐ

EMLÉKKIÁLLÍTÁSÁRA

MEGNYITÓT MOND

DR. BODNÁR ÉVA
MŰVÉSZETTÖRTÉNÉSZ

A BORSOD - ABAÚJ-ZEMPLÉN MEGYEI MÚZEUMI IGAZGATÓSÁG

TISZTELETTEL MEGHÍVJA 1986. AUGUSZTUS 8-ÁN 12 ÓRÁRA

A BORSOD – MISKOLCI MÚZEUMBA

(Miskolc, Kossuth u. 13.)

Meilinger Dezsö, festö MDK
Miskolc.

585. Bérestanya. Tempera

Bp.Mücs.-"A Magyar Müvészetért." Képzöm.Kiáll. 1942.
jun.6.-22. Kat. 22.l.

M.D.K.

Meilinger Dezső /1892-

411. Hazafelé. Olajf. 60 x 80, fa.

Háborus mütárgyveszteség-jegyzékek, I. füzet.
MUMOK. Bp. 1952. 47. l.

MDK

Meilinger Dezső

Esti hangulat, rézk.

Bárány utca Egerben, rézk.

N.Szal. 1915. tav. kiáll. 18. 1.

MDK

Meilinger Dezsö, festö

251. Nyaralók falun. Tempera.

Bp.Műcs.-OMKT. Nemz.Képzőmüv.Kiáll. 1934.ápr.29.-jun. 17.
Kat.13.1.

MDK

Meilinger Dezső

Édesapám. Temp.

Tavaszi Tárlat. 1940. ápr.-máj. 17.1.
Mücs.

Mellinger Dessa

Blessagère. Terp.

17.I.

Nice.

Meilinger Dezső MDK

Elmerengve, rézkarc

Mücsarnok 1913-14. téli kiállitás

Meilinger Dezső MDK

Cifrapart, /Eger/, rézkarc

Műcsarnok 1914. tavaszi kiállitás

MDK

Meilinger Dezsó

Hazafelé, c. képe. Repr.

Csókásy.

Dr.

MDK

Meilinger Dezső

"Keresztlevétel" c. nagy kompozíciója a tárlaton.

Képzőművészet, 1928. 8-9.sz. 86.lap

Meilinger Dezső MDK

Vénus istenasszony, olf.

Műcsarnok 1925-26 Akt-kiállitás

Meilinger Dezső

MDK

II. Cirapart /Eger, rézkarc

Miscarick 1914. tavaszi kiállitás

MDK

Meilinger Dezső

Délután. Tempera.

VII.Nemzeti Képzőművészeti Kiáll.Kat.
Műcsarnok.1944.Jun.1-18-ig. 26.1.

M.D.K.

Meilinger Dezső

Tanulmányokat folytatott a Miskolci Művésztelepen

Képzőművészeti élet a felszabadulás után 463.l.
A MŰVÉSZETTÖRTÉNETI DOK. KÖZPONT FORRÁSKIADVÁNYAI II.
Bp. 1965.

Meilinger Dezső

Kossuth emlékpályázatra készitett képe : Kossuth toborzó uton a körösi tanyák népe között.
Ebéd c. képét, tájkéeiből, csendéleteiből és akvarelljeihől bemutattak a borsodi művészek 1952-es kiállitásán.

Hajdu Béla: A borsodi képzőművészek megyei kiállitása az MSZT miskolci székházában

Északmagyarország 1952. aug. 29.

Meillinger Dezső
festőművész

Tavassi kiállítás – Műcsarnokban – képével szerepel.

Esti Kurir

1929 III.3

Meilinger Dezső

Borsod - Miskolci Múzeum kiállításán beküldött két képénél a cím és a tartalom nem volt összhangban, ezért nem fogadták el.

Hajdu Béla:

Újjászületik a miskolci képzőművészet élet.

Északmagyarország 1950. nov. 5

Meilinger Dezső

A Képző és Iparművészek Szövetsége borsodmegyei csoportjának kiállitásán részt vett. A kiállitás okt. 14-ig volt nyitva.

Északmagyarország 1951. okt. 3.

Mellinger Dezső
festő

M.D.K

1927-ben rendezett szolnoki művész-telepi tárlaton részt vett.

Horváth Istvánné Kramer Márta: A szolnoki művésztelep és művészei

Jászkunság, 1956. április II. évf. 2 száma, 81 kép.

MDK

Meilinger Dezső

Művészet 1918. 5.l.

MDK

Meilinger Dezső

szerepe volt a Miskolcon 1919 nov. 1-én megindult "Kézi és Iparmüvészeti Iskola" és müvésztelep megalapitásában.

Hajdu Béla: Boldus idők - napsütések.
Északmagyarország . 1963. ~~nó~~.okt. 12.

MDK

Meilinger/Dezső/ Meilinger Dezső
festő

Szerepelt az 1934 aug. 5-12 közt tartott Miskolci Hét keretében a Lévay József Közmüveldédési Egyesület 40 éves jubileuma alkalmából rendezett kiállitáson.

Hajdu Béla: Borus idők - napsütések.

Északmagyarország 1964 jan. 26.

MDK

Meilinger Dezső

Képkiállitás Miskolcon. Uj Magyarság 1940.nov. 19.

mdk

Meilinger Dezsö festö

vezetésével nétány lelkes festö festö-
iskolát alapított és ezzel a miskolci
művésztelepek alapjait vetették meg.
1919–1921 között

ifj Horváth Béla Miskolc

1962.

57. l.

MDK

Meilinger Dezső

Vidéki centrumok. Miskolc.
Képzőművészet 1929. 16. sz.

MDK

Meilinger Dezső

Vasárnap délelőtt, o.f.

"A Magyar Művészetért" Képzőm.Kiall.Kat.
Műcsarnok, 1940 Dec. 15 - 1941 Jan.12. 17.1.

MDK

Meilinger Dezső

Meilinger Dezsőt jubilaris kiallitasan nagy sze
retettel üdvözölte Miskolc varos közönsége.
A kiallitás 1930.jan.11.-én nyilt meg és febr.
3.-án zárult.
Meilinger minden munkassagat annak szentelte,
hogy Miskolcon erőteljes, uj művészi iranyt és
a művészetnek egy művésziskola keretében komoly
talajt biztositson.

Bartus Ödön cikke.

Képzőművészet, 193o. 27.sz. 51.l.

Meilinger Dezső MDK

Madonna, olf.

Mücsarnok 1919. Hadvislet müvészek kiáll.

Meilinger Dezső

MDK

Egerváry Tibor arcképe, olf.

Mücsarnok 1919. Hadviselt művészek kiáll.

MDK

Meilinger

Alkotásaival Miskolc városát képviselte az 1930. febr.-ban Békéscsabán rend. városközi tárlaton.

Cikk: Városközi kiáll. Békéscsabán.

Képzőművészet, 1930.IV.évf. 29.sz. 103.l.

Meilinger Dezső MDK

Önarckép, olf.

Mücsarnok 192o. tavaszi kiállitás

MDK

Meilinger Dezsö, festöm.

A XII terem világitása bökezüen intrikáló.

Kitünö karakterstudiummal szerepel.

Chroniquour:
Müegarnek. - Téli tárlat.
Képzömüvészet. IV.évf. 26.sz. 28.sz.

MDK

Meilinger Dezsö, festöm.

393. Vénus istenasszony. Olf.

Mücsarnok. - Akt-kiállitás. 1925/26. Kat. 29.1.

MDK

Meilinger Dezső

Cifrapart II.

A tavaszi tárlat eredménye. Művészet 1914. 282.l.

MDK

Meilinger Dezső

Művével résztvett a kiállitáson.

Ámárs. 1943. marc. - apr. tav. kiáll.
Kiállitó művészek névsora. 28.lap

MDK

Meilinger Dezső

Nagypéntek c. munkájáért looo pengős dijazásban részesült

Esterházy Pál herceg müvészeti dijainak nyertesei. Szépmüvészet 1941. lo8.l.

Meilinger Dezső

MDK

Kékkendős hölgy tükör előtt, olf.

Műcsarnok 1915. tavaszi kiállitás

Meilinger Dezső MDK

Szolnoki Tisza, rézkarc

Műcsarnok 1913. tavaszi kiállitás

MDK

Meilinger Dezső

Vénusz istenasszony, of.

Az 1921.évi őszi kiáll.tárgym. Műcsarnok.1921. nov. 17.1.

Meilinger Dezső MDK

Kiáradt Zagyva, olf.

Mücsarnok 1914.tavaszi kiállitás

Meilinger Dezső MDK

Édesanyám arcképe, olf.

Mücsarnok 1914. tavaszi kiállitás

MDK

Meilinger Dezső, grafikus

rézkarcai kiforrott tehetségről tanuskodnak.

Vidéki Centrumok.- Hét magyar vásos képkiállitása Miskolcon.
Képzőmüvészet. 1929. 21.sz. 15o.l.

MDK

Meillinger Dezso, festöm.

olasz vonatkozásu müvel ill.müvekkel szerepel.

/gy./: A velencei nemzetközi kiállitás.
Képzömüvészet.1930.32.sz. 165.l.

MDK

Meilinger Dezsö, festöm.

a müvésztelep mai lakóinak egyike, mütermében állitotta ki képeit.

Hyba: Fényes ünnepség keretében nyilt meg a szolnoki müvésztelep jubiláris kiállitása.
Nemzeti Ujság. 1927. szept. 20. 6.1.

Meilinger Dezső MDK

Vénusz gyöngyökkel, olf.

Mücsarnok 1922 jubileumi kiállitás

MDK

Meilinger Dezső

Téli álom

Fehér hó

A Lévay József Kör képkiállitása Miskolcon.
Képzőművészet 1927. 3. sz. 16.1.

Meilinger D ezsö,festöm. MDK

Olajfestmények:

25e. Faluvége.

Szolnoki festök.
Képzöm.Társ. 1927-28, téli kiáll. Kat. 16.l.

Meilinger Dezső MDK

Bárány utca /Eger/, rézkarc

Műcsarnok 1913-14. téli kiállitás

MDK

Meillinger, festö

feltünö, részben ismert kompozicióval szerepel.

Pipics Zoltán dr.:A képzőművészek egyesületének jubileumi kiállítása.-Hücsarnok.-U.M. 1934 dec.8. 21.1.

MDK

Meilinger Dezső

Uj kenyér, festm.

Spectator: Képzőmüvészet. Bpesti Szemle, 1940, épr.sz. 74-80 l.

mak

Melinger Dezsö és Nyitrai Dániel
miskolci festö művészek

1919-ben a mai művésztelepen letrelozták
az elsö szabadiskolát. Ez 1921-ben művész
teleppé alakult át

Seres Sándor. Képzö művészet Borsodban
Népmuvelés 1963. 1 sz 17. l

Meilinger Dezső

72 festményéből rendezett kiállítást Miskolcon. Témái: tél, alkony, munka, Sós bácsi a hadifogoly, Tüleki vár, a Szirmai udvar
„Örökfűzfák"
„Munka után"
„Tűhőr előtt"

Meilinger Dezső képkiállítása
Szabad Magyarország 1947. febr. 14. 4. l.

Meilinger Dezső

1947 dec. -i tárlatán békés - fehér téli tájak / Tanya télen ; Hazát a természet / ; „Munka után" ; alt kompozíció / Zsuzsanna és a vének / ... szerepelter ..

Meilinger Dezső tárlata
Szabad Magyarország 1947. dec. 11. 2. l.

Meilinger Dezső

Miskolc legregebben kiállító és többször díjazott művészének kiállítása 1947. dec. 6-án nyílik a Korona szálló termében.

Szabad Magyarország 1947 dec. 4. 2.l.

Meilinger Desső

Képkiállítása 1949-ben a Kossuth
nállóban húsvét hétfőig lesz nyitva

Északmagyarország 1949. ápr. 9. 2.l.

Meilinger Dezső

Napról-napra többen látogatják
a művész Kossuth szállóbeli rendezett
kiállítását.

Szabad Magyarország 1949. ápr. 7.

Meilinger Dezső

Festőművész. A miskolci kiállítóterem, a Korona nagytermének újra kiállításrendezése alkalmassá tételén fáradozott. Kiállított pasztellképeit és a „Bányászfiú" c. művét a miskolci képzőművészek 1946-os kiállítása a Koronán.

Képzőművészek kiállítása a Koronán
Szabad Magyarország 1946. dec. 17. 4. l.

Meilinger Dezső

A miskolci szabadiskolán mint tanár müködik

Képzőművészeti Szabadiskola Miskolcon
Szabad Magyarország 1948. jan. 4 4.l.

Meilinger Dezső

Hazafelé, o.

Szépmüv. Muz. Bánorus vesztesőgeinek jegyzéke

Bp.1952.

Meilinger Dezső

Szabadiskola tanára.

A képzőművészeti szabadiskola növendékeinek kiállítása.
Északmagyarország 1948. jun. 22 4.l.

Meilinger Desső

a Kossuth-nálló kiállítási termében megrendezett tárlatán vasárnap d. u. 6-kor vezetés.

Északmagyarország 1949. ápr. 2. 2.1.

Meilinger Dezső

Szombaton megnyílt gyűjteményes kiállí-
tásán néhány festményét megvásárolták.

Meilinger Dezső festőművész kiállítása
Északmagyarország 1949. nov. 29. 4.l.

Meilinger Dezső

Gyári műhelyét ábrázolása szerepelt az 1953-as kiállításon.

Hajdu Béla: A borsodi képzőművészek harmadik megyei kiállitása
Északmagyarország 1953. okt. 29

Meilinger

Részt vett a borsodi művészek 5. megyei kiállitásán 1955-ben Miskolcon.

Hajdu Béla: Az ötödik megyei képzőművészeti kiállitá
Észa kma gyarország 1955 okt. 23.

Meilinger Desső

1949. miskolci Kossuth szálló termében
új gyűjteményes kiállitást rendezett,
53 művel. 30 évvel azelőtt rendezte első
kiállitását Miskolcon, azóta minden évben
bemutatta műveit kiállitáson.
Ez retrospektív kiállitása. Tájképek
dominálnak.

Megnyilt Meilinger Desső kiállitása
Észak magyarország 1949. márc. 27. 10. l.

Meilinger Dezső

Sötét tónusfestésről áttért a tempera és akvarell technikára.

Meilinger Dezső kiállítása
Északmagyarország 1949. márc. 30. 2.l

Meilinger Dezső

Képzőművészeti Főiskola elvégzése után Miskolcon telepedett le. Kezdetben a klasszikus hagyományok tisztelete, vallásos témák, akthompozíciók jellemzik.
Népéletből vett képei: Aratók ebédje, Hordás, Cséplés, Átkelés a Tiszán,.
Tájképei pl.: Tiszai rév, Tiszaparti révkunyhó.

Meilinger Dezső kiállítása
Északmagyarország 1949. márc. 30. 2.l.

Meilinger Desső

Kiállítását az érdeklődésre való tekintettel 1949. husvét hétfőn estig tartják nyitva. Belépő továbbra is érvényes.

Északmagyarország 1949. ápr. 10.

Mellinger Dezső MDK

"És én veletek maradok mindennap a világ végezetéig". tempera

Műcsarnok 1934. dec. 1935. jan.
Jubileumi kiállitás

Meilinger Dezső MDK

Vénusz, olf.

Mücsarnok 192o-21. Téli kiállitás

Meilinger Dezső MDK

miskolci festő

Halm Leszih, 258, 266, 268, 269, 311 l.

MDK

Meilinger Dezső

Vénusz istenasszony, of.

Akt kiáll. OMKT Mücs. 1925. dec. 29 l.

MDK

Meilinger Dezső

A miskolci müv.telepen rendszeresitett mütermi ösztöndijat kapta

Képzőm.Főisk. Évk. 1933-34. 29. o.

MDK

Meilinger Dezső

a miskolci müv.telepen rendszeresitett müterem-ösztöndijat kapta

Ferképzőmfőiskévk 1935-36. 53. l.

MEILLINGER DEZSŐ

511. Öreg paraszt.

MNGára.1929/30. téli kiáll.kat. 22.oldal

Meilinger Dezső MDK

Önarckép, olf.

Műcsarnok 192o. tavaszi kiállitás

MEILINGER DEZSŐ

416. Vasárnap délelőtt. o.f.

KMTárs.Magyar Művészetért kiáll. 1940-41. 17.old.

MDK

Meilinger Dezső

Fiatalok a Mücsarnokban. Müvész-Élet 1933. 14-15.sz. 7.l.

MDK

Meilinger Dezső

Madonna, repr.

Művészet 1937. 6.sz.43.l.

- Mailinger Dezső festőművész

"És én veletek maradok mindennap a világ végezetéig "

Jubileumi kiállítás tárgymutatója. Mücsarnok 1934.

MDK

Meilinger Dezsö

festöm.

Egri Képzöm.Társ./1927 szept.19.alakult.
Az elökeszitö Bizottsag tagja .

Nemz. Szal.388.kiáll.
Képzömüvészek videki Szovetsegének XXXX. I.kiáll.
Kat. 1928.jan.

MDK

Meilinger Dezső, festőm.

Tanulmány.	Szénrajz.
Monasterzyska.	Cer. rajz.
Veréb János honvéd.	" "
Lópatkolás.	Szines cer.
Cocotte.	" "

Képz.Szal. - A MAPE VI.Kiáll. - 1919.febr. Kat. 16.

MDK

Meilinger Dezsö, festöm.

Kékkendös hölgy tükör elött. olv.

Képzöm.Társ. 1913.tav.kiáll. Kat.64.l.

Meilinger Dezső festőművész

Szegény asszony

Édesanyám

Fiatal Művészek Kiállitása katalógusa 1933.
Mücsarnok

Meilinger Dezső MDK

A festő, tempera

Műcsarnok 1944. márc.-ápr.
Tavaszi tárlat

Meilinger Dezső

MDK

Ime az ember, repr.

Műcsarnok 1944. márc-ápr.
Tavaszi tárlat

Meilinger Dezső

MDK

Sajóparti erdő, temp.

Műcsarnok 1944. márc-ápr.
Tavaszi tárlat

Meilinger Dezső

MDK

Kártyázók, temp.

Miesarnok 1936. máj-jun. Jub. kiáll.

Meilinger Dezső MDK

Ime az ember, temp.

Miccarnok 1944. márc.-ápr.
Tavaszi tárlat

MDK

Meilinger Dezső
műve:

Kártyázók. Tempera.

Az Orsz. Magy. Képzőm. Társ. jubileumi kiáll.
képes tárgymutatója. 1936. máj-jun. 30.1.

MDK

Meilinger Dezső festőm.

Chroniqueur cikke. Képzőművészet, II.évf.6.sz.15.l.

MDK

Meilinger Dezső, Miskolc, Borsod m.

Egri vásár olaj
Faluvége "

A vidéken élő képzőművészek kiállitása.
1954.nov.20- dec.4-ig.Ernst Múzeum. 10.1.

M.D.K.

Meilniger Dezső festő

1925.okt.A miskolci szinhazi falképek pályaművének kiállitása a miskolci városhaza kis tanácstermében.

Miskolc és Borsod - Gömör - Kishont vm.beli községek. MU M. 5.k. 1929.

Meilinger Ödön

MDK

Menetszázadban, olf.

Műcsarnok 1915-16 téli tárlat

Meilinger Rezső.

A miskolci „Lévay József Közművelődési Egyesület" képzőművészeti szakosztálya Debrecenben kiállítást rendez, melyen munkájával részt vesz.

Magyarság, 1927. ápr. 6.

Meienerfing, Anton, pozsonyi ötvösmas

V. 122.

Meienerfing Anton

Meier C.

l.

Szana Szárev

135. l.

Dorottya sz. vt.

Csütörtök

7

Romuald ap.

Péntek

8

Máthai sz. János

Szombat

9

Alex. Ciril ea.

Nap kelte 7 ó. 18 p. — Nyugta 17 ó. 12 p.

1935 • 6. hét **Február** II. hó • 28 nap

naptár

Sebat-Adar

V	30	RosKh
H	1	Adar
K	2	
S	3	
C	4	Sob. b.
P	5	
S	6	S. Th.

Meier János

Kassai ágyúöntő

1629

l.

Arch. Ért

1903. 219. l

Meier János

ügyvédi

1629. Kassa.

K 219

$$\sqrt{x^2+1}$$

A Nemzeti Szalon gyüjteményes kiállítással áldozott az 1937-ben elhúnyt Thorma János emlékének. Művészetét behatóan ismertettük a Budapesti Szemle 1938. évi júniusi számában. Ezúttal is a *Kártyázók*, a *Kocsisok között* és a Lovrich-házaspár kettős arcképe vált ki művei közül, de legjobb festményét, a napsütéses *Október elsején* című vásznat a Szépművészeti Múzeum nem adta kölcsön. Helyette főlátványosság a hatalmas méretű *Talpra magyar* volt, Thorma komponáló törekvéseinek egyik tiszteletreméltó bizonyítéka. Igen nehéz ilyen óriási vásznon megőrizni a festői színélmény egységét, az előadás egyenletességét. Néhol a színek üdék, kellemesek, másutt viszont az alakok egymásba ragadnak. Túlságosan sűrű a kép levegője, színhatása nem eléggé tiszta. Mégis elismerést érdemel Thorma nagyot-akarása; nem esett elcsépelt modorosságokba, nem alkalmazott elnyűtt stílusmegoldásokat, mindig a maga közvetlen élményét festette, ha ebbe sok intellektuális elem vegyült is. Kései munkái között tájképei a legfrissebbek. Élénk színekkel gyorsan veti vászonra benyomásait, sokszor az alap fehérjét is belekombinálva a hatásba. Thorma képei mindazonáltal azt a benyomást keltik a nézőben, hogy a mester csak igen ritkán váltotta be az igéretet, amelyet tehetségétől elvártunk.

A Nemzeti Szalon az Országos Magyar Idegenforgalmi Hivatallal karöltve *Magyarország a képzőművészetben* címmel kiállítás-sorozatot kezdett, amelyeken magyar tájakról, városokról, a magyar népéletből vett festményeket szándékozik bemutatni. A decemberi kiállítást a magyar tájképnek szentelték. Legkitűnőbb festőink műveit láthattuk viszont, Csók István, Szőnyi István, Iványi-Grünwald Béla, Aba-Novák Vilmos, Bernáth Aurél és Herman Lipót ismert festményeit, amelyekhez Fényes Adolf, Boldizsár István, Istókovits Kálmán, Kirchner Jenő, Nagyborosnyói Bartha László, Freytag Zoltán, Hatvani Perlusz Gyula és Zádor István értékes alkotásai csatlakoztak a legméltóbban.

Gróf Almásy-Teleki Éva műintézetében, a volt Ernst-Múzeumban, Bernáth Aurél, a magyar festőművészet egyik legerősebb egyénisége rendezett gyüjteményes kiállítást, mely eddigi munkásságát felölelte, kezdve az 1910-es évek nagybányai festményeitől egészen az utolsó évek érett stílusáig.

Bernáth erős oldala a szín, a tónus világa. Finomságaik, lágy átmenetük, impresszionista vibrálásuk, ellentéteiknek erősebb ütközetei, meglepetései tükröződnek vásznain, viszont a rajz szerepe másodrendű, sokszor primitív. Már legkorábbi képeiben színfoltokkal fejez ki mindent, elhanyagolja a formát, sőt berlini diadalmasabb idejében, mely hosszú elvont kísérletezés után következett be, sem

képes még a rajz elhanyagolásain, primitívségén felülkerekedni. Ekkor kezd kibontakozni egyénisége, de a tónus javára egyoldalú, kissé modoros lesz. A sárgás-barnák, az áttetsző színharmóniák uralkodnak palettáján, kifejezése pedig megtelik lelki tartalommal. Lehet, hogy elvont kereső idejének hagyatéka ez. Valóságos lélekjárás indul meg művészetében, önkéntelenül minden természetélményt misztikusan értelmez, a testek elvesztik tömörségüket, súlyukat, térfogatukat, nemcsak optikai látománnyá, hanem szinte szellemjelenséggé válnak. Deformált esetlenségük, merevségük is hozzájárul valószerűtlenségükhöz. Sokat lehetne írni Bernáth akkori stílusának líraiságáról és arról, hogy képei milyen képzettársítást indítanak meg a szemlélőben. Egy sötét tónusokba ágyazott hegedűtokban valósággal a hangszer titkokat rejtő koporsóját látjuk, mellette kiterítve, némán fekszik a hegedű. Máskor pedig mintha ennek lelke szállna ki a sötétbe színes lepke képében.

De ugyanennyi volt ekkor Bernáth művészetében a modorosság is. Megnyúlt fejein az orr hangsúlyozott függőleges vonala, az arc sematikus ábrázolása olyan idegen hatásokról regélt, amelyek nem tartoztak Bernáth művészetének lényegéhez. A keresett primitívség, a tudatos elrajzolás erőltetése, az anyagszerűtlenség feltétlenül zsákutcába vezetett volna. Talán ő maga is érezte, hogy fel kell frissülnie, újból közvetlenül szembe kell néznie a természettel. A magyar lélektől különben is távol áll a spekulatív művészet, bár Bernáth ekkor sem volt száraz, számítóan szerkesztő, hanem ösztönösen lírai. De túlságosan befelé merült.

A magyar festői stílusba való újbóli belekapcsolódása meghozta stílusának felüdülését. Színei zengőbbek, teltebbek, harmóniái változatosabbak lettek. Alakjaiba ismét vér költözött, már nem szellemjelenségek, bár megtartották lelki életük bensőségét, könnyed optikai látszatukat. Bernáth képein az emberek nem pózolnak, hanem igaz valójukat éreztetik. Figurális rajzából eltüntek a modorosságok, ismét öröme telik egy-egy arc megfigyelésében, nem tipizálja személytelenül modelljeit. Tájai most nem belső látományok, vagy transponálások, hanem határozott vidékek festői élményei. Újabb képei közül az *Alice* című portréja, zebegényi tájai, svájci tavakat ábrázoló pasztelljei, a *Tavasz*, a *Pusztai országút*, a régebbiek közül pedig a *Walchensee*, a *Reggel*, és a *Genovai kikötő* a legkimagaslóbb alkotások.

Spectator.

tízéves fennállását megünneplő jubileumi kiállítást. Legtöbbjük stílusán megérzett a festők huzamos olaszországi tartózkodása. Egyesek, így Bánáti Sverák József, régebbi olasz mesterek, pl. Lorenzo di Credi, mások viszont, mint Rozgonyi László, Heintz Henrik, Bánovszky Miklós és Pándy Lajos, az olasz novocento festőit vették mintaképül. De mindegyiken meglátszik szoros kapcsolatuk Szentendrével, kompozícióik alakjai mögött az ottani táj jelenik meg jellegzetes templomaival, girbe-görbe utcáival, apró házaival. Sőt az olasz hatás már teljesen felszívódott egyesek stílusába, csak a formai kultúrájuk elmélyülése hozható kapcsolatba olaszországi élményeikkel. Bánáti Sverák József például zöldes plein airben fürdeti alakjait, Jeges Ernő, a Szentendrei Festők Társaságának egyik vezére, hatalmas kompozíciók után üde, könnyed tempera-vedutákat fest szentendrei és budapesti motívumokról. Bánovszky Miklósnak finom a színérzéke, gyümölcs-csendéleteinek és egy fekvő aktjának harmóniái nemesek.

Egy másik csoport viszont párizsi eredmények után igazodik. A szelíd lelkű Barcsay Jenő mintha énjének kiegészítését keresné komor, barna festményeinek szépséget tagadó, brutális vázlatszerűségében. Kántor Andor festői hitvallása mérsékeltebb, ő még tud örülni közvetlen benyomásoknak, ha azokat sárga-zöld, barna skáláján erősen leegyszerűsíti is. Paizs-Goebel Jenő színélményei is zavarosak még, de reméljük, hogy a valósághoz való közeledés javára fog válni.

A Magyar Arcképfestők Társaságának kiállításán a Nemzeti Szalonban igen sok volt a hivatalos festmény, a minisztériumok, intézmények, közületek számára készült képmás. Többször hangoztattuk már, hogy a megrendelésen alapuló arcképfestés alig követheti a mai stílusfejlődés irányait. Most ismét a természettől való elvonatkozás a stílusformáló erő, a jellemzőnek kiemelése, a kisebb részletek elhanyagolása alapja a képnek; művészeink legtöbbje eltávolodott a naturalisztikus felfogástól. Pedig a portrait célja az ábrázolt személy természethű megörökítése. A mai stílusalkotó festők feláldozzák a modellt művészetüknek. Ezért általában konzervatív jellegű a megrendelőt kielégíteni akaró arcképfestés.

A Nemzeti Szalon kiállításán sem találkoztunk vezető mestereinkkel, de konzervatív irányú művészeinktől láthattunk nem egy sikerült, izléses képmást. A modernebb stílustörekvéseket és a portraithűséget leginkább Kontuly Béla, Istokovits Kálmán, Apátfalvi Czene János és ifj. Czene Béla igyekezett összeegyeztetni. A többi festmény közül Glatz Oszkár, Benkhard Ágost, Kandó László, Pap Domokos, Kunffy Lajos, Molnár József Antal és Förstner Dénes művei emelkedtek ki.

már meghaladott eredmény. Másfelől a művészet nem versenyfutás, itt nem fontos annyira a stílus-elsőbbség, mint a tudományban az új igazság felfedezése. Lehet elsőrangú alkotásokat az új stílus megállapítása után is létrehozni, bár ezeknek nem lesz olyan fejlődéstörténeti jelentőségük, mint a stílus-alapító mesterek műveinek. A mai művészetben nincs olyan tovalendítő, ösztönös kor-stílus, most nem ragad szükségképpen magával minden művészt az egységes korszellem. A kiállítások is a legkülönbözőbb törekvésekről számolnak be, ultramodernek ókonzervatívekkel néznek farkasszemet, mindegyik a maga igazát hirdeti, ezért a kritikus is csak az egyes képek qualitásait bírálhatja, függetlenül a stílustól, annak korszerűségétől. Így tekintve, Meilinger tempera-triptichonja a kompozíció kiegyensúlyozottságánál, a megfigyelés igazánál, a plein air világítás egyenletességénél, levegősségénél, biztos rajzánál, a megfestés közvetlen készségénél fogva értékes alkotás. Egy-egy parasztfej, mozdulat megkapó természetességet árul el.

Nagy haladásról, egyéniségének kiteljesedéséről beszélnek Emőd Aurél képei. Az olaszországi tanulmányévek hasznára voltak önmagára találásának. Színharmóniái hűvösebbek, de harmónikusabbak lettek, kék tónusok uralkodnak festményein. A Vaszaryra emlékeztető harcos lendületet mélyebb lelkiségű nyugalom váltotta fel műveiben. Épp így örömünk telt Nagyborosnyói Bartha László képeiben is, aki színfukar, zöldes lombok elé állítja formailag szigorúan felépített, de kifejező alakjait. Az embercsoportok valóságos ornamentumok a háttér előtt. Sokat várunk még a fiatal festőtől.

A szobrok közül Jálics Ernő egyiptomi nyugalommal felépített *Köpülő asszonyát*, Borbereki Kovács Zoltán lapidáris beszédű domborművét, Varga Oszkár plasztikusan megfogalmazott *Ásós lányát*, Rumi Rajki István archaikusan egyszerű kompozícióját, Cser Károly szép mozdulatú *Danaeját* (fali kút), Beck O. Fülöp nemes elgondolású síremlékeit és Kovács Károly érett női aktját kell kiemelnünk.

Október 31-én a reformáció évfordulója alkalmából a magyar protestánsok Budapest különféle művészeti és tudományos intézményeiben művelődéstörténeti, nép- és képzőművészeti kiállítást rendeztek. Nem akarjuk itt megvitatni, mennyiben volt indokolt a magyarság alkotóerejét felekezeti szempontból elkülöníteni, csak azt állapíthatjuk meg, hogy a kiállítások rendezése szép volt, sok igaz értéket találtunk az anyagban. A képzőművészeti kiállításokon a Szépművészeti Múzeumban, valamint az Iparművészeti Társulat helyiségeiben számos jólismert mesterművel találkoztunk, amelyeknek alkotója protestáns volt.

A Nemzeti Szalonban a Szentendrei Festők Társasága rendezett

sággal. Mindent komolyan fog fel, nem káprázatja el magát felszínes, artisztikus megoldásoktól, nem egyszer a feladatnak megfelelően archaizál. Néhány dombormű-vázlatát és egy-két fejét kell különösen kiemelni. Esseő Erzsébet Münchenben él, ahol kíváló érmésznek ismerték el. Gyengéden, mégis jellemzően mintázott fejei, érmei mindenképpen igazolják a németek értékelését. Kisplasztikájában az érdekes mozdulatok kiaknázására veti a fősúlyt, a terrakotta anyag is jól illik szobrainak átmeneti jellegű egyensúlyához. Nemes Marcellnek anyagszerű feje kitűnő charakter-képmás. Esseő Erzsébetet számon kell tartanunk külföldön élő, jeles szobrászaink sorában.

Dr. Lechner Jenő építésztanár is az őszi tárlat keretében számolt be élete munkájáról. Kiállította épület-terveit, bemutatta tudományos munkáit. Építészetében régebben a felsőmagyarországi renaissance-nak, majd később a neoklasszikus, pesti palatinus-stílusnak volt híve tettben és írásban. Mind a kettővel nemcsak itthon, hanem külföldön is megérdemelt sikert aratott. Újabban ősturáni motívumok is felbukkannak dekoratív műveinek kialakításában, míg a mindennapi élettel kapcsolatos alkotásaiban a mai építészet tárgyilagos formanyelvét követi.

A Képzőművészeti Társulat téli kiállítással hódolt Horthy Miklós kormányzó előtt húszéves országlása alkalmából. A kiállításon a haladó törekvésű művészek is részt vettek egyesületeik keretében; a Szinyei Merse Pál-Társaság, a Képzőművészek Új Társasága, a Kéve gyüjteményében, de a többi művész alkotásai között is nem egy értékesebb munkával találkoztunk. Márffy Ödönnek feszültséggel, izgató lendülettel teli lovasképe, amelyen a színek és formák mozgalmas, a valóságtól elvonatkoztatott, de harmonikus életet éreztetnek, Szőnyi Istvánnak a sárgák meleg harmóniájába merített *Olvasó leány*a, Bernáth Aurélnak párás félhomályba olvadó hegyi tájai, Szobotka Imrének a kubizmus kötöttségéből immáron teljesen felszabadult, finom színösszhangot eláruló festményei jelentős darabjai voltak a tárlatnak.

Meglepetés volt Meilinger Dezsőnek *Az új kenyér* című, biblikus tárgyú hármas képe. Az Utolsó vacsora mintájára a fehérruhás, fénytől ragyogó Krisztust ülteti a szabadban felállított, hosszú asztal közepére, munkások, falusi iparosok közé, akik részben megilletődve, részben közönyösen hallgatják az Úr szavát. Ha 40—50 évvel ezelőtt jött volna létre a kép, jelentős esemény lett volna a magyar festészet fejlődésében, mert Meilinger biblikus kompozíciót helyezett plein airbe és a mai életnek megfelelően, valószerűen ábrázolta azt, ahogyan Uhde cselekedte. Ma azonban csak a festmény értékeit mérlegelhetjük, mert valószerű naturalizmusa fejlődéstörténeti szempontból

nagy szerep jut. De a hazafias lelkesedésből származó, tiszteletreméltó eszme panorámaszerű megvalósításával nem válhatott előnyére Feszty Árpád stílusa kialakulásának. Az alakoknak, a tájnak a valóság látszatát követelő ábrázolása sekélyes természethűséget kívánt mindentől. Festői élményeit tájképeiben szólaltatta meg. *Vihar a Dunán* című képe erőteljes, széles előadásával, a szürkés-sárga habok-nak és az ólomszerű égnek nagyvonalúan egyszerű harmóniájával a Feszty-gyüjtemény legjobb darabja volt. Fesztyné Jókai Róza tehetségéről két friss virág-csendélet, Feszty Masa egyéniségéről pedig különösen édesanyjának tónusos arcképe és egy színekben kivirágzott, áhitattal teli magyar Madonna-kép tett bizonyságot.

Az őszi tárlat többi része is egyes művészek gyüjteményeiből állt. A stuttgarti születésű néhai Rauscher Lajost, a műegyetem tanárát, mint a rajz- és vízfestés-technika elsőrangú akadémikus mesterét ismertük meg. Barkász Lajos olajképeinek természetközelsége kissé bágyadt, Diósy Antal vízfestményei viszont az egyes vonalak túlzott hangsúlyozása ellenére is finomak, közvetlenek voltak. Bazilides Barna dekoratív képzelete az elmélyedő, formatagoló, a lelki tartalmat hangsúlyozó, szürkés-barna korai korszakán már teljesen győzedelmeskedett. Régebbi festményei kétségtelenül mélyebb távlatokat nyitottak, emberibbek voltak, a lélek problémái, szenvedései szinte segítségért kiáltottak bennük, viszont mostani örömteli stílusában a rajz megbékélt a színekkel, mind a kettő részleteket összefoglaló vonalvezetésben, színfoltokban jelentkezik, a lélek nyugtalan vágyódásai pedig keleti, japáni, indiai érzés-zsongásban oldódnak föl. A tehetséges festő bizonyára könnyebb végét fogta meg művészi problematikájának, de így egyike lett legkellemesebb hatású, legnépszerűbb magyar jellegű dekoratív festőinknek, aki kiállítási pavillonok, szállodák falait ékesíti a keleti mesék hangulatát idéző, síkba vetített jeleneteivel. A Magyar Akvarell és Pasztellfestők Egyesületének gyüjteményében különösen Szőnyi István, Kirchner Jenő, Istokovits Kálmán, Gallé Tibor, Hessky Iván, Raáb Ervin és Beron Gyula munkái váltak ki.

A szobrászok közül Petri Lajos, Antal Károly, Esseő Erzsébet és Buzi Barna vonultak fel nagyobb anyaggal. Petri Lajos művészetében ezúttal is a plasztikus gondolkodást, a formatisztaságot, a nyugodt kiegyensúlyozást dicsérhetjük. Van néhány megkapó feje, *Futójának* gondosan mérlegelt statikája, stílusának nemessége, felépítésének megoldottsága Polykletos irányát juttatja eszünkbe. Antal Károly a fiatal szobrásznemzedék legtehetségesebbjei közé tartozik, ha egyénisége még nem bontakozott is ki teljes határozott-

Oly némán foszladozgat,
Mint egy hamvába roskadt
Szerelmes szenvedély.
Már megmozdúlni sem mer:
Mint egy százéves ember,
Csak űl és üldögél.

Hold, hold, öreg barátom,
Ej, légy legény a gáton,
Ne hagyd el így magad!
Hol lesz ma még e jött-ment
Világ, mely most elömleng
Körötted s kitagad!

A kamaszfényű hajnal,
A zsibvásári zajjal
Rikongó nappalok,
S a festett arcu vénlány,
Az alkonyat, oly mélán
Hiába andalog.

Akármi fennre héjáz:
Az est, a zordon íjjász,
Vesszője már suhog,
S a nap máglyája üszkén
Feléd bókolva, büszkén
Kelnek a csillagok.

A hű testőri gárda,
És koszorúba állva
Kisér a trónra fel,
És ég-föld összecsengve
Egy hűvös, tiszta csendbe'
Megváltást ünnepel.

Csak néz reám az árva,
És arca mint a lárva,
Már nem is szenvedő,
Amíg elömli végkép
Hideg halotti képét
A szürke szemfedő.

Sík Sándor.

Budapesti Szemle
1940 ápr sz.
74-75.

Spectator: SZEMLE.

Meiningen Dezső

Képzőművészet.

A háborúban a művészeti kérdések háttérbe szorulnak, a művész-sorsok elé kérdőjel mered: érdemes-e dolgozniok, nem merül-e el minden a művelődés katasztrófájában, lesz-e hivatásuk nekik a kialakuló világ szellemiségében?

A világszerte felizgatott légkörben ki törődik a művészet problémáival? Festményeket, szobrokat alig vásárolnak, csak olyan anyagoknak, alkotásoknak van kelendősége, amelyekben a vagyon értéke hihetőleg leginkább megőrizhető.

A kiállításon meglátszik az általános bizonytalanság. Kiválóbb művészeink jobb időkre halasztják munkáik bemutatását, csak nagy ritkán merűl föl egy-egy érdekesebb képzőművészeti esemény. A Műcsarnok őszi tárlata is csak pótlékát adta régi kiállításainak. Feszty Árpád halálának 25 éves fordulója alkalmából gyüjteményesen akarták felsorakoztatni a mester java alkotásait, de az utánajárás és a szállítás okozta nehézségek miatt csak egy teremre való anyagra zsugorodott össze az emlékkiállítás. Sőt még ezt is meg kellett toldaniok néhai feleségének, Fesztyné Jókai Rózának és leányának, Feszty Masának néhány festményével.

Feszty Árpád robusztus, átfogó tehetsége nagy feladatokra született. A mult század második felének hagyományos komponáló elvei szerint nevelkedett. Képeiben jelentős helyet juttatott a tájképi elemeknek, felhőtanulmányoknak. A sötéten gomolygó felhőkben rejlő drámaiságot kiaknázta kompozíciói tragikus hatásának fokozására. Máskor viszont vigasztalóan szelíd, rejtelmesen ezüstös, holdvilágos eget borított meghitt jelenetei fölé. Alakjai részei a nagy természethangulatnak. Első nagyszabású kompozíciójában, a *Golgotá*ban is szervesen hangolta össze őket a tájjal, csak egy-egy mozdulatuk árulja el, hogy a figurális motívumok kifejező, beszédes beállítását is gondosan tanulmányozta. Később az alakok mindinkább előtérbe lépnek munkásságában, a *Magyarok bejövetele* című körkép is ezt a fejlődést erősítette meg, noha a festői tájábrázolásnak itt is

MÉHES LORÁNT

SZIVEM ALKALMAS LETT MINDENRE.
M. L. KÉPEI.
(KOZÁK CSABA MEGNYITÓJA A MŰVÉSZ KIÁLLÍTÁSÁHOZ, EL HANGZOTT 1996 JÚN 13-ÁN A VIGADÓ GALÉRIÁBAN)

U) MŰVÉSZET 1996, 10. SZ. 58-59

a nagyobb káptalani székhelyeken a 14–15. században
gikus gyakorlat folytatásának, mind az iskolai képzés
könyvtár alkotta. Az a folyamatosság, amely számos,
ménynek különleges jelentőséget biztosít, Magyarország egykori gyűjtemény töredékére nézve mutatható ki.
tár, s mellette a *zágrábi*, a *győri* is, s viszonylag sokat
az összetételéről. A nagyobb prépostságok közül egyedül
jelentősebb számú, a helyszínen maradt tárgyi emlék,
is impozáns mennyiségű, főként liturgikus rendeltetésű
ményeinek többsége nyomtalanul eltűnt, s egykori
nehezen rekonstruálható, hiszen ezek leírásaiból nem
ereklyetartók és paramentumok kora. Az *esztergomi*,
nakkor jelentős gazdagságról tanúskodnak. Amit egyes,
rendelkező egyháziak gyűjtöttek, az is elsősorban a
hatott nagyobb kulturális szerepet.

Korszakunkból 1421-ből a *zágrábi* és a *pozsonyi*, az
yvjegyzéke maradt fenn. Ezek tekintélyes nagyságú
en uralkodtak azok a liturgikus és egyházjogi munkák,
káptalan mindennapi tevékenységét, istentiszteleti
Mellettük kifejezetten tudományos célokat szolgáltak a
us munkái, amelyek mind a káptalani iskolák munkája,
gy fontosságot töltöttek be. Ilyen körülmények között

Meilinger Dezső

»FIGYELŐ«
UJSÁGSZELVÉNY VÁLLALAT
Budapest, XIV., Nürnberg-u. 42.
Telefon: 299-632.

Lap: Észak-magyarország, Miskolcz.

Megjelent: 1949 MÁR. 22.

Meilinger Dezső festőmű-vész kiállítása a hét végén, március 26-án, szombaton este fél 6 órakor nyílik a Kossuth-szálló kiállítási termében. A Miskolcon 30 év óta kiállító művész kiállítását érdeklődéssel várja a város lakossága.

Bestemezványa pa

5707. szám

II. 1908

A Műemlékek orsz

Folyó

telt megkeresése

jelesítjük, hog

18120 kor 21 fillér

a múlt évben

kek országos B

Meilinger Dezső

»FIGYELŐ«
UJSÁGSZELVÉNY VÁLLALAT
Budapest, XIV., Nürnberg-u. 42.
Telefon: 299-632.

Lap: Miskolczi [illegible]

Megjelent: 1949 MÁR 22

193

Meilinger Dezső festőművész idei kiállítása

A Kossuth-szálló kiállítási termében e héten március 26-án este ½6 órakor nyílik meg ünnepélyes keretek között. Mint mindig, nagy érdeklődést fog felkelteni.

b. Min. pacos tanácsátó

Z

ágos Bizottságának

Budapest

évi 457 pám alatt kelt tisz.
folytán, fisztelettel jesen
az 1907 évben folyósított
ól szóló nyugták mán
nem nyzan a „Műemlé-
Bizottságához hanem az

Meilinger Dezső

»FIGYELŐ«
UJSÁGSZELVÉNY VÁLLALAT
Budapest, XIV., Nürnberg-u. 42.
Telefon: 299-632.

Miskolczi Hirlap.

Lap: .....

Megjelent: 194[illegible] 30 .....

Meilinger Dezső kiállítása

93

Meilinger festőművész kiállításai mindig különösebb mértékben mozgatják meg a kiállításlátogató közönség érdeklődését. Néhány nap óta nyitva levő kiállítása alkotásainak muzeális értékű gyüjteménye, amit érdemes megnézni. A vásárlás is megindult már az első napon, természetesen részletre. Nyitva a Kossuth-szállóban d. e. 10—2-ig, d. u. 4—8 óráig.

...lója Sen. Marossy Imre kir.
:) és Dr K Tonyra Arthur egyhai
vási lakos:) küldetnek ki, a kik
b valószínűség szerint f. Augusz-
zközölni: a mit az Espereti Hi-
utasíttatásom értelmében az
Czimnek tudomására juttatni,
a részéről ahoz szakértőt nem
séges az átvételi jegyzőkönyv
ás a Bizossághoz felterjészte

levén
8 ivi Augussus 9

alázatos szolgája
Szondy György
ref. lelkész

t-Petenyei
EGYHÁZ
VATALA

Meile (Maile) Kristóf

ötvös

1828 Pest, Belváros

Kapumagyarországi ötvösök 41 l.

2190. Putz Leo:
Sz. Meranban 1869-ben.

Idyll.

Az előtérben balról kissé előr
alatt a vele jövő hölgy jobbra
Az ifjú rövid haja és szemöldök
és kézelője kissé látszik, ka
virág és bársony-csokor disziti
térdére vetett kendője kék. Az
kötik le figyelmünket. Jelzése

Vászon, méretei 112.3: 96.5
Vétetett az 1902: IV. 18-ik
(372-902-11.)

Az elszámolást elfogadta 19
(255-903).

Elszámoltatott 1902: XI. 14

904: IV. 30.

26802-902.

M. D. K.

MEILING Antal

(1788-1800), a holicsi gyár festője

Csányi 1954. 26. l.

MDK

Meilinger Dezső

Öt miskolci müvész csop. kiállitása. Reggeli Hirlap, Miskolc. 1943.márc.21.

Meilinger Dezső festőművész
Tanulmány
Monasterzyska
Veréb János honvéd
Lópatkolás
Cocotte
Magyar Aquarell és Pasztellfestők Egyesülete
VI kiállitása, 1919 február

313. kép. *9. Graduale (Erdődy—Ba*

MDK

Meilinger Dezső

Gutka M: A vidék képzőművészete. Magyar Nemzet.
1954. dec. 7. 7 l.

MDK

Meilinger Dezső

Bolgár K: Borsodmegyei Képzm. kiáll. SzM. 1953.
303 l.

Meilinger Dezső, sz. Eger 1892
Tükör előtt

Egri Kaszinó Kiáll. Eger, 1924. 15 1.

MDK

Meilinger Dezső

Az uj kenyér, temp.

Horthy jub.kiáll. Műcs. 1939. dec.

5. l.

MDK

Meilinger Dezső, Eger, 1892-

Tükör előtt

Az Egri Kaszinó kiáll. kat. Eger, 1924. aug.

15. l.

MDK

Meilinger Dezső, Miskolc

Egri vásár, of.

Faluvége, of.

Vidéken élő képzőmüv.kiáll. Ernst Muz.1954.nov.
lo.l.

MDK

Meilinger Dezső
Hazatérő vásárosok, rézk.
Vihar után, rézk.

N. Szal. 374. kiáll. 1927. márc.
15 1.

MDK

Meilinger Dezső
Nagypéntek

1000 pengős díj

Esterházy Pál hg. műv. díjainak nyertesei. . .
Uj Magyarság, 1941, márc. 22.

MDK

Meilinger Dezső

Nagypéntek c. festményéért

Esterházy Pál hg. 1000 pengős díja

Szépművészet, 1941. 108 l.

Meilinger Dezső

Női akt, rézkarc

MDK

Meilinger Dezső miskolci festő

1926. máj. résztvett a Lévay Egyesület miskolci kiállitásán.

Halmay Leszih: Miskolc és ...vm.beli községek MVM.V.k. Bp. 1929.

MDK

Meilinger Dezső

1925. febr. a Lévay Egyesület Képzőm. oszt. rendezésében kiáll. a miskolci vármegyeháza nagytermében.

Halmi Leszih, 268 l.

MDK

Meilinger Dezső

1924. máj. a Lévay Közműv. Egy. képzőm. oszt. bemutatkozó kiáll. a miskolci városháza nagytermében

Halm Leszih, 268 l.

MDK

Meilinger Dezső

Bartus Gy: Vidéki centrumok. Miskolc.
Képzőművészet, 1927. 4.sz. 28-29 l.

MDK

Meil_inger Dezső

Szegény asszony, of.

Fiatal művészek kiáll. Műcs. 1933. szept.

7 l.

MDK

Meilinger Dezső

Egerváry Tibor arcképe, of.

Hadviselt művészek kiáll. Műcs. 1919. márc.
12 l.

MDK

Meilinger Dezső

Madonna, of.

Hadviselt müvészek kiáll. Mücs. 1919. márc.
14 l.

MDK

Meilinger Dezső

Tanulmányfej, cer.

Hevenyészett istálló, cer.

Wisniowczyk, cer.

Hadviselt művészek kiáll. Műcs. 1919. márc.

31 l.

MDK

Meilinger Dezső

A mi utcánk, cer.

Malom romjai, "

Kerekes András, cer.

Hadviselt müvészek kiáll. Mücs. 1919. márc.

31 l.

MDK

Meilinger Dezső

Édesanyám, of.

Fiatal művészek kiáll. Műcs. 1933. szept.

. 8 l.

SZINHÁZ ÉS FILM

Ania Suli

LEHÁR FERENC ANIA SULINÁL

Kedves és megható jelenetnek voltak tanui tegnap este az egyik dunaparti kávéház vendégei.

Szólt a zongora és a dobogón álló hölgy, Anja *Suli*, szomorú angol dalokat énekelt. Hirtelen csendet intett és az egyik asztalhoz fordulva így szólt:

— Engedjék meg, hölgyeim és uraim, hogy az önök nevében is köszöntsem a világhírű magyar zeneszerzőt, *Lehár* Ferencet. Egyben engedjék meg, hogy elénekeljem a legkedvesebb *Lehár*-dalomat, amelynek címe: »*Messze a Nagyerdő*«. Azért szeretném ezt énekelni, mert ez volt az első magyar dal, amelyet Amerikában megtanultam az édesapámtól.

A dal után *Lehár* Ferenc, aki *Harsányi* Zsolt és *Roboz* Imre társaságában volt a kávéházban, felállt és úgy tapsolt a kitűnő, fiatal énekesnőnek, aki bizony könnyes szemmel futott be öltözőjébe.

— *Hogy miért sírok?* — mondta mosolyogva Ania Suli. — Olyan jó érzés ez. *Három év előtt Kaliforniában úgy volt, hogy meg kell halnom*, soha többet nem énekelhetek. És most itthon, ilyen nagy ember előtt mégis elénekelhettem azt a dalt, *amelyből amerikai magyar létemre először éreztem meg, mit is jelent az, magyarnak lenni.*

Indig Ottó darabot ír Párisban Gilbert Miller számára

Indig Ottó, aki már hosszabb ideje Párisban tartózkodik, levelet írt budapesti barátainak. A levélben többek között a következőket írja:

»Elég jól érzem magam Párisban, lassan már meg is szoktam a várost. Idáig három filmet írtam. Pillanatnyilag Gilbert Miller számára írok darabot. A téma szerintem nagyon jó. Nem lehetetlen, hogy ha kész leszek vele, elküldöm Pestre is.«

Müller Mária és Set Svanholm az Aidában

Az Operabarátok Egyesületének tegnapesti ünnepi előadásán két kitűnő vendégművész szerepelt: Müller Mária és Set Svanholm. A műsoron Verdi örökbecsű operája szerepelt, az Aida. A két vendégművész rendkívüli sikert aratott a tegnapi estén, a közönség számtalanszor hívta őket a függöny elé.

„FALUSI VEREBEK"

Az Országos M. Kir. Színművészeti Akadémia növendékei vasárnap délelőtt Gárdonyi Géza örökbecsű »*köznapi történet*«-ében, a »*Falusi verebek*«-ben tettek tanuságot az idei tanév első felének eredményeiről.

Az előadás kitűnő volt és kifogástalan, ami elsősorban a rendező tanárt, *Lehotay* Árpádot dicséri. De osztatlan dicséret illeti a darab valamennyi szereplőjét. Egy disszonáns hangja nem volt az előadásnak és valóban az volt a helyzet, hogy minden szerep az őt megillető szereplőt kapta.

Elsősorban meg kell dicsérnünk *Hangai* Mártát, aki Erzsi szerepében kitűnő alakítást nyujtott. Vérbeli színész, amit nem is kell azzal bizonyítani, hogy *Rajnay* Gábor unokahuga.. Méltó utóda lesz *Somogyi* Bogyónak. Remek volt *Gáti* György, *Sallai* Kornélia és *Naszódi* Sándor. Ezeket a neveket csak azért említettük, mert feltűnően kiváltak a teljes egészében kifogástalan előadásból.

Bornemisza Éva meggyógyult

Bornemisza Éva, a Nemzeti Színház kitűnő fiatal művésznője felépült hetekig tartó betegségéből és a mai nappal újból átveszi szerepét a Kamara Színházban, *Bókay* János »*Feleség*« című darabjában.

Pest beszéli:

Bordy Bella, az Operaház kitűnő szólótáncosnője partnerével, Csányi Lászlóval ma este Pápán vendégszerepel.

⊙

Karácsony hétfőjén este félkilenckor Nagy Karácsonyi Vidám Estet rendez Baló Elemér. Az est keretében fellépnek: Kiss Manyi, Pethes, Dénes, Pataky, Bilicsi, Kökény Ilona, Tapolczay Gyula, Mezey Mária, Szepes Lia, Sennyey Vera, Baló Elemér, Szűcs László és még sokan mások.

⊙

A fiatal házaspár színészbarátjától két zenekari ülést kapott az esti előadásra. A fiatal asszony mielőtt öltözni kezdett, odafordul az urához: »Milyen ruhát vegyek fel, szívem?« — A férj: »Fehéret.« — A feleség: »Miért pont fehéret?« — A férj: »Mert vattának megyünk.«

KAMARA VARIETÉ
Teréz-körút 46. Telefon: 119-363
50—75-ik előadás:
KICSUDA MAGA?
NAGY SZILVESZTERI KARNEVÁL-REVŰ
Fellépnek: Komlós Vilmos, Halma Imre, Vér es Tibor, Szendy Bessy, Libertiny Éva, Dolly Hopkins, Gábor Magda, Dán Klári és 24 attrakció
KARÁCSONYI GYERMEKMATINÉK!

A 3 RITZ TESTVÉR »A GORILLA« CÍMŰ DETEKTÍVFILMBEN

Deanna Durbin nagylány lett

Nagy amerikai sikere van „Az első csók" című filmjének

Pár nap alatt tanulva meg a világ néhány évvel ezelőtt ezt a nevet: Deanna Durbin. Ennek a bakfisnak nem kellett várni addig, amíg fejlődik, amíg a szerepek ranglétráján nagyobb és nagyobb részt hasíthat ki magának, amíg »sztárrá öregedik«, nem kellett várnia, amíg a kis betűből nagyobbra és nagyobbra szedik nyomtatásban a nevét a cikkekben s a plakátokon. Jött, mint egy sistergő üstökös. Sikere robbant, mint a bomba. Ezt »a siker detonációt« az egész világnak észre kellett venni.

*

Szép ez a lány? Nem lehet határozottan állítani. Az ilyen kislányra szokták mondani, hogy több mint szép. Az a sok kedves kis szabálytalanság az arcán elragadó. Nincs nagyranyilt, csodálkozó szeme, nincs szabályos szivalakú babaarca, nincs hibátlan orra és mégis gyönyörű, főleg akkor, amikor énekel. Tizenhétéves és néhány hónapos, ez a »kor« már magábanvéve leszerel minden kritikát.

*

A »Három kis angyal«, a »Száz férfi és egy kislány« és a »Három kis ördög« óriási filmsikerei voltak a sztár-kisasszonynak. És a sikerek magasabb régióiba magával rántotta Deanna Durbin producerét, hazánkfiát, a zseniális Joe Pasternakot és rendezőjét, Henry Kostert is. Ilyenkor már nehéz megállapitani, ki vitte a másikat a magasba, és — lehet, hogy a két szerencsés ember pattantotta ki a szikrát és igy lett »a kislányból nagy művésznő«. A negyedik »szerencsés« az Universal filmvállalat, amely négy-öt évvel ezelőtt nem a legszerencsésebb filmeket készítette. A vállalat márkájának régi fénye bizony kopni kezdett, amikor Deanna Durbin első filmje elkészült. Azután jött a felfelé ivelés. Az újabb sikerek újabb dollármilliókat jövedelmeztek a gyárnak. Deanna Durbin szanálta felfedezőit... És akkor tizenhatéves volt.

*

Eddigi filmjeiben olyan szerepeket játszott, ahol édes, okos kis fejével a mások sorsát intézi. Ő a motorja a történetnek, de nem őérte, nem ő miatta történtek a dolgok. Ha szerelem volt a filmben, abba ő csak beleavatkozott, de hogy is lehetett volna maga szerelmes egy tizenhatéves kislány? Egész Amerika feszült figyelemmel várta, mikor lesz a kislányból nagylány, mikor kapja meg Deanna Durbin első szerelmes szerepét, amelyben — ha nem is nőt, de legalább is leányt játszik.

*

Most a itt a szenzáció. Láttuk. Deanna Durbin új filmjének már a címe is elárulja, hogy a komoly primadonnává nőtt kis művésznő szerelmes szerepet játszik. »Az első csók« a címe új filmjének. Egy előkelő lányiskola érettségi ünnepélyével kezdődik a mese. Ott éri a szomorú hir, hogy a csalogányhangú ifjú kis lady árván marad. Az intézet növendékeiért eljöttek a szülők, őérte csak egy hatalmas autó jött a sofőrrel... A gazdag nagybácsihoz, leendő gyámjához viszi. Itt éri új, ismeretlen életének sok szomorú, megható, nagyon kedves, nagyon mulatságos és nagyon szerelmes meglepetése. Most már minden őérte, őmiatta és körülötte történik. Őt szeretik, őt gyűlölik, ő a boldog és ő a boldogtalan...

Deanna Durbin »beérkezett« a dámák közé. Szerelmes lett, halálosan szerelmes, ahogy csak egy tizenhétéves lány tud szerelmes lenni... És a világ millióinak tanuskodása mellett kapja meg a kis Deanna az első csókot...

Csak 16 éven felülieknek engedélyezte a cenzurabizottság Katherine Hepburn új filmjét

Három év után először újból bemutatják *Katherine Hepburn* filmjét Budapesten. A filmet, amelyet »*Álomkapu*« címmel mutat be a *Rádius*, már engedélyezte a cenzurabizottság 16 éven felülieknek.

Látta-e már Budapestet éjjel?
nézze meg a **MAGYAR SZINHÁZBAN**
első előadás szombaton, december 23-án este 8 órakor. — A revű keretében fellépnek:
Fejes Teri, Simor Erzsi, Ania Suli, Dajbukát Ilona, Földényi László, Bársony István, Berczy Géza, Boross Géza
Világvárosi varieté számok
A szenzációs „Black and White" jazz-zenekar
Karácsonykor 2 előadás ½4 és 8 órakor

AZ ÚJ KENYÉR, MEILINGER DEZSŐ FESTŐMŰVÉSZ ÉRDEKES FELFOGÁSÚ KOMPOZÍCIÓJA A TÉLI TÁRLATON

„MAGYAR TÁJAK"

Magyarország a képzőművészetben címmel a *Nemzeti Szalón* új kiállítás-sorozatot rendez, amelynek most megnyílt, első részében *magyar tájábrázolások* kerülnek bemutatásra. A következő két csoport a *magyar városokat* és a *magyar népet* sorakoztatja majd fel, az előzetes híradás szerint. Festői alkotások ilyesféle, *tematikai* beállítását a komoly művészeti nevelés szempontjából sohasem tartottuk túlságosan szerencsésnek, mert a tárgyi hangsúly a fődologról rendszerint mellékirányba tereli a néző figyelmét s a kép művészi *előadása* helyett magát a képadó *valóságot* helyezi az érdeklődés előterébe. A jelen esetben pedig még az a zavaró körülmény is komplikálja a helyzetet, hogy a természetszemlélet merőben más *szépségideálhoz* alkalmazkodik, mint a művészi szemlélet. Egy táj a valóságban lehet elragadóan szép s a vásznon giccs! Viszont csunya, sivár természeti motivum akárhányszor megkapóan szép lesz — a művészet átírásában. Mert a képnek önálló élete, belső törvényszerűsége és külön esztétikai hatóereje van, szinte függetlenül a tárgyi valóságtól, amelyet a művész mindig *újrakölt*, akár ábrázolni akarja azt, akár csak emlékeztetni rá.

A laikus tévedése ép ott van, hogy nem tud megszabadulni az összehasonlítás túlzott vágyától: valóságot keres az illuzió helyén s a természettel akarja mérni a művészetet. A »magyar tájak« kiállításának látogatóit a két szempont csábító összekeverésétől meglehetősen bajos lesz megóvni, mikor a rendezőség maga is művészeten *kívül* álló szándékot jelöl meg bevallott céljául. Nevezetesen azt, hogy magyar művészek alkotásain keresztül a magyar földet mutassa be és a vidéket közelebb hozza a fővároshoz. Ez a célkitűzés rendkívül tiszteletreméltó, hasznos és kívánatos *egyéb* vonatkozásokban, de magának a *művészi megértésnek*, a művészet helyes szolgálatának szempontjából legalább is vitatható.

Egyébként, ezt nem tekintve, azon fordul meg minden: mennyi valóban értékes, igazán művészi alkotás sorakozik fel a »magyar tájak« kiállításán? Etekintetben az eredmény nagyjából kielégítő. Bárha az anyag elég vegyes s hellyel-közzel bizony kissé leereszti az igényesség színvonalát: az összbenyomás mégis inkább kedvező, mint kedvezőtlen. Különösen jó hangja van a nagyteremnek, ahol néhány legkiválóbb művészünk java alkotásával szerepel. Igy elsősorban *Csók* István, *Fényes* Adolf, *Bernáth* Aurél (kis dunai képe remek), *Szőnyi* István *(Zebegényi tája* és *Csendes Dunája* talán a tárlat két legkiemelkedőbb darabja), *Aba-Novák* Vilmos, *Glatz* Oszkár, *Iányi-Grünwald* Béla, továbbá *Herman* Lipót, *Háry* Gyula, *Aldor* János és *Szlányi* Lajos. Az oldaltermek anyagából főkép *Boldizsár* István, *Istokovits* Kálmán, *Hintz* Gyula, *Bartha* László, *Feszty* Masa, *Freytag* Zoltán, *Emőd* Aurél, *Hatvani Perlusz* Gyula, *Barabás* Gizella, *Udvary* Pál, *Jeges* Ernő, *Kárpáthy* Jenő, *Kirchner* Jenő, *Pohárnok* Zoltán, *Ruzicskay* György, *Sárközy* Elemér, *Vidovszky* Béla, *Vidéky* Brigitta, *Bölcskey* Ferenc és *Zádor* István vásznai, akvarelljei, illetve rézkarcai emlékednek ki. Kár, hogy egész sereg ismert, kitűnő művész távolmaradt a kiállításról, *Berény*, *Márffy*, *Bornemisza*, *Szobotka*, *Barcsay*, *Kmetty*, de különösen *Egry*, akinek csodálatos balatoni fény-álmai nélkül a »magyar tájak« sorozata pótolhatatlanul csonka: ép a legmagyarabb festői érték hiányzik belőle.

—rp—

Svédország nem bonyolódik háborúba, míg közvetlen veszély nem fenyegeti

Stockholm, december 18
(A Pest stockholmi tudósítójától)

Sandler svéd külügyminiszter bukásával kétségkívül Európa egyik legérdekesebb diplomatája tűnik el — legalábbis egyelőre — a nemzetközi politika színpadáról. Hetekkel ezelőtt *Sandler belekerült a német sajtó pergőtüzébe* és helyzete egyre tarthatatlanabbá vált. »Anglia ügynökének« — így nevezte a berlini sajtó — sürgősen mennie kellett, *ha nem akarta veszélyeztetni országa semlegességét.* Svédország bizony nehéz időket él át. Egyrészt hajózása szenved elviselhetetlen károkat és nyersanyagellátása küzd óriási nehézségekkel, másrészt *a finn—orosz háború borította fel nyugalmát.*

CHRISTIAN GÜNTHER,
az új svéd külügyminiszter
dolgozószobájában

A stockholmi és oslói konferenciák

Azok a diplomaták, aki a skandináv államokban képviselik hazájukat, az október 18-i stockholmi államfői és külügyminiszteri tanácskozások óta főként következtetésekre vannak utalva a négy állam céljai felől. Mi sem természetesebb, hogy az itt akkreditált sajtó sincs sokkal jobb helyzetben. A fenti körök meg voltak ugyan győződve, hogy *a finnek nem teljesíthetik a Kreml követeléseit*, de azt is tudták, hogy Svédország nem ígért katonai támogatást Helsinkinek. *Stockholm nem fog fegyveres konfliktusba bonyolódni, míg területi függetlenségét közvetlen veszély nem fenyegeti.*

Tény az, hogy az ország lakosságát tökéletesen felkavarta a szomszéd ország ellen indított katonai akció. Ez a Dávid-Góliát küzdelem — akármilyen optimista számítás szerint is — *néhány hónapon belül elér a svéd határra*, viszont azt nem lehet kiszámítani, hogy Moszkva hódítási kedve hol áll meg. Igy Svédország minden eshetőségre katonailag is készen áll.

A napokban lezajlott oslói konferencián már csak három ország külügyminisztere tanácskozott. Finnország nem jelent meg. Oslóba még *Sandler* utazott el, bár akkor már meg volt pecsételve sorsa. A megbeszélésekről érdemleges kommünikét nem adtak ki. A sok találgatás után az a vélemény alakult ki, hogy Svédország, Norvégia és Dánia külpolitikájának iránya legjobban vitorláscsónakhoz hasonlít, melynek gazdája biztos kézzel mindig úgy állítja a vásznat, hogy a szörnyű hullámok fel ne borítsák könnyű bárkáját. *Svédország és Norvégia Anglia iránti szimpátiája természetesen elvitathatatlan*, de ez kifelé alig nyilatkozott meg. Dánia éppen fölrajzi fekvésénél fogva a háború kitörésétől kezdve *nagy hajlandóságot mutat Berlin kívánságaihoz idomulni.*

Sandler utóda

Sandler helyzetének még az is ártott, hogy felesége Maya *Sandler* élére állt a finnekért indított gyüjtési akciónak. Ez kiváltotta a *Pravda* és *Izvesztja* támadásait. Hansson átalakított kormánya december 13-án tette le az esküt. Négy új név került be a kabinetbe, de a közlekedési, valamint kereskedelmi miniszterek leváltása és egy tárcanélküli miniszter kinevezése nem jelentős, sokkal figyelemreméltóbb Svédország oslói követének — *Christian Günthernek külügyminiszterré való előléptetése.* Günthert nem politikai karrier — mint Sandlert volt, akit a szociáldemokrata pártban viselt méltósága emelt a bársonyszékbe.

Günther mint földmívelésügyi minisztériumi tisztviselő kezdte pályafutását 1916-ban. Hamarosan kitünt nagy közgazdasági tudásával és a kereskedelmi minisztérium vette át — magas pozícióban, — ebben a minőségében közel tíz esztendőn keresztül számtalan vám- és külkereskedelmi tárgyalást készített elő. 1928-ban került a külügyminisztérium kereskedelmi ügyosztályának élére, ettől kezdve három év alatt ívelt pályája a magasba. 1931-ben buenosairesi követ, 1934-ben a külügyminisztérium vezértitkára, 1937-ben oslói követ, majd külügyminiszter.

Ma 54 éves Christian *Günther*. Kinevezése semmiesetre sem jelenti azt, hogy Sandler politikája gyökeresen megváltozik. Az irányvonal megmarad, de *Günther talán higgadtabb* és kevésbé exponált népszövetségileg, mint elődje. Ismeri a Wilhelmstrasse politikáját és tavaly elkísérte Sandlert a moszkvai tárgyalásokra is.

Günther neve különben Stockholm írói és színházi köreiben is jól ismert, *több szatirikus verses és novellás kötete jelent meg*, 1924-ben pedig egy színművét szép sikerrel adta elő a stockholmi drámai színház.

Halasy György

Német repülőgép bombatelitalálattal elsüllyesztett egy angol hajót

London, december 18
(Havas-ügynökség)

A *Serenity* angol motoroshajót vasárnap Anglia keleti partjaitól nyolc mérföldnyire *két német repülőgép gépfegyvertűzzel és bombazáporral megtámadta.* Egy bomba *telitalálatot ért el.* A legénység közül egy sem sebesült meg. Thomas Rooney kapitány és a legénység tagjai épségben szállottak partra. Egyik tengerész kijelentette, hogy a német gépek az elmerülés előtt összesen tizennyolc bombát dobtak le.

A disznóölőverseny győztesét leütötte a vesztes hentessegéd

Tegnap *Pestszentlőrincen* két hentessegéd disznóölőversenyt rendezett, amelyet *Tóth* Rezső 20 éves hentessegéd nyert meg. A győzelem örömére egy *Bókay*-utcai vendéglőbe mentek, ahol mulatozás közben *összeszólalkoztak.* A veszekedés hevében *a vesztes hentessegéd előrántotta bárdját és fejbesujtotta vele Tóthot, aki életveszélyes sérülést szenvedett.* A mentők a Szent István-kórházba szállították. Társát a rendőrség őrizetbe vette.

TÖRLEY
RÉSERVÉ AMÉRICAIN

MEILINGER *Dezső*, festő és grafikus. * Eger 1892 okt. 3. A bpesti képzőművészeti főiskolán és Szolnokon tanult. Figurális táj- és csendéletképeivel 1911 óta vesz részt a Nemzeti Szalón és a Műcsarnok tárlatain. 1919 óta Miskolcon él és a Miskolci Művészek Társaságának alapító rendes tagja. 1926. Egerben, 1929. és 1934. Miskolcon gyüjt. kiállítást rendezett műveiből.

K.-Gy. II. 1021

Pannonia ó-kori mythologiai emlékei

VI. 209

csatlakozó és — mint nálunk a proletárdiktatúra alatt — többnyire efemer anyagból készült szobrokban nyilvánulnak (pl. Radicsevnek, Marxnak, Engelsnek, Leninnek stb. állított szobrok Moszkva utcáin), utóbb azonban az absztrakt deformáció követelménye mindinkább előtérbe lép, a futurizmusnak, mint a rombolásnak elvét, egyesítik az anyag ésszerű organizációját jelentő kubizmussal („kubofuturizmus"); olyan művek keletkeznek, mint pl. Bakunin szobra *Boris Koroljoff-tól*, végül pedig az anorganikus konstrukcionizmus ezen a téren is diadalmaskodik.

III. *Festészet.* Az orosz festészet legrégibb nyomai Kr. u. 1000 körül állapíthatók meg. Ez az ősi művészet, amely a templomok belső dekorálására szorítkozik, minden nemzeti sajátságot nélkülöz s felfogásban és kivitelben egyaránt teljesen bizánci hatások alatt áll. A templomok díszítése ott, ahol megfelelő anyagi eszközök állottak rendelkezésre, mozaikokkal, egyébként freskókkal történt. Szép emlékei a kornak a kievi Zsófia-székesegyház aranyalapú mozaikjai: a kupolában a Megváltó („Pantokrator") a főapsisban az istenanya képe. A stílus késői bizánci. Ugyanitt a bizánci udvari életből vett realisztikus izű freskók is vannak. Tisztán görög hatást mutat még a neredici hegyi templom freskósorozata is (XII. század utolsó évei). A függőkép-festészetnek is maradtak emlékei e legrégibb korból, különösen Istenanya-képek, amelyeket a legmerevebb bizánci felfogás jellemez (aranyalap, a ruha valóságos aranylemezből). A kor miniatűrfestészete, amely a kolostorokban virágzik, szintén görög szellemű (ostromiri evangéliarium Pétervárott, a XI. század derekáról) de hamarosan erőteljes szláv elemek járják át. A fejlődés a mongol betörés következtében megakad s ettől kezdve néhány száz éven keresztül tisztán a bizánci hagyományokból él az egyházi függőkép- és freskófestészet anélkül, hogy a to-

Meilinger Dezső

1910/11 – 1913/14 és 1921/22 – 1926/27 Miskolci telep

Ferkèpzomfoiskèvk

112. l.

A „MISKOLCI HÉT" KÉPZŐMŰVÉSZETI KIÁLLÍTASA

Minden város fejlődése egyenes arányban van azzal a szellemi törekvéssel, amely törekvésnek determinánsa maga a kultúra. Ez a szellem lengi át a mostani miskolci képzőművészeti kiállítást s a kultúrfejlődésnek ez a szelleme az, mely hangsúlyt ad nem ennek a városnak, mely a „Miskolci hettel" megmutatta teljes szellemi fejlődését és fölényét, — hanem azt is bebizonyította, hogy Miskolcon élő művészei oly eredményeket produkálnak, melyek ma már országos jellegűek.

Ezt a kiállítást nem vidéki szemmel kell nézni. Négy-öt ismert nagystílű művész körül van felépítve a fiatalok nemzedékének igazán értékes kollekciója.

Benkhardt Ágost, *Meilinger* Dezső, *Jurány* Nándor értékes képeik tiszta átérzéseket demonstrálnak. *Benkhardt* előkelő, tiszta színlátása, stílusszépsége és egyszerűsége mesterien ragyogtatja a tónusoknak még a mélységeit is. *Meilinger* temperái a művészet szinte vallásos áhitatát determinálják. Hűvös, mégis ragyogó szinek ezek, de mindenütt tele tartalommal és artisztikus elképzelésekkel. *Jurány* képei halk imádatát tükrözik az élet elvont szeretetének. Mély megértés párosul nála a festői meglátással s igazán nem tudom melyiket élvezzem jobban pikturájában: azt-e, ahogy látja, vagy azt-e, ahogy megfesti?!

Kollár Nándorné portréi és virágai erősen impresszionálják a megérző és meglátó szemlélőt. Zöldruhás hölgy című életnagyságú vászna finom színlátásról tanuskodik s a nő arcának artisztikus színdecenssége meglepően friss és igaz. Virágcsendéletei is szinesek, szépek. *Hajdu* Béla elvont irányu pikturája egy befelé élő művész kivetődéseit jellemzik. Nála a kép cselekvő értelme eggyéolvad a színnel, a formával és a vonallal. *Döbröczöni* Kálmán egyénisége a legszebb jövőt jósolja. Máris kész művész és kiváltságos tehetség. *Gimes* Lajosnak különösen virágcsendélete szép és színgazdag, szinte magyaros hatású képe. *Szin* György figurális dolga egyéni meglátású s egyike a tárlat értékesebb darabjainak. *Palcsó* Dezső „Füzes mélyén" című képe a technika és az érzés szerencsés kölcsönhatásában igazán elsőrendű darab, míg a „Sajóvölgy" című kép nagy dimenziója dacára is színben és valőrben jól összetartott munka. *Victóris Mária* jó figurális dolgokat állított ki. *Petheőné* formailag jó „Öreg svàb" című képén. *Farkas Eszter* „Korsós lánya" szinte férfiasan egyszerű előadású kép. *Koroknay Nándor* esti hangulata szép, míg figurális dolgaiban jól kezeli a szürke színt. *Imreh Zsigmond* művészi tájképe értékes munka. *Dala József, Szabó Ferenc, Jelenffy Lajos, Fejes Tivadar, Kiss Lajos, Tomán Kálmán, Wirker F. W., Erdélyszky J., Fehér József* mind-mind szép és jó képeket állítottak ki.

Meilinger Dezső: Ebéd után

A „Miskolci Hét" kiállításáról

Szabó Ida iparművészeti párnái magyarosak és stilizálásban művésziek. *Dr. Ruttkay György* és felesége *R. Nyiry Lili* érdekes és eredeti kerámiákkal szerepelnek.

Bindász Dezső, Lakos Ernő és *Kun József* szobrászok is résztvesznek a kiállításon. *Kun József* erős karakterben megfogott relieffje keltett még feltünést.

A mesterien rendezett tárlat *Meilinger* Dezső izlését és tudását dicséri. Az összes termeket egy nagy átfogó összhang jellemzi és a rendezés is hozzájárult ahhoz, hogy Miskolcnak ma egy nagyvárosi nivójú kiállítása van. *Sassy Attila.*

Képzőművészet

1934

Foto Manninger

Kínai purpurváza és Rosenthal sportfigurák művészi beállítású, nemes izlésű dísztárgyak:
Handelsmann Arnold porcellán- és üvegüzletéből

GYŰJTŐK ÉS HAMISITÓK

Irta: **ZSÓTÉR ÁKOS**

Günther Koch „Kunstwerke und Bücher am Markte" című munkájában, szerencsétlen gondolatnak tartja, hogy műkincsek hamisításáról oly sokat írtak és írnak. Ez biztos, csak azt nem említi, kire nézve szerencsétlenség? A hamisítóra, eladóra vagy vevőre nézve.

Nem múlik el hosszabb idő, hogy a napisajtóban ne olvasna az ember hamisítványokkal kapcsolatos botrányról. Még több van, amiről a nagy nyilvánosság nem értesül. Mert a dolog természetében rejlik, hogy nem hozzák a szereplők nyilvánosságra a dolgot. Legkevésbbé a becsapott vevő. A vevő félrevezetésének egy módja az, hogy a remekműről azt állítja az eladó, hogy azt lopták. Ilyenkor rendszerint örül a vevő annak a szerencsének, hogy neki kínálták fel először.

A közel múltban állítólag vagyont érő öt darab régi képet akartak az országból kivinni Párisba. Azért oda, mert a háborús és azt követő zavaros időkben jutott hozzájuk a mestermű tulajdonosa. A kicsempészéshez persze autó és pénzre lett volna szükség.

Az ezt finánszírozó úr megbízásából néztem meg a képeket, elrőkönyödtem, mikor ezeket a primitív kópiákat megláttam.

Az egyik Quentin Massys (Metsys) 1460—1530, fára festett Magdolnája volt. Aminek a Belgiumban lévő eredetije 45.5 cm magas, 29.5 cm széles, itt 100 cm magas, 90 cm széles fára volt festve. A másoló valószínűleg sose látta az eredetit.

A többi egy Rubens, egy Makkart stb. még gyöngébb kópia volt. Pörge Gergely egy rajzának Lyka szerkesztésében megjelent „Művészet-"ből kivágott, berámázott reprodukcióját adta el egy pestkörnyéki műkereskedő. A bíróságnál azzal védekezett, hogy őt is becsapták, mert már berámázva eredetinek vette és szemhibájának áldozata. Ugyancsak vagy két éve tartóztatott le a főkapitányság egy festőt, aki még ma is divatban levő nagybányai fiatalokat hamisitotta. A trükkje az volt, hogy a magántulajdonban lévő képet kölcsönkérte és azt lemásolta.

Persze nálunk hamisítványok előállítására és forgalombahozására sincs pénz. Azért igen naivak az effajta próbálkozások.

Kigondoltabb, de nem önálló a következő recept. Egy spanyol zárdában megjelenik egy úr. Előadja, hogy egy vallásos hölgy megbízásából, aki nem akarja magát megnevezni, átad egy elefántcsont faragványt. De ha a zárda érdekei úgy kívánják, el lehet adni, de kevesebb-

Meilinger Dezső
festő

Műcs. kiáll. 1913-tól
Pipics 117-C

Meilinger Dezső

MEILINGER DEZSŐ

szül. Egerben, 1892. Tanulmányait Bpesten és Szolnokon végezte. 1914-ben rajztanári oklevelet nyert. A Műcsarnokban 1912-ben állított ki először, azóta rendszeresen szerepel a hazai és külföldi tárlatokon. Hosszabb időt töltött Párisban és Olaszországban, ahol munkáira több díjat és kitüntetést kapott.

MEILINGER DESIDERIO

nato ad Eger, nel 1892. Studiò a Budapest ed a Szolnok. Nel 1914 ottenne il diploma di professore di disegno. Espose per la prima volta nel 1912 al Salone delle esposizioni e da allora partecipa regolarmente alle esposizioni nazionali ed estere. Ha trascorso lunghi periodi di tempo a Parigi ed in Italia, ove ottenne numerosi premi e menzioni d'onore.

Csókássy 113. p

GAZDASÁGI GÉPEK • MALOMBERENDEZÉSEK ■ GŐZKAZÁNOK

RÉSZVÉNYTÁRSASÁG

ÚT 48 • TELEFON: AUTOMATA 905-74 ÉS 905-75

Herschkovits Dezső

zül *Tóth* Gyula pompás plakettjeit és érmeit dicsérjük, felsőeőri *Fülöp* Elemér szép Ady-szobrát már méltányoltuk más alkalommal, most Kacziány Gézáról készített kitünő büsztéjéről kell elismeréssel nyilatkoznunk. *Orbán* Antal Betlehem c. kerámiája meghatóan szép munka.

A *Magyar Képzőművésznők Egyesülete* vett részt aránylag legnagyobb számmal a kiállításon. Természetesen ez a körülmény erősen megnehezítette a rendezés munkáját. Az ismert és már beérkezett művésznők sorában ezúttal is ott találjuk *Somló* Sári, *Mészárosné Kisfaludy* Mária, *Edvi* Illésné *Karádi* Etel, Dr. *Dégen* Árpádné, *Kallósné* H. Adrien, *Istvánffy* Gabriella, *Zilzer* Hajnalka, *S. Farkas* Böske, *Porter* Paula (osztrák kisasszonya nagyon jó kép), *Páris* Erzsi, *Dolányi* Ida, *Barna* Ilona és *R. Reiszmann* Gizella neveit. Örömmel jegyeztünk meg magunknak néhány újabb keletű nevet is, melyeket tehetséges képek alatt láttunk, ilyenek: *Tóbisch* Ilona, *Dicsőffy* Kató és *Pick* Emmy. *Boresiczky* Zoltánné, *Schréder* Eta és *Glock* Klári neveit említjük még.

A csoportonkívüli művészek termében jó képeket láttam *Kopeczky* Aurél, *Szöllősy* János, *Lakos* Alfréd, *Pán* Arthúr, *Burány* Nándor, *Krem* Mátyás, *Sárkány* Loránd, *Némay* Ferenc, *S. Bors* Károly, *Pataky* Katalin, *Gulyás* János, *Chiovini* Ferenc, *Horváth* Kálmán, *Sashegyi* Kálmán és halasi *Horváth* István festőművészektől.

A Kupeczky-Társaság legerősebb embere a kecskeméti *Prohászka* József. Női portréja nagyon nivós teljesítmény. *Emánuel* Béla és *Gyöngyös* Béla is tehetséges művészek. *Asztalos* Gyula, *Basilidesz* Sándor, *Paál* Akos, *Sárközy* Elemér, *Szokoll* Villibáld, *Kézdi-Kovács* Elemér, *R. Baner* Erzsi és *Radnay* Rezső erősségei még a fiatal társaságnak, melynek szobrásznő tagja, *Wesselényiné Tonzor* Eszter állandó fejlődésről tesz bizonyságot. Most kiállított fejei is igen tehetséges munkák.

MEILINGER DEZSŐ: TISZATARJÁNI FALURÉSZLET

A Műcsarnok Tavaszi Tárlatáról

IV.

SZOBRÁSZATI TEREM

Mindenekelőtt két kútszobor vonja magára a figyelmet. Egyik *Bory* Jenő Székesfehérváron felállított Püspökkútja, a másik *Markup* Bélának szegedi Boldogasszony-kútja. Bory Jenő nem csupán a főcsoportot, de a részletek gipszmodelljeit is be-

Képzőművészet
1929. 18. 7.

portréi, *Náray* Aurél csupa lélek ábrázolásai, *Remsey* Jenő stilizáló kompozicióí, *Meilinger* Dezső qualitásos tájképei, *Gábor* Móric szép portréi, *Gaál* Ferenc pazarúl színes virágcsendélete és *Gulyás* Sándor festői látású Zugló-képei. *Nagy* Zsiga, *Endrey* Sándor, *Nagy* Vilmos, *Mányay* József, *Sárdy* Brutus és *Vas* Ferencné szerepelnek még egy-egy jó képpel.

III.

SZÖVETSÉG, MAGYAR KÉPZŐMŰVÉSZNŐK EGYESÜLETE, CSOPORTONKIVÜLIEK ÉS A KUPECZKY-TÁRSASAG

A *Szövetség,* művészcsoport festői között ezúttal *Kampis* János és *Kacziány* Aladár képviselik legerőteljesebben művészetüket. Kampis „Cassandra"

KARLOVSZKY BARTALAN: ÓDRY ÁRPÁD

A Műcsarnok Tavaszi Tárlatáról

A XII. teremben *Lápossy-Hegedüs* Gézának egy szimbolikus kompoziciója tűnik fel. Technikája, nagyszerű festőisége, gondolati tartalma kiváló művésznek minősítik alkotóját. *Szánthó* Mária portréja is jobb helyet érdemelt volna. *Kacziány* Ödönnek egy arasznyi sonkacsendéletében telt igaz örömünk. *Vajda* Zsigmond, *Haranghy* Jenő, *Senyei* József, *Turmayer* Sándor, *Horváth* Béla, *Klammer* Mariska, *Tamássy* és *Igaly* képei váltják még ki a kritikus elismerését.

c. kompoziciója nem rhetorikus, az átélés erejével hat és szerkezete zárt, erős egység. Kacziány kompoziciói is ezúttal erőteljesebbek, tartalmasabbak. Nem modorosság, hanem eleven stilus ad karaktert egyéni művészetének. *Éder* Gyula sátánjának gazdagon formált hátában gyönyörködtünk, *Raksányi* Dezső nagy tudását bámultuk meg és megállapítottuk ismét, hogy *Boruth* Andor jó festő, *Unghváry* Sándor és *Edvi* Illés Ödön pedig méltóképen illeszkednek a társaságba. A szobrászok kö-

Meilinger Dezső

a miskolci művésztelep
ösztöndíjasa és gondnoka
a téli hónapokban (1932/3)
szabadiskolát tartott fenn.
ebben az évben is.

Ferkepzomiskevk 24.1

Meilinger Dezső

műtermi ösztöndíj a miskolci művesztelepen -

Képzőm. Főisk. Évk.

1936/37. 55. l.

Meilinger Dersö

miskolci festö

festette a felsö dobszai

templom fö oltárképét

Sertz Istvánemlékk. III.

223. l.

Maiuri

Meilinger Dezső

Prod

Pester Lloyd

1940. jan. 14

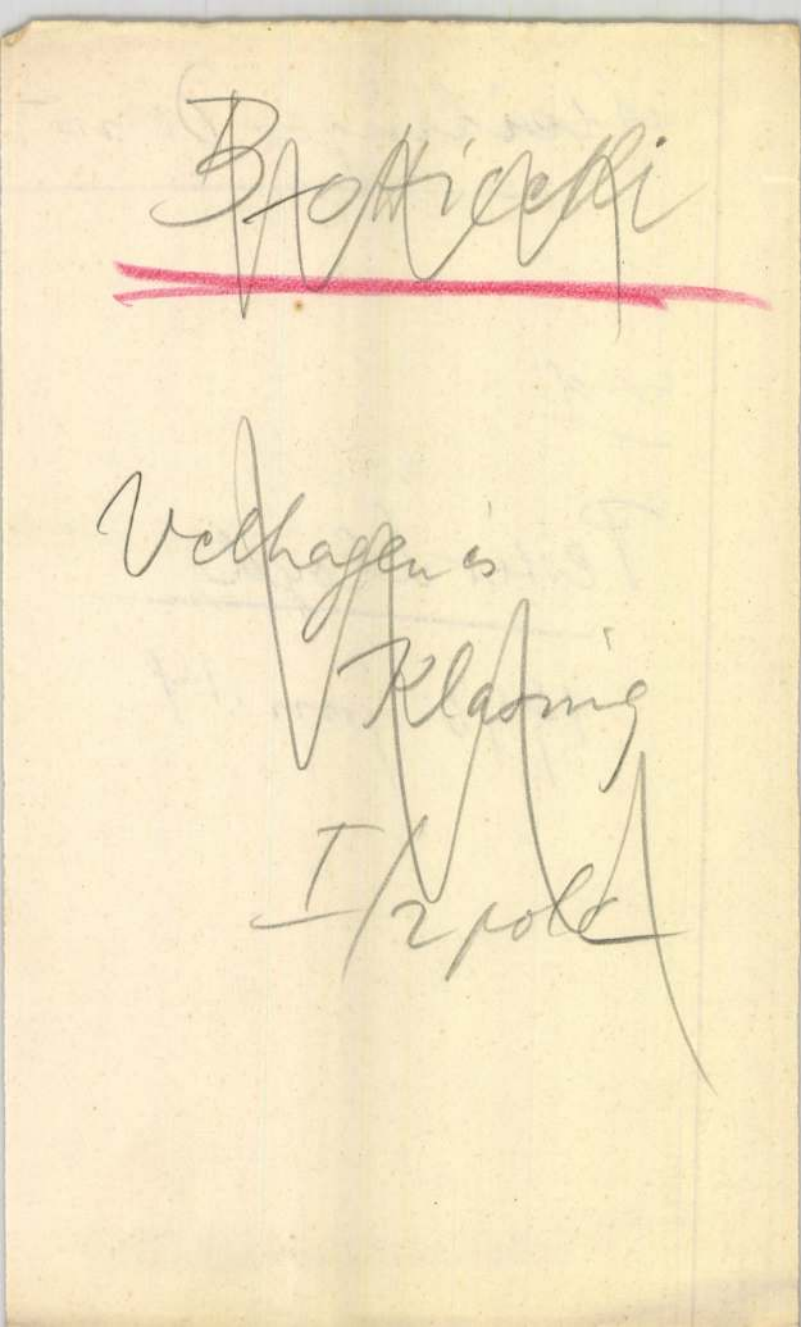

Meilinger Dezsö

mütterem öszöndig
Miskolci müven-
telepen 1932/3

Ferképzomfoiskevk 25 l.

NEMES JÓZSEF
KÉZIMUNKA ÉS HÍMZŐ ÜZLETE
BUDAPEST
XI. HORTHY MIKLÓS ÚT 15.
TELEFON: 69-1-72

Meilinger Dezső

A Műcsarnok Horthy Miklós jubileumi kiállításán megnyitja a Ráth György-díjat Az új kenyér c. művével.

Új Magyarság

1940 jan. 14.

Meilinger Dersö festö

élet. beküldésé

felsz.

Kül. Eger

1892 okt. 3.

Meilinger Dezső

műterem öszlöndíj a
miskolci művésztelepre
1931-33-

Évkképzfőisk
1931-32. 87. l.

Január 1934 31 nap

HÉTFŐ	1	Kath. Újév Prot. Újév Ógörög 1933 dec. 19. Izr. 5694. Tebeth 14.
KEDD	2	Kath. Jéz. neve Prot. Ábel
SZERDA	3	Kath. Genov. Prot. Benjam.
CSÜTÖRT.	4	Kath. Titusz Prot. Leona
PÉNTEK	5	Kath. Teleszf. Prot. Simon
SZOMBAT	6	Kath. Vízker. Prot. Vízker. Izr. 19 S. Semoth

1. hét.

Meilinger Dezső

1913. ápr. – máj. kiáll. N. Halon
Esti hangulat, vézkarc. 25.–
Bárány-utca Egerben, vézk. 25.–

1919. febr. MAPE kiáll. u. o.
Tanulmány, szenrajz 250.–
Monaster zyska, ceruzarajz 200.–
Veréb János honvéd, ceruzarajz 200.–
Lópatkolás, szines ceruza 200.–
Cocotte, szines ceruzarajz 150.–

Lucatellus, Petrus, rajzoló III. 39

Meilinger Dezső

festő

a Miskolczi Művészek Társa-

ságának

alapító rendes tagja

annak 1928. első kiállításra

több műve -

Schmidt Rudolf Robert

X. 203.

Meilinger Dersö

Műcsarnok

1914. tav. kiáll. 324, 329, 576, 601

1918. tav. kiáll. 247

1919. hadviselt műv. kiáll.

Miskolc

52, 95, 618, 619, 620–623

harcterén volt –

1920–21. téli kiáll. 313

1921. őszi kiáll. 330.

1922. jub. kiáll. 410.

1924. őszi kiáll. 268, 270, 285

1925–26. akt kiáll. 393

1926. téli kiáll. 376, 396, 398.

1927/28. téli kiáll. 250

1928. tav. kiáll. 272

Miskolc, Műveszetelep

1929. tav. kiáll. 72, 74

Szabó Károly VI. 68

Meilinger Dersö.

festö

l.

U. 4244.

Arad

Békéscsaba, 1926 szeptember 17.

nőm szivélyes soraidat. Nagy megkönnyeb-
melyből örömmel láttam, hogy még sem
sorssal vivott küzdelmemben.- Ha
felejtem el irántam tanusitott jó-
nam lesz hálámat irányodban lerénni.
ően informált időközben. Magam is
van
osszu út előttem, mig igazságom kide-
végig küzdöm ezt a harczot.-
a gyerekeket szivélyesen üdvözlöm.-
l ölel

Meilinger Dersö

Mücsarnok „Festo" Bpst

1913. tav. kiáll. 401, 603

1913-14. tél. kiáll. 691, 705

23
Kath. Dám. Péter
Prot. Alfréd

CSÜTÖRT.
24
Kath. Mátyás ap.
Prot. Mátyás

PÉNTEK
25
Kath. Géza vt.
Prot. Géza

SZOMBAT
26
Kath. Kort. Margit
Prot. Sándor

Izr. 24 S. Vajakhel

Meilinger Dezső

a miskolczi művésztelep
öntöndijasa és grundnoka
1931-32-telén szabad-
iskolát tartott fenn Mis-
kolcon.

Évkképzőisk. 1931-32.

86. l.

Temesvár.

A jobbra lévő váron innen az
lovasok és gyalogosok küzdenek

Entscheidende Schlacht bei
welche die gänzliche
und Auflössung der vereinte

alól jobbra: Wien bei Johann

Kny., aranykeretben, mely

151-92

Meilinger Dezső

1920. ~~nov.~~ kiáll. Nemzeti Szalonban
Csendélet, olaj. 12.000.—

Madonna Mantegnától

VI. 212

Meilinger Dezső

festő

GYŰJTEMÉNYES KIÁLLITÁS

Egerből jelentik: *Meilinger* Dezső az egri születésű, kiáló festőművész, a miskolci művésztelep vezetője, március 1-től 15-ig gyűjteményes kiállitást rendez Egerben a Kaszinó nagytermében. A művész ezelőtt 25 évvel Egerből indult el művészi pályáján és sorozatos sikerek után negyedszázados jubileumát szülővárosában ünnepli a szombaton megnyiló reprezentatiiv kiállitás keretében.

Magyarság

1936. febr. 26.

Meningen Dorst

Jeets

Magyarig

1936. febr. 26.

Meilinger Dezső

1929. ján. Coll. Kiállítás
Miskolcon.

Képzőművészek 1929.
16. 7.

Huszár,

Egész alakban,
felszerelésben és karabé
te: forgós csákó, vállra
álló kabát piros zsinórz
rág és magas szárú csizm

K.K. Österi
Hu

jelzése pedig legalól ba
ESSLINGEN E

Szines könyomat, méretei

Sz.
18
Át.

Meilinger Dezső

életrajz

irod.

Gókássy 113. l.

10138

, arczélben látható s keretbe helye-
áját gyöngyök diszitik és kerek gallérja
ángyalfejek és szárnyas koponya éke-
sorban:

von Österreich
on Florenz.

17.3 cm.

128-900.
00-81.

Meilinger Dezső

Meilinger-kiállítás Miskolcon. Január 10-én szokatlanul élénk érdeklődés mellett és a Lévay József Közművelődési Egyesület rendezésében, ünnepélyes keretek között nyílt meg *Meilinger* Dezső festőművész ezidei gyüjteményes kiállítása a miskolci városháza dísztermében. A kiállítást dr. *Tarnay* Gyula felsőházi tag, az Egyesület képzőművészeti szakosztály-elnökének bevezető szavai után *Mikszáth* Kálmán főispán nyitotta meg magasszínvonalú, a művészet lélekesiszoló szerepét méltató beszédével, amelyet a termet zsúfolásig megtöltő, Miskolc társadalmának színe-javát képviselő közönség tetszésnyilvánítással fogadott. A kiállítás főérdekessége ezúttal az a hatalmas arányú kompozíció, amely Krisztusnak a keresztről való levételét ábrázolja s amely arról tesz tanubizonyságot, hogy Meilinger elérkezettnek látja az időt arra, hogy a továbbfejlődésnek a legmagasabb csúcsok felé vivő útjára lépjen. Első kísérlete talán még erejét egyelőre túlszárnyaló, merész lépés volt, de éppen ez a merészsége váltott ki rokonszenves megnyilatkozásokat

Képzőművészet

1928. 6. 7.

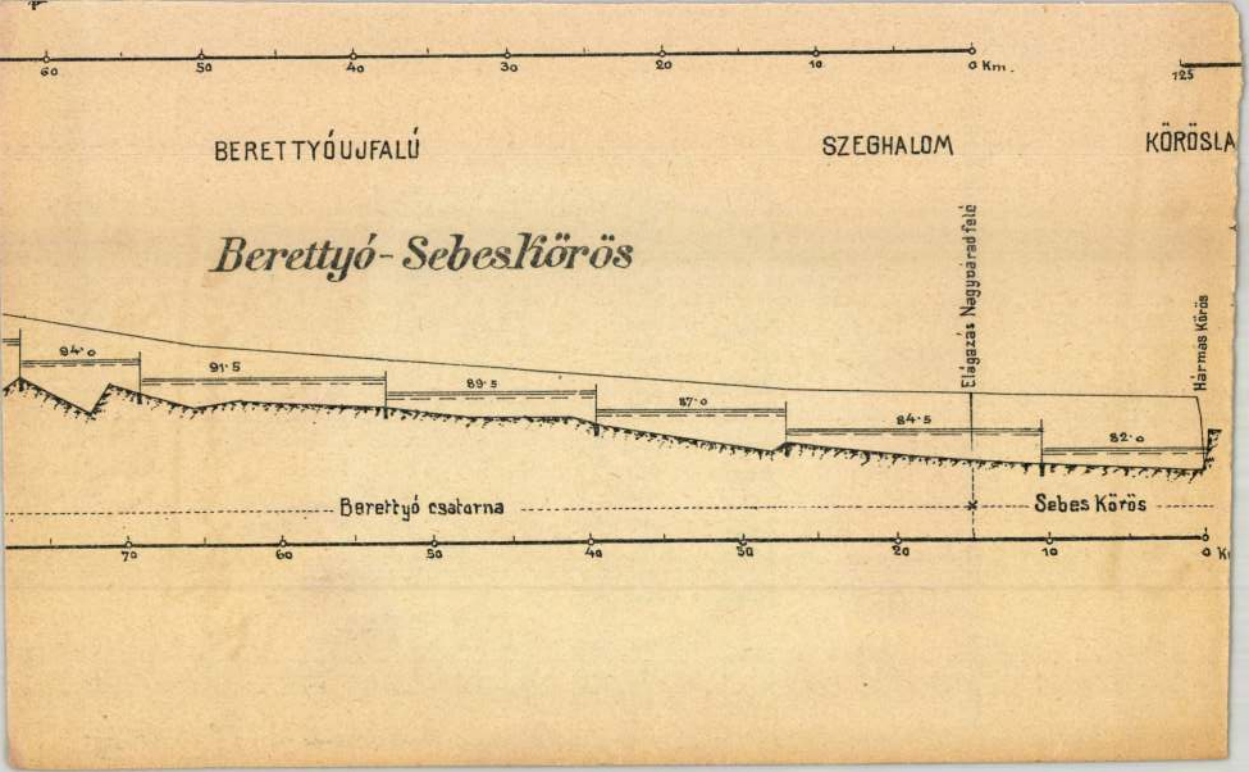
60
50
40
30
20
10
0 Km.
125
BERETTYÓUJFALÚ
SZEGHALOM
KÖRÖSLA
Berettyó-Sebeskörös
94·0
91·5
89·5
87·0
84·5
82·0
Elágazás Nagyvárad felé
Hármas Körös
Berettyó csatorna
Sebes Körös
70
60
50
40
30
20
10
0 K

Meilinger Dersö

Hüb. 1892

Szépm. Muz. graf. o.

45. kiáll. (1922.)

164. n -

U. M. E.

(UJ MŰVÉSZEK EGYESÜLETE)

KIÁLLITÁSÁNAK

KATALOGUSA.

Meibinger Dezső

Arverési Csarnok aukciós Cat.

32. sz. 1926. ápr.
38 sz. 1927 máj.
39 sz. 1927 okt.

Cserépppipa X. 153.

Meilinger Dezső

Ferkèpzomfoiskèvk

1937/39.

118.

A Főiskola miskolci művésztelepén rendszeresített műtermi ösztöndíjakat Burány Nándor és Döbröczöni Kálmán festőművészek élvezték, akik ösztöndíjaikat pályázat révén az 1937. évi november hó 1.-től 1939. évi október hó 31.éig terjedő kétéves időszakra szólóan kapták a 13.442/1937. III. v. k. m. sz. rendelettel jóváhagyott rektori tanácsi határozat alapján. Ugyanezen leirattal a korábban ösztöndíjas volt Meilinger Dezső festőművész, középisk. tanár, mint a művésztelep — elsőízben a 169.006/1921. III. v. k. m. sz. rendelettel kötelezett — gondnoka e minőségében folytatólag meghagyatott.

23. A KÉK DIVÁNY II.

Meisinger Dezső

festő

l.

Szépművészet

1941. 108. l.

Meilinger Dezső

176b Hazatérő vásárosok, rézkarc 20.—
176c Vihar után, rézkarc 20.—

Nemzeti Szalon

Tavaszi Szalon

1927

194 A hülye olajf. 200.—
Papp Emília

Meilinger Dezső

Nagypéntek c. tryptichonja repr.

Müvészet. 1941. 38. 27.
25. l.

Belgrád.

Ezen megkeletelt lapon BEL
császári csapatok hadi mozdulat
PLAN von BELGRAD-dal. Felirata:

CARTE
der umliegenden Geg
BELGRAD

magyarázó szövegének kezdete: A
(Camp des Autrichiens près
meswarer Thor (La Porte di
fölül jobbra: No V.
jelzése: Wien bei T.E. v. Tratt
Nobl. de TRATTNERN, Impr. e

Szines rm., mér. a r

Meilinger Dezső

„FIGYELŐ"
UJSÁGSZELVÉNY VÁLLALAT
Budapest, XIV., Nürnberg-u. 42.
Telefon: 299—632.

Lap: Reggeli Hirlap (Miskolc)
DEC. 2
Megjelent: .....

Meilinger Dezső festőművész kiállítása a Koronán

A kiváló művész anyagában rendkívüli változatos és szép idei kiállítása a legáltalánosabb érdeklődést keltette fel és nagy látogatottságnak örvend. Sajóecsegen készült színpompás nyári és őszi témájú képei nagy tetszést aratnak. A közönség vásárolja. Neve márkát jelez, művei abszolút művészi értéket reprezentálnak, értékállók. Kiállítása a Korona szálló kiállítási termében naponta déelőtt 10 órától este 7 óráig van nyitva egészen karácsonyig.

546. CSILLAG JÓZSEF: Március.

563. TÓTH BARTÓK JENŐ: Önarckép. Mgt.
564. KOMÁRNOKY GYULA: Zuzmarás fák.
565. BARNA ILONA: Svábhegyi hó.

XXI. TEREM

566. MARKUP VALÉRIA: Kaktuszok.
567. ZENTAY ZRINSZKY JÁNOS: Télutó.
568. DOROGI IMRE: Madonna. Tempera.
569. BOHN FERENC: Kilátás a Városmajorra.
570. VÉN EMIL: Vontató hajó.
571. DOLÁNYI BENCZUR IDA: Salvia.
572. SZÜCS PÁLMA: Vasárnap.
573. ZÁHONYI GÉZA: Esős idő.
574. DOROGI IMRE: Kútnál. Tempera.
575. FÜSTÖS ZOLTÁN: Csendélet.
576. SZEMEREI MATKOVICS BÉLA: Juliska néném.
577. SZABÓ DEZSŐ: Mezei virágok.

Meilinger Dezső

koll. kiáll. 1947 febr.
Miskolc

vöd

Miskolci Hírlap.
1947. febr. 15.
(Meilinger Dezső
kiállítása a Koro-
nán.)

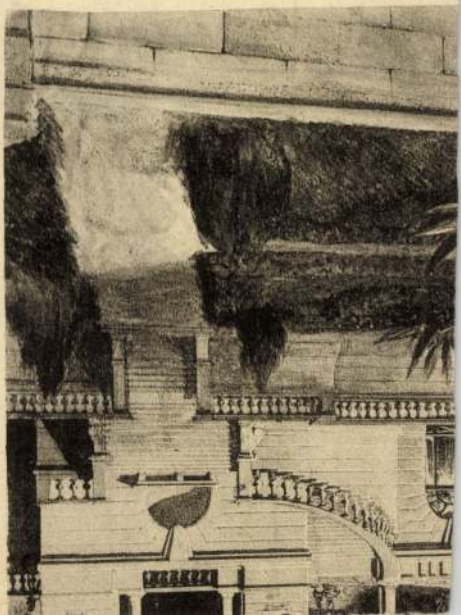

Meilinger Dezső

festő

Élettr. lárd

=

Csikó Miskolc

34. l.

MOB kat. 3725

Meilinger Dezső

festő

vód

Miskolci Hirlap

1947. febr. 9.

(Megnyílt Meilinger Dezső kiállítása.)

70 nüve volt kiállítva

Réthy Lászlóné dr. VIII. 194.

Meilinger Dezső

Jestő

vod

Miskolci Hirlap

1947. febr. 11.

(Meilinger Dezső

tárlata.)

4620

~~4615.~~ Munkácsy Mihály,
Sz. Munkácson 1844 február

A siralomház (Tanulmá

Fa, méretei 87.5:115.
1913 márczius 15-iki (658-913)
az 1913 május 19-iki (1065-913
1913 május 24-iki felterjesztés
(1312-913) határozat alapján J
K-án (1312-913).-- Kifizettete
~~7000 K.~~ -- Elszámoltatott 1913

L és

Sz.n.13
1312-9
Át.lelt

Meilinger D.

festő

az 1914-18. évi

világháborúban ké-

szült háreteri fest-

menyei és rajzai a

Borsod Miskolci

Múzeumban.

Erd Bükk

62. l

15 Augusztus

Meilinger Dezső

festő

1919. tavaszán koll. kiáll. Miskolcon.

1919. nov. koll. kiáll. u.o. Tájképek, virágcsendéletek, archépek, Nyár és Jövendőmondás c. kompoziciók, 15 akt-kép

Halm Leszik

267. l.

Meilinger-Nyitrayszabadiskola kiállítása 1920 márc. Miskolcon u.o.

1920 máj. Reszt vett a Bperti-Artes miskolci kiállításán.

Er Boccati !

31

28

Meilinger Dezső

a miskolci 10. honvédgyalogezred hadifestő tisztjének koll. kiállítása az ezred harcsári életét megörökítő rajzaiból és festményeiből Miskolcon 1917 decemberében rendezett Hadi kiállítás keretében

Halm Leszik

267. P.

S

F

Meilinger Dezső festő

Miskolc, Csabai-kapu. Műcsarnok

1934. nemz. képzm. kiáll. 251.

Eszkőzök, bronzkori VIII. 60

Meilinger Dezső

Miskolc
Mücsarnok

1933. szept. Fiatal művészek kiáll. 8.14,

Meilinger Dezső
fest.

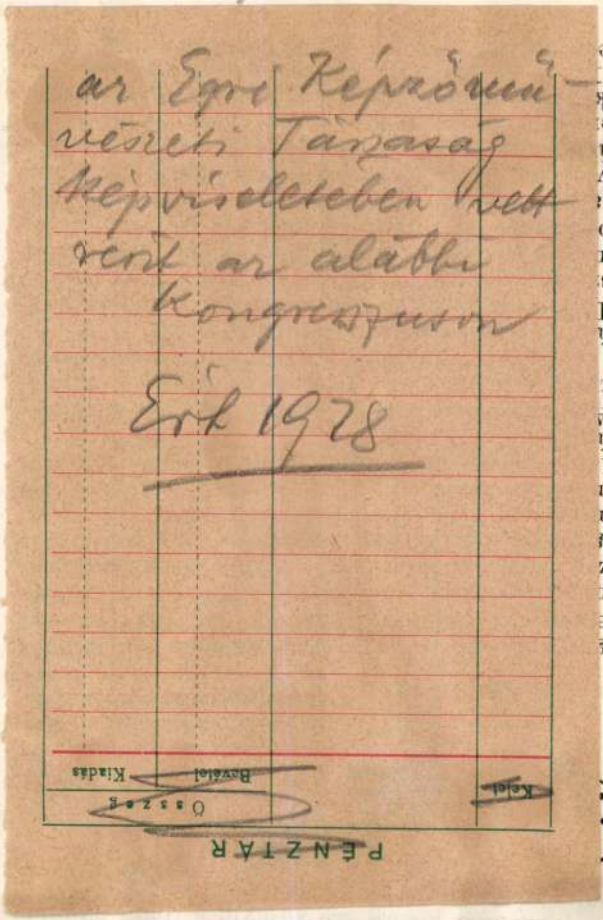

hiánya miatt a hívások 0,2—0,3%-a fennakad, mé
az 5—6 kapcsolási fok összvesztesége még mindi
csak 1,5% körül lesz. (A valóságban ennél kev
sebb, mert a veszteségek nem egyszerűen ada
dók össze.) Ez az 1,5% az elkerülhetetlen 12%-
csak kis mértékben növeli.

Ugyanebből kiindulva a gépek minőségét
csak annyira emeljük, hogy az üzemben a tév
kapcsolások száma 0,1—0,2%-nál többre ne rúgjo
ennyi azonban a 12%-os foglaltság mellett me
engedhető.

Hogy számokkal is megvilágítsuk fentieket: eg
10.000-es központban a gépek száma 6600 kör
van; egy ilyen központban a fennakadó hívás
száma 1,5%. Ahhoz, hogy ezt a számot 0,5%-ra sz
rítsük le, a gépek számát 10%-kal kellene növel
Tehát 660 gép hozzáadásával tudjuk csak a ne
sikerült kapcsolások számát 13.5%-ról 12.5%-ra
csökkenteni! Nyilván nem érdemes.

Budapesten az ú. n. 7-A1 és 7-A2 Rotary ren
szerű telefonközpontok vannak üzemben. (Mell
kesen megjegyezve: a 7-es szám abból ered, ho
a rendszert eredeti formájában az Internation
Telephone & Telegraph Co. világkoncernhez ta
tozó antwerpeni Bell Telephone Mfg. gyár d
gozta ki. Ennek a gyárnak a termékei a 7-es j
lemző számot viselik; az A betű az elsőt jele
a kidolgozott rendszerek sorából; ma már az
betűnél tartunk, de a közbenső típusoknak is va
nak különböző célra készült változatai. A 7-
modernebb, mint a 7-A1.) Egy ilyen központ vá
latos kapcsolását a *4. ábra* mutatja.

Ez a kapcsolási diagramm csak két központ
mutat, az összekapcsoltak közül. Több központ

Meilinger Dezső

egri születésű festő

l.

Breznay Egri Kaszinó

121, 122, 142. l.

Meisinger Hans

Sept. 1944 Estonia

1.

Personal Effects

Pol. 122, 172. C.

Meilinger Dezső

Képzőművész. Egyes. tagja

Miskolc

Miskolcon

1932. febr - márc. kiáll.

1932. őszi szál. IV. 50

247

Meiliger Dezső

Esti harangszó,
temera.

Művészeti hetek
Kolozsvár 1942. 96. C.

T.

EUROPA

film-, könyv-, lapterjesztő és könyvkiadó rt.

Budapest, V.,

Rothermere-utca 12. III. 2.

V. Vigadó-u. 36 IV. em.

Meilinger Dezső

szabadtéri alakfestés

~~Műcs, kiáll, tól~~

Pipics 51. l.

Meilinger Dezső

Önarck, életr.

Laid

=

Pípicstár

192. 193. l.

Meilinger Dezső

festő

(a leghűlomba miskolciak körött)

Tiszadorogmai falu-
részlet, olajf

Az avasi templom
télen, olajf

Téli álom a Hejő-
parton, olajf

Az avasi templom
olajf

a Borsod-Miskolci Mu-
zeumban

Láttam 1947 X. 29.

Oberschall Magda

A holland és flamand festészet
nemzeti sajátságai
Doktori értekezés
Bp. é. n.

Ja.

Meilinger Rersö +

festö

l.

A Mü

1927. 1. n. 44. l.

+ Dersö?

Meilinger Dekső

~~A mü~~

A Mücsarnok I94I. évi jubiláris kiállitásán Esterházy Pál herceg 1000 pengős díjat nyerte Nagypéntek c. Képérek

ír-d

Magyarország. Esti lap. I94I. márc. 2I. /Döntött Esterházy Pál herceg a Mücsarnok jubileumi kiállitásánk dijai felett./

A Múcsarnok 1941. évi jubiláris
kiállitásán Esterházy Pál hercég

Magyarország. Esti lap. 1941.
márc. 21. / Döntött Esterházy
Pál hercég a Múcsarnok jubileumi
kiállitásának díjai felett./

Meilinger Dezső

Az új kenyér c.
keje repr.

KMTárs Horthy jub-
kiáll. 1939-40.

Pesthelyek 27

A CÍMLAP CSABAI K. IV. É. HALLGATÓ TERVE. — A FÉNYKÉPFELVÉTELEKET A MAGYAR FILMIRODA, A KLISÉKET IFJ. WEINWURM A. ÉS TÁRSA KÉSZÍTETTE.

KIRÁLYI MAGYAR EGYETEMI NYOMDA BUDAPEST. (FEL.: THIERING RICHÁRD.)

Meilinger Dezső

Mendlik Oszkár: Vihar után

KMTárs. 80éves pib.
Kiáll. 1941 febr-apr

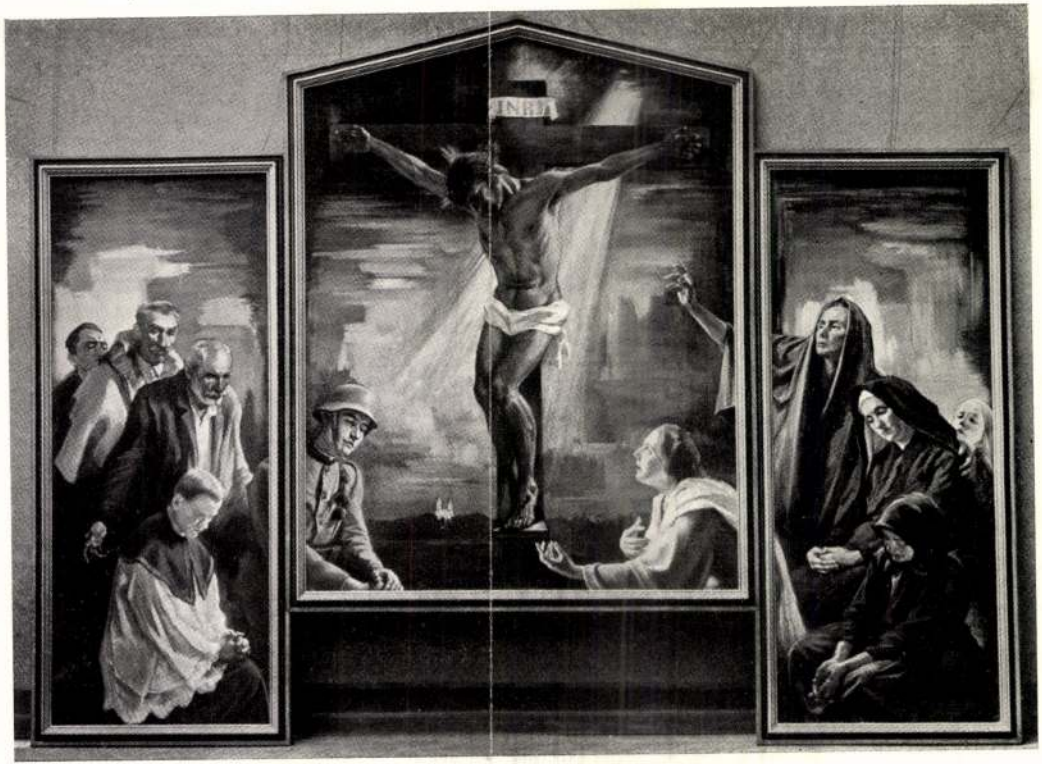

Meilinger Dezső: Nagypéntek

Meilinger Dezső

festő

Koll. kiáll. Miskolcon
1943. márc. – ápr. –
a Korona szállóban –

Reggeli Hírlap
(Miskolc)
1943. márc. 21.
(Öt miskolci művész
csoportos kiállítása.)

La S. V. è invitata a partecipare

all'ASSEMBLEA GENERALE

della

SOCIETÀ ITALO-UNGHERESE

MATTIA CORVINO

che avrà luogo il 24 giugno p. v. alle ore 18
nella sala d'onore del Museo di Arte Decorativa
(IX., Üllői-út 33—35)

Il presidente
Tiberio Gerevich

Meilinger Dezső

festő

Miskolc művésztelep

MKSz 1947

Meilinger Terzö

festö

Aul. 1892. okt. 3. Eger

lásd életrajzát

Halm Lexik

258, 261, 262. l.

MOB kat. 3708.

Meilinger Dezső

harcteri festmé-
nyei a Borsod-
miskolci Muzeum-
ban.

Halm Lerzik

~~376~~. l.

311. l.

Bizánci festő, XVI. század: Krisztus világtekével és angyalokkal. Fa, olaj, 43 x 30 cm.

temp

Mazzlaghy II. 36. szám.

Meilinger Dezső
festő

1923. márc. koll. kiáll. a miskolci városháza nagytermében

1923. nov. - dec. műterem kiállítás Miskolcon

1924. nov. koll. kiáll. a városháza nagytermében, főleg Arokton festett képei.

1925. ápr. koll. kiáll. a miskolci Gazda-körben.

1926. febr. koll. kiáll. a városháza nagytermében.

1927. febr. - márc. koll. kiáll. olaszországi temulmányaiból és rézkarcaiból.

1928. jan. koll. kiáll. a Lévay Egyesület rendezésében. Kiállítva Krisztus levétele a keresztről c. nagyobb kompozíciója.

Halm Leszik 268-270 l.

OH 1925. márc. koll. kiáll. Diósgyőrött.

kenete tökéletesen visszaadja mondanivalójának tragikumát. Kümmerle Pál Varróleánya értékes zsáner festő munkája. Rainer-Istvánffy Gabriella Kisbéri bikaborjui tökéletesek.

A tizenkilencedik teremben két festmény emelkedik messzi a terem anyaga fölé. Az egyik Pálnagy Zsigmond Pásztortűz c. alkotása, mely esti hangulatában magában hordja a magyar puszták lyrai hangulatát, a másik Rezes Molnár Lajos Hazatérők c. vászna érett színeivel, érett előadási módjával ugyancsak a magyar népélet megkapó mozzanatát varázsolja elénk tökéletes festőiséggel.

A kiállítás festészeti részét Komáromi Kacz Endre és Mihalovits Miklós, a szobrászati részét vitéz Székely Károly és Márai Vilmos rendezte.

Szász Károly István.

Akt

Tűzre dobja szomjas vágyam
Hogy meztelen méase lássam

Nagypéntek. Meilinger Dezső temperafestménye.
Az Esterházy Pál herceg 1941. évi jubileumi emlékdíjának nyertese.
Műcsarnok, Jubileumi Kiállítás.

zül *Tóth* Gyula pompás plakettjeit és érmeit dicsérjük, felsőeőri *Fülöp* Elemér szép Ady-szobrát már méltányoltuk más alkalommal, most Kacziány Gézáról készített kitünő büsztéjéről kell elismeréssel nyilatkoznunk. *Orbán* Antal Betlehem c. kerámiája meghatóan szép munka.

A *Magyar Képzőművésznők Egyesülete* vett részt aránylag legnagyobb számmal a kiállításon. Természetesen ez a körülmény erősen megnehezítette a rendezés munkáját. Az ismert és már beérkezett művésznők sorában ezúttal is ott találjuk *Somló* Sári, *Mészárosné Kisfaludy* Mária, *Edvi* Illésné *Karádi* Etel, Dr. *Dégen* Árpádné, *Kallósné* H. Adrien, *Istvánffy* Gabriella, *Zilzer* Hajnalka, *S. Farkas* Böske, *Porter* Paula (osztrák kisasszonya nagyon jó kép), *Páris* Erzsi, *Dolányi* Ida, *Barna* Ilona és *R. Reiszmann* Gizella neveit. Örömmel jegyeztünk meg magunknak néhány újabb keletű nevet is, melyeket tehetséges képek alatt láttunk, ilyenek: *Tóbisch* Ilona, *Dicsőffy* Kató és *Pick* Emmy. *Borcsiczky* Zoltánné, *Schréder* Eta és *Glock* Klári neveit említjük még.

A csoportonkívüli művészek termében jó képeket láttam *Kopeczky* Aurél, *Szöllősy* János, *Lakos* Alfréd, *Pán* Arthúr, *Burány* Nándor, *Krem* Mátyás, *Sárkány* Loránd, *Némay* Ferenc, *S. Bors* Károly, *Pataky* Katalin, *Gulyás* János, *Chiovini* Ferenc, *Horváth* Kálmán, *Sashegyi* Kálmán és halasi *Horváth* István festőművészektől.

A Kupeczky-Társaság legerősebb embere a kecskeméti *Prohászka* József. Női portréja nagyon nivós teljesítmény. *Emánuel* Béla és *Gyöngyös* Béla is tehetséges művészek. *Asztalos* Gyula, *Basilidesz* Sándor, *Paál* Akos, *Sárközy* Elemér, *Szokoll* Villi-

MEILINGER DEZSŐ: TISZATARJÁNI FALURÉSZLET

A Műcsarnok Tavaszi Tárlatáról

báld, *Kézdi-Kovács* Elemér, *R. Baner* Erzsi és *Radnay* Rezső erősségei még a fiatal társaságnak, melynek szobrásznő tagja, *Wesselényiné Tonzor* Eszter állandó fejlődésről tesz bizonyságot. Most kiállított fejei is igen tehetséges munkák.

IV.

SZOBRÁSZATI TEREM

Mindenekelőtt két kútszobor vonja magára a figyelmet. Egyik *Bory* Jenő Székesfehérváron felállított Püspökkútja, a másik *Markup* Bélának szegedi Boldogasszony-kútja. Bory Jenő nem csupán a főcsoportot, de a részletek gipszmodelljeit is be-

Képzőművészek
1929. 18. 7.

portréi, *Náray* Aurél csupa lélek ábrázolásai, *Remsey* Jenő stilizáló kompoziciói, *Meilinger* Dezső qualitásos tájképei, *Gábor* Móric szép portréi, *Gaál* Ferenc pazarúl színes virágcsendélete és *Gulyás* Sándor festői látású Zugló-képei. *Nagy* Zsiga, *Endrey* Sándor, *Nagy* Vilmos, *Mányay* József, *Sárdy* Brutus és *Vas* Ferencné szerepelnek még egy-egy jó képpel.

III.

SZÖVETSÉG, MAGYAR KÉPZŐMŰVÉSZNŐK EGYESÜLETE, CSOPORTONKIVÜLIEK ÉS A KUPECZKY-TÁRSASAG

A *Szövetség,* művészcsoport festői között ezúttal *Kampis* János és *Kacziány* Aladár képviselik legerőteljesebben művészetüket. Kampis „Cassandra"

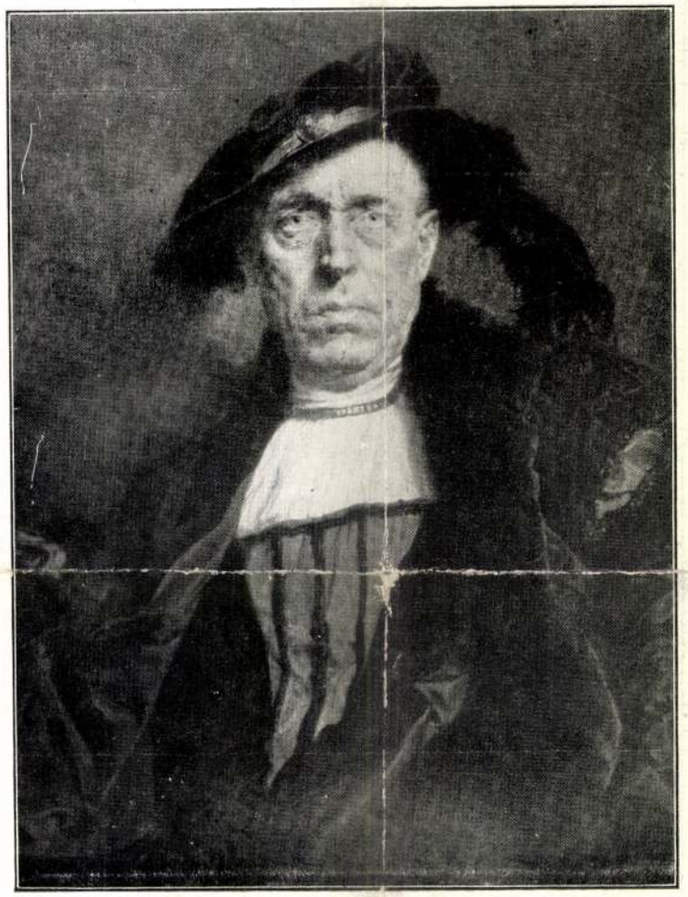

KARLOVSZKY BARTALAN: ÓDRY ÁRPÁD

A Műcsarnok Tavaszi Tárlatáról

A XII. teremben *Lápossy-Hegedüs* Gézának egy szimbolikus kompoziciója tűnik fel. Technikája, nagyszerű festőisége, gondolati tartalma kiváló művésznek minősitik alkotóját. *Szánthó* Mária portréja is jobb helyet érdemelt volna. *Kacziány* Ödönnek egy arasznyi sonkacsendéletében telt igaz örömünk. *Vajda* Zsigmond, *Haranghy* Jenő, *Senyei* József, *Turmayer* Sándor, *Horváth* Béla, *Klammer* Mariska, *Tamássy* és *Igaly* képei váltják még ki a kritikus elismerését.

c. kompoziciója nem rhetorikus, az átélés erejével hat és szerkezete zárt, erős egység. Kacziány kompoziciói is ezúttal erőteljesebbek, tartalmasabbak. Nem modorosság, hanem eleven stilus ad karaktert egyéni művészetének. *Éder* Gyula sátánjának gazdagon formált hátában gyönyörködtünk, *Raksányi* Dezső nagy tudását bámultuk meg és megállapitottuk ismét, hogy *Boruth* Andor jó festő, *Unghváry* Sándor és *Edvi* Illés Ödön pedig méltóképen illeszkednek a társaságba. A szobrászok kö-

VIDÉKI CENTRUMOK

SZEGEDEN MEGALAKUL A DÉLVIDÉKI KÉPZŐ-MŰVÉSZEK EGYESÜLETE

A szegedi paprika, a szegedi papucs és a szegedi halászlé mellett Szegednek volt még egy specifikuma, amellyel szintén egyedül állott és ez a szegedi képzőművészek sajátos elszigeteltsége, egymástól való távolállása volt. Míg sokkal kisebb városokban, a művészek régen megtalálták erkölcsi és anyagi érvényesülésük előmozdítóját, a szervezetet, addig Szegeden semmiféle művészszervezet nem tudott létrejönni. Pedig Szeged kivételes helyzetben van e tekintetben a nála kisebb jelentőségű, de fejlettebb művészi életet élő városokkal szemben, mint például a közelfekvő Kecskemét vagy, hogy Szolnokot ne is említsük, az a jó tucatnyi kisebb városka, melyek mind dicsekedhetnek legalább egy művésztelepel. Furcsa helyzet volt ez, mert hiszen Szegeden él az országos nevű *Nyilasy* Sándor és *Papp* Gábor és rajtuk kívül egy csomó jó művész: *Láposi-Hegedüs, Dinnyés* Ferenc, *Parubek* Lajos, *Joachim* József, galambfalvi *Feleky* György, *Hódy* Imre, *Balogh* Margit, *Doroghy* Imre, a kiváló rézkarcolómester *Tardos-Tauszig* Ármin, a neves iparművész *Heks* Nándor és mások, az építészek közül is számos művészember, akikből bizony már régen kitellett volna egy tekintélyes művészi csoportosulás.

Most azonban a multért is kárpótlást akar nyujtani — úgy látszik — Szeged művészgenerációja és egy olyan művészeti alakulást hívnak életre, melynek megalakulása nemcsak a szegedi, de az egész délvidéki magyar művészeti életet igen előnyösen fogja befolyásolni és messze túl fog nőni a helyi jelentőségen. A szegedi művészek felvetették az egész délvidék művészeti élete megszervezésének gondolatát oly formában, hogy nemcsak Szeged, de Hódmezővásárhely, Makó, Békéscsaba, Szentes, sőt felfelé még Kecskemétet is bevonná szervezési körébe és így a magyar vidék művészeinek egy tekintélyes hányadát foglalná egy nagyobb egységbe.

A gondolat már túl van a tervezésen és még e hónapban összeülnek Szegeden az érdekelt városok művészdelegáltjai, hogy megalakítsák a *Délvidéki Magyar Képzőművészek Egyesületének* szervező bizottságát. Úgy tervezik, hogy a tavaszra már kirukkolnak szervezésük eredményével is és hogy az minél impozánsabb legyen, számon tartják mindazokat a Budapesten élő, de a délvidékről odaszakadt művészeket is, akik között olyan nevek vannak, mint *Rudnay* Gyula, *Pásztor* János, *Koszta* József, *Tornyai* János, *Barkász* Lajos, *Vigh* Ferenc, a Párizsban élő *Csáky* stb. Az előkészítő bizottság azt már is elhatározta, hogy a közelmultban elhalt kiváló szegedi festőművész, *Károlyi* Lajos, hagyatéki kiállítását megrendezi és ugyanakkor az 1920-ban tragikus körülmények között elhalt *Heller* Ödön, országos nevű festőművész munkáiból is összegyűjt egy kis kollekciót.

ÉBER SÁNDOR: ÖNARCKÉP

Bizonyos, hogy van tér, működési terénum, hol ez a nagy feladatok megoldására hivatott új művészi egyesület igen jelentős és az egész ország művészeti életére kiható feladatokat oldhat meg.

Vignali Rafael mester műöntőjéből ismét egy hatalmas alkotás került ki. Zala György nagynevű monumentuma, a szegedi Horthy-Emlék egyik legszebb darabja a magyar műöntőművészetnek.

Székesfehérvár a legújabb időben elevenebb kulturális életet él. Különösen esztétikai szempontból haladt nagyot. Az utcák nagyarányú szabályozása, aszfaltozása után, a fásítás és egyes köztereknek parkirozása van folyamatban. Egyikre a régi, Szent István alapította híres bazilika oszloptöredékeit állították fel. Nemsokára hozzálátnak a régi bástyafal előtt elterülő Prohászka-park rendezéséhez. Itt díszes kandeláberek gyönyörködtetik a nézőt. A Városház-térre nagyszabású, szobrokkal ellátott szökőkút felállíttására nagy összegeket szavazott meg a közgyűlés. Nemsokára dülőre jut a hősök emléke is. A megyei múzeum szép hajlékot kapott és új életre kel a szépítő egyesület is.

A képkiállítások egymást érik. A legutóbb is két komolyabb jelentőségű tárlat volt. Nem rég zárult a Kéve kiállítása is, melyen főleg *Benkhard* Ágost, *Szablya-Frischauf* Ferenc, *Lohwag* Erneszta és *Say* Géza festményei és *Conrád* rézkarcai szerepeltek. A székesfehérvári festők kiállítása is most zárult a megyeház dísztermében. A már régebben ismert művészeken kívül egész sor új festőművész mutatkozott be. Az idősebb generációból *Márton* Jakab érett, megállapodott tehetsége vált ki. *Kerekes* József, vitéz *Oláh* József és *Vaimár* István ugyancsak ismert nevek Fehérváron. Az újabbak közül *Paálné* Kerekes Mária, *Kézdy-Kovács* Béla, *Pentsy* Jenő és dr. *Répássy* Kurucz Béla elismerésre méltó munkáival találkoztunk. A legfrisebb utánpótlás: *Fenyves* Sándor, *Kálmán* Titusz és *Dudinszky* Rezső sok reményre jogosító művészek.

Meilinger-kiállítás Miskolcon. Január 10-én szokatlanul élénk érdeklődés mellett és a Lévay József Közművelődési Egyesület rendezésében, ünnepélyes keretek között nyílt meg *Meilinger* Dezső festőművész ezidei gyüjteményes kiállítása a miskolci városháza dísztermében. A kiállítást dr. *Tarnay* Gyula felsőházi tag, az Egyesület képzőművészeti szakosztály-elnökének bevezető szavai után *Mikszáth* Kálmán főispán nyitotta meg magasszínvonalú, a művészet lélekcsiszoló szerepét méltató beszédével, amelyet a termet zsúfolásig megtöltő, Miskolc társadalmának színe-javát képviselő közönség tetszésnyilvánítással fogadott. A kiállítás főérdekessége ezúttal az a hatalmas arányú kompozíció, amely Krisztusnak a keresztről való levételét ábrázolja s amely arról tesz tanubizonyságot, hogy Meilinger elérkezettnek látja az időt arra, hogy a továbbfejlődésnek a legmagasabb csúcsok felé vivő útjára lépjen. Első kísérlete talán még erejét egyelőre túlszárnyaló, merész lépés volt, de éppen ez a merészsége váltott ki rokonszenves megnyilatkozásokat Miskolc műpártoló közönségéből, amely már a kiállítás megnyitásakor sorozatos vásárlásokkal tüntette ki kedvenc festőjét. A kiállítás egyébként fényes anyagi sikert ígér az országos viszonylatban is jól ismert nevű festőnek, akinek „Falu végén", „Tarjáni utcarészlet" című olajvásznai, valamint egyik tanulmányfeje és néhány finom tónusú akvarellje valóban kiemelkedő értékek. (hb.)

ÉBER SÁNDOR: ZADRAVETZ ISTVÁN

A Képzőművészek Vidéki Szövetsége I. kiállításáról

Képzőművészet
1928. 6. 24.

Adatok Magyarország pliocen ostracodáinak ismeretéhez. I. Cypridae. 3. Ugyanannak folytatása. II. Darwinulidae, Cytheridae. Kövesült kagylósrákok Ázsiából, a Milleker-expedició anyagából, stb. 4. Szerkesztő társa a „Középiskolai Természetrajzi Tankönyvek" cimü vállalatnak, amelyben megjelent tőle a ‚Kis természetrajz" középiskolák II. osztálya számára és az „Állattan", középiskolák felsőosztályai számára. „A biológia magyar utjáról"-nek szerkesztőtársa. A serdültebb tanulóifjuság számára kiadott müben az Előszón kivül megirta: Apáczai Cseri János, Grossinger János, Borbás Vince, Paszlavszky József, Simonkai Lajos, Daday Jenő természettudósok életrajzát. Munkatársa az „Ifjuság és Élet" elterjedt ifjusági lapnak, amelyben „Levelek" alatt ismeretterjesztő és irredenta közleményeket ir. Itt jelent meg „A láthatatlan világ" cimü gazdagon illusztrált természetrajzi életképsorozata. 5. Ir napilapokba, szaklapokba.

Méhes Zoltán müegyetemi nyilvános, rendes tanár. Nyéken született, 1870-ben. Középiskoláit Pozsonyban, egyetemi tanulmányait Budapesten végezte és a kir. József müegyetemen 1895-ben mérnöki oklevelet kapott. Diplomájának elnyerése után 1895—97-ig magánpraxist folytatott. 1897-től kisfaludi Lipthay Sándor professzor tanszékén mint adjunktus működött 1906-ig. 1906-tól mint meghivott tanár a vasutépitési encyklopedia előadója volt, 1915-ben megkapta a rendkivüli tanári cimet, 1925-ben nyilvános rendes tanár lett és Zielinszki Szilárd elhalálozása után átvette annak tanszékét, melyhez 1925-ben hozzácsatolták a vasutépitési encyklopédia tananyagát is. A Közlekedési Muzeum biztositó berendezéseinek, a müegyetemen elhelyezett részének vezetője. A Magyar Mérnök és Épitész Egylet igazgatója. Igen értékes szakirodalmi cikke és tanulmánya jelent meg a különböző szaklapokban a vasutépités tárgyköréből.

Meilinger Dezső, festőművész. Született Egerben, 1892-ben. Középiskoláit Egerben a ciszterci-rend gimnáziumában végezte és itt tett érettségi vizsgálatot. A budapesti, majd a szolnoki müvésztelepen folytatott müvészi tanulmányokat; Réti, Fényes Adolf, Szlányi és Zombory mesterek, mig a grafikán Olgyay Viktor mellett dolgozott. A háboru kitörésekor a 10. honvédgyalogezred kötelékében az összes frontokon megfordult és mint harctéri festő müködött. Tartalékos hadnagyi rangban szerelt le. Harctéri érdemeinek elismeréséül a nagy ezüst vitézségi éremmel tüntették ki és a Károly-csapatkeresztet is megkapta. 1921-ben Bartus mesterrel együtt Vass miniszter támogatásával megalapitotta a miskolci müvésztelepet. Huzamosabb ideig tartózkodott külföldön, igy Párisban, Olaszországban és Németországban. Több grafikai munkáját a Szépmüvészeti Muzeum vásárolta meg. Képei közül a magyar állam, Debrecen és Miskolc városa megvásárolt többet. A 10. honvédgyalogezred tulajdonában is számos képe van. Eszmei harcosa a magyar müvészet decentralizációjának. Külföldön több kiállitáson vett részt. Nevezetesebb képei: Vénus istenasszony, dr. Egerváry Tibor arcképe, a Cséplés és az Ebéd cimü festményei; ugyancsak hires müve Krisztus levétele a keresztről. Figurális alkotásokon kivül templomfestészettel is foglalkozik; a miskolci zárdatemplomnak mennyezetét is M. festette. A Magyar Képzőmüvészek Egyesületének, a miskolci „Lévay József" Egyesület képzőmüvészeti szakosztályának és az országos m. kir. Képzőmüvészeti Főiskola miskolci müvésztelepének tagja.

ahol az OTI kezelőorvosa lett. Széleskörü szakirodalmi tevékenységet fejt ki, a Rákbetegség c. munkája most van sajtó alatt. 1914 októberben bevonult a 29. m. kir. honvédgyalogezredhez. Résztvett az orosz fronton lefolyt ütközetekben. 1915 julius havában hadifogságba került. A szibériai Irkutzból 1917 augusztusban, mint rokkant, a svédországi Torneon át érkezett vissza hazájába. Tartalékos főhadnagyi rangban szerelt le. Tulajdonosa a II. o. ezüst vitézségi éremnek.

Megyer Mayer Antal, iparművész, tanár. Született Budapesten, 1883-ban. Édesapja néhai Szervác. A budapesti Kemény Zsigmond főreáliskolában tett érettségit, majd a Képzőművészeti Főiskolára iratkozott be, ahol Székely Bertalan, Hegedüs, Edvi Illés, Havranek és Nadler tanitványa volt. A rajztanári oklevél megszerzése után a főiskolán ösztöndijjal továbbképző müvésznövendék lett. 1905-ben meghivással a székesfővárosi iparajz-iskolához került, ahol a grafikai osztály vezetését vette át. Közben számos tagja, a Székesfővárosi Iparmüvészeti Bizottság tagja, az Országos m. kir. rajztanár vizsgáló-bizottság tagja.

Megyery Géza *(megyeri)*, ny. közélelmezési főfelügyelő, gyógyszerész. Született a pestmegyei Valkó községben, 1861-ben, régi nemesi családból. Középiskoláit Budapesten végezte és a Pázmány Péter tudományegyetemen gyógyszerészi oklevelet nyert. Önkéntesi évét a cs. és kir. 16. gyalogezrednél szolgálta le. 1884—87-ig Ercsiben volt gyógyszertára, majd Budapesten Aranykereszt néven uj gyógyszertárat nyitott. 1891 óta Budapest-Kőbányán saját gyógyszertárát vezeti. 1896-ban a székesfőváros szolgálatába lépett. 1919-ben mint közélelmezési főfelügyelő nyugalomba vonult. A társadalmi és sportéletben élénken résztvesz. Egyházközségének tevékeny tagja. A Kőbányai Kaszinó igazgatója. A vadászsport lelkes hódolója.

Méhes Gyula dr., egyetemi magántanár, gimnáziumi tanár. Született Nagykanizsán, 1881-ben. Középiskoláit a nagykanizsai kegyesrendi főgimnáziumban, főiskolai tanulmányait a budapesti Pázmány Péter tudományegyetemen és a József müegyetemen végezte. 1906 szeptemberében középiskolai tanári oklevelet nyert és 1908-ban bölcsész-doktori diplomát szerzett. 1925 októberében a Pázmány Péter tudományegyetemen „Crustaccák alak- és élettana" (Rákok) cimü tárgykörből magántanárrá habilitálták. Mint rendes tanár a budapesti Barcsay-utcai áll. Madách Imre-gimnáziumban a természetrajzot és a földrajzot tanitja, ezenkivül a Középiskolai Tanárképző Intézet tanárjelöltjei részére az állattan tanitásának módszerét adja elő. Négy éven keresztül szakfelügyelő volt s ebben a minőségben a budapesti kir. tankerületi főigazgatóság területén működött. Az Országos Közoktatásügyi Tanács megbizásából résztvett tantervi javaslatok előkészitésében. Elkészitette a ma is érvényben lévő közép- és polgári iskolai természetrajzi oktatásra vonatkozó utasitásokat, valamint a biológiai gyakorlatok állattani részét. A III. tanügyi kongresszus alkalmával rendezett tanügyi kiállitáson bemutatta tanitási módszerét s a növendékeivel elért eredményeit. Középiskolai elfoglaltsága mellett élénk népszerüsitő és szakirodalmi munkásságot fejt ki. Hazai és külföldi szaklapokban számos tudományos értekezése és dolgozata jelent meg, amelyek közül megemlitjük a következőket: Süsswasser Ostracoden aus Columbien und Argentinien. 2.

